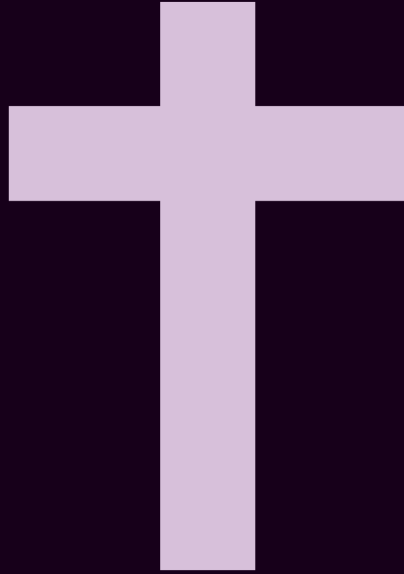

Goãmұ Yare Wereripұ

Desano: Goãmұ Yare Wereripұ New Testament

Goãmu Yare Wereripu
Desano: Goãmu Yare Wereripu New Testament

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Desano

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
17771afc-c309-57fd-9ff3-2d5a0cd59ff1

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	70
SAN LUCAS	112
SAN JUAN	181
HECHOS	232
ROMANOS	292
1 CORINTIOS	321
2 CORINTIOS	350
GALATAS	368
EFESIOS	379
FILIPENSES	389
COLOSENSES	395
1 TESALONICENSES	402
2 TESALONICENSES	408
1 TIMOTEO	411
2 TIMOTEO	419
TITO	424
FILEMÓN	427
HEBREOS	429
SANTIAGO	452
1 PEDRO	460
2 PEDRO	468
1 JUAN	473
2 JUAN	480
3 JUAN	481
JUDAS	482
APOCALIPSIS	485

San Mateo

Jesucristo Goãmu magu igu acawererã iribojegue majarã erã waïre were gojamũhtañumi Mateo

¹ Jesucristo ñecu sumarã iribojegue majarã árĩñuma. Eropigu igu ñecu muru iribojegue majagu Davi waïcugũ árĩmuriñumi. Igu árĩboro core erã ñecu Abrahã waïcugũ árĩmuriñumi.

² Abrahã Isaa pagu árĩñumi. Isaa Jacobo pagu árĩñumi. Jacobo Judá sã pagu árĩñumi. ³ Judá porã Fares Zara sã árĩñuma. Erã pago Tamar waïcugo árĩñumo. Fares Esrom pagu árĩñumi. Esrom Aram pagu árĩñumi. ⁴ Aram Aminadab pagu árĩñumi. Aminadab Naasón pagu árĩñumi. Naasón Salmón pagu árĩñumi. ⁵ Salmón Booz pagu árĩñumi. Igu pago Rahab árĩñumo. Booz Obed pagu árĩñumi. Igu pago Rut árĩñumo. Obed Isaí pagu árĩñumi. ⁶ Isaí Davi pagu árĩñumi. Davipu Israe majarã tauro opu árĩñumi. Igu Uria waïcugũ muru marapore igu marapocura puhru Salomo waïcugure porãcũñumo igo.

⁷ Salomo Roboam pagu árĩñumi. Roboam Abías pagu árĩñumi. Abías Asa pagu árĩñumi. ⁸ Asa Josafat pagu árĩñumi. Josafat Joram pagu árĩñumi. Joram Uzías pagu árĩñumi. ⁹ Uzías Jotam pagu árĩñumi. Jotam Acaz pagu árĩñumi. Acaz Ezequia pagu árĩñumi. ¹⁰ Ezequia Manase pagu árĩñumi. Manase Amón pagu árĩñumi. Amón Josia pagu árĩñumi. ¹¹ Josia Jeconia sã pagu árĩñumi. Erã árĩrisubure Israe yeba majarãre Babilonia majarãpu ñeagãñuma erã ya yebague peresu iimorã.

¹² Eropi Babilonia yeba erã ejara puhru, Jeconia marapo Salatiere porãcũñumo. Salatie Zorobabe pagu árĩñumi. ¹³ Zorobabe Abiud pagu árĩñumi. Abiud Eliaquim pagu árĩñumi. Eliaquim Azor pagu árĩñumi. ¹⁴ Azor Zadoc pagu árĩñumi. Zadoc Aquim pagu árĩñumi. Aquim Eliud pagu árĩñumi. ¹⁵ Eliud Eleazar pagu árĩñumi. Eleazar Matán pagu árĩñumi. Matán Jacobo pagu árĩñumi. ¹⁶ Jacobo José pagu árĩñumi. José María marapu árĩmuriñumi. Mariãpu Jesu pago árĩmo. Jesupu masare taubu árĩgu Cristo erã arĩ piyudigu árĩmi.

¹⁷ Eropirã Abrahãre mari queonugacũ, ne Daviguere mari queotucũ, oã árĩpehrerã árĩrã catorce cururi gohra árĩñuma. Eropirã mari dipaturi Davire queocũ, ne Babiloniague Israe majarãre erã aĩgãboro core queotucũ catorce cururi gohra dipaturi árĩñuma. Eropiituhaja Babiloniague erã ejara puhru mari queonugacũ ne Cristo igu masa dehyoacũgue mari queotucũ catorce cururi gohra árĩñuma daja.

Jesucristo igu masa dehyoarare wereñumi Mateo

Lc 2.1-7

¹⁸ Eropigu Jesucristo òpa masa dehyoapu. Igu pago Mariãpu José mera mojoto diribo árĩpo. Eropigo igo igu mera marapucũboro core Espĩritu Santo igu turari mera majigu bocapo. Eropigo igo basi majigu opawahgũriñere masipo igo. ¹⁹ Eropigu José igore mojoto diribodigu irire masigu, diaye árĩrire igu iigu árĩgu igore cóãbu iiripu. Icore guhyasĩuro iidiabigu, masa erã masibiricũ ta igore cóãbu iiripu. ²⁰ Irire igu pepirisubu Goãmu anyupu quẽroque Josere dehyoagu, òpa arĩpu.

—José, Davi muru pãrami, María mera guhyasĩriro mariro mojoto dirique. Igo Espĩritu Santo igu turari mera ne nijipo arĩ wahgãrigo àhrimo.

Eropigũ guhyasĩriro mariro igore mojoto dirique. ²¹ Igo porãcugocumo. Ĩgũ igo magũ ta ĩgũ ya maca majarãre erã ñeri iira dipuwajare taubu arĩgũcumi. Ĩgũ eropa taubu arĩcũ Jesu waĩyegũca mũhũ ĩgũgãre, arĩpũ anyu Josére.

²² I arĩpehreri eropa wayoro iribojegue majagũ Goãmũ ya weremũhtadigũ ĩgũ arĩ gojadiro dopa ta. Irire ĩgũre Goãmũ gojadoreñumi. Ōpa arĩ gojamũriñumi Goãmũ yare:

²³ Nόμεo mũmũ mera arĩbigo, majigũgãre bocago porãcugocumo igo magũgãre. Eropigũ Emanuel waĩcũgũcumi ĩgũgã, arĩ gojañumi Goãmũ yare gojayudigũgue.

Emanuel arĩdiaro “Goãmũ mari mera ta aħrimi,” arĩdiaro iiaa.

²⁴ Goãmũ yagũ anyu Josére eropa arĩ werera pũhrũ Josépũ wahgã anyu ĩgũ dorediro dopa ta María mera mojoto diripũ. ²⁵ Igo magũgãre igo porãcũboro core Josépũ igo mera arĩnibiripũ. Igorũ porãcũpo pare. Eropigũ ĩgũpũ igo magũgãre Jesu waĩyerũ.

2

Abe mũririro majarã õaro masirã Jesure ĩarã ejañuma

¹ Judea yeba arĩri maca Belén waĩcũri maca Jesu masa dehyoapũ. Irisubu Herode Judea yeba majarã erã tauro opũ arĩpũ. Ĩgũ eropa masa dehyoara pũhrũ necãre buherã necãre õaro masirã abe mũririropũ majarã aħri, Jerusalengue erañorã. ² Eropa erarã, masare ero majarãre serẽpiñorã:

—¿Judio masa erã tauro opũ arĩbu dohpaguere nohogue masa dehyoayuri ĩgũ? Abe ĩgũ mũririro majarãgue arĩrã, ne necãmũ dehyoacũ ĩabũ. Eropa ĩgũ dehyoacũ ĩha “Opũ masa dehyoagũ iicumi,” arĩ masiabũ gũa. Eropa ĩgũ ne dehyoacũ ĩarã gũa yujuro mera ĩgũre umupeorã arirã ĩiabũ õgue, arĩ wereñorã necãre buheri masa masare.

³ Erã eroparĩcũ pee erã opũre Herodere irire wererã wañorã. Eropigũ gajigũ opũ masa dehyoarare erã werecũ peegũ Herodepũ guñaricũpũ. Eropirã arĩpehrerã Jerusalén majarã sã ĩgũ iro dopa ta guñaricũñorã erã sã. ⁴ Eropigũ Herodepũ arĩpehrerã pahia oparãre, judio masare buherã sãre sihupehocãpũ. Ĩgũ sihubeora pũhrũ erã gamenerepħrecũ ĩha, erãre serẽpipũ ĩgũ:

—¿Nohogue masa dehyoagũcuri Goãmũ beyedigũ Cristopũ mũa pepicũ? arĩ serẽpipũ ĩgũ erãre. ⁵ Ōpa arĩ wereñorã erã ĩgũre:

—Belén, Judea yebague arĩri macague Cristo masa dehyoagũcumi. Ōpa arĩ gojamũriñumi Goãmũ yare weremũhtadigũ:

⁶ Belén waĩcũri macague yujugũ opũ dehyoagũcumi. Ĩgũ Goãmũ yarãre Israe majarãre dorebu arĩgũcumi. Eropiro Belén Judea yeba arĩri macari watope bu arĩri maca arĩquerero gaji macari tauro arĩroca, arĩ gojamũriñumi Goãmũ yare gojayudigũgue, arĩ wereñorã erã Herodere.

⁷ Erã eropa arĩra pũhrũ Herode masa erã peebirogue abe mũririropũ arinirãre sihubeorũ. Ĩgũ pohrogue erã ejara pũhrũ, erãre ĩgũ serẽpira pũhrũ, erã necãmũre erã ĩaranũre wereñorã erã ĩgũre. ⁸ Erã eropa werera pũhrũ Herodepũ erãre Belengue obeogũ õpa arĩpũ erãre:

—Ĩgũgãre õaro amaque. Ĩgũgãre mũa bocajara pũhrũ yũ sãre wererã arique mũa. Ĩgũgãre umupeogũ wabu iiaa yũ sã, arĩ were obeoripũ erãre Herodepũ.

⁹ Īḡu eropa arīra pūhrū, erā waha wañorā. Erā eropa wacū abe mūririropū erā ĩadiru necāmupū erā core wamūhtaniguicāyoro. Eropiro majigugā ĩḡu árīro weca dujanugaja wayoro iriru necāmū. ¹⁰ Eropirā necāmū dujanugajacū ĩarā, būrigā mucubiriñorā erā. ¹¹ Majigugā ĩḡu árīri wihigue eja, ñaja wañorā erā. Eropa ñajajarā majigugāre ĩḡu pago mera árīḡure ĩañorā erā. Eropirā erā mereja, ĩḡure umupeoñorā. Umupeotuhaja, erā ya comorire aĩbeo, pāḡūñorā erā ĩḡugāre aĩḡārĩrare omorā. Eropirā orore, buirire, poresuri sāre aĩwiu, ĩḡugāre waja mariro oñorā. ¹² Irire otuhara pūhrū carīa wañorā erā. Erā eropa carīcū quēroque Goāmū werepū erāre: “Herode pohro dujabiricāque,” arī werepū Goāmū erāre quēroguere. Īḡu eropa arī werera pūhrū, erāpū wahḡañorā. Erā eropa wahḡāra pūhrū gajĩ mague erā ya yebague dujarā dujaa wañorā.

José sã Jesugāre aĩ duhrigā wañuma Egiptogue

¹³ Erā eropa wara pūhrū Goāmū yagū anyu quēroque Josere dehyoagū, ōpa arī werepū:

—Wahḡāque. Herodepū majigugāre wejēbu amagūcumĩ dohpaguere. Eropigū majigū sāre ĩḡu pago sāre Egiptogue duru aĩ duhrigāque. Eroguere yū dipaturi mure werecāḡue dujarique, arī werepū anyu Josere.

¹⁴ Īḡu eroparīcū peegū, Josépū ñami ta wahḡā, majigū sāre ĩḡu pago sāre Egiptogue aĩ duhrigā wapū. ¹⁵ Egiptogue eja, Herode ĩḡu ojocarĩropē ta eroguere árīñorā erā. Eropa wayoro iribojegue majagū Goāmū ya weremūhtadigū ĩḡu arī gojadiro dopa ta. Irire ĩḡure Goāmū gojadoreñumi. Ōpa arī gojamūriñumi Goāmū yare gojayudigūque: “Egiptogue árīḡure yū magure sihubeoabū,” arī gojamūriñumi Goāmū yare weremūhtadigūque.

Herode majirāre wejēdoreñumi

¹⁶ Eropigū necā buherā erā duhri dujaacū peegū Herodepū guatariacāpū. Eropigū Belén majarāre, iri maca pohro majarā sāre erā porāre ũma porāḡāre wejēpehocādorepū ĩḡu. Ne dehyoarāre wejēnugadore pe bojori oparāre wejētudorepū ĩḡu. Nere necāre buheri masa necāmure erā ĩaranure wereñorā Herodere. Erā eroparīcū peegū ĩḡu Jesu masa dehyoarĩnure masigū, “I nūcū bojori ta ĩḡu opacumĩ,” arīḡū majirāre pe bojori oparāre wejētudorepū. ¹⁷ Īḡu eropiicū iribojegue majagū Jeremia Goāmū yare weremūhtadigū ĩḡu arī gojadiro dopa ta eropa wayoro. Ōpa wereyu gojañumi ĩḡu:

¹⁸ “Ramā waĩcuroque būsuro carabū. Būrigā būjawereri mera orerā carama. Raquel acawererā Israe masa marasā nome erā porāre būrigā orerācoma. Erā porā sīricū ĩarā ne būjawere duhusome,” arī gojañumi iribojeguere Herode majirāre wejēdoreboro core.

¹⁹ Eropi Herode ĩḡu sīrira pūhrū Egiptogue árīdigūre Josere Goāmū yagū anyu quēroque dehyoapū daja. Eropa dehyoagū ōpa arīpū Josere:

²⁰ —Majigugāre wejēdianirā mura sīria wahāma. Eropigū ĩḡu majigūre, ĩḡu pago sāre Israe yebague aĩ dujaaque mūhū, arī werepū anyu Josere.

²¹ Īḡu eropa arīra pūhrū wahḡā, majigugāre ĩḡu pago mera ta Israe yebague aĩ dujaa wapū. ²² Arquelao Herode magū ĩḡu pagūre gohrotodigū ĩḡu árīcū pee, Josépū Judea yeba árīḡū ḡūipū. Eropigū dipaturi ta Goāmū quēroque ĩḡure werenemopū. ĩḡure Judeague dipaturi dujadorebiripū. Īḡu eropa werera pūhrū erā Galilea yebague waha wañorā. ²³ Iri yebaguere Nazare waĩcūri macague eja árīñorā erā. Eropa ĩiñorā erā Goāmū

yare weremũhtanirã erã gojadiro dopa ta. Õpa arĩ wereyumũriñuma: “ ‘Cristo Goãmũ beyedigũ Nazare majagũ ta ãhrimi,’ arĩrãcoma masa,” arĩ gojamũriñuma iribojegue majarã.

3

Ñu waĩyegũ masare wereñumi

Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28

¹ Eropi irisubure Ñu Goãmũ yarãre waĩyeri masũ árĩpũ. Judea yeba masa marirogue ïgũ Goãmũ yare werenũgarũ. ² Õpa arĩ werepũ masare ïgũ pohro ejarãre.

—Mũa ñero iirare bujawere duhucãque. Umaro majagũ Goãmũ mũa opũ ïgũ árĩboro merogã dahyaa, arĩ werepũ ïgũ Ñu.

³ Iribojegue majagũ Isaia Goãmũ yare weremũhtadigũ Ñu eropa waburire õpa arĩ gojajuñumi:

Masa marirogue werenigui gaguinigui ñũ õpa arĩ buhegũcumi ïgũ: “Mari Opũ ïgũ ariburi mare amuro dopa ta ïgũ ariboro core ðarã árĩyũque mũa ïgũre peemorã,” arĩ wereniguigũcumi, arĩ gojañumi Isaia.

⁴ Ihĩ Ñu camello ya gasirire suhri sañaagũ, waibũgũ ya gasirodare tuãdiudigũ árĩpũ. Eropigũ poreroare bamũripũ. Eropárĩcũ nũgũ majarã momere bapũ. ⁵ Jerusalén maca majarã, árĩpehrero Judea yeba árĩrã, dia Jordán waĩcũriya pohro árĩrã sã ïgũre peerã wañorã. ⁶ Erã eropa pee, erã ñero iirare bujawere, Goãmũre irire weretarimũriñorã erã. Erã eropa werẽcũ peegũ dia Jordán waĩcũriyague Ñu erãre waĩyepũ.

⁷ Eropigũ bajarã fariseo masa, saduceo masa sã ïgũre waĩyedorerã ejacũ ïagũ Ñu werepũ erãre:

—Mũa ñero iiricũrã ãhraa mũa. “Goãmũre gũa ñeri dipuwaja moabiricãporo,” arĩrã, ¿mũa yũre waĩyedorerã ahriri? ⁸ ïgũ mũa ñero iira dipuwajare moabiricũ õpa iique mũa. Diaye ta mũa ñeri iirare bujowererã árĩrã, ðarire gohrotorã árĩrã, ðarire iique mũa. ⁹ Õpa arĩ pepibiricãque: “Abrahã mari ñecũ mũrũ árĩmũripũ. Eropirã Goãmũ mera õhaa,” arĩ pepibiricãque mũa. Mũare arĩgũ tiiaa. Abrahã pãramerã mũa árĩri duhpihuri árĩbeaa. Goãmũ gamegũ i utãyeri mera gajirãre iimasimi Abrahã acawererãre. Eropirã Abrahã pãramerã mũa árĩri bu gohra ta ãhraa. ¹⁰ Õpa ãhraa: Mari masa yucũ iro dopa ãhraa. Goãmũpũ come opagũ iro dopa ãhrimi. Eropigũ ñeri dũcacũri yucũre pa cohã, iri nuguri sãre tabetagũcumi. Tabetatuhaja, peamegue cóãgũcumi ïgũ iri yucũre, iri nuguri sãre. Eropa ta iigũcumi mũa sãre ïgũre gamebirãre. ¹¹ Yũ pũhrũ yũ tauro turagũ arigũcumi. Õatariagũ ãhrimi. ïgũ iro dopa õagũ árĩbeaa yũpũ. Eropigũ ïgũre pepigũ “Yũ tamera bu gohra arĩgũ ãhraa,” arĩ pepia yũhũ. Mũa ñero iirare bujowerera pũhrũ, yũpũ deco mera waĩyẽa. Yũ pũhrũ arigũpũ yũhũ tauro iigũcumi. Espĩritu Santore ogũcumi masa mera árĩniguibure. Eropigũ peamegue ïgũ ñerire soewearo dopa ta ïgũpũ mũa ñero iirire coegũcumi. ¹² Yũ pũhrũ arigũ trigo gasirire cóãgũ iro dopa ãhrimi. Gasirire cóãgũ ïgũ sihburu mera árĩpehreri trigo yeri gasirire sũha weami. ïgũ eropa sũha weara pũhrũ trigo gohra yeripũre ïgũ diburi wihigue dibugũcumi. ïgũ sũha weara gasiripũre ïgũ soegũcumi. Õpa ii beyegũcumi yũ pũhrũ arigũpũ. Õarire gohrotonirãpũre ïgũ mera árĩniguicũ iigũcumi. Erã ñerire bujawerebirãpũre peamegue yaribiri peamegue cóãgũcumi, arĩ werepũ Ñu.

Ñu Jesure waïyeñumi
Mr 1.9-11; Lc 3.21-22

¹³ Pühru Jesu Galileague áridigu wapu. Jordán waïcuriyague eja pu Ñure “Yure waïyeque,” arigu. ¹⁴ Negohraguere Ñu igure waïyediabiriripu.

—Cue, mupu yu tauro turagupure yure mu waïyecũ õaboaya. Mure waïyebu áríbeaa yuhu, arí yuhripu Ñu Jesure.

¹⁵ Jesupu yuhripu igure:

—Yure waïyeque. Mari õpa iirã Goãmu igu doreldiro dopa ta iirã iiaa, aripu Jesu. Igu eroparicũ peegu,

—Áu, arí yuhripu Ñu. ¹⁶ Eropa arítuhaja Jesure waïyepu. Waïyetuhajacũ Jesu diague niguidigu majanugajapu. Igu majanugajacũ ta, umusi igure párima wayoro. Eropigu Goãmu yagu Espiritu Santo buja iro dopa bejagu igu weca igu dijaricũ íapu igu basi. ¹⁷ Eropiro umarogue wereniguero cariyoro:

—Ihí yu magu yu mahigu áhrimi. Igu mera burigã mucubiria, aríro cariyoro umaroguere.

4

Watí ñerire iidoreriñumi Jesure
Mr 1.12-13; Lc 4.1-13

¹ Eropi Espiritu Santopu Jesure masa marirogue wadorepu erogue watí igure ñerire iidoreboro dopa.

² Erogue eja gu, cuarenta nuri gohra baro mariro aripu Jesu. Eropiro puhruaguere igure oa puriyoro pare. ³ Igu oaboacũ íagu watipu igu pohrogue eja gu õpa aripu:

—Muhu Goãmu magu arigu õpa íhmuque. Iyerire utayerire bari poyacũ iique, ariripu igu Jesure.

⁴ Igu eroparicũ peegu Jesu gamebiripu. Eropigu Jesu õpa arí yuhripu:

—Goãmu yare erã gojarapũ õpa áhraa: “Masare bari mera dihta ojocaribiro gahmea. Arípehreri Goãmu igu ya wereniguiri mera aríro gahmea,” arími Goãmu, arí yuhripu Jesu watíre.

⁵ Igu Eropa arí yuhriira puhru watipu Jerusalén waïcuri macague Jesure aígãpu. Erogue eja, Goãmu ya wihi wecague Jesure aí murijapu igu. ⁶ Aí murijatuha, igure õpa ariripu:

—¿Diaye ta Goãmu magu gohra ta áhriri huhu? Goãmu yare erã gojarapũ õpa áhraa:

“Goãmu igu yarã anyuare mure íhadibudoregucumi. Eropirã erãpu mure íhadiburãcoma mugue utaye weca mehbejari aríã,” arãa igu gojarapũ.

Erã mure Eropa íhadibumorã aricũ huhu Goãmu magu ta arigu õgue buhrima dija íhmuque yare. Mure erã itamucũ íhmuñata yare, ariripu watipu.

⁷ Igu eroparicũ peegu gamebiripu Jesu. Ópa arí yuhripu igure:

—Goãmu yare erã gojarapũ õpa arãa: “Goãmu mua Opu igu arírare ‘¿Diaye ta áhriri?’ arí masidiarã Goãmure ii íhmudoremaabiricãque,” arãa Goãmu yare erã gojarapũ, aripu Jesu.

⁸ Igu Eropa arí yuhriira puhru umadigugue utãgugue Jesure aí muriapu daja. Irigu wecague muri bejaja, arípehreri macarire i umu majare íhmupu Jesure. Erã opari sãre íhmupu. ⁹ Eropa íhmugu Jesure õpa aripu:

—Yure mereja, “Muhu yu opu ahraa,” arı umupeoque muhu yure. Muhu yure eropa iicü mure árıpehreri i macarire mure ogura, arı wereripu watı.

¹⁰ İgu eroparıcü Jesu opa arı yuhripu daja:

—Satana, waque muhu. Opa araa Goamu yare erä gojarapü: “Mu Opu Goamu dihtare umupeoque. İgu ya doreri dihtare iique,” araa Goamu yare erä gojarapü, arıpu Jesu watıre.

¹¹ İgu eroparıcü peegu watı waha wapu. İgu wara puhru anyuapu eja, Jesure itamuñorä. İgure barire oñorä.

Galilea yeba Jesu buhenugañumi

Mr 1.14-15; Lc 4.14-15

¹² Eropi Nure peresu erä iicü peegu, waha wapu Jesu. Galilea yebague eja pu. ¹³ Ero arıri macague Nazaregue waha, tarigä, Capernaum waıcari macague eja pu. Galilea waıcari ditaru pohro arıbu Capernaum. Iri maca Zabulon yeba pohro, Neftalı yeba pohro arıbu Capernaum. Erogu eja arıpu Jesu. ¹⁴ Eropa ta iipu Jesu iribojegue majagu Goamu yare weremuhadigü Isaia İgu arı gojadiro dopa ta. Opa arı gojauñumi:

¹⁵ Zabulon yeba pohro, Neftalı yeba pohro, ditaru waro, Jordán waıcariya gajipu masegue Galilea yeba ahraa. Iri yeba judio masa arıbirä ya yeba ahraa. ¹⁶ Ero majarä Goamu yare oaro masibeamä. Eropa masibiriquererä ta oagure İarägue masiräcoma. Eräpu Goamure ne masibeamä. Eropirä peamegue wamorä ta arırima. Eropigu yujugu eräre Goamu yare masicü iigucumi, arı gojañumi Isaia Jesu eraboro coregue.

¹⁷ Erogu arıgu Goamu yare werenugapu Jesu:

—Mua ñeri iirare bujaweregue. Eropa iirä oaripure gohrotoque. Umaro majagu Goamu arıpehrerä tauro İgu opu arıboro merogä duhyaa, arı werenugapu İgu.

Wapıcürä wai wejëräre İgu mera majarä arımoräre sihuñumi Jesu

Mr 1.16-20; Lc 5.1-11

¹⁸ Eropi Galilea waıcari ditaru turogue eja pu, Simore, İgu pagu magu Andre mera bocajapu Jesu. Simo ta Pedro erä arı piyugu arıpu. Erä wai wejeri masa arıñorä. Erä ya wejeri yucure mehyurä iñorä iri ditaru wari ditarugue. ¹⁹ Eräre boca opa arıpu Jesu:

—Yu mera majarä arımorä arique mua. Yu mera mua aricü waire ñeha gameneorä mua arıro dopa ta, Goamu yarä arımoräre masare sihu gameneomorä arıcü iigura muare. Yu mera mua aricü eropa imoräre amugura muare. Eropirä yu mera arique, arıpu İgu eräre.

²⁰ Eropa İgu arıcü peerä ta erä ya wejedi yucure apicäa, Jesu mera waha wañorä.

²¹ Eropirä erä Jesu mera tarigä, Santiagore İgu pagu magu Nu säre bocañorä daja. Erä Zebedeo porä arıñorä. Erä yaru dohodirugue erä pagu mera erä sä erä ya wejedi yucure amurä iñorä. Erä peräre İgu sihubeorpu. ²² İgu eropa sihubecü pee, eräpu erä pagure, dohodiru säre api Jesu mera waha wañorä.

Bajarä masare buheñumi Jesu

Lc 6.17-19

²³ Eropi arıpehrerogue Galilea yebare Jesu buhe curipu. Judio masa gua buheri wirigue oari buherire, umaro majagu İgu opu arıricurire buherpu. Eropigu dorecüräre oarä iigu arıpehreri dorecurire cóäpu İgu.

24 Īḡu eropa iicũ peerã Siria yeba majarã árĩpehrerogue iri yeba árĩrã ĩḡure masinũgañorã. Eropa masirã, gajiropa árĩri dore oparãre, watẽa ñajasũnirãre, pũriri dorecũrãre, sĩriri mũra dorecũrãre, dupũ turabirã sãre aĩ ejañorã Jesu pohrogue. Eropigũ árĩpehrerãre erãre õarã wacũ iipũ Jesu.

25 Īḡu eropa iicũ ĩarã, Galilea yeba majarã Decapoli yeba majarã, Jerusalén majarã, Judea yeba majarã, Jordán waĩcũriya gajipũ masepũ majarã, bajarã masa ĩḡu mera wañorã.

5

Utãḡugue mũria, ero buheñumi Jesu masare

1 Masa bajarã ĩḡu pohro erã ejacũ ĩaḡu Jesu utãḡugue mũriapũ. Mũrija, ero doajapũ. Ero ĩḡu doacũ ĩḡu buherã ĩḡu pohrogue ejañorã. 2 Erã ejacũ ĩaḡu õpa arĩ buhenũḡapũ:

Õpa árĩrã ãhrima mucubirirã, arĩ buheñumi Jesu

Lc 6.20-23

3 —Erã ñerire bujawererã, Goãmure gamerã mucubirirã ãhrima. Ũmaro majagũ erã opũ árĩroguere warãcoma erã. Ũmaro maja erã ya ãhraa. Eropirã buřigã mucubirirãcoma.

4 “Orerã sã mucubirirã ãhrima. Erãre mucubiricũ iimi mari Pagũ. Eropirã mucubirirã árĩrãcoma.

5 “Gajirãre tarinũgadiabirã eropa árĩca arĩbirã mucubirirã ãhrima. Goãmũ “Oḡura,” ĩḡu arĩrare oparãcoma. Eropirã erã sã mucubirirã árĩrãcoma.

6 “Goãmũ ĩḡu dorero dopa iidiarã, õarire iidiarã mucubirirã ãhrima. Goãmũ ĩḡu itamucũ erã õarire ii ojogorocũrãcoma. Eropirã mucubirirã árĩrãcoma.

7 “Gajirãre mojomoro ĩarã mucubirirã ãhrima. Erã eropa mojomoro ĩacũ Goãmũ erã sãre mojomoro ĩaḡucumi. Eropirã mucubirirãcoma.

8 “Erã ñerire cóãnirã, mucubirirã ãhrima erã. Goãmure ĩarãcoma erã. Eropirã mucubirirãcoma.

9 “Gajirãre gamequeãcũ bosarã mucubirirã ãhrima. Erãre “Yũ porã ãhrima,” arĩḡucumi Goãmũ. Eropirã mucubirirãcoma.

10 “Goãmũ dorerire erã iira waja gajirã mera ñero tarinirãpũ ũmaro majagũ erã opũ árĩroguere ĩḡu yare oparãcoma erã. Eropirã mucubirirãcoma.

11 “Yahare mũa iira waja gajirã mũare erã turiquerecũ ta mucubirirã ãhraa mũa. Mũare erã ñero iicũ mucubirirã ãhraa mũa. Yaharã mũa árĩri waja mũare árĩpehreri ñeri quere goroweoquerecũ ta mucubirirã ãhraa mũa. 12 Goãmũ yare weremũhtanirãre mũa core árĩnirãre erãḡuere ta ñero iimũhtañuma. Mũa sãre erãre iidiro dopa iicũ mucubirique. Őaro sĩporãcũque. Eropigũ ũmarogue mũa ejacũ wũaro õaro iigucumi mũare Goãmũ. Eropirã mucubirique mũa, arĩ werepũ Jesu.

Moa iro dopa, boyoro iro dopa ãhrima Jesu yarã, arĩ buheñumi

Mr 9.50; Lc 14.34-35

13 Eropi Jesu buhenemopũ:

—Moa waibũḡũ dihire iri ñero wabiricũ iiro dopa ta mũapũ yaharãpũ árĩpehrerã gajirãre ñerire erã iidibiricũ iiaa. Moa ñeri wacũ dipaturi õari iimasiya mara. Iri moa ne õabeaa. Iri eropa wacũ iri moare cóãcãro gahmea. Irire cóãra pũhrũ weca ejama. Ne duhpiburi árĩbeaa iri erã

cóara. Iri duhpiburi árĩbiro dopa ta árĩbircãque mũa. Goãmũ yarpure iiniguicãque, arĩ werepũ Jesu.

¹⁴ Eropi ãgu buhenemopũ:

—Boyoro marire ãhamasicũ iiro dopa ta mũapure yaharãpũre i yeba majarãre Goãmũ yare wererã erãre masicũ iiro gahmea. Utãgu weca árĩri macare duhmasiya mara. ¹⁵ Eropi sihãgodirure masa sihãgorã gajino docague dibubeama. Irure sihãgogũ ɸmarogue duhpomi iri wihĩ majarã árĩpehrerã erã ãaboro dopa. ¹⁶ Eropirã mũa sã mũa Goãmũre mũa umupeorire dibubircãque. Ōaro wereque. Eropirã ðarire iique. Mũa eropa iicũ ãarã masa erã mari Pagũ ɸmaro majagũre umupeorãcoma. “Ãgu turagũ, ðagũ ãhrimi,” arĩrãcoma, arĩ werepũ Jesu.

Goãmũ ãgu dorerire ãgu gojarare wereñumi Jesu

¹⁷ Eropa arĩtuhaja, erãre werenemopũ:

—Ire mũa masicũ gahmea yũhũ. Goãmũ ãgu dorerire Moiserẽ ãgu apirare, ãgu yare weremũhtanirã erã gojara sãre cóãgu arigũ iibiribũ. Iri dorerire mũare ðaro were amugũ arigũ iibũ. Goãmũ yare erã werediro dopa ta iigu aribũ. ¹⁸ Diaye ta mũare arĩgu iiaa. I yeba ɸmaro arĩropẽ ta ãgu doreri sã arĩroca. Goãmũ ãgu dorerare iipehogũcumĩ. ¹⁹ Eropirã iri dorerire yujurãyeri tarinũgarã, gajirãre eropa ta iidorerã bu arĩrã arĩrãcoma. ɸmaro majagũ opũ ãgu arĩrogue bu arĩrã iro dopa arĩrãcoma. Yujuñe doreriñe arĩquerecũ ta erã tarinũgarã bu arĩrã iro dopa arĩrãcoma erã. Gajirãpũ ãgu dorerire ðaro iirã, gajirãre erã iiro dopa iidorerã ɸmaro majagũ ãgu opũ arĩrogue oparã iro dopa arĩrãcoma erã. ²⁰ Mũare arĩgu tĩiaa yũhũ. Masare buherã, fariseo masa sã Goãmũ gamerire queoro iibeama. Erã tauro Goãmũ gamerire iique mũa. Mũa eropa iibirã, ãgu opũ arĩroguere ne ejasome mũa, arĩ werepũ Jesu.

Papũrĩre wereniguirire wereñumi Jesu

Lc 12.57-59

²¹ Eropa arĩtuhaja erãre werenemopũ:

—Iribojegue majarã ðpa arĩ wererare ta peenirã arĩribũ mũa: “Masare wejẽbircãque. Masare wejẽdigũ erã dipuwaja moabu ãhrimi,” erã arĩrãre peenirã arĩribũ mũa. ²² I erã werera tauñariro mũapure werenemogũra. ãgu acaweregũ mera papũridigũpũ masare wejẽdigũ iro dopa ta ãhrimi. Eropigũ erã dipuwaja moabu ãhrimi ãgu sã. ãgu acaweregũre gameturigũ dipuwaja moadorerã pohro erã aĩgãbu ta ãhrimi ãgu sã. “Ñegũ pee masibigũ ãhraa mũhũ,” ãgu acaweregũre arĩgũre peamegue wama guhyataria ãgũre.

²³ “Mũa acaweregũ mũare ãgu ãhaturicũ ãgu mera amumũhtaque Goãmũre serẽboro core. Eropirã Goãmũ wihigue mũa Goãmũre umupeorã waboro core, waibũgũre mũa oboro core ðpa iique. ²⁴ Goãmũre mũa oburire duhcãnique dohpa. Mũa acaweregũ pohrogue waha, “Dipaturi ãhaturibircãrã. Irire iripẽta duhurã,” irire arĩque ãgũre. Mũa eropa amura pũhrũ Goãmũre umupeorã waque daja ãgu ya wihigue.

²⁵ “Gajigũ mũare weresãdiagũ, dipuwaja moadoreri wihigue mũare ãgu aĩgãdiacũ, ãgu mera guaro mariro arĩque. Dipuwaja moadoregũ pohrogue ãgu aĩ ejaboro core ãgu mera ðaro ahmu werenigũque. Mũa eropa iicũ ãagũ mũare weresãbiribocumĩ. Mũa eropa iibiricũ erogũre mũare aĩ ejacũ ãgũpũ dipuwaja moadoregũre weresãgũcumĩ. ãgu eropa weresãcũ, beyegũpũ peresu iirãguere mũare ogũcumĩ. Eropirã erã mũare peresu

iirãcoma. ²⁶ Erogue árĩniguirãca mũa. Ne erã wajayedorerare mũa wajayephocãgue wirirãca mũa, arĩ werepũ Jesu.

Gajigũ marapo mera ñero iirire wereñumi Jesu

²⁷ Õpa arĩ werenemopũ Jesu:

—Iribojegue majarã õpa erã arĩ wererare peenirã árĩribũ mũa. “Gajigũ marapo mera ñero iibiricãque,” erã arĩrere peenirã árĩribũ mũa. ²⁸ I erã werera tauñariro mũaare ipũre werenemogũra: Nomeore ñeabiriqueregũ ta yujugũ igo mera árĩdiagũ igore ñero ñaribejagũ ñero guña pepigũ ñero iituhami igo mera.

²⁹ “Eropirã mũa cuiru diayepũ árĩdiru mera ñero iirã irirure mũa gorawea cóãbodiropã dopa ta iri ñerire duhucãque. Irire duhubirã peamegue warãca. Mũa cuirure cóãcũ iri cuiru dihta dederea. Mũa ñerire duhubirãpũ peamegue waha ñetariaro tarirãca. Eropirã iri ñerire duhucãque. ³⁰ Eropirã mũa mojoto diayepũ maja mojoto mera ñero iirã iri mojtore tabeta cóãbodiropã dopa ta iri ñerire duhucãque. Irire duhubirã peamegue warãca. Mũa mojtore mũa cóãcũ iri mojoto dihta dederea. Mũa ñerire duhubirãpũ peamegue waha ñetariaro tarirãca. Eropirã iri ñerire duhucãque, arĩ werepũ Jesu.

Erã marasã nomere cóãrere wereñumi Jesu

Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18

³¹ Õpa arĩ werenemopũ Jesu:

—Iribojegue i sãre arĩñuma: “Ígũ marapore cóãdiagũ ígũ cóãburire wereripũ mera igore cóãmasimi,” arĩñuma iribojeguerẽ. ³² I erã werera tauñariro mũaapũre ire weregũra: Yujugũ ígũ marapo umũ mera ñero iibiriquerecũ ta igore cóãbocumi. Ígũ eropa cóãdigo gajigũ mera marapucũgo ñero iigo iicumo gajigũ mera árĩgo. Eropigũ igo marapũ igore cóãdigũ igore gajigũ mera ñero iicũ iimi. Eropigũ ígũ cóãdigo mera marapocũgu igo mera ñero iigu iimi ígũ sã, arĩ werepũ Jesu.

Waĩpeo arĩrere wereñumi Jesu

³³ Õpa arĩ werenemopũ Jesu:

—Iribojegue majarãre erã õpa arĩ wererare peenirã árĩribũ mũa: “Mũa arĩdiropã dopa ta eropa iique. ‘Goãmũ mera diaye ta eropa iigũra,’ mũa arĩdiropã dopa ta iique,” erã arĩ wererare peenirã árĩribũ mũa. ³⁴ I erã werera tauñariro mũaare weregũra. “Umãro mera diaye ta arĩgũ iiaa,” arĩ umãro mera arĩ waĩpeo arĩbiricãque. Umãropũ marĩ Opũ ígũ árĩro ãhraa. Bu árĩro árĩbeaa. Ero eropa árĩro árĩcũ ñarã eropa arĩmaabiricãque. ³⁵ I yeba mera ne waĩpeo arĩbiricãque. I yeba sã Goãmũ ya yeba ta ãhraa. Ero eropa árĩro árĩcũ ñarã eropa arĩmaabiricãque. Jerusalén mera ne waĩpeobiricãque. Turagũ marĩ Opũ ya maca ãhraa Jerusalén. Bu árĩro árĩbeaa. Eropirã eropa arĩmaabiricãque. ³⁶ “Yũ dipuru mera diaye arĩgũ iiaa,” arĩ waĩpeobiricãque. Mũa poari borecũ iimasibea mũa. Iri ñiri wacũ sãre iimasibea mũa. Eropa iimasibirã arĩrã “Yũ dipuru mera diaye arĩgũ iiaa,” arĩ waĩpeobiricãque. ³⁷ “Iirãra,” arĩrã waĩpeoro marĩro diaye ta irire arĩniguicãque. “Iisome,” arĩrã sã waĩpeoro marĩro arĩniguicãque. Mũa waĩpeo arĩrã watĩ ñegũ ígũ dorero dopa ta iirã iica, arĩ werepũ Jesu.

Erã basi gamediarire wereñumi Jesu

Lc 6.29-30

³⁸ Õpa arĩ werenemopũ daja Jesu:

—Iribojegue òpa erã arĩ wererare peenirã árĩribu mua. “Mure gajigu mu cuirure igu patĩadiro dopa ta mu sã igure patĩa gameque. Mu gũcurirure igu panuadiro dopa ta mu sã igure igu gũcurirure panua gameque,” erã arĩ wererare peenirã árĩribu mua. ³⁹ Erã werera tauñariro weregura daja muare. Muare ñero iidigure eropa ñacãque. Yujupu mu wayuporãre pacũ, “Gajipu sãre padiagu paque,” arĩque igure. ⁴⁰ Gajigu mure dipuwaja moagure igu weresãcũ, igu dipuwaja moagupu muhu camisa mera mure weresãdigure wajayedorebocumi. Igu eropa wajayedorecũ igure oque. Iriñere otuhaja mu weca majañe suhriro sãre onemoque igure. ⁴¹ Yujugu surara gajinore yuju kilómetro mure aĩgãbasadorecũ, gaji kilómetro aĩgãnemobasaque daja igure. ⁴² Mure serẽdigure igu serẽropẽ ta oque igure. Eropigu gajigu mure wayudorecũ wayuque igure igu wayudorerare, arĩ werepu Jesu.

Muare ñaturirãre mahique, arĩ wereñumi Jesu
Lc 6.27-28, 32-36

⁴³ Òpa arĩ werenemopu daja Jesu:

—Masa òpa arĩmurima: “Mua mera majarãre mahique. Eropirã muare ñaturirãpũre ñaturi gameque daja,” erã arĩrare peenirã árĩribu mua. ⁴⁴ Erã werera tauñariro weregura muare daja: Muare ñaturirãre mahi umupeoque. Muare ñero iirãre òaro arĩdoreque. Muare ñaturirãre òaro iique. Eropirã muare ñero wereniguirãre muare ñero iirã sãre “Erã sã òaro arĩporo,” arĩrã Goãmure serẽbasaque. ⁴⁵ Mua eropa iirã mari Pagu umaro majagu Goãmu porã ahraa mua. Goãmupu yujuropa ta iimi masare. Ñerãre, òarã sãre abere asicũ iimi igu. Eropigu Goãmu igu dorerire iirã sãre, iibirã sãre deco merecũ iimi igu. Masare yujuropa igu iiro dopa ta mua sã masare iique. ⁴⁶ Muare umupeorã dihtare mua umupeocũ ne duhpiburi arĩbeaa iri. Ñerã masa wajasea corerã sã eropa ta iima. Eropirã arĩpehrerãre umupeoque. ⁴⁷ Mua acawererã dihtare mua òaro bocatĩricũ ne duhpiburi arĩbeaa iri. Goãmure masibirã sã eropa ta iima. Eropirã arĩpehrerãre òaro bocatĩrique. ⁴⁸ Ñeri marirã arĩque mua. Mari Pagu umaro majagu igu ñeri marigu igu arĩdiro dopa ta mua sã ñeri marirã arĩque, arĩ werepu Jesu.

6

Òari iirire wereñumi Jesu

¹ Dipaturi igu werenemopu:

—Goãmu ya arĩburire òarire iirã arĩrã, “Goãmu yare iipehorã ahraa gũ,” arĩ werebircãque gajirãre. Mua eropa arĩ wererã mua òaro iira ne duhpiburi arĩbeaa. Eropigu Goãmu umaro majagu òarire mua iira wajare muare osome.

² “Eropirã mojomorocũrãre itamurã, iirire masare ii ñmubircãque. Masa erã ñabiro itamuque erãre. Gajirã iro dopa iibircãque. Erã masa bajarã watope mojomorocũrãre itamura. Mague niguirã watope mari buheri wirigue arĩrã watope sãre ii ñmuma. Erã eropa iiquererã erã mari pũrũpũrũre ñero iicorerã ahrima. Eropa masa watope òarire ii ñmurã erã, “Òarã ahrima erã,” masare arĩdorerã iima. Erã eropa iirã masa umupeori mera wajatatuhama. Eropigu Goãmupu ne wajayesome erãre.

³ Eropirã mojomorocũrãre itamurã, iirire yayarogã iique. Mua wapi mera arĩquererã ta igu ñabiro iirire iique. ⁴ Masa erã ñabirogue mojomorocũrãre

itamunque. Masa ĩabirogue mua itamuquerecũ Goãmũpũ ĩhami. Eropigu mari Pagũpũ mũare wajayegũcumi, arĩ werepũ Jesu.

Goãmũre serẽriñere buheñumi Jesu

Lc 11.2-4

⁵ Dipaturi ĩgu werenemopũ:

—Goãmũre serẽrã, mari pũrũpũ ñero iicorerã iiro dopa iibiricãque mua. Erã mari buheri wirigue nigui, mague sãre nigui, Goãmũre serẽ ĩhmuma erã masare. Eropa serẽ ĩhmurã diaye masa erãre umupeori mera erã mucubirituhama. Eropigu Goãmũ erãpũre umupeosome. ⁶ Mũapũ Goãmũre serẽmorã mua ya taribugue biha ñajaque. Biha ñaja mari Pagũ ĩasũya marigũre serẽque. Mua eropa iicũ masa erã ĩabiro arĩquerecũ ta mari Pagũpũ mũare ĩagũcumi. Eropa peegu mũare õaro iigũcumi ĩgu.

⁷ “Eropirã Goãmũre serẽrã, pepiro mariro mua serẽrare ta dipaturi serẽ maji dujabiricãque. Eropa ta iima Goãmũre masibirã. “Bajasuburi yuju disiro ta gũa serẽcũ gũare peegũcumi,” arĩ pepima erã. ⁸ Erã iiro dopa iibiricãque. Mua serẽboro core mari Pagũ mua gamerire masituhami. ⁹ Eropirã õpa arĩ serẽro gahmea Goãmũre.

Gũa Pagũ mũmaro majagu mũ õagu arĩrire arĩpehrerã umupeoporo.

¹⁰ Dohpaguere arĩpehrerã weca opũ arĩque. Ũmaroguere mũ dorero dopa ta erã iiro dopa ta i yeba majarã sã eropa iiporo.

¹¹ Eropigu mũmuri nũcũ gũa baburire oniguicãque gũare. ¹² Gajirã gũare erã ñero iirare gũa cãdijiro dopa ta mũ sã gũa ñero iirare cãdijique. ¹³ Eropigu gũa ñero iiborare cãhmotaque. Eropigu gũare ñerire iibiricãcũ iique. Mũhũ gũa Opũ turagu eropa arĩniguigũca. Arĩpehrerã mũre eropa umupeoniguicãrãcoma, arĩ serẽque Goãmũre, arĩ werepũ Jesu.

¹⁴ “Gajirãre mũare erã ñero iirare mua cãdijicũ ĩagu, mari Pagũ mũmaro majagu mua ñero iira sãre cãdijigũcumi. ¹⁵ Gajirã mũare erã ñero iirare mua cãdijibiricũ mari Pagũ mua ñero iira sãre cãdijisome, arĩ werepũ Jesu.

Goãmũre umupeomorã ba duhurire buheñumi Jesu

¹⁶ Eropigu ĩgu erãre werenemopũ:

—Goãmũre umupeomorã ba duhurã bujawererã iro dopa ii ĩhmubiricãque. Eropa iima mari pũrũpũ ñero iicorerã. Erã erã diaporire bujawererã iro dopa ãhrima. Erã eropãrĩcũ erã ba duhucũ ĩha masima masa. Diaye ta mũare arĩgu iiaa. Masa erãre umupeocũ gahmema erã. Eropirã erãre umupeocũ ĩarã mucubirituhama. Eropigu Goãmũpũ erãre õaro iisome. Eropirã erã iiro dopa ii ĩhmubiricãque mua. ¹⁷ Mua sã ba duhurã mua arĩniguuiro dopa ta arĩque. Mua ya dipure uyu mera sũcã õaro wũapocãque. Mua diapori sãre coecãque. ¹⁸ Mua eropa iicũ mua ba duhucũ ĩha masisome masapũ. Goãmũ dihta ĩha masigũcumi. Mua seyaro mua arĩcũ ĩgũpũ mua mera ãhrimi. Eropa ĩagu ĩgu mũare õaro iigũcumi, arĩ werepũ Jesu.

Ũmaro majare guñadoreñumi Jesu

Lc 12.33-34

¹⁹ Jesu werenemopũ daja:

—I yeba majare aĩ gameneobiricãque. Ő maja boa waboca. Iri boabiricũ yajari masũ aĩbocumi irire. ĩgu yajabiricũ mega tuabocoma. Eropiro i yeba maja dederema gũhya ãhraa. Eropirã i yeba majare burigã gamebiricãque. ²⁰ Ũmaro majapũre turaro gameque mua. Ũmaro majare

mega tuamasibeama. Eroguere mua opaburi ne boabeaa. Eroguere yajari masu ne aïmasibeami. ²¹ Eroguere mua opaburi iri árĩcũ, umaro majare Goãmũ yare burigã guñarãca mua, arĩ werepũ Jesu.

Masa erã pepiro dopa ta iima, arĩ wereñumi Jesu

Lc 11.34-36

²² Eropi buhegu òpa arĩ werenemopũ erãre:

—Mua cuiri mua dupũre sihãgodiru iro dopa ta àhraa, arĩ werediaccũ òpa àhraa. Mua pepiro dopa ta iiaa. Mua òaro mera pepirã árĩrã òarire iiaa. ²³ Mua ñerire pepirã árĩrã ñeri dihtare i mua. Umaro majare mega tuamiaa. Eropirã mua ñeri dihtare mua pepiniguicãcũ iri ñeripũ ñetariari àhraa, arĩ werepũ Jesu.

Niyerure gamerã, Goãmũpũre gamebeama, arĩ wereñumi Jesu

Lc 16.13

²⁴ Eropigu ïgu erãre werenemopũ:

—Yujugu Goãmũpũre guñagu niyerupũre guñabeami. Niyerupũre burigã guñagu Goãmũpũre guñabeami. Eropigu niyeru dihtare gamegu árĩgu Goãmũre mucubiricũ iibeami. Goãmũ sãre niyeru sãre peñere gametarimaja masiya mara mũare, arĩ werepũ Jesu.

Goãmũ ïgu porãre ïhadibumi, arĩ wereñumi Jesu

Lc 12.22-31

²⁵ Eropigu erãre werenemopũ:

—Eropigu mũare ire arĩgu iiaa. Mua árĩricũre mua barire, ihririre, suhri sãre wũaro guñaricũbiricãque. Mũare deyoro moagu bari dihtare bamorãre, suhri sañamorã dihtare Goãmũ iibiripũ mũare. Mua iri dihtare guñacũ gamebeami. ²⁶ Mirimagũ porãre Goãmũ ïgu ïhadiburire masique mua. Erã poeri moorã àhrima. Eropiro erã bari dihburi wiri erãre mara. Mari Pagupũ erãre erã baburire ohomi. Mirimagũ porã tauro mũapũre mahimi Goãmũ. Eropigu mua sãre ïhadibugũcumi ïgu. ²⁷ Wũaro mua pepiri mera iri mũare pagarã wacũ iibeaa. Eropiro mua wũaro pepiri duhpiburi árĩbeaa.

²⁸ “¿Eropirã duhpirã mua suhri sañaburire wũaro guña bujawere pepicãri? Nũgu maja gori iri gorire pepique. Iri gori ne iiro mariro òari goricũa. Iri gori òari suhri iro dopa òari gori dehyoaa. ²⁹ Salomo opũ mũũ òari suhri opagu ïgu árĩquerrecũ ta iri goripũ ïgu ya suhri tauro òari gori àhraa. ³⁰ Iri gorire òari gori iimi Goãmũpũ. Iri gori bajamenurigã árĩra pũhrũ ñaidija pehrea wahaa. Mero àhri, gajinũ peamegue soe cóãcãma. Iri eropa mata pehrequerrecũ ta iri gori iri òari gori árĩcũ iimi Goãmũ. Eropigu Goãmũ iri gorire ïgu òari gori ïgu iidiro tauro mua sãre òaro iigũcumi. Suhrire ogũcumi. Goãmũre daberogã umupeoa mua. ³¹ Eropirã mua baburire, mua ihriburire, mua suhri sañaburire wũaro guñabiricãque. ³² Goãmũre masibirãpũ irire eropa amaniguicãma. Mari Pagũ umaro majagu árĩpehreri mua gamerire masimi. ïgu eropa masicũ mua ya árĩburire wũaro guñabiricãque. ³³ Goãmũ mua Opũ ïgu árĩborore gamemũhtaque mua. Mua eropa iira pũhrũ Goãmũpũ mua gameri duhyacũ ogũcumi. ³⁴ Eropirã ñamigãre mua dohpa warocuri arĩ wũaro bujawere ne pepibiricãque. Dohpagãre mua ñero tariboro árĩtuhaa. Eropirã dohpagã maja dihtare pepique. Gajinũ majare wũaro bujawere pepinemobiricãque. Goãmũpũ mũare itamugũcumi, arĩ werepũ Jesu.

7

Gajirãre “Ñerã ãhrima,” arĩbiricãque, arĩ wereñumi Jesu
Lc 6.37-38, 41-42

¹ Eropigũ ãgũ erãre werenemopũ:

—Gajirãre “Ñerã ãhrima,” arĩ erã iirare werewũabiricãque mũa. Mũa eropa arĩ werewũabiricũ Goãmũ mũa sãre “Ñerã ãhrima,” arĩsome.

² Gajirãre “Õaro iibeama,” mũa arĩ pepidiro dopa ta Goãmũpũ mũa sãre eropa ta arĩ ãagũcumi. Mũa gajirãre beyero dopa Goãmũpũ mũa sãre eropa ta beyegũcumi.

³ Mari werenigui queori mera buhecũ õpa iirã ãhraa mũa. Mũa acaweregũ ãgũ cuirugue miri pogañegã mehñajacũ iri pogañegãre õaro ãhaa mũa. Mũa ya cuiripũre wũarimiji árĩquerecũ ta irimijire ne pepibeaa mũa. Eropirã gajigure miri pogañegãre mũa ãaro dopa ta mũa acaweregũ ãgũ ñero iiripũre õaro ãhaa mũa. Mũa basi turaro ñerire iiquererã ta irire eropa pepicãa mũa. ¿Dohpa árĩronore eropa ãhriri mũa? ⁴ Õpa arĩ wereniguia mũa acawererãre: “Acaweregũ, ñerire iigũ iica mũhũ. Eropigũ irire duhucãque,” arĩ wereniguia mũa. Eropa ãgũre ñerire iidorebiriquererã mũa sã ñerire duhubeaa. ¿Duhpirã irire ñerire iinirã árĩquererã ta irire pee masibeari mũa? ⁵ Eropa iirã masa erã pũrũpũre ñero iicorerã ãhraa mũa. Mũa ñero iiripũre duhumũhtaque. Mũa eropa iira pũhrũ mũa acawererãre “Mũa ñero iirire duhucãque,” arĩ weremasia mũa.

⁶ Diayea iro dopa árĩrãre ñetariarãre Goãmũ ya õatariarire erã umupeobiririre werebiricãque erãre. “Erãgue ñero wereya ñero arĩri,” arĩrã werebiricãque erãre, arĩ werepũ Jesu.

Mari Pagũre mari serẽre wereñumi Jesu
Lc 11.9-13; 6.31

⁷ Eropigũ ãgũ erãre werenemopũ:

—Goãmũre mari Pagũre serẽque mũa. Mũa eropa serẽrã mũa aĩrãca. Mũa serẽre bocarãca. Goãmũre eropa serẽniguicãque mũa. Mũa eropa iicũ ãgũ mũare ogũcumi. ⁸ Árĩpehrerã Goãmũre serẽrã aĩrãcoma. Eropirã erã serẽrare bocarãcoma. Eropigũ árĩpehrerã Goãmũre eropa serẽniguicãrãre ãgũ erãre ogũcumi.

⁹ “¿Mũa porã barire mũare serẽcũ utãyepũre obocuri mũa erãre? Obiriboya. ¹⁰ ¿Mũa porã waire mũare serẽcũ añapũre obocuri mũa erãre? Obiriboya mũa. ¹¹ Mũa ñerã árĩquererã ta mũa porãre õarire omasia mũa. Eropigũ mari Pagũ mũa tauro õarire ohomi mũare ãgũ porãre ãgũre mũa serẽre.

¹² “Gajirã mũare õaro iicũ gahmea mũa. Erãre mũa õaro iicũ gamero dopa ta õaro iique erã sãre. Erã õaro iibiriquerecũ ta mũapũ erãre õaro iique. Eropa ta iidorea Moise dorerigue, Goãmũ yare weremũhtanirã erã gojarague sã, arĩ werepũ Jesu.

Miri disiporogã queorire wereñumi Jesu
Lc 13.24

¹³ Eropigũ ãgũ queorire werenemopũ erãre õpa arĩgũ:

—Goãmũ pohrogue wadiarã ãgũ yare iiro gahmea mũare. Eropirã ãgũ yare eropa iimaabiricãro gahmea. Miri disiporogãgue mũa wadiacũ diasa ãhraa. Eropiro diasa ãhraa Goãmũ pohrogue mũa wadiacũ. Peamegue masa erã wacũ diasabeaa. Wũari disiporogue mari ñajacũ diasabeaa. Iri disiporogue ta masa erã ñajaboro dopa ta peamegue masa erã wacũ diasabeaa. Eropirã masa bajarã erogue warã iima. ¹⁴ Goãmũ pohrogue

wadiacũ diasaa ãhraa. Bajamerãgã masa erogue warãcoma. Erogue warã umuri nũcũ Goãmũ mera árĩniguirãcoma, arĩ werepũ Jesu.

Yucũgũ dũcare masirã dipagũ sãre masiro dopa ta masa erã iirire ãarã erã árĩrcũrere masia mari, arĩ wereñumi Jesu

Lc 6.43-44

¹⁵ Eropigũ ãgũ werenemopũ erãre:

—Ōaro pee masique. “Goãmũ yare weremũhtarã ãhraa,” arĩ gũyarãre peebiricãque mũa. Erã õarire iirã iro dopa aririma mũa pohrogue. Erã pepirigue ñerã ãhrima erã. ¹⁶ Erã ñero iicũ ãarã ñerã erã árĩcũ masirãca mũa. Erã õaro iicũ ãarã, õarã erã árĩcũ masirãca mũa. Aña poragũ dipatõrere dũcacũbeaa. Poracũdigũ sã higuera dipure dũcacũbeaa. ¹⁷ Ōadigũ yucũgũ õarire dũcacũ. Ñedigũpũ ñerire dũcacũ. ¹⁸ Yucũgũ õadigũ ñerire ne dũcacũmasibirica. Eropiro ñedigũ sã õarire dũcacũmasibirica. ¹⁹ Ōarire dũcacũbiriri yucũre pa cóãcã, peamegue soecãma. Eropa ta iigũcumi Goãmũ ãgũ gamerire iibirãre. ²⁰ Eropirã “Goãmũ yare weremũhtarã ãhraa,” arĩrã erã gũyacũ õpa masirãca. Erã iiricũrere ãaque. Erã õarire iirã árĩcũ ãha “Goãmũ ya wereniguirã ta ãhrima,” arĩ ãha masirãca. Erã ñerire iirã árĩcũ ãha “Goãmũ ya wereniguirã árĩbeama. Eropirã gũyarã ãhrima,” arĩ ãha masirãca, arĩ werepũ Jesu.

“Mũare ne masibeaã,” arĩgũca yũhũ bajarã masare, arĩ wereñumi Jesu

Lc 13.25-27

²¹ Eropigũ ãgũ erãre werenemopũ:

—Bajarã yãre “Yũ tĩgũ,” arĩrã árĩquererã ta umaro majagũ Goãmũ ãgũ árĩroguere wasome erã. Yũ Pagũ umaro majagũ ãgũ gamerire iirã dihta ãgũ opũ árĩroguere warãcoma. ²² Pehrerinũ árĩcũ bajarã masa õpa arĩrãcoma yũre: “Gũã tĩgũ, mũ yare gũã buheabũ. Mũ waĩ mera pũririre, watẽare cóãbũ. Eropirã mũ turari mera baja deyoro moarire iiabũ gũã,” yũre arĩrãcoma. ²³ Erã eropa arĩquerecũ õpa arĩ yũhrĩgũca erãre: “Mũare ne masibeaã. Ñerire iirã ãhraa mũa. Yũ pohro aribiricãque,” arĩgũca yũhũ erãre. Eropirã Goãmũ gamerire iique yũ pohro aridiarã, arĩ werepũ Jesu.

Pe wihi iira queorire wereñumi Jesu

Lc 6.47-49; Mr 1.22

²⁴ Eropigũ queori mera werepũ Jesu erãre buhegũ:

—Eropi árĩpehrerã i yũ wereniguirere peenirã yũ dorerire iirã, õaro pee masigũ wihi iidigũ iro dopa ãhrima erã. ãgũ ãhcãri goberire seha, wihire nugunũgapũ. ²⁵ ãgũ wihire ãgũ tuhajara pũhrũ deco bũrigã ahri, dia miritaria wayoro. Miruñe bũrigã weãyoro. Eropa waquerecũ ta iri wihi ãhcãro ãgũ nugura wihi árĩro ne mihrua dijabiriyoro. ²⁶ Eropirã árĩpehrerã yũ wereniguirere peenirã árĩquererã ta yũ dorerire iibirãpũ pee masibigũ ãgũ wihi iigũ iro dopa ãhrima. ãgũpũ ãgũ wihire dia tũro maja imiporo weca nugu, õaro iibiripũ. ²⁷ ãgũ wihire tuhajara pũhrũ, deco bũrigã ahri, dia miritaria waha, miruñe bũrigã weãyoro. Eropa weãro iri wihire weã mehpicãyoro, arĩ werepũ Jesu.

²⁸⁻²⁹ ãgũ eropa arĩ buhecũ peerã, peemaria wañorã masa. “ãgũ marire opũ ãgũ buhero dopa ta buhemi ãgũ. Marire buherã iro dopa buhebeamĩ,” arĩ pepiñorã erã.

8

Jesu camí boagure ðagũ wacũ iĩnumi
Mr 1.40-45; Lc 5.12-16

¹ Jesu Ʃtãgũgue buhe doadigu dijaa warũ. Ĩgu dijacũ ĩarã masa bajarã ĩgure nũrusiañorã. ² Ero ĩgu wadiro yujugũ camí boagũ mague ĩgure nũrusiaja eja, mereja, ĩgure serẽpũ.

—Gua ĩgu, mũhũ yũre ðagũ iidiagũ iique, arĩpũ.

³ Ĩgu eroparĩcũ peegũ ĩgu mojoto mera Jesu ĩgure mohmeripũ.

—Áũ, mũre ðagũ wacũ iiaa, arĩpũ Jesu ĩgure.

Ĩgu eroparĩcũ ta iri camí boara yarima wayoro. ⁴ Eropa iituhaja Jesu ĩgure arĩpũ daja:

—Yũhũ mũre ðpa iirare ne gajirãre werebircãque. Mũ ya dũpũre ðarare pahire ĩhmuũgũ waque, “Óaro ãhrimi,” arĩdoregũ. Tuhajanugu Moise dorerire Goãmũ ĩgu apidiro dopa ta iique. Eropigu Goãmũ ya wihigue mirimagũre asũ wahgã apique mũ dore tarirare masa árĩpehrerã erã masimaja ðaro, arĩpũ Jesu.

Surara opũ ĩgu pohro majagũ dorecũcũ Jesu ðagũ iĩnumi ĩgure
Lc 7.1-10

⁵ Ero pũhrũ Jesu Capernaum waĩcũri macague ĩgu ejacũ surara opũ ĩgu pohro eja, ĩgure turaro ðpa arĩ serẽpũ:

⁶ —Gua ĩgu, yũ pohro majagũ ne bũhari mera dorecũgũ wamasibirini-jagũ, ĩgure bũrigã pũricũ pepigu yaha wihigue oyacumi ĩgu, arĩpũ ĩgu Jesure.

⁷ Ĩgu eroparĩcũ pee:

—Áũ, arĩ, ĩgure ĩgu dorecũrĩre taugũ wagũra, arĩpũ Jesu.

Ĩgu eroparĩcũ ðpa arĩpũ surara opũ:

⁸⁻⁹ —Opũ, ðaroca. Aribita. Ñegũ ãhraa yũhũ. Yaha wihire mũre ñajaridorebuno árĩbeaa yũhũ. Yuju diaye ta mũ turari mera dorebeoque. Mũ eropa iicũ yũ pohro majagũ ðagũ wagũcumĩ. Yũre yũ weca árĩrã gajirã oparã dorema. Yũ sã surarapũre dorea. Yujugũre “Waque,” yũ arĩcũ ĩgu wahami. Gajigũre “Arique,” yũ arĩcũ ahrimi. Yũ pohro majagũre “Ire iique,” yũ arĩcũ irire iimi. Eropigu mũ ĩgure mũ dorero dopa ta ĩgu dorecũgũ tarigũcumĩ, arĩpũ ĩgu.

¹⁰ Jesu ĩgu eroparĩcũ pee Ʃca wa bajarã masa ĩgu mera nũrusiarãre ðpa arĩpũ:

—Diaye ta mũare arĩgu iiaa. Ihĩ surara opũ Israe masũ árĩbiriqũregũ Goãmũre bũrigã umupeomĩ. Ĩgu pohro majagũre yũ ðagũ wacũ iiburire masituhami. Ne Israe masare ihĩ iro dopa umupeorãre ĩanibea. ¹¹ Mũare arĩgu iiaa. Bajarã ihĩ iro dopa árĩrã árĩpehrero majarã Ʃmaro majagũ ĩgu opũ árĩrogue eja, erogue árĩrã mera barãcoma. Mũa ñecũ sũmarã mũra Abrahã, Isaa, Jacobo mera barãcoma erã. ¹² Masa gajirãpũ “Opũ ĩgu árĩrogue wamorã ãhraa gũa,” erã arĩquerecũ ta ñerogue naitĩarogue cóãgãgũcumĩ erãre. Erogue ĩgu cóãnirã bũrigã ore, bũjawereri mera erã gũcũrĩre cũridihurãcoma, arĩ werepũ Jesu.

¹³ Irire eropa arĩtuhaja surara opũre arĩpũ:

—Dujaaque mũ ya wihigue. Mũ pohro majagũ tarigũcumĩ. “Diaye ta tarigũcumĩ,” arĩ mũ pepidiro dopa ta tarigũcumĩ, arĩpũ Jesu.

Ĩgu eroparĩcũ ta ĩgu pohro majagũ pũ ðha warũ.

*Pedro muñecore dorecugore tauñumi Jesu**Mr 1.29-31; Lc 4.38-39*

¹⁴ Puhru Jesu Pedro ya wihigue eja, Pedro muñeco dorecucũ ñapu ñu. Nimacuri árĩcũ oyapo igo. ¹⁵ Igo eropa dorecucũ ñanijagu igo mojotore mohmepiru. Ñu eropa mohmepicũ ta nimacuri taria wayoro. Taricũ pepigo igoru wahgã, erãre barire ejoro.

*Jesu bajarã dorecurãre tauñumi**Mr 1.32-34; Lc 4.40-41*

¹⁶ Eropi ñamicague bajarã watẽa ñajasũnirãre masa aĩ ejañorã Jesu pohrogue. Erã eropa aĩ ejacũ ñagu mata ñu watẽare cóacũ masa õha wañorã. Eropigu árĩpehrerãre dorecurãre erã aĩ ejanirãre taupehocãru Jesu. ¹⁷ Eropa ta iiru ñu iribojegue majagu Goãmu yare weremũhtadigu Isaia ñu arĩdiro dopa ta. Õpa arĩ gojañumi: “Mari dorecurire taucãmi ñu. Marire pũririre cohãmi ñu,” arĩ gojañumi Isaia Jesu ariboro coregue.

*Yujurãyeri Jesu mera majarã árĩdiariñuma**Lc 9.57-62*

¹⁸ Jesu masa bajarã ñu pohro árĩcũ ñagu,
—Wuaríya gajiru masegue ina taribujarã, arĩru ñu buherãre. ¹⁹ Erã taribujaboro core judio masare buhegu Jesu pohrogue eja, õpa arĩru:
—Buhegu, mu mera wadiaa noho mu waro, arĩru.

²⁰ Jesu õpa arĩ yũhripu:

—Yu mera árĩcũ diasã ãhraa. Nugu majarã diayea erã carĩburi toreri opama. Mirimagu porã sã erã ya suhri opama. Yũpũre Goãmu ñu obeodigũpũre ne yaha wihi mara. Eropirã yũ mera árĩrã ñero tarirãca muã, arĩ yũhripu Jesu.

²¹ Eropi gajigu Jesu buhegu õpa arĩru:

—Gua opu, yũ pagu ñu sĩricũ yaatuhajagu mu mera wagura, arĩru ñu Jesure.

²² Jesu yũhripu:

—Yũre gamebirã sĩrinirã iro dopa ta ãhrima. Erãru sĩrinirãre yaaporo. Eropigu mũru yũ mera majagu árĩbu arique dohparagã, arĩru ñu.

*Jesu miruñere yũsũdoreñumi**Mr 4.35-41; Lc 8.22-25*

²³ Eropa arĩtuhaja dohodirugue ñajaru. Eropirã ñu buherã sã ñu mera waha ñajañorã. ²⁴ Ero erã taribujarisubu iriyague miruñe bũrigã ariyoro. Eropi pãgũri dohodirure miucãriyoro. Eropa miruñe weãquerecũ ta Jesupu carĩgu iiru. ²⁵ Eropa wacũ ñarã erã ñũre wahgũñorã. Wahgũ õpa arĩñorã:

—Opu, mirimorã iica mari. Miruñere tauque, arĩñorã.

²⁶ Erã eroparĩcũ Jesu yũhripu:

—¿Duhpirã gũimaacãri muã? Yũre merogã umupeorã ãhraa muã, arĩru Jesu erãre.

Eropa arĩgu ta wahgãnũgaja miruñere pãgũri sãre “Yũsũque,” arĩru. Ñu eroparĩcũ miruñe, pãgũri sã yũsũdijapehrea wayoro. ²⁷ Ñu eropa iicũ ñha uca, õpa arĩ werenigũñorã erã basi.

—¿Ñehmũno masũ ãhriri ihĩ? I miruñe, pãgũri sã yũhriũgu ãhrimi, arĩñorã erã.

*Watẽa ñajasũnirãre tauñumi Jesu**Mr 5.1-20; Lc 8.26-39*

²⁸ Erāre eropa wara pūhrū taribujaja, Gerasa majarā ya yebague ejarū. Erogue erā ejacū perā ūma Jesure bocatīriñorā. Masa goberi watopegue árīnirā árīñorā. Erā watēa ñajasūnirā árīrā gorowererā guhyarā árīñorā. Eropirā erogue masa ne wabiriñorā. ²⁹ Īgure bocatīri ōpa arī gaguiniguiñorā:

—¿Mūhū Goāmū magū duhpibu ahriri mūhū gua pohroguere? ¿Guare Goāmū dorero ejabiriquerecū ta dipuwaja moagu ahriri mūhū? arī gaguiniguiñorā erā watēa mera.

³⁰ Ero pohro bajarā yesea ahma barā iñorā. ³¹ Erāre ĩanijarā, watēapū ōpa arī būrigā serēñorā Jesure:

—Guare oā ūmare cóāgu soā yesea pohrogue wadoreque guare. Erā mera guare árīdoreque, arī serēñorā erā Jesure.

³² —Áu, waque, arīpū Jesu.

Īgu eroparīcū watēa perā masa mera árīnirā waha, yesea pohrogue ejañorā. Erāre ñajacū ta yesea gorowere, dipatūrugue oma buha, wūariyague yuriñaja yuhria, miri sīripehrea wañorā.

³³ Erā eropa wacū ĩarā yeseare ĩhadiburāpū güi, omagā wañorā. Macague eja yesea erā mirirare weresiripehocāñorā erā. Watēa erā ñajasūnirāre Jesu ĩgu cóāra sāre werepehocāñorā erā. ³⁴ Erā eropa weresirira pūhrū iri maca majarā árīpehrerā Jesure ĩarā ejañorā. Eropirā ĩgure ĩara pūhrū turaro mera wiriadoreñorā ĩgure erā ya yebare.

9

Dūpū būhadigūre ōagu wacū iñūmi Jesu

Mr 2.1-12; Lc 5.17-26

¹ Erā eropa wadorera pūhrū Jesu dohodirugue ñaja, wūariyague taribujaa, ĩgu ya macague ejarū. ² Erogue gajirā dūpū būhadigūre pūgu mera coā aī wahgā erañorā Jesu pohro. “Jesu ĩre ĩgu dorecūrire taricū ĩigūcumī,” arī pepiñorā erā. Erā eropa arī pepicū masigu Jesu dorecūgure ōpa arīpū:

—Mucubirique mūhū. Mū ñero iirare cóātuhabu yūhū, arīpū ĩgu.

³ Īgu eroparīcū peerā yujurāyeri masare buherā ōpa arī pepiriñorā erā basi: “Īhī eropa arī ĩgu werenigūiri mera Goāmūre ñero arīgu iimī,” arī pepiñorā erā buherā. ⁴ Erā eropa arī pepicū masigu, ōpa arīpū Jesupū:

—¿Duhpirā eropa arī ñero pepiri mūa? ⁵ “Mū ñero iirare cóābū,” yū arīcū “Gūyagu āhrimi,” arāa mūa masibiriquererā ta. Īgure “Wahgānūgajaque. Curique,” yū arīcū yū arīra diaye árīri arīcū mata mūa ĩha masirāca. ⁶ Yūhū masū Goāmū ĩgu obeodigu i yeba majarā erā ñero iirire cóāmasia yūhū. Mūa ire masiborore ōpa ta ĩgu wahgānūgacū ĩgura, arīpū Jesu.

Eropa arītuhaja dūpū būhadigūre ōpa arīpū:

—Wahgānūgajaque. Mū pūgure aī, mū ya wihigue dujaaque, arīpū ĩgure.

⁷ Īgu eroparīcū ta peegu dūpū būhadigu wahgānūgaja, ĩgu ya wihigue dujaa warū. ⁸ Masa ĩgu eropa wacū ĩarā güiñorā. Eropirā Jesure Goāmū ĩgu turarire opacū ĩarā Goāmūre umupeo, ōaro wereniguiñorā.

Jesu Mateore sihuñumi

Mr 2.13-17; Lc 5.27-32

⁹ Erā eropa iira pūhrū Jesu erogue árīdigū wiria, yūre Mateore bocatīrimi. Oparā ya árīburire masare wajasea coregu árīribū. Eropigu

irisubure yu mohmeri taribugue doabu. Ero yu doacũ iagu, opa arĩmi yure:

—Yu mera majagu arĩbu arique, arĩmi yure Jesu.

İgu eroparĩcũ pee, wahgãnugaja İgu mera wabu.

¹⁰ Pũhrũ yaha wihigue Jesu sã barã erama. Bajarã wajasea corerã “ñero iirã” erã arĩrã gua mera ta bama. ¹¹ Erã mera gua bacũ ĩarã, fariseo masa Jesu buherãre opa arĩma:

—¿Duhpigũ mũare buhegu wajasea corerã ñero iirã mera bahari? arĩma erã guare İgu buherãre.

¹²⁻¹³ Erã eroparĩcũ peegu Jesupũ opa queori mera yũhrimi:

—Dorecũbirã duhturure amabeama. Dorecũrã dihta duhturure ah-mama. Dorecũrã duhturu amaro dopa ta “Ñerã ahraa,” arĩrã yure amarãcoma. Eropigũ “Ñerã ahraa,” arĩrã dihtare erã ñero iirare bujaweredore ðaripũre gohrotocũ igũ aribũ yũhũ. Erã basi “Õarã ahraa gua,” arĩ pepirãre itamugũ aribiribũ. Goãmũ İgu arĩrãre erã arĩ gojarare masique mũa. “Waimũrãre wejẽ soemujurã yure eropa umupeocũ ne gamebeaa. Gajirãre mũa mojomoro ĩacũpũre gahmea,” arĩmi Goãmũ, arĩ gojañumi. I eropa arĩrãre masique mũa. Irire ðaro buhenemorã waque, arĩmi Jesu fariseo masare.

Ba duhurire serẽpiñuma Ñu buherã Jesure

Mr 2.18-22; Lc 5.33-39

¹⁴ Pũhrũ Ñu waĩyegũ İgu buherã gua pohro eja Jesure serẽpima:

—Gua Ñu buherãpũ bajasuburi Goãmũ ya arĩburire iirã ba duhua. Fariseo masa sã eropa ta ba duhuma. ¿Duhpirã mũ buherãpũ ba duhubeari? arĩma erã Jesure.

¹⁵ Jesu erãre opa arĩ yũhrimi:

—Õpa ahraa iri: Mojoto diridigu İgu bosenu iicũ İgu mera majarã bujawererã ba duhurã arĩbeama. İgu mera arĩrã mucubiri barã iima. Eropa ta yu buherã sã yu mera arĩrã ba duhumasibeama. Yujunũ yure Goãmũ aĩcãgũcumĩ. Eropa İgu yure aĩra pũhrũ yu buherã mera arĩsome yũhũ. Irisubugue ta yu buherã ba duhurãcoma, arĩ yũhrimi Jesu.

¹⁶ Erã iribojegue maja buheri mama buheri mera erã peñe buhemore-diacũ iagu opa arĩ werenemomi Jesu erãre:

—Ne mama gasiro suhri gasiro mera mũrañe suhrirore seretu masiya mara. Eropa seretura pũhrũ mama gasiro mari coecũ mũra suhriro arĩro yehguea wa daja, tara gameneo, wuatariaro yehgueacũ iiaa. Eropa ta mũra buheri mama buheri mera wapi moa buhebircãro gahmea.

¹⁷ Eropirã ne igui deco imisĩri decore waibũgu gasiro ajuro mũra ajuro mera diyebircãro gahmea. Eropiicũ igui deco imisĩri pahmura pũhrũ mũra ajurore yeguedija wahaa. Iri ajuro yehguecũ igui deco sã, ajuro sã cohmoa wahaa. Eropirã igui deco waibũgu gasiro mama ajuro mera diyero gahmea. Eropiicũ igui deco pahmuro ðaro iri ajuro sãraa. Eropa ta mama buheri mũra buheri mera buhebircãro gahmea, arĩ weremi Jesu erãre.

Jairo magore ðago ii, behreri opaniguigo sãre ðago wacũ iĩñumi Jesu

Mr 5.21-43; Lc 8.40-56

¹⁸ İgu eropa arĩ wererisubu gua judio masa buheri wihi opu Jesu pohrogue erami. Eraa, mereja, opa arĩmi:

—Yu mago negãgue sĩria wahãmo. Iгоре mũ mojtore duhpeogu arique. Mũ eropa iicũ masagocumo, arĩmi İgu Jesure.

19 Īḡu eroparīcū peegū Jesu wahgānugaja, ĩḡu mera wami. Gūa ĩḡu buherā sā ĩḡu mera wabū. 20 Gūa erogue waniguicū ero nomeo Jesu pūrurū eja, ĩḡu suhriro ojogorore mohmepiñamo. Doce bojori gohra umuri nūcū behreniguigo árīpo. 21 Ōpa arī pepipo igo eropa iigo: “Īḡu suhriro dihtare mohmepiñago ōago dujagoca yūhū,” arī pepipo igo. Eropigo igo mohmepicū mata igo di wirira purumujuyoro. 22 Igo eropa iicū masigū Jesu majinugaja, igore arīmi:

—Mucubirique mūhū. Mūhū yūre umupeori mera ōago dujaa, arīmi ĩḡu.

Īḡu eroparīcū ta ōha wamo igo.

23 Eropa iituhaja Jesu gūa mera opu ya wihigue ejami sīridigo pohro. Ñajajagū bajarā masa i wihigue árīrā turaro busucū ĩami. Gajirā ñehamere orerāre gaguinuirāre ĩami. Gajirā igogāre yaaboro core tarisu iro dopa árīrire purirāre ĩami. 24 Erā eropa iicū ĩagū masare ōpa arīmi:

—Wiriaque mūa. Sīribeamo igo. Carīgo iimo, arīmi erāre.

Īḡu eroparīcū peerā, “Eroparīcāḡu iimi ihī,” arīrā masa ĩayema ĩḡure. 25 Īḡurū erāre disiporogue wiupehocāmi. Tuhajanugu sīridigo pohrogue eja, igo mojtore ñeapū. Īḡu eropa ñeañacū ta masa bejaja, wahgānugajapo igo. 26 Īḡu eropa iirare peerā, ero majarā masa árīpehrerā masa werewūañorā.

Perā cuiiri ĩhajabirāre ĩacū iĩnumi Jesu

27 Ero árīnirā gūa Jesu mera wacū, perā cuiiri ĩhajabirā ĩḡure piyu nūrusiama:

—Opū Davi pārami masare taugū, gūare mojomoro ĩaque mūhū, arī gaguiniguima erā.

28 Erā eroparīcū Jesu gaji wihigue ñajami. Īḡu eropa ñajacū masirā cuiiri ĩhajabirā ĩḡu pohrogue ñaja wama. Erā eropa ñajacū ĩagū ĩḡurū erāre serēpimi:

—¿Marire ĩacū iigūcumi ĩḡu, arī pepiri mūa yūre? arīmi ĩḡu.

—Opū, eropa ta arī pepia gūa, arī yūhrima erā.

29 Erā eropa yūhricū ta erā cuirire ñapeomi. Ñapeogū, ōpa arīmi:

—Yūre “Eropa iigūcumi,” mūa arī pepidiro dopa ta eropa ta iigūra, arīmi Jesu.

30 Īḡu eroparīcū ta erā cuiiri ōha wabū. Eropi Jesu ōpa arīmi erāre:

—I yū ōpa iirare gajirāre ne werebircāque, arīrimi Jesu.

31 Īḡu eropa arīquerecū ta waha, i yeba majarāre weresirinirā árīma ĩḡu eropa iirare erā.

Wereniguimasibigūre wereniguicū iĩnumi Jesu

32 Iri wihire erā cuiiri ōha wanirā wiriarisubū gohra yujugū wereniguimasibigūre aīgārīma Jesu pohro masa. Watī ĩḡure ñajasūdigū ĩḡure wereniguimasibiricū iidi arīmi. 33 Erā aĩ ejacū ĩagū watīre Jesu cóāmi. Īḡu eropa watīre cóācū wereniguimasibiridigū wereniguia wami. Īḡu eropa iicū ĩarā árīpehrerā ĩhamaria wama.

—Ne i yeba Israe yebaguere ōpa iirāre ĩabirimurabū mari, arī wereniguima masa erā basi.

34 Fariseo masa gajiropa arī wereniguima:

—Watēa opu ĩḡu turari mera watēare cohāmi ihī, arī wereniguima erā.

Masare mojomoro ĩañumi Jesu

³⁵ Eropi árīpehreri macari ero árīri macarire, paga macari sãre buhe curigũ wami Jesu gũa mera. Ōari buherire erã buheri wirigue buhegũ wami ĩgũ. Eropigũ Goãmũ ĩgũ opu árīborore weremi. Árīpehreri dorecũri sãre ero majarãre taumi ĩgũ. ³⁶ Erã masa bajarã ñero tarirã, itamuri moorã, oveja dibuya marirã ĩro dopa erã árīcũ ĩapũ Jesu erãre. Eropa ĩagũ Jesu erãre mojomoro ĩami. ³⁷ Eropigũ ōpa arĩmi ĩgũ gũare ĩgũ buherãre:

—Ojodũca baja iri bugatuhajacũ baja árīcũ mohmeri wũaro ãhraa. Mohmeri masapũ bajamerãgã ãhrima. Eropa ta ōari buherire peemorã bajarã árīcũ wũaro ãhraa mari mohmeri. Iri eropa árīquerecũ ta mari masare buhemorã bajamerãgã ãhraa. ³⁸ Eropirã ōari buherire buhemorãre gajirãre ĩgũ obeomorãre serẽque Goãmũre mũa, arĩmi Jesu gũare.

10

Jesu doce gohra beyeñumi ĩgũ buhedoregũ obeomorãre
Mr 3.13-19; Lc 6.12-16

¹ Pũhrũ doce gũare ĩgũ buherãre Jesu sihubeo, turarire omi gũare. Watẽare gũa cóãmasiburire, árīpehreri dorere gũa taumasiburire omi gũare.

² Ōpa waĩcurã árībũ gũa Jesu ĩgũ apinirã: Simo arĩmi. ĩgũre ta Pedro arĩ piyumi Jesu. Simo pagũ magũ Andre arĩmi. Santiago ĩgũ pagũ magũ Ñu mera arĩmi. Erã pagũ Zebedeo waĩcũmi. ³ Felipe, Bartolomé, Toma, yũhũ Mateo árībũ gũa. Yũpũ oparã ya árībũre masare wajaseabasa coredigũ árĩribũ. Gũa mera gajigũ Santiago arĩmi. ĩgũ Alfeo magũ arĩmi. Eropigũ Lebéo sã arĩmi. ĩgũpũ Tadeo erã arĩ piyudigũ arĩmi ĩgũ. ⁴ Simo celote ya curu majagũ, Juda Iscariote sã arĩma. Judapũ Jesure ĩhaturirãre ĩhmubu arĩmi.

Jesu ĩgũ buherãre buhedoregũ obeoñumi
Mr 6.7-13; Lc 9.1-6

⁵ Eropi gũare ĩgũ buherãre docere obeogũ, “Ōpa iique,” arĩ wereseremi gũare:

—Judio masa árĩbirã pohroguere wabiricãque. Ne Samaria yeba maja macarigue sãre wabiricãque. ⁶ Israe yeba majarã pohroguere waque. Goãmũre masibirã ãhrima erã. ⁷ “Ŭmaro majagũ opu árīboro merogã dũhyaa,” arĩ buheque erãre. ⁸ Eropirã cami boarãre, gaji baja gajiropa árĩri dore oparã sãre ōarã wacũ iique. Sĩrinirãre masuque. Watẽa ñajasũnirãre cohã wiuque erã watẽare. Mũare iri turarire ogũ iiaa. Eropirã mũa sã yũ eropa odiro dopa ta masare wajasearo mariro ōarã wacũ eropa iicãque.

⁹ “Mũa warã ne niyerure aĩbiricãque. ¹⁰ Ne mũa ajure, ne peñe camisare, ne peba zapaturi sãre aĩgãbiricãque. Mũa buheroguere ero majarãpũ mũare barire oporo.

¹¹ “Iri macariguere ejarã, mũa carĩborore masa ōaro umupeogũ pohroguere amaque. Eropirã ĩgũ ya wihi ta dujanique. Ne warãque wiriaque iri wihire. ¹² Eropirã wihigue ñajarã “Ãhriri,” arĩque iri wihi majarãre. ¹³ Mũare erã gamecũ, “Goãmũ mera ōaro arĩque mũa,” arĩque erãre. Mũare erã gamebiricũ, “Goãmũ mera ōaro arĩque,” mũa arĩbiricãque erãre. ¹⁴ Eropirã mũare erã gamebiricũ, erã mũa buherire peediabiricũ ĩarã iri wihire wiria waque. Eropa wiriarã, guburi maja nicure moje siripique erã ĩaro, erã ya dipuwajare ĩhmumorã. Iri maca

majarã mware gamebircũ eropa ta iiq̃ue erã sãre. ¹⁵ Diaye ta mware arĩgu tiiãa. I umu pehrecũguere Sodoma majarã Gomorra majarã mura burigã dipuwajacurãcoma. Erã eropa dipuwajacuro tauro mware gamebirãpu dipuwajacurãcoma. arĩ weremi Jesu guare.

Jesu yarãre gajirã erã ñero iiborore wereñumi Jesu

Eropa arĩtuha õpa arĩnemomi guare ĩgu buherãre:

¹⁶ —Yure peeque mua. Oveja iro dopa arĩrãre mware yeea guarã iro dopa ta ñerã arĩrã watopegue obeogu iiaa. Eropirã mwaru õaro pee masirã arĩque. Eropirã gariboro mariro õaro arĩque erã mera. ¹⁷ Oaro iiq̃ue mua. Masa mware erã oparãre orãcoma mware dipuwaja moadorerã. Erã buheri wirigue sãre parãcoma mware. ¹⁸ Eropirã mua yaharã mua arĩri dipuwaja macari majarã oparã pohrogue erã tauro oparã pohrogue sãre aĩgãrãcoma mware dipuwaja moadoremorã. Eropirã mware erogue erã aĩgãcũ judio masa arĩbirã oparã sãre õari buherire wererãca mua. ¹⁹⁻²⁰ Mware oparã pohrogue erã aĩgãcũ erãre mua wereniguiburire wuaro pepibircãque. Mware erã serẽpicũ ta mua erãre yuhriburire masirãca Goãmu mera. Eropa masirã mua irire mua gamero wereniguisme. Goãmuru mari Pagu ĩgu Espiritu Santo mera mware wereniguicũ iigucumi.

²¹ “Irisubure erã tĩrã erã pagu porã Jesu yarã arĩcũ ĩha wejẽdore wiarãcoma oparãre. Erã pagu sumarã erã porã Jesu yarã erã arĩcũ ĩha wejẽdore wiarãcoma oparãre. Erã porãpu erã pagu sumarã erã Jesu yarã erã arĩcũ ĩha wejẽdore wiarãcoma oparãre. ²² Eropirã masa arĩpehrerã yure mua umupeora dipuwaja ĩhaturirãcoma mware. Erã mware erã ñero iiquerecũ ta mware erã ñero iirare yujuro bojerã yure duhubircũ Goãmu mware taugucumi. Eropigu ĩgu pohrogue mware opagucumi. ²³ Yuju maca mware erã ñero iicũ gaji macague duhri wahgãque. Diaye ta mware arĩgu tiiãa. Israe yeba arĩri macarire mua buhepehoboro core, yuhu masu Goãmu ĩgu obeodigu i yebague dujarigura.

²⁴ “Buherã erãre buhegure masi taribeama. Eropigu pohro majagu sã ĩgu opu weca arĩbeam. ²⁵ Yujugu buhegure ĩgure weredigũ iro dopa dujaro gahmemi ĩgu. Pohro majagu sãre ĩgu opu iro dopa ta dujami. Mwaru yu buherã ahraa. Eropirã yure iidiro dopa ta mua sãre iirãcoma. Eropirã yure “Watĩ Beelzebũ ahrimi,” arĩ weresãrã, mua sãre yaharãre ñero arĩ wereniguirãcoma erã, arĩ weremi Jesu guare.

¿Nihinore güicũ õhari? arĩ wereñumi Jesu

Lc 12.2-7

²⁶ Eropa arĩra puhru Jesu õpa arĩnemomi guare:

—Eropirã mware erã ñero iidiarãre güibircãque. Masa erã yayasãrare puhru gajirã masirãcoma. Erã dibura sãre gajirã masirãcoma. ²⁷ Eropirã mware yayarogã yu wererare bajarã masa watope wereturiaque mwaru. ²⁸ Mware wejẽrã mua dupu dihtare wejẽmasima. Mua siporãpu sĩribea. Eropirã mware wejẽdiarãre güibircãque. Goãmuru güique. ĩgu mua dupu mua siporãri sãre peamegue dedeomasimi mware. Eropirã ĩguru güique.

²⁹ “Perã mirua wajamarima. Erã eropa wajamariquerecũ ta Goãmu õaro mahi ĩhadibumi erãgãre. Goãmu dorebircũ ne sĩribeami yujugã. ³⁰ Eropigu mua poarire ne yuju poadagã duhyaro mariro masipehomi Goãmu. Eropa ta mua arĩricuri sãre masipehomi Goãmu. Eropa masigu mware ĩhadibuniguicãmi. ³¹ Miruare ĩgu ĩhadiburo tauro mwarure

ĩhadibumi Goãmũ. Eropirã wũaro bujawere guñaricũbiricãque mũa, arĩ weremi Jesu.

Jesure mũa umupeorire wereque masare, arĩ wereñumi

Lc 12.8-9

³² Eropigũ gũa sãre werenemomi:

—Yujugũ “Jesucristo yagũ ãhraa,” masare ĩgũ arĩ werecũ yũ sã ĩgũre “Yahagũ ãhrimi,” arĩ weregũra yũ Pagũ umaro majagũguere. ³³ Yujugũ masare gũigũ “Jesucristo yagũ árĩbeaa,” masare ĩgũ arĩ werecũ yũ sã “Yahagũ árĩbeamĩ ĩgũ,” arĩ weregũra yũ Pagũguere umaro majagũguere, arĩ weremi Jesu.

Jesu yũ buhecũ masa erã basi game dũca warirãcoma, arĩ wereñumi

Lc 12.51-53; 14.26-27

³⁴ Eropa arĩtuhaja õpa werenemomi masare:

—¿Dohpa arĩ pepiri mũa yũre? ¿Yũhũ masare yũ buhegũ aricũ yũ buheri mera masa ĩhaturisome, arĩ pepiri mũa? Eropa árĩbeaa. Masa yũ buherire peerã pe curu erã basi dũca warirãcoma. Yujurãyeri yũ buherire peerãcoma. Gajirãpũ irire gamebirã erãre ĩhaturirãcoma. Eropirã yujuro mera árĩsome masa. ³⁵ Mũrã yũ buherire erã peera dipuwaja erã porã erãre ĩhaturirãcoma. Mũrã nome erã yũ buherire peera dipuwaja erã porã nome erãre ĩhaturirãcoma. Erã mũñecosã nome yũ buherire erã peera dipuwaja erã beposã nome erãre ĩhaturirãcoma. ³⁶ Eropirã masa erã acawererãre yũ buherire peecũ ĩarã erãre ĩhaturirã árĩrãcoma.

³⁷ “Yũre erã mahibodiro tauro erã pagũ sumarãpũre mahitarinũgarã yaharã árĩsome erã. Yũre erã mahiborono tauro erã porãpũre mahitarinũgarã yaharã árĩsome erã. ³⁸ Eropirã crusague yũ sĩridiro dopa ta yaharã erã árĩra waja ñero tarirãcoma erã sã. Eropa ñero taridiabirã yaharã árĩsome. ³⁹ Masa yũre guñaro mariro erã gamero iirã peamegue warãcoma erã. Yaha árĩburipũre erã guñarã árĩpehrerinũri Goãmũ mera õaro árĩniguicãrãcoma, arĩ weremi Jesu.

Mari wajataburire wereñumi Jesu

Mr 9.41

⁴⁰ Eropa arĩtuhaja õpa werenemomi gũa sãre:

—Mũare yaharãre yujugũ õaro mera bocatĩrigũ, yũ sãre bocatĩrigũ iimi ĩgũ. Eropigũ yũre õaro bocatĩrigũ yũre obeodigũ sãre bocatĩrigũ iimi.

⁴¹ Eropigũ Goãmũ yare weredigũ wajatagũcumi. ĩgũre õaro iigũcumi Goãmũ. Eropigũ ĩgũ yahare ĩgũ weregũ árĩcũ ĩagũ yujugũ ĩgũre õaro bocatĩrigũ weredigũ iro dopa ta wajatagũcumi ĩgũ sã. Eropi gajigũ õaro iidigũ wajatagũcumi. Eropigũ ĩgũ õaro iigũ ĩgũ árĩcũ ĩagũ yujugũ ĩgũre õaro bocatĩrigũ õaro iidigũ dopa wajatagũcumi ĩgũ sã. ⁴² “Jesu yagũgã ta ãhrimi,” mũa arĩ ĩarã ĩgũgãre itamudiarã deco yũsari mera dihta tĩaquerecũ, diaye ta mũa sãre õaro iigũcumi Goãmũ, arĩ weremi Jesu.

11

Ñũ wãiyegũ ĩgũ buherãre Jesure serẽpidoregũ obeoñumi

Lc 7.18-35

¹ Gũare ĩgũ buherãre ĩgũ eropa arĩ werera pũhrũ ero pohro árĩri macarigue buhegũ waha wami ĩgũ.

² Eropigũ Ñũ peresugue árĩgũ Jesu ĩgũ iiricũrire peebeopũ. Eropa peegũ Ñũ ĩgũ buherãre Jesure serẽpidoregũ obeopũ. ³ Eropirã gũa pohrogue eja, Jesure serẽpima erã Ñũ buherã.

—Ñu òpa arĩ serēpidoreami mure: “¿Yũ pũhrũ gajigũ ïgũ arigũcumi, yũ eropa arĩdigũ ta āhriri mũhũ? ¿O gajigũre corerācuri gũa?” arĩ serēpi doreami Ñu, arĩma erā Jesure.

⁴ Erā eroparĩcũ peegũ Jesu yũhrimi:

—Dohpaguere mũa peerare, mũa ïarare Ñure wererā waque. ⁵ Õpa arĩque: “Jesu mera cuiri ïhajabirā ïhama. Curimasibirā cuhrima. Cami boanirā òarā wahama. Peejabirinirā peea wahama. Sĩrinirā masa wahama,” arĩ wereque. Eropirāmojomorocũrāre òari buherire yũ wererare wereque ïgũre. Eropa arĩ weretuhaja òpa arĩ wereque Ñure. ⁶ “Yũre peegũ ‘Diaye ta āhraa,’ arĩgũ ïgũ mucubirigũ āhrimi,” arāmi Jesu, arĩ, Ñure wererā waque, arĩmi Jesu.

⁷ Ñu buherā erā wara pũhrũ, Jesu Ñu árĩricũrire werenũgami masa bajarāre.

—Masa marirogue Ñu pohrogue warā ero majare taare miru weācũ ïarā ejabiribũ mũa. ⁸ Õari suhricũgũ sāre ïabiribũ mũa. Õari suhricũrā oparā ya wirigue āhrima. ⁹ Masa marirogue ejarā Goāmũ yare weremũhtadigũpũre ïarā ejabũ mũa. Diaye ta Ñu Goāmũ yare weremũhtagũ āhrimi. Gajirā Goāmũ yare weremũhtanirā tauro árĩgũ āhrimi Ñupũ. ¹⁰ Iribojegue Goāmũ yare erā gojarapũ òpa arĩ wereyuyoro Ñure.

Mari Pagũ ïgũ magũre òpa arĩpũ. “Mũ core mure wereyubure obeogũ iiaa,” arĩmi Goāmũ, arĩ gojañuma Ñure.

¹¹ Mũare diaye ta arĩgũ iiaa. Masa árĩpehrerā tauro āhrimi Ñu waĩyegũ. Irisubure ïgũ eropa árĩquerēcũ ta mũmaroguere Goāmũ ïgũ opũ árĩroguere árĩpehrerā docanũgagũpũ Ñu tauro árĩgũcumi.

¹²⁻¹³ “Ñu waĩyegũ ïgũ eraboro core Moisere ïgũ apira doreri mera Goāmũ marire doremi. Goāmũ ya weremũhtanirā mũra erā gojara sã eropa ta árĩribũ marire dorera. Dohpaguepũre Ñu òari buherire, Goāmũ opũ ïgũ árĩrire buhemi. ïgũ eropa buhecũ pee masa erā ejatuharo erā turari mera Goāmũ erā opũ árĩcũ bũrigã gahmema. ¹⁴ “Elia arigũcumi,” iribojegue erā arĩdigũ ta Ñupũ āhrimi. “Iribojegue majarā erā arĩrare diaye ta āhraa,” arĩdiarā Ñu ïgũ erā eropa arĩdigũ árĩcũ masirāca mũa.

¹⁵ Õaro peeque mũa ire, arĩmi Jesu.

¹⁶ Eropigũ òpa arĩnemomi masare:

—¿Mũa dohpague majarā masa ñehmarano iro dopa āhriri mũa pepicũ? Mũa majirā iiro dopa òpa āhraa. Doberi duarogue bira doarā, òpa arĩ dũyasoma erāgã erā basi: ¹⁷ “Mũa bayaburire tarisu purirabũ gũa. ¿Duhpirā mũa mucubiri bayarā aribirari? Eropirā gũa bũrigã ñehamere orerabũ. ¿Mũapũ duhpirā gũa mera orebirari?” arĩma dũyatorã. Erā majirā arĩ dũyatorã iro dopa ta iirã òpa iiaa mũa dohpague majarā. ¹⁸ Ñu waĩyegũ Goāmũ ya árĩburire ba duhugũ vinore ihribirimi. ïgũ eropa ihribiricũ ïarā “Pee masibigũ āhrimi,” arĩribũ mũa ïgũre. ¹⁹ Yũpũ masũ Goāmũ ïgũ obeodigũ árĩgũ yũhũ baha, ihria. Yũ eropa iicũ ïarā òpa arāa mũa yũpũre. “Ïaque. Ihĩ wũaro bagũ, merericũgũ sã āhrimi. Wajasea corerā ñero iirã erā wapicũgũ āhrimi ïgũ,” arāa mũa yũre. Mũa gamero dopa gũa iibiricũ ero wabeaa mũare. Mũa masibiriquererā ta gũa iirare ïarā, Goāmũ masirire gũa opacũ masirāca mũa, arĩmi Jesu erāre.

Iri macari majaräre turiñumi Jesu erä ñerire bujawerebircü ïagu

Lc 10.13-15

²⁰ Puhru ero maja macari majaräre turipu Jesu. Iri macarire gaji macari säre Goãmu turari mera tauro deyoro moarire ii ñhmudi árĩrimi ïgu. ïgu eropa ii ñhmuquerecũ ta erä ñero iirire duhubirinirã árĩma erã. Eropigu eräre õpa arĩpu ïgu.

²¹ —Corazín maca majarã mua ñero tarirãca. Betsaida majarã mua sã ñero tarirãca. Mua ya macaguere yuhu Goãmu turari mera deyoro moarire iirabu. Mua peebirabu. Iribojegue Tiro waĩcari macare, Sidón waĩcari maca säre yu deyoro moarire yu iicũ ïarã ero majarãpu erã ñerire bujawereboañuma. Eropa iirã õaripure gohrotoboañuma. Bujawererã bujawereri suhrire saña, erã basi peame witũ mera mohsiripeoboañuma erã ñero iirare bujawere ñhmumorã. Muapu eropa iibeaa. ²² Eropigu muare arĩgu tiiaa. Dipuwaja moarinu árĩcũ, Goãmu Tiro majarã mura, Sidón majarã mura tauro ñerã mua árĩri waja muare ñero gohra dipuwaja moagucumi ïgu. ²³ Mua Capernaum majarã, mua ejatuharo Goãmu pohrogue wadiarabu. Mua Goãmu yare iidiabircü muare Goãmu peamegue cóagucumi. Mua ya macague Goãmu turari mera deyoro moarire ii ñhmurabu. Mua yure peebirabu. Iribojegue Sodoma waĩcari macare deyoro moarire yu eropa iicũ iri macapu dohpaguere árĩboca. ²⁴ Eropigu muare arĩgu tiiaa. Dipuwaja moarinu árĩcũ Goãmu Sodoma maca majarã mura tauro, muapure mua ñeri dipuwaja dipuwaja moagucumi, arĩpu Jesu iri macari majaräre.

Yu pohrogue soorã arique, arĩñumi Jesu

Lc 10.21-22

²⁵ Irisubu ïgu Pagu mera wereniguigu õpa arĩmi Jesu.

—Ahũ, muhu umaro majarã tauro opu, i yeba majarã tauro opu ãhraa. I mu buherire “Masituhaja gua,” arĩrãre masicũ iibeaa. Mu yare masipehobirãpure masicũ iiahu muhu. Muhu eropa iicũ “Õhaa,” arãa yuhu mure. ²⁶ Eropa ta ãhraa, Ahũ. Erã masibirãpure erã masicũ gahmeabu muhu, arĩmi Jesu ïgu Pagure.

²⁷ Eropigu masare gua säre õpa arĩ werenemomi:

—Yu Pagu arĩpehreri yu iiborore apimi yure. ïgu dihta yure õaro masimi. Yu sã ïgure masia. Yu beyenirã sã ïgure masima yu ïgure masidorerã arĩrã. Erã nucũ ta yu Pagure masia gua. ²⁸ Goãmu mera õaro arĩdiarã baja dorerire iiraa mua. Iri doreri nucurire omaro iro dopa ta ãhraa. Eropirã gariborea wahaa mua iri dorerire iirã. Eropa gariborerã yure serẽque. Muare soocũ iigura. ²⁹ Yuhu pũriro mera doregu árĩbeaa. Nijiyajaro doregu ãhraa. Eropirã yu doreripure iique. Eropa iirã dipuwaja marirã õaro arĩrãca mua. ³⁰ Eropiro yu itamuri mera yahare iicũ diasabeaa. Eropirã yu dorerire iirã nucurire pepiro mariro õaro arĩrãca, arĩmi Jesu.

12

Judio masa erã soorinu árĩcũ trigo pororire turĩñuma Jesu buherã

Mr 2.23-28; Lc 6.1-5

¹ Merogã ïgu eropa arĩ buhera puhru Sabado árĩcũ gua Jesu mera trigo otera pohegue ñha tariabu. Erogue tariarã gua ïgu buherã oaboarã, trigo pororire turĩ aĩ babu gua. ² Gua eropa iicũ ïarã, fariseo masa Jesure õpa arĩma:

—Peenique guare. ¿Duhpirã erã mari soorinũ árĩquerecũ ta mohmeri? Mari dorerire tarinugarã iima erã, arĩma erã.

³⁻⁴ Erã eroparĩcũ peegu Jesu “Yũ buherã tarinugarã iibeama,” arĩgu õpa arĩmi erãre:

—Iribojegue Davi ĩgu mera majarã mera oaboagu Goãmũ ya wihigue ñaja, iri wihi árĩri panre bañumi ĩgu mera majarã mera. Iri pan pahia dihtare badorera árĩyoro. Goãmũ doreri gajirãre iri panre badorebiriyo. ¿Davi irire ĩgu iirare Goãmũ yare erã gojarapũgue buhebirari mũa? Davi iri panre bagũ Goãmũre tarinugagu iibiriñumi. Dohpagãre yũ buherã sã trigo yerire tũrĩ barã Goãmũre tarinugarã iibeama. ⁵ Eropi Goãmũ ya wihi mohmerã pahia ne soobeama mari soorinũre. Eropa soobiriquererã Goãmũ dorerire tarinugarã árĩbeama. ¿Iri buhebirari mũa Goãmũ Moisere ĩgu apirapũre? ⁶ Mũare arĩgu tiiaa: Goãmũ wihire umupeorã iri wihi mohmerã erã soobiricũ ĩarã “Õhaa,” arãa mũa. Erã tauro yũpũre umupeoro gahmea. ⁷ Goãmũ yare erã gojarapũ õpa ãhraa: “Waimũrãre wejẽ soerã yũre mũa eropa umupeocũ gamebeaa. Gajirãpũre mũamojomoro ĩacũ gahmea yũhũ,” arĩmi Goãmũ, arãa ĩgu yare gojarapũre. ĩgu eropa arĩrãre mũa õaro masirã, yũ buherãre erã dipuwaja mariquerecũ ta erãre weresãmasibiriboya mũa. ⁸ Yũhũ masũ Goãmũ ĩgu obeodigu inonũ soorinũ sãre masa erã iiburire doremasia, arĩmi Jesu fariseo masare.

Mojoto bũhadigu õaro wañumi

Mr 3.1-6; Lc 6.6-11

⁹ ĩgu eropa arĩra pũhrũ waha gũa judio masa buheri wihigue ejabũ gũa Jesu mera. ¹⁰ Ero mojoto bũhagu arĩmi. Eropirã fariseo masapũ Jesure weresãmorã, ĩgũre serẽpima:

—Sabadonũ mari soorinũre masare õarã wacũ iidorebeami Goãmũ. ¿Eropa ta ãhriri mũ pepicũ? arĩ serẽpima erã.

¹¹ Jesu yũhrimi erãre:

—Mũa yagu oveja mari soorinũ árĩquerecũ gobegue ĩgu yuhriñajadigũre ĩgũre aĩ wiurãca mũa. ¹² Oveja tauro ãhrimi masũpũ Goãmũ ĩacũ. Eropiro mari soorinũ árĩcũ masũre taucũ õapũrica, arĩ yũhrimi Jesu erãre.

¹³ ĩgu eropa arĩra pũhrũ mojoto bũhagũre õpa arĩmi:

—Mũ mojotore sĩsirãbeoque, arĩmi ĩgu.

ĩgu eroparĩcũ mojoto bũhagũpũ sĩsirãbeomi. ĩgu eropa sĩsirãbeora pũhrũ ta õari mojoto dujabũ. ¹⁴ Erã soorinũ ĩgu eropiicũ ĩarã fariseo masa waha, erã basi õpa arĩñorã:

—¿Dohpa ii mari Jesure wejẽrãcuri? arĩñorã erã erã basi.

Isaia Goãmũ yare weremũhtadigu iribojegue majagu Jesure wereyũñumi

¹⁵ Jesu erã eropa arĩrãre masigu waha wami. ĩgu eropa wacũ bajarã masa ĩgũre nũrusiama. Eropigu ĩgũpũ árĩpehrerã erã mera majarã dorecũrãre õarã wacũ iimi. ¹⁶ Eropigu dorecũnirãre erãre ĩgu taurare gajirãre weredorebirimi ĩgu. ¹⁷ Eropa dorecũrãre õarã wacũ iigu Goãmũ yare weremũhtadigu Isaia iribojegue ĩgu arĩ gojadiro dopa ta iigu iimi Jesu. Õpa arĩ gojañumi Isaia mũrũ:

¹⁸ Õpa arĩmi Goãmũ: “Ihĩ yũ pohro majagu ãhrimi. ĩgu yũ beyedigũ ãhrimi. ĩgũre mahia. Eropigu ĩgu mera mucubiria. Yũ Espĩriture ĩgũre ogũra. Eropigu yũ turari mera árĩpehrerã masare diaye iirire weregũcumĩ ĩgu. ¹⁹ Eropigu ĩgu ne game dũyasosome.

Eropigũ gaguiniguisome. Eropigũ masa bajarã watope ãgũ bũrigã gaguinigui weresome. ²⁰ Guarõ mariro masare mojomorocũrãre ãtamugũcumĩ ãgũ. Daberogã ãjũri peamere yaubiro dopa ta masare turabĩrãre õaro iigũcumĩ ãgũ. Sĩporã marĩrãre õaro sĩporãcũcũ iigũcumĩ. Eropã ta iinigũgũcumĩ ãgũ watĩre ãgũ tarĩnũgaboro core. ²¹ Eropĩrã masa bajarã ãgũre umupeorãcoma,” arĩmi Goãmũ ãgũ magũ iiburire, arĩ gojañumi Isaia.

Jesu watĩ turarire opami, arĩ weresãñuma masa

Mr 3.19-30; Lc 11.14-23; 12.10

²² Yujunũ watĩ ñajasũdigũre masa aĩgãrima gũa pohrogue Jesure taudorerã. ãgũpũ watĩ ñajasũdigũ wereniguimasibirimi. Eropigũ cuiri ãhajabirimi. Erã ãgũre eropa arĩ eracũ ãha õagũ wacũ iimi Jesu ãgũre. ãgũ eropa iicũ õaro ãha, wereniguimi pare. ²³ ãgũ eropa wacũ ãrã, masa ãhamaria wama.

—¿Ihĩ Davi mũrũ pãrami masare taubu ãhriri? arĩma erã erã basi.

²⁴ Erã eroparĩquerecũ Jesu watẽare ãgũ cóãrare peerã fariseo masapũ õpa arĩ pepĩnorã:

—Beelzebú, watẽa opũ, ãgũ turari mera watẽare cohãmi Jesu, arĩ pepĩnorã erã.

²⁵ Erã eropa arĩ pepicũ masigũ, Jesu õpa arĩ weremi erãre werenigui queori mera:

—Yuju yeba majarã erã basi gamequeãrã iri yeba majarã pehrea wabocoma. Yuju maca majarã erã basi gamequeãrã iri maca majarã pehrea wabocoma. Yuju wihi majarã sã gamequeãrã eropa ta wabocoma.

²⁶ Eropigũ Beelzebú watẽa opũpũ yũre watẽare cóãdoregũ ãgũ basi ãgũ yarãre cóãboñumi ãgũ. Eropĩrã erã sã wapehrea waboñuma. ²⁷ Õpa arĩ weresãa mũa yũre: “ãgũ Beelzebú ãtamuri mera watẽare cohãmi,” arĩ weresãa mũa yũre. Mũa mera majarã sã watẽare cohãma. Eropĩrã erã “Watĩ ãgũ turari mera erãre cohãa gũa,” arĩbeama. “Goãmũ ãgũ turari mera watẽare cohãa,” arĩma. Eropĩrã mũa yũre “Watĩ turari mera watẽare cohãmi,” mũa arĩra diaye arĩbiricũ mũa mera majarã wererãcoma. ²⁸ Eropigũ yũpũ watẽare cóãgũ Goãmũ ãgũ Espĩritu Santo turari mera cohãa. Yũ eropa cóãcũ ãrã õpa arĩ masĩrãca mũa: “Goãmũ ãgũ opũ arĩri i yebaguere arĩtuhajaa dohpaguere,” arĩrãca mũa.

²⁹ “Õpa ta ãhraa watĩ turagũ tarĩnũgari werediacũ: Wihi opũ turagũre diribigũ yajagũ ãgũ ya wihigue ñajaja yajamasibeami. ãgũre ãgũ dirira pũhrũ tamerare yajamasimi ãgũre, arĩ weremi Jesu.

Eropa arĩ weremi watĩre ãgũ tarĩnũgarare weregũ. Watĩ turagũ arĩquerecũ ta Jesu ãgũre tarĩnũgami watẽare cóãgũ.

Eropa arĩtuhaja õpa arĩ werenemomi Jesu masare gũa sãre:

³⁰ —Yujugũ yũre gamebigũ, yũre ãhaturigũ ãhrimi. Yujugũ yũre ãtamubigũ, yũre teboricũcũ ãgũ iimi.

³¹ “Eropigũ mũare diaye arĩgũ tiiaa yũhũ. Arĩpehreri ñerire masa erã iicũ erã wereniguicũ sãre Goãmũ cãdijimasimi. Eropã cãdijiqueregũ Espĩritu Santore erã ñero arĩ wereniguicũ Goãmũ iri tamerare ne cãdijisome. ³² Yũ masũre Goãmũ ãgũ obeodigũre erã ñero arĩ wereniguicũ iri ñerire cãdijimasimi Goãmũ. Espĩritu Santopũre erã ñero arĩ wereniguicũ irire ne cãdijisome Goãmũ. Dohpaguere pehrerĩnũ pũhrũ sãre erã eropa arĩrare ne cãdijisome ãgũ, arĩ buhemi Jesu erãre.

Yucũ dũcare masiro dopa ta masa erã wereniguirire peerã erã árĩricũrĩre masia mari, arĩ wereñumi Jesu

Lc 6.43-45

³³ Eropigũ õpa arĩ werenemomi erãre werenigui queori mera:

—Õadigũ yucũgũ õarire dũcacũa. Ñedigũ yucũgũ ñerire dũcacũa. Yucũgũ dũcare masirã “Irigũ dũca ta ãhraa,” arĩ masia mari. Mari eropa masiro dopa ta masa erã wereniguirire peerã erã árĩricũrĩre masia mari. ³⁴ Añaã iro dopa ñerã ãhraa mũa. Mũa ñerã árĩrã, õarire wereniguimasibeaã mũa. Mari guñarigue mari pepidiro dopa ta mari wereniguia. ³⁵ Õagũ õarire pepimi. Eropigũ õarire wereniguimi. Ñegũ ñerire pepimi. Eropigũ ñerire wereniguimi. ³⁶ Mũare arĩgũ iiaa. Õaro pepi wereniguirã árĩque mũa. Õaro wereniguibirinirã dipuwaja moarinũ árĩcũ, mũa eropa arĩmaacãrãre Goãmũre wererãca. ³⁷ Mũa queoro wereniguirare masigũ, “Õarã ãhrima,” arĩ beyegũcumĩ Goãmũ. Eropigũ mũa ñero wereniguirare masigũ, “Ñerã ãhrima,” arĩ beyegũcumĩ ĩgũ daja, arĩmi Jesu erãre.

Masa ñerã Jesure deyoro moarire iidoreñuma

Mr 8.12; Lc 11.29-32

³⁸ ĩgũ eropa arĩra pũhrũ masare buherã, fariseo masa sã ĩgũre õpa arĩma:

—Buhegũ, Goãmũ ĩgũ obeodigũ árĩgũ Goãmũ turari mera ii ĩhmuque gũare, arĩrima erã.

³⁹ Jesu yũhrimi:

—Mũa dohpague majarã ñerã, Goãmũre gamebirã ãhraa. Yũhũ diaye arĩgũ árĩcũ mũa masidiarã Goãmũ turari mera deyoro moarire iidorerãa yũre. Mũa eropa dorequerecũ Goãmũ yare weremũhtadigũ Jona iribojegue majagũ Goãmũ turari mera ĩgũ iira dihtare ĩhmumi Goãmũ mũare. ⁴⁰ Jona ãhrenũ gohra waimũ wũagũ paru pohecaguere árĩñumi. ĩgũ iidiro dopa ta yũ sã masũ Goãmũ ĩgũ obeodigũ ãhrenũ árĩgũca yeba pohecaguere. ⁴¹ Iribojegue majarãpũ Nĩnive maca majarã Jona Goãmũ yare ĩgũ wererare peerã, erã ñero iirare bũjawereñuma. Õarire gohrotoñuma. Dohpague mũa watopegue Jona tauro árĩgũ ãhraa yũhũ. Yũhũ Goãmũ yare mũare werequerecũ ta mũa ñero iirare bũjawerebeaa. Eropirã Nĩnive majarã mũrapũ erã ñero iirare bũjawerenirãpũ dipuwaja moarinũ árĩcũ mũa ñerire bũjawerebirinirãre “Ñerã ãhrima,” arĩ weresãrãcoma mũare. ⁴² Iribojegue majago, sur majago, opo bũro igo sã mũa dohpague majarãre weresãgocumo dipuwaja moarinũ árĩcũ. Igo Salomo opũ ĩgũ masĩrĩre peediago yoarogue aridigo Salomo opũre peego ejañumo. Eropigo õaro iigo iĩñumo dohpague majarã tauro. Mũare arĩgũ tiiaa. Dohpague mũa watopegue Salomo tauro masigũ ãhraa yũhũ. Yũhũ mũa mera árĩquerecũ mũa yũ masĩrĩre peediabeaa. Mũa eropa peediabirira waja igo opo bũro mũare “Ñerã ãhrima,” arĩ weresãgocumo, arĩmi Jesu erãre.

Watĩ dipaturi masũguere ĩgũ ñajara queorire wereñumi Jesu

Lc 11.24-26

⁴³ Eropigũ dipaturi Jesu queori moa weremi masare.

—Yujugũ watĩ masũ mera árĩdigũ waha, ĩgũ deco mariri yebague cuhri, ĩgũ sooborore amariñumi. ⁴⁴ Eropa bocabigũ õpa arĩ pepiñumi ĩgũ. “Masũre yũ cóadigũ mera ta dipaturi árĩgũ wagũra,” arĩ pepiñumi ĩgũ. Eropa arĩ pepigũ ĩgũ dujaa waha ĩgũ cóadigũre ta bocañumi

daja. Īḡu bocaboro core masuḡu ōaḡu árĩriñumi. ⁴⁵ Eropiḡu watĩ gajirã siete watẽare ĩḡu tauro ñerãre sihugũ wañumi. Īḡu eropa sihucũ erã árĩpehrerã ĩḡu mera árĩñuma. Masuḡu ero core yujugũ watĩre opaḡu ñegũ árĩñumi. Pũhrũ bajarã watẽare opaḡu ñetariagũ árĩñumi. Eropa dohpague majarã Goãmũre gamebirã, yũ buherire peediabirã ñetariarã ta warãcoma, arĩmi Jesu erãre.

Jesu acawererã ĩḡu pohro erañuma

Mr 3.31-35; Lc 8.19-21

⁴⁶ Masare ĩḡu eropa arĩ wereniguirisubu ĩḡu pago ĩḡu pagũ porã mera disiporo nigui, ĩḡure weretamudiañorã. ⁴⁷ Eropiḡu yujugũ Jesure weremi: —Mũ pago mũ pagũ porã mera disiporo niguima mũre weretamudiarã, arĩmi.

⁴⁸ Īḡu eroparĩcũ peegũ ero árĩrãre ōpa arĩmi Jesu erãre buhebu:

—¿Noa ãhriri yũ pago gohra? ¿Noa ta yũ pagũ porã gohra ãhriri mũa ñacũ? arĩmi.

⁴⁹ Eropa arĩḡu, ḡuare ĩḡu buherãre sĩpu, ōpa arĩmi:

—Oã ãhrima yũ pago yũ pagũ porã iro dopa árĩrã. ⁵⁰ Erã yũ Pagũ mũmaro majagũ ĩḡu gamerire iima. Eropa iirã yũ pagũ magũ, yũ pagũ mago, yũ pago iro dopa ta ãhrima, arĩmi Jesu erãre.

13

Jesu oteri masũ ya queorire wereñumi

Mr 4.1-9; Lc 8.4-8

¹ Irinũ ta Jesu wihigue árĩḡu wiriami ḡua mera. Wiri, wũariyague waha, iriya tũro pohro doami. ² Īḡu eropa doacũ iarã bajarã masa ĩḡu pohrogue gamenerema. Eropa cũhñacũ ĩagũ dohodirugue ñajaa, irirugue doami ĩḡu. Masapu imiporogue niguima. ³ Eropiḡu baja queori mera weremi ĩḡu erãre. Ōpa arĩmi:

—Oteri masũ oteḡu wañumi. ⁴ Īḡu eropa otecũ gajiyeri ma tũro yuri merejayoro. Ero mehmerejarayerire mirimagũ porã ahri bacãñuma. ⁵ Eropi gajiyeri utã watope yuri merejayoro. Ero utã watope nicu mariñariro árĩro mata puhriyoro. ⁶ Eropa puhri arĩquerero, abe ĩḡu bũrigã asicũ, nuguri marinijaro ñaiñaja sĩria wayoro. ⁷ Gajiyeri pora watope yuri merejayoro. Porapu puhri iri tiataria wa, oterayeripũre wejẽcãyoro. ⁸ Gajiyeri ðari yebapu yurimerejayoro. Ōaro puhri dũcacũyoro. Gajisari cien yeri, gajisari sesenta yeri, gajisari treinta yeri dũcacũyoro. ⁹ Irire ðaro peeque mũa, arĩmi Jesu.

Jesu werenigui queori mera ĩḡu buherire wereñumi

Mr 4.10-12; Lc 8.9-10

¹⁰ Īḡu eropa arĩra pũhrũ ḡua ĩḡu buherã ĩḡu pohro eja, serẽpibũ ĩḡure: —¿Ne, duhpigũ masare queori mera were buheri mũhũ? arĩ serẽpibũ ḡua.

¹¹ Jesu yũhrimi:

—Ūmaro majagũ masa tauro opa ĩḡu árĩrire iribojegue majarã erã masibirare mũare masicũ iimi Goãmũ. Gajirãpũre eropiibeami ĩḡu. ¹² Eropiḡu masirãre masinemocũ iigũcumi ĩḡu. Eropirã erãpũ ðaro masirãcoma. Masibirãpũre merogã erã masiquerẽcũ erãpũre masibiricũ iigũcumi ĩḡu. ¹³ Eropiḡu queori mera buhea. Yũ eropiicũ ōpa wahaa. Dohpague majarã ñaquererã pee masisome. Eropirã peequererã masibeama.

Irire peebirinirã iro dopa ãhrama erã. ¹⁴ Eropa árĩrã Isaia iribojegue majagu ïgu arĩ gojadiro dopa ta iima erã. Õpa arĩ gojañumi:

Õpa arĩmi Goãmũ: “Goãmũ yare peerãca mũa. Eropa peequererã ne masisome mũa. ¹⁵ Mũa dipuru buri ãhraa. Eropirã mũa gamiro goberire bihaa peeri arĩrã. Mũa cuirire cuumitĩa ïhari arĩrã. Eropa iibirã õaro ïarã masiboaya mũa. Eropirã peerã masiboaya mũa. Mũa guñarigue õaro masiboaya. Eropirã yare Goãmũre gameboaya mũa. Mũa eropa yare gamecũ mũa ñerire cãdiji, mũare tauboaya,” arĩmi Goãmũ, arĩ gojañumi Isaia, arĩmi Jesu.

¹⁶ Mũarũ peerã masia. Eropirã mucubirirã ãhraa mũa. ¹⁷ Mũare ta arĩgu iiaa. Dohpague mũa ïarire mũa peerire iribojegue majarã Goãmũ yarã buriã ïadiariñorã. Goãmũ yare weremũhtanirã sã irire buriã ïadiariñorã. Ne ïabiriñorã. Dohpague mũa peeri sãre buriã peediariñorã erã. Ne peebiriñorã. Erã eropa masidiaquerecũ ta Goãmũ erãre masidorebiripũ irisubuguerẽ, arĩ weremi Jesu guare ïgu buherãre.

Jesu oteri masũ queorire were amũñumi ïgu buherãre

Mr 4.13-20; Lc 8.11-15

¹⁸ Pũhrũ Jesu guare werenemomi:

—Peeque mũa. Oteri masũ queorare mũare were amugura. Yare peerã õaro masique. ¹⁹ Oteriyeri õari buheri iro dopa ãhraa. Eropiro ma tũro mehmerejarayeri õari buheri iro dopa ta ãhraa. Eropirã masa õari buherire peequererã ta ne masibeama. Eropigu masa õari buherire erã peecũ ïagu ñegũpũ watĩ ahri, iri buherire õari buherire masidorebeamĩ masare. Mirimagũ porã iriyerire erã dote aĩ badiro dopa ta iimi. ²⁰ Eropi utã watope yuri merejarayeri õari buheri iro dopa ta ãhraa. Eropirã masa õari buherire pee, mucubiriri mera mata irire pee aĩma. ²¹ Eropa pee aĩquererã utã watope árĩri yucũ nuguri mariri yucũ iro dopa ta oã masa sã turabeama. Eropa turabirã yaha õari buherire erã peera dipuwaja gajirã erãre ñero iicũ yahare duhucãma. Gajirã erãre erã ñero iicũ irire yujuro bojebiri, yahare duhucãma. ²² Eropi pora watope yuri merejarayeri õari buheri iro dopa ta ãhraa. Eropirã masa õari buherire peequererã i yeba majare wũaro pepiri mera niyerure gametarima. Erã eropa iicũ iripũ õari buherire cãhmotaa. Iri cãhmotacũ masa Goãmũ gamerire iibeama. ²³ Eropi õari yeba yuri merejarayeri õari buheri iro dopa ãhraa. Eropirã masa õari buherire peerã irire õaro masima. Eropa masirã árĩrã, Goãmũ gamerire iima erã. Yujurãyeri wũaro õarire iima cien yeri dũcacũro dopa ta. Gajirã erã docañariro õarire Goãmũ yare iima sesenta yeri dũcacũro dopa ta. Gajirã merogã õarire iima treinta yeri dũcacũro dopa ta, arĩ weremi Jesu guare.

Trigo watopegue taa tiara queorire wereñumi

²⁴ Eropi dipaturi gaji queorire gũa sãre weremi Jesu.

—Umaro majagu ïgu opu árĩrã werediãcũ õpa ãhraa: Pohe opu ïgu ya pohegue õariyerire ïgu otediro dopa ta ãhraa umaro majagu ïgu opu árĩri. ²⁵ Pohe opu trigo otera pũhrũ árĩpehrerã ïgu mera majarã sã erã carĩrisubu ïgũre ïhaturigũ arĩñumi. Eropa arigũ trigo yeri erã oterayeri watope ñeri taare oteñumi. Otetuhaja waha wañumi. ²⁶ Pũhrũ trigo sari puhri iiriyoro. Eropiro iri dũcacũboro core árĩcũ iri ñeri taa sã puhri iri pohere tiha wacũ iiyoro. ²⁷ Eropirã pohe opũre mohme corerã ïgu pohrogue eja serẽpiñuma: “Opũ, ¿õariyeri dihtare mũ ya pohere otequerecũ duhpiro ñeri taa sã tiari iri pohere?” arĩñuma erã. ²⁸ “Yare

ĩhaturigũ āhrañumi iri taare otegũ,” arĩñumi pohe opũ. “¿Taare gũa curacũ gahmeri mũhũ?” arĩriñuma ĩgũre mohme corerã. ²⁹ “Taare curabiricãque, taare curanijarã trigopũre curari,” arĩñumi. ³⁰ “Trigo iri ñeri taa mera puhricāniporo. Iri ñairisubu dũca aĩrãre õpa arĩrã: ‘Iri ñeri taare cura gameneopimũhtaque irire soemorã. Pũhrũ trigore tũrĩque. Tũrĩpeho, irire yũ diburi wihigue apique,’ arĩrã erãre,” arĩñumi pohe opũ, arĩmi Jesu queori mera weregũ.

Mostazayegã queorire wereñumi Jesu

Mr 4.30-32; Lc 13.18-19

³¹ Eropi gajĩ queori gũare õpa arĩ buhemi daja.

—Ūmaro majagũ ĩgũ opũ arĩri werediacũ mostazayegã iro dopa āhraa. Iriyegã miriyegã gohra āhraa. Iriyegã yujugũ oterĩ masũ ĩgũ pohegue oteami. ³² Iriyegãre ĩgũ pohegue otera pũhrũ õaro puhria. Eropi yucũgũ wũatariadigũ wahaa. Eropa wacũ mirimagũ porã bajarã irigũ dũpũrigue suhri suama. Eropa ta ũmaro majagũre mari Opũre masirã bajamerãgã erã arĩmũhtaquerẽcũ ta pũhrũguere erã bajarã warãcoma, arĩ weremi Jesu

Pan bũgari queorire wereñumi Jesu

Lc 13.20-21

³³ Eropi gajĩ queori mera gũare õpa arĩ buhemi daja:

—Ūmaro majagũ ĩgũ opũ arĩri pan bũgacũ iiburi iro dopa āhraa. Yujugo nomeo panre iigo pan bũgacũ iiburi pohgare merogã moremo trigo pohga mera. Igo eropa iicũ pan bũgacũ iiburi pohga merogã arĩquerero ta trigo pohgare õaro seyapehrea wahaa. Eropa ta ũmaro majagũre mari Opũre bajarã masa arĩpehrero majarã masirãcoma, arĩmi Jesu.

Queori mera Jesu ĩgũ buherãre wereñumi

Mr 4.33-34

³⁴ I arĩpehreri buherire queori mera weremi Jesu. Queori mariro werebirimi ĩgũ masare. ³⁵ Eropa ta iimi ĩgũ Goãmũ yare weremũhtadigũ ĩgũ arĩ gojadiro dopa ta. Ōpa arĩ gojañumi iribojegue: Queori mera weregũra. Goãmũre i yebare ĩgũ ĩhacũnugura pũhrũ, ne masare ĩgũ werebirirare weregũra, arĩ gojajuñumi Jesu iiborore.

Jesu trigo watopegue ñeri taa tiara queorire were amupehoñumi

³⁶ Eropi masare goeriseregũ, wihigue ñajaa wami Jesu. Eropirã gũa ĩgũ buherã ĩgũ pohrogue eja, serẽpibũ gũa:

—Trigo watopegue ñeri taa tiara queorire werepehoque gũare, arĩbũ gũa ĩgũre.

³⁷ Jesu yũhrimi gũare:

—Pohe opũ õariyerire otediro iro dopa ta āhraa yũhũ. Yũhũ masũ Goãmũ ĩgũ obeodigũ āhraa. ³⁸ Pohepũ i yeba iro dopa ta āhraa. Ōariyeri puhriro ũmaro majagũ ĩgũ opũ arĩrogue arĩmorã iro dopa ta āhrima. Ñeri taapũ watĩ yarã iro dopa ta āhrima. ³⁹ Pohe opũre ĩhaturigũ ñeri taare otedigũ watĩ iro dopa ta āhrimi. Iri ñairisubu pehrerinũ iro dopa āhraa. Eropirã trigore aĩrã anyua iro dopa ta āhrima. ⁴⁰ Iri ñeri taare erã curarare soe peamegue cóãdiro dopa ta pehrerinũ arĩcũ watĩ yarãre peamegue cóãrãcoma. ⁴¹ Yũhũ masũ Goãmũ ĩgũ obeodigũ yaharã anyuare obeogũra. Yũ obeocũ anyuapũ ñeri iidorenirãre, ñerire iinirãre yũ dorerogue gameneorãcoma. ⁴² Gameneotuhaja peamegue cóãrãcoma erãre. Erogue erã bũrigã ore, bũjawereri mera gũcũri cũridihurãcoma.

⁴³ Eropirã Goãmũ yarã erã Pagũ erã Opũ ĩgũ arĩrogue arĩrãcoma. Ero

árĩrã, ðaro mucubiriri mera árĩrãcoma erã. Ire ðaro peeque mũa, arĩ weremi Jesu.

Niyeru wũaro diburare ĩgu bocara queorire wereñumi

⁴⁴ Eropi gaji queori mera weremi daja:

—Umaro majagu ĩgu opu árĩri niyeru wũaro diburare bocadiro iro dopa ãhraa. Eropigu yujugu masu curigu wagu iri niyerure guñaña mariro bocañumi yuju yebague. Eropa bocagu burigã mucubiriñumi ĩgu. Bocatuhaja waha iri yebague dipaturi dujara irire ðaro dibunemoñumi. Eropigu ĩgu bocarare aĩbu iri yebare asũdiañumi. Eropigu ĩgu yare duapeho, iri yebare asũñumi. Umaro majagu opu ĩgu árĩri ĩgu bocadiro dopa ta ãhraa. ĩgu bocarare ĩgu burigã gamediro dopa ta umaro majagu masa weca opure ðaro erã masira puhru masa burigã gahmema ĩgure, arĩ weremi Jesu.

Waja pagariyere asũra queorire wereñumi

⁴⁵ Eropi gaji queori mera weremi daja:

—Umaro majagu ĩgu opu árĩri waja pagariyere perla waĩcariyere asũdigu iro dopa ãhraa. ⁴⁶ Iriyere amagu ðataririyere bocañumi. Bocagu iriyere gametarigu árĩpehreri ĩgu yare duapehogu wañumi. Eropa duatuhaja iriyere waja pagariyere asũñumi. Iriyerire burigã ĩgu gamediro dopa ta umaro majagu masa weca opure ðaro erã masira puhru masa burigã gahmema ĩgure, arĩmi Jesu.

Wejėdigu mehyura queorire wereñumi Jesu

⁴⁷ Eropi gaji queori mera Jesu weremi daja gua sãre:

—Umaro majagu ĩgu opu árĩri wejėdigu erã mehyudigu iro dopa ta ãhraa. Iriugu wejėdigu mera bajarã waire gajiropa árĩrãre ñeama. ⁴⁸ Iriugu ujuturia wacũ wai wejėrãpu irigure wejėdigure imiporogue tara majaa ðarã waire beyema. ðarãre erã puriguge beye sãma. Ñerã waire cóãcãma. ⁴⁹ Pehrerinu árĩcũ ðpa ta árĩroca. Anyuapu masare beyerãcoma. Ñerãre beye aĩ wiurãcoma ðarã watope árĩrãre. ⁵⁰ Aĩ wiu, erãre peamegue cóãrãcoma. Erogue erã ore, burigã bujawereri mera gucari cũridihurãcoma ñerãpu, arĩ weremi Jesu.

Mũra buherire, mama buheri sãre wereñumi Jesu

⁵¹ ĩgu eropa arĩ werera puhru guare serėpimi ĩgu:

—¿I árĩpehrerire peeri mũa? arĩ serėpimi ĩgu.

—Peea gua, arĩ yuhribu.

⁵² Gua eroparĩcũ ĩgu weremi guare:

—Judio masare buherã watope yujugu umaro majagu ĩgu opu árĩrire buhenugagu iri mama buherire buhegu iribojegue maja sãre masigu weremi. ĩgu wihi opu iro dopa ãhrimi. ĩgu ĩgu ya wihi diburare ðarire aĩ wiugu, mamare, mũra sãre aĩ wiumi ĩgu, arĩmi Jesu guare.

Jesu Nazaregue ĩgu ya macague wañumi

Mr 6.1-6; Lc 4.16-30

⁵³ Iri queori bajare ĩgu buhera puhru ĩgu mera gua waha wabu. ⁵⁴ Waha, ĩgu masara macague ejabu. Erogue eja, gua buheri wihigue buhemi ĩgu. ĩgu eropa buhecũ peerã, pee uca wama erã.

—¿Nohogue masiyuri ihĩ i buherire? ¿Dohpa ii ĩgu i deyoro moarire iimasiri? arĩ wereniguima erã erã basi. ⁵⁵ Ihĩ taboa mohmeri masu magu ta ãhrimi ĩgu. Eropi ĩgu pago María ãhrimo. Eropi Santiago, José, Simo,

Juda ĩġu pagu porā āhrima. ⁵⁶ Dohpaguere ĩġu pagu porā nome i maca āhrima. Eropigū ĩġu mari iro dopa ta árĳu āhrimi. ¿Eropa árĳuereġu ta nohogue peeyuri i buherire? arĳi wereniguima erā erā basi.

⁵⁷ Eropirā erā ĩġure umupeobirima. Erā eropa umupeobiricū ĩaġu ōpa arĳimi Jesu erāre:

—Árĳpehroreġue Goāmū yare weremāhtagure gajirā umupeoma. ĩġu ya maca majarā ĩġu ya wihi árĳrā dihta ĩġure umupeobeama. Eropirā yare umupeobeaa mūa ohō yūhū masadigū árĳcū, arĳimi ĩġu erāre.

⁵⁸ Eropigū erā ĩġure umupeobiricū, iri macare baja deyro moarire iibirimi Jesu.

14

Ñu waĳyegū sĳrirare werera

Mr 6.14-29; Lc 9.7-9

¹ Irisubure Herode Galilea majagu opu Jesu ĩġu iirare peebeopu. ² Eropa peegu ōpa arĳipū:

—Ñu waĳyeri masū sĳridigū dipaturi masa dehyoagu iicumi. Eropa masadigū árĳu ĩġu turarire opami ĩġu deyro moarire iigu, arĳipū Herode ĩġu pohro majarāre. Jesure “Ñu mūru ta āhrimi,” arĳi pepiripū ĩġu Ñure ĩġu wejēdorera pūhrū.

³⁻⁵ Eropigū Ñure ĩġu wejēdoreboro core Herode ĩġu pagu magu Felipe marapore ehma igo mera marapocūpū. ĩġu eropa iicū ĩaġu Ñu waĳyegū Herodepūre ōpa arĳi wereniguipū:

—Mū pagu magu marapore marapocūgū Goāmū dorerire tarinūgagū iiaa mūhū, arĳipū Ñu ĩġure. ĩġu eropa arĳra waja Herode ĩġure wejēdiaripū. “Ñu Goāmū yare weremātagū āhrimi,” arĳi pepima judio masa,” arĳu erāpūre ġūipū Herode. “Ñure yū wejēcū erā guabocoma,” arĳu erāre ġūipū. Eropa ġūigu Ñure wejēdiabiriripū. Eropa wejēbiriġuereġu ta ĩġure ñeha diridore, peresu iipū. ĩġure eropa iicū gamepo ĩġu marapo Herodia. ⁶ Eropi Herode ĩġu masa dehyoaranū árĳcū bosenu iipū ĩġu. ĩġu eropa bosenu iicū ĩġu marapo mago bosenu eranirā erā ĩhuro baya ĩhmupo igo. Igo eropa baya ĩhmucū Herode mucubiripū. Eropa mucubirigū igore arĳpū:

⁷ —Goāmū mera diaye ta arĳu iiaa. Yure mū serēropē ta ogura yūhū mūre, arĳpū pare Herodepū ĩġu marapo magore. ⁸ ĩġu eroparĳcū ĩġu marapo igo magore igo serēburire werepo igore. Igo eropa werecū igo magopū ōpa arĳi serēpo Herodere.

—Ñu waĳyegū dipurure tabetadoreque. Eropigū soropa mera ĩġu dipurure yare oque, arĳpo igo.

⁹ Igo eroparĳcū peegu Herode būrigā būjawerepū. Masa erā peero “Mū serēro mūre ogura,” arĳtuhapū ĩġu. Eropigū ĩġu ĩġu eropa arĳrare ġūhyasĳrigū “Mūre osome,” arĳmasibiripū igore. Eropigū igo ĩġure dorero dopa ta Herodepū ĩġu pohro majarāre Ñure wejēdorepū. ¹⁰ Eropigū Ñu dipurure tabetadorecāpū pare peresugue árĳġure. ¹¹ Tabetatuhaja, soropa mera ĩġu dipurure aĳġarĳnorā erā. ĩġu marapo magore ĩġu dipurure erā ocū, igopū igo pagoguere aĳ taupo.

¹² Erā eropa iira pūhrū Ñu ĩġu buhenirā ĩġu dūpū mūrarore aĳġā wañorā. Eropa yaatuhajarā, erā irire Jesure wererā arima.

Cinco mil masare bari oñumi Jesu
Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14

¹³ Ñu sīrirare peegu Jesu gña mera dohodirugue ñaja, masa marirogue sihu wami. Jesu erogue wacũ peerã, masa erã ya macarire wiri, marigue waha ïgu core ejatuhãnorã. ¹⁴ Eropiro Jesu ïgu wadiru dohodiru tuhajara pũhrũ ïgu bajarã masa árĩcũ ïha, mojomoro ïami erãre. Eropa mojomoro ïagu erã mera bajarã dorecũrãre õarã wacũ iimi. ¹⁵ Ñamicague gña ïgu buherã õpa arĩbũ:

—Ñamicague ãhraa. Ohõ masa marirogue ãhraa. Õgã árĩri macarigue masare wadoreque. Erã baburire asũrã wapro, arĩribũ gña ïgure.

¹⁶ Jesu yũhrimi gñare:

—Wabiricãporo erã. Mña basi ta barire oque erãre, arĩmi gñare.

¹⁷ —Cinco pan dipurure, perã ta wai sãre iripẽta opaa gña, arĩ yũhribũ gña.

¹⁸ —Irire yũre aĩgãrique mña, arĩmi gñare.

¹⁹ Gña irire ora pũhrũ, taa weca masare ïgu doadoremi pare. Erã eropa doarisubu cinco pan dipurure aĩ, perã wai sãre aĩ, ãmarogue ïhamuju, ïgu Pagure “Õhaa,” arĩmi. Õpa arĩtuhaja iri pan dipurure nuha, gñare ïgu buherãre omi. ïgu eropa ocũ gñapũ iri barire masare guerebũ. ²⁰ Eropirã árĩpehrerã õaro baha yapia wama. Erã ba dũharare doce puiro gohra aĩ gameneo, ẽjutu dobobũ gña. ²¹ Ero irire banirã ãma dihtare queocũ cinco mil ãma árĩma. Nome, majirã sã árĩma.

Jesu deco weca curiñumi
Mr 6.45-52; Jn 6.16-21

²² Pũhrũ gñare ïgu buherãre Jesu dohodirugue ñajadore wũariyague taribuja yuudoremi masare ïgu goerisererisubu. ²³ Goeriseretuhaja, ïgu basi utãgugue mũria, ïgu Pagũ Goãmũ mera serẽgũ wapũ ïgu seyaro. ²⁴ Irisubure wũariya deco gohra gña taribujacũ miruñe bũrigã ahri, pãgũri pagari wahgã, dohodirure deco paa ñajabũ. ²⁵ Eropa wacũ boyomũririboro core cãreña wahgãrisubu Jesu deco weca cũhrapi wahgãrimi gña pohrogue arigu. ²⁶ Gña pohrogue ïgu aricũ ïarã gũibũ gña. Eropa gũirã gaguiniguiribũ.

—Sĩridi mũrũ watĩ ãhrimi, arĩ gaguiniguibũ gña.

²⁷ Gña eropa gũicũ Jesu õpa arĩmi:

—Ne yũre ïha ãcabiricãque. Yũhũ ta ãhraa. Gũibita, arĩmi gñare.

²⁸ ïgu eroparĩcũ peegu Pedro arĩmi ïgure:

—Yũ tĩgu, diaye ta mũhũ ta árĩgu, deco weca curi wahgãadoreque yũre mũ pohrogue, arĩmi ïgu.

²⁹ —Arique, arĩ yũhrimi ïgupũ.

ïgu eroparĩcũ Pedropũ dohodirugue árĩdigũ wiria, deco weca Jesu pohrogue niguigãrimi. ³⁰ Miruñe iri bũrigã aricũ ïagu gũimi. Eropa gũigu diha dija warimi.

—Yũre tauque, arĩ gaguiniguimi ïgu Jesure.

³¹ ïgu eroparĩcũ ta Jesu ïgu mojtore ñeha,

—Merogã umupeoa mũhũ yũre. ¿Duhpigũ yũre guñaturabeari mũhũ? arĩmi ïgu Pedore.

³² Eropa arĩra pũhrũ dohodirugue ñajama erã. Erã eropa ñajara pũhrũ, miruñe taria wabũ. ³³ Eropirã gña ïgu buherã dohodirugue árĩrã Jesure umupeobũ.

—Diaye ta mũhũ Goãmũ magũ ta ãhraa, arĩbũ gña ïgure.

*Genesare majarã dorecũrãre tauñumi Jesu**Mr 6.53-56*

³⁴ Eropi taribujaja, Genesare waĩcũri yebague ejabũ. ³⁵ Ero majarã Jesure ãha masima. Eropa masirã erã pohro árĩrãre dorecũrãre aĩgãridorema. Eropirã erã dorecũrãre ãgu pohrogue aĩ erama.

³⁶ —Mũ suhriro tũro dihtare gũare mohmepiñadoreque, arĩ serẽma erã Jesure. Eropirã árĩpehrerã dorecũrã ãgu suhrirore mohmepiñanirã dihta õarã wama.

15*Masa ñerã wacũ iirire wereñumi Jesu**Mr 7.1-23*

¹ Eropi Jerusalén majarã, fariseo masa, masare buherã mera Jesu pohrogue erarã, serẽpima ãgure:

² —¿Duhpirã mari ñecũ sũmarã mũra erã dorediro dopa iibeari mũ buherãpũ? Erã mari dorero dopa ta erã baboro core mojo coe ãhmubeama, arĩma erã Jesure.

³ Jesu yũhrigũ serẽpimi erãpure:

—¿Mũapũ duhpirã Goãmũ doreripure iibeari? ¿Duhpirã mũa ya doreri dihtare iiri mũapũ? ⁴ Õpa arĩmi Goãmũ: “Mũa pagũ sũmarãre umupeoque,” arĩmi. Eropigũ “Ãgu pagũ sũmarãre ñero werenigui coredigure erã dipuwaja moarã wejẽbu árĩgũcumĩ,” arĩmi Goãmũ. ⁵ ãgu eropa arĩquerecũ ta mũapũ õpa arĩdorea masare erã pagũ sũmarãre. “ ‘Mũare itamumasibea. Mũare yũ oborare Goãmũ ya árĩburire opehocãbũ,’ arĩque mũa pagũ sũmarãre,” arĩ buheraa mũa. ⁶ Mũa eropa buherã erã pagũ sũmarãre erã umupeobiricũ iiaa mũa. Mũa eropa iirã Goãmũ buherire tarinũgarã iiaa mũa mũa ya doreri dihtare iirã. ⁷ Masa erã ãbiropure ñero iicorerã ãhraa mũa. Goãmũ ya weremũhtadigugue Isaia mũare diaye ta were gojamũriñumi iribojegure:

⁸ Oã masa yũre õaro wereniguiquererã yũre õaro umupeobeama. Erã ya sĩporãripũ gajipugue ãhraa. ⁹ Goãmũ ya dorerire arĩbodirore erã ya werenigui dihtare buhema erã. Eropirã yũre umupeo erã sĩbuipeori duhpiburi árĩbeaa, arĩ gojañumi Isaia, arĩmi Jesu fariseo masare, masare buherã sãre yujuropa ta.

¹⁰ Eropa arĩtuhaja ãgu pohrogue masare sihubeo, õpa arĩmi:

¹¹ —Peeque mũa. Mũa disirorire ñajaripũ mũa baripũ masare ñerã masa wacũ iibea. Mũa wereniguiripũ mũa ya disiro wiriripũ mũare ñerã árĩcũ iiaa, arĩmi Jesu.

¹² ãgu eropa arĩ buhera pũhrũ gũ ãgu buherãpũ ãgure werebũ:

—Mũ eroparĩcũ peerã fariseo masa guama, arĩ werebũ gũ ãgure.

¹³ Irire pee õpa arĩ yũhrimi gũare:

—Erã otera iro dopa ãhrima. Yũ Pagũ umaro majagũ árĩpehreri oterare ãgu otebirirare nuguri mera ta cura cóãgũcumĩ. ¹⁴ Erãre eropa ãacãque. Erã Goãmũ yare masibirã masa cuiiri ãhajabirã iro dopa ãhrima. Cuiiri ãhajabirã seyaro erã basi game tũagã erã perãgue ta mehtua yuhridijarãcoma gobegue. Eropa erã Goãmũ yare masibiriquererã ta gajirãre masibirãre buhediarima. Eropirã erã erã buherã sã peamegue warãcoma, arĩmi Jesu.

¹⁵ ãgu eroparĩcũ peegu Pedro arĩmi:

—Ãne queoriñere erã disiro wiriri queorire werenemoque gũare daja, arĩmi ãgu Jesure.

16 Jesu yũhrimi:

—¿Ne, peenibeari mua? 17 Masa erã barire bacũ erã ya disiro ñajaa. Eropiro erã parugue ñajaja, pũhrũ erã dũpũpũ ñerire cohãa. Ibu gohra ãhraa. Mari bari marire ñerã wacũ iibea. ¿Ire masibeari mua? 18 Masa ya disiro wiriri, erã wereniguiripũ erã pepiri ãhraa. Erã ya pepiripũ ñeri árĩro masare ñerã árĩcũ iiaa. 19 Erã pepirigue õpa ñeri nũgaa: Ñeri pepiri, masare wejẽri, gajigũ marapo mera ñero iiri, ñero iirã nome mera ñero iiri, yajari, gũyari, masare ñero quere iiri, masa erã pepirigue nũgaa. 20 Iri ñeripũ masare ñerã árĩcũ iiaa. Masa erã dorerire mũrague erã iimũridiro dopa ta mojoto coebiriquererã ta erã bacũ iri masare ñerã masa árĩcũ iibea, arĩmi Jesu.

Judio maso árĩbigõ Jesure umupeõũmo

Mr 7.24-30

21 Eropa arĩ buhetuhaja gũare sihu waha wami daja. Tiro waĩcũri maca pohrogue Sidõn waĩcũri maca pohrogue ejabũ gũa. 22 Gũa erogue ejacũ Canaa yeba majago ero árĩgo Jesu pohrogue eja, turaro mera wereniguĩmo:

—Opũ Davi pãrami, masare taugũ yũre mojomoro ñaque mũhũ. Yũ mago watĩ ñajasũdigo ñetariaro tarimo igo, arĩmo.

23 Igo eropa arĩquerecũ ta Jesu igore yũhribirimi. Īgũ eropa iicũ ñarã gũa ĩgũ buherãpũ ĩgũre õpa arĩribũ:

—Wadoreque igore. Ñe gariboro busucumo, arĩribũ gũa.

24 Gũa eroparĩcũ peegũ ĩgũ yũhrimi igore:

—Israe majarã oveja dederenirã iro dopa árĩrã dihtare itamudoregũ obeomi yũ Pagũ yũre, arĩmi ĩgũ.

25 Īgũ eroparĩcũ ta Jesu guburi pohro merejamo igo.

—Mũhũ eropa arĩqueregũ itamuque yũre, arĩmo igo.

26 Jesu yũhrimi igore:

—Wihi opũ porã ya barire diayeare ocũ õabeaa. Eropa arĩgũ, Israe masa yare gaji yeba majarãre yũ ocũ õabeaa, arĩ weremi Jesu igore.

27 —Eropa ta ãhraa, Opũ. Eropa arĩquerecũ barisubũ dijarire diayea sã bacohrema. Gaji yeba majago yũ arĩquerecũ ta yũ sãre itamuque mũhũ, arĩ yũhrimo igo.

28 Igo eroparĩcũ ĩgũ yũhrimi:

—Mũhũ nomeo, yũre bũrigã umupeoa. Mũ gamero dopa ta eropa waroca, arĩmi Jesu igore.

Īgũ eroparĩcũ ta igo mago mata õago wapo.

Bajarã dorecũrãre õarã wacũ iĩũmi Jesu

29 Eropa arĩtuhaja gũare sihu waha, Galilea waĩcũriya tũro pohrogue sihu ejami daja. Pũhrũ utãgũgue mũria, erogue doajami. 30 Ero ĩgũ doacũ masa bajarã erama. Eropirã bajarã dorecũrãre aĩ erama. Curimasibirãre, cuiiri ñhajabirãre, yujupũ ñero guburucũrãre, apayuriri árĩrãre, wereniguimasibirãre, bajarã gajirã dorecũrãre ĩgũ pohrogue aĩ erama masa. Eropa aĩ erarã Jesu guburi pohrogã apima erã. Erã eropa duhupira pũhrũ õarã wacũ iimi Jesu erãre. 31 Īgũ eropa iicũ ñarã masa ñhamaria wama. Wereniguimasibirinirã erã wereniguicũ ñarã, apayuriri árĩnirã erã õarã wacũ ñarã, curimasibirinirã erã curicũ ñarã, cuiiri ñhajabirinirã erã ñacũ ñarã, ñhamaria wama erã. Eropirã õpa arĩma:

—Mari Israe majarã mari Opũ Goãmũ turagũ õagũ ãhrimi, arĩ umupeoma erã Goãmũre.

*Cuatro mil gohrare masa bajarãre barire oñumi Jesu**Mr 8.1-10*³² Ñgu eropa iira pũhrũ Jesu guare ñgu buherãre sihubeo arĩmi:

—Oã masa yũ mera Ʃhrenũ gohra árĩtuhajama. Erãre bari pehrea waca. Eropigũ erãre mojomoro ñhaa. Erã babiriquererã erã ya wirigue dujaacũ gamebirica. Mague warã erã oaboarã turabiribocoma. Eropigũ erãre bari ejotudiaca, arĩmi ñgu.

³³ Ñgu eroparĩcũ gua ñgu buherã ñgure serẽpibũ:

—¿Duhpii mari õguere masa mariroguere barire bocabocuri erã bajarã masare ejoburire? arĩbũ gua ñgure.

³⁴ —¿Dinũcũ dipuru pan dipurure opari mũa? arĩmi guare.

—Siete pan dipuru, bajamerãgã waire opaa, arĩ yũhribũ gua.

³⁵ Gua eroparĩcũ peegũ ñgu masare taa weca doadoremĩ. ³⁶ Tuhajanugu siete pan dipurure, waigã sãre aĩ, ñgu Pagũre “Õhaa,” arĩ serẽtuhaja, pan dipurure nuha, guare ñgu buherãre omĩ. Eropirã gua ñgu buherã iri barire masare guerebũ. ³⁷ Eropirã masa irire baha, yapia wama. Erã ba dũharare siete puii gohra aĩ gameneo Ʃjũtu dobobũ gua. ³⁸ Ero banirãre Ʃma dihtare queocũ cuatro mil gohra arĩma. Nome, majirãgã sã arĩma. ³⁹ Erã eropa batuhajacũ Jesu masare goerisere, dohodirugue ñaja, Magdala waĩcũri yebague guare sihu ejami.

16*Fariseo masa, saduceo masa sã Goãmũ turari mera deyoro moarire Jesu iicũ ñadiariñuma**Mr 8.11-13; Lc 12.54-56*

¹ Eropi fariseo masa, saduceo masa mera Jesu pohroque erama. “Ñgu Goãmũ ñgu obeodigũ árĩbeami,” arĩ ñadiariñuma. Eropirã ñgure Goãmũ turari mera deyoro moarire ñgu ii ñhmucũ gamerima. Ñgu ii ñhmumasibiricũ “Goãmũ obeodigũ árĩbeami,” arĩdiarima. ² Erã ñgure deyoro moarire eropa iidorecũ Jesu yũhrimi erãre:

—Ñami wacũ necã õaro boyocũ ñarã “Õari ñami árĩroca,” arãa mũa.

³ Eropirã boyoropũre ñipicũ ñarã, “Deco ariroca,” arãa mũa. Ʃmarore ñhamemujurã, “Õpa waroca,” arĩ masia mũa. Eropa õaro masiquererã ta dohpague Goãmũ turari mera mũare yũ ii ñhmuquerecũ ta ne irire õaro masibea mũa. ⁴ Dohpague majarã ñetariarã Goãmũre gamebirã Goãmũ turari mera ii ñhmurire ñadiarima. Deyoro moarire ii ñhmusome yũhũ. Goãmũ yare weremũhtadigũ Jona mũrũ ñgure wadirore masituhaa mũa. Iri dihtare ñhmugũra mũare, arĩ yũhrimi Jesu.

Eropa arĩ weretuhaja guare sihu waha wami daja.

*Fariseo masa saduceo masa erã ñeri buherire wereñumi Jesu**Mr 8.14-21*

⁵ Wũari ditarugue gua taribujarã panre cãdijicãñirã árĩribũ. ⁶ Eropigũ Jesu guare weremi:

—Fariseo masa saduceo masa erã pan bũgacũ iiburire õaro masique mũa. Gũhya ãhraa, arĩ weremi guare:

⁷ Ñgu eroparĩcũ pee wisirã gua basi irire wereniguibũ.

—Mari panre mari aĩgãribiricũ ñagũ eropa arĩcumĩ ñgu, arĩ pepiribũ gua.

⁸ Gua eropa arĩrare masigũ, guare serẽpimi:

—¿Duhpirã panre mua cãdijirare guñari mua? Merogã gohra yure umupeoa mua. ⁹ ¿Masinibeari mua? ¿Cinco mil umare cinco pan dipurure yu nuha orare guñabeari mua? ¿Erã baha yapira pũhrũ doce puiri gohra mua ujutu doborare guñabeari mua? ¹⁰ ¿Eropirã daja siete pan dipurure nuha, cuatro mil umare yu ora sãre guñabeari mua? ¿Erã baha yapira pũhrũ dinũcu puiri gohra mua ujutu doborare guñabeari mua? ¹¹ ¿Eropirã pan bugacũ iiburire yu werecũ duhpirã ðaro peebeari mua? Eropa arĩgu pan gohrare arĩgu iibea. Fariseo masa, saduceo masa erã pan bugacũ iiburire ðaro iique, arĩgu pan gohrare arĩgu iibea, arĩ weremi ĩgu guare.

¹² ĩgu eropa arĩ werecũ gua masibũ. “Pan bugacũ iiburire,” arĩgu pan gohrare arĩgu iibirimi. Eropa arĩgu fariseo masa, saduceo masa erã buherire arĩgu iidi arĩrimi guare. “Erã ya buherire peebiricãque,” arĩgu iimi.

Jesu diaye ta Cristo ĩgu arĩrire wereñumi Pedro

Mr 8.27-30; Lc 9.18-21

¹³ Eropi Jesu mera warã Cesarea Filipino waĩcũri maca pohro arĩri macague ejabũ gua. Eropigu iri macague gua ejara pũhrũ Jesu guare ĩgu buherãre serẽpiñami:

—¿Nihino arĩcũri yũhu masa erã pepicũ? arĩ serẽpimi ĩgu.

¹⁴ —“Ñu waĩyegũ ãhrimi,” arĩma mure gajirã. Gajirã “Elia ãhrimi,” arĩma. Gajirãpũ “Jeremia arĩbocumi o gajigu Goãmu yare weremũhtanirã mera majagu arĩbocumi,” arĩma, arĩ yũhrĩbũ gua ĩgure.

¹⁵ —¿Mũapũ pepicũ nihino arĩcũri yũhu? arĩ serẽpimi ĩgu guare daja.

¹⁶ Simo Pedropũ yũhrimi:

—Mũhu Cristo Goãmu obeodigu ãhraa. Goãmu ojocarigu magũ ãhraa mũhu, arĩ yũhrimi Simo Pedro.

¹⁷ —Simo, Jona magũ, mũhu mucubirigu ãhraa. Őpa arĩ mũ yure yũhrira masa erã werera arĩbeaa. Yu Pagũ umaro majagupũ irire mure masicũ iiami. ¹⁸ Mure arĩgu tiiaa. Mũhu Pedro waĩcũgu ãhraa. (Pedro arĩgu utãye arĩgu iipũ.) Iye utãye weca wũari wihire yu iibodiro dopa ta yaharãpũre yuju curu wũari curu arĩcũ iigũca yũhu. Eropigu watĩ ĩgu yarã mera yaharãre tarinũgasome. Eropirã yaharã ne peamegue wasome. ¹⁹ Őmaro majagu mari Opũ ĩgu arĩro maja sawire mure ogũra. Eropigu i yebaguere mũ iidorebiricũ yu sã umarogue arĩgu iidoresome. I yebaguere mũ iidorecũ umarogue yu sã iidoregũra, arĩmi Jesu.

²⁰ ĩgu eropa arĩra pũhrũ guare ĩgu buherãre weremi:

—Yure “Cristo ãhrimi ĩgu,” ne arĩ weresiribiricãque gajirãre, arĩmi guare.

Jesu ĩgu sĩriburiñere, ĩgu masa mũriaburiñe sãre wereñumi

Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27

²¹ Irisubure ta Jesu guare ĩgu buherãre ðaro werepehonũgami:

—Jerusalẽngue yure waro gahmea dohpaguere. Eroque majarã, mũrã, pahia oparã, mari masare buherã sã yure ñero iirãcoma. Eropirã yure wejẽrãcoma. Eropa ta ñero tariro gahmea yure. Eropigu uhrenũ pũhrũ ta masa mũriagũca, arĩ weremi guare ĩgu.

²² ĩgu eroparĩcũ peegũ Pedropũ gajipũ ñarigã Jesure aĩgã, ĩgure ðpa arĩmi:

—Opũ, eropa arĩbiricãque. Mũ arĩro dopa wabiricãporo. Mure erã wejẽbiricãporo, arĩrimi ĩgu Jesure.

²³ ĩgu eroparĩcũ peegũ Jesu majinũgaja, ĩgure ðpa arĩmi:

—Satana iro dopa wereniguigu iiaa m̄h̄u. Erop̄a ar̄ibiric̄aque. M̄u pepiri masa ya pepiri āhraa. Goām̄u ya pepiri ar̄ibeaa. Eropiḡu ȳu iiborore c̄āhmotadiaa m̄h̄u, ar̄imi Jesu Pedrore.

²⁴ Īgu eropa ar̄ira p̄h̄ru guare weremi:

—Yujuḡu ȳu mera majaḡu ar̄idiaḡu, ĩgu gamero iidiarire duhuc̄aḡucumi. Eropiḡu ĩgu ȳu mera majaḡu ar̄iri dipuwaja ñero tariḡucumi. Erop̄a ñero tariquereḡu ta yahare iiniguic̄aḡu ar̄iḡucumi. ²⁵ Yujuḡu mas̄u ĩgu ya ar̄iburi dihtare pepiḡu ĩgu dederea waḡucumi. Eropiḡu yujuḡu mas̄u yaha ar̄iburi dihtare iigu ar̄ipehrer̄in̄uri ȳu mera ɯmarogue ōaro ar̄iḡucumi ĩgu. ²⁶ Yujuḡu mas̄u i yeba majare ar̄ipehrer̄ire opaquereḡu peamegue waḡu ōarire wajatasome. Eropiḡu i yebague opaburi dihtare guñaḡu, ĩgu s̄iriḡu waburire guñabiḡu ĩgu s̄ipor̄ã mera peamegue dedereḡucumi. ²⁷ Ȳuh̄u mas̄u Goām̄u obeodiḡu yahar̄ã anyua mera i yebague dujariḡuca. Ȳu Paḡu ĩgu gosesiriri mera dujariḡu ar̄ipehrer̄ã masare er̄ã ñeri iira dipuwaja dipuwaja moaḡura. Er̄ã ōarip̄ure er̄ã iic̄ã ōaro iiḡura er̄ãre. ²⁸ Diaye ar̄iḡu tiiaa. Yujur̄ayeri m̄ua ōguere ar̄ir̄ã m̄ua s̄iriboro core ȳure ȳu op̄u ariḡu ar̄ic̄ague ĩar̄ãca, ar̄i weremi Jesu.

17

Jesu ĩgu dup̄ure gohrotoñumi

Mr 9.2-13; Lc 9.28-36

¹ Eropi seis n̄ari p̄h̄ru Jesu Pedrore, Santiagore, ĩgu paḡu maḡu Ñu s̄ãre ɯmadiḡu ɯt̄aḡugue er̄ã dihtare sihum̄ariap̄u. ² ɯmarogue er̄ã m̄urijara p̄h̄ru er̄ã ĩhabeoro ĩgu dup̄ure gohrotop̄u. Īgu diapo abe ɯm̄u majaḡu iro dopa gohra gosesiriyoro. Eropiro ĩgu suhri gosesiriri suhri ōaro boreriñe wayoro. ³ Mata iribojegue majar̄ã Moise m̄uru Elia m̄uru s̄ã dehyoañor̄ã. Eropir̄ã Jesu, Moise, Elia mera ĩgu weretamuc̄ũ ĩañor̄ã er̄ã ɯrer̄ã ĩgu buher̄ã. ⁴ Eropiḡu Pedro Jesure ar̄ip̄u:

—Op̄u, mari oh̄o ar̄ic̄ũ ōadiaa. M̄u gamec̄ũ ɯhre wihiḡã iir̄ã. M̄u ya wihiḡã, Moise ya wihiḡã, Elia ya wihiḡã iir̄ã mari, ar̄ip̄u.

⁵ Īgu eropa ar̄i wereniguirisubu, imica curu ōaro gosesiriri curu er̄ãre c̄āhmotac̄ayoro. Erop̄a wac̄ũ imica curu pohecague Goām̄u ĩgu wereniguiri bus̄uyoro:

—Ih̄i ȳu maḡu ȳu mahiḡu āhrimi. Īgu mera mucubiria. Īḡure peeque, ar̄iri bus̄uyoro.

⁶ Erop̄a ar̄iro caric̄ũ peer̄ã ĩgu buher̄ã ɯca mehmereja wañor̄ã. ⁷ Er̄ã eropa wara p̄h̄ru Jesu er̄ã pohrogue eja, er̄ãre buacare ñahp̄u:

—Wahḡan̄ugajaque m̄ua. Güibiric̄aque, ar̄ip̄u ĩgu er̄ãre.

⁸ Īgu eropar̄ic̄ũ er̄ã ĩhabeo, Jesu dihtare ĩañor̄ã. Gajir̄ãre ĩabiriñor̄ã.

⁹ Eropir̄ã ɯt̄aḡugue er̄ã dijaric̄ũ Jesu er̄ãre turaro mera ar̄ip̄u:

—Dohparaḡã ȳure eropa warare gajir̄ãre ne werebiric̄aque. Ȳuh̄u mas̄u Goām̄u ĩgu obeodiḡu ȳuh̄u s̄iri masa m̄uriara p̄h̄ru irire gajir̄ãre wereque m̄ua, ar̄ip̄u Jesu.

¹⁰ Īgu buher̄ãp̄u ĩḡure ser̄epiñor̄ã:

—“Cristo Goām̄u beyediḡu ĩgu ariboro core Eliare arim̄uhtaro gahmea,” ar̄ima masare buher̄ã. ¿Dohpa ar̄ironore eropa ar̄iri er̄ã? ar̄i ser̄epiñor̄ã er̄ã ĩḡure:

¹¹ Jesu ȳuhrip̄u:

—Diaye ta āhraa. Eliare arim̄uhtadoremi Goām̄u ar̄ipehrer̄ire amum̄uhtabure. ¹² Ōpa ar̄iḡu m̄uare ar̄iḡu iiaa. Elia eratuhajami. Īgu

eropa eraquerecũ ta erã ĩgũre ne ĩha masibirima. Eropirã erã gamero dopa ñero iinirã árĩma ĩgũre. Eropa ta iirãcoma yũ masũre Goãmũ ĩgũ obeodigũre. Erã eropa iicũ ñero tarigũca yũhũ, arĩpũ Jesu.

¹³ ĩgũ eropa arĩ werecũ erã peeñorã. “Elia,” arĩgũ, Ñu waĩyegũre weregũ iipũ. Irire masiñorã pare erã.

Jesu ñama sĩriri mũrare dorecũgũre tauñumi

Mr 9.14-29; Lc 9.37-43

¹⁴ Eropirã utãgũgue mũrijanirã erã Ƴrerã Jesu mera dijararã gũa pohrogue erama bajarã masa árĩrogue. Erã eracũ ĩagũ yujugũ Ƴmũ Jesu pohrogue eja, merejami.

¹⁵ —Opũ, yũ magũre mojomoro ĩaque. ĩgũ ñama sĩriri mũrare dorecũgũ aħrimi. Eropigũ ĩgũ ñetariaro tarimi. Bajasuburi peamegue mehmerejamurimi ĩgũ. Yujuyerisuburi diaguere yuri ñajamurimi. ¹⁶ Eropigũ mũ buherã pohrogue aĩ erarabũ. Erã ĩgũre õagũ wacũ iimasibirama, arĩmi ĩgũ Jesure.

¹⁷ Jesu arĩmi ero árĩrãre:

—Dohpague majarã mũa ñerã aħraa. ¿Yũre ne umupeobirigohracãri? Yoari boje mũare buherabũ yũhũ. ¿Dipẽ yoari boje yũre mũa garibori? ĩgũre aĩgãrique yũre, arĩmi Jesu.

¹⁸ ĩgũ majigũre erã aĩ eraturajacũ ĩha Jesu watĩre tuhri cóãmi. Eropigũ mata õagũ wami ĩgũ magũ.

¹⁹ Pũhrũ gũa ĩgũ buherã gũa seyaro árĩrã Jesure serẽpibũ:

—¿Duhpirã gũapũ ĩgũ magũre watĩre cóãmasibirayuri? arĩ serẽpibũ gũa.

²⁰ Jesu yũhrimi:

—Yũre daberogã umupeoa mũa. Diaye ta mũare weregũ iiaa. Goãmũre “Diaye ta iigũ aħrimi,” mũa arĩ umupeorã miriyegã mostazaye pegã mũa umupeoquererã irigũ utãgũre “Sohõgue waque,” mũa arĩcũ, waha waroca. Goãmũre eropa umupeorã árĩpehrerire iimasia mũa. ²¹ Ino watĩre mũa cóãdiarã Goãmũre burigã serẽro gahmea mũare. Eropirã ba duhuro gahmea Goãmũre serẽmorã, arĩmi Jesu gũare.

Dipaturi Jesu ĩgũ sĩriburiñere ĩgũ masa mũriaburiñe sãre wereñumi

Mr 9.30-32; Lc 9.43-45

²² Eropi Galilea yebague gũa curicũ, Jesu gũare weremi:

—Yũhũ masũ Goãmũ ĩgũ obeodigũ aħraa. Masa yũre ñeha, gajirãguere yũre wiarãcoma. ²³ Eropa yũre erã wiara pũhrũ wejẽrãcoma erã. Eropa erã wejẽdigũ uhrenũ pũhrũ masagũca, arĩmi ĩgũ gũare.

Ĩgũ eropa arĩ werecũ pee burigã bujawerebũ gũa.

Goãmũ wihi maja wajayeburire serẽpiñuma gajirã

²⁴ Eropirã Capernaum macague gũa ejacũ, Goãmũ wihi maja wajayeburire wajasea corerã Pedro pohrogue eja, ĩgũre serẽpiñama:

—¿Mũare buhegũ Goãmũ wihi maja árĩburire wajayeri ĩgũ? arĩ serẽpima erã.

²⁵ —Wajayemi ĩgũ, arĩ yũhrimi Pedro.

Ĩgũ eropa arĩra pũhrũ wihigue ĩgũ ñajacũ ta Jesu Pedore serẽpimũhtami:

—Simo, ¿dohpa arĩ pepiri mũhũ? ¿I yeba majarã oparã ñehmarãpũre waja aĩri mũ pepicũ? ¿Erã mera majarãre wajaseari? ¿O gaji yeba majarãpũre wajaseari? arĩ serẽpimi ĩgũ Pedore.

²⁶ —Gaji yeba majarãpũre wajaseama, arĩ yũhrimi Pedro.

Īgũ eroparĩcũ Jesu weremi:

—Eropigũ opũ ĩgũ ya yeba majarãre wajaseabirimuririmi. ²⁷ Eropa áriquerẽcũ ta wajasea corerãre guacũ iidiabeaa mari. Eropirã wajayerãca. Ditarugue waque. Erogue eja wejericãrore mehyuque. Eropigũ waimũ bamãhtadigũre tara suaque. Eropigũ ĩgũ waimũ disirogue niyerusere bocajagũca mũhũ. Irise queoro wajacũroca. Yũre, mũa sãre Goãmũ wihi maja áriburire erã wajaseacũ õaro queoro sihajaroca irise. Irisere bocajagũ mari wajamoriñere wajayepelogũ waque, arĩmi Jesu Pedrore.

18

Jesu ĩgũ buherãre erã weca opũ ári bure wereñumi

Mr 9.33-37; Lc 9.46-48

¹ Irisubure gũa Jesu buherã ĩgũ pohrogue eja serẽpibũ ĩgũre:

—¿Umaro majagũ ĩgũ opũ áriroguere gũa mera majagũ nihino wabocuri áripehrerã weca opũ? arĩ serẽpibũ gũa.

² Gũa eroparĩcũ Jesu majigũgãre sihubeo, ĩgũgãre gũa watope duhudobomi. Duhudobotuhaja gũare arĩmi.

³ —Diaye mũare were purumujugũra. Oã majirãgã Goãmũre erã opũ gohra pepima. Eropirã mũa sã erã iro dopa ta pepirã, õarire gohrotorã umaro majagũ opũ áriroguere warãca. Erã iro dopa pepibirã opũ ĩgũ áriroguere wasome mũa. ⁴ Eropigũ umaro majagũ ĩgũ opũ áriroguere eropa pepicãgũ, ihĩ majigũgã dopa pepigũ ta gajirã tauro opũ wahami. ⁵ Eropirã yahare iimorã õpa áriũgũgãre gamerã, yũ sãre gahmea mũa, arĩ weremi Jesu gũare.

Ñerire iicũ gũhya ãhraa arĩ wereñumi Jesu

Mr 9.42-48; Lc 17.1-2

⁶ Eropigũ õpa werenemomi:

—Īgã dopa áriũgũ yũre ne umupeogũre weregũra mũare. Yujugũ ĩgã iro dopa áriũgũre ñerire iidoredigũ ĩgũ ñetariaro tarigũcumi. Gajigũre masa ĩgũ wũũgũre wũariye utãye mera dirisiu, wũariyague ĩgũre cóãcũ ñero wabocumi ĩgũ. Eropigũ ĩgã dopa áriũgũre ñerire iidoredigũpũ wũariyague erã cóãdigũ tauro ñero tarigũcumi. Īgũ turaro dipuwaja moasũgũcumi. ⁷ Masare ñerire iicũ iiri ãhraa. Irire iirã i yeba majarã ñero tarima. Gajirã ñerire iidorema gajirã masare. Erã ñerire iidorenirãpũ erã tauro ñetariaro tarirãcoma.

⁸ “Mũ mojoto mera ñero iigũ iri mojotore mũ tabe cóãbodiropã dopa ta iri ñerire duhuque. Irire duhubigũ peamegue wagũca. Eroguere ne peame yaribea. Mũ mojotore mũ cóãcũ iri dũca dihta cohmoboya. Eropigũ mũpũ epasi áriquerẽgũ ta pũhrũ Goãmũ mera áriũgũca. Mũ pe mojoto mera áriũgũre peamegue ĩgũ cóãcũ ñetariaro tarigũca. Eropigũ iri ñeri iiripũre duhuque. Mũ guburu mera ñero iigũ iri guburu sãre mũ tabe cóãbodiropã dopa ta iri ñerire duhuque. Irire duhubigũ peamegue wagũca. Eroguere ne peame yaribea. Mũ guburure mũ cóãcũ irisi dihta cohmoboya. Eropigũ epasi áriquerẽgũ ta pũhrũ Goãmũ mera áriũgũca. Mũhũ pe guburu mera áriũgũre mũre peamegue cóãcũ mũ ñetariaro tarigũca. Eropigũ iri ñeri iiripũre duhuque. ⁹ Mũ cuiru mera ñero iigũ irirure mũ gorawea cóãbodiropã dopa ta iri ñerire duhuque. Irire duhubigũ peamegue wagũca. Eroguere ne peame yaribea. Mũ cuirure cóãcũ iriru dihta cohmoboya. Yujupũ cuiru mariquerẽcũ ta pũhrũ Goãmũ

mera árĩgũca. Mũre pe cuiru mera árĩgũre peamegue mũre cóãcũ, mũ ñetariaro tarigũca. Eropigũ iri ñeri iiripũre duhucãque, arĩmi Jesu.

Oveja dederedigũ queorire wereñumi Jesu

Lc 15.3-7

¹⁰ Eropigũ gũa sãre werenemomi:

—Ne, oã majirãgãre doobiricãque. Mũare arĩgũ tiiaa. Erãgãre ñhadiburã anyua ãmarogue yũ Pagũ pohrogue eropa árĩniguima. ¹¹ Yũhũ masũ Goãmũ ñgũ obeodigũ i yebague dederebonirãre taugũ arigũ iibũ yũhũ, arĩ weremi Jesu.

¹² Eropa arĩtuha õpa arĩ queorire ahmu wereniguimi.

—Ovejare ñhadibugũ cien ovejare opagũ yujugũ oveja dederea wacũ ñagũ õpa iigũcumi erãre ñhadibugũpũ. Gajirã ovejare noventa y nueve ovejare erã bari campogue duhudobo, dederedigũre amagũ wagũcumi.

¹³ Diaye ta arĩgũ iiaa mũare. Ñgũre bocagũ bũrigã mucubirigũcumi ñgũ. Gajirã noventa y nueve dũhyarã mera mucubiridigũ árĩqueregũ erã tauro ñgũ bocadigũpũre mucubirigũcumi. ¹⁴ Eropa ta mari Pagũ ãmaro majagũ oãgã iro dopa árĩrã sãre erã dederecũ gamebeami, arĩmi Jesu.

Mũ acaweregũ mũre ñero iicũ õpa iique, arĩñumi Jesu

Lc 17.3

¹⁵ Eropa arĩtuhaja õpa werenemomi Jesu:

—Mũ acaweregũ mũre ñero iicũ ñgũ mera weretamugũ waque. Mũa seyaro irire weretamuque. Mũ eropa iicũ ñgũ mũre peebocumi. Ñgũ peecũ “Mũre dipaturi ne õpa iisome yũhũ,” ñgũ arĩcũ mũ acaweregũre dipaturi wapicũ iigũca mũhũ. ¹⁶ Mũre ñgũ peediabiricũ tamerare yujugũ mera wadiagũ, o perã mera wadiagũ, erãre wapicũgã dipaturi ñgũre wereniguigũ waque daja “Erã sã peeporo,” arĩgũ. ¹⁷ Eropigũ mũ mera majarã sãre ñgũ peediabiricũ árĩpẽhrerã Jesu yarã mera gamenere ñgũre weresãque. Eropirã Jesu yarã gamenererã sãre ñgũ peediabiricũ ñarã Goãmũre masibigũ ñegũ árĩro dopa iique ñgũre.

¹⁸ “Diaye ta mũare arĩgũ iiaa. I yeba mũa yaharã yaha dorerire oparãca. Eropirã mũa i yebare iidorebirirare yũ sã ãmarogue árĩgũ iidoresome. I yeba mũa iidorerare yũ sã ãmarogue iidoregũca.

¹⁹ “Dipaturi mũare ire weregũra daja: Mũa perã Goãmũre serẽrã, yujuro mera pepirã árĩcũ, yũ Pagũ ãmaro majagũ irire mũare ogũcumi. ²⁰ Perã o ãrerã yaharã yahare iimorã erã gamenerecũ yũ sã erã mera ãhraa, arĩ weremi Jesu.

²¹ Pũhrũ Pedro Jesu pohrogue eja serẽpimi:

—Opũ, ¿yũ acaweregũ mũ yagũ ñgũ dinũcũsuburi yũre ñero iicũ ñagũ irire cãdijitugũcuri yũhũ? ¿O siete suburi ñgũ iicũ cãdijitugũcuri yũhũ? arĩ serẽpimi Pedro.

²² Jesu yũhrimi:

—Sietesuburi dihta mũre ñgũ ñero iirare mũ cãdijicũ ero wabeaa. Bajasuburi ñgũ mũre ñero iicũ sãre cãdijique, arĩmi ñgũre.

Pohro majagũ gajigũ ñgũ wajamorare ñgũ cãdijidiabirira queorire wereñumi Jesu

²³ Eropigũ Jesu õpa werenemomi gũare:

—Õmaro majagũ opũ árĩri werediacũ õpa ãhraa. Yujugũ opũ ñgũ pohro majarãre erã ñgũre wajamorare wajayepheho dorediarĩñumi. ²⁴ Erã wajamorare ñgũ queonũgacũ, ñgũre mohme corerãpũ wũaro wajamogũre ñgũ pohrogue aĩgãriñuma. Wajamogũpũ wũaro wajamoñumi opũre.

²⁵ Eropigu ïgu wajayemasibiricũ ïagu ïgu opu ïgure, ïgu marapore, ïgu porã sãre pohro majarã acu, erãre gajirãre duadiariñumi ïgu wajamorire wajaseagu. ²⁶ ïgu eropa duadiacũ wuaro wajamogupũ mereja, ïgu opũre turaro serẽñumi: “Opũ, guare gajirãre duabiricãque. Mojomoro ïagu corenique. Mũre wajayepohogũca,” arĩñumi ïgu ïgu opu. ²⁷ ïgu eroparĩcũ peegu ïgure mojomoro ïagu, ïgu wajamorare eropa ta cãdijipehocãñumi.

²⁸ “ïgu eropa iira pũhrũ wajamodigupũ waha, gajigu pohro majagure bocañañumi. ïgupũ merogã wajamoñumi ïgure wajamodigupũre. Eropa bocañagu yojaro mera ñeañumi ïgure. “Yũre mũ wajamorare wajaye purumujuque duru,” arĩñumi ïgu ïgu mera majagure. ²⁹ ïgu eroparĩcũ gajigu pohro majagupũ mereja ïgure bũrigã serẽriñumi: “Yũre mojomoro ïaque. Merogã corenique. Mũre wajayepohogũra,” arĩriñumi gajigu pohro majagu ïgure. ³⁰ ïgu eropa arĩ serẽquerecũ ta ïgu yũhribiriñumi. Eropigu ïgu gajigu pohro majagupũre peresu iidoreñumi ne ïgu wajayepohocũgue. ³¹ Wuaro wajamodigu ïgure merogã wajamogupũre ïgu eropa iicũ ïha papũri, gajirã pohro majarãpũ erã opu weresãrã wañuma. ³² Erã eropa arĩ weresãcũ peegu erã opu erãre weresãdigũre sihubeo õpa arĩñumi: “Mũhũ ñetariagu ãhraa. Mũhũ yũre bũrigã serẽcũ mũ wajamorare cãdijipehocãrabugũ yũhũ mũre. ³³ Mũre yũ eropa iiquerẽcũ ta mũpũ merogã wajamogupũre cãdijibirayoro mũhũ. Mũ wajamorare yũ cãdijidiro dopa ta ïgu sãre mũ cãdijicũ õatariaboya. ¿Duhpigũ ïgure mojomoro ïabirari ïgure eropa iigu mũhũ?” arĩñumi ïgu opu ïgure. ³⁴ Eropa arĩgu bũrigã guagu, peresu iĩñumi ïgu pohro majagure ne ïgu wajayepohocũgue, arĩ weremi Jesu.

³⁵ Eropigu õpa arĩ i queorire weretumi:

—Eropa ta iigucumi yũ Pagũ umaro majagu mũare. Mũa árĩpehrerã mũa acawererã mũare ñero iirare õaro mũa cãdijipehobiricũ ïgu mũare dipuwaja moagucumi, arĩmi Jesu.

19

*Erã marasã nomere erã cóãcũ õabeaa, arĩ wereñumi Jesu
Mr 10.1-12; Lc 16.18*

¹ Irire ïgu eropa arĩ werera pũhrũ ïgu Galilea árĩdigũ Judea yebague guare sihu wami. Dia Jordán waĩcũriya gajipũ masegue ejabũ. ² Erogue gua wacũ bajarã masa guare nurusiagãma. Erã mera majarãre dorecũrãre õarã wacũ iimi ïgu.

³ Eropi yujurãyeri fariseo masa gua pohro erama. Jesure weresãdiarã, ñero ïgu wereniguicũ peediarã, ïgure õpa serẽpima:

—¿Mari marapore mari gamero cóãcũ õhari? ¿Mari doreripũ eropa ta iidoreri mũ pepicũ? arĩ serẽpima erã.

⁴ Jesu yũhrimi.

—¿Goãmũ yare erã gojarapũgue ne ire buhebiriniari mũa? Õpa arĩ gojara ãhraa: “Negohraguere i yebare ïhacũnugudigu mũũ, nomeo sãre iipũ,” arĩ gojañumi Moise. ⁵ Õpa ãhraa ïgu arĩ gojanemora: “Eropigu mũũ ïgu pagũ sũmarãre cohã wiria, ïgu marapo mera árĩgucumi. Eropirã erã perã árĩquererã ta yuju dũpũ iro dopa ta árĩrãcoma,” arĩ gojañumi. ⁶ Eropirã erã perã iro dopa árĩbeama. Yuju dũpũ iro dopa ta árĩrã iima. Goãmũ dorerĩ mera mojoto dirima. Eropirã duhubiricãro gahmea erãre, arĩmi Jesu erãre.

⁷ Īḡu eroparīcũ fariseo masa serēpima daja:

—Mũhũ eropa werequerecũ ta õpa arĩ gojañumi Moisepũ: “Mũ marapore cóãdiagũ paperapũgue irire gojaque. Eropa gojagũ iripũre mũ marapore mũ ora pũhrũ igore cóãmasia mũhũ,” arĩ gojañumi Moise. ¿Mũ arĩro dopa arĩquerecũ ta duhpigũ Moisepũ eropa arĩ gojayuri? arĩ yũhrima erã ĩḡure.

⁸ Jesu yũhri gamemi erãre:

—Goãmũ dorerire mũa ñecũ sũmarã erã iidiabiricũ ĩagũ “Eropa ta wacuraporo,” arĩḡu, “Mũa marapore cóãmasia,” arĩ gojañumi Moise. Īḡu eropa arĩ gojara arĩquerecũ ta negohraguere mũa marasã nomere cóãcũ gamebiripũ. ⁹ Mũare arĩḡu tiiaa: Masũ ĩḡu marapo igo gajigũ mera ñero ĩbiriquerecũ ta igore cóãḡu, gajigo mera marapocũḡu, ĩḡu gajigo mera ñero ĩḡu ĩimi. Eropigũ ihĩ cóãdigo mera marapocũḡu sã igo mera ñero ĩḡu ĩimi, arĩmi Jesu.

¹⁰ Īḡu eroparīcũ peerã, ḡua ĩḡu buherãpũ õpa arĩbũ:

—Eropa mũmũ ĩḡu marapo mera erã game cóãbiricũ, maripũre ne marapo marirã arĩcũ õaboca ḡuare, arĩbũ ḡua.

¹¹ Jesu yũhrimi ḡuare:

—Mũa arĩro dopa ta arĩpehrerã arĩmasibeama. Goãmũ marapocũdorebirinirã dihta eropa arĩmasima. ¹² Ūma marapocũmasibirã yujurãyeri ãhrima. Yujurãyeri mũa ero ta poyari masa mata nomere gamebirã masa dehyoama. Gajirã masa erã ãpiritõ diuri erã weanirãpũ marapocũmasibeama. Gajirã mũa mũmaro majagũ erã Opũ yare itamudiarã marapocũbeama. Eropirã oã marapocũdiabirã eropa ta pepicãrã, eropa ta erã arĩ ojogorocũcũ õhaa, arĩmi Jesu ḡuare.

Majirãḡã ya arĩburire Goãmũre serēbasañumi Jesu

Mr 10.13-16; Lc 18.15-17

¹³ Eropi masa majirãḡãre Jesure mohmepiñadoremorã Jesu pohrogue aĩ erama. Eropa aĩ erarã, erã Jesure ĩḡu mojotore erãḡãre mohmepidorediama. Eropirã erãḡãre erã õaro arĩburire Goãmũre serēbasadorediama Jesure. Erã eropa ĩicũ ĩarã ḡua ĩḡu buherã erãre turiribũ. ¹⁴ ḡua eropa turicũ ĩagũ, ḡuare Jesu õpa arĩmi:

—Majirãḡã yũ pohrogue arĩporo. “Waque,” arĩbiricãque erãḡãre. Erãḡã Goãmũre erã opu pepima. Eropirã ĩḡu mũmaro majagũ ĩḡu opu arĩroguere oãḡã iro dopa pepirã ãhrima eroguerẽ, arĩmi Jesu.

¹⁵ Eropa arĩtuhaja erã majirãḡãre mohmepituhaja waha wami.

Doberi opagũ Jesu mera weretamuñumi

Mr 10.17-31; Lc 18.18-30

¹⁶ Īḡu eropa iira pũhrũ yujugũ masũ mamũ Jesu pohrogue eraa, serēpimi ĩḡure:

—Ne mũhũ õagũ buheḡũ ãhraa. ¿Yũ arĩpehrerinũri Goãmũ mera arĩdiagũ, õarire iidiagũ dinopũre ĩbocuri yũhũ? arĩmi ĩḡu.

¹⁷ —¿Dohpa arĩronore yũre õagũ arĩ piyuri mũhũ? Goãmũ dihta õagũ ãhrimi. Arĩpehrerinũri Goãmũ mera arĩdiagũ ĩḡu dorerire ĩique, arĩmi Jesu.

¹⁸ —¿Di doreripũre arĩḡu ĩiri? arĩ serēpinemomi ĩḡu.

Jesu yũhrimi:

—Masare wejēbiricãque. Gajigũ marapo mera arĩbita. Yajabita. ḡuyabita. ¹⁹ Mũ pagũ sũmarãre umupeoque. Mũ basi mahiro dopa ta mũ pohro arĩḡu sãre mahique. I dorerire ĩiro gahmea, arĩmi Jesu.

20 —I dorerire ne tarinugabirimurabu yuhũ. ¿Ñeheno duhyari yũ inemoburi yũ árĩpehrerinũri Goãmũ mera árĩdiagu? arĩmi ĩgu Jesure.

21 ĩgu eroparĩcũ peegu Jesu werenemomi:

—Mũhũ Goãmũ mera õaro árĩdiagu mũ yare árĩpehrerire duagu waque. Eropa duagu árĩpehreri niyerure mũ wajatarare mojomorocũrãre oque. Mũ eropa iicũ wũaro mũ ya umaroguere Goãmũ pohroguere árĩyuroca. Mũ eropa iira pũhrũ yũ mera majagu árĩbu ariqũe, arĩ weremi Jesu.

22 ĩgu wũaro opagu árĩpũ. Eropigu Jesu ĩgũre eroparĩcũ peegu ĩgu oparire mojomorocũrãre odiabigu, turaro bujawere suabiri waha wami.

23 ĩgu eropa wacũ Jesu gũare ĩgu buherãre werenemomi:

—Diaye ta mũare arĩgu iiaa. Doberi oparã Goãmũre ĩgu opu árĩroguere erã wadiacũ diasa ãhraa. 24 Mũare werenemogũra: Camellopu awiru gobegãgue ĩgu ñajatariwereadiacũ masiya mara ĩgũre. Eropa ta doberi opagu Goãmũ opu ĩgu árĩroguere wacũ diasataria, arĩmi ĩgu.

25 ĩgu eroparĩcũ gũa ĩhamaria wa gũa basi õpa arĩbu:

—Yaho. ĩgu arĩro dopa ta diaye arĩcũ, ne yujugu masũre Goãmũ taubiribocumi ĩgu pohro waborore, arĩbu gũa gũa basi.

26 Gũa eroparĩcũ Jesu gũare ĩhabeo, õpa weremi:

—Masa erã bocatiũro erã õaro iira mera Goãmũ pohroguere wamasibeama. Goãmũpu masare peamegue wabonirãre taumasimi. ĩgu árĩpehrerire õaro iimasipehocãmi, arĩmi ĩgu gũare.

27 ĩgu eroparĩcũ Pedro ĩgũre arĩmi:

—Peenique. Gũapu gũa ya árĩpehrerire apipehocãbu mũ mera warã. ¿Gũa õpa iirã dohpa arĩrĩre wajatarãcuri gũa? arĩmi ĩgu.

28 —Mũare diaye arĩgu tiiãa: Pehrerinũ pũhrũ árĩpehreri mama gohrotoroca. Irisubuguere yuhũ masũ Goãmũ ĩgu obeodigu yũ opu doaro goesiriro doagũca yuhũ. Yuhũ ero doacũ mũa sã doce gohra arĩnirã oparã arĩri mera doarãca. Eropirã Israe masare doce cururi majarãre beyerãca õarã sãre ñerã sãre. 29 Eropirã mũa árĩpehrerã õari buherire yaha arĩburire iimorã, mũa wirire, mũa pagũ porãre, mũa pagũ sumarãre, mũa porãre, mũa poerire apicãnirã wũaro wajatarãca. Eropirã árĩpehrerinũri Goãmũ mera õaro arĩrãca. 30 Dohpague bajará oparã arĩnirã mũra irisubuguere bu arĩrã dujarãcoma. Eropirã dohpague bajará bu arĩnirã mũra irisubure oparã gohrotorãcoma daja, arĩ weremi Jesu gũare ĩgu buherãre.

20

Igui pohe mohmerã queorire wereñumi Jesu

1 Eropi dipaturi Jesu queorire weremi daja õpa arĩgu:

—Umaro majagu opu ĩgu arĩri werediacũ pohe opu iro dopa ãhraa. ĩgu pohe opu boyo pãri merejacũ ĩgu pohere mohmemorãre sihugu wañumi. 2 “Yujuse niyerusere yujunũ mohmeri wajare wajayegũra yujunũre,” arĩñumi. “Áũ,” arĩñuma mohmemorã. Erã eroparĩcũ pohegue mohmedoregu obeoñumi ĩgu erãre. 3 Eropigu umũgue nueve arĩcũ doberi duarogue wañumi daja. Erogue ejagu, gajirã mohmebirãre ñañumi.

4 Eropa ĩagu erãre arĩñumi: “Mũa sã yaha pohere mohmerã waque. Õaro wajayegũra,” arĩñumi ĩgu. 5 Eropirã erã pohegue mohmerã wañuma. Eropi pohe opu goeri boje arĩcũ, ñamicague tres arĩcũ sãre gajirãre mohmedoreñumi daja. 6 Eropi ñamicague cinco arĩcũgue doberi duarogue ĩgu wañumi daja. Erogue eja gajirã mohmeri moorãre ñañumi. Erãre

arĩñumi: “¿Ne gajino iibiriquererã yujunũre ïaniguineacãri mũa?” arĩ serẽpiñumi erãre. ⁷ “Ne guare mohmeri mara,” arĩ yũhriñuma erã. “Mũa sã yaha pohere mohmerã waque,” arĩñumi erãre. Eropirã ïgu arĩdiro dopa ta ïgu ya pohere mohmerã wañuma.

⁸ “Eropi ñamicague mohme duhurisubugue árĩcũ pohe opũ ïgu mohmerãre coregure õpa arĩñumi: “Mohmerãre sihuque. Erã eracũ erãre wajayeque. Erã pũhrũgue mohmedorenirãre wajayemũhtaque. Erãre wajayetuha, gajirã sãre wajayetuha, yũ mohmedoremũhtanirãre wajaye ojogorocũque,” arĩñumi ïgu. ⁹ Eropigũ cinco árĩcũ mohmenũganirãre yujuse niyeruse wajayenũmi. ¹⁰ ïgu eropa wajayecũ ïarã, “Guare tauñariro wajayegũcumi,” arĩ pepiriñuma ïgu doremũhtanirãpũ. Erã sãre yujuropa ta wajayecãñumi. ¹¹ Eropirã erãre niyerure ïgu wajayetuhajacũ erã opũ mera papũri ïgure arĩñuma: ¹² “Oã gua pũhrũgue mũ mohmedorenirãpũ yuju hora ta mohmeama. Guapũ yujunũ õaro mohmeneacarabũ. Ñero abe asiami guare. Gua eropa yoari boje mohmequerecũ ta gua pũhrũgue mohmenũganirã sãre yujuropa wajayecãbũ mũhũ,” arĩ guañuma erã ïgu mera. ¹³ Erã eroparĩcũ peegũ yujugũ erã mera majagure pohe opũ yũhriñumi: “Ne acaweregũ, yujuse niyeruserere wajayegura, arĩrabũ mũare. Yũ eroparĩcũ yũhriabũ mũa. Eropigũ yũ arĩdiro dopa ta mũare wajayeabũ yũhũ. Queoro wajayeabũ mũare. Ne yajabirabũ mũare. ¹⁴ Eropigũ yũ wajayerare aĩ wihigue dujaaque. Ñre pũhrũ yũ mohmedoredigũ sãre mũare yũ wajayediropẽ ta wajayegura. ¹⁵ Yaha niyeru ãhraa i. Eropigũ yũ gamero dopa ta i mera wajayegura. ¿Gajirãre tauñariro yũ wajayecũ ïhaturiri mũhũ?” arĩñumi ïgu pohe opũ, arĩ weremi iri queorire Jesu.

¹⁶ Eropa arĩgu werenemomi ïgu:

—I queori arĩro dopa ta yaharã árĩmũhtanirãre erã pũhrũ yaharã árĩnirã sãre yujuro mera ogũcumi Goãmũ ïgu ya õarire. Eropirã árĩmũhtanirãpũ “Guare onemogũcumi,” arĩmasibeama, arĩ weremi Jesu.

Dipaturi Jesu ïgu sĩriburiñere ïgu masa mũriaburiñere wereñumi
Mr 10.32-34; Lc 18.31-34

¹⁷ Eropi Jerusalengue warã yujuro mera ta waniguirã, guare ïgu buherãre sihubeotuha, gajipũgue guare gua seyarore aĩgãmi Jesu. Gua seyaro gua árĩcũ weremi.

¹⁸ —Peeque yũre. Dohpaguere Jerusalengue warã iiaa mari. Erogu yũ masure Goãmũ ïgu obeodigure ñeha, gajirãre orãcoma. Pahia oparãre, masare buherã sãre yũre orãcoma. Eropirã yũre wejedorerãcoma erã. ¹⁹ Eropa wejedorerã judio masa árĩbirãre yũre orãcoma. Erã eropa ora pũhrũ erãpũ yũre wereya, tãrarãcoma. Tuhaja, crusague pabiarãcoma yũre. Eropigũ yũ sĩrira pũhrũre ãhrenũ waboro gohra masa mũriagũca, arĩ weremi Jesu.

Santiago, Ñũ mera erã pago erãre serẽbasapo Jesure
Mr 10.35-45

²⁰ Eropigo Zebedeo marapo Santiago, Ñũ igo porã mera Jesu pohrogue eja, merejapo ïgure serẽbo arigo.

²¹ —¿Dohpa yũ iicũ gahmeri mũhũ? arĩpũ Jesu igore.

—Mũhũ opũ ñajagũ yũ porã sãre dorerã acuque. Eropa acugũ mũ pepũri erãre doboque, arĩ serẽpo igo igo porã mera.

²² Jesu õpa arĩpũ:

—Mua ñero tariborore masibiriquererã ta eropa serëa mua. ¿Dohpa-guere yu ñero tariboro dopa ta mua sã ñero tarirã yujuro bojebocuri mua? arĩpu Jesu igo porãre.

—Yujuro bojerãca, arĩ yuhriñorã Santiago Ñu mera.

²³ —Diaye ta ãhraa. Yu ñero taridiro dopa ta ñero tarirãca mua sã. Eropa mua tarimorã árĩquerecũ ta yu mera doremorãre muare yuhu beyemasibea. Yu Pagupu amutuhami irire. Eropirã igu beyenirã dihta yu diayepure, yu copupure doarãcoma, arĩpu Jesu erãre.

²⁴ Eropirã gua gajirã diez igu buherãpu erã oparã árĩburire Jesure serëcũ Santiago, Ñu sã mera guabu gua. ²⁵ Gua eropa guacũ ãagu Jesu árĩpehrerã igu buherãre sihu gameneo, òpa arĩ weremi guare:

—Goãmure masibirã oparãpu masare dorerã, pũriro mera dorema.

²⁶ Mupupu eropa iisome mua basi. Mua mera majagu opu árĩdiagu, árĩpehrerã igu mera majarãre itamugu arĩporo. ²⁷ Eropigu árĩpehrerãre doregu árĩdiagu pohro majagu iiro dopa ta arĩporo. ²⁸ Eropa arĩgu ta ãhraa yu sã. Masare dorebiragu arigu iibiribu. Yuhu masu Goãmu igu obeodigu árĩqueregu ta i yebaguere masare itamugu arigu iibu. Eropigu bajarã masa erã ñero iira dipuwajare siribasagu arigu iibu. Eropigu masa peamegue wabonirãre taugu arigu iibu, arĩmi Jesu guare.

Perã cuiri ñhajabirãre ãacũ iĩnumi Jesu

Mr 10.46-52; Lc 18.35-43

²⁹ Eropi Jericógue arĩnirã gua wacũ bajarã masa Jesure nurusiamu.

³⁰ Eropi Jesu igu tarigãcũ perã cuiri ñhajabirã ma turo doanirã peema. Eropa peerã òpa arĩ gaguiniguinemoma:

—Opu Davi muru pãrami, masare taubu, guare mojomoro ãaque, arĩ gaguinima.

³¹ Erã eropa gaguiniguicũ masapu erãre turima.

—Ejarimaricãque, arĩma masa erãre. Erã eropa arĩquerecũ ta erã gaguiniguidiro tauro gaguiniguinemoma daja.

—Opu Davi muru pãrami, guare mojomoro ãaque, arĩ gaguiniguima daja.

³² Erã eroparĩcũ peegu Jesu nugaja erãre sihubeo serëpimi,

—¿Dohpa yu muare iicũ gahmeri? arĩ serëpimi.

³³ —Opu, guare ãacũ iique, arĩ yuhrima erã.

³⁴ Erã eroparĩcũ Jesu erãre mojomoro ãami. Eropa mojomoro ãagu erã cuirire mohmepimi. Igu eropa mohmepicũ ta erã òaro ñha wama. Eropa ñanirã ãgure nurusia wahgãma.

21

Jerusaléngue ejañumi Jesu

Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19

¹ Eropi Jerusaléngue gua ejaboro core Betfagé waicuri macague ejamuhtanibu gua Jesu mera. Betfagé utãgu Olivo waicudigu gubuye arĩbu. Eroque ejagu, guare perãre igu buherã mera majarãre Jesu igu core obeomuhtami. ² Òpa doremi erãre:

—Si macague waque. Eroque ejarã, mata burrore igu magugã mera erã dirinugudigure bocajarãca. Erãre boca, ãgure diriradarire pãa aĩgãribasaque yure. ³ Mua eropa iicũ ãagu, burro opu “¿Duhpimorã burrore pãri mua?” igu arĩcũ peerã òpa arĩ yuhrique: “Mari tĩgu burrore

gamebeoniami dohpa. Eropigu dohparagã wiagucumi ïgu,” arĩ yuhrique ïgure, arĩdore obeomi Jesu perã ïgu buherãre.

⁴ Eropa iimi Goãmũ yare weremũhtadigu ïgu arĩ gojadiro dopa ta. Õpa arĩ gojañumi iribojegue:

⁵ Jerusalén majarãre õpa arĩ wereque: “Ïaque mua. Mua Opũ mua pohrogue ahrimi. Ïgu ta masare õaro iigu ãhrimi. Burro magugã weca arigucumi,” arĩ wereque Jerusalén majarãre, arĩ gojañumi iribojeguerẽ.

⁶ Jesu ïgu obeonirã perã iri macague eja, ïgu iidoreldiro dopa ta iĩnorã erã. ⁷ Burragore igo magugã sãre aĩgãrima. Aĩgãrituhaja gua weca maja suhrire tuwea aĩ, erã weca peobũ gua. Gua eropa iira pũhrũ Jesu ïgugã weca mũribejami wabu. ⁸ Mũribejatuha, ïgugã weca Jerusaléngue wami. Ïgu eropa aricũ ïarã masa bajarã ïgu wari maha deco erã ya weca maja suhrire tuwea aĩ, sãopi mũhtama Jesure umupeorã. Gajirãpũ pũricũri dũpũrire mare apimũhtama “Ïgu wari maha õari maha árĩporo,” arĩrã.

⁹ Eropirã ïgu core warã, ïgu pũhrũ nũrsiarã mera õpa arĩ gaguiniguima: —Davi mũrũ pãramire marire itamubure umupeorã. Ihĩ Goãmũ ïgu obeodigu õaro ariporo. Õmaro majagure “Turagu ãhrimi,” arĩ umupeorã, arĩ gaguiniguima masa.

¹⁰ Eropirã Jerusaléngue erã eropa ejacũ ero majarãpũ ïhamaria wama.

—Cue, ¿nihino ãhriri ihĩ? arĩ game serẽpima erã basi.

¹¹ Gajirã masa yũhrima:

—Ihĩ Goãmũ yare weremũhtagũ Nazare majagu Jesu waĩcũgu ãhrimi, arĩ werema erã masare.

Goãmũ wihigue ejañumi Jesu

Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22

¹² Pũhrũ Goãmũ wihigue ejami Jesu gua mera. Iri wihigue eja ñaja wami. Ñajaja masa duadoarãre asũrã sãre bocajagu erãre cohã wiucãmi iri wihigue. Eropigu niyerure game gohroto doarã ya mesarire yomemuju, aĩ majipi beomũrimi. Bujare duarã erã doari pãrori sãre eropa ta iimi.

¹³ Eropa iigu õpa arĩmi:

—Goãmũ yare erã gojarapũ õpa ãhraa: Goãmũ arĩmi: “Yaha wihi Goãmũ mera wereniguiri wihi waĩcũroca,” arĩmi Goãmũ, ãhraa ïgu gojarapũ. Mũapũ i wihire Goãmũ wihire duadoarã game yajarã iiaa, arĩmi ïgu erãre.

¹⁴ Ïgu eropa iira pũhrũ cuiri ïhajabirã, curimasibirã sã Goãmũ wihiguere ïgu pohrogue erama. Erã eropa eracũ erãre õarã dujacũ iimi ïgu. ¹⁵ Eropa õarire ïgu iicũ ïarã, pahia oparã, masare buherã sã guama ïgu mera. Eropirã majirãgã sã Jesure, “Davi mũrũ pãrami, masare itamubu, turagu ãhraa mũhũ,” erã arĩ umupeocũ peerã guanemoma dipaturi erã. ¹⁶ Eropa guarã õpa arĩma Jesure:

—¿Erã eroparĩcũ peebeari mũhũ? Eropa arĩbircãporo, arĩ dorema erã Jesure.

—Erã eroparĩcũ peea. ¿Goãmũ yare erã gojarapũre ire ne buhebiriri mua?

Majirãgãre Goãmũre õaro umupeocũ iibũ mũhũ, ãhraa Goãmũ yare erã gojarapũ, arĩmi Jesu erãre.

¹⁷ Eropa arĩtuha erãre cóãgã, Betania waĩcũri macague eja, iri ñamire ero arĩmi.

Jesu yucugure higuerağure s̄ridoreñumi
Mr 11.12-14, 20-26

¹⁸ Gajinu boyorogue Jerusalengue ḡua dujaac̄ũ, oaboami Jesu. ¹⁹ Erop̄a oaboaḡu, ma turo niguidiḡu higuerağure ñhanijaḡu, iriḡu d̄ucare omaḡu warimi. D̄uca marib̄u iriḡup̄u. P̄uri dihta ár̄ib̄u. D̄uca maric̄ũ ñaḡu Jesu õpa ar̄imi:

—Iriḡu yucuḡu ne dipaturi d̄ucac̄usome, ar̄imi ñḡu.

Ñḡu erop̄ar̄ic̄ũ iriḡup̄u mata ñaidija wab̄u. ²⁰ Iriḡu erop̄a wac̄ũ ñar̄ã, ḡua ñḡu buherã ñhamaria wab̄u.

—¿Duhpiro mata iriḡu ñaidija wahári? ar̄i ser̄epib̄u Jesure.

²¹ Jesu ȳhrimi:

—Ire guñaque m̄ua. Goãm̄ure õaro guñatura umupeoque. “Diaye ta erop̄a ta iiḡucumi ñḡu,” ar̄ir̄ã, “Goãm̄u iisome,” ar̄ibir̄ã, ȳh̄u iriḡure iidiro dop̄a ta iimasir̄aca m̄ua sã. Erop̄ir̄ã iriḡure ȳu s̄ridorediro dop̄a ta tauro diasarire dorem̄asir̄aca m̄ua Goãm̄ure guñatura umupeorã. Iriḡu ut̄aḡu s̄are “Dua aĩ, w̄ariyague cóadiḡu ár̄iporo,” Goãm̄ure m̄ua ar̄ic̄ũ iriḡu ut̄aḡu dija waroca. ²² Goãm̄u iriḡu diague dijac̄ũ iiḡucumi. Goãm̄ure m̄ua umupeoc̄ũ,” Ȳu ser̄ero dop̄a ta erop̄a waroca,” m̄ua ar̄i guñac̄ũ, m̄ua ser̄ediro dop̄a ta Goãm̄u iiḡucumi, ar̄imi Jesu.

Jesure dorediḡure ser̄epiñuma pahia op̄arã, masare buherã, m̄urã mera
Mr 11.27-33; Lc 20.1-8

²³ Erop̄i Goãm̄u wihigue dujaja buhemi ñḡu. Ñḡu erop̄a buhec̄ũ pahia op̄arã, masare buherã, m̄urã mera ñḡu pohrogue eraa ser̄epima:

—¿Noa doreri mera ire erop̄a iiḡu iiri m̄uh̄u? ¿Noa m̄ure Goãm̄u wihigue ár̄inir̄are cóadoreari? ar̄i ser̄epima erã.

²⁴ Erã erop̄ar̄ic̄ũ Jesu ȳhrimi:

—M̄uare ȳh̄u sã ser̄epiḡura. Õaro m̄ua ȳure ȳh̄ric̄ũ ȳu sã m̄uare ȳh̄ri gameḡura. ²⁵ ¿Ñu masare ñḡu waĩyec̄ũ noano ñḡure waĩyedorem̄ariyuri m̄ua pepic̄ũ? ¿Goãm̄u doreyuri? ¿O masap̄u dorem̄ariyuri m̄ua pepic̄ũ? ar̄i ser̄epimi Jesu erãre.

Ñḡu erop̄ar̄ic̄ũ er̄ap̄u erã basi game wereniguima:

—¿Dohpa ar̄i ȳhrir̄ac̄uri mari? “Goãm̄u Ñure doreñumi,” mari ar̄ic̄ũ, “¿Goãm̄u Ñure ñḡu dorequerec̄ũ ta duhpirã ñḡu wererare peebirari m̄ua?” ar̄ibocumi Jesu marire. ²⁶ Oã masap̄u “Diaye ta Ñu Goãm̄u yare werem̄htadiḡu ár̄imi,” ar̄i pepima erã. Erã erop̄a pepirã “Ñu ñḡu waĩyec̄ũ Goãm̄u ñḡure dorebiriñumi,” mari ar̄ic̄ũ peerã masap̄u guar̄acoma mari mera, ar̄ima erã erã basi. ²⁷ Erã erop̄a ar̄i werenigui amura p̄hr̄u Jesure ȳhrima erã.

—Ñure waĩyedorediḡure ḡua masibea, ar̄ima erã.

Erã erop̄ar̄ic̄ũ peeḡu õpa ar̄imi Jesu:

—Irisubu tamerare ȳu sã m̄ua ser̄epirare werebea m̄uare. Ȳu iirire doreḡure werebea m̄uare, ar̄imi ñḡu erãre.

Yujuḡu porã iira queorire wereñumi Jesu

²⁸ Ñḡu erop̄a ar̄ira p̄hr̄u Jesu queori moa werenemomi erãre:

—¿Dohpa ar̄i pepir̄ac̄uri ȳu õpa ar̄i werec̄ũ? ar̄imi Jesu erãre. Perã paḡu ár̄iñumi. T̄iḡup̄ure õpa ar̄iñumi erã paḡu: “Mahḡu, pohegue mohmeḡu waque,” ar̄iñumi. ²⁹ “Wabea,” ar̄i ȳhririñumi ñḡu maḡu negohrare. Erop̄a ar̄iquereḡu ta p̄hr̄uḡure pohegue wadiariñe ár̄iyoro daja ñḡure. Erop̄iḡu wañumi ñḡu. ³⁰ Erop̄iḡu erã paḡu ñḡu maḡu d̄hyaḡu pohrogue eja,

ĩgu tĩgure ĩgu arĩdiro dopa ta pohegue wadorerĩnumi. “Áu,” arĩriĩnumi duhyagupũ. Eropa arĩqueregu ta wabirĩnumi ĩgu. ³¹ ¿Nihinopũ ĩgu pagu ĩgu dorediro dopa ta iiyuri? arĩ serẽpimi Jesu.

—Ĩgu tĩgupũ iĩnumi, arĩ yũhrima erã.

Erã eroparĩcũ Jesu weremi:

—Mũare diaye arĩgu tiiaa. “Ñetariarã àhrima,” mũa arĩnirãpũ Goãmũ opũ ĩgu árĩroguere mũa wabodiro árĩquerecũ ta erãpũ warãcoma. ³² Ñu waĩyeri masũ buhegu arigu mũare “Õaro iirã árĩque,” arĩ wererimi. Eropa ĩgu werequerecũ ta ĩgure peebiribũ mũa. Eropirã ĩgu dorerire yũhribiribũ. Erã ñerã árĩnirãpũ wajasea corerãpũ, nome ñero iiricunirãpũ ĩgure peenirã árĩma. Erã eropa pee gohrotorare ĩabũ mũa. Mũa eropa ĩaquererã ta mũapũ ne gohrotodiabirabũ. Eropirã peebirabũ mũa, arĩmi Jesu pahia oparãre, mũrã sãre.

Ñerã mohme corerã queorire wereĩnumi Jesu

Mr 12.1-12; Lc 20.9-19

³³ Eropi Jesu dipaturi ĩgu pepiri mera õpa arĩ queorire moa erãre buhenemomi:

—Gajisubu mũare werenigui queoriñere yũ werecũ peeque daja, arĩmi. Yeba opũ árĩĩnumi. ĩgu ya pohere iguidarire oteĩnumi. Otetuha, sãrirore nugu, ĩguire erã cũhra bujuburi gobere seaĩnumi. Pohe decogue umari wihigã sãre iĩnumi ĩhadibumaja õaro. Eropigu gajirãre ĩgu ya pohe deco mera apiĩnumi erã mohme corera waja. Eropigu iri pohere erãre mohme coredoretuhaja gaji yebague waha waĩnumi ĩgu. ³⁴ Igui ñirisubu árĩcũ opũ ĩgu pohro majarãre ĩgu ya pohe mohme corerã pohrogu obeoĩnumi. Pohe maja ĩgu oteri dũcare ĩgu ya sero maja dũcare aĩdoregu obeoriĩnumi. ³⁵ Eropirã pohere mohme corerãpũ ĩgu pohro majarãre ñero iĩnuma. Yujugure turaro paa, gajigure wejẽ, gajigure utã mera deaĩnuma. ³⁶ Pũhrũ pohe opũ dipaturi ĩgu pohro majarãre ĩgu obeomũhtanirã tauñariro árĩri curu majarãre obeoriĩnumi daja. Eropirã pohere mohme corerã mũraro ta iĩnuma erã sãre daja.

³⁷ “Eropigu ĩgu obeotudigu ĩgu magũ árĩĩnumi. “Yũ magũpũre umupeorãcoma,” arĩgu ĩgure obeoriĩnumi. ³⁸ ĩgu eropa arĩ pepiquerecũ ta pohere mohme corerã ĩgu magũ ĩgu aricũ ĩarã, õpa arĩĩnuma: “Pohe opũ magũ ahrimi ĩgu. ĩgure wejẽ cóacãrã mari. Eropiro i pohe mari ya pohe dujaroca,” arĩriĩnuma erã basi. ³⁹ Eropa arĩrã ĩgure ñeha pohe tũrogu aĩgã, wejẽcãĩnuma erã ĩgure, arĩmi Jesu erãre. Eropa arĩtuhaja Jesu erãre serẽpimi:

⁴⁰ —¿Pohe opũ arigu dohpa iigũcuri ĩgu ya pohere mohme corerãre? arĩ serẽpimi Jesu pahia oparãre, mũrã sãre.

⁴¹ —Ĩgu gajirãre pohere mohme coremorãre gohrotogũcumi. Árĩmũhtanirãre ñetarianirãre wejẽgũcumi. ĩgure dũcare queoro wiamorãpũre mohmedoregũcumi, arĩ yũhrima erã.

⁴² Erã eroparĩcũ Jesu werenemomi erãre:

—¿Goãmũ yare erã gojarapũ ire yũre ĩgu arĩ gojarare buhebiriri mũa? Ihĩ Cristo utãye iro dopa ta àhrimi. Masa Cristore gamebirãcoma. Erã gamebiriquerecũ Goãmũ ĩgure beye opũ acumi. Goãmũpũ irire iimi. ĩgu eropa iicũ ĩarã “Õataria,” arĩ pepia mari, arĩ gojaĩnuma iribojuere.

¿Irire ne buhebiriri mũa? ⁴³ Eropigu mũare arĩgu tiiaa yũhũ. Goãmũ ĩgu dorerire iirã ĩgu õari orire opaboya mũa. Mũa iibiricũ ĩha gajirãpũre

ogucumi Goãmũ. Gajirã masapũ ïgũ dorero dopa ta iirãcoma. ⁴⁴ Yũre gamebirãpũ yũ dipuwaja moamorã ñero tarirãcoma, arĩmi Jesu pahia oparãre, mũrã sãre.

⁴⁵ Iri pohe opũ queorire ïgũ arĩcũ peerã, “Ïgũ iri queori mera ‘Ñerã mohme corerã iro dopa ãhrima,’ marire arĩgũ weresãgũ iicumĩ ïgũ,” arĩ pepiñorã erã. ⁴⁶ Eropa arĩ pepirã, ïgũre ñeadiariñorã oparãpũ. Masapũ Jesure umupeo “Goãmũ yare weremũhtadigũ ãhrimi ïgũ,” arĩmuriñorã erã. Erã eropa arĩrã arĩcũ pahia oparã sã masare gũirã, Jesure ñeabiriñorã.

22

Wũari bosenu queorire wereñumi Jesu

¹ Eropi dipaturi gaji queori mera erãre buhenugami Jesu:

² —Umaro majagũ ïgũ opũ arĩri werediãcũ i queori iro dopa ãhraa. Yuju yeba majagũ tauro opũ arĩñumi. Eropigũ ïgũ magũ ya arĩburi bosenu iĩñumi. Ïgũ mojoto diriri bosenu arĩyoro. ³ Eropigũ opũ ïgũ pohro majarãre bosenu ïarã arimorãre sihudore obeoriñumi. Erãpũ aridiabiriñuma. ⁴ Eropigũ gajirãre sihudoregũ obeoriñumi daja ïgũ pohro majarãre. “Yũ sihubeorãre õpa arĩ wereque. ‘Mari baburire iituhama. Wecũare, wecũagã õaro diicũrãre wejẽ amutuhajama. Eropiro arĩpehreri bosenu majare iituhajama. Eropirã bosenu majare barã arique,’ arĩ wereque erãre,” arĩ obeoriñumi ïgũ opũ ïgũ pohro majarãre. ⁵ Erã eropa werera pũhrũ ïgũ sihubeonirã eropa pepicãñuma. Bosenure ïarã wabiriñuma. Yujugũ ïgũ pohegue waha, wañumi. Gajigũ ïgũ mohmerire ïagũ wañumi. ⁶ Gajirãpũ ïgũ pohro majarãre erãre wererã eranirãre ñeha, erãre ñero iĩñuma. Eropii wejẽcãñuma. ⁷ Erã eropa iicũ peegũ, opũpũ guañumi. Gua, erã eropa wejẽra dipuwaja dipuwaja moadoregũ ïgũ surarare obeoñumi. Eropirã surara erãre wejẽpehocã, erã ya macare soecãñuma. ⁸ Erã eropa iira pũhrũ, opũ ïgũ pohro majarãre õpa arĩñumi: “Bosenu majare amutuharama. Yũ sihumũhtanirã yũ bosenure ïabonirã aribeama. Ñerã ãhrima erã. ⁹ Eropirã macare wari marigue mũa bocajarãre bosenure ïamorãre sihuque,” arĩñumi ïgũ ïgũ pohro majarãre. ¹⁰ Ïgũ eroparĩcũ ïgũ pohro majarã marigue waha, arĩpehrerã erã bocajarãre, ñerãre, õarãre wereñuma. Erã eropa sihura pũhrũ ejañuma erã bajarã. Õaro bosenu erã iiri taribure masa ujutũritaria wañuma.

¹¹ “Ero erã doacũ opũpũ yujugũre mojoto diririnũ majañe suhriro sañabigũre ïañumi. ¹² “Ne, acaweregũ, ¿duhpigũ mojoto diririnũ majañe suhrirore sañabiriqueregũ ñajarari mũhũ?” arĩ serẽpiñumi opũ. Ïgũ eropa serẽpicũ masupũ werebiriñumi. ¹³ Ïgũ eropa werebircũ ïagũ ïgũ pohro majarãre õpa arĩñumi opũpũ: “Ïre ñeha ïgũ mojotorire dirique. Ïgũ guburi sãre dirique. Dirituha aĩ wiria, disiporogue naitãarogue ïgũre cóãque. Erogue ïgũ turaro ore, bujawereri mera gũcũri cũridihugucumi,” arĩñumi opũ, arĩ weremi Jesu.

¹⁴ Ïgũ eropa arĩra pũhrũ õpa arĩtumi ïgũ:

—I queori wadiro dopa ta Goãmũ bajarã masa ïgũ sihubeonirã arĩquererã ta bajamerãgã ïgũ mera dujarãcoma, arĩ weretumi Jesu.

*Oparã ya wajare wajayeburire gajirã serẽpiñuma Jesure
Mr 12.13-17; Lc 20.20-26*

¹⁵ Īḡu eropa arīra pūhru fariseo masa waha, ĩḡure weresāburire erā basi weretamuñorā erā. Erā ĩḡure baja serēpiri mera erāre ĩḡu gajiropa yūhricū weresāmorā iiriñorā. ¹⁶ Eropirā erā mera majarāre, Herode ya curu majarā sāre, Jesure serēpidorerā oboñorā. Erāpū gua pohroque eraa, Jesure serēpima:

—Buheḡu, diaye wereniguḡu ḡuyari marigū mū árīcū masia ḡua. Eropigū opū árīcū sāre bu árīḡu ĩḡu árīcū sāre mūhū yujuropa ĩhaa. Eropigū Goāmū yare diaye mū werēcū sāre ḡua masia. Masa suacū sāre erā suabiricū sāre queoro werea. ¹⁷ Eropigū ḡuare wereque. ¿Roma majarā árīpehrerā tauro opū árīḡure gobierno majare marire wajayero ḡahmeri mū pepicū? ¿Mari doreripū irire wajayedoreri? arī serēpima Jesure.

¹⁸ Jesupū erā ĩḡure ñero weresādiarire masigū ōpa arī yūhrimi:

—ḡuyaricūrā āhraa mūa. ¿Duhpirā yū ñero wereniguicū peediari mūa?

¹⁹ Dohparagā niyerusere oparā yare wajayeburisere aīrique. Irisere ĩarā, arīmi ĩḡu.

Īḡu eroparīcū peerā niyerusere aīḡarima erā. ²⁰ Erā irisere aī eracū ĩaḡu ĩḡu serēpimi erāre:

—¿Nihino gohra masū waīcūḡu tuhyari irisere? ¿Noa waī tuhyari? arī serēpimi ĩḡu.

²¹ —César waīcūḡu masa tauro opū masū ĩḡu waī sā tuhyami iriseguere, arī yūhrima erā.

Erā eroparīcū peegū Jesu weremi:

—Irisubu tamera masa tauro opū yare ĩḡure oque. Goāmū yare Goāmūpūre oque, arīmi Jesu.

²² Īḡu eroparīcū peerā, pee ũca wa, waha wama.

Saduceo masa Goāmū ĩḡu sīrinirāre masurire serēpiñuma Jesure

Mr 12.18-27; Lc 20.27-40

²³ Eropi irinū ta yujurāyeri saduceo masa Jesure ĩarā erarā ḡua pohroque erama. Saduceo masa “Goāmū sīrinirāre masusome,” arī pepirā árīma. Eropirā ōpa arīma erā ĩḡure:

²⁴ —Buheḡu, ōpa arī gojañumi Moise: “Yujugū ĩḡu tīḡu marapocūḡu porā mariquerēḡu ta ĩḡu sīricū ĩḡu pagū magure ĩḡu tīḡu marapo árīdigore marapocūro ḡahmea. Eropigū ĩḡu tīḡu mūrū ĩḡu porācūbodiropā dopa ta porācūro ḡahmea ĩḡu pagū magure. Eropirā igo porā ĩḡu tīḡu mūrū porā iro dopa ta árīrācoma,” arī gojañumi Moise, arīma erā saduceo masa.

²⁵ Irire eropa arī weretuha i queorire werenemoma erā Jesure:

—Yujugū porā siete gohra árīñorā. Erā tīḡupū marapocū, porā marigū ta sīria wapū. Eropigū gajigū ĩḡu pagū magū sā ĩḡu tīḡu marapo árīdigore marapocūpū. ²⁶ Īḡu eropa marapocūra pūhru ĩḡu sā ĩḡu tīḡu mūrū iro dopa ta porā mariquerēḡu ta sīria wapū. Eropigū ĩḡu pagū magū ĩḡu tīḡu mūrū iro dopa ta porā mariquerēḡu ta sīria wapū. Eropa dihta wañorā yujugū porā gohra. Ne porā mariquererā ta sīripehrea wañorā erā. ²⁷ Erā marapo sā erā pūhru sīria wapo pare, arī ōpa serēpima Jesure: ²⁸ ¿Ne, Goāmū árīpehrerāre ĩḡu sīrinirāre masucū nihino marapo árīḡocuri igo? Erā siete árīpehrerā igore marapocūnirā árīñorā. ¿Eropigo nihino marapo gohra árīḡocuri igo? arī serēpima erā.

²⁹ Jesu yūhrimi erāre:

—Goāmū yare erā gojarapū wereniguirire ne masibea mūa. Eropirā Goāmū ĩḡu turari sāre ne masibea mūa. Eropiro mūa pepiripū ne diaye árībeaa. ³⁰ Sīrinirā erā masa mūriara pūhru erā anyua iro dopa āhrima.

Erã ɯma nome mera marapocubeama eroguerẽ. ³¹ Sîrinirã mura erã masa muriaboropure weregura. ¿Goãmũ iribojegue ïgu arîrare ne buhebiriri mua? Õpa arîñumi ïgu: ³² “Yũhũ Abrahã, Isaa, Jacobo erã opu ãhraa,” arî wereñumi Goãmũ iribojegue. Erã sîrira pũhrũgue “Erã opu ta ãhraa,” arî wereñumi Goãmũ. Eropirã erã sîrinirã mura ïgu masunirã árîrã erã ojocarirã ãhrima, arîmi Jesu.

³³ ïgu eropa arî buhecũ peerã bajarã masa pee ɯca wama.

Õatariariñere doreriñere wereñumi Jesu

Mr 12.28-34

³⁴ Eropi saduceo masa Jesure erã yũhrimasibiricã peerã, fariseo masapũ gua pohrogue gamenerema daja. ³⁵ Eropigũ erã mera majagũ, masare buhegũ Jesu ïgu ñero arîcũ peediagũ gũya serẽpirimi ïgure.

³⁶ —Buhegũ, ¿Goãmũ ya doreri õatariaro doreripũ diñe doreripũ ãhriri? arî serẽpimi ïgu.

³⁷ Jesu ïgure yũhrimi:

—“Bariã mũa sîporã mera, mũa turari mera, mũa õaro guñari mera Goãmure mũa Opure mahique,” arîmi Goãmũ. ³⁸ Iñe doreriñe õatariariñe ãhraa. ³⁹ Iñe doreriñe pũhrũ gajiñe doreriñe sã õataria: “Mũ basi mahiro dopa ta mũ pohro árîrã sãre mahique,” arîmi Goãmũ. ⁴⁰ Iñe peñe doreriñere iirã árîpehreri gaji dorerire iipehorã iiaa mari. Goãmũ yare weremũtanirã iribojegue erã gojara sãre iirã iiaa mari eropa iirã, arî weremi Jesu.

¿Noano acaweregũ ãhriri Cristo? arî serẽpi ïañumi Jesu

Mr 12.35-37; Lc 20.41-44

⁴¹ Eropi fariseo masa ero gamenererã erã árîcũ Jesu erãre serẽpimi:

⁴² —“Cristo mari Pagũ ïgu obeodigũ ãhrimi,” arãa mũa. ¿Nihino ãhriri ïgu ñecũ iribojegue majagũ, mũa pepicũ? arîmi ïgu.

—Cristo Davi mura pãrami árîgũcumi, arî yũhrima erã.

⁴³ Jesu weremi:

—¿Davipũ Cristo ñecũ árîqueregũ ta duhpigũ opuɯturiayuri Cristore? ¿Duhpigũ eropa opuɯdoreyuri Espiritu Santo ïgure? Õpa arîñumi Davi mura:

⁴⁴ Goãmũ yũ opure õpa arîmi: “Ohõ yũ diayepũ dorebu doaque. Eropigũ mure ïhaturirãre mure tarinũgabasagura yũhũ mũ pohro majarã dopa árîmorãre,” arîmi Goãmũ yũ opure, arî gojañumi Davi mura.

⁴⁵ Eropa arî gojagũ ta Davi mura opuɯcũnumi Cristore. Cristo Davi mura opu ãhrimi. ¿Eropigũ Davi mura Cristo ñecũ árîqueregũ duhpigũ opuɯyuri Cristore? arî weremi Jesu.

⁴⁶ ïgu eropa arî werẽcũ erã ïgure ne yũhrimasibirima. Eropirã iripẽta serẽpi duhucãma erã ïgure. Eropirã ïgure gũirã dipaturi serẽpi ïabirima ïgure pare.

23

Masare buherã, fariseo masa sã erã ñero iirire wereñumi Jesu

Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47

¹ Eropi masa bajarãre gua sãre Jesu weremi daja.

² —Masare buherã, fariseo masa sã Goãmũ doreri Moiserẽ ïgu apirare wererã ãhrima erã. ³ Erã eropa wererã árîcũ muare erã dorerare iipehoque mũa. Eropa iiquererã ta erãre ïhacũbircãque mũa. Erã buhero dopa ta iibeama erã. ⁴ Masare baja dorema erã bocatũbiririre. Eropa

dorequererã ta erã dorero dopa ta masa erã iimasibiriquerecũ ïarã erãre itamubeama.

⁵ Masa erã ïacũ dihta ðaro ii ïhmuma erã. Goãmũ yare erã gojarapũri erã duhsãri comogãre pagañari comogãre erã diaporire dirituma masare erãre ïadorerã. Erã dũca sãre dirituma iri comogãre. Eropirã erã suhri sãre gajirã ya tauro yoari árĩriñe ahmu sañama, “Gũa Goãmũre umupeotaria,” arĩ ïadorerã. ⁶ Eropirã bosenãri árĩcũ oparã erã doarigue doadiama. Eropirã mari buheri wirigue sãre ðari doari dihtare doadiama erã. ⁷ Eropirã doberi duarogue gajirã ðaro umupeori mera erãre bocatĩri serẽcũ gahmema erã. Erãre “Buhegũ,” arĩ piyucũ gahmema.

⁸ “Mũapũre “Buhegũ,” arĩ gajirã piyucũ iibiricãque. Mũa árĩpehrerã yuju curu majarã ãhraa. Eropigũ mũare buhegũ yũhũ yujugũ ta ãhraa. ⁹ Eropirã i yeba majarãre “Mari pagũ,” arĩrã erãre umupeorã iica. Ne eropa arĩ iibiricãque. ðmaro majagũ dihta mari Pagũ ãhrimi. ïgũ dihtare umupeoro gahmea marire. ¹⁰ Eropirã masũre “Opũ,” arĩbiricãque. Mũa opũ yũhũ Cristo yujugũ ta ãhraa. ¹¹ Pohro majagũ iro dopa mũare itamugũ ïgũ ta árĩgũcumi opũ árĩbu. ¹² Yujugũ opũ árĩdiagũ docanũgaja árĩcorecãro gahmea. Eropigũ docanũgagũ “Bu árĩgũ ãhraa yũhũ,” arĩ pepigũ ïgũ ta árĩgũcumi opũ árĩbu, arĩ weremi Jesu.

Judio masare buherã, fariseo masa mera erã gũyarire wereñumi Jesu

¹³ ïgũ eropa arĩra pũhrũ erãre werenemomi:

—Mũa masare buherã, fariseo masa sã ñero tarirãca. Gũyaricũrã ãhraa mũa. Gajiropa mũa arĩ buhecũ peerãpũ Goãmũ ïgũ opũ árĩroguere wasome. Mũa sã eroguere wasome. Eropa arĩ buherã eroguere wadiarãre cãhmotaa mũa.

¹⁴ “Mũa masare buherã, fariseo masa sã ñero tarirãca. Gũyaricũrã ãhraa mũa. Wapeweyarã nome erã wajamocũ ïha erã ya wirire emacãa mũa erã nomere. Eropa erãre mojomoro ïabiriquererã masa erã ïhuro yoari boje Goãmũre serẽ ïhmuraa mũa masare. Mũa eropa iira dipuwaja gajirã tauro dipuwaja moagũcumi mũare.

¹⁵ “Mũa masare buherã, fariseo masa sã ñero tarirãca. Gũyaricũrã ãhraa mũa. Wũariyague taribuja, yoaro maja macarigue wahaa mũa mũa dorerire iibure omarã. Mũa dorerire iibure boca, ïgũre buhea. Mũa eropa iicũ ïgũpũ mũa tauro ñero iinũgagũcumi. Eropirã ïgũre peamegue wabu árĩcũ iiaa mũa.

¹⁶ “Mũa ñero tarirãca. Cuiiri ïhajabirã erã ïhajabiro dopa ta masibirã ãhraa mũa. Eropa árĩquererã ta gajirãre buheraa mũa. Õpa arĩ buheraa mũa: “ ‘Goãmũ wihi mera iigũra,’ arĩ waĩpeogũ ïgũ arĩdiro dopa ta iibiricũ ðaroca,” arĩ buheraa mũa. “ ‘Goãmũ ya wihi maja oro mera iigũra,’ arĩ waĩpeodigũpũre ïgũ arĩdiro dopa ta ii ojogorocũro gahmea,” arĩ iri sãre buheraa mũa. ¹⁷ Cuiiri ïhajabirã erã ïhamasibiro dopa ta masibirã ãhraa mũa. Pee masibirã ãhraa. ¿Dinopũre umupeoro gahmeri? Orote umupeobiricãro gahmea. Goãmũpũ iri orore ïgũ ya wihi árĩcũ ðari iimi irire. Eropirã ïgũ ya wihĩpũre umupeoro gahmea mũare. Eropiro mũa buheripũ queoro wabeaa. ¹⁸ I sãre buheraa mũa: “ ‘Goãmũ wihi maja mesa mera iigũra,’ arĩ waĩpeodigũ ïgũ arĩdiro dopa ta ïgũ iibiricũ ðacãroca,” arĩ buheraa mũa. “ ‘Iri mesa weca mari aĩgã apira ta mera iigũra,’ arĩ waĩpeodigũpũre ïgũ arĩdiro dopa ta ii ojogorocũro gahmea,” arĩ buheraa mũa queoro buhebirã. ¹⁹ Cuiiri ïhajabirã erã ïhamasibiro dopa ta masibirã ãhraa mũa. ¿Dipũ iri gohra ãhriri mũa pepicũ? Goãmũre masũ ïgũ ora mũra iri gohra árĩbiriñaria. Iri mesa weca Goãmũre ïgũ ocũ,

ōari wahaa iri mesa weca áriri. Eropiro iri mesa bu áriri mesa áríbeaa. Goãmure erã ora weca tauro òari mesa àhraa. ²⁰ Eropigu “Goãmũ wihi maja mesa mera iigũra,” yujugũ arĩ waĩpeogũ, iri mesa weca apira mera ïgũ eropa arĩgũ iicumi. Eropiro mũa buheripũ queoro wabeaa. ²¹ Goãmũ ïgũ ya wihi majagũ àhrimi. Eropigu “Goãmũ wihi mera eropa iigũra,” arĩ waĩpeogũ diaye ta Goãmũ waĩ mera eropa arĩgũ iicumi. ²² Goãmũ umaro majagũ àhrimi. Eropigu “Um̃aro mera iigũra,” yujugũ arĩ waĩpeogũ, Goãmũ mera ta eropa arĩgũ iicumi. Eropiro mũa buheripũ queoro wabeaa.

²³ “Mũa masare buherã, fariseo masa sã ñero tarirãca. Gũyaricũrã àhraa mũa. Bari sũricũ iirisarire menta, anis, comina waĩcũrisarire aĩ deara pũhrũ diez quẽri iiaa. Eropa iira pũhrũ yujuquẽ ta aĩgã apia Goãmũ wihigue Goãmũ dorerire iimorã. Mũa eropa iri dorerire iiquererã ta tauro òaro iirire guñabeaa mũa. Diaye iirire, mojomoro ïarire, Goãmure umupeorire ne guñabeaa mũa. Dũcare mũa aĩrare merogã Goãmũ wihire apicũ òhaa. Eropa iirã òpa iinemoque: Diaye iirire, mojomoro ïarire, Goãmure umupeorire iique. ²⁴ Cuiiri ïhajabirã erã ïabiro dopa ta diaye majare masibirã àhraa mũa. Òpa iiaa mũa. Mũa dorerire iidorerã árĩpehrerire òaro iidiaa yujuñegã dũhyaro mariro. Mũa eropa iiquererã ñeripũre duhubeeaa.

²⁵ “Mũa masare buherã, fariseo masa sã ñero tarirãca. Gũyaricũrã àhraa mũa. Mũa dorero dopa ta mũa soroparire, mũa ihriri parire mũa coeweaa mũa òarire ii ïhmurã. Eropa coequererã ta mũa sĩporãripũre coebeaa. Eropirã mũa árĩricũrũre mũa pepiripũre ne òarire gohrotobeeaa. Gajirã yare yajadiarã, mũa basi dihta pagarire aĩdiarã árĩrã, eropa dihta pepia mũa. ²⁶ Cuiiri ïhajabirã erã ïhajabiro dopa ta masibirã àhraa mũa fariseo masa. Mũa pepirire gohrotomũhtaque mũa. Eropirã òaripũre iique. Mũa eropa iirã masa erã ïhuro sãre òarã gohra árĩrãca pare mũa.

²⁷ “Mũa masare buherã, fariseo masa sã ñero tarirãca. Gũyaricũrã àhraa mũa. Masa comorore boreri mera erã sũhuma. Eropirã masa iri comorore erã ïacũ òari comoro dehyoa. Iri comoro eropa òaro deyoquerecũ ta, poheca majague ïgũ boara gõariguere ïaya mara. ²⁸ Eropa ta mũa sã masa erã ïhabeoro òarã dehyoa mũa. Eropa òarã deyorã mũa árĩquerecũ ta mũa pepiriguere ñeri gũyaricũrã árĩtariacãa boanirã iro dopa, arĩ weremi Jesu.

Judio masare buherã, fariseo masa sãre ïgũ dipuwaja moaborore wereñumi Jesu

Eropa arĩtuhaja òpa arĩnemomi daja:

²⁹ —Mũa masare buherã, fariseo masa sã ñero tarirãca. Gũyaricũrã àhraa mũa. Goãmũ yare weremũhtanirã iribojegue majarã erã masa goberire òaro amuraa mũa. Eropirã iribojegue majarãre òaro iinirã mũrare erã wéanugunirã mũrare òaro amuraa mũa. ³⁰ Eropa iirã òpa arĩ wereniguiraa mũa: “Iribojegue mari ñecũ sumarã mũrage erã iidiro dopa gũapũ iibiriboya. Irisubugue árĩnirãre Goãmũ yare weremũhtanirãre gũapũ wejẽbiriboya,” arĩ wereniguiraa mũa. ³¹ Eropa arĩrã árĩrã, mũa ñecũ sumarã mũa Goãmũ yare weremũhtanirã mũrare erã wejẽnirã erã árĩcũ wererã iica. Erã wejẽnirã pãramerã mũa árĩri sãre mũa basi weresãrã iica mũa. ³² Mũa ñecũ sumarã mũa iidiro dopa ta ii ojogorocũque.

³³ “Añaa iro dopa ñerã àhraa mũa. Añaa porã iro dopa àhraa mũa. Goãmũ mũa ñeri dipuwajare ïgũ peamegue ïgũ cóãboro core duhrimasibeeaa mũa. ³⁴ Eropigu Goãmũ yare weremũhtarãre, gajirã masirãre,

gajirã mware buhemorãre mua pohro obeogura. Yu eropa obeocũ mwaru yujurãyeri erãre wejẽrãca. Gajirãre crusague pabiarãca. Gajirãre mua buheri wirigue tãrarãca. Erãre macari nucu nurusiarãca. ³⁵ Mua eropa iirã arĩpehrerã ñeri marirãre mua wejẽra dipuwaja dipuwajacurãca. Abel murure Caín ñgu wejẽra dipuwajare dipuwajacurãca mwaru. Arĩpehrerã ñgu puhru arĩnirãre òarãre erã wejẽra dipuwaja sãre dipuwajacurãca mua sã. Eropirã Goãmũ wihi pohro waimurãre mua soeburi mesa pohro Zacariare mua acawererã mura wejẽnorã. Ñguru Berequias magu arĩpu. Eropirã ñgu sãre erã wejẽra dipuwaja dipuwajacurãca mua. ³⁶ Diaye mware weregũ ta iiaa. Erã arĩpehrerãre erã wejẽra dipuwaja dohpague majarã dipuwajacurãcoma, arĩ weremi Jesu.

Jerusalén majarãre burigã bujawereñumi Jesu

Lc 13.34-35

³⁷ Eropa arĩtuhaja òpa werenemomi Jerusalén majarãre bujawere ñagu: —Mua Jerusalén majarã, mua acawererã mura Goãmũ yare weremũhtanirãre wejẽmurinirã arĩma. Eropirã Goãmũ obeonirãre, utã mera deamurinirã arĩma. Cãreña buru igo igo porãre igo quẽdupuri mera igo coã oyaro dopa ta bajasuburi opadiarabu mware. Mwaru irire ne yure gamebirabu. ³⁸ Dohpaguere mua arĩri maca cóara maca arĩroca. ³⁹ Diaye mware arĩgu tiiaa. Puhrugue dujariguca daja yuhu. Eropa yu dujaricũ ñarã mua yure “Goãmũ turari mera arĩgu òaro ariporo,” arĩrãca. Yure mua irire arĩboro core, dipaturi yure ñasome mua, arĩmi Jesu.

24

Goãmũ wihi cóara wihi arĩroca arĩñumi Jesu

Mr 13.1-2; Lc 21.5-6

¹ Eropi Goãmũ wihire Jesu ñgu wiriara puhru gua ñgu buherã iri wihi maja wirire ñarã,

—Òatariari wiri ãhraa. Ñaque mu sã, arĩbu gua ñgure.

² Jesu yuhrimi:

—I wihi majare dohpaguere ñaraa mua. Mware weregũ tiiaa. I wihi arĩpehreri mua ñara i utã sã cohmopehrea waroca. Ne yujuye utãye dujasome, arĩmi ñgu guare.

I mũm pehburiñere wereñumi Jesu

Mr 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24

³ Puhru Olivo waĩcudigu utãgugue eja, erogue doami Jesu. Ero ñgu doacũ gua ñgu buherã gua seyaro ñgu pohrogue eja serẽpibu.

—Wereque guare. ¿Dohpãricũ eropa warocuri mu arĩdiro dopa waro? ¿Pehrerinu coregã mu dujariboro coregã dohpa wanugacũ ñarãcuri gua? arĩ serẽpibu gua.

⁴ Jesu yuhrimi:

—Òaro iiyuque mua. Eropirã gajirã mware erã guyarire pebircãque.

⁵ Bajarã masa “Cristo ãhraa yuhu,” arĩ guyarã arĩrãcoma. Erã eropa guyacũ peerã bajarã masa Goãmũ yare duhurãcoma. ⁶ Mua pohrogã gajirã masa erã gamewejẽcũ peerãca mua. Eropirã yorogue majarã erã sã erã gamewejẽcũ peebeorãca. Eropa peequererã ta ne wũaro irire pepibircãque. Eropa ta wamũhtaroca. Eropa wacũ pehburiñu duhyaniroca dohpa. ⁷ Irisubure yuju yeba majarã gaji yeba majarã mera gamewejẽrãcoma. Eropirã yujugu opu yarã gajigu opu yarã mera gamewejẽrãcoma. Eropirã masa bajarã oa mera sĩrirãcoma. Gajirã

dorecũ ñero tarirãcoma. Eropiro bajasuburi i yeba ñohmeroca. ⁸ Eropã ñero tariquererã i yeba majarãre tauro erã ñero tariboro duhyaa dohpa. Ñero tarinirãcoma dohpa.

⁹ “Irisubure gajirã mware ñeha ñero iidorerã orãcoma mware gajirã oparãre. Erã eropa ocũ mware wejërãcoma. Yaharã mua áriri dipuwaja árìpehrerã mware ìhaturirãcoma. ¹⁰ Irisubure bajarã yaharã árìnirã yare cóarãcoma. Eropirã erã mera majarãre Jesu yarãre erã ìhaturirãcoma. Eropirã erã mera majarã erã árìquerecũ ta ìhaturirãcoma. Eropirã erã mera majarã erã árìquerecũ ta erãre ñero iimorãre erãre orãcoma. ¹¹ Irisubure bajarã “Goãmũ yare weremũhtarã àhraa,” arì gũyarã árìrãcoma. Eropirã bajarã masa erã gũyarire peerã árìrãcoma. ¹² Irisubure ñetariaro iirãcoma masa. Eropirã erã mera majarãre mahinemosome. ¹³ Eropirã mware erã ñero iiquerecũ ta mware erã ñero iirare yujuro bojerã yare duhubiricũ Goãmũ mware taugucumi. Eropigũ ìgũ pohrogue mware opagucumi. ¹⁴ Eropiro i õari buheri árìpehreroguerẽ i yebaguerẽ erã werẽburi buheri árìroca. Goãmũ ìgũ opu árìrere árìpehrerãre wererãcoma árìpehrerã iri buherire erã masiboro dopa. Eropã werera pũhrũ pehrerĩnũ ñugaroca.

¹⁵ “Ñetariagũ Goãmũ yare goroweogũ aribure weremũriñumi iribojegue Daniel mũrũ Goãmũ yare weremũhtadigũ. Irisubure ìgũ ñetariagũ Goãmũ wihigue ìgũ niguicũ ìarãca mua. (Irire buhegũ peeporo.) ¹⁶ Ero ìgũ niguicũ ìarã, Judea yeba árìrãpũ utã yucũgue oma duhriporo. ¹⁷ Irisubure masa ñero tarirãcoma. Eropirã yojaro mera duhrirã waporo. Irisubure erã wiri weca maja pũurigue árìrã wihi pohecague erã yare aĩrã ñajabiricãporo. ¹⁸ Eropirã irisubure gajirã erã poerigue árìrã erã ya suhrire wihigue árìri suhrire aĩrã pihabiricãporo. ¹⁹ Irisubure nijiposã nome, erã porãre mihrirãre oparã nome sã mojomorocũrã nome dujarãcoma. ²⁰ Eropirã Goãmũre õpa arì serẽque: “Puhiró árìcũ gũa judio masa soorĩnũ árìcũ sãre gũa oma duhriburĩnũ árìbiricãporo,” arì serẽque mua Goãmũre. ²¹ Irinũrere masa ñero tarirãcoma. I yebare ìgũ ìhacũnugura pũhrũ masa ñero tarimũriñuma. Iri eropa árìquerecũ ta árìpehrerĩ pũriri erã ñero taridiro tauro ñetariaro tarirãcoma masa pehreburiũ coregãre. Eropã ñero erã tarira pũhrũ, dipaturi eropa ñero tarisome i yeba pare. ²² Eropigũ Goãmũ irinũrere bajamenũrigã árìcũ iigucumi. ìgũ eropa iibiricũ ne yujugũ masũ taribiribocumi. Eropigũ ìgũ beyenirã erã tariborore bajamenũrigã ñero tariburĩnũrere apigucumi Goãmũ.

²³ Irisubure gajirãre pee masi ìaque: “Ìaque. Ohõ àhrimi Cristo,” erã arìcũ erãre peebiricãque. “Ero àhrimi Cristo,” erã arìcũ sãre peebiricãque. ²⁴ “Cristo àhraa,” arì gũyarã, “Goãmũ yare weremũhtarã àhraa,” arì gũyarã árìrãcoma irisubure. Eropirã Goãmũ ìgũ beyenirãre gũyarã, erã deyoro moarire ii ìhmurãcoma. Goãmũ yare erãre cóacũ iidiarã iirãcoma erã gũyari masa. ²⁵ I árìpehrerire wereyumũhtaa mware iri eropa waboro core. Eropirã õaro pee masiyuque mua. ²⁶ Gajirã masa mware õpa arìcũ, “Masa marirogue àhrimi Cristo,” erã arìcũ eroguerẽ ìarã wabiricãque. Eropirã erã “Ohõ iri wihigue àhrimi ìgũ,” erã arìcũ sãre erãre peebiricãque. ²⁷ Yũhũ masũ Goãmũ ìgũ obeodigũ guñaña mariro dujarigura. Bupu ìgũ miacũ umarore, abe mũririrogue, abe ñajarogue yojaro mera ìgũ miabeoro dopa ta eropa ta dujarigura yũhũ. ²⁸ Masa erã ñeri erã iiniguirogue erogue Goãmũ erãre erã ñeri dipuwaja dipuwaja moagucumi erãre, arì weremi Jesu.

Cristo i yebague ĩgu dujariborore wereñumi ĩgu
Mr 13.24-37; Lc 21.25-33; 17.26-30, 34-36

²⁹ Eropigu guare werenemomi:

—Masa ñero erã tariranuri pũhrũ abe umũ majagu, ñami majagu sã boyo duhurãcoma. Erã eropa wacũ necã dipu yuri dijariroca. Eropiro umaro maja sã yeba sã burigã ñohmeroca. ³⁰ Irisubu ta yũhũ masũ Goãmũ ĩgu obeodigu yũ dehyoacũ masa ĩarãcoma. Eropirã árĩpehreri cururi majarã orerãcoma. Eropirã yũ turari mera, yũ gosesiriri mera, umaro maja imica curu weca i yebaguere yũ dujaricũ ĩarãcoma masa. ³¹ Corneta busuroca. Eropigu yaharã anyuare árĩpehrero i yebaguere obeogura. Eropirã árĩpehreroguere yaharãre yũ beyenirãre erã aĩ gameneorãcoma.

³² “Higueragu irigu waricũre masia mũa. Irigu yucũgu pũcũcũ ĩarã, “Bojori merogã duhyaa,” arĩ masia mũa. ³³ Eropa ta irigu waro dopa ta masique mũa. I árĩpehreri yũ arĩra eropa wacũ ĩarã, “Cristo dujariboro merogã duhyaa,” arĩ masique mũa. ³⁴ Diaye arĩgu tiaa mũare. Irisubu majarã erã sĩriboro core árĩpehreri yũ arĩdiro dopa ta eropa waroca. Umaro i yeba sã pehrea waroca. ³⁵ Yũ wereniguiripũ ne pehresome. Árĩpehreri yũ arĩdiro dopa ta eropa waha ojogorocuroca.

³⁶ “Irinũre yũ dujariburinũre, iri hora sãre masibea yũhũ. Anyua sã irire masibeamã. Masa sã ne masibeamã. Yũ Pagũ dihta irire masimi.

³⁷ “Noé ĩgu arĩrasubu majarã erã arĩdiro dopa ta i yeba majarã yũ dujariboro coregã eropa ta arĩrãcoma. ³⁸ Yeba miriboro core masa baha, ihri, iĩnuma. Eropirã mojoto diriĩnuma. Noé sã erã wuadiru dohodirugue erã ñajaboro core mũraro ta iimũririĩnuma masa. ³⁹ Mata turaro deco ahri, guñaña mariro yeba miria wayoro. Masa sã miripehrea waĩnuma. Guñaña mariro ero miridiro dopa ta, yũhũ masũ Goãmũ ĩgu obeodigu i yebaguere guñaña mariro dujarigũca. ⁴⁰ Irisubure yũre umupeorãre beye gameneodoregũca. Eropigu poheguere perã mohmerã árĩcũ yujugũre aĩrãcoma yũ mera árĩbure. Eropigu gajigu ero dujagũcumi. ⁴¹ Irisubure nome perã nome erã yujuro erã ojodũcare erã biurã árĩcũ yujugore aĩrãcoma. Eropigo gajigo ero ta dujagocumo.

⁴² “Ōaro guñamasi coreque. Yũhũ mũa opũ yũ dujariburinũre ne masibea mũa. ⁴³ Ire guñaque. Yajari masũ ĩgu wihigue ĩgu ñajaa ĩgu yajaborore wihi opũ masigu, iri ñamire ĩgu carĩbiriboñumi yajari masũre coregũ. Eropigu yajari masũre ĩgu ya wihire ñajaridorebiriboñumi. ⁴⁴ Wihi opũ ĩgu ya wihire corero dopa ta mũa sã yũ ariburire core árĩque. Yũhũ masũ Goãmũ ĩgu obeodigu i yebare dujarigu guñaña mariro arigũca. Eropirã yahare eropa iiniguirã yũre coreque, arĩmi Jesu.

Yujugũ mohme coregũ ĩgu opũre ðaro umupeorire, gajigu ĩgu ðaro umupeobiriri sãre wereñumi Jesu

Lc 12.41-48

⁴⁵ Eropi Jesu ðpa arĩ queorire moami buhenemobu:

—Mohme coregũ ĩgu opũre umupeogu pee masigu ðpa ta ãhrimi. Opũ curigu wagũ, mohme coregũre ĩgu wihire apimi. ĩgu apigũpũ ðoregũ árĩgũcumi. Eropigu barisubu árĩcũ mohme coregũ gajirã mohmeri masare barire gueremi. ⁴⁶ Eropigu opũ ĩgu ya wihi dujarami. ĩgu dujaracũ ĩagu mohme coregũ ĩgu opũ ĩgu dorediro dopa ta iipehogũ árĩgũ, mucubirigu árĩgũcumi. ⁴⁷ Diaye mũare arĩgu tiaa. ĩgu eropa iicũ ĩagu ĩgu opũ árĩpehreri ĩgu yare ĩhadibugũ apigũcumi ĩgũre. ⁴⁸⁻⁴⁹ Ñegũ mohme coregũpũ ðpa ta ãhrimi. “Yũ opũ yoja deyobeami,” arĩgu, gajirã

mohme corerãre paa, wũaro baha, ihri, mererã mera meregũcumi. ⁵⁰ Īgũ eropa iirisubu ĩgũ opũ guñaña mariro dujaragũcumi. Īgũ dujararinũre ne masibeami mohme coregũ. ⁵¹ Eropa dujaragũ ñegũ ĩgũ iirare pee ĩgũre turaro dipuwaja moagũcumi. Eropigũ gũyaricũrã erã warogue ĩgũre cóãgũcumi. Eroguere ĩgũ turaro ore, bũjawereri mera ĩgũ gũcũri cũridihugũcumi, arĩmi Jesu.

25

Diez nome iira queori mera buheñumi Jesu

¹ Eropi Jesu dipaturi õpa arĩ queorire weremi buhenemogũ daja:

—Ŭmaro majagũ ĩgũ opũ árĩri diez nome erã wadiro dopa ãhraa: Diez nome árĩñuma. Yuju ñami erã, erã sihãgori dipuru mera mojoto diridigũre bocatĩrirã wañuma. ² Erã mera majarã nome cinco nome pee masibirã nome árĩñuma. Gajirã nomepũ cinco nome pee masirã nome árĩñuma. ³ Pee masibirã nomepũ erã sihãgori dipurure uyu dicũri dipurure aĩquererã erã gohrotoburire aĩabiriñuma. ⁴ Pee masirã nomepũ erã sihãgori dipurure dicũri dipurure aĩ gaji uyu dipuru sãre erã gohrotoburire aĩañuma. ⁵ Eropirã mojoto diridigũ ĩgũ yoja deyobiricũ erã nome wũja pũricũ carĩa wañuma. ⁶ Eropiro ñami deco gaguinigũ cariñumi: “Peeque, mojoto diridigũ arigũ carimi. ĩgũre bocatĩrirã arique,” arĩ gaguiniguigũ cariñumi. ⁷ ĩgũ eroparĩcũ peerã erã nome wahgã, erã sihãgori dipurure amuñuma. ⁸ Eropirã pee masibirã nomepũ, gajirã nomere pee masirã nomere õpa arĩñuma: “Gũa sihãgori dipuru yariro iiaa. Eropirã merogã mũa ya uyuare oque gũare,” arĩ sereriñuma erã nome. ⁹ Erã eropa arĩ serẽquerecũ ta pee masirã nomepũ õpa yũhriñuma: “Gũa ya uyu mũare ocũ árĩpehrerãre sihajabiriboca. Eropirã uyu duarã pohro mũa basi asũrã waque,” arĩ yũhriñuma pee masirã nomepũ. ¹⁰ Eropirã pee masibirã nome asũrã wañuma. Erã eropa wara pũhrũ mojoto diridigũ erañumi. ĩgũ eracũ ĩha, erã amutuhanirã nome pee masirã nome ĩgũre bocatĩriñuma. ĩgũ mojoto diriri bosenugue ĩgũ mera ĩarã wañuma. Eropirã erã bosenu erã iri wihigue ñajara pũhrũ, disiporore biacãñumi. ¹¹ Pũhrũgue pee masibirã nomepũ erariñuma. “Opũ, gũare pãgũque,” arĩriñuma erã nome. ¹² “Diaye mũare arĩgũ tiiaa. Mũare masibea yũhũ,” arĩñumi ĩgũ erã nomere.

¹³ Yu dujariburinũre iri hora sãre ne masibea mũa. Eropirã pee masirã nome erã yare õaro amutuha erã corediro dopa ta õarã, ñeri marirã ãhri coreque mũa sã, arĩ weremi Jesu.

Niyeruseri oroseri queorire wereñumi Jesu

¹⁴ Eropa arĩ weretuha õpa arĩ queorire moa buhenemomi daja gũa sãre:

—Irisubu yũ dujariburinũ ĩgũ wihi opũ iidiro dopa árĩroca. Wihi opũ árĩñumi. ĩgũ gajipũgue curigũ wagũ, ĩgũre mohme corerãre sihubeoñumi. Eropigũ erãre ĩgũ yare coredoreñumi. ¹⁵ Eropa coredoregũ erã dibu masiropẽ erãre niyeruserire wajapagariserire oñumi. Yujugũre cinco mil seri oroserire oñumi. Gajigũre pe mil seri oñumi. Gajigũre yuju mil seri oñumi. Erãre otuha waha wañumi. ¹⁶ Eropigũ cinco mil seri ĩgũ odigũ mata iriseri mera gajinore asũñumi. ĩgũ asũra mera duagũ gaji cinco mil seri wajatanemoñumi ĩgũ. Eropigũ diez mil seri mera dujañumi. ¹⁷ Eropigũ pe mil seri ĩgũ odigũ mata ĩgũ ora pũhrũ ta iriseri mera gajinore asũñumi. ĩgũ asũra mera duagũ gaji pe mil seri wajatanemoñumi.

Eropigu wapicuri mil seri opañumi. ¹⁸ Yuju mil seri igu odigupu gobe seha, iri gobegue dibuñumi iriserire dibugu.

¹⁹ “Pühru yoara pühru erã opu goerañumi. Eropa eragu igu niyuseri mera erã wajatanemorare queobu igure mohme corerãre sihubeoñumi. ²⁰ Eropigu cinco mil seri igu odigu igu opu pohrogue eja, diez mil seri wiañumi igure. “Cinco mil seri yure ohabu mahu. Ìañatagu. Iriseri mera gaji cinco mil serire wajatanemoabu,” arñumi igure. ²¹ “Õaro iiaya mahu. Mahu õagu yu dorediro dopa ta iidigu ahraa. Eropigu dohpaguere wuaro mu mohmeborore apigura. Eropigu yu mera mucubirique,” arñumi igu opu igure. ²² Eropigu pe mil serire aïdigu sã igu opu pohrogue eja, wereñumi igure: “Pe mil seri yure ohabu mahu. Ìañatagu. Iriseri mera gajiseri pe mil seri wajatanemoabu,” arñumi igu. ²³ “Õaro iiaya mahu. Mahu õagu yu dorediro dopa ta iigu ahraa. Merogãre õaro iiaya mahu. Eropigu dohpaguere wuaro mu mohmeborore apigura. Eropigu yu mera mucubirique mahu,” arñumi igu opu.

²⁴ “Eropigu yuju mil serire aïdigupu, igu opu pohrogue eja, wereñumi igure: “Opu, mahu turaro mohmedoregu ahraa. Eropigu gajirãre mohmedorequeregu oteri moogu arñiqueregu ta mu dihta iri ducare aia. ²⁵ Mahu eropa arigu aricũ mare güiabu. Eropa güigu gobe seha, iri gobegue mu niyuserire dibucãbu. Ìañatagu. Ohõ ahraa mu ya niyuseri,” arñumi igu igure. ²⁶ “Mahu ñegu butagu ahraa. Yure, ‘Mahu gajirãre mohmedorequeregu mu dihta iri ducare aia,’ arãa mahu yure. ²⁷ ¿Mahu yure eropa arñiqueregu ta, duhpigu yu óraserire niyeru diburi wihigue dihbubirari mahu? Mu erogue dibugu iriseri mera wuaro wajatanemoboaya. Irire mahu iicũ dujaragu wajatanemoboaya yuhu,” arñumi opu igure. ²⁸ Eropa arigu gajirã igure mohme corerãre doreñumi igu: “Niyuserire emaque igure. Diez mil seri opagupure oque. ²⁹ Árìpehrerã baja oparãre onemogura. Moorãpüre merogã erã opaquerẽcũ ta erãre emapehocãgura. ³⁰ Ihĩ mohme coregu duhpibu arĩbeamì. Naitiarogue ñerogue cóacãque igure. Erogue igu turaro ore, bujawereri mera igu gacuri cüridihugacumi,” arñumi opu, arĩ weremi Jesu.

Dipuwaja moaborore wereñumi Jesu

³¹ Eropi Jesu werenemomi:

—Yuhu masu Goãmũ igu obeodigu arìpehrerã anyua mera doregu dujariguca. Eropa dujarigu opu doarogue yu goesiriri mera doaguca. ³² Eropa yu doacũ, yaharã anyua i yeba majarãre arìpehrerãre yu pohro gameneorãcoma. Erãre gameneora pühru pe curu dũca wagura erãre. Oveja ìhadibugu igu iiro dopa igu cabrare igu dũca waro dopa ta masare dũca wa dobogura. ³³ Eropa dũca wagu oveja dopa arĩrãre õarãre yu diayeru dobogura. Eropigu cabra dopa arĩrãre, ñerãre yu copuru dobogura. ³⁴ Yu eropa iira pühru yuhu arìpehrerã tauro opu yu diayeru doarãre õpa arĩ weregura: “Yu Pagu mure õaro iigucumi. I yebare ìhacũnugudigugue ta mua ya arĩburire igu opu arĩrore amuyutuhami Goãmũ. Eropirã dohpaguere igu amuyudiroguere arĩrã arique. ³⁵ Yu oaboacũ ìarã mua yure barire obu. Yu ñemesibucũ mua yure tĩabu. Mua pohro yu curicũ yure ìha masibiriquererã yure õaro bocatĩribu mua. ³⁶ Suhri marigu yu aricũ ìarã muapu yure suhrire sãbu. Dorecucũ mua yure ìarã aribu. Peresu yu aricũ sãre yure ìarã aribu,” arigura õarãre. ³⁷ Yu eroparicũ peerã õarãpu yure serẽpirãcoma: “Opu, ¿dohpãricũ

m̄ oaboacũ m̄re barire ori gua? ¿Dohpárĩcũ m̄ ñemesibucũ m̄re tĩari gua? ³⁸ ¿Dohpárĩcũ m̄re ĩha masibiriquererã õaro bocatĩriri gua? ¿Dohpárĩcũ m̄ suhri marigũ m̄ árĩcũ m̄re suhri sãri gua? ³⁹ ¿Dohpárĩcũ m̄ dorecũcũ o peresugue m̄ árĩcũ sãre m̄re ĩarã ejari gua?” arĩrãcoma yũre. ⁴⁰ Erã eropa arĩ serẽpicũ peegũ yũhũ õpa erãre yũhrigũca: “Diaye m̄are arĩgũ tiiaa. Oã yaharã mera majagũ bu arĩgũ arĩquerecũ ta, m̄a ĩgũre eropa ta õaro iibũ. Eropa arĩgũre eropa iirã, yũre iiro dopa iirã tiiaa m̄a,” arĩ weregũra erãre.

⁴¹ “Õarãre yũ eropa arĩ werera pũhrũ, copũpũ arĩrãre ñerãre yũ arĩpehrerã tauro opũ õpa arĩgũra: “Goãmũ ĩgũ dipuwaja moamorã ãhraa m̄a. Yũ mera dujabiricãque. Peamegue waque m̄a. Iri peame ne yaribea. Watĩ, ĩgũ yarã anyua sã erã arĩborore iri peamere iimi Goãmũ. ⁴² Yũ oaboacũ m̄a yũre barire obiribũ. Yũ ñemesibucũ m̄a yũre tĩabiribũ. ⁴³ M̄a pohro yũ curicũ yũre masibirã bocatĩribiribũ. Eropa ĩacãbũ. Suhri marigũ yũ arĩquerecũ ta, yũre suhri sãbiribũ m̄a. Dorecũgũ yũ árĩcũ, peresu yũ árĩcũ sãre eropa ĩacãbũ m̄a yũre,” arĩ weregũra erãre ñerãre. ⁴⁴ Yũ eroparĩcũ peerã erã yũre serẽpirãcoma: “Opũ, ¿m̄ oaboacũ, m̄ ñemesibucũ, gua masibigũ m̄ árĩcũ, suhri marigũ m̄ árĩcũ, dorecũgũ m̄ árĩcũ, peresugue m̄ árĩcũ, dohpárĩcũ gũapũ m̄re itamubiriri?” arĩ serẽpirãcoma yũre. ⁴⁵ Erã eropa arĩ serẽpicũ yũhũ erãre õpa arĩ weregũra: “Diaye m̄are arĩgũ tiiaa. Oã yaharã mera majagũre bu arĩgũre m̄a ne itamubiribũ. Eropa arĩgũre m̄a itamubirã, yũre ta itamubeaa m̄a,” arĩ weregũra erãre. ⁴⁶ Eropigũ erãre eropa dipuwaja moaniguicãgũcumĩ Goãmũ. Erã eropa dipuwajacũri ne pehresome. Eropirã õarãpũ ẽmũri nũcũ õaro arĩrãcoma, arĩ weremi Jesu.

26

Pahia oparã, m̄rã mera Jesure wejẽdiañuma

Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53

¹ Iri arĩpehrerire ĩgũ buhera pũhrũ Jesu gũare ĩgũ buherãre weremi:

² —Penũ pũhrũ Pascua arĩroca. Irire m̄a masia. Irisubure yũhũ masure Goãmũ ĩgũ obeodigũre ñearãcoma. Ñeha yũre crusague wejẽrãcoma, arĩmi ĩgũ gũare.

³ Irisubu ta pahia oparã, m̄rã sã gamenereñorã. Caifa pahia opũ ya wihi gamenereñorã erã. ⁴ Ero gamenere, erã gũyari mera Jesure ñeha erã wejẽburire game weretamurã iĩnorã.

⁵ —Bosenũ árĩcũ ĩgũre ñeabiricãrã. Masa gua ĩgũre ñeacũ ĩarã gua gamenerenijarã gamequeãbocoma, arĩrã iĩnorã erã erã basi.

Nomeo poresuri mera Jesure pipeopo

Mr 14.3-9; Jn 12.1-8

⁶ Irisubure Simo camĩ boadigũ ya wihi arĩmi Jesu. Gua sã arĩbũ. ĩgũ arĩri maca Betania waĩcũri maca arĩbũ. ⁷ Iri wihi ĩgũ baro watope yujugo nomeo poresuri aĩgãri, Jesu dipuru weca pipeomo. Iri poresuri alabastro waĩcũdiru decũri deco, igo pipeori deco wajapagari deco arĩbũ. ⁸ Igo eropa pipeocũ ĩarã gua Jesu buherã guarã õpa arĩnũgabũ:

—¿Duhpigo igo irire eropa iisirimaacãri? ⁹ Iri poresurire duaboañumo. Eropa duago wũaro niyerure wajataboañumo. Eropa wajatago, mojomorocũrãre iri niyerure oboañumo, arĩbũ gua ĩgũ buherã.

¹⁰ Gua eroparĩcũ ĩagũ, Jesu gũare weremi:

—¿Duhpirã eropa arĩri mua igore? Yũre õaro iigo iimo.
 11 Mojomorocurãpũ mua mera eropa árĩniguirãcoma. Eropirã mua erãpũre omasia. Yũpũ i yebare mua mera eropa árĩniguisome. 12 Yũre erã yaaboro core yũ dũpũre amuyugo, poresuri mera sũhumo yũre.
 13 Eropigũ diaye ta mũare arĩgu iiaa. Árĩpehrero i yebaguere õari buherire erã wererogue igo õpa iirare wererãcoma. Erã eropa werecũ peerã masa bajarã igore guñarãcoma, arĩ weremi Jesu guare.

Juda Iscariote Jesure ñhaturirãre ñgu ñhmuburire erã mera weretamuñumi

Mr 14.10-11; Lc 22.3-6

14 Irisubure yujugũ guã mera majagu Juda Iscariote pahia oparã pohrogue eja. 15 Eja, erãre serẽpipũ.

—¿Jesure mũare yũ ñhmucũ dipẽ wajayerãcuri yũre mua? arĩ serẽpipũ erãre.

Ñgu eroparĩcũ, erã ñgure treinta seri plataserire oñorã. 16 Erã eropa ocũ Judapũ Jesure ñgu ñhmuburĩnũre corenipũ.

Jesu ñgu buherã mera ñgu baturĩnũ arĩyoro

Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26

17 Eropi bugabiriri panre erã baburĩnũ bosenu árĩnũgarĩnũ arĩbũ. Eropirã guã Jesu buherã ñgu pohrogue waha serẽpibũ ñgure:

—¿Nohonogue bosenu mari baburire amudoregu obeori mũhũ guare? arĩbũ ñgure.

18 Guã eroparĩcũ ñgu guare weremi:

—Jerusalẽngue waque. Ero mua bocagure õpa arĩ wereque: “Marire buhegu mũre õpa arĩ weredoreami: ‘Yũ ñero tariboro merogã dahyanijaa. Pascua árĩcũ yũhũ, yũ buherã mera mũ ya wihi guã barãca,’ arĩ weredore obeomi guare,” õpa arĩ wereque iri wihi opũre, arĩ obeomi Jesu guare.

19 Eropirã guare ñgu dorediro dopa ta iirã, Pascua árĩcũ guã baburire amubũ guã.

20 Eropi iri ñamire guã mera doce ñgu buherã mera bagũ arĩmi Jesu.

21 Guã barisubu ñgu guare weremi:

—Diaye ta mũare arĩgu iiaa. Yujugũ mari mera majagu ta yũre ñhaturirãre ñhmugũcumi yũre, arĩ weremi ñgu guare.

22 Ñgu eroparĩcũ peerã guapũ burigã bujawererã, ñgure serẽpinũgabũ guã yujurãyeri.

—Opũ, ¿yũ ãhriri mũre ñhmubu? arĩ serẽpibũ.

23 Guã eropa arĩ serẽpicũ ñgu yũhrimi:

—Yũ baripare yũ mera yoso bagũ ta ãhrimi yũre ñhaturirãre ñhmubu.

24 Iribojegue erã yũre arĩ gojadiro dopa ta yũhũ masũ Goãmũ ñgu obeodigũ sĩrigũca. Yũre ñhaturirãre ñhmudigũpũ ñetariaro tarigũcumi. Eropiro ñgũpũre ñgu masa dehyoabiricũ õaboya. Ñero taribiriboñumi, arĩmi Jesu.

25 Ñgu eroparĩcũ ñgure ñhaturirãre ñhmubu Juda ñgure serẽpimi:

—Buhegu, ¿mũre ñhmubu ãhriri yũhũ? arĩ serẽpimi ñgu.

—Ë ẽ. Mũhũ ta ãhraa, arĩmi.

26 Eropa arĩ weretuhaja guã barisubu Jesu panre aĩ, Goãmũre “Õhaa,” arĩmi. Eropa arĩtuha irire nuha guare ñgu buherãre gueremi.

—Ire aĩ, baque. I yũ dũpũ ãhraa, arĩmi ñgu.

27 Eropa arĩtuha ñgu ihriripare aĩ, Goãmũre “Õhaa,” arĩ, guare omi.

—Mũa árĩpehrerã ire ihrique. 28 I yũ di ãhraa. Bajarã ñero erã iirare cóãbu sĩrigũca. Eropigũ yũ di cóãgũca. Eropa sĩrigũ Goãmũ yũ Pagũ

“Masare òaro iigura,” ìgu arĩdiro ii ojogorocuguca. ²⁹ Mũare arĩgu tiiaa. Yũ Pagu ìgu opu arĩroque mua mera igui deco mama decore ihriguca. Mari erogue ihriboro core i igui decore dipaturi ihrinemosome yũhũ, arĩmi Jesu guare.

Pedro “Jesure masibea,” ìgu arĩ guyaburiñere wereñumi Jesu
Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38

³⁰ Eropirã yujuñe Goãmure bayariñere bayatuhajarã wiriabu. Utãgu Olivo waĩcudigugue wabu gũa. ³¹ Eroque gũa ejacũ Jesupu guare weremi: —Dohpagã ñami mua arĩpehrerã yũre cóãgãrãca. Mua yũre cóãborore òpa ta arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũ: “Ovejare ìhadibugũre erã wejẽcũ iiguca. Yũ eropa iicũ oveja ìgu yarã ìgũre cohãgã wasiria warãcoma,” arĩ gojañuma. ³² Eropigũ Goãmũ yũre ìgu masura pũhrũ mua core Galileague wamũhtaguca, arĩmi ìgu.

³³ ìgu eroparĩcũ peegu Pedro òpa arĩrimi: —Yũ mera majarã arĩpehrerã erã mũre cóãgãquerecũ ta yũpũ mũre ne cóãsome, arĩmi ìgu.

³⁴ Jesu yũhrimi: —Diaye arĩgu tiiaa mũre. Dohpagã ñami cãreña ìgu wereboro core uhrsubu “Yũhũ Jesure masibea,” arĩgũca mũhũ, arĩmi ìgu Pedrore.

³⁵ ìgu eropa arĩquerecũ ta Pedro òpa arĩ yũhrimi: —Mũ mera yũre erã wejẽquerecũ ta, “Jesure masibea,” ne arĩsome yũhũ, arĩ yũhririmi Pedro.

Eropirã gũa sã gajirã ìgu buherã Pedro ìgu arĩro dopa ta arĩribũ gũa Jesure.

Getsemanique Goãmure serẽñumi Jesu
Mr 14.32-42; Lc 22.39-46

³⁶ Eropi Getsemaní waĩcũri gorogue Jesu gũa ìgu buherã mera waha, erogue eja, guare arĩmi:

—Ohõ doayuque. Mua ohõ doaropẽ sohõgue Goãmũ mera wereniguigu wagũ iiaa, arĩmi ìgu guare.

³⁷ Eropa arĩtuha Pedrore, perã Zebedeo porãre, erã urerãre sihugãmi. Eropigũ ìgu turaro bujawere, ñero sĩporãcũpũ. ³⁸ Eropa bujaweregũ ìgu mera majarãre ìgu sihugãnirãre arĩpũ:

—Bũrigã ñero sĩporãcũa yũhũ. Yũre turaro pũriro dopa ta pepigũ iiaa. Sohõñari wanigũ iiaa. Ohõ dujanique mua. Eropirã yũ mera ta tũyũque mua sã, arĩpũ ìgu erãre.

³⁹ Eropa arĩtuha ero core merogã wanemo, yeba mereja, Goãmure arĩpũ: —Ahũ, yũ ñero tariburire iidiabigũ iibiricãque. Yũ eropa arĩquerecũ ta yũ gamero dopa iibita. Mũpũ masia. Mũ gamero dopa iique, arĩpũ ìgu Goãmure.

⁴⁰ Eropa arĩtuha, urerã ìgu buherã pohrogue eranijagũ erã carĩ oyarãre ìapũ. Erãre ìagũ Pedrore òpa arĩpũ:

—¿Yuju hora gohra yũ mera ta tũyũtamubirari? ⁴¹ Òaro iique mua. Mua pepiri mera òarire iidiaraa mua. Mua seyaro irire iidiaquererã ta irire bocatĩubeaa. Eropirã Goãmure serẽniguique ñero mua iibiriboro dopa, arĩ wererũ Jesu.

⁴² Eropa arĩtuha dipaturi waha, Goãmure serẽpũ daja: —Ahũ, yũ ñero tariburire iidiagũ iique yũre. Mũ gamero dopa ta iique, arĩpũ ìgu.

⁴³ ìgu buherã pohrogue urerã pohrogue dipaturi erapũ daja. Eropa eragũ carĩ oyarãre ìapũ daja. Wũja pũritaricãyoro erãre. ⁴⁴ Eropigũ dipaturi

erāre apicā dipaturi waha, Goām̄u mera wereniguip̄u daja. Īḡu ero core ĩḡu arĩdiro dopa ta arĩp̄u. ⁴⁵ Eropa arĩtuha ĩḡu buherā pohrogue eraa, erāre arĩp̄u:

—¿M̄ua carĩrā soorā iiri dohpa? arĩp̄u ĩḡu. Eropa arĩtuha masa erā aricũ ĩaḡu õpa arĩp̄u:

—Irip̄eta āhraa. Dohparagā yu masure Goām̄u ĩḡu obeodigure ñerāre orācoma yure. ⁴⁶ Wahgāque. Ina warā. Īaque. Yure ĩhaturirāre obu ohō ahrimi, arĩp̄u ĩḡu.

Jesure ĩhaturirā ĩḡure peresu iĩnuma

Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11

⁴⁷ Īḡu eropa arĩ wereniguirisubu ḡua mera majaḡu m̄urup̄u Judap̄u erami. Eropirā masa bajarā ñoserimijiri yuc̄u d̄ucari opanirā ĩḡu mera yujuro mera erama. Erā pahia oparā, erā m̄urā sã erā obeonirā árĩma. ⁴⁸ Negohrare Jesure ĩhaturirāre wiabu õpa arĩ wereseretuhap̄u Juda: “Yuh̄u wayuporāre mimiḡu ĩḡu ta árĩḡucumi m̄ua ñeabu. ĩḡure yu mimira p̄uhr̄u ñeaque,” arĩp̄u Juda erāre. ⁴⁹ Eropiḡu eraḡu Jesu pohrogue mata wapurumujumi.

—Buheḡu, ¿āhriri m̄uh̄u? arĩ ĩḡure wayuporā mimimi.

⁵⁰ ĩḡu eropa mimicũ Jesu õpa arĩmi:

—Yu mera majaḡu, ¿duhpiḡu õguere ahriri m̄uh̄u? arĩmi ĩḡure.

Eropirā erā Jesure ñeama.

⁵¹ Erā eropa iicũ ĩaḡu Jesu mera majaḡu ĩḡu matamijire tũāwea aĩ, pahi op̄u pohro majaḡure ĩḡu gamirore tabe corodijucãmi. ⁵² ĩḡu eropa iicũ ĩaḡu Jesu ĩḡure weremi.

—M̄u matamijire dibuque. Gajirāre ñosenirā árĩrā, erā ñose gamecũ s̄irirācoma. ⁵³ Yu Paḡure yu itamudorecũ ĩḡup̄u bajarā anyuare doce cururire yu pohro obeobocumi. ¿Irire masibeari m̄ua? ⁵⁴ Eropa itamubodiro árĩquereḡu ta ĩḡure yure itamudoresome yuh̄u. Yu eropa dorebircũ Goām̄u yare erā gojarap̄u arĩdiro dopa ta eropa waroca, arĩmi ĩḡu.

⁵⁵ Eropa arĩtuha masare weremi ĩḡu:

—¿M̄ua ñoserimijiri mera, yuc̄u d̄ucari mera arirā yajari masure iro dopa m̄ua yure ñearā arirā iiari? Ūm̄ari n̄uc̄u Goām̄u wihigue yuh̄u m̄uare buhe doacũ, m̄ua yure ne ñeabirib̄u. ⁵⁶ Dohpaguere m̄ua yure eropa iirā i árĩpehreri Goām̄u yare werem̄htanirā erā arĩ gojadiro dopa ta iiaa m̄ua, arĩmi Jesu erāre.

Īḡure eropa ñeacũ ĩarā ḡua ĩḡu buherā árĩpehrerā ĩḡure cohã omagã wab̄u ḡua.

Judio masa oparā Jesure serēpiñuma

Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24

⁵⁷ Eropi ĩḡure ñeanirā pahi tauro op̄u Caifa waĩcuḡu ya wihigue aĩ ejañorā ĩḡure. Iri wihi ta masare buherā, m̄urā sã gamenereñorā.

⁵⁸ Pedrop̄u yoarogue erāre ĩhanur̄siap̄u. Eropa ĩhanur̄siaḡu Caifa ya wihire cãhmotara sãrirore eja, iri sãriro pohecague ñajaa wap̄u. Ñajaja, iri wihire corerā surara mera doap̄u. “Jesure duhpiicũ ĩaḡura,” arĩḡu doap̄u Pedro.

⁵⁹ Eropirā pahia oparā, gajirā oparā mera gamenererā Jesure wejēdorediarā, ḡuyari mera erā ĩḡure ñero dipuwaja moaborore guñamaariñorā. ⁶⁰ Erā eropa weresāburire guñabocabiriñorā. Eropa

guñabocabiriquererã ta masa bajarã ïgure eropa weresãmorã amañorã. Eropirã perã ïgure weresãmorã erañorã. Õpa arñorã:

⁶¹ —Ihĩ õpa arĩmi: “Goãmũ wihire cóãmasia. Eropa cóãgũ ʘhrenũ pũhrũ iri wihire dipaturi iigũra,” ïgũ arĩcũ peebũ gũa, arĩ weresãmaacãñorã Jesure.

⁶² Erã eropa arĩra pũhrũ pahia tauro opũ wahgãnũgaja, Jesure serẽpipũ:
—¿Oã mũre weresãquerecũ ta erãre yũhri gamebeari mũhũ? ¿Mũre erã weresãrire dohpa arĩ yũhri gahmeri mũhũ? arĩpũ opũ.

⁶³ ïgũ eroparĩcũ peequeregũ ta Jesu eropa pepicãpũ. ïgũ eropa yũhribiricũ ïagũ pahia tauro opũ ïgure dipaturi serẽpipũ daja:

—Goãmũ ojocarinigũicãgũ mera diaye arĩque mũhũ. Mũhũ eropa arĩbiricũ mũre ïgũ dipuwaja moagũcumĩ. Wereque gũare. ¿Cristo Goãmũ magũ ta ãhriri mũhũ? arĩ serẽpipũ daja.

⁶⁴ ïgũ eroparĩcũgue ta Jesu yũhripũ:

—ïgũ ta ãhraa. Mũare diaye weregũ tiiaa. Pũhrũ yũhũ masũ Goãmũ ïgũ obeodigũ Goãmũ yũ Pagũ turagũ pohro ïgũ diayepũ doacũ ïarãca mũa. Eropirã ʘmaro maja imica weca yũ dujaricũ sãre ïarãca, arĩ yũhripũ Jesu.

⁶⁵ ïgũ eroparĩcũ peegũ pahia opũ, ïgũ basi ïgũ sañarañe suhrirore yeguecãpũ gajirãre “Guatariacãmi,” arĩdoregũ.

—ïre weresãrãre gajirãre gamebeaa pare. ïgũ basi Goãmũre ïgũ ñero werenigũicũ peea mari. Eropirã ïgũ ñero iira dipuwajare masituhaa mari.

⁶⁶ ¿Eropirã dohpa iirãcuri mari dohpagũere ïre? arĩ serẽpipũ ïgũ gajirã oparãre.

—ïgũ ñeri dipuwaja wejẽcãro gahmea, arĩ yũhriñorã erã.

⁶⁷ Erã eropa arĩra pũhrũ ïgũ diapore disico ehosũ, ïgure pañorã erã.

⁶⁸ Gajirã ïgũ cuirire diricãhmota õpa arĩ wereyañorã ïgure:

—¿Noa mũre pari? Cristo Goãmũ beyedigũ árĩgũ ïabiriqueregũ ta wereque gũare, arĩ pañorã erã.

—ïgũre masibea, arĩ gũyañumi Pedro Jesure

Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27

⁶⁹ Eropi iri wihi pohro árĩri pũ ɔari pũ Pedropũ doapũ. ïgũ eropa doacũ ïago pahia opũ pohro majago ïgũ pohrogue erago õpa arĩpo:

—Mũ sã Jesu Galilea majagũ mera ãhrabũ, arĩpo igo.

⁷⁰ Igo eroparĩcũ peegũ Pedro õpa arĩpũ:

—¿Dohpa arĩmaacãgo iiri mũhũ? Mũ arĩgũre ne masibea yũhũ, arĩpũ Pedro árĩpehrerã erã peero.

⁷¹ Igo eropa arĩra pũhrũ iri pũ maja sãriro disiporo pohrogue warũ Pedro. Ero ïgũ árĩcũ gajigo pohro majago ïgure ïago, ero árĩrãre õpa arĩpo igo sã:

—Jesu Nazare majagũ mera ãhrami ihĩ, arĩpo igo Pedrore daja.

⁷² Igo eroparĩcũ peegũ Pedro yũhripũ:

—Goãmũ mera diaye arĩgũ iiaa. ïgũ mũ arĩgũre ne masibea yũhũ, arĩ yũhripũ Pedro.

⁷³ Eropi merogã pũhrũ ta ero nigũinirã Pedro pohrogue waha, ïgure õpa arĩñorã.

—Diaye ta ãhraa. Jesu mera majarã mera majagũ ta ãhraa mũ sã. Erã iro dopa ta werenigũia mũhũ, arĩñorã erã Pedrore.

⁷⁴ Erã eroparĩcũ Pedro yũhripũ:

—Diaye ta Goãmũ mera arĩgu iiaa mũare. Yũ diaye arĩbiricũ Goãmũ yũre dipuwaja moaporo. Īgu mũa arĩgũre ne masibea yũhũ, arĩ yũhripũ ĩgu erãre.

Īgu eroparĩcũ ta cãreña wererũ. ⁷⁵ Īgu werecũ peegu Jesu ĩgũre arĩrare guñapũ. “Cãreña ĩgu wereworo core ‘Jesure masibea,’ arĩgũca mũhũ. Ũhresubu eropa arĩgũca mũhũ,” Jesu ĩgũre arĩrare guñapũ Pedro. Eropa guñagũ iri sãrĩrore wiria turaro orepũ.

27

Pilato pohrogue Jesure aĩgãñuma

Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32

¹ Eropirã boyodi merero ta pahia oparã, mũrã sã Jesure erã wejẽdoreborore game weretamuñorã. ² Erã eropa weretamura pũhrũ ĩgũre dihri, Pilato waĩcũgu opu pohrogue aĩgã, ĩgũre oñorã Pilatore. Pilatopũ iri yeba majarã opu árĩmi.

Juda Iscariote sĩria wañumi

³ Eropigũ Jesure erã wejẽdorecũ ĩagũ Judapũ Jesure ĩgu ĩhmurare guña turaro bujawerewũ. Eropa bujawerewũ treinta seri niyuserire ĩgu ñearaserire wiagũ wagũ, pahia pohrogue, mũrã pohrogue eja, õpa arĩpũ:

⁴ —Jesu mũare yũ ĩhmudigũ ñeri marigũ ĩgu árĩquerecũ ta erã wejẽdoreama ĩgũre. Eropigũ mũare ĩgũre ĩhmugũ ñero iigu iiaya yũhũ. Eropigũ i niyuserire mũare wiagũ iiaa, arĩpũ Juda erãre.

Īgu eropa arĩ werera pũhrũ erã yũhriñorã:

—Eropa ta iicuraporo. Mũ eropa arĩri gũare duhpiburi árĩbeaa. Mũ dihta eropa arĩ pepia irire, arĩ yũhriñorã erã ĩgũre.

⁵ Erã eropa arĩ yũhrira pũhrũ erã árĩri wihi Goãmũ wihigue Juda ĩgu niyuserire mehsiripicãpũ. Mehsirituha waha wapũ. Waha, yuradare dirisiu, ĩgu basi ĩgu wũnũgũ tuhbiu, buhrimadija, sĩria wapũ pare.

⁶ Eropirã pahia oparã niyuserire aĩrã õpa arĩñorã:

—I niyure Goãmũ wihi maja comorogue niyeru diburi comorogue mari apimasibea. I niyeru mera ta masũre wejẽdorema. Eropiro mari doreri marire eropa árĩri niyure dibudorebeaa Goãmũ wihigue, arĩñorã erã erã basi.

⁷ Erã eropa arĩra pũhrũ, “Õpa iirã,” erã arĩ weretamura pũhrũ mátasorori mohmegũ ya yebare asũrã wañorã. Iriseri mera asũñorã. Gajipũ majarã iri macague eranirã sĩricũ erãre yaaburi yebare asũñorã.

⁸ Eropirã iri yebare “Di cóãri yeba,” arĩ waĩyema masa. Dohpague sãre eropa ta waĩcũa. ⁹ I árĩpehreri eropa wayoro iribojegue majagũ Jeremia ĩgu “Eropa waroca,” ĩgu arĩdiro dopa ta. Īgu Goãmũ ya weremũhtadigũ árĩñumi. Õpa arĩ gojañumi ĩgu: “‘Treinta niyuserire plataserire iripẽta wajayerãra gũa ĩgũre ñeaborore,’ arĩrãcoma Israe masa. ¹⁰ Eropirã iriseri mera mátasorori mohmegũ ya yebare asũrãcoma erã. Õpa ta yũre iidoremi Goãmũ,” arĩ gojañumi Jeremia iribojegue.

Pilato Jesure serẽpiñumi

Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38

¹¹ Eropi Pilatore erã Jesure ora pũhrũ ĩgũpũ ĩgũre serẽpipũ:

—¿Diaye ta judio masa erã opu ta ãhriri mũhũ? arĩ serẽpipũ Jesure.

—Mũ arĩro dopa ta ĩgu ta ãhraa, arĩ yũhripũ Jesu.

12 Eropa arĩ yuhriqueręu ta, pahia oparã, murã sã erã weresãcũ yuhribiripũ. 13 Īęu eropa yuhribiricũ ĩagũ Pilato serępipũ:

—¿I árĩpehreri erã weresãrire peebeari mũhũ? arĩ serępipũ ĩęu Jesure.

14 Īęu eropa arĩ serępiqueręcũ ta Jesu ne yuju disiro yuhribiripũ. Īęu eropa yuhribiricũ ĩagũ Pilato uca warũ.

Jesure wejędoreñuma

Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16

15 Bojori nũcũ Pascua árĩcũ peresu árĩdigũre yujugũre masa “Īęure wiuque,” erã arĩęũre Pilato eropa wiubasamũripũ. 16 Irisubure Barrabá waĩcũęũ peresugue árĩpũ. Īęũre masiñorã masa. 17 Eropigũ erã gamenerecũ Pilato serępipũ erãre:

—¿Nihipũre mũare wiubasacuri yũhũ? ¿O Barrabáre o Jesure “Cristo” erã arĩęũre wiubasacuri yũhũ? arĩ serępipũ Pilato Jesure wiudianijagũ.

18 Jesure masa erã mahicũ ĩarã judio masa oparã ĩęũre ĩhaturirã iñorã. Eropa ĩhaturirã ĩęũre oñorã Pilatore. Irire erã ĩhaturirare masigũ Pilato Jesure wiudiaripũ.

19 Eropi Pilato masare ĩęũ beyeri pęro ĩęũ doacũ ĩęũ marapo ĩęũre quere obeopo: “Dohpagã ñamire Jesure quęgo burigã ñero pepiabũ ĩęũre ñero iiburire. Eropigũ ĩęũre ñeri marigũre ne gajiropa iibiricãque mũhũ,” arĩ werebeopo ĩęũ marapo Pilatore.

20 Pilato Jesure eropa wiudiaqueręcũ ta pahia oparã, murã sã masare õpa arĩdoreñorã: “Barrabápũre wiudoreque. Jesupũre wejędoreque,” arĩdoreñorã masare. 21 Eropigũ Pilato masare serępipũ daja:

—¿Oã perãre nihipũre mũare wiubasacuri yũhũ? arĩ serępipũ.

—Barrabápũre wiubasaque gũare, arĩ yuhriñorã.

22 —¿Ihĩ Jesu, “Cristo” erã arĩęũpũre dohpa iigũcuri yũhũ? arĩ serępipũ ĩęũ.

—Crusague pabia wejęque ĩęũre, arĩ yuhriñorã masa árĩpehrerã.

23 —¿Ñehenore ñerire iiari ihĩ mũa eroparĩcũ? arĩpũ ĩęũ.

Īęũ eroparĩcũ peerã erã turaro mera gaguiniguinemoñorã:

—Crusague pabia wejęque ĩęũre, arĩ gaguiniguiñorã daja masa ĩęũre.

24 Erã eropa arĩ gaguiniguicũ peegũ, ĩęũre erã peediabiricũ ĩagũ, “Masa gua gamequeãbocoma,” arĩęũ, yuhrigũ ta õpa ĩpũ Pilato. Decore aĩęaridoretuhaja masa erã ĩhuro ĩęũ mojo coepũ. Eropa mojo coegũ õpa arĩpũ:

—Īre wejęra dipuwaja, yaha dipuwaja árĩsome. Mũa ya dipuwaja árĩroca, arĩęũ mojo coepũ.

25 Īęũ eroparĩcũ peerã árĩpehrerã masa õpa arĩñorã:

—Īre gua wejędorera dipuwaja gua porã sã gua ya dipuwaja ta árĩporo, arĩñorã masa.

26 Erã eroparĩcũ peegũ Pilato Barrabáre peresugue árĩdigũre wiudorepũ masa erã gameęũre. Eropa iituha Jesupũre yuradari mera tãradore, ĩęũre crusague pabia wejędoreęũ wiapũ surarare.

27 Īęũ eropa wiacũ Pilato ya wihigue ĩęũ surara aĩ ejañorã Jesure. Eropirã erã surara árĩpehrerãre Jesu pohrogue gameneoñorã. 28 Eropirã ĩęũ suhrire tuwea aĩ, opũ ya suhriro dopa bejariñere Jesure sãñorã.

29 Eropa sãtuha, pora berore iituha, ĩęũ dipuru weca duhpeoñorã. Eropa duhpeotuha, yucũęũre diayepũ mohsuañorã. Mohsuatuha, õpa arĩ wereyañorã erã ĩęũre ĩęũ pohro merejarã:

—Umupeorā arique. Judio masa opu ōaro arīporo, arī wereyañorā ĩgure.

³⁰ Eropirā ĩgure disico ehosñorā. Erā mohsuadigure ĩgure tuāwea aĩ, ĩgu dipurure pañorā irigu mera. ³¹ ĩgure eropa wereyara puhru erā sara suhriore tuwea aĩ ĩgu ya suhriopure sñorā daja. Eropirā crusague pabia wejemorā ĩgure aĩ wiria wañorā.

Erā Jesure crusague pabia wejēñuma
Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27

³² ĩgure aĩgā, Simo waĩcugure Cirene majagure bocatĩri, ĩgure Jesu ĩgu coāra crusare coātamudorema.

³³ Coāgā Gólgota waĩcurogue ejama. Gólgota arīro, mari ya mera “Dipu pero” arīro iiaa. ³⁴ Eropirā vinore suĩri deco mera erā morera decore Jesure orima erā. Iri decore ihriña, ihribirimi ĩgu.

³⁵ Eropirā ĩgu suhrire tuwea aĩra puhru ĩgure crusague pabiana erā. Eropa pabiatuha ĩgu suhri mārare, “¿Noa yañe arīrocuri iñe?” arī masimorā erā basi game deamehtu birama. Eropa iirā Goāmũ yare weremũhtadigu ĩgu arĩdiro dopa ta iirā iima erā. Ōpa arī gojañumi ĩgu: “Yaha suhrire erā basi aĩmorā, ‘¿Noa yañe arīrocuri iñe?’ arī masimorā erā basi game deamehtu birama erā,” arī gojañumi iribojegure.

³⁶ Deabiratuha ĩgure ĩhadoacurima erā. ³⁷ ĩgu dipuru weca crusague ōpa arī gojarapũre pabia tuma erā ĩgure weresāra wererapũre. “Ihĩ judio masa tauro opu āhrimi,” erā arī gojarapũre pabia tuma.

³⁸ Eropirā perā yajari mārare Jesu pohro gajĩ crusarigue pabia tuma erā säre. Yujugu ĩgu diayepũ, gajigure ĩgu copũ pabia tuma erā. ³⁹ Crusari pohro tarigārā Jesure ĩha, erā dipure yurerā, ñero arī wereniguima ĩgure:

⁴⁰ —“Goāmũ wihire cohā, ũhrenũ puhru iri wihire amugura daja,” arī wereniguidigu arĩribũ mũhũ. Goāmũ magũ arĩgu mũ basi dijaque. Eropigu mũ basi itamuque. Eropigu tari weregũca mũhũ, arĩma masa.

⁴¹ Eropa ta pahia oparā, masare buherā sã eropa arī wereyama.

⁴² —ĩgu gajiräre taudigu arĩqueregu ta ĩgu basi taumasibeami. “Israe masa opu āhraa,” arĩrimi ĩgu. Eropirā ĩgu basi ĩgu دچارicũ ĩarā ĩgure umupeorāca. ⁴³ ĩgũpũ Goāmũre umupeorimi. Eropigu “Goāmũ magũ āhraa,” arĩrimi ĩgu. ĩgu eropa arĩgu arĩcũ Goāmũpũ ĩgure itamuporo, arī wereyama erā.

⁴⁴ Yajari mura ĩgu pohro erā pabianirā eropa ta ĩgure wereya ñero wereniguima erā sã.

Jesu sĩria wañumi

Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30

⁴⁵ Eropi goeri boje arĩcũ ũhre hora gohra arĩpehrerogue naitĩa wabũ.

⁴⁶ Eropigu irisubu naitĩa wari subure Jesu turaro gaguinimi:

—Elĩ, Elĩ, ¿lema sabactani? arĩmi ĩgu. Eropa arĩgu ōpa arĩgu iimi mari ya mera: “Yũ Goāmũ, yũ Goāmũ, ¿duhpigu yure cohāri mũhũ?” arĩgu iimi.

⁴⁷ ĩgu eroparĩcũ peenirā yujurāyeri ero niguinirā ōpa arĩrima:

—Goāmũ ya weremũhtadigure Eliare sihugu iicumĩ, arĩrima erā.

⁴⁸ Eropigu yujugu erā mera majagu mimi aĩri yũsu mera vino suĩrire yosotuha, aĩ omagā, yucũgu ojogorore diritu, Jesure simujumi. ⁴⁹ ĩgu eropa iicũ ĩarā gajirā simujugure ōpa arĩma:

—Corenique. Elia ĩgure ĩgu itamucũ ĩanirā dohpa mari, arĩma erā.

⁵⁰ Erã eropa arĩra pũhrũ dipaturi Jesu turaro gaguinigi sĩria wami.
⁵¹ Īgũ sĩricũ ta Goãmũ wihi majañe suhriro ero erã cãhmotara suhriro deco mera yehguea wayoro. Eropiro yeba sã ñohmebũ. Eropa ñohmecũ utã sã pagayeri sã wahria wabũ. ⁵² Eropirã masa goberi pãricũ, bajarã Goãmũ yarã árĩnirã iribojegue sĩrinirã mura masa wiriañorã. ⁵³ Masa wiriarã iri goberire cóacã õari macague Jerusalengue wañorã erã. Eroque erã wacũ masa bajarã erãre ñañorã.

⁵⁴ Eropirã yeba ñohmecũ ñarã, sĩrinirã mura erã masa wiriacũ ñarã, surara opũ ĩgũ surara mera uca wama. Erã Jesure crusague árĩgure corerã árĩma. Uca wa, õpa arĩma:

—Diaye ta ãhraa. Ihĩ Goãmũ magũ ta ãhrañumi, arĩma erã.

⁵⁵ Eropirã Galileague Jesu mera arinirã ĩgure itamunirã nome árĩma. Yoarogue crusague tuyagure ñhabeo niguibũ gua erã mera. ⁵⁶ Erã nome mera María Magdalena árĩmo. Gajigo María waĩcũgo sã árĩmo. Igopũ Santiago, José sã pago árĩmo. Gajigo Zebedeo marapo árĩmo.

Jesu dũpũre masa gobegue apiñumi José

Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42

⁵⁷ Eropi ñamicague José Arimatea majagũ doberi opagũ ero árĩmi. Īgũ Jesu buhegu árĩmi. ⁵⁸ Eropigũ Pilato pohroque eja, Jesu dũpũre serẽpũ. Īgũ eropa serẽcũ peegũ Jesu mura dũpũre odorepũ Pilato. ⁵⁹ Īgũ eropa dorera pũhrũ Josẽpũ Jesu mura dũpũre aĩ, diju, õari suhriro guhriari mariri suhriro mera ĩgũ dũpũre omapũ. ⁶⁰ Omatuha, José ĩgũ ya masa gobegue apipũ ĩgũ dũpũre. Iri gobe erã utãyegue erã seara gobe mama gobe árĩyoro. Iri gobegue apituha, wũariye utãyere taragãpũ iriye mera bihabu. Bihatuha, waha wapũ. ⁶¹ Eropirã María Magdalena, gajigo María mera iri gobegure ñhadoo coreñorã.

Jesure erã apira gobere surara coreñuma

⁶² Eropi gajinũ, Pascua árĩburire erã amuranũ pũhrũ Sabado árĩcũ pahia oparã, fariseo masa sã Pilato pohro gamenereñorã. ⁶³ Gameneretuha õpa arĩñorã erã Pilatore:

—Opũ, irire guñaã gua. Īgũ guyaricũgũ Jesu ojocarinigũ õpa arĩpũ ĩgũ: “Uhrenũ pũhrũ masa mũriagũca yũhũ,” arĩpũ ĩgũ. ⁶⁴ Īgũ eropa arĩdigũ árĩcũ ĩgũ buherãpũ ĩgũ dũpũre yajabocoma. Eropa yajarã masare õpa arĩbocoma: “Jesu masa mũriami,” arĩbocoma erã. Īgũ Jesupũ masare guyangũ iimi. Īgũ buherã sã “Īgũ masa mũriami,” arĩã guyarã iirãcoma. Eropirã Jesu ĩgũ guyadiro tauro erã guyaripũ ñetariaroca. Eropa yajari arĩgũ uhrenũ gohra mũ surarare corecoreque erã ĩgũ mũrũre apidiroque, arĩñorã erã Pilatore.

⁶⁵ Pilato yũhripũ:

—Áũ. Yaharã surara coreporo. Eropirã mũa bocatũuropẽ iri gobere õaro coreque, arĩpũ ĩgũ erãre.

⁶⁶ Īgũ eroparĩcũ erã waha, iri gobere bihariye merague ta pihatuñorã masa erã ñajacũ ñha masimorã. Eropirã surarare iri gobere corecoreñorã.

28

Jesu masa mũriañumi

Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10

¹ Eropi judio masa soorinũpũ Sabadonũpũ irinũ taricũ, Domingo árĩcũ ñamiñarigã árĩcũ María Magdalena gajigo María mera Jesu masa gobere

ĭarā wañorā. ² Eropiro mata yeba turaro ñohme purumujuyoro. Eropa ñohmecũ mari Opũ ĭgu anyu ɔmarogue aridigũ dijari, masa gobere bihariyere utāyere tarabeo iriye weca doapũ. ³ ĭgu anyu bupu miaro dopa ðaro gosesirigũ, ĭgu suhri yaji poari iro dopa ðaro boreri suhricugũ árĭpũ. ⁴ ĭgu eropa dehyoacũ, surara iri gobere corerā, ɔcataria wa, naragā, weca gohrare sĭrinirā iro dopa wañorā. ⁵ Eropigũ anyupũ erā nomere ðpa arĭpũ: —Yũre güibircāque. Crusague erā pabiadigũre Jesure mũa amacũ masia yũhũ. ⁶ ĭgu dohpaguere ðre marimi. ĭgu arĭdiro dopa ta ĭgu masa mũaria wami. Erā ĭgu dũpũre erā apidirore ĭarā arique. ⁷ Tuhaja ĭgu buherā pohrogue ɔmũdiaro waha, ðpa arĭ wererā waque: “Ihĭ Jesu sĭridigũ masa mũariami. Eropigũ mũa core Galileague ĭgu wamũhtagũcumĩ. Eroque ĭgũre ĭarāca mũa,” arĭ wererā waque mũa. I yũ arĭrare guñaque mũa, arĭpũ anyu erā nomere.

⁸ ĭgu eropa arĭra pũhrũ erā nome masa gobegue árĭnirā nome yojaro mera wiria, erā ĭarare güiquererā ta, mucubiriri mera Jesu buherāre wererā warā, omañorā. ⁹ Eropa warā nomere Jesu bocatĭripũ:

—¿Noho wahari mũa? arĭ serēpipũ ĭgu. ĭgũre ĭha erāpũ ĭgu pohrogue eja, ĭgu guburire ñeha ĭgũre umupeoñorā.

¹⁰ —Güibircāque mũa. Yũ pagũ porāre “Galileague waque,” arĭ wererisa. Eroque yũre ĭarācoma, arĭpũ Jesu erāre.

Masa gobere corerā surara erā ĭarare wereñuma

¹¹ Erā nome wererā warisubu surara watope yujurāyeri masa gobere corenirā surara Jerusaléngue pahia oparāre wererā wañorā. Jesu ĭgu masa gobegue ĭgu mũriarare werepehocañorā. ¹² Erā eropa arĭ werecũ pahia oparā, mũrā mera gamenereñorā. Gamenere weretamuñorā. Eropirā surarare gũyadorerā niyerure wajayeñorā.

¹³ —Ōpa arĭque mũa masare: “Ñami gũa carĭra pũhrũ, ĭgu buherāpũ masa gobegue eraa, ĭgu dũpũre aĭcānirā āhrama,” arĭ wereque masare.

¹⁴ Mũa eropa arĭ werecũ Pilatopũ mũa carĭtariarare peecābocumi. ĭgu eropa peecũ, ĭgũre wererāra gũa. “Erāre dipuwaja moabircāque,” arĭ wererāra gũa ĭgũre, arĭñorā erā surarare.

¹⁵ Erā eropa arĭra pũhrũ surarapũ niyerure ñeha, erāre erā gũyadorediro dopa ta masare wererā wañorā erā. “Jesu buherā aĭcānirā āhrama ĭgu mũrũ dũpũre,” arĭñorā erā. Eropirā eropa Jesu ĭgu dũpũ arĭrare wereniguima judio masa. Dohpague säre eropa ta arĭ werema erā.

Jesu ĭgu buherāre ĭgu yare ĭgu iidorerā apiñumi

Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23

¹⁶ Eropi gũa Jesu buherā once buherā Galileague waha utāgũgue Jesu ĭgu wadoredigũgue wabũ gũa. ¹⁷ Eroque eja Jesure ĭarā umupeobũ gũa ĭgũre. Eropa umupeoquererā ta gũa yujurāyeri “Ihĭ Goāmũ magũ árĭbiribocumi,” arĭ pepiribũ dohpa. ¹⁸ ĭgũpũ ðpa arĭmi gũare:

—I yebaguere, ɔmaro säre Goāmũ árĭpehrerā tauro turarire omĩ yũre.

¹⁹ ĭgu eropa ocũ mũare ðpa iidorea: Árĭpehrero majarāre yahare buherā waque erā yaharā erā waboro dopa. Eropirā mari Pagũ waĩ mera, yũ waĩ mera, Espĭritu Santo waĩ mera erāre waĩyeque. ²⁰ Eropirā mũare yũ dorerare erā ipehoburire buheque erāre mũa. Eropirā ire yũ arĭrare guñaque: Árĭpehrerinũri nũcũ mũa mera árĭgũca ne i ɔmũ pehrecũgue, arĭ weremi gũare Jesu.

San Marcos

Ñu waïyegũ buhenũgañumi

Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28

¹ Goãmũ magũ Jesucristo ïgũ iirare, ðari buherire wereri ðpa árinũgayoro.

² Goãmũ yare weremãhtadigũ Isaia ïgũ iribojegue gojadiro dopa ta i wereri ãhraa. Òpa arĩ gojañumi ïgũ:

Goãmũ ïgũ magũre ðpa arĩpũ: “Mũ core mũre wereyubure obeogũ iiaa.

³ Eropigũ ïgũ masa marirogue áriũgũcumi. ïgũre peerãre weregũ busũro mera arĩ wereniguũgũcumi: ‘Mari Opũ ïgũ ariburi mare amuro dopa ïgũ ariboro core ðarã áriũyũque ïgũre peemorã,’ arĩ wereniguũgũcumi,” arĩpũ Goãmũ, arĩ gojañumi Isaia, Ñu waïyegũ ïgũ masa dehyoaboro coregũ.

⁴ Eropigũ Ñu waïyegũ masa marirogue masare buhemũripũ. Òpa arĩpũ: —Mũa ñero iirire bujawereque. Dohpaguere ðaripũre gohrotoque. Eropirã waïyenirã áriũque. Mũa eropa gohrotocũ ïagũ mũa ñero iirare Goãmũ cãdijigũcumi, arĩ buhemũripũ ïgũ. ⁵ Eropirã áriũpehrero Judea yeba majarã, Jerusalén majarã mera ïgũ pohrogue peerã ejañorã. Eropigũ Ñu erãre waïyepũ Jordán waïcũriyague. Erã ñero iirare weretarituhacũ ïha ïgũ erãre waïyemũripũ.

⁶ Eropigũ Ñu camello ya gasiro suhrirore suhricũpũ. Waibũgũ ya gasirore ta tuãdiuridacũgũ áriũpũ. Poreroa, mome sã ïgũ bari áriũyoro.

⁷ Eropigũ ðpa arĩ buhemũripũ:

—Yũ pũhrũre yũ tauro turagũ arigũcumi. Òatariagũ ãhrimi ïgũ. ïgũ iro dopa ðagũ áriũbeaa yũpũ. Eropigũ ïgũre pepigũ, “Yũ tamera bu áriũgũ ãhraa yũhũ,” arĩ pepia yũhũ. ⁸ Masare waïyegũ deco mera waïyeya yũpũ. ïgũpũ yũ tauro iigũcumi. Mũare Goãmũ yarã iigũcumi ïgũ. Espĩritu Santore masa mera áriũniguicũ iigũcumi, arĩ buhepũ Ñu.

Ñu Jesure waïyeñumi

Mt 3.13-17; Lc 3.21-22

⁹ Eropi irisubure Jesu Nazaregue, Galilea yeba áriũri maca áriũdigũ, dia Jordán waïcũriyague ejaũpũ. ïgũ eropa ejaũ Ñu waïyepũ ïgũre. ¹⁰ ïgũ waïyeturahajacũ Jesu diague niguidigũ, majanũgaja umarogue ïhamũjupũ. Umũsi pãrimaa wayoro. Ero pãrimaacũ ta Espĩritu Santo buja iro dopa bejagũ ïgũ weca dijibejajapũ. ¹¹ Eropiro umarogue wereniguiri busũyoro.

—Mũhũ yũ magũ yũ mahigũ ãhraa. Mũ mera bũrigã mucubiria, arĩro cariyoro umarogue.

Satana ñerire iidoreriñumi Jesure

Mt 4.1-11; Lc 4.1-13

¹² Irisubure Espĩritu Santo Jesure masa marirogue wadorepũ. ¹³ Eroque ejaũgũ cuarenta ñuri gohra áriũpũ. Eroque ïgũ áriũcũ, Satanapũ Jesu ïgũ ñero iirire ïadiagũ ñerire iidoreripũ ïgũre. Eropigũ Jesu waimũrã ñũgũ majarã watope áriũpũ. Eropirã anyuapũ ïgũre itamu ïgũre bari oñorã.

Jesu Galilea yebague buheñumi

Mt 4.12-17; Lc 4.14-15

14 Eropi Ñure erã peresugue erã biha dohora pũhrũ, Jesupũ Galileague ðari buherire Goãmũ ïgũ opũ árĩrire weregũ wapũ. 15 Õpa arĩ werepũ:

—Dohpaguere ðpa ãhraa: Goãmũ ïgũ opũ árĩboro merogã duhyaa. Mũa ñeri iirire bujawereque. Eropirã ðarire gohrotoque. Õari buherire peeque mũa, arĩ buhemũripũ Jesu.

Jesu wapicũrã wai wejẽrãre ïgũ mera majarã árĩmorãre sihuñumi

Mt 4.18-22; Lc 5.1-11

16 Eropigũ Galilea waĩcũriya tũroque ejagũ, Simore ïgũ pagũ magũ mera bocajapũ. Erã wai wejẽdi masa árĩñorã. Erã wejẽdi yucũre mehyurã iĩñorã erã iri ditaru wũari ditarugue.

17 Erãre arĩpũ Jesu:

—Yũ mera majarã árĩmorã arique mũa. Yũ mera mũa aricũ mũa waire mũa ñeha gameneorã mũa iiro dopa ta, Goãmũ yarã árĩmorãre sihu gameneomorãre iirã árĩcũ iigũra mũare. Yũ mera mũa aricũ eropa iĩmorãre apigũra mũare. Eropirã yũ mera arique, arĩpũ Jesu.

18 ïgũ eroparĩcũ peerã, erã wejẽdi yucũre apicã ïgũ mera waha wañorã.

19 Eropirã erã merogã tarigã Santiagore ïgũ pagũ magũ Ñu sãre bocañañorã daja. Erãpũ Zebedeo porã árĩñorã. Erã ya dohodirugue erã wejẽdi yucũre amurã iĩñorã. 20 Erã perãre ïgũ sihubeopũ. ïgũ sihubeocũ pee erãpũ erã pagũre ïgũre itamurã mera dohodirugue apicã Jesu mera waha wañorã.

Watĩ ñajasũdigũ Jesure bocatĩriñumi

Lc 4.31-37

21 Eropi erã Capernaum waĩcũri macague ejañorã. Eropigũ Sabado árĩcũ judio masa erã buheri wihigue buhegũ ñajapũ. 22 Eropigũ ðaro masipehogũ buhegũ, judio masare erã buherã iro dopa árĩbiripũ ïgũ. ïgũ eropa buhecũ iri maca majarã pee uca wañorã. 23 Irisubure iri wihire yujugũ watĩ ñajasũdigũ arĩpũ. Eropigũ ðpa arĩ gaguiniguiũ Jesure:

24 —Mũhũ Jesu Nazare majagũ garibobiricãque gũare watẽare. ¿Duh-pibu ðpa iiri gũare? ¿Mũhũ gũare dederecũ iibu iiri? Goãmũ magũ mũ ðagũ árĩcũ gũa masia, arĩ gaguiniguiũ ïgũ Jesure.

25 ïgũ eroparĩcũ peegũ Jesu turipũ watĩre:

—Ejarimaricãque. ïgũre cohã wiria waque, arĩpũ Jesu.

26 Eropigũ watĩ masure yeba mehmereja tũrucũ iipũ. ïgũ gaguiniguiũ ta wiriapũ ïgũre. 27 Eropirã árĩpehrerã iri wihi doanirã ïgũ eropa wacũ ïha ucataria waha ðpa arĩñorã:

—Yaho. ¿Ñehe buheri ãhriri ii? ¿Mama buheri ta ãhriri? ïgũ opũ iro dopa ta doremi watẽare. ïgũ dorecũ watẽapũ tarinũgabeama ïgũre, arĩ wereniguiñorã iri wihi doarã erã basi.

28 Eropirã bajamenũrigã pũhrũgã ta, árĩpehrerã Galilea yeba majarã iirire ïgũ eropa iirare masipehrea wañorã.

Jesu Simo Pedro mũñecore ðago iĩñumi

Mt 8.14-15; Lc 4.38-39

29 Eropi Jesu sã judio masa erã buheri wihigue árĩnirã wiria wañorã. Erã eropa wiriara pũhrũ Jesu, Santiago, Ñu mera, Simo ïgũ pagũ magũ Andre sã ya wihigue ñajapũ. 30 Irisubure Simo mũñeco nimacũri dorecũgo camague igo oyacũ wereñorã Jesure. 31 Erã eropa werecũ peegũ, ïgũ igo pohrogue eja, igo mojtore ñeha, igore tara wahgũ dobopũ. ïgũ tara

wahgũ dobocũ ta igore nimacũri taria wayoro. Taricũ pepigo igorũ wahgã erãre bari ejopo.

Jesu bajarã dorecũrãre ðarã iĩũumi

Mt 8.16-17; Lc 4.40-41

³² Ñamicague abe ñajara pũhrũgue masa árĩpehrerã dorecũrãre, gajirã watẽa ñajasũnirãre, pũriri dorecũrãre Jesu pohrogue aĩ ejañorã.

³³ Eropirã árĩpehrerã iri maca majarã gamenereñorã Jesu árĩri wihĩ disiporore. ³⁴ Eropigũ Jesu bajarã dorecũrãre, baja dore oparãre ðarã wacũ iipũ. Masa bajarãre watẽare wiupũ. Eropigũ watẽa Jesu Goãmũ magũ ĩgũ árĩrire erã masicũ ĩagũ Jesupũ erãre irire weredorebiripũ.

Galilea yebague Jesu buheñumi

Lc 4.42-44

³⁵ Eropigũ ñamiñarigã árĩcũ boyoboro core, ĩgũ wahgãra pũhrũ masa marirogue ĩgũ Pagũ Goãmũre serẽgũ warũ. ³⁶ ĩgũ eropa wacũ ĩarã Simo sã ĩgũre amarã ejañorã. ³⁷ Eropirã ĩgũre bocatĩri ðpa arĩñorã:

—Masa árĩpehrerã mũre ahmama, arĩñorã erã ĩgũre.

³⁸ Erã eroparĩcũ peegũ ðpa arĩpũ Jesupũ.

—I macare buhegũ ahrabũ yũhũ. Eropirã gaji macari sãre ðgã maja macari sãre buherã warã mari. Yũhũ iri macari sãre buhegũra, arĩpũ Jesu.

³⁹ Eropigũ árĩpehrero Galilea yebare buhecuripũ. Eropigũ macari nũcũ erã ya buheri wirigue ñajaja buherũ. Pũriri dorecũrã sãre pũririre cóãpũ. Watẽare masare ñajanirãre cohã wiupũ.

Jesu camĩ boagũre ðagũ iĩũumi

Mt 8.1-4; Lc 5.12-16

⁴⁰ Eropĩ gajigũ camĩ boagũ Jesu pohrogue eja, mereja serẽpũ:

—Mũhũ yũre ðagũ wacũ iidiagũ, yũre ðagũ wacũ iimasia, arĩpũ camĩ boagupũ Jesure.

⁴¹ ĩgũ eroparĩcũ peegũ Jesu ĩgũre mojomoro ĩarũ. Eropigũ Jesu ĩgũ mojoto mera mohmeripũ. Mohmeripũ ta ðpa arĩpũ:

—Irire iidiaca. ðagũ árĩque mũhũ, arĩpũ Jesu.

⁴² ĩgũ eroparĩcũ ta ĩgũ camĩ boara yaria wayoro. ðagũ warũ ĩgũ. ⁴³ ĩgũ eropa wacũ ĩagũ Jesu ĩgũre turaro mera wererũ:

⁴⁴ —Yũhũ mũre ðpa iirare gajirãre ne werebircãque. Eropa werebiri-querẽgũ ta mũ dũpũre ðaro warare pahire ĩhmugũ waque, “ðagũ aħrimi,” arĩdoregũ. Goãmũ doreri Moiserẽ ĩgũ apidiro dopa ta iique. Eropigũ mirimagũgãre oque pahire mũ ðagũ warare masare mũ ĩhmuburire, arĩpũ Jesu ĩgũre. ðpa arĩtuhaja waque, arĩpũ ĩgũre.

⁴⁵ ĩgũ eropa masare weredorebiri-querẽcũ ta ĩgũpũ waha árĩpehreri macari majarãre Jesu ĩgũre ðagũ wacũ iirare wererũ. ĩgũ eropa werera pũhrũ Jesu masa bajarã erã árĩroguere wamasibiripũ. Eropigũ ĩgũ masa bajamerãgã árĩrogue árĩpũ. Erogue ĩgũ árĩcũ baja macari majarã ĩgũ pohrogue ejañorã.

2

Jesu dũpũ buhadigũre ðagũ wacũ iĩũumi

Mt 9.1-8; Lc 5.17-26

¹ Bajamenũri pũhrũ Jesu Capernaumgue dujaa warũ. Wihigue ĩgũ árĩcũ masa masiñorã. ² Eropirã masa ero bajarã gamenere iri wihire ujutũria

waha disiporogue wirinugajañorã. Eropigu Jesu erãre õari buherire werepũ. ³ Eropirã gajirã sã Jesu pohro ejariñorã. Erã wapicurã Ʃma dũpũ buhadigũre aĩ ejañorã. ⁴ Eropa ejarã masa bajarã árĩcũ ïarã Jesu pohroguẽ aĩ ñajamasibiriñorã. Eropirã erã dũpũ buhadigũre aĩ muju wihi weca aĩ weasiri ñajaa Jesu ïgu niguiro weca pihri dijuñorã. “Jesu ihĩ ïgu dorecurire taricũ iigũcumi,” arĩ pepiñorã erã. ⁵ Erã eroparĩ pepicũ masigu Jesupũ dorecũgũre õpa arĩ werepũ:

—Mahũ, mu ñero iirare cóãtuhabũ, arĩpũ Jesu dũpũ buhadigũre.

⁶ ïgu eroparĩcũ peerã erogũe doarã judio masare buherãpũ erã basi õpa arĩ pepiñorã: ⁷ “Ihĩ eropa arĩ wereniguibiricãporo. Goãmũre ñero wereniguigu iimi ihĩ. ïgu masũ mari iro dopa árĩgu ãhrimi ïgu sã. Eropigu ïgu mari ñero iirare cóãmasibeami. Goãmũ dihta masa erã ñero iirire cóãmasimi,” arĩ pepiñorã erã. ⁸ Erã eropa arĩ pepicũ ïagu, Jesu erã pepirire masigu õpa arĩpũ erãre:

—¿Duhpirã mua eropa arĩ pepiri? ⁹ “Mu ñero iirare cóãtuhabũ,” yũ arĩcũ pee “Gũyaricũgu ãhrimi,” arãa mua yũre masibiriquererã ta. Ihĩ dũpũ buhadigũre “Wahgãnũgajaque,” yũ arĩcũ ïgu wahgãnũgajacũ ïarã yũ arĩra diaye árĩcũ masirãca mua. ¹⁰ Yũhũ masũ Goãmũ ïgu obeodigu árĩgu i yebaguere masa erã ñero iirire cóãmasia yũhũ. Mua irire masiboro dopa ïgũre wahgãnũgajacũ iigũra, arĩpũ Jesu judio masare buherãre.

Eropa arĩtuhaja dũpũ buhadigũre õpa arĩpũ:

¹¹ —Mũre arĩgu iiaa: Wahgãnũgajaque. Curique. Mu pũgũre aĩ waque mu ya wihigue, arĩpũ ïgũre Jesu.

¹² ïgu eroparĩcũ peegu dũpũ buhadigũpũ wahgãnũgaja, ïgu pũgũre aĩ árĩpehrerã masa erã ihuro wiria waha wapũ. ïgu eropiicũ ïarã erã árĩpehrerã ïhamaria wañorã.

—Goãmũ õagu turagu ãhrimi. Ne õpa iirire ïabirimũrabũ mari, arĩñorã erã basi.

Jesu Levĩre ïgu mera majagu árĩbure sihuñumi

Mt 9.9-13; Lc 5.27-32

¹³ Eropi dipaturi Jesu ditaru tũroguẽ wapũ. Eropigu masa bajarã ïgu pohroguẽ eja gamenerecũ ïagu ïgu erãre buhepũ. ¹⁴ Eropa iitua, erogũe árĩdigũ wagu, Levĩre Alfeo magũre ïgu mohmeri taribugũe bocajapũ. Gajirã mera oparã ya árĩburire wajasea corerã mera árĩpũ Levĩ. ïgũre bocajagu õpa arĩpũ:

—Yũ mera majagu árĩbu ariqũe mũhũ, arĩpũ Jesu Levĩre.

ïgu eroparĩcũ peegu Levĩpũ wahgãnũgaja Jesu mera waha wapũ.

¹⁵ Pũhrũ ïgu ïgu buherã mera Levĩ ya wihire mesague ba doacũ bajarã wajasea corerã “Ñero iirã ãhriima,” masa erã arĩrã erã mera ba doañorã.

¹⁶ Erogũe erã doara pũhrũ, gajirã judio masare buherã, fariseo masa sã Jesu ñero iirã mera ïgu bacũ ïañorã. Eropa ïarã õpa arĩñorã:

—¿Duhpigũ ñero iirã wajasea corerã mera bahari Jesu? arĩ serẽpiñorã judio masare buherã Jesu buherãre.

¹⁷ Erã eroparĩcũ peegu õpa arĩ yũhripũ Jesupũ:

—Dorecurã dihta duhturure ahmama. Dorecurã duhturure amaro dopa ta “Ñegu ãhraa yũhũ,” arĩrã yũre amarãcoma. Eropigu “Ñegu ãhraa,” arĩrã dihtare erã ñero iirare bujaweredore õaripũre gohrotocũ iigu aribũ yũhũ. Erã basi “Õarã ãhraa gũa,” arĩ pepirãpũre itamugu aribiribũ, arĩpũ Jesu erãre.

Ba duhurire serēpiñuma gajirã Jesure

Mt 9.14-17; Lc 5.33-39

¹⁸ Irisubure Ñu buherã, fariseo masa sã Goãmure umupeomorã ba duhumãriñorã. Eropirã masa Jesu pohro eraa ïgure serēpiñorã.

—Erã Ñu buherã, fariseo masa buherã sã Goãmũ ya árĩburire iirã, ba duhumarama. ¿Duhpirã mũ buherãpũ ba duhubeari? arĩñorã erã Jesure.

¹⁹ Erã eroparĩcũ pee Jesu erãre õpa arĩ yũhripũ:

—Õpa aãhraa iri: Mojoto diridigu ïgu bosenure iicũ ïgu mera majarã bujawererã ba duhurã iibeama. ïgu mera árĩrã mucubiri barã iima. Eropa ta yũ buherã sã yũ mera árĩrã ba duhumasibeama. ²⁰ Yujunũ Goãmũ yũre aĩcãgũcumĩ. Eropa ïgu aĩgãra pũhrũ yũ buherã mera árĩsome yũhũ. Eropirã irisubugue tamerare yũ buherã ba duhurãcoma, arĩpũ Jesu.

²¹ Erã iribojegue maja buheri mera mama buheri mera erã buhe morediacũ ïagũ õpa arĩ werenemopũ Jesu werenigui queori mera:

—Ne mama gasiro suhri gasiro mera mũrañe suhrirore seretu masiya mara. Eropiicũ mama gasiro mari coera pũhrũ mũrañere suhrirore taragameneo, wũatariaro yehgucũ iiaa. Eropa ta mama buherire mũra buheri mera wapi moa buhebircãro gahmea. ²² Eropirã ne igui decore imisĩri decore waibũgu gasiro ajurore mũra ajurore pisãbircãro gahmea. Eropiro igui deco pahmutarirogue mũra ajurore yehgue dija wahaa. Iri ajuro yehgucũ igui deco sã cohmo, ajuro sã cohmoa wahaa. Eropirã igui decore mama ajuro mera pisãro gahmea. Eropiicũ igui deco sã cohmobeeaa. Ajuro sã cohmobeeaa. Eropa ta mama buheri, mũra buheri mera more buhebircãro gahmea, arĩ buhepũ Jesu erãre.

Sabado árĩcũ Jesu buherã trigo pororire tũrĩñuma

Mt 12.1-8; Lc 6.1-5

²³ Gajinũ Sabado árĩcũ Jesu sã trigo pohegue ïha taria wañorã. Eroguetariarã ïgu buherãpũ trigo pororire tũrĩ tari wahgãñorã. ²⁴ Erã eropiicũ ïarã õpa arĩñorã fariseo masa Jesure:

—Peenique gũare. ¿Duhpirã mũ buherã Sabadonũ mari soorinũ árĩquerecũ Goãmũ ïgu mohmedorebiririnũre mohmeri erã? Mari dorerire tarinũgarã iima, arĩñorã erã Jesure.

²⁵⁻²⁶ Erã eroparĩcũ peegu yũ buherã tarinũgarã iibeama arĩgu õpa arĩpũ erãre:

—Iribojegue Davi ïgu mera majarã mera oaboagu Goãmũ wihigue ñaja iri wihi árĩri panre Goãmũ ya panre bañumi. Eropigu ïgu mera majarã sãre badoregu iri panre oñumi. Iri panre pahia dihtare badorera árĩyoro. Goãmũ doreri gajirãre iri panre badorebiriyoro. Irisubure Abiata waĩcũgu pahia opũ árĩñumi. ¿Davi sã irire erã iirare Goãmũ yare erã gojarare buhebirari mũa? Davi iri panre bagũ Goãmũre tarinũgagu iibiriñumi. Dohpagãre yũ buherã sã i trigo yerire tũrĩ barã Goãmũre tarinũgarã iibeama, arĩpũ Jesu.

²⁷ Eropa arĩtuhaja õpa arĩnemopũ:

—Goãmũ masare iituhajagu soorinũre doreñumi “Masa sooporo,” arĩgu. Eropa iigu masa inũre iiburire weregu aãrimi. Masapũ inũre erã iiburire wererã árĩbeama. ²⁸ Eropigu yũhũ masũ Goãmũ ïgu obeodigu inonũ soorinũ sãre masa erã iiburire doremasia, arĩpũ Jesu erãre.

3

Mojoto bũhadigu õaro wañumi

Mt 12.9-14; Lc 6.6-11

1 Gaji Sabado árĩcũ Jesu judio masa erã buheri wihigue eja ñajaru daja. Eropigu mojoto buhadigu sã ero arĩpu. Eropirã iri wihi arĩrã Jesure ñhanũñorã ñgure weresãmorã. 2 Sabado árĩcũ Jesu mojoto buhadigure ñgu õagu iicũ ñarã, “Mari soorinũre Jesu mohmegũ iimi,” arĩ weresãdiañorã Jesure. 3 Eropigu õpa arĩpu Jesu mojoto buhadigure:

—Wahgãnũgajaque. Arique õgue, arĩpu.

Õpa arĩtuha iri wihi arĩrãre werepu:

4 —¿Sabado árĩcũ õarire iicũ õabeari? ¿Ñerire iicũpũre õhari mũa pepicũ? Sabado árĩcũ masũre masucũ õapũrica. Masũre wejẽcũpũre õabeaa, arĩ werepu Jesu erãre.

Ñgu eropa arĩquerecũ ta yũhribiriñorã. 5 Erã eropa yũhribiricũ ñagu Jesu erãre ñhamehtu erã mera guaru. Erã ñgure peediabiricũ ñagu Jesu erã mera bujawerepu. Eropigu mojoto buhadigure arĩpu:

—Mũ mojotore sĩsirãbeoque, arĩpu ñgure.

Ñgu eroparĩcũ peegu ñgu mojotore sĩsirãbeopũ ñgu. Ñgu eropiicũ ta õari mojoto wayoro. 6 Ñgu ya mojoto õari mojoto wacũ ñarã fariseo masa wiria wañorã. Wiria Herode curu majarã mera gamenere, “¿Dohpa ii ihĩ Jesure wejẽrãcuri?” arĩ weretamuñorã erã erã basi.

Masa bajarã ditaru tũrogue arĩñuma

7-8 Eropi Jesu ñgu buherã mera ditaru tũrogue wapu. Erã erogue wacũ ñarã Galilea majarã masa bajarã erã pũhrũ nũrũsiañorã. Eropirã Judea yeba majarã, Jerusalén majarã, Idumea yeba majarã, Jordán waĩcũriya gajipu masegue majarã, Tiro majarã, Sidón majarã ñgure ñarã wañorã ñgu iirare peenijarã. 9 Eropirã bajarã arĩñorã Jesu pohrore. Tuucãhmota nũgajacãñorã. Eropigu Jesu ñgu buherãre gasirure amuyudorepu ñgu doaborore. 10 Bajarã dorecũrãre ñgu õarã wacũ iicũ ñarã gajirã dorecũrã sã ñgure pẽhrediañorã. 11 Eropirã watẽa ñajasũnirã Jesure ñarã ñgu pohro mereja arĩñorã:

—Mũhũ Goãmũ magũ ãhraa, arĩ gaguiniguiñorã erã ñgure.

12 Eropigu erãre Goãmũ magũ ñgu arĩrĩre turaro mera gajirãre were-dorebiripũ Jesu.

Jesu ñgu buherãre doce gohra beyeñumi

Mt 10.1-4; Lc 6.12-16

13 Eropigu Jesu utãgũgue mũria ñgu gamerãre sihapũ. Ñgu eropa sihubeocũ peerã ñgu pohrogue ejañorã. 14 Eropigu doce mũmare ñgu mera majarãre, ñgu obeomorãre beyepũ. Gaji macarigue ñgu yare buherã wamorãre beyedobopũ Jesu. 15 Eropigu watẽare erã cóãburire apipũ erãre. 16-19 Oã arĩñorã doce gohra mũma ñgu beyenirã. Simo, Santiago Zebedeo magũ, ñgu pagũ magũ Ñũ, Andre, Felipe, Bartolomé, Mateo, Toma, Santiago Alfeo magũ, Tadeo, Simo celote ya curu majagu, Juda Iscariote, oã nũcũre Jesu beyedobopũ. Jesu Simore Pedro waĩyepũ. Santiagore, Ñũ mera Boanerges waĩyepũ. Boanerges mari ya mera “bupu masa” waĩcũma. Juda Iscariote Jesure ñhaturirãre ñhmubu arĩpu. Erãre beyedobotuha Jesu dijaha wihigue ñaja wapu.

—*Jesu watĩ turari opami, arĩ weresãñuma masa*

Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10

20 Eropi ero dipaturi masa bajarã gamenereñorã daja erã pohro. Eropirã ñgu ñgu buherã sã ne bamasibiriñorã. 21 Eropirã Jesu acawererã ñgu iirare

peebeñoṛā. “Jesu goroweregũ wagũ iimi,” masa arĩcũ peeñoṛā. Eropirā ĩgũ pohrogue eja ĩgũre aĩgãridiariñoṛā.

²² Gajirãpũ õpa arĩñoṛā:

—Beelzebú ĩgũre eropa iicũ iicumi. ĩgũ watẽare cóãgũ Beelzebú watẽa opũ turari mera erãre cohãmi, arĩñoṛā Jerusaléngue arinirã judio masare buherãpũ.

²³ Erã eroparĩcũ peegũ Jesupũ erãre sihubeo werenigui queoriñe mera werepũ erãre.

—Watĩ ya turari mera watẽare cóãgũ iibea. Watẽa erã basi cóãmasibeama. ²⁴ Eropirã yuju yeba majarã erã basi gamequeãrã iri yeba majarã pehrea wacoma. ²⁵ Eropirã yuju wihi majarã erã basi erã gamequeãrã iri wihi majarã pehrea wacoma. ²⁶ Eropigũ ĩgũ Satana watẽa opũpũ watẽare yũre cóãdoregũ, ĩgũ basi ta gamequeãgũ iibocumi. Eropigũ ĩgũ pehrea wabocumi.

²⁷ Ópa ta ãhṛaa watĩ turagũre tarinũgari werediãcũ: Wihi opũre turagũre diribigũ, yajari masũ ĩgũ ya wihire ñajaja yajamasibeami. ĩgũre ĩgũ dirira pũhrũ tamerare ñajaja yajamasimi ĩgũre, arĩ werepũ Jesu. Eropa arĩ werepũ watĩre ĩgũ tarinũgarare weregũ. Watĩ turagũ árfiquerecũ ta Jesu ĩgũre tarinũgami watẽare cohã wiugũ.

²⁸ Eropigũ arĩnemopũ Jesu:

—Diaye arĩgũ iiaa mũare. Árfipehṛeri masa erã ñeri iicũ sãre, erã wereniguicũ sãre Goãmũ cãdijimasimi. ²⁹ Eropa cãdijiqueregũ ta Espĩritu Santore erã ñero wereniguicũ iri tamerare ne cãdijisome. Erã eropa arĩra waja eropa dipuwajacũniguicãrã árfĩrãcoma, arĩpũ Jesu erãre.

³⁰ Jesu Espĩritu Santo turari mera mohmequerecũ erãpũ “Watĩ turari mera mohmemi,” arĩñoṛā. Erã eropa arĩra waja Jesu eropa arĩ werepũ erãre.

Jesu acawererã ĩgũre sihurã erañuma

Mt 12.46-50; Lc 8.19-21

³¹ Eropirã Jesu pagũ porã ĩgũ pago mera erañoṛā. Eropa erarã disiporogue niguirã gajirãre sihudoreñoṛā ĩgũre. ³² Eropirã masa ĩgũ pohrogue doarã wereñoṛā ĩgũre.

—Mũ pago mũ pagũ porã mera disiporogue sihuma mũre erã, arĩñoṛā.

³³ Erã eroparĩcũ peegũ õpa arĩpũ Jesu erãre buhebu:

—¿Noa ãhriri yũ pago yũ pagũ porã sã mũa ĩacũ? arĩpũ.

³⁴ Eropa arĩgũ ĩgũ pohro doarãre ĩagũ õpa arĩpũ:

—Oã ãhrima yũ pago, yũ pagũ porã dopa árfĩrã. ³⁵ Goãmũ gamerire iima oã. Eropa ta iirã yũ pagũ magũ, yũ pagũ mago, yũ pago iro dopa ãhrima, arĩ buhepũ Jesu erãre.

4

Jesu oteri masũ queoriñere buheñumi

Mt 13.1-9; Lc 8.4-8

¹ Eropi dipaturi ta daja Jesu ditaru tũrogue buhenũgapũ. Eropa erogũere buhenũgagũ masa bajarã ĩgũ pohrogue gamenerecũ ĩagũ Jesu dohodirugue ñaja buhe payapũ. Eropirã masapũ yebague ditaru tũrogue niguiñoṛā ĩgũre peemoṛā. ² Eropigũ Jesu baja werenigui queorire erãre buhepũ.

³ —I queoriñere peeque mũa, arĩpũ erãre.

—Oteri masu otegu wañumi. ⁴ Īgu eropa otecū gajiyeri ma turo yurimerejayoro. Ero mehmerejarayerire mirimagu porā ahri bacāñuma. ⁵ Eropi gajiyeri utāyeri watope yurimerejayoro. Ero utāyeri watope nicu mariñariro árīquerēcū ta, mata puhriyoro. ⁶ Eropa puhri arañquerero, abe ĩgu burigā asicū, nuguri marinijaro ñaiñaja sīria wayoro. ⁷ Gajiyeri poracurogue yurimerejayoro. Porapu puhri tiataria waha oterayeripure wejēcāyoro. Eropiro iri dūca mariyoro. ⁸ Gajiyeri ōari yebapu yurimerejayoro. Ōaro puhri dūcacuro, gajisari treinta yeri, gajisari sesenta yeri, gajisari cien yeri dūcacuro, arī buhepu Jesu.

⁹ —Irire ōaro peeque mua, arīnemopu Jesu.

Jesu ĩgu werenigui queorare ĩgu buherāre wereñumi
Mt 13.10-17; Lc 8.9-10

¹⁰ Eropirā puhru erā seyaro arīrā, doce buherā gajirā Jesu mera arīrā iri queorañere masidiarā Jesure serēpiñorā. ¹¹ Erā eropa serēpira puhru Jesu ōpa arī werepu:

—Goāmu masa tauro opu ĩgu arīrere, iribojegue majarā erā masibirirare muare yu buherāre masicū iimi Goāmu. Gajirāpure eropiibeami ĩgu. Eropigu erāre werenigui queori mera buhea. ¹² Eropirā erā ĩaquererā, pee masibeama. Eropirā peequererā ta masisome. Erā masirā ōaripure gohrotoboñuma. Erā eropa gohrotocū ĩagu erā ñero iirare cóāboñumi Goāmu. Eropa árīquerēcū ta erāpu ne peediabeama, arīpu Jesu.

Jesu oteri masu queoriñere were amuñumi
Mt 13.18-23; Lc 8.11-15

¹³ Īgu eroparīra puhru, ōpa arīnemopu erāre:

—¿Iñe queoriñere peenibeari mua? ¿Mua iñe queoriñere peebirā dohpa gajī queorire peerācuri mua? arīpu Jesu erāre.

Eropa arītuhaja ōpa arī werepu erāre.

¹⁴ —Oteri masu ĩgu oteriyeri ōari buheri iro dopa āhraa. ¹⁵ Eropiro ma turo mehmerejarayeri, ōari buheri iro dopa ta āhraa. Eropigu masa erā ōari buherire erā peecū ĩagu Satanapu iri ōari buherire masidorebeami erāre. Mirimagu porā iriyerire erā dote aīdiro dopa ta iimi. ¹⁶ Eropi utā watope mehmerejarayeri ōari buheri iro dopa ta āhraa. Eropirā masa ōari buherire pee, mucubiriri mera mata irire pee aīma. ¹⁷ Eropa pee aīquererā ta, utā watope arīrisari, nuguri maririsari iro dopa ta oā masa turabeama. Eropa turabirā yaha ōari buherire erā peera waja gajirā erāre ñero iicū ĩarā yahapure duhucāma. Gajirā erāre ñero iicū irire bocatūbirā yahare duhucāma. ¹⁸ Eropi pora watope yurimerejarayeri ōari buheri iro dopa ta āhraa. ¹⁹ Eropirā masa ōari buherire peequererā, i yeba majare wuaro guñaricurā niyerure mahima. Gajino sāre baja gamenemoma. Erā eropiicū iripū ōari buheripure cāhmotaa. Iri eropa cāhmotacū masa Goāmu gamerire iibeama. ²⁰ Eropi ōari yeba mehmerejarayeri ōari buheri iro dopa ta āhraa. Eropirā masa ōari buherire peerā irire masima. Eropa masirā arīrā Goāmu ĩgu gamero dopa ta iima erā. Yujurāyeri merogā ōarire iima treinta yeri dūcacuro dopa ta. Gajirā wecañari ōarire iima sesenta yeri iri dūcacuro dopa ta. Gajirā wuaro ōarire iima cien yeri dūcacuro dopa ta, arī werepu Jesu erāre.

Jesu sihāgodiru queoriñere buheñumi
Lc 8.16-18

²¹ Eropa arītuha ōpa arīnemopu:

—Ne, sihāgodirure masa sihāgorā mátasorobu docague buhapibeama. Irirure sehro doca apibeama. Irirure sihāgorā ɯmarogue duhpēoma ðaro boyoweadorerā. ²² Árīpehrerā masa erā masibirirare pũhrũ masirācoma. Sihāgodiru boyocũ mari ihamasiro dopa ta, iribojegue erā masibirirare masirācoma masa. ²³ Irire ðaro peeque mũa, arĩpũ.

²⁴ Eropigũ erāre arĩnemopũ daja:

—Merogã masidiarã merogã masirāca. Wũaro masidiarã wũaro masirāca. Eropirã peerã ðaro peenũrũque. ²⁵ ðaro peenũrũgũ ðaro masigũcumi. Peenũrũbigũ “Merogã peea,” ïgũ arĩquerecũ ta, iripũ dederea waroca ïgũre, arĩpũ Jesu erāre.

Jesu coye puhri queoriñere buheñumi

²⁶ Jesu erāre werenigui queori mera buhepũ daja:

—Goãmũ ïgũ opũ árĩri werediacũ ojordũcare otera iro dopa āhraa. Yujugũ coyere ojordũcayeri otemi. ²⁷ Otetuhaja mũraro ta carĩ wahgã ïagũ wamũririmi. Irisubu ïgũ oterayeri puhri wiriaca. “¿Dohpa puhri?” arĩ iha masibeami irire otedigũ ïgũ basi. ²⁸ Iri otera iri yeba mera iri gamero dũcacũa. Erapũgã deyomũhta, pũhrũ dipa poro puhri wiria wahaa. ²⁹ Dũca bũgatuhaacũ ïagũ iri pororire pehami. “Pearisubuno ta āhraa,” arĩmi. ïgũ otera iri bũgarare ïgũ masibiridiro dopa ta masa Goãmũ yarã erã dohpa wacũ sãre masibeami masa, arĩ buhepũ Jesu.

Mostazayegã queoriñere wereñumi Jesu

Mt 13.31-32; Lc 13.18-19

³⁰ Eropa arĩtuha buhenemopũ:

—¿Goãmũ ïgũ opũ árĩri werediacũ ñeheno iro dopa āhriri mũa pepicũ? Iri werenigui queoriñe mera irire weregũra. ³¹ Mostazayegã iro dopa āhraa Goãmũ ïgũ opũ árĩri. Iriyegã ïgũ otecũ miriyegã gohra āhraa. ³² Eropa arĩquerero iriyegã ðaro puhri wiria. Eropiro yucũgũ wũadigũ wahaa. Eropirã irigũ dũpũri paga dũpũri bũgacũ ïarã mirimagũ porã iri dũpũrigue suhri suama. Mostazayegã wũatariadigũ bũgaro dopa ta ɯmaro majagũ mari Opũre masinũgarã bajamerãgã erã arĩquerecũ ta, pũhrũguere erã bajarã warãcoma, arĩpũ Jesu.

Queori mera ïgũ buherire wereñumi Jesu

Mt 13.34-35

³³ Eropigũ iri werenigui queori iro dopa baja queorire erã masiopẽ ðari buherire buhepũ erāre. ³⁴ Queoriñe mariro werebiripũ erāre. Pũhrũ erã seyaro arĩrãre ðaro were amupehocãpũ Jesu ïgũ buherãre.

Jesu miruñere yũsdoreñumi

Mt 8.23-27; Lc 8.22-25

³⁵ Eropi irinũ ñamica Jesu ïgũ buherãre ðpa arĩpũ:

—Ina sipũ masegue, arĩpũ erāre.

³⁶ ïgũ eroparĩcũ peerã, yebague niguirãre goeriseretuhajarã dohodirugue ñajaa, Jesure aĩ taribuja wañorã. Eropirã gajirã gaji gasi mera erã pũhrũ taribujañorã. ³⁷ Erã taribujacũ iriyague miruñe burigã weãyoro. Eropiro miruñe ariro pãgũri dohodirure miucãriyoro. Deco turaro ñajayoro. Merogã dũhyayoro erã miriboro. ³⁸ Eropa warisubu Jesu dohodiru auturogue suhri pore wecague carĩgũ iipũ. Eropirã erã ïgũre wahgũñorã.

—Buhegũ, ¿mũhũ ïabeari? Mirirari iiaa mari, arĩñorã erã Jesure.

³⁹ Erã eroparĩcũ peegũ Jesu wahgã miruñere, pãgũri sãre,

—Yusaque, arĩpũ.

İgũ eroparĩcũ ta miruñe pãgũri sã yusudija pehrea wayoro. Ōaro dujayoro. ⁴⁰ Eropigũ Jesu arĩpũ ĩgũ buherãre:

—¿Duhpirã güimaacãri mũa? ¿Mũa yũre umupeobeari? arĩpũ Jesu erãre.

⁴¹ Eropã wacũ ĩarã erã ĩhamaria wañorã.

—¿Ñehmũno masũ ãhriri ihĩ miruñe, pãgũri sã yũhrisũgũ? arĩñorã erã basi.

5

Watẽa ñajãsũdigũre ðagũ wacũ iĩñumi Jesu

Mt 8.28-34; Lc 8.26-39

¹⁻² Eropi erã sipũ masegue Gerasa majarã ya yebague taribujajañorã. Eropigũ Jesupũ dohodirugue sañadigũ majanũgajapũ. İgũ majanũgajara pũhrũ, watẽa ñajãsũdigũ masa goberi utã goberi watopegue árdigũ wiriri ĩgũ pohrogue aripũ. ³ İgũ watẽa mera goroweregũ masa goberi watope árigũ árimũripũ. Gajirãpũ ĩgũre ñeha comeda wũarida mera dirimasibirimũriñorã. ⁴ İgũ burigã gorowerecũ ĩha bajasuburi masa ĩgũre guburi diriri berori mera comedari mera dirimũririñorã. Eropigũ ĩgũpũ comedarire nuha tuãtasiricãmũripũ. Eropirã ĩgũ turagũ áriro mera masapũ ĩgũre ñeha dirirã bocatũbiriñorã. ⁵ Eropigũ ñami áricũ, umũ sãre masa goberi watopegue, utã yucũgue sãre, eropa gaguinigũ curicãmũripũ ĩgũ. Eropigũ utã mera ĩgũ basi dotemũripũ. ⁶ Eropigũ yorogue Jesure ĩhabeo ĩgũ pohrogue omagãripũ. Eraa merejapũ Jesu core umupeobu.

⁷⁻⁸ —Watẽa, duhuque ĩgũre, arĩpũ Jesu.

İgũ ðpa arĩcũ peegũ, watẽa ñajãsũdigũ ðpa arĩ gaguinigũpũ:

—¿Jesu Goãmũ turagũ magũ, ñehenore iibu iiri mũhũ yũre? Goãmũ ĩgũ ĩaro serẽa yũhũ mũre. Yũre ñero iibiricãque, arĩ gaguinigũpũ watẽa ñajãsũdigũ Jesure.

⁹ —¿Dohpa waĩcũri mũhũ? arĩpũ Jesu ĩgũre.

—Gũa bajarã ãhraa. Eropirã “Bajarã watẽa” waĩcũa, arĩpũ Jesure.

¹⁰ Eropigũ Jesure turaro serẽpũ:

—I yeba árirãre gũa watẽare gajipũgue wadorebircãque, arĩñorã watẽa masũ mera árinirã.

¹¹ Irisubure bajarã yesea áriñorã erã pohrore. Utãgũ gubuye ahma barã iĩñorã. ¹² Ero erã baniguicũ ĩarã ðpa arĩ serẽñorã watẽa:

—Soã yesea pohrogue wadoreque gũare. Erã mera árdoreque gũare, arĩ serẽñorã watẽa masũre ñajanirã.

¹³ Erã eroparĩcũ peegũ yesea pohrogue wadorepũ Jesu erãre. İgũ eropa dorecũ watẽa masũre duhu yesea dos mil gohra árirãpũre ñajañorã. Erã pohrogue erã ejara pũhrũ yeseapũ gorowere áripehrerã dipaturũgue oma buha, ditarugue yuriñajaa sĩripehrea wañorã.

¹⁴ Yesea erã eropa wacũ ĩarã, erãre ĩhadibunirãpũ güi omagã wañorã. Macague eja, iri maca majarãre campo majarã sãre erã ĩarare were-siripehocãñorã. Erã eropa werecũ peerã masapũ bajarã Jesu ĩgũ iirare ĩarã ariñorã. ¹⁵ Eropirã Jesu pohrogue erarã, watẽa ñajãsũdigũre, suhri saña, pee masigũ ĩgũ ero ðaro doacũ ĩarã ĩha uca wañorã erã.

¹⁶ Eropirã watẽa ñajãsũdigũre, yesea sãre erã eropa warare ĩanirã gajirãre werepehocãñorã. ¹⁷ Erã eropa werepehocũ peerã ero majarã Jesure turaro mera wadoreñorã.

¹⁸ Eropigu Jesu igu dohodirugue igu ñajacũ ñagu “Mu mera wadiaca,” arĩ burigã serëripu watëa ñajasũdigupu Jesure. ¹⁹ Igu eropa arĩquerecũ Jesu igure werepu:

—Yu mera aribita. Mu ya wihigue waha, mu pohro arĩrãre yuhu mu opu mre ðaro iirare weregu waque. Mre yu mojomoro ñarare wereque erãre, arĩpu Jesu igure.

²⁰ Igu eroparĩcũ pee watëa ñajasũdigupu Decapoli waĩcari macague Jesu igure ðaro iirare werenugapu. Igu eropa arĩ werecũ peerã, masa arĩpehrerã pee uca wañorã.

Jairo magore ðago ii, ne behrego sãre ðago iĩnumi Jesu

Mt 9.18-26; Lc 8.40-56

²¹ Eropi dipaturi ta Jesu gajipu masegue igu taribujajacũ masa bajarã igu pohrogue wuaria turogue gamenereñorã. ²² Eropigu judio masa erã buheri wihire ñhadibugu Jairo waĩcugu erapu. Jesure ñha, igu guburi pohro mereja opa arĩ serëpu:

²³ —Yu mago sãrigo iiamo. Eropigu igore mu mojoto mera duhpeogu, igore dore taugu arique. Muhu eropiicũ igo masagocumo, arĩpu igu Jesure.

²⁴ Igu eroparĩcũ pee Jesu igu mera wapu. Igu wacũ masa bajarã nãrsiagãñorã igure. ²⁵ Eropigo nomeo doce bojori gohra eropa umari nãcu behreniguigo ero arĩpo. Ero core bajarã duhturua igore ñero taricũ iĩñorã igore ocoyerã. ²⁶ Eropigo duhturuare igo niyeru arĩpehrerire wajayepituhapo igo ocoyedorego. Erã eropa ocoyequerecũ igo murraro ta arĩniguicãpo. Eropigo igo ero core igo arĩdiro tauro ñero wapo. ²⁷ Igo eropa ñero taririsubu Jesu igu masare ðarã iirire peerã gajirã wereñorã igore. Eropigo igo Jesu puhru ta masa bajarã watope aripo. Ahri Jesu suhriore mohmepiñapo. ²⁸ “Yuhu igu suhriro dihtare mohmepiñago ðago dujagoca,” arĩ pepipo igo. ²⁹ Eropi igo mohmepicũ mata igo di wirira purumujudija wayoro. Igo dupure ðari dupu wacũ pepipo. ³⁰ Eropigu Jesu igu turari mera dorere igu taurare masigu, masa watope maji ñapu.

—¿Noa yaha suhriore mohmepiari? arĩpu.

³¹ Igu eroparĩcũ peerã igu buherãpu opa arĩñorã.

—Cũhña ahraa. Eropirã masa bajarã mre pëhregãma. “¿Noa yure mohmepiñari?” arĩgu, ¿dohpa arĩgu iiri muhu? arĩ serëpiñorã igure.

³² Eropigu Jesu igure mohmepidigore amapu. ³³ Igu amaro watope igopu igo dupu ðaro wacũ pepigo güi, naragã merejapo igu pohro. ³⁴ Eropigo igo ðiaye ta werepehopo igure. Igo eropa arĩ werera puhru Jesu werepu igore:

—Mahgo, muhu yure umupeori mera ðago dujaa dohpaguere. Mucubiriri mera waque. Dore mariro arĩque, arĩpu Jesu igore.

³⁵ Erã opa arĩ wereniguero watope ta Jairo ya wihi majarã erañorã,

—Mu mago sãria wahãmo. Eropigu buhegure sihubita pare, arĩñorã.

³⁶ Erã eropa arĩquerecũ ta Jesu Jairore opa arĩ werepu:

—Bujawere pepibita. Yure guñaque. Umupeoque iri dihtare, arĩpu igure.

³⁷ Eropi arĩtuha, Santiago, igu pagu magu Ñu, Pedro, erã dihtare “Yu mera arique,” arĩpu Jesu. ³⁸ Eropigu Jairo ya wihigue eja pu. Iri wihiguere masa bajarã burigã ñehamere orerã iĩñorã. Erã eropa orecũ ñha erãre arĩpu Jesu:

³⁹ —¿Ñero arĩ ñehamere orebircãque mua. Igo majigo sãribeamo. Carĩgo iimo, arĩpu Jesu erãre.

⁴⁰ Īḡu eroparīcū peerā erā “Eroparīcāḡu iimi ihī,” arīrā ĭḡure ĭayeñorā. Īḡu erāre disiporogue wiupehocāpū. Majigo pagu sūmarā mera, Jesu ĭḡu mera majarā igo pohrogue sihuñajajapū. ⁴¹ Eropiḡu Jesu igo mojtore ñeha arīpū igore:

—Talita cumi, arīpū ĭḡu. Talita cumi mari ya mera “Majigo wahḡāque,” arīdiaro iiaa.

⁴² Īḡu eroparīcū ta igo majigo sīridigo mūro wahḡānūgaja curipo. Doce bojori opago arīpo igo. Igore ĭḡu eropa iicū ĭarā ũcataria wañorā. ⁴³ Eropiḡu Jesu irire ĭḡu iirare weresiridorebiripū. Eropiituha igore bari ejodorepū.

6

Jesu ya maca majarā Nazare majarā Jesure umupeobiriñuma *Mt 13.53-58; Lc 4.16-30*

¹ Eropiḡu ero arīdiḡu waha wa, ĭḡu buherā mera ĭḡu ya yebague ejarū. ² Eropiḡu Jesu Sabado arīcū judio masa erā buheri wihigue buhenūgapū. Īḡu eropa buhecū masa bajarā ĭḡure ĭha masirā ĭḡure pee ũca wañorā. Ōpa arīñorā:

—¿Dohpa ii masiyuri ihī i buherire? ¿Dohpa ii ĭḡu deyoro moarire ii masiri? ³ Ihī taboa mohmeri masū María magū āhrimi. Santiago, José, Juda, Simo, erā tḡu āhrimi. Eropirā ĭḡu pagu porā nome i maca āhrima. Eropiḡu ĭḡu marī iro dopa arīḡu āhrimi, arīñorā erā Jesure peenijarā. Eropirā Jesure umupeobiriñorā. ⁴ Erā umupeobiricū ĭagū ōpa arīpū Jesu:

—Arīpehrerogue Goāmū yare weremūhtadigūre gajirā umupeoma. Erā eropa umupeoquerēcū ta ĭḡu ya maca majarā, ĭḡu acawererā, ĭḡu ya wihi arīrā dihta umupeobeama ĭḡure. Eropirā yare umupeobeaa mūa ohō yūhū masadigū arīcū ĭarā, arīpū Jesu erāre.

⁵ Eropiḡu iri maca arīḡu Jesu Goāmū turari mera baja deyoro moarire iimasibiripū. Dorecūrā bajamerāḡā dihtare ĭḡu mohmepi taupū erā dorere. ⁶ Eropiḡu ero majarā Jesure erā umupeobiricū ĭagū, “¿Dohpa arīrono mera yare gamebeari erā?” arīḡu ũca wapū ĭḡu. Eropiḡu Jesu ero pohro arīri macarigue buheḡu waha wapū.

Jesu ĭḡu buherāre buhedore obeoñumi *Mt 10.5-15; Lc 9.1-6*

⁷ Eropi Jesu doce ĭḡu buherāre sihubeo perāyeri dihta obeopū erāre macariguere buhedoreḡu. Eropiḡu ĭḡu dorerire ōpū erāre watēare masa ñajanirāre erā cóāburire. ⁸ Erāre obeoḡu gajinore añadorebiripū. Doberire, barire, niyerure aḡāadorebiripū erāre. Erā tuari yucū dihtare aḡāadorepū erāre. ⁹ Eropiḡu gajī zapaturire aḡadorebiripū erāre. Yujuñe ta suhrirore sañadorepū. Peñe sañadorebiripū erāre. ¹⁰ Eropiḡu ōpa arī werepū erāre:

—Arīpehreri macarigue erā mūare carīro ocū, iri wihi ta carīque. Ne warāque wiriaque iri wihire. ¹¹ Eropirā gajī macari majarā mūare erā gamebiricū, erā mūa buherire peediabiricū ĭha iri macare tari wahḡā waque. Eropa warā, mūa guburi maja nicure moje siripique mūa erā ya dipuwajare masicū iimorā erāre, arīpū Jesu erāre.

¹² Eropirā erā doce buherā waha masare buherā, erā ñero iirare bujaweredoreñorā. Ōaripure iidoreñorā erāre. ¹³ Eropirā bajarā watēare masare ñajanirāre cóāñorā. Dorecūrāre ũyū mera sūrā ōarā wacū iñorā.

Ñu waīyegure gajirā wejēñuma
Mt 14.1-12; Lc 9.7-9

¹⁴ Eropirā Jesu īgu ðaro iirare masa bajarā masiñorā. Eropigu opu Herode sã irire peebeopu. Eropa peebeogu ðpa arī guñapu īgu Jesure:

—Ñu waīyemuridigu sīridigu muru dipaturi masa dehyoagu iicumi daja ihī Jesu. Eropa masadigu árīgu īgu turarire opami īgu deyoro moarire iigu, arī pepiripu Herode. Jesure “Ñu muru ta āhrimi,” arī pepiripu īgu Ñure wejedorera puhru.

¹⁵ Gajirā ðpa arī pepiriñorā:

—Elia āhrimi, arī pepiriñorā. Gajirāpu:

—Goāmu yare weremuhtadigu iribojegue majarā dopa āhrimi īgu, arī pepiñorā Jesure.

¹⁶ Erā eropa arī pepiquerecã, Herodepu Jesu īgu iirare peegu ðpa arī pepipu:

—Jesu Ñu muru ta árīcumi. Ñu dipurure yu tabedigu masa dehyoagu iicumi daja, arī pepipu.

¹⁷⁻¹⁸ Ero core Herode īgu pagu magu marapo Herodia waīcugore ehma igo mera marapocupu. Īgu eropa iicũ Ñu Herodepore ðpa arī wereniguipu:

—Mu pagu magu marapore marapocugu Goāmu dorerire tarinugagu iiaa maha, arīpu Ñu Herodere.

Īgu eropa arīra dipuwaja Herode Ñure ñeadore peresugue acumuripu. Īgure eropa iicũ gamepo īgu marapo Herodia. ¹⁹ Eropigo Herodiapu Ñure ihaturinijago Īgure wejedoredaripo. Eropiidiaquerego ta wejedoremasibiripo Herode opupu gamebircã. ²⁰ Herodepu “Ñu ðarire iigu ðagu āhrimi,” arī pepi Ñure güipu. Eropigu Herode Ñu wereniguirire īgu peegu guñaturabiripu. Eropa guñaturabiriqueregu ta mucubiriri mera Īgure peegu wejedoribiripu īgu Ñure. ²¹ Irisubu ta Herodia igo Īgure wejedorera ejayoro. Irisubure Herode īgu masa dehyoaranu árīcũ Īgu gobierno majarāre, Īgu surara oparāre, Galilea majarā oparā sãre sihu bosenu iipu īgu. ²² Eropigo Īgu marapo mago bosenu ĩago erago erā ĩhuro baya ĩhmupo. Igo baya ĩhmucũ ĩarã Herode Īgu sihunirã mucubiriñorã. Erã eropa mucubircã ĩagu ðpa arīpu Herode igore:

—Mu gamerire serēque yure. Eropigu mu serērire mure ogura.

²³ Goāmu mera diaye arãa mure. Mu serēropē yahare deco mera ogura mure, arīpu Īgu igore.

²⁴ Īgu eropa arīcũ peego igo pago pohrogue waha serēpipu:

—¿Ñehenore serēgocuri yuha? arī serēpipu igo pagore.

—Ñu waīyegu dipurure serēque, arīpo pagopu.

²⁵ Igo eroparīcũ peego umadiaro mera opu Herode pohrogue eja arīpo:

—Dohparagã Ñu waīyegu dipurure tabetadoreque. Eropigu soropa mera Īgu dipurure oque yure, arīpo igo.

²⁶ Igo eroparīcũ opu Herode burigã bujawerepu. Īgu masa erã peero, “Mu serērire mure ogura,” arītuhapu Īgu. Eropigu Īgu Īgu eropa arīrare guhyasirigu “Mure osome,” arīmasibiripu igore. Īgu sihunirã ĩhuro “ĩbeaa,” arīmasibiripu. ²⁷ Eropigu mata surarare peresu árīrãre coregure Ñu dipurure tabeta aīgãridorepu. ²⁸ Īgu eropa dorecũ peegu surarapu waha, Īgu dipurure tabeta, soropa mera aīgãripu. Aīgã nómeore Īgu marapo magore opu. Eropigo igo iripare ñeha igo pagore o taupo daja.

²⁹ Eropirã Ñu buherã irire peenijarã erogue waha, ïgu dũpũre aĩ masa gobegue aĩgã apiñorã.

Jesu cinco mil masare barire oñumi

Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14

³⁰ Eropi Jesu ïgu buhedore obeonirã ïgu pohrogue dujajañorã daja. Erã iirare erã buherare wereñorã erã ïgure. ³¹ Irisubure masa bajarã eropa majiniguirã erãre ne baro iibiriñorã. Eropigu õpa arĩpu Jesu ïgu buherãre: —Masa marirogue mari seyaro soonirã warã, arĩpu erãre.

³² Eropirã erã seyaro gasiru mera masa marirogue wariñorã. ³³ Erã eropa wacũ ïarã masa bajarã erãre masiñorã. Eropa masirã baja macari majarã mague waha, Jesu ïgu ejaborogue omajatuhañorã. ³⁴ Erã eropa ejacũ Jesu tuhajapa, gasirugue sañadigu majanugajagu ïgu bajarã masare ïapu. Oveja ïhadibugũ moorã iro dopa arĩñorã erã Jesu ïgu ïacũ. Eropigu erãre mojomoro ïagu baja buhepu erãre. ³⁵ Ñamicague doce ïgu buherã Jesu pohrogue eja õpa arĩñorã ïgure:

—Ohõ maca marirogue ãhraa. Ñamicague ãhraa. ³⁶ Õgã arĩri macarigue masare wadoreque. Erã baburire asũrã waporu, arĩriñorã erã Jesure.

³⁷ —Mũa basi ta barire oque erãre, arĩpu Jesu erãre.

Ïgu eroparicũ peerã õpa arĩ yuhriñorã:

—¿Wũaro niyerupũri mera gũa dohpa ii asũbocuri panre masa bajarã erã baburire? arĩñorã erã Jesure.

³⁸ —¿Di nucũ pan ãhriri õguere? ïarã waque, arĩpu ïgu erãre.

Ïgu eroparicũ erãpu barire boca õpa arĩñorã:

—Cinco dipuru ãhraa pan. Wai perã ãhrima, arĩñorã.

³⁹ Erã eroparicũ peegu Jesu masare dipa cururi ero taa arĩro weca doadorepu masare. ⁴⁰ Ïgu eroparicũ peerã erã dipa cururi doañorã. Yuju curure cien gohra arĩñorã. Gaji curure cincuenta gohra arĩñorã. ⁴¹ Erã doapehrecũ ïha Jesu cinco dipuru pan dipurure aĩ, erã perã waire aĩ, umarogue ïhamemuju Goãmure “Õhaa,” arĩpu. Eropa arĩ serẽtuha iri pan dipurure nuha ïgu buherãre õpu masare gueredoregu. Eropigu wai perãre gueredorepu arĩpehrerãre. ⁴² Eropirã arĩpehrerã baha yapia wañorã. ⁴³ Erã ba dũarare doce puiuri gohra sea gameneo ujuetu doboñorã erã wai sãre eropa ta. ⁴⁴ Eropirã panre banirã uma dihtare queocũ cinco mil gohra arĩñorã.

Jesu deco weca curiñumi

Mt 14.22-27; Jn 6.16-21

⁴⁵ Irisubu ta Jesu ïgu buherãre dohodirugue ñajajadore, gajipu masegue Betsaida yebague ïgu core taribuja yudorepu. Eropigu erã taribuja wara puhru Jesupu masare goeriserepu. ⁴⁶ Goeriseretuhaja utãgugue mũria ïgu seyaro Goãmure serẽgu waha wapũ. ⁴⁷ Puhru ñamicague aricũ dohodirupu ïgu buherã wadiru ditaru deco arĩyoro. Erã ero payacũ Jesu yujugu ta erã taribujaridirogue arĩpu. ⁴⁸ Miruñe dũũro weã dujuyoro erãre. Eropigu erã ñero tari wejacũ ïhabeopu Jesu erãre. Eropigu boyo mũririboro core cãreña wahgãrisubu erã pohro wagu deco weca cãhrapi wahgã wapũ. Erãre ïgu tarigãripũ. ⁴⁹ Ïgu tarigãquerecũ ta, ïgu deco weca aricũ ïarã ïha uca wañorã. “Sĩridigu mũru watĩ ãhrimi,” arĩ pepi gaguiniñorã. ⁵⁰ Erã arĩpehrerã ïgure ïarã ïha bũrigã uca wañorã. Erã eropa ïha ucacũ ïagu Jesu werepu erãre:

—Ne yũre ïha ucabiricãque. Yũhu ta ãhraa. Gũibita, arĩpu erãre.

⁵¹ Eropā arītuha īgū erā mera dohodirugue ñaja wapū. Īgū ñajara pūhrugā ta miruñe taria wayoro. Eropā wacū erāpū ucataria wañorā. ⁵² Īgū pan dipurure baja iirare guñabiriñorā erā. Īgure òaro masi-biriniñorā.

Jesu Genesare majarāre dorecūrāre òarā wacū iñūmi

Mt 14.34-36

⁵³ Eropi erā taribujaja, Genesare yebague eja, turogāgue payañorā. ⁵⁴ Eropirā erā dohodirugue árīnirā erā majacū ta masapū Jesure ĩha masiñorā. ⁵⁵ Eropā ĩha masirā árīpehrerogue erā ya yebague omaja, dorecūrāre erā pūyucū mera aīgāriñorā. “Jesu erogue āhrimi,” masa erā arīcū pee eroguerē aī ejañorā. ⁵⁶ Eropirā árīpehrero īgū waroguere paga macariguere, mūta macarīgāguere, campogue, erā wari mariguere erā masa dorecūrāre aī apiñorā Jesure coremorā. Eropirā Jesu erā pohro īgū ejacū mohmepiñadiarā turaro serēñorā īgure.

—Mū suhriro ojogoro dihtare mohmepiñadoreque guare, arī serēñorā erā.

Eropirā īgū suhrirore mohmepinirā nūcū òarā wañorā.

7

Masa ñerā wacū iirire wereñūmi Jesu

Mt 15.1-20

¹ Eropi Jerusaléngue arinirā judio masare buherā, fariseo masa mera Jesu pohrogue gamenereñorā. ²⁻⁴ Fariseo masa árīpehrerā, gajirā gua acawererā judio masa mera erā ñecū sumarā dorediro dopa ta erā mojotorire coero mariro babirimūriñorā. Eropirā doberi duarā pohrogue wanirā dujajarā erā dorerire iimorā, erā mojotorire coero mariro babirimūriñorā erā. Eropirā baja gajī erā dorerire erā ñecū sumarā iidorerire iimūriñorā erā. Tasa parire yujuropa coe, mátasororire coe, comesororire coe, erā iiguaro dopa ta iimūriñorā erā judio masa “Goāmū eropa gahmemi,” arīrā. Eropirā Jesu pohrogue gamenererā Jesu buherā erā ñecū sumarā dorediro dopa ta erā mojo coebiricū ĩañorā fariseo masa. ⁵ Eropā ĩatuhajarā Jesure serēpiñorā:

—Mū buherā mari ñecū sumarā mūra erā dorediro dopa ta erā baboro core erā mojo coebeama. ¿Duhpirā mari dorerire iibeari erā? arīñorā erā Jesure.

⁶ Erā eroparīcū peegu werepū Jesu erāre:

—Masa erā ĩabiropūre ñero iicorerā āhraa mūa. Goāmū yare weremūhtadigū Isaia mūare iribojegue diaye ta weremūriñūmi. Ōpa arī gojañūmi Goāmū ya wereniguirire:

Oā masa yūre òaro wereniguiquererā ne yūre umupeobeama. Erā ya sīporāripū gajipūgue āhraa. Yūre ne mahibeama. ⁷ Goāmū ya doreri wereniguibodirore erā ya werenigui dihtare buhema erā. Eropirā yūre umupeo erā sībuipeori duhpiburi árībeaa yūre, arīmi Goāmū, arī gojañūmi Isaia iribojegue.

⁸ Iri diaye ta āhraa. Goāmū dorerire iibeaa mūa. Mūa ñecū sumarā mūra árīricūri dihtare iiaa, arīpū Jesu erāre.

⁹ Eropigū erāre wereniguinemopū daja:

—Mūa ñecū sumarā mūra árīricūri iiduhubirā ta Goāmū yapūre cohāa mūa. ¹⁰ Iribojegue ōpa arīñūmi Moise Goāmū dorerire: “Mūa pagū sumarāre umupeoque. Yujugū īgū pagū sumarāre ñero werenigui coredigū īgū wejēbu árīgūcumī,” arīñūmi Moise. ¹¹ Moise eropa

arĩquerecũ ta, mũapũ masare õpa arĩ weredorea erã pagũ sũmarãre. “Mũare itamumasibeeaa. Mũare yũ oborare Goãmũ ya árĩburire opehocãbũ,” arĩque mũa pagũ sũmarãre,” arĩ weredorea mũa. ¹² Eropa arĩ weredorerã erã pagũ sũmarãre erã umupeobiricũ iiaa mũa erãre. ¹³ Eropirã Goãmũ ïgũ dorerire tarinũgarã iiaa mũa mũa ñecũ sũmarã ya doreri dihtare iirã. Gajirãre mũa buheri dihtare peedorea mũa. Baja eropa árĩrire iiaa mũa, arĩpũ Jesu erãre.

¹⁴ Eropa arĩtuha masare sihubeo õpa arĩpũ daja:

—Mũa árĩpehrerã peeque yãre. Yũ arĩrire õaro masique mũa. ¹⁵ Mũa disiro ñajaripũ mũa baripũ ñerã wacũ iibeeaa. Mũa disiro wiriripũ, mũa wereniguiripũ mũare ñerã árĩcũ iiaa. ¹⁶ Yũre õaro peeque, arĩpũ Jesu.

¹⁷ Eropa arĩtuha Jesu masa pohro árĩdigũ waha wihigue ñajaa warũ. ïgũ eropa ñajacũ ïarã ïgũ buherãpũ ïgũ wererare serẽpiñorã. Erã eropa serẽpicũ peegũ õpa arĩpũ Jesu:

¹⁸ —¿Ne peenibeari mũa sã? Mũa bari disiro ñajaripũ mũare ñerã masa wacũ iibeeaa. ¿Irire masibeari? ¹⁹ Iri mũa pepirigue ñajabeeaa. Mũa parugue ñajaja taria waha, arĩpũ Jesu.

Eropa arĩgũ “Árĩpehreri bari õari bari ãhraa,” arĩgũ iipũ. ²⁰ Õpa arĩnemopũ:

—Mũa wereniguiripũ, mũa disiro wiriripũ mũa pepiri ãhraa. Mũa pepiripũ mũare ñerã masa árĩcũ iiaa. ²¹ Mũa pepirigue õpa ñeri iinũgaa: Ñero pepiri, nomere gameri, yajari, masare wejẽri, ²² gajigũ marapo mera ñero iiri, gajirã yare turaro ãaribejari, ñetariari iiri, gũyari, ñeri ãaribejari, gajirã gajinore opacũ ïhaturiri, ñero quere wereri, gajirãre tarinũgadiari, pee masibiriri iinũgaa. ²³ Árĩpehreri i ñeri mũa pepirigue árĩnũgari mũare ñerire iicũ ñerã árĩcũ iiaa, arĩpũ Jesu.

Judio maso árĩbigõ Jesure umupeoñumo

Mt 15.21-28

²⁴ Eropigũ Tiro waĩcũri maca pohrogue, Sidón waĩcũri maca pohrogue warũ. Erogue ejagũ ero árĩri wihigue ñajaa warũ. Eropigũ gajirãre ïgũ árĩri wihire ne weredorebiripũ. ïgũ eropa duhridiaqueregũ ta duhrimasibiripũ. ²⁵ ïgũ ejacũ pee mata yujugo nomeo ïgũ pohro ejapo. Igo mago watĩ ñajasũdigo árĩpo. Gajirã Jesu iira querere peedigo árĩpo. Igo Jesu pohro eja ïgũ guburi pohro merejapo. ²⁶ Igo judio maso árĩbigõ Grecia majago árĩpo. Siro Fenicia árĩyoro igo masa dehyoara maca. Jesu pohro mereja ïgũre turaro serẽpo:

—Watĩre wiubasaque yũ magore, arĩ serẽpo igo Jesure.

²⁷ Igo eroparĩcũ peegũ õpa arĩpũ Jesu igore:

—Negohrare wihi opũ porã bamũhtaporo. Erã porã ya barire diayeare ocũ ero wabeeaa. Israe masa yare gajĩ yeba majarãre yũ omũhtacũ ero wabeeaa, arĩpũ Jesu igore.

²⁸ —Eropa ta ãhraa opũ. Eropa árĩquerecũ ta barisubũ árĩcũ erã diayea sã yuhridijarire bacohrema. Gajĩ yeba majago yũ árĩquerecũ, yũ sãre itamuque mũhũ, arĩpo igo ïgũre.

²⁹ —Mũhũ eropa õaro arĩ yãhricũ mũ magore watĩre wiubasatuhabũ. Ñago waque, arĩpũ Jesu igore.

³⁰ ïgũ eroparĩcũ peego waha, igo ya wihigue eja, igo magore camague oyagore watĩ moogoguere eja ïapo.

Peebigũre, wereniguimasibigũre õagũ wacũ iĩñumi Jesu

³¹ Irisubure Jesu sã Tiro waĩcũri maca pohrogue árĩdigũ waha, Sidón waĩcũri macare eja tarigã, Decapoli waĩcũri macare eja tarigã, Galilea waĩcũri ditarugue ejañorã pare. ³² Eropirã peejabigũre, wereniguibigũre aĩgãriñorã gajirã Jesu pohrore.

—Mũ mojoto mera mohmepiñaque ïgũre, arĩ serẽñorã erã ïgũre.

³³ Erã eroparĩcũ peegũ Jesupũ peejabigũre aĩgã, masa marirogue aĩ ejarũ. Erã seyaro árĩñorã. Eropigũ Jesu ïgũ mujusĩri mera ïgũ gamirire pupũ. Eropigũ ïgũ disico mera ïgũ nerore mohmepiñaapũ. ³⁴ Eropiituhaja umaro ïhamuju sĩ aĩ õpa arĩpũ:

—Efata, arĩpũ Jesu. Efata mari ya mera “Pãgũque,” arĩro iiaa. Eropa arĩgũ ïgũre peedoregũ iipũ. Eropigũ wereniguidoregũ iipũ.

³⁵ ïgũ eroparĩcũ ta ïgũ peejabigũ peepũ. ïgũ nero niriicũ pepigũ õaro wereniguinũgapũ. ³⁶ Eropigũ Jesu irire ïanirãre gajirãre weredorebiripũ. Eropa weredorebiriqerrecũ, erãpũ gajirãre burigã werepehocãñorã. ³⁷ Eropirã masa pee uca waha õpa arĩñorã:

—Árĩpehreri õaro iimi. Peejabirã sãre õaro peecũ iimi. Wereniguibirã sãre õaro wereniguicũ iimi Jesu, arĩñorã masa.

8

Cuatro mil masare bari oñumi Jesu

Mt 15.32-39

¹ Irisubure daja dipaturi masa bajarã erã gamenerera pũhrũ, bari moorã erã árĩcũ ïagũ Jesu ïgũ buherãre sihubeopũ:

² —Oã masa uhrenũ gohra yũ mera árĩtuhajama. Erãre bari pehrea waca. Eropigũ erãre mojomoro ïhaa yũhũ. ³ Gajirã erã mera majarã yoarogue arinirã ãhrima. Erã babiriquerẽrã erã ya wirigue dujaacũ gamebirica. Mague warã erã oaboarã turabiribocoma. Eropigũ erãre barire odiaca, arĩpũ Jesu ïgũ buherãre.

⁴ ïgũ eroparĩcũ ïgũ buherã ïgũre arĩñorã:

—¿Duhpii mari õguere masa mariroguere barire bocabocuri erãre ejomorã? arĩñorã Jesu ïgũ buherãpũ.

⁵ —¿Di nũcũ dipuru pan dipuru opari mũa? arĩ serẽpipũ Jesu erãre:

—Siete pan dipuru ãhraa, arĩñorã.

⁶ Eropigũ ïgũ masare taa arĩro weca doadorepũ. Tuhajanugu siete pan dipurure aĩ, Goãmũre “Õhaa,” arĩ serẽpũ. Eropa arĩ serẽtuhaja pan dipurure nuha ïgũ buherãre õpũ gueredoregũ. ⁷ Eropirã waigã sãre bajamerãgã opañorã erã. Eropigũ waigãre aĩ Goãmũre “Õhaa,” arĩ serẽ, ïgũ buherãre masare gueredorepũ. ⁸ Masa irire barã yapia wañorã. Erã ba dũharare siete puiri gohra aĩ gameneo ujutu doboñorã. Erã masa cuatro mil gohra árĩñorã. ⁹⁻¹⁰ Eropiituha Jesu masare goeriserepũ wagũ. Erãre goeriseretuhaja Dalmanuta waĩcũri maca pohrogue waha wapũ.

Fariseo masa deyoro moariñere ïadiariñuma

Mt 16.1-4; Lc 12.54-56

¹¹ Ero pũhrũ fariseo masa Jesu mera dũyasarã erañorã. Erã Jesure Goãmũ turari mera deyoro moariñere iidoreriñorã. ïgũ ii ïhmumasibiricũ ïadiariñorã. ïgũ iimasibiricũ “Goãmũ ïgũ obeodigũ árĩbeamĩ,” arĩdiariñorã. ¹² Erã õpa dorecũ peegũ Jesu turaro bujawere sññaja õpa arĩpũ:

—¿Múa dohpague majarã duhpirã Goãmũ ïgu turari mera deyoro moarire ïadiari? Diaye arãa mũare. Dohpague majarã mũare ne deyoro moarire ii ïhmusome yũhu, arĩpũ Jesu erãre.

¹³ Õpa arĩtuha waha dohodirugue ñaja gajipũ masegue waha wapũ ïgu buherã mera.

Fariseo masa, Herode ya curu majarã sã erã ñeri buherire wereñumi Jesu Mt 16.5-12

¹⁴ Eropa warã panre cãdijiñorã. Dohodiruguere yujuru ta panrure opañorã erã. ¹⁵ Eropigu Jesu guhyaro mera werepũ ïgu buherãre:

—Õaro iique. Fariseo masa, Herode ya curu majarã sã erã pan bugacũ iiburire ðaro iique. Guhya ãhraa iri, arĩ werepũ erãre.

¹⁶ ïgu fariseo masa sã erã buherire eroparĩcũ pee, ïgu buherãpũ peewisirã irire erã basi wereniguiñorã.

—Mari panre mari aĩgãribiricũ ïagu eropa arĩcumi ïgu, arĩñorã erã basi.

¹⁷ Erã eropa arĩrare masigu ðpa arĩpũ Jesu erãre:

—¿Duhpirã múa pan cãdijirare guñari múa? ¿Múa masibeari? ¿Peenibeari múa dohpa? ¿Peediabeari múa? ¹⁸ ¿Cuiricũrã árĩquererã ïabeari múa? ¿Gamiricũquererã ta peebeari múa? ¿Múa yũ iirare guñabeari? ¹⁹ ¿Yũ cinco mil umare cinco dipuru panre yũ nuha orare guñabeari múa? ¿Erã yapi weorare di nucũ puiri pan dipure múa ujtura puirire aĩari múa? arĩ serẽpipũ Jesu erãre.

—Doce puiri, arĩñorã erã ïgure.

²⁰ —¿Eropi yũhu siete pan dipurure cuatro mil masare yũ ora pũhrũ di nucũ puiri ujtura puiri aĩari múa? arĩpũ Jesu erãre daja.

—Siete puiri, arĩ yũhriñorã erã.

²¹ —¿Eropa irire ïaquererã ta masibeari múa dohpa? arĩpũ Jesu erãre.

Jesu cuiri deyobigure ïacũ iĩnumi

²² Eropi erã Betsaida waĩcũri macague erã ejacũ ïarã, masapũ cuiri deyobigure aĩgãriñorã.

—Ïgure mohmepique, arĩ turaro serẽñorã erã Jesure.

²³ Eropigu Jesu cuiri deyobigure mojoto ñeha iri maha tũroque ïgure taragãpũ. Aĩ eja ïgu cuirire purimetupũ disico mera. Eropigu ïgu mojoto mera ïgure mohmepipũ.

—¿Mũhu ïacũ dehyori? arĩ serẽpipũ Jesu ïgure.

²⁴ ïgu eroparĩcũ ïgupũ ïagu ðpa arĩpũ:

—Masare ïhaa. Erãre ïaquerecũ erã curicũ yucũ iro dopa dehyoma, arĩpũ ïgu cuiri deyobigupũ.

²⁵ ïgu eroparĩcũ peegu Jesupũ ïgu mojotori mera ïgu cuirire mohmepipũ daja. ïgu eropa mohmepira pũhrũ cuiri deyobigu ïgu turaro ïacũ ðaro deyoyoro pare. Eropigu árĩpehrerire ðaro ïapũ ïgu. ²⁶ Eropigu Jesu ïgure ïgu ya wihigue omedijugũ ðpa arĩpũ:

—Macague tamerare wabiricãque. Eropigu maca majarãre i yũ iirare gajirãre weresiribiricãque, arĩpũ Jesu ïgure.

Jesu ïgu diaye ta Cristo árĩrire wereñumi Pedro

Mt 16.13-20; Lc 9.18-21

²⁷ Eropi Jesu ïgu buherã mera Cesarea Filipino waĩcũri maca pohro árĩri macarigue wanemoñorã. Eroque wagũ Jesu serẽpiñapũ ïgu buherãre:

—¿Nihino árĩcũri yũhu masa erã yũre pepicũ? arĩ serẽpiñapũ ïgu.

²⁸ ïgu eropa arĩ serẽpiñacũ peerã ïgu buherã yũhriñorã:

—“Ñu waïyegũ áhrimi,” arĩma mũre. Gajirã “Elia áhrimi,” arĩma. Gajirãpũ “Goãmu yare weremuhtanirã mera majagu áhrimi,” arĩma, arĩ yuhriñorã ïgu buherã ïgure.

²⁹ Erã eropa arĩra pũhrũ Jesu serẽpinemopũ erãre:

—¿Mũapũ mua pepicũ nihino árĩcuri yũhũ? arĩ serẽpipũ.

Pedropũ yuhripũ ïgure:

—Mũhũ Cristo Goãmu ïgu obeodigu áhraa, arĩ yuhripũ Pedro.

³⁰ ïgu eroparĩcũ peegu Jesu õpa arĩpũ:

—Yũre “Cristo áhrimi ïgu,” ne arĩ weresiribiricãque gajirãre, arĩpũ erãre.

Jesu ïgu sĩriburiñere ïgu masa mũriaburiñe sãre weremuhtañumi

Mt 16.21-28; Lc 9.22-27

³¹ Eropigu ïgu erãre buhenũgapũ õpa arĩ weregu:

—Yũhũ masu Goãmu ïgu obeodigu áhraa. Eropigu burigã ñero tarigũca. Yũre eropa ta waro gahmea. Mũrã, pahia oparã, marire buherã sã yũre gamebirã yũre wejẽrãcoma. Erã yũre eropa wejẽquerecũ, uhenũ pũhrũ masa mũriagũca, arĩpũ Jesu erãre.

³² Eropa arĩgu erã õaro peeboro dopa õaro weregu iipũ erãre. ïgu eroparĩcũ peegu Pedropũ gajipũ ñarigã Jesure aĩgã ïgure arĩpũ. “Eropa arĩbiricãque,” turaro mera arĩ werepũ. ³³ ïgu eropa arĩdorebiricũ peegu Jesupũ ïgu buherãre majinũgaja, turipũ Pedrore.

—Satana iro dopa wereniguigu iiaa mũhũ. Eropa arĩbiricãque. Mũ pepiri masa ya áhraa. Goãmu ya árĩbeaa, arĩpũ ïgu Pedrore.

³⁴ Eropa arĩtuha masare ïgu buherã mera sihubeo õpa arĩpũ:

—Yujugu yũ mera majagu árĩdiagũ ïgu gamero iidiarire duhucãgũcumĩ. Eropigu ïgu yũ mera majagu ïgu árĩri dipuwaja ñero tarigũcumĩ. Ñero tariqueregu yahare iiniguicãgũcumĩ. ³⁵ Yujugu masu ïgu ya árĩburi dihtare pepigu ïgu dederea wagũcumĩ. Eropigu gajigu yaha árĩburi dihtare iigu, õari buheri sãre iigu, árĩpehrerĩnũri yũ mera umarogue õaro árĩgũcumĩ. ³⁶ Yujugu masu i yeba majare árĩpehrerire opaqueregu, peamegue wagu õarire wajatasome. ³⁷ Eropigu i yebague opaburi dihtare guñagu, ïgu sĩrigũ waburire guñabigu ïgu sĩporã mera peamegue dederegũcumĩ. ³⁸ Dohpaguere ñerã Goãmure gamebirã erã ejatuharo iiri árĩro iiaa. Eropirã yujurãyeri yũre, yũ buheri sãre masiquererã “Masibea,” arĩbocoma guhyasĩrirã. Erã eroparĩcũ ïagu yũ sã erãre guhyasĩrigũ “Erãre masibea,” arĩgũca. Yũhũ masu Goãmu ïgu obeodigu õarã anyua mera yũ Pagũ goesiriri mera dujarigũca. Yũ dujarigu yũ waĩre arĩdia guhyasĩrisãnirãre guhyasĩrisãgũca yũ sã, arĩ werepũ Jesu.

9

¹ Eropa arĩtuhaja õpa arĩnemopũ Jesu:

—Diaye arĩgu tiiaa mũare. Yujurãyeri mua õguere árĩrã, mua sĩriboro core Goãmu ïgu opũ árĩroguere yũ ñajacũ ïarãca, arĩpũ Jesu.

Jesu ïgu dũpũre gohrotoñumi

Mt 17.1-13; Lc 9.28-36

² Eropi seis nũri pũhrũ Jesu Pedrore, Santiagore, ïgu pagu magure Ñure utãgũgue umadigũgue erã dihtare sihu mũriapũ. Umarogue erã mũrijara pũhrũ erã ïhabeoro ïgu dũpũre gohrotopũ. ³ Eropiro ïgu suhri goesiriri suhri õaro boreriñe wayoro. I yeba majarã nome suhri coerã nome ne eropa borerire iimasibeamã. ⁴ Mata iribojegue majarã Moise mũrũ Elia

muru sã dehyoañorã. Eropirã Jesu, Elia, Moise mera weretamucã ãañorã erã urerã ãgu buherã. ⁵⁻⁶ Eropirã erã burigã güiñorã. Eropa güigu dohpa arĩmasibirinijagu õpa arĩpu Pedro:

—Opu, mari ohõ árĩcũ õadiaa. Æhre wihigã iirã. Mu ya wihigã, Moise ya wihigã, Elia ya wihigã iirã, arĩpu ãgu Jesure.

⁷ Eropiro erã weca erãre imica curu cãhmotacũ ta imica curu pohecague Goãmu ãgu wereniguiiri busuyoro:

—Ihĩ yu magu yu mahigu ahrimi. Peeque ãgure, arĩri busuro cariyoro.

⁸ Eroparĩcũ peerã Pedro sã maji ãarã Moisere, Eliare ãabiriñorã pare. Jesu dihtare ãañorã. ⁹ Eropi utãgugue erã dijaricũ Jesu erãre werepu:

—Dohparagã yure eropa warare gajirãre ne werebircãque. Yuhu masu Goãmu ãgu obeodigu yu sãri masa muriaara puhru irire gajirãre wereque mua, arĩ werepu Jesu.

¹⁰ Eropirã erã ãgu dorediro dopa werebiriñorã gajirãre. Eropirã erã, erã basi õpa arĩ serẽpi wereniguiñorã:

—“Yuhu sãridi masa muriaara puhru,” ãgu arĩgu ¿duhpigu eropa arĩri ãgu? arĩ wereniguiñorã erã.

¹¹ Eropirã Jesure õpa arĩ serẽpiñorã:

—Cristo Goãmu beyedigũ ãgu ariboro core “Eliare arimãhtarõ gahmea,” arĩma masare buherã. ¿Dohpa arĩronore eropa arĩri erã? arĩ serẽpiñorã Jesure ãgu buherã.

¹²⁻¹³ Jesu yuhripu:

—Diaye ta ahraa. Eliare arimãhtadoremi Goãmu árĩpehrerire amumãhtabure. ãgu eropa iiborore arĩ gojayura ahraa Goãmu yare gojarapũgue. Yu sãre arĩ gojayuñuma. Yuhu masu Goãmu ãgu obeodigu bajasuburi ñero tarigũca. Gajirã yure gamebirã yure ñero iirãcoma. ¿Iri sãre masiri mua? Eropigu õpa arĩgũra mũare: Elia eratuhami. ãgu eracũ erã ãgure erã gamero dopa ñero iima. Iribojegue erã arĩ gojayudiro dopa iima ãgure, arĩpu Jesu.

Jesu majigũre õagu iĩnumi

Mt 17.14-21; Lc 9.37-43

¹⁴ Eropi dijari ãgu buherã dujanirã pohrogue eja, bajarã masare ãapu. ãgu buherãpu judio masare buherã mera game dũyasorã iĩnorã. ¹⁵ Masa Jesure ãarã árĩpehrerã ãhamaria wañorã. Eropirã ãgu pohrogue omagã ãgu pohrogue eja, “¿Ahrari?” arĩñorã ãgure. ¹⁶ “Ahrabu,” arĩtuhaja erãre serẽpipu:

—¿Ñehenore game wereniguirã iiri mua eropa dũyasorã? arĩ serẽpipu ãgu.

¹⁷ ãgu serẽpicũ peegu masa watope niguidigu werepu ãgure:

—Buhegu, yu magure watĩ ñajasũdigure mũre aĩgãrirabu. Watĩpu ãgure wereniguidorebeamĩ. ¹⁸ Yu magure ãgu ñajacũ yebague mehmereja wahami. ãgu disirore sumutua, ãgu gũcũrĩre cũridihu buha wamũrami ãgu. Eropigu mu buherãre watĩre yu magure ñajadigure cóãdorerabu. Erã cóãmasibirama, arĩ werepu ãgure.

¹⁹ ãgu eroparĩcũ peegu õpa arĩpu Jesu masare:

—¿Ne yure umupeobirigohracãri mua? Yoari boje mũare buherabu yuhu. ¿Dipa boje yuhu mũare yujuro bojebocuri? ãgure aĩgãrique, arĩpu Jesu.

²⁰ ãgu eroparĩcũ peerã watĩ ñajasũdigure Jesu pohro aĩgãriñorã. Erã Jesu pohro aĩ ejacũ ta watĩpu ãgu majigũre mehmerejacũ iipu. ãgu eropiicũ

ĩgu yebague mehmereja waru. Tũru, naragã, buhacũ iipu. Eropii ĩgu disiro sumutua waru. Jesu ĩgu pagure serẽpipu:

21 —¿Dipa boje eropa ahrari ĩgu? arĩ serẽpipu Jesu majigu pagure.

—Majigugãgue ta ĩgu eropa arĩnugami, arĩ yuhripu ĩgu paguru.
22 Eropigu watipu ĩgure peamegue, diague sare cóamuririmi ĩgure wejediagu. Eropigu muhu itamumasigu mojomoro iha itamuque guare, arĩpu majigu paguru Jesure.

23 ĩgu eroparĩcũ peegu opa arĩpu Jesu ĩgure:

—Muhu yure umupeocũ ĩagu Goãmu arĩpehrerire ipehocãmasimi mu ya arĩburire iigu, arĩpu Jesu ĩgure.

24 ĩgu eroparĩcũ majigu pagu opa arĩ gaguinigui:

—Mure umupeoa yuhu. Yu umupeobiricũ ĩagu itamuque yure yuhu mure umupeoboro dopa, arĩpu ĩgu.

25 Eropiicũ masa bajarã erã pohro omagãriñorã. Erã gamenerecũ ĩagu Jesu watire opa arĩ turipu:

—Muhu wereniguimasibiricũ iidigu, gamiri bihadigu ĩre duhuque. Eropigu dipaturi ĩgure garibobiricãque, arĩpu Jesu.

26 ĩgu eroparĩcũ peegu majigure ñajadigu watĩ gaguinigui, majigure yebague mehmereja, tũru naragãcũ ii duhupu ĩgure. ĩgu eropiicũ majiguru sĩrigu dopa waru.

27 —Ĩgu sĩa wami, arĩñorã masa bajarã.

Erã eropa arĩquerecũ ta Jesupu ĩgu mojtore ñeha ĩgure tara wahgũ nugupu. ĩgu tara wahgũ nugucũ wahgãnugajaru ĩguru.

28 Pũru Jesu wihigue ñajajacũ ĩarã ĩgu buherã erã seyaro serẽpiñorã Jesure:

—¿Duhpirã guaru majigure watĩ opagure cóamasibirayuri mu pepicũ? arĩ serẽpiñorã erã.

29 —Ĩno watire cóadiarã burigã Goãmure serẽro gahmea. Eropirã Goãmure serẽmorã ba duhuro gahmea mare, arĩ yuhripu Jesu erãre.

Dipaturi ta Jesu ĩgu sĩriburiñere ĩgu masa mũriaburiñe sare wereñumi
Mt 17.22-23; Lc 9.43-45

30 Eropi erogue arĩnirã waha Galilea yebague eja, tarigãñorã. Irisubu Jesu ĩgu buherãre buhegu iipu. Eropigu erã warore gajirã masicũ gamebiripu Jesu. 31 Erogue eagu ĩgu buherãre buhepu. Opa arĩ buhepu:

—Yuhu masu Goãmu ĩgu obeodigu ahraa. Masa yure ñeha gajirãguere yure wiarãcoma. Erã wiara pũru yure wejẽrãcoma erã. Eropa erã wejẽra pũru uhrenu pũru masa mũriaguca, arĩpu Jesu.

32 ĩgu opa arĩcũ oaro peebiriñorã. Eropirã güirã ĩgure irire serẽpibiriñorã.

Jesu ĩgu buherãre erã yagu opu arĩbure wereñumi
Mt 18.1-5; Lc 9.46-48

33 Eropi erã Capernaungue ejara pũru wihigue erã arĩcũ Jesupu serẽpipu erãre:

—¿Maguere arirã dohpa arĩ duyaso wereniguirã iiari mu? arĩ serẽpipu erãre.

34 ĩgu eroparĩcũ erã yuhribiriñorã. Magu arirã opa arĩ duyaso wereniguiñorã erã basi:

—¿Nihi ahriri mari arĩpehrerã wecague? arĩ duyaso wereniguiñorã erã. Eropirã erã eropa arĩrare Jesure werediabiriñorã. 35 Erã eropa yuhribiricũ ĩagu Jesu doaja ĩgu buherãre sihubeo opa arĩpu:

—Árīpehrerā wecague opu árīdiagu árīpehrerā ojogoro majagu árīro dopa ta erā pohro majagu árīro gahmea mware, arīpu Jesu erāre.

³⁶ Eropa arīgu majigugāre erā watope duhudobopu. Duhudobotuha īgugāre aī coā opa arī wereru:

³⁷ —Yahare iidiarā, īgugāre bu árīgure gamerā yu sāre gahmea mua. Mua eropiirā yure gamerā, yure obeodigu Goāmu sāre gahmea mua, arīpu Jesu erāre.

Marire īhaturibigu árīgu mari mera majagu āhrimi, arī wereñumi Jesu Mt 10.42; Lc 9.49-50

³⁸ Ero puhru īgu buhegu Ñu opa arīpu Jesure:

—Buhegu, yujugu mu waī mera watēare cohā wiucū gua īhabu. Īgu mari mera majagu īgu árībiricū īarā, īgure irire iidorebirimurabu gua, arīpu īgu.

³⁹ Īgu eroparīcū peegu Jesu erāre wereru:

—Eropa arībita mua īgure. Yujugu yu waī mera deyoro moarire iigu, puhruquere yure ñero wereniguimasibeami. ⁴⁰ Marire īhaturibigu árīgu, īgu mari mera majagu āhrimi. ⁴¹ Mware diaye ta arāa. Yaharā mua árīcū īarā gajirā mware itamucū īagu Goāmu erāre oaro itamugucumi. Yuju coaru mera decore mware erā tīacū merogā árīquerecū, erāre oaro iigucumi Goāmu erā oaro iira waja, arīpu Jesu.

Ñerire iicū guhya āhraa, arī buheñumi Jesu Mt 18.6-9; Lc 17.1-2

⁴² Eropigu Jesu majigugāre īgu basi coā aī erāre werenemopu:

—Īgā yure umupeogugāre weregura mware: Yujugu īgā iro dopa árīgure ñerire iidoredigu, īgu ñetariaro tarigucumi. Gajigure masa īgure wunugure wuariye utāye mera dirisiu, wuariyague īgure cóācū ñero wabocumi īgu. Eropigu īgā dopa árīgure ñerire iidoredigupu wuariyague erā cóādigu tauro ñero tarigucumi. Īgu buringā dipuwaja moasūgucumi. ⁴³⁻⁴⁴ Mu mojoto mera ñero iigu, iri mojotore mu tabe cóābodiropo dopa iri ñerire duhuque. Irire duhubigu peamegue waguca. Eroguere ne peame yaribea. Eropirā beca sã ũjquererā ne sīribeami. Mu mojotore mu cóācū iri dūca dihta cohmoboya. Eropigu mupu epasi árīqueregu ta puhru Goāmu mera árīguca. Mu pe mojoto mera árīgure peamegue īgu cóācū ñetariaro tariguca. Eropigu iri ñeri iiripure duhuque. ⁴⁵⁻⁴⁶ Mu guburu mera ñero iigu muhu iri guburu sāre mu tabe cóābodiropo dopa ta iri ñerire duhuque. Irire duhubigu peamegue waguca. Eroguere ne peame yaribea. Eropirā beca ne sīribeami. Mu guburure mu cóācū irisi dihta cohmoboya. Eropigu epasi árīqueregu ta puhru Goāmu mera árīguca. Mu pe guburu mera árīgure mure peamegue cóācū mu ñetariaro tariguca. Eropigu iri ñeri iiripure duhuque. ⁴⁷⁻⁴⁸ Mu cuiru mera ñero iigu irirure mu gorawea cóābodiropo dopa ta iri ñerire duhuque. Irire duhubigu peamegue waguca. Eroguere ne peame yaribea. Eropirā beca sã ne sīribeami. Mu cuirure cóācū iriru dihta cohmoboya. Yujupu cuiru mariqueregu ta puhru Goāmu mera árīguca. Mure pe cuiru mera árīgure peamegue mure cóācū mu ñetariaro tariguca. Eropigu iri ñeri iiripure duhuque.

⁴⁹ “I yeba árīrā ñero tarirāca mua. Peamegue mari ũjucū marire pūriro dopa ta ñero tarirāca mua. ⁵⁰ Moa oaro acaa. Moa acabiricū usuriri iimasiya mara. Moa acabiro iri moa ne oabea. Iri moa acabiricū dohpagohra iimasiya mara. Eropirā moa oaro acaropo dopa mua sūarā árīque. Eropirā gajirā mera oaro mera árīque.

10

Erã marasã nomere erã cóãcũ õabeaa, arĩ wereñumi Jesu

Mt 19.1-12; Lc 16.18

¹ Eropigu ïgu erogue árĩdigu waha, Judea yeba pohrogue eja, dia Jordán waĩcũriya gajipũ masegue ejarũ. Erogue ïgu ejacũ ïarã masa bajarã ïgu pohrogue gamenereñorã daja. Erã gamenerecũ ïagu ero core ïgu buhediro dopa ta dipaturi buhepũ daja. ² ïgu eropa buherisubu fariseo masa erañorã. Jesure ïgu ñero wereniguicũ peediañorã. Eropa peediarã erã Jesure õpa arĩ serẽpiñorã:

—¿Mari marapore cóãcũ õhari? ¿Moise doreripũ eropa ta iidone õabeaa. Iri moa acabiricũ reri mũ pepicũ? arĩ serẽpiñorã.

³ —¿Dohpa doreyuri Moise mũare? arĩ yũhripũ Jesu.

⁴ —“Mũ marapore cóãdiagũ paperapũgue irire gojaque. Eropa gojagu iripũre mũ marapore otuhajanijagugue igore cóãmasia,” arĩ gojañumi Moise, arĩ yũhriñorã fariseo masa.

⁵ Erã eroparicũ peegu õpa arĩ werepũ Jesu:

—Mũa ñecũ sumarã Goãmũ dorerire iidiabiricũ ïagu, “Eropa ta wacuraporo,” arĩgu, “Mũa marapore cóãmasia,” arĩ gojañumi Moise. ⁶ ïgu eropa arĩ gojara árĩquerecũ ta, negohraguere Goãmũ mũa marasã nomere cóãcũ gamebiriñumi. I yebare ïhacũnugugũ umũ, nomeo sãre iĩñumi. ⁷ Eropigu umũ ïgu pagũ sumarãre cohã wiria ïgu marapo mera árĩgucumi. ⁸ Eropirã erã perã árĩquererã ta, yuju dũpũ iro dopa árĩrãcoma. Eropirã erã perã iro dopa árĩbeama. Yuju dũpũ iro dopa ãhrima erã. ⁹ Eropirã Goãmũ ïgu doreri mera mojtodirima. Eropirã game cóãbiricãro gahmea erãre, arĩpũ Jesu erãre.

¹⁰ Eropa arĩtuha ïgu buherã mera wihigue ñajaa wapũ. Wihigue ñajajarã erã marasã nomere cóãrire serẽpinemoñorã daja ïgu buherã.

¹¹ Erã eropa serẽpiñacũ ïgu yũhripũ:

—Ïgu marapore cóãdigũ gajigo mera marapocũgu, ïgu igo gajigo mera ñero iigu iimi. ¹² Eropigo nomeo sã igo marapũre cóãgo, gajigu mera marapocũgo, ïgu gajigu mera ñero iigo ãhrimo, arĩpũ Jesu erãre.

Majirãgã ya árĩburire Goãmũre serẽbasañumi Jesu

Mt 19.13-15; Lc 18.15-17

¹³ Eropi majirãgãre Jesure mohmepidoremorã erãgãre Jesu pohrogue aĩ erañorã. Erã eropiicũ ïgu buherãpũ erãgãre aĩgãrirãre bocatĩri turiñorã.

¹⁴ Erã eropa turicũ ïagu Jesu papũrigũ õpa arĩpũ erãre:

—Eropa ïacãque. Majirã yũ pohrogue ariporo. Waque, arĩbiricãque erãgãre. Erã Goãmũre erã opũre masima. Eropirã Goãmũ ïgu opũ árĩroguere oãgã iro dopa pepirã ãhrima eroguerẽ. ¹⁵ Diaye arĩgu iiaa mũare. Oãgã Goãmũre gamediro dopa ta mũa Goãmũre gamebirã ïgu pohrogue wasome mũa. Mũa wabiricũ mũa opũ árĩsome ïgu, arĩpũ Jesu.

¹⁶ Eropa arĩtuha Jesu majirãgãre aĩ coãgu erãre mohmepi erã õaro árĩburire Goãmũre serẽbasagu õpa arĩpũ:

—Oãgã õarã waporo, arĩ serẽbasapũ Goãmũre.

Doberi opagu Jesu mera weretamuñumi

Mt 19.16-30; Lc 18.18-30

¹⁷ Eropi Jesu ïgu mague wacũ, yujugu masũ omagã wa ïgu guburi pohro mereja Jesure serẽpipũ.

—Mũhũ buhegu õagu ãhraa. ¿Yũhũ árĩpehrerinũri Goãmũ mera árĩdiagũ duhpigũcuri? arĩpũ ïgu Jesure.

18 Īgũ eroparĩcũ Jesu ĩgũre yũhripũ:

—¿Dohpa arĩronore yũre “Ōagũ” arĩ piyuri mũhũ? Goãmũ yujugũ ta ðagũ àhrimi. 19 Īgũ Goãmũ dorerire masia mũhũ. “Masare wejēbiricāque. Gajigũ marapo mera árĩbiricāque. Yajabita, gũyabita, gajirã yare gũya aĩbita, mũ pagũ sũmarãre umupeoque,” ire doremi Goãmũ. I dorerire iro gahmea mũre, arĩ werepũ Jesu ĩgũre.

20 —Buhegũ, irire árĩpehrerire majigugāgue ta tarinũgabirimũribũ yũa, arĩpũ ĩgũ Jesure.

21 Jesu ĩgũre ĩhamehtu mahipũ. Eropigũ ðpa arĩpũ:

—Merogã dũhyaa mũre mũ iipehoboro. Árĩpehrerire mũ yare duaque. Eropigũ árĩpehreri mũ wajatarare mojomorocũrãre oque. Mũhũ eropiĩcũ baja ðari ũmarogue Goãmũ pohroguere árĩyuroca. Tuhajanugu yũ mera majagũ árĩbu arĩque, arĩpũ Jesu ĩgũre.

22 Wũaro opagũ árĩpũ ĩgũ. Eropigũ Jesu ĩgũre eroparĩcũ peegũ ĩgũ oparire mojomorocũrãre odiabigũ, turaro bũjawere, sũabiri waha warũ.

23 Īgũ bũjawere wacũ ĩagũ Jesu majinũgaja ĩgũ buherãre ĩha ðpa arĩpũ:
—Doberi oparã Goãmũ ĩgũ opũ árĩroguere erã wadiacũ diasaa àhraa, arĩpũ erãre.

24 Īgũ eroparĩcũ peerã erãpũ pee ũca waha pee masibiriñorã. Eropa arĩtuha Jesu dipaturi werepũ erãre:

—Yũ acawererã, árĩpehrerã “Yũ gamero yũ opari mera ta ðaro tarigũca,” arĩ pepirã Goãmũ ĩgũ opũ árĩroguere erã wacũ diasataria.

25 Camellopũ awiru gobegāgue ĩgũ ñajatariwereadiacũ masiya mara ĩgũre. Eropa ta doberi opagũ ĩgũ Goãmũ mera ðaro árĩgũ ĩgũ opũ árĩroguere ĩgũ wacũ diasaa àhraa, arĩ werepũ erãre.

26 Īgũ eroparĩcũ peenijarã ĩhamaria wanijarã, erã basi ðpa arĩñorã:

—Yaho. Īgũ arĩro dopa ta diaye árĩcũ ne yujugũ masũre taubiribocumi Goãmũ ĩgũ pohro wamorãre, arĩñorã erã erã basi.

27 Erã eroparĩcũ peegũ Jesu erãre ĩhabeo ðpa arĩpũ:

—Masa erã bocatũuro erã ðaro iiri mera tarimasibeama. Goãmũ pohroguere wamasibeama. Goãmũ dihta masare peamegue wabonirãre taumasimi ĩgũ pohro wamorãre. Īgũ árĩpehrerire ðaro iimasipehocãmi, arĩpũ Jesu erãre.

28 Īgũ eroparĩcũ peegũ Pedro ĩgũre ðpa arĩpũ:

—Peenique. Gũapũ árĩpehreri gũa yare apicãbũ mũ mera wamorã, arĩpũ ĩgũ Jesure.

29 Īgũ eroparĩcũ Jesu ðpa arĩpũ:

—Diaye arĩgũ iiaa mũare. Árĩpehrerã ðari buherire yaha árĩburire iimorã mũa wirire, mũa pagũ porãre, mũa pagũ sũmarãre, mũa porãre, mũa poerire apirã wũaro wajatarãca mũa dohpaguere. 30 Eropirã mũa wirire, mũa pagũ porãre, mũa pagosã nomere, mũa porãre, mũa poerire ero core mũa opadiro tauro dohpaguere baja oparãca mũa ñero tarirã árĩquererã. Eropirã gajirã mũare ñero iirãcoma. Eropirã pũhrũguere árĩpehrerinũri Goãmũ mera árĩrãca. 31 Dohpaguere bajarã oparã árĩnirã irisubure bu árĩrã dujacãrãcoma. Eropirã dohpaguere bajarã bu árĩnirãpũ oparã dujarãcoma daja, arĩ werepũ Jesu erãre.

*Dipaturi Jesu ĩgũ sĩriburiñere, ĩgũ masa mũriaburiñe sãre wereñumi
Mt 20.17-19; Lc 18.31-34*

32 Eropi erã mague majaa, Jerusalengue majarã iĩñorã. Jesu erã coregã mũhtarũ. Īgũ eropa mũhtacũ ĩarã ĩgũ buherã ĩha ũca wañorã. Eropirã

erã pũhrũ nũrusiarãpũ güiro mera ïgũre nũrusiañorã. Eropigũ Jesu doce ïgũ buherã seyarore sihubeo, masa ïgũre iiburire werenũgapũ daja erãre.

³³ —Peeque yũre. Dohpaguere Jerusalengue warã iiaa mari. Erogue masa yũ masare Goãmũ ïgũ obeodigũre yũre ñeha, pahia oparãre, judio masare buherã sãre yũre orãcoma. Eropirã yũre wejẽdorerãcoma erã. Eropa wejẽdorerã judio masa árĩbirãre orãcoma yũre. ³⁴ Erã eropa ora pũhrũ erã yũre wereya, disico ehosũ tãrarãcoma. Tuhaja yũre wejẽrãcoma. Eropigũ yũ sĩrira pũhrũ Ʃhrenũ pũhrũ masa mũriagũca, arĩ werepũ Jesu.

Santiago, Ñũ mera Jesure serẽñuma

Mt 20.20-28

³⁵ Eropi Santiago, Ñũ mera Jesu pohrogã ejarã erã gamerire serẽñorã ïgũre. Erã Zebedeo porã árĩñorã. Eropirã õpa arĩñorã:

—Buhegũ, gũa serẽro dopa ta gũare iique mũhũ, arĩñorã erã Jesure.

³⁶ —¿Yũhũ duhpiicũ gahmeri mũa? arĩpũ Jesu erãre.

³⁷ —Mũhũ árĩpehrerã wecague opũ árĩgũ gũare mũ waĩ mera dorerã acuque. Yujugũre mũ diayerũ, gajigũre copũ doboque gũare. Mũ mera oparã gũa árĩboro dopa iique, arĩ serẽñorã erã Jesure.

³⁸ Erã eroparĩcũ peegũ õpa arĩ werepũ Jesu:

—Mũa ñero tariborore masibiriquererã õpa arĩ serẽa mũa yũre. ¿Dohpaguere yũ ñero tariboro dopa ta mũa sã ñero tarirã yujuro bojebocuri mũa? ¿Yũre erã ñero iiboro dopa mũa sãre ñero iicũ yujuro bojemasibocuri mũa? arĩ serẽpipũ Jesu erãre.

³⁹ —Yujuro bojerãca, arĩ yũhriñorã.

Erã eroparĩcũ Jesu õpa arĩ werepũ:

—Yũ ñero tariboro dopa ta mũa sã ñero tarirãca. ⁴⁰ Eropa mũa tarimorã árĩquerecũ ta, yũ mera doremorãre beyemasibea yũhũ. Irire yũhũ Pagũ amutuhami. Eropirã ïgũ beyenirã dihta yũ diayerũ yũ copũ doarãcoma, arĩpũ Jesu.

⁴¹ Santiago, Ñũ sã erã oparã árĩburire Jesure serẽcũ gajirã diez buherã peerã, erã mera gũañorã. ⁴² Erã eropa guacũ ïagũ, Jesu ïgũ buherãre sihu gameneo õpa arĩpũ:

—Goãmũre masibirã oparãpũ erã masare dorerã, pũriro mera dorema.

⁴³ Mũapũ ne eropa iisome mũa basi. Mũa mera majagũ opũ árĩdiagũ, árĩpehrerã ïgũ mera majarãre itamugũ árĩporo. ⁴⁴ Eropigũ árĩpehrerãre doregũ árĩdiagũ, erã pohro majagũ árĩro dopa ta árĩporo. ⁴⁵ Eropa árĩgũ tĩiaa yũ sã. Masare dorebiragũ arigũ iibirĩbũ. Yũhũ masũ Goãmũ ïgũ obeodigũ árĩqueregũ ta, i yebaguere masare itamugũ arigũ iibũ. Eropigũ masa bajarã erã ñero iira dipuwajare sĩribasagũ arigũ iibũ. Eropigũ erã peamegue wabonirãre taugũ arigũ iibũ, arĩpũ Jesu erãre.

Bartimeore, cuiiri ïhajabigũre ïacũ iĩñumi Jesu

Mt 20.29-34; Lc 18.35-43

⁴⁶ Eropi erã Jericógue ejañorã. Eropirã iri macague árĩnirã Jesu ïgũ buherã masa bajarã mera wañorã. Jesu wari maha tũrogue yujugũ masũ cuiiri ïhajabigũ doapũ. ïgũ Bartimeo waĩcũgũ Timeo magũ arĩpũ. ïgũ ma tũrogue doagũ Ʃmũri nũcũ masare niyerure serẽmũripũ. ⁴⁷ Eropigũ ero doanijagũ masa “Jesu Nazare majagũ ahrimi,” erã arĩcũ peerpũ. Eropa peenijagũ õpa arĩ gaguiniguipũ:

—Jesu, opũ Davi mũrũ pãrami masare taubu mojomoro ïaque yũre, arĩ gaguiniguipũ Jesure.

⁴⁸ Īḡu eropa arī gaguiniguicū peerā masa bajarā Bartimeore “Ejarimar-icāque,” arī turiñorā. Erā eropa arī turiquerecū, ĩḡuḡu ĩḡu ero core ĩḡu gaguiniguidiro tauro gaguiniguipḡu daja.

—Jesu, opḡu Davi mḡrḡu pārami masare taubu mojomoro ĩaque yḡre, arī gaguiniguipḡu daja.

⁴⁹ Īḡu eroparīcū peegḡu Jesupḡu dujanḡgaja:

—Sihubeoque ĩḡure, arīpḡu. Īḡu eroparīcū peerā erāpḡu ĩḡu cuiiri ĩhajabigḡure sihugāñorā.

—Mucubirique. Wahḡānḡgajaque. Īḡu mḡre sihumi, arīñorā erā ĩḡure Bartimeore.

⁵⁰ Erā eroparīcū peegḡu ĩḡu omasiariñere tuweapi, buhri tarimagā Jesu pohrogue ejanḡgajapḡu. ⁵¹ Eropigḡu Jesu serēpipḡu ĩḡure:

—¿Dohpa yḡhḡu mḡre iicū ḡahmeri mḡhḡu? arī serēpipḡu Jesu ĩḡure.

—Yḡu opḡu, yḡre cuiiri ĩacū iique, arīpḡu ĩḡu cuiiri ĩhajabigḡuḡu.

⁵² —Mḡu yḡre umupeonijagḡu ḡagḡu wahaa. Eropigḡu wanisa, arīpḡu Jesu ĩḡure.

Īḡu eroparīcū ta cuiiri ĩhajabigḡu ḡaro ĩha wapḡu. Ḗagḡu wanijagḡu Jesu mera mague nḡrusia wahḡā wapḡu.

11

Jerusaléngue ejañumi Jesu

Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19

¹ Eropii erā Jerusaléngue ejaboro coreḡā, Betfagé maca pohrogā, Betania maca pohrogā ejamḡhtañorā. Iri macari utāḡu Olivo waicudigḡu gubuye árīyoro. Erogue ejagḡu perāre ĩḡu buherāre Jesu obeogḡu ḡpa arīpḡu:

² —Si macague waque. Erogue ejarā mata burrogāre erā dirinugudigḡgāre bocajarāca. Gajirā erā peyaya marigḡu árīcumi. ĩḡure bocaḡa ĩḡure diriradarire pāa yḡre aḡḡaribasaque. ³ Mḡua eropiicū ĩagḡu burrogā opḡu “¿Duhpimorā burrogāre pāri?” ĩḡu arīcū peerā ḡpa arī yḡhrique ĩḡure: “Mari tḡḡu burrogāre gamebeoniami dohpa. Eropigḡu dohparagā wiagḡucumi ĩḡure,” arī wereque ĩḡure, arī weredore obeopḡu ĩḡu buherā perāre.

⁴ Īḡu dorebeonirā waha, wihi pohro árīri mare burrogāre disiporo erā dirinugudigḡgāre bocaḡañorā. Bocaḡa ĩḡure erā diriradarire pāñorā.

⁵ Eropirā ĩḡure erā pācū ĩarā ero niguinirā serēpiñorā:

—¿Duhpimorā mḡua diriradarire pāri burrogāre? arī serēpiñorā.

⁶ Erā eroparīcū peerā erāpḡu Jesu ĩḡu arīdiro dopa ta wereñorā erāre serēpirāre. Erā eropa arī werecū peerā erā ero niguinirāpḡu “Aḡḡaque,” arīñorā erāre. ⁷ Eropirā erā burrogāre Jesu pohrogue aḡḡa wañorā. Erā aḡḡ eḡara pḡhrḡu suhri ĩḡugā weca erā peotuhacū ĩagḡu Jesupḡu ĩḡugā wecague mḡribejapḡu wabu. ⁸ Eropirā masa bajarā erā peyari suhrire tuwea aḡḡ ĩḡu wari maha deco sēopi mḡhtañorā Jesure umupeorā. Gajirāpḡu pḡricari dḡpḡrre poerigue erā aḡḡarira dḡpḡrre apimḡhtañorā “Ḗari maha árīporo,” arīrā.

⁹ Eropirā ĩḡu core warā, ĩḡu pḡhrḡu arirā sā ḡpa arī gaguiniñorā:

—Īre umupeorā. Ihī Goāmḡu ĩḡu obeodigḡu ḡaro ariporo. ¹⁰ Mari ñecḡu Davi mḡrḡu opḡu ĩḡu arīdiro dopa ta ḡaro ariporo. “Ḗmaro majagḡu turagḡu āhrimi,” arī umupeorā, arī gaguiniguñorā erā.

¹¹ Eropigḡu Jesu Jerusaléngue eḡapḡu. Eḡagḡu Goāmḡu ya wihigue ñajajagḡu, iri wihi majare árīpehrerire ĩapehocāpḡu. ĩatuhaja “Ñamicague āhraa.

Ɛmũnarigã ta ãhraa. Ina warã,” arĩpũ Jesu. Īgũ buherã mera Betaniague waha wañorã.

Jesu higueraḡũ waĩcũdigũre sĩridoreñumi

Mt 21.18-19

¹² Eropi gajinũ erã Betaniague árĩnirã Jerusaléngue dujariñorã daja. Eropa dujaricũ Jesupũ oaboa wapũ. Eropa oaboagũ yoarogue niguidigũre higueraḡũre òaro pũricũdigũre ãanijagũ irigũ dũcare amagũ waripũ. ¹³ Dũca mariyoro. Dũcacũrisubu árĩbiriya. Pũri dihta opayoro. ¹⁴ Eropigũ dũca maricũ ãagũ òpa arĩpũ:

—Irigũ dũcare masa ne dipaturi babiricãporo. Ne dũcacũbiricãporo, arĩpũ Jesu.

Īgũ eroparĩcũ ĩgũ buherãpũ peeñorã.

Jesu Goãmũ wihire Goãmũ mera wereniguiri wihire iidoreñumi

Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22

¹⁵ Īgũ eropiira pũhrũ erã Jerusaléngue erañorã. Eragũ Jesu Goãmũ ya wihigue ñajapũ daja. Ñajajagũ doberi duarãre, asũrãre bocajagũ cohã wiucãpũ. Eropigũ niyerure game gohroto doarã ya mesarire yomemuju aĩ mehpi behomũripũ. Bujare duarã erã doari pẽrori sãre eropa ta iipũ. ¹⁶ Eropigũ Jesu Goãmũ wihiguere gajinore aĩ ñajadorebiripũ masare. ¹⁷ Eropigũ Jesu òpa arĩ buhepũ erãre:

—Òpa ãhraa Goãmũ yare erã gojarapũgue: “Yaha wihi Goãmũ mera wereniguiri wihi waĩcũroca. Eropiro árĩpehrero majarãgue yũ mera erã wereniguiri wihi árĩroca,” arĩ gojañuma Goãmũ wereniguirire. Goãmũ eropa arĩquerecũ ta, mũapũ i wihire Goãmũ wihire duadoarã bu game yajarã iiaa, arĩpũ Jesu erãre.

¹⁸ Īgũ eropa arĩ buhecũ árĩpehrerã masapũ pee Ʃcapehrea wañorã. Eropirã pahia oparã, judio masare buherã mera ĩgũre gũi árĩñorã. Eropirã erã ĩgũre wejẽburire guñamaañorã. ¹⁹ Erã eropiicũ ñamicague Jesu ĩgũ buherã mera iri maca árĩnirã waha wañorã.

Higueraḡũ sĩria wayoro

Mt 21.20-22

²⁰ Eropirã boyo dijaricũ mague majarirã higueraḡũre ãañorã daja. Irigũ nugurigue sĩrinũga sĩriadiḡũ árĩcũ ãañorã. ²¹ Irigũre ãagũ Pedropũ òpa arĩpũ:

—Buheḡũ, ãaque. Irigũ higueraḡũpũ mũ sĩridorediḡũpũ sĩria waya, arĩpũ Pedro.

²² Īgũ eroparĩcũ Jesu werepũ erãre:

—Goãmũre umupeoturaque mũa. ²³ Diaye arĩḡũ tiiaa mũare. Mũa Goãmũre òaro umupeori mera irigũ Ʃtãḡũre “Dua aĩ wũariyague cóadiḡũ árĩporo,” mũa Goãmũre arĩcũ, mũa arĩdiro dopa ta waroca. “Yũ serẽro dopa diaye ta eropa iigũcumĩ,” mũa arĩ guñacũ, “Goãmũ iisome,” arĩbiricũ, mũa serẽdiro dopa ta Goãmũ iigũcumĩ. ²⁴ Eropigũ irire wereḡũra mũare. Goãmũ mera wereniguirã, ĩgũre serẽrã, “Yũ serẽro dopa ta eropa waroca yũre,” arĩ guñaque. Mũa eropiicũ ãagũ Goãmũ mũa serẽrire ogũcumĩ. ²⁵ Eropirã Goãmũre mũa serẽboro core gajirãre erã mũare erã ñero iirare cãdijique. Gajirã erã ñero iicũ mũa guarare duhuque. Mũa eropiicũ ãagũ mari Pagũ Ʃmaro majagũ mũa ñero iirare ĩgũ sã cãdijigũcumĩ. ²⁶ Mũare ñero iirare mũa cãdijibiricũ ĩgũ sã mũa ñero iirare cãdijisome, arĩpũ Jesu erãre.

Jesure doredigüre ĩgüre serēpiñuma pahia oparã, judio masare buherã, mürã mera

Mt 21.23-27; Lc 20.1-8

²⁷ ĩgü eropa arĩra pũhrũ erã Jerusaléngue wañorã daja. Eropirã Jesu Goãmũ wihigue ĩgü curicũ ĩarã, pahia oparã, judio masare buherã, mürã mera ĩgü pohrogue erarã ĩgüre serēpiñorã:

²⁸ —¿Noa doreri mera irinore iigü iiri mũhũ? ¿Noa mũre Goãmũ wihi duanirãre cóadoreari? arĩ serēpiñorã erã Jesure.

²⁹ Erã eroparĩcũ Jesu yũhripũ:

—Mũapũre serēpimũhtagura. Ōaro mũa yũhricũ yũ sã mũare yũhrigũra. ³⁰ ¿Ñu masare ĩgü waĩyecũ noano ĩgüre waĩyedoremũriyuri mũa pepicũ? ¿O Goãmũ doreyuri? ¿O masapũ doremũriyuri mũa pepicũ? Yũre wereque, arĩpũ Jesu erãre.

³¹ ĩgü eroparĩcũ peerã erãpũ erã basi game õpa arĩ wereniguiñorã:

—¿Dohpa arĩ yũhrirãcuri mari? “Goãmũ Ñure doredigü árĩñumi,” mari arĩcũ, “¿Goãmũ Ñure ĩgü dorequerecũ ta duhpirã ĩgü wererare peebirari mũapũ?” arĩbocumi Jesu marire. ³² Oã masapũ “Diaye ta Ñu Goãmũ yare weremũhtadigü árĩmi,” arĩ pepima erã. Erã eropa pepirã, “Ñu ĩgü waĩyecũ Goãmũpũ ĩgüre doredigü árĩbiriñumi,” mari arĩcũ, masapũ mari mera guarãcoma, arĩñorã erã basi.

³³ Eropirã erã Jesure õpa arĩ yũhriñorã:

—Ñure waĩyedoredigüre gũa masibea, arĩñorã erã Jesure.

Erã eroparĩcũ õpa arĩpũ Jesu.

—Irisubu tamerare yũ sã mũa serēpirare werebea mũare. Yũ iirire iidoredigüre werebea mũare, arĩpũ Jesu erãre.

12

Ñerã mohme corerã iira queorire wereñumi Jesu buhebu

Mt 21.33-46; Lc 20.9-19

¹ Eropi Jesu queori mera buhenũgapũ daja erãre.

—Yeba opũ árĩñumi. Iri yebare ĩgü ya iguidarire oteñumi. Otetuha sãrirore nugu, iguire erã cũhra bujuburi gobere seañumi. Pohe decogue umari wihigã sãre iĩñumi ĩhadibuma õaro. Eropigũ gajirãre ĩgü ya pohe deco mera apiñumi erã mohme corera waja. Eropigũ iri pohere erãre mohme coredoretuhaja gajĩ yebague waha wañumi ĩgü. ² Pũhrũ igui ñirisubu arĩcũ pohe opũ ĩgü pohro majagũre ĩgü ya pohe mohme corerã pohrogue obeoriñumi. Pohe maja ĩgü ya oterĩ dũcare ĩgü ya sero maja dũcare aĩdoregũ obeoriñumi ĩgüre. ³ Eropirã pohere mohme corerãpũ ĩgü pohro majagũre ñeha pañuma. Eropiituhã ĩgü ya igui tõrĩre obiriquererã dujadoreñuma ĩgüre. ⁴ Eropigũ pohe opũ gajigũ ĩgü pohro majagũre obeoriñumi daja. Eropirã pohere mohme corerãpũ ĩgüre ĩgü dipurure camĩ moa ñero iĩñuma ĩgü sãre. ⁵ Gajigũ ĩgü pohro majagũre obeocũ ĩgũpũre wejẽcãñuma. Gajirã sãre bajarãre eropa dihta iĩñuma. Gajirãre pa gajirãre wejẽñuma erã.

⁶ Eropigũ pohe opũ magũ dihta dũhyañumi. ĩgü ta ĩgü magũ ĩgü mahigũ árĩñumi. Eropigũ ĩgü magũre obeoñumi pare erã pohrogue, “Yũ magũpũre umupeorãcoma,” arĩgũ. ⁷ ĩgü õpa arĩ pepiquerẽcũ, erã pohere corerãpũ ĩgü magũ aricũ ĩha, õpa arĩ wereniguiñuma: “Pohe opũ magũ ãhrimi. ĩgüre wejẽcãrã mari. Eropiro i pohe mari ya pohe dujaroca,” arĩ

wereniguiñuma erã erã basi. ⁸ Eropa arĩrã ïgure ñeha wejẽ, pohe turogue aĩgã coãcãñuma erã ïgure, arĩpũ Jesu erãre.

Eropa arĩtuhaja Jesu erãre serẽpipũ:

⁹ —Ne, ¿pohe opũ dujarigũ dohpa iigũcuri ïgũ ya pohere mohme corerãre? arĩpũ Jesu. Õpa iigũcumi erãre, arĩpũ. ïgũ erãre wejẽ gajirãpũre pohere mohmedoregũcumi, arĩpũ Jesu erãre. ¹⁰⁻¹¹ ¿Goãmũ yare erã gojarapũgue õpa arĩrire irire buhebiriri mũa? Õpa arĩ gojañuma: Ihĩ Cristo utãye iro dopa ãhrimi. Masa Cristore gamebirãcoma. Erã gamebiriqerẽcũ Goãmũ ïgure beye opũ acumi. Goãmũpũ ire iimi. ïgũ eropa iicũ ïarã “Õataria,” arĩ pepia mari, arĩ gojañuma iribojegure.

¿Irire ne buhebiriri mũa? arĩpũ Jesu erãre.

¹² ïgũ eroparĩcũ peerã pahia oparã, judio masare buherã, mũrã mera õpa arĩ pepiñorã: “Jesu i queorire weregũ ‘Erã ñerã mohme corerã iro dopa ãhrima,’ marire arĩ weresãgũ iicumi,” arĩ pepiñorã. Eropa arĩ pepirã Jesure ñeadiariñorã. Eropa ñeadiaquererã, masapũ Jesure gamerã mari mera guari, arĩrã masare gũi árĩñorã. Eropa gũirã ïgure cohãgã wañorã.

Fariseo masa, Herode ya curu majarã mera gobierno maja wajayerire serẽpiñuma Jesure

Mt 22.15-22; Lc 20.20-26

¹³ Waha, erã mera majarãre yujurãyerire fariseo masare, Herode ya curu majarã sãre Jesure serẽpiñadore oboeñorã daja. Erã Jesure baja serẽpiri mera ïgũ gajiropa yũhricũ weresãmorã iiriñorã. ¹⁴ Eropirã Jesu pohro eja ïgure serẽpiñorã:

—Buhegũ, diaye mũ wereniguigũ gũyari marigũ mũ árĩcũ masia gũa. Eropigũ opũ árĩcũ sãre bu árĩgũ ïgũ árĩcũ sãre mũhũ yujuropa ïhaa. Eropigũ Goãmũ yare diaye mũhũ werea. Masa suacũ sãre erã suabiricũ sãre queoro werea. Eropigũ guare wereque: ¿Roma majagũ árĩpehrerã tauro opũ árĩgure, gobierno majare marire wajayero gahmeri mũ pepicũ? ¿Mari doreripũ wajayedoreri mũ pepicũ? arĩ serẽpiñorã erã Jesure.

¹⁵ Erã eropa arĩ serẽpicũ peegũ erã gũyarire erã ñero iidiarire masigũ õpa arĩ yũhripũ erãre:

—¿Duhpirã yũ ñero wereniguicũ peediari mũa? Dohparagã niyerusere aĩgãrique irisere ïamorã, arĩpũ Jesu erãre.

¹⁶ ïgũ eroparĩcũ peerã yujuse niyerusere aĩgãriñorã. Erã irisere aĩ eracũ ïagũ Jesu serẽpipũ erãre:

—¿Nihino gohra masũ tuhyari isere? ¿Noa waĩ tuhyari isere? arĩ serẽpipũ ïgũ.

—César waĩcũgũ masa tauro opũ masũ ïgũ waĩ sã tuhyaa irisegue, arĩ yũhriñorã erã.

¹⁷ Erã eroparĩcũ Jesu werepũ erãre:

—Irisubu tamerare masa tauro opũ árĩgũ yare ïgure oque. Goãmũ yare Goãmũpũre oque, arĩpũ Jesu. ïgũ eroparĩcũ pee uca wañorã.

Saduceo masa Goãmũ ïgũ sĩrinirã masurire serẽpiñuma Jesure

Mt 22.23-33; Lc 20.27-40

¹⁸ Eropi yujurãyeri Saduceo masa Jesu pohroguere erañorã. Saduceo masapũ “Goãmũ sĩrinirãre masusome,” arĩ pepirã árĩñorã. ¹⁹ Eropirã erã õpa arĩñorã Jesure:

—Buhegũ, marire õpa arĩ gojadigũ árĩmi Moise: “Yujugũ ïgũ tĩgũ marapocũgũ porã mariqueregũ ïgũ sĩricũ ïagũ, ïgũ pagũ magure ïgũ tĩgũ

marapo árĩdigore marapocuro gahmea. Eropigu ĩgu tĩgu mũru ĩgu tĩgu ĩgu porãcubodiro dopa ta porãcuro gahmea ĩgu pagu magure. Eropirã ĩgu tĩgu mũru porã iro dopa árĩrãcoma,” arĩdi arĩmi Moise, arĩñorã.

²⁰ Ire erã arĩtuhaja i queorire werenemoñorã Jesure.

—Yujugu porã siete arĩñorã. Eropii erã tĩguru marapocu, porã marigu ta sĩa wapũ. ²¹ Eropigu gajigu ĩgu pagu magu sã ĩgu tĩgu mũru marapo árĩdigore marapocuru. ĩgu eropa marapocura pũru ĩgu sã ĩgu tĩgu mũru iro dopa ta porã mariqueregu ta sĩa wapũ. Eropigu ĩgu pagu magu ĩgu ĩgu mũru iro dopa porã mariqueregu ta sĩa wapũ. ²² Eropa dihta wañorã yujugu porã. Ne porã mariquererã sĩripehrea wañorã. Erã marapo sã erã pũru sĩa wapo pare, erã arĩtuhaja Jesure serẽpiñañorã. ²³ ¿Ne, Goãmu arĩpehrerã sĩrinirãre ĩgu masucũ nihino marapo gohra arĩgocuri igo? Erã arĩpehrerã igore marapocunirã arĩñorã. ¿Eropigo nihino maraporu arĩgocuri igo? arĩ serẽpiñorã erã Jesure.

²⁴ Jesu yũhripũ erãre:

—Goãmu yare erã gojarapũ wereniguirire ne masibea mũa. Eropirã Goãmu ĩgu turari sãre ne masibea mũa, arĩpu Jesu. Eropiro mũa pepiripũ diaye arĩbeaa. ²⁵ Sĩrinirã mũa erã masa mũriara pũru erã anyua iro dopa aħrĩma. Erã uma nome mera marapocubeama erogure. ²⁶ Sĩrinirã erã masa mũriaboropũre mũare weregura, arĩpu Jesu. Irire Moise oaro werepehocãnumi. Iri yucugugãgue mũjũrisubu arĩgu Goãmu opa wereñumi Moisere: “Yũhu Abrahã, Isaa, Jacobo, erã opu aħraa,” arĩ wereñumi Goãmu iribojegue. ²⁷ Erã sĩrira pũrugue “Erã opu ta aħraa,” arĩ wereñumi Goãmu. Eropirã erã sĩrinirã mũa ĩgu masunirã arĩrã erã ojocarirã aħrĩma. Eropirã “Sĩrinirã masasome,” arĩ pepirã diaye pepibea mũa, arĩpu Jesu erãre.

Õatariariñere doreriñere wereñumi Jesu

Mt 22.34-40

²⁸ Eropigu yujugu judio masa erã buherã mera majagu erã pohrogue eraa, erã game wereniguicũ peepũ. Jesu ĩgu oaro yũhrĩre peegu serẽpipũ ĩgure.

—¿Goãmu ya doreri õatariaro doreripũ diñe doreripũ aħriri mũ pepicũre? arĩ serẽpipũ ĩgu Jesure.

²⁹ Jesu ĩgure yũhripũ:

—Iñe doreriñe õatariariñe opa aħraa. “Israe masa peeque. Goãmu mari Opu yujugu ta aħrimi. ³⁰ Bũrigã mũa sĩporã mera, mũa turari mera, mũa oaro guñari mera Goãmure mũa Opũre mahique,” arĩmi Goãmu. ³¹ Iñe doreriñe pũru gajĩ doreriñe sã õataria. “Mũ basi mahiro dopa ta mũ pohro arĩrã sãre mahique,” arĩmi Goãmu. Iri pe doreri ta arĩpehreri gajĩ doreri tauro aħraa, arĩ werepu Jesu ĩgure.

³² ĩgu eroparĩcũ judio masare buhegu opa arĩ yũhripũ:

—Eropa ta aħraa, buhegu. Diaye ta arãa mũhu. Goãmu yujugu ta aħrimi. Gajigu ĩgu iro dopa arĩgu marimi. Mũ arĩri diaye ta aħraa. Goãmure turaro mari sĩporã mera, mari turari mera, mari pepiri mera, mari oaro guñari mera ĩgure mahiro gahmea. Mari pohro arĩrãre mari basi mari mahiro dopa ta, erã sãre mahiro gahmea marire. ³³ Mari Goãmure umupeomorã waimũrã wejẽ soemujucũ õapũrica. I tauro Goãmure masa sãre mari mahicũ õataria, arĩpu ĩgu Jesure.

³⁴ ĩgu pee masiri mera yũhricũ ĩha Jesu ĩgure arĩpu:

—Merogã dũhyaa mũre Goãmu mũ opũre mũ masiboro, arĩpu Jesu ĩgure.

Īgure eroparīcū gajirā peerā ĭgure gūirā serēpinemodiabiriñorā pare.

*¿Noano acaweregū āhriri Cristo? serēpi ĩañumi Jesu masare
Mt 22.41-46; Lc 20.41-44*

³⁵ Eropigū Goāmū wihigue buhegū ōpa arīpū Jesu:

—“Cristo Davi mūrū pārami arigūcumi,” arī buhema marire buherā. ¿Duhpirā eropa arī buheri erā? Erā ōaro masiboro duhyania erāre dohpa.

³⁶ Davi ĭgū basi Espiritu Santo ĭgure dorero dopa ta ōpa arī wereñumi: Goāmū yū opūre ōpa arāmi. “Ohō yū diayerū yū mera dorebu doaque. Eropigū mūre ĩhaturirāre mūre tarinūgabasagūca yūhū,” arīmi Goāmū yū opūre, arī gojañumi Davi mūrū.

³⁷ Eropa arī gojagū Davi mūrū opūcūpū Cristore “Yū opū,” arīgū. Cristo Davi mūrū opū āhrimi. Eropigū Davi mūrū Cristo ñecu árīqueregū opūcūñumi Cristore, arī werepū Jesu.

Īgū eropa arī buhecū bajarā masa mucubiriri mera peeñorā ĭgure.

*Jesu masare buherā erā ñero iirire wereñumi
Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47*

³⁸ Eropigū ĭgū buhenemogū ōpa arīpū:

—Masare buherā erā ñero iirire ōaro ĩaque. Eropirā erā iiro dopa ĩibiricāque. Erā yoari suhri saña erā masa erā ĩhabeoro cuhrima. Doberi duarogue gajirā umupeori mera erāre bocatīri serēcū gahmema erā.

³⁹ Eropirā mari buheri wiriguere ōari doari dihtare doadiama. Eropirā bosenūri árīcū sāre oparā erā doari dihtare gahmema erā. ⁴⁰ Eropirā erā wapeweyarā nome erā wajamocū ĩha erā ya wirire emacāma erā nomere. Eropa erāre mojomoro ĩabiriquererā erā masa ĩhurore yoari boje Goāmūre serēma, “Gua Goāmūre ōaro umupeoa,” arī gūyarā. Erā eropa iira dipuwaja gajirā tauro dipuwaja moagūcumi erāre, arīpū Jesu erāre.

*Wapeweyo Goāmūre igo apirare wereñumi Jesu
Lc 21.1-4*

⁴¹ Eropigū Jesu Goāmū wihi maja erā amuburi niyeru gameneori comoro pohro doapū. Ero masa erā niyeru sácū ĩapū. Doberi oparā iri comorogue niyeru pagari sāa tari wahgāmūriñorā. ⁴² Eropigo wapeweyo buro iri comorogue ahri pesegā sāpo. Pese yuju centavo maja āhraa.

⁴³ Iriserire igo apīcū ĩagū Jesu ĭgū buherāre sihubeo arīpū:

—Diaye arīgū iiaa mūare. Igo wapeweyo mojomorocūgo niyeru sāri comorogue igo yare sāgo gajirā árīpehrerā erā sādiro tauro sāmo igo.

⁴⁴ Gajirā doberi oparā erā wūaro oquerecū ta erā ya wūaro duhyaa. Igorū mojomorocūgo árīquerego ta, árīpehreri igo bari asūborare Goāmū ya árīburire opehocāmo, arīpū Jesu.

13

*—Goāmū wihi cóāsūroca, arī yuñumi Jesu
Mt 24.1-2; Lc 21.5-6*

¹ Eropigū Goāmū wihiguere erā wiriacū ĩagū yujugū erā buherā mera majagū ōpa arīpū:

—Buhegū, ĩaque. I wihi Goāmū wihi maja wiri utā mera erā iira wiri ōari wiri āhraa, arīpū ĭgū.

² Īgū eroparīcū Jesu werepū erāre:

—I wihi maja wiri dohpaguere ĩaraa mua. I wihi árĩpehreri mari ĩara i utã sã cohmopehrea waroca. Ne yujuye utãye dujasome iri wiri maja, arĩpũ Jesu.

I mũmũ pehrebore wereñumi

Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24

³ Eropi Jesu Olivo waĩcudigũ utãgũgue Goãmũ wihi diaye maja árĩdigũgue ejapũ. Ero doapũ. Ero Pedro, Santiago, Ñu, Andre mera erã seyaro árĩrã, erã ĩgũre serẽpiñorã:

⁴ —Wereque gũare. ¿Dohpárĩcũ eropa warocuri mũ arĩdiro dopa waro? ¿Pehreburinũ coregãre dohpa wanũgacũ ĩarãcuri gũa? arĩ serẽpiñorã erã Jesure.

⁵ Jesu yũhripũ:

—Ōaro ii yuque mua. Eropirã gajirã erã gũyarire peebiricãque mua.

⁶ Bajarã masa “Cristo ãhraa yũhũ,” arĩ gũyarã árĩrãcoma. Erã eropa gũyacũ peerã masa bajarã Goãmũ yare duhurãcoma.

⁷ Mũa pohrogã gajirã masa erã gamewejẽcũ peerãca. Eropirã yoarogue majarã erã sã erã gamewejẽcũ peebeorãca mua. Eropa peequererã ta ne irire wũaro bũjawere pepibiricãque. Eropa wamũhtaroca. Eropa wacũ pehreburinũ duhyaniroca dohpa. ⁸ Irisubure yuju yeba majarã gaji yeba majarã mera gamewejẽrãcoma. Eropirã yujugũ opũ yarã gajigũ opũ yarã mera gamewejẽrãcoma. Eropiro bajasuburi i yeba ñohmeroca. Eropirã bajarã masa oa mera sĩrirãcoma. Eropa ñero tariquerecũ i yeba majarãre tauro erã ñero tariboro duhyaa dohpa. Ñero tarinirãcoma dohpa.

⁹ Ōpa wacũ ĩarã mua basi ōaro iique. Gajirã mũare ñeha ñero iidorerã orãcoma gajirã oparãre. Eropirã mua acawererã judio masa erã buheri wirigue sãre mũare parãcoma. Eropirã macari majarã oparã pohrogue, erã tauro oparã pohrogue sãre aĩgãrãcoma mũare mũare dipuwaja moamorã. Eropirã erã mũare erã pohrogue aĩgãcũ yaha buherire wererãca mua erã sãre. ¹⁰ Eropiro pehrerinũ árĩboro core árĩpehrerãre ōari buherire weresũroca. ¹¹ Eropirã mũare dipuwaja moadorerã erã oparã pohrogue erã aĩgãcũ, erã oparãre mua wereniguiburire wũaro pepibiricãque. Mũare erã serẽpicũ mua yũhriburire Goãmũ mera masirãca. Eropa masirã mua gamero wereniguisme mua. Espĩritu Santopũ mũare wereniguicũ iigũcumi. ¹² Irisubure erã tĩrã erã pagũ porãre Jesu yarã erã árĩcũ ĩha erãre wejẽdorerã oparãre wiarãcoma. Gajigũpũ ĩgũ tĩgũre wejẽdoregũ oparãre wiagũcumi. Eropi erã pagũ sũmarã erã porã Jesu yarã erã árĩcũ ĩha erãre wejẽdoregũ oparãre wiarãcoma. Eropirã erã porãpũ erã pagũ sũmarãre erã Jesu yarã árĩcũ ĩha wejẽdorerã wiarãcoma erã oparãre. ¹³ Yũre mua umupeora dipuwaja mũare masa árĩpehrerã ĩhaturirãcoma. Eropa mũare erã ñero iiquerecũ ta, mũare erã ñero iirare yujuro bojerã, yũre duhubiricũ Goãmũ mũare taugũcumi. Eropigũ ĩgũ pohrogue mũare opagũcumi.

¹⁴ “Eropirã ñetariagure Goãmũ yare goroweogure ĩarãca mua. Goãmũ wihigue ĩgũ niguicũ ĩarãca. Ero ĩgũre árĩbiricãro gahmea. Iribojegue Goãmũ yare weremũhtayugũ Daniel ĩgũre were gojañumi. (Irire buhegũ peeporo). Ero ĩgũ niguicũ ĩarã Judea yebague árĩrãpũ utã yucũgue oma duhrigã wapororo. ¹⁵ Irisubure masa ñero tarirãcoma. Eropirã yojaro mera wapororo. Irisubure erã wiri weca maja pũurigue árĩrã wihi pohecaguere erã yare aĩrã wabiricãporo. ¹⁶ Eropirã irisubure gajirã erã poerigue árĩrã erã ya suhrire wihigue árĩri suhrire aĩrã dujabiricãporo. ¹⁷ Irisubure

nijiposã nome, erã porã mihrirãre oparã nome sã mojomorocurã nome dujarãcoma. ¹⁸ Eropirã õpa serẽque Goãmure: “Puhiró árĩcũ eropa wabiricãporo,” arĩ serẽque ãgure. ¹⁹ Irinũre masa ñero tarirãcoma. I yebare ãgũ ãhacũnugura pũhrũ masa erã ñero tariri árĩmuriyoro. Iri eropa árĩquerecũ ta árĩpehreri pũriri erã ñero taridiro tauro masa ñetariaro tarirãcoma pehrerinũ coregãre. Eropa ñero erã tarira pũhrũ dipaturi eropa ñero tarisome i yeba pare. ²⁰ Eropigũ Goãmũ i ñero taririnũre bajamenũrigã árĩcũ iigucumi. ãgũ eropiibiricũ ne yujugũ masũ taribiribocumi. Eropigũ ãgũ beyenirã erã tariborore bajamenũrigã ñero taririre apigucumi Goãmũ.

²¹ Irisubure gajirãre pee masi ãaque. “Õho ãhrimi Cristo,” erã árĩcũ erãre peebiricãque. “Ero ãhrimi Cristo,” erã árĩcũ sãre peebiricãque. ²² “Cristo ãhraa,” arĩ gũyarã, “Goãmũ yare weremũhtarã ãhraa,” arĩ gũyarã árĩcãrãcoma irisubure. Eropirã Goãmũ ãgũ beyenirãre gũyarã erã deyoro moarire ii ãhmurãcoma. Goãmũ yare erã cóacũ iidiarã iirãcoma erã gũyari masa. ²³ Ire árĩpehrerire wereyumũhtaa mũare iri eropa waboro core. Eropirã õaro pee masi yuque mũa, arĩpũ Jesu ãgũ buherãre.

Jesu i yebaguere ãgũ dujariborore wereñumi

Mt 24.29-35, 42-44; Lc 21.25-36

²⁴ Eropa arĩtuhagũ õpa arĩ werepũ Jesu erãre:

—Irinũri erã ñero tarira pũhrũ, abe umũ majagũ, ñami majagũ sã boyo duhurãcoma. ²⁵ Erã eropa wacũ, necã dipuru yuhridijariroca. Eropiro umaro maja sã yeba sã burigã ñohmeroca. ²⁶ Irisubu ta yũhũ masũ Goãmũ ãgũ obeodigũ arigũca. Eropiro umarogue yũ turari mera yũ gosesiriri mera umaro maja imica weca i yebaguere yũhũ dujaricũ ãarãcoma masa. ²⁷ Eropigũ yaharã anyuare árĩpehrero i yebaguere obeogũra. Eropirã árĩpehrerogue waha yaharãre yũ beyenirãre gameneorãcoma yũ pohroque.

²⁸ “Higueragũ irigũ waricũre ãarã masia mũa. Irigũ yucũgũ pũricũcũ ãarã, “Bojori merogã dũhyaa,” arĩ masia mũa. ²⁹ Eropa ta irigũ waro dopa ta masique mũa. I árĩpehreri yũ arĩra iri eropa wacũ ãarã, “Cristo dujariboro merogã dũhyaa,” arĩ masique mũa. ³⁰ Diaye ta arĩgũ iiaa mũare. Irisubu majarã erã sãriboro core árĩpehreri yũ arĩdiro dopa waroca. ³¹ Umaro i yeba sã pehrea waroca. Yũ wereniguiripũ ne pehresome. Árĩpehreri yũ arĩdiro dopa ta eropa waha ojogorocũroca.

³² “Irinũre yũ dujariburinũre, iri hora sãre ne masibea yũhũ. Anyua sã irire ne masibea. Masa sã ne masibea. Yũ Pagũ dihta yũ dujariburinũre masimi.

³³ “Mũa sã irinũre masibea. Eropirã õaro guñatura coreque. Goãmure serẽque. ³⁴ Õpa coreque mũa. I queoriñe mera irire mũare buhegũra. Wihi opũpũ yoarogue ãgũ curiro dopa ta ãhraa i. ãgũ ãgũ waboro coregã ãgũ pohro majarãre ãgũ wihire coredoremi. Yujurãyerire ãgũ mohmerire apimi. Yujugũre wihi disiporo ãhadibudoregũre õaro coredoremi ãgũ dujariborore. ³⁵ Eropigũ wahãmi. ãgũ pohro majarãpũ ãgũ dujariburinũre ne masibea. ãgũ ñamica o ñami deco, cãreña ãgũ wererisubu o boyoro ãgũ aribocumi. Erã õaro ãhacorebiricũ ãgũ guñaña mariro arigũ erãre carĩrãre bocabocumi. Wihi opũre erã ãgũ dujariburinũre erã masibiro dopa ta mũa sã yũ dujariburinũre masibea. Eropirã yũre õaro guña coreque. ³⁶ Guñaña mariro yũ eraborore masirã, õaro guña coreque. Yũ dorerire yahare eropa iiniguirã árĩque. Eropirã yũre õaro coreque.

³⁷ Eropigu mũare yu arĩro dopa ta árĩpehrerãre eropa arãa. Ōaro guña coreque, arĩpu Jesu ĩgu buherãre.

14

Pahia oparã, Judio masare buherã mera Jesure wejẽdiañuma
Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53

¹ Eropi irisubure Pascua bosenu core, bugabiriri pan erã baburinũ core penũ duhyayoro. Irisubure pahia oparã judio masare buherã mera, Jesure guyari mera erã ñeha erã wejẽburire game wereniguiñorã.

² —Bosenu árĩcũ ĩgure ñehabiricãrã. Masa gua ĩgure ñeacũ ĩarã gua gamenerenijarã gamequeãbocoma, arĩrã iĩnorã erã erã basi.

Nomeo poresuri mera Jesure pipeoñumo
Mt 26.6-13; Jn 12.1-8

³ Eropi Jesu sã Betaniague Simo cami boadi ya wihigue árĩñorã. Iri wihi erã baro watope, yujugo nomeopũ alabastro mera iidirure poresuri nardo waĩcũri dicũdirure aĩrapo. Igo aĩrara wajacũri árĩyoro. Eropigo igo irirure pãgũ Jesu dipuru weca pipeopo. ⁴ Igo eropiicũ ĩarã gajirã ũrugã gua wañorã.

—¿Duhpigo igo eropa iisirimaacãri? ⁵ Iri poresurire duaboañumo. Irire duago yuju bojori mohmeri waja wajataboañumo. Eropigo iri niyeruremojomorocũrãre oboañumo igo, arĩñorã erã erã basi. Eropirã igore turiñorã.

⁶ Erã eroparĩcũ peegu Jesu erãre werepũ:

—¿Duhpirã eropa arĩri igore? Garibobiricãque igore. Igo yũre ōaro iimo. ⁷ Mojomorocũrã mũa mera eropa árĩniguicãrãcoma. Eropirã mũa gamero erãre omasia. Yũpũ i yebare mũa mera eropa árĩniguicãsome. ⁸ Igo masiropẽ yũre ii amo. Yũre erã yaaboro core yũ dupũre amuyugo poresuri mera sũhumo yũre. ⁹ Eropigu diaye mũare arĩgu iiaa. Árĩpehrero i yebaguere, ōari buherire erã wereroguerẽ igo ōpa iirare wererãcoma. Erã eropa arĩ werecũ peerã masa bajarã igo iirare guñarãcoma.

Juda Iscariote Jesure ĩhaturirãre ĩgu ĩhmuburire erã mera weretamuñumi

Mt 26.14-16; Lc 22.3-6

¹⁰ Irisubure Juda Iscariote doce buherã mera majagu pahia oparã pohro waha ōpa arĩpu:

—Yũhũ mũare weregũra Jesu ĩgu árĩrore mũa ĩgure ñeacũ, arĩpu.

¹¹ Eropirã pahia oparã irire peerã mucubiriñorã.

—Mũre niyerure orãra, arĩñorã erã Judare. Eropigu Juda Jesure ĩhaturirãre ĩgu erãre ĩhmuburire corenipũ.

Jesu ĩgu buherã mera ĩgu baturinũ árĩyoro

Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26

¹² Bugaririri panre erã baburinũ bosenu árĩnugarinũ árĩyoro. Eropiro ovejare Pascua majagu árĩbure erã wejẽrinũ árĩyoro. Irisubure ĩgu buherãpũ serẽpiñorã Jesure:

—¿Nohogue Pascua bosenu mari baburire amudoregu obeori mũhũ guare? arĩñorã ĩgure.

¹³ Erã eroparĩcũ Jesupũ perã ĩgu buherã mera majarãre obeopũ.

—Jerusalẽngue waque. Eroque mũa ejacũ deco sorobu tuhpeogu mũare bocatĩrigucumi. ĩgu bocatĩricũ ĩgu mera waque. ¹⁴ Eropã warã ĩgu sihu ñajari wihigue ejarã, wihi opũre ōpa arĩque: “ ¿Nohogue yũhũ,

yꝰ buherã mera Pascua maja barire bagꝰcuri?’ arãmi gꝰa opꝰ,” arĩque wihi opꝰure. ¹⁵ Mꝰa eroparĩcũ peegꝰ ɔmaro maja taribure mari gameri árĩpehreri mera erã amura taribure ìhmugꝰcumì wihi opꝰ. Eroque mari baburire iique, arĩpꝰ Jesu erãre.

¹⁶ Ìgꝰ eroparĩcũ erã perã ìgꝰ buherã iri macague wañorã. Erã erogue erã ejacũ ìgꝰ arĩdiro dopa ta wayoro. Eropirã erã Pascua árĩcũ baburire amañorã.

¹⁷ Eropi naidjaririsubu Jesu doce ìgꝰ buherã mera erã bari taribugue eroguerer ejarꝰ. ¹⁸ Eropirã erã mesague erã ba doarisubu Jesu erãre wererꝰ:

—Diaye arĩgꝰ iiaa mꝰare. Yujugꝰ mꝰa mera majagꝰ ta yꝰ mera bagꝰ ta yꝰre ìhaturirãre ìhmugꝰcumì, arĩ wererꝰ Jesu erãre.

¹⁹ Ìgꝰ eropa arĩ wererꝰ peerã erãpꝰ burigã bujawererã ìgꝰre serẽpinũgañorã erã yujurãyeri.

—¿Yũhũ ta árĩbocurì mꝰre ìhmubu? arĩñorã erã Jesure.

²⁰ —Mꝰa yꝰ doce buherã mera majagꝰ ta àhrimi ìgꝰ. Yꝰ baripare yꝰ mera yoso bagꝰ àhrimi yꝰre ìhaturirãre ìhmubu. ²¹ Iribojegue erã yꝰre arĩ gojadiro dopa ta yũhũ masũ Goãmũ ìgꝰ obeodigũ sĩrigũca. Eropigũ yꝰre ìhaturirãre ìhmudigũpꝰ ñero tarigũcumì. Ìgũpꝰre ìgꝰ masa dehyoabiricũ òapũricãboya. Ñero taribiriboñumi, arĩpꝰ Jesu erãre.

²² Eropigũ Jesu erã mera barisubu panre aĩ Goãmũre “Õhaa,” arĩ serẽpꝰ. Eropa arĩgꝰ ta irire nuha guererꝰ erãre òpa arĩgꝰ:

—Ire aĩ baque. I yꝰ dũpꝰ àhraa, arĩpꝰ Jesu erãre.

²³ Eropa arĩtuha ìgꝰ ihriripare aĩ, Goãmũre “Õhaa,” arĩ serẽpꝰ. Erãre ìgꝰ ocũ árĩpehrerã erã irire ihriñorã.

²⁴ —I yꝰ di àhraa. Bajarã masa erã ñero iirare cóãbu sĩrigũca. Eropigũ yꝰ dire cóãgũca. Eropa sĩrigũ Goãmũ yꝰ Pagũ “Masare òaro iigũra,” ìgꝰ arĩdiro ii ojogorocũgũca. ²⁵ Diaye arĩgꝰ iiaa mꝰare. Goãmũ ìgꝰ opꝰ árĩrogue mama igui decore yꝰ ihriboro core, òre igui decore dipaturi ihrinemosome yũhũ, arĩpꝰ Jesu erãre.

*Pedro “Jesure masibea,” ìgꝰ arĩ gũyaburiñere wereñumi Jesu
Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38*

²⁶ Eropirã yujuñe erã Goãmũ bayariñere bayatuha, ɔtãgꝰ Olivo waĩcũdigũgue wañorã. ²⁷ Eroque sihu eja gꝰ Jesu erãre wererꝰ:

—Dohpagã ñami mꝰa árĩpehrerã yꝰre cóãrãca. Mꝰa yꝰre cóãborore òpa ta arĩ gojamũhtañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue: “Ovejare ìhadibugũre erã wejẽcũ waro dopa ta iigũca. Yꝰ eropa iicũ oveja ìgꝰ yarã ìgꝰre cohãgã warãcoma,” arĩmi Goãmũ, arĩ gojañuma. ²⁸ Eropigũ Goãmũ ìgꝰ yꝰre sĩridigũre masura pũhrũ, mꝰa core Galileague wamũhtagũca yũhũ, arĩpꝰ Jesu erãre.

²⁹ Ìgꝰ eroparĩcũ peegꝰ Pedro òpa arĩripꝰ:

—Yꝰ mera majarã árĩpehrerã erã mꝰre cóãquererũ yũpꝰ mꝰre ne cóãsome, arĩpꝰ Pedro ìgꝰre.

³⁰ Jesu yũhrĩpꝰ:

—Diaye arĩgꝰ iiaa mꝰre. Dohpagã ñamire cãreña pesubu ìgꝰ werebororo core, mꝰ ɔhresubu “Yũhũ Jesure masibea,” arĩgũca mũhũ, arĩpꝰ Jesu ìgꝰre.

³¹ Ìgꝰ eropa arĩquererũ Pedro òpa arĩ turaro bũsũro yũhrĩpꝰ:

—Mꝰ mera yꝰre erã wejẽquererũ ta ne mꝰre cóãsome yũhũ, arĩ yũhrĩpꝰ ìgꝰ Jesure.

Pedro ïgu eroparĩcũ peerã ïgu mera majarã ïgu arĩro dopa ta arĩriñorã erã sã.

Getsemanique Jesu Goãmure serẽñumi

Mt 26.36-46; Lc 22.39-46

³² Eropii erã Getsemaní waĩcũri gorogue wañorã. Erogue ejagu õpa arĩpũ Jesu:

—Ohõ doayunque. Mũa ohõ doaropẽ sohõgue Goãmure serẽniguigu wagu iiaa, arĩpũ ïgu buherãre.

³³ Eropa arĩtuha Pedrore, Santiagore, Ñure sihugãpũ. Eropigu ñero güinũgapũ Jesu. Eropigu ñero sĩporãcũpũ. ³⁴ Eropa ñero pepigu ïgu mera majarãre ïgu sihugãñirãre arĩpũ:

—Bũrigã ñero yũ sĩporãcũca. Yũre turaro pũriro dopa pepica yũa. Sohõñari wanigu iiaa. Ohõ dujanique. Eropirã yũ mera ta tũyũque mũa sã, arĩpũ Jesu erãre.

³⁵⁻³⁶ Eropa arĩtuha ïgu ero core mero wanemo, yebague mereja, Goãmure arĩpũ:

—Ahũ, mũhũ arĩpeherrerire iimasia. Eropigu yũ ñero tariburire iidiabigu iibiricãque. Yũ eropa arĩquerẽcũ ta yũ gamero dopa iibita. Mũ basi masia. Mũ gamero dopa iique, arĩ serẽpũ ïgu Goãmure.

³⁷ Eropa arĩtuha urredã ïgu buherã pohrogue eranijagu erã carĩ oyarãre ïapũ. Ñha Pedrore arĩpũ:

—Simo, ¿carĩgu iiri mũhũ? ¿Yuju hora gohra yũ mera tũyũtamubirari?

³⁸ Õaro iique mũa. Mũa pepiri mera õarire iidiaraa mũa. Mũa seyaro irire iidiaquererã ta irire bocatũbeaa. Eropirã Goãmure serẽniguicãque ñero mũa iibiriboro dopa, arĩpũ Jesu Pedrore.

³⁹ Eropa arĩ weretuha dipaturi waha, Goãmure serẽpũ daja. ïgu ero core ïgu arĩdiro dopa ta arĩ serẽpũ daja. ⁴⁰ Serẽtuha dipaturi erã pohrogue dujaripũ daja. Eropa dujarigu carĩ oyarãre ïapũ daja. Wũja pũritaricãyoro erãre. Eropirã erã Jesu “¿Duhpirã carĩri mũa?” erãre arĩcũ yũhrimasibiriñorã. ⁴¹ Eropigu dipaturi ïgu Goãmure serẽra pũhrũ, erã pohro eraa erãre arĩpũ:

—¿Mũa carĩrã soorã iiri dohpa? Iripẽta ãhraa. Sihajagãriro iiaa. Dohparagã yũre masure Goãmũ ïgu obeodigure ñerãre erã oburisubu sihajaa. ⁴² Wahgãque. Ina warã. Ñaque. Yũre ñaturirãre ñhmubu ohõ ahrimi, arĩpũ Jesu erãre.

Jesure ñaturirã peresu ñeañuma

Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11

⁴³ ïgu eropa arĩ wereniguirisubu Juda doce buherã mera majagu erapũ. Eropirã masa bajarã ñoserimijirire, yucũre opanirã ïgu mera yujuro mera erañorã. Erã pahia oparã, judio masare buherã, mũrã sã erã obeonirã arĩñorã. ⁴⁴ Negohrare Jesure ñaturirãre obu, õpa arĩtuhapũ:

—Yũ ïgu wayuporãre mimigu ïgu ta arĩgũcumĩ mũa ñeabu. Ñgũre yũ mimira pũhrũ ñeaque. Eropirã ñgũre õaro ñeaque ïgu duhribiriboro dopa, arĩ wereserepũ Judapũ erãre.

⁴⁵ Eropigu Jesu pohrogue eragu mata wa purumujupũ:

—Buhegu, ¿ãhriri mũhũ? arĩ ñgũre wayuporãre mimipũ.

⁴⁶ ïgu eropiicũ ñarã erã Jesure ñeañorã.

⁴⁷ Erã eropiicũ ñagu ïgu pohrogue niguinirã mera majagu ïgu matamijire tuãwea añ, pahia opu pohro majagure ïgu gamirore tabe corocãpũ.

⁴⁸ Eropigu Jesu õpa arĩpũ:

—¿Múa ñoserimijiri mera, yucu ducari mera arirã, yajari masure iro dopa mua yure ñearã arirã iiari? ⁴⁹ Umuri nucu Goãmu wihigue yuhu muare buhedoacũ, mua yure ne ñeabiribu. Dohpaguere mua yure eropa iirã i árĩpehreri Goãmu yare weremuhtanirã erã arĩ gojadiro dopa ta mua yure iiaa, arĩpu Jesu erãre.

⁵⁰ Eropirã Jesu buherã árĩpehrerã ïgure cohã omagã wañorã.

⁵¹ Eropigu yujugu mamu Jesu puhru nurusiaripu. Omasiariñe dihta omadigu árĩpu. ⁵² ïgu sãre erã ñeadiacũ ïgu ya omasiariñere cóacã suhri marigu oma duhrigã wapu.

Judio masa oparã Jesure serẽpiñuma

Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24

⁵³ Eropii pahia opu pohrogue Jesure aĩ ejañorã. Iri wihiguere árĩpehrerã pahia oparã, murrã, judio masare buherã sã gamenereñorã. ⁵⁴ Eropigu Pedropu Jesu puhru yoarogue ïha nurusiaripu. Eropa nurusiagu ïgu pahia opu Caifa waicugu ya wihire cãhmotara sãriro eja, iri sãriro pohecague ñajaa wapu. Eropigu ïgu iri wihire corerã surara mera peame turo sõhma doapu.

⁵⁵ Eropirã pahia oparã, gajirã oparã mera gamenererã Jesure wejẽdoremorã, guyari mera erã ïgure dipuwaja moaborore guñamaariñorã. Erã eropa weresãburire guña bocabiriñorã. ⁵⁶ Masa bajarã ïgure erã gamero weresãmaacãquererã erã weresãri diaye árĩbiriyo. Gajigu gajiropa arĩ, gajigu sã gajiropa dihta arĩñorã. ⁵⁷ Eropirã gajirã erogue eja, Jesure weresãñorã:

⁵⁸ —Ihĩ opa arĩmi: “Yuhu i wihire masa iira wihire, Goãmu wihire cóãgura. Eropa cóãgu uhrenu puhru iri wihire dipaturi iigura. Iri wihi masa erã iira wihi árĩsome,” ïgu arĩcũ gua peebu, arĩ weresãñorã.

⁵⁹ Erã eropa arĩ weresãquerecũ ta iri diaye árĩbiriyo. Gajigu gajiropa arĩ gajigu sã gajiropa arĩpu.

⁶⁰ Erã eropa arĩra puhru pahia opu erã watope wahgãnugaja Jesure serẽpipu:

—¿Oã mure weresãquerecũ ta erãre yuhri gamebeari muhu? ¿Mure erã weresãrire duhpigu erãre yuhri gamebeari muhu? arĩpu ïgu Jesure.

⁶¹ ïgu eroparĩcũ peequeregu ta Jesu eropa pepicãpu. ïgu eropa yuhribiricũ ïagu pahia opu ïgure dipaturi serẽpipu daja:

—¿Cristo ta ãhriri muhu? ¿Oãgu Goãmu magu ta ãhriri muhu? arĩ serẽpipu daja ïgu Jesure.

⁶² ïgu eropa arĩcũgue ta Jesu yuhripu:

—ïgu ta ãhraa. Eropirã yuhu masu Goãmu ïgu obeodigu yu Pagu turagu pohro, ïgu diayeru yu doacũ ïarãca mua. Eropirã umaro maja imica watope yu aricũ sãre ïarãca mua, arĩpu Jesu ïgure.

⁶³ ïgu eroparĩcũ ta pahia opupu ïgu sañarañe suhriore ïgu basi yeguecãpu gajirãre “Guataricãmi,” arĩdoregu.

—ïre weresãrãre gajirãre mari gamebeaa pare. ⁶⁴ ïgu basi Goãmure ïgu ñero wereniguicũ peea mari. Eropirã ïgu ñero iira dipuwajare masituhaa mari. ¿Eropirã dohpa iirãcuri mari ïre dohpaguere? arĩpu pahia opu gajirã oparãre.

—ïgu ñeri dipuwaja wejẽcãro gahmea, arĩ yuhriñorã erã árĩpehrerã oparã.

⁶⁵ Eropirã erã mera majarã Jesure disico ehosũ ïgu cuirire diricãhmotacã, ïgure pañorã. Patuha opa arĩñorã ïgure:

—¿Noa mure pari? Īabiriqueregu guare wereque, arĩ wereyañorã erã. Eropirã opu yarã surara Jesure pañorã.

—*Īgure masibea, arĩpu Pedro Jesure*
Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-29

⁶⁶ Eropigu Pedro iri wihi maja sãriro pohecague ĩgu árĩcũ pahia opu pohro majago erapo. ⁶⁷ Igo Pedro ĩgu sõhmacũ ĩago ĩgu dihtare ĩhaniguipo.

—Nazare majagu mera Jesu mera mu sã āhrabu, arĩpo igo Pedrore.

⁶⁸ Igo eroparĩcũ peegu Pedropu òpa arĩpu:

—¿Dohpa arĩmaacãgo iiri mũhu? Mu arĩgure ne masibea yũhu, arĩpu Pedro igore.

Igo eropa arĩra pũhrũ Pedro iri pũu maja sãriro disiporo pohrogue wapu. Eropigu ĩgu ero niguicũ cãreña werepu. ⁶⁹ Ero ĩgu árĩcũ ĩago dipaturi werepo daja ero árĩrãre.

—Ihĩ Jesu buherã mera majagu āhrimi, arĩpo igo.

⁷⁰ Igo eroparĩcũ peegu Pedro dipaturi arĩpu daja.

—Īgure masibea yũhu, arĩpu daja.

Eropii merogã pũhrũ ta ero niguirã Pedrore òpa arĩñorã daja:

—Diaye ta āhrra. Mũhu Galilea majagu āhrra. Eropigu ĩgu mera majagu ta āhrra mũhu, arĩñorã erã ĩgure.

⁷¹ Erã eroparĩcũ peegu ĩgu erãre yũhrĩpu:

—Diaye ta Goãmu mera arĩgu iiaa mũare. Yũhu diaye arĩbiricũ Goãmu yũre dipuwaja moaporo. Īgure mũa arĩgure ne masibea yũhu, arĩ yũhrĩpu ĩgu erãre.

⁷² ĩgu eroparĩcũ ta cãreña werepu daja. ĩgu werecũ peegu Jesu ĩgu arĩrãre guñapu. “Cãreña pesubu ĩgu wereboro core mũhu yũre ùhresubu ‘Jesure masibea,’ arĩgũca mũhu,” Jesu ĩgu eropa arĩrãre guñapu Pedro. Eropa guñagu turaro orepũ.

15

Pilato Jesure serẽpiñumi

Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38

¹ Eropirã boyorogue mũrã, pahia oparã, judio masare buherã, arĩpehrerã gajirã oparã mera gamenere weretamuñorã erã Jesure iiburire masimorã. Erã basi wereniguituha, Jesure dihri aĩgã Pilato waĩcũgure opu oñorã ĩgure. ² Erã aĩ ejacũ ĩagu Pilato ĩgure serẽpipũ:

—¿Diaye ta judio masa opu āhriri mũhu? arĩ serẽpipũ ĩgu Jesure.

—Mu arĩro dopa ta ĩgu ta āhrra, arĩ yũhrĩpu ĩgure Jesu.

³ Eropirã pahia oparã baja weresãñorã ĩgure. ⁴ Erã eropa arĩ weresãcũ peegu dipaturi serẽpipũ daja ĩgure.

—Oã mure baja weresãrã iima. ¿Erã eropa arĩ weresãquerecũ yũhrĩbeari mũhu? arĩpu ĩgu.

⁵ ĩgu eroparĩcũ Jesu yũhrĩbirĩpu. Eropigu Pilato ĩhamaria wapu.

Jesure wejẽdoreñuma

Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16

⁶ Bojori nũcu Pascua bosenu árĩcũ peresu arĩdigure yujugure masa “Īgure wiuque,” erã arĩgure Pilato eropa wiubasamũripũ. ⁷ Irisubure Barrabá waĩcũgu peresugue arĩpu. ĩgu oparãre cóãdiarã mera majagu

masare wejērā mera majagu árīp̄. ⁸ Eropirā masa bajarā Pilato pohrogue eja, ĩgure serēñorā:

—Bojori n̄c̄ m̄a iidiro dopa ta iique daja ḡare. Yujuḡa peresugue árīgure ḡare wiubasaque daja, arñorā erā.

⁹ Erā eroparīc̄ū Pilato erāre serēpiñap̄:

—¿M̄a yaḡa op̄are judio masa op̄are wiucuri? arñ serēpip̄a Pilato erāre Jesure wiudianijaḡa.

¹⁰ Jesure masa erā mahic̄ū ĩarā pahia oparā Jesure ĩhaturirā arñorā. Eropa ĩhaturirā ĩgure wejēdorerā oñorā Pilatore. Erā ĩhaturirire masiḡa Pilato Jesure wiudiarip̄. ¹¹ ĩḡa eropa wiudiaquerec̄ū ta pahia oparā Jesu mera masare guac̄ū iñorā. Ōpa arñdoreñorā erāre: “Barrabáre wiuque. Jesure wejēdoreque,” Pilatore arñdoreñorā masare. ¹² Eropiḡa Pilatore Barrabáre erā wiudorera p̄hr̄a Pilato erāre serēpip̄a daja:

—¿Ih̄i “judio masa op̄a” m̄a arñḡup̄are duhpiḡucuri ȳh̄u? arñ serēpip̄a ĩḡa.

¹³ —Crusague pabia wejēque ĩgure, arñ gaguiniguiñorā masa.

¹⁴ —¿Ñehenore ñerire iiari ih̄i m̄a eropa arñ gaguiniguiñorā? arñ ĩḡa.

ĩḡa eroparīc̄ū peerā erā gaguiniguiñorā daja.

—Crusague pabia wejēque ĩgure, arñorā daja.

¹⁵ Erā eropa arñ gaguiniguiñorā peeḡa Pilato Barrabáre wiudorep̄a masare mucubiric̄ū iidiaḡa. Eropiḡa Jesure yuradari mera t̄aradore, crusague pabia wejēdoreḡa wiap̄a surarare.

¹⁶ Eropi surara ĩḡa op̄a Pilato wihigue pretorio waĩc̄ari wihigue Jesure aĩ ejañorā. ĩgure aĩ ejatuha erā gajirā surara erā mera majarāre gameneremorā sihubeoñorā. ¹⁷ Eropirā erā op̄a ya suhriro dopa bejariñere Jesure s̄añorā. Eropa s̄atuha pora berore ii ĩḡa dipuru duhp̄eñorā. ¹⁸ Eropiituha ōpa arñ wereyañorā erā ĩgure:

—Umupeorā arique. Judio masa op̄a ōaro árīporo, arñ wereyañorā ĩgure.

¹⁹ Eropirā ĩḡa dipurure yuc̄uḡa mera padu, ĩgure disico ehos̄ū, ḡahyadiaro ĩaro dopa ta mereja ĩgure ii birañorā. ²⁰ Eropi ĩgure wereya biratuha, erā s̄ara suhrirore tuwea aĩ, ĩḡa ya suhrirop̄are ĩgure s̄añorā daja. Eropirā ĩgure crusague pabia wejēmorā aĩ wiria wañorā.

Erā Jesure crusague pabia wejēñuma

Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27

²¹ ĩgure aĩḡa, Simo Cirene majagu pohegue árīdiḡa erā pohro ĩḡa erac̄ū ĩarā surarap̄a ĩgure Jesu ĩḡa coāra crusare coāḡabasadoreñorā. Alejandro, Rufo s̄a paḡa árīp̄a Simop̄a.

²² Waha Gólgota waĩc̄urogue ejañorā. Gólgota arñro mari ya mera “dipu pero” arñro iiaa. ²³ Eropirā vinore suĩri deco mera erā morera decore Jesure oriñorā. Iri decore ihribirip̄a ĩḡa. ²⁴ Eropirā ĩḡa suhrirore tuwea aĩra p̄hr̄a crusague Jesure pabiañorā. Erā pabiatuhaja ĩḡa suhri m̄urare “¿Noa yañe árīrocuri iñe?” arñ game deabirañorā.

²⁵ Jesure erā pabiara p̄hr̄a ūhre hora duhyayoro goeri boje ejaboro. ²⁶ Eropirā crusague ōpa arñ gojarap̄are pabia duhtuñorā. “Ih̄i judio masa op̄a āhr̄imi,” erā arñ gojaturap̄ū árīyoro. Iri erā gojaturap̄ū Jesure erā weres̄ara árīyoro. ²⁷ Eropirā perā yajari m̄urare Jesu pohro gajimijirigue crusarigue erā pabiatuñorā erā s̄are. Yujuḡa ĩḡa diayep̄a, gajiḡare ĩḡa cop̄a pabiatuñorā. ²⁸ Erā eropiic̄ū iribojegue Goām̄a yare werem̄htanirā gojadiro dopa ta eropa wayoro. Ōpa arñ gojajuñuma: “ ‘Dorerire

tarinugarã mera majagu ãhrimi,' arĩ pepima masa ïgure," arĩ gojañuma iribojeguerẽ.

²⁹ Eropirã crusari pohro tarigãrã Jesure ïha, erã dipurure yurerã, ïgure ñero arĩ wereniguiñorã.

—Mũhũ ta “Goãmũ wihire cohã, ùhrenũ pũhrũ iri wihire amugura daja,” arĩdigũ árĩribũ mũhũ. ³⁰ Mũ basi dijaque. Eropigũ mũ basi tarique. Eropigũ tari weregũca mũhũ, arĩ wereyañorã erã.

³¹ Erã iro dopa ta pahia oparã sã judio masare buherã sã ïgure eropa wereyañorã. Eropa arĩ wereyarã òpa arĩñorã erã basi:

—Ïgũ gajirãre taudigũ árĩqueregũ ta ïgũ basi tarimasibeami. ³² “Israe masa opũ ãhraa,” arĩrimi ïgũ. Eropirã ïgũ basi dijaricũ ïarã ïgure umupeorãca, arĩ wereyañorã.

Yajari mũra sã ïgũ pohro erã pabianirã eropa ta ïgure ñero arĩ wereyañorã.

Jesu s̄iria wañumi

Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30

³³ Eropi goeri boje árĩcũ ùhre hora gohra árĩpehrerogue naitĩa wayoro.

³⁴ Eropigũ irisubure ero naitĩarisubu Jesu turaro gaguiniguiũ:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? arĩpũ ïgũ. Ire arĩgũ mari ya mera òpa arĩgũ iipũ: “Yũ Goãmũ, yũ Goãmũ, ¿duhpiũ yũre cohãri mũhũ?” arĩgũ iipũ ïgũ Pagure.

³⁵ Ïgũ eroparĩcũ peenirã yujurãyeri ero niguinirã òpa arĩriñorã:

—Goãmũ yare weremũhtadigũre Eliare sihugũ iicumi, arĩriñorã erã.

³⁶ Eropigũ yujugũ erã mera majagu mimi aĩri yũsu mera vino suĩrire yosotuha aĩ omagã, yucũgũ ojogoro diritu, Jesure simujuripũ. Eropa iigũ òpa arĩpũ:

—Corenique. Elia ïgure itamucũ ïanirã dohpa mari, arĩpũ ïgũ gajirãre.

³⁷ Ïgũ eropa arĩra pũhrũ dipaturi Jesu turaro gaguinigui s̄iria wapũ.

³⁸ Ïgũ s̄iricũ ta Goãmũ wihi majañe suhriro ero erã cãhmotara suhriro gasiro deco mera yehguea wayoro. ³⁹ Ïgũ eropa s̄iricũ ïagũ surara opũ Jesu pohro niguidigũ òpa arĩpũ:

—Diaye ta ãhraa. Ihĩ Goãmũ magũ ta ãhrañumi, arĩpũ ïgũ.

⁴⁰ Eropirã yoarogue ïhaniguinirã nome sã árĩñorã Jesure ïhaniguirã. Erã nome mera María Magdalena árĩpo. Gajigo María waĩcũgo sã árĩpo. Igoũ José ïgũ pagũ magũ Santiago erã pago árĩpo. Gajigo Salomé waĩcũgo árĩpo. ⁴¹ Erã nome Jesu yare òaro peerã nome árĩñorã. Erã Galilea yeba ïgũ árĩcũ ïgure itamumũriñorã. Erã nome mera bajarã gajirã nome sã árĩñorã. Jerusalengue Jesu mera arinirã nome árĩñorã.

Jesu dũpũre masa gobegue apiñuma

Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42

⁴²⁻⁴³ Eropii irinũ ïgũ s̄iriranũ Sabado core judio masa soorinũ core majanũ árĩyoro. Eropiro Pascua maja árĩburire erã amurinũ árĩyoro. Irinũ ñamica árĩcũ José Arimatea majagu gũiro mariro Pilato pohroque ejaũ. Jesu dũpũre serẽgũ ejaũ. José oparã mera majagu oparã erã umupeodigũ árĩpũ. Eropigũ Goãmũ ïgũ opũ árĩburire coregũ iipũ.

⁴⁴ Eropigũ José Jesu dũpũ mũrarore ïgũ Pilatore serẽcũ Pilatorũ peegũ, pee uca wapũ. “¿Jesu s̄irituhayuri?” arĩ pepipũ. Eropigũ surara opũre sihu òpa arĩpũ ïgure:

—¿Jesu s̄iria wayuri? arĩ serẽpipũ ïgure.

⁴⁵ Ïgũ eroparĩcũ surara opũ yũhrĩpũ:

—Sīria wami, arīpū.

Īgū eroparīcū Pilato Josére odorepū Jesu dūpū mūrūre. ⁴⁶ Īgū odorera pūhrū José ōariñe suhriore asūpū. Asūtuha, Jesu dūpūre aī diju, iri suhriro mera omapū. Omatuhaja erā utāyegue seara gobegue Īgū dūpūre apīpū. Apituha iri gobe pohro árīriye utāye wūariyere taragā tubiha nugucāpū. ⁴⁷ Eropirā María Magdalena, María José pago Jesure Īgū apidiore ñañorā.

16

Jesu masa mūriañumi

Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10

¹ Eropirā erā soorinū Sabadonū taricū María Magdalena, María Santiago pago, Salomé mera poresurire asūñorā Jesu dūpūre sūmorā. ² Eropirā Domingo boyorogā Jesure erā yaara gobegue wañorā erā. ³ Warā ōpa arīñorā:

—¿Iri gobere erā biharayere noa marire pāgūbasarācuri mari ñajaborore? arīñorā erā erā basi.

⁴ Iri gobegue ejarā iri gobere biharayere utāyere erā pāgū nugurayere ñañorā. Wūariye utāye árīyoro. ⁵ Eropa ñarāiri gobeguerē ñañorā. Eropa ñajajarā mamūre diayepū doagure boreri suhricūgure ñañorā. Ñarā ñha ūca wañorā. ⁶ Erā ūcacū ōpa arīpū Īgū:

—Ūcabiricāque. Crusague erā pabiadigure Jesu Nazare majagure amaraa mūa. Masa mūriatuhami. Ōre marimi. Erā Īgū dūpūre apidiore ñaque. Īatuhaja Īgū buherāre Pedro sāre ōpa arī wererā waque. ⁷ “Īgū mūa core Galileague wamūhtagucumi. Erogue Īgūre ñarāca mūa. Ero Īgū arīdiro dopa ta mūa Īgūre ñarāca,” arī wererā waque, arī werepū mamū erāre.

⁸ Īgū eroparīcū erā güi, naragā, masa gobe pohro árīnirā omagā wiria wañorā. Eropa güirā gajirāre werebiriñorā.

Jesu María Magdalenare dehyoañumi

Jn 20.11-18

⁹ Eropii Domingo árīcū Jesu Īgū masa mūriara pūhrū María Magdalenare dehyoamūhtapū. Igo siete watēa ñajasūdigo árīpo. Jesu Īgū sīriboro core igore watēare cóāpū. Eropigū igopūre dehyoamūhtapū Īgū Īgū masa mūriara pūhrūre. ¹⁰ Jesu igore dehyoara pūhrū igo Īgū mera majarāre werego wapo. Erā Īgū sīrirare bujawererā orerā árīñorā. ¹¹ “Cristo ojocariami. Īgūre ñabū,” igo arīquerecū peediabiriñorā.

Jesu Īgū buherāre dehyoañumi

Lc 24.13-35

¹² Pūhrū perā Jesu buherā mera majarā campogue wiri marirogue wañorā. Erā eropa waniguicū Jesu gajiropa bejagū gūhyaro dehyoapū erāre. ¹³ Īgū eropa dehyoara pūhrū, waha gajirā Jesu yarāre wereñorā. “Gūa Jesure ñabū,” erā arī werecū erā peediabiriñorā daja.

Jesu Īgū yare buhedoregū obeoñumi Īgū buherāre

Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23

¹⁴ Pūhrū once Īgū buherā mesa pohrogue erā doacū erāre dehyoapū Īgū. Eropigū Īgūre ñanirā “Jesu masa mūriapū,” arī erā werecū peediabirirare erāre turipū Jesu. Īgūre ōaro umupeobiriri dipuwaja erāre turipū.

¹⁵ Erāre turituha ōpa arīpū:

—I yeba árĩpehreroguere masare árĩpehrerãre õari buherire buherã waque. ¹⁶ Yũre umupeorãre erã waĩyenirãre erã peamegue wabonirãre taugũcumi Goãmũ. Eropirã yũre umupeobirã Goãmũ ãgũ dipuwaja moamorã, peamegue wamorã árĩrãcoma. ¹⁷ Eropirã yũre umupeorã yũ turari mera õpa iirãcoma: Yũ turari mera watẽa masare ñajasũnirãre cóãrãcoma. Eropirã mama disirore wereniguirãcoma. ¹⁸ Eropirã añare ñeacũ, árĩpehreri nimare erã ihricũ pũrisome erãre. Eropirã dorecũrã weca erã mojotorire erã mohmepi ñeacũ õarã warãcoma, arĩpũ Jesu ãgũ buherãre.

Jesu ɯmarogue mɯria wañumi

Lc 24.50-53

¹⁹ Eropã arĩ weretuha mari Opũ Jesu ɯmarogue mɯria wapũ. Erogue ejagũ Goãmũ diayerũ doapũ ãgũ mera opũ árĩgũ. ²⁰ Eropirã ãgũ buherãpũ árĩpehreroguere õari buherire Goãmũ masare ãgũ tauburire buherã wañorã. Erã eropã buhecũ mari Opũ erãre itamupũ. Deyoro moarire ãgũ turari mera iimasicũ iipũ erãre masare ãgũ ya buherire peedoregũ. “Eropã ta árĩporo,” arãa yũhũ. Iripẽta ãhraa.

San Lucas

1-2 Opũ Teófilo, mũre ipũre gojabeogu iiaa yũhũ. Jesu gũa mera árĩnigũ ĩgu iirare gajirã gojanũgamũhtatuhanirã árĩma. Negohraguere Jesure ĩanirã, ĩgu yare buhenirã erã arĩ werediro dopa ta gajirã irire gojanũgamũhtatuhanirã árĩma. ³ Eropigu i árĩpehrerire õaro masipehodiagu yũ sã erã arĩ wererare buhebũ. Eropigu yũ sã irire õaro gojadiaa mũa buheburi árĩburire. ⁴ Jesu yare buherã mũre weretuhanirã árĩma. “Iri queoro ãhraa,” õaro mũ arĩ masiborore ipũre mũre gojabeogu iiaa.

Ñũ waĩyeri masũ ĩgu masa dehyoaburire anyu wererũ Zacariare Ñũ pagũ árĩbure

⁵ Herode Judea yeba majarã opũ ĩgu árĩcũ, Zacarĩa waĩcũgũpũ pahia árĩpũ. Zacarĩa ya curupũ pahia curu Abĩas ya curu árĩyoro. Zacarĩa marapo sã pahia Aarón mũrũ pãrameo árĩturiagogue árĩpo. Igoũ Elisabet waĩcũgo árĩpo. ⁶ Erã perã Goãmũ dorerire iipehorã erã árĩcũ ĩagu, “Umũri nũcũ õarire iirã ãhrima,” arĩ pepidi árĩmi Goãmũ erãre. ⁷ Elisabet ne porã marigo árĩpo. Eropigo igo Zacarĩa mera porã mari muñucãpo.

⁸ Pahia Goãmũ wihigue Goãmũ ya umupeoburire mohmerã umũri nũcũ erã gohrotomũriõorã. “Zacarĩa ya curu majarã dohpaguere iiporo,” erã arĩra pũhrũ ĩgu pahia erã iidiro dopa ta Goãmũ ya umupeoburire mohmegũ arigũ iipũ. ⁹ Pahia erã iiguaro dopa ta inciensore soebure beyerã irisubure Zacariare beyeõorã. Eropigu ĩgu Goãmũ wihigue ñajaa warũ soegũ wagũ. ¹⁰ Goãmũ wihi pohecague ĩgu árĩrisubu, inciensore ĩgu soerisubu árĩpehrerã masapũ disiporogue Goãmũ mera serẽniguiõorã. ¹¹ Irisubure Goãmũ yagũ anyu incienso soero diayerũ dehyoanũgajapũ Zacariare. ¹² ĩgu anyu eropa dehyoacũ ĩagu Zacarĩa ĩgũre ĩha, uca wa, gũia warũ. ¹³ Eropa ĩgu gũicũ ĩagu anyu ĩgũre wererũ:

—Zacarĩa, gũibita. Goãmũ mũ serẽrare peeami. Eropigo mũ marapo Elisabet porãcũgocumo. Mũ magũ masa dehyoagũcumi. ĩgu eropa dehyoacũ Ñũ waĩyeque ĩgũgãre. ¹⁴⁻¹⁷ “Ĩgu õagu ãhrimi. Turagu ãhrimi,” arĩ pepigũcumi Goãmũ mũ magũre. ĩgu masa dehyoara pũhrũ vinore, siburire ihrisome. Eropigu ĩgu, ĩgu masa dehyoara pũhrũ ta Espĩritu Santo árĩri mera õaro turagu árĩgũcumi ĩgu. Eropigu bajarã Israe masare Goãmũ mari Opũre õaro gamecũ iigũcumi ĩgu. Goãmũ yare buhegu Elia Goãmũ yare weremũhtadĩgu mari Opũ ariborore ĩgu buhediro dopa ta Goãmũ ĩgu turari mera mũ magũ sã buhegũcumi. Eropa buhegu erã pagũ sũmarã erã porã mera erã õaro game mahi árĩcũ iigũcumi. Eropigu dorerire tarinũgarãre õaro erã umupeori mera yũhrĩcũ iigũcumi. Eropa buhegu mari Opũ ariboro core ĩgu yarã árĩmorãre amuyugũcumi ĩgu. Eropigu ĩgu masa dehyoara pũhrũ mũhũ mucubirigũca. Gajirã sã bajarã mucubirirãcoma, arĩpũ anyu Zacariare.

¹⁸ ĩgu eroparĩcũ peegu Zacariapũ serẽpipũ anyure.

—Yũhũ, yũ marapo mera gũa mũrã ãhraa. ¿Eropigu mũ arĩra diaye árĩcũ dohpa masigũcuri yũhũ? arĩpũ ĩgu.

¹⁹ ĩgu eroparĩcũ anyupũ ĩgũre wererũ:

—Yũhũ Gabrie waĩcũgu ãhraa. Goãmũ pohro árĩgu ãhraa yũhũ. Goãmũ i õari querere weredoregu, mũ pohro yũre obeoami. Yũ werediro dopa ta diaye waroca. ²⁰ Yũ eropa arĩquerecũ ta yũre peediabeaa mũhũ. Eropigu

mũhũ dohpaguere wereniguibigu dujagũca. Mũ magũ ãgu masa dehyoara pũhrũ wereniguigũca daja, arĩpũ anyu Zacariare.

²¹ Disiporogue masa Zacariare corerã iĩnorã. “¿Duhpigũ ãgu Goãmũ wihigue árgũ mata wiriribeari?” arĩ, corerã iĩnorã masa ãgũre. ²² Eropigũ ãgu i wihigue árdigũ wiria, erã mera wereniguimasibiripũ. “Goãmũ ãgũre dehyoacumi,” arĩ pepi, masiĩnorã erã. Eropigũ ãgu wereniguimasibigu árgũ ãgu mojotori mera masare wereniguipũ.

²³ Goãmũ wihi ãgu mohmeri pehrecũ, ãgu dujaa wapũ ãgu ya wihigue. ²⁴ Pũhrũ ãgu marapo Elisabet majigũre ne bocagãrigo iipo. Eropigo igo cinco aberi gohra masa pohro wabiripo. ²⁵ Ōpa arĩpo igo: “Dohpaguere yũre Goãmũ itamumi pare. Yũ porã marigo árgũ gũhyasiuro taribũ yũhũ. Goãmũ yũ porã maririre cohãmi yũre,” arĩ pepipo igo.

Jesu ãgu masa dehyoaburire werepũ anyu Mariare

²⁶⁻²⁷ Elisabet seis aberi igo nijipo árrĩra pũhrũ, Goãmũpũ anyure Gabriele waĩcũgũre nómeo ðago pohrogue obeopũ. Igo Nazare waĩcũri maca Galilea árrĩri yeba árrĩpo. Eropigo igo María waĩcũgo José mera mojoto diribo árrĩpo. Josépũ iribojegue majagũ mũrũ Davi mũrũ pãrami árrĩpũ. ²⁸ María pohrogue ejagũ anyu werepũ:

—María, ¿ãhriri mũhũ? Goãmũ mũ mera árgũ ãhrimi. Eropigũ mũre ðaro iigũ iimi. Árrĩpehrerã nome gajirã nome tauro ðaro iimi mũre, arĩpũ anyu igore.

²⁹ ãgu eroparĩcũ peego, igo turaro guña pepipo. Anyu ãgu wererare pepigo “¿Dohpa arĩgũ yũre eropa arĩcũri?” arĩ guñapo igo. ³⁰ Igo eropa arĩ guñacũ ãagũ anyu werepũ igore:

—María, mũre Goãmũ turaro mahimi. Eropigo güibita. ³¹ Peeque. Majigũre bocagoca mũhũ. Eropigũ mũ magũ masa dehyoagũcumi. ãgũre Jesu waĩyegoca. ³²⁻³³ ãgu turatariagũ árgũcumi. Eropirã ãgũre “Goãmũ mũmaro majagũ magũ ãhrimi,” arĩrãcoma masa. Eropigũ mũ magũ ñecũ mũrũgue Davi mũrũ Israe masa erã opũ ãgu árdiro dopa ta mũ magũ sãre apigũcumi Goãmũ. Eropigũ árrĩpehrerĩnũri ãgu Israe masare doregũcumi. Eropiro ãgu opũ árrĩpũ ne pehresome, arĩpũ anyu.

³⁴ ãgu eroparĩcũ Mariapũ serẽpipo:

—¿Duhpi mũmũ mera árrĩbiriqũregõ ta porãcũbocuri yũhũ? arĩpo igo.

³⁵ Igo eroparĩcũ anyupũ werepũ:

—Espíritu Santo mũre porãcũcũ iigũcumi. Eropiro Goãmũ ãgu turari imica curu iro dopa ta cãhmotaroca mũre. Eropirã “Goãmũ magũ, ñerire iibigu ãhrimi,” arĩrãcoma masa mũ magũre. ³⁶⁻³⁷ Goãmũ árrĩpehrerire iimasimi. Eropigo mũ acawerego Elisabet bũro árrĩqũregõ ta majigũre bocãmo igo sã. Igo porãcũgocumo mũũgãre. Masa igore “Porã marigo ãhrimo,” erã arĩdigõ bũro dohpaguere seis aberi wahaa igo majigũre bocara pũhrũ, arĩpũ anyu Mariare.

³⁸ ãgu eroparĩcũ María yũhripo:

—Yũre peeque. Mari Opũ ãgu pohro majago ãhraa yũhũ. Mũ arĩdiro dopa ta yũre eropa waporõ, arĩpo igo.

Igo eropa arĩra pũhrũ anyu waha wapũ.

María Elisabere ãago wapo

³⁹ Irinũrĩre María utã yucũ árrĩri yebague Judea yeba árrĩri macague mũũdiaro waha wapo. ⁴⁰ Erogue ejago Zacarĩa ya wihi ñaja, “¿Ahriri?” arĩpo igo Elisabere. ⁴¹ Igo eroparĩcũ Elisabet igo peecũ ta, igo magũpũ

niji suhrirogue árĩdigu ñohmepu. Elisabet Espíritu Santo árĩri mera òaro pepigo wapo. ⁴² Eropigo turaro mucubiriri mera wereniguipo.

—Árĩpehrerã nome tauro òaro iimi Goãmu mure. Mu magu sãre òaro iimi Goãmu. ⁴³ Cue, yu Opu pago yu pohro aricũ òaro iimi yure Goãmu. ⁴⁴ Mũhu yure “¿Áhriri?” aricũ, yu magupu niji suhrirogue árĩgu mucubiriri mera ñohmeacumi yure. ⁴⁵ “Goãmu ïgu arĩdiro dopa ta iipehogucumi,” arĩgo mucubirigo áhrea mũhu, arĩpo Elisabet Maríare.

⁴⁶ Igo eroparĩcũ María yuhripo:

Goãmu òagu, turagu áhrimi, arãa. Yũhu òaro sĩporãcua. ⁴⁷ Goãmu yure peamegue wabodigore itamugu áhrimi. Eropigu dohpaguere yure òaro mucubiriri mera árĩcũ iimi. ⁴⁸⁻⁴⁹ Yure bu árĩgore ïgu ïgu pohro majagore guñadi áhrami. Goãmu turatariagu òari dihtare yure itamumi. Eropirã “Igre Goãmu òaro iimi,” árĩpehrerã masa dohpaguere eropa arĩ wereniguirãcoma yure. Goãmu ñeri marigu áhrimi. ⁵⁰ Árĩpehrerĩnũri árĩpehrerã ïgure umupeorãre ïgu mojomoro ïagu áhrimi. ⁵¹ Goãmu ïgu turari mera iigu áhrimi. “Gajirãre tarinũgaa yũhu,” arĩrãre tarinũgadi árĩmi ïgu. ⁵² Oparãre erã dorero árĩrare cóadi árĩmi ïgu. Eropigu bu árĩrãpũre ïgu oparã iro dopa ta apidi árĩmi. ⁵³ Oaboanirãre ïgu òari barire ódi árĩmi. Eropigu baja opanirãpũre gajino moorã wacũ iidi árĩmi ïgu. ⁵⁴⁻⁵⁵ Mari ñecũ sumarã murare “Masare òaro iigũra,” ïgu arĩ werediro dopa ta iipehodi árĩmi Goãmu. Eropigu ïgu pohro majarã Israe masare ïgu itamudi árĩmi. Mari ñecũ sumarã murare, Abrahã murũre árĩpehrerã ïgu acawererã ïgu pũru árĩrã sãre Goãmu árĩpehrerĩnũri eropa mojomoro ïaniguigu árĩmuridi árĩmi. “Masare òaro iigũca,” erãre ïgu werepirare cãdijibiridi árĩmi Goãmu, arĩpo María.

⁵⁶ Ærerã abe gohra Elisabet mera áhri, igo ya macague goe dujaa wapo María.

Ñu masa dehyoapu

⁵⁷ Elisabet igo niji wahgũra pũru igo magu masa dehyoapu. ⁵⁸ Eropirã Goãmu igore ïgu eropa òaro iicũ igo ya maca majarã igo acawererã sã igo mera mucubiriñorã. ⁵⁹ Ocho nũri ïgu masa dehyoara pũru, ïgu pagu sumarã ïgũgãre gasiro merogã wiri aĩdorerã wañorã. Eropa erã iirisubu erã mera majarã Zacaríã waĩyediariñorã ïgũgãre ïgu pagu waĩre. ⁶⁰ Erã eropa waĩyediaquerecũ ta ïgu pagopu òpa arĩpo:

—Ïgu pagu waĩre waĩyebaa. Ñu waĩyerãca ïgũgãre, arĩpo igo.

⁶¹ —Mu acawererã ne yujugu Ñu waĩcũgu marimi, arĩñorã erã igore.

⁶² Eropirã erã mojotori mera werenigui Zacariãre serẽpiñorã erã.

—¿Mũca dohpa waĩyediari mu magure? arĩ serẽpiñorã ïgure.

⁶³ Erã eroparĩcũ ïgu pagu gojaburimijire serẽbeo, ñeha, gojapu: “Yu magu Ñu waĩcũmi,” arĩ gojapu Zacaríã. Ïgu eropa arĩ gojacũ erãpu uca wañorã. ⁶⁴ Ïgu eropa arĩ gojara pũru ïgure wereniguicũ iipu Goãmu. Eropigu ïgu wereniguimasipu daja.

—Goãmu turagu, òagu áhrimi, arĩpu ïgu.

⁶⁵ Ïgu eropa arĩ wereniguicũ peerã ero majarã uca wañorã. Eropirã i árĩpehrerire Judea yeba majarãre utã yucu watope árĩrãre masa weresiriñorã. ⁶⁶ Árĩpehrerã irire peerã guñañorã. “Goãmu turarire ïgũgã opami. ¿Eropigu ñehmũno árĩgũcuri ïgũgã?” arĩ pepiñorã masa.

Zacaría Goãmure umupeorũ

⁶⁷ Eropigu ïgu pagu Zacaría Espíritu Santo áriri mera ðaro pepigu árïgu Goãmũ yare werepũ:

⁶⁸ Mari Israe masa Goãmure umupeorã. ïgu yarã ãhraa mari. Eropigu mari pohrogue arigu, marire itamugu ðaro taumi. ⁶⁹ Eropigu Goãmũ turagure marire peamegue wabonirãre ðaro taubure obeomi. Marire ðaro taubu ïgu acaweregu Davi murũ ãhrimi. Davipũ Goãmũ pohro majagu árĩmuriñumi. ⁷⁰ Iribojegue ïgu ya weremũhtanirã mera Goãmũ ïgu marire taubure obeoburire wereyumuripũ. ⁷¹ Marire ïhaturirã marire ñero erã iidiacũ ïagu “Mũare itamugura,” arĩ apiñumi Goãmũ marire. ⁷² Mari ñecu sũmarã murare, “Mũare mojomoro ïagu itamugura. Mũare yũ wererare guñagura,” arĩ apiñumi Goãmũ mari ñecu sũmarãre. Iribojegue ïgu eropa arĩdiro dopa ta marire dohpaguere iimi. ⁷³⁻⁷⁵ Eropigu Abrahãre ðpa arĩmuriñumi: “Mũ acawererã puhũ arĩrã erãre ïhaturirã árĩcũ cóãgura. Eropigu mũ acawererãre itamugura. Eropirã erã güibirã ta yũ dorerire iimasima. Eropigu erã ñerire yũ cóãcũ, erã yũ ïhuro mũuri nũcu ðarã árĩniguirãcoma,” arĩ werepimuriñumi iribojegue Goãmũ mari acaweregu Abrahãre, arĩpũ Zacaría.

Eropa arĩtuha ïgu magugãre ðpa arĩpũ:

⁷⁶⁻⁷⁷ —Mahgu, mũre ðpa arĩrãcoma masa:

“Goãmũ turatariagu yare wereniguigu ãhrimi,” arĩrãcoma mũre. Eropigu mũhũ mari Opũ core wayugũca. Eropa wagu ðpa arĩ weregũca. “Goãmũ mũa ñerire cóãgu, peamegue wabonirãre taugũcumĩ mũare,” arĩ weregũca. Eropa arĩ weregu mari Opũ ïgu ariborore weremũhtayugu iigũca mũhũ. ⁷⁸ Goãmũpũ marire turaro mojomoro ïagu marire ðaro iigu árïgu, ïgu marire peamegue wabonirãre taudiami. Marire taugu arigu Cristo mari pohro arigũcumĩ. ⁷⁹ Árĩpehrerã mari peamegue wabonirãre taudiami ïgu. Eropigu Goãmure mari masibirã árĩcũ ïagu marire masicũ iidiami ïgu. Eropigu mari ðaro yujuro mera mari arĩborore weregũcumĩ marire, arĩpũ Zacaría.

⁸⁰ Eropi Ñu Zacaría magu ðaro bugapũ. Eropigu Goãmure turaro mahipũ. Eropigu yoari boje masa marirogue árĩmuripũ. Te Israe masare buhenugagu sã erogue ta árĩmuripũ.

2

Jesu masa dehyoapũ

Mt 1.18-25

¹ Irisubure árĩpehreri yebari majarã tauro opũ Augusto árĩpehrerãre queodorepũ. ² Oã masare erã ne queonũgarisubu árĩcũ Cirenio waĩcũgu Siria yeba majarã opũ arĩpũ. ³ Eropirã árĩpehrerã erã ñecu sũmarã iribojegue majarã ya macarigue erã waĩre gojapeorã wañorã. ⁴ José sã Nazaregue Galilea áriri yeba áriri macague árĩnirã waha, Judea yebague Belén waĩcũri macague ejañorã. Opũ Davi iribojegue majagu ïgu masa dehyoadiro árĩyoro Belén. José Davi murũ pãrami árĩgu Beléngue wapũ ïgu waĩre gojapeogu wagu. ⁵ Eropigu ïgu María ïgu mojoto diribo árĩcũ erogue igo mera ïgu waĩre gojapeodoregu wapũ. Igo mũajigure bocatuhadigogue arĩpo. ⁶ Eropigo Beléngue ejago igo niji wahgũpo. ⁷ Erogue masa erã carĩri wihi ne sihajabiriyoro erãre. Eropirã erã wecũa

ya wihigue carĩrã wañorã. Eropigo igo ïgu ne dehyoagugãre porãcutuha ïgugãre suhriro mera oma, wecua erã bari coro weca ïgure pihripeopo.

Anyua ovejare ïhadiburãre dehyoañorã

⁸ Iri ñamire iri maca turogue campogue ovejare ïhadiburã erã yarã ovejare ïhadiburã iĩnorã. ⁹ Eropigu Goãmũ ïgu obeodigu anyu erãre dehyoapũ. ïgu eropa dehyoacũ Goãmũ ïgu gosesiriri erãre boyoweayoro. Eropa wacũ ïarã, ovejare ïhadiburã güia wañorã. ¹⁰ Erã eropa wacũ anyu erãre wererũ:

—Õari querere mũare weregu ahraa. Árĩpehrerã masare mucubiricũ iiroca i quere. Eropirã güibiricãque mũa. ¹¹ Dohpagã ñamire opu mũrũ Davi ya macague mũare peamegue wabonirãre taubu, Cristo Goãmũ ïgu obeodigu mari Opu masa dehyoatuhami. ¹² Eropigu suhriro mera omadigu wecua bari coro weca erã pihripeodigu mũa bocagu ïgu ta árĩgucumi, arĩ wererũ anyu erãre.

¹³ ïgu eroparicũ ta bajarã umaro majarã árĩmũhtadigu anyu mera bayapeoñorã. Õpa arĩ bayapeoñorã erã:

¹⁴ Goãmũre umaro majagũre umupeorã. Eropirã Goãmũ ïgu mahirã güiro mariro gamequeãro mariro ðaro árĩporo, arĩ bayapeoñorã anyua.

¹⁵ Eropa bayatuhaja umarogue erã mũriara pũhrũ ovejare ïhadiburãpũ erã basi game wereniguiñorã:

—Ire Goãmũ ïgu marire wererare Beléngue ina ïarã warã, arĩñorã erã erã basi. ¹⁶ Eropa arĩrã yojaro mera wañorã erã. Mariare, Josére bocaia, majigugãre wecua erã bari coro weca pihripeodigũre ïañorã erã. ¹⁷ Ovejare ïhadiburã ïgure ïatuha anyu majigugãre ïgu wererare wereñorã gajirãre. ¹⁸ Erã eropa arĩ wererã ta árĩpehrerã erãre pee uca wañorã. ¹⁹ I árĩpehrerire Mariapũ guña pepipo. ²⁰ Eropirã ovejare ïhadiburãpũ anyu ïgu werediro dopa árĩcũ ïañorã. “Goãmũ turagu ãhrimi,” arĩ mucubiriñorã. Eropa arĩ mucubiri dujaa wañorã.

Goãmũ wihigue Jesu pagũ sũmarã ïgure aĩgãñorã

²¹ Yuju semana pũhrũ majigũre gasiro merogã wiri aĩrire erã iidoreranũ árĩcũ erã ïgugãre Jesu waĩyeñorã. Jesure ne igo bocaboro core anyupũ “Jesu waĩyeque ïgure,” arĩ wereripũ. Eropirã ïgugãre Jesu waĩyeñorã.

²² Goãmũ doreri Moise ïgu werediro dopa ta iimorã, José, María mera Jerusaléngue wañorã. Erogue María porãcura pũhrũ ðago igo dũpũ árĩrore ïhmurã wañorã. Eropa warã erã Jesure aĩgã wañorã. ïgugãre Goãmũre “Ïgã mũ yagu árĩbu ãhrimi,” arĩ ïhmurã warã iĩnorã.

²³ Õpa iĩnorã Goãmũ yare erã gojarapũ dorero dopa ta. “Árĩpehrerã mũa porãre ne dehyoarãre Goãmũre ïhmuque. ‘Ïgã mũ yagu árĩbu ãhrimi,’ arĩ ïhmuque,” arĩ doremũriñumi Goãmũ ïgu yare gojarapũgue.

²⁴ Eropa ïhmutuha Goãmũ ïgu dorediro dopa ta mirimagugãre erã asũtuhaja Goãmũ wihigue apirã wañorã. Õpa doreñumi Goãmũ ïgu yare gojarapũgue: “Buja borerãre perã oque Goãmũre. O erã maricũ buja borewĩjgãrãre oque yũre umupeomorã,” arĩ doreñumi Goãmũ. Eropirã ïgu dorediro dopa iĩnorã José María mera.

²⁵ Jerusaléngue Simeón waĩcũgu árĩpũ. ïgu ðagu, Goãmũre umupeogu árĩpũ. Goãmũ Israe masare itamuburire coregu iipũ. Eropigu Simeón Espiritu Santo ïgu mera árĩcũ ðaro pepigu árĩpũ. ²⁶ Eropigu “Mũ sĩriboro core Goãmũ ïgu obeobure Cristore ïagũca mũhũ,” arĩ weremũhtarũ Espiritu Santo ïgure Simeore. ²⁷ Eropigu Espiritu Santo ïgure dorecũ

Goām̄ wihigue ñajaa war̄. Īgu ñajara p̄hr̄ Jesu pagu s̄marā ĩgugāre aĩ ñajañorā Goām̄ ĩgu gojarap̄ dorera dopa ta iirā. ²⁸ Simeónp̄ ĩgugāre coā aĩ, Goām̄re umupeo, “Ōhaa,” arĩ ĩgu mera wereniguip̄. Ōpa arĩp̄ ĩgu Goām̄re:

²⁹⁻³² Op̄, dohpague tamerare masare peamegue wabonirāre taubure obeoa m̄h̄. Īgu judio masa árĩbirāre buhegu m̄re ōaro masic̄ ĩgucumi erāre. Masare taubure Israe masare m̄h̄ apiyoro. M̄ eropa iirare árĩpehrerā masirā, “Israe masare ōaro iimi Goām̄,” arĩrācoma masa. Īgā marire taubu āhrimi. Eropigu m̄ yure arĩdiro dopa ĩgāre ĩatuhab̄. Eropigu dohpaguere ōaro mucubirigu s̄riguca, arĩp̄ Simeón.

³³ Simeón ĩgugāre arĩrare peerā ĩgu pagu s̄marāp̄ pee uca wañorā.

³⁴ Eropigu Simeón erāre “Ōaro árĩque m̄a,” arĩgu ĩgu Jesu pago Mariare werep̄:

—Goām̄ ĩgāre beyedi árĩmi. Īgu eropa beyediḡ árĩc̄ judio masa bajarā ĩgure tarinugarācoma. Eropa iirā erā peamegue warācoma. Eropigu judio masare bajarāre taubure beyedi árĩmi Goām̄ ĩgāre. Īgu Goām̄ turarire ii ĩhmuḡ ĩgu árĩquerec̄ masa bajarā ĩgure ñero arĩ wereniguirācoma. ³⁵ Erā eropa iic̄ gajirā erā ñero guñarire masirācoma. Eropigo m̄h̄ turaro bujaweregoca, arĩdocaritamup̄ Simeón Mariare.

³⁶ Ero Goām̄ yare wereniguigo Ana waĩc̄go árĩpo. Igo Fanuel mago árĩpo. Aser m̄r̄ ya curu majago árĩpo. B̄ro gohra árĩpo. Igo ero coregue siete bojori dihta igo marap̄ mera árĩniripo. ³⁷ Eropigo ochenta y cuatro bojori gohra wapeweyo árĩm̄ripo igo. Eropigo um̄re, ñami s̄re Goām̄ ya árĩburire iibo, ba duhu, Goām̄ mera werenigui, Goām̄ wihire ne wiriabiripo. ³⁸ Simeón ĩgu wereniguiro watope igo erā pohro erago, mucubirigo Goām̄re, “Ōhaa,” arĩpo. Eropigo Jerusalén majarāre taubure corerāre igo Jesu dehyoarare werepo erā árĩpehrerāre.

José, María mera Jesu mera Nazaregue dujaañorā daja

³⁹ Goām̄ ĩgu dorero dopa ta iituhaja, erā ya macague Nazaregue dujaañorā. Galilea yeba árĩyoro iri maca. ⁴⁰ Eropigu Jesu ōaro buga turagu war̄. Eropigu ĩgu ōaro pee masigu arĩp̄. Eropigu ĩgure Goām̄ ōaro iip̄.

Jesu mama mah̄m̄a wahḡriḡ Goām̄ wihigue buher̄

⁴¹ Bojori n̄c̄ Jesu pagu s̄marā Jerusaléngue Pascua bosenure ĩarā wam̄riñorā. ⁴² Jesu doce bojori ĩgu opac̄ erā iidiro dopa ta erā árĩpehrerā Jerusaléngue wañorā. ⁴³ Eropirā bosenu pehrec̄ erā erā ya macague dujaa wañorā daja. Erā eropa dujaaquerec̄ ta Jesup̄ Jerusaléngue dujac̄p̄. Īgu pagu s̄marā ĩgu erogue dujarare masibiriñorā. ⁴⁴ “Īgu mari mera majarā mera árĩcumi,” arĩ pepiriñorā erā. Eropirā erā yujun̄ gohra Jesu mariro wañorā mague. Eropirā erā Jesure erā acawererā watope amariñorā. ⁴⁵ Ne bocabiriñorā. Eropirā Jerusaléngue ĩgure amarā dujaañorā daja.

⁴⁶ Ūhren̄ p̄hr̄ ĩgure Goām̄ wihigue bocajañorā. Eropirā Jesure judio masare buherā watope bocañorā. Īgu erāre pee serēpi doap̄. ⁴⁷ Erā árĩpehrerā Jesure peerā ōaro masigugā ĩgu árĩc̄ ĩarā, erā ĩhamaria wañorā. ⁴⁸ Īgu pagu s̄marā s̄ eroguer̄ Jesure ĩarā ĩhamaria wañorā. Eropigo ĩgu pago ĩgure ōpa arĩpo:

—Mah̄gu, ¿duhpigu eropa iiari m̄h̄ guare? M̄ pagu, yuh̄, “Īgu dederea wañumi,” arĩrā ahmaa gū m̄re, arĩpo igo igo magure.

⁴⁹ Igo eroparĩcũ ĩgu ĩgu pagu sũmarãre wererũ:
—¿Duhpirã yũre ahmari mũa? Yũ Pagu yũre ĩgu dorediro dopa ta iigu ĩaa. ¿Iriire masibeari mũa? arĩpũ ĩgu.

⁵⁰ ĩgu eropa arĩquerecũ erã peemasibiriñorã.

⁵¹ I arĩpehreri ĩgu iirare Mariapũ ðaro guñapo. Eropigu Jesu Nazaregue dujaa wapũ. ĩgu pagu sũmarãre ðaro yũhrigu arĩmũripũ. ⁵² Eropigu Jesu bũga, ðaro pee masigu wapũ. Eropirã Goãmũ masa sã “Õagu ãhrimi,” arĩ ĩañorã ĩgũre.

3

Ñu wãiyeri masũ masare Goãmũ yare wererũ

Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28

¹ Irisubure erã tauro opu arĩgu Tiberio waĩcũgu ĩgu opu arĩra pũhrũ quince bojori wayoro. Eropigu Poncio Pilato waĩcũgu Judea yeba majarã opu arĩpũ. Eropigu Herode waĩcũgu Galilea yeba majarã opu arĩpũ. ĩgu pagu magu Felipe Iturea yeba majarã, Traconite majarã sã erã opu arĩpũ. Eropigu Lisania waĩcũgu Abilinia yeba majarã opu arĩpũ. ² Eropirã Ana, Caifa mera pahia oparã arĩñorã. Oã arĩpehrerã erã arĩrisubure Ñu Zacarĩa magu masa marirogue arĩgũre Goãmũpũ ĩgu ĩgu yare weredorepũ. ³ Eropigu Jordán waĩcũriya tũro arĩri yeba arĩpehrerogue Ñu ðpa arĩ wererũ wapũ:

—Mũa ñeri iirire bũjawereque. Dohpaguere ðarire gohrotoque. Eropirã wãiyenirã arĩque. Mũa eropa iicũ ĩagu Goãmũ mũa ñerire cóãgũcumi, arĩ weremũripũ ĩgu.

⁴ Ñu eropa wereniguigu Isaia iribojegue majagu Goãmũ ya weremũhtadigu ĩgu gojadiro dopa ta iigu iipũ. Õpa arĩ gojayuñumi Isaia Ñu iiburire:

Masa marirogue werenigui gaguiniguigu ðpa arĩgũcumi: “Mari Opu ĩgu ariburi mare amuro dopa ðarã arĩyũque mũa ĩgũre peemorã. ⁵ Dũpa gobericũrore mari diaye maja maha iidiro dopa ta, mũa ñero iirire duhuque. ⁶ Mũa eropa iicũ Goãmũ mũare peamegue wabonirãre ĩgu taucũ ĩarãca arĩpehreri yeba majarã,” arĩgũcumi ĩgu gaguinigui wererũpũ, arĩ gojamũriñumi Isaia iribojeguere Ñu ĩgu arĩboro coregue.

⁷ Masa bajarã Ñu pohro erarã ĩgu erãre wãiyecũ gameñorã erã. Eropigu ĩgu erãre wererũ:

—Mũa ñero iiricũrã ãhraa mũa. Goãmũre “Gũa ñeri dipuwaja moabiricãporo,” arĩrã ¿mũa yũre wãiyedorerã ahriri? ⁸ ĩgu mũa ñero iira dipuwaja moabiricũ ðpa iique mũa. Diaye mũa ñero iirire bũjawererã arĩrã, ðarire gohrotorã arĩrã, ðarire iique mũa. “Abrahã mari ñecũ mũrũ arĩmũripũ. Eropirã mari Goãmũ mera ðatuhajaa,” arĩ pepibiricãque. Mũare arĩgu tiiaa. Abrahã pãramerã mũa arĩri duhpiburi arĩbeaa. Goãmũpũ gamegu i utãyeri mera gajirãre iimasimi Abrahã acawererãre. Eropiro Abrahã acawererã mũa arĩri bu gohra ta ãhraa. ⁹ Õpa ãhraa: Mari masa yucũ iro dopa ta ãhraa. Goãmũpũ come opagu iro dopa ta ãhrimi. Eropigu ñeri dũcacũri yucũre tabe cóã, iri nuguri sãre tabetagũcumi. Tabetatuhaja, peamegue cóãgũcumi ĩgu iri yucũre iri nuguri sãre. Eropa ta iigũcumi mũa sãre ĩgũre gamebirãre, arĩpũ Ñu masare.

¹⁰ ĩgu eroparĩcũ peerã masapũ ĩgũre serẽpiñorã:

—¿Dohpa iirãcuri gũa? arĩñorã erã Ñure.

11 —Peñe suhriro opagũ suhriro moogũre yujuñe oque. Eropirã mũa bari oparã gajirã sãre oque, arĩpũ Ñu.

12 Bajamerãgã oparã yare wajasea corerã sã waĩyedorerã erañorã. Eropirã Ñu pohro erarã ãgũre serẽpiñorã:

—Buhegũ, ¿gũapũ dohpa iirãcuri? arĩñorã.

13 —Mũa oparã erã doreropẽ ta masare niyerure wajaseaque. Gũyari mera aĩnemobita, arĩ yũhripũ Ñu erãre.

14 Gajirã surara ãgũre serẽpiñorã daja.

—¿Gũapũ dohpa iirãcuri? arĩñorã erã ãgũre daja.

—Masare erã niyerure emabiricãque. Eropirã iri niyerure gũya emabiricãque. Mũa wajatarire ãarã mucubirique, arĩ yũhripũ Ñu erãre.

15 Masa Cristore Goãmũ ãgũ obeobure corerã iĩñorã. Eropirã õpa arĩ pepinũgañorã erã Ñure. “Ihĩ Ñupũ Cristo árĩbocumi,” arĩ pepiriñorã erã.

16 Erã eropa arĩ pepicũ peegũ Ñu árĩpehrerãre wererũ:

—Yũ tauro turagũ arigũcumi. Õatariagũ ãhrimi ãgũ. ãgũ iro dopa árĩbeaa yũpũ. Eropigũ ãgũre pepigũ, “Yũ tamera bu árĩgũ ãhraa,” arĩ pepia yũhũ. Mũa ñero iirare bujawerera pũhrũ yũpũ mũare deco mera waĩyeabũ. ãgũpũ yũ tauro iigũcumi. Espĩritu Santore ogũcumi masa mera árĩniguibure. Eropigũ ãgũ ñerire soewearo dopa ta ãgũ arigũpũ mũa ñerire coeweagũcumi. 17 Yũ pũhrũ arigũ trigo gasirire cóãgũ iro dopa ãhrimi. Gasiri cóãgũ ãgũ ya sihburu mera árĩpehreri trigo yeri gasirire sũha weami. Eropa sũha weara pũhrũ trigo yeri gohrapũre ãgũ diburi wihigue apigũcumi. ãgũ sũha weara gasiripũre ãgũ soegũcumi. Eropa ii beyegũcumi yũ pũhrũ arigũ. Õarire gohrotonirãpũre ãgũ mera árĩniguicũ iigũcumi. Erã ñero iirare bujawerebirãpũre peamegue yaribiriri peamegue cóãgũcumi, arĩ wererũ Ñu.

18 Bajarãre ãgũ eropa arĩ wereri mera masare õari buherire wererũ Ñu.

19 Eropigũ opũ Herodepũ ãgũ pagũ magũ Felipe marapore ãgũ emara waja, wũaro ñerire ãgũ iira waja Ñu ãgũ sãre wereripũ. 20 ãgũ eropa arĩ wererũ Herodepũ Ñure peresu iipũ dipaturi ñerire iigũ daja. Eropa iigũ ãgũ ñerire iira dipuwajacũgũ árĩnemopũ.

Ñu Jesure waĩyerũ

Mt 3.13-17; Mr 1.9-11

21 Ñure erã peresu iiboro core gajirã masare Ñupũ waĩyegũ iipũ. Erãre waĩyegũ Jesu sãre waĩyerũ. Eropigũ Jesu diague niguigũ Goãmũre ãgũ serẽrisubu umusi pãrimaa waya. 22 Eropa pãrimaara pũhrũ Espĩritu Santo buja iro dopa bejagũ Jesu weca دچارipũ. ãgũ دچارicũ umarogue wereniguiro cariyoro:

—Mũhũ yũ magũ yũ mahigũ ãhraa. Mũ mera õaro mucubiria, arĩro cariyoro umarogue.

Jesu ñecũ sũmarã iribojegue majarã árĩñorã

Mr 1.1-17

23 Jesu ãgũ buhenũgarasubure treinta bojori opapũ ãgũ. “ãgũ José magũ ãhrimi,” arĩ pepiriñorã masa. Josépũ Elí magũ árĩñumi. 24 Elí Matat magũ árĩñumi. Matat Leví magũ árĩñumi. Leví Melqui magũ árĩñumi. Melqui Jana magũ árĩñumi. Jana José magũ árĩñumi. 25 José Matatías magũ árĩñumi. Matatías Amós magũ árĩñumi. Amós Nahúm magũ árĩñumi. Nahúm Esli magũ árĩñumi. Esli Nagai magũ árĩñumi. 26 Nagai Maat magũ árĩñumi. Maat Matatías magũ árĩñumi. Matatías Semei magũ árĩñumi.

Semei Josec magu áriñumi. Josec Judá magu áriñumi. ²⁷ Judá Joanán magu áriñumi. Joanán Resa magu áriñumi. Resa Zorobabe magu áriñumi. Zorobabe Salatie magu áriñumi. Salatie Neri magu áriñumi. ²⁸ Neri Melqui magu áriñumi. Melqui Adi magu áriñumi. Adi Cosam magu áriñumi. Cosam Elmadam magu áriñumi. Elmadam Er magu áriñumi. ²⁹ Er Josué magu áriñumi. Josué Eliezer magu áriñumi. Eliezer Jorim magu áriñumi. Jorim Matat magu áriñumi. ³⁰ Matat Leví magu áriñumi. Leví Simeón magu áriñumi. Simeón Judá magu áriñumi. Judá José magu áriñumi. José Jonam magu áriñumi. Jonam Eliaquim magu áriñumi. ³¹ Eliaquim Melea magu áriñumi. Melea Mena magu áriñumi. Mena Matata magu áriñumi. Matata Natán magu áriñumi. ³² Natán Davi magu áriñumi. Davi Isaí magu áriñumi. Isaí Obed magu áriñumi. Obed Booz magu áriñumi. Booz Salmón magu áriñumi. Salmón Naasón magu áriñumi. ³³ Naasón Aminadab magu áriñumi. Aminadab Admin magu áriñumi. Admin Arni magu áriñumi. Arni Esrom magu áriñumi. Esrom Fares magu áriñumi. Fares Judá magu áriñumi. ³⁴ Judá Jacobo magu áriñumi. Jacobo Isaa magu áriñumi. Isaa Abrahã magu áriñumi. Abrahã Taré magu áriñumi. Taré Nacor magu áriñumi. ³⁵ Nacor Serug magu áriñumi. Serug Ragau magu áriñumi. Ragau Peleg magu áriñumi. Peleg Heber magu áriñumi. Heber Sala magu áriñumi. ³⁶ Sala Caina magu áriñumi. Caina Arfaxad magu áriñumi. Arfaxad Sem magu áriñumi. Sem Noé magu áriñumi. Noé Lame magu áriñumi. ³⁷ Lame Matusalem magu áriñumi. Matusalem Enoco magu áriñumi. Enoco Jared magu áriñumi. Jared Mahalaleel magu áriñumi. Mahalaleel Caina magu áriñumi. ³⁸ Caina Eno magu áriñumi. Eno Sete magu áriñumi. Sete Adán magu áriñumi. Adán Goãmũ iidigu áriñumi.

4

Watĩ ñerire iidoreripũ Jesure *Mt 4.1-11; Mr 1.12-13*

¹ Jesu Espiritu Santo ñgu dorero dopa ta iipehogu áriñgu, ñgu Jordán waicuriyague buharapũ. Ñgu eropa buharacũ Espiritu Santopũ ñgure masa marirogue wadorepũ. ² Eroque ejagu cuarenta ñuri gohra áriñũ. Eropigũ watĩpũ Jesure ñerire iicũ gameripũ. Eropigũ ñerire iidoreripũ ñgure. Irinũre ne Jesu babiripũ. Eropigũ irinũri pehrero gohra ñgu oaboapũ.

³ Ñgu eropa oaboacũ ñagu watĩ õpa arĩpũ Jesure:

—Mũhũ Goãmũ magu áriñgu õpa ñhmuque. Iyere utãyere bari poyacũ iique, arĩripũ Jesure.

⁴ Ñgu eroparĩcũ peegu Jesu gamebiripũ. Õpa arĩ yũhripũ:

—Goãmũ yare erã gojarapũ õpa ñhrea: “Masare bari mera dihta ojocaribiro gahmea. Áripehreri Goãmũ ya ñgu ya wereniguiñi mera sãre áriño gahmea,” arĩmi Goãmũ, arĩpũ Jesu watĩre.

⁵ Ñgu eropa arĩra pũhrũ watĩpũ ñgure utãgu wecague añ mũriagu merogã pũhrũ ñgu áripehreri macari majare Jesure ñhmu purumujupũ. ⁶ Eropã ñhmuũ õpa Jesure arĩpũ:

—Áripehreri i macari ñgu yũre ora ñhrea. Eropigũ yũ gamegure omasia. Eropigũ i macarire, i macari majarã doreri sãre, erã opari mera mũre ogura. ⁷ Yũre “Mũhũ yũ opũ ñhrea,” arĩ umupeoque. Mũ eroparĩcũ i macarire áripehreri macarire mũre ogura, arĩ wereripũ watĩ Jesure.

⁸ Jesu õpa arĩ yũhripũ ñgure:

—Mure umupeobeaa. Ōpa āhraa Goām̄ yare erā gojarapū: “M̄ Op̄ Goām̄ dihtare umupeoque. Īḡ ya doreri dihtare iique,” arī gojañuma Goām̄ yare, arīp̄ Jesu watīre.

⁹⁻¹¹ Īḡ eropa arīra p̄hr̄ Jerusaléngue watīp̄ ĩḡre aīḡp̄. Erogue eja Goām̄ wihi wecague aī m̄rijap̄ ĩḡre. Aī ejatuhaja ĩḡre ōpa arīrip̄:

—¿Diaye ta Goām̄ maḡ gohra ta āhriri m̄h̄? Goām̄ yare erā gojarapū ōpa āhraa:

Goām̄ ĩḡ yarā anyuare m̄re ĩhadibudoreḡcumi. Eropirā erāp̄ m̄re ĩhadiburācoma m̄gue utāye weca mehbejajari arīrā, arī gojañuma Goām̄ yare erā gojarapū.

Erā m̄re eropa ĩhadibumorā árīc̄ m̄h̄ Goām̄ maḡ ta árīḡ ōgue buhrimaa dija ĩhmuque yare. M̄re erā itamuc̄ ĩhmuñata yare, arīrip̄ watī Jesure.

¹² Īḡ eroparīc̄ peeḡ gamebirip̄ Jesu. Ōpa arī ȳhr̄p̄ ĩḡre:

—Goām̄ yare erā gojarapū ōpa āhraa: “M̄ op̄ Goām̄ ĩḡ arīrare, ‘¿Diaye ta āhriri?’ arī masidiarā, Goām̄re ii ĩhmudoremaabiricāque,” āhraa Goām̄ yare erā gojarapū, arīp̄ Jesu watīre.

¹³ Eropiḡ watī árīpehreri ñerire Jesure iidorerip̄. Jesu ĩḡ gamebirc̄ ĩaḡ ĩḡre merogā duhup̄.

Galilea yeba Jesu buhen̄gap̄

Mr 4.12-17; Mt 1.14-15

¹⁴ P̄hr̄ Jesu Galileague dujaa wap̄. Eropiḡ ĩḡ Espíritu Santo turari mera iip̄. Īḡ eropiic̄ ĩarā ero árīpehrero majarā masa ĩḡ iira quere peeñorā. ¹⁵ Judio masa buheri wiri Jesu s̄a buhem̄rip̄. Eropirā árīpehrerā masa ĩḡre ōaro wereniguiñorā.

Nazare majarā Jesure ne umupeobiriñorā

Mt 13.53-58; Mr 6.1-6

¹⁶⁻¹⁷ P̄hr̄ Nazaregue Jesu ĩḡ bugadirogue ta ejap̄. Erogue eja, Sabado árīc̄ ĩḡ eropa iiniguero dopa ta ĩḡ judio masa erā buheri wihigue ñajajap̄. Ero ĩḡ Goām̄ yare erā gojarapūre buhediḡ niguip̄. Īḡ eropa niguic̄ ĩarā ero majarāp̄ Goām̄ yare werem̄htadiḡ Isaia ĩḡ gojarapūre ĩḡre oñorā. Iripūre Jesu i wererire bocaḡ buhep̄:

¹⁸ Goām̄ Espíritu Santo ȳ mera árīḡ yare doremi. Īḡ mojomoroc̄r̄re ōari buherire weredoreḡ obeomi yare. Eropiḡ ñero s̄iporāc̄r̄re ōaro mucubiric̄ iidoreḡ yare obeomi. Eropiḡ peresugue árīrā s̄are erāre ĩḡ tauborore weredoreḡ obeomi yare. Cuir̄ ĩhajabirā erā ōaro ĩhajaburire, gajirā erā ñero iibirarāre wiubure yare obeomi. ¹⁹ “Mari Op̄ ĩḡ yarāre peamegue wabonirāre ĩḡ tauburin̄ri āhraa,” yare weredoreḡ obeomi, arī buhep̄ Jesu.

²⁰ Eropa buhetuha Jesu iripūre bihacā, wihi majarāre wiatuha, doap̄. Īḡ doac̄ ĩarā ero árīpehrerā ĩḡre ĩhan̄r̄ñorā. ²¹ Erā eropa iic̄ ĩḡ erāre weren̄gap̄:

—I dohparagā ta ȳ buhediro dopa Goām̄ ĩḡ arīdiro dopa sihajaro iiaa, arīp̄ Jesu.

²² Īḡ eropa wereniguic̄ peerā “Īh̄ ōaḡ āhrimi,” arī pepiñorā. Eropirā erā ĩḡ ōaro wereniguirire peerā ōca wañorā. Eropirā ōpa arīñorā erā erā basi:

—Cuena, ¿José maḡ árībeari ih̄? arīñorā erā erā basi.

²³ Erā eroparīc̄ masiḡ Jesu werep̄ erāre:

—Iribojegue majarã erã eropa wereniguidiro dopa ta mua sã yure òpa arĩdiarã àhraa: “Mũhũ duhturu árĩgũ mũ basi ocoyeque mũhũ duhturu árĩrire ii ìhmuboro dopa ta. Mũhũ Goãmũ ìgũ obeodìgũ árĩgũ mũ basi ìgũ turari mera ii ìhmuque gũare. Capernaumguere Goãmũ turari mera ii ìhmuayoro mũhũ. Ohõ mũ ya macague sãre gũare ii ìhmuque. Diaye ta mũ Goãmũ ìgũ obeodìgũ árĩrire gũa masiboro dopa ii ìhmuque,” arĩdiaa mua yure. ²⁴ Ire werẽgũra mũare. Goãmũ ya weremũhtagũre ìgũ ya yeba majarã umupeobeama. Eropirã yure umupeobeaa mua ohõ yũ bugadìgũ árĩquerecũ. ²⁵ Eropìgũ diaye arĩgũ iiaa mũare. Iribojegue majarã sãre Goãmũ ya weremũhtanirãre erã ya yeba majarã erãre umupeobiriñuma. Eropiro Elia Goãmũ yare weremũhtadìgũ ìgũ árĩrasubure ùhre bojori gajì bojori deco gohra ne deco aribiriyoro. Eropiro árĩpehrerogue sãre ne bari mariyoro. Irisubure ìgũ ya yeba majarã Israe majarã bajarã wapeweyarã árĩquerecũ ta Goãmũ erãre Eliare itamudoregũ obeobiriñumi. ²⁶ Ìgũ ya yeba majarãre itamudorebiriqũregũ gajì yeba Sidón yeba árĩri maca Sarepta waĩcũri maca majagore itamudoregũ Eliare obeoñumi Goãmũ. ²⁷ Pũhrũ Goãmũ ya weremũhtadìgũ Eliseo ìgũ ìgũ árĩrisubure Israe yebague bajarã cami boarã erã árĩquerecũ ta ne yujugũ Israe majagũre ìgũ ya yeba majagũre òagũ iibiriñumi Eliseo. Ìgũ ya yeba majagũre òaro iibìgũ ta gajì yeba majagũ Naamán Siria majagũ dihtare òagũ iinũmi ìgũ. Eropìgũ judio masa erã umupeobirira waja, judio masa árĩbirã dihtare itamuñumi Goãmũ, arĩpũ Jesu erãre.

²⁸ Ìgũ eroparĩcũ peerã árĩpehrerã iri wihi árĩrã guataria wañorã. ²⁹ Eropirã erã wahgãnũgaja Jesure tara wiria, iri maca tũro árĩri tũhrũgue ìgũre tumedijudiarĩñorã. ³⁰ Erã eropa iidiaquerecũ ta Jesu erã watope waha wapũ.

Watĩ ñajasũdigũ Jesure bocatĩripũ

Mr 1.21-28

³¹ Pũhrũ Jesu Galilea yeba árĩri macague Capernaum waĩcũri macague eja, Sabado árĩcũ masare buhepũ. ³² Ìgũ opũ iro dopa ta ìgũ buhecũ peerã masa ùca wañorã. ³³ Iri wihi watĩ ñajasũdigũ árĩgũ turaro gaguinigũipũ:

³⁴ —Mũhũ Jesu Nazare majagũ gũare garibobita mũhũ. ¿Dohpa iibu iiri gũare? ¿Mũhũ gũare dederecũ iibu iiri? Yũhũ masia Goãmũ magũ mũ òagũ árĩrire, arĩ gaguinigũipũ Jesure.

³⁵ Ìgũ eroparĩcũ peegũ Jesu turipũ watĩre:

—Ejarimaricãque. Duhuque ìgũre, arĩpũ Jesu.

Ìgũ eropa arĩra pũhrũ watĩpũ masure yebague mehmereja tũrucũ iipũ. Ìgũ eropa iira pũhrũ wiria wapũ. Ìgũ masũpũ òagũ dujapũ. ³⁶ Ero árĩrã árĩpehrerã ìgũ eropa wacũ ìha ùca wañorã. Eropirã erã basi òpa arĩ werenigũĩñorã:

—¿Ñeheno buheri àhriri i òpa wacũ iiri? Turaro mera opũ iro dopa ta ihĩ watĩ ñajasũdigũre taumi. Eropirã erã watẽa ìgũ dorero dopa ta masare duhuma, arĩ werenigũĩñorã erã erã basi.

³⁷ Ìgũ eropa iicũ ìarã iri yeba árĩpehrerogue masa Jesu ìgũ eropa iirare weresĩriñorã.

Jesu Simo Pedro mũñecore òago iipũ

Mr 8.14-15; Mr 1.29-31

³⁸ Judio masa buheri wihire wiria, Simo ya wihigue ñajajapũ Jesu. Ero Simo mũñeco dorecũgo iipo. Turaro nimacũri árĩyoro. Eropirã erã igo dorecũcũ wereñorã Jesure. ³⁹ Erã werera pũhrũ ìgũ igo pohro eja,

nimacurire taridorepũ. Īgu eropa taridorera pũhrũ igore nimacuri tahria wayoro. Mata õago wapo. Igo eropa wago wahgã doaja, igo ta erãre barire ejopo.

Bajarã dorecurãre õarã iipũ Jesu

Mr 8.16-17; Mr 1.32-34

⁴⁰ Abe ñajara pũhrũ árĩpehrerã masa ĩgu pohro arirã dorecurãre Jesu pohrogue aĩ ejañorã. Dorecurã baja gajiropa árĩri dorere opañorã. Eropĩgu Jesu ĩgu mojotori mera erã weca ñapeo, árĩpehrerãre erã dorere õaro taricũ iipũ. ⁴¹ Watẽa ñajasũnirã sãre Jesu watẽare wiriadorepũ. Erã wiricũ õpa arĩ gaguiniguiñorã:

—Mũhũ diaye ta Goãmũ magũ ãhraa, arĩñorã erã Jesure.

Jesu Goãmũ ĩgu obeodigu ĩgu Cristo árĩcũ watẽa ĩgure masiñorã. Eropĩgu Jesu irire gajirãre werenidorebiripũ.

Galilea yeba buherũ Jesu

Mr 1.35-39

⁴² Boyomuriricũ Jesu iri maca árĩdigũ waha, masa marirogue ejapũ. Īgu eropiicũ ĩarã masa ĩgure ahma, bocajarã, õpa arĩñorã:

—Gũa ya maca dujaque. Wabita, arĩriñorã erã Jesure.

⁴³ Erã eropa arĩquerecũ ta ĩgũpũ erãre õpa yũhrĩpũ:

—Goãmũ ĩgu opũ árĩrire õari buherire gaji macari sãre buhedaa yũhũ. Goãmũ yũre obeomi irire werebure, arĩpũ Jesu erãre.

⁴⁴ Eropĩgu Galilea yeba maja wiri, judio masa buheri wirigue ĩgu buhe curipũ.

5

Jesu ĩgu buherãre bajarã waire bocacũ iipũ

Mt 4.18-22; Mr 1.16-20

¹ Gajinũ Jesu Genesare waĩcuri ditaru tũrogue ejapũ. Ero ĩgu árĩcũ ĩarã bajarã masa Goãmũ yare peediarã ĩgure nũrusia ejañorã. Õaro ujuturi nũgajañorã masa bajarã. ² Peeru gasiru imiporo payari gasire Jesu ĩapũ. Iri gasi majarã wai wejẽnirã majanũgaja, erã wejẽdi yucure coerã iĩñorã.

³ Eropĩgu Jesu Simo yarugue ñajapũ. Ñajatuha iriru dohodirure dia tũro taramujupidorepũ. Eropĩgu dohodirugue doa, masare buhebeo doapũ.

⁴ Buhetuha, Jesu Simore õpa arĩpũ:

—Deco ñari sĩwiuque. Eropirã mũhũ, mũ wapi mera mũa wejẽdi yucure mehyuque wai ñeamorã, arĩpũ Jesu.

⁵ Īgu eroparĩcũ peegũ Simo Jesure yũhrĩpũ:

—Opũ, wai wejẽbutahmuarabũ gũa dohpagã ñamire. Eropiiquererã ta waire wejẽbiraca gũa. Eropa wejẽbiriquererã ta mũ dorero dopa ta mehyu ĩarãra, arĩ yũhrĩpũ Simo.

⁶ Eropa arĩtuha erã mehyuñorã. Erã eropa mehyucũ irigũ wejẽdigũre bajarã wai ñajañorã. Bajarã erã ñajacũ wejẽdigũ yehguea wariyoro.

⁷ Eropa wacũ ĩarã erã gajiru majarã erã mera majarãre sihubeoñorã.

—Mũa sã itamuque gũare, arĩ sihubeoñorã Simo sã.

Erã eropa itamura pũhrũ peeru gasiru õaro miriparo bocañorã waire. ⁸ Simo Pedro eropa wai bajarã ñajacũ ĩagũ, Jesu pohro mereja, ĩgure werepũ:

—Yũ opũ, mũ mera árĩbogũ árĩbeaa yũhũ. Ñegũ ãhraa. Eropĩgu yũre duhuque, arĩpũ Simo Jesure.

⁹ Īḡu árīpehrerā ĭḡu mera majarā sã wai bajarā ñajacũ ĩarã, uca wañorã erã sã. ¹⁰ Perã Simo mera majarã Zebedeo porã Santiago ĭḡu pagu magu Ñu mera, erã sã ĩha uca wañorã. Eropa ucacũ ĩagũ Jesu Simo Pedrore werepũ:

—Gũibita. Dohpaguere waire ñeha gameneogu mu árĩro dopa ta Goãmũ yarã árĩmorãre sihu gameneogu árĩḡuca mũhu, arĩpũ Jesu Simore.

¹¹ Īḡu eropa arĩra pũhrũ erã erã gasire imiporo taraujupicã, erã ya árĩpehrerire ero ta apicã, Jesu mera waha wañorã.

Jesu cami boagũre ðagũ wacũ ĩpũ

Mt 8.1-4; Mr 1.40-45

¹² Jesu gajĩ maca ĭḡu árĩcũ cami boagu ĭḡu pohrogue erapũ. Eropigu ĭḡu Jesure ĩagũ mereja turaro serẽpũ:

—Opũ, mũhu yũre ðagũ iidiagu yũre ðagũ iimasia mũhu, arĩ serẽpũ.

¹³ Īḡu eropa arĩra pũhrũ Jesu ĩḡũre mohmerĩñagu ðpa arĩpũ:

—Irĩre iidiaa. Dohpaguere ðagũ árĩque mũhu, arĩpũ.

Īḡu eroparĩcũ ta ĭḡu cami boara mũra yaria wayoro. ¹⁴ Eropigu Jesu ĩḡũre dorepũ:

—I yũ mũre ðpa iirare gajirãre ne werebiricãque. Mu ya dũpũre ðarare pahire ĩhmugũ waque, “Õaro ãhrimi,” arĩdoreḡũ. Tuhajanugu Moisere Goãmũ ĭḡu apidiro dopa ta iique. Eropigu Goãmũ wihigue mirimagũre asũwahgã apique mũ dore tarĩrare masa árĩpehrerã masimaja ðaro, arĩpũ Jesu cami boadigũre.

¹⁵ “Werebita,” ĭḡu arĩquerecũ ta árĩpehrerogue masa ĭḡu iirare were-siripehoñorã. Erã eropa quere peerã masa bajarã Jesu pohrogue ejañorã. Dorecũrã ðarã wadiarã erã sã ĭḡu pohrogue ejañorã. ¹⁶ Erã eropa ejaquerecũ ta Jesu masa marirogue Goãmũ ĭḡu Pagũre serẽḡũ waha warũ.

Jesu dũpũ bũhadigũre ðagũ wacũ ĩpũ

Mt 9.1-8; Mr 2.1-12

¹⁷ Gajĩnũ Jesu ĭḡu buhecũ fariseo masa, judio masare buherã sã ero doañorã. Erã árĩpehrerã Galilea macari majarã, Judea macari majarã, Jerusalén majarã árĩñorã. Eropigu Jesu Goãmũ turari mera dorecũrãre ðarã ĩpũ. ¹⁸ Irisubu bajamerãgã uca dũpũ bũhadigũre oyariñe mera coã erañorã. Eropirã ĩḡũre Jesu pohro apidiarã, wihigue aĩ ñajariñorã erã ĩḡũre. ¹⁹ Eropa ñajadiaquererã masa bajarã árĩcũ erã ĩḡũre aĩ ñaja masibiriñorã. Eropirã ĩḡũre wihi wecague aĩ mũrija, miri gobe aĩ wea iri gobegue dũpũ bũhadigũre oyariñe mera pihri dijuñorã Jesu pohro árĩrã watope. ²⁰ “Jesu ĩhĩ ĭḡu dorecũrĩre taricũ ĩḡucumi,” arĩ pepiñorã erã. Erã eroparĩ pepicũ masigu Jesupũ dorecũḡũre ðpa arĩ werepũ:

—Mahũ, mũ ñero iirare yũhu cóãtuhabu, arĩpũ dũpũ bũhadire Jesu.

²¹ Īḡu eroparĩcũ peerã fariseo masa, judio masare buherã sã erã basi ðpa arĩ pepiriñorã: “Ihĩ eropa arĩ werenigũri mera Goãmũre ñero arĩḡũ ĩimi. Īḡu masũ mari iro dopa árĩḡũ ĭḡu masa erã ñerire cóãmasibeami. Goãmũ dihta masa erã ñeri iirire cóãmasimi,” arĩ pepiriñorã erã.

²² Jesu erã pepĩre masigu ðpa arĩpũ:

—¿Dũpirã eropa arĩ pepiri mũa? ²³ “Mũ ñeri iirire yũ cóãtuha,” yũ arĩcũ, “Ḡũyagu ãhrimi,” yũre arãa mũa masibiriquererã ta. “Wahgãnuḡaque. Curique,” yũ arĩcũ yũ arĩra diaye arĩri arĩcũ mata masirãca mũa. ²⁴ Yũhu masũ Goãmũ ĭḡu obeodigu i yeba majarã erã ñeri iirire cóãmasia yũhu. Mũa ire masiboro dopa ðpa ta ĭḡu wahgãnuḡacũ ĩḡũra, arĩpũ Jesu.

Eropa arĩtuha dupu buhadigure opa arĩpu:

—Mure arĩgu iiaa. Wahgãnujajaque. Mu oyarañere aĩgãque. Mu ya wihigue waque, arĩpu ïgure.

²⁵ ïgu eroparĩcũ ta mata arĩpehrerã erã ihuro wahgãnujaja, ïgu oyarañere aĩ ïgu ya wihigue waha wapu. Eropa wagu ïgu Goãmure umupeogu mucubiriri mera ðaro wereniguipu. ²⁶ ïgu eropiicũ ïarã masapu arĩpehrerã ïha uca wañorã. Goãmure umupeorã mucubiriri mera ðaro wereniguiñorã:

—Dohpagãre gajiropa arĩrire ïabu gua, arĩñorã erã.

Jesu Levire sihupu

Mt 9.9-13; Mr 2.13-17

²⁷ Eropiituha waha, Levĩ waĩcugure ïgu mohmeri taribugue ïgu arĩgure bocajapu Jesu. Levĩpu oparã ya arĩburire masare wajasea coregu arĩpu. Eropa bocajagu ïgure opa arĩpu:

—Yu mera majagu arĩbu arique, arĩpu ïgu Levire.

²⁸ ïgu eroparĩcũ Levĩpu arĩpehreri ïgu mohmerare duhucã, Jesu mera waha wapu.

²⁹ Pũhrũ Levĩ ya wihi Jesu ya arĩburire bosenu iirã iñorã. Ero bajarã wajasea corerã, gajirã Levĩ sã mera ba doañorã. ³⁰ Erã mera Jesu ïgu doacũ ïarã bajamerãgã fariseo masa, judio masare buherã mera gua ùrugã Jesu buherãre arĩ ðayasoñorã:

—¿Duhpirã ñero iirã wajasea corerã mera bahari mua? arĩ turiñorã erã.

³¹ Erã eroparĩcũ peegu Jesu yũhrĩpu erãre.

—Dorecũbirã duhturure amabeama. Dorecũrã dihta duhturure ah-mama. Dorecũrã duhturu amaro dopa ta “Ñerã ahraa,” arĩrã yũre amarãcoma. ³² Eropigu “Ñerã ahraa,” arĩrã dihtare erã ñero iirare bujaweredore, ðarĩpũre gohrotocũ iigu aribũ yũhũ. Erã basi “Õarã ahraa gua,” arĩ pepirãre itamugu aribiribũ yũhũ, arĩpu Jesu.

Ba duhurire Jesure serẽpiñorã gajirã

Mt 9.14-17; Mr 2.18-22

³³ Eropirã bajamerã masa Jesure opa arĩ serẽpiñorã:

—Ñu buherã bajasuburi Goãmũ ya arĩburire iimorã ba duhuma. Eropi erã bajasuburi Goãmũ mera wereniguima. Fariseo buherã sã erã iro dopa ta iima. ¿Duhpirã mu buherãpu Goãmũ ya arĩburire ba duhubeari erã? arĩñorã erã Jesure.

³⁴ Erã eroparĩcũ Jesu erãre opa arĩ yũhrĩpu.

—Õpa ahraa iri: Mojoto diridigu ïgu bosenu iicũ ïgu mera majarã bujawererã ba duhunirã arĩbeama. ïgu mera arĩrã mucubiriri mera barã iima. Eropa ta yũ buherã sã yũ mera arĩrã ba duhumasibeama. ³⁵ Yujunũ yũre Goãmũ aĩcãgũcumĩ. Eropa ïgu aĩra pũhrũ yũ buherã mera arĩsome yũhũ. Irisubugue ta yũ buherã ba duhurãcoma, arĩpu Jesu.

³⁶ Iribojegue maja buheri mama buheri mera erã buhemoresũdiacũ ïagu opa arĩ werenemopu Jesu erãre.

—Ne mama suhrirore miri gasirogã yehgue aĩ, murañe suhrirore seretuma masiya mara. Mari eropa seretura pũhrũ mama gasirore mari coecũ, mura gasiro arĩro tara gameneo yehgueacũ iiaa. Eropirã mura buheri mama buheri mera wapimoa buhebircãro gahmea. ³⁷ Eropirã ne igui decore imisĩri decore waibugũ gasiro ajurore, mura ajurore diyebircãro gahmea. Eropa iicũ igui deco pahmuro mura ajurore yehgue dija waha. Iri ajuro yehguecũ igui deco iri ajuro sã cohmoa waha.

³⁸ Eropirã igui deco mama decore mama ajuro mera diyero gahmea. Eropa ta mama buheri mura buheri mera buhebircãro gahmea. ³⁹ Vino deco mura decore masa erã ihrira pãhrũ mama decore gamebeama erã. Õpa arĩma masa. “Vino mura deco mama decore òatarinũgaa,” arĩma masa, arĩpũ Jesu erãre.

6

Sabado árĩcũ Jesu buherã trigo pororire tũrĩñorã

Mt 12.1-8; Mr 2.23-28

¹ Gajinũ Sabado árĩcũ Jesu ïgu buherã sã trigo pohegue ïha tariañorã. Eroge tariatã, ïgu buherãpũ trigo pororire tũrĩ, gasiri cohro bañorã iriyerire. ² Erã eropa iicũ ïarã bajamerãgã fariseo masa erãre serẽpiñorã:

—¿Duhpirã mũa Sabado mari soorinũ árĩquerecũ ta mohmeri? Mari dorerire tarinũgarã iiaa, arĩñorã fariseo masa.

Erã eroparĩcũ peegu Jesupũ “Yũ buherã iri dorerire tarinũgarã iibeama,” arĩgu õpa arĩpũ erãre:

³⁻⁴ —Iribojegue Davi ïgu mera majarã mera oaboagu Goãmũ wihigue ñaja, iri wihi árĩri panre bapũ. Eropa bagũ ïgu mera majarã sãre badoregu iri panre ópũ. Iri pan pahia dihtare badorera árĩriyoro. Goãmũ doreri iri panre gajirãre badorebiriyoro. ¿Davi irire ïgu eropa iirare Goãmũ yare erã gojarapũgue buhebirari mũa? Davi i panre bagũ Goãmũre tarinũgagu iibiriñumi. Dohpagãre yũ buherã sã i trigo yerire tũrĩ barã Goãmũre tarinũgarã iibeama. ⁵ Yũhũ masũ Goãmũ ïgu obeodigu inonũ soorinũ sãre masa erã iiburire doremasia, arĩpũ Jesu.

Mojoto bũhadigu õagu wapũ

Mt 12.9-14; Mr 3.1-6

⁶ Gajinũ Sabado árĩcũ Jesu judio masa buheri wihigue ñaja buherũ masare. Ero mojoto diayerũ bũhadigu arĩpũ. ⁷ Ero árĩrã sã bajamerãgã masare buherã, fariseo masa sã Jesure ïhanũñorã ïgure weresãdiarã. Õpa arĩ pepiñorã: “Sabadonũ árĩcũ ihĩ masure õagu iibocumi Jesu. ïgu eropiicũ ‘Mari soorinũ Jesu mohmegũ iimi,’ arĩ weresãrãra,” ari pepiñorã.

⁸ Jesu erã pepirire masigu, mojoto bũhadigũre õpa arĩpũ:

—Wahgãñugajaque. Ohõ arique, arĩpũ ïgure.

ïgu eropa arĩra pãhrũ mojoto bũhadigupũ wahgãñugaja, ero niguirũ.

⁹ Eropigu Jesu erãre serẽpipũ.

—Mũare serẽpigũra: ¿Mari soorinũ árĩcũ òarire iicũ òabeari? ¿Ñerire iicũpũre òhari? ¿Soorinũ árĩcũ masure masucũ òhari? ¿O soorinũ árĩcũre masure wejẽcũpũre òhari? arĩpũ Jesu erãre.

¹⁰ Eropa arĩgu Jesu erãre ïhametupeho, mojoto bũhadigũre õpa arĩpũ daja:

—Mũ mojtore sĩsirãbeoque, arĩpũ ïgu.

ïgu eroparĩcũ ta mojoto bũhadigupũ sĩsirãbeo, òari mojoto wayoro.

¹¹ ïgu eropa iicũ ïarã erã ïgu mera turaro guañorã.

—¿Dohpa iirãcuri mari ïre? arĩñorã erã basi.

Jesu ïgu buherãre doce gohra ïgu apimorãre beyepũ

Mt 10.1-4; Mr 3.13-19

¹² Irinũrere Jesu utãgũgue Goãmũre serẽgu mũria wapũ. Eroge arĩgu, ñamire Goãmũ mera werenigui butahmua wapũ. ¹³ Boyorogue ïgu buherãre ïgu pohro sihubeopũ. Sihubeotuha erã mera majarãre doce gohra ïgu apimorãre beyepũ. ¹⁴ Oã arĩñorã Jesu ïgu beyenirã: Simore Jesu

Pedro piyudigu, Simo pagu magu Andre, Santiago, Ñu, Felipe, Bartolomé,
¹⁵ Mateo, Toma, Santiago árñorã. Santiagopu Alfeo magu árĩpu. Eropirã
 Simo celote ya curu majagu árĩgu, ¹⁶ Juda Santiago pagu magu sã, Juda
 Iscariote sã árñorã ĩgu beyenirã. Juda Iscariotepu Jesure ĩhaturirãre
 ĩhmubu árĩpu.

Jesu bajarã masare buhepu

Mr 4.23-25

¹⁷ Eropii Jesu ĩgu buherã mera utãgu weca árñirã dijaricũ, bajarã gajirã
 ĩgu buherã mera õari puẽgue niguiñorã erã. Gajirã masa sã bajarã
 árñorã. Erã árĩpebrero Judea yeba macari majarã, Jerusalén majarã,
 Tiro waĩcũri maca majarã, Sidón waĩcũri maca majarã, wuariya tũro árĩri
 macari majarã ĩgu pohrogue eranirã árñorã. ¹⁸ Erã Jesu buherire peerã
 erarã, erã dorecũri taudorerã erarã árñorã. Watẽa ñajasũnirã sã ĩgu
 pohrogue eraa, õarã wañorã. ¹⁹ Jesu ĩgu turari mera õarã wacũ ĩpu erãre.
 Eropirã erã árĩpebrerã ĩgure mohmepiñarã erañorã.

Jesu mucubiririre, bujawereri sãre buhepu

Mt 5.1-12

²⁰ Pũhrũ Jesu ĩgu buherãre ĩha, werẽpu:
 —Mũa mojomorocũrãpu Goãmu ĩgu opu árĩroguere warãca mũa.
 Eropirã mũa mucubirirãca.

²¹ “Dohpaguere mũa oaboarãpu yapirã árĩrãca. Eropirã mucubirirãca.
 “Mũa dohpaguere bujawere orerãpu mucubirimorã ahraa. Eropirã
 pũhrũguere ĩayerãca. Eropirã mucubirirãca.

²² “Yũhu masu Goãmu ĩgu obeodigu ahraa. Eropirã yaha árĩburire
 mũa iiri dipuwaja gajirã mũare ĩhaturicũ mũapũ mucubirirãca. Mũare
 erã cóacũ sãre mucubirirãca. Mũare erã ñero wereniguiquerecũ ta,
 “Ñerã ahrima,” mũare arĩquerecũ ta mũapũ mucubirirãca. ²³ Mũare
 erã eropa ĩnirãre umarogue mũa ejacũgue Goãmu mũare wũaro õaro
 ĩgũcumĩ. Eropirã turaro mucubirirã árĩque. Õaro sĩporãcũrã árĩque.
 Mũare ĩhaturirã ta erã acawererã mũra iribojegue majarã eropa ta ñero
 ĩmũariñuma Goãmu yare weremũhtanirãre.

²⁴ “Eropirã mũa dohpaguere baja oparãpu i yebaguere mũa õaro
 árĩtuhabu. Eropirã ñero tarirã árĩrãca mũa.

²⁵ “Dohpaguere yapirãpu mũa oaboarãca. Mũa eropa árĩrã ñero
 tarirãca.

“Dohpaguere mũa mucubirirã árĩrãpu pũhrũguere bujawere orerãca.
 Eropirã ñero tarirãca.

²⁶ “Goãmu yare weremũhtarã ahraa,” arĩ gũyarãre “Õarã ahrima,”
 arĩriñuma bajarã iribojegue majarã. Mũa mera majarãre eropa ta “Õarã
 ahrima,” arĩbocoma masa. Eropa arĩnirã árĩrãpu ñero tarirãca mũa sã,
 arĩ buhepu Jesu.

Mũare ĩhaturirã erã arĩquerecũ erã sãre mahique

Mt 5.38-48; 7.12

²⁷ Eropigu õpa arĩ buhenemopũ Jesu:
 —Yũre peediarãre, mũare arĩgu tiiaa. Mũare ĩhaturirã erã arĩquerecũ
 erã sãre mahique. Mũare ĩhaturirãre õaro ĩque. ²⁸ Mũare ñero árĩdorerã
 erã arĩquerecũ ta õadoreque erãre. Mũare ñero ĩirã erã arĩquerecũ
 ta, “Erã sã õaro árĩporo,” arĩ serẽbasaque Goãmũre. ²⁹ Yũjugũ mũa
 wayuporã pacũ, “Gajĩpu sãre padiagu paque,” arĩque ĩgure. Mũa weca
 majañe suhrirore ĩgu emacũ mũa camisa sãre ocãque ĩgure. ³⁰ Mũare

serēgure ïgũ serēropē ta oque ïgure. Mũa yare ïgũ aĩcũ ïgure dipaturi serēpibita irire. ³¹ Gajirã mũare ðaro iicũ gahmea mũa. Erãre mũa ðaro iicũ gamero dopa ta ðaro iique erã sãre. Erã ðaro iibiriquerecũ ta mũarũ erãre ðaro iique.

³² “Mũare umupeorã dihtare mũa umupeocũ iri ne duhpiburi árĩbeaa. Ñerã sã eropa ta iima. ³³ Eropirã mũare ðaro iinirã dihtare mũa ðaro iicũ iri sã ne duhpiburi árĩbeaa. Irire ñerã sã iima. ³⁴ Eropiro gajirãre wayurã “Yũre wiaque,” arĩcũ mũa wayuri sã ne iri duhpiburi árĩbeaa. Ñerã sã gajirãre wayurã ero pũhrũ wiapehodorerã ohoma. ³⁵ Eropirã mũarũ mũare ïhaturirãre mahi umupeoque. Eropirã erãre ðaro iique. Eropirã mũa yare mahibirã ta wayuque erãre. Mũa eropa iicũ Goãmũ mũare ðaro iigũcumi. Goãmũrũ ïgure umupeobirã sãre, ñerã sãre ðaro iimi. Eropa ta iique mũa sã. Mũa eropa iirã wũaro wajatarãca. Eropirã Goãmũ turatarigũ umaro majagũ porã árĩrãca. ³⁶ Mari Pagũ umaro majagũ ïgũ mojomoro ïadiro dopa ta mũa sã masare mojomoro ïaque.

Gajirãre “Ñerã ãhrima,” arĩbircãque, arĩpũ Jesu

Mt 7.1-5

³⁷ Eropigũ erãre werenemopũ:

—Gajirãre “Ñerã ãhrima,” arĩrã erã iirare werewũabircãque. Mũa eropa arĩ werewũabircũ Goãmũ mũa sãre “Ñerã ãhrima,” arĩsome. Gajirã mũare erã ñero iirare, erã ñero arĩra sãre cãdijique. Mũa eropa cãdijicũ ïagũ Goãmũ mũa sãre mũa ñero iirare cãdijigũcumi. ³⁸ Gajinore oparã gajirãre oque. Mũa eropa ocũ Goãmũ mũare ogũcumi. Eropa ogũ mũare ðaro queoro wũaro ogũcumi. Õaro wajayegũcumi. Gajirãre mũa orañepē ta mũa sãre Goãmũ ogũcumi, arĩpũ Jesu erãre.

³⁹ Eropa arĩtuha Jesu buhenemogũ õpa arĩpũ werenigui queori mera:

—Cuirĩ ïhajabirã erã seyaro erã basi game tũagãrã erã perãgue ta mehtuha yuriñaja warãcoma gobegue. Eropa ta erã cuirĩ ïhajabirã iro dopa ta Goãmũ yare masibirã sã gajirãre buhedarima. Eropirã erã erã buherã sã peamegue warãcoma. ⁴⁰ Buherã erãre buhegure masitarinũgabeama. Eropirã árĩpehrerã buherã erãre ðaro buhepehora pũhrũ erãre buhegũ iro dopa ta masirãcoma. Eropirã erãre buherã masibirã arĩbircãporo, arĩpũ Jesu.

⁴¹ Eropa arĩtuha gaji buheri mera buhepũ daja:

—Mari werenigui queori mera buhecũ õpa iirã ãhraa mũa: Mũa acaweregũ ïgũ cuirugue miri pogañegã mehñajacũ iri pogañegãre ðaro ïhaa mũa. Mũ yaru cuirupũre wũarimijiro arĩquerecũ irimijipũre ne pepibeaa mũa. Eropirã miri pogañegãre mũa ïaro dopa ta mũa acaweregũ ïgũ ñero iiripũre ðaro ïhaa mũa. Mũa rũ mũa ñero iirire turaro iiquererã ta irire eropa pepicãa. ¿Dohpa árĩrono eropa ãhriri mũa? ⁴² Õpa arĩ wereniguia mũa acawererãre: “Acaweregũ, mũ ñerire iigũ iica. Eropigũ iri ñerire duhcãque,” arĩ wereniguia mũa. Eropa ïgũ ñerire duhdorequererã mũarũ iri ñerire iirã duhubeaa. ¿Duhpirã mũa ñerire iiquererã ta irire eropa pepicãri mũa? Masa erã pũrũpũrũre ñero ii corerã ãhraa mũa eropa iirã. Mũa ñero iiripũre duhumũhtaque. Mũa eropa iira pũhrũ mũa acaweregũre “Mũ ñero iirire duhcãque,” arĩ weremasia, arĩ buhepũ Jesu.

Masa erã wereniguirire peerã erã árĩricũrĩre masia mari, arĩ wererũ Jesu
Mt 7.17-20; 12.34-35

⁴³ Eropigu buhenemogu òpa arĩ werenemopu eräre werenigui queori mera:

—Yucugu òadigu ñerire ducacubeaa. Eropiro ñedigu sã òarire ducacubeaa. ⁴⁴ Yucugu ducare masirã “Irigu ducã ta ãhraa,” arĩ masia mari. Poracudigu higuera dipure ducacubeaa. Eropiro aña poragu igui tõrre ducacubeaa. ⁴⁵ Eropa ãhrima masa sã. Òagu ïgu pepiri òari ãhraa. Eropigu ïgu òarire wereniguimi yucugu òadigu irigu òarire ducacuro dopa ta. Ñegure ïgu pepirigue ñeri ãhraa. Eropigu ïgu ñerire wereniguimi yucugu ñedigu irigu ñerire ducacuro dopa ta. Mari pepirigue iri árĩro dopa ta wereniguia mari, arĩpu Jesu.

Pe wihi iira queori werepu Jesu

Mt 7.24-27

⁴⁶ Eropigu eräre werenemopu:

—Mua yure “Opu,” arãa. Eropa arĩquererã ta yu dorerire iibea maa. ¿Duhpirã eropa iibeari mua? ⁴⁷ Árĩpehrerã yure gamerã yu wereniguirire peema. Eropirã yu dorerire tarinugabeama. Òpa ãhrima yure tarinugabirã: ⁴⁸ Wihi òaro nugudi iro dopa ta ãhrima erã. ïgu ãhcãri goberire seha, wihire nugunugami. Iri wihi òaro ïgu ãhcãro nugura wihi árĩro dia miricũ turaro deco turaquerecũ iri wihi òaro turaniguia. ⁴⁹ Eropirã yu wereniguirire peenirã arĩquererã ta yu dorerire iibirãpu wihire òaro nugubigu iro dopa ãhrima. Iri wihire wecagã nugu, òaro iinugabeami. ïgu eropa iira wihi árĩro dia miricũ deco turacũ iri wihi mata cohro yuhria wahaa. Eropiro iri wihi cohmopehrea wahaa, arĩpu Jesu.

7

Surara opu pohro majagure ïgu dorecucũ Jesu òagu iipu ïgure

Mt 8.5-13

¹ Iri queori masare weretuha Jesu sã Capernaumgue ejañorã. ² Ero arĩgu cien surara opu arĩgu ïgu pohro majagure turaro mahipu. ïgu pohro majagu dorecugu arĩgu sĩriro pohrogue arĩpu. ³ Eropigu Jesu ïgu iirare peegu, judio masa murrãre sihu Jesu pohrogue obeopu opu.

—Yu pohro majagure dorecugure òacũ iigu arique, arĩ weredoregu obeopu opu murrãre.

⁴ Erã Jesu pohrogue ejarã, òpa arĩ burigã serẽñorã ïgure:

—Surara opu guare mu pohro obeoami. “Yu pohro majagure dore taubasagu ariporo,” arĩ weredoregu obeoami. ïgu opu òagu ãhrimi. ïgu eropa arĩcũ itamuque ïgure. ⁵ Mari ya maca majarãre ïgu mahimi. Eropigu ïgu gua buheri wihire gua iira waja wajayemi, arĩñorã murrã Jesure wererã.

⁶ Erã eropa arĩ werecũ peegu Jesupu erã mera wapu. Surara opu ya wihi pohro ïgu ejabu iicũ gohra opu ïgu mera majarãre Jesure òpa arĩ weredoregu obeopu:

—Opu, òaroca. Aribita. Òagu arĩbeaa yuhu. Yaha wihi mure ñajaridorebuno arĩbeaa yuhu. ⁷ Eropigu mu pohro wabirabu. Yuju diaye ta mu turari mera dorebeoque. Mu eropiicũ yu pohro majagu òagu wagucumi. ⁸ Yure yu weca arĩrã gajirã oparã dorema. Eropigu yu sã surarare dorea. Yujugure “Waque,” yu arĩcũ ïgu wahami. Gajigure “Arique,” yu arĩcũ ïgu ahrimi. Yu pohro majagure “Ire iique,” yu arĩcũ

irire ĩgu iimi. Eropigu mu sã mu dorero dopa ta ĩgu dorecugu tarigucumi, arĩ weredorepu surara opu.

⁹ Jesu irire peegu, uca wa, bajarã masare ĩgu mera nurusiarãre majinuga werepu:

—Diaye ta mure are ĩgu iiaa. Ihĩ surara opu Israe masu arĩbiriqueregu Goãmure burigã umupeomi. ĩgu pohro majagure yu õagu wacũ iiburire masituhami. Israe masare ne sihi iro dopa umupeorãre ãanibea, arĩpu Jesu.

¹⁰ ĩgu eropa arĩra puhru surara opu Jesu pohro ĩgu obeonirã erã opu ya wihigue dujaa wañorã. Dujaja dorecudigure õagu ĩgu arĩcũ ãañorã erã.

Jesu wapeweyo magure masupu

¹¹ Puhru ñari Naĩn waĩcũri macague Jesu wapũ. ĩgu buherã bajarã masa sã ĩgu mera wañorã. ¹² Iri macare ñajaro pohro ĩgu ejacũ sĩridigure masa aĩ wiriñorã yaarã warã. Sĩridigu pago wapeweyo arĩpo. Yujugu ta arĩgu igo magu sĩria wapũ. Eropirã ero majarã masa bajarã igo mera wañorã.

¹³ Igo eropa wacũ ĩagu Jesu igore mojomoro ĩapu.

—Orebita, arĩpu Jesu igore.

¹⁴ Eropa arĩgu sĩridigu ĩgu masa porere eja mohmepipu. ĩgu eropa mohmepicũ ĩarã iri porere coãrãpu nugajañorã.

—Mahgu, yuhu mure õpa arãa. Wahgã dojaque, arĩpu Jesu.

¹⁵ ĩgu eroparĩcũ ta sĩridigu muru wahgã doja, wereniguipu. Eropigu Jesu ĩgure ĩgu pagore wiapu. ¹⁶ Eropirã erã arĩpehrerã gũirã warã Goãmure umupeo õpa arĩñorã:

—Goãmu yare weremũtagu masitarigu dohpague tamerare mari watope ahrimi, arĩñorã erã.

—Goãmu marire ĩgu yarãre itamugu eratuhami, arĩñorã gajirã.

¹⁷ Eropirã arĩpehrerã Judea yeba majarãre ero tũro arĩri macari majarãre Jesu ĩgu iirare masa weresiripehoñorã.

Ñu waĩyeri masu ĩgu buherãre Jesure serẽpidorepu

Mt 11.2-19

¹⁸ Eropi Jesu ĩgu iirare ĩarã Ñure peresu arĩgure wereñorã ĩgu buherã. Eropa erã werecũ peegu perãre ĩgu pohro sihubeo, ¹⁹ Jesure serẽpidoregu obeopu Ñu. Õpa arĩ serẽpidorepu:

—“Yu puhru gajigu arigucumi,” ¿Ñu ĩgu arĩdigu ta ahriri mũhu? ¿O gajigure corerãcuri guã? arĩ serẽpidorepu Ñu perã ĩgu buherãre.

²⁰ Eropi erã Jesu pohro eja, serẽpiñorã ĩgure:

—Ñu waĩyeri masu mure õpa serẽpidoregu obeoami guare. “Yu puhru gajigu arigucumi,” ¿Ñu arĩdigu ta ahriri mũhu? ¿O gajigure corerãcuri guã? arĩ serẽpiñorã erã Jesure.

²¹ Irisubu ta bajarã dorecũrãre, watẽa ñajasũnirãre, cuiri ĩhajabirãre õarã iipu Jesu. ²² Eropigu Ñu ĩgu obeonirãre Jesu yuhripu:

—Dohpaguere mua ĩarare mua peerare Ñure wererã waque: Õpa arĩque: “Jesu mera cuiri ĩhajabirã ĩhama. Curimasibirã cuhrima. Cami boanirã õarã wahama. Peejabirinirã peea wahama. Sĩrinirã masa wahama,” arĩ wereque. Eropirã mojomorocũrãre õari buherire yu wererare wereque ĩgure. ²³ Eropa arĩ weretuhaja õpa arĩ wereque Ñure: “Yure peegu ‘Diaye ta ahraa,’ arĩgu ĩgu mucubirigu ahrimi, arĩmi Jesu,” Ñure arĩ wererã waque, arĩpu Jesu.

²⁴ Ñu buherã erã wara pũhrũ Jesupũ Ñu árĩricũre werenũgapũ bajarã masare:

—Mũa masa marirogue Ñu pohrogue warã, ero majare taare miru weãcũ ãarã ejabiribũ mũa. ²⁵ Őari suhricũgũ sãre ãabiribũ mũa. Őari suhricũrã waja pagarire suhri sañarã oparã ya wirigue ãhrima. ²⁶ Masa marirogue ejarã Goãmũ yare weremũhtadipũre ãarã ejabũ. Diaye ta Ñu Goãmũ yare weremũhtagũ ãhrimi. Gajirã Goãmũ yare weremũhtanirã tauro árĩgũ ãhrimi Ñupũ. ²⁷ Iribojegue Goãmũ yare erã gojarapũ Ñure õpa arĩ wereyuyoro:

Mari pagũ ãgũ magũre õpa arĩpũ: “Mũ core mũre wereyubure obeogu ãiaa,” arĩmi Goãmũ, arĩ gojañuma iribojeguere Ñure.

²⁸ “Diaye arĩgũ ãiaa. Masa árĩpehrerã tauro ãhrimi Ñu. Isubure ãgũ eropa árĩquerecũ ta umaroguere Goãmũ ãgũ opũ árĩroguere árĩpehrerã docanũgagupũ Ñu tauro árĩgũcumi, arĩpũ Jesu masare.

²⁹ ãgũ eroparĩcũ peerã masa, wajasea corerã mera Ñu ãgũ waĩyenirã árĩrã õpa arĩ pepiñorã Goãmũre: “Goãmũ diaye ãgũ ãhrimi,” arĩ pepiñorã erã. ³⁰ Fariseo masapũ, judio masare buherã sã Ñu ãgũ waĩyenirã árĩdiabirinirã árĩñorã. Eropirã Goãmũ erãre ãgũ itamudiarire erã gamebiriñorã.

³¹ Eropigũ Jesu dipaturi werepũ:

—¿Dohpague majarã masa ñehmarano iro dopa ãhriri mũa pepicũ?
³² Erã majirã iro dopa ãhrima. Erã majirã doberi duarogue bira doarã, õpa arĩ dũyasoma erãgã erã basi: “Mũa bayaburire tarisu gũa purirabũ. ¿Duhpirã mũa mucubiri bayarã aribirari? Eropirã gũa burigã ñehamere orerabũ. ¿Mũapũ duhpirã gũa mera orebirari?” arĩma dũyasorã. Erã majirã arĩ dũyasorã iro dopa ta iirã õpa arãa mũa dohpague majarã. ³³ Ñu waĩyeri masũ Goãmũ ya árĩburire ba duhugũ, vinore ihribirimi. ãgũ eropa ihribiricũ ãarã “Pee masibigũ ãhrimi,” arĩrabũ mũa ãgũre. ³⁴ Yũpũ masũ Goãmũ ãgũ obeodigũ árĩgũ yũhũ baha ihria. Yũ eropa ãicũ ãarã õpa arãa mũa yũpũre: “ãaque. Ihĩ wũaro bagũ merericũgũ sã ãhrimi. Wajasea corerã ñero iirã erã wapicũgũ ãhrimi ãgũ,” arãa mũa yũre. ³⁵ Eropa masibiriquererã ta gũa iirare ãarã, Goãmũ masirire gũa opacũ masirãca mũa, arĩ werepũ Jesu erãre.

Fariseo masũ Simo waĩcũgũ ya wihĩ árĩpũ Jesu

³⁶ Fariseo masũ Simo waĩcũgũ ãgũ ya wihigue badoregũ sihupũ Jesure. ãgũ eropa sihucũ Jesu ãgũ ya wihigue eja, erã bari mesague doajapũ. ³⁷⁻³⁸ Iri macaguere ñeri ãigo árĩpo. Jesu fariseo masũ ya wihigue ãgũ árĩcũ ãgo peepo. Eropa peego alabastro mera iidirure poresuri dicũdirure añ, Jesu pũrũpũ eranũgara pũhrũ orepo. Eropa orego, Jesu guburire ãgo codeco mera webo, ãgo poari mera niucóãpo. ãgũ guburi bojocũ ãha ãgo ãgũ guburire mihmi, iri poresuri mera pipeopo. ³⁹ ãgo eropa ãicũ ãagũ fariseo masũ Jesure sihudigũ ãgũ basi õpa arĩ pepiripũ: “ãgo ãgũre mohmepiñago ñerire ãigo ãhrimo. Ihĩ Jesu Goãmũ ya weremũhtagũ árĩgũ irire masiboñumi,” arĩ pepiripũ. ⁴⁰ ãgũ eropa arĩ pepirire masigũ Jesu werepũ ãgũre:

—Simo, dohpague tamerare mũre werediaa, arĩpũ Jesu.

—Buhegũ, ¿yũre dohpa arĩ werediari mũhũ? arĩ yũhrĩpũ Simo.

⁴¹ ãgũ eroparĩcũ Jesupũ õpa arĩ buhebu yũhrĩpũ:

—Opure perã wajamorã árĩñuma. Yujugu wũaro wajamogu quinientos niyeruseri wajamoñumi. Gajigupu merogã cincuenta niyeruserire wajamoñumi. ⁴² Eropirã erã wajamorire erã wajayegohrabiricũ ñagu ñgu erã wajamorire cãdijicãñumi. ¿Ígu eropiicũ dohpague tamerare nihipũ erã opure mahitarinũgayuri mũ pepicũ? arĩ serẽpipũ Jesu.

⁴³ Simo yũhripũ:

—Õbaa, wũaro wajamodigu merogã wajamodigu tauro ñgu opure mahibocumi, arĩpũ Simo.

—Diaye yũhria mũhu yũre, arĩpũ Jesu.

⁴⁴ Eropa arĩtuha ñgure pipeodigore maji ñha, Jesu Simore werenemopũ:

—Igore ñaque mũhu. Mũ ya wihire yũhu ñajarara pũhrũ yũ guburi coeburi decore obirabũ mũhu. Igo pũ igo ya codeco mera yaha guburire coemo. Pũhrũ igo ya poari mera tucoemo. ⁴⁵ Mũpũ yũre bocatĩri mimibirabũ. Igo pũ ohõ yũ doaropẽ yũ guburire mihmimo. ⁴⁶ Mũpũ yũ dipurure yũ mera pipeobirabũ. Igo pũ yũ guburire poresuri mera pipeoamo. ⁴⁷ Eropa arĩgu mũre weregu ta iiaa. Igo igo ñero iira baja gohra ãhraa. Eropigu igo ñero iirare cãdijiabũ. Yũ eropa iicũ igo turaro mahiamo yũre. Erã ñero iirare merogã bũjawere guñarãpũ merogã yũre cãdijidorema. Eropirã erã ñero iirare merogã cãdijisũnirã merogã mahima yũre, arĩpũ Jesu Simore.

⁴⁸ Eropa arĩtuha ñgu igore werepũ:

—Dohpague tamerare mũ ñero iirare cohãbũ, arĩpũ Jesu.

⁴⁹ Ígu eroparĩcũ peerã Jesu mera doarã erã basi õpa arĩ wereniguiñorã:

—Ihĩ diaye ta “Ñerire cóãgu iiaa,” arĩmi. ¿Dohpa arĩguño ãhriri ñgu ñero iirire cóãgu? arĩñorã erã erã basi.

⁵⁰ Eropigu Jesu nomeore õpa arĩ werepũ:

—Yũre mũ umupeocũ mũre peamegue wabodigore taua. Güiro mariro waque, arĩpũ Jesu igore.

8

Nome Jesure itamuñorã

¹ Pũhrũ paga macarigue mũta macarigãgue sãre eja, Goãmũ ñgu opũ arĩrĩre, õari buherire werepũ Jesu. Doce ñgu buherãpũ ñgu mera árĩñorã.

² Eropirã nome sã watẽa ñajasũnirã nome, dorecũnirã nome, Jesu õarã ñgu iinirã ñgu mera árĩñorã. María waĩcũgo Magdalena erã arĩ piyudigo Jesu mera curipo. Igo siete watẽare Jesu ñgu cóadigo arĩpo. ³ Juana sã Cuza waĩcũgu Herodere itamudigu marapo sã Jesu mera curipo. Susana waĩcũgo sã gajirã nome mera baja erã gajino opari mera ñgure itamuñorã.

Jesu oteri masũ queorire werepũ

Mt 13.1-9; Mr 4.1-9

⁴ Eropi baja macari majarã Jesu pohrogue gamenereñorã. Erã gamenerera pũhrũ Jesu ñgu werenigui queori mera erãre werepũ buhebu:

⁵ —Oteri masũ otegu wañumi. Ígu eropa otecũ gajiyeri ma tũro yuri merejayoro. Eropirã iriyerire masa cũradiũñuma. Eropirã mirimagũ porã bajarã ahri iriyerire bañuma. ⁶ Eropi gajiyeri utã watope yuri merejayoro. Erore yeba deco mariyoro. Eropiro iriyeri puhri wiriri niguri ñaña wayoro. ⁷ Gajiyeri pora yucũ watope yuri merejayoro. Pora yucũpũ puhri tiataria wa, oterayeripũre wejẽcãyoro. ⁸ Gajiyeri õari yeba yuri merejayoro. Õaro puhri dũcacũyoro. Eropiro baja dũcacũyoro, arĩpũ Jesu.

Eropa arĩtuha õpa arĩnemopũ:

—Ire ðaro peeque mũa, arĩpũ ïgũ.

Jesu werenigui queori mera ïgũ buherire werepũ

Mt 13.10-17; Mr 4.10-12

⁹ Pũhrũ ïgũ buherã iri werenigui queorire masidiarã, Jesure serẽpiñorã: —¿I queori mera dohpa arĩ buhegũ iiri mũhũ? arĩ serẽpiñorã erã. ¹⁰ Erã eroparĩcũ Jesu yũhripũ:

—Goãmũ ïgũ opũ árĩrĩre iribojegue majarã erã masibirirare mũare masicũ iimi Goãmũ. Gajirãpũre eropa iibeami ïgũ. Eropigũ erãre werenigui queori mera buhea. Yũ eropa iicũ erã yũ buherire peequererã masisome, arĩpũ Jesu ïgũ buherãre.

Jesu oteri masũ queorire were amupũ ïgũ buherãre

Mt 13.18-23; Mr 4.13-20

¹¹ Eropa arĩtuha erãre werenemopũ:

—Õpa arĩ werea i werenigui queorire: Oteriyeri ðari buheri iro dopa ãhraa. ¹² Eropiro ma tũro yuri merejariyeripũ ðari buheri iro dopa ãhraa. Eropiro masa erã ðari buherire peecũ ïagũ watĩpũ ahri, iri buherire masidorebeami masare. ïgũ eropa iibiricũ erã Goãmũre umupeoboñuma. Erã eropa umupeocũ ïagũ Goãmũpũ erãre peamegue wabonirãre tauboñumi. ¹³ Utã weca yuri merejarayeri ðari buheri iro dopa ãhraa. Eropirã masa ðari buherire pee, mucubiriri mera irire pee aĩma. Eropa pee aĩquererã ta utã weca árĩri yucũ nuguri mariri yucũ iro dopa ta oã masa sã turabeama. Eropa turabirã yaha ðari buherire erã peera dipuwaja gajirã erãre ñero iicũ ïarã yahapũre duhucãma. ¹⁴ Eropi pora yucũ weca yurimerejarayeri ðari buheri iro dopa ãhraa. Eropirã masa ðari buherire peequererã ta, i yeba majare wũaro pepirã, niyerure gamerã, i yeba majare gahmema erã. Eropirã iripũ ðari buherire cãhmotaa. Iri cãhmotacũ masa Goãmũ gameripũre iibeama. ¹⁵ Eropi ðari yeba yurimerejarayeri ðari buheri iro dopa ãhraa. Eropirã masa ðari buherire ðaro mera pee peenũrucãma. Eropirã duhuro mariro Goãmũ ïgũ gamero dopa ta ðarire iima, arĩpũ Jesu.

Jesu sihãgodiru queorire buhepũ

Mr 4.21-25

¹⁶ Eropa arĩtuha gaji queori mera buhepũ Jesu.

—Ne sihãgodirure masa sihãgora pũhrũ mátasoro doca dibubeama. Eropirã irirure cama doca dibubeama. ðmarogue irirure duhpeomi wihigue ñajarã erã ðaro ïha ñajama ðaro. ¹⁷ Mari iiraguere Goãmũre duhmasya mara. Pũhrũguere árĩpehreri masisũroca. Sihãgodiru ñamire boyoro dopa ta iribojegue erã masibirirare masirãcoma masa.

¹⁸ Eropirã mũa peerã ðaro peenũrũque. Õaro peenũrũgũ, ðaro masigũcumĩ. Peenũrũbigũ “Merogã peea,” ïgũ arĩquererã iripũ dederea waroca ïgũre, arĩpũ Jesu.

Jesu acawererã ïgũre sihuñorã

Mt 12.46-50; Mr 3.31-35

¹⁹ Pũhrũ Jesu pagũ porã erã pago mera ïgũ pohrogue warã iiriñorã. Masa bajarã árĩcũ ïgũ pohro ejabiriñorã. ²⁰ Eropigũ yujugũ Jesure werepũ:

—Mũ pago mũ pagũ porã mera disiporogue niguima. Mũre ïarã ahrañorã, arĩpũ ïgũ Jesure.

²¹ ïgũ eroparĩcũ õpa arĩ werepũ Jesu árĩpehrerãre buhebu:

—Goãmũ buherire peerã, irire tarinũgabirã erã ta ãhrima yũ pago yũ pagũ porã iro dopa árĩrã, arĩpũ Jesu erãre.

*Jesu miruñere yusudorepũ**Mt 8.23-27; Mr 4.35-41*

²² Gajinũ Jesu ïgu buherã mera dohodirugue ñaja

—Ina, taribujarã, arĩ, erã árĩpehrerã iriru mera ditarugue taribuja wañorã.

²³ Eropa taribujagu carĩa wapũ ïgu. Erã eropa taribujarisubu turaro miruñe ariyoro. Miruñe aricũ pãgũri wahgã, erãre miucãriyoro. Eropa waro mirimaja guhya árĩyoro erãre. ²⁴ Eropa wacũ ïha uca wa, Jesu pohro waha, ïgure wahgũñorã.

—Buhegu, mari mirimorã iiaa, arĩñorã erã. Erã eroparĩcũ Jesupũ wahgã, miruñere “Iripẽta weã duhuque,” arĩpũ. Eropa arĩgu pãgũrire “Yusuaque,” arĩpũ. ïgu eroparĩcũ ta miruñe taria wayoro. Eropiro pãgũri sã yusũ dija wayoro. ²⁵ Eropa wara pũhrũ Jesu erãre õpa arĩpũ:

—¿Mũa yũre umupeobeari?

Erãpũ gũi, ïha uca, õpa arĩ wereniguiñorã erã basi:

—Cue, ¿ñehmũno masũ ãhriri ihĩ? Miruñe, pãgũri sã ïgu dorecũ tarinũgabeaa ïgure, arĩñorã erã basi.

*Watẽa ñajasũdigũre õagu ïpũ Jesu**Mt 8.28-34; Mr 5.1-20*

²⁶ Eropirã erã gajipũ masegue Gerasa majarã ya yebague taribujajañorã. Iri yeba Galilea yeba diaye árĩyoro. ²⁷ Ero Jesu ïgu majajanũgarisubu ero majagu watẽa ñajasũdigũ ïgu pohrogue aripũ. ïgu yoari boje goroweregu suhri marigu árĩgu, ïgu wihiguere ne árĩbirimũripũ. Eropigu masa goberi utã goberi watope arĩpũ ïgu. ²⁸⁻²⁹ Eropirã bajasuburi watẽa ïgure ñearo mera ïgu bũrigã gorowerecũ ïha masa ïgure bihadoboriñorã. Eropigu ïgu peresugue árĩgu ïgu mojotorire guburire comedari mera erã diridigu árĩqueregu, ïgu iridarire nuapũ. Eropirã watẽapũ ïgure masa marirogue aĩgãñorã. Eropigu ïgu Jesure ïhametu turaro gaguinigi, Jesu pohro merejapũ. ïgu eropa iicũ ïagu Jesupũ watẽare dorepũ:

—Ihĩ mera árĩbiricãque. Waque watẽa, arĩpũ.

ïgu eroparĩcũ peegu watẽa ñajasũdigũpũ turaro gaguinigi, serẽpipũ Jesure:

—Jesu, umaro majagu Goãmũ magũ, ¿ñehenore iibu iiri mũhũ yũre? Yũre ñero iibiricãque, arĩpũ watẽa ñajasũdigũpũ.

³⁰ ïgu eroparĩcũ Jesupũ serẽpipũ ïgure:

—¿Ñehmũno waĩcũri mũhũ? arĩpũ.

Bajarã watẽa ïgu mera arĩñorã. Eropigu õpa arĩpũ erãre opagu.

—Watẽa bajarã waĩcũa guã, arĩpũ watẽa ñajasũdigũpũ.

³¹ —Ëhcãri gobegue guare wadorebita, arĩ, turaro serẽñorã watẽapũ.

³² Irisubure ero utãgu gubuye bajarã yesea barã iiñorã. Erã ero bacũ ïarã watẽa õpa arĩ serẽñorã Jesure:

—Soã yesea pohrogue wadoreque guare. Erã mera árĩdoreque guare, arĩ serẽñorã watẽa masũre ñajanirã.

Erã eropa arĩ serẽcũ peegu Jesu erãre yesea pohrogue wadorepũ. ³³ ïgu eropa wadorera pũhrũ watẽapũ masũ mera arĩñirã waha, yesea pohrogue ejañorã. Erã pohrogue erã ejara pũhrũ yeseapũ gorowere dipaturugue omabuha, ditarugue yuriñaja miri sĩripehrea wañorã.

³⁴ Yeseare ïhadibunirãpũ yesea eropa miricũ ïarã, gũi omagã wañorã. Eropa omagãrã macague eja, iri maca majarãre campo majarã sãre erã ïarare weresiripehocãñorã. ³⁵ Erã eropa werera pũhrũ masa ïarã wañorã. Eropirã Jesu pohro eja, watẽa ñajasũdigũ mũrũ ïgu suhri sañadigu pee

masigu ĩgu ero ɔaro doacũ ĩaňorã erã. Iri árĭpehrerire ĩarã erã gũĩ árĭňorã. ³⁶ Watẽa ñajasadigũ mũru ĩgu ɔaro árĭcũ ĩanirã gajirãre erã ĩarare wereňorã. ³⁷ Eropã pee ero majarã Gerasa yeba majarã árĭpehrerã bũrigã Jesure gũĩňorã. Eropirã ĩgũre wadoreňorã. Erã eropa wadorecũ Jesu dohodirugue ñajapũ wabu. ³⁸ Watẽa ñajasadigũ mũrupũ Jesu ĩgu waborore ĩha turaro ĩgũre serẽripũ:

—Mũ mera wadiaca, arĭ serẽripũ.

³⁹ ĩgu eroparĭcũ Jesu ĩgũre yũhripũ:

—Mũ ya macague waque. Eropã wagũ Goãmũ mũre ɔaro iirare wereque gajirãre, arĭpũ Jesu.

Ĩgu eropa arĭra pũhrũ ĩgu ya macague ejagũ Jesu ĩgũre ɔaro iirare árĭpehrerãre ĩgu ya maca majarãre werepũ.

Jairo magore ɔago iipũ. Eropã árĭcũ ne behrego sãre ɔago iipũ Jesu Mt 9.18-26; Mr 5.21-43

⁴⁰ Sipũ masegue Jesu dipaturi ĩgu taribujajacũ ĩarã masa bajarã ĩgũre corenirã bocatĩri serẽňorã ĩgũre. ⁴¹⁻⁴² Ero buheri wihi opũ Jairo waĩcũgu Jesu pohro eja, ĩgu guburi pohro merejapũ. ĩgu mago sĩrigo iipo. Igo yujugo ta árĭgo doce bojori opago árĭpo. Eropigũ ĩgu ĩgu ya wihigue Jesure sihugãpũ. “Áũ,” arĭ, ĩgu mera wapũ Jesu sã.

Ĩgu eropa wacũ masa bajarã ĩgũre nũrusiarã cũriro iĩňorã ĩgũre. ⁴³ Eropigo yujugo nomeo doce bojori gohra duhuro mariro eropa behrego ero árĭpo. Ero corere duhturuare igo ya niyeru mera árĭpehrerire wajayeripo igo ocoyodorego. Erã eropa ocoyequerecũ ta mũraro ta di waniguicãyoro igore. ⁴⁴ Eropigo igo Jesu pũhrũ ahri, ĩgu suhriro ojogorore igo ñeacũ igore di wiriniguicãra pehrea wayoro. ⁴⁵ Igo eropa ñeaňacũ Jesu pepigũ serẽripũ.

—¿Noa yũ suhrirore mohmepiari? arĭpũ ĩgu.

Árĭpehrerã “Mohmepibea,” arĭňorã. Eropirã Pedro sã ɔpa arĭ yũhriňorã:

—Buhegu, cũhña ãhraa. Eropirã masa bajarã mũre pẽhrecãma. ¿Duhpigũ eropa arĭ serẽpiri mũhũ? arĭňorã erã Jesure.

⁴⁶ Erã eroparĭcũ Jesu yũhripũ:

—Dohparagã yũ turari mera yujugore dore yũhũ cóãrare masia. Eropigũ yũre igo ñeaňarare masia, arĭpũ ĩgu.

⁴⁷ ĩgu eroparĭcũ peego igo duhrimasibigo, naragãgo Jesu pohro merejapo. Eropigo árĭpehrerã masa erã peero igo arĭpo Jesure:

—Yũhũ ñeaňabũ mũre. “Ĩgũre ñeaňacũ yũ dore taria waroca,” arĭgo mũre ñeaňabũ. Yũ mũre eropa ñeaňago mata ɔago wahabũ, arĭpo. ⁴⁸ Igo eropa arĭtuhajacũ Jesu igore werepũ:

—Mahgo, yũre mũ umupeori mera ɔago dujaa dohpaguere. Mucubiriri mera waque, arĭpũ igore.

⁴⁹ ĩgu eropa arĭrisubu Jairo ya wihi árĭgu weregu erapũ.

—Mũ mago sĩria wahãmo. Eropigũ ihĩ buhegũre sihubita pare, arĭpũ ĩgu.

⁵⁰ ĩgu eroparĭcũ peegu Jairore ɔpa arĭ werepũ Jesu:

—Bũjawerebita. Yũre umupeoque. Iri dihtare iique. Mũ eropa iicũ ɔago wagocumo, arĭpũ Jesu.

⁵¹ Eropã arĭtuha Jairo ya wihigue eja, Pedrorẽ, Ñure, Santiagore, dorecũgo pagũ sũmarãre aĩ ñajapũ. Gajirãpũre Jesu ñajadorebiripũ.

⁵² Ero árĭpehrerã masa erã ñeamere orerã iĩňorã. Jesu erãre arĭpũ:

—Orebiricãque. Iogã s̄iribeamo. Carĩgo iimo, arĩpũ ãgũ.

⁵³ Ìgũ eroparĩcũ erãpũ igo s̄iridigo árĩcũ masirã “Eroparĩcãgũ iimi ihĩ,” arĩrã Jesure ãayeñorã. ⁵⁴ Eropigũ Jesu igo mojtore ñeha, arĩpũ igore:

—Majigo, wahgãque, arĩpũ.

⁵⁵ Ìgũ eropa arĩcũ igo s̄iridigo árĩquerego igo s̄iporã goecũ masa wapo. Irisubu ta wahgãñugajapo igo. Igo eropa wahgãra pũhrũ Jesu igore barire odorepũ. ⁵⁶ Igore eropa ãgũ masacũ ãarã igo pagũ sumarã ãhamaria wañorã. Eropigũ Jesu irire gajirãre weredorebiripũ.

9

Jesu doce ãgũ buherãre buhedoregũ obeopũ

Mt 10.5-15; Mr 6.7-13

¹ Eropi Jesu doce ãgũ buherãre sihubeo, ãgũ turarire ópũ ãgũ erãre. Watẽare erã cóãburire, dorecũrãre erã õarã iiburire ópũ ãgũ turarire erãre. ² Eropa iituha erãre Goãmũ ãgũ opũ árĩrĩre buhedoregũ, dorecũrãre õarã iidoregũ obeopũ erãre. ³ Õpa arĩ dorepũ Jesu erãre:

—Mũa warã gajĩnore aĩbiricãque. Tuadire, ajure, barire, niyerure aĩbiricãque. Yujuñe suhriro ta sañaque. Peñe sañabita. ⁴ Árĩpehrerogue mũare erã carĩro ocũ iri wihi ta dujanique. Ne warãgue wiriaque iri wihire. ⁵ Gaji macari majarã mũare erã gamebiricũ ãarã iri macare tarigã waque. Eropa warã mũa guburi maja nicure moje siripique mũa erãre erã ya dipuwajare ãhmumorã, arĩpũ Jesu.

⁶ Ìgũ eropa arĩra pũhrũ ãgũ buherãpũ waha, árĩpehreri macarigue masare õari buherire were curiñorã. Eropirã dorecũrãre õarã wacũ iĩñorã.

Jesu ãgũ iirare Herode peepũ

Mt 14.1-12; Mr 6.14-29

⁷ Eropi Herode Galilea yeba majarã opũ Jesu ãgũ iirare peebeopũ. “¿Noa ãhriri ãgũ Jesu?” arĩqueregũ ne masibiripũ. Yujurãyeri õpa arĩñorã Jesure. “Ñu waĩyedi mũrũ dipaturi masa deyogũ iicumi. Eropigũ Jesu erã arĩgũ ãgũ ta ãhrimi,” arĩrĩñorã gajirã. Erã eroparĩcũ peegũ Herode Jesure dohpa arĩ masibiripũ. ⁸ Eropirã gajirã “Ìgũ Elia mũrũ dohpague dehyoagũ iimi,” arĩrĩñorã. Gajirãpũ “Goãmũ ya weremũhtanirã mera majagũ árĩcumi daja masa mũrigũ,” arĩrĩñorã Jesure. ⁹ Erã eropa arĩ wereniguiquerecũ ta õpa arĩ pepipũ Herode: “Ñu dipurure tabetadoregũ wejẽtuhabũ ãgũpũre yũhũ. ¿Eropigũ masa erã werewũagũ nihino arĩbocuri ãgũ?” arĩ pepi ãgũ Jesure ãadiaripũ.

Jesu masa bajarãre barire ópũ

Mr 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14

¹⁰ Eropi Jesu ãgũ obeonirã ãgũ pohrogue dujaja, erã iirare wereñorã Jesure. Erã weretuhacũ Jesu erã dihtare Betsaidague sihu waripũ. ¹¹ Ìgũ erã dihtare sihuquerecũ erã warare masirã, masa bajarã nũrũsiañorã. Jesu ãgũre erã nũrũsiajacũ ãagũ ãgũ bocatĩri serẽpũ erãre. Eropigũ ãgũ Goãmũ ãgũ opũ árĩrĩre erãre were, dorecũrãre õarã iipũ.

¹² Ñamicague doce ãgũ buherã ãgũ pohrogue eja, Jesure wereñorã:

—Ohõ masa marirogue ãhraa. Õ majaro maja wirigue oã masare obeoque. Carĩmorã erã batuburire amadoreque erãre, arĩñorã erã Jesure.

¹³⁻¹⁴ Erã eroparĩcũ Jesu yũhripũ erãre:

—Mũa basi barire oque erãre, arĩpũ.

Īgu eroparīcū peerā erā yuhriñorā:

—Cinco pan dipurure, perā ta wai säre iripēta opaa mari. Oā masa bajarā erā baburire asūmasiya mara marire, arññorā ĩgu buherā.

Bajarā masa erā árīcū eropa arññorā ĩgu buherā. Eroguere cinco mil ma arññorā. Eropigu Jesu werepu ĩgu buherāre:

—Yujurāyeri cururi cincuenta gohra doadoreque. Gaji curu säre erā nucu ta doadoreque, arīpu Jesu ĩgu buherāre.

¹⁵ Īgu eroparīcū ĩgu buherā ĩgu dorero dopa ta iññorā. Árīpehrerā masare doadoreñorā. ¹⁶ Doadoretuha Jesu cinco pan dipurure, perā wai mera aĩ, umarogue ĩhamemuju, Goāmure “Ōhaa,” arīpu. Īgu eropa arñra pūhrū pan dipurure nuha, ĩgu buherāre masare gueredoregu ópu. ¹⁷ Eropirā erā árīpehrerā masa baha yapia wañorā. Erā ba duharare doce puiro gohra aĩ gameneo ujutudoboñorā ĩgu buherā.

Muhu Cristo Goāmu ĩgu obeodigu ta āhraa, arīpu Pedro
Mt 16.13-19; Mr 8.27-29

¹⁸ Yujunu Jesu yujugu ta Goāmure serēgu iipu. Īgu wereniguirisubu ĩgu buherā ĩgu pohrogue arññorā. Eropigu Jesu serēpipu erāre:

—¿Nihino árīcuri yuhu, masa erā pepicū? arī serēpipu.

Īgu eroparīcū peerā ĩgu buherā yuhriñorā:

¹⁹ —“Ñu waīyedigu muru árībocumi,” arīma mure. Gajirā “Elia muru árībocumi,” arīma. Gajirā, “Goāmu ya weremuhtanirā mera majagu iribojegue majagu masa muriadi árībocumi,” arīma, arī yuhriñorā ĩgu buherāpu ĩgure.

²⁰ Erā eropa arñra pūhrū Jesu erāre serēpipu daja:

—¿Muru pepicū nihino árīcuri yuhu? arī serēpipu daja.

—Muhu Cristo Goāmu ĩgu obeodigu ta āhraa, arī yuhripu Pedro.

Jesu ĩgu sīriburiñere werepu
Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1

²¹ Eropi Pedro “Cristo āhraa muhu,” ĩgu arīrare ne gajirāre Jesu weredorebiripu. ²² Eropi weredorebirituhagu opa arīpu:

—Yuhu masu Goāmu ĩgu obeodigu burigā ñero tariguca. Eropi ta tariro gahmea yure. Eropirā pahia oparā, mūrā, judio masare buherā mera yure gamebirā wejērācoma. Erā wejēra pūhrū uhrenu pūhrū masa muriaguca, arīpu Jesu erāre.

²³ Pūhrū árīpehrerāre opa arī werepu Jesu:

—Yujugu yu mera majagu árīdiagu, ĩgu gamero iidiarire duhucāgucumi. Eropigu yahagu ĩgu árīri dipuwaja ñero tarigucumi. Ñero tariqueregu ta yahare iiniguigu árīgucumi. ²⁴ Yujugu masu ĩgu ya árīburi dihtare pepigu dederea wagucumi. Eropigu yaha árīburi yu gameri dihtare iigu árīpehrerinari yu mera umaroguere oaro árīgucumi. ²⁵ Yujugu masu i yeba majare árīpehrerire opaqueregu peamegue wagu oarire bocosome. ²⁶ Yujurāyeri yu buherire werediarā, “Jesu yagu āhraa,” arīdiarā guhyasīrirācoma. Erā eropa iicū ĩagu yu sã erāre eropa iirāre guhyasīrisāguca. Yuhu Goāmu ĩgu obeodigu oarā anyua erā goesiriri mera, yu Pagu ĩgu goesiriri mera dujarigu yure guhyasīrinirāre guhyasīrisāguca yu sã. ²⁷ Diaye arīgu tiiaa mure. Dohpague yujurāyeri mura ogue arīrā mura sīriboro core Goāmu ĩgu opu árīcūgue ĩarāca, arīpu erāre.

Jesu dupure gohrotopu
Mt 17.1-8; Mr 9.2-8

²⁸ Eropi ocho nuri irire ĩgu werera pũhrũ Jesu Pedrore, Ñure, Santiagore erã dihtare sihurũ. Eropi waha, Goãmũ mera wereniguirã wañorã. Utãgũre muria wañorã erã. ²⁹ Goãmũre ĩgu serẽrisubu Jesu ĩgu diapo gohrotoa wayoro. Eropiro ĩgu suhri cuimijuri suhri õaro boreri suhri wayoro. ³⁰ Eropa warisubu perã Ʃma ĩgu pohro dehyoañorã. ĩgu mera wereniguirã iĩñorã. Erã iribojegue majarã Elia murũ, Moise murũ sã áriñorã. ³¹ Erã Ʃmaro maja gosesiriri mera dehyoañorã. Jesu merogã Jerusalengue ĩgu sĩriborore erã Jesu mera wereniguirã iĩñorã. ³² Pedro ĩgu mera majarã sã wũja meretaria carĩrã iĩñorã. Eropa carĩquererã ta Ʃca wahgã, Jesu gosesiriri ĩha, perã ĩgu mera wereniguirã sãre ĩañorã. ³³ Moise Elia mera erã warisubu Pedro Jesure õpa arĩpũ:

—Opũ, mari õre áricũ õadiaa. Ʃhre wihigã gohra iirã. Mũ ya wihigã, Moise ya wihigã, Elia ya wihigã iirãca, arĩpũ Pedro.

Eropa arĩqueregu ta ĩgu arĩrare ne masibiripũ. ³⁴ ĩgu eropa arĩ wereniguirisubu erãre imica curu cãhmotayoro. Eropa cãhmotacũ ĩarã erã gũia wañorã. ³⁵ Eropiro imica curu pohecague Goãmũ ĩgu wereniguirĩ bũsũyoro:

—Ihĩ yũ magũ yũ beyedigũ ãhrimi. Õaro peeque ĩgũre, arĩri bũsũyoro imica pohecague.

³⁶ Eropa arĩra pũhrũ Jesu dihtare ĩañorã erã. Pũhrũ erã ĩarare gajirãre werebiriñorã. Ne yujugũre werebiriñorã dohpa irisubure.

Jesu watĩ ñajasũdigũre õagũ iipũ

Mt 17.14-21; Mr 9.14-29

³⁷ Gajinũ erã utãgũgue erã dijaricũ bajarã masa Jesure bocatĩriñorã. ³⁸ Eropigũ erã mera majagũ Jesure piyupũ:

—Buhegu, mũre turaro ire serẽdiaa yũhũ. Yũ magũ yujugũ ta ãhrimi. Eropigũ ĩgũre ĩabasaque mũhũ. ³⁹ Watĩ ñajasũ gorowereniguicãmi. Iri watĩ ĩgũre ñeha, gaguĩniguicũ ii, tũru naragãcũ ii, sumutua wacũ iimũraa. Eropigũ ihĩ watĩ yũ magũre ñero taricũ ii, ne duhudiabeami ĩgũre. ⁴⁰ Mũ buherãre iri watĩre cóãdoregu turaro serẽrabũ. Yũ eropa serẽquerecũ ta erã irire ne cóãmasibirama, arĩpũ ĩgu Jesure.

⁴¹ ĩgu eroparĩcũ Jesupũ õpa arĩpũ ero áriřãre:

—Dohpague majarã mũa ñerã ãhraa. ¿Yũre ne umupeobirigohracãri? Yoari boje mũare buherabũ. ¿Dipẽ yoari boje yũre garibori mũa? arĩ turipũ Jesu.

Eropa arĩtuha watĩ ñajasũdigũ pagũre õpa arĩpũ:

—Mũ magũre aĩgãrique, arĩpũ.

⁴² ĩgu eropa arĩra pũhrũ ĩgu magũ Jesu pohrogue ĩgu aririsubu watĩ ĩgũre yebague mehmereja, tũru naragãcũ iipũ. ĩgu eropa iicũ Jesu watĩre cóãpũ. ĩgu eropa cóãcũ watĩ ñajasũdigũ õagũ wapũ. Eropigũ Jesupũ ĩgũgãre wiarũ ĩgu pagũre. ⁴³ Áriřehrerã masa Goãmũ turari mera ĩgu õagũ wacũ iirire ĩarã, Ʃca wañorã.

Dipaturi Jesu ĩgu sĩriburiñere werepũ

Mt 17.22-23; Mr 9.30-32

Masa Jesu ĩgu iirare ĩha Ʃca wacũ Jesupũ ĩgu buherãre õpa arĩ werepũ:

⁴⁴ —Dohparagã yũ wereburire cãdijibiricãque mũa. Yũhũ masũ Goãmũ ĩgu obeodigũ ãhraa. Masa yũre ñeha, gajirãguere yũre wiarãcoma, arĩpũ Jesu.

⁴⁵ Īḡu eropa arīquerecũ ta erāpũ ĩḡu wererire õaro peebiriñorã. Īḡu wererare erãre masiya mariyoro. Irisubu ta Goãmũ erãre irire masidorebirinipũ. Eropirã erã güirã irire ĩḡure serēpibiriñorã.

Jesu buherã erã mera majagũre opũ acudiarĩñorã

Mt 18.1-5; Mr 9.33-37

⁴⁶ Pũhrũ Jesu buherã werenigui dũyasorã iĩñorã:

—¿Mari mera majagũ nihinopũ opũ ñajagũcuri? arĩ dũyasorã iĩñorã erã erã basi.

⁴⁷ Erã eroparĩcũ Jesupũ erã pepirire masigũ, majigũre ĩḡu pohro aĩunugu, ĩḡu buherãre wererũ:

⁴⁸ —Yaha árĩburire iimorã õpa árĩḡugãre bu árĩḡure gamerã yũ sãre gahmea mũa. Eropirã yũre gamerã, yũre obeodigũ sãre gahmea mũa. Mũa mera majagũ mũa pohro majagũ árĩḡũ ĩḡu sã opũ ta árĩḡũcumĩ, arĩpũ Jesu.

Marire ĩhaturibigũ árĩḡũ mari mera majagũ ãhrimi, arĩ wererũ Jesu

Mr 9.38-40

⁴⁹ Pũhrũ Ñũ Jesure õpa arĩ wererũ:

—Buheḡũ, mũ waĩ mera watĩ ñajasũnirãre taricũ iiami yujugũ. ĩḡure gũa ĩabũ. ĩḡu mari mera majagũ ĩḡu árĩbiricũ ĩarã ĩḡure irire iidorebirimũrabũ gũa, arĩpũ Ñũ Jesure.

⁵⁰ ĩḡu eroparĩcũ Jesu Ñũre gajirã ĩḡu buherã sãre õpa arĩ wererũ:

—Eropa arĩbiricãque mũa ĩḡure. Marire ĩhaturibigũ árĩḡũ, ĩḡu mari mera majagũ ãhrimi, arĩpũ Jesu.

Jesu Santiagore, Ñũ sã erã wererire gamebiripũ

⁵¹ Irisubure Jesu ĩḡu ƣmũsigue ĩḡu waboro coregã “Jerusalẽngue wagũra,” arĩpũ ĩḡu. Eropa arĩḡũ wagũ iipũ. ⁵² Eropirã Jesu core ĩḡu obeonirã waha, Samaria yeba maja macague eja, ero Jesu ĩḡu ejaborore amuyudiarĩñorã. ⁵³ Jesu Jerusalẽngue wabu iipũ. Eroque ĩḡu wabu árĩcũ peerã, iri maca majarã ĩḡure gamebiriñorã. ⁵⁴ Irire peerã Ñũ, Santiago mera wereñorã Jesure:

—Opũ, mũ gamecũ ƣmaro maja peame mera mũre gamebirinirãre wejẽdorerãra Elia mũrũ ĩḡu iidiro dopa ta, arĩñorã erã ĩḡure.

⁵⁵ Erã eroparĩcũ maji ĩha turipũ erã perãre:

—Eropa arĩbiricãque. Espĩritu Santo yarã ãhraa mũa. Dohpague mũa pepiro dopa ta ĩḡupũ pepibeami. Yũhũ masũ Goãmũ ĩḡu obeodigũ i yebaguere arigũ peamegue wabonirãre taugũ aribũ. Masare erã dederecũ iigũ aribiribũ, arĩ wererũ Jesu.

⁵⁶ Eropã arĩ weretuha gaji macague Jesu sã carĩrã waha wañorã.

Gajirã Jesu mera wariñorã

Mt 8.19-22

⁵⁷ Maha erã wacũ, yujugũ masũ Jesure wererũ:

—Mũ mera yũhũ wadiaa noho mũ wadiaro, arĩpũ ĩḡu.

⁵⁸ ĩḡu eropa arĩra pũhrũ Jesu yũhrĩpũ:

—Yũ mera aricũ diasã ãhraa. Nũḡũ majarã diayea erã carĩburi toreri opama. Mirimagũ porã sã erã ya suhri opama. Yũ masũre Goãmũ ĩḡu obeodigũpũre sooro mara. Ne yaha wihi mara. Eropirã yũ mera árĩrã ñero tarĩrãca mũa, arĩ yũhrĩpũ Jesu.

⁵⁹ Pũhrũ gajigũre Jesu sihpũ:

—Yũ mera majagũ árĩbu arique, arĩpũ.

Ĩḡu eroparĩcũ ĩḡu yũhrĩpũ Jesure:

—Opu, yuhu yu pagu sīricū yaanigu wagura. Puhru mu mera wagura, arīpu īgu.

⁶⁰ Īgu eroparīcū Jesu werepu:

—Yure gamebirā sīrinirā iro dopa ta āhrima. Erāpu sīrinirāre yaaporo. Eropigu mupu Goāmū īgu opu árīrire ōari buherire buhegu arique, arīpu Jesu īgure.

⁶¹ Eropigu gajigu Jesure ōpa arīpu:

—Opu, mu mera wagura. Yu acawererāre goeriserenigu wanigura dohpa, arīpu īgu Jesure.

⁶² Īgu eroparīcū werepu Jesu īgure:

—Mohmebu mohmediabigu īgu duhpibu árībeamī. Īgu iro dopa árīgu ōpa āhrimi: “Goāmū yare iidiaa,” arīqueregu irire ne iibeamī. Īgu Goāmū yagu árībodigu árībeamī, arīpu Jesu.

10

Jesu setenta buherāre buhedoregu obeopu

¹ Puhru Jesu gajirā īgu buherāre setenta buherāre beye, macarigue īgu waboro core obeoyupu. Yujuyeri macarire perā dihta obeopu īgu. ² Eropa obeogu ōpa arī werepu erāre werenigui queorire buhegu:

—Ojoduca baja iri buगतuhajacū baja árīcū baja mohmeri āhraa. Mohmeri masapu bajamerāgā āhrima. Eropa ta ōari buherire peemorā bajarā árīcū wuaro āhraa mari mohmeri. Iri eropárīquerecū ta mari masare buhemorā bajamerāgā āhraa. Eropirā ōari buherire buhemorāre gajirāre īgu obeomorāre Goāmure serēque mua. ³ Waque mua. Mware yu obeogu oveja iro dopa árīrāre mware yea guarā iro dopa ta ñerā árīrā watopegue obeogu iiaa. ⁴ Niyeru ajure, paga aju sāre, zapature aībircāque. Mua mague curirā gajirāre bocajarā wereniguibircāque. Diaye ta taria waque. ⁵ Árīpehreri wirire mua ñajari wirire i wihi majarāre, “¿Āhriri mua?” arīmūhtaque. ⁶ Iri wihi majarā ōaro mera árīrā gamequeāro mariro erā árīcū ōadoreque erāre. Ōaro mera erā árībircū iri wihi majarāre irire ōadorebita. ⁷ Yuju wihi ñajanugarā erā ōaro árīcū iri wihi ta dujaque. Iri wihi majarā mware erā ejorire baha ihrituque. Mohmegure īgu wajatarire aīro gahmea. Eropirā mua erāre buhera waja erā bari orire aīque mua sã. Eropirā yuju wihi ta mua ejara wihi ta ñajarā, iri macare gajirā ya wirigue árīcuribircāque. ⁸ Macaguere mua ejarā ero majarāpu mware gamerā árīcū erā bari ejori árīcū baque. ⁹ Ero majarā dorecurāre ōarā iique. Eropirā ōpa arīque ero majarāre: “Goāmū mari Opu dohpaguere īgu árīborore wererā iiaa mware,” arīque erāre. ¹⁰ Gaji macague mua ejacū erāpu mware gamebiribocoma. Erā gamebircū ĩarā iri maca decogue waha, ōpa arīque erāre. ¹¹ “Gua nicu imicare guburi maja imicare wejēsiri cóārā iiaa mua guare gamebiriri dipuwaja ĩhmurā,” arīque. “Eropirā ire guña arīque,” arīque. “Goāmū mari Opu dohpaguere īgu árīborore mware wererā arirabu,” arīque erāre. ¹² Mware diaye yuhu arīgu iiaa. I mũmũ pehrecūguere Sodoma majarā mura burigā dipuwajacurācoma. Erā eropa árīquerecū ta tauro mware gamebirāpu dipuwajacurā árīrācoma, arīpu Jesu.

Gaji macari majarā Goāmure tarinugarā arīñorā

Mt 11.20-24

¹³ Puhru Jesu ōpa arīpu macari majarāre:

—Corazín majarã, mua ñero tarirãca. Betsaida maca majarã mua sã ñero tarirãca. Mua ya macaguere Goãmũ ïgũ turari mera deyoro moarire iirabũ yũhũ. Mua peebirabũ. Iribojegue Tiro waĩcũri macare, Sidón waĩcũri maca sãre ïgũ turari mera iri deyoro moarire yũ ii ïhmucũ ïarã ero majarãpũ erã ñero iirire bũjawereboañuma. Eropa iirã õaripũre gohrotoboañuma. Mata erã bũjawererã erã bũjawereri suhrire saña, erã basi pea witũ mera mohsiripeoboañuma erã ñerire bũjawererire ïhmumorã. Muapũ eropa iibeaa. ¹⁴ Eropigũ muare arĩgũ tiiaa. Goãmũ ïgũ dipuwaja moarinũ árĩcũ Tiro majarã mura, Sidón majarã mura tauro muapũre mua ñeri dipuwaja dipuwaja moagũcumĩ ïgũ. ¹⁵ Capernaum majarã, mua ejatuharo mera Goãmũ pohrogue wadiaribũ. Eropirã mua Goãmũ yapũre iidiabiricũ muare Goãmũ peamegue cóagũcumĩ, arĩpũ Jesu.

¹⁶ Eropa arĩtuha ïgũ buherãre wererũ:

—Muare peerã yũ sãre peema. Muare gamebirã yũ sãre gamebeama. Eropirã yũre gamebirã, erã yũre obeodigũ sãre gamebeama, arĩpũ Jesu erãre.

Setenta buherã dujarañorã

¹⁷ Pũhrũ setenta buherã mucubiriri mera dujarañorã:

—Opũ, mũ waĩ mera mũ turari mera watẽare masaguere gũa wiridorecũ erãpũ gũare yũhriama, arĩñorã erã Jesure.

¹⁸ Erã eroparĩcũ Jesu yũhripũ erãre:

—Õmarogue miariñe dijariro dopa ta watĩ ïgũ dijaricũ ïabũ. ¹⁹ Peeque. Muare yũ turarire ohabũ yũhũ. Eropirã añare, corebare, watĩ marire ïhaturigũre árĩpehreri ïgũ turari sãre mua tarinũgaburire muare ohabũ yũhũ. Eropirã erã muare ñero iimasibeama. ²⁰ Yũ eropa oquerecũ ta watẽa muare erã tarinũgabiricũ ïarã iri dihtare mucubiribita. Ipũre mucubirique. Õmarogue Goãmũ yarã erã waĩre ïgũ gojaturipũgue mua waĩre ïgũ gojatura árĩcũ masirã, iripũre mucubirique mua, arĩpũ Jesu erãre.

Jesu mucubiripũ

Mt 11.25-27; 13.16-17

²¹ Irisubure Espĩritu Santo Jesure bũrigã mucubiricũ iipũ. Eropigũ Jesu õpa arĩpũ ïgũ Pagũre:

—Ahũ, mũhũ ãmaro majarã tauro opũ, i yeba majarã tauro opũ ãhraa. I mũ buherire “Masituhaja gũa,” arĩrãre masicũ iibeaa. Mũ yare masipehobirãpũre masicũ iibabũ mũhũ. Mũ eropa iicũ ïagu “Õataria,” arãa yũhũ mũre. Eropa ta ãhraa, ahũ. Erã masibirãpũre erã masicũ gahmeabũ mũhũ, arĩpũ Jesu.

Eropa arĩtuha gajirãre õpa arĩpũ:

²² —Yũ Pagũ árĩpehrerire yũ iiburire apimi yũre. Yũ Pagũ dihta yũre masimi. Yũ dihta ïgũre masia. Yũ beyenirã sã ïgũre masima yũ masidorenirã árĩrã. Erã nũcũ ta yũ Pagũre masia gũa, arĩpũ Jesu.

²³ ïgũ eropa arĩra pũhrũ erã seyaro erã árĩcũ Jesu ïgũ buherãre õpa arĩpũ:

—I árĩpehrerire ïarã mucubirirã ãhraa mua. ²⁴ Diaye ta ãhraa. Bajarã Goãmũ ya weremuhtanirã, yebari majarã oparã sã dohpague mua ïarire ïadiariñorã erã sã. Eropirã mua peeri sãre peedariñorã. Erã eropa masidiaquerecũ ta Goãmũ erãre masidorebiripũ irisubugũere, arĩpũ Jesu.

Õagũ Samaria majagũ queorire wererũ Jesu

²⁵ Irisubu ta judio masare buhegu Jesu pohro eraa, Jesure igu ñero wereniguicũ iidiaripũ:

—Buhegu, ¿yũ árĩpehrerinũri Goãmũ mera árĩdiagũ dohpa iigũcũri yũhũ? arĩ serẽpipũ igu Jesure.

²⁶ Igu eroparĩcũ Jesu yũhripũ igũre:

—¿Dohpa arĩ irire wereri Goãmũ yare erã gojarapũgue? ¿Goãmũ igu arĩ gojarapũguere igu mera õaro árĩdiarire dohpa arĩri mũ pepicũ? arĩpũ Jesu igũre.

²⁷ Igu eroparĩcũ igu yũhripũ:

—Õpa arĩñumi Goãmũ: “Turaro mũ sĩporã mera, mũ turari mera, mũ õaro guñari mera Goãmũre mahique. Eropigu mũ basi mahiro dopa ta mũ pohro árĩrã sãre mahique,” arĩ apiñumi Goãmũ marire, arĩpũ igu Jesure.

²⁸ Igu eroparĩcũ Jesu yũhripũ:

—Diaye ta arãbũ mũhũ. Irire iique. Eropigu árĩpehrerinũri Goãmũ mera árĩgũca mũhũ, arĩpũ igũre.

²⁹ Igu masare buheguũpũ “Ihĩ Goãmũ ya dorerire iipehogũ ãhrimi,” masa igũre erã arĩ pepicũ gamepũ. Eropa gamegu igu Jesure õpa arĩ serẽpinemopũ:

—¿Noa ãhriri Goãmũ yũre mahidoregu? arĩpũ igu.

³⁰ Igu eroparĩcũ Jesupũ õpa arĩ yũhripũ Samaria majagu igu iirare weregu:

—Yujunũ Jerusaléngue árĩdigũ Jericógue wagu maha igu curicũ yajari masa igũre ñeañorã. Eropa ñearã igu suhrirore tuwea añ, igũre turaro pañorã. Eropa parã sĩrimerejacũ gohra duhuñorã igũre. ³¹ Irisubu ta pahĩ iri mague aripũ. Eropa arigu erã padigũre ãaqueregu ta maha gajipũ masepũ igũre ãhatarigã wapũ. ³² Eropi Goãmũ wihi mohmegũ sãmojomorocũgu pohro eja igũre ãha gajipũ masepũ tarigã wapũ. ³³ Erã eropiiquerecũ Samaria majaguũpũ ero waha yoañarirogue ãha igũremojomoro ãapũ. ³⁴ Eropigu igumojomorocũgu pohro eja, igui deco vino uyũ mera morera deco mera igu camire pisũpũ. Pisũtuhaja suhri gasiro mera diricãhmotapũ igu camire. Tuhaja, igũre igu yagu burro weca duhpeo, carĩri wihigue añ eapũ igũre. Ero arĩgu igu Samaria majagu õaro ãhadibupũ igũre. ³⁵ Gajinũ igu carĩri wihi opũre pese niyerusere oho, õpa arĩpũ: “Ire ãhadibuque. Iseri sihabiricũ dipaturi dujarigu wajayepehogura,” arĩpũ Samaria majagu wihi opũre, arĩpũ Jesu.

³⁶ Eropa arĩtuha judio masare buheguere serẽpipũ Jesu:

—¿Oã urerã mũmamojomorocũgu pohro tarianirã nihinopũ arĩyurimojomorocũguere mahigu? arĩpũ Jesu.

³⁷ Igu eroparĩcũ buheguũpũ Jesure yũhripũ:

—Mojomorocũguere itamudigu arĩñumi igũre mahigu, arĩpũ igu Jesure.

—Mũ sã masare eropa ta iigu waque, arĩpũ Jesu buheguere.

Marta, María sã pohro Jesu curipũ

³⁸ Eropi Jesu igu buherã mera wacũ, gajĩ macague erã curicũ, Marta waĩcũgo erãre igo ya wihi ñajaridorepo. ³⁹ Igu ñajara pũhrũ igo pagu mago María waĩcũgo igu guburi pohro doa igu buherire peepo. ⁴⁰ Igo eropa iicũ ãago Marta igo mohmeri baja arĩcũ ãago guapo. Eropigo igo Jesure werepo:

—Opũ, ¿yũhũ yujugo ta mohmecũ yũre yũ pagu mago igo itamubiricũ õhari mũ ãacũ? Igo yũre itamudoreque, arĩpo Marta Jesure.

⁴¹ Igo eroparĩcũ Jesu yũhripũ:

—Marta, baja mure mohmeri árĩcũ wũaro pepia mũhũ. ⁴² Goãmũ ĩgũ yare peedoremi. María òarire iibo irire beyemo. Eropigũ yure igo peecũ, “Mohmetamugo waque,” arĩbeaa igore, arĩpũ Jesu Martare.

11

Jesu Goãmũre serẽburire buhepũ

Mt 6.9-15; 7.7-11

¹ Yujunũ Jesu ĩgũ Pagũre Goãmũre serẽgũ iipũ. ĩgũ serẽtuhacũ yujugũ ĩgũ buherã mera majagũ òpa arĩpũ:

—Opũ, Ñũ ĩgũ buherãre ĩgũ buhediro dopa ta Goãmũre serẽrire gũa sãre buheque mũhũ, arĩpũ ĩgũ Jesure.

² ĩgũ eroparĩcũ peegũ Jesu erãre wererũ:

—Òpa arĩ Goãmũre serẽque: “Gũa Pagũ, umaro majagũ mũhũ òagũ ãhraa. Dohpaguere árĩpehrerã weca opũ ãhraa. Umároguere mũ dorero erã iiro dopa ta i yeba majarã sã iiporo. ³ Eropigũ umũri nũcũ gũa baburire oniguicãque gũare. ⁴ Gajirã erã gũare ñero iirare gũa cãdijiro dopa ta mũ sã gũa ñero iirare cãdijique. Eropigũ gũa ñeri iiborare cãhmotaque. Gũa ñeri iiborare tauque,” arĩ serẽque Goãmũre, arĩpũ Jesu erãre.

⁵ Pũhrũguere ĩgũ buherãre òpa arĩ buhepũ werenigui queori mera:

—Yujugũ ñami deco ĩgũ acaweregũ wihigue waha, ĩgũre serẽpũ: “Acaweregũ, ureru pan dipure oque yure. ⁶ Gajigũ yũ acaweregũ curigũ aridigũ dohparagã yaha wihi erami. Eropiro ĩgũre yũ oburi mara,” arĩpũ ĩgũ ĩgũ acaweregũre. ⁷ ĩgũ eroparĩcũ ĩgũ acaweregũ wihi pohecague árĩgũ yũhrĩpũ: “Yure garibobita. Disiporo bihadiro ãhraa. Yũhũ, yũ porã mera carĩgũ iiaa. Wahgãro bejabirica yure mure barire obudĩ,” arĩpũ ĩgũ acaweregũ. ⁸ ¿Dohpa warocuri serẽgũpũre? Diaye arãa mũare. ĩgũ acaweregũ árĩqueregũ ta barire obudigũ wahgãbirĩpũ. ĩgũ eropa wahgãdiabiriquerecũ ta bari serẽgũpũ gũhyasĩribigũ ĩgũ yoari boje serẽniguicũ árĩpehreri ĩgũ serẽro dopa ta pũhrũ wahgã ogũcumi. ⁹ Eropigũ ire mũare wererũ iiaa: Goãmũre mari Pagũre serẽque. Eropa serẽrã mũa serẽrire bocarãca. Goãmũre eropa serẽniguicãque. Mũa eropa iicũ ĩgũ ogũcumi. ¹⁰ Árĩpehrerã Goãmũre serẽrã airãcoma. Eropirã erã serẽrare bocarãcoma. Eropigũ árĩpehrerã Goãmũre eropa serẽniguirãre ĩgũ erãre ogũcumi.

¹¹ “¿Mũa porã mũare erã pan serẽcũ utãyepũre obocuri mũa? Obiriboya. ¿Erã mũare erã waire serẽcũ añapũre obocuri erãre? Obiriboya.

¹² ¿Eropirã mũa porã cãreña diuri serẽcũ corebapũre obocuri mũa? Obiriboya. ¹³ Mũa ñerã árĩquererã ta mũa porãre òarire omasia mũa. Eropigũ Goãmũpũ mũa tauro òarire ohomi mũare. ĩgũ mari Pagũ umaro majagũ ĩgũ Espĩritu Santore ogũcumi ĩgũre serẽrãre, arĩpũ Jesu ĩgũ buherãre.

—Jesu watĩ turarire opami, arĩ weresãñorã masa

Mt 12.22-30; Mr 3.20-27

¹⁴ Irisubure Jesu watĩre cóãgũ iipũ. Watĩpũ wereniguimasibigũ árĩcũ iipũ masũre. Eropigũ watĩ masũre Jesu cóãcũ masũpũ wereniguinũgapũ. ĩgũ wereniguicũ peerã masa bajarã ĩhamaria wañorã. ¹⁵ Erã eropa ucaquerecũ ta gajirãpũ òpa arĩñorã:

—Ĩhĩ Jesu watẽare cóãgũ Beelzebú waĩcũgũ watẽa opũ ĩgũ turari mera cohãmi, arĩñorã gajirã.

¹⁶ Gajirã “Mũhũ Goãmũ ïgũ obeodigũ árïgũ Goãmũ turari mera deyoro moarire ii ïhmuque guare,” arïriñorã. ¹⁷ Erã eropa dorecũ peegũ erã pepirire masigũ, erãre õpa arï werenigui queori werepũ Jesu:

—Watĩ ya turari mera watẽare cóãbeaa yũhũ. Yuju maca majarã erã basi gamequeãrã, iri maca majarã pehrea wabocoma. Eropirã yuju wihi majarã erã basi gamequeãrã, iri wihi majarã pehrea wabocoma. ¹⁸ Eropigũ Beelzebú watẽa opũpũ ïgũ turari mera ïgũ watẽare yũre cóãdoregũ ïgũ basi ïgũ yarãre cóãbocumi. Eropirã erã sã wapehrea waboñuma. Mũa yũre õpa arãa. “Ïgũ Beelzebú turari mera watẽare cohãmi,” mũa yũre arï weresãa. ¹⁹ Mũa mera majarã sã watẽare cohãma. Eropirã erã “Beelzebú ïgũ turari mera erãre cohãa,” arïbeama. “Goãmũ ïgũ turari mera watẽare cohãa,” arïma. Eropirã mũa yũre “Watĩ turari mera watẽare cohãmi,” mũa arïra diaye árïbiricũ mũa mera majarã wererãcoma. ²⁰ Eropigũ yũpũ watẽare cóãgũ Goãmũ ïgũ Espiritu Santo turari mera iiaa. Yũ eropa cóãcũ ïarã õpa arï masirãca mũa: “Goãmũ ïgũ opũ árïri i yebaguere árïtuhaja dohpaguere,” arïrãca, arïpũ Jesu.

²¹ —Watĩ turagũ tarinũgari werediacũ õpa ãhraa, arïpũ Jesu. —Wihi opũ turagũ ïgũ mojo mera ïgũ wihire ïhadibucũ ïgũ yare gajirã aĩmasibeama. ²² Ïgũ eropa ïhadibuquerecũ ta gajigũ turatarigũ ïgũre gamequeã, ïgũre tarinũga, ïgũ mojore emacã, ïgũ yare aĩcã gajirãre gueremi. “Watĩ turagũ árïquerecũ yũhũ turatariagũ ãhraa,” arïgũ iipũ Jesu i queori mera. ²³ Yujugũ yũre gamebigũ yũre ïhaturigũ ãhrimi. Yujugũ yũre itamubigũ yũre teboricũcũ iigũ iimi, arï buhepũ Jesu.

Watĩ dipaturi masũguere ñajara queorire werepũ Jesu

Mt 12.43-45

²⁴ Eropigũ ïgũ dipaturi werenigui queori mera õpa arï buhepũ:

—Yujugũ watĩ masũ mera árïdi waha deco mariri yeba cuhri, ïgũ sooborore amaripũ. Eropa bocabigũ õpa arï pepipũ: “Masũ yũ cóãdi mera dipaturi árïgũ wagũra,” arï pepipũ ïgũ. ²⁵ Eropa arïgũ ïgũ dujaa waha, ïgũ cóãdigũre ta masure bocapũ daja. Ïgũre bocaboro core masũpũ õagũ ñeri marigũ arïpũ. ²⁶ Eropigũ watĩ gajirã siete watẽare ïgũ tauro ñerãre sihugũ wapũ. Ïgũ eropa sihucũ erã árïpehrerã watẽa masũ mera árïñorã. Eropigũ masũpũ ero core yujugũ watĩre opagũ ñetariagũ árïripũ. Dohpaguepũre bajarã watẽare opagũ árïgũ, ero core ïgũ árïdiro tauro ñegũ dujapũ, arïpũ Jesu.

Jesu mucubiririre werepũ

²⁷ Irire ïgũ eroparĩcũ masa watope árïgo Jesure arïpo busũro mera:

—Mũre porãcũdigo, mũre mihudigo mucubirigo ãhrimo, arïpo Jesure.

²⁸ Igo eropa arïtuhacũ peegũ Jesu igore yũhripũ:

—Goãmũ wereniguirire peerã ïgũ dorerire iirãpũ erã árïrãcoma mucubirirã, arïpũ Jesu igore.

Masa ñerã Jesure Goãmũ turari mera deyoro moarire iidoreriñorã

Mt 12.38-42; Mr 8.12

²⁹ Eropi bajarã masa Jesu pohro erã eracũ, ïgũ erãre werenemopũ:

—Dohpague majarã ñerã ãhrima. Yũ diaye arïgũ árïcũ mũa masidiarã Goãmũ turari mera deyoro moarire iidorerãa yũre. Mũa eropa dorequerecũ ta Jona iribojegue majagũ ïgũ iira dihtare ii ïhmugũcumi Goãmũ masare. ³⁰ Jona Goãmũ yare weremũhtadigũ árïgũ ïgũ Ninive majarãre ïgũ masicũ iidiro dopa ta yũhũ Goãmũ ïgũ obeodigũ masicũ iiaa dohpague majarãre. ³¹ Dipuwaja moarinũ árïcũ iribojegue majago

opo bũro sur majago bũro igo bũro wahgãnuğa mũare dohpague majarãre weresãgocumo. Igo Salomo opu ïgu masirire peediago yoarogue aridigo Salomore peego aripo. Dohpaguere mũa watopere Salomo tauro masigu ãhraa. Yũhu mũa mera áriquerecũ mũa yũ masirire peediabeaa. Mũa eropa peediabirira waja igo opo bũro mũare “Ñerã ãhrima,” arĩ weresãgocumo. ³² Eropa ta dipuwaja moarinũ áricũ Ninive maca majarã mũra sã mũare dohpague majarãre “Ñerã ãhrima,” arĩ weresãrãcoma erã. Jona erãre Goãmũ yare ïgu werecũ peerã, erã ñerire bũjawere, ðarire gohrotonirã áriñorã erãpũ. Dohpaguere mũa watopere Jona tauro árigũ ãhraa yũhu. Yũhu Goãmũ yare werequerecũ mũa ñero iirare bũjawerebeaa. Eropirã Ninive majarã mũra mũare ñerire bũjawerebirãre weresãrãcoma, arĩ werepũ Jesu.

Masa erã pepiro dopa iima, arĩ werepũ Jesu

Mt 5.15; 6.22-23

³³ Eropigu buhenemogu ðpa arĩpũ erãre:

—Masa sihãgodirure sihãgorã dibubeama. Irirure sihãgorã mátasoro docague dibubeama. Irirure umarogue duhpeomi wihigue ñajarirã erã ïha ñajama ðaro. ³⁴ “Mari cuiri mari dũpũre sihãgodiru iro dopa ta ãhraa,” arĩ werediacũ ðpa ãhraa. Mũa pepiro dopa ta iiaa. Mũa ðaro mera pepirã árirã ðarire iiaa. Mũa ñero pepirã árirãpũ ñeri dihtare iiaa. ³⁵ Eropirã ðaro iique. Mũa pepirigue ñero áribiricãporo. ³⁶ Tuhaja mũa pepirigue ðari áricũ, ñeri ne maricũ ðari dihtare pepirãca. Mũa pepirigue ðari áricũ mũa ðarire iirãca, arĩ buhepũ Jesu.

Fariseo masare, judio masare buherã sãre Jesu tuhri werepũ

Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47

³⁷ Jesu ïgu buhetuhajacũ ïagũ fariseo masũ ïgũre ïgu ya wihigue badoregũ sihupũ. Eropigu Jesu ïgu ya wihigue ñaja, erã baro erã mera doajapũ. ³⁸ ïgu eropa doajacũ fariseo masupũ Jesure ïhanũrugũ judio masa moja coeniguiro dopa ta ïgu moja coebiricũ ïagũ ðpa arĩ pepirũ: “Cuenta. ¿Ihĩ duhpigũ gũa iro dopa moja coebeari?” arĩ pepirũ. ³⁹ ïgu eropa arĩ pepicũ masigu Jesu ïgũre werepũ:

—Mũa fariseo masa mũa dorero dopa ta mũa ihririparire, soropari sãre mũa coeweaa mũa ðarire iirire ii ïhmudiarã. Eropa coequererã ta mũa sĩporãripũre coebeaa. Eropirã mũa áricũri mũa pepiripũre ne ðarire gohrotobeaa. Mũa pepiriguere gajirã yare yajadiarire ñeri dihta ãhraa. ⁴⁰ Pee masibirã ãhraa mũa. Goãmũ mũa dũpũre iigu mũare pepiri sãre iipũ. ¿Irire masibeari mũa? ⁴¹ Eropirã mũa Goãmũ ya áriburire iidiarã mũa pepirire ðarire gohrotomũhtaque. Mũa eropa iira pũhrũ ðarire iirã árirãca.

⁴² “Mũa fariseo masa ñero tarirãca. Bari ðaro sũriburi sarire aĩ deara pũhrũ diez quẽri iiaa. Tuhaja yujuquẽ ta Goãmũ wihigue aĩgã apia Goãmũ dorero dopa ta. Eropa iri dorerire iiquererã ta diaye iirire, Goãmũre gamerire mũa ne guñabeaa. Dũcare mũa aĩrare merogã Goãmũ wihire apicũ ðhaa. Eropa iirã ðpa inemoque: Diaye iirire, Goãmũre gameri sãre iique mũa.

⁴³ “Mũa fariseo masa ñero tarirãca. Buheri wihigue árirã ðari doari dihtare gahmea mũa. Doberi duarogue masa mũare ðaro umupeori mera bocãfiri serẽcũ gahmea mũa.

⁴⁴ “Mũa judio masare buherã, fariseo masa sã mũa gũyaricũrã ãhraa. Ñero tarirãca mũa. Masa gobe dibura gobe iro dopa ta ãhraa mũa. Iri

gobe pohro masa tarigārā pohecague boanirā árīcũ masibeama. Eropa ta masa mũa pohro árīrā mũa pepirigue ñeri árīcũ masibeama erā, arīpũ Jesu erāre.

⁴⁵ Īgũ eroparīcũ peegũ judio masare buherā mera majagũ Jesure werepũ: —Buhegũ, irire arīgũ, gũa sãre ñero arīgũ iica mũhũ, arīpũ ĩgũ Jesure.

⁴⁶ Īgũ eroparīcũ Jesu yũhripũ:

—Diaye ta āhraa. Mũa masare buherā sã ñero tarirāca. Mũa gajirāre erā bocatĩubiririre iidorea erāre. Eropa dorequererā mũapũ erāre ne merogā itamubeaa iri dorerire erā iiboro dopa.

⁴⁷ “Eropirā mũa ñero tarirāca. Goãmũ yare weremũhtanirā mũa ya masa goberire õaro amuraa mũa erāre umupeoro dopa ta iirā. Mũa eropa iiquerecũ ta iribojegue majarā mũa acawererāpũ erāre wejẽñuma.

⁴⁸ Erāpũ Goãmũ ya weremũhtanirāre erā wejẽdiro dopa ta mũa sã iiboya. Eropirā dohpaguere erā masa goberire amuraa mũa. Eropa amurā mũa acawererā erāre wejẽrare guñaa mũa. Erā eropa wejẽrare guñarā “Õaro iĩñuma,” arīraa mũa, arīpũ Jesu.

⁴⁹ “Eropigũ Goãmũ ĩgũ masiri mera õpa arī wereyuñumi: “Yahare weremũhtamorāre yũ buherire buhemũhtamorā sãre obeogũra erāre. Eropirā erā yũ obeorāre gajirāre wejẽ, gajirāre ñero iirācoma,” arīyuñumi Goãmũ, arīpũ Jesu. ⁵⁰⁻⁵¹ I yebare Goãmũ ĩhacũnugura pũhrũ Caĩnrũ Abelre wejẽñumi. Ero pũhrũ Goãmũ yare weremũhtanirāre wejẽñuma. Pũhrũ Zacarĩare mũa acawererā mũa ta ĩgũre wejẽñuma. Īgũ Goãmũ wihi pohro Goãmũ ya árĩburire waimurā soeburi mesa pohro árīcũ mũa acawererā ĩgũre wejẽñuma. Árĩpehrerā erāre erā wejẽra dipuwaja dohpague majarā dipuwajacũrācoma. Eropa ta āhraa. Mũare ta arīgũ iiaa. Árĩpehrerā erāre erā wejẽra dipuwajare dohpague majarāre Goãmũ dipuwaja moagũcumi.

⁵² “Mũa masare buherā, mũa ñero tarirāca. Goãmũ masirire ĩgũ gojarare opaquererā ta gajirāre werebeaa mũa. Mũa basi Goãmũ yare peebeaa. Eropirā gajirā ĩgũ yare erā peediaquerecũ ta irire mũa erāre peedorebeaa, arīpũ Jesu erāre.

⁵³⁻⁵⁴ Īgũ eroparīcũ peerā judio masare buherā, fariseo masa sã ĩgũ mera guarā ĩgũre ñero wereniguiñorā. Eropirā Jesu ĩgũ ñero arī yũhricũ peediarā, erā serẽpinurũñorā ĩgũre weresādiarā.

12

Erā gũyarire Jesu werepũ

¹ Eropi Jesu pohro masa bajarā gohra gamenereñorā. Cũhña taricāyoro. Ero Jesu ĩgũ buherāre õpa arī werepũ:

—Õaro guña masique mũa. Fariseo masa erā pan bũgacũ iiburire ĩarā õaro masique. Erā gũyarire weregũ iiaa. ² Masa erā yayasārare pũhrũ masirācoma. Erā dibura sãre gajirā masirācoma. ³ Eropiro gajirā peebirogue mũa wereniguirare õaro masicũ Goãmũ weregũcumi. Bihara taribugue gajigũre erā yayarogā erā arĩrare masa bajarā watope masicũ iigũcumi Goãmũ.

Masa erā gũibure werepũ Jesu

Mt 10.26-31

⁴ Eropigũ Jesu werenemopũ erāre:

—Diaye arīgũ iiaa mũaare. Masũre wejẽrā wejẽtuha dipaturi erā wejẽdigũre ñero iimasibeama. Eropirā mũaare wejẽdiarāpũre

güibiricãque. ⁵ Dohpaguere mũa güibure mũa umupeobure weregura. Goãmupure güi umupeoque. Ĩgu mũa sĭrira pũhrũ peamegue cóãmasimi mũare. Eropa ta ãhraa. Diaye arĩgu tiiaa. Goãmupure güi umupeoque.

⁶ Cinco mirua waja marima. Eropa waja mariquerecũ ta erãgãre Goãmũ ĩhadibumi. Ne cãdijibeami erãre. Mirua tauro Goãmũ ĩhadibumi mũapure. ⁷ Eropigu mũa poari sãre ne yuju poadagã dũhyaro mariro masipehomi Goãmũ. Eropa ta mũa árĩricari sãre masipehomi. Eropa masigu mũare ĩhadibuniguicãmi. Miruare ĩgu mahiro tauro mũapure mahimi Goãmũ. Eropirã ĩgure umupeorã güibiricãque mũa, arĩpũ Jesu.

Jesure mũa umupeorire wereque masare, arĩpũ Jesu

Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20

⁸ Eropi Jesu werenemopũ:

—Mũare arĩgu iiaa. Yujugu “Jesu yagu ãhraa,” masare ĩgu arĩ werecũ ĩagu yũhũ Goãmũ ĩgu obeodigu sã “Ĩgu yahagu ãhrimi,” arĩgũca Goãmũ yarã anyuare. ⁹ Yujugu masare güigu yũre “Jesucristore masibea,” masare arĩ weregure yũ sã “Ĩgure masibea,” arĩ weregũca anyuare.

¹⁰ “Yũ masure Goãmũ ĩgu obeodigure ñero arĩ erã wereniguicũ iri ñerire Goãmũ cãdijimasimi. Eropa cãdijiqueregũ ta Espĩritu Santopure erã ñero arĩ wereniguicũ irire ne Goãmũ cãdijisome.

¹¹ “Mari buheri wirigue oparã pohro gajirã mũare aĩ ñaja weresãrãcoma. Erã eropa weresãcũ mũa arĩ cãhmotaburire ne wũaro pepibiricãque. ¹² Irisubu ta Espĩritu Santo mũa wereburire mũare weregũcumĩ, arĩpũ Jesu.

Doberi opũ queorire werepũ Jesu

¹³ Eropi masa watope árĩgu Jesure õpa arĩ werepũ:

—Buhegu, gũa pagũ ĩgu sĭrira pũhrũ ĩgu ya árĩra gũare dujaa. Eropigu yũ ĩgure irire yũ sãre queoro dũca wadoreque, arĩpũ ĩgu Jesure.

¹⁴ Ĩgu eroparĩcũ Jesu yũhripũ:

—Ne irinore dũca wabuno árĩbeaa yũhũ, arĩpũ Jesu ĩgure.

¹⁵ Eropa arĩtuha Jesu árĩpehrerãre werepũ:

—Õaro iique mũa. Doberire, gajino sãre gametaribiricãque. Baja opaquererã ta iri mera ta mucubirituhajabeaa mari, arĩpũ Jesu.

¹⁶ Eropa arĩtuha Jesu erãre i queori mera werepũ:

—Doberi opũ õari yebare opapũ. Eropiro iri yebare ĩgu oteri õaro dũcacuyoro. ¹⁷ Eropigu ĩgu, ĩgu basi õpa arĩ pepiripũ: “Iri dũca yũhũ diburi wihire ne sihasasome. ¹⁸ Dohpaguere õpa iigũra. I wihi dohpague yũ dibumũhtara wihire cóãcã, dohpaguere mũra wihi tauro mama wihipure wũari wihi iigũra. Iri wihire yaha oteri dũcare, árĩpehrerire dibugũra. ¹⁹ Yũ eropa iira pũhrũ õpa arĩ pepigũra yũ basi: ‘Yũ árĩpehreri opagu ãhraa. Õaro soogũra. Eropigu baha, ihri, mucubirigũra,’ arĩ pepigũra yũ basi,” arĩ pepiripũ ĩgu basi. ²⁰ Ĩgu eropa arĩ pepiquerecũ Goãmũ ĩgure werepũ: “Mũhũ ne pee masibigu ãhraa. Dohpagã ñami ta mũhũ sĭrigũca. Mũ eropa wacũ mũ ya mũ mahira dederea waroca mũre,” arĩpũ Goãmũ ĩgure, arĩpũ Jesu masare.

²¹ Irire arĩgu masare õpa arĩ werepũ Jesu:

—Eropa ta warãcoma doberi oparã erã Goãmũre guñabirã. Baja doberire, niyerure erã ya árĩburi dihtare diburã, Goãmũre guñabirã erã mojomorocũrã iro dopa árĩrãcoma erã Goãmũ ĩgu ĩacũ. Eropigu Goãmũ erãre ĩhasũabeamĩ, arĩpũ Jesu.

*Goãmũ ĩgu porãre ĩhadibumi, arĩpũ Jesu**Mt 6.25-34*²² Eropi Jesu ĩgu buherãre õpa arĩ werepũ:

—Ire mũare arĩgu iiaa: Mũa barire, suhri sãre wũaro guñaricũbircãque. ²³ Goãmũ mũare deyro moagu bari dihtare bamorãre suhri sañamorã dihtare iibiriĩnumi mũare. Mũa iri dihtare guñacũ gamebeami. ²⁴ Mirimagũ porãre Goãmũ ĩgu ĩhadiburire masique. Erã poeri moorã ãhrima. Eropiro erã bari dihburi wiri erãre mara. Goãmũpũ erãre erã baburire ohomi. Mirimagũ porã tauro mũapũre mahimi Goãmũ. Eropigu mũa sãre ĩhadibugũcumĩ ĩgu. ²⁵ Wũaro mũa pepiri mera iri mũare pagarã wacũ iibea. Eropiro mari wũaro pepiri duhpiburi árĩbea. ²⁶ ¿Eropirã wũaro mũa pepiri duhpiburi árĩbiriqerrecũ ta, duhpĩrã mũa baburire, mũa ihriburire, mũa sañaburire wũaro guña bujawere pepiri mũa?

²⁷ “Nũgu maja gorire pepique. Iri gori ne iiro mariro õari goricũa. Iri gori õari suhri iro dopa õari gori dehyoa. Salomo opũ mũũ õari suhri opagu ĩgu árĩqerrecũ ta iri goripũ ĩgu ya suhri tauro õari dehyoa. ²⁸ Iri gorire õari gori gocũ iimi Goãmũpũ. ĩgu eropa iiquerrecũ ta iri goripũ bajamenũrigã árĩra pũhrũ ñaidija pehrea wahaa. Merogã ãhri gajinũ peamegue soe cóãcãma. Iri eropa mata pehrequerrecũ ta iri gorire iri õari gori árĩcũ iimi Goãmũ. Eropigu Goãmũ iri gorire ĩgu õari gori árĩcũ ĩgu iidiro dopa ta tauro mũa sãre õaro iigũcumĩ. Suhrire ogũcumĩ. Daberogã Goãmũre umupeoa mũa. ²⁹ Eropirã mũa baburire, mũa ihriburire wũaro guñabircãque. ³⁰ Goãmũre masibirãpũ i yeba majarãpũ irire eropa amaniguicãma. Mari Pagũ umaro majagu árĩpehreri mũa gamerire masimi. ĩgu eropa masicũ mũa ya árĩburire wũaro guñabircãque. ³¹ Goãmũ mũa opũ ĩgu árĩborore gamemũhtaque mũa. Mũa eropa iira pũhrũ Goãmũpũ mũa gameri dahyacũ ogũcumĩ, arĩpũ Jesu.

*Umarogue mari baja opaa, arĩ masia mũa, arĩpũ Jesu**Mt 6.19-21*³² Eropigu erãre werenemopũ:

—Yũ mahirã, bajamerãgã árĩqerrecũ guibircãque mũa. Goãmũ ĩgu opũ árĩrore ĩgu mera mũa árĩcũ gahmemi ĩgu. ³³ Eropirã mũa yare duapehoque. Irire duacã, iri niyerure mojomorocũrãre oque. Eropirã umaro maja Goãmũ ya árĩburire mohmeque. Eropa iirã umaro maja mũa wajatari ne pehresome. Umarogue mũa ya árĩri ne pehrebea. Eroguere mũa yare aĩmasibeami yajari masũ. Eropirã mega sã irire tũamasibeama. ³⁴ Umarogue mũa ya árĩcũ Goãmũ ya dihtare pepirãca mũa, arĩpũ Jesu.

*Jesu ĩgu dujariborore coredorepũ ĩgu yarãre*³⁵⁻³⁶ Eroparĩtuhaja erãre werenemopũ daja:

—Mũa yare amuyunirã iro dopa árĩrã yahare eropa iiniguirã árĩrã coreque yũ dujariborore. Mohme corerã erã opũ mojoto diriri bosenuque ĩgu wacũ ĩgu dujariborore erã cohrema. Erã eropa corero dopa ta yũ dujariborore coreque mũa sã. Opũ ĩgu ya wihigue eraa, disiporore ĩgu dotecũ peerã erã mata pãgũ acuma ĩgũre. ³⁷ Mohme corerã erã opũ eracũ ĩgu gamero dopa ta iiyurã árĩrã mucubirã árĩrãcoma. Erã eropa iicũ ĩagu erã opũpũ mohme coregu iro dopa gohrotogũcumĩ. Eropigu mohme corerãre doadore, ĩgu erãre barire duhpẽogũcumĩ. ³⁸ ĩgu erarisubu ñami deco árĩcũ, o boyorogue árĩqerrecũ mohme corerãpũ ĩgu erarisubure ĩgũre õaro corerã árĩrã, mucubirã árĩrãcoma erã. ³⁹ Ire guñaque mũa.

Wihi opu yajari masu igu eraborore masigu, igu yajari masure coregu ñajadorebiriboñumi. ⁴⁰ Eropirã mua sã coreque. Yuhu masu Goãmu igu obeodigu guñaña mariro ariguca. Eropirã yahare eropa iiniguirã árĩrã yare coreque mua, arĩpu Jesu erãre.

Gajigu mohme coregu igu opure igu umupeoru. Gajiguru umpeobiripu, arĩ werepu Jesu

Mt 24.45-51

⁴¹ Igu eroparĩcũ Pedropu serẽpipu Jesure:

—Opu, ¿i queorire weregu guare arĩgu iiri? ¿O árĩpehrerãre eropa arĩri? arĩpu Pedro.

⁴² Igu eroparĩcũ Jesu werenigui queoriñe mera opa arĩ buhepu erãre:

—Mohme coregu igu opure umupeogu pee masigu opa ta añhimi. Opu curigu wagu, mohme coregure igu wihire apimi. Igu apigupu doregu árĩgucumi. Eropigu barisubu árĩcũ gajirã mohmeri masare barire gueremi. ⁴³ Eropigu opu igu ya wihigue dujarami. Igu opu eracũ mohme coregupu igu opu igu dorediro dopa ta ipehodigu árĩgu, igu mucubirigu árĩgucumi. ⁴⁴ Diaye arĩgu iiaa muare. Igu eropa iicũ iagu igu opu árĩpehreri igu yare ñhadibugpu apigucumi igure daja. ⁴⁵ Ñegpu mohme coregupu opa ta añhimi. “Ypu opu yoja deyobeami,” arĩmi. Eropa arĩgu gajirã mohme corerãre umare, nome sare pami. Eropigu wuaro baha, ihri, meremi. ⁴⁶ Igu eropa iirisubu guñaña mariro igu opu dujaragucumi. Igu dujararinare ne masibeami mohme coregu. Eropa dujaragu ñegpu igu iirare pee igure ñero dipuwaja moagucumi. Eropigu Goãmure tarinuganirãre igu cóãdiroque igure cóãgucumi.

⁴⁷ “Eropigu mohme coregu igu opu gamerire masigu árĩqueregu ta irire igu iibiricũ, igu ñaro igu mohmebiricũ, igu opupu igure burigã dipuwaja moa pagucumi igure. ⁴⁸ Gajigu mohme coregupu igu opu gamerire masibigu árĩcũ igu opupu igure daberogã ñari igu eropa arĩri dipuwajare pagucumi. Goãmpu igu gamerire masicũ iimi masare. Eropiro masigure yuhriro gahmea. Eropiro ñaro masigure ñaro yuhriro gahmea, arĩpu Jesu.

Jesu masare game dũca waricũ iimi

Mt 10.34-36

⁴⁹ Eropa arĩtuha Jesu erãre werepu daja:

—Peame soewearo dopa ta yuhu i yebare masa erã ñero iirire cóãgu arigu iibu. Dohpague ta masa árĩpehreri ñeri marirã árĩcũ burigã gahmea yuhu. ⁵⁰ Yuhu ñero tariguca. Ypu eropa ñero tariburire coregu, ñero siporãcua yuhu. ⁵¹ ¿Dohpa arĩ pepiri mua yare? Yuhu i yebaguere buhegu aricũ yu buheri mera “Masa ñhaturisome pare,” ¿arĩ pepiri mua? Eropa árĩbeaa. Muare arĩgu iiaa. Masa yu buherire peerã, pe curu erã basi game dũca warirãcoma. Yujurãyeri yu buherire peerãcoma. Gajirãpu irire gamebirã erãre ñhaturirãcoma. Eropirã yujuro mera arĩsome masa. ⁵² Eropirã yuju wihi majarã sã cinco masa yu buherire peerã, pe curu erã basi game dũca warirãcoma. Yuju curu urerã, gajì curu perã árĩrãcoma. ⁵³ Igu pagu igu magure ñhaturigucumi igu yaha buherire peecũ. Gajigu magu sã igu pagure ñhaturigucumi. Eropigo igo pago igo magore ñhaturigocumo. Gajigo mago sã igo pagore ñhaturigocumo. Eropigo igo muñeco igo bepore ñhaturigocumo. Gajigo bepo sã igo muñecore ñhaturigocumo. Eropa warãcoma yaha buherire erã peecũ, arĩpu Jesu.

Jesu “Mũa yu iirire ãaquererã yũre masibeaã,” arĩ werepũ Jesu masare Mt 16.1-4; Mr 8.11-13

⁵⁴ Eropi Jesu masare bajarãre õpa arĩ werepũ daja:

—Abe ñajarogue imica cururi ãarã, “Mata deco ariroca,” arãa mũa. Mũa eropa arĩra pũhrũ deco ahraa. ⁵⁵ Eropirã surgue miruñe aricũ “Asirinũ árĩroca,” arãa mũa. Mũa eropa arĩra pũhrũ irinũ asia. ⁵⁶ Mũa gũyaricũrã ãhraa. Yebare ãarã, ãmarore ãarã “Õpa waroca,” arĩ masia mũa. Õarinũ árĩborore, ñerinũ árĩboro sãre masia mũa. ¿Eropa õaro masiquererã ta, duhpirã dohpague yũ Goãmũ turari mera yũ mũare ãhmuquerecũ ta ne iirire õaro masibeari mũa? arĩpũ Jesu.

Mũare ãhaturigũ mera mũa gamequeãrãre mũa basi amuque, arĩ werepũ Jesu

Mt 5.25-26

⁵⁷ Eropa arĩtuhaja õpa arĩ werenemopũ:

—¿Mũa diaye iiburire masibeari mũa dohpa? ⁵⁸ Gajigũ mũre weresãgũ wagũ dipuwaja moadoreri wihigue wadorebocumi. Erogue ejaboro core “Dipaturi mũre eropa iisome,” arĩ game amuque. Mũhũ ãgũre amubiricũ mũre ãgũ dipuwaja moadoreri wihigue aĩgãbocumi mũre. Eropigũ dipuwaja moadoregũpũ mũre surarare ãgũ wiacũ, mũre surara peresu iirãcoma. ⁵⁹ Mũre arĩgũ iiaa. Ne erã wajayedorerare mũ wajayephocũgue wirigũca mũhũ, arĩpũ Jesu.

13

Mũa ñeri iirare bũjawere, õarire gohrotoque, arĩ buhepũ Jesu

¹ Irisubure bajamerãgã masa Jesure õpa arĩ wereñorã:

—Galilea majarã Goãmũre waibũgũre wejẽ, erã soe muju umupeorisubu Pilatorũ erãre wejẽpũ. ãgũ eropa wejẽcũ waibũgũ di mera masa di morera wayoro, arĩ wereñorã erã Jesure.

² Erã eropa weretuhajacũ Jesu yũhripũ:

—¿Galilea majarã Pilato ãgũ wejẽnirã mũrãre dohpa arĩ pepiri mũa? ¿Erã eropa sĩrirã gajirã Galilea majarã tauro ñerã árĩra dipuwaja sĩriyuri?

³ Árĩbeaa. Mũare arĩgũ tiiaa. Mũapũ ñerire bũjawerebirã, õaripũre gohrotobirã, mũa sã sĩrirã peamegue warãca. ⁴ Eropirã sohõ árĩnirã diez y ocho masa Siloé waĩcũri wihi ãmari wihi erã weca yuribeja wejẽpehoyoro. ¿Eropa wa sĩrirã gajirã Jerusalén majarã tauro ñerã árĩra dipuwaja sĩriyuri mũa pepicũ? ⁵ Árĩbeaa. Mũare arĩgũ tiiaa. Mũa ñerire bũjawerebirã õaripũre gohrotobirã, mũa sã sĩrirãca. Eropirã peamegue warãca, arĩpũ Jesu erãre.

Higueragũ dũca maridigũ queorire werepũ Jesu

⁶ Eropa arĩtuhaja, Jesu i queori mera werepũ erãre:

—Pohe opũ ãgũ pohegue ãgũ higueragũre opapũ. Eropigũ ãgũ irigũ dũcare amagũ waripũ. Vocabiripũ. ⁷ Vocabiriniyagũ ãgũ iri pohe mohmegũre werepũ. “Peeque yũre. Õhre bojori gohra higueragũ dũcare amaraa. Dũca mara. Irigũ dũca maricũ irigũre pa cóãcãque. Irigũ yaha pohe árĩcũ gajigũre otemasibeaã,” arĩpũ pohe opũ mohmegũre. ⁸ ãgũ eroparĩcũ peegũ mohme coregũ õpa arĩpũ: “Opũ, irigũ yuju bojori gohra niguiniporo. Yũhũ irigũ gubuyere seatu nujatu iigũra. Tuhaja waibũgũ gũra mera iri gobere yaagũra. ⁹ Yũ eropa iira pũhrũ irigũre gajĩ bojori dũcacũcũ õaroca. Dũca maricũ mũhũ padoregũca,” arĩpũ mohme coregũ pohe opũre, arĩ werepũ Jesu.

Sabadonũ Jesu dorecũgore õago iipũ

¹⁰ Irisubure Sabadonũ Jesu judio masa buheri wihigue buhegũ iipũ.
¹¹ Ero pũriri dorecũgo diez y ocho bojori gohra pũriri dorecũgo árĩpo. Eropigo opatũ niguigo árĩgo, diaye niguimasibiripo. ¹² Igo eropa árĩcũ ãagũ Jesu igore ãha, piyupũ:

—Noméo, mũ dorecũri pehrea wahabũ, arĩ piyupũ Jesu.

¹³ ãgũ piyura pũhrũ igore ãgũ mohmepicũ mata igo diaye niguigo wapo. Eropa wago “Goãmũ turagũ, õagũ ãhrimi,” arĩ Goãmũre umupeopo igo.
¹⁴ Jesu igore Sabadonũ árĩcũ ãgũ õago igore iicũ ãagũ iri buheri wihi opũpũ ãgũ mera guarũ. Eropa guagũ ãgũ masare õpa arĩpũ:

—Seis nũri ãhraa mari mohmerinũri. Eropirã mũa dore õarã árĩdiarã irinũrire taudorerã arique. Sabadonũre mari soorinũre irire iibiricãro gahmea, arĩpũ wihi opũ.

¹⁵ ãgũ eroparĩcũ Jesu õpa arĩ yũhrĩpũ:

—Mũa gũyaricũrã ãhraa. Mũa wecũare, burro sãre oparã Sabadonũ árĩquerecũ erã diriradare pã, erãre arĩ buha ihridorea. ¹⁶ Dohpague igore Abrahã mũrũ acaweregore watĩ diez y ocho bojori gohra igore dorecũcũ iimi. ¿Sabadonũ árĩcũ igore õago iidorebeari mũa? arĩpũ Jesu.

¹⁷ ãgũ eroparĩcũ erãpũ gũhyasũuro wañorã. Eropirã gajirãpũ árĩpehreri Jesu iirare ãha mucubiriñorã.

Mostaza coye queorire werepũ Jesu

Mt 13.31-32; Mr 4.30-32

¹⁸ Eropigũ Jesu werepũ daja:

—¿Goãmũ masa tauro opũ ãgũ árĩri werediacũ ñeheno iro dopa ãhriri mũa pepicũ? I werenigui queoriñe mera weregũra yũhũ. ¹⁹ Mostazayegã iro dopa ãhraa. Iriyegãre oteri masũ yujugũ ãgũ ya pohegue otemi. ãgũ otera pũhrũ õaro puhria. Eropiro yucũgũ wũadigũ wahaa. Eropa wacũ mirimagũ porã bajarã irigũ dũpũrigue suhri suama. Eropa ta mũmaro majagũ mari Opũre masirã bajamerãgã erã árĩmũhtaquererã pũhrũguere erã bajarã warãcoma, arĩpũ Jesu.

Pan bũgari queorire werepũ Jesu

Mt 13.33

²⁰ Eropigũ dipaturi Jesu werenigui queoriñe mera buhepũ:

—¿Goãmũ masa tauro opũ ãgũ árĩri werediacũ ñeheno iro dopa ãhriri mũa pepicũ? ²¹ Pan bũgacũ iiburi iro dopa ãhraa. Yujugo nomeo panre iigo pan bũgacũ iiburi pohgare merogã moremo trigo pohga mera. Igo eropa iicũ pan bũgacũ iiburi pohga merogã árĩquerero trigo pohgare õaro seyapehrea wahaa. Eropa ta mũmaro majagũre mari Opũre bajarã masa masirãcoma, arĩpũ Jesu.

Miri disiporogã queorire werepũ Jesu

Mt 7.13-14, 21-23

²² Eropi Jesu paga macarigue, mũta macarigãgue buhegã, Jerusalengue ejabu iipũ. ²³ ãgũ eropa warisubu masũ Jesure õpa arĩ serẽpipũ:

—Opũ, ¿bajamerãgã dihtare peamegue wabonirãre Goãmũ taugũcũri erã ãgũ pohro waboro dopa? arĩpũ ãgũ Jesure.

ãgũ eroparĩcũ Jesu werenigui queoriñere buhegũ õpa arĩ werepũ:

²⁴ —Yũ mũare õpa arãa: Bajarã Goãmũ pohrogue wadiaquererã wamasisome. ãgũ pohro waburi miri disiporogã ñajaro dopa ãhraa. Eropirã mũa i disiporogãre turaro ñajadiarã iro dopa ta ãgũ yare iique.

25 Ōpa iigucumi Goāmũ bajarã masare. Īgu wihi opu iro dopa āhrimi. Wihi opu wahgã, disiporore bihagucumi. Īgu eropa iicũ disiporogue mũa niguirã disiporo biharisere doterãca. Doterã õpa arĩrãca. “Opu, disiporore pãgũque guare.” Mũa eroparĩcũ wihi opu opu yũhrigucumi. “Mũa aridirore masibea yũhũ. Eropigu mũare masibea,” arĩ yũhrigucumi, 26 Īgu eroparĩcũ mũa yũhrirãca. “Mũa mera gua baha, iħribũ. Gua ya maca buhebũ mũhũ,” arĩrãca mũa. 27 Mũa eroparĩcũ ĩgupu yũhrigucumi. “Mũa aridirore masibea. Ārĩpeħrerã mũa ñeri iinirã yũ pohro aribiricãque,” arĩgucumi wihi opu. 28 Eropi Abrahãre, Isaare, Jacobore, arĩpeħrerã Goãmũ ya weremũhtanirãre Goãmũ ĩgu opu arĩrore erã arĩcũ ĩarã, mũa disiporogue cóanirã arĩrã bũrigã orerãca. Eropirã mũa turaro bũjawererã, mũa gũcũrire cũridihurãca. 29 Irisubure norte majarã, sur majarã, abe mũririro majarã, abe ñajaro majarã Goãmũ ĩgu opu arĩroguere eja, mesa pohro doarãcoma. 30 Dohpague arĩrã pohro majarã arĩrã irisubure oparã arĩrãcoma. Eropirã dohpaguere “Oparã āħraa,” arĩrã irisubure pohro majarã arĩrãcoma, arĩpu Jesu.

Jerusalén majarãre bũrigã mahipu Jesu

Mt 23.37-39

31 Irisubure bajamerãgã fariseo masa Jesu pohroguere ejarã, ĩgure wereñorã:

—Herode mũre wejẽdiami. Eropigu gajipu waque mũhũ, arĩñorã erã ĩgure.

32 Erã eroparĩcũ Jesupu yũhripu:

—Herode gũyaricũgũ āhrimi ĩgu. Ōpa arĩ wereque ĩgure: “Jesu watẽare cóãgu iimi. Eropigu dorecũrãre õarã iigu iimi. Irire dohpagãre, ñamigã sãre iigucumi. Eropigu ñamigã core mohmetugucumi,” arĩ wereque Herodere. 33 Eropigu dohpagãre, ñamigãre, ñamigã core sãre Jerusalengue curigu wagura. Ero yũre Goãmũ yare weremũhtagure wejẽrãcoma masa. Goãmũ yare weremũhtagure erã wejẽbupũre Jerusalengue arĩro gahmea. Eropigu yũre i maca ta dujaro gahmea.

34 “Mũa Jerusalén majarã, mũa acawererã mũra Goãmũ ya weremũhtanirãre wejẽmũrinirã arĩma. Eropirã Goãmũ obeonirãre utã mera deamũrinirã arĩma. Cãreña bũro igo porãre igo quẽdũpũri mera igo coã oyaro dopa ta bajasuburi opadiaribu mũare. Mũapu irire yũre ne gamebiribu. 35 Dohpaguere mũa arĩri maca cóãra maca arĩroca. Diaye arĩgu tiiaa mũare. Pũħrũ dujarigũca daja yũhũ. Eropa yũ dujaricũ ĩarã mũa yũre Goãmũ turari mera arĩgu “Ōaro ariporo,” arĩrãca. Yũre mũa irire arĩboro core dipaturi yũre ĩasome mũa, arĩpu Jesu.

14

Dorecũgure õagu ĩipu Jesu

1 Gajinu erã soorinu Sabadonu arĩcũ fariseo masa oparã mera majagu ya wihigue Jesu bagu wapu. Iri wihi arĩrã ĩgure ĩhanũrũsiañorã. 2 Eropigu ñigagu bijigu ĩgu pohroguere ejarũ. 3 Eropigu Jesu judio masare buherãre, fariseo masa sãre serẽpipũ:

—¿Mari soorinũre dorecũgure õagu iidoreri Goãmũ yare erã gojarapũ? arĩpu Jesu.

4 Īgu eropa arĩ serẽpiquerecũ ta erã yũħribiriñorã. Erã yũħribiricũ ĩagu Jesu ñigagu bijigure õagu ĩipu. Tuhajanugu, “Waque,” arĩpu ĩgure.

5 Eropa iituhagu erãre serẽpipũ daja:

—¿Múa yagü burrore o müa yagü wecure gobegue yuhridijadigure mata aĩ wiubeari müa mari soorinü árĩquerecũ? arĩpü Jesu.

⁶ Īgü eropa arĩquerecũ ta erã ĩgü serẽpirire yuhrimasibiriñorã daja.

Mojoto dirirogue sihubeonirãre werepü Jesu

⁷ Fariseo masü ya wihi árĩgü iri wihi majagü ĩgü sihubeonirã oparã doarire erã beyemuhtacũ ĩapü Jesu. Eropa ĩatuha ire werepü árĩpehrerãre:

⁸ —Mojoto diriri bosenu árĩcũ ĩgü müare sihubeocũ, ĩgü ya wihigue eja oparã doarire beye doabiricãque. Müa tauro gũhyadiarãre sihubeonümi iri wihi opü. ⁹ ĩgü eropa iicũ müa oparã doarire doacũ “Oã gũhyadiarãre müa doarire oque,” müare arĩbocumi wihi opü. ĩgü eroparĩcũ müa gũhyasĩuro dujarãca. Eropirã bu árĩrã doarire doarã warãca. ¹⁰ Eropirã wihi opü müare sihubeocũ, bu árĩrã doarire doamuhtaque. Müa eropa iicũ wihi opü müare oparã doaripure “Doarã arique,” arĩgücumi ĩgü müare. Müa eropa wacũ gajirã ĩgü sihubeonirãpü müare umupeori mera ĩarãcoma. ¹¹ Yujugü ĩgü basi “Opü ãhraa,” arĩ pepigü bu árĩgü arĩgücumi. Eropigü gajigü “Bu árĩgü ãhraa,” arĩ pepigü, gajirãre tarinugadiabigü opü arĩgücumi, arĩpü Jesu erãre.

¹² Eropa arĩtuha Jesu wihi opure werepü:

—Mũhü bosenu iigü mü pohro árĩrãre, mü pagü porãre, mü acawererãre, doberi oparãre sihubiricãque. Mũhü erãre sihucũ müre erã sã sihu gamerãcoma daja. Eropa sihu gamerã müre erã wajamorire wajayerãcoma. ¹³ Mũhü bosenu moagü mojomorocurãre, curimasibirãre, yujupü guburu poyanirãre, cuiri ĩhajabirãre sihubeoque. ¹⁴ Mü eropa iicũ ĩagü Goãmü müre õaro iigücumi. Erãpü müre erã sihura wajamorire wajayemasibeamã. Eropigü õarã sĩrinirã erã masa mũriarisubu árĩcũ Goãmüpü müre wajayegücumi, arĩpü Jesu wihi opure.

Wũari bosenu ĩira queorire werepü Jesu

¹⁵ ĩgü eroparĩcũ peegü gajigü bari mesa pohro doadigü Jesure werepü:

—Goãmü ĩgü opü árĩro ĩgü bari mesa pohro doarã turaro mucubirirã árĩrãcoma, arĩpü ĩgü Jesure.

¹⁶ ĩgü eroparĩcũ Jesu i queorire werepü ĩgure:

—Wũari bosenu iigü bajarã masare sihubeopü. ¹⁷ ĩgü sihubeora pũhü bosenu árĩrinü gohra mohme coregure ĩgü sihubeonirãre weredoregü obeopü. “Ma, árĩpehrerire bosenu maja árĩburire amutuhama. Eropigü müare sihubeomi,” arĩ weredorepü mohme coregure. ¹⁸ Mohme coregü ĩgü eropa arĩ werequerecũ ta, ĩgü sihunirãpü “Wamasibirica,” arĩñorã erã. ĩgü sihumuhtadigü õpa arĩ werepü mohme coregure. “Dohparagã yebare asũabü. Eropigü iri yebare ĩagü wabu iiaa. Eropigü wamasibirica. Umupoque yure. Yure masiya mara, arique,” arĩpü ĩgü sihumuhtadigüpü mohme coregure. ¹⁹ Gajigüpü õpa arĩpü: “Wecure pe mojtocü majarã dohparagã ta asũabü. Eropigü wecure queo ĩagü wabu iiaa. Eropigü wasome. Yure wamasiya mara,” arĩpü ĩgü sã. ²⁰ Gajigüpü õpa arĩpü: “Yũhü dohpagã mojoto dihriabü. Eropigü iri bosenure wamasibirica,” arĩpü ĩgü mohme coregure. ²¹ ĩgü eroparĩcũ mohme coregüpü dujaa wa, ĩgü opure erã arĩrare werepehopü. ĩgü eropa arĩ werecũ ĩgü opü turaro gua, õpa arĩpü mohme coregure. “Yojaro mera macã árĩri marigue, mojomorocurã erã árĩri marigue waque. Eropigü mojomorocurãre, curimasibirãre, cuiri ĩhajabirãre, poyari masare yojaro mera aĩgãrique

erāre,” arīpū opū. ²² Pūhrū mohme coregū werepū īgū opūre: “Opū, mū dorediro dopa ta masare sihuabū. Yū eropa sihuquerecū ta gajirā sā iri taribure sihajarācoma,” arīpū mohme coregū. ²³ Īgū eroparīcū opū īgūre dorepū: “Campogue waque. Ero paga marigue, mūta marigāgue arīrāre yaha wihigue aridoreque yaha wihi ōaro ūjūtūrimaja ōaro. ²⁴ Diaye arīgū īiaa mūre. Oā yū sihumūhtanirā yū barire ne merogā basome,” arīpū opū, arī werepū Jesu.

Jesu mera wacū diasā āhraa

²⁵ Irisubure bajarā masa Jesu mera wañorā. Eropigū Jesu erāre maji īha werepū:

²⁶ —Yujugū yū buhegū arīdiagū gajirā tauro yūpūre mahiro gahmea. Īgū pagūre, īgū pagore, īgū marapore, īgū porāre, īgū pagū porāre īgū basire īgū mahiro tauro yūpūre mahiro gahmea. ²⁷ Yujugū yū buhegū arīdiagū yahare eropa iiniguigū arīgūcumī. Eropigū īgū yahagū īgū arīri dipuwaja ñero tariqueregū ta yūre pihrisome. Eropa ñero taridiabigū yū buhegū arīmasisome. ²⁸ Ire masiyuro gahmea mūare. Ōpa āhraa iri: Wihi iigū īgū ūmari wihi īgū iiboro core wihi wajacūburire queomūhtanimi. Eropa iigū īgū wihire pehoborore masimi īgū. ²⁹ Wajacūburire queobigū iri wihire iipehobiribocumī. Eropirā īgūre īarā wereyabocoma. ³⁰ “Ihī īgū wihire iigū bocatūbirañumi,” arī wereyabocoma. ³¹ Opū sā gajigū opū yarā mera erā gamewejēbororo core, īgū yarā surarare īgū gamewejēdorebororo core, īgū yarā surarare queogūcumī. “¿Yūhū diez mil surara mera gajigū veinte mil surara opagū mera gamewejēgū wagū bocatūbocuri?” arī pepigū queogūcumī īgū. ³² Eropa queogū “Bocatūsome,” arīgū, gajigū opū īgū surara mera gamewejēgū arigū yoarogue īgū aricū ta, “Bocatūsome,” arīgūpū “Gamewejēbiricārā,” arīdoregū obeobocumī īgū pohro majagūre. ³³ Eropirā yū buherā arīdiarā mūa iiburire mūare masiyuro gahmea. Eropirā mūa gamerire duhudiabirā yū buherā arīmasibea mūa, arī werepū Jesu.

Goāmū yare iiniguuro gahmea, arī werepū Jesu

Mt 5.13; Mr 9.50

³⁴ Eropigū erāre werenemopū:

—Moa ōaro acari āhraa. Iri moa ñeri wacū dipaturi ōari iimasiya mara.

³⁵ Iri moa mera duhpimaja masiya mara. Iri eropa arīcū iri moare cóaro gahmea. Eropirā mūa Goāmū yare iiniguibirā ne duhpimorā arībeaa. Ire ōaro peeque mūa, arīpū Jesu.

15

Oveja dederedigūre bocara queorire werepū Jesu

Mt 18.10-14

¹ Eropa gajinū bajarā wajasea corerā gajirā “Ñerā āhrima,” erā arīrā mera Jesure peerā ariñorā. ² Erā eropa iicū īarā fariseo masa judio masare buherā sā Jesure īhaturirā ōpa arīñorā erā basi:

—Ihī ñerā mera wapicūmi. Eropigū erā mera bahami, arī wereniguñorā erā erā basi.

³ Erā eropa arī wereniguicū Jesu i queori mera ōpa arī buhepū erāre:

⁴ —¿Cien oveja opū yujugū oveja dederea wacū īagū dohpa iigūcūri īgū? Ōpa iigūcumī. Īgū noventa y nueve ovejare erā bari campogue api, dederedigūre amagū wagūcumī. Ovejare bocagūgue dujarigūcumī.

⁵ Īgūre bocagū mucubirigūcumī. Eropigū īgūre īgū weca coāpeo ⁶ īgū ya

wihigue aĩ dujaa wagucumi. Aĩ dujaja, ĩgu pohro árĩrãre, ĩgu acawererãre sihu gameneogucumi. “Yũ oveja dederedigure bocabũ. Eropirã yũ mera mucubirique,” arĩgucumi ĩgu erãre. ⁷ Oveja dederedigure ĩgu bocadiro dopa ta õpa arĩgu iiaa mũare. Yujungũ ñerire iigu ĩgu ñerire bũjawerecũ õaripũre gohrotocũ ĩarã Goãmũ pohro árĩrã bũrigã mucubirima. Gajirãpũ bajarã masa õpa arĩ pepima: “Ñero iibeaa yũpũ. Eropiro yũ ñeri bũjawereburi mara,” arĩ pepirima. Erã eropa arĩ pepicũ ĩarã mũmaro majarã Goãmũ pohro árĩrã mucubiribeama, arĩpũ Jesu.

Niyeruse dedererare bocara queorire werepũ Jesu

⁸ Eropa arĩtuha gaji queori mera werenemopũ:

—¿Diez niyeruseri waja pagariseri opago yujuse dederecũ duhpibocuri igo mũa pepicũ? Õpa iigocumo igo. Sihãgodirure sihãgo, wihire oha, õaro amapehogocumo. Irisere bocagogue duhugocumo. ⁹ Irisere bocatuha, igo pohro árĩrãre, igo acawererãre sihupehogocumo. “Niyeruse yahase dederasere bocabũ. Eropirã yũ mera mucubirique,” arĩgocumo igo. ¹⁰ Diaye arĩgu iiaa mũare. Eropa ta yujungũ ñerire iigu ĩgu ñerire bũjawerecũ õarire gohrotocũ Goãmũ yarã anyuapũ bũrigã mucubirĩacoma. ĩgu dederebodigu dederebeamĩ pare. Eropirã turaro mucubirĩacoma, arĩpũ Jesu.

Magũ dederedigu pagũ pohro dujajara queorire werepũ Jesu

¹¹ Eropa arĩtuha Jesu gaji queori mera werepũ daja:

—Bũgu porã perã árĩñorã. ¹² Dũhyagupũ õpa arĩpũ ĩgu pagure: “Ahũ, mũ sĩrira pũhrũ yũre mũ oburire yũre opurumujuque,” arĩpũ ĩgu ĩgu pagure. ĩgu eroparĩcũ erã pagũ perãgue ta ĩgu porãre guerepũ ĩgu oparare. ¹³ Bajamenũrigã pũhrũ dũhyagupũ ĩgu ya árĩpehrerire aĩ, yoarogue gaji yebague waha wapũ. Ero eja ĩgu ya niyerure iisiripehocãpũ. ¹⁴ ĩgu iisiripehora pũhrũ iri yebare ne bari marinũgayoro. Eropigu oaboapũ. ¹⁵ Eropigu iri yeba maja mohmerire amapũ. ĩgu mohmerire bocacũ ĩgu opũ yesea coregũ acupũ ĩgure. ¹⁶ Eropigu ĩgu yeseare ejo, erã barire badiaripũ ĩgu sã. ĩgu eropa badiaquerecũ ta ero majarã ĩgure barire obirĩñorã. ¹⁷ Eropi ĩgure ero guñari ariyoro pare. “Yũ pagure mohme corerãpũ pagari barire opacoma. Erã ba dũhari sã pagari árĩca. Erã õaro árĩrisubu yũpũ ohõ árĩgu oaboagu iiaa. ¹⁸ Dohparagã yũ pagũ pohro dujajara. Yũ pagũ pohrogue ejagu õpa arĩgura ĩgure: ‘Ahũ, Goãmũre ñero iiabũ. Mũ sãre ñero iiaca. ¹⁹ Ñegũ ãhraa. Eropigu mũ magũ diaye dopa ĩabita yũre pare. Mũre mohme corerã dopa ta ĩaque yũre,’ arĩgura yũ pagure,” arĩ pepipũ ĩgu. ²⁰ Eropa arĩ pepigu wahgãnũgaja, ĩgu pagũ pohrogue dujaa wapũ. Erogue ĩgu ejadigu ĩgu dujaricũ ĩgu pagupũ ĩgure yoarogue ĩgu árĩcũ ta ĩgu magure ĩha masipũ.

“ĩgu eropa eracũ ĩagu ĩgu magure mojomoro ĩapũ. Mojomoro ĩagu ĩgure oma bocatĩri pabua, ĩgu wayuporãre mimipũ ĩgu pagũ ĩgu magure. ²¹ “Ahũ, Goãmũre ñero iiabũ. Mũ sãre ñero iiaca. Ñegũ ãhraa yũhũ. Eropigu mũ magũ diaye dopa ĩabita yũre pare,” arĩpũ ĩgu ĩgu pagure. ²² ĩgu eroparĩcũ peequeregu ta ĩgu pagupũ mohme corerãre sihupũ. “Yojarõ, õariñe suhrĩrore aĩgãrique. Eropirã yũ magure sãque. Sãtuha ĩgu mojtore sãri berore sã, ĩgu guburire zapature sãque. ²³ Sãtuha diicũgu wecure wejẽque. Bosenu iirã. ²⁴ Ihĩ yũ magũ sĩrigũ dopa ta waha wami. Eropa waqueregu ta dohpaguere ojocarimi ĩgu. Dederedigu dopa

árīdigure dohpaguere bocabũ. Eropirã bosenu iirã,” arĩpũ ĩgu pagũ. ĩgu eropa arĩra pũhrũ bosenu iinũgañorã erã.

²⁵ “Irisubure ĩgu tĩgũpũ pohegue árĩpũ. Pohegue árīdigũ dujarigũ wihi pohro eragũ, erã bayarire peepũ ĩgu. ²⁶ Peegũ yujugũ mohme coregure sihubeo ĩgure serēpipũ ĩgu: “¿Dohpa iirã bayarã iari?” arĩpũ ĩgu mohme coregure. ²⁷ “Mũ pagũ magũ dujarami. ĩgu ðagũ dujaracũ mũ pagũ diicugure wecure wejēdoreami,” arĩ yũhripũ mohme coregũ. ²⁸ ĩgu eropa arĩ werēcũ ĩgu tĩgũpũ burigã guagũ wihigue ñajabiripũ. ĩgu eropa ñajabiricũ ĩagũ ĩgu pagũ wiriri, “Ñajarique,” arĩ turaro sihuripũ ĩgu magure. ²⁹ “Peeque, ahũ. Yũhũ yoari boje mũre mohme coregũ dopa ta itamurabũ. Eropigũ mũ dorerire ne yujusubu tarinũgabirimũrabũ. Yũhũ mũre mohme corequerecũ ta yũpũre ne obirabũ mũhũ. Ne yujugũ waibũgure obeaa mũhũ yũre yũ mera majarã mera yũ bosenu iicũ. ³⁰ Eropigũ ihĩ mũ magũpũ ñerã nome mera mũ yare iisiripehodigũ árĩmi. Irire iisiripehotuha, ĩgu wihigue ĩgu dujaracũ diicugũ wecure wejēabũ mũhũ ĩgu babure,” arĩpũ ĩgu tĩgũ ĩgu pagure. ³¹ “Mahũ, mũhũ yũ mera árĩpehrerinũri ãhraa. Eropiro árĩpehreri yaha mũ ya dihta ãhraa. ³² Mũ pagũ magũpũ sĩridigũ dopa ta wahãmi marire. Eropi ĩgu dohpaguere ojocarigũ ãhrimi. ĩgu dederedigũ dopa ta wahãmi. ĩgu eropa wara pũhrũ dohpaguere ĩgure bocabũ. Eropiro ĩgu dujaracũ mari bosenu ii mucubiricũ ðhaa,” arĩpũ ĩgu ĩgu magure, arĩpũ Jesu erãre iri queorire weregũ.

16

Niyeru dibu coregũ queorire Jesu werepũ

¹ Eropi i queorire ĩgu buherãre werepũ Jesu:

—Doberi opũ ya niyerure dibu coregũ niyerure ĩgu ðaro dibubiricũ ĩagũ gajigũpũ weresãpũ doberi opũre. “ĩgu mũ ya niyerure iisirigũ iimi,” arĩ weresãpũ ĩgure. ² ĩgu eropa weresãcũ pee niyeru dibu coregure sihubeopũ. Eropigũ ĩgu eracũ ĩagũ ĩgure opũ werepũ. “Gajigũ mũ yaha niyerure iisiririre wereami yũre. Eropigũ yahare dibugũ dohpaguere árĩsome mũhũ. Eropigũ yahare mũ iirare werepeho gojaque. Mũre cóãgũ iiaa,” arĩpũ ĩgu opũ ĩgure. ³ ĩgu eropa arĩra pũhrũ ðpa arĩ pepipũ dibu coregũ ĩgu basi: “Yũ opũ yũre cóãbu iicumi. Yũhũ turabeaa. Eropigũ turaro mohmerire bocatĩubeaa. Eropigũ gajirãre niyeru serēgũ gũhyasiutariaro tarigũca yũhũ. ¿Eropigũ dohpa iigũcuri yũhũ? ⁴ Dohpague tamerare yũ iiburire masia yũhũ. ðpa yũ iicũ yũ mohmeri maricũ erã yũ itamurã árĩrãcoma. Eropirã erã ya wirigue ñajadorerãcoma yũre,” arĩ pepipũ ĩgu. ⁵ Eropa arĩ pepigũ ĩgu árĩpehrerã ĩgu opũre wajamonirãre sihubeopũ. Sihubeotuha eramũhtagure ðpa arĩ serēpipũ ĩgu. “¿Yũ opũre dipē wajamori mũhũ?” arĩpũ ĩgu. ⁶ ĩgu eroparĩcũ wajamogũpũ yũhripũ. “Cien tambore mũyũre olivo waĩcũdigũ maja mũyũre wajamoa ĩgure,” arĩ yũhripũ ĩgu. ĩgu eropa arĩ werēcũ dibugũpũ ðpa arĩ werepũ. “Ohõ ãhraa mũ wajamorire gojaturapũ. Doaque. Eropigũ mũ wajamorire deco mera aĩ, deco mera gojatuque,” arĩpũ niyeru dibugũ wajamogũre. ⁷ Eropa arĩtuhaja gajigũ wajamogũre serēpipũ ĩgu. “¿Mũca dipē wajamori?” arĩpũ daja. “Cien aju trigo ajure wajamoca yũhũ,” arĩpũ wajamogũ dibugũre. “Ohõ ãhraa mũ wajamorire gojaturapũ. Mũ wajamorire ochenta goja amuque,” arĩpũ dibugũ. ⁸ ĩgu eropa ðaro gũyamehrecũ ĩagũ “Ihĩ gũyamehregũ árĩcumi,” arĩ pepipũ ĩgu

opu niyeru dibugure. Inu majarā Goāmū gamebirā erā yare guya amurare erā niyerure erā diburare Goāmū yarā tauro masicoma erā, arīpu Jesu.

⁹ Eropā arītuha Jesu werenemopu:

—Eropigu mūare arīgu tiiaa. Mūa oparire, i yeba majare mojomorocūrāre mūa ocū, erāpu mūare mahirācoma. Mūa eropa iicū mūa opara pehrera pūhrū umūsigue mūa ejacū erogue mūare ōaro mahirācoma.

¹⁰ “Bu arīrā ya mohmerire queoro iirā oparā ya mohmeri sāre queoro iirāca. Bu arīrā ya mohmerire queoro iibirā oparā ya sāre queoro iibirāca.

¹¹ Eropirā i yebague mūa opari mera mūa ōaro iibirā Goāmū mūare iidoreri sāre ōaro iisome mūa. ¹² Eropirā gajigu yare mūa ōaro iibasabiricū ĩagu mūa ya arīburire osome mūare.

¹³ “Yujugu Goāmūpūre guñagu būrigā gohra niyerupūre guñabeami. Niyerupūre būrigā guñagu Goāmūpūre guñabeami. Eropigu niyeru dihtare gamegu arīgu Goāmūpūre mucubiricū iibeami. Goāmū sāre niyeru sāre yujuro mera gametarima masiya mara mūare. Niyerure gametarigu Goāmūpūre umupeomasibeami, arīpu Jesu.

¹⁴ Īgu eroparicū peerā fariseo masapu ĩgure wereyañorā. Erāpu niyerure gametariñorā. Eropirā wereyañorā. ¹⁵ Erā wereyacū peegu Jesu erāre wereru:

—Masa erā ĩhurore mūa ōaro iiraa. Mūa eropa iicū, “Ōarā diaye ta iirā āhrima,” arīrima masa mūare. Goāmūpū mūa pepirire masimi. Masa “Ōatariama,” erā arīrāre Goāmūpū gajiropa arī pepimi, arīpu Jesu.

Goāmū ĩgu dorerire, ĩgu opu arīrere wereru Jesu

¹⁶ Eropā arītuhaja ōpa werenemopu Jesu:

—Ūu waīyegu ĩgu eraboro core Moiserē ĩgu apira doreri mera Goāmū marire doreami. Goāmū ya weremūhtanirā mūra erā gojara sā eropa ta arīribū marire dorera. Dohpaguepūre Ūu ōari buherire, Goāmū opu ĩgu arīrere buhemi. Īgu eropa buhecū pee masa erā ejatuharo, erā turari mera Goāmū erā opu arīcū gahmema.

¹⁷ “Goāmū Moiserē ĩgu apira dorerire erā ĩgu yare gojara sāre “Iri duhriburi arībeaa,” ne arīsome. Umūsi, yeba sā pehrequerecū Goāmū ĩgu werediro dopa ta ipehogucumi, arī wereru Jesu.

Marapore cóārire wereru Jesu

Mt 19.1-12; Mr 10.1-12

¹⁸ Eropā arītuhaja ōpa arīnemopu Jesu:

—Masu ĩgu marapore cóāgu, gajigo mera marapocugu ĩgu igo mera ñero iigu iimi. Tuhaja masu gajigu ĩgu cóādigo mera marapocugu ĩgu sā igo mera ñero iigu iimi, arīpu Jesu.

Doberi opu, gajigu Lázaro queorire wereru Jesu

¹⁹ Eropā i queori wereru Jesu:

—Yujugu doberi opu arīñumi. Suhri wjacūrire sañagu arīñumi. Eropigu umūri nūcu ōari dihtare bagu, baja opañumi ĩgu. ²⁰ Eropigu irisubure gajigu arīñumi. Īgu mojomorocugu Lázaro waicugu arīñumi. Īgu ĩgu dūpūre baja camicugu arīñumi. Eropirā gajirāpu ĩgure doberi opu ya wihi disiporo aīgā apimūriñuma. ²¹ Eropigu mojomorocugupū doberi opu ĩgu ba dūharire gamemūriñumi. “Ba dūhari mera yapigūca yūhū,” arī pepimūriñumi ĩgu. Ero oyarisubu diayea ĩgu pohro eja ĩgu camire neremūriñuma. ²² Eropigu mojomorocugu sīria wañumi. Īgu sīria

wacũ, Abrahã pohrogue paraíso waĩcurogue anyua ãgure aĩ mũriañuma. Eropigũ doberi opũ sã ãgũ pũhrũ sĩria wañumi. ãgũ sĩricũ ãgure yaañuma. ²³ Eropiro doberi opũre peamegue ejagũ bũrigã teboricãñumi. Eropigũ peamegue árigũ umũsigue árigure Abrahãre ãhamujuñumi. Lázaro mũrũ sãre ãañumi. ²⁴ ãtuhã ãgũ Abrahãre sihubeoñumi. “Ahũ, Abrahã, mojomoro ãaque yũre. Peamegue yũhũ ñero tarigũ iica. Yũ eropa wacũ Lázarore yũre obeoque. Eropigũ ãgũ decore ãgũ mujusĩru mera yoso, yũ nerore deco mera nehoporo. Irire yũsuporo ãgũ,” arĩriñumi doberi opũ mũrũ. ²⁵ ãgũ eroparĩquerecũ Abrahãpũ ãgure wereñumi: “Mahgũ, ojocarigũ árigũ áripehrerire ðarire opabũ mũhũ. Lázaropũ umũri nũcũ ñero tarimi. Dohpaguere mũ ñero taricũ ãgũpũ ðguere mucubiriri mera áricãgũ iimi. ²⁶ Eropiro mari watope uhcãri waya ãhraa. Eropirã ðre árirã eroguerere wamasibeama. Tuhaja eroguerere árirã ðre aridiaquererã ta ðguere arimasibeama,” arĩñumi Abrahã doberi opũ mũrũre. ²⁷ ãgũ eroparĩcũ doberi opũ ðpa arĩnemoñumi: “Acaweregũ, turaro serẽa mũre. Lázarore yũ pagũ ya wihigue obeoque. ²⁸ Yũhũ yuju mojoto majarã pehrerã pagũ porãcũa. Lázaro erãre wereporo. ðre erã ñero tariroguerere aribiricãporo,” arĩñumi ãgũ. ²⁹ ãgũ eroparĩcũ Abrahãpũ yũhriñumi: “Goãmũ dorerire Moise ãgũ apirare, Goãmũ weremũhtanirã erã gojarare opama mũ pagũ porã. Eropirã mũ pagũ porã irire ta peeporo,” arĩñumi Abrahã. ³⁰ ãgũ eroparĩcũ doberi opũpũ yũhriñumi: “Ahũ, Abrahã, irire opaquererã ta ðaro peesome. Lázaro sĩridigũ masadigũ erã pohro ãgũ ejacũ ãarã erãpũ erã ñero iirire bũjawere, ðaripũre gohrotorãcoma. Eropirã ðarire iirãcoma yũ pagũ porãpũ,” arĩñumi doberi opũ mũrũ. ³¹ ãgũ eroparĩcũ Abrahãpũ wereñumi: “Mũ pagũ porã Moise ãgũ apirapũ ãgũ wererare, Goãmũ yare weremũhtanirã erã wererare peebirã ãhriima. Eropirã Lázaro mũrũ sĩridigũgue masadigũ ãgũ áriquerecũ ta erã Goãmũ yare peesome,” arĩñumi Abrahã, arĩ werepũ Jesu masare.

17

Ñerire iicũ gũhya ãhraa
Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42

¹ Eropi Jesu werepũ ãgũ buherãre:

—Mũare ñeri iidoreri baja ãhraa. Eropirã masa ñerire iima. Iri eropa áriquerecũ ta masure ñerire iidoregũpũ ñetariaro tarigũcumi. ² Gajigũre masa ãgũ wũnũgure wũariye utãyere dirisiu, wũariyague ãgure cóãcũ ñero wabocumi ãgũ. Eropigũ oãgã mera majarãre ñerire iidoredigũpũ wũariyague erã cóãdigũ tauro ñero tarigũcumi. ãgure bũrigã dipuwaja moasũgũcumi. ³ ðaro iique mũa. Mũa acaweregũ ñero ãgũ iicũ ãarã, “Iibita,” arĩque ãgure. Eropirã ãgũ ñero iirire ãgũ bũjawerecũ, ðarire gohrotocũ mũapũ ãgũ ñeri iirire cãdijique. ⁴ Eropigũ mũa acaweregũ yujunũ ta siete suburi mũare ãgũ ñero iibocumi. ãgũ eropa iicũ yujuyerisubure mũare, “Yũ ñero iirire bũjawerea. ðarire gohrotogũ iiaa,” ãgũ arĩcũ iri nũcũ suburi ãgũ ñero iirire cãdijique, arĩpũ Jesu.

Goãmũre umupeorire werepũ Jesu

⁵ Eropi Jesu buherã ãgure ðpa arĩñorã:

—Goãmũre gũare ðaro umupeonemocũ iique, arĩñorã Jesure.

⁶ Erã eroparĩcũ Jesu yũhriũ:

—“Goãmure diaye ta iigu àhrimi,” mua arĩ umupeorã miriyegã mostazaye pëgã mua umupeoquererã irigu sicómoro waicudigure òpa iimasia: “Irigu yucugũ irigu basi tara duhagãporo. Wuariyague yuriñajaporo,” arĩmasia mua. Mua eroparĩcũ irigu yucugũpũ mua dorero dopa ta waroca, arĩpũ Jesu.

Mohme coregũ ìgu mohmerire werepũ Jesu

⁷ Pũhrũ i werenigui queoriñere werepũ Jesu:

—Mũare mohme coregũ poheguere tãra, mohmemi. Ìgu ovejare ìhadibumi. ¿Ìgu eropa mohme ìgu dujaracũ ìarã dohpa arĩbocuri mua ìgure? “Yojaro arique. Mũ bari ohõ àhraa,” ¿arĩbocuri mua? ⁸ Eropa arĩbeaa mua. Ìgure òpa arãa mua: “Yũ baburire iique. Eropigu yũ baha ihricũ yũre coreque. Yũ pũhrũ mũ sã baha ihrique,” arãa mua mohme coregure. ⁹ Mohme coregũ ìgu mua mohmedorerire ìgu iicũ ìgure “Õhaa,” arĩbeaa mua. Ìgure mua dorero dihtare iigu iicumi ìgu. ¹⁰ Mũ sã ìgu iro dopa ta àhraa. Goãmũ ìgu dorediro dopa ta iipehorã òpa arĩ pepique mua. “Gũa mohme corerã dihta àhraa. Gũare ìgu dorero dihtare iiabũ gũa,” arĩ pepique mua, arĩpũ Jesu ìgu buherãre.

Diez gohra cami boarãre òarã iipũ Jesu

¹¹ Gajinũ Jerusaléngue Jesu wagũ iipũ. Eropa wagũ Samaria yeba, Galilea yeba deco tarigãpũ. ¹²⁻¹³ Gaji macague wari mague ìgu curicũ diez cami boarãpũ ìgure bocatĩriñorã. Eropirã yoañarirogue niguirã ta piyũñorã:

—Jesu, opũ, gũare mojomoro ìaque, arĩñorã.

¹⁴ Erã eroparĩcũ erãre ìha, werepũ Jesu:

—Pahire mua dũpũrre òaro warare ìhmurã waque, arĩpũ erãre.

Ìgu eropa arĩra pũhrũ erã warisubu erã dũpũ òarã wañorã. ¹⁵ Eropigu yujugũ erã mera majagũ ìgu dũpũ òari dũpũ wacũ ìagu, Jesu pohrogue maji dujariripũ. Eropa dujarigũ turaro mera Goãmure umupeopũ. “Goãmũ turagũ, òagũ àhrimi,” arĩ umupeopũ ìgu. ¹⁶ Eropa arĩgu ìgu Jesu guburi pohro mereja “Õhaa,” arĩpũ. Ìgũpũ Samaria majagũ arĩpũ. ¹⁷ Ìgu eropa iira pũhrũ Jesu òpa arĩ werepũ:

—Diez àhrama masa òarã wanirã. ¿Gajirã nueve dũhyarãpũ nohogue arĩcuri erã? ¹⁸ Ihĩ gaji yeba majagũ dihta Goãmure “Õhaa,” arĩgu dujarami. ¿Duhpirã gajirãpũ aribirari? arĩpũ Jesu.

¹⁹ Eropa arĩtuha Jesu merejadigure arĩpũ.

—Wahgãnũgajaque. Waque. Mũ Goãmure umupeogũ òagũ wahabũ mũhũ, arĩpũ Jesu ìgure.

Goãmũ ìgu opũ arĩborore werepũ Jesu

Mt 24.23-28, 36-41

²⁰ Irisubure bajamerãgã fariseo masa Jesure serëpiñorã:

—¿Dohpãrĩcũ Goãmũ opũ arĩnũgagucuri? arĩ serëpiñorã erã.

Erã eroparĩcũ Jesu yũhripũ:

—Goãmũ ìgu opũ arĩnũgacũ mua ìhamasibea. ²¹ “Goãmũ ìgu opũ arĩri ohõ àhraa,” arĩmasibea. “Sohõgue àhraa,” arĩmasibea. Goãmũ ìgu opũ arĩri masa erã pepirigue àhraa, arĩpũ Jesu fariseo masare.

²² Eropa arĩtuha Jesu ìgu buherãre òpa arĩ werepũ:

—Pũhrũ yũhũ masũ Goãmũ ìgu obeodigũ yũ ì yebague dujariburire burigã gamerãca mua. “Ìgure yujunũ gohra mari ìacũ òaboaya,” arĩ quererã ta yũre ìanisome mua. Eropa mua gamequerecũ ta irisubure

arisome yũhũ. ²³ Gajirã mũare õpa arĩrãcoma. “Ìgũre ãaque. Ìgũ Cristo ãhrimi. Sihĩre ãaque. Cristo ãhrimi,” arĩrãcoma mũare. Erã eropa arĩquerecũ ta erãre peebiricãque. ²⁴ Bupu ãmarore guñaña mariro miaro dopa ta guñaña mariro arigũca yũhũ masũ Goãmũ ãgũ obeodigũ dujarigũ. ²⁵ Ire yũ iiboro core yũhũ turaro ñero tarigũca. Eropirã yũre dohpague majarã gamesome. ²⁶ Noé ãgũ árĩrasubu majarã erã árĩmũridiro dopa ta yũhũ masũ Goãmũ ãgũ obeodigũ yũ dujariboro coregã eropa ta árĩrãcoma masa. ²⁷ Noé ãgũ árĩrasubure árĩpehrerã masa eropa baha, ihri iĩũma. Eropirã mojoto dirimũriũma. Noé wuadiru dohodirugue ãgũ ñajaboro core Goãmũ erãre ãgũ miupehoboro core iri árĩpehrerire masa mũraro ta iinigũcãmũriñorã. Eropa árĩroca yũ dujaricũ sãre. ²⁸ Lote ãgũ árĩrasubu majarã sã erã árĩdiro dopa ta yũ dujaricũ árĩrãcoma masa. Lote ãgũ árĩrasubure masa baha, ihri, asũ, dua, ote, wirire iĩũma. ²⁹ Erã eropa iirisubu ãgũ ya macare Sodoma waĩcũri maca Lote ãgũ waranũ ãmaro maja peame úju dijari erãre wejẽpehocãyoro. ³⁰ Yũhũ masũ Goãmũ ãgũ obeodigũ yũhũ guñaña mariro yũ dujaricũ eropa ta waroca irisubure.

³¹ “Irisubure yujugũ ãgũ ya wihi weca maja pũugue árĩgũ wihi pohecague ãgũ yare aĩgũ ñajabiricãporo pobero mera duhriboro dopa. Eropigũ pohegue árĩgũ sã irisubure ãgũ ya wihigue piharibiricãporo. ³² Lote marapo igo warare guñaque. ³³ Ìgũ ya árĩburi dihtare yujugũ guñaqu peamegue wagũcumĩ ãgũ. Yaha árĩburipũre yujugũ guñaqu árĩpehrerinũri Goãmũ mera õaro árĩgũcumĩ, arĩpũ Jesu.

³⁴ “Yũhũ mũare werea. Irisubure yũre umupeorãre beye game-neodoregũca. Eropigũ eropa wari ñamire yuju camare perã carĩcũ yujugũre yũre umupeogũre aĩrãcoma yũ mera árĩbure. Gajigũ yũre umupeobigũ ero dujagũcumĩ. ³⁵ Eropa ta nome perã erã ya ojudũcare erã biucũ yujugore aĩrãcoma. Yujugo ero dujagocumo. ³⁶ Eropigũ perã poheguere mohmerã árĩcũ yujugũre aĩrãcoma. Yujugũ ero dujagũcumĩ, arĩpũ Jesu.

³⁷ Ìgũ eroparĩcũ ãgũ buherãpũ serẽpiñorã.

—¿Nohogue eropa warocuri? arĩ serẽpiñorã erã.

Erã eroparĩcũ Jesu yũhriũ:

—Masa erã ñeri erã iiniguirogue, erogue Goãmũ erãre erã ñeri dipuwaja moagũcumĩ, arĩpũ Jesu.

18

Wapeweyo igo dipuwaja moadorera queorire werepũ Jesu

¹ Eropi Jesu erãre Goãmũre serẽburire weregũ õpa arĩpũ:

—Mũa Goãmũre serẽrã coreque ãgũ yũhriborore. Yoari boje corequererã ta bujawerebiricãque. Ìgũre serẽrã duhubita, arĩpũ Jesu.

² Ìgũ eropa arĩrare buhebu i queori mera werepũ erãre:

—Gaji macague masare dipuwaja moadoregũ arĩpũ. Ìgũ Goãmũre umupeobiripũ. Eropigũ masa sãre umupeobiripũ. ³ Eropigo wapeweyo sã erogue arĩpo. Igo ãgũ pohrogue dũrũro curigo õpa arĩpo: “Yũre ãhaturigũre dipuwaja moadoreque mũhũ. Yũre arĩ cãhmotaque,” arĩ serẽnigũcãpo igo ãgũre. ⁴ Igo eroparĩcũ ãgũ bajasuburi “Iisome yũhũ,” arĩripũ igore. Ìgũ eropa arĩquerecũ ta igo bajasuburi ãgũre eropa serẽnigũcãgo garibotariaro iipo. Igo garibocũ ãgũ õpa arĩpũ ãgũ basi. “Yũhũ Goãmũre masa sãre umupeobeaa. ⁵ Yũ eropa umupeobigũ arĩquerecũ ta igopũ yũre garibotaricãmo. Yũre eropa garibogo yũre

gariboreacũ iicumo yũre. Igo eropa arĩ weresãniguicũ igore ìhaturigũre dipuwaja moadoregũra,” arĩpũ dipuwaja moadoregũ, arĩpũ Jesu.

⁶ Eropã arĩgũ Jesu erãre werenemopũ:

—Eropa arĩpũ ìgũ ñegũ dipuwaja moadoregũ. Ìgũ eropa arĩrare guñaque mũa. ⁷ Ìgũ tauro Goãmũpũ ìgũ yarãre umũri nũcu ìgũre serẽrãre ìtamugũcumĩ. ⁸ Mũare arĩgũ tiiaa. Goãmũ erãre mata iigũcumĩ erã serẽrare. ¿Ìgũ eropa yũhrigũ ìgũ árĩcũ ta yũhũ masũ Goãmũ ìgũ obeodigũ i yebague dujarigũ, Goãmũre umupeorãre ìgũre serẽrãre bocagũcuri yũhũ? arĩpũ Jesu.

Perã Goãmũ mera erã wereniguira queorire werepũ Jesu

⁹ Eropi gaji queori mera werepũ Jesu. “Gũapũ ðarã ãhraa. Gajirãpũ ñero iirã ãhrima,” arĩ pepirãre i queori mera ðpa arĩ werepũ:

¹⁰ —Goãmũ ya wihigue perã uma Goãmũ mera wereniguirã wañorã. Yujugũ fariseo masũ arĩpũ. Gajigũ wajasea coregũ arĩpũ. ¹¹ Eropigũ fariseo masũpũ nũgaja, ðpa arĩ serẽ niguiũpũ Goãmũre: “Yũhũ gũya yajaricũgũ, diaye iibigũ, nome mera ñero iigũ árĩbeaa. Gajirã iro dopa árĩbeaa. Ihĩ wajasea coregũ iro dopa ñegũ árĩbeaa. Eropigũ mũre Goãmũre ðhaa, arãa. ¹² Yũhũ semanari nũcu mũ ya árĩburire iigũ pesubu ba duhua. Eropigũ diez niyuserire wajatagũ yujuse mũre ohoa,” arĩpũ fariseo masũ Goãmũre. ¹³ Eropigũ wajasea coregũpũ yoarogue niguiũgũ muhri siunũgaja, ìgũ ñerire bũjawere, umarogue ìabiripũ. Ìgũ ñerire bũjaweredigũ arĩgũ ìgũ coretibi pa, wereniguipũ Goãmũre: “Goãmũ, yũhũ ñegũ ãhraa. Eropigũ mũhũ yũre mojomoro ìaque,” arĩpũ ìgũ Goãmũre. ¹⁴ Eropigũ mũare arĩgũ iiaa. Ihĩ wajasea coregũpũ ìgũ wihigue ìgũ dujagũ ìgũ ñerire Goãmũ mera cóãdigũ dujarũ. Gajigũ fariseo masũ ìgũ ñerire cóãdigũ árĩbiripũ. “Yũhũ ðagũ ãhraa,” arĩgũ Goãmũ ìgũ ìacũ ñegũ árĩmi. “Yũhũ ñegũ ãhraa. Eropigũ yũ ñerire bũjawerea,” arĩgũpũre Goãmũ ðagũ iigũcumĩ ìgũre, arĩpũ Jesu.

Majirãgã ya árĩburire Goãmũre serẽbasapũ Jesu

Mt 19.13-15; Mr 10.13-16

¹⁵ Eropi masa erã porã majirãgãre Jesure mohmepiñadoremorã ìgũ pohrogue aĩ erariñorã. Erã eropiicũ ìarã Jesu buherã erãgãre aĩrarãre turiñorã. ¹⁶ Erã eropa turicũ ìagũ Jesu majirãgãre sihubeopũ ìgũ pohrogue. Sihubeo ðpa arĩpũ ìgũ ìgũ buherãre:

—Majirãgã yũ pohrogue ariporo. “Waque,” arĩbita erãgãre. Erãgã Goãmũre erã opũ iro dopa pepima. Eropirã Goãmũ ìgũ opũ árĩroguere oãgã iro dopa pepirã ãhrima eroguerẽ. ¹⁷ Diaye arĩgũ iiaa mũare. Oãgã Goãmũre erã gamediro dopa ta mũa Goãmũre gamebirã ìgũ pohrogue wasome mũa. Mũa wabiricũ mũa opũ árĩsome ìgũ, arĩpũ Jesu.

Doberi opagũ Jesu mera wereniguipũ

Mt 19.16-30; Mr 10.17-31

¹⁸ Ìgũ eropa arĩra pũhrũ judio masa oparã mera majagũ Jesure serẽpi erapũ.

—Ne ðagũ, buhegũ ãhraa mũhũ. ¿Yũ árĩpehrerinũri Goãmũ mera árĩdiagũ dohpa iigũcuri yũhũ? arĩpũ ìgũ.

¹⁹ Ìgũ eroparĩcũ Jesu yũhripũ:

—¿Dohpa arĩronore yũre “Õagũ,” arĩ piyuri mũhũ? Goãmũ dihta ðagũ ãhrimi. ²⁰ I Goãmũ dorerire masia mũhũ. “Gajigũ marapo mera árĩbiricãque. Masare wejẽbiricãque. Yajabiricãque. Gũyabiricãque.

Mu pagu sumarãre umupeoque,” arĩ doremi Goãmũ. Eropigu irire iique mũhũ, arĩpũ Jesu.

²¹ Īgu eroparĩcũ ĩgu Jesure yũhripũ:

—Iri árĩpehrerire majigugãgue ta iibũ yũhũ, arĩpũ ĩgu.

²² Īgu eroparĩcũ peegu Jesu ĩgũre õpa arĩ wererũ:

—Yujuñe dihta dũhyaa mũre mũ iiboro. Árĩpehreri mũ yare duagu waque. Eropa iigu árĩpehreri niyeru mũ wajatarire mojomorocũrãre oque. Mũ eropa iicũ wũaro mũ ya õari mũhũ opaburire umaroguere Goãmũ pohroguere árĩroca. Eropa iituha yũ mera majagu árĩbu arĩque, arĩpũ Jesu ĩgũre.

²³ Īgu eroparĩcũ peegu ĩgũpũ baja doberi opagu árĩgu irire mojomorocũrãre odiabigu, turaro bũjawere waha warũ. ²⁴ Īgu eropa bũjawerescũ ĩagu Jesu õpa arĩ wererũ gajirãre:

—Doberi oparãre Goãmũ ĩgu opu árĩroguere erã wacũ diasataria.

²⁵ Camello waĩcũgu waibũgũpũ ĩgũpũ awiru gobegãgue ĩgu ñajacũ masiya mara ĩgũre. Eropa ta doberi opagu Goãmũ mera õaro árĩgu ĩgu opu árĩroguere wacũ diasataria, arĩpũ Jesu.

²⁶ Īgu eroparĩcũ ĩgũre peerã õpa arĩñorã:

—Cue. Mũ arĩro dopa ta diaye árĩcũ, ne yujugu masũre Goãmũ taubiribocumi ĩgu pohro waborore, arĩñorã erã Jesure.

²⁷ Erã eroparĩcũ Jesu yũhripũ:

—Masa erã bocatũuro erã õaro iira mera Goãmũ pohroguere wama-sibeama. Goãmũpũ masare peamegue wabonirãre taumasimi. Īgu árĩpehrerire õaro iimasipehocãmi, arĩpũ Jesu erãre.

²⁸ Īgu eroparĩcũ Pedro ĩgũre õpa arĩpũ:

—Peenique. Gũa árĩpehreri gũa yare apicãbũ mũ mera warã, arĩpũ ĩgu Jesure.

²⁹ Īgu eroparĩcũ Jesu õpa arĩpũ:

—Diaye mũare arĩgu iiaa. Árĩpehrerã mũa Goãmũ yare iimorã mũa wirire, mũa marasã nomere, mũa pagu porãre, mũa pagu sumarãre, mũa porãre mũa apinirã mũa wũaro wajatarãca dohpaguere. ³⁰ Mũa apidiro tauro wajatarãca. Eropirã mũa sĩrira pũhrũ árĩpehrerinũri Goãmũ mera árĩrãca mũa, arĩpũ Jesu erãre.

Dipaturi Jesu ĩgu sĩriburiñere ĩgu masa mũriaburiñere wererũ

Mt 20.17-19; Mr 10.32-34

³¹ Eropi doce ĩgu buherã dihtare aĩgã erãre wererũ:

—Peeque yũre. Dohpaguere mari Jerusalẽngue warã iiaa. Eroguere yũre Goãmũ ĩgu obeodigũre Goãmũ ya weremũhtanirã iribojegue erã werediro dopa ta eropa waroca yũre. ³² Ero masa yũre ñeha, judio masa árĩbirãre orãcoma yũre. Yũre erã ora pũhrũ erã yũre wereya, ñero arĩ, disico ehosũrãcoma. ³³ Eropirã yũre tãratuhaja wejẽrãcoma yũre. Eropigu yũ sĩrira pũhrũ uhrẽnũ waboro masa mũriagũca yũhũ, arĩpũ Jesu erãre.

³⁴ Īgu eroparĩcũ ĩgu buherã ĩgu wererire õaro pee masibiriñorã. Goãmũ irire erãre masicũ iibirinipũ dohpa.

Cuiri ñhajabigũre ñhajacũ ĩpũ Jesu

Mt 20.29-34; Mr 10.46-52

³⁵ Eropi Jesu sã Jericó waĩcũri maca pohroguere ejañorã. Īgu wari maha tũroguere yujugu masũ cuiri ñhajabigũ doapũ. Niyeru serẽgu ĩpũ.

³⁶ Eropigu masa bajarã ĩgu pohro aricũ peegu serẽpipũ ero árĩrãre.

—¿Duhpirã masa bajarã tarigãri? arĩ serẽpirũ ìgũ.

³⁷ —Jesu Nazare majagũ arigũ iimi, arĩñorã gajirã ìgũre.

³⁸ Erã eropa arĩ werecũ peegũ ìgũ gaguiniguinũgapũ:

—Jesu, opũ Davi mũrũ pãrami masare taubu, yũre mojomoro ãaque, arĩ gaguiniguipũ Jesure.

³⁹ Ìgũ eroparĩcũ ìgũ pohro árĩrãpũ “Ejarimaricãque,” arĩ turiñorã ìgũre. Erã eropa arĩ turiquerẽcũ ta ìgũ ero core ìgũ gaguiniguiddiro tauro gaguiniguinemopũ daja.

—Opũ Davi mũrũ pãrami, yũre mojomoro ãaque, arĩ gaguiniguipũ ìgũ.

⁴⁰ Ìgũ eropa gaguiniguicũ peegũ Jesupũ nũgaja, “Sihubeoque ìgũre,” arĩpũ. Ìgũ eroparĩcũ erãpũ cuiri ìhajabigũre sihugãñorã. Erã eropa sihugãcũ ìgũ Jesu pohrogue ìgũ eacũ Jesupũ ìgũre serẽpirũ:

⁴¹ —¿Dohpa yũ iicũ gahmeri mũhũ? arĩpũ Jesu.

—Yũ Opũ, yũre ãacũ iique, arĩpũ cuiri ìhajabigũ.

⁴² —Ãaque pare. Yũre umupeonijagũ, õagũ wahaa mũhũ, arĩpũ Jesu ìgũre.

⁴³ Ìgũ eroparĩcũ ta cuiri ìhajabigũ õaro ìha warũ. Eropa õagũ wanijagũ ìgũ Jesu mera warũ. “Goãmũ turagũ ãhrimi,” arĩ umupeopũ ìgũ. Eropirã masa bajarã cuiri ìhajabiridigũ ìgũ õagũ wacũ ãarã, “Goãmũ õagũ, turagũ ãhrimi,” arĩ umupeoñorã erã sã.

19

Zaqueo Jesure bocatĩripũ

¹ Eropii Jesu Jericógue eja, iri macague tarigãbu iipũ. ² Doberi opũ Zaqueo waĩcũgũ wajasea corerã opũ ero árĩpũ. ³ Eropigũ ìgũ Jesure “¿Nihino árĩcuri?” arĩ ìha masibu Jesure ãadiaripũ. Eropa ìgũ ãadiaquerẽcũ ta ìgũ yebagugã árĩcũ masa bajarã ìgũgãre cãhmotacãñorã. ⁴ Eropigũ ìgũ masare omatarigã wa, sicómoro waĩcũdigũ yucũgũgue mũribejapũ Jesure ãabu. Pãhrũ ñarigã Jesu irigũ pohro tarigãbu iipũ. Eropigũ Zaqueo irigũgue coregũ iipũ. ⁵ Ìgũ eropa corero watope Jesupũ irigũ gubuye ejanũgaja, Zaqueore ìhamuju ìgũre werẽpũ:

—Zaqueo, dohpaguere mũ ya wihi dujagũra. Eropigũ duru dijarique, arĩpũ Jesu.

⁶ Ìgũ eroparĩcũ Zaqueopũ umũdiaro mera dijari, mucubiriri mera ìgũ ya wihigue aridorepũ Jesure. ⁷ Ìgũ eropa bocatĩricũ ìha, masa árĩpehrerã erã basi õpa arĩ wereniguiñorã:

—Ìhĩ Jesu ñegũ ya wihigue curigũ wadiami, arĩ wereniguiñorã árĩpehrerã masa erã basi.

⁸ Zaqueopũ bocatĩrituha ero nigui, Jesure werẽpũ:

—Opũ, peeque yũre. Árĩpehreri yahare deco mera mojomorocũrãre ogura. Eropigũ yũhũ gajigũre cien niyuserire gũya aĩdigũ árĩgũ, cuatro cientos niyuserire wajayenemogũra ìgũre, arĩpũ Zaqueo Jesure.

⁹ Ìgũ eroparĩcũ Jesupũ werẽpũ ìgũre:

—Dohpagãre mũre mũ ya wihi árĩrã sãre peamegue wabonirãre Goãmũ tautuhami. Mũ sã Abrahã mũrũ acaweregũ ta ãhraa. ¹⁰ Yũhũ masũ Goãmũ ìgũ obeodigũ peamegue wabonirãre amagũ arigũ iibũ. Erogue wabonirãre õaro taugũ arigũ iibũ, arĩpũ Jesu Zaqueore.

Niyuseri oroseri queorire werẽpũ Jesu

¹¹ Eropi ïgure peerãre Jesu queori mera werepũ daja. Merogã duhyayoro Jerusaléngue ïgu ejaboro. Eropirã ïgure peerã õpa arĩ pepiñorã: “Goãmu dohpaguere opũ árĩnũgabu iimi,” arĩ pepiriñorã erã. ¹² Erã eropa arĩ pepicũ Jesu i queorire õpa werepũ erãre:

—Yujugu gaji yebague yoarogue wabu iĩnumi. Eroguere ero majagu erã tauro opũ árĩgu ïgure ïgu ya maca majarã opũre acucũ wabu iĩnumi. Pũhrũ ïgu ya wihigue dujarabu iĩnumi. ¹³ Nere ïgu waboro corere diez mohme corerãre sihubeoñumi. Eropa sihubeogu, ïgu erãre yujurãyerire yujuse niyeruse orosere oñumi. Otuha wereñumi erãre: “Yũ maricũ i niyeru mera mua wajatanemoburire amaque,” arĩnumi ïgu mohme corerãre. ¹⁴ ïgu ya yeba majarãpũ ïgure gamebiriñuma. Eropa gamebirã ïgu opũ árĩbu wara pũhrũ gajirãre ïgure weredorerã obeoñuma. “Mũhũ gũa opũ árĩcũ gamebeaa gũa,” arĩnuma erã weredorenirãpũ. ¹⁵ Eropa erã gamebiriqerrecũ ta pũhrũ erã opũ ñajañumi ïgu. Eropa opũ ñajatuha, ïgu ïgu ya wihigue dujariñumi. Eropa dujaragu ïgu mohme corerãre ïgu niyeru mera erã wajatanemorare masibu, erãre sihubeoñumi. ¹⁶ ïgu eropa sihubeora pũhrũ, eramũhtagũ ïgure wereñumi: “Opũ, mũ niyeruse, mũ yũre orase mera diez seri wajatanemoabũ yũhũ,” arĩnumi mohme coregu ïgu opũre. ¹⁷ “Õaro iiabũ mũhũ. Õagu mohme coregu ãhraa. Mũ merogã mera yũ dorero dopa iipehogũ árĩgu dohpague diez macari majarã erã opũ árĩbu wagũca mũhũ,” arĩnumi opũ mohme coregure. ¹⁸ ïgu pũhrũ eragu ïgu mera majagu õpa arĩnumi: “Opũ, mũ niyeruse, yũre mũ orase mera cinco seri wajatanemoabũ yũ sã,” arĩ wereñumi ïgu opũre. ¹⁹ “Cinco macari majarã opũ wagũca mũhũ,” arĩnumi ïgu opũ ïgure. ²⁰ ïgu eropa arĩra pũhrũ gajigu mohme coregu eraa werepũ: “Opũ, mũ niyeruse ohõ ãhraa. Suhri gasiro mera oma, irisere dihbuabũ. ²¹ Mũhũ turaro mohmedoregu ãhraa. Eropigu gajirãre mohmedorequeregu oteri moogu árĩqueregu ta mũ dihta iri dũcare aĩa. Eropigu mũre gũiabũ,” arĩnumi ïgu opũre. ²² “Mũ yũre eropa arĩgu ñegũ ãhraa. Yũre mũ eropa arĩri dipuwajare dipuwaja moagũra yũhũ. Yũhũ mũre turaro mohmedoregu árĩcũ mũhũ yũre masia. Gajirã yare yũhũ aĩcũ yũhũ otebirira árĩquerecũ iri dũcare yũ aĩgu árĩcũ masituhabũ mũhũ. ²³ ¿Yũ eropa árĩcũ ãaqueregu duhpigu yũ orasere niyeru diburi wihigue dibubirari mũhũ? Irire erã wayura waja wajatanemoboaya mũhũ. Irire mũ iicũ dujaragu wajatanemoboaya yũ sã,” arĩnumi erã opũ. ²⁴ Eropa arĩtuha ïgu pohro niguirãre doreñumi: “Niyerusere emaque ïgure. Diez seri opagũre oque,” arĩnumi ïgu opũ. ²⁵ ïgu eroparĩcũ erãpũ wereñuma ïgure: “Opũ, diez seri opagu baja opatuhami,” arĩnuma erã ïgure. ²⁶ Erã eroparĩcũ opũ yũhriñumi: “Mũare arĩgu iiaa. Árĩpehrerã wũaro oparãre onemogũra. Moorãpũre merogã erã opaquerecũ ta erãre emagũra. ²⁷ Dohpague tamerare yũre ïhaturirãre yũre erã opũ árĩdorebirinirãre yũ pohro aĩgãrique. Eropirã yũ ïaro wejẽcãque erãre,” arĩnumi opũ ïgu mohme corerãre, arĩ werepũ Jesu.

Jerusaléngue ejapũ Jesu

Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19

²⁸ Eropa arĩtuha Jesu gajirã core Jerusaléngue wagu iipũ. ²⁹ Jerusaléngue ejaboro coregã Olivo waĩcũdigũ utãgu gubuyegue ejañorã pe maca árĩroque. Yuju maca Betfagé gaji maca Betania waĩcũyoro. Eroque ejagu ïgu buherã mera majarãre perãre obeogu Jesu õpa arĩpũ:

30 —Si macague waque. Ero ejarā, burrogāre erā dirinugudigūre bocajarāca. Gajirā ĩgure ne peyanibeama dohpa. ĩgure bocarā, ĩgure diriradare pā, aĩgāribasaque yure. 31 Mũa eropa iicũ ĩagurũ “¿Duhpirā burrore pāri?” ĩgũ arĩcũ peerā ōpa arĩ yāhrique ĩgure: “Mari tĩgũ burrore gamebeoniami dohpa,” arĩ wereque ĩgure, arĩ weredore obeorũ ĩgũ buherāre perāre.

32 ĩgũ eroparĩcũ erā perāpũ ĩgũ obeodirogue ejañorā. Erā eropa ejacũ Jesu arĩpehreri ĩgũ erāre arĩdiro dopa ta eropa wayoro. 33 Eropirā burrogāre erā pācũ ĩgugā oparā serēpiñorā erāre:

—¿Duhpimorā diriradare pāri burrogāre? arĩ serēpiñorā erā.

34 —Mari tĩgũ burrogāre gamebeoniami, arĩ yāhriñorā erā.

35 Eropirā ĩgugāre burrogāre Jesu pohrogue aĩ ejañorā. ĩgugāre aĩ ejatuhaja erā weca maja suhrire ĩgũ weca duhpeoñorā. Eropirā ĩgũ weca Jesu ĩgũ mũribejacũ itamuñorā erā Jesure. 36 Jesu ĩgũ weca ĩgũ peyagu wacũ erā masa erā weca suhri sañari suhrire tuwea aĩ mague seōpi mũhtañorā ĩgũ core. 37 Eropirā Jerusalén pohrogue eja, Olivo waĩcudigũ dijariri mague ejañorā. Eroque ejarā Jesu buherā bajarā arĩpehrerire ĩgũ deyoro moarare, ĩgũ ōari ĩgũ iirare erā ĩarare guña mucubiri Goāmure ōaro wereniguinũgañorā. Goāmure “Ōagu, turagu āhrimi,” arĩ gaguiniguñorā. Eropirā burigā gaguinigu Goāmure umupeo ōpa arĩñorā:

38 —Īre umupeorā. Ihĩ Goāmũ ĩgũ obeodigũ, mari Opũ ōaro ariporo. Ūmaro majarā ōaro arĩporo. Goāmũ ĩgũ turagu arĩcũ arĩpehrerā masiporo, arĩ umupeoñorā erā.

39 Erā eroparĩcũ peerā fariseo masa bajamerāgā erā watope arĩrā Jesure wereñorā:

—Buhegu, mũ buherāre ejarimaricādoque, arĩñorā erā.

40 Erāre yāhripũ Jesu:

—Mũare arĩgũ tiiaa. Oā yare umupeorā erā wereniguibiricũ utāyeripũ yure umupeoro dopa ta gaguiniboca, arĩpũ Jesu erāre fariseo masare.

41 Eropa arĩtuha Jesu Jerusalén pohrogue eja, iri macare ĩhabeogũ orepũ. 42 Ōpa arĩpũ ĩgũ:

—Jerusalén majarā, dohpague tamerare mũare ōaro arĩburire mũa masicũ ōatariaboya. Eropa arĩquerecũ mũa dohpaguere irire ne peediabirabũ. Eropigũ Goāmũ mũare irire masidorebirimi. 43 Mũare ĩhaturirā mũa arĩri macare cāhmotarācoma. Eropa iirā erā mũare wiriaro iisome. 44 Irisubu erā mũa ya macare cóāpehorācoma. Mũare mũa porā sāre wejērācoma. Mũare ĩhaturirā ōaro weasirirācoma mũa ya macare. Goāmũ peamegue wabonirāre mũare ĩgũ taubure yure mũa masidiabirabũ. Mũa masidiabirira dipuwaja mũare ĩhaturirāre Goāmũ cóādozegũcumĩ mũa ya macare, arĩpũ Jesu Jerusalén majarāre.

Goāmũ wihigue ejapũ Jesu

Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22

45 Eropi Jerusaléngue ejagu, Jesu Goāmũ wihigue ñaja wapũ. Eropigũ doberi duarāre iri wihigue bocajagu, erāre cohā wiucāpũ. Ōpa arĩpũ ĩgũ erāre:

46 —Goāmũ yare erā gojarapũ ōpa āhraa: “Goāmũ arĩmi: Yaha wihi Goāmũ mera wereniguiri wihi waĩcuroca,” arĩñuma ĩgũ yare erā gojarapũ. ĩgũ eropa arĩquerecũ ta mũapũ i wihire Goāmũ wihire duadoarā bu game yajarā ĩiaa, arĩpũ Jesu.

⁴⁷ Ɖmuri nucu Goamu wihigue Jesu buheru. Eropira pahia opara, judio masare buhera mera, masa opara sa, igure era wejeburire guñamañora. ⁴⁸ Masa aripehera igure eropa peenigui, igu buherire ðaro peenurã arñora. Era eropa ðaro peenurucũ Jesure wejedarã igure era wejeburire bocabiriñora.

20

Jesure doredigure igure serëpiñora

Mt 21.23-27; Mr 11.27-33

¹ Gajinu Goamu wihigue Jesu masare ðari buherire buhegu iipu. Igu eropa buhecũ pahia opara, judio masare buhera, mara mera igu pohroge erara, igure serëpiñora:

² —Wereque guare. ¿Noa doreri mera eropa iiri muhu? ¿Nihino mare Goamu wihigue arñirare cóadoreari? arñora era Jesure.

³ Era eroparicũ Jesu yuhripu erare:

—Yuhu marure serëpimuhagura. Wereque yu sare. ⁴ ¿Nu masare igu waıyecuñ nihinopu igure waıyedoremuriyuri ma pepicũ? ¿Goamu doreyuri? ¿O masapu doremuriyuri? arı serëpipu erare.

⁵ Igu eroparicũ erapu era basi game wereniguiñora:

—¿Dohpa arı yuhriacuri mari? “Goamu Nure doredigu arımi,” mari aricũ, “¿Goamu Nure igu dorequerecũ ta duhpira igu wererare peebirari ma?” arıbocumi Jesu marire. ⁶ Oa masapu “Diaye ta Nu Goamu yare weremuhadigu arımi,” arı pepima era. Era eropa arı pepira maripu “Nu igu waıyecuñ Goamupu igure dorebiridigu arımi,” mari aricũ masapu marire utã mera dearãcoma, arı wereniguiñora era era basi. ⁷ Eropar arı wereniguituha era Jesure yuhriñora:

—Nure waıyedoredigure guã masibea, arñora era.

⁸ Era eroparicũ Jesu yuhripu:

—Irisubu tamerare yu sa yure doredigure werebea mare, arıpu igu erare.

Nera mohme corera iira queorire werepu Jesu

Mt 21.33-44; Mr 12.1-11

⁹ Eropi Jesu queori moa opa arı buhenagapu masare:

—Yeba opu arıñumi. Igu ya pohere iguire oteñumi. Otetuha, iri pohere gajirare deco mera apiñumi era mohme corera waja. Eropar apigu erare iri pohere ihadibudoretuhaja gajı yebague waha wañumi. Yoari boje deyobiriñumi. ¹⁰ Eropigu igui ñirisubu aricũ pohe opu igu pohro majagure pohere mohme corera pohroge obeoñumi. Pohe maja igu oteri ducare igu ya sero majare aıdoregu obeoriñumi. Eropira pohere mohme corerapu igu pohro majagure bocatiri pañuma igure. Eropira era igure iguitõrre obiriquerera dujadoreñuma igure. ¹¹ Eropigu pohe opu gajıgu igu pohro majagure iri pohe maja ducare aıdoregu obeoriñumi daja. Eropira pohere mohme corera igu sare pa ñero iñuma igure. Eropar iituha igu iri ducare obiriquerera dujadoreñuma daja. ¹² Igu era eropa iira puhru gajıgu pohro majagure obeoriñumi daja. Eropira mohme corera daja igure cami moa, iri pohe turo cóacãñuma igure.

¹³ “Era eropa iira puhru pohe opu opa arı pepiriñumi: “¿Dohpa iigacuri yuhu? Opa iigura. Yuhu yu magure yu mahigure obeogura. Era igure umupeobocoma,” arı pepiriñumi pohe opu. ¹⁴ Eropira igu magure igu obeodigu ejacũ iarã mohme corerapu era basi opa arı wereniguiñuma:

“Ihĩ pohe opũ magũ ährimi. Īgũre wejẽrã. Eropiro i pohe mari ya pohe dujaroca,” arĩriñuma erã erã basi. ¹⁵ Eropa arĩtuha pohe opũ magũre ñeha pohe tũro aĩgã, wejẽcãñuma ĩgũre. ¿Ne pohe opũ dujaragũ dohpa iigũcũri ĩgũ ya pohere mohme corerãre? arĩpũ Jesu.

—Ōpa iigũcũmi erãre. ¹⁶ Īgũ pohere mohme corerãre wejẽgũ, gajirãpũre pohere mohme coredoregũcũmi, arĩ yũhrĩpũ Jesu ĩgũ basi.

Īgũ eroparĩcũ peerã masapũ ōpa arĩñorã:

—Marire eropa wabiricãporo, arĩñorã erã.

¹⁷ Erã eroparĩcũ Jesupũ erãre ĩha serẽpipũ:

—¿Goãmũ yare erã gojarapũre ōpa arĩra dohpa arĩro iiri mũa pepicũ? Ihĩ Cristo utãye iro dopa ta ährimi. Masa Cristore gamebirãcoma. Erã ĩgũre gamebiriqũrecũ Goãmũ ĩgũre beye erã opũ erãre taubu acumi, arĩ gojañuma.

¹⁸ Yũre gamebirãpũ yũ dipuwaja moamorã árĩrã ñero tarirãcoma, arĩpũ Jesu erãre.

Oparã ya wajare wajayeburire gajirã serẽpiñorã Jesure

Mt 21.45-46; 22.15-22; Mr 12.12-17

¹⁹ Īgũ eroparĩcũ peerã judio masa buherã, pahia oparã sã “Jesu iri pohe opũ queori mera ‘Erã ñerã mohme corerã iro dopa ährima,’ arĩgũ marire weresãgũ iicumi ĩgũ,” arĩ pepiñorã erã.

Eropa arĩ pepirã erã Jesure ñeadiariñorã. Eropa ñeadiquererã ta masa Jesure gamerã mari mera guari arĩrã erã masare gũi arĩñorã.

²⁰ Eropa gũirã Jesure erã ñeaburisubure corerã ĩgũre ĩhanũrũñorã. Īgũ ñero arĩ yũhricũ ĩadiarã iiriñorã ĩgũre weresãmorã. Eropirã Jesure gajino serẽpidorerã oboñorã gũyarãre. Erãre diaye iirã dopa wereniguĩdoreñorã. Jesu ñero ĩgũ werenicũ peerã iri yeba majagũ opũre peresu iidoremorã iiriñorã. ²¹ Eropirã erã Jesure serẽpiñorã:

—Buhegũ, diaye wereniguĩgũ, gũyari marigũ mũ árĩcũ gũa masia. Eropigũ opũ árĩcũ sãre ĩgũ bu árĩgũ ĩgũ árĩcũ sãre yujuropa ĩhaa mũhũ. Mũhũ Goãmũ yare diaye mũ buhecũ sãre gũa masia. ²² Wereque gũare: ¿Roma majagũ árĩpehrerã tauro opũ árĩgũre gobierno majare marire wajayero gahmeri mũ pepicũ? ¿Mari dorerĩpũ irire wajayedoreri? arĩñorã erã Jesure.

²³ Erã eroparĩcũ Jesu erã ñero iidiarire masigũ erãre wererũ:

—¿Duhpirã yũ ñero wereniguicũ peediarĩ mũa? ²⁴ Dohparagã niyeruserẽ aĩrique. Irisere ĩarã, arĩpũ.

Irisere erã aĩ eracũ ĩagũ ōpa serẽpipũ Jesu:

—¿Nihino gohra waĩcũgũ masũ tuhyari irisere? ¿Noa waĩ tuhyari? arĩ serẽpipũ Jesu erãre.

—César, masa tauro opũ waĩ ĩgũ masũ sã tuhyami iriseguere, arĩ yũhriñorã erã.

²⁵ Erã eroparĩcũ Jesu wererũ:

—Irisubu tamerare masa tauro opũre ĩgũ yare oque. Goãmũ yapũre Goãmũre oque, arĩpũ Jesu erãre.

²⁶ Eropirã masa erã peero Jesure ñero arĩ wereniguicũ iimasibiriñorã erã. Eropirã erã Jesu yũhrĩrĩre peerã erã peemaria wañorã. Eropa peemariarã, ejarimaria wañorã.

Saduceo masa Goãmũ ĩgũ sĩrinirã masurire serẽpiñorã Jesure

Mt 22.23-33; Mr 12.18-27

27 Eropi bajamerāgā Saduceo masa Jesu pohrogue erañorā. “Goāmū sīrinirāre masusome,” arī pepirā árñorā Saduceo masa. Eropirā erā ōpa arññorā ĩgure:

28 —Buhegū, marire ōpa arī gojañumi Moise: “Yujugū ĩgū tĩgū marapocūgū porā mariquerēgū ta ĩgū sīricū ĩagū ĩgū pagū magure ĩgū tĩgū marapo árñdigore marapocūro gahmea. Eropa ĩgū ĩgū tĩgū mūrū ĩgū porācūbodiropā dopa ta porācūro gahmea ĩgū pagū magure. Eropirā ĩgū tĩgū mūrū porā iro dopa árñrācoma,” arñpū Moise, arññorā erā.

29 Irire arñtuha i queorire werenemoñorā erā Jesure:

—Yujugū porā siete árññorā. Erā tĩgūpū marapocū porā marīgū ta sīria wapū. 30 Eropīgū gajīgū ĩgū pagū magū sā ĩgū tĩgū marapo árñdigore ta marapocūpū. ĩgū eropa marapocūra pūhrū ĩgū tĩgū mūrū iro dopa ta ĩgū sā porā mariquerēgū ta sīria wapū. 31 Eropīgū ĩhī pagū magū sā ĩgū tĩgū mūrū iro dopa ta porā mariquerēgū sīria wapū. Eropa dihta wañorā yujugū porā gohra. Ne porā mariquererā ta sīripehrea wañorā. 32 Erā marapo sā erā pūhrū sīria wapo pare, arñ, Jesure serēpiñorā: 33 ¿Ne, Goāmū árñpeherrerāre sīrinirāre ĩgū masucū nihino marapo gohra árñgocuri igo? Erā siete árñpeherrerā igore marapocūnirā árññorā. ¿Eropigo nihino marapo gohra árñgocuri igo? arñ serēpiñorā erā.

34 Erā eroparñcū Jesu yūhripū:

—I yeba majarā ũma nome mera marapocūma. 35 Erā eropa ĩiquerecū ta ũmūsi majarāpū eropa árñbeama. Dohpaguere masare ũmare, nome sāre diaye ĩirāre Goāmū ōarā ĩigūcumī. Erā erā sīrira pūhrū masa mūriarācoma Goāmū pohrogue. Eropirā erā eroguerē marapocūbeama. 36 Eropirā erā anyua iro dopa ta ne sīrisome daja. Erā Goāmū ĩgū masunirā árñrā, Goāmū porā āhrima. 37 Dohpaguere sīrinirā erā masa mūriaboropūre mūare weregūra. Irire masia mūa ĩgū Moise ĩgū arñ gojarare. “Iri yucūgūgāgue ũjūdigūgue árñgū Goāmū ōpa arñ weremī yūre,” arñ gojañumi Moise. “ ‘Yūhū Abrahā, Isaa, Jacobo erā opū ta āhraa,’ arñ weremī Goāmū yūre,” arñ gojañumi Moise. 38 Erā sīrira pūhrūgue “Erā opū ta āhraa,” arññumi Goāmū. Eropirā erā sīrinirā mūra ĩgū masunirā árñrā erā ojocarirā āhrima. Árñpeherrerā masa sīriquererā ojocarirā āhrima Goāmū ĩgū ĩacū, arñpū Jesu erāre.

39-40 ĩgū eroparñcū erāpū dipaturi Jesure serēpidiabiriñorā. Eropirā bajamerāgā judio masare buherā ōpa arññorā:

—Buhegū, mūhū ōaro yūhriabū, arññorā erā ĩgure.

Cristo Davi mūrū opū āhrimi, arñ werepū Jesu

Mt 22.41-46; Mr 12.35-37

41 Pūhrū Jesu ōpa arñ werepū masare:

—“Cristo Davi mūrū pārami árñgūcumī,” arñ buherima mūare buherā. ¿Duhpirā erā eropa arñ buheri? 42 Davi mūrū ĩgū basi Salmo ĩgū gojarapūgue ōpa arñ gojañumi:

Goāmū yū opūre ōpa arāmi: “Ohō yū diayepū dorebu doaque. 43 Eropīgū mūre ĩhaturirāre mūre tarinūgabasagūra yūhū,” arñmī Goāmū yū opūre, arñ gojañumi Davi mūrū.

44 Eropa arñ gojagū Davi mūrū opūcūñumi Cristore. ¿Eropīgū Davi mūrū Cristo ñecū mūrū árñiquerēgū ta duhpīgū Davipū Cristore opūcūyuri? Cristo Davi mūrū opū āhrimi, arñ werepū Jesu.

Masare buherā erā ñero ĩirire werepū Jesu

Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54

⁴⁵ Masa bajarã watope Jesupũ ïgũ buherãre õpa arĩ werepũ:

⁴⁶ —Masare buherã erã ñeri iirire ïarã õaro pee masique. Eropirã erã iro dopa iibiricãque. Erã yoari suhri sañama masa erãre ïaboro dopa. Doberi duarogue gajirã umupeori mera bocatĩri serẽcũ gahmema erã. Eropirã erã mari buheri wiriguere oparã õari doari dihtare doadiama erã. Eropirã bosenuri árĩcũ sãre oparã erã doarigue dihtare doadiama. ⁴⁷ Erã wapeweyarã nome erã wajamocũ ïha erã ya wirire ehmana erã nomere. Eropa erãre mojomoro ïabiriquererã erã masa erã ïhurore yoari boje Goãmũre serẽma, “Gua Goãmũre õaro umupeoa,” arĩ gũyarã. Erã eropa iira dipuwaja Goãmũ erãre gajirã tauro dipuwaja moagucumi, arĩpũ Jesu erãre.

21

Wapeweyo Goãmũ wihigue igo apirare werepũ Jesu

Mr 12.41-44

¹ Eropa arĩ weretuha Jesu Goãmũ wihi maja erã amuburi niyeru gameneori comoro pohrogue ïha doapũ. Iri comorogue doberi oparã erã niyeru sãcũ ïapũ Jesu. ² Eropa ïagũ wapeweyo mojomorocũgo igo pesegã igo oparaserigãre igo sãcũ sãre ïapũ. ³ Irire ïatuha õpa arĩ werepũ:

—Diaye arĩgũ iiaa mũare. Igo wapeweyo mojomorocũgorũ ii comorogue igo yare sãgo gajirã árĩpehrerã erã sãdiro tauro sãmo igoa. ⁴ Gajirã doberi oparã erã wũaro oquerecũ ta erãpũre erã ya wũaro dũhyaa. Igorũ mojomorocũgo árĩquerego ta árĩpehreri igo bari waja árĩborare opehocãmo igoa, arĩpũ Jesu.

—Goãmũ wihi cóãra wihi árĩroca, arĩpũ Jesu

Mt 24.1-2; Mr 13.1-2

⁵ Eropi gajirã Goãmũ wihire ïarã õpa arĩñorã:

—Õari utã mera iira wihi, õari wihi ãhraa. Masa Goãmũ wihire erã ora sã õari ãhraa, arĩ wereniguirã iĩñorã.

Erã eroparĩcũ Jesu werepũ erãre:

⁶ —I wihi majare dohpaguere ïaraa mũa. Gajinũ árĩcũ i wihi maja árĩpehreri mari ïara, i utã sã cohmopehrea waroca. Ne yujuye utãye dũjasome, arĩpũ Jesu erãre.

I mũũ pehreburiũ werepũ Jesu

Mt 24.3-28; Mr 13.3-23

⁷ ïgũ eroparĩcũ peerã erãpũ serẽpiñorã ïgũre:

—Buhegũ, ¿dohpárĩcũ eropa warocuri mũ arĩdiro dopa waro? ¿Pehreburiũ coregãre dohpa wanũgacũ ïarãcuri gũa? arĩ serẽpiñorã erã ïgũre.

⁸ Jesu yũhripũ erãre:

—Õaro iiyuque mũa. Eropirã gajirã mũare erã gũyarire peebiricãque. Bajarã masa “Cristo ãhraa yũhũ,” arĩ gũyarã árĩrãcoma. Eropa arĩ gũyarã “Dohpaguere pehreburiũ merogã dũhyaa,” arĩrãcoma. Erã eroparĩcũ erãre peebiricãque. ⁹ Eropirã mũa pohrogã gajirã masa gamewejẽcũ, masa erã oparãre cóãcũ peerãca. Eropirã yoarogue majarã sã eropa iicũ peebeorãca. Mũa irire peerã gũibiricãque. Pehreburiũ core õpa wamũhtaroca. Eropa wamũhtacũ pehreburiũ dũhyaniroca dohpa, arĩpũ Jesu.

¹⁰ Eropa arĩtuha õpa arĩ werenemopũ:

—Irisubure yuju yeba majarã gaji yeba majarã mera gamewejẽrãcoma. Eropirã yujugũ opũ yarã gajigũ opũ yarã mera gamewejẽrãcoma.

¹¹ Eropiro bajasuburi i yeba ñohmeroca. Eropirã masa bajarã oa mera sîri, árîpehrero majarã masa dorecurãcoma. Eropirã umaro majare deyoro moarire guhyadiarire masa ñarã, ñha uca warãcoma. Eropa wacũ m̄arũ guibiricãque.

¹² “I árîpehreri eropa waboro core, yaharã m̄ua árîri dipuwaja gajirã m̄uare ñeha ñero iirãcoma. Eropirã mari judio masa buheri wirigue m̄uare weresã, peresu iirãcoma m̄uare. Erã eropa iicũ macari majarã oparã pohrogue erã tauro oparã pohrogue sãre m̄uare aĩgãrãcoma erã m̄uare dipuwaja moadorerã. ¹³ Erã eropa m̄uare aĩgãcũ m̄arũ erãre õari buherire wererãca. ¹⁴ Erã oparã pohrogue m̄uare erã aĩgãcũ erã oparãre m̄ua yuhriborore w̄aro guñabiricãque m̄ua. ¹⁵ Yuhũ m̄uare wereniguicũ iigura. M̄uare eropa itamugũ pee masirire, õari wereniguirã sãre m̄ua iicũ iigura. M̄ua eropa iicũ m̄uare ñaturirãpũ m̄ua wereniguirã pee bocatiumasisome. “Iri diaye árîbeaa,” arĩ yuhrimasisome. ¹⁶ Irisuburi m̄ua yaharã árîcũ ñha m̄ua pagũ sumarã, m̄ua pagũ porã, m̄ua acawererã, m̄ua mera majarã sã m̄uare oparãre wejedorerã orãcoma m̄uare. Erã eropa iicũ m̄uare ñaturirã m̄ua mera majarãre gajirãre wejẽrãcoma. ¹⁷ Eropirã yaharã m̄ua árîcũ ñarã, árîpehrerã m̄uare ñaturirãcoma. ¹⁸ M̄uare eropa iicũ m̄arũ ne dederesome. ¹⁹ Eropirã erã m̄uare ñero iiquerecũ ta m̄uare erã ñero iirare yujuro bojerã yare duhubiricũ Goãmũ m̄uare taugucumi. Eropigũ ñgũ pohrogue m̄uare opagucumi.

²⁰ “Eropirã bajarã surara Jerusalenguere erã cãhmotacũ ñarã, Jerusalenre erã cóãborore merogã duhyacũ masirãca m̄ua. ²¹ Eropa wacũ ñarã Judea yeba árîrãpũ utã yucugue oma duhriporo. Eropirã Jerusalen árîrã sã waporo. Eropirã campo árîrã Jerusalenguere wabiricãporo daja. ²² Irinũri dipuwaja moarinũri árîpehreri Goãmũ yare erã gojarapũ erã arĩdiro dopa ta eropa waroca. ²³ Goãmũ oã masare turaro dipuwaja moacũ árîpehrerogue i yebaguere ñero tarirãcoma. Eropa wacũ nijiposã nome, erã porãre mihrirãre oparã nome sã mojomorocurã nome dujarãcoma irisubure. ²⁴ Gajirã i maca majarãre gamewejẽrãcoma. Eropirã gajirã i maca majarãre árîpehreri yebarigue aĩgã peresu iirãcoma. Eropirã judio masa árîbirã Jerusalenre ñero iirãcoma. Eropirã erã tarinugarãcoma. Judio masa árîbirãre “Iripẽta árîque,” Goãmũ ñgũ arĩcũgue Jerusalenre ãhri duhurãcoma, arĩ werepũ Jesu.

Jesu i yebague ñgũ dujariborore werepũ

Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37

²⁵ Eropigũ erãre werenemopũ:

—Irisubure abe umũ majagũ, ñami majagũ, necã sã guhyaro gohrotoa warãcoma. Árîpehrerã i yeba majarã, “Cue, sîrirãca,” arĩ pepirãcoma. W̄ariya turaro busurire pãgũri sãre turaro guirãcoma. ²⁶ Irisubure umaro maja sã yeba sã burigã ñohmeroca. Eropa wacũ ñarã masapũ i yeba pehrebore corerã burigã guirãcoma dedererã arîrã. ²⁷ Irisubu ta yuhũ masũ Goãmũ ñgũ obeodigũ Goãmũ ñgũ turari mera, ñgũ goesiriri mera umaro maja imica weca i yebaguere yũ dujaricũ ñarãcoma masa. ²⁸ Yũ eropa arîra wanugacũ ñarã guibiricãque. Eropirã guñatura umarogue ñhamujuque. Irisubure Goãmũ m̄uare ñgũ tauboro merogã duhyaroca, arîpũ Jesu.

²⁹ Eropa arîtuha i queori mera erãre werepũ Jesu:

—Higueragũ baja gaji yucũ sã iri yucũ waricurire pepique m̄ua. ³⁰ Iri yucũ pũricucũ ñarã, “Bojori merogã duhyaa,” arĩ masia mari. ³¹ Eropa ta i árîpehreri yũ arîra iri eropa wacũ ñarã, “Goãmũ ñgũ opũ árîburisubu

merogã dũhyaa,” arĩ pepirãca mũa. ³² Mũare diaye arĩgu iiaa. Irisubu majarã erã sĩriboro core árĩpehreri yũ arĩra eropa waroca. ³³ Ũmaro i yeba sã pehrea waroca. Yũ wereniguiripũ ne pehresome. Árĩpehreri yũ arĩdiro dopa ta eropa waha ojogorocũroca.

³⁴ “Yũ dujariburinũre ne masibea mũa. Eropirã õaro árĩyuque. Bosenũre pagari iiniguibiricãque. Eropirã merebiricãque. I yeba maja iiburire wũaro pepibiricãque. Mũare yũ arĩdiro dopa ta iirã, guñaña mariro i yebaguere yũ aricũ ne ũcasome. ³⁵ Yũhũ masare beyegu arigu guñaña mariro arigũca. Waibũgu guñaña mariro ĩgu weradague ĩgu mehsihajaro dopa ta irinũ waroca masare árĩpehrerã i yeba majarãre. I yeba majarã “Eropa waroca,” erã arĩbiririnũ eropa waroca. ³⁶ Mũarũ õaro guñatura coreque. Eropirã Goãmũre ire serẽniguicãque: “Pehrerinũ eropa wacũ yũre itamuque. Turarire oque yũre õaro yũ tariboro dopa. Eropigu Cristore mũ obeogũre gũiro mariro yũhũ ĩgũre bocatĩricũ iique yũre,” arĩ serẽque Goãmũre, arĩpũ Jesu.

³⁷ Eropi irinũre Goãmũ wihigue Jesu buhemũripũ. Ñamiri nũcũ buhetuhajagu Olivo waĩcũdigũgue waha irigũgue árĩboyotahmuamũripũ.

³⁸ Boyocũ árĩpehrerã masa ĩgũre Goãmũ wihigue peerã wamũriñorã.

22

Pahia oparã, judio masare buherã mera wejẽdiañorã Jesure
Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53

¹ Eropi irisubure bũgabiriri pan erã baburi bosenu merogã dũhyayoro. Iri bosenu Pascua waĩcũyoro. ² Eropirã pahia oparã, judio masare buherã mera Jesure wejẽdiarã, erã wejẽborore guñamaañorã. Jesure wejẽdiakererã ta masapũre gũiñorã guari arĩrã.

³ Eropi Judapũ watĩ ĩgũre ñero iidorecũ yũhripũ ĩgũre. Juda doce Jesu buherã mera majagu arĩripũ. ⁴ Eropigu pahia oparãre, Goãmũ wihi majarã surara oparã mera sãre weretamugũ wapũ. Erã pohrogue eja, erãre Jesure ĩgu ĩhmuborore weretamupũ erã mera. ⁵ ĩgu erãre eroparĩcũ pee erã mucubiri, “Mũre niyeru wajayerãca,” arĩñorã erã Judare. ⁶ Erã eroparĩcũ, “Áũ, mũare ĩgũre ĩhmugũra,” Juda arĩpũ. Eropigu masa erã ĩabiririsubu Jesure ĩhaturirãre ĩgu ĩhmuborore corenipũ.

Jesu ĩgu buherã mera ĩgu baturinũ árĩyoro
Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26

⁷ Bũgabiriri panre erã baburinũ bosenu arĩnũgarinũ árĩyoro. Eropiro Pascua majagu arĩbure ovejare erã wejẽrinũ árĩyoro. ⁸ Irisubu ta Pedro, Ñu sãre Jesu werepũ:

—Bosenu mari baburire amurã waque, arĩpũ Jesu erãre.

⁹ —¿Nohonogue mari baburire amudoregũ obeori mũhũ gũare? arĩ serẽpiñorã erã.

¹⁰ Erã eroparĩcũ Jesu yũhripũ:

—Jerusaléngue waque. Eroque mũa ejacũ deco sorobu tuhpeogu mũare bocatĩrigũcumi. ĩgu bocatĩricũ ĩgu mera waque. ¹¹ Eropa warã ĩgu sihu ñajari wihigue ejarã, wihi opũre õpa arĩque: “¿Nohogue yũhũ, yũ buherã mera Pascua maja barire barãcuri?” arãmi buhegu,” arĩque wihi opũre. ¹² Mũa eroparĩcũ peegu wũari taribure, ũmaro maja taribure, mari gameri mera erã amura taribure ĩhmugũcumi wihi opũ. Eroque mari baburire iique mũa, arĩpũ Jesu erãre.

13 Īgu eroparīcū erā iri macague wañorā. Erogue erā ejacū erāre ĩgu arīdiro dopa ta eropa wayoro. Eropirā erā Pascua árīcū baburire amuñorā.

14 Erā barisubu árīcū Jesu doce ĩgu buherā mera ba doapū. 15-16 Erogue erā barogue doagū Jesu erāre werepū:

—Muare arīgū iiaa. I Pascua bosenare mari iiaa Goāmū ĩgu yarāre ĩgu taurare guñarā. Pūhrū Goāmū ĩgu opū árīrogue ĩgu yarāre tautuhagūcumī. Īgu eropa tauboro core inūno majare dipaturi basome yūhū. Eropigū dohpaguere yū ñero tariboro core i Pascua maja barire mūa mera turaro badiabū, arīpū Jesu.

17-18 Eropa arīgū Jesu ihriripare aī, Goāmure “Ōhaa,” arī serē, erāre werepū:

—Muare arīgū tiiaa. Goāmū ĩgu opū árīrogue igui decore ihriboro core ne dipaturi ihrisome yūhū. Eropirā iri vinore aī mūa basi ihrique, arīpū Jesu.

19 Eropa arītuha panre aī, Goāmure “Ōhaa,” arīpū. Eropa arītuha irirure nuha guerepū erāre. Irirure gueregū ta erāre werepū:

—I yū dūpū āhraa. Yū dūpū yūre ĩhaturirāre erā oburī dūpū árīroca. Mūa ñeri iira wajare cóābu sīrigūca yūhū. Eropirā mūa yūre guñaburire ire baque, arīpū Jesu.

20 Eropa batuha eropa ta erāre ihriripa sāre ópū. Eropigū erāre werepū:

—Mūa ñeri iirare cóābu sīrigūca. Eropigū yū dire cóāgūca. Eropa sīrigū yū Pagū Goāmū “Masare ðaro iigūra,” ĩgu arīdiro ii ojogorocūgūca.

21 “Dohpaguere peeque mūa. Yūre ĩhaturirāre ĩhmubu yū mera ohō doami. 22 Goāmū ĩgu arīdiro dopa ta yūhū masū Goāmū ĩgu obeodigū sīrigūca. Īgu eropa sīridorequerecū ta yūre ĩhaturirāre ĩhmudigūpū ñetariaro tarigūcumī, arīpū Jesu.

23 Īgu eroparīcū erāpū erā basi ðpa arī serēpiñorā:

—¿Jesure ĩhaturirāre ĩhmubu mari mera majagū nihino árīcuriba? arī serēpiñorā erā basi.

“¿Mari mera majagū nihinopū opū árīgūcuri?” arī wereniguiñorā Jesu buherā

24 Pūhrū Jesu buherā ðpa arī dūyasoñorā:

—¿Mari mera majagū nihipū árīgūcuri opū? arī wereniguiñorā erā basi.

25 Erā eropa arī wereniguicū peegū Jesu erāre werepū:

—Goāmure masibirā oparāpū erā masare dorerā pūriro mera dorema. Eropirā oparāre “Erā masare ðaro itamurā āhrima,” arīrima gajirā erāre.

26 Mūapū eropa oparā árīdiasome mūa basi. Mūa mera majagū mūa tīgūpū mūa pagū magū iro dopa árīporo. Mūa mera majagū opū árīdiagū gajirā itamugū árīporo. 27 ¿Nihino āhriri opū mūa pepicū? ¿Ba doagūpū opū āhriri? ¿O barire duhpogūpū opū āhriri? Ba doagū ta árīcumī opū. Īgu eropa árīquerecū ta yūpū pohro majagū iro dopa ta mūare itamugū ahrabū.

28 “Masa erā yūre ñero iiquerecū ta mūapū yūre duhubirabū. 29 Eropigū yū Pagū ĩgu yūre opū acudiro dopa ta mūa sāre oparāre acugūra yūhū.

30 Yū opū árīcū mūa sā yū bari mesa ta baha ihrirāca. Eropirā mūa oparā doarire doarāca. Mūa ero doarā Israe masare doce cururi majarāre beyerāca ðarā sāre ñerā sāre, arīpū Jesu ĩgu buherāre.

*Pedro “Jesure masibea,” ĩgu arī gūyaburiñere wereñumi Jesu
Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38*

31 Eropa arītuhaja Pedore Jesu ðpa arī werepū:

—Simo Pedro yũre peeque. Watĩ Satana mũare árĩpehrerãre gamegu Goãmũre serẽrami. Mũa yũre duhu ãgu yare iicũ gamegu serẽrami. Trigo pohe opũ ãgu trigo gasirire cóãgu puri siriro dopa mũare goroweodiami. ³² ãgu mũare eropa gamequerecũ yũpũ mũre Goãmũre serẽbasabũ. Yũre mũ umupeo duhubiriburire serẽbasabũ Goãmũre. Eropigu mũhũ yũ mera majagu dipaturi árĩgu mũ acawererãre yaharãre guñaturacũ iique mũhũ, arĩpũ Jesu Pedrose.

³³ ãgu eroparĩcũ Pedro yũhripũ:

—Opũ, mũre erã peresu iiquerecũ ta, yũhũ mũ mera majagu árĩniguigũca. Mũre erã wejẽquerecũ ta mũ mera majagu árĩniguigũca, arĩpũ Pedro.

³⁴ Jesu yũhripũ:

—Pedro, mũre arĩgu iiaa. Dohpagã ñami cãreña ãgu wereboro core uhresubu “Jesure masibea,” arĩguca mũhũ gajirãre, arĩpũ Jesu Pedrose.

Jesure erã ñero iinũgaboro merogã duhyayoro

³⁵ Eropa arĩtuha Jesu ãgu buherãre werepũ:

—¿Sohõ árĩrasubure mũa niyeru aju moorã, suhri diyeri aju moorã, zapatu moorã mũare yũ obeorasubure gajino duhyari mũare? arĩ serẽpipũ Jesu.

—Ne gajino guare duhyabirabũ, arĩ yũhriñorã erã.

³⁶ —Irisubure mũare duhyabiriquerecũ ta dohpaguepũre suhri diyeri ajure, niyeru aju sãre oparã irire aĩque. Eropirã mũare matamijiri maricũ ãarã mũa suhrire duarã irimijire asũque. ³⁷ Ire mũare arĩgu iiaa. Goãmũ yare erã gojarapũ erã arĩdiro dopa ta yũre eropa waro gahmea. Ōpa arĩñuma iripũgue. “ ãgu dorerire tarinũgarã mera majagu ahrimi, ’ arĩrãcoma masa,” arĩ gojañuma yũre, arĩpũ Jesu. Erãpũ arĩñorã:

³⁸ —ãque opũ. Pemiji matamijirire opaa gua, arĩñorã ãgu buherã.

—Iripẽta arĩca, arĩ yũhripũ Jesu.

Getsemanique Jesu Goãmũ mera wereniguipũ

Mt 26.36-46; Mr 14.32-42

³⁹ Eropi Jesu ãgu ero core ãgu iiguadiro dopa ta Olivo waĩcũdigu utãguque waha wapũ. ãgu eropa wacũ ãgu buherã ãgu mera wañorã. ⁴⁰ Eroque ejagu ãgu erãre werepũ:

—Goãmũre serẽque mũa ñerire iibiriboro dopa, arĩpũ erãre Jesu.

⁴¹ Eropa arĩtuha ãgu seyaro merogã yujugu ta wanemo, mereja Goãmũ mera wereniguipũ:

⁴² —Ahũ, yũ ñero tariburire iidiabigu iibiricãque. Yũ eropa serẽquerecũ ta yũ gamero dopa iibita. Mũpũ masia. Mũ gamero dopa ta iique, arĩ serẽpũ Jesu Goãmũre.

⁴³ ãgu eropa arĩ serẽcũ umarogue aridigu anyu Jesure dehyoapũ ãgure itamugu. ⁴⁴ Eropigu Jesu ñero siporãcũ turaro mera Goãmũ mera wereniguipũ. Eropiro ãgu ñajasiri guari di wiriro dopa ãgure wiridijayoro.

⁴⁵ Goãmũ mera wereniguituha wahgãnũgaja, ãgu buherã pohroque dujaa wapũ. ãgu dujajacũ ãgu buherã burigã bujawererã arĩrã carĩrã arĩñorã.

⁴⁶ Eropigu Jesu erãre ōpa arĩ werepũ:

—¿Duhpirã carĩri mũa? Wahgãque. Goãmũre serẽque mũa ñeri iibiriburire, arĩpũ Jesu erãre.

Jesure ñaturirã ãgure peresu iĩñorã

Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11

⁴⁷ Īḡu eropa arī wereniguirisubu masa bajarā erañorā. Juda doce buherā mera majagu áridigü masare mühtagāridigü arīpü. Eropigü ĩḡu Jesu pohro eraa, ĩḡu wayuporāre mimipü ĩḡure. ⁴⁸ Īḡu eropa mimicü Jesupü ĩḡure serēpipü:

—Juda, ¿yü masure Goāmü ĩḡu obeodigüre yüre ĩhaturirāre ĩhmugü yü wayuporāre mimiri mühü? arīpü Jesu.

⁴⁹ Īḡu eropa arīra pührü Jesu buherā masa Jesure erā ñeaburire masirā ĩḡure serēpiñorā:

—Opü, ¿ḡua matamijiri mera erāre gamequeāsi? arīñorā erā.

⁵⁰ Erā eropa arīra pührü yujugü Jesu buherā mera majagupü pahia opu pohro majagüre ĩḡu matamiji mera ĩḡu gamirore diayepü arīri gamirore tabe coro dijucāpü. ⁵¹ Īḡu eropa iicü ĩagü Jesu òpa arīpü:

—Īibita, arīpü.

Eropa arītuha pohro majagu gamiro arīrañere mohmeripü. Īḡu eropa iicü pohro majagupü müraro ta dujapü daja. ⁵² Eropa iituha pahia oparāre, Goāmü wihi surara oparāre, mürā sāre ĩḡure ñeamorāre Jesu serēpipü:

—¿Müa matamijiri mera, yucü ducari mera arirā yajari masure iro dopa ta yüre ñearā arirā iiari? ⁵³ Ümuri nücu Goāmü wihigüe müa mera yü arīcü, müa yüre ñeabiribü. Eropa arīquerecü ta dohpague müa ñerā yanü ta āhraa. Watī ĩḡu tarinugaburisubu arīro iiaa, arīpü Jesu.

“Jesure masibea,” arīpü Pedro

Mt 26.57-58, 69-75; Mr 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27

⁵⁴ Erā Jesure ñeatuha pahia opu ya wihigüe aĭḡañorā erā ĩḡure. Erā aĭḡācü Pedro yorogue erāre ĩhanürüsüapü. ⁵⁵ Opü ya wihigüe ejacü, iri wihire cāhmotara sāriro pohecague òari goro deco peame dihuñorā gajirā. Erā dihucü ĩagü Pedro peame pohro doarā mera doapü. ⁵⁶ Īḡu peame boyorogue doacü yujugo pohro majago ĩḡure òaro ĩhanürü gajirāre òpa arī werepo:

—Īhī sā ĩḡu mera ta āhrami, arīpo igo.

⁵⁷ Igo eroparīcü Pedro yühripü:

—Nomeo, ĩḡure ne masibea yühü, arīripü Pedro. ⁵⁸ Pührü ñari gajigü Pedrorē ĩha, òpa arī werepü:

—Mü sā erā mera majagu ta āhraa, arīpü ĩḡu.

—Ne, arībeaa, arīripü Pedro.

⁵⁹ Yuju hora pührü gajigü gajirāre òpa arī werepü:

—Diaye ta āhraa. Īhī Galilea majagu āhrimi. Diaye ta Jesu mera āhrami ĩhī sā, arīpü ĩḡu gajirāre.

⁶⁰ Īḡu eroparīcü Pedro yühripü:

—Mü arīḡüre ne masibea yühü, arī yühripü.

Īḡu eropa arī wereniguirisubu cāreña werepü. ⁶¹ Īḡu werecü mari Opü Jesu wihi pohro áridigü Pedrorē maji ĩapü. Īḡu eropa ĩacü Pedropü Jesu ĩḡu arīrare guñapü. “Dohpagā ñami cāreña ĩḡu wereboro core, ühresubu mühü, ‘Yühü Jesure masibea,’ arīḡuca mühü,” Jesu ĩḡu arīrare guñapü Pedro. ⁶² Eropigü Pedro erogüe wiriri, turaro orepü.

Jesure wereya, pañorā erā

Mt 26.67-68; Mr 14.65

⁶³ Eropirā Jesure corerā surara ĩḡure wereya, pañorā. ⁶⁴ Eropa parā ĩḡu cuirire diricāhmota, ĩḡure serēpiñorā:

—¿Noa müre pari? Īabiriqueregü ta wereque ḡuare, arī wereyañorā erā.

⁶⁵ Eropirã baja gaji ñero arĩ wereyañorã erã ïgure.

Jesure opu serëpipu

Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24

⁶⁶ Eropirã boyorogue ta murã, pahia oparã, judio masare buherã sã gamenereñorã. Erã eropa gamenererore gajirã erã pohrogue Jesure aïgãriñorã.

⁶⁷ —Wereque guare. ¿Goãmũ beyedigũ Cristo ãhriri mũhũ? arĩ serëpiñorã erã Jesure.

Erã eroparĩcũ Jesu yũhripũ:

—Mũare yũ werecũ sãre yũre peesome mũa. ⁶⁸ Mũare yũ serëpicũ yũre yũhrisome mũa. Eropirã yũre wiusome mũa. ⁶⁹ Mũa yũre wiubiriquerecũ ta pũhrũ ñari mũuri nũcu yũhũ masũ Goãmũ ïgũ obeodigũ Goãmũ yũ Pagũ turagũ ïgũ diayepũ doagũ árĩgũca, arĩpũ Jesu.

⁷⁰ ïgũ eroparĩcũ erã árĩpehrerã serëpiñorã daja dipaturi:

—¿Eropa arĩgũ “Yũhũ Goãmũ magũ ãhraa,” arĩri mũhũ? arĩñorã erã.

—Mũa arĩro dopa ïgũ ta ãhraa, arĩ yũhripũ Jesu erãre.

⁷¹ ïgũ eroparĩcũ õpa arĩ erã basi wereniguñorã erã:

—Ïre weresãrãre gajirãre mari gamebeaa pare. Erã nũcu ta sihajama. ïgũ Goãmũre ïgũ ñero wereniguicũ mari basi ta mari peea. Eropirã ïgũ ñero iira dipuwajare masituhã, arĩñorã erã erã basi.

23

Pilato Jesure serëpipu

Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38

¹ Eropa arĩtuha erã árĩpehrerã wahgãnũgaja, Jesure Pilato waĩcũgũ opu pohrogue aïgãñorã. ² Aĩ ejarã Jesure weresãnũgañorã:

—Ihĩ mari ya yeba majarãre ñero iidorecũ peeabũ. Mari opũre Césare ihĩ wajayedorebeami. Eropigũ ïgũ “Yũhũ opu ãhraa. Cristo ãhraa yũhũ,” arĩ wereniguimi ïgũ basi, arĩ weresãñorã erã Jesure.

³ Erã eropa arĩ weresãra pũhrũ Pilato Jesure serëpipũ:

—¿Diaye ta judio masa opu ta ãhriri mũhũ? arĩpũ ïgũ Jesure.

—Mũ arĩro dopa ta ïgũ ta ãhraa, arĩ yũhripũ Jesu.

⁴ ïgũ eroparĩcũ Pilato pahia oparãre, masa sãre werepũ:

—Ïre gajino waja dipuwaja mara, arĩpũ ïgũ.

⁵ ïgũ eropa arĩquerecũ ta erã turaro weresãnemoñorã:

—Ïgũ, ïgũ buheri mera masare gamequeãcũ iimi. Galilea yeba ïgũ irire iinũgami. Eropa iinũgatuha árĩpehrero Judea yebague irire ïgũ iimi, arĩ weresãñorã erã.

Herode waĩcũgũ opu Jesure serëpipu

⁶ Erã eropa arĩ weresãcũ peegũ Pilatopũ serëpipũ:

—¿Ihĩ Galilea majagũ ãhriri? arĩpũ ïgũ.

⁷ —Ero majagũ ta ãhrimi, arĩ yũhriñorã gajirã.

Erã eropa yũhricũ peegũ Pilatopũ Jesu ïgũ arĩri yebare masigũ opu Herode ïgũ ya yeba majagũ ïgũ arĩcũ masipũ. Irire masigũ Jesure Herode pohro obeopũ. Irisubure Herode Jerusalén arĩpũ. ⁸ Ero core Herode Jesure peemũripũ. ïgũ eropa peera pũhrũ ïgure burigã ïadiaripũ. Jesu ïgũ deyoro moarire ïgũ ii ïhmucũ ïadiaripũ ïgũ. Eropigũ ïgũ Jesure ïagũ mucubiripũ. ⁹ Eropigũ baja serëpipũ Jesure. ïgũ eropa serëpiquerecũ ta Jesupũ ne yũhribiripũ ïgure. ¹⁰ Pahia oparã, judio masare buherã sã

Herode pohro nũgaja turaro Jesure weresãñorã. ¹¹ Erã eropa arĩ weresãra puhru Herode ãgu surara mera wereya, Jesure ñero iñnorã. Eropã wereyarã, õariñe suhrirore opu yañe dopa bejariñere sãñorã erã Jesure. Eropã wereyatuha, iri suhrirore tuwea aĩ Pilato pohro obeoñorã daja. ¹² Irinũre Herode, Pilato mera õaro erã basi game iinũgarã árĩnũgañorã. Ero corere erã basi game ãhaturirã árĩriñorã.

Masa Jesure wejẽdoreñorã

Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39-19.16

¹³ Eropi Pilato pahia oparãre, gajirã oparãre, masa sãre ãgu sihubeocũ gamenereñorã. ¹⁴ Erã gamenerecũ ãagu õpa arĩpu erãre:

—Ñre yũre aĩgãrirã, “Ñgu masare ñero iidoremi,” arĩraa mũa yũre. Dohpague mũa ãhuro ãre serẽpipehoabu daja. Yu eropa serẽpira puhru mũa ãgure weresãcũ ñeri dipuwaja mara yũ ãacũ. ¹⁵ Herode sã “Ñgure ne ñeri dipuwaja mara,” arãmi. Eropã arĩgu dipaturi ãre ohõ dujuami daja. Eropiro ãre wejẽdorero mara. Mũa sã irire ãha masia. ¹⁶ Eropigu ãgure tãraradari mera tãradoregũca yũhu. Erã eropa tãrara puhru ãgure wiugura, arĩripũ Pilato.

¹⁷ Bojori nũcu Pascua bosenũri nũcu peresu árĩdigure yujugure masa gamegure Pilato eropa wiubasamũripũ. Eropã iiro gameyoro ãgure. ¹⁸ Eropirã Pilato “Jesure wiugura,” ãgu arĩcũ peerã árĩpehrerã masa õpa arĩ gaguiniguñorã:

—Ñgu Jesure wejẽque. Gua yagu árĩbure Barrabãpũre guare wiubasaque, arĩ gaguiniguñorã masa.

¹⁹ Ero Barrabãpu Jerusalẽngue oparãre ãgu cóãdorera dipuwaja, ãgu gajirãre wejẽra dipuwaja peresu iñnorã ãgure. ²⁰ Pilato Jesupũre wiudiaripũ. Eropigu ãgu masare ãgu wiabure serẽpi ãapu daja. ²¹ Ñgu Jesure eropa wiudiaquerecũ ta erã ãgure arĩñorã daja:

—Crusague pabia wejẽque ãgure. Wejẽcãque ãgure, arĩ gaguiniñorã erã.

²² Erã eroparĩcũ Pilato uñresubu waro gohra õpa arĩripũ daja erãre:

—¿Ñehenore ñerire iari ãgu mũa eropa arĩ gaguiniguicũ? Ne ãgure ñeri dipuwaja mara. Eropigu ãgure wejẽdoremasibea. ãgure tãraradari mera tãradoregũca. Iripẽta iidoregũca. Eropigu ãgure wiugũca, arĩripũ Pilato.

²³ Ñgu eroparĩcũ ta erã turaro mera gaguininemo, Jesure crusague wejẽdoreñorã. Erã eropa arĩ gaguinicũ peegu Pilato erã gamero dopa ta iidorepu. ²⁴ Eropigu erã arĩro dopa ta Pilato Jesure wejẽdorepu. ²⁵ Eropã doregu masa serẽdigure wiupu. Ñgu peresugue árĩgure, masare gamewejẽcũ iidigure, masare wejẽdigure Pilato Barrabãpũre wiupu. Eropigu masa erã gamero dopa ta Pilato Jesure crusague wejẽdorepu.

Erã Jesure crusague pabia wejẽñorã

Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27

²⁶ Eropirã erã Jesure wejẽrã warã, aĩgãñorã. Erã eropa warisubu Simo waĩcũgu Cirene majagu pohegue ejadigu erapu. Jerusalẽngue ãgu eracũ ãrã Jesure aĩgãrã ãgure bocatĩri, ñeha, crusare ãgure coãtamudoreñorã Jesu puhru.

²⁷ Eropirã masa bajarã Jesure ãhanũrusiañorã. Eropirã gajirã nome ãgure erã eropa iicũ ãrã turaro ore nũrusiañorã. ²⁸ Erã orecũ peegu Jesu erãre maji ãha õpa arĩpu:

—Jerusalẽn majarã nome yũre orebiricãque. Mũa basi, mũa porã ya árĩburire oreque. ²⁹ Gajinũri arĩcũ masa õpa arĩrãcoma. “Porã

marirã nome dohpaguere mari árĩcũ õatariaboaya,” arĩrãcoma masa. ³⁰ Irisubure utãgure õpa arĩ wereniguirãcoma masa. “Igu utãgu gwa weca yuri bejaporo. Gware wejẽcãporo,” arĩrãcoma masa. ³¹ Masa yãre dipuwaja marigure erã õpa iicũ, ñeri dipuwaja oparãpũ ñetariaro warãcoma, arĩpũ Jesu.

³² Gajirã perã dorerire tarinũgarã erã árĩcũ erã sãre Jesu mera erã wejẽmorãre aĩgãnorã erã. ³³ Erã aĩgã dipu pero waĩcũrogue eja crusague Jesure pabiañorã. Eropirã gajirã perã sãre yujugure ïgu diayepũ gajigure ïgu copũ crusariguere pabiañorã. ³⁴ Erã eropa iicũ Jesu õpa arĩpũ:

—Ahũ, oã dohparagã erã ñero iirire cãdijique erãre. Erã erã eropa iirire masibeama. Eropigũ irire cãdijique, arĩpũ Jesu ïgu Pagure.

Eropirã surara Jesu suhri mũrare “¿Noa yañe árĩrocuri iñe?” arĩ game bira wajatañorã. ³⁵ Eropirã masa ero niguirã erã ñaro judio masa oparã Jesure wereyañorã:

—Ïgu gajirã masare sĩribonirãre taurapũ. Eropigũ ïgu Cristo Goãmũ ïgu beyedigũ árĩgu ïgu basi tariporo, arĩ wereyañorã erã.

³⁶ Surara sã ïgure wereyañorã. Jesu pohro ejarã, vino sũirire erã oriñorã. ³⁷ Iirire iirã õpa arĩñorã erã:

—Mũhũ judio masa erã opũ árĩgu ta, mũ basi tarique, arĩñorã erã.

³⁸ Eropi ïgu weca õpa arĩ gojarapũre pabia tuñorã: “Ihĩ judio masa tauro opũ árĩgu ãhrimi,” arĩ gojaturapũ árĩyoro. Griego ya mera, Roma majarã ya mera, judio masa ya mera gojarapũ árĩyoro.

³⁹ Gajigũ ïgu mera erã pabia tudigũ ïgu ñero arĩ werenigupũ Jesure:

—¿Mũhũ Cristo árĩbeari? Mũ basi, gwa sãre tauque, arĩpũ ïgu Jesure.

⁴⁰ Ïgu eroparĩcũ peegu ïgu mera majagupũ ïgure yũhripũ:

—Eropa arĩbircãque. ¿Duhpigũ Goãmũre umupeobeari mũhũ? Marire yujuro mera dipuwaja moama erã. ⁴¹ Maripũre mari ñeri dipuwajare dipuwaja moarã diaye iirã iima erã. Ihĩpũ ñerire iibiriñumi, arĩpũ gajigũ tarinũgagupũ.

⁴² Eropa arĩgu ïgu Jesure õpa arĩpũ:

—Jesu, mũhũ opũ árĩrogue árĩgu yũ sãre guñaque, arĩpũ ïgu Jesure.

⁴³ —Mũre ire arãa. Dohpagãre yũ mera paraíso waĩcũrogue yũ mera árĩgũca, arĩpũ Jesu ïgure.

Jesu sĩria wapũ

Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30

⁴⁴ Eropi goeri boje gohra árĩcũ árĩpehrerogue uñre hora gohra naitĩa wayoro. ⁴⁵ Naitĩaro árĩrisubu Goãmũ wihĩ majañe suhriro cãhmotara suhriro deco mera yehguea wayoro. ⁴⁶ Eropigũ Jesu turaro gaguinipũ:

—Ahũ, yũ sĩporãre mũre wiaa mũ dibuboro dopa, arĩ gaguinipũ Jesu.

Eropa arĩtuha sĩria wapũ.

⁴⁷ Eropa wacũ ïagu surara opupũ “Goãmũ turagu ãhrimi,” arĩ, “Ihĩ Jesu diaye ta õagu ãhrañumi,” arĩpũ ïgu.

⁴⁸ Eropirã ero gamenererã iri eropa wacũ ñarã, Jesu ïgu sĩricũ ñarã, erã ya wihigue dujaa wañorã. Dujaa wa, bujawereri mera waha wañorã.

⁴⁹ Árĩpehrerã Jesu mera majarã, Galileague ïgu mera arinirã nome sã yorogue Jesure ihũ niguiñorã.

Jesu dupũre masa gobegue apiñorã

Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42

⁵⁰⁻⁵¹ Irisubure José waĩcũgu ero arĩpũ. Judea yeba Arimatea waĩcũri maca majagu arĩpũ. Eropigũ ïgu õagu, diaye iigu árĩgu, Goãmũ ïgu

opu árĩnugaburire coregu árĩpu. Eropigu ĩgu judio masa oparã mera majagu árĩqueregu ta Jesure erã wejẽdorecũ gamebiriripu ĩgu. ⁵² Eropigu Pilato pohrogue eja, Jesu muru dũpũre serẽpu. ⁵³ Serẽtuha Jesu dũpũre aĩ diju, õari suhriro mera ĩgu dũpũre omapu. Eropa omatuha masa gobegue utãyegue erã seara gobegue apipu ĩgu dũpũre. Iri gobere ne yujugu sĩridigũre yaanibiriñorã dohpa. ⁵⁴ Irinu Sabadonu maja árĩburire erã amuyurinu árĩyoro. Sabado judio masa soorinu árĩboro merogã dahyayoro.

⁵⁵ Eropirã Galileague Jesu mera arinirã nome masa gobegue José wacũ ĩarã nurusiañorã. Masa gobegue eja, iri gobere ĩha, Jesu dũpũre ĩgu apirare ĩañorã. ⁵⁶ Pũhru erã ya wihigue dujaa wañorã. Poresurire ĩgu dũpũre sũburire amuñorã erã. Eropirã Sabado árĩcũ Goãmu ĩgu dorerire Moisere ĩgu apirare iri dorero dopa ta erã sooñorã.

24

Jesu masa mũriapu

Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10

¹ Domingo árĩcũ boyorogue erã nome erã poresuri erã amurare aĩ Jesu masa gobe pohrogue aĩgãñorã. ² Iri gobegue ejarã, iri gobere biharaye utãyere erã pãgũ nugurayere ĩañorã. ³ Eropa ĩarã erã iri gobegue ñaja wañorã. Jesu dũpũpũre ne bocajabiriñorã erã. ⁴ ĩgu dũpũre bocabirã, “¿Dohpa wayuri?” arĩ pepiñorã erã. Erã eropa arĩ pepi erã werenigui amaro gohra perã uma goesiriri suhricurã erã pohro niguiñorã. ⁵ Ero erã niguicũ ĩha, nome gũirã merejañorã. Eropirã umapu erãre wereñorã:

—¿Duhpimorã sĩridigũ muru ĩgu árĩdirore ahmari mua? Dohpaguere ĩgu ojocarigu aħrimi. ⁶ ĩgu õre marimi. Masa mũriatuhami. ¿Sohõ árĩrasubure Galileague mua mera árĩgu ĩgu arĩrare guñari mua? ⁷ “Yu masure Goãmu ĩgu obeodigũre wiarãcoma ñerãre. Erã yũre crusague pabia wejẽrãcoma erã yũre. Eropigu yũ sĩrira pũhru uħrenu pũhru masa mũriagũca yũhũ,” ¿mũare ĩgu arĩrare guñari mua? arĩñorã umapu.

⁸ Erã eroparĩcũ peerã, nomepu ĩgu arĩrare guñañorã. ⁹ Erã eropa arĩra pũhru erã dujaa wañorã. Once buherãre gajirã sãre irire werepehoñorã. ¹⁰ Erã nomepu María Magdalena, Juana, María Santiago pago arĩñorã. Erã nome gajirã nome sã arĩñorã Jesu buherãre eropa wererã nome. ¹¹ Erã eropa arĩ werequerecũ ta Jesu buherãpu “Erã diaye arĩbiribocoma. Eropa arĩcãrã iima oã nome,” arĩ pepiriñorã. Eropirã erã nomere peediabiriñorã.

¹² Erã eroparĩcũ peegu, Pedropu masa gobegue omagã, ĩagu wapũ. Iri gobegue eja, ĩgu muhmeraja ĩhame acupu. Jesure erã omara gasiro dihtare ĩapu. “¿Dohpa wayuri?” arĩ pepigu ĩgu wihigue dujaa wapũ.

Emaus waĩcũri maca maja mague Jesu dehyoapu

Mr 16.12-13

¹³ Irinũre perã Jesu buherã mera majarã Emaus waĩcũri macague warã iĩñorã. Jerusalẽre once kilõmetros yoaro aħraa Emaure ejaro. ¹⁴ Emaugue waha, árĩpehreri Jesure eropa warare wereniguigãrã iĩñorã. ¹⁵ Erã eropa arĩ werenirisubu Jesupu erã watope erã mera wapũ. ¹⁶ Eropirã ĩgũre ĩaquererã ta erã ĩgũre ĩha masibiriñorã.

¹⁷ —¿Mua curirã warã dohpa arĩ werenigui bujawererã iiri mua? arĩpu Jesu.

Īḡu eroparīcū erā dujanuḡañoṛā bujawererā. ¹⁸ Eropiḡu Cleofa waīcūḡuḡu Jesure yuḡripu:

—¿Dohpaguere Jerusalénre erā iirare mu dihta masibeari? arī serēpipu īḡu.

¹⁹ —¿Dohpa wahári Jerusalénre? arīpu Jesu.

Īḡu eroparīcū Cleofa yuḡripu:

—Jesure Nazare majagure erā iirare arīrā iiaa. Īḡu Goāmu yare weremuhtagu árīrimi. Eropirā īḡu wereniguirire peerā, īḡu iira sāre ĩarā, “Turagu āhrimi,” arī pepirima masa. Goāmu sā eropa arī pepicumi. ²⁰ Mari pahia oparā, gajirā oparā mera īḡure wejēdorerā gajirāre ohama. Erā eropa ocū gajirāpu īḡure crusague pabia wejēama. ²¹ “Roma majarāre cóābu ĩsrae masa opu árību āhrimi,” arī pepiribu ḡua īḡure. Dohpagā mera uḡhrenu wahaa īḡu sīrira puḡru. ²² Bajamerāḡā ḡua mera majarā nome ḡuare uḡcacū iiaa. Boyoro Jesu īḡu masa gobegue erā eja, ²³ īḡu duḡure erā bocabirañoṛā. Duḡure bocabiri erā dujara wereama. “ḡuare anyua dehyoama. Jesu ojocariapu,” arī wereama nomepu. ²⁴ Erā eroparīcū gajirā ḡua mera majarāpu iri gobegue eja nome erā arīdiro dopa ta ĩañoṛā. Erā sā Jesu muḡure ĩabirañoṛā, arīpu īḡu Jesure.

²⁵ Īḡu eropa arīra puḡru Jesu werepu erāre:

—Mua ne peebirā āhraa. ¿Goāmu yare weremuhtanirā muḡa erā arīrare oaro peebeari muḡa? ²⁶ Cristo opu árīboro core īḡu uḡmarogue īḡu muḡiaboro core īḡure ñero tariro ḡahmeabu. ¿Irire masibeari muḡa? arīpu Jesu erāre.

²⁷ Eropa arīḡu Goāmu yare erā gojarapūguere erā īḡure gojayurare Jesu werepehocāpu erāre. Moise muḡu īḡu gojarare Jesu werenuḡapu. Eropiḡu árīpehrerā Goāmu yare weremuhtanirā erā gojara sāre erāre werepehocāpu.

²⁸ Erā erā wari macague erā ejacū Jesupu erāre tarigāḡu dopa iipu. ²⁹ Īḡu eropa iiquerecū ta erāpu īḡure wadorebiriñoṛā.

—ḡua mera dujaque. Ñamicague āhraa. Nairo iica, arīñoṛā erā Jesure.

Eropiḡu Jesu erā mera wihigue ñaja wapu. ³⁰ Puḡru īḡu erā mera erā bari mesague doaja, panre aī, Goāmure “Ōhaa” arīpu. Eropa arīḡu iri panre nuha aī erāre ópu. ³¹ Īḡu eropa iicū ĩarā erā Jesure ĩha masiñoṛā pare. Erā ĩha masira puḡru īḡu dederea wapu. ³² Īḡu eropa dederecū erā erā basi oḡa arī wereniguiñoṛā:

—Mague īḡu marire wereniguirisubu Goāmu īḡu gojarare īḡu wereniguirisubu mari sīporā mera oaro mucubiriri mera pepiabu mari, arīñoṛā erā basi.

³³ Eropa arītuha erā mata Jerusaléngue dujaa wañoṛā. Erogue eja, once buherāre, gajirā mera gamenererāre bocañoṛā. ³⁴ Erā ejacū, once buherā oḡa arīñoṛā erāpuḡure:

—Diaye ta mari Opu masa muḡiadi āhrami. Simo Pedro īḡure ĩapu, arīñoṛā erā.

³⁵ Erā eroparīcū peerā Emaus wari maha wanirā sā erā ĩarare wereñoṛā:

—Jesu īḡu panre nuha ḡuare īḡu ocū ĩha masiabu ḡua, arīñoṛā gajirāre.

Jesu īḡu buherāre dehyoapu

Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23

³⁶ Erā eropa arī wererisubu mata Jesupu erā pohro dehyoanḡajapu.

—¿Āhriri muḡa? arīpu īḡu erāre.

³⁷ Īḡu eroparīcũ erã “Sīridigũ mūrũre ĩarã iiaa mari,” arĩ pepi, turaro gũĩñorã. ³⁸ Erã eropa güicũ ĩagũ ĩḡu erãre werepũ:

—¿Duhpirã güiri mũa? ¿Duhpirã yũre ĩarã “I diaye árĩbeaa, arĩri mũa? ³⁹ Yũ mojotorire yũ guburi sãre ĩaque. Mũa irire ĩarã, yũre ĩha masirãca. Yũre mohmepique. Mohmepirã masirãca mũa. Sīridigũ mūrũ dũpũ moomi. Yũpũ dũpũca, arĩpũ Jesu.

⁴⁰ Eroparĩḡu ĩḡu mojotorire, ĩḡu guburire ĩhmupũ erãre. ⁴¹ Īḡu eropa ĩhmuquerecũ ta erã bũrigã mucubiri uca warã “I diaye árĩbeaa,” arĩ pepiniñorã dohpa. Erã eropa arĩ pepicũ masigũ Jesu erãre serẽpipũ:

—¿Õre bari āhriri? arĩpũ ĩḡu.

⁴² Īḡu eroparīcũ waimũ mupudigũre mome imisĩri sãre oñorã ĩḡure. ⁴³ Irire aĩ erã ĩhuro Jesu bapũ. ⁴⁴ Batuha Jesu werepũ erãre:

—Sohõ mari árĩrasubu mũa mera árĩḡu yũhũ mũare werediro dopa ta dohpaguere yũre eropa wahabũ. Goãmũ doreri Moise marire ĩḡu apira ĩḡu eropa arĩ gojadiro dopa ta yũre eropa wahabũ. Goãmũ yare weremũhtanirã, Salmopũre gojanirã sã iribojegue erã yũre arĩ were gojayudiro dopa ta dohpague yũre eropa wahabũ. Eropa ta waro gahmeabũ, arĩpũ Jesu.

⁴⁵ Eropa arĩtuha Goãmũ yare erã arĩ were gojarare ĩḡu buherãre masicũ ĩipũ Jesu erãre.

⁴⁶ —Goãmũ yare erã gojara õpa arĩyoro: “Cristo ñero tarigũcumĩ. Eropigũ uhrenũ pũhrũ ĩḡu sĩrira pũhrũre ĩḡu masa mũriagũcumĩ. ⁴⁷ Īḡu masa mũriara pũhrũ árĩpehreri yeba ĩḡu yarã Goãmũ yare buherãcoma. ‘Mũa ñerire bũjawererã Jesucristo mera mũa ñerire cãdijirã árĩrãca,’ arĩ wererãcoma masare. Eropa weremorã Jerusalén werenũgarãcoma,” arĩ gojañumi Goãmũ yare erã gojarapũ, arĩpũ Jesu.

⁴⁸ Eropa arĩtuhaja õpa arĩ werenemopũ:

—Mũapũ i árĩpehrerire ĩanirã āhraa. Eropirã gajirãre wererãca.

⁴⁹ Goãmũ “Īḡure mũare obeogũra,” ĩḡu arĩdigũre yũpũ mũare obeogũra. Eropirã Jerusaléngue ĩḡu Espĩritu Santo mũare ĩḡu eraburire coreque mũa. Īḡu mũare turarire ogũcumĩ, arĩpũ Jesu ĩḡu buherãre.

Jesu umarogue mũria wapũ

Mr 16.19-20

⁵⁰ Eropa arĩtuha Jesu erãre Jerusalén árĩrãre Betaniague aĩḡãpũ. Eroque eja, Jesu ĩḡu mojotori mera sĩmuju, “Õaro árĩque,” arĩpũ erãre. ⁵¹ Eropa arĩtuha erãre api, umarogue mũria wapũ. ⁵² Īḡu mũriara pũhrũ erã ĩḡure umupeo, “Õagũ, turagũ āhrimi,” arĩ, Jerusaléngue bũrigã mucubiriri mera dujaa wañorã. ⁵³ Ero āhri umũri nũcu erã Goãmũ wihigue Goãmũre serẽmũriñorã. “Mũhũ õagũ āhraa,” arĩ umupeoniguicãmũriñorã erã ĩḡure. Eropa ta árĩporo. Iripẽta āhraa.

San Juan

Ñu waĩcũgũ ipũre gojadigu Jesucristore ĩamũriñumi. Jesucristo i yebare buhecũ Ñu ĩgũ buhegu árĩmũriñumi. Eropigu Jesu sĩridigu masa mũria ĩgu Pagũ pohro mũriara pũhrũgue Ñu ipũre gojañumi.

Cristo masũ ta árĩnũgañumi

¹ Negohraguere i yeba árĩboro coregue ta Cristo mata árĩmũhtamũrituhapũ. ĩgu Goãmũ mera árĩpũ. Eropigu ĩgu Goãmũ ta árĩcãgũ iipũ. ² Matague ta Cristo Goãmũ mera árĩpũ. ³ Eropigu i yebare, umũsire árĩpehrerire ĩhacũnugudorepũ Goãmũ ĩgũre. Eropigu masa sãre ĩhacũnugudorepũ ĩgũre. Eropigu irire ĩhacũnugupehopũ ĩgu Jesucristo. Eropiro irire ĩgu ĩhacũnugupehobiricũ i ne mariboya. ⁴ Cristo ojocaririre ogũ ãhrimi. Boyocũ mari mari basi õaro mari ĩha masiro dopa ta, ĩgu mari Pagũre õaro ĩha masicũ iimi marire. Eropigu i yebare eragu mari Pagũre masicũ iimi masare. ⁵ I yeba majarã erã guñaricũri naitĩaro iro dopa ñeri ãhraa. Jesucristo boyogoro dopa ta masa pohro eragu erã Goãmũ yare masicũ iimi. Eropiro naitĩariñe, boyoriñere ne tarinũgabiro dopa ta Cristore ñeripũ ne tarinũgabiriyoro.

⁶⁻⁷ Goãmũ Ñu waĩcũgũpũre obeomũhtapũ Cristore quere aĩgã weremũhtadoregũ. ĩgu obeodigu Ñupũ eraa gũare masare Cristo ĩgu ariburire weremi. ⁸ Ñupũ Cristo árĩbirimi. Eropa árĩbiriqueregũ ta ĩgu Cristore masare wereyumũhtagũ árĩmi. ⁹ Cristo boyogoro dopa ta árĩgũ árĩpehrerã masare Goãmũre masicũ iibu i yebaguere aridigu árĩmi. Diaye ta ãhraa. ĩgu masare masicũ iigu ta ãhrimi.

¹⁰ Eropigu Cristo i yebare árĩdigu árĩrimi. I yebare ĩhacũnugudigu árĩpũ. ĩgu eropa árĩquerecũ ta i yeba majarã ĩgũre ne ĩha masibirinirã árĩma. ¹¹ ĩgu ya yeba ĩgu masa dehyoadigu árĩrimi. ĩgu ya yeba ĩgu masa dehyoadigu árĩquerecũ ta ĩgu ya yeba majarãpũ ĩgũre ne gamebirinirã árĩma. ¹² Erã eropa gamebiriquerecũ ta árĩpehrerã ĩgũre gamerãpũre erãre Goãmũ ĩgu porã árĩcũ iimi. ĩgũre umupeorãre árĩpehrerã Goãmũ ĩgu porã árĩcũ iimi. ¹³ Erã Goãmũ porã ta ãhrima. Eropirã masa erã gamero Goãmũ porã wabeama. Goãmũ gamero mera ĩgu porã wahama.

¹⁴ Eropigu Cristo ĩgu masũ ĩgu árĩnũgara pũhrũ mari mera árĩmi ĩgu. ĩgu eropa árĩcũ ĩarã masare mahigu, diaye majare ĩgu wereniguigu árĩcũ gũa masibũ. ĩgu dihta Goãmũ magũ árĩgũ turagũ árĩmi. ĩgu eropa árĩgũ árĩcũ gũa masibũ. ¹⁵ Ñu waĩyegũ ĩgu buherogue Cristo eracũ ĩha õpa arĩ gaguiniguimi gũare weregũ:

—Sihĩ ahrimi yũ mũare weredigu. ĩgu yũ pũhrũ masa dehyoadigu ãhrimi. Eropa árĩqueregũ ta yũ tauro turagũ ãhrimi. ĩgu yũ masa dehyoaboro coregue árĩtuhapũ. Eropigu ĩgu yũ tauro ãhrimi. Yũhũ mũare eropa arĩ weredigu ta ãhrimi ihĩ, arĩmi Ñu gũare.

¹⁶ ĩgu Cristopũ õagu turaro masare mahigu árĩgũ marire árĩpehrerãre õaro iiniguicãmi. ¹⁷ Goãmũ dorerire Moisepũ apimũhtapũ marire. Jesucristopũ Goãmũ masare ĩgu mahirire buhegu árĩmi. Goãmũ ĩgu diaye wereniguiri sãre buhegu árĩmi ĩgu. ¹⁸ Masa ne Goãmũre ĩabeama. ĩgũre

mari ñabiriquerecũ ta ñgu magu ñgu turaro mahigu yujugu ta árĩguru ñgu Pagure marire masicũ ñimi.

Gajirã Ñu waĩyegure serẽpiñuma

Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17

¹⁹ Judio masa oparã Jerusalén árĩrã pahiare, Goãmu wihi mohmerã sãre Ñu pohrogue obeoñorã. “¿Nihino ãhriri muhu?” arĩ serẽpidorerã obeoñorã erãre. Erã eropa arĩ serẽpirã ejacũ òpa arĩ weremi Ñuru. ²⁰ Ne yayaro mariro weremi. Diaye ta werepehocãmi guyarero mariro.

—Yuhu Cristo Goãmu ñgu masare taudoregu ñgu obeodigu árĩbeaa, arĩmi ñgu.

²¹ Ñgu eroparĩcũ erãpu ñgure dipaturi serẽpima daja:

—¿Muhu Cristo árĩbigu Eliapu ãhriri? arĩma.

—Árĩbeaa yuhu, arĩmi ñgu.

—¿Gua coredigu Goãmu yare weremuhtaguru ãhriri muhu? arĩma erã.

—Árĩbeaa yuhu, arĩmi Ñu.

²² Ñgu eroparĩcũ erã ñgure dipaturi serẽpima daja.

—Guare serẽpidorenirãre gua òaro wereborero dopa guare wereque daja. ¿Nihinopu ãhriri muhu? ¿Dohpa árĩguno ãhriri muhu? arĩma erã Ñure.

²³ Erã eroparĩcũ òpa arĩ yuħrimi:

—Masa marirogue òpa arĩ gaguinigu ãhraa yuhu. Goãmu ya weremuhtadigu Isaia muru ñgu werediro dopa ta werea yu sã: “Mari Opu ñgu ariborero core òarã árĩyunque ñgure peemorã,” arĩ masare wereyu gaguinigu ãhraa yuhu, arĩmi Ñu erãre

²⁴ Ñure serẽpirã fariseo masa erã obeonirã arĩma. ²⁵ Eropirã erã Ñure serẽpima daja:

—¿Muhu Cristo, Elia Goãmu ya weremuhtagu gua coregu árĩbiriqureregu ta duhpigu masare Goãmu ya árĩburire waĩyeri muhu? arĩma erã.

²⁶ Erã eroparĩcũ yuħrimi ñgu.

—Yu deco mera masare Goãmu ya árĩburire waĩyea. Gajiguru mua masibiguru mua watope árĩtuhami. ²⁷ Ñguru yu puħru arigu yu tauro turagu ãhrimi. Òatariagu ãhrimi. Ñgu iro dopa árĩbeaa yuru. Eropigu ñgure pepigu, “Bu árĩgu ãhraa yuhu,” arĩ pepia, arĩmi Ñu erãre.

²⁸ Eropo arĩ wereniguima erã Betaniague, dia Jordán waĩcũriya gajiru masegue, Ñu ñgu masare ñgu waĩyeroque.

—Jesu Goãmu ñgu obeodigu cordero iro dopa ãhrimi, arĩ wereñumi Ñu masare

²⁹ Gajinu Jesu Ñu pohro ñgu aricũ ñagu Ñu òpa arĩmi guare:

—Ñaque. Ihĩ Goãmu ñgu obeodigu ñgu cordero iro dopa ãhrimi. Cordero mari ñeri iira dipuwajare sĩriro dopa ihĩ sĩrigu i yeba majarãre erã ñero iirare cóagucumi ñgu. ³⁰ Ihĩ ta ãhrimi yu òpa arĩdigu: “Yu puħru arigu yu tauro turagu ãhrimi. Yuhu masa dehyoaborero core ñgu matague ta árĩtuhapu. Eropigu ñgu yu tauro turami,” yu arĩdigu ihĩ ta ãhrimi. ³¹ Yuru ñre Goãmu magu ñgu árĩrire masibirinibu. Eropo masibiriqureregu ta deco mera waĩyegu arigu iibu yu acawererã Israe masa ñre erã masiborero, arĩmi Ñu.

³² Eropo arĩtuha Ñu werenemomi:

—Espiritu Santo umarogue buja iro dopa bejagu Cristo weca دچارimi. Ñgu weca ñgu dujanugacũ ñabu. ³³ Ñgu weca dujanugajacũ ñha ñgure ñha

masibũ. Īgu yũre masare deco mera waĩyedore obeodigu Goãmũpũ òpa arĩ weremuhtatuhami yũre: “Espĩritu Santo dijari ĩgu weca dujanugajagu ĩgu ta árĩgũcumi. Īgũpũ Espĩritu Santore masa mera eropa árĩniguicũ iigu árĩgũcumi,” arãmi Goãmũ yũre. Īgu yũre eropa werebircũ ĩha masibiriboya ĩgũre. ³⁴ Dohpaguere ĩgũre ĩha masituhaa yũhũ. Eropã ĩha masigu “Diaye ta Goãmũ magũ ta àhrimi,” arãa yũhũ mũare, arĩ weremi Ñũ.

Jesu buherã ĩgu ne sihunuganirã árĩñuma

³⁵⁻³⁶ Gajinũ Ñũ mera gũa perã ĩgu buherã ĩgu mera gũa niguiçũ, Jesu gũa pohro tari wahgãgũ iimi. Īgu eropa tari wahgãçũ ĩagu Ñũ dipaturi òpa arĩmi gũare:

—Īaque. Ihĩ Goãmũ ĩgu obeodigu cordero iro dopa árĩgũ àhrimi, arĩmi Ñũ.

³⁷ Īgu eroparĩçũ gũa perã ĩgu buherãpũ irire peerã Jesure nurusiagãbũ. ³⁸ Gũa eropa nurusiagãçũ ĩagu Jesu gũare maji ĩha, serẽpimi:

—¿Nohogue wahari mũa? arĩmi ĩgu gũare. Īgu eroparĩçũ gũa sã ĩgũre serẽpibũ.

—Buhegũ, ¿nohogue àhriri mũhũ? arĩ serẽpibũ gũa ĩgũre.

³⁹ —Yũ mera arinijarã, ĩarã arique, arĩmi gũare Jesu.

Īgu eroparĩçũ gũapũ ĩgu árĩrogue ĩarã wabũ. Irisubu ñamicague cuatro hora árĩbũ. Eropirã iri ñamire ĩgu mera dujabũ gũa.

⁴⁰ Gũa perã Ñũre peerã, Jesure nurusiagãrã yũ mera majagu Andre mera árĩbũ. Andrepũ Simo pagũ magũ arĩmi. ⁴¹ Eropigu ĩgu mata ĩgu tĩgũre ahma boca, òpa arĩ werepũ ĩgũre:

—Mesiare Goãmũ marire taubure Goãmũ ĩgu obeodigũre bocabũ gũa, arĩpũ Andre Simore. Mesia ero majarã ya mera arĩrã, Cristo arĩrã iima.

⁴² Eropã arĩtuha ĩgu Simore Jesu pohro aĩgãmi. Īgu pohro erã ejacũ ĩagu Jesupũ Simore òpa arĩmi:

—Mũhũ Simo waĩçũgũ Jona waĩçũgũ magũ àhraa. Dohpaguere mũre Cefa waĩyegũra, arĩmi Jesu Simore. Cefa ero majarã ya mera arĩrã, Pedro arĩma. Eropigu Pedro waĩçũmi pare.

Felipere, Natanae sãre sihuñumi Jesu

⁴³ Gajinũ Jesu “Galilea yebague ina warã,” arĩmi gũare. Eropigu erogue eja ĩgu Felipere bocatĩri òpa arĩmi:

—Yũ mera majagu árĩbu arique, arĩmi Jesu.

⁴⁴ Felipepũ Betsaida majagu arĩmi. Īgu, Andre, Pedro mera yuju maca majarã arĩma. ⁴⁵ Eropigu Felipe Natanaere ahma, boca òpa arĩ weremi:

—Goãmũ dorerire Moise ĩgu gojarapũgue ĩgu weredigũre, gajirã Goãmũ yare weremuhtanirã sã erã weredigũre gũa bocabũ. Jesu Nazare majagu José magũ ĩgu ta árĩcumi, arĩmi ĩgu Natanaere.

⁴⁶ —Nazareguere ne yujugũ òagu marimi, arĩmi Natanaepũ.

—Īagu arique mũhũ, arĩmi Felipe.

⁴⁷ Eropi Natanae Jesu pohro ĩgu ejacũ ĩagu Jesupũ òpa arĩmi Natanaere: —Ihĩ dohpague arigu diaye ta òagu judio masũ gohra àhrimi. Īgũre ne gũyari mara, arĩmi Natanaepũre.

⁴⁸ Īgu eroparĩçũ peegu Natanae ĩgũre serẽpimi:

—¿Duhpigũ yũre òaro masiri mũhũ? arĩmi.

—Felipe, ĩgu mũre ĩgu sihuboro core, higuera gũa doca mũ árĩçũ ĩhabũ yũhũ mũre, arĩmi Jesu ĩgũre.

⁴⁹ Īḡu eroparīcũ Natanaepu ōpa arīmi ĭḡure daja:

—Buheḡu, diaye ta muḡu Goāmũ magu ta āhraa. Muḡu Israe masa gua opu arību āhraa, arīmi Natanae.

⁵⁰ Īḡu eroparīcũ peegu ōpa arī yuḡripu Jesu:

—Higueragu doca yu mure ĩarare masigu yure “Goāmũ magu āhraa,” arī umupeoa muḡu yure. ĩIri ta mure umupeocũ iiri? Mure yu eropa ĩara tauro Goāmũ turari mera yu iicũ ĩaguca muḡu, arīmi Jesu Natanaere.

⁵¹ Eropa arīḡu ōpa arī werenemomi:

—Diaye ta mure arīḡu iiaa. Yuḡu masu Goāmũ ĭḡu obeodigu āhraa. Ũmarogue Goāmũ yarā anyua erā yu weca erā dijaricũ, erā mūriacũ sāre ĩaguca muḡu, arīmi Jesu ĭḡure.

2

Caná waĩcũri macague erā mojoto diriri bosenuḡue Jesu ĩagũ wañumi

¹ Ũhrenu puḡru Caná Galilea arīri macague mojoto diriri bosenu arību. Eropigo Jesu pago iri wihigue arīmo. ² Jesu gua ĭḡu buherā sā erā mojoto dirirogue sihubeonirā arību. ³ Iri bosenu maja vino pehrecũ Jesu pago ĭḡure weremo:

—Dohpaguere vino pehrea wahabu erāre, arīmo igo Jesure.

⁴ Igo eroparīcũ peegu Jesu ōpa arīmi:

—Meho, ĩduhpigo irire yure wereri muḡu? Masa erā yure masiboro duhyania doḡpa, arīmi Jesu ĭḡu pagore.

⁵ Īḡu eroparīra puḡru ĭḡu pagopu mohme corerāre weremo.

—Yu magu ĭḡu dorero dopa ta ĩique m̄aa, arīmo igo.

⁶ Irisubuguere gua acawererā judio masa Goāmũ yare iimorā masare erā duḡure eropa coeniguicādorema. Eropi iri wihi seis gohra máta sorori, deco dicũri sorori arību. Iri deco Goāmũ yare iimorā erā coeri deco arību. Iri soroburire ochenta o cien litros sihajabu decore. ⁷ Eropigu erā mohme corerāre doremi Jesu:

—I soroburire deco mera pisānemo uḡtu dobopehocāque, arīmi Jesu.

Īḡu eroparīcũ erāpu ōaro uḡtu dobopehocāma iri soroburire.

⁸ Erā eropa iira puḡru Jesu erāre doremi daja:

—Dohpaguere iri decore waa aĩ, sihu bosenu iḡure tĩarā waque, arīmi.

Īḡu eroparīcũ peerā iri decore waa aĩḡā, sihu bosenu iḡure tĩama erā.

⁹ Erā tĩacũ ĭḡupu iri decore vino poyara decore ihriñami. Iri vinore “ĩNoho majare aĩḡarayuri erā?” arī pepipu ĭḡu. Īḡu eropa masibiri-querecũ ĭḡure mohme corerāpu iri vinore tĩanirāpu masima. Sihu bosenu iḡu eropa masibirinijagu, mojoto diridigũre sihubeo ¹⁰ ōpa arī weremi:

—Gajirā masa ōari decore vino decore tĩamuhtamurima. Masa erā ōaro ihrira puḡru ñequeyari vino decopure tĩama erā. Mupu ōari vino decore dihbu, puḡrugue ḡare tĩaa, arīmi sihu bosenu iḡu mojoto diridigũre.

¹¹ Caná Galilea arīri macague decore vino ĭḡu poyacũ iira ne Goāmũ turari mera ĭḡu deyoro moanugara arību. Eropa iḡu gajirāre ĭḡu turarire ii ĩhmũmi Jesu. Īḡu eropa ii ĩhmura puḡru gua ĭḡu buherā ĭḡure umupeobu.

¹² Puḡru Jesu, ĭḡu pago, ĭḡu pagu porā, gua ĭḡu buherā mera Capernaumgue sihugā wami. Erogue ejarā bajamenurigā dujabu gua.

Jesu Goāmũ wihiguere ejañumi

¹³ Pascua arīcũ gua judio masa bosenu arīboro merogā duhyanijabu. Eropigu Jesu gua mera Jerusalengue wami. ¹⁴ Erogue ejaḡu ĭḡu Goāmũ

wihigue ñajajagũ, wecuare, ovejare, bujare duarãre bocajami. Eropigũ niyeru gohrotorã erã mesarigue erã doacũ bocajami. ¹⁵ Eropa bocajagũ yuradari mera tãraridari ii, erãre árĩpehrerãre disiporogue tãranũgũ wiumi. Eropigũ niyeru gohrotorã erã ya mesarire yomemuju mehpicãmi. Erã niyeru turi sãre mehsiripicãmi. ¹⁶ Eropa iituha bujare duarãre õpa arĩmi:

—Mũa yarã bujare aĩgãque. Yũ Pagũ ya wihire doberi duari wihi iibiricãque, arĩmi Jesu erãre.

¹⁷ Īgũ eropa iicũ ĩarã gũa ĩgũ buherãpũ Goãmũ ya gojarapũ erã arĩrare guñabũ. Õpa arĩ gojanirã árĩma. “Goãmũ, mũ wihire turaro mahia. Eropa mahigũ mũ wihire ñero erã iicũ ĩagũ turaro bujawerea yũhũ,” arĩ gojarare guñabũ gũa Jesu ĩgũ buherãpũ.

¹⁸ Jesu ĩgũ eropa iira pũhrũ judio masa oparã ĩgũre serẽpima:

—¿Duhpigũ mũhũ oãre Goãmũ wihigue árĩrãre cohã wiuari? Goãmũ irire mũre iidoregũ árĩcũ Goãmũ turari mera ii deyoro moaque gũa ĩaburire, arĩma erã Jesure.

¹⁹ Erã eroparĩcũ Jesu yũhrimi:

—I wihire mũa cóãcũ, uhrẽnũ pũhrũ tuhajagũca yũhũ, arĩmi Jesu erãre.

²⁰ —Uhrẽnũ i wihire iisome mũhũ. Cuarenta y seis bojori gohra erã iira wihi ãhraa i wihi, arĩ yũhrima erã Jesure.

²¹ Jesu ĩgũ eropa arĩrare erã õaro pee masibirima. Jesu i wihire arĩgũ ĩgũ dupũ waburire arĩgũ iirimi. ²² Eropi ĩgũ sĩrira pũhrũ, ĩgũ masa mũriara pũhrũ gũa ĩgũ buherãpũ ĩgũ eropa arĩrare guñabũ. Goãmũ yare erã gojarapũre, Jesu ĩgũ werera sãre guña, “Iri diaye ta ãhraa,” arĩbũ gũa.

Árĩpehrerã erã guñarire Jesu masiñumi

²³ Pascua bosẽnũ árĩcũ Jesu Jerusalengue arĩmi. Ero ĩgũ árĩcũ masa bajarã Goãmũ turari mera ĩgũ deyoro moarire ii ĩhmucũ ĩarã ĩgũre umupeoma. ²⁴ Erã eropa umupeoquerecũ ta Jesu masa erã guñarire õaro masigũ, “Yũre eropa umupeoniguicãrãcoma,” arĩ pepibiridi arĩmi. ²⁵ ĩgũ masa erã guñarire õaro masĩmi. Eropa masigũ masa ĩgũre erã pepirire serẽpibirimi.

3

Jesu Nicodemo mera weretamuñumi

¹ Iri maca majagũ Nicodemo waĩcũgũ, judio masa oparã mera majagũ arĩmi. ĩgũ fariseo masa ya curu majagũ arĩmi. ² Eropigũ ĩgũ yuju ñami ĩgũ Jesu pohro ahri ĩgũ mera weretamupũ:

—Buhegũ, mũhũ Goãmũ ĩgũ buhedoredigũ ĩgũ obeodigũ mũ árĩcũ gũa masia. Goãmũ mũre ĩgũ itamubiricũ mũpũ ĩgũ turari mera ne deyoro moarire ne iibiriboaya. Mũhũ bajasuburi Goãmũ turari mera ii ĩhmua, arĩpũ Nicodemo Jesure.

³ ĩgũ eroparĩcũ Jesu werepũ:

—Diaye mũre arĩgũ iiaa. Ne masa dehyoagũ iro dopa dipaturi masa dehyoagũ dihta Goãmũ yagũ árĩmasimi. Mũ sã eropa ta árĩmasia, arĩpũ Jesu.

⁴ —Yaho. ¿Bugũpũ dohpa ii dipaturi masa dehyoabocuri ĩgũ? ĩgũ pago niji suhriroguere ñajaa, dipaturi masa dehyoa masiya mariboca ĩgũre, arĩpũ Nicodemo.

⁵ ĩgũ eroparĩcũ Jesu yũhripũ:

—Diaye ta arĩgu iiaa mũre. Ne masa dehyoagu iro dopa ta deco mera, Espĩritu Santo ĩgu turari mera dipaturi masa dehyoagu dihta Goãmũ yagu árĩmasimi. ⁶ Nome nijipo sã nome árĩrã, majirãgãre masa dehyoacũ iima. Espĩritu Santopũ masare Goãmũ porã árĩcũ iimi. ⁷ “Ne masa dehyoagu iro dopa ta dipaturi masa dehyoagu dihta Goãmũ yagu árĩmasimi,” yũ arĩcũ ne pee gorowerebita. ⁸ Espĩritu Santo masare Goãmũ porã ĩgu iicũ iiri miruñe iro dopa ãhraa. Miruñe iri arirogue ahraa. Iri ariro caricũ mari peea. Eropã peequererã ta iri aridirore, iri waro sãre ne masibea. Eropã ta iimi Espĩritu Santo masare Goãmũ porã ĩgu, arĩpũ Jesu Nicodemore.

⁹ —Mũ eropã arĩrire ðaro masibea, arĩpũ Nicodemo.

¹⁰ ĩgu eroparĩcũ peegu ðpa arĩpũ Jesu:

—¿Mũhũ judio masare buhegu árĩqueregu ta, duhpigu yũ arĩrire peebeari? ¹¹ Diaye mũre arĩgu iiaa. Gũa masirare, gũa ĩarare gũa werea. Gũa eropã werequerecũ ta ne mũa gũa acawererã judio masa ne peediabiribũ. ¹² I yeba majare yũ werenigui queoñaquerecũ ta “Diaye ta ãhraa,” arĩbea mũa. Eropã arĩbirã Goãmũ yare yũ werecũ sãre “Diaye ta ãhraa,” arĩsome mũa.

¹³ “Ne yujugu ãmarogue Goãmũ pohrogue wagu ne dipaturi dujarisome. Yũhũ Goãmũ ĩgu obeodigu yũ dihta ãmarogue árĩdigũ i yebaguere aribũ. Eropigu yũ dihta Goãmũ yare mũare weremasia. ¹⁴ Iribojeguere masa marirogue Moise mũrũ añare come mera erã wéadigũre yucũgu erã nugudigũgue duhsiupũ. Yucũgũgue ĩgu duhsiudiro dopa ta yũre Goãmũ ĩgu obeodigũre eropã ta yũ sãre duhsiurãcoma. ¹⁵ Yũre erã eropã iicũ árĩpehrerã yũre umupeorã árĩpehrerinũri Goãmũ mera árĩniguirãcoma, arĩpũ Jesu.

Goãmũ árĩpehrerãre mahimi, arĩ gojañumi Ñu

¹⁶ Eropã arĩtuha ðpa arĩnemopũ Jesu:

—Goãmũ árĩpehreri yeba majarãre turaro mahimi. Eropigu yũre ĩgu magũre yujugu ta árĩgũre Goãmũ obeomi árĩpehrerã yũre umupeorã peamegue erã wabiriborore. Eropirã árĩpehrerinũri Goãmũ mera árĩrãcoma erã. ¹⁷ Goãmũ yũre ĩgu magũre masare dipuwaja moadoregu obeobirimi i yebaguere. Eropigu masare peamegue wabonirãre taubure yũre obeomi.

¹⁸ “Yũre Goãmũ magũre umupeorãre ne dipuwaja moasome Goãmũ. Yũre umupeobirãpũre Goãmũ dipuwaja moadoretuhami. Masa yũre Goãmũ magũre yujugu ta árĩgũre erã umupeobirira dipuwaja, dipuwaja moagũcumi Goãmũ erãre. ¹⁹ Yũhũ Goãmũ magũ i yebaguere arigu boyoriñe ðaro ĩha masicũ iro dopa ta Goãmũ yare ðaro masicũ iiaa masare. Yũ eropã masicũ iicũ ĩarã yũre umupeobirã yũre gamebeama. Erã ñerire iiripũre turaro gahmema. Erã eropã gameri dipuwaja erãre dipuwaja moagũcumi. ²⁰ Árĩpehrerã ñerire iirã erã ñero iirire duhudiabeama. Eropirã boyoro iiriñe deyoro moaro dopa ta erã ñero iirare deyoro moari arĩrã yũre gamebeama. ²¹ Õarire iirãpũ yũre, yũ buheri sãre gahmema. Goãmũ yare erã iirire yũ ðaro deyoro moacũ guhyasĩribeama erã. Eropiro yũre boyoro iro dopa árĩgũre gahmema, arĩ werepũ Jesu.

Dipaturi Ñu waĩyegu Jesure wereñumi

²² Pũhrũ Jesu guare ĩgu buherãre Judea yebague sihugã wami. Erogu e jagũ ero majarã mera bajamenũrigã duja, Goãmũ ya árĩburire waĩyemi erãre. ²³ Ñu sã masare waĩyegu iipũ Enón waĩcũri macague. Enón waĩcũri maca Salim waĩcũri maca pohro árĩbũ. Ero wũaro dia árĩbũ. Ero eropã

árĩcũ ero majarã masare waĩyegũ iipũ Ñu. ²⁴ Erã ĩgũre peresu iiboro core Enóngue masare waĩyegũ iipũ Ñu.

²⁵ Irisubure Ñu buherã mera majarã bajamerãgã judio masa mera waĩyerire wereniguirã dũyasoñorã. ²⁶ Tuhaja erã Ñu pohrogue eja irire wereñorã.

—Buhegũ, dia Jordán waĩcũriya gajipũ masegue mũ mera árĩdigũ “Īgũ ta Cristo ta árĩgũcumi,” mũ arĩdigũpũ dohpague masare waĩyegũ iimi. Īgũ eropa iicũ árĩpehrerã ĩgũ pohrogue wahama pare, arĩñorã erã Ñure.

²⁷ Erã eroparĩcũ peegũ Ñu yũhripũ:

—Īgũ dorerire ĩgũ opacũ Goãmũ ĩgũre odi árĩmi. ²⁸ “Cristo árĩbeaa yũhũ,” yũ arĩcũ mũa peeabũ. Eropa Cristo árĩbiriqueregũ ta ĩgũ core wereyubure Goãmũ ĩgũ obeodigũ ãhraa yũhũ. ²⁹ Ōpa ãhraa iri: Mojoto diridigo igo marapũ mera árĩgo wahamo. Mojoto diridigũ mera majagũpũ diridigũ ĩgũ marapocũcũ ĩagũ ĩgũ werenicũ peegũ turaro mucubirimi. Eropigũ mojoto diridigũ mera majagũ ĩgũ mucubiridiro dopa ta yũ sã Cristo mera masa erã wacũ ĩagũ ðaro mucubiria. ³⁰ Cristopũre umupeoro gahmea masare. Yũpũre umupeobiricãro gahmea masare, arĩ yũhripũ Ñu.

Goãmũ magũ ãmarogue aridigũ ãhrimi, arĩ wereñumi Ñu

³¹ Eropa arĩtuhagũ ðpa arĩnemopũ Ñu.

—Ūmarogue aridigũ árĩpehrerã nemoro turagũ ãhrimi. Mari masa i yeba majarã ãhraa. Eropirã i yeba majare wereniguia mari. Ūmarogue aridigũpũ árĩpehrerã nemoro turagũ ãhrimi. ³² Īgũ ĩarare, ĩgũ peerare ĩgũ weremi. Īgũ eropa werequerecũ ta masa ĩgũre ne peediabeama. ³³ Ūmarogue aridigũ ĩgũ wererire masa peerãpũ, “Goãmũ diaye árĩgũ tiimi,” arĩrã iima erã. ³⁴ Ihĩ Cristore Goãmũ ĩgũ obeodigũre Espĩritu Santo ya turarire opehoñumi Goãmũ. Eropigũ ĩgũ Goãmũ ya wereniguirire wereniguimi. ³⁵ Goãmũ ĩgũ magũre turaro mahimi. Eropigũ árĩpehrerire, árĩpehrerã sãre erã opũ árĩdoremi Goãmũ ĩgũ magũre. ³⁶ Goãmũ magũre umupeorãpũ ãmũri nũcũ Goãmũ mera árĩniguicãrãcoma. Īgũ magũre tarinũgarãpũ Goãmũ pohro wasome. Eropirã ãmũri nũcũ ãmaroguere árĩsome. Eropigũ Goãmũ erãre turaro dipuwaja moagũcumi, arĩpũ Ñu masare.

4

Jesu Samaria majago mera weretamuñumi

¹ Jesu Ñu nemoro bajarã ĩgũ buherã ĩgũ opacũ, Ñu nemoro masare ĩgũ waĩyecũ fariseo masa peeñorã. ² Erã eropa peebeoquerecũ ta Jesupũ ĩgũ basi masare waĩyebirimi. Gũa ĩgũ buherãpũ masare waĩyebũ. ³ Fariseo masa erã eropa masicũ peegũ Jesupũ Judea yeba árĩdigũ Galilea yebague sihu dujaa wami gũare.

⁴ Galileague warã gũa “Samaria yebare tarigã warãca,” arĩbũ gũa. ⁵ Eropa tarigã Samaria yebague árĩri macague Sica waĩcũri macague ejabũ. Iri maca pohro iribojegue Jacobo mũrũ ĩgũ magũ José mũrũre ĩgũ ora yeba árĩyoro. ⁶ Ero Jacobo mũrũ ĩgũ deco ihrira gobe árĩbũ. Eropigũ Jesupũ yoarogue aridigũ, ĩgũ oẽtaria wagũ iri gobe pohro doajami. Irisubu ĩgũ ero doajarisubu goeri boje gohra árĩbũ. ⁷⁻⁸ Gũa ĩgũ buherãpũ macague gũa barire asũrã wara pũhrũ yujugũ ta ĩgũ erore dujadoami. Eropigo Samaria majago iri gobegue igo deco waago eracũ Jesu igore deco serẽpũ:

—Deco oque yũre, arĩpũ.

⁹ —Mũhũ judio masũ ãhraa. Yũpũ Samaria majago ãhraa. ¿Duhpigũ yũre decore serẽri mũhũ? arĩpo igo Jesure. Judio masa Samaria majarãre game ãdiabirã árĩnorã. Eropigo igo eropa arĩpo Jesure.

¹⁰ Igo eropa arĩra pũhrũ Jesu igore werepũ:

—Mũre Goãmũ ãgũ itamudiarire masigo árĩgo, mũre decore serẽgũre masigo árĩgo, mũpũ yũpũre serẽboaya. Mũ eropa serẽcũ gaji decore oboaya yũhũ mũre. Iri decopũ ojocaríniguicãcũ iiri ãhraa, arĩpũ Jesu igore.

¹¹ ãgũ eroparĩcũ peego igo yũhripo ãgũre:

—Ne mũre sorobu mara. I gobe sã ãhcãri gobe ãhraa. ¿Eropigũ i ojocaricũ iiri decore nohogue waabocuri mũhũ? ¹² Gũa ñecũ mũrũ Jacobo iribojegue majagũ mũrũ i gobere guare apimũripũ. ãgũ, ãgũ porã, ãgũ ejorã sã i decore ihrimũriñorã. “Gaji decore oboaya yũhũ,” mũ arĩgũ, ¿Jacobu tauro turagũ ãhriri mũhũ eropa arĩ pepigũ? arĩpo igo.

¹³ Igo eroparĩcũ Jesu yũhripu:

—Árĩpehrerã i decore ihrirã dipaturi ñemesiburãcoma. ¹⁴ Yaha decopũre ihrirã ne dipaturi ñemesibusome. Eropirã yaha decore ihrirã Goãmũ mera eropa árĩniguirãcoma. Mau dipagãgue eropa deco wirinigu-iro dopa ta yaha deco ne pehresome, arĩpũ Jesu.

¹⁵ ãgũ eroparĩcũ nomeopũ õpa arĩpo:

—Ne dipaturi yũ ñemesibubiriboro dopa iri decore oque yũre. Eropigo dipaturi õguere ne deco waasome, arĩpo igo.

¹⁶ Igo eroparĩcũ Jesu igore werepũ:

—Irisubu tamerare mũ marapũre sihugo waque. Sihutuha õgue arique ãgũ mera, arĩpũ Jesu igore.

¹⁷ —Marapũ marigo ãhraa yũhũ, arĩpo igo.

—Diaye ta arãa mũhũ. ¹⁸ Mũhũ cincosuburi marapũcutuharibũ. Eropigũ dohpague mũ mera árĩgũ mũ marapũ gohra árĩbeami. Eropigo “Marapũ marigo ãhraa,” arĩgo, diaye ta arãa mũhũ, arĩpũ Jesu igore.

¹⁹ ãgũ eroparĩcũ peego õpa arĩpo igo:

—Ne, Goãmũ yare weremũhtagũ ãhraa mũhũ yũ pepicũ. ²⁰ Gũa ñecũ sũmarã mũra irigũ ãtãgũgue Goãmũre umupeomũriñorã. Eropirã mũpũ judio masa “Jerusalẽngue masare Goãmũre umupeoro gahmea,” arĩmũribũ mũa judio masa, arĩpo igo.

²¹ Igo eroparĩcũ Jesu yũhripu:

—Nomeo, yũpũre peenique. Pũhrũguere irigũ ãtãgũgue, Jerusalẽngue sãre mari Pagũre umupeosome mũa. ²² Mũpũ mũa umupeorire masibea. Masare taubupũ judio masũ ãhrimi. Eropirã gũa judio masapũ gũa umupeogũre masia. ²³ Dohpagũre pũhrũgue sãre Goãmũre diaye umupeorã erã õaro pepiri mera ãgũre umupeorãcoma. Eropa mari umupeocũ gahmemi Goãmũ. ²⁴ Goãmũ dũpũ marigũ ta ãgũ árĩcũ masa ãgũre ãabeama. Eropiro ãgũre umupeori mera erã õaro pepiri mera ãgũre õaro diaye umupeoro gahmea masare, arĩpũ Jesu igore.

²⁵ ãgũ eroparĩcũ igo yũhripo:

—Mesia, “Cristo,” erã arĩgũpũ, masare taubu ãgũ ariburire masia yũhũ. ãgũ arigũ marire árĩpehrerire buhepehogũcumĩ, arĩpo igo.

²⁶ —Yũhũ ta ãhraa Cristo, arĩpũ Jesu igore.

²⁷ ãgũ eropa arĩ weretamurisubu guapũ ãgũ buherãpũ erabũ. Jesu nomeo mera ãgũ wereniguicũ ãarã ãca wacarabũ. Eropa ãcaquererã ta “¿Dohpa gahmeri mũhũ? ¿Dohpa arĩri mũhũ igore?” arĩ serẽpiñabiribũ. ²⁸ Eropigo

nomeo igo sorobure ero duhudobocã, macague waha wamo. Eja masare werego òpa arĩpo:

²⁹ —Yũ iirare werepehogũre ãarã arique mũa. ¿Ìgũ diaye ta Cristo árĩbocuri? Ìarã arique mũa, arĩpo igo.

³⁰ Igo eroparĩcũ iri maca majarã Jesure ãarã arimorã iima. ³¹ Irisubure gũa Jesu buherã ãgũre turaro badoreribũ.

—Buhegũ, baque, arĩribũ gũa.

³² —Gajiropa árĩri barire opaa yũhũ. Irire mũa masibea, arĩmi ãgũ gũare.

³³ Ìgũ eroparĩcũ peerã gũa basi òpa arĩ wereniguibũ:

—¿Gajirã ãgũre barire otuhayuri? arĩbũ gũa basi. Gũa eroparĩcũ Jesu weremi:

³⁴ —Masapũ basũama. Yũre obeodigu ãgũ gamerire iigu sũaa yũpũ.

³⁵ “Wapicũrã aberi dũhyaa mari dũca aĩboro,” pohe opũ ãgũ arĩ pepimi. Mũapũ “Goãmũ yare gũa masare wereboro dũhyania,” arĩ pepibiricãque. Diaye arĩgũ iiaa mũare. Dohpague tamerare masare wererã waque. Masare ãaque. Dohpague tamerare yũ buherire masa erã peeburibusuno árĩro tiiaa. ³⁶ Dũcare aĩrãre erã wajayero dopa ta, yaharã árĩmorãre aĩnirãre yahare buhenirãre wajayegũra yũhũ. Erã eropiira waja òaro wajayegũra erãre. Erã eropa buhecũ peerã yũ buherire peenirã yaharãpũ Goãmũ mera mũmũri nũcũ árĩrãcoma. Eropirã erãre buhemũhtanirã, pũhrũ yaharã árĩcũ iirã sã yujuropa mucubirima. ³⁷ “Yujugũ otemũhtagũ ãhrimi. Gajigupũ dũcare aĩgũ ãhrimi,” arĩmũriñorã iribojeguere. Iri diaye ta ãhraa. Erã eropa arĩdiro dopa ta yujurãyeri yahare weremũhtarã ãhriima. Gajirã yahare buhe yaharã árĩcũ iirã ãhriima. ³⁸ Pohe opũ ãgũre mohmerã erã otebirinirã árĩquerecũ ta erãre dũcare aĩdoregũ obeomi. Eropa ta masare buhemũhtabirinirã mũa árĩquerecũ ta erã yũre umupeocũ iidoremorãre obeoa mũare. Gajirãpũ erãre buhemũtatuhama. Erã buhenirãguere dipaturi buhenemorã, yaharã árĩcũ iirãca mũapũ. Eropirã buhemũhtarãpũ erã itamuro mera gajirãre yaharã árĩcũ iirãca, arĩmi Jesu gũare.

³⁹ Irisubure Samaria majago, “Yũ iira mũrãre ãgũ werepehoami,” igo arĩcũ peerã Samaria majarã bajarã Jesure umupeoma. ⁴⁰ Eropirã Samaria majarã Jesu pohro ejarã, “Gũa mera dujanique,” arĩma ãgũre. Erã eroparĩcũ gũa penũ ãgũ mera ero dujanibũ. ⁴¹ Gajirã sã bajarã Jesure peerã umupeoma. ⁴² Òpa arĩma masa nomeore:

—Nere mũ arĩrãre peerã Jesure umupeonũgarabũ. Dohpague tamerare ãgũ wereniguire gũa basi peerã ãgũre òaro umupeoa. Eropirã ãgũpũre peerã i yeba majarãre peamegue wabonirãre taubu diaye ta ãgũ árĩcũ, dohpague gũa masia, arĩma masa Samaria majagore.

Opũ magũre dorecũgũre òagũ wacũ iĩũmi Jesu

⁴³ Penũ pũhrũ Jesu gũare Galileague sihu wami daja. ⁴⁴ Neguere òpa arĩmũrimi gũare Jesu: “Goãmũ ya weremũhtagũre ãgũ ya yeba majarã ãgũre umupeobeama,” arĩmũrimi Jesu. ⁴⁵ Eropirã gũa Galileague ãgũ mera ejacũ ero majarã ãgũre òaro bocatĩrima. Ero core Jerusaléngue bosenu árĩcũ Jesu ãgũ iirare ãanirã arĩma erã.

⁴⁶ Eropi Caná Galilea árĩri macague ãgũ decore vino wacũ ãgũ iira macague waha wabũ gũa ãgũ mera daja. Caná pohro árĩri maca Capernaum waĩcũri maca opũ magũ dorecũgũ iipũ. ⁴⁷ Eropigu Jesu Judea árĩdigũ ãgũ Galileague ejari querere peepũ. Irire peegũ Jesu pohrogue eramĩ.

—Yu magu s̄irigu iiami. Eropigu ĩgure ðagu wacũ iigu arique, arĩ yojaro mera sihumi ĩgure.

⁴⁸ ĩgu eroparĩcũ peegu Jesu yuħrimi:

—Goãmu turari mera yu deyoro moarire ĩabirã, ne yure umupeobea maa, arĩmi Jesu.

⁴⁹ ĩgu eroparĩcũ peegu opu ru õpa arĩmi:

—Opu, yu magu ĩgu s̄iriboro core arique, arĩmi ĩgu Jesure.

⁵⁰ —Dujaaque. Mu magu ojocarigucumi, arĩmi Jesu.

ĩgu eroparĩcũ peegu, “ĩgu arĩdiro dopa ta ojocarigucumi yu magu,” arĩgu opu dujaa wami. ⁵¹ Eropa dujaniguigure ĩgu pohro majarã ĩgure bocatĩri wereñorã.

—Mu magu masa wahãmi, arĩ wereñorã erã ĩgure.

⁵² —¿Noho gohra abe arĩcũ ðagu wahãri ĩgu? arĩ serẽpipu ĩgu pohro majarãre.

—Cãrure goeri boje puħrugã ta nimacuri tahriabu ĩgure, arĩñorã erã ĩgure.

⁵³ Erã eroparĩcũ õpa arĩ pepipu ĩgu: “Jesu yure ‘Mu magu masa wahãmi,’ arĩ werera puħru ta nimacuri tahria waya,” arĩ pepipu opu ru. “Diaye ta arãnumi yure,” arĩgu, ĩgu arĩpehrerã ĩgu acawererã mera Jesure umupeoñorã.

⁵⁴ Jesu Judea arĩdigu Galileague ĩgu ejara puħru opu magure ĩgu ðagu wacũ ĩgu iira mera mari queocũ pesubu Goãmu ĩgu turari mera ii ĩhmumi Jesu.

5

Curimasibigure ðagu wacũ iĩnumi Jesu

¹ Puħru judio masa Goãmure gua umupeori bosenu arĩcũ gua Jesu mera Jerusalengue ejabu daja. ² Ero maca ñajari disiporo oveja waĩcũri disiporo pohro guhari gobe arĩbu. Gua judio masa ya mera Betesda waĩcũri gobe arĩbu. Iri deco gobe pohro cinco gohra tiaya mariri tari dipabu arĩbu. ³ Iri tari dipabugue bajarã dorecũrã oyarãre ĩabu. Cuiiri ĩhajabirã, curimasibirã, gõari marirã, erã iri gobe pohro oyama. Deco ñohmeborore corerã iĩñorã. ⁴ Erogue دچارigu iri gobe maja decore yujuyerisuburi ñohmecũ iipu anyu. Iri gobe maja deco ĩgu ñohmera puħru ñaja guhamuhtagupu ðagu wapu. Dohpa arĩri dorere opagu ðagu wapu. ⁵ Eropigu ero yujugu dorecũgu oyami. ĩgu treinta y ocho bojori gohra dorecũgu arĩpu. ⁶ Ero ĩgu oyacũ ĩagu ĩgu eropa yoari boje ĩgu dorecũcũ masimi Jesu ĩgure. Eropa masigu ĩgure serẽpimi:

—¿Õari dupu dore marigu arĩdiari muħu? arĩmi Jesu ĩgure.

⁷ ĩgu eroparĩcũ dorecũgu yuħrimi:

—Iri deco ñohmecũ yure decogue aĩ acugu marimi. Iri decogue yu ñajadiaquerecũ ta gajirãpu yu core yuu ñajamuhtama, arĩmi ĩgu Jesure.

⁸ —Wahgãnuģaque. Mu omasiariñere aĩ, mu guburi mera cuħrapi wahgã waque, arĩmi Jesu ĩgure.

⁹ ĩgu eroparĩcũ ta dorecũgu wahgãnuģaja ĩgu omasiariñere aĩ waha wami. Irinu Sabado gua judio masa soorinu arĩbu. ¹⁰ ĩgu eropa ðagu wadigu ĩgu omasiariñere aĩgãcũ ĩarã judio masa gua oparãpu dorecũdigure õpa arĩ wereñorã:

—Dohpagāre Sabadonꝯ mari soorinꝯ árĩquerecũ mꝯ yañe omasiariñere aĩ wahgāa mꝯhꝯ. Eropa iigꝯ mari dorerire tarinꝯgagꝯ iiaa, arĩñorã erã ïgꝯre.

¹¹ —Yũre yꝯ dorecũrre taudigꝯpꝯ õpa arãmi yũre, arĩpꝯ dorecũdigꝯpꝯ. “Mꝯ omasiariñere aĩ, mꝯ guburi mera cꝯhrapĩ wahgāque,” arãmi yũre, arĩ yũhripꝯ dorecũdigꝯ mꝯrꝯpꝯ erãre judio masa oparãre.

¹² —¿Irire mꝯre eropa arĩdigꝯpꝯ nihino āhriri ïgꝯ? arĩ serẽpiñorã erã ïgꝯre.

¹³ Ero bajarã masa erã árĩcũ ïagꝯ Jesupꝯ waha wadigꝯ arĩmi. Eropigꝯ dorecũdigꝯpꝯ ïgꝯre õagꝯ wacũ iidigꝯ ïgꝯ waĩre masibiripꝯ. ¹⁴ Pũhrꝯ Goãmꝯ wihigue gꝯa ïgꝯre bocatĩricũ Jesu ïgꝯre weremi:

—Peenique mꝯhꝯ yũre. Dohpaguere õaro dꝯpꝯcꝯa mꝯhꝯ. Ñerire iinembiricãque. Dipaturi iinemogꝯ mꝯ dorecũdiro tauro wagꝯca, arĩmi Jesu ïgꝯre.

¹⁵ ïgꝯ eropa arĩra pũhrꝯ dorecũdigꝯ judio masa oparã ïgꝯre serẽpinirã pohroque eja, werepꝯ erãre:

—Jesu waĩcꝯgꝯ yũre õagꝯ wacũ iiami, arĩ werepꝯ ïgꝯ.

¹⁶ Eropi Sabado árĩcũ Jesu dorecũgꝯre ïgꝯ dorere ïgꝯ taucũ masirã judio masapꝯ ïgꝯre ñero iinꝯgañorã. Eropirã erã ïgꝯre wejẽdiariñorã.

¹⁷ Eropa ñero erã iidiarire masigꝯ Jesupꝯ weremi erãre:

—Yꝯ Pagꝯ dohpaguere mohmenimi. Yꝯ sã eropigꝯ mohmenigꝯ iiaa, arĩ weremi ïgꝯre ñero iidiarãre.

¹⁸ ïgꝯ eroparĩcũ judio masa gꝯa oparã ïgꝯ mera turaro guarã, ero core erã arĩdiro tauro ïgꝯre wejẽdiañorã. Sabadonꝯre erã soorinꝯre ïgꝯre õagꝯ iicũ ïarã erã gũañorã. Eropa guarã Goãmꝯre ïgꝯ “yꝯ Pagꝯ,” ïgꝯ arĩcũ peerã erãpꝯ tauro gũañorã. “ ‘Yꝯ Pagꝯ,’ arĩgꝯ Jesu ïgꝯ basi ‘Goãmꝯ mera yujuro mera āhraa,’ arĩ guñacumi ïgꝯ,” arĩ pepiñorã judio masa gꝯa oparã.

Jesu “Goãmꝯ ïgꝯ obeodigꝯ āhraa yũhꝯ,” arĩ masare wereñumi

¹⁹ Eropi Jesu erãre weremi:

—Diaye mꝯare arĩgꝯ iiaa. Yũhꝯ Goãmꝯ magꝯ yꝯ gamero iigꝯ iibeaa. Yꝯ Pagꝯ ïgꝯ iirare ïagꝯ irire iiaa. ²⁰ Yꝯ Pagꝯ yũre ïgꝯ magꝯre mahimi. Eropigꝯ ïgꝯ iirare yũre ii ïhmupehomi. I dohpaguere ïgꝯ turari mera yꝯ iira tauro ïgꝯ gajire iidoregꝯcumi yũre. ïgꝯ eropa iidorecũ ïgꝯ turari mera ii ïhmugꝯca ïgꝯre yũhꝯ. Eropa yꝯ ii ïhmucũ ïha ɯcarãca mꝯa. ²¹ Yꝯ Pagꝯ sĩrinirãre ïgꝯ masuro dopa ta yꝯ sã yꝯ gamerãre masugꝯra. ²²⁻²³ Ne yꝯ Pagꝯpꝯ masa erã ñeri iira dipuwaja, ïgꝯ basi dipuwaja moagꝯ moabeami. Yũpꝯre irire erã ñeri iira dipuwaja dipuwaja moabure apimi. Erã ïgꝯre umupeodiro dopa ta yꝯ sãre umupeoborore eropa apimi. Eropirã yũre ïgꝯ magꝯre umupeobirã yꝯ Pagꝯ sãre umupeobea mꝯa. ïgꝯ āhrimi yũre obeodigꝯ, arĩmi Jesu.

²⁴ Eropa arĩtuha õpa arĩ werenemomi:

—Diaye mꝯare arĩgꝯ iiaa. Yꝯ wereniguirire peerã yũre obeodigꝯre umupeorã ɯmuri nꝯcꝯ ɯmarogue eropa árĩniguiçãrãcoma. Eropigꝯ erãre dipuwaja moasome yũhꝯ. Eropirã erã peamegue wabonirã tarirãcoma.

²⁵ Diaye ta mꝯare arĩgꝯ iiaa. Peamegue wamorã yũre Goãmꝯ magꝯre erã peeburisubu dohpague āhraa. Pũhrꝯ sãre erã yũre peerãcoma daja. Eropa peerã peenũrũrãpꝯ Goãmꝯ mera eropa árĩniguirãcoma. ²⁶ Goãmꝯ yꝯ Pagꝯpꝯ erãre eropa árĩniguiçã iigꝯ āhrimi. Eropigꝯ yũre ïgꝯ magꝯre erãre eropa árĩniguiçã iibure arĩdoremi ïgꝯ yũre. ²⁷ Eropigꝯ yũhꝯ masꝯ

Goãmũ ĩgũ obeodigũ árĩcũ ĩgũ masare dipuwaja moadorerire apimi yũre. ²⁸ Ire peerã, pee Ʃcabiricãque mũa. Gajinũguere árĩpehrerã sĩrinirã masa goberigue árĩrã yũ wereniguicũ peerãcoma. ²⁹ Eropa pee wahgãrã õarire iinirã mũa Ʃmũri nũcũ Goãmũ mera árĩmorã masa mũriarãcoma. Neri iinirã mũrapũ ñerire erã iira dipuwaja peamegue warãcoma, arĩ weremi Jesu.

³⁰ Eropa arĩtuha õpa arĩ werenemomi:

—Yũ gamero ne gajinore iibea. Ne yũ basi yũ gamero iibea. Yũre obeodigũ ĩgũ gamero dopa ta iiaa. Eropigũ ĩgũ arĩdiro dopa ta dipuwaja moaa. Eropigũ masare yũhũ dipuwaja moagu diaye ta iiaa. ³¹ “Yũhũ Goãmũ magũ ĩgũ obeodigũ ãhraa,” yũ basi arĩ werecũ, “Mũ wereniguiri ne diaye árĩbeaa,” arĩboca mũa. ³² Gajigũ ãhrimi yũre weregu. ĩgũ Goãmũ ãhrimi. ĩgũ yũre werera diaye ta ãhraa. Irire yũ õaro masia. ³³ Mũa gajirãpũre Nũre yũre serẽpidore obeobũ. Eropigũ ĩgũ sã diaye ta weremi mũare. ³⁴ Masare yũre “Goãmũ ĩgũ obeodigũ ãhrimi,” arĩ weremorãre amabeaa yũpũ. Eropa amabiriqueregu ta Nũ masũ ĩgũ árĩquerecũ ta “Yũre diaye ta weremi,” arãa. Mũa yũre umupeoburire, mũa peamegue wabonirã mũa tariburire yũre ĩgũ werera “Diaye ta ãhraa,” arĩ weregu iiaa. ³⁵ Nũ mũare buhemãhtagũ bajamenũrigã buhemi mũare. ĩgũ eropa buhecũ peerã bajamenũrigã mucubiriribũ mũa. ³⁶ Nũ yũ árĩricũrere weremi mũare. ĩgũ wereri mera yũ árĩricũrere masiquererã yũ iirire ĩarã tauro masirãca. Goãmũ yũ Pagũ ĩgũ turari mera ĩgũ yũre iidorerare dohpague iigu iiaa. Ire yũ iicũ ĩarã diaye ta Goãmũ ĩgũ obeodigũ yũ árĩcũ masirãca mũa. ³⁷ Eropiro yũ Pagũ yũre obeodigũ ĩgũ basi yũhũ ĩgũ obeodigũ árĩrere arĩ weremi mũare ĩgũ yare erã gojarapũgue. ĩgũ eropa arĩ werequerecũ ta ĩgũ wereniguirire ne peebeaa mũa. Eropi mũa ĩgũre ne ĩabeaa. ³⁸ Yũre Goãmũ ĩgũ obeodigũre mũa ne peediabeaa. Eropirã mũa ne Goãmũ yare gamebeaa. ³⁹ Goãmũ yare erã gojarapũre mũa õaro buhea. Eropa buherã “Gũa ipũre buherã Ʃmũri nũcũ Goãmũ mera eropa árĩniguirãca,” arãa mũa. Iripũ ta yũre werea. ⁴⁰ Iripũ yũre werequerecũ ta mũrapũ yũre gamebeaa. Ʃmũri nũcũ Goãmũ mera mũa árĩniguiburire yũhũ ogũ árĩquerecũ yũre gamebiribũ mũa, arĩ weremi Jesu erãre.

⁴¹ Eropa arĩtuha õpa arĩnemomi:

—Yũre masa erã umupeorire amabeaa yũhũ. ⁴² Eropa amabiriqueregu ta Goãmũre mũa mahibiricũ masia yũhũ. ⁴³ Goãmũ yũ Pagũ ĩgũ dorero dopa ta yũ arĩquerecũ ta mũa yũre gamebeaa. Gajigũpũre Goãmũ ĩgũ obeobiridigũ ĩgũ árĩquerecũ ta ĩgũpũre gamerãca mũa. ⁴⁴ Gajirã masa mũare erã umupeocũ gahmea mũa. Goãmũ mũa mera ĩgũ mucubiririre gamebeaa mũa. ĩgũ dihta Goãmũ gohra ãhrimi. Eropa gamebirã yũre peebeaa mũa. Yũre umupeobeaa mũa. ⁴⁵ Mũare yũ Pagũguere ne weresãsome yũhũ. Irire pee masique mũa. Moise ĩgũ gojarapũpũ mũare weresãroca. “Iripũ maja dorerire iipehorã, Goãmũ pohro warãca mũa,” arĩripũpũ mũare weresãroca. ⁴⁶ Moise ĩgũ gojarapũ yũpũre weremũhtayoro. Eropirã iripũre õaro umupeorã yũ sãre umupeoboaya mũa. ⁴⁷ Moise ĩgũ gojarapũre mũa õaro peebirã, yaha wereniguiri sãre peesome mũa, arĩmi Jesu erãre.

6

*Cinco mil Ʃmare masare bajarã gohrare bari oñumi Jesu
Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17*

¹ Eropa ĩḡu buhera p̄hr̄u Galilea waĩc̄uri ditaru gajip̄u masegue ḡua Jesu mera taribuja wab̄u. Galilea ditaru ta Tiberia waĩc̄ub̄u. ² Ero core Galilea yeba Jesu dorec̄ur̄are ĩḡu ðar̄ã ĩḡu iic̄ũ masa ĩanir̄ã ár̄ĩma. Er̄ã eropa ĩanir̄ã ár̄ĩr̄ã Jesu ĩḡu taribujac̄ũ ĩar̄ã masa bajar̄ã ĩḡure nur̄usia taribujama. ³ Eroḡue eja, ḡua ĩḡu buher̄ã ĩḡu mera ut̄ãḡugue mur̄ia, doab̄u. ⁴ Irin̄u Pascua waĩc̄uri bosenu ár̄ĩboro judio masa bosenu ár̄ĩboro meroḡã d̄ahyab̄u. ⁵ Eroḡue doaḡu, Jesu masa bajar̄ã ĩḡu pohro er̄ã aric̄ũ ĩhabeomi. Eropa ĩhabeoḡu Felipere ser̄epimi Jesu:

—¿Oã masa er̄ã baburire nohogue as̄ur̄ac̄uri mari? ar̄ĩ ser̄epimi.

⁶ Jesu ĩḡu basi ĩḡu iiburire masiquereḡu ta Felipere ser̄epi ĩami, “¿Dohpa ȳhriḡuc̄uri?” ar̄ĩḡu. ⁷ ĩḡu eropa ser̄epic̄ũ Felipep̄u ȳhrimi:

—Doscientos niyerup̄uri waja mera mari as̄uquerec̄ũ ta, masare yu-jur̄ayerire mutariḡã barire mari guerequerec̄ũ ta ne sihajasome, ar̄ĩmi Felipe Jesure.

⁸ ḡua mera majaḡu Andrep̄u Simo Pedro paḡu maḡup̄u Jesure weremi.

⁹ —Cinco pan dipuru, per̄ã wai ih̄ĩ majiḡu oh̄o opami. Iri pan dipuruḡã ĩḡu opaquerec̄ũ ta masap̄u bajar̄ã gohra ãhr̄ima. Eropiro i meroḡã bari ne sihajasome, ar̄ĩmi Andre.

¹⁰ —Masare doadoreque m̄ua, ar̄ĩmi Jesu ḡuare ĩḡu buher̄ãre.

Ero mutariḡã taac̄uro ár̄ĩb̄u. ḡua doadorec̄ũ masa ár̄ĩpehrer̄ã doajapehrea wama taa weca. Ũma dihtare queoc̄ũ cinco mil gohra ár̄ĩma.

¹¹ Er̄ã eropa doajac̄ũ ĩaḡu Jesup̄u panre aĩ Goãm̄ure “Ōhaa,” ar̄ĩmi. Eropa ar̄ĩtuha ḡuare ĩḡu buher̄ãre gueredoremi. ĩḡu eropa gueredorec̄ũ ḡup̄u er̄ã doar̄ãre guere wahḡãb̄u. Per̄ã wai s̄ãre aĩ guere wahḡãb̄u. Ár̄ĩpehrer̄ãre er̄ã sihajaro barire guereb̄u. ¹² Eropir̄ã masa er̄ã yapic̄ũ ĩaḡu Jesu ḡuare doremi:

—Er̄ã ba d̄aharire aĩque. Eropir̄ã iri barire ne dedeosome, ar̄ĩmi.

¹³ ĩḡu eropar̄ic̄ũ ḡup̄u cinco pan dipuru d̄ahyarare ḡua gameneoc̄ũ doce p̄uri gohra wirib̄u. ¹⁴ Eropir̄ã masa Jesu Goãm̄u turari mera iri deyoro moariñere ĩḡu iic̄ũ ĩar̄ã ðpa ar̄ĩma:

—Diaye ta ãhraa. Ih̄ĩ Goãm̄u ya wereniguiḡu i yebague aridiḡu mari corediḡu ta ãhr̄imi, ar̄ĩma er̄ã.

¹⁵ Eropir̄ã er̄ã Jesure er̄ã op̄u ár̄ĩbure acudiarima. Jesu irire masiḡu dipaturi yujuḡu ta ut̄ãḡugue waha wami.

Jesu deco weca curiñumi

Mt 14.22-27; Mr 6.45-52

¹⁶ Ñamicague ḡua ĩḡu buher̄ã dihta ditarugue buhab̄u. ¹⁷ Eroguere buhaja dohodirugue ñaja, Capernaum waĩc̄uri macague taribujab̄u. ḡua eropa taribujac̄ũ ñamigue ár̄ĩb̄u. Eropiḡu Jesu ḡua pohroḡue arinibirimi dohpa. ¹⁸ Miruñe turaro aric̄ũ ḡua taribujariyaguere p̄ãḡuri wahḡãb̄u. ¹⁹ Cinco kilómetros gohra ḡua taribujara p̄hr̄u Jesu ḡua pohroḡue ar̄ĩmi. Deco weca nigui wahḡãric̄ũ ĩab̄u ḡua ĩḡure. Eropa ḡua pohro ĩḡu aric̄ũ ĩar̄ã ḡua ḡuib̄u. ²⁰ ḡua ḡuic̄ũ ĩaḡu ĩḡu ḡuare weremi:

—Ne ȳure ĩha uc̄abiric̄aque. Guñaturar̄ã ár̄ĩque. Ȳuh̄u ta ãhraa, ar̄ĩmi Jesu.

²¹ ĩḡu eropar̄ic̄ũ peer̄ã ḡua ĩḡure mucubiriri mera bocat̄iri ñajadoreb̄u. ĩḡu ñajara p̄hr̄uḡã ḡua wara yebaguere taribujab̄u.

Masap̄u Jesure amañuma

22-24 Gajinũ masa ero dujanirãpũ gamenerenũgañorã daja Jesure corerã. Iri ñamire gũa yaru mera gũa dihta taribujacũ ñanirã árĩma erã. Jesu gũa mera ïgũ wabiricũ sãre ñanirã árĩma erã. Eropa gamenererã Jesure bocabiriñorã. Bocabiri ero pohro Tiberiague ariri gasi tuhajacũ ñañorã. Jesu Goãmũre “Õhaa,” arĩ, masare ïgũ bari guerediro pohroñarigue árĩyoro. Eropirã Jesu gũa sã maricũ ñarã, iri gasigue ñaja, Capernaumgue gũare nũrusia taribujajama. Jesure ahma nũrusiagãrã iima erã.

Yũhũ ojocaririre ogũ, bari iro dopa árĩgũ ãhraa, arĩ wereñumi Jesu masare

25 Ditarure taribuja, gũa árĩroque eja, Jesure bocajanijarã erã serẽpima ïgũre:

—Buhegũ, ¿dohpárĩcũ ahrari mũhũ õguere? arĩ serẽpima erã ïgũre.

26 Erã eropa arĩ serẽpicũ, Jesu erãre weremi:

—Diaye arĩgũ iiaa mũare. Deyoro moarire yũ iiquerecũ ta yũpũre umupeobeaa mũa. Yũre umupeobiriquererã ta yũre ahmaa mũa. Yũ mera pagari baha, mũa yapinirã árĩrã yũre amagãrirã iiaya daja. 27 Bari ne árĩniguibeaa. Pũhrũ pehrea wahaa iri. Eropirã irire eropa amaniguibiricãque. Gaji bari gajiropa árĩri baripũre amaque mũa. Iri barire amarã mũri nũcũ Goãmũ mera árĩrãca. Eropiro iri bari tamera ne pehrebeaa. Iri barire yũhũ masũ Goãmũ ïgũ obeodigũ mũare ogũra. Goãmũ yũ Pagũ yũre irire odoregũ ãhrimi. ïgũ obeodigũ yũ árĩrĩre ñhmutuhami mũare, arĩmi Jesu.

28 ïgũ eroparĩcũ erã serẽpima ïgũre:

—¿Goãmũ iidorerire iimorã dohpa iirãcuri gũa? arĩ serẽpima erã.

29 —Ire Goãmũ mũare iidoremi: “Yũre ïgũ obeodigũre umupeoque,” arĩ doremi Goãmũ, arĩmi Jesu.

30 ïgũ eroparĩcũ peerã erã õpa arĩma:

—Goãmũ ïgũ obeodigũ mũ árĩgũ ïgũ turari mera ii ñhmuque gũare mũre gũa õaro umupeoborore. ¿Ñehenore iibocuri mũhũ? 31 Mari ñecũ sumarã mũrague iribojegue majarã masa marirogue mana waĩcuri dipurure bamũriñorã. Goãmũ yare erã gojaripũgue õpa arĩ wereyoro: “ïgũ erãre mũmaro maja dijuri barire omũripũ erã baburire,” arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue. ¿ïgũ eropa iidiro dopa ta iigũ iiri mũ sã? arĩma erã.

32 Erã eroparĩcũ Jesu weremi erãre:

—Diaye mũare arĩgũ iiaa. Moisepũ iri mũmaro maja barire mũa acawererãre obiriñumi. Yũ Pagũpũ mũmaro maja barire diaye maja barire mũare ogũ ãhrimi. 33 Goãmũ ïgũ bari mũmaro dijari árĩpehreri yeba majarãre ojocaririre omasia, arĩmi Jesu.

34 —Opũ, mũmũri nũcũ iri barire oque gũare, arĩma erã.

35 Erã eroparĩcũ peegũ Jesu weremi erãre:

—Yũpũ ojocaririre ogũ bari iro dopa árĩgũ ãhraa. Mari ya barire barã matagã ta oaboa wahaa mari. Ihriri sãre mari ihrira pũhrũgã ta ñemesibua daja. Yũre gamegũpũ, yũre umupeogũpũ, ne oaboabigũ ñemesibubigũ iro dopa ïgũ õaro árĩri ne pehresome ïgũre. 36 Mũapũ yũre ñaquererã ta umupeonibeaa dohpa. Irire ta mũare wererabũ yũhũ.

37 Árĩpehrerã yũ Pagũ yarã árĩmorãre ïgũ aĩnirãpũ yũre gamerãcoma. Eropigũ yũre gamerãre ne cóãsome yũhũ. 38 Mũmarogue arigũ yũ gamero iigũ arigũ iibiribũ. Yũre obeodigũ ïgũ gamero dopa ta iigũ aribũ. 39 Ita árĩbũ yũre obeodigũ ïgũ gameri gohra: Árĩpehrerã yaharã árĩmorã yũre

Īḡu onirāre yu dedeobiricū gahmemi. Yure obeodigū pehrerinū árīcū erāre yu masucū gahmemi. ⁴⁰ Árīpehrerā yure Goāmū magure ĩarā, yure umupeorā umuri nucu ĩḡu mera erā árīcū gahmemi yu Pagū. Eropigū pehrerinū árīcū erāre masugura, arīmi Jesu.

⁴¹ “Yuhū umarogue ariri bari iro dopa árīḡu āhraa,” ĩḡu arīcū peerā judio masa gūa oparāpū ĩḡu mera guarā, erā basi Jesure ñero arī wereniguima.

⁴² —¿Ihī Jesu José magū árībeari? ĩḡu pagū, ĩḡu pago sāre mari masia. ¿Eropa árīqueregū ta duhpigū “Umarogue aribū,” arī wereniguiri ĩḡu? arī guama erā.

⁴³ Erā eroparīcū peegū Jesu weremi erāre:

—Mūa basi yure ñero arī wereniguibiricāque. ⁴⁴ Yu Pagū yure obeodigupū masare yure gamecū iimi. ĩḡu eropiibiricū masapū yaharā árīmasibiriboñuma. Pehrerinū árīcū yaharāre masugūca yuhū. ⁴⁵ Goāmū ya weremuhtanirāpū ōpa arī gojañuma: “Goāmū erāre buhegūcumi,” arī gojañuma. Árīpehrerā yu Pagū ĩḡu buherire peerā ĩḡure yuhirā yure gahmema. Eropirā yaharā āhrima.

⁴⁶ “Yu Pagūre ne yujugū masū ĩabeami. Yuhū Goāmū ĩḡu obeodigū dihta yu Pagūre ĩabu. ⁴⁷ Diaye arīḡu iiaa mūare. Yure umupeogū árīpehrerinūri yu Pagū mera árīniguigūcumi. ⁴⁸ Yūpū ojocaririre ogū bari iro dopa árīḡu āhraa. ⁴⁹ Mūa ñecu sūmarā mūrague masa marirogue manare bamuriñorā. Eropa irire baquererā ta sīria wañorā. ⁵⁰ Umarogue ariri baripure masū bagū ne sīrisome. ⁵¹ Yuhū umarogue ariri bari ojocaririre ori bari iro dopa árīḡu āhraa. I barire bagū umuri nucu yu Pagū mera eropa árīniguigūcumi. I bari ojocaririre ori bari iro dopa árīri yu dūpū ta āhraa. Árīpehreri yeba majarā Goāmū mera eropa erā árīniguiburire yu dūpūre ogūra. Eropa ogū sīrigūca, arīmi Jesu.

⁵² ĩḡu eroparīcū peerā judio masapū ōpa arī wereniguima erā basi:

—¿Ihī dohpa ii ĩḡu dūpūre baburi ogūcuri? arīma erā erā basi.

⁵³ Erā eroparīcū peegū Jesu weremi:

—Diaye arīḡu iiaa mūare. Yuhū Goāmū ĩḡu obeodigū āhraa. Yu dūpūre babigū, yu dire ihribigū Goāmū mera árīsome. ⁵⁴ Yu dūpūre bagūre, yu dire ihrigūre, pehrerinū árīcū masugūra. ⁵⁵ Yu dūpū diaye ta bari gohra iro dopa āhraa. Yu di diaye ta ihriri gohra iro dopa āhraa. ⁵⁶ Yu dūpūre bagū yu dire ihrigū yu mera mucubiriri mera árīniguigūcumi. Eropigū yuhū ĩḡu mera mucubiriri mera árīniguigūca. ⁵⁷ Yu Pagū yure obeodigū eropa árīniguicāmi. Eropa árīniguigū yu sāre eropa árīniguicū iimi. Eropirā yure eropa árīniguigūre masa barā, Goāmū mera umaroguere eropa árīniguirācoma erā sā. ⁵⁸ Ita āhraa umarogue ariri bari. Mari ñecu sūmarā mūra erā bara mūra iro dopa árībeaa i bari. Erāpū iri barire baquererā ta sīria wañorā. I baripure bagū umaroguere eropa árīniguicāgūcumi, arīmi Jesu.

⁵⁹ Capernaum judio masa gūa buheri wihi Jesu buhegū, eropa weremi.

Jesu ĩḡu buherire peerā umarogue eropa árīniguirāca mari, arī gojañumi
Ñu

⁶⁰ ĩḡu eropa wereniguicū peerā bajarā gūa watope árīrā Jesure gamerā, ĩḡure nurūsiānirā ōpa arī wereniguima:

—I buheri diasā āhraa. Eropirā mari peediabiriñaria, arī wereniguima erā erā basi.

⁶¹ Erã eroparĩcũ Jesupũ erã wereniguirire masimi. Eropa masigu ĩgu erãre serẽpimi:

—¿I buherire peerã guari mũa? ⁶² ¿Yũhũ masũ Goãmũ ĩgu obeodigu umarogue dujaa wacũ dohpa wabocuri mũa? ⁶³ Masũ ĩgu sĩporãre opagu ojocarimi. ĩgu dũrupũ ĩgure ojocaricũ iibeaa. Masure ĩgure ĩgu sĩporã ojocaricũ iro dopa ta yũ buheripũ mũare Goãmũ mera eropa árĩniguicũ iiaa. ⁶⁴ Gajirã mũa mera majarã ne yũre umupeobeama, arĩmi Jesu.

Negohraguere Jesu ĩgure umupeobiribonirãre masituhajapũ. ĩgure ĩhaturirãre wiabu sãre mata masituhapũ. Eropa masigu “Gajirã mũa mera majarã yũre umupeobeama,” arĩmi Jesu guare.

⁶⁵ Eropa arĩtuhaja õpa werenemomi:

—Õpa arĩ wererabũ mũare. “Yũ Pagupũ masare yũre gamecũ iimi. ĩgu eropa iibiricũ masapũ yaharã árĩmasibiriboñuma,” mũare arĩrabũ, arĩmi Jesu.

⁶⁶ ĩgu eropa arĩ buhecũ peerã bajarã Jesure gamenirã mũa ĩgure cohã, ĩgu mera dipaturi wabirima. ⁶⁷ Erã eropa iicũ ĩagu Jesu guare doce ĩgu buherãre serẽpimi:

—¿Mũa sã yũre cóãcãrãcuri? arĩ serẽpimi guare.

⁶⁸ ĩgu eroparĩcũ Simo Pedro yũhrimi ĩgure:

—Opũ, guare gajigu buhegu marimi. Mũ buherire peerã Goãmũ mera eropa árĩniguirãca guã. Mũ buheri dihta irire werea guare. ⁶⁹ Eropirã guã mũare umupeoa. Eropa mũhũ õagu, Goãmũ magũ ĩgu obeodigu mũ árĩcũ guã masia. Eropirã mũare cóãsome guã, arĩmi Simo Pedro Jesure.

⁷⁰ ĩgu eroparĩcũ peegu Jesu weremi guare:

—Yupũ mũare doce majarãre beyebũ. Yujugu mũa mera majagu watĩ yagu árĩbu ãhrimi, arĩmi guare ĩgu buherãre.

⁷¹ Eropa arĩgu Judare Simo Iscariote magure arĩgu iimi. Judapũ doce guã mera majagu Jesure ĩhaturirãre wiabu arĩmi.

7

Jesu pagũ porã ĩgure peediabiriñuma

¹ Pũhrũ guã mera Jesu Galilea yeba curigu wami. Judea yeba majarã judio masa ĩgure wejẽdiañorã. Erã eropa wejẽdiacũ masigu ĩgu iri yebare wabirimi. ² Judio masa mũta wirigã guã iiburinũ bosenu merogã dũhyabũ.

³ Eropirã Jesu pagũ porã ĩgure werema:

—Judeague bosenure ĩagu waque. Ero mũ yarãre deyoro moarire ii ĩhmuquũ waque mũhũ. ⁴ Masare deyoro moarire ii ĩhmudiagu mũre dibubiricãro gahmea. Deyoro moarire iigu árĩgu árĩpehrerã erã ĩhuro iique, arĩma erã.

⁵ ĩgu pagũ porã árĩquererã ta Jesure “Goãmũ magũ ãhrimi,” arĩbirima. Eropirã eropa arĩma erã ĩgure. ⁶ Erã eropa arĩra pũhrũ Jesu weremi erãre:

—Masa yũre erã õaro masiburisubu dũhyania dohpa. Mũapũ bosenure ĩadiarã waque. ⁷ Ero majarã mũare ĩhaturibeama. Yũpũre erã ñeri iirare yũ werecũ yũre ĩhaturima. ⁸ Mũa seyaro bosenu árĩcũ waque. Yũpũre yũ waburisubu dũhyania dohpa. Eropigu yũpũ bosenure ĩagu wanibeaa dohpa, arĩmi Jesu erãre.

⁹ Eropa arĩgu ĩgu Galilea dujami.

Mũa wirigã erã iirinũri bosenu árĩcũ wañumi Jesu Jerusalengu

¹⁰ Bosenugue Jesu ïgu pagu porã erã wara pũhrũ Jesu sã gũa mera erã pũhrũ wami. Eropa wagu masa erã ïabiririsubu wami. ¹¹ Bosenu árĩrã judio masa gũa oparã ïgũre amañorã:

—¿Nohogue árĩcuri ïgu? arĩ serẽpiñorã.

¹² Eropirã masa bajarã Jesure werewuañorã. Gajirã, “Ïgu òagu añhrimi,” arĩñorã. Gajirãpũ, “Ïgu ñegũ añhrimi. Masare gũyagu añhrimi,” arĩ werewuañorã.

¹³ Eropa arĩquererã judio masa gũa oparãre gũirã, masa erã ïabirogue Jesure werewuañorã.

¹⁴ Gũa erogue ejara pũhrũ bosenu deco Jesu Goãmũ wihigue ñajaja buhemi. ¹⁵ Ïgu eropa buhecũ judio masa uca wa òpa arĩma:

—¿Ihĩ buherogue buhebigũ arĩqueregũ ta duhpigu òaro masipehori ïgu? arĩma erã ïgũre.

¹⁶ Erã eroparĩcũ Jesu weremi erãre:

—Yũ buheri yaha wereniguri arĩbeaa. Yũre obeodigu ya wereniguri ipũ añhraa i buheri. ¹⁷ Goãmũ gamerire iidiarã yũ buherire “Goãmũ wereniguri ta añhraa,” arĩ masirãcoma. Yũ buheri yaha wereniguri dihta arĩbiricũ sãre masirãcoma. ¹⁸ Yujugũ ïgu gamero ïgu masiri mera buhegu arĩgu “Yũ dihtare umupeoque,” arĩgu añhrimi ïgu. Yũre obeodigupũre mũa umupeocũ gahmea yũrũ. Yũ eroparĩcũ peerã, “Diaye ta wereniguimi ïgu. Ne gũyabeami,” arĩ masirãca mũa.

¹⁹ “Goãmũ dorerire Moise mũrũpũ apimũriñumi mũare. Ïgu eropa apiquerẽcũ ta mũa arĩpehrerã iri dorerire ne yũhribeaa. ¿Duhpirã yũre wejẽdiari mũa? arĩmi Jesu judio masare.

²⁰ —Mũ goroweregũ añhraa. Mũre wejẽdiarã marima, arĩ yũhrima erã Jesure. Erã eroparĩcũ Jesu yũhrimi:

²¹ —Yũhũ soorinũ yujusubu Goãmũ ïgu turari mera dorecũgũre ïgu dorere yũ cóãcũ mũa ïha uca wabũ. ²² Mari ñecũ sũmarã iribojegue majarãpũ erã dũpũre merogã gasirogãre wiri aĩrã erã arĩdiro dopa ta Moise wiridoreñumi. Ïgu eropa dorecũ majirãgãre ocho nũri erã masa dehyoara pũhrũ soorinũ arĩquerecũ ta erã dũpũre merogã erã gasirogãre wiri aĩmũria mũa. ²³ Mari soorinũ arĩcũ majirãgãre erã dũpũre merogã gasirogãre wihria mũa Moise doreri iimorã. ¿Mũa sã soorinũ irire iiquererã ta irinũ dorecũgũre yũ taucũ duhpirã yũ mera guari mũa? ²⁴ Yũ iirare mũa òaro masibiriboro core, yũre ñero pepibiricãque. Mũa òaro masira pũhrũ yũre mũa ñero pepicũ diaye ta arĩroca, arĩmi Jesu.

Jesu negohraguere ïgu aridirore wereñumi

²⁵ Ïgu eropa arĩ werera pũhrũ bajamerãgã Jerusalén majarã òpa arĩ wereniñorã:

—¿Ihĩ mari oparã erã wejẽdiagũ arĩbeari? ²⁶ Eropigu ïgũre erã wejẽdiaquerecũ ta arĩpehrerã masare buhegu iimi ïgu. Eropirã ïgũre wejẽdianirã arĩquererã ta eropa ïacãma. Eropa ïacãrã ïgũre “Ïgu diaye ta Cristo Goãmũ ïgu obeodigu añhrimi,” ¿arĩ pepibocuri oparãpũ? Maripũ masia. Cristo arĩbiribocumi. ²⁷ Ihĩ Jesu ïgu aridirore gũa masia. Cristopũ ïgu arĩcũ ïgu aridirore masiya mara. Eropigu Cristo gohra arĩbeami Jesu, arĩ werewuañorã erã Jerusalén majarã.

²⁸ Erã eropa arĩrãre masigu, Jesu òpa turaro busũro werenigui buhemi Goãmũ wihi:

—Yũre òpa arĩ pepia mũa: “Ïgũre masia gũa. Eropirã ïgu aridiro sãre masia,” arĩ pepiraa mũa yũre. Mũa eropa arĩ pepiquererã ta yũ gamero

aribirabũ. Yũre obeodigũ gohrare masibea mũa. Yũre obeodigũ diaye árĩgũ, diaye iigũ àhrimi. ²⁹ Īgũ ta yũre obeomi. Eropigũ ĩgũ pohroge aribũ. Eropigũ yũhũ ĩgũre masia, arĩmi Jesu judio masare.

³⁰ Īgũ eroparĩcũ peerã ĩgũre ñeadiarima. Erã eropa ñeadiaquerecũ ta Jesu ĩgũ ñero tariburisubũ árĩbiriyo dohpa. Eropirã erã ĩgũre ñeamasibirima. ³¹ Gajirã masapũ bajarã ĩgũre umupeoma. Ōpa arĩma:

—“Cristo bajasuburi Goãmũ turari mera deyo moarire ii ĩhmuğucumi,” erã arĩ werediro dopa ta ihĩ Jesupũ bajasuburi Goãmũ turari mera ii ĩhmumi. Árĩpehrerã gajirã tauro Goãmũ turari mera ii ĩhmumi ĩgũ. Eropigũ Cristo Goãmũ ĩgũ obeodigũ ta àhrimi Jesu, arĩma Jesure ne umupeonũgarãpũ.

Fariseo masa Jesure peresu iidoreñuma

³² Masa Jesure eropa arĩ wereniguicũ peerã pahia oparã, fariseo masa mera Jesure ñeadorerã obeoriñorã surarare.

³³ Eropigũ Jesu masare ōpa arĩmi:

—Bajamenurigã mũa mera árĩnigũca. Eropigũ puhruñarigã yũre obeodigũ pohro wagũca. ³⁴ Yũ árĩborore mũa wamasibea. Eropirã yũre amaquererã ta ne bocasome mũa, arĩmi Jesu masare.

³⁵ Īgũ eroparĩcũ peerã erã judio masa ōpa arĩ wereniguiñorã:

—¿Ihĩ eropa arĩgũ nohogue wagũcuri mũa pepicũ? ¿Griego masa pohroge judio masa wasirinirã pohroge erã árĩri macarigũ Griego masaguere buhegũ wabocuri ihĩ? ³⁶ “Yũ árĩborore mũa wamasibea. Eropirã mũa yũre amaquererã ta ne bocasome,” ĩgũ arĩgũ ¿dohpa arĩronore ĩgũ eropa arĩri? arĩ wereniguiñorã judio masa erã basi.

Ojocaricũ iriyarire wereñumi Jesu

³⁷ Bosenu ojogorocarinũ irinu guhyadiarinũ gohra árĩro iibũ. Irinu Jesu ero nigui, turaro mera weremi masare:

—Ñemesiburã decore turaro gamero dopa árĩrã umuri nũcũ Goãmũ mera turaro árĩdiarã yũre serẽque. Mũa eropa serẽcũ ĩgũ yarã árĩdoregũra mũare. ³⁸ Yũre umupeorãre ōpa arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue: “Erã sĩporãrigũere ojocaricũ iiri deco eropa árĩniguicãroca,” arĩ gojañuma, arĩ turaro weremi Jesu masare.

³⁹ “Erã sĩporãrigũere ojocaricũ iiri deco eropa árĩniguicãroca,” arĩgũ “Yũre umupeorã Espĩritu Santore oparãcoma” arĩgũ iimi Jesu. Īgũ umarogue ĩgũ mũrianibiricũ dohpa Espĩritu Santopũ arinibirimi dohpa erãre.

Judio masa dũca wariñuma pe curu

⁴⁰ Jesu ĩgũ eroparĩcũ peerã, masa bajarã ōpa arĩ wereniguima:

—Ihĩ diaye ta Goãmũ yare weremuhtagũ mari coredigũ ta àhrimi, arĩ wereniguima.

⁴¹ Ōpa arĩma gajirã sã:

—Ihĩ Cristo marire taubu àhrimi, arĩma.

Gajirãpũ ōpa arĩma:

—Cristo árĩgũ Galilea majagũ árĩsome ĩgũ. Ihĩ Jesupũ ero majagũ ta àhrimi. ⁴² Cristo Davi mũrũ pãrami gajisubũ majagũ arigũ árĩbocumi. Eropigũ Davi ya maca mũraro Belén waĩcũri maca masa dehyoagũcumi Cristopũ. Eropa ta arĩ werea Goãmũ yare erã gojarapũ. Ihĩ Jesupũ Belén macague masa dehyoabiripũ. Eropigũ ĩgũ Goãmũ ĩgũ obeodigũ Cristo gohra árĩbeami, arĩrima erã.

⁴³ Eropirã Jesure peenirã gajirã umupeo gajirãpũ umupeobirã árĩnjarã game dũca warima pe curu. ⁴⁴ Eropirã bajamerãgã Jesure ñeadiarima. Eropa ñeadiaquererã ta ãgũre ñeabirima.

Judio masa oparã Jesure ne umupeobiriñuma

⁴⁵ Eropirã surara pahia oparã pohrogue fariseo pohrogue dujaa wañorã daja. Erã dujacũ ãarã erã surarare serẽpiñorã:

—¿Duhpirã Jesure ñeagãribirari mũa? arĩñorã.

⁴⁶ —Ígũ òatariaro wereniguigu ãhrami. Gajirã ãgũ iro dopa wereniguirã ne marima, arĩ yũhriñorã surara erãre.

⁴⁷ Erã eroparĩcũ fariseo masapũ òpa arĩ wereñorã:

—¿Mũare ãgũ gũyacũ, “Diaye ta arĩgũ iimi,” arãri mũa sã? ⁴⁸ Mari oparã Jesure ne umupeobeama. Gũa sã eropirã ãgũre umupeobea. ⁴⁹ Oã masa Goãmũ dorere Moiserẽ ãgũ apirare masibeama. Eropa masibirã árĩrã Jesure umupeoma. Erã eropa umupeori dipuwaja mari Pagũ Goãmũ erãre dipuwaja moagũcumĩ, arĩñorã fariseo masa.

⁵⁰ Nicodemo fariseo masũ Jesure weretamugũ ejadigũ ero árĩpũ erã mera. Erã eroparĩcũ peegũ òpa arĩpũ ãgũ erãre:

⁵¹ —Jesu ãgũ ñero iirare masibeaa mari. Eropa masibirã ãgũ marire wereboro core ãgũre dipuwaja moamasibeaa mari. Eropa masibiriquererã ta ãgũre dipuwaja moarã, mari ya dorere tarinũgarã iiaa mari, arĩpũ Nicodemo erãre.

⁵² Ígũ eroparĩcũ peerã òpa arĩ yũhriñorã erã:

—¿Mũa sã ãgũ iro dopa ta Galilea majagũ ta ãhriri? Goãmũ ya erã gojarapũre buhepehoque. Eropa buhegũ, “Goãmũ yare weremũtagũ ne yujugũ Galilea majagũ marimi,” arĩ masigũca mũhũ, arĩ yũhriñorã erã Nicodemore.

⁵³ Erã eropa arĩra pũhrũ erã ya wirigue dujaa wañorã.

8

Ɔmũ mera ñero iidigore judio masa oparã dipuwaja moadiariñuma

¹ Jesupũ ãgũ seyaro utãgũgue Olivo waĩcũdigũgue waha wami. ² Gajinũ Goãmũ ya wihigue gũa wabũ daja. Jesu ejacũ ãarã masa bajarã ãgũ pohro gamenerema. Erã gamenerecũ ãgũpũ doanijagũ erãre buhenũgapũ. ³ Ígũ eropa buhero watope judio masa buherã, fariseo masa mera irĩ wihigue nomeore aĩ ñajajama. Igo marapũcũquerego gajigũ mera igo ñero iicũ bocajañorã erã igore. Eropa bocajarã igore Goãmũ wihigue aĩ ñajama erã igore dipuwaja moadorerã. Aĩ ñajatuha árĩpehrerã gũa ãaro igore duhu nuguma. ⁴ Duhunugu òpa arĩma Jesure.

—Buhegũ, igo marapũcũgo árĩquerego gajigũ mera ñero iigo iicũ bocajabũ. ⁵ Moise dorere òpa ãhraa: “Ɔmũ mera ñero iidigore utã mera dea wejẽcãque,” arĩyoro Goãmũ doreri. ¿Mũca dohpa arĩ pepiri ire? arĩ serẽpima erã Jesure.

⁶ Jesu ãgũ ñero wereniguicũ peediarã iirima erã ãgũre weresãmorã. Erã eropa serẽpiquerecũ ta Jesupũ muhmusiu dija, yebague ãgũ mujusĩru mera gojami. ⁷ Eropigũ erã eropa serẽpiniguicũ peegũ Jesupũ wahgã doaja, erãre weremi:

—Mũa mera majagũ ñero iibigũ árĩgũ igore utã mera deanũgaporo, arĩmi Jesu.

⁸ Eropa arĩtuha dipaturi muhrisiu dija, yebague gojami daja. ⁹ Irire peerã igore aĩ ñajarinirãpũ erã ñeri iirare guñarã, erã tĩrãpũ wiria wamũhtama.

Erã pũhrũ erã mera majarã sã wiriapehrea wama. Eropigo nomeo dihta Jesu pohro dujanugamo. ¹⁰ Eropigu Jesu wahgã doaja, igore serẽpimi.

—¿Nohogue ãhriri erã? ¿Mũre dipuwaja moadianirã mariri dohpague? arĩmi igore.

¹¹ —Marima, opu, arĩ yũhrimo igo.

—Yũ sã dipuwaja moabeaa mũre. Waque. Eropigo ñerire iinemobiricãque, arĩmi Jesu igore.

Jesu i yeba majarãre boyoro iro dopa Goãmũre masicũ iimi, arĩ gojañumi
Ñu

¹² Dipaturi Jesu iri wihigue árĩrãre weremi:

—Boyoro iro dopa yũhũ i yeba majarãre Goãmũre masicũ iiaa. Yũre umupeogu Goãmũ mera eropa árĩniguicãgucumi. Eropigu ãgu boyorogue árĩgu dopa ta ðarire guñagucumi. Eropigu ãgu ñerire guñadiabeami, arĩ weremi Jesu.

¹³ Ñgu eroparĩcũ peerã fariseo masapu ðpa arĩma.

—Mũhũ mũ basi mũ árĩricũre eropa arĩ wereniguimaacãgu iiaa. Mũ ðpa arĩ wereniguri ne waja mara, arĩma erã Jesure.

¹⁴ Erã eroparĩcũ Jesu yũhrimi:

—Yũhũ, yũ aridirore masia. Yũ waboro sãre masia. Mũapu ne irire masibea. Eropigu yũ basi yũ árĩricũre werequeregu iri yũ werera diaye ta ãhraa. ¹⁵ Mũa sihajaro mũa sã ãara dihtare masia mũa. Eropirã mũa yũre werewũaa. Yũhũ mũa iro dopa ta werewũabeaa. ¹⁶ Masa erã árĩricũre ãagu yũhũ yujugu ta ãhamasibea. Yũ tamera yũre obeodigu mera masia. Eropigu yũhũ masa erã árĩricũre diaye ta ãha masia. ¹⁷ Mũare doreri erã gojarapũ ðpa arĩ werea: “Masa perã erã yujuro mera erã werecũ erã wereri diaye ta ãhraa,” arĩ were gojañuma. ¹⁸ Yũre weregu mera gũa perã ãhraa. Yũhũ, yũ árĩricũre werea. Eropigu yũ Pagũ sã weremi yũre. Ñgu ta ãhrimi yũre obeodigu, arĩmi Jesu.

¹⁹ —¿Nohogue ãhriri mũ Pagũ? arĩ serẽpima erã.

—Yũre mũa masibea. Yũ Pagũ sãre masibea. Yũre masirã, yũ Pagũ sãre masiboaya, arĩ yũhrimi Jesu erãre.

²⁰ Jesu erãre buhegu eropa arĩ wereniguimi Goãmũ wihigue erã niyeru apiri comoro pohro. Ñgu ñero tariburisubu ejabiribu dohpa. Eropirã erã mera ãgu árĩquerecũ ta ãgũre ñeabirima.

Yũ waboroguere mũapu wamasisome, arĩñumi Jesu

²¹ Dipaturi masa mera gũa árĩrisubu Jesu erãre weremi daja:

—Yũ aridirogue wagũca. Yũ wara pũhrũ yũre amarãca mũa. Yũ waboroguere mũapu wamasisome. Eropirã mũa ñeri dipuwajacurã sĩrirãca, arĩ weremi Jesu.

²² “Yũ waboroguere mũapu wamasisome,” ãgu arĩcũ peerã,

—¿Ihĩ ãgu basi wejẽ sĩrigũcuri eropa arĩgu? arĩma judio masa erã basi.

²³ Erã basi erã eroparĩcũ Jesu weremi erãre:

—Mũapu i yeba majarã ãhraa. Yũpu umaro majagu ãhraa. I yeba dehyoanirã ãhraa mũapu. Umarogue aridigu ãhraa yũpu. ²⁴ Mũare yũ árĩricũre yũ werecũ “Diaye árĩbeaa,” mũa arĩrã, mũa ñeri dipuwajacurã sĩrirãca mũa. Eropigu “Mũa ñeri dipuwajacurã sĩrirãca,” arĩrabũ mũare, arĩmi Jesu erãre.

²⁵ —¿Noano ãhriri mũhũ? arĩ serẽpima erã.

—Neguere yũ mũare arĩdiro dopa ta ãhraa yũhũ. ²⁶ Mũare yũ wereburi wũaro duhyania. Eropiro mũa ñeri dipuwajare mũare yũ wereboro wũaro

dũhyaa dohpa. Eropigu yũre obeodigũre yũ peerare i yeba majarãre werea. Īgu werera diaye ta ãhraa, arĩmi Jesu erãre.

²⁷ “Yũre obeodigu,” ĩgu arĩcũ peerã “Mari Pagu arĩcumi,” arĩ pepibirima erã. ²⁸ Erã eropa arĩ pepibiricũ ĩagu Jesu weremi erãre:

—Yũre masure Goãmu ĩgu obeodigũre mua crusa mera pabia aĩ wahgũ nugurãca. Mua eropa iirã, “Īgu Goãmu ĩgu obeodigu ta ãhrimi,” arĩ masirãca yũre. Eropirã yũ gamero dopa ta iibigu yũ arĩrire masirãca. Eropirã yũ Pagu ĩgu yũre ĩgu buherã dihtare weregu yũ arĩcũ sãre masirãca mua. ²⁹ Eropigu yũre obeodigũpũ yũ mera ãhrimi. Īgu gamerire umũri nũcu iiniguia. Eropigu ĩgu yũre ne cóãbeami, arĩmi Jesu.

³⁰ Īgu eroparĩcũ peerã masa bajarã ĩgũre umupeoma.

Goãmu porãre, ñerire iirã sãre wereñumi Jesu

³¹ Eropirã gajirã judio masa Jesure umupeoma. Eropigu Jesu erãre weremi:

—Yũ dorerire ipehorã arĩrã, diaye ta yũ buherã ãhraa mua. ³² Eropirã diaye ta masirãca mua. Diaye arĩrire masirã, ñero iirire duhumasirãca. Eropirã pohro majarã wiunirã iro dopa arĩrãca mua, arĩmi Jesu erãre.

³³ Īgu eroparĩcũ peerã erã õpa arĩ yũhrima daja:

—Gũapũ iribojegue majagu mũru Abrahã pãramerã arĩturiarãgue ãhraa. Eropirã ne gajirã pohro majarã arĩbeaa gua. Eropigu “Pohro majarã wiunirã iro dopa arĩrãca,” arĩgu ¿dohpa arĩgu eropa arĩri mũhu? arĩ serẽpima erã Jesure.

³⁴ Erã eroparĩcũ peegu Jesu õpa arĩmi erãre:

—Diaye mũare arĩgu iiaa. Arĩpehrerã ñerire iirãpũ erã ñeri iirire duhumasibeamã. Eropiro iri ñeripũ erãre dorea. Eropa arĩrã arĩrã pohro majarã iro dopa ãhrima erã. ³⁵ Pohro majagũpũ ĩgu opu magũ iro dopa arĩbeami. Doreri opabeami. Iri wihi majagu magũpũ umũri nũcu diaye ta ĩgu pagu doreri opami. ³⁶ Yũhu Goãmu magũ ãhraa. Eropigu ĩgu doreri opaa. Eropirã mua ñerire yũ duhucũ iinirã arĩrã diaye ta ñerire duhunirã arĩrãca mua. ³⁷ Abrahã mũru pãramerã arĩturiarã mua arĩcũ masia. Eropa arĩquererã ta yũ wereripũre peediabeaa mua. Eropirã yũre wejẽdiaa mua. ³⁸ Yũ Pagu ĩgu yũre masicũ iirare werea mũare. Yũ eropa werequerecũ ta mua pagu ĩgu doreripũre iiaa mua sã, arĩmi Jesu erãre.

³⁹ —Abrahã mũru iribojegue majagu gua pagu mũru arĩmũripũ, arĩ yũhrima erã.

Erã eroparĩcũ Jesu yũhrimi:

—Abrahã mũru porã arĩrã ĩgu iidiro dopa ta iiboaya mua. ⁴⁰ Goãmu yũre diaye ĩgu wererire mũare yũ werequerecũ ta yũre wejẽdiaa mua. Abrahã mũrupũ ne eropa iibiridi arĩmi. ⁴¹ Mua pagu ĩgu iidiro dopa ta iiaa mua, arĩmi Jesu erãre.

Īgu eroparĩcũ erã yũhrima:

—Mojoto diribiridigo porã arĩbeaa gua. Yujugu ta ãhrimi gua pagu. Īgu ta ãhrimi Goãmu, arĩma erã.

⁴² Erã eroparĩcũ Jesu yũhrimi:

—Goãmu mera majagu arĩdigũ ta õguere aribũ yũhu. Eropirã Goãmu mua Pagu ĩgu arĩcũ yũre mahiboaya mua. Yũ gamero aribiribũ yũ tamera. Yũ Pũ Goãmu ĩgu obeocũ aribũ õguere. ⁴³ ¿Duhpirã yũ wereniguirire peebeari mua? Yũ wererire yujuro bojebeaa mua. Eropirã peebeaa mua. ⁴⁴ Mua pagũpũ watĩ ãhrimi. Eropirã watĩ ĩgu gameripũre iidiaa mua. I yeba negohraguere arĩnũgacũgue, dohpague sãre ĩgu masare

wejēgu āhrimi. Īgure diaye maja ne mara. Eropigu ĩgu ne diaye majare wereniguibeami. Īgu negohraguere guyanugadigu árĩmi. Eropigu ĩgu eropa guyaniguigu árĩgu, guyarire weremi. ⁴⁵ Yurpu diaye majare werea mũare. Eropa yu werecũ peebeaa mũa. ⁴⁶ “Mũhu ñero iigu āhraa,” arĩmasibeaamũa yure. ¿Diaye mũare yu werequerecũ ta duhpĩrã peebeari mũa? ⁴⁷ Goãmũ porãpũ ĩgu wereniguirire peema. Īgu porã árĩbirã ĩgu wereniguirire peebeama, arĩmi Jesu erãre.

Abrahã mũru ĩgu árĩboro core Cristo arĩmũhtatuhañumi

⁴⁸ Īgu eroparĩcũ peerã judio masa ĩgure õpa arĩma:

—“Mũhu Samaria majagu āhraa. Eropigu watĩ mera goroweregũ āhraa mũhu,” gũa arĩra diaye ta āhraa, arĩma erã Jesure.

⁴⁹ Erã eroparĩcũ peegũ õpa arĩ yũhrimi Jesu:

—Goroweregũ árĩbeaa yũhu. Yu Pagure umupeoa. Mũarpu yure umupeobea. ⁵⁰ Yure masa erã umupeorire amabeaa yũhu. Yu Pagurpu yure umupeocũ gahmemi masare. Īgu tamera yu árĩricũre õaro ĩha masigu eropa ta umupeodoremĩ. Eropigu yu Pagu erã yure gamebiriri dipuwaja, dipuwaja moagũcumi. ⁵¹ Diaye mũare arĩgu iiaa. Yu dorerire iigu mũari nũcu Goãmũ mera eropa árĩniguicãgũcumi, arĩmi Jesu.

⁵² Īgu eroparĩcũ peerã õpa arĩma erã:

—Dohpague tamerare mũ watĩ mera goroweregũ árĩcũ gũa õaro masia. Abrahã mũru sĩria wañumi. Goãmũ yare weremũhtanĩrã sã sĩria wañuma iribojegue. Eropigu “Yu dorerire iigu mũari nũcu Goãmũ mera eropa árĩniguicũcumi,” arĩgu, ¿dohpa arĩgu eropa arĩri mũhu? ⁵³ ¿Gũa ñecu mũru tauro turari mũhu? Īgu, Goãmũ ya weremũhtanĩrã sã sĩria wañuma iribojegue. ¿Mũru nihino āhriri eropa arĩ wereniguigu? Mũ eropa arĩro dopa árĩbeaa mũhu, arĩma erã.

⁵⁴ Erã eroparĩcũ peegũ Jesu werenemomi:

—Yũhu yu basire umupeodoreri duhpĩburi árĩbeaa. Yu Pagurpu yure umupeodoregũ āhrimi ĩgu. “Gũa Pagu” mũa arĩgurpu yu Pagu ta āhrimi. ⁵⁵ Mũarpu yu Pagure ne masibea. Yũhu ĩgure masia. “Īgure masibea,” arĩgu mũa iro dopa ta guyaricũgu árĩboaya yũhu. Diaye ta ĩgure masia. Eropigu ĩgu dorerire iiaa. ⁵⁶ I yebaguere yu árĩboro coregue mari ñecu mũru Abrahã mũru masimũhtatuhamũriñumi yure. Eropa masigu ĩgu mucubirimũriñumi, arĩmi Jesu.

⁵⁷ Īgu eroparĩcũ erã yũhrima:

—Abrahã mũru iribojegue majagu āhrimi. Mũru cincuenta bojori opanibea. ¿Eropigu mũhu ĩgu mũrũre duhpĩgu ĩha masiboyuri? arĩma judio masa ĩgure.

⁵⁸ —Diaye mũare arĩgu iiaa. Abrahã ĩgu árĩboro core yurpu árĩmũhtatuhabũ, arĩmi Jesu erãre.

⁵⁹ Īgu eroparĩcũ peerã erã utãyerire aĩ ĩgure deadiarima. Erã eropa deadiaquerecũ ta Jesurpu Goãmũ wihigue árĩdigũ duhri wiria wami.

9

Cuirĩ ĩhajabigũre õaro ĩagu wacũ iĩñumi Jesu

¹ Jesu gũa ĩgu buherã mera mague tariarã gajigũre cuirĩ ĩhajabigũre bocajabũ. Īgu ne masa dehyoagũgue ta cuirĩ ĩhajabigũ arĩrpu. ² Gũa sã ĩgure ĩarã serẽpĩbũ Jesure.

—Buhegu, ¿ihĩ duhpigu cuiiri ñhajibigu masa dehyoayuri? ¿Ñerire iimuriyuri eropa wagu? ¿O ñgu pagu sumara erã ñero iira dipuwaja eropa wayuri ñgu? arĩ serẽpibu gua Jesure.

³ Gua eroparĩcũ peegu òpa arĩ yũhrimi:

—Ihĩ ñgu pagu sumara sã erã ñerire iira sã ñgure cuiiri ñhajibiricũ iibeaa. Goãmũpũ ñgure cuiiri ñhajibiricũ iimi. ñgure ñacũ iibu masare ñgu turarire ii ñhmuburire apimi Goãmũ. ⁴ Yũre obeodigu ñgu apirare yũre iiro gahmea dohpaguere. Ñamiguere mari mohmemasibiro dopa ta pũhrũgue yũre obeodigu ñgu apirare iimasibeaa yũhũ. ⁵ I yebaguere i yeba majarãre Goãmũre masicũ iiaa, arĩmi Jesu.

⁶ Eropa arĩtuha yebague disico ehomepimi. ñgu disico ehomepirare nicu mera mohmore nijagu, cuiiri ñhajibigũre ñgu cuirire sũmi. ⁷ Eropa sũgu òpa arĩmi Jesu:

—Siloé waĩcũri gobegue mũ cuirire coegu waque, arĩmi Jesu. Siloé ero majarã ya mera arĩrã obeora gobe arĩrã iima.

Jesu ñgu cuiiri coedoredigũpũ waha, coetuhaja, cuiiri ñagũgue dujajapũ ñgu ya wihigue. ⁸ ñgu dujajacũ ero majarã ñgure ñañorã. Ero core niyeru serẽdigũ ñgu árĩcũ ñanirã ñgure òpa arĩñorã erã basi:

—¿Ihĩ sohõ árĩdigũ niyeru serẽdoadigu árĩbeari? arĩñorã erã.

⁹ —Ñgu ta ãhrimi, arĩñorã gajirã.

—Ñgu árĩbeami. Eropa árĩbiriqueregu ta ñgu iro dopa ta bejagu ãhrimi, arĩñorã gajirã.

Erã eroparĩcũ peegu cuiiri ñhajibiridigũpũ òpa arĩpũ:

—Ñgu ta ãhraa yũhũ, arĩpũ erãre.

¹⁰ ñgu eroparĩcũ masa ñgure serẽpiñorã:

—¿Cuiiri ñhajibiridigu árĩdigũ dohpa ii ñhari mũhũ? arĩ serẽpiñorã erã ñgure.

¹¹ —Jesu waĩcũgu disicore nicu mera mohmore yũ cuirire sũami. Yũre sũtuhaja “Siloé waĩcũri gobegue mũ cuirire coegu waque,” arãmi yũre. ñgu eroparĩcũ coegu ejabũ yũhũ. Eropa yũ coera pũhrũ yũ cuirire òaro dehyoabũ yũre, arĩ werepũ ñgu masare.

¹² —¿Mũre eropa iidigu nohogue árĩcũri ñgu? arĩñorã erã.

—Ûba. Noho árĩgu árĩcũmi, arĩpũ ñgu

Cuiiri ñhajibiridigũre fariseo masa serẽpiñuma

¹³ Eropa arĩ wereniguituha erã cuiiri ñhajibiridigũre fariseo masa pohrogue aĩ ejañorã. ¹⁴ Irinũ Jesu dihta nicure mohmore cuiiri ñhajibigũre òagu iiranũ Sabadonũ árĩbũ. Irinũ gua soorinũ árĩbũ. ¹⁵ Eropirã fariseo masapũ ñgure serẽpiñorã daja.

—¿Dohpa ii ñhari mũhũ? arĩ serẽpiñorã erã.

—Nicu mera yũ cuirire sũami. Eropigu yũ cuirire coera pũhrũ ñhaa yũhũ, arĩ werepũ ñgu erãre.

¹⁶ —Ñgu mari soorinũ mari mohmedobiririnũre mohmeami. Eropigu ñgu Goãmũ yagu árĩbeami, arĩñorã gajirã fariseo masa.

Gajirãpũ òpa arĩñorã:

—Ñerire iigu árĩgu òpa ñre òagu wacũ iimasibeami. Eropigu ñgu òagu árĩbocũmi, arĩñorã gajirã Jesure.

Eropirã erã, erã basi pe curu dũca wariñorã. ¹⁷ Eropirã dipaturi erã cuiiri ñhajibiridigũre serẽpinemoñorã daja.

—¿Mũre mũ cuirire òaro iidigũre dohpa arĩ pepiri mũhũ Jesure? arĩñorã erã ñgure.

—Īḡu diaye ta Goām̄u yare weremuhtagu āhrimi, arīpu cuiiri ihajabiridigupu.

¹⁸ Negohraguere judio masa ōpa arī pepiriñorā. “Ihī cuiiri ihajabiridigū árībeamī,” arī pepiriñorā. Eropa arī pepirā cuiiri ihajabigū pagū sūmarāre sihubeoñorā erā. ¹⁹ Sihubeo īḡu pagū sūmarāre serēpiñorā fariseo masa oparā.

—¿Ihī diaye ta mū magū āhriri? ¿Mata īḡu cuiiri ihajabigū masa dehyoari? ¿Diaye ta cuiiri ihajabiridigū árīquereḡu dohpa ii ihari dohpaguere? arī serēpiñorā erā īḡu pagū sūmarāre.

²⁰ —Ihī ḡua magū ta āhrimi. Eropigū mata cuiiri ihajabigū masa dehyoami īḡu. ²¹ Irire masiquererā ta īḡu ĩarare, īḡure ĩacū iidigū sāre masibea ḡua. ḡua magūre serēpique. Buḡu āhrimi īḡu. Īḡu basi weremasimi īḡu, arīñorā īḡu pagū sūmarā.

²² Judio masa oparā ero coreguere ōpa arītuhañorā:

—“Jesu ta Cristo mari taubu āhrimi,” arīrāre mari buheri wirigūe ñajadoresome ḡua, arīmuriñorā judio masa ḡua oparā.

Erā eroparīcū peenirā cuiiri ihajabigū pagū sūmarāpu judio masa oparāre ḡui arīñorā. ²³ Eropa ḡuirā “Buḡu āhrimi īḡu. Īḡure ta serēpique,” arīñorā erā judio masa oparāre.

²⁴ Pūhrū judio masa oparā dipaturi cuiiri ihajabiridigūre sihubeoñorā. Sihubeo ōpa arīñorā īḡure:

—Goām̄u mera diaye wereque mūhū. Jesure īḡu ñeri iigū īḡu árīcū ḡua masia. Eropigū diaye wereque ḡuare, arīñorā judio masa cuiiri ihajabiridigūre.

²⁵ Erā eroparīcū peegu ōpa arī yūhrīpu īḡu:

—Jesure īḡu ñeri iigū īḡu árīcū masibirica yūhū. Yujuñe ta masia yūhū. Iribojeguere cuiiri ihajabigū arīmuriḡu yūhū. Dohpaguepūre ĩhaa yūhū. Iri dihtare masia yūhū, arī yūhrīpu cuiiri ihajabiridigupu erāre.

²⁶ —¿Dohpa iiari īḡu mūre? Mū cuirire ihajadoreḡu dohpa iiari īḡu mūre? arī serēpiñorā erā daja.

²⁷ —Irire ta mūare weretuharabuḡu yūhū. Yū eropa arī werequerecū ta mūa ne peediabeaa yūre. ¿Dohpa iidiarā yū dipaturi werecū peediari mūa? ¿Mūa sā īḡu buherā árīdiari? arīpu īḡu erāre.

²⁸ Īḡu eroparīcū peerā erā īḡure turiñorā.

—Mūhū Jesu buheḡu āhraa. ḡuapu Moise buherā āhraa. ²⁹ Diaye ta Goām̄u Moisere wereniguimuriñumi. Jesure obeodigūre ḡua masibea, arīñorā erā cuiiri ihajabiridigūre.

³⁰ Erā eroparīcū yūhrīpu īḡu:

—¿Īḡure obeodigūre mūa masibiricū, yūre ĩacū iidigū árīḡu Goām̄u īḡu obeodigū árībiribocuri īḡu? ³¹ Goām̄u ñeri iigūre īḡu serērire peebeamī. Iri tamerare mari masia. Ñerire iigūre peebiriquereḡu ta Goām̄ure umupeogūre, īḡu dorerire iigūre īḡu serērire peemi Goām̄u. ³² Negohraguere i yeba árīnūḡacūguere, mata masa dehyoagūḡe ta cuiiri ihajabigūre ne yujugūpūre ihajacū iigū marimuriḡu. ³³ Eropigū Jesu Goām̄u īḡu obeodigū árībigū yūre ĩacū iibiriboñumi, arīpu īḡu erāre.

³⁴ Erāpu ōpa arī yūhriñorā:

—Mūhū mata ñegu árīmuriya. ¿Eropa árīquereḡu ta ḡuare buheri mūhū? arīñorā judio masa oparā.

Eropa arītuha erā īḡure cohā wiuñorā.

Jesu yare gamebirā cuiiri ihajabirā iro dopa āhrima, arī wereñumi Jesu

³⁵ Eropigu cuiiri ihajabigure erã cohã wiurare Jesu peemi. Eropa peegu cuiiri ihajabiridigure gua bocajacũ, igure serëpimi.

—¿Masure Goãmũ igu obeodigure umupeori mũhũ? arĩmi Jesu.

³⁶ —Opũ, ¿noa ãhriri igu? Igure masigu umupeogũra, arĩmi cuiiri ihajabiridigupũ Jesure.

³⁷ —Igure ihatuhabũ mũhũ. Dohpaguere mũ mera wereniguigu igu ta ãhraa yũhũ, arĩmi Jesu cuiiri ihajabiridigure.

³⁸ —Opũ, mure umupeoa yũhũ, arĩmi cuiiri ihajabiridigupũ.

Eropa arĩgu igu Jesu pohro mereja igure umupeomi.

³⁹ Igũ eropa umupeocũ ãagu õpa arĩmi Jesu masare:

—Õarã, ñerã sã erã iirare masicũ iibu aribũ yũhũ. Cuiiri ihajabirã erã ãabiro dopa ta yũ Pagure masibirã ãhrima. Eropa masibirãre yũ Pagure masicũ iigu aribũ yũhũ. “Gua õaro masia,” arĩ pepinirã sãre õaro erã masibirirare masicũ iigu aribũ yũhũ, arĩmi Jesu.

⁴⁰ Igũ eroparĩcũ peerã bajamerãgã fariseo masa igure õpa arĩma:

—“Cuiiri ihajabirã erã ihamasibiro dopa ta masibea mũ sã,” ¿arĩri mũhũ guare? arĩma fariseo masa Jesure.

⁴¹ Erã eroparĩcũ Jesu õpa arĩmi:

—“Cuiiri ihajabirã erã iha masibiro dopa ta diaye õaro masibea gua,” mũ arĩcũ dipuwaja mariboya. “Gua õaro masirã ãhraa,” mũ arĩrã ãhraa. Eropirã yũre peediabirira dipuwaja mũare dipuwaja ãhraa dohpaguere, arĩmi Jesu erãre.

10

Oveja ihadibugũ queoriñere wereñumi Jesu

¹ Pũhrũ queoriñe mera werenigui queogu buhebu õpa arĩmi Jesu guare gajirã masa sãre:

—Diaye arĩgu iiaa mũare. Oveja diburi sãriro disiporo ñajabigupũ gajipugue ñajagupũ yajari masũ ãhrimi. ² Disiporo ñajagupũ ovejare ihadibugũ ãhrimi. ³ Disiporo coregu disiporo pãgũmi ovejare ihadibugũ igu ñajariborore. Ovejare ihadibugũ eracũ igu wereniguirire peerã ãhrima igu oveja. Erãre sihugu, erã waĩ mera sihubeomi igu. Eropigu erãre sãrirogu arĩrãre sihu wiuniguimi disiporogue. ⁴ Igũ yarãre arĩpehrerãre sihu wiu erãre mũhtanugajami. Ovejapũ igu wereniguirire masirã, igure nũrusiama. ⁵ Gajigure erã masibigure nũrusiabeama erã. Eropirã gajirã erã wereniguirire peerã, gũi omagã wahama, arĩmi Jesu masare.

⁶ Iri igu werequerecũ ta irire peerã masibirima erã.

Jesu ovejare õaro ihadibugũ iro dopa igũ yarãre õaro ihadibumi

⁷ Eropigu dipaturi Jesu erãre gua sãre weremi daja:

—Diaye mũare arĩgu iiaa. Ovejare diburi sãriro disiporo iro dopa ãhraa yũhũ. ⁸ Arĩpehrerã yũ core arinirã guyarire buherã yajari masa iro dopa ãhrima. Erã eropa arĩquerecũ ta oveja iro dopa arĩrã yaharãpũ gajirãre ne pee wahgãbeama. ⁹ Yũ ovejare diburi sãriro disiporo iro dopa ãhraa. Iri disiporo ñajarã iro dopa ta ãhrima yũre umupeorã. Eropigu erãre peamegue wabonirãre taugũra. Ovejare cãhmotari sãriro erã cãhmotaro dopa ta yũ taunirãre cãhmotagũca. Eropirã erã gamerire oparãcoma, arĩmi Jesu.

¹⁰ Eropa arĩtuha õpa arĩnemomi:

—Muare guya buherã ovejare yajari masa iro dopa ahrima. Gajirã yajadiarã wejediagãrma. Oveja iro dopa arĩrã yaharã arĩpehrerinuri Goãmũ mera arĩcũ iigu aribũ yũpũ. Eropigu yaharã umari nucũ erã õaro arĩcũ iibu aribũ yũpũ. ¹¹ Ovejare õaro ñhadibugũ iro dopa arĩgu ahraa yũhũ. Ovejare õaro ñhadibugũ sĩribu arĩqueregu ta ñgu ovejare cãhmotaniguigucumi. Yaharã Goãmũ mera erã eropa arĩniguiburire sĩrigũca. ¹² Ñgu mohmeri masũpũ õaro ovejare ñhadibugũ arĩbeami. Eropirã oveja ñgu yarã arĩbeama. Eropigu nũgu majagu diaye ovejare ñeagu ñgu aricũ ñagu ñgu mohmeri masũpũ ovejare cóacã güi omagã wahami. Ñgu eropa cohãpigãra pũhrũ, nũgu majagu diaye ñgu ovejare ñgu ñeacũ ñarã ovejapũ omasirigã wahama. ¹³ Ñgu mohmeri masũpũ ñgu wajatari dihtare gahmemi. Eropigu ñgu ovejare õaro ñhadibudiabeami, arĩmi Jesu.

¹⁴ Eropã arĩtuha õpa arĩnemomi queoriñe mera:

—Ovejare õaro ñhadibugũ iro dopa ahraa yũhũ. Eropigu yaharãre masia yũhũ. Eropirã yaharã sã yũre masima. ¹⁵ Eropã ta yũ Pagũ sã yũre masimi. Eropigu yũ sã yũ Pagũre masia. Yaharã Goãmũ mera erã arĩniguiburire sĩrigũca. ¹⁶ Gajirã oveja gajĩ sãriro majarã iro dopa arĩrã gajirã masa sã yaharã arĩrãcoma. Erã sãre aĩguca. Eropirã yũ wereniguirire pee wahgãrãcoma erã sã. Eropirã yaharã arĩpehrerã yuju curu ta arĩrãcoma. Eropigu yũ dihta yaharãre ñhadibugũca, arĩmi Jesu.

¹⁷ Eropã arĩtuha õpa arĩnemomi daja:

—Yaharã Goãmũ mera erã arĩniguiburire sĩrigũca yũhũ. Yũ sĩrira pũhrũ masa mũriagũca. Yũ eropa iibu arĩcũ yũ Pagũ yũre mahimi. ¹⁸ Yũ wejẽdorebircũ yũre wejẽmasibiriboñuma erã. Yũ gamero mera yũre wejẽrãcoma. Eropigu yaharã Goãmũ mera erã ya arĩburire sĩrigũca. Sĩrimasia yũhũ. Eropigu masa mũriamasia. Yũ Pagũ yũre irire ta iidoremi, arĩmi Jesu.

¹⁹ Ñgu eroparĩcũ peerã judio masa pe curu dũca warima daja. Gajirã gajiroppã pepĩ, gajirã sã gajiroppã pepinirã arĩma.

²⁰ —Ñgu watĩre opami. Eropigu goroweregu ahrimi. ¿Duhpirã ñgũre dipaturi peeri mũa? arĩma gajirã bajarã judio masa.

²¹ Gajirãpũ õpa arĩma:

—Watĩ mera goroweregu arĩgu eropa õaro arĩ wereniguibiriboñumi. Cuirĩ ñhajabigũre ñacũ iimasibiriboñumi watĩre opagu. Eropã arĩgu arĩgu ñgu watĩre opabeami, arĩma gajirã judio masa.

Judio masa Jesure gamebiriñuma

²² Gajinũ Jerusalengue bosenu iirã iima dipaturi judio masa. Goãmũ wihire erã Goãmũ ya arĩburire erã apiri bosenu arĩbũ. Irisubu yura wahgũro arĩbũ. ²³ Irinũ Salomo waĩcũri taribugue Goãmũ wihigue arĩri taribure Jesu gũa mera ñhacurigu iimi. ²⁴ Iri taribugue ñgu arĩcũ ñarã judio masa ñgu pohrogue gamenere ñgũre serẽpima daja:

—Yoatariari boje gũare õaro werebeaa mũhũ. Diaye gũare õaro were purumujuque. ¿Cristo Goãmũ ñgu obeodigu ta ahriri mũhũ? arĩma erã ñgũre.

²⁵ Erã eroparĩcũ peegu õpa arĩ yũhrimi Jesu:

—Muare weretuhabu yũhũ. Yũ eropa werequerecũ ta yũre peebeaa mũa. Yũ Pagũ ñgu dorero dopa ta ñgu turari mera ii ñhmurabu mũare. Eropã iigu yũ Cristo arĩrire ta mũare ñhmugu iirabu. ²⁶ Yũ eropa ii ñhmuquerecũ ta yũre peebeaa mũa. Mũapũ yaharã arĩbeaa. Eropirã

gajigu yarã oveja iro dopa árĩrã yũpũre peebeaa mũa. ²⁷ Oveja erãre ìhadibugũre erã peediro dopa ta yaharã yũre peema. Eropigu erãre masia yũhũ. Eropirã erã yũ mera wahama. ²⁸ Eropigu mũmũri nũcũ Goãmũ mera árĩcũ iiaa erãre. Eropirã erãpũ peamegue wasome. Eropigu yaharãre yũ ìhadibucũ gajirãpũ ne yũre emamasibeama erãre. ²⁹ Yũ Pagũ yaharãre yũre odigu yũ tauro turami. Eropirã yũ Pagũ sã yaharãre ìgũ ìhadibucũ gajirã ìgũ sãre ne emamasibeama. ³⁰ Yũhũ, yũ Pagũ mera yujugũ ta ãhraa, arĩmi Jesu judio masare.

³¹ Ìgũ eroparĩcũ peerã judio masapũ ìgũre deaburi mũtãre dipaturi aĩma daja. ³² Erã eropa iicũ ìagũ Jesu erãre serẽpimi:

—Yũ Pagũ ìgũ turari mera baja deyoro moarire ii ìhmurabũ mũare. ¿Ñehenore iira dipuwaja mũtã mera deadiari mũa yũre? arĩ serẽpimi.

³³ Ìgũ eroparĩcũ peerã õpa arĩma erã:

—Goãmũ turari mera mũ ii ìhmuri dipuwaja mũre mũtã mera dea wejẽdiabeaa gũa. Goãmũre mũ ñero werenĩguiri dipuwaja mũre mũtã mera dea wejẽdiaa gũa. Masũ árĩqueregũ ta mũhũ “Goãmũ ãhraa yũhũ,” mũ arĩri dipuwaja mũre mũtã mera dea wejẽdiaa gũa, arĩ yũhrima erã.

³⁴ Erã eropa arĩ yũhricũ peegũ Jesu erãre weremi:

—Mũa sãre “Goãmarã,” arĩ piyumi Goãmũ. Eropa ta arĩ gojañuma ìgũ dorerire erã gojarapũgue. ³⁵ Goãmũ yare erã gojarapũ queoro árĩcũ mari masia. “Gũyari ãhraa,” iripũre arĩmasibeaa mari. Eropigu ìgũ yare pepirãre diaye ta ìgũ “Goãmarã,” arĩ piyumi. ³⁶ Goãmũ yũre beyenijagũ i yebaguere obeomi. Eropigu “Yũhũ Goãmũ magũ ãhraa,” yũ arĩra dipuwaja “Goãmũre ñero werenĩguigũ iimi Jesu,” arãa mũa yũre. ¿Duhpirã yũre eropa arĩri mũa? ³⁷ Yũ Pagũ ìgũ gamero dopa ta ìgũ turari mera yũ ii ìhmubiricũ tamerare yũ buherire “Diaye ta ãhraa,” arĩbiriboya mũa. ³⁸ Yũ Pagũ ìgũ turari mera yũ ii ìhmuquerecũ ta yũpũre umupeodiabiriboca mũa. Eropa umupeodiabiriquererã ta ìgũ turari mera yũ ii ìhmucũ ìarã yũ iirare “Diaye ta ãhraa,” arĩque mũa. Mũa eropa arĩrã, yũ Pagũ mera gũa yujuro mera árĩcũ masirãca mũa. Eropirã yũhũ, yũ Pagũ mera yujuro mera yũ árĩcũ masirãca mũa. Eropirã peerãca mũa, arĩmi Jesu erãre.

³⁹ Ìgũ eroparĩcũ erã ìgũre dipaturi ñeadiarima. Erã eropa ñeadiacũ ìgũ duhri wiria wami.

⁴⁰ Eropa wiriadigũgue ta Ñũ masare ìgũ waĩyemũhtadirogue Jordán waĩcũriya sipũ majasegue gũa dipaturi wabũ daja. Eroque dujacãbũ.

⁴¹ Eropirã masa bajarã ìgũre ìarã erama. Õpa arĩma erã erã basi:

—Ñũ waĩyegũpũ Goãmũ turari mera deyoro moarire ii ìhmubirimi. Eropa ii ìhmubiriquererã ta árĩpehreri Jesure ìgũ wererapũ diaye ta ãhraa, arĩma masa erã basi.

⁴² Eropirã masa erogue bajarã umupeoma Jesure.

11

Lázaro waĩcũgũ sĩria wañumi

¹ Eropi Judea yebague Betania waĩcũri maca majagũ Lázaro waĩcũgũ arĩmi. Iri maca ìgũ pagũ porã nome María, Marta mera arĩma. ² Marĩapũ Jesure poresuri mera sũbo, igo poari mera ìgũre tucoebodigo arĩmo. Igo tĩgũ Lázaropũ dorecũgũ iipũ. ³ Eropirã erã nome gajirãre Jesure weredorerã obeoñorã.

—Opũ, mũ mahigũ dorecũgũ iimi, arĩ weredorerã obeoñorã Lázaro pagũ porã nome.

⁴ Erã gua pohrogue eraa, iri querere werecũ peegu õpa arĩmi Jesu guare. —Dohpaguere Lázaro ïgu dorecũri sĩriburĩ árĩbeaa. Goãmũ turarire masare ïhmuburire dohpaguere ïgu dorecũmi. Eropirã yũ turari opagu árĩcũ sãre masa ïarãcoma, arĩmi Jesu.

⁵ Jesu Martare, igo pagu mago, Lázaro sãre turaro mahĩmi. ⁶ Eropigu Lázaro ïgu dorecũrire peequeregu ta ero Jesupu penũ dujanimi. ⁷ Penũ pũhrũ Jesu õpa arĩmi guare ïgu buherãre.

—Dipaturi Judea yebague dujaa warã daja, arĩmi guare.

⁸ —Buhegu, cãrugã ta mũre judio masa utã mera dea wejẽdiana. ¿Duhpigũ dipaturi dujadiari mũhũ? arĩbu gua ïgure.

⁹ Gua eroparĩcũ peegu ïgu erã wejẽmasibirirare weregu, werenigui queori mera guare õpa arĩmi:

—Wũaro guñaricũbircãque. Yujunũre doce horari gohra ãhraa. Abe mũmũ majagu árĩcũ õaro ïhaa mari. Eropirã mũmũre curirã ne cohresome mari. ¹⁰ Naitĩaro curirã cohrema. Abe mũmũ majagu maricũ õaro ïabeama erã, arĩmi Jesu.

¹¹ Eropa arĩgu guare werenemomi.

—Mari mera majagu Lázaro carĩgu iicumi. ïgu eropa carĩquerecũ ta yũhũ ïgure wahgũgu waguera, arĩmi guare.

¹² —Opũ, Lázaro carĩgu árĩgu tarigũcumi, arĩbu gua.

¹³ Gua eropa arĩquerecũ ta Jesupu “Carĩgu iicumi,” arĩgu, “Sĩria wami,” arĩgu iidigu árĩmi. ïgu “Lázaro carĩgu iicumi,” arĩcũ peerã “Lázaro soogu iicumi,” arĩ pepiribũ guapũ. ¹⁴ Gua eropa arĩ pepicũ masigu Jesu guare diaje weremi.

—Lázaro sĩa wañumi. ¹⁵ Yũ mariro ïgu sĩricũ õapũricãa. Eropirã mũa yũre umupeonemorãca. Ina ta. Mari ïarã warã ïgu pohrogue, arĩmi Jesu.

¹⁶ Toma sũhrũadigu erã arĩguũ õpa arĩmi guare:

—Mari sã Jesu mera warã. ïgure wejẽrã mari sãre wejẽporo, arĩmi Toma.

Jesu “Eropa árĩniguicãcũ ïigu masare masugu ãhraa,” arĩñumi

¹⁷ Eropi gua erogue ejara pũhrũ ero majarã õpa arĩ werema Jesure:

—Wapicũrinũ taria Lázaro mũmũre masa gobegue erã apira pũhrũ, arĩ werema ïgure.

¹⁸ Betaniapũ Jerusalén pohrogã uñre kilómetros yoaro dujabũ.

¹⁹ Eropirã judio masa bajarã Martare, María sãre ñehamere orerã eranirã árĩma Lázaro ïgu sĩrira pũhrũ. ²⁰ Eropigu Jesu mera gua ejaboro pohro árĩcũ peego Martapũ guare bocatĩrigo eramo. Igo bocatĩrigo wacũ Mariapũ igo ya wihi dujadigo árĩmo. ²¹ Eropa bocatĩrigo Marta õpa arĩmo Jesure:

—Opũ, yũ tĩgu ïgu sĩriboro core mũhũ ohõ árĩcũ ïgu sĩribiriboañumi.

²² Dohpague sãre Goãmũre mũ serẽcũ ïgu mũ serẽro dopa ta iigũcumi, arĩmo Marta Jesure.

²³ —Mũ tĩgu masagũcumi, arĩmi Jesu igore.

²⁴ —I yeba pehrerinũ ïgu masa mũriaborore masia yũhũ, arĩmo igo.

²⁵ Igo eroparĩcũ Jesu weremi daja:

—Yũhũ sĩrinirãre masacũ ïgu ãhraa. Masare yũ mera eropa árĩniguicũ ïgu ãhraa. Yũre umupeogu sĩriqueregu ta eropa árĩniguicãgũcumi.

²⁶ Eropirã árĩpehrerã Goãmũ mera árĩniguirã yũre umupeorã peamegue wasome. ¿Ire masiri mũhũ? arĩmi Jesu igore.

²⁷ —Opũ, masia yũhũ. “Cristo Goãmũ magũ i yebague arigũcumi,” erã arĩdigũ mũ árĩcũ masia yũhũ, arĩmo Marta Jesure.

Lázaro ĭgũ masa gobe pohro Jesu oreñumi

²⁸ Marta eropa arĩtuha igo pagũ magore Maríare sihugo wamo.

—Marire buhegũ mari ya macare eranijagũ iiami. Mũre sihuami, arĩ yayarogã arĩ werepo Maríare.

²⁹ Igo eroparĩcũ peego María pobero mera wahgãñugaja, gũa pohrogue árimo Jesure ĩago arigo. ³⁰ Erã ya macague ejanibiricarabũ dohpa. Marta gũare igo bocatĩridirogue árĩnibũ gũa. ³¹ Judio masa iri wihi Maríare ñehamere orerã iinirã árĩma. Eropirã igo pobero mera wahgã wacũ ĩarã erã igore nũrusiagãñirã árĩma. “Igo tĩgũ mũrũre erã apira gobegue orego wago iicumõ igo,” arĩ pepinirã árĩrima erã. Eropa arĩ pepirã igore nũrusiagãñirã árĩma.

³² Eropigo María gũa pohrogue erago, Jesure ĩha, ĭgũ guburi pohro merejamo.

—Opũ, yũ tĩgũ ĭgũ sĩriboro core mũhũ ohõ árĩcũ ĭgũ sĩribiriboañumi, arĩmo igo ĭgũre.

³³ Eropigũ igo judio masa igo mera arinirã sã erã orecũ ĩagũ Jesupũ turaro bujawere ñero sĩporãcũmi.

³⁴ —¿Lázaro mũrũre nohogue opari mũa? arĩ serẽpimi Jesu.

—Opũ, ĩagũ arique, arĩ sihugãma erã.

³⁵ Erã eroparĩcũ peegũ Jesu oremi.

³⁶ ĭgũ orecũ ĩha judio masa õpa arĩma erã basi:

—Lázaro mũrũre Jesu buřigã mahirañumi, arĩma.

³⁷ Gajirãpũ õpa arĩma:

—Cuirĩ ĩhajabigũre ĩacũ iigũ añrimi ihĩ Jesu. ¿Eropigũ Lázaro ĭgũ sĩriboro core masumasibiriboayuri? arĩma gajirã.

Lázarore masuñumi Jesu

³⁸ Eropigũ Jesu dipaturi turaro bujoweremi. Eropirã árĩpehrerã Lázaro mũrũ masa gobegue ejabũ. Utãyegue árĩri gobegue ĭgũ dupũ mũraro erã sĩ acura gobegue árĩbũ. Eropi iri gobegue wũariye utãye mera erã bihara gobegue árĩbũ.

³⁹ —Utãyere aĩ weaque, arĩmi Jesu.

ĭgũ eroparĩcũ peego Marta sĩridigũ mũrũ pagũ mago õpa arĩmo:

—Opũ, dohpague wapicũrinũ wahaa ĭgũ sĩrira pũhrũ. Eropiro ĭgũ dupũ mũraro mũĩ árĩca, arĩmo Jesure.

⁴⁰ —“Yũre umupeogo Goãmũ turarire ĩagoca,” mũre arĩrabũ, arĩmi Jesu Martare.

⁴¹ ĭgũ eropa arĩra pũhrũ erã utãyere aĩ weama. Erã eropa aĩ weara pũhrũ Jesu umarogue ĩha Goãmũre õpa arĩmi:

—Ahũ, yũre mũ peetuhabũ. Irire mũ iicũ masigũ mucubiria mũre.

⁴² Yũre mũhũ umũri nũcũ peeniguia. Irire masia. Eropa masiqueregũ ta yũhũ mũ obeodigũ árĩcũ õre niguirã erã masiburire mũre eropa arĩgũ ĩiaa.

⁴³ Eropa arĩtuha Jesu turaro gaguiniguimi:

—Lázaro, arique, arĩ gaguiniguimi ĭgũ.

⁴⁴ ĭgũ eroparĩcũ sĩridigũ mũrũpũ ĭgũ mojtoreire ĭgũ guburi sãre suhri gasiri mera erã diridigũ, ĭgũ dipurure suhri gasiri mera erã omadigũ masa gobegue wiririmi.

—ĭgũre dirirare pãque ĭgũre, arĩmi Jesu

Judio masa oparãpũ Jesure ñeadiariñuma
Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2

⁴⁵ Īgũ eropa masucũ ĩarã bajarã judio masa mera majarã María mera árĩnirã Jesure umupeoma. ⁴⁶ Gajirãpũ erã mera majarã fariseo masa pohrogue eja, Jesu ĩgũ iirare wereñorã erãre. ⁴⁷⁻⁴⁸ Eropirã pahia oparã, fariseo masa oparã sã gamenere, erã basi õpa arĩ wereniguiñorã.

—Jesu bajasuburi deyoro moarire ii ĩhmumi. Īgũ eropa iicũ, “Irire iibita,” mari arĩbiricũ árĩpehrerã masa ĩgũre umupeo, ĩgũ mera wabocoma. Eropirã Roma majarã oparã Goãmũ wihire cóãdorerã obeerãcoma erã yarã surarare. Mari ya yeba sãre emarãcoma erã. Mari ya yeba majarã Jesure erã opũ erã apicũ ĩarã Roma majarã oparã guarã ñero iirãcoma marire. ¿Eropa iirã dohpa iirãcuri dohpaguere? arĩ wereniguiñorã erã erã basi.

⁴⁹ Erã eropa arĩquerecũ ta gajigũ Caifa waĩcũgũ iri bojorire pahia opũ arĩgũ erãre werepũ.

—Mũapũ ne masibea. ⁵⁰ Judio masa árĩpehrerã mari ya árĩburire yujugũ masũ ĩgũ sĩricũ õhaa. Īgũ sĩribiricũ mari árĩpehrerã judio masa pehrea waboca. Irire mũa masibea, arĩmi Caifa erãre.

⁵¹ Eropa arĩgũ ĩgũ gamero eropa arĩbiriñumi. Pahia tauro opũ ĩgũ árĩcũ judio masa ya árĩburire Jesu ĩgũ sĩriborore Goãmũpũ Caifare eropa arĩ weredoreñumi. ⁵² Jesu ĩgũ sĩrigũ judio masa ya dihta sĩribiriñumi. Sĩrigũ árĩpehrerã Goãmũ porã i yeba árĩpehrero árĩrã sãre erã ya árĩburi sãre sĩriñumi Jesu. Erã yuju curu árĩboro dopa sĩriñumi. ⁵³ Caifa eroparĩcũ peerã erã “¿Jesure dohpa ii wejẽrãcuri mari?” arĩ wereniguirã ĩgũre wejẽmorã iĩnorã.

⁵⁴ Īgũre erã wejẽdiacũ masigũ Jesu bajarã judio masa watope dipaturi curigũ wabirimi. Eropigũ masa marirogã Efraín waĩcũri macague gũare sihu wami. Gũare iri maca sihu dujanimi Jesu.

⁵⁵ Irisubure Pascua bosenu gũa judio masa bosenu árĩboro merogã duhyabu. Eropirã bosenu core masa bajarã gaji macari majarã masa Jerusaléngue gamenerema. Pascua majare erã baboro core Goãmũ ya árĩburire erã basi coemorã ejanirã árĩma. ⁵⁶ Eropirã erã Jesure amarã iĩnorã. Erã eropa amacũ ĩarã Goãmũ wihigue árĩrã õpa arĩ wereniguiñorã:

—¿Bosenũre ĩagũ aribiribocuri Jesu mũa pepicũ? arĩ wereniguiñorã erã basi.

⁵⁷ Eropirã pahia oparã, fariseo masa sã õpa arĩ weredoreñorã masare:

—Jesu ĩgũ árĩrore mũa masirã wereque gũare. Īgũre ñeamorã iiaa gũa, arĩñorã oparã masare.

12

María Jesu guburire poresuri mera pipeoñumo

Mt 26.6-13; Mr 14.3-9

¹ Pascua bosenu seis nũri gohra duhyacũ Jesu gũa ĩgũ buherã mera Betaniague ejabu. Lázaro Jesu ĩgũ masudigũ iri maca majagũ árĩmi. ² Gũa ejara pũhrũ Jesu sã gũa ya bari árĩburire iima gajirã. Eropirã Lázaro, Jesu, gũa mera mesare dojabũ. Gũa eropa dojara pũhrũ Marta barire peomo gũare. ³ Eropigo María poresuripure nardo waĩcũri goripure yuju kilo deco aĩgãri, Jesu guburire pipeomo. Pipeotuha igo poari mera tucoemo. Igo eropa pipeora pũhrũ iri wihi õaro poresu sehya wabu. ⁴ Igo eropa iicũ ĩha gũa mera majagũ, Jesure ĩhaturirãre wiabu Juda Iscariotepũ õpa arĩmi:

⁵ —¿Duhpigo iri poresuri eropa iisiriri igoa? Irire igo duaboañumo. Irire duago yuju bojori mohmeri wajapure wajataboañumo. Eropigo mojomorocurãre oboañumo igo, arĩmi ĩgu.

⁶ Judapũ mojomorocurãre itamudiabiriñumi. ĩgu gua ya niyeru dibugũ árĩqueregũ ta yajaricugũ árĩmi. Eropigu ĩgu gua ya niyeru sãre yujuyerisuburi aĩmarimi. Eropigu iri niyerure aĩdiagũ árĩgu, eropa arĩñumi ĩgu Marĩare.

⁷ ĩgu eroparĩcũ peegu õpa arĩmi Jesu:

—Eropa arĩbita igore. Igo poresurire yure igo dũarare yure pipeoamo yure erã yaaboro core yũ dũpure amuyugo. Mojomorocurãpũ mũa mera eropa árĩniguicãrãcoma. Eropirã mũa gamero erãre omasia mũa. ⁸ Yũpũ i yebaguere eropa árĩniguicãsome, arĩmi Jesu.

Pahia oparã Lázarore wejẽdiañuma

⁹ Eropirã Jesu ĩgu Betaniague árĩcũ peerã judio masa bajarã ĩgure ĩarã arima. ĩgu dihtare ĩarã aribirima. Lázaro sĩridigu Jesu ĩgu masudigure ĩgu sãre ĩarã arirã iima. ¹⁰ Erã ĩarã ejarare pahia oparã masirã Lázarore wejẽdiañorã. ¹¹ Lázaro sĩridigu Jesu ĩgu masudigu árĩcũ ĩarã bajarã masa Jesure umupeoma. ĩgu eropa masucũ ĩarã bajarã judio masa erã pahia erã buheripure cóãma. Erã eropa cóãcũ ĩarã pahia oparãpũ guataria wa, Lázaro sãre wejẽdiañorã.

Jerusaléngue ejañumi Jesu

Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40

¹² Pascua bosenu erã iicũ bajarã masa Jerusaléngue ĩarã wanirã árĩma. Gajinũ Jerusaléngue Jesu ĩgu waburire masa peenirã árĩma. ¹³ Eropirã bejepure aĩgã, ĩgure bocatĩrirã wama. Eropa bocatĩrirã õpa arĩ gaguiniguima erã.

—Īre umupeorã. Ihĩ Goãmũ ĩgu obeodigu õaro ariporo. Ihĩ judio masa mari opu ta ãhrimi, arĩ gaguiniguima erã.

¹⁴ Jesu burrogã ĩgu bocadigu weca peyami. ĩgu eropiigu Goãmũ yare erã gojarapũ werediro dopa ta iimi. Õpa arĩ gojañumi Goãmũ yare weryumũhtadigugue.

¹⁵ Jerusalén waĩcũro majarã güibiricãque mũa. ĩaque. Mũa opu burrogã weca peyagãrimi, arĩ weremũhtañumi Goãmũ yare erã gojarapũgue.

¹⁶ Irire gua ĩgu buherã õaro masinibiribũ. Eropa masibiriquererã ta umarogue Jesu ĩgu mũriara pũhrũ gua erã gojara mũrare guña boca pee masibũ. Õpa arĩ pepibũ: “Goãmũ yare erã gojarapũgue Jesure weremũhtañuma. Eropiro Goãmũ yare erã gojarapũ arĩdiro dopa ta sihabũ Jesure,” arĩ pepibũ gua basi.

¹⁷ Lázarore erã apira gobegue árĩgure Jesu ĩgu piyucũ ĩgure ĩgu masucũ ĩanirãpũ weresiriniguinirã árĩma masare. ¹⁸ Eropirã Lázarore Jesu ĩgu masurare erã peenirã arĩrã masa bajarã Jesure bocatĩrirã wama. ¹⁹ Erã Jesure eropa umupeocũ ĩarã fariseo masa erã basi õpa arĩñorã.

—Árĩpehrerã Jesu yarã dihta warã iima dohpaguere. Eropirã mari dohpa iimasibea erãre, arĩñorã fariseo masa erã basi.

Bajamerãgã Griego masa Jesure amagãriñuma

²⁰ Eropi bosenu Goãmũ wihigue Goãmũre umupeorã eranirã mera majarã bajamerãgã griego masa arĩñorã. ²¹ Eropirã erã Felipe pohrogue

erañorã. Felipepũ Betsaida waĩcũri maca Galilea yeba árĩri maca majagu árĩmi. Eropirã ĩgu pohrogue erarã õpa arĩñorã ĩgũre:

—Jesure ĩadiaca gũa, arĩñorã erã.

²² Erã eroparĩcũ peegũ Felipe Andreguere weregũ wapũ. Eropirã erã perã Jesure werema. ²³ Erã werera pũhrũ Jesu gũare weremi:

—Yũhũ masũ Goãmũ ĩgu obeodigu añraa. Yũre árĩpehrerã umu-peoburisubu árĩro iiaa dohpaguere. Dohpaguere yũ sĩriburisubu árĩro ta iiaa. ²⁴ Diaye mũare arĩgu iiaa. Oteriyere yebague yaabiricũ, iriyere otebiricũ yujuye ta dujaroca. Eropiro iriyere mari otera pũhrũ bajayeri dũcasiua. Eropa ta yũ sĩrira pũhrũ yũre erã yaara pũhrũ bajarã masare Goãmũ mera eropa árĩniguimorãre iigũca yũhũ. ²⁵ I yeba mũa árĩrire wũaro pepiboca mũa. Eropa pepirã Goãmũre guñabirã peamegue warãca mũa. I yeba mũa árĩrire eropa pepicãrã, Goãmũ mera eropa árĩniguirãca. ²⁶ Yahare iidiarã, yũ buherire õaro peeque mũa. Mũa eropa iirã mũa sã yũ árĩboroguere árĩrãca. Yahare iigũre yũ Pagũpũ umupeogũcumĩ, arĩmi Jesu gũare.

Jesu ĩgu sĩriburiñere wereñumi

²⁷ Õpa arĩnemomi gũare.

—Dohpaguere yũhũ ñero sĩporãcũa. ¿Yũ Pagũre dohpa arĩgũcũri yũhũ? “¿Ahũ, yũ ñero tariborore tauque,” ¿arĩbocũri yũhũ? Irire arĩbeaa yũhũ. Ñero taribu ta i yebaguere aribũ. Eropiro yũ ñero tariburisubu dohpaguere añraa, arĩ weremi Jesu gũare ĩgu buherãre.

²⁸ Eropigũ õpa arĩmi ĩgu Pagũre:

—Ahũ, mũ turagu árĩrire dohpaguere ĩhmuque masare, arĩmi Jesu ĩgu Pagũre.

ĩgu eroparĩcũ mũmarogue werenigũiro caribũ.

—Turagu yũ árĩrire masare ĩhmutuhabũ. Dohpaguere eropiigu dipaturi ĩhmuğũca masare, arĩro caribũ.

²⁹ Eroparĩcũ peerã ero niguirã masa bajarã õpa arĩma:

—Bupu árĩcumĩ eropa bũsũgũ, arĩma masa.

—Anyu Jesure weregũ iiami, arĩma gajirã masa.

³⁰ Õpa arĩmi Jesupũ:

—Mũmarogue yũre peedorero eropa bũsubiro carabũ. Mũapũre peedorero eropa carabũ. ³¹ Dohpaguere i yeba majarã erã ñeri iira dipuwaja dipuwajacũrãcoma. I yeba majarã erã opũre watĩre Goãmũ cóãgũcumĩ. ³² Eropigũ crusague yũre erã añ wahgũ nugucũ bajarã masare yaharã árĩmorãre iigũca yũhũ, arĩmi Jesu.

³³ Eropa arĩgu crusague ĩgu sĩriborore weregũ iimi Jesu masare. ³⁴ ĩgu eroparĩcũ peerã masapũ ĩgũre õpa arĩma:

—Goãmũ yare erã gojarapũ õpa arãa: “Cristo árĩpehrerinũri arĩgũcumĩ,” arĩ gojañuma. ¿ĩgu eropa arĩ gojacũ mũre masare Goãmũ ĩgu obeodiguere dohpa arĩronore mũre wejẽ crusague añ wahgũrãcũri masa? ¿Goãmũ ĩgu obeodigu noa añhriri ĩgu? ¿Cristo arĩbeari mũhũ? arĩ serẽpima erã Jesure.

³⁵ Erã eroparĩcũ õpa arĩ yũhrimi Jesu:

—Boyoriñe iro dopa arĩgu masare Goãmũ yare õaro masicũ iiaa yũhũ. Pũhrũñarigã mũa mera arĩsome yũhũ. Mũare yũ buhecũ dohpaguere peeque ñerire mũa iibiriburire, Goãmũ mera mũa eropa árĩnigũiburire. Yũ buherire peebirã naitĩaro curirã iro dopa erã waborore masibeamã.

³⁶ Eropigũ boyoriñe iro dopa ta arĩgu yũhũ ta añraa. Eropigũ mũare

buhegu Goãmũ yare ðaro masicũ iiaa mũare. Dohpaguere yũ waboro core yũre umupeoque. Eropa umupeorã yaharã árĩrãca mũa, arĩmi Jesu.

Eropa arĩ weretuha waha wami erãre duhri wahgãgu.

Judio masa Jesure umupeobiriñuma

³⁷ Bajasuburi Goãmũ turari mera erãre Jesu ïgu deyoro moarire ii ïhmuquerecũ ta judio masa bajarã ïgũre ne peediabirima. ³⁸ Goãmũ yare erã gojarapũ Isaia mũrũ ïgu gojadiro dopa ta eropa iirã iima erã. Òpa arĩ gojañumi Isaia:

Goãmũ, mũ buherire gũa werecũ masa peediabeama. Mũ turarire erãre mũhũ ii ïhmuquerecũ ta irire “Diaye árĩbeaa,” arĩma erã, arĩ gojañumi Isaia Goãmũ yare gojarapũgue.

³⁹ Erã eropa peediabiricũ ïagu Goãmũ erãre masibiricũ iinũmi. Iri sãre Isaia ðpa arĩ gojañumi daja:

⁴⁰ Cuirĩ ïhajabirã iro dopa árĩcũ iidi árĩmi Goãmũ erãre. Eropigu ïgu yare masibiricũ iidi árĩmi erãre. Eropirã ïgu turarire erã ïaquererã ta erã ïarare masibirinirã árĩma erã. Eropirã ïgu buherire peequererã ta irire masibirinirã árĩma erã. Goãmũ yare masirã erã ñerire cóãdoreboñuma. Eropigu erãre tauboñumi ïgu, arĩ gojañumi Isaia Goãmũ yare erã gojarapũgue.

⁴¹ Isaia Cristo turarire masiyudigu eropa arĩ gojamũhtañumi.

⁴² Gajirã Jesure erã umupeobiriquerecũ ta judio masa sã oparã mera majarã sã bajarã Jesure umupeonirã árĩma. Eropa erã umupeoquererã ta erã fariseo masare gũirã gajirã masare Jesure erã umupeorire werebirinirã árĩma. Irire erã werecũ peerã gũa judio masa buheri wihigue erãre ñajadorebiriñoñuma fariseo masapũ. ⁴³ Goãmũre mucubiricũ iidiaquererã ta erã tauro masapũre mucubiricũ iidianirã árĩma erã. Eropirã erã Jesure ne umupeorã “Jesu yarã ãhraa,” arĩ gajirãre werediabirinirã árĩma.

Jesu wererire erã peediabiriri dipuwaja masa dipuwajacũrãcoma, arĩ wereñumi Jesu

⁴⁴ Masa bajarã gũa pohro gamenerenirãre Jesu turaro busũro mera weremi:

—Yũre umupeogu yũ dihtare umupeobeami. Yũre obeodigu sãre umupeomi ïgu. ⁴⁵ Eropirã yũre masirã yũre obeodigu sãre masima.

⁴⁶ Yũhũ boyoriñe iro dopa ta árĩgu yũhũ Goãmũ yare buhegu ahraa i yebaguere. Eropigu Goãmũ yare mũare masicũ iiaa. Yũre umupeogu naitĩaro wagũ iro dopa ñerire iiniguisme. Yũre umupeogu diaye pepigũcumĩ. ⁴⁷ Gajirã yũ wererire peequererã ta irire yũhribeama.

Erã eropa yũhribiriquerecũ ta, erã yũhribirira dipuwaja moasome yũrũ dohpa. I yebaguere dipuwaja moagu arigu aribiribũ yũhũ. I yeba majarãre peamegue wabonirãre taugu arigu aribũ yũhũ. ⁴⁸ Yũre gamebigũre yũ wereri sãre gamebigũre dipuwaja moari árĩroca. ïgu yũre peebirira dipuwaja i mũmũ pehrecũ dipuwajacũgũcumĩ. ⁴⁹ Yũhũ yũ gamero werebeaa. Yũ Pagũ yũre obeodigũrũ yũre weredoremi. Eropiro yũ wereripũ ïgu ya wereniguirĩ ãhraa. ⁵⁰ ïgu ya wereniguirire peerã Goãmũ mera eropa árĩniguirãca mũa. Eropigu yũ Pagũ ïgu weredorediro dopa ta werea mũare, arĩmi Jesu gũare.

13

Jesu ïgu buherãre guburire coeñumi

1-3 Eropi Pascua bosenu coregã árĩbu. Iri ñamire Jesu gũa ĩgu buherã mera iri bosenure babu árĩmi. Eropigu i yebare ĩgu wiriaborore ĩgu Pagu pohro waburire merogã dũhyacũ masidigu árĩmi Jesu.

Gũa barisubu Judare watĩ doretuhadigu árĩmi ĩgu pepirigue. Eropigu ĩgure Simo Iscariote magure Jesure ĩhaturirãre iri ñamire ĩgu wiaburire doretuhadigu árĩmi. Jesu ĩgu yarãre i yeba árĩrãre burigã mahidigu árĩmi. Eropigu ĩgu mahirare ĩhmubu gũa guburire coemi. ĩgu Goãmu pohrogue ĩgu arirare, pũhrũ ĩgu umarogue ĩgu mũriaburi sãre masidigu árĩmi. ĩgu Pagu Goãmu ĩgure árĩpehrerã weca opu ĩgu apira sãre masidigu árĩmi. ⁴ Eropa masiqueregu wahgãnũgaja, ĩgu suhriro weca majañere tuwea suhriro gasiro mera ĩgu paru yũjũre dirimi. ⁵ Dirituha soropa mera decore pisã, gũare ĩgu buherãre gũa guburire coenũgami. Gũare coetuha ĩgu dirira gasiro mera tucoemi gũa guburire.

⁶ Gajirã buherãre coegã, Simo Pedroguere ejami. ĩgu guburire ĩgu coeboro core, Pedropu ĩgure õpa arĩmi:

—Opu, ¿yũ guburire coebu iiri mũhu? arĩmi Jesure Pedro.

⁷ —Dohparagã yũhu mũre iiburire masibea mũhu. Eropa masibiri-quereru ta pũhrũ masigũca, arĩmi Jesu ĩgure.

⁸ —Yũ guburire ne coesome mũhu, arĩmi Pedro.

—Mũre yũ coebiricũ yahagu árĩsome mũhu, arĩmi Jesu.

⁹ —Opu, yũ guburi dihtare coebiricãque. Yũ guburire, yũ mojotorire, yũ dipuru sãre coeque, arĩmi Pedro.

¹⁰ ĩgu eroparĩcũ Jesu õpa arĩmi:

—Yujugu masu guhagu ĩgu dũpũre õaro tucoepehomi. Eropiro ĩgure dipaturi tucoema masiya mara. ĩgu guburi dihtare coero gahmea. Árĩpehrerã mua ñeri iirare coenirã mua árĩquerecũ ta yujugu mua mera majagu ĩgu ñerire coeya marigu añhrimi, arĩmi Jesu.

¹¹ Jesu ĩgure ĩhaturirãre wiabure masituhãnumi. Eropa masigu “Yujugu mua mera majagu ĩgu ñerire coeya marigu añhrimi,” arĩnumi ĩgu.

¹² Gũa guburire coetuha, suhrirore sañatuha, doajami daja ĩgu doadiro ta. Tuhaja õpa arĩmi gũare:

—¿Dohparagã yũhu mũare iirare masiri mua? ¹³ Mua yũre “Buhegu,” arĩ piyurã, “Opu,” arĩ piyurã diaye ta arĩrã iiaa yũre. Mũare buhegu, mua opu diaye ta añhraa yũhu. ¹⁴ Eropirã yũhu mũare buhegu, mua opu árĩqueregu ta mua guburire yũ coecũ mua sã mua mera majarãre guburire coeque. ¹⁵ Dohparagã mua iiburire mũare ĩhmuabu. Mua mera majarãre mua itamuburire mũare ĩhmuabu. Mũare yũ iidiro dopa ta mua sã iique. ¹⁶ Diaye mũare arĩgu ta iiaa. Mua yũ pohro majarã dopa arĩrã yũ tauro árĩbeaa. Mũare buhedore yũ obeorã añhraa mua. Eropirã yũ tauro árĩbeaa mua. Eropa iigu ta “Yũ iidiro dopa ta iique,” arãbu yũhu mũare. ¹⁷ Ire mua masirã, yũ dorerire iirã, mucubirirã arĩrãca mua.

¹⁸ “Mũare árĩpehrerãre eropa arĩbeaa. Yũ beyenirãre masia yũhu. Goãmu yare erã gojarapũ arĩdiro dopa ta eropa waroca. “Yũ mera bagu ta yũre wejẽdiami,” arĩ gojañuma Goãmu yare erã gojarapũgue. ¹⁹ ĩgu yũre eropa wiaboro core ire wereyugu iiaa mũare. Yũre ĩgu eropa iira pũhrũ “Jesu ta Cristo Goãmu ĩgu obeodigu añhrimi,” mua arĩburire ire mũare wereyugu iiaa yũhu. ²⁰ Diaye ta mũare arĩgu iiaa. Yũ obeonirãre gamegu yũ sãre gahmemi ĩgu. Eropigu yũre gamegu yũre obeodigu sãre gahmemi ĩgu, arĩmi Jesu gũare ĩgu buherãre.

Juda Jesure ihaturirãre ïgu wiaborore wereñumi Jesu
Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23

²¹ Eropa arĩ weretuha Jesu turaro bujaweremi. Eropa bujaweregu õpa arĩ weremi ïgu guare.

—Diaye mware arĩgu iiaa. Yujugu mua mera majagu yare ihaturirãre wiagucumi, arĩmi Jesu.

²² ïgu eroparĩcũ peerã Jesure wiabure masibirã, gua game ihamehtubu.

²³ Yuhu ïgu buherã mera majagu Jesu ïgu mahigupu ïgu pohro doabu.

²⁴ Eropigu Simo Pedro yare ïgu mojoto mera sipu serẽpidoremi Jesure ïgure wiabure: ²⁵ Eropigu yupu Jesu pohro doadigu serẽpiñabu ïgure:

—Opu, ¿nihire arĩgu iiri muhu? arĩbu yuhu.

²⁶ —Iru panrure mohwa aĩ, yuhu yoso ogu ïgu ta ahrimi yare wiabu, arĩmi Jesu.

Eropa arĩtuha iriru panrure ïgu mohwarañere yosotuha Judare Simo Iscariote magure omi. ²⁷ Eropigu panre ïgu ora puhru watipu Judare ñero iidoredigu arĩmi. Eropigu Jesu ïgure õpa arĩmi:

—Mu iiburire yojaro mera ii purumujuque muhu, arĩmi Jesu Judare.

²⁸ ïgu eroparĩcũ peerã gua mesague doanirã Jesu Judare ïgu arĩrare masibiribu. ²⁹ Yujurãyeri gua õpa arĩ pepiribu: “Juda gua niyere dibugu ahrimi. Eropigu bosenu gua baburire asũdoregu obeoami Jesu Judare. Mojomorocurãre niyere odoregu iiami Jesu,” arĩ pepiribu gua yujurãyeri. ³⁰ Eropigu Juda iri panre ñeatuha wiria wami. ïgu wiriarsubure ñami arĩbu.

Mama dorerĩñere wereñumi Jesu ïgu buherãre

³¹ ïgu wiriara puhru guare õpa arĩmi Jesu:

—Dohpague tamerare yuhu masu Goãmu ïgu obeodigu yu turagu arĩrire ihmugucumi Goãmu masare. Eropigu Goãmu ïgu turagu arĩrire ihmuguca yupu. ³² Eropigu Goãmu turarire yu ihmucũ ïgu yu turari sãre dohparagã ihmu purumujugucumi. ³³ Yu porã, yare peeque. Bajamenurigã mua mera arĩniguca. Yure amarãca mua. Eropigu judio masare yu arĩdiro dopa ta mua sãre arãa. “Yu waborore mupupu wamasibea,” erãre yu arĩdiro dopa ta mua sãre werea. ³⁴ Mama dorerĩñere mware weregura. Mua mera majarãre mahique mua. Mware yu mahidiro dopa ta mua mera majarãre mahi umupeoque. ³⁵ Eropirã mua mera majarãre mua mahicũ iha gajirã yaharã mua arĩcũ iha masirãcoma, arĩmi Jesu.

“Jesure masibea,” Pedro ïgu arĩburire wereñumi Jesu
Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34

³⁶ ïgu eroparĩcũ Simo Pedro Jesure serẽpimi:

—Opu, ¿nohogue wagucuri muhu? arĩmi Pedro. ïgu eroparĩcũ Jesu yahrimi:

—Yu waboroguere dohpaguere yu mera wamasibea muhu. Dohpaguere wamasibiriqueregu ta puhru yu pohro waguca, arĩmi Jesu Pedore.

³⁷ Pedro arĩmi:

—Opu, ¿duhpigu dohpaguere mu mera wamasibiribocuri yuhu? Yure erã wejẽdiaquerecũ yuhu mure duhosome. Itamuguca, arĩmi Pedro Jesure.

³⁸ —¿Mu eropa arĩgu diaye ta yure itamugucuri? Diaye mure weregu iiaa. “Jesure masibea,” arĩguca muhu gajirãre. Uhresubu eropa arĩguca cãreña ïgu wereboro core, arĩmi Jesu Pedore.

14

Jesu Goãmũ pohrogue wari maha iro dopa ãhraa yũhũ, arĩ wereñumi

¹ Pũhrũ Jesu guare õpa arĩ weremi:

—Ne bũjawere wũaro guñaricũbircãque. Goãmũre “Diaye ta iigũ ãhrimi,” arĩ umupeoque. Eropirã yũ sãre eropa umupeoque. ² Yũ Pagũ ïgũ árĩroguere baja wiri ãhraa. Mũa árĩborore amuyugũ wagũra. Iri diaye ta ãhraa. Eropigũ mũare irire werea. ³ Eropigũ mũa árĩborore amutuha, dujarigũra yũhũ. Eropigũ yũ pohrogue mũa árĩmorãre aĩgũ arigũra yũhũ daja. ⁴ Eropirã yũ waburi mare masia mũa, arĩmi Jesu guare ïgũ buherãre.

⁵ —Opũ, mũ waborore masibea gũa. ¿Eropirã dohpa ii mũ waburi mare masirãcuri gũa? arĩ serẽpimi Toma Jesure.

⁶ ïgũ eropa arĩ serẽpicũ Jesupũ yũhrimi:

—Goãmũ pohrogue wari maha iro dopa árĩgũ tĩiaa yũhũ. Eropigũ diaye árĩrĩre weregũ árĩcãgũ tĩiaa yũhũ. Eropigũ umaroguere ojocarĩniguicũ iigũ árĩgũ tĩiaa yũhũ. Eropirã yũre umupeorã dihta yũ Pagũ pohrogue warãcoma. ⁷ Nere yũre masirã árĩrã, yũ Pagũ sãre masiboaya mũa. Dohpague ïgũre ïhaa mũa. Eropirã ïgũre masituhabũ mũa, arĩmi Jesu.

⁸ ïgũ eroparĩcũ Felipe õpa arĩmi:

—Opũ, mari Pagũre ïhmuque guare. Iripẽta gahmea gũa, arĩmi ïgũ.

⁹ ïgũ eroparĩcũ Jesu weremi:

—Felipe, ¿yoari boje yũ mera árĩqueregũ ta, mũ masinibeari yũre? Yũre ïagũ yũ Pagũ sãre ïatuhami. “Eropigũ mari Pagũre ïhmuque guare,” ¿duhpigũ eropa arĩri mũhũ yũre? ¹⁰ Yũ Pagũ mera yujugũ ta ãhraa yũhũ. Irĩre “Diaye árĩbeaa,” ¿arĩgũ meje iri mũhũ? Mũare weregũ yũ gamero weregũ iibea. Yũ Pagũre werebasagũ iiaa. Eropigũ ïgũ yũ mera árĩgũ ïgũ turari mera ii ïhmumi. ¹¹ Yũhũ, yũ Pagũ mera yujugũ ta ãhraa. Yũ eroparĩcũ irĩre “Diaye ta ãhraa,” arĩ pepique mũa. Irĩre “Diaye ta árĩbeaa,” arĩdiarã, Goãmũ turari mera deoro moarĩre yũ ii ïhmurĩre ïaque. Eropã ïara pũhrũ yũ Pagũ mera yũ yujugũ ta árĩrĩre “Diaye ta ãhraa,” arĩ pepique mũa. ¹² Diaye mũare arĩgũ iiaa. Yũre umupeogũ yũ iidiro dopa ta iigũcumi. Eropigũ ïgũpũ yũ tauro iigũcumi. Yũ Pagũ pohrogue wabu iiaa dohpague. Eropigũ yũre umupeogũ yũ tauro Goãmũ turari mera ii ïhmugũcumi. ¹³ Eropigũ yũre umupeorãre erã yũ waĩ mera serẽropẽ ta iigũra. Eropã iigũ yũ Pagũ ïgũ turarĩre ii ïhmugũca. ¹⁴ Yũre umupeorã mũa árĩcũ mũa serẽropẽ ta iigũra, arĩmi Jesu.

Espĩritu Santore mũare obeogũra, arĩ wereñumi Jesu

¹⁵ Eropã arĩtuha guare õpa arĩnemomi:

—Yũre mũa mahirã, yũ dorerĩre iipehorãca. ¹⁶ Yũ Pagũre serẽgũra. Yũ eropa serẽcũ yũ Pagũpũ gajigũre mũare itamubure mũare obeogũcumi. Eropigũ ïgũ mũare itamubupũ umũri nũcũ mũa mera árĩgũcumi. ¹⁷ ïgũ diaye majare weregũ Espĩritu Santo ãhrimi. I yeba majarãpũ Espĩritu Santore masibea. Eropirã ïgũre opamasibea. ïgũ ta mũa mera árĩgũcumi. Eropirã mũa ïgũre oparãca. Eropirã ïgũre masia mũa. ¹⁸ Mũare cóãsome yũhũ. Mũa mera árĩbu dujarigũca yũhũ daja. ¹⁹ Merogã dũhyaa yũ waboro. Yũ warã pũhrũ i yeba majarã yũre umupeobirĩnĩrã yũre dipaturĩ ïasome. Mũapũ yũre ïarãca. Yũ ojocarĩcũ mũa sã umũri nũcũ Goãmũ mera ojocarĩrãca. ²⁰ Irĩnũ yũ dujarĩburĩnũre yũhũ, yũ Pagũ mera yujugũ ta yũ árĩcũ masirãca mũa. Eropirã yũ mera mũa árĩcũ mũa mera yũ árĩcũ sãre masirãca mũa. ²¹ Yũ dorerĩre iigũ yũre mahigũ ta ãhrimi. Eropigũ yũre mahigũre yũ Pagũpũ mahigũcumi. Eropigũ yũ sã

ĩgure mahigũca. Eropigu ĩgure yũre ðaro masicũ iigũca, arĩmi Jesu guare ĩgu buherãre.

²² Gũa mera majagu gajigu Juda waĩcũgu arĩmi Iscariote arĩbigũ. Òpa arĩmi ĩgu Jesure.

—Opũ, ¿dohpa iigũcuri mũhũ guare eropa arĩgu? ¿I yeba majarãre mũre masicũ iibigu dohpa iigũcuri mũhũ gũa dihtare mũre masicũ iigu? arĩ serẽpimi Juda.

²³ ĩgu eroparĩcũ Jesu yũhrimi:

—Yũre mahirã yũ dorerire ðaro iima. Erã eropa iicũ yũ Pagũpũ erãre mahigũcumi. Eropirã erã mera arĩrã arĩrãca gũa. ²⁴ Yũre mahibigu yũ dorerire iibeami. Eropiro yũ wereri mũa peerapũ yũ wereniguiri arĩbeaa. Yũre obeodigu ya wereniguiripũ ãhraa. ĩgu yũ Pagũ ta ãhrimi.

²⁵ Mũa mera arĩnigu ire mũare wereniguigu iiaa. ²⁶ Pũhrũ yũ serẽcũ yũ Pagũ Espĩritu Santore obeogũcumi mũare. Eropigu Espĩritu Santopũ mũare itamubu arĩgu, mũare buhepegũcumi ĩgu. Eropigu mũare yũ wererare guñacũ iigũcumi ĩgu.

²⁷ Mũare ðaro arĩcũ iigũca yũhũ. Yũhũ ðaro arĩdiro dopa ta ðaro arĩcũ iigũca mũare. I yeba majarã erã iidiro dopa iisome yũhũ. Yũ tamera diaye ðaro arĩcũ iigũca mũare. Bũjawere wũaro guñaricũbircãque mũa. Eropirã gũibircãque mũa. ²⁸ “Yũhũ wagũca. Eropigu mũa mera arĩbu dujarigũca daja,” mũare yũ eropa arĩ werecũ peetuhapũ mũa. Irire masirã arĩrã mucubiriboaya mũa. Yũre mũa diaye mahinirã arĩrã mucubiriboaya mũa. Yũ Pagũpũ yũ tauro turami. Eropirã ĩgu pohrogue yũ waborore mũa masira pũhrũ yũre mahirã mucubiriboaya mũa. ²⁹ Yũre mũa umupeoburire yũ waborore wereyugũ iiaa mũare.

³⁰ “I yeba majarã opũ watĩ doregu iimi dohpaguere. Eropigu ĩgu eropa dorecũ yũhũ mũa mera wereniguituboro merogã dũhyaa. ĩgũpũ yũre tarinũgamasibeami. ³¹ Yũre yũ Pagũ ĩgu dorero dopa ta iiaa yũhũ. Eropa ta iiaa yũhũ yũ Pagũre yũ mahirire i yeba majarã erã masiburire.

“Wahgãnũgajaque. Ina warã, arĩmi Jesu guare ĩgu buherãre.

15

Jesu iguiru iro dopa ãhraa, arĩ wereñumi

¹ Eropigu werenigui queori mera buhegu guare ðpa arĩmi Jesu:

—Yũhũ iguiru diaye majaru iro dopa arĩgu ãhraa. Yũ Pagũpũ iguirure ĩhadibugũ iro dopa arĩgu ãhrimi. ² Iguirure iri dũpũri gamesũriro dopa ta mũa yaharã yũ mera ãhraa. Dũca mariri dũpũrire iguirure ĩhadibugũ ĩgu peha cóãro dopa ta yũ Pagũ ĩgu gamerire iibirãre cohãmi. Dũcacũri dũpũrire iguirure ĩhadibugũ ĩgu amuro dopa ta yũ Pagũ ĩgu gamerire iirãre itamugũcumi ĩgu “Yũ gamerire iinemoporo,” arĩgu. ³ Yũ wererire peerã, “Diaye ta ãhraa,” arãa mũa. Eropigu yũ Pagũ mũa ñeri iirare cóãtuhami. ⁴ Yũre gamesũriro dopa ta yũ mera majarã arĩque mũa. Eropigu mũa mera arĩgũca. Iguiru dũpũri iguiru mera gamesũribiro arĩro iri dũpũripũ dũca mara. Eropa ta yũ mera majarã ðaro arĩbirã sã yũ Pagũ gamerire iimasibeaa mũa.

⁵ Iguirure iri dũpũri gamesũriro dopa ta mũa yaharã yũ mera ãhraa. Iri dũpũri iguirure ðaro gamesũriro arĩro dũcacua. Mũa sã yũre ðaro gamesũrirã yũ Pagũ gamerire iiaa. Yũre gamesũrirã arĩbirã ĩgu gamerire iimasibeaa mũa. ⁶ Ñeri dũpũrire turira dũpũre ĩgu cóãboro dopa ta yũ mera majarã arĩbirãre yũ Pagũ cóãgũcumi. Iri dũpũri ñaicũ ĩha iguirure

ĩhadibugũ iri dũpũrĩre aĩ gameneo peamegue soecãgũcumi. Eropa ta iigũcumi Goãmũ yũ mera majarã árĩbirãre.

⁷ “Yũ mera majarã árĩrã yũ buherire cãdijibiriboca mũa. Eropa cãdijibirã mũa gameropẽ ta yũre serẽque. Eropigũ mũa serẽropẽ ta ogũra. ⁸ Yũ Pagũ gamerire mũa iirã árĩcũ ĩarã, “Oã Jesu yarã ãhřima,” arĩ masirãcoma gajirã masa. Eropirã mũare ĩarã yũ Pagũre umupeorãcoma. ⁹ Yũ Pagũ ĩgũ yũre mahidiro dopa ta yũ sã mũare mahia. Eropirã yũ mahiri mera árĩque mũa. ¹⁰ Yũ Pagũ ĩgũ dorerire iiaa yũhũ. Eropigũ ĩgũ mahigũ árĩniguia yũhũ. Eropa ta mũa sã yũ dorerire iirã yũ mahirã árĩniguicãrãca mũa.

¹¹ “Ire mũare wereabũ yũ mera mũa õaro mucubiriborore. Eropirã turaro mucubirirãca mũa. ¹² Őpa dorea mũare: Mũare yũ mahidiro dopa ta mũa mera majarãre mũa sã mahique. ¹³ Yujugũ masũ ĩgũ mera majagũ yañe árĩborañe sĩrigũ ĩgũ mera majagũre bũrigã mahiami gajirã mahidiro tauro. ¹⁴ Eropirã yũ dorerire iirã yũ mera majarã ãhřaa mũa. ¹⁵ Diaye ta mũa yũ mera majarã gohra ãhřaa. Mũa eropa árĩrã árĩcũ árĩpehřerire yũ iirare werea mũare. Pohro majagũ ĩgũ opũ iiburire masibeami ĩgũ. Eropigũ “Yũ pohro majarã bu árĩrã ãhřaa mũa,” arĩbeaa mũare. Yũ Pagũ ĩgũ yũre wererare mũare werepehoabũ. Eropa weregũ “Yũ mera majarã ãhřaa mũa,” mũare arãa dohpaguere. ¹⁶ Mũapũ yũre beyebiribũ. Yũrũ mũare beyebũ yũ Pagũ gamerire mũa iimorãre. Mũa eropa iicũ mũa eropa iiri ne yuju diaye gohra árĩsome. Mũa eropa iicũ yũre mũa umupeocũ yũ Pagũ mũa serẽropẽ ta mũare ogũcumi. ¹⁷ Ire mũare dorea yũhũ: Mũa basi game mahi umupeoque, arĩmi Jesu.

Jesure ĩgũ yarã sãre i yeba majarã ĩhaturirire wereñumi Jesu

¹⁸ Eropigũ gũare werenemomi daja:

—I yeba majarã mũare erã ĩhaturicũ ĩarã ire guñaque mũa: “Gũare eropa ĩhaturiboro core Jesupũre ĩhaturinũgatuhama erã,” arĩ guñaque. ¹⁹ I yeba majarã gohra mũa árĩcũ, erã mera majarãre erã mahidiro dopa ta mũa sãre mahiboañuma erã. I yeba majarã mera mũa árĩnicũ mũare beyebũ. Eropirã dohpaguere i yeba majarã gohra árĩbeaa mũa. Mũa eropa árĩbiricũ ĩarã i yeba majarã mũare ĩhaturima. ²⁰ Mũa yaharã árĩrã “Yũ tauro árĩbeaa,” mũare yũ arĩrãre guñaque mũa. Eropa yũ mera majarã árĩrã yũ ñero tariboro dopa ta ñero tarirãca mũa sã. Yũre ñero iinirã ta mũa sãre ñero iirãcoma. Yũ buherire yũhrinirã ta mũa buheri sãre yũhrirãcoma. ²¹ I yeba majarã yũre obeodigũre masibeamã. Eropirã yũre umupeorã mũa árĩcũ ñero iirãcoma erã mũare.

²² “Erãre yũ buhegũ aribiricũ erã yũre gamebirira dipuwaja mari-boaya. Dohpaguere erãre yũ buhera pũhrũ “Ñeri dipuwaja mara gũare,” arĩmasibeamã erã. ²³ Yũre ĩhaturigũ yũ Pagũ sãre ĩhaturimi. ²⁴ Goãmũ turari mera gajirã erã ne iibirirare ii ĩhmubũ. Eropiro erãre irire yũ ii ĩhmubiricũ erã peebirira dipuwaja mariboaya. Goãmũ turari mera yũ ii ĩhmurare erã ĩara pũhrũ yũre yũ Pagũ sãre ĩhaturima erã. ²⁵ Eropa ĩhaturirã Goãmũ yare erã gojarapũ matague ta erã arĩ gojadiro dopa ta iirã iima erã. Őpa arĩ gojañuma: “Erãre yũ ñero iibiriquerecũ ta yũre ĩhaturima erã,” arĩ gojañuma matague ta Goãmũ yare erã gojarapũgue, arĩmi Jesu.

²⁶ Eropigũ werenemomi daja:

—Yũ pũhrũgue mũare itamubu, yũ Pagũ mera árĩgũ mũare yũ obeobu Espĩritu Santo ta ãhřimi. ĩgũ diaye majare weregũ ta ãhřimi. Eropigũ

ĩgu arigu yu árĩricurire weregucumi mũare. ²⁷ Mũare yu buhenugacũgue mua sã yu mera umuri nucu árĩbu. Mua sã yu árĩricurire wererãca, arĩ weremi Jesu guare.

16

¹ Eropa arĩtuha guare õpa arĩ werenemomi:

—Pũhrũ yu buherire yu sãre mua cóãbiriburire õpa weregura mũare.

² Mari buheri wirigue mua ñajadiacũ ñajadoresome mũare yaharã mua árĩri dipuwaja. Eropirã mũare gajisubu wejẽ “Goãmu gamerire iirã iiaa,” arĩ pepirãcoma gajirã. ³ Yu Pagũre, yu sãre erã masibeama. Eropa masibirã mũare ñero iirãcoma erã. ⁴ Eropirã mũare erã ñero erã iicũ ĩarã, “Erã õpa iiboro core ta Jesu guare weremũhtayutuhami,” arĩ guñarãca mua. Mua eropa arĩ guñaburire dohpaguere ire weremũhtagũ iiaa mũare, arĩ weremi Jesu.

Espĩritu Santo ĩgu iiburire wereñumi Jesu

Eropa arĩtuha õpa arĩ werenemomi:

—Neguere mua mera árĩgu ire mũare werebiribu. ⁵ Dohpaguepũre yũre obeodigu pohrogue wagũca. “¿Nohogue wagũcuri mũhu?” arĩ ne yujugu yũre serẽpibeaa mua yũre. ⁶ Eropa serẽpibiriquererã ta yu waborore mũare werecũ mua ñero sĩporãcua. ⁷ Mua ñero sĩporãcũquerecũ mũare õpa diaye ta werea: Yu wara pũhrũ mũare õacãroca. Yu umarogue wabiricũ mũare itamubupũ aribiribocumi. Eropa wagũ eja mũare ĩgũre obeogũca yũhu. ⁸ Yu eropa obeocũ ĩgu arigucumi. Eropa eragu i yeba majarãre ñerire iirã erã árĩcũ masicũ iigucumi ĩgu. Eropigu õaro árĩricuburire buhegucumi ĩgu. Eropigu Goãmu ĩgu dipuwaja moaborore weregucumi masare itamubupũ. ⁹ Yũre umupeobirã ãhrima i yeba majarã. Eropigu itamubupũ masa erã ñero iiricurire erãre masicũ iigucumi. ¹⁰ Yu Pagũ pohrogue wagũca. Yu eropa wara pũhrũ masa yũre ĩanisome. Eropigu itamubupũ arigu õaro árĩricuri sãre buhegucumi. ¹¹ I yeba majarã opũre watĩre Goãmu dipuwaja moadoretuhami. Eropigu Goãmu masare ĩgu dipuwaja moaburi sãre weregucumi itamubupũ.

¹² “Wũaro ãhraa mũare yu wereburi. Yu eropa werenemodiaquerecũ ta ire yu werecũ dohparagã masisome mua. ¹³ Yu eropa werenemobiricũ Espĩritu Santopũ irire werenemogu arigucumi. ĩgu ĩgu gamero mũare weresome. Yu Pagũ ĩgu weredorerare mũare weregucumi. Eropigu mũare diaye majare werepehogucumi. Eropiro pũhrũgue waburire mũare masicũ iigucumi ĩgu. ¹⁴ Eropigu ĩgu yare mũare weregucumi. Eropa weregũ yũre umupeocũ iigucumi mũare. ¹⁵ Árĩpehreri yu Pagũ ya sã yaha ãhraa. Eropigu “Espĩritu Santo yahare weregucumi,” arãbu mũare, arĩ weremi Jesu.

Bũjawererã árĩquererã ta pũhrũ mucubirirãca mua, arĩ wereñumi Jesu

¹⁶ Eropa arĩtuha õpa arĩ werenemomi guare daja:

—Bajamenũri yũre ĩasome mua. Eropirã pũhrũgã ta daja mua yũre ĩarãca, arĩmi Jesu.

¹⁷ ĩgu eroparĩcũ peerã, guapũ bajamerãgã õpa arĩ wereniguibu gua basi:

—“Bajamenũri yũre ĩasome mua. Eropirã pũhrũgã ta daja mua yũre ĩarãca,” arĩgu ¿dohpa arĩgu eropa arãri marire? Eropigu “Yu Pagũ pohrogue wagũca,” ¿dohpa arĩronore eropa arãri ĩgu? ¹⁸ “Bajamenũri pũhrũ,” arĩgu ¿dohpa arĩgu eropa arãri ĩgu? ĩgu wererare õaro pee masibeaa mari, arĩbu gua basi.

¹⁹ Gúa eropa arĩ wereniguicũ Jesu ĩgure gúa serēpidiarire masigu gũare òpa arĩ weremi:

—“Bajamenari yũre ĩasome mua. ¿Eropirã pũhrugã ta yũre ĩarãca daja,” yũ arĩrare serēpidiari mua? ¿Irire yũ arĩrare masibeari mua? ²⁰ Diaye mũare arĩgu iiaa: Yũhũ sĩricũ ĩarã mua orerãca. Eropirã bũrigã bũjawererãca. Yũre umupeobirinirãpũ mucubirirãcoma. Mũapũ bũjawerenirã árĩquererã pũhrũ mucubirirãca mua. ²¹ Òpa àhraa iri: Nomeo niji wahgũgo igo ñero tariburisubũ àhraa. Eropigo igo turaro bũjaweremo. Eropa bũjawerequerego, igo magugã dehyoacũ ĩago mucubirimo. Eropigo igore pũrirare guñabeamo igo pare. ²² Eropa ta mua dohpaguere bũjawererãca. Pũhrũ mua yũre ĩarãca daja. Eropirã mua turaro mucubirirãca. Mua eropa mucubiririre gajirã mũare bũjawerecũ iimasisome.

²³ “Irinũ yũre mua ĩarinũre yũre serēpisome mua. Yũ Pagũpũ mua serērire ogũcumi. Diaye ta mũare arĩgu iiaa. Yũre mua umupeocũ ĩagu yũ Pagũre yũ waĩ mera mua serērire ĩgu mũare ogũcumi. ²⁴ Yũ òpa waboro core mua yũre waĩpeo Goãmũre serēnibiribũ mua. Dohpaguere yũre waĩpeo Goãmũre serēque. Mua eropa serēcũ mũare ĩgu ogũcumi mua turaro mucubiriburire, arĩmi Jesu gũare.

Ñerãre Jesu ĩgu tarinũgarire wereñumi ĩgu buherãre

²⁵ Eropa arĩtuha òpa arĩnemomi:

—Werenigui queori mera mũare weremũrabũ. Eropa werequeregu ta pũhrũ mũare werenigui queori mera weresome pare yũhũ. Yũ Pagũpũre mua òaro peeboro dopa weregura mũare. ²⁶ Irinũre mua ya árĩburire mũare serēbasasome yũhũ. Yũre umupeorã yaha waĩ mera mua basi ĩgure serērãca. ²⁷ Mua yũre mahirã àhraa. Eropirã yũ Pagũ pohrogue yũ aridigu árĩcũ “Diaye ta àhraa,” arãa mua. Eropa arĩrã mua árĩcũ ĩagu, yũre mahirã mua árĩcũ ĩagu yũ Pagũ sã mũare mahimi. ĩgu eropa mahicũ mua ĩgure serērãca. ²⁸ Yũ Pagũ pohro árĩdigu árĩgu i yebaguere aribũ yũhũ. Eropigu dohpaguere i yebague árĩdigu árĩgu yũ Pagũ pohrogue dujagũca daja, arĩmi Jesu.

²⁹ ĩgu eroparĩcũ gúa ĩgu buherã òpa arĩbũ:

—Dohpague tamerare werenigui queori mariro wereniguigu òaro diaye wereniguigu iiaa mũhũ gũare. ³⁰ Mũhũ òaro masipehogũ mũ árĩcũ gúa dohpague ta òaro masia. Eropirã gajirã mũre buhemasibeama. Eropirã irire gúa dohpaguere òaro masia. Gúa irire òaro masirã arĩrã Goãmũ pohrogue mũ aridigu árĩcũ “Diaye ta àhraa,” arãa, arĩbũ gúa Jesure.

³¹ Gúa eroparĩcũ Jesu yũhrimi gũare:

—Dohpaguere “Diaye ta àhraa,” ¿arĩri mua pare? ³² Pũhrũñari mua ya wirigue wasirirã yũre cóarãca mua. Mua eropa cóãquerecũ ta yũ Pagũpũ yũ mera àhrimi. Eropigu yũhũ yujungũ ta árĩbeaa. ³³ Ire mũare wereyubũ yũre mua guñaturari mera mua òaro árĩboro dopa. I yeba árĩrisubũ Goãmũre gamebirã pohrogue mua árĩcũ mũare ñero iirãcoma erã. Erã eropa iiquerecũ ta guñaturaque mua. I yeba majarã erã ñero iirare tarinũgagũ àhraa yũhũ. Eropirã yũre guñatura mucubirique mua, arĩmi gũare ĩgu buherãre.

17

Jesu ĩgu buherã ya árĩburire ĩgu Pagũre Goãmũre serēbasañumi

¹ Eropa arĩ weretuha Jesu ɯmarogue ĩhamuju ōpa arĩ wereniguimi Goãmure ĩgu Pagure:

—Ahɯ, dohpaguere mɯ werediro dopa ta yure erã ñero iiburisubu ejanijaro iiaa. Yure mɯ magure erã masare umupeocũ iique. Mɯ eropa iicũ masare mure umupeocũ iigura yɯ sã. ² Árĩpehrerã tauro opu apibɯ mɯhɯ yure. Eropigu mɯ yure onirãre mɯ mera eropa árĩniguicũ iiguca mɯhɯ. ³ Mɯ dihta Goãmɯ gohra āhraa. Yɯhɯ Jesucristo mɯ obeodigu āhraa. Eropirã árĩpehrerã mure masirã, yɯ sãre masirã mari mera ɯmaroguere eropa árĩniguicãrãcoma, arĩmi.

⁴ Eropa arĩgu ta ōpa arĩnemomi Goãmure:

—I yebaguere mɯ iidorerare ipehoabɯ yɯhɯ. Eropa iigu masare mɯ turagu árĩrire ĩhmuabɯ yɯhɯ. ⁵ I yeba árĩboro core mɯ mera yɯ árĩcũ ōaro turari opabɯ. Eropigu dohpaguere mɯ árĩroque irire yɯ ōaro turagu árĩrire ĩhmuque.

⁶ “I yeba árĩrãre yure mɯ onirãre mure masicũ iiabɯ. Mɯ onirã mɯ yarã āhrima. Eropigu erãre ohabɯ mɯhɯ yure. Eropirã mɯ dorere iiaa erã. ⁷⁻⁸ Yure mɯ wererare erãre buheabɯ. Yɯ buhecũ peerã yɯ buherire gahmeama erã. Eropirã diaye ta mɯ pohro aridigu yɯ árĩcũ masima erã. Eropirã mɯ obeodigu yɯ árĩcũ sãre “Diaye ta āhraa,” arĩ pepima erã.

⁹ “Erã ya árĩburi mure serẽgu iiaa. Gajirã ya árĩburipure serẽgu iibea yɯhɯ. Yure mɯ onirã mɯ yarã āhrima. Eropigu erã ya árĩburire serẽgu iiaa mure. ¹⁰ Erã árĩpehrerã mɯ yarã āhrima. Eropirã mɯ yarãpɯ yaharã āhrima. Yure umupeorã yɯ turagu árĩrire ĩhmuma erã masare.

¹¹ “Dohpaguere i yebaguere dujasome yɯhɯ. Mɯ pohro wabu iiaa. Yɯ eropa waquerecũ ta dohpaguere yure mɯ onirã i yebaguere dujama. Ahɯ, mɯhɯ ōagu āhraa. Yure mɯ onirãre mɯ turari mera ĩhadibuque. Mɯ eropa dibucũ mari yujugu ta árĩdiro dopa ta yuju curu ta árĩrãcoma erã sã. ¹² Erã mera árĩgu mɯ turari mera erãre ōaro ĩhadibuabɯ. Yujugu tamera peamegue wagucumi mɯ yare erã gojarapũ werediro dopa ta.

¹³ “Dohpaguere mɯ pohroque wabu iiaa. Eropigu i yeba i árĩpehrerire mɯ yarãre werea yɯ mera erã ōaro mucubiriborore. ¹⁴ Mɯ yare wereabɯ erãre. Erã yɯ iro dopa ta i yeba árĩwajamorã árĩbeama. Eropirã i yeba majarãpɯ erãre ĩhaturima. ¹⁵ “I yeba árĩrãre, yaharãre añaque,” arĩbeaa. Eropa arĩbiriqerẽgu erãre ōaro ĩhadibuque watĩ ñerire iidoreri erãgue arĩgu. ¹⁶ I yeba majagu árĩbeaa. Erã sã yɯ iro dopa ta i yeba árĩwajamorã árĩbeama. ¹⁷ Yaharãre mɯ buheri mera ōarã árĩcũ iique erãre. Mɯ wereripɯ diaye ta āhraa. ¹⁸ I yebaguere yure mɯ obeodiro dopa ta yɯpɯ yaharãre mɯ yare buhedoregu obeoa. ¹⁹ Mɯ gamerire iibu arĩgu, sĩribu arĩgu erã ya árĩburire sĩribu āhraa. Eropa sĩribu āhraa yɯhɯ yaharã sã mɯ gamerire diaye erã ōaro iiburire.

²⁰ “Yaharãre dohpague árĩrã dihtare itamuque,” arĩ serẽbeaa yɯhɯ. Yaharã gajirãre erã buhera pɯhrɯ gajirã sã yure umupeorãcoma. “Erã sãre itamuque,” arãa yɯhɯ. ²¹ Yaharã árĩpehrerã erã yuju curu árĩboro dopa itamuque. Yɯhɯ mɯ mera yujugu ta āhraa. Mari yujugu árĩdiro dopa ta erã mari mera yuju curu ta árĩporo. Yujuro mera ta árĩporo mɯ obeodigu yɯ árĩrire árĩpehrerã masa “Diaye ta āhraa,” erã arĩburire. ²² Yure mɯ ora turarire yaharãre ohabɯ. Iri turarire oparã yujugu ta mari árĩdiro dopa ta erã sã yuju curu ta árĩrãcoma. ²³ Yɯhɯ erã mera āhraa. Eropigu mɯhɯ yɯ mera āhraa. Mari eropa árĩrã árĩcũ mari yarã diaye ta ōaro yuju curu ta árĩrãcoma. Yuju curu erã árĩcũ ĩarã mɯ obeodigu

yū árĩrire i yeba majarā masirācoma. Eropirā yūre mū mahidiro dopa ta yaharā sāre mū mahirire masirācoma masa.

²⁴ “Ahū, i yeba árĩboro core yūre mahibū mūhū. Eropa mahigū yū turagū árĩrire ihmubū mūhū. Eropigū yūre mū onirā yū mera erā árĩcū gahmea yū turagū árĩrire erā masiboro dopa. ²⁵ Ahū, mūhū ōagū āhraa. I yeba majarā ñerā mūre masibeama. Yūpū mūre masia. Eropirā yūhū mū obeodigū árĩcū masima yaharāpū. ²⁶ Mūre erāre masicū iiabū. Pūhrū sāre mūre erāre masicū iigūca yūre mū mahidiro dopa ta gajirāre erā mahiburire. Eropigū yaharā mera árĩgūca, arĩmi Jesu mari Pagūre.

18

Jesure peresu iĩñuma

Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53

¹ Īgū eropa arĩra pūhrū Jesu gūa sã Īgū buherā Cedrón waĩcuriyare taribuja, Olivo waĩcūri gorogue ejabū. ² Bajasuburi iri gorogue Jesu mera gūa gameneremūribū. Eropigū Juda Jesure ihaturirāre wiabu iri gorore masĩmi. ³ Eropa masigū pe curu surara mera aridi arĩmi Īgū. Yūju curu surara gohra arĩma. Gaji curu surara Goāmū wihire corerā arĩma. Pahia oparā, fariseo masa erā obeonirā arĩma surara. Eropa arirā sihāri dipurure, eropárĩcū yucū mojcūma erā. ⁴ Iri gorogue gūa pohrogue erā erara pūhrū Jesu Īgū ñero tariborore masigū, erāre bocatĩri serēpimi:

—¿Noare amarā iiri mūa? arĩmi Jesu.

⁵ —Jesu Nazare majagūre ahmaa, arĩ yūhrima erā.

—Īgū ta āhraa yūhū, arĩmi Jesu.

Judapū Jesure ñeadoregū erā mera arĩmi. ⁶ Eropirā Jesu “Īgū ta āhraa yūhū,” Īgū arĩcū erāpū ūca wa yebague dusirimaagā mehmereja wama.

⁷ Erā eropa wacū ĩagū dipaturi serēpimi Jesu:

—¿Noare amarā iiri mūa? arĩmi.

—Jesu Nazare majagūre amarā iiaa gūa, arĩ yūhrima erā daja.

⁸ —Īgū ta āhraa, arĩrabūgū yūhū mūare. Eropirā yūre ñearā oāre yū mera majarāre peresu iibiricāque, arĩmi Jesu.

⁹ Eropa guare mahigū ne yujugūre dederecū iibirimi. Eropa iigū ero core Goāmūre Īgū arĩdiro dopa ta iigū iimi Īgū. “Yūre mū onirāre ne yujugūre dedeobiribū,” Īgū arĩdiro dopa ta iigū iimi Jesu. ¹⁰ Eropi Simo Pedro matamijire opagū irimijire tuāwea aĩ, pahia opū pohro majare Malco waĩcūgūre Īgū gamirore pacoro medijucāmi. Diayepū maja gamirore pacoro medijucāmi ¹¹ Īgū eropa pacorocū ĩagū Jesu ōpa arĩmi:

—Mū matamijire dibuque. Yū Pagū Īgū yūre ñero taridorero dopa ta ñero tarigūra, arĩmi Jesu Pedrose.

Pahia tauro opū pohrogue Jesure aĩgāñuma erā

Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54

¹² Īgū eropa arĩtuhacū ta surara, erā opū mera, Goāmū wihire corerā surara sã Jesure ñeha ĩgūre dirima. ¹³ Dirituha Ana waĩcūgū pohrogue aĩgāmūhtama erā. Anapū Caifa mūñecū arĩmi. Caifapū iri bojorire pahia tauro opū arĩmi. ¹⁴ “Judio masa ya árĩburire yujugū masū sĩricū ōhaa,” arĩdigū arĩmi Īgū Caifapū.

—Jesure masibea, arĩñumi Pedro

Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57

¹⁵ Eropigū yūhū Simo Pedro mera Jesure yoañarirogue nurusiabū. Yūpū pahia opū Īgū ĩha masigū árĩbū. Eropigū Jesu pūhrū, opū árĩri wihi árĩri

sãriro pohecague ñajaa wabũ. ¹⁶ Pedropũ disiporo dujanũgajami. Eropigu maji wiriri disiporo coregore serẽbasabũ Pedrore aĩ ñajabu. Yũ eropa serẽpiñacũ igo Pedrore ñajaridoremo. Igo ñajaridorera pũhrũ yũhũ Pedrore aĩ ñajaa wabũ. ¹⁷ Yũ eropa aĩ ñajajacũ ñago disiporo coregorũ Pedrore serẽpimo:

—¿Jesu buherã mera majagũ árĩbeari mũhũ? arĩmo igo Pedrore.

—Árĩbeaa yũhũ, arĩ yũhrimi Pedropũ.

¹⁸ Ero core ero majarã pohro majarã, surara mera erã sõhmaburi peamere dihunirã árĩma. Yũsaa árĩbũ. Eropirã erã iri peame tũro sõhma niguima. Erã sõhmacũ ñagũ Pedro sã sõhmagũ wami.

Pahia tauro opũ Jesure serẽpi ñañumi

Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71

¹⁹ Eropi pahia tauro opũ árĩgũ Jesu ñgũ buherire, gũa ñgũ buherã sãre serẽpi ñapũ Jesure. ²⁰ ñgũ eropa arĩ serẽpicũ Jesupũ yũhripũ ñgũre:

—Árĩpehrerãre buhegũ erã core niguibũ. Eropa buhegũ mari buheri wiri Goãmũ wihi sãre masa gamenererogue eropa buhe niguicãbũ. Duhrinijagũ ne buhebirabũ yũhũ. ²¹ ¿Duhpigũ yũre serẽpiri mũhũ? Serẽpidiagũ yũre peenirãre serẽpique. Yũ wererare erã masima, arĩ yũhripũ Jesu.

²² ñgũ eroparĩcũ surarapũ ero niguidigũ ñgũ mojoto mera Jesure papũ.

—Eropa arĩbiricãque pahia tauro opũre, arĩpũ surara Jesure.

²³ ñgũ eroparĩcũ Jesu õpa arĩpũ:

—Ñero arĩ yũ wereniguirare wereque yũre. ¿Diaye majare yũ mũare werequerecũ duhpigũ pari mũhũ yũre? arĩpũ Jesu surarare.

²⁴ Pũhrũ Ana Jesure erã diridigare Caifa pahia tauro opũ pohroque obeopũ.

—Jesure masibea, dipaturi arĩñumi Pedro

Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62

²⁵ Eropi Simo Pedro peame tũro sõhma niguigũ iimi. Eropa ñgũ sõhma niguicũ ñarã ero majarã ñgũre serẽpima.

—¿Mũ sã Jesu buherã mera majagũ árĩbeari? arĩ serẽpima erã Pedrore.

—Árĩbeaa yũhũ, arĩ yũhrimi Pedro.

²⁶ Eropigũ pahia tauro opũ pohro majagupũ Pedro ñgũ gamiro pa-corodigũ acaweregupũ Pedrore serẽpimi:

—¿Jesure erã ñearasubu yũ árĩcũ mũ sã erã mera árĩsabũ? arĩ serẽpimi ñgũ Pedrore.

²⁷ —Yũhũ ñgũ mera árĩbirabũ, arĩ yũhrimi Pedro. ñgũ eroparĩcũ ta cãreña weregũ carimi.

Jesure Pilato serẽpiñumi

Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5

²⁸ Ñamiñarigã árĩcũ Caifa ya wihigue árĩnirã Jesure aĩ wiria, iri maca majarã opũ Pilato ya wihigue aĩgã wama erã. Eropa waquererã ñgũ ya wihiguere ñajabirima. Pascua árĩcũ erã bamorã árĩrã õpa arĩma: “Judio masũ árĩbeamĩ Pilato. Eropirã mari i wihigue judio masũ árĩbigũ árĩri wihire ñajarã, mari dorerire tarinũgarãca. Eropirã mari ñajacũ ñarã ñerã dopa ñabocoma marire. Eropirã marire bosenu barire marire badorebiribocoma,” arĩma. Eropa arĩrã opũ ya wihire ñajabirima Jesure aĩgãñirãpũ. ²⁹ Erã ñajabiricũ ñagũ Pilato erã pohroque wihi disiporogue wiriranũgaja, erãre serẽpimi:

—¿Ñehenore ìre weresãdiari mua? arĩ serẽpimi Pilato erãre.

³⁰ —Ihĩ òagũ ìgũ árĩcũ mure ìgũre obiriboaya. Ñegũ àhrimi ìgũ, arĩ yùhrima erã.

³¹ Erã eroparĩcũ Pilato òpa arĩmi:

—Mua basi ìgũre añaque. Eropirã mua ya doreri arĩro dopa ta ìgũre dipuwaja moaque, arĩmi Pilato erãre.

—Gua judio masapũ masure wejẽdoremasibeeaa, arĩma erã Pilatore. Eropa arĩrã Jesure wejẽdoremorã iima.

³² Erã eropa wejẽdorecũ Jesupũ crusague ìgũ sĩriborore ero core ìgũ werediro dopa ta eropa wabũ. ³³ Erã eropa arĩra pũhrũ Pilatopũ wihigue maji ñaja, Jesure sihubeo ìgũre serẽpipũ:

—¿Judio masa erã opũ ta àhriri mũhũ? arĩ serẽpipũ.

³⁴ Jesu yùhripũ ìgũre.

—¿Mũ guñaro yũre eropa arĩ serẽpiri mũhũ? ¿O gajirã mure erã wererare peenijagũ yũre serẽpigũ iiri mũhũ? arĩpũ Jesu Pilatore.

³⁵ —Judio masũ árĩbeaa yũhũ. Mũ ya yeba majarã, pahia oparã sã, mure wiama yũre. ¿Ñehenore ñero iiri mũhũ erã eropa mure dipuwaja moadiacũ? arĩpũ Pilato.

³⁶ —Yũ opũ árĩri i yeba maja árĩbeaa. Yũhũ i yeba majarã opũ árĩcũ, yaharã yũre itamuboñuma judio masare ñeadorebirã. Yũ opũ árĩri i yeba maja árĩbeaa, arĩpũ Jesu Pilatore.

³⁷ —¿Eropigũ opũ àhraa arĩri mũhũ eropa arĩgũ? arĩpũ Pilato.

—Mũ arĩro dopa ta opũ ta àhraa. Masa opũ árĩbu masa dehyoabũ yũhũ. Eropigũ i yebague arigũ erã opũ árĩbu aribũ. Diaye majare weregũ aribũ. Árĩpehrerã diaye árĩrire peediarã yũ wererire peema, arĩpũ Jesu.

³⁸ —¿Ñeheno àhriri diaye árĩri? arĩpũ Pilato.

Judio masa Jesure wejẽdoreñuma

Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25

Eropa arĩtuha Pilato judio masa pohro maji dujaa wa erãre weremi:

—Ìre ne gajino dipuwaja mara. ³⁹ Bojori nãcũ Pascuanũ árĩcũ yujugũ peresu árĩgũre mua wiudorea. ¿Eropigũ ìre Jesure ta mua opũ árĩbupũre mũare wiubasacuri yũhũ? arĩmi Pilato judio masare.

⁴⁰ Ìgũ eroparĩcũ peerã erã judio masa òpa arĩ gaguiniguima:

—Ìgũre wiubiricãque. Barrabápũre guare wiubasaque, arĩ gaguiniguima judio masa Pilatore. Barrabápũ yajaricũgũ árĩdigũ árĩpũ.

19

¹ Erã eropa arĩ gaguiniguira pũhrũ Pilato Jesure tãradorepũ. Eropirã ìgũ yarã surarapũ ìgũre tãrañorã. ² Tãratuha pora bero iituha, Jesure ìgũ dipuru weca duhpeoñorã. Duhpeotuha, oparã ya suhrirore ìgũre sãñorã.

³ Eropirã ìgũ pohro nũgaja òpa arĩñorã erã òpa arĩ wereyarã:

—Òaro árĩporo. Judio masa opũ òaro árĩporo, arĩ wereya erã mojotori mera ìgũre pañorã.

⁴ Eropigũ Pilato dipaturi waha, judio masare weremi:

—Peeque mua. Ìre ñeri dipuwaja mara. Eropigũ irire mua masiburire ìgũre mua pohro aĩgãribu iiaa, arĩmi Pilato.

⁵ Ìgũ eropa arĩra pũhrũ Jesu pora berore peyadigũ, oparã ya suhrirore sañadigũ wihigue árĩdigũ wiririmi. Ìgũ wiriricũ Pilato òpa arĩmi:

—Ìaque. Ihĩ ta àhrimi ìgũ, arĩmi Pilato.

⁶ Īḡu eropa arītuḡacũ peerã pahia oparã, surara Goãmu wihi ĩhadibu corerã sã Jesure ĩarã gaguiniguima:

—Crusague wejẽque ĩḡure. Crusague pabia wejẽque ĩḡure, arĩ gaguiniguima erã.

—Īḡure ne ñeri dipuwaja mara. Eropirã muã basi ta ĩḡure aĩḡãque. Eropirã muã basi ta ĩḡure crusague pabia wejẽque, arĩmi Pilato erãre.

⁷ —Īḡu, ĩḡu basi “Goãmu magu ãhraa,” arĩmurami. Īḡu eropa arĩra waja ḡua doreripũ ĩḡure wejẽdorea, arĩma erã Pilatore.

⁸ Erã eroparĩcũ peegu ucataria Pilatorũ. ⁹ Eropigũ dipaturi ĩḡu wihigue Jesure aĩ majiñajagu Jesure serẽpipũ daja:

—¿Nohogue majagu ãhriri muãu? arĩpũ Pilato Jesure.

Īḡu eropa arĩ serẽpiquerẽcũ ta Jesu ĩḡure ne yũhribiripũ:

¹⁰ Īḡu yũhribiricũ ĩagu Pilato ĩḡure serẽpinemopũ:

—¿Yũre yũhribeari muãu? Yũu mũre peresu árĩḡure wiumasia. Eropigũ mũre crusague pabia wejẽdoremasia yũu. ¿Irĩre masibeari muãu? arĩpũ Pilato Jesure.

¹¹ Īḡu eroparĩcũ Jesu yũhripũ daja:

—Goãmu mũre dorebircũ ne iimasibiriboaya muãu. Eropigũ yũre ĩhaturirãre wiadigupũ mu tauro ñero dipuwajacugucumi, arĩpũ Jesu Pilatore.

¹² Īḡu eroparĩcũ peegu Pilatorũ ĩḡure wiudiaripũ. Īḡu eropa wiudiaque-recũ ta dipaturi judio masapũ gaguiniguima:

—Jesu “Opũ ãhraa,” arĩḡu mari tauro opũ árĩḡure Roma majagure ĩhaturigũ iimi ĩḡu. Eropigũ ĩḡure wiugu mu sã mari tauro opũ árĩḡure ĩhaturigũ ãhraa, arĩ gaguiniguima judio masa Pilatore.

¹³ Erã eroparĩcũ peegu Jesure wihigue árĩḡure aĩ wiriri, ĩḡu dipuwaja moadoreḡu ĩḡu doari pẽro doajami Pilatorũ. Īḡu dipuwaja moadorero judio masa ya mera gabata waĩcũro empedrado waĩcũbũ. ¹⁴ Irĩnũ Pascuanũ bosenu árĩcũ ḡua baburi ḡua amurinũ árĩbũ. Irisubu goeri boje core árĩbũ. Doajatuha Pilato masare õpa arĩ weremi:

—Ihĩ ta ãhrimi muã opũ, arĩmi ĩḡu.

¹⁵ Īḡu eroparĩcũ peerã judio masa gaguiniguima daja:

—Sĩriporo ĩḡu. Sĩriporo ĩḡu. Crusague pabia wejẽque ĩḡure, arĩ gaguiniguima erã.

—¿Muã opũ árĩquerẽcũ ta ĩḡure crusague pabia wejẽdiari muã? arĩmi Pilato erãre.

Īḡu eroparĩcũ õpa arĩ yũhrima pahia oparã:

—Mari árĩpehrerã tauro opũ Roma majagu ãhrimi. Gajigũ opũ marimi marire, arĩ yũhrima pahia oparã.

¹⁶ Erã eropa arĩ wereniguirã pũhrũ Pilato Jesure crusague pabia wejẽdoreḡu wiãmi erãre pare.

Jesure pabia wejẽñuma erã

Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43

Eropirã surara Jesure aĩ wiriãma. ¹⁷ Erã aĩ wiriacũ Jesupũ crusare ĩḡu basi aĩ coã, dipu pero waĩcũroḡe ejami. ḡua judio masa ya mera Gólgota waĩcũbũ. ¹⁸ Eroḡe eja erã Jesure crusague pabiãma. Eropirã gajirã perã sãre yujugu ĩḡu diayepũ, gajigure ĩḡu copũ pabiãma erã. Eropigũ Jesu erã deco arĩmi. ¹⁹ Pilato taboamijire goja, crusague Jesu weca pabia tuodorepũ ĩḡu gojaramijire. Õpa arĩ gojara árĩbũ: “Ihĩ Jesu Nazare majagu, judio masa tauro opũ ãhrimi,” arĩ gojara árĩbũ irimijire. ²⁰ Irimijire gojagu judio

masa ya mera, Roma majarā ya mera, Griego ya mera gojara árĭbũ. Eropiro Jesure crusague erā pabianugudiro maca pohrogā árĭbũ. Eropirā bajarā judio masa Pilato ĭgũ gojarare ĭha buhema. ²¹ Eropirā pahia oparā iri buhetuhaja ōpa arĭrā wañorā Pilatore:

—“Ihĩ judio masa opũ āhrimi,” arĭ gojabita. Gũa opũ árĭbeami ĭgũ. Eropigũ ōpa arĭ goja amuque mũhũ. Ihĩ “Judio masa opũ āhraa,” arĭ yujugũ ta ĭgũ basi ta eropa arĭ pepigũ āhrimi, arĭ goja amuque, arĭñorā pahia oparā.

²² Pilatopũ yũhripũ erāre:

—Yũ gojarare ne yũ goja amusome, arĭpũ Pilato erāre.

²³ Jesure erā pabiara pũhrũ wapicũrā surarapũ Jesu suhri mũrare erā basi game gueremorā iima. Erā eropa guerediaquerecũ ta ĭgũ suhriro yoari suhriro dohori mariri suhriro árĭbũ. Iri suhriro suara suhriro árĭbũ.

²⁴ Iri suhriro eropa árĭcũ ĭarā ōpa arĭma erā basi:

—Iñe suhrirore yeguesiribircārā. Yujugũ dihta aĩporo. Eropirā iñe suhriro aĩbure masimorā deabirarā mari, arĭma erā basi.

Eropa deabirarā Goāmũ yare erā gojarapũ erā gojadiro dopa ta eropa iirā iima erā. “Yũ suhrirore erā basi guerema. Eropirā yaha suhrirore aĩbure masidiarā deabirama erā,” arĭ gojañuma Goāmũ yare erā gojarapũgue. Erā gojadiro dopa ta eropa iima erā.

²⁵ Jesu pago, Jesu bũamo María Cleofa marapo, María Magdalena mera Jesu crusa pohrogā ĭha niguima. ²⁶ Eropigũ ĭgũ pago, yũhũ ĭgũ mahigũ sã ĭgũ pohrogā gũa niguicũ ĭagũ ĭgũ pagore yũre weremi:

—Dohpaguere ihĩ mũ magũ árĭbu āhrimi, arĭmi Jesu ĭgũ pagore.

²⁷ Eropa arĭtuha yũre ōpa arĭ weremi ĭgũ:

—Dohpaguere igo mũ pago árĭbo āhrimo, arĭmi Jesu yũre.

ĭgũ eropa arĭra pũhrũ Jesu pagore yaha wihigue aĩ opamũribũ.

Jesu sĭria wañumi

Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49

²⁸ ĭgũ eropa arĭ werera pũhrũ árĭpehreri Goāmũ ĭgũre mohmedoregũ ĭgũ apirare iipehogũ árĭgũ masipũ Jesu. Eropa masigũ Goāmũ yare erā gojarapũ iribojegue erā arĭ wereyudiro dopa ta ōpa arĭmi Jesu:

—Ñemesibuca yũre, arĭmi Jesu.

²⁹ Ero vino sãiri deco dicũri sorobu ero doabũ. Eropirā ero árĭrā Jesu eroparĭcũ pee mimi aĩri yũsũre deco mera erā yosora yũsũre yucũgũ hisopo waĩcũdigũ ojogoro dirituma. Eropirā aĩ muju Jesu disiro sĭtuma.

³⁰ Iri decore Jesu mimituha ōpa arĭmi:

—Iripēta árĭca, arĭgũ ta ĭgũ dipurure muhmusiudija sĭria wami.

Yujugũ surara Jesu patore gubuye gohra ñoseñumi ñoserimiji mera

³¹ Irinũ Pascua bosenu core árĭbũ. Iri bosenu gũa baburire gũa amurinũ árĭbũ. Eropirā gajinũ Sabado árĭcũ iri ōari bosenu árĭcũ crusarigue sĭrinirāre judio masa apidiabirima. Irinũ ta bosenu gũa judio masa bosenu wũari bosenu árĭro iibũ. Eropirā erā sĭrinirā mũra irinũ crusarigue árĭcũ gamebirima. Eropirā pabianirā mũrare erā ñigagũ gũarire panuadorerā judio masa serēñorā Pilatore erāre sĭri purumujudorerā. Erā eropa iira pũhrũ erā dũpũ mũrare aĩdijumorā iima. ³² Erā eropa dorecũ surarapũ crusari pohrogue eja, yajaricũgũre copũ árĭgũ ñigagũre panuama: Gajipũ árĭgũ sãre eropa ta iima erā. ³³ Eropa iiquererā Jesu ñigagũre panuabonirā ĭgũ pohro eja ĭgũ sĭridigũ árĭcũ ĭha panuabirima.

³⁴ Eropa panuabirã yujugu surara ïgu patore gohra gubuye ïgure ñosemi. ïgu eropa ñosecũ mata ïgu di, deco mera wiribũ. ³⁵ ïgu eropa wacũ ïabu yũhũ. Yũhũ ipũre gojagu diaye muare werea. Diaye yũ wereri árĩcũ masia yũhũ. Muare irire werea mua sã Jesure mua umupeoburire. ³⁶ Goãmũ yare erã gojarapũ werediro dopa ta eropa wabu. “ïgu gõare ne yuju gõare panuabirima,” erã arĩ gojadiro dopa ta Jesu ñigagu gõare ne yuju gõa panuabirima. ³⁷ Eropiro gajipũ sã Goãmũ yare erã õpa arĩ gojayudiro dopa ta wabu: “ïgure erã ñosedigu murũre ïarãcoma erã,” erã arĩ gojadiro dopa ta gũa Jesure erã ñosedigu murũre ïabu.

Jesu dũpũre masa gobegue yaañuma

Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56

³⁸ ïgu sĩrira pũhrũ José Arimatea majagu Jesu dũpũ murarore aĩ dijubu Pilatore serẽgu ejaapu. Josẽpũ gajirã judio masare gũigu, Jesure umupeogu ïgu árĩrĩre werebiridigu árĩmi. Eropigu ïgu dũpũ murarore ïgu serẽra pũhrũ Pilatorũ ïgu dũpũre aĩdorepũ. ïgu aĩdorecũ José crusa pohro eraa Jesu dũpũ murarore aĩgã wami. ³⁹ Nicodemo sã ïgu poresurire mohmorerare treinta kilo nũcũrĩre aĩgãrimi Jesu dũpũ ïgu amuburire. Yucũgu di pohga, mirra waĩcũri poresuri, yucũgu pohga mera árĩyoro ïgu mohmorera. ïgu Jesu mera ñami weretamudigu árĩmi. ⁴⁰ Eropirã erã perã Jesu dũpũ murarore aĩma. Judio masa sĩrinirãre yaaro dopa ta ïgu dũpũ murarore poresuri sũra pũhrũ suhri gasiri mera omama. ⁴¹ Crusague Jesure erã pabia wejẽdiro pohro pohe árĩbũ. Iri pohegue masa gobe utãyegue erã seara gobe árĩbũ. Iri gobere ne yujugu sĩridigũre cóãnibirima dohpa. ⁴² Pascuanũ bosenu maja gũa judio masa baburire amurinũ árĩbũ. Eropirã iri gobe pohrogã crusa árĩcũ ero apima erã Jesu dũpũ murarore.

20

Jesu masa mũriañumi

Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12

¹ Domingo ñamiñarigã árĩcũ, boyoboro coregã María Magdalena Jesu masa gobegue ejaapo. Erogu ejaapo iri gobere erã biharayere gajipũ tunuguraye árĩcũ ïapo igo. ² Eropa ïadigo árĩgo gũa pohrogu omagãrimo igo. Simo Pedro mera perã árĩbũ gũa. Eraa õpa arĩ weremo guare igo.

—Mari Opũ dũpũ murarore aĩcãnirã aĩhrama. Eropirã ïgure erã apidirore mari masibea, arĩmo igo guare.

³ Igo eroparĩcũ peerã, yũhũ Pedro mera gũa perã masa gobegue ïarã wabu gũa. ⁴ Eropa ïarã warã gũa perã omagãabu. Eropa omarã, yũhũ Pedore omatarigãgu masa gobegue ejamũhtabu. ⁵ Erogu ejaagu muhmumereja ïha acubu iri gobere. Eropa ïha acugu ïgure erã omara gasiro seyarore ïabu. Eropigu iri gobere ñajabiribũ. ⁶ Yũ eropa ïara pũhrũgu Simo Pedro sã erami. Eraa masa gobegue ñajaa, ïgu dũpũ murarore erã omara suhri gasirire ïami ïgu. ⁷ Eropigu Jesu dipurure erã omara gasiro sãre ïami daja. Iri gasiro boje oyaro, yeguera gasiro árĩbũ. ⁸ Eropigu yũ sã masa gobegue ñajabu. Jesu ïgu maricũ ïagu “Diaye ta Jesu masa mũriañumi,” arĩ pepibũ yũhũ. ⁹ Iri gobegue gũa waboro core Goãmũ yare erã gojarapũ Cristo sĩriburire erã wererare õaro gũa masinibiribũ. Dohpaguepũre iri gobere yũ ïara pũhrũ, “Diaye ta Jesu masa mũriañumi,” arĩ pepibũ yũhũ. ¹⁰ Eropa ïatuhajarã gũa wihigue dujaa wabu.

*Jesu María Magdalenare dehyoañumi**Mr 16.9-11*

¹¹ Eropi masa gobe disiporo María niguigo ore nuguipo. Eropa ore-querego ta muhmumereja igo ñhame acupo masa gobere. ¹² Eropa ñhame acugo perã anyuare boreri suhricarãre Jesu ñgu oyadiro murarogue erã doacũ ñapo igo. Yujugũ ñgu dipuru oyadiro doapũ. Gajigũ ñgu guburi oyadiro doapũ. ¹³ Erãre igo ñacũ erãpũ igore serẽpiñorã:

—Nomeo, ¿dohpa árironore orego iiri mũhũ? arñorã erã.

—Yũ Opũ dupũ murarore aĩcãnirã ãhrama. Eropigo erã apidirore masibea yũhũ, arĩpo igo.

¹⁴ Eropa arĩtuha, majinũgaja nijago Jesure ero nuguigũre ñapo igo. Eropa ñaquerego ta Jesure ñha masibiripo igo.

¹⁵ —Nomeo, ¿dohpa árirono orego iiri mũhũ? ¿Noare amago iiri mũhũ? arĩpũ Jesu igore.

“Iñi i pohere ñhadibugũ ãhrimi,” arĩ pepiripo igo Jesure. Eropa arĩ pepigo õpa arĩpo igo:

—Mũhũ ñgu dupũ murarore aĩdigũ árĩgu wereque mũ apidirore yũre. Mũ werera pũhrũ aĩgora ñgu dupũ murarore, arĩpo igo ñgũre.

¹⁶ Igo eropa arĩra pũhrũ Jesu õpa arĩpũ:

—María, arĩpũ.

Ñgu eropa piyucũ peego, majiñabeo igo Hebreo ya mera õpa arĩpo:

—Rabuni, arĩpo igo Jesure. Rabuni, erã ya mera arĩrã “Buhegu,” arĩma.

¹⁷ Jesu arĩpũ:

—Yũ Pagũ pohrogue murianibea dohpa yũhũ. Yũ eropa murianibiricũ yũre mohpiñabiricãque. Eropigo gajirã yaharã pohrogue waque. Erã pohrogue ejago õpa arĩ wereque: “Jesu õpa arĩdoremi mũare: ‘Yũ Pagũ pohrogue wabu ñaa. Mũa Pagũ sã ãhrimi ñgu. Goãmũ pohrogue wabu ñaa. Mũa yagũ Goãmũ sã ãhrimi ñgu,’ arãmi Jesu,” arĩ wereque erãre, arĩpũ Jesu Maríare.

¹⁸ Ñgu eropa arĩra pũhrũ María Magdalena gũare Jesu buherã pohrogue eraa weremo gũare:

—Mari Opũre ñabũ yũhũ, arĩ Jesu igore gũare weredorerare weremo igo.

*Jesu ñgu buherãre dehyoañumi**Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49*

¹⁹ Irinũ soorinũ ñamicague gũa Jesu buherã gũa acawererãre judio masare güirã, gũa ya wihigue biha ñaja doabũ gũa. Gũa eropa doacũ Jesu gũa watope dehyoanũgaja õpa arĩmi:

—¿Ãhriri mũa? arĩmi.

²⁰ Eropa arĩtuha ñgu mojotorire, ñgu patore sãre gũare ñhmũmi. Eropirã gũa ñgũre gũa opũre masa mariadigure ñarã mucubiribũ. ²¹ Dipaturi Jesu gũare õpa arĩmi daja:

—Õaro árĩque mũa. Yũ Pagũ ñgu yũre obeodiro dopa ta yũ sã mũare obeoa, arĩmi gũare.

²² Eropa arĩtuhaja gũare ñgu purisãmi. Eropa purisãgu Espiritu Santore gũa ñeaburire ñhmugũ iimi. Ñhmutuhaja õpa arĩmi:

—Dohpaguere Espiritu Santore ñeaque mũa mũa mera árĩbure. ²³ Masa erã ñeri dipuwajare bujawerecũ ñarã, “Mũa ñero iirare cohãa,” arĩmasia mũa erãre. Erã bujawerebiricũ ñarã, “Mũa ñeri iirare cóãbiribũ,” arĩmasia mũa, arĩmi Jesu gũare ñgu buherãre.

Jesure masa mariadigure Toma ñañumi

²⁴ Jesu gua watope ïgu dehyoacũ Toma sũhrũadigu erã arĩgu gua mera marimi irisubure. ²⁵ Ñgu eropa maricũ gua ïgu mera majarã ïgure werebũ.

—Mari Opũre gua ïabũ, arĩ wereribũ gua ïgure.

Gua eropa arĩ werequerecũ ta õpa arĩmi Toma:

—Ñgu mojotorire erã pabiara goberire ïabigu iri goberire yũ mujusĩru mera puñabigu “Diaye ta masa mũriañumi,” ne arĩsome. Eropigu ïgu patore gubuye árĩri gobere yũ mojoto mera sĩ acubigu, “Diaye ta masa mũriañumi,” ne arĩsome yũhũ ïgure, arĩmi Toma.

²⁶ Yuju semana pũhrũ gua ïgu buherã gua ya wihigue árĩbũ. Irisubure Toma gua mera árĩmi. Iri wihi bihara wihi árĩbũ. Bihara wihi árĩquerecũ ta Jesu ñaja, gua watope dehyoanũgaja õpa arĩmi:

—¿Áhriri mũa? arĩmi.

²⁷ Eropa arĩtuha ïgu Tomare weremi:

—Ñaque yũ mojotorire. Eropi mũa mujusĩru mera yũ mojotorire erã pabiara goberire puñaque. Eropigu mũa mojoto mera yũ patore gubuye árĩri gobere sĩ acuñaque. “Diaye árĩbeaa,” arĩbircãque. “Diaye ta áhraa,” arĩque mũhũ, arĩmi Jesu Tomare.

²⁸ Ñgu eropa arĩra pũhrũ Toma yũhrimi:

—Mũhũ yũ Opũ áhraa. Mũhũ yahagu Goãmũ áhraa, arĩmi Toma Jesure pare.

²⁹ —Yũre mũa ïara pũhrũ yũre “Diaye ta áhraa,” arãa. Gajirãpũ yũre ïabiriquererã ta “Diaye ta áhraa,” arĩ umupeorãcoma. Eropirã erã turaro mucubirirã árĩrãcoma, arĩmi Jesu Tomare.

Jesure masa erã masiburire ipũre gojañumi Ñu

³⁰ Eropigu baja gaji sãre Goãmũ ïgu turari mera ii ïhmũmi Jesu gua mera arĩgu. Irire ïgu iirare ipũre gojapehobirabũ yũhũ. ³¹ Eropa gojapehobiriqueregu ta ipũ yũ wererare gojagu, “Jesu ta Cristo Goãmũ ïgu obeodigu áhrimi. Ñgu diaye ta Goãmũ magũ áhrimi,” mũa arĩ masiburire gojabũ. Eropirã mũa ïgure umupeorã Goãmũ mera mũa eropa árĩniguiburire gojabũ ipũre.

21

Jesu siete ïgu buherãre dehyoañumi

¹ Pũhrũ Tiberia waĩcũri ditaru tũro dipaturi guare ïgu buherãre dehyoami daja. Guare dehyoagu õpa iimi ïgu daja. ² Simo Pedro, Toma sũhrũadigu erã arĩgu, Natanae Galilea yeba árĩri maca Canã waĩcũri maca majagu, gua perã Zebedeo porã, gajirã sã perã gua oã nũcũ gamenere árĩbũ.

³ Gua eropa gamenerera pũhrũ Simo Pedro õpa arĩmi:

—Wai wejẽgu wagũ iiaa, arĩmi ïgu.

—Gua sã mũa mera warãra, arĩbũ gua ïgure.

Eropa arĩtuha buha wabũ. Eropirã dohodiru mera wabũ. Iri ñamire gua õaro boyotahmuquererã ne yujugũ waimũre wejẽbiricarabũ. ⁴ Boyodiji merejacũ Jesu imiporo ïgu niguicũ ïaribũ gua. Eropa ïaquererã ïgure ïha masibiricarabũ gua. ⁵ Eropigu guare õpa arĩ serẽpimi:

—Ne, ¿wai wejẽari mũa? arĩmi Jesu.

—Ne wejẽbirabũ, arĩ yũhribũ gua.

⁶ —Dohodiru diayepũ wejẽdire mehyuque. Iripũ mehyurã wai wejẽrãca, arĩbeo niguimi guare. Ñgu eroparĩcũ peerã ïgu arĩdiro dopa ta mehyubũ. Gua mehyura pũhrũ bajarã wai ñajama. Bajarã wai ñajacũ ïarã

wejēdigure dohodirugue aīsā turabiricarabū gūa. ⁷ Eropigū yūhū Jesu īgū mahigū Pedrore werebū:

—Mari Opū āhrimi sihī imiporo niguigū, arībū Pedrore.

Yū eroparīcū Jesu īgū árīcū masigū, Simo Pedro īgū suhrirore sañami. Wai wejēbu īgū suhrirore tuweadigū árīmi. Īgū suhrirore sañatuha diague yuriñajami. ⁸ Eropirā gajirā gūa buherā dohodirugue árībū. Cien metro yoaro diaguere payabū gūa. Eropirā wejēdigure wai bajarā ñajadigure dohodiru mera taramajaabū gūa. ⁹ Turogue tuhajarā pea niti dihta gose oyari peame weca waire īgū mupunugupidigure ĩabū gūa. Panru sāre ĩabū gūa.

¹⁰ Gūa eropa ĩacū Jesu gūare ōpa arīmi:

—Dohparagā mūa wejēnirāre bajamerāgā aīgārique, arīmi gūare.

¹¹ Īgū eroparīcū Simo Pedro Jesu mera árīgū īgū sā dohodirugue ñaja, wejēdire tara majaami imiporogue. Pagarā wai ñajanirā ciento cincuenta y tres wai árīma. Bajarā wai ñajaquererā wejēdire ne yehguebirima.

¹² —Banirā arique, arīmi Jesu gūare.

—¿Noano āhriri mūhū? arī serēpiñabiribū gūa īgure. Gūa Opū īgū árīcū masibū gūa. ¹³ Eropigū Jesu peame pohrogue eja, panre aī gūare gueremi. Wai sāre gueremi.

¹⁴ Eropigū Jesu īgū masa mūriara pūhrū imiporo dehyoagū ũhresubū gūare īgū buherāre dehyoagū iimi.

Jesu Simo Pedro mera weretamuñumi

¹⁵ Gūa bara pūhrū Jesu Simo Pedrore serēpimi:

—Simo, Jona magū, ¿oāre mū mahiro tauro yūre mahiri mūhū? arīmi Simo Pedrore.

—Opū, mūre mahia yūhū. Mūre yū mahirire masia mūhū, arī yūhrimi Simo Pedro.

Jesu arīmi:

—Eropigū ovejagāre mari ejodiro dopa ta yaharāre buheque mūhū, arīmi Jesu.

¹⁶ Eropa arītuha dipaturi īgū Simo Pedrore serēpimi daja:

—Simo, Jona magū, ¿yūre mahiri mūhū? arīmi Jesu.

—Opū, mūre mahia yūhū. Mūre yū mahicū masia mūhū, arī yūhrimi Simo Pedro.

Jesu arīmi daja:

—Ovejare ĩhadibugū ovejare īgū ōaro ĩhadiburo dopa ta yaharāre ōaro ĩhadibuque, arīmi Jesu Pedrore.

¹⁷ Eropa arītuha dipaturi Simo Pedrore serēpimi:

—Simo, Jona magū, ¿diaye ta yūre mahiri mūhū? arīmi Jesu daja.

Ŭhresubū īgū eropa serēpicū peegū Simo Pedro turaro bujaweremi.

—Opū, mūhū masipehoa. Mūre yū mahicū masia mūhū, arīmi Simo Pedro.

—Ovejare mari ejodiro dopa ta yaharāre buheque mūhū. ¹⁸ Diaye mūre arīgū iiaa. Mūhū mamū árīgū mū suhrire saña, mū gamerogue curimuribū mūhū. Eropa árīdi árīqueregū ta pūhrū mūhū bugū árīcū, mū mojotorire sībeocū gajigū mūre mū suhrire sāgūcumī. Eropigū mū wadiabirogue mūre aīgāgūcumī, arīmi Jesu Simo Pedrore.

¹⁹ Eropa arīgū Simo Pedro dohpa wa īgū sīriborore wereyugū iimi. Eropigū Simo Pedro sīrigū Goāmure, “Ōagū, turagū āhraa,” masa erā arīcū īgū iiborore wereyugū iimi. Eropigū Pedro mera weretamutuhagū ōpa arīmi Jesu īgure:

—Diaye ta yu buhediro dopa iiq̄ue m̄h̄u, ar̄imi Jesu Pedrore.

Jesu ĩḡu mahiḡu ip̄ũre gojadiḡu ar̄imi

²⁰ ĩḡu eropar̄ic̄ũ Pedrop̄u ȳure Jesu ĩḡu mahiḡure er̄are yu nur̄asiac̄ũ ĩami ĩḡu. Ȳur̄u ĩḡu ĩaḡur̄u ero core Jesu pohroḡa badoaḡu ĩḡure õpa ar̄idiḡu ar̄ĩb̄u. “Op̄u, ĳm̄ure ĩhaturir̄are wiabup̄u nihino ar̄ĩcuri ĩḡu?” ar̄ĩ Jesure ser̄epidi ar̄ĩb̄u ȳur̄u. Eropa ȳure ĩaḡu Pedro ser̄epimi Jesure:

²¹ —Op̄u, ĳih̄ĩ Ñur̄u dohpa waḡacuri? ar̄ĩ ser̄epimi:

²² —Ire m̄ure werebeaa. I yebaguere yu dujariboro core ĩḡure ar̄ĩniḡuic̄ũ yu ĩic̄ũ irire masibea m̄h̄u. Eropiḡu ĩḡu waborore guñabita m̄h̄u. Diaye ta yu buhediro dopa iiq̄ue m̄ur̄u, ar̄imi Jesu Pedrore.

²³ Irire ĩḡu ȳure Ñure wererare peer̄a ar̄ĩpehrer̄a Jesu yar̄a weresiririma. Irire weresirir̄a õpa ar̄ĩrima er̄a: “Jesu ĩḡu mahiḡu buheḡu s̄ĩrisome,” ar̄ĩ weresiririma ȳure Jesu yar̄a er̄a basi. Er̄a eropa ar̄ĩquerec̄ũ ta “ĩḡu s̄ĩrisome,” ar̄ĩḡu ĩibirimi Jesu. “I yebaguere yu dujaric̄ũ ĩḡure ar̄ĩniḡuic̄ũ yu ĩic̄ũ irire masibea m̄ur̄u,” ar̄imi Jesu Pedrore.

²⁴ Jesu buheḡu ire wereḡu, ip̄ũre gojaḡu āhraa ȳh̄u. Eropir̄a i wereri diaye ta ar̄ĩc̄ũ masia mari.

²⁵ Baja gaj̄i s̄are Jesu iimi. ĩḡu iirare mari gojapehoc̄ũ irip̄ũri gojarap̄ũri baja tariari p̄ũri waboya. Eropiro irip̄ũrire mari dibuc̄ũ sihabiriboya i yeba. Ujut̄aria waboya yu pepic̄ũ. Irip̄eta āhraa.

Jesu buhedore ĩgu apinirã erã iirare wereripũ ãhraa

—*Espíritu Santo arigucumi, arĩñumi Jesucristo ĩgu buherãre*

¹⁻² Teófilo, ero core yu gojamãhtarapũ mera Jesu ĩgu iirare, ĩgu buherare mure weretuhabũ. Te ãmarogue ĩgu m̃riarare weretubũ. Jesu ĩgu m̃riaboro core ĩgu Espiritu Santo turari mera dorepũ ĩgu apinirãre. Erã ĩgu beyenirã árĩñorã. ³ Eropi Jesu ĩgu crusague ĩgu s̃rira p̃hrũ yujuyerisuburi d̃p̃cũgu dehyoapũ ĩgu apinirãre. Cuarenta ñri p̃hrũ dehyoaturũ. Eropigũ ĩgu ĩgu basi ojocarigũ árĩrire ihmupũ erãre. Eropa dehyoagũ Goãmu mari Pagũ ĩgu opũ árĩrire õari buherire wererũ erãre.

⁴ Gajisubu Jesu ĩgu apinirã mera árĩgu õpa arĩ erãre wererũ:

—Jerusalén ta árĩnique dohpa. “Espiritu Santore m̃are obeogura,” yu Pagũ ĩgu arĩdigure corenique. Irire ĩgu eropa arĩrare m̃are wereabũ yũhũ. ⁵ Ñu m̃are waĩyegu deco mera m̃are waĩyemi. Yũpũ ĩgu iira tauro iigura m̃are. Espiritu Santo m̃a mera ĩgu árĩniguicãcũ iigura m̃are, arĩpũ Jesu.

Jesu ãmarogue m̃riara

⁶ Eropi gajisubu ãtãgugue Olivo waĩcũdigugue Jesu erãre dehyoacũ erã serẽpiñorã ĩgure:

—Opũ, ¿i Israe yebare mari ya yebare dohpárĩcũ guare dipaturi doreburire apibocuri m̃hũ guare? ¿Dohpárĩcũ mari acawererã gohrare opũ acugucuri m̃hũ? arĩñorã ĩgure. ⁷ Erã eroparĩcũ peegu Jesu õpa arĩpũ:

—Mari Pagũ dihta irinũrire m̃a ya yebare m̃a õaro árĩborore apimasimi. Irinũrire m̃are masiya mara. ⁸ Eropirã m̃are Espiritu Santo ĩgu eracũ Goãmu ya turarire oparãca m̃a. Iri turarire m̃a oparã Jerusalén majarãre, árĩpehrerã Judea majarãre, Samaria majarãre, árĩpehreri yeba majarãre õari buherire buherãca m̃a yaha árĩburire. Yũ s̃rirare, yũ masa m̃riarare erãre buherãca m̃a, arĩ wererũ Jesu erãre.

⁹ Eropa arĩ weretuhaja, Jesu ãmarogue m̃ria wapũ. Erã ĩgure erã ĩhanũrusia mujucũ imica cururi pohecague ñaja dedere m̃ria wapũ.

¹⁰ Eropirã erã Jesu ĩgu m̃riagure erã ĩhanũrusia mujurisubu perã anyua boreri suhricũrã Jesu ĩgu apinirã pohro dehyoanũgajañorã. ¹¹ Eropirã erãre õpa arĩñorã:

—M̃a Galilea majarã, ¿duhpirã ĩhamuju niguirã iiri m̃a? Ihĩ Jesu ãmarogue m̃riagũ, ĩgu m̃riadiro dopa ta dipaturi arigucumi daja, arĩ wereñorã anyua.

Jesu ĩgu apinirã Judare gohrotobure beyeñorã

¹² Eropiira p̃hrũ Jesu yarã ãtãgugue Olivo waĩcũdigugue árĩnirã dijari, Jerusaléngue dujajañorã. Irigũ ãtãgu yuju kilómetro wecañari Jerusalén ejaboro pohro árĩyoro. ¹³ Dujaja erã ãmarogue erã árĩri taribugue m̃ria wañorã. Oã árĩñorã erã: Pedro, Ñu, Santiago, Andre, Felipe, Toma, Bartolomé, Mateo, Santiago, Simo, Juda árĩñorã. Santiagopũ Alfeo magũ arĩpũ. Simopũ celote waĩcũri curu majagũ arĩpũ. Judapũ Santiago acaweregũ arĩpũ. ¹⁴ Eropirã bajasuburi oã árĩpehrerã, nome mera, María Jesu pago mera, Jesu pagũ porã mera õaro gamenere, turaro mera Goãmure mari Pagure serẽm̃riñorã.

15 Eropi irinurire masa bajarã ciento veinte ejaboro gohra gamenereñorã. Eropigu Pedropu igu mera majarã Cristo yarã watope nũgaja, werepu erãre.

16 —Yu acawererã, Goãmu iribojegue igu arĩdiro dopa ta eropa wahaa. Irire Espiritu Santo Davire weredoreñumi Juda muru eropa warare. Juda Jesure ñeha wejemorãre ihmudi árĩmi. 17 Juda muru mari mera Jesu yare ii, gua mera majagu ta árĩrimi. 18 Judapu igu Jesure ihmura wajare iri niyerure igu wiara puhru igu basi wejẽ sĩripu. Eropigu yuhridija wa, igu guramisida yehguea sĩa wapu. Igu wiara niyeru mura mera gajirã merogã yebare asũñorã. 19 Eropirã árĩpehrerã ohõ Jerusalén majarã masipehrecãma Juda muru igu ñero warare. Eropa masirã igu niyeru mera erã asũra yebare Acéldama di cóãri yeba waĩcua, arĩma iri yebare. 20 Iribojegue erã arĩ gojadiro dopa ta eropa wahãmi Juda muru. Salmo waĩcuripũgue õpa arĩ gojañuma:

Igu árĩdirore cóãdiro árĩporo. Eropirã gajirã igu árĩdirore árĩbircãporo, arĩ gojañuma.
Ohõ sãre õpa arĩ gojañuma:

Gajigu igu mohmerare gohrotogu árĩgucumi, arĩ gojañuma Salmogue, arĩpu Pedro.

21-22 “Eropirã mari yujugu beyerã Juda murure gohrotobure. Ñu waĩyegu igu masare buherasubu árĩdigure, Jesu mera mari mera árĩdigure beyero gahmea mari mera majagu árĩbure. Jesu masa muriacũ sãre ñadigure beyero gahmea. Eropa beyera puhru Jesu igu masa muriarare mari mera buhegucumi, arĩ werepu Pedro igu acawererãre Cristo yarãre. 23 Igu eroparĩcũ peerã perãre beyedoboñorã erã. Yujugu José Justo waĩcugure beyeñorã. Igu Barsabá erã arĩ piyugu arĩpu. Eropirã gajigure Matia waĩcugure beyeñorã. 24-25 Erã perãre beyedobotuhaja, erãre Goãmure õpa arĩ serẽñorã:

—Muhu gua Opu árĩpehrerã masa erã pepirire masia. Oã àhrima gua perã beyerã. Juda murure gohrotobure nihi mu gamegure beyequ. Juda muru Jesure cóãdigu peamegue wadigu árĩmi. Eropigu igure gohrotogu Jesu igu apidigu árĩgucumi. Eropigu gua mera õari buherire buhegucumi, arĩñorã erã Goãmure.

26 Eropa arĩrã ta utã mera deamuriñorã beyemorã. Matia yañe õaro wiricũ, Matiapu Jesu igu apinirã once apinirã mera majagu dujapu.

2

Espiritu Santo igu yarã mera árĩnũgapu

1 Eropii Pentecoste waĩcurinu arĩũ erã yujuro mera árĩpehrerã yuju wihi gamenereñorã. 2 Irisubure ta miruñe burigã ariro dopa ta umarogue busuro cariyoro. Ero eropa busuro caricũ peeñorã árĩpehrerã iri wihigue gamenere arĩrã. 3 Eropiro peame porãrigã dopa bejari erã árĩpehrerã dipu wecare dehyoayoro. Iri peame porãrigã nediru dopa bejari dehyoayoro. 4 Eropigu Espiritu Santo erapu erãre igu turarire ogu arigu. Eropirã Espiritu Santo erãre igu itamuropẽ erãpu gajirã yare õaro wereniguinũgañorã.

5 Irinurire Jerusalén bajarã judio masa eranirã árĩñorã. Goãmure umupeorã erarã árĩñorã. Erã macari nucũ majarã árĩñorã. 6 Eropirã umarogue busucũ peerã masa bajarã Jesu buherã pohrogue gamenere wahgãñorã. Masa nucũ yare Jesu buherã erã wereniguicũ peeñorã. Erã eropa wereniguicũ peerã, erã pee uca wañorã.

7-8 —Yaho, ¿Duhpirã oã Galilea majarã árĩquererã õaro mari yare wereniguiri? Erã mari masa dehyoadirogue árĩnirã iro dopa ta wereniguirã iima, arĩñorã erãpũ. 9-10 Árĩpehrerã mari yare dohpaguere wereniguirã iima. Partia majarã, Media majarã, Elam majarã, Mesopotamia majarã, Judea majarã, Capadocia majarã, Ponto majarã, Asia majarã, Frigia majarã, Panfilia majarã, Egipto majarã, Africa majarã, Cirene majarã, Romague arirã ãhraa mari. Yujurãyeri judio masa ãhraa mari. Gajirã judio masa árĩbirã judio masa ya buheripãre buherãgue ãhraa mari. 11 Creta majarã Arabia majarã sã mari mera ãhrima. Eropirã oã mari yare erã wereniguicũ peea mari. Erã mari ya mera Goãmũ turari mera ãgu õaro iirare wererã iima, arĩ wereniguiñorã masa erã basi.

12 Erã eropa arĩrã ãca wañorã. Erã ãarare erã peerare õaro masibiriñorã.

—¿Dohpãrĩrono oã gajirã ya mera Goãmũ yare eropa õaro wereniguiri mũa pepicũ? arĩ game serẽpiñorã erã erã basi.

13 Eropirã gajirã wereyañorã.

—¿Dohpa oã siburi ihrinijarã mererã iiri? arĩ wereyañorã gajirã erã basi.

Pedro masare werepũ

14 Eropigũ Pedro once Jesu ãgu apinirã mera wahgãnũgaja, masare werepũ:

—Mũa Judea majarã, árĩpehrerã Jerusalẽgue árĩrã, ire yũ werecũ õaro peeque mũa. 15 Mũa pepiri diaye árĩbeaa. Dohpaguere nueve ãhraa. ãmũgue ãhraa. Eropirã oã merebeama. 16 Oã Goãmũ iribojegue ãgu werediro dopa ta iirã iima. Irire Joere Goãmũ ya weremãhtadigure ire weredoreñumi Goãmũpũ.

17 Ojogorocurinu árĩcũ õpa árĩroca: Yũhũ Espĩrigure masare árĩpehrerãre obeogũra. Eropirã mũa porã Goãmũ yare wererãcoma. Eropirã mũa mera majarã mamarã Goãmũ deyoro moarire ãarãcoma. Eropirã mũa mera majarã mũrãpũ quẽrire quẽrãcoma. 18 Eropigũ yũ pohro majarãre yũ Espĩrigure obeogũra. Eropirã erã yahare wererãcoma. 19 Eropigũ yũ turari mera iigũca ãmũsigue. Yebague sãre yũ turari mera irire ãhmugũca. Eropigũ di mera, peame mera, imica mera ãhmugũca yũ turarire. 20 Yũ eropiicũ abe ãmũ majagũ naitã wagũcumi. Ñami majagũ abe diagũ gũhyaro wagũcumi. Õpa waroca Cristo mũa opu ãgu dujariburinu, yũ arĩranũ core. Irinu ãha ãca warãca mũa. Eropiro irinu gũhyarinũ árĩroca. 21 Eropiro õpa árĩroca: Árĩpehrerã masa Cristore erã ñerire cóãdore serẽnirãre ãgu erãre peamegue wabonirãre taugũcumi Goãmũ, arĩ gojañumi Joe, arĩpũ Pedro masare.

22 “Mũa Israe masa yũhũ werecũ peeque, arĩpũ daja. Jesu Nazare majagũpũ Goãmũ ãgu obeodigũ árĩmi. Jesure “Goãmũ obeodigũ ãhrimi,” masa erã arĩ masiboro dopa Jesu Goãmũ turari mera deyoro moarire masare ii ãhmucũ iidi árĩmi Goãmũ Jesure. Mũa irire masia. 23 Mũa Jesure wejẽdorecũ Goãmũ iribojegue ãgu “Eropa waroca,” ãgu arĩdiro dopa ta eropa wahabũ. Eropirã mũa Jesure crusague wejẽdorerã wiabũ ãgure masa ñerãre. 24 Goãmũpũ Jesu sĩridigure masuami. Eropigũ dipaturi ne sĩrisome ãgu. ãgu sĩri wajabeami. Eropa ojocarĩniguicãbu ãhrimi. 25 Õpa arĩñumi Davi iribojegue majagũ Cristo ãgu arĩbodiropo dopa ta:

Yũ Opu, yũ mera ãhraa mũhũ. ãmũri nũcu Goãmũ yũ Opu yũ pohro mũhũ árĩcũ ãamũrabũ yũhũ gũibiriboro dopa. 26-27 Mũhũ Goãmũ

yũ sīporāre sīrinirā erā árīroguere ne cóāsosome. Yũre mũ mahigure ñerogue yũ sīporāre cóāsosome mũhũ. Yũhũ mũ pohro majagu mũre umupeogu āhraa. Yũ dũpũre boadoresome mũhũ. Eropigu buriḡā mucubiria. Mucubiriri mera wereniguia. Eropigu mũre Goāmũre buriḡā umupeogu árīḡũ güiro mariro õaro árīcāa. ²⁸ Yũre dipaturi ojocaricũ iigũca mũhũ. Yũ mera mũhũ árīcũ buriḡā mucubiria, arĩ gojañumi Davi Cristo ĩḡũ arĩbodiropũ dopa ta, arĩpũ Pedro.

²⁹ “Acawererā, õpa õaro wereḡũra mũare Davire mari acawereḡũ mũrũre, iribojegũ majagũre, arĩnemopũ daja Pedro. ĩḡũ Davi sīria wañumi. Eropigu ĩḡũre erā yaara gobe dohpaguere árĩnia. Eropigu “Yũ dũpũre boadoresome mũhũ,” arĩ gojagũ ĩḡũ basi waĩpeo wereḡũ iibiriñumi. ³⁰⁻³¹ Iribojegũ Goāmũ Davire õpa arĩñumi: “Diaye ta árīḡũ iiaa. Mũ pāramerā árĩturiarā mera majagũ mũ iiro dopa ta i maca majarā weca opũ árīḡũcumĩ,” arĩñumi Goāmũ Davire. Davi Goāmũ yare wereyugũ árĩñumi. Eropigu Cristore Goāmũ ta opũ acuborore masigũ, Cristo ĩḡũ masa mũriaborore weremũtatuhañumi Davipũ. Õpa arĩ wereñumi ĩḡũ: “ĩḡũ sīrinirā erā árīroguere árĩwajasome. ĩḡũ dũpũ ero boasome,” arĩñumi Davi. ³² ĩre Jesucristore Goāmũ masuami. ĩḡũ masudigure ḡũ árĩpehrerā ĩabu. ³³ Eropigu Cristo mũmarogue mari Pagũ diayepũ árīcumĩ doreḡũ árīḡũ. Eropigu ĩḡũ Pagũ “Espĩritu Santore yebague obeogũra,” arĩpũ ĩḡũre. Eropigu Cristopũ Espĩritu Santore dohpaguere obeomi ḡũare. Eropirā Espĩritu Santore ĩḡũ ḡũare obeorare ĩarā iiaa mũa. Eropirā mũa peeã. ³⁴ Davipũ Jesu ĩḡũ mũriadiropũ dopa ta mũmaroguere mũriabiriñumi. Eropigu ĩḡũ ĩḡũ basi õpa arĩñumi:

Goāmũ arĩmi yũ Opũre: “Ohõ yũ diayepũ doaque mũhũ. ³⁵ Eropigu mũre ĩhaturirāre mũre tarinũgabasagũra yũhũ mũ pohro majarā dopa árĩmorāre,” arĩmi Goāmũ yũ Opũre, arĩ gojañumi Davi.

³⁶ “Eropirā árĩpehrerā Israe masa ire õaro masique mũa. Ihĩ Jesure mũa crusague wejẽdigũre mũa opũ acuami Goāmũpũ. ĩḡũre mũare taubure Cristore apiami Goāmũ, arĩ werepũ Pedro masare.

³⁷ ĩḡũ eroparĩcũ peerā buriḡā bũjawere, güirā masapũ Pedro sãre serẽpi ĩañoã:

—ḡũa acawererā, ¿dohpa iirācuri ḡũa? arĩ serẽpi ĩañoã erā.

³⁸ Erā eropa arĩ serẽpi ĩacũ yũhrĩpũ Pedro sã.

—Mũa ñero iirire bũjawererā árĩque. Õarire gohrotoque. Eropirā Jesu waĩ mera waĩyenirā árĩque mũa árĩpehrerā. Mũa eropa iicũ mũa ñerire cãdijigũcumĩ Goāmũ. Mũa eropa iicũ Espĩritu Santo mũa mera árīḡũcumĩ. Goāmũ ĩḡũ Espĩritu Santore eropa ocãḡũcumĩ mũare.

³⁹ Mũare, mũa porāre, mũa pāramerā árĩturiarāre yorogue majarāre, árĩpehrerā Goāmũ mari Opũ ĩḡũ beyenirāre “Diaye ta itamugũra mũare,” arĩ apiñumi Goāmũ, arĩpũ Pedro masare.

⁴⁰ Eropa arĩtuhaja baja werenemopũ Pedro. Eropigu turaro mera werepũ erāre.

—I yeba majarāre erā ñero iira dipuwaja dipuwaja moagũcumĩ Goāmũ. Eropirā mũapũ Goāmũ yarā árĩque. Mũa eropa árīcũ ĩḡũ mũare dipuwaja moasome, arĩpũ Pedro masare.

⁴¹ ĩḡũ eroparĩcũ peerā bajarā ĩḡũ wereniguirire õaro peeñoã. Eropigu ĩḡũ sã erāre waĩyepũ. Eropirā Goāmũ yarā mera majarā tres mil masa wanemoñoã. ⁴² Eropirā erā masa Cristo ĩḡũ apinirā mera mũuri nũcũ árĩmuriñoã. Eropirā erā buherire mũuri nũcũ peemuriñoã. Erā barire game guere, Goāmũre serẽ, Cristo ĩḡũ apinirā mera õaro árīcãñoã erā.

Jesu yarã ne árĩnugarã erã árĩricurire werepũ Luca

⁴³ Eropii Goãmũ ãgũ turari mera deyoro moarire ii ãhmuñorã ãgũ apinirã. Erã eropa iicũ ãarã masa árĩpehrerã ãha ¼ca wañorã. ⁴⁴ Eropirã árĩpehrerã Jesure umupeorã gamenere, ðaro árĩcãñorã. Eropirã erã yare game gueremuriñorã. ⁴⁵ Erã yare dua, árĩpehrerãre gajinore moorãre erã nũcu omuriñorã erã. ⁴⁶ Eropirã ¼muri nũcu erã Goãmũ wihigue gameneremuriñorã. Árĩpehrerã yujurãyeri erã wirigue yujuyeri cururi mucubiriri mera gamenere bamuriñorã. ⁴⁷ Erã eropa gamenererisubu “Goãmũ ðagũ ãhrimi,” arĩ umupeomuriñorã. Eropirã gajirã masa erãre gametarimuriñorã. Eropigũ ¼muri nũcu Goãmũ gajirãre ãgũ yarã wacũ iimuripũ.

3

Curimasibigũ ðagũ warũ

¹ Ñamicague tres árĩcũ Goãmũre serẽrisubu árĩcũ Pedro, Ñũ mera Goãmũ wihigue warã iñorã. Iri wihi disiporo yujugũ ¼mũ doapũ. ² ¼muri nũcu iri wihi disiporo ðari disiporo waĩcũri disiporo gajirã ãgũre aĩgãri duhudoboñorã. ãgũ ¼mũpũ ne masa dehyoagũgue ta curimasibigũ árĩpũ. Eropigũ ãgũ iri disiporo pohro doagũ niyerure serẽmuripũ iri wihire ñajarãre. ³ Eropii Pedro, Ñũ iri wihigue erã ejanũgajacũ curimasibigũpũ erãre ãha, niyerure serẽpũ. ⁴ Eropirã erã Pedro, Ñũ mera ãgũre ãha, Pedropũ ðpa arĩpũ:

—Guare ãaque mũhũ, arĩpũ Pedro ãgũre.

⁵ ãgũ eroparĩcũ peegũ erãre ãha “Niyerure orãcoma yũre,” arĩ pepiripũ.

⁶ ãgũ eropa arĩ pepiquerecũ ta Pedro ãgũre ðpa arĩ werepũ:

—Niyerure opabeaa yũhũ. Opabiriqueregu ta ire iigũra yũhũ mũre. Jesucristo Nazare majagũ ãgũ turari mera curique mũhũ, arĩpũ Pedro curimasibigũre.

⁷ Eropa arĩgũ ta ãgũ mojotore diayerũ maja mojotore ñeha, ãgũre tarawahgũ nugupũ. Irisubu ta curimasibigũ ãgũ guburire, ãgũ ñigarire turari ñajayoro. ⁸ Iri eropa ñajara pũhrũ ãgũ wahgãnũgajapũ. Eropigũ ãgũ waha buhrima mũria “Goãmũ turagũ ðagũ ãhrimi,” ãgũ arĩ mucubiridiro mera erã mera Goãmũ wihigue ñajaapũ pare. ⁹ ãgũ eropa curicũ, “Goãmũ ðagũ ãhrimi,” arĩ gaguiniguicũ masa árĩpehrerã ãgũre ãañorã. ¹⁰ Eropirã masa ãgũre ãha masiñorã. “Ihĩ iri wihi maja disiporo ðari disiporo pohro ãgũ niyerure serẽ doagũ ãhrimi,” arĩñorã erã. Eropirã ãgũ eropa curicũ ãarã ãhamaria wañorã.

Pedro Goãmũ wihigue masare buhepũ

¹¹ Eropii curimasibiridigũ Pedro sãre ãgũ duhubirisubu, masa árĩpehrerã ãhamaria warã Pedro sã pohro omagã, gamenereñorã. Erã Goãmũ wihigue árĩrã Salomo waĩcũripũgue arĩñorã. ¹² Erã eropa gamenerera pũhrũ Pedropũ werepũ erãre.

—Mũa Israe masa, ¿duhpirã ãre ãha ¼cari? ¿Duhpirã guare mũa ãhanũrũri? Gũapũ gũa ya turari mera, Goãmũre gũa umupeori mera, gũa ejatuharo ãre curicũ iibirabũ gũa. Jesu irire iiami. ¹³ Mari ñecũ sũmarã mũra Abrahã, Isaa, Jacobo mũra Goãmũre umupeomuriñorã. Erã umupeodigũpũ Goãmũpũ ãgũ magũre Jesure turagũ, ðagũ ãgũ arĩcũ ãhmumũrimi. Mũa Jesure ãhaturirãre ohabũ. Eropigũ Pilato ãgũre ãgũ peresugue wiudiacũ mũapũ ãgũre ãgũ wiucũ gamebirabũ. Pilatore Jesure ohabũ mũa. ¹⁴ Pilato ãgũre wiudiamĩ. Mũapũ Jesure ðagũre, ðaro iigũre

gamebirā gajigure masa wejēdigupure wiudoreabū m̄ua. ¹⁵ Eropirā Jesure mari ojocaricū iigure wejēabū m̄ua. Īgū sīricū Goāmū ĩgure masuami. Īgure masudigure ḡua ĩabū. ¹⁶ Eropirā ḡua ĩgure umupeorā āhraa. Ḡua eropa umupeocū ĩagū ĩre m̄ua dohpague ĩagure m̄ua ĩha masigure Jesupū ĩgū turari mera ĩgū curicū iiami.

¹⁷ “Yū acawererā, mari oparā mera Jesure ōaro masibiriquererā ĩgure wejēabū m̄ua. Irire masia yūhū. ¹⁸ Iribojegue majarā Goāmū yare weremūhtanirā Goāmū erāre ĩgū weredoreldo dopa ta wereñuma erā s̄a. “Cristo ñero tarigūcumī,” arī wereyuñuma erā. Erā eropa arī wereldo dopa ta eropa wabū dohpaguere. ¹⁹ Eropirā dohpaguere m̄ua ñero iirare bujawererā árīque. Ōaripure gohrotoque. Cristore umupeoque. M̄ua eropa iicū m̄ua ñerire cādijigūcumī Goāmū. Eropigū m̄uare mucubiriririre apigūcumī ĩgū. Eropirā ōaro sīñajarāca. ²⁰ Eropigū Goāmū Cristore ĩgū beyedigure m̄uare obeogūcumī daja. Cristo Jesu ta āhrimi. ²¹ Īgū Jesu Goāmū pohrogue árīcumī dohpa. Iribojegue Goāmū ĩgū yare weremūhtanirāre wereyudoreñumi ĩgū iiburire. Īgū wereldo dopa ta árīpehrero amugū iicumī. Īgū amutuhaja Cristore obeogūcumī daja. ²² Moise irire weregū ōpa arīñumi: “Mari mera majagure mari acaweregure Goāmū yare weremūhtagure Goāmū mari Opū obeogūcumī m̄uare. Yure ĩgū obeoldo dopa ta obeogūcumī ĩgū s̄are. Eropirā m̄uare ĩgū werecū peephecarāca m̄ua. ²³ Ōpa árīroca. Árīpehrerā ĩgure peebirā, ĩgū dorerire iibirā ĩgū cóānirā árīrācoma. Goāmū yarā mera majarā árīsome erā,” arīmūriñumi Moise iribojeque.

²⁴ “Árīpehrerā Goāmū yare weremūhtanirā n̄ucū, Samue ĩgū p̄hru árīrā s̄a i dohpague warire wereyuñuma. ²⁵ Mari ñecū sumarāre iribojegue majarāre “Masare ōaro iigura,” arī weremūriñumi. Īgū erāre wereldo dopa iimi marire dohpaguere. Eropigū Abrahāre ĩgū arīldo dopa ta mari s̄are arī weregū iīñumi. Ōpa arī wereñumi Goāmū Abrahāre: “Árīpehreri yeba majarāre ōaro iigura. Ōpa irire iigura: M̄u acaweregū p̄hru árīgūp̄u masare ōaro iibasagūcumī yure,” arīñumi Goāmū Abrahāre. ²⁶ Maripure Goāmū Jesure ĩgū magure ĩgū masudigure mari pohrogue obeomūhtami mari ñero iirare cóābure. Eropa iigū ĩgū m̄uare ōaro iiami, arīp̄u Pedro erāre.

4

Pedro, Ñu mera oparāre weretamuñorā

¹⁻³ Īgū eropa wereniguisubu pahia, Goāmū wihire corerā surara op̄u, saduceo masa s̄a erāre peeñorā. Ōpa buhep̄u Pedro Ñu mera masare:

—Jesu ĩgū sīrira p̄hru masa m̄uria wami. Īgū eropa masa m̄uriacū ĩarā, p̄hru mari s̄a ĩgū yarā mari masa m̄uriaborore masia mari, arī werep̄u Pedro s̄a. Erā eroparīcū peerā, oparāp̄u erā mera guañorā. Eropa guarā naimerecū ĩarā erā Pedore, gajirā Jesu apinirā s̄are ñeha, peresu iīñorā. ⁴ Oparā eropa gamebiriquerēcū ta masa bajarā Goāmū yare Pedro s̄a buherire peerā “Diaye ta āhraa,” arī pepiñorā erā. Eropirā Jesu yarā bajarā wañorā. Erā ūma dihtare queocū Jesure umupeorā cinco mil masa árīñorā.

⁵ Eropii gajinū iri maca majarā m̄urā, oparā, judio masa buherā mera Jerusaléngue gamenereñorā. ⁶ Eropigū pahia op̄u Ana waīcūgū ero

árĩpũ. Īgũ acawererã sã árĩñorã. Caifa, Ñu, Alejandro, gajirã mera Ana acawererã árĩñorã.

⁷ Eropirã erã Pedro sãre erãre gamebeocũ, surarapũ peresugue erãre aĩwiu oparã watopegue erãre aĩ ejañorã. Erã eropa iira pũhrũ oparã serẽpi ĩañorã Pedro sãre.

—¿Noa ya turari mera mũa curimasibigũre òagũ iiari? ¿Noa ãhriri mũare irire iidoregũ? arĩ serẽpi ĩañorã erã.

⁸ Erã eroparĩcũ peegũ Espĩritu Santo ĩgũ itamurire òaro opagũ werepũ Pedro erãre.

⁹ —Mũa oparã, mũa mũrã, ¿gũa curimasibigũre gũa òagũ iirare serẽpi ĩarã iiri mũa gũare? ¹⁰ Ire masique mũa árĩpehrerã, Israe masa. Ire Jesucristo eropa iiami. Jesu Nazare majagũ, mũa crusague wejẽdigũ, Goãmũ masudigũ, ĩgũpũ ihĩ curimasibigũre òagũ wacũ iiami. Eropirã ĩre dohpaguere mũa ĩhuro ĩgũ curicũ ĩhaa mũa. Òpa ãhraa Goãmũ yare erã gojarapũgue Cristore wereyuro: ¹¹ “Thĩ Cristo utãye iro dopa ta Goãmũ beyedigũ ãhrimi. Īgũ Goãmũ beyedigũ árĩquerecũ masa ĩgũre gamesome. Īgũre erã gamebiriquerecũ Goãmũ ĩgũre opũ acuami árĩpehrerãre dorebure,” arĩ gojañumi iribojegue. ¹² Ne gajigũ masare peamegue wabonirãre taugũ ne marimi. I yebaguere Jesu dihta masare taugũ ãhrimi. Ne gajirã ĩgũ iro dopa árĩrã ne marima, arĩ werepũ Pedro erãre.

¹³ Īgũ eropa arĩ werera pũhrũ, Pedro Ñu mera buheya marirã erã árĩcũ ĩarã, gũiro mariro erã buhecũ ĩarã, mũrã, oparã, judio masa buherã mera pee uca wañorã. Eropirã Jesu iro dopa erã buhecũ ĩarã, òpa pepiñorã erã. “Pedro, Ñu sã diaye ta Jesu mera majarã ta ãhrima oã,” arĩ pepiñorã erã. ¹⁴ Eropigũ curimasibiridigũ Pedro sã mera árĩpũ. Īgũ, ĩgũ òagũ árĩcũ ĩañorã mũrã, oparã, judio masa buherã mera. Eropirã erã Pedro sãre “Ñero iirã iiaa,” arĩ weresãmasibiriñorã. ¹⁵ Eropa weresãmasibirã oparã erã gamenereri taribugue árĩrãre Pedro sãre wiriadoreñorã. ¹⁶ Erã wiriara pũhrũ erã basi weretamuñorã.

—¿Oãre dohpa iirãcuri mari? arĩ wereniguiñorã erã.

Òpa arĩ wereniguinemoñorã:

—Pedro, Ñu mera Goãmũ turari mera curimasibigũre curicũ iinirã ãhrama. Eropirã Jerusalén majarã árĩpehrerã erã eropa òaro iirare masiama. Eropirã maripũ “Eropa iibirama erã,” arĩmasibea mari. ¹⁷ Eropirã Jesu ĩgũ buherare gajirãre buhedorebircãrã erãre gajirã erã buherire gameri arĩrã, arĩ wereniguiñorã erã erã basi.

¹⁸ Eropa arĩ wereniguituha Pedro sãre sihubeo òpa arĩñorã:

—Jesu ĩgũ buherare ne buhebircãque gajirãre. Irire ne wereniguibiricãque, arĩriñorã erãre.

¹⁹ Erã eroparĩcũ peerã Pedro Ñu mera òpa arĩñorã erãre:

—Mũa òpa arĩcũ mũare yũhrirã Goãmũpũre tarinũgãrã iiboca gũa. ¿Nihi yapũre gũa werecũ gahmeri mũa? ¿Mũa yapũre gũa iicũ gahmeri mũa? ¿Goãmũ yapũre gũa iicũ gahmeri mũa? ²⁰ Guapũre gũa ĩarare, gũa peerare gũare yayasãma masiya mara masare, arĩ yũhripũ Pedro Ñu mera.

²¹ Erã eroparĩcũ peerã oparãpũ dipaturi doreriñorã daja erãre.

—Jesu ĩgũ buherare mũa buherã ñero tarirãca mũa, arĩriñorã oparã erãre.

Erãre “Ñu, Pedro mera ñero iirã iima,” arĩmasibiriñorã erã. Eropirã masapũ curimasibiridigũ ĩgũ òagũ wacũ ĩarã, “Goãmũ diaye ta òagũ ãhrimi,” arĩñorã masa. Erã eroparĩcũ peerã oparãpũ Pedro sãre dipuwaja

moamasibiri, eräre wiuñorã. ²² Curimasibigu òagũ erã iidigu cuarenta bojori opagu árĩpũ.

Jesu yarã erã güibirurire serẽñorã Goãmure

²³ Eropii, Pedro Ñu mera erã mera majarã pohrogue eja, pahia oparã, mürã eräre erã arĩrare wereñorã. ²⁴ Erã eroparĩcũ peerã erã árĩpehrerã yujuro mera mari Pagure Goãmure serẽñorã.

—Gua Opũ, mũhũ umarore, yebare, diarire iigu, árĩpehrerãre ojocaricũ iigu àhraa mũhũ. ²⁵ Mũ Espíritu Santo gua ñecure Davi mürure mũ pohro majagure òpa weredoreyoro mũ arĩdiro dopa ta:

¿Duhpirã judio masa árĩbirã guari? Pee masibirã àhrima masa. ²⁶ Baja macari majarã oparã gamenere, mari Opũ Goãmure, ìgu opũ acudigu Cristo sãre ìhaturi, ñero iidiana erã, arĩ weredoreyoro mũhũ Davire iribojegure.

²⁷ Eropa ta àhraa, arĩ serẽnemoñorã Goãmure. I macare Herode, Poncio Pilato, judio masa árĩbirã, judio masa mera mũ beyedigure Jesure òagũ mũ pohro majagure wejẽdia gamenereama. ²⁸ Irisubu mũ gamediro dopa ta “Eropa waroca,” mũ arĩdiro dopa ta iiama erã. Mũ masiri mera eropa wereyoro mũhũ. ²⁹ Eropigu, gua Opũ, erã guare “Mũa buheri waja ñero tarirãca,” erã arĩrare guñaque mũhũ. Guare itamuque. Eropigu guare mũ pohro majarãre güiro mariro mũ buherire weredoreque guare. ³⁰ Mũhũ mũ turari mera dorecũrãre òarã iique. Eropigu mũ buherire güiro mariro werecũ iique guare. Eropigu mũ deyoro moarare Jesu mũ pohro majagu ìgu turari mera ii ìhmudoreque guare. Eropigu dorecũrãre òarã gua wadorecũ mũ turari mera itamuque guare, arĩ serẽñorã erã mari Pagure.

³¹ Erã eropa arĩ serẽra pũhrũ, erã gamenereri wihi ñohmemaa wayoro. Ero eropa ñohmecũ ta Espíritu Santo ìgu turari mera guñaturarã wacũ iipũ eräre. Eropa warã, Espíritu Santo ìgu dorediro dopa ta iiñorã. Güiro mariro Goãmũ yare wereñorã erã.

Jesu yarã erã yare dũca wañorã

³²⁻³³ Eropirã Goãmũ ìgu turari mera erã Jesu ìgu apinirã òpa arĩ wereñorã masare: Jesure Goãmũ masudigure gua ìabũ, arĩ wereñorã erã masare. Eropigu Goãmũ erã árĩpehrerãre òaro itamumũripũ. Eropirã Jesure umupeorã bajarã árĩñorã. Erã yujuro pa ta pepirã árĩmũriñorã. Eropirã erã erã yare erã doberire “Yaha dihta àhraa,” ne arĩbiriñorã. Erã árĩpehrerã erã yare gajinore moorãre erã mera majarãre dũca wamũriñorã. ³⁴ Eropirã erã mera majarã mojomorocũrã marimũriñorã. Erã mera majarã yeba oparã, wiri oparã erã yare duamũriñorã. ³⁵ Eropa duarã erã wajasearare erã aĩgãri, Jesu ìgu apinirãre omũriñorã. Eropirã erãpũ irire erã mera majarãre dũca wamũriñorã. Árĩpehrerã opabirãre dũca wañorã. ³⁶ Irisubure yujugu erã mera majagu José waĩcũgu árĩpũ. Jesu ìgu apinirã Josere Bernabé waĩyeñorã. Ìgu waĩ Bernabé “Masare mucubiricũ iigu àhrimi,” arĩma Griego ya mera. Ìgu Leví ya curu majagu Chipre nũgũro majagu árĩpũ. ³⁷ Eropigu ìgu poeri opagu árĩgu irire duapũ. Eropigu ìgu wajasearare Jesu ìgu apinirãre ópu ìgu gajirãre gueredoregu.

5

Ananía ìgu marapo Safira mera gũyapũ

¹ Gajirã sã Bernabé iro dopa iimũriñorã. Erã Ananía waĩcũgu, ìgu marapo Safira waĩcũgo árĩñorã. Eropigu Ananía erã ya poerire duapũ

ĭgu. ² Eropā duaqueregu ta ĭgu wajasearare ĭgu basi aĭpu. ĭgu marapo sã ĭgu eropa iirare masipo. Eropigu erã wajasea duharare aĭgãri, Jesu ĭgu apinirãre ópu Ananĭapu. Eropā ogu, “Opehogu iiaa,” arĭripu ĭgu. ³ ĭgu eropa iicũ ĭagu Pedro ĭgure werepu.

—Ananĭa, watĭ mure guyadorecũ mahu guyabu Espĭritu Santore. Eropigu mua ya poerire dua, mu wajasearare mu basi aĭbu ahrabu mahu. ⁴ Mu duaboro core mua ya poeri arĭribu. Eropiro mu duara puhru mu ya wajari ta ahrabu. ĆEropigu dohpa arĭronore eropa guyarĭ mahu? Mahu gua dihtare guyabeaa. Goãmu sare guyabu mahu, arĭpu Pedro ĭgure.

⁵ ĭgu eroparĭcũ peegu ta, Ananĭapu mehmereja, sĭria wapu. Eropirã arĭpehrerã ĭgu eropa warare masirã, burigã guĩnorã. ⁶ ĭgu sĭrira puhru mamarã ahrĭ, ĭgu dupure suhri mera oma, disiporogue aĭgã, yaañorã ĭgure.

⁷ Eropii uhre hora puhru Ananĭa muru marapo ĭgu sĭrirare masibigo Pedro pohroque ñajapo. ⁸ Eropigu Pedro igore opa arĭpu:

—ĆMua ya poerire duanjarã dipẽ wajari mua? arĭpu ĭgu. Eropigo igo igo marapu muru ĭgu arĭrañepẽ ta, “Iripẽta wajatabu gua,” arĭ wereripo igo sã. ⁹ Eropigu Pedro igore werepu:

—ĆDuhpirã mua yujuro mera Goãmu Espĭriture guya ĭhadiari mua? Peeque dohpaguere. Mu marapu murure yaanirã ta ahrĭma daja. Mu sare mu dupure aĭrã ahrĭma, arĭpu Pedro.

¹⁰ ĭgu eropa arĭ werecũ ta igo mehmereja, sĭria wapo. Eropirã mamarã iri wihire ñajarã, igo ya dupu murarore aĭ wiria wañorã. Aĭgã, igo marapu muru dipaba yaañorã. ¹¹ Eropirã Jesu yarã arĭpehrerã gajirã irire peerã sã, guĭtariacãñorã.

Jesu ĭgu apinirã Goãmu turari mera ĭi ĭhmuñorã

¹² Eropirã masa watope Jesu ĭgu apinirã bajasuburi Goãmu turari mera deyoro moarire ĭi ĭhmuñorã. Eropirã erã Salomo waĭcuri taribugue òari taribugue gameneremuriñorã. ¹³ Eropirã gajirã erãre guĩrã, erã pohroque wabiriñorã. Eropā guĩquererã erãre Jesu ĭgu apinirãre, “Òarã ahrĭma oã,” arĭñorã masa. ¹⁴ Eropirã uma, nome bajarã Jesure umupeonugañorã. ¹⁵ Eropirã erã dorecurãre aĭgãri, omasiariñe mera pũtãpi apigãñorã Pedro waburi mague erãre. Eropirã dorecurãre òarã wacũ gamerã Pedro erãre ĭgu ñapeocũ gameñorã erã aĭgãñirãpu. Erãre ĭgu ñapeobiricũ Pedro erã weca ĭgu watĭ merejariñe dihtare gameñorã erã. Iri dihtare gameñorã erã erã òarã waboro dopa. ¹⁶ Eropirã Jerusalén pohro arĭri macari majarã sã, dorecurãre, watẽa ñajasunirã sare aĭgãriñorã. Eropirã erã arĭpehrerã erã dupu òaro wañorã.

Oparãpu Jesu ĭgu apinirãre ñero iidoreñorã

¹⁷ ĭgu eropa iicũ ĭarã pahia opu, ĭgu mera majarã mera Pedro sare peyocupu. Pahia opu mera majarã saduceo masa arĭñorã. ¹⁸ Pedro sã iirare peerã erã guatarirã Jesu ĭgu apinirãre ñehadore, peresu iñorã. ¹⁹ Eropiira puhru iri ñami ta Goãmu ĭgu anyu pãgũpu erãre peresugue arĭrãre. Tuhajanugu erãre wiriridore opa arĭ werepu anyu:

²⁰ —Goãmu wihigue waque. Iri wihigue arĭrã Goãmu masare ĭgu tauburire, iri òari buherire wereque masare, arĭpu anyu erãre.

²¹ ĭgu eroparĭcũ peerã ñamigã ñari Goãmu ya wihigue ñaja, masare buheñorã erã.

Irinu ta pahia opu, ĭgu mera majarã, Israe masa oparã mera gamenere, Jesu ĭgu apinirãre peresugue arĭrãre aĭgãridoreripu surara oparãre.

²² Eropirã surara oparã peresugue doarãpũre aĩgãrirã wariñorã. Erãre bocabiriñorã. Bocabiri dujaa wañorã daja. ²³ Dujaja wereñorã erã oparãre.

—Peresugue árĩri disiporori bihara disiporori ãhrabũ. Eropirã erã iri disiporori pohro peresu iinirãre corerã niguiama. Eropa ãabũ gũa. Eropirã gũa disiporore pãgũcũ, masa marabũ, arĩ wereñorã erã.

²⁴ Erã eroparĩcũ peerã, surara Goãmũ wihire corenirã opũ, pahia oparã mera irire pee ¼ca wa, “¿Dohpa waha ojogorocũrãcuri erã eropa iirã?” arĩ pepiñorã erã. ²⁵ Eropigũ erã pohrogue gajigũ ahri, erãre werepũ.

—Mũa peresu iinirã Goãmũ wihigue ãhrama. Ñarã waque bu. Iri wihigue masare buherã iama erã, arĩ werepũ.

²⁶ Ñgũ eroparĩcũ pee, surara opũ, Ñgũ surara mera waha, Jesu Ñgũ apinirãre dipaturi ñeagãriñorã daja. Eropa ñearã erãre surara turibiriñorã. Eropirã erãre pabonirã árĩquererã, masare gũirã pabiriñorã erãre. “Oãre mari pacũ gajirã masapũ ¼tã mera dearãcoma marire,” arĩ pepiñorã erã surarapũ. ²⁷ Eropirã erãre aĩgãri, oparã core duhudoboñorã erãre. Erã eropa aĩ eraa dohocũ pahia opũ erãre turipũ.

²⁸ —Mũare gũa weretuhabũ. Jesu yare buhebiricãque, arĩrabũ gũa mũare. Gũa eropa arĩquerecũ ta mũapũ arĩpehrerã Jerusalén majarãre buhea mũa. Jesu Ñgũ sĩrira waja, gũare dipuwajacũcũ iidiarã iica mũa, arĩpũ pahia opũ.

²⁹ Ñgũ eroparĩcũ peegu Pedropũ gajirã Jesu Ñgũ apinirã mera yũhripũ.

—Goãmũ Ñgũ dorerapũre iimũhtarãra. Eropirã pũhrũ Goãmũ gamecũ masa erã dorerire iirãra. ³⁰ Goãmũ mari acawererã iribojegue majarã opũ Jesure masudi árĩmi. Ñgũ ta ãhrimi mũa crusague pabia wejẽdigũ. ³¹ Jesure masura pũhrũ Goãmũ Ñgũre “Õagũ ãhrimi,” arĩ, Ñgũ diayepũ doadoremi Jesure Ñgũ Pagupũ. Eropigũ Jesu masa opũ, masare masugũ árĩgũ, Israe masare erã ñeri iirare bujawererã árĩdoregũ, erã ñerire cóãdiami Jesu. ³² Eropirã gũapũ Jesu Ñgũ iirare ñanirã árĩrã irire werea gũa. Espĩritu Santo irire ãhmugũ árĩgũ weremi Ñgũ sã. Ñgũre Espĩritu Santore Goãmũ obeoami. Árĩpehrerã Goãmũ dorerire iirãre Ñgũ Espĩritu Santore ohomi, arĩ werepũ erãre.

³³ Ñgũ eroparĩcũ peerã oparãpũ guatariacãñorã. Eropirã erã Jesu Ñgũ apinirãre wejẽdiariñorã. ³⁴ Irisubure erore Gamalie fariseo masũ ero árĩgũ erãre wejẽdoregũ iibiripũ. Ñgũ oparã mera majagũ, dorerire buhegũ Ñgũ árĩcũ, masa erã umupeogũ arĩpũ. Eropigũ Ñgũ Jesu Ñgũ apinirãre merogã coredoregũ gajipũgue erãre aĩgãdorepũ surarare. ³⁵ Erã eropa aĩgãra pũhrũ Ñgũpũ werepũ masare.

—Mũa Israe masa, oãre mũa iiburire õaro pepique mũague wejẽri arĩrã. ³⁶ Guñaque Teuda mũurũre. Ñgũ, Ñgũ basi “Masare tarinũgagũ ãhraa yũhũ,” arĩmi masare. Eropirã masa bajarã cuatrocientos masa Ñgũ mera majarã dujama. Eropirã gajirãpũ Ñgũre wejẽnirã árĩma. Ñgũ sĩricũ ãha Ñgũ buherire buhenirãpũ wasiria wanirã árĩma. Eropirã erã dohpaguere marima. ³⁷ Pũhrũ masare erã queorisubu árĩcũ Galilea majagũ Juda waĩcũgũ masare Ñgũ buhecũ Ñgũ mera masa bajarã dujama. Ñgũ sã sĩria wadi árĩmi. Eropii Ñgũ yarã árĩpehrerã wasiria wanirã árĩma erã sã. ³⁸ Eroparĩgũ dohpaguere mũare ire arĩgũ iiaa. Eropa ãacãque oãre Jesu yare wererãre. Eropii i buheri oã erã ya buheri Goãmũ ya buheri árĩbiro, pehrea waroca. ³⁹ Goãmũ ya buheripũ árĩro, ne pehresome. I buheri

Goāmũ ya árĩcũ ne ire ne dederecũ iimasibea mũa. Mũa ire dederecũ iidiarã Goāmũ mera gamequeãrã iiboca mũa, arĩpũ Gamalie erãre.

Ígũ eropa arĩ werecũ peerã, “Diaye ta ãhraa,” arĩ, peeñorã oparã. ⁴⁰ Eropirã erã Jesu apinirãre sihubeo, erã eracũ ãarã erãre tãrañorã. “Jesu yare buhebiricãque mũa,” arĩtuhaja, erãre wadoreñorã.

⁴¹ Eropã wadorecũ peerã erã oparã pohrogue árĩnirã waha wañorã. Jesu ya árĩburire ñero tarirã burigã mucubiriñorã Jesu ígũ apinirã. ⁴² Eropirã umuri nũcũ erã ya wirigue, Goāmũ wihigue sãre Jesucristo yare buhe weremuriñorã erã.

6

Siete itamumorãre beyeñorã Jesu yarã

¹ Irinũrire Jesure umupeorã bajarã wañorã. Eropirã griego masa judio masa mera gameturiñorã erã Jesu yarã dihta árĩquererã. Griego masa wapeweyarã nomere umuri nũcũ erã barire òaro erã guerebiricũ ãarã judio masare turiñorã. ² Eropirã Jesu ígũ apinirã, docerũ Jesure umupeorãre árĩpehrerãre erã pohrogue sihubeo, òpa arĩ wereñorã:

—Gũa Goāmũ yare buherã ãhraa gũa. Bariire gueremorãno árĩbea gũa. ³ Eropirã mũa gũa acawererã, siete umare, gajirã “Õarã,” erã arĩrãre, Espĩritu Santo oparãre amaque. Erãpũre barire gueredoreque mũa. ⁴ Eropirã gũapũ umuri nũcũ Goãmũre serẽ Goãmũ yare buherãca, arĩñorã Jesu apinirã erã Jesure umupeorãre.

⁵ Erã eroparĩcũ peerã, “Áũ, eropa ta iirã,” arĩñorã erã árĩpehrerã Jesure umupeorã. Eropirã Estebanre Cristore umupeogũre, Espĩritu Santo turarire wũaro opagũre beyeñorã erã. Gajirã sãre beyeñorã. Felipere, Prócorore, Nicanore, Timore, Parmenare, Nicolare bari gueremorãre beyeñorã erã. Nicolapũ judio masũ árĩbigũ Antioquía majagũ judio masa buherire gamegũ erã mera ñajadigũ arĩpũ. ⁶ Erã beyenirãre Jesu ígũ apinirã pohro aĩ erañorã gajirã Jesu yarãpũ. Erã eropa aĩ eracũ ãarã erã Goãmũre serẽbasañorã. Eropirã erã beyenirã weca erã mojotorire duhpeoñorã Goãmũ turarire orã.

⁷ Eropirã iri yeba majarã Goãmũ yare masipehrenijarã iĩñorã. Eropirã Jerusalengũe árĩrã Jesure umupeorã bajarã wanemoñorã daja. Eropirã pahia sã bajarã Jesu yarã wañorã.

Gajirã Estebanre ñeañorã

⁸ Eropigũ Esteban Goãmũ turarire opagũ arĩpũ. Ígũ Goãmũ òaro iigũ arĩpũ. Eropigũ ígũ Goãmũ turari mera deyoro moarire ii ãhmupũ masa erã ãaro. ⁹ Judio masa erã buheri wihi majarã ígũre ãhaturĩñorã. Eropirã ígũ mera game dũyasonũgañorã. Erã Liberto waĩcurã arĩñorã. Eropirã erã Cirene majarã, Alejandría majarã, Cilicia majarã, Asia majarã mera bajarã arĩñorã erã Esteban mera dũyatorã. ¹⁰ Esteban masigũ dopa ta, Espĩritu Santore wũaro opagũ ta ígũ wereniguicũ peerã erã yujuro bojebiriñorã ígũre. ¹¹ Eropã yujuro bojebirã erã gajirãre ahma gũyadore, wajayeñorã erãre. Erã eropa gũyadorecũ òpa arĩ weresãñorã erã Estebanre:

—Íhĩ Goãmũre ígũ ñero wereniguicũ, Moiserẽ ígũ ñero wereniguicũ sãre gũa peeabũ, arĩ weresãriñorã erã gũyarãpũ gajirãre.

¹² Erã eroparĩcũ peerã masa, judio masa buherã, mũrã sã ígũ mera guañorã. Eropirã erã Estebanre ñeha erã oparã pohro aĩgãñorã ígũre. ¹³⁻¹⁴ Eropirã erã gajirãre gũyanemodoreñorã. Òpa arĩñorã erãpũ:

—Ihĩ umuri nũcũ Goãmũ wihire, ïgũ doreri sãre ñero wereniguigu ãhrimi. Peeabũ gũa ïgũre ïgũ õpa arĩcũ. “Jesu Nazare majagũ Goãmũ wihire cóãgũcumi. Eropigũ ïgũ Moise dorerare marire ïgũ wererare gohrotogũcumi Jesu,” arãmi Esteban gũa peecũ, arĩ gũya weresãriñorã erã. ¹⁵ Eropirã árĩpehrerã ero doarã Estebanre õaro ïhamehtu, ïgũ diapore ïañorã erã. Anyu iro dopa deyoyoro ïgũ diapo.

7

Esteban Jesu yare wererũ

¹ Eropii pahia opũ serẽpipũ Estebanre.

—¿Oã erã arĩri diaye ta ãhriri? arĩ serẽpipũ ïgũ Estebanre. ² ïgũ eroparĩcũ peegũ, Estebanpũ erãre õpa arĩ wererũ:

—Acawererã, mũrã, gũa pagũ sumarã, peeque. Abrahã mari ñecũ mũrũ iribojegue majagũ Mesopotamiague ïgũ árĩcũ, Harãngue ïgũ árĩboro core, Goãmũ turagũ gosesiro dopa ïgũre Abrahãre dehyoañumi. ³ Eropã dehyoagũ Goãmũ wereñumi ïgũre. “Mũ ya yebare mũ acawererã mera árĩbircãque. Eropigũ gajĩ yebague waque. Mũ eropa wacũ mũre iri yebare ïhmugũra yũhũ,” arĩpũ Goãmũ Abrahãre. ⁴ ïgũ eroparĩcũ peegũ Abrahã sã Caldea majarã ya yeba árĩrã wañuma. Pũ Harãngue ejañuma. Erogue eja árĩñuma. Eropigũ ïgũ pagũ ïgũ sĩrira pũhrũ i yeba dohpague mũa árĩri yeba Goãmũ ta árĩdoreñumi Abrahãre. ⁵ ïgũre eropa árĩdorequeregũ Goãmũ Abrahã ïgũ árĩri yebare õaro gohra apibirimũriñumi ïgũre. Ne merogã apibiriniñumi. Eropigũ Abrahã ïgũ porã marigũ árĩquerecũ ta Goãmũpũ ïgũre õpa arĩ wereñumi. “Mũre mũ pãramerã gajĩ turi majarãguere i yebare ogũra,” arĩñumi Goãmũ Abrahãre. ⁶ Eropã arĩgũ ta õpa arĩ werenemoñumi Goãmũ Abrahãre. “Mũ pãramerã gajĩ turi majarãgue gajĩ yebague waha, erogue gajirã pohro árĩrã erã pohro majarã árĩrãcoma erã. Eropirã cuatrocientos bojori gohra ero majarã ñero iirãcoma mũ pãramerã árĩturiarãguere. ⁷ Eropigũ ero majarãre erã eropa iira waja dipuwaja moagũra yũhũ. Yũhũ eropiira pũhrũ mũ pãramerã i yeba erarãcoma daja. Eropirã i yeba yũ dorerire iirãcoma erã,” arĩñumi Goãmũ Abrahãre. ⁸ Eropã arĩgũ Goãmũ “Yũ arĩdiro dopa ta iigũra,” arĩgũ Abrahã ïgũ guñaburire õpa apiñumi ïgũre. Merogã gasirogãre ïgũ dũpũre wiri aĩdoreñumi ïgũre, ïgũ eropa arĩ wereraguere guñadoregũ. Eropiira pũhrũ Abrahã Isaare porãcũñumi. Ocho nũri pũhrũ merogã gasirogãre wiri aĩñumi Isaa dũpũ sãre. Pũhrũ Isaa Jacobore ïgũ porãcũra pũhrũ wiri aĩñumi ïgũ dũpũ sãre. Eropigũ Jacobo doce gohra porãcũñumi. Erã docerũ mari cururi nũcũ oparãgue árĩmũriñuma.

⁹ “Eropirã erã Jacobo porã mari ñecũ sumarã mũra Josere erã pagũ magũre peyocũmũriñuma. ïgũre cohã, duacãñuma Egiptogue warãre. Eropigũ Josere Goãmũ itamumũriñumi. ¹⁰ ïgũ ñero taricũ ïagũ Goãmũ ïgũre itamumũriñumi. ïgũ eropa itamucũ Joserpũ õaro pee masigũ wañumi. Eropigũ faraõ Egipto majagũ opũpũ Josere ïgũ gamecũ iĩñumi Goãmũpũ. ïgũ eropiicũ faraõpũ Josere Egipto majagũ opũ, ïgũ ya wihĩ majagũ opũ apiñumi.

¹¹ “Eropii irisubure ta Egiptogue, Canaa waĩcũri yeba sã ne deco aribiriyoro. Eropirã ero majarã ñero tariñuma. Eropirã Canaague árĩrã Jacobo porã mari ñecũ sumarã mũra bari bocabirimũriñuma.

¹² Eropigũ Egiptogue trigo árĩcũ peegũ, Jacobo ïgũ porãre erogue bari

asũdoregũ ne obeogũ iĩñumi. ¹³ Pũhrũ Egiptogue erã ejacũ José ĩgũ tĩrãre wereñumi. “Mũa pagũ magũ ta ãhraa yũhũ,” arĩñumi erãre. Eropigũ José acawererãre ne ĩagũ iĩñumi opũ faraõ waĩcũgũ. ¹⁴ Pũhrũ José ĩgũ tĩrãre erã pagũ Jacobore sihudoregũ obeoñumi. ĩgũ acawererã setenta y cinco masa árĩñuma irisubu. ¹⁵ ĩgũ magũ ĩgũ sihubecũ peegũ Jacobo Egiptogue wañumi ĩgũ magũ pohrogue. ĩgũ magũ pohro ãhri, pũhrũ sĩria wañumi pare. Eropirã ĩgũ porã mari ñecũ sumarã mũra erogue sĩripehrea wañuma erã sã. ¹⁶ Eropirã Siquẽ waĩcũri yebague erã dupũre aĩ, masa goberigue seatuha yaañuma erã dupũre. Abrahã ĩgũ asũra yebague árĩyoro iri yeba erãre yaara yeba. Ero core Abrahã iri yebare Hamor porãre asũyuñumi niyeru mera.

¹⁷ Eropigũ Goãmũ Abrahãre “I yebare ogũra mũre,” arĩmũriñumi. “Iri yebare ogũra,” ĩgũ arĩrasubu ejacũ Abrahã pãramerã Israe masa bajarã masa wañuma. Egiptogue árĩñuma. ¹⁸ Egipto yeba erã árĩnicũ, gajigũ opũ ñajañumi. Eropigũ ĩgũ opũpũ José mũrũre masibiriñumi. ¹⁹ Eropigũ ĩgũ mari acawererãre ñero iidia, erã porãre wejẽdia, erã porãre wejẽ cóãcãdoreñumi erãre. Eropigũ mari ñecũ sumarãre ñero iĩñumi opũ faraõpũ. ²⁰ ĩgũ eropiirisubu Moise árĩbupũ masa dehyoañumi. ĩgũ õagũ, Goãmũ õaro ĩhasũagũ arĩmũriñumi. Eropirã ĩgũ pagũ sumarã urerã abe gohra õaro ĩhadibuñuma ĩgũgãre. ²¹ Moiserẽ dibunemomasibiricũ ĩgũre erã cóãra pũhrũ opũ mago ĩgũre boca aĩ majaa, igo magũ iro dopa ta dibuñumo ĩgũre. ²² Eropirã Egipto majarã õaro masirã yare buheñuma Moiserẽ. Eropigũ gũiro mariro wereniguũ opũ iro dopa iigũ árĩñumi Moise.

²³ “Eropigũ Moise cuarenta bojori ĩgũ opaboro core ĩgũ acawererãre Israe masare ĩadiagũ erã pohrogue curigũ wañumi. ²⁴ Eropa curigũ ejagũ Egipto majagũ Moise acaweregũre ĩgũ ñero iicũ Moise ĩañumi. Eropa ĩagũ ĩgũ acaweregũre itamuñumi Moise. ĩgũ acaweregũre itamugũ Egipto majagũpũre pa wejẽcãñumi ĩgũ. ²⁵ Eropirgũ Moise õpa arĩ pepiriñumi. Yũ acawererã erã acaweregũre yũ itamucũ ĩarã, ‘Goãmũ marire õaro taricũ iidoregũ obeoñumi ĩre,’ yũ acawererã yũre arĩ pepirãcoma,” arĩ pepiriñumi Moise. Erãpũ ne eropa pepibiriñuma. ²⁶ Gajinũ Moise ĩgũ acawererãre perã erã basi gamequeãrãre ĩapũ. Eropigũ ĩgũ erãre bosariñumi. “¿Mũa basi árĩquererã gamequeãri mũa?” arĩñumi Moise erãre. ²⁷ ĩgũ eroparĩcũ peegũ yujugũ ĩgũ acaweregũre ñero iigũ Moiserẽ tuubeoñumi. “Mũhũ gũa opũ árĩbeaa. Gũare doregũ árĩbeaa mũhũ. ²⁸ ¿Carũre Egipto majagũre mũ wejẽdiro dopa ta yũ sãre wejẽdiagũ iiri mũhũ?” arĩñumi ĩgũ Moiserẽ. ²⁹ ĩgũ eroparĩcũ pee uca wa Moise oma duhrigã waha wapũ. Madián waĩcũri yebague waha wañumi. Eroque nomeore boca perã porãcũñumi.

³⁰ “Eropii Moise cuarenta bojori gohra ero ĩgũ árĩra pũhrũ Sinaĩ waĩcũdigũ utãgũ pohro masa marirogue ĩgũ árĩcũ anyu ĩgũre dehyoañumi. ³¹ Eropa irigũgã ãjucũ ĩagũ Moise ĩha uca wañumi. Iri peamere pohrogã õaro ĩgũ ĩagũ wacũ gohra Goãmũ ĩgũre wereñumi. ³² “Goãmũ ãhraa yũhũ. Mũ ñecũ sumarã, Abrahã, Isaa, Jacobo erã Goãmũ ãhraa yũhũ,” arĩñumi Goãmũ Moiserẽ. ĩgũ eroparĩcũ peegũ Moiserũ naragãñumi. Ne ĩha wahgũbiriñumi. ³³ Eropigũ Goãmũ wereñumi ĩgũre. “Dohparagã yũ pohro nigũigũ iiaa mũhũ. Eropigũ gũhyadiaro mera mũ zapature tuweaque. ³⁴ Yaharã masa Egiptogue erã ñero taricũ ĩabũ. Erã sĩwererire peeabũ. Eropigũ erãre itamugũ ahrabũ. Erã eropa wacũ ĩagũ

waque m̄ s̄a. Egiptogue m̄re obeoḡra er̄are itamudoreḡu,” ar̄ĩnumi Gōam̄u Moiser̄e.

³⁵ “Er̄ap̄u mari acawerer̄a Israe masa Moiser̄e gamebirituhajañuma. “M̄h̄u ḡua op̄u ár̄ibeaa. M̄h̄u ḡuare doreḡu ár̄ibeaa,” Moiser̄e eropa ar̄ir̄a gamebir̄a iituhajañuma. Eropa er̄a Moiser̄e gamebiriquer̄ec̄u Gōam̄u ĩḡure Egiptogue obeoñumi mari acawerer̄are, Israe masare itamubure, er̄are dorebure. ĩḡu eropa obeoḡu anyup̄are ĩḡure yucuḡugue dehyoadiḡure itamudoreñumi ĩḡure. ³⁶ Moise ta mari acawerer̄are Israe masare Egiptogue ár̄ir̄are wiudiḡu ar̄ĩnumi. Eropiḡu Egiptogue eja, ih̄i Moise Gōam̄u turari mera ii ĩhmun̄gañumi. Eropiḡu w̄ariya diariyague eropa ta iĩnumi daja. P̄hr̄uḡuere masa marirogue s̄are cuarenta bojori gohra Gōam̄u turari mera deyoro moarire ii ĩhmun̄ariñumi ĩḡu er̄are. ³⁷ Ih̄i Moiser̄u mari acawerer̄are Israe masare werem̄ariñumi. “Ȳu iro dopa ta Gōam̄u yare werem̄htabure Gōam̄u obeoḡucumi. Eropiḡu ĩḡu m̄ua mera majaḡu m̄ua acawereḡu ár̄iḡucumi. ĩḡu eropa erac̄u ĩḡure ðaro peeque m̄ua,” ar̄im̄ariñumi Moise er̄are. ³⁸ Moise masa marirogue mari acawerer̄a Israe masa mera ar̄im̄ariñumi. Eropiḡu mari ñecu s̄umar̄a iribojegue majar̄a mera ar̄ĩnumi ĩḡu. Eropa ár̄iḡu Sinaí waĩc̄udiḡu ut̄aḡugue ĩḡure werediḡu anyu mera ar̄ĩnumi. Erogue Gōam̄u ĩḡu dorerire aĩdiḡu ar̄ĩnumi Moise.

³⁹⁻⁴⁰ “Iri dorerire ut̄aḡugue Moise waha aĩrisubu mari ñecu s̄umar̄a m̄ura Egiptogue dujadiar̄a Moiser̄e tarin̄ugañuma. Er̄a ĩḡure gamebiriñuma. Eropa gamebir̄a Aar̄ore Moise t̄iḡure õpa ar̄ĩnuma: “¿ĩḡu Moise marire Egiptogue aĩḡaridi dohpa wayuri ĩḡu? Masibirica mari. Eropiḡu goamar̄a wéanir̄are iique mari yar̄a ar̄im̄or̄a. Eropir̄a m̄u wéanir̄a marire doreri mari wadiari maha marire aĩḡar̄acoma,” ar̄ĩnuma er̄a. ⁴¹ Eropa ar̄ira p̄hr̄u er̄a wec̄ure oro mera wéañuma. Eropa iituhaja, er̄a waim̄ur̄are wej̄e, er̄a wéadiḡu pohro aĩḡari umupeoñuma ĩḡure. Eropir̄a er̄a er̄a iidiḡure wec̄ure ĩar̄a, mucubiri, bosenu iĩnuma. ⁴² Eropiḡu Gōam̄u er̄a wéadiḡure er̄a umupeoc̄u ĩaḡu, er̄are cóac̄ariñumi. “Er̄a ȳure cóar̄a gajir̄a umaro majar̄ap̄are umupeo curaporo,” ar̄iḡu coh̄aḡa wariñumi. Gōam̄u yare werem̄htanir̄a õpa ar̄i gojañuma Gōam̄u wereniḡuir̄e:

M̄ua Israe masa, ȳure ñe ñero iiab̄u. Masa marirogue cuarenta bojori gohra ar̄ir̄a waim̄ur̄are m̄ua wej̄enir̄are m̄ua soenir̄are ȳure m̄ua obodiro dopa ta umupeorab̄u m̄ua. Eropir̄a ȳup̄are umupeobirab̄u m̄ua.

⁴³ Eropir̄a m̄ua Molo waĩc̄uḡure umupeor̄a ar̄ir̄a, ĩḡure umupeori wihire iiab̄u m̄ua. Eropir̄a “Refa ḡua goam̄u aħrimi,” ar̄ir̄a ĩḡu nec̄am̄u m̄ua wéadiḡure m̄ua umupeoab̄u daja. Er̄a wéanir̄are m̄ua iinir̄are m̄ua umupeoab̄u. M̄ua eropa iira waja m̄ure Babilonia sip̄ugue cóabeoḡura ȳh̄u, ar̄ĩnumi Gōam̄u ĩḡu ya werem̄htanir̄a mera.

⁴⁴ “Eropir̄a masa marirogue Gōam̄u masa mera ĩḡu ar̄iri wihire waim̄ur̄a gasiri wihire opam̄ariñuma mari ñecu s̄umar̄a iribojegue majar̄a. Iri wihi Gōam̄u masa mera ĩḡu wereniḡuir̄i wihi ar̄iyoro. Iri wihiḡue Gōam̄u dorerire ĩḡu gojara mijiri ut̄a mijiri ar̄iyoro. Iri wihire Gōam̄u ĩḡu werediro dopa ta Moiser̄e ĩḡu ĩhmudiro dopa ta ii ĩhac̄udoreñumi Gōam̄u Moiser̄e. ⁴⁵ P̄hr̄uḡue majar̄a mari ñecu s̄umar̄a Josué mera iri wihire aĩḡariñuma mari ar̄iri yebague erar̄a. Er̄a iri yebaguere Gōam̄u ĩḡu apira yebaguere er̄a eraboro core iri yeba majar̄a m̄ur̄are Gōam̄u cóac̄añumi. Irisubure Gōam̄ure umupeori wihire waim̄ur̄a gasiri wihire opam̄ariñuma mari ñecu s̄umar̄a. Ne Davi m̄ur̄u ĩḡu ar̄ic̄uḡue opatuñuma iri wihire. ⁴⁶ Eropiḡu Davi m̄ur̄u Gōam̄ure mucubiric̄u iĩnumi. Eropiḡu

Goām̄ ya wihi árĩburire iidiagu Davip̄ serēriñumi Goām̄re. ⁴⁷ Īgu eropa serēquerecũ ta Salomop̄ Davi magup̄ Goām̄ ya wihire iĩñumi. ⁴⁸ Īgu eropa iiquerecũ ta Goām̄p̄ masa erã iira wihiguere árĩbeami. Ōpa arĩñumi Goām̄ wereniguirire weremũhtadigũ:

⁴⁹ Ūmarogue yũ doaro āhraa. Ero doagu dorea yũhũ. Eropiro yebap̄ yũ guburire duhp̄ero iro dopa ta āhraa. Yũhũ turatariagu āhraa. Yaha wihi árĩborore iimasibeaa m̄aa. Goām̄ yũ árĩcũ yũ árĩburi wihire m̄aa iimasibeaa. ⁵⁰ Yũ basi i yebare árĩpehrero iiabũ yũhũ, arĩmi Goām̄, arĩ gojañumi Goām̄ yare weremũhtadigũ, arĩp̄ Esteban.

⁵¹ Eropigũ ōpa werenemop̄ Esteban erãre:

—M̄aa ne yũhridiagirã āhraa. Goām̄ yare peequererã, ĩgure yũhridiabeaa. Espĩritu Santore tarinũgataria m̄aa. M̄aa ñecũ sũmarã erã iidiro dopa ta iiaa m̄aa. ⁵² M̄aa ñecũ sũmarã árĩpehrerã Goām̄ ya weremũhtanirãre ñero iĩñuma. Erã Goām̄ yare weremũhtanirãp̄ “Pũhrũ ōagu Goām̄ yare weremũhtagu arigũcumĩ,” arĩ erã wererã árĩcũ peeñuma m̄aa ñecũ sũmarã m̄aa. Eropa arĩ werenirã m̄arare wejẽmariñuma. Eropirã “Ōagu,” erã arĩgure m̄aa sã dohpague ĩgu ya curu majarã árĩquererã ta ĩgure wejẽabũ. ⁵³ Goām̄ dorerire anyuap̄ wereriñuma m̄are. Eropirã m̄aa iri dorerire opariyoro. Eropirã iri dorerire tarinũgabũ m̄aa, arĩ wereniguitup̄ pare Esteban.

Erã Estebanre utãyeri mera dea wejẽñorã

⁵⁴ Īgu eroparĩcũ peerã erãp̄ bũrigã guañorã. Eropa turaro guarã, guhyarã wañorã. ⁵⁵ Erã eropa guaquerecũ ta ĩgu Espĩritu Santo ĩgu dorero dopa ta iipehogũ árĩgu, ĩgu turarire ōaro opagu árĩgu, ūmarogue ĩhamemuju Goām̄ goesiririre ĩap̄ Esteban. Jesu Goām̄ diayerũ ĩgu niguicũ ĩap̄ ĩgu. ⁵⁶ Eropa ĩagu ōpa arĩp̄

—Ūmarogue merogã ero tuweamaacũ Jesu Goām̄ obeodigũ Goām̄ diayerũ ĩgu niguicũ ĩhaa yũhũ, arĩp̄ Esteban.

⁵⁷ Īgu eroparĩcũ peerã ta erã bũrigã gaguinigi, erã gamirire bihacã, yujuro mera ĩgu pohrogue omagã, ĩgure ñeañorã. ⁵⁸ Ñehatuhaja, ĩgure aĩgã, iri maca tũro pohrogue cóañorã ĩgure. Eropirã utãyeri mera dea wejẽcãñorã erã ĩgure. Erã eropa wejẽboro core ĩgure utãyeri mera deamorã erã weca maja suhrire tuwea, mam̄re Saulo waĩcũgure iri suhrire opabasadoreñorã erã.

⁵⁹ Eropigũ Esteban erã ĩgure utãyeri mera dea wejẽrisubu ōpa arĩp̄.

—Jesu yũ Op̄, yũ sĩporãre aĩque, arĩp̄.

⁶⁰ Eropigũ ĩgu mereja ōpa arĩp̄:

—Op̄ Jesu, oã dohpague ñero erã yũre iirire erãre dipuwaja moabita m̄hũ, arĩp̄ Esteban.

Eropa arĩtuhajagu ta sĩria wap̄ ĩgu.

8

¹ Eropigũ Esteban ĩgu sĩricũ ĩagu, “Ōhaa,” arĩp̄ Saulo.

Saulop̄ Jesu yarãre ñero ĩp̄

Eropirã irinũre ta Jesu yarãre Jerusalengue árĩrãre ñero iinũgañorã Jesure gamebirãp̄. Erã eropa ñero iicũ Jesu yarã Judea yebague, Samaria yebague yoarogue duhrisirigã wañorã. Jesu ĩgu apinirã dihta wabiriñorã.

² Eropirã gajirã Goām̄re umupeorã Esteban dup̄ m̄ararore yaa, bũrigã oreñorã erã. ³ Saulop̄ Jesu yarãre ñetariaro iimũririp̄. Īgu erã ya wirigue ñaja, ūmare, nomere ñeha, peresugue bihadobomũrip̄.

Samariague Jesu yare buhepɥ Felipe

⁴ Eropirã yoarogue wasirininã Jesu yarãpɥ Jesu yare buheñorã. ⁵ Eropigɥ Felipe Samaria waĩcɥri macague eja, Jesu yare buhepɥ iri maca majarãre.

⁶ Īgɥ eropa buhecũ ero majarã ðaro peeñorã. Eropirã Goãmɥ turari mera deyoro moarire ĩgɥ ii ĩhmucũ ĩañorã erã. Eropa ĩarã ĩgure ðaro peeñorã erã. ⁷ Bajarã watẽa ñajasũnirãre ĩgɥ pohro erã eracũ ĩagɥ watẽapɥre wadorepɥ ĩgɥ. Watẽapɥ bɥrigã gaguinĩgui, duhugã waha wañorã erãre. Eropigɥ bajarã dɥpɥ bɥhanirãre, curimasibirãre dɥpɥ ðarã iimɥripɥ. ⁸ Īgɥ eropa iicũ ĩarã iri maca majarã bajarã masa mucubiriñorã.

⁹ Irisubure Simo waĩcɥgɥ iri maca majagɥ yee árĩpɥ, Eropigɥ yeea erã iirare ii ĩhmumɥripɥ Samaria majarãre. Īgɥ eropa ii ĩhmucũ ero majarã ĩha ɥca wa ĩgure guhyadiaro mera ĩarã árĩñorã.

—Yɥhɥ masipehogɥ ãhraa, arĩpɥ Simopɥ erãre.

¹⁰ Īgɥ eropa iicũ ĩarã masapɥ ðpa arĩmɥririñorã:

—Ihĩ Goãmɥ ya turari opagɥ ãhrimi. Goãmɥ iro dopa turagɥ ãhrimi, arĩmɥririñorã masa erã oparã mera. Erã árĩpehrerã ðaro peeñorã ĩgure.

¹¹ Īgɥ yeea erã iiri ĩgɥ purisiriri mera yoari boje ii ĩhmumɥripɥ erãre. Īgɥ eropa ii ĩhmucũ ĩarã erã ɥca wamɥriñorã. Eropirã erã ĩgure umupeomɥriñorã. ¹² Felipepɥ erã ĩgure eropa umupeoquerecũ Goãmɥ ĩgɥ opɥ árĩrire, Jesucristo yare ðari buherire werepɥ. Īgɥ eropa werecũ erã ĩgure ðaro peeñorã. Erã eropa ðaro peecũ ĩagɥ ũma, nome mera waĩyerɥ Felipe. ¹³ Eropigɥ Simo ĩgɥ yee sã Felipere ðaro peepɥ. Eropigɥ ĩgɥ sãre waĩyerɥ. Īgɥ eropa iira pɥhrɥ Felipe mera dujapɥ ĩgɥ. Felipepɥ Goãmɥ turari mera ii ĩhmucũ ĩagɥ, dorecɥrã ðarã ĩgɥ iicũ ĩagɥ Simo ĩha ɥca wamɥripɥ.

¹⁴ Eropirã Samaria majarã Goãmɥ yare erã bɥrigã gamecũ pee-beomɥriñorã Jerusalengue árĩrã Jesu ĩgɥ apinirãpɥ. Erã eropa peebeorã Pedrore, Ñu sãre obeoñorã Samariague. ¹⁵ Erogue erã ejara pɥhrɥ Pedro sã Goãmɥre serẽbasañorã. “Oã Samaria majarã mɥre umupeorã mɥ Espĩritu Santore opaporo,” arĩ, serẽbasañorã erã Goãmɥre. ¹⁶ Erã Samaria majarã Jesucristo waĩ mera waĩyesũnirã árĩñorã. Iri dihtare masiñorã erã. Eropirã Espĩritu Santore opabiriniñorã dohpa. ¹⁷ Eropigɥ Pedro Ñu mera Samaria majarãre erã mojotorire erã weca duhpeora pɥhrɥ Espĩritu Santore opanuãgãñorã erã.

¹⁸ Eropigɥ Pedro sã erã ya mojotori mera erã duhpeora pɥhrɥ Espĩritu Santo eracũ ĩapɥ Simo yeepɥ. Eropa ĩagɥ árĩgɥ, erã turarire gamegɥ niyeru mera wajayediaripɥ. ¹⁹ Òpa arĩripɥ Simo:

—Yɥ sãre oque i turarire. Yɥ sã yɥ mojotori mera masa weca duhpeodiaca Espĩritu Santore erã ñeaboro dopa. Eropigɥ i yɥ iiburi wajare wajayedíaa, arĩripɥ Simo erãre.

²⁰ Īgɥ eroparĩcũ peegɥ Pedro ðpa arĩpɥ.

—Mɥ niyeru mera Goãmɥ ya turarire mɥ asũdiara waja mɥ niyeru mera ta peamegue waque mɥhɥ. ²¹ Goãmɥ mɥ pepirire masimi. Mɥhɥ ñegɥ árĩnia. Eropirgɥ ire gɥa iirire iimasibea mɥhɥ. I mɥ iirino árĩbeaa. ²²⁻²³ Bɥrigã peyocua mɥhɥ. Eropigɥ mɥ ñeri iirire ne duhumasibea mɥhɥ. Eropigɥ ire mɥhɥ ñero iirare bujawereque mɥhɥ. Goãmɥre mɥ ñero pepirire ero diaye ta serẽque mɥhɥ. Mɥhɥ eropa iicũ ĩagɥ ĩgɥ mɥ ñerire cãdijibocumi, arĩ werepɥ Pedro ĩgure.

²⁴ Īgɥ eroparĩcũ peegɥ Simo yɥhripɥ ĩgure.

—Yũre serēbasaque mũa Goãmũre mũ arĩdiro dopa yũ wabiriboro dopa. Iri waja peamegue wadiabeaa yũhũ, arĩpũ Simo ãgũre.

²⁵ Ero pũhrũ Pedro Ñũ mera Goãmũ yare wereñorã. “Jesu ãgũ masa mũriacũ ãabu gũa,” arĩ, Samaria yeba árĩri macari majarãre õari buherire buheñorã. Erãre Goãmũ yare buhetuhaja Jerusalẽngue dujaa wañorã.

Felipe Etiopía yeba majagũre buherũ

²⁶ Eropii Goãmũ ãgũ obeodigu anyu Felipere werepũ:

—Dohpague òdoca surgue waque. Jerusalén pohro árĩri mague Gazague wari mague waque, arĩ werepũ anyu Felipere. Iri maha masa marirogue árĩyoro.

²⁷ ãgũ eroparĩcũ peegu ãgũpũ iri mague waha wapũ. Pũhrũ iri mague yujugũ masure bocatĩribu iipũ. ãgũ bocatĩribu árĩpũ Etiopía yeba majagu opa. Eropigu Candace waĩcũgo Etiopía majago opo bũro yare niyerure árĩpehrerire ãhadibugũ árĩpũ. Eropigu ãgũ Jerusalẽngue mari Pagure umupeogu ejadi árĩpũ. ²⁸ ãgũ ya macague tũrudiru mera dujaagu irirugue waqueregu ta buhegu iipũ. Goãmũ yare weremuhtadigu Isaia ãgũ gojarapũre buhegu iipũ.

²⁹ Eropigu Espiritupũ Felipere õpa arĩ werepũ.

—Sihĩ tũrudirugue wagu pohrogue waque, arĩpũ Espiritu Santo ãgũre.

³⁰ ãgũ eroparĩcũ peegu, Felipere tũrudiru pohrogue omagã, Isaia ãgũ gojarare Etiopía majagu ãgũ buhecũ peepũ. Eropa peegu Felipe serẽpipũ ãgũre.

—¿Mũ buherire masiri mũhũ? arĩpũ ãgũ.

³¹ ãgũ eroparĩcũ peegu Etiopía majagu õpa arĩ yũhrĩpũ:

—Gajigu yũre weretaugu maricũ õaro masibea yũhũ. Ohõ yũre weredoagu ariqũ yũhũ dipaba, arĩ yũhrĩpũ ãgũ Felipere.

—Áũ, arĩ, dojapũ ãgũ pohro. ³² Eropii Goãmũ yare Etiopía majagu ãgũ buheripũ õpa árĩyoro:

Ovejare erã ñeha wejẽdiro dopa ta ãgũ sãre ñeha wejẽrãcoma masa. Eropigu ovejagãre ãgũ poare erã seacũ ãgũ gaguiniguibiro dopa ta ãgũ masũ sã ejari mariro árĩgũcumĩ. ³³ ãgũre erã wereyarãcoma. Eropirã ãgũ ãgũ ñero iibiriquerecũ ta erãpũ ñero iirãcoma ãgũre. ãgũ i yebague ãgũ árĩcũ erã ãgũre wejẽrãcoma. Eropigu ãgũ porã marigu sĩria wagũcumĩ, arĩ gojara árĩyoro.

³⁴ Iripũ eroparĩcũ ãgũ, Etiopía majagu Felipere serẽpipũ:

—Wereque yũre. ¿Õpa Isaia ãgũ arĩgũ nihino árĩcuri ihĩ? ¿Isaia ãgũ basi weregu iicuri? ¿O gajigũre weregu iicuri? arĩ serẽpipũ Etiopía majagu.

³⁵ ãgũ eropa serẽpi ãacũ peegu Felipe iripũre ãha, Jesu yare werepũ Etiopía majagũre. ³⁶ Eropirã erã iriru mera waha, maugãgue ejañorã.

—ãaque. Ohõ maugã ãhraa. I maugãgue yũre waĩyeque, arĩpũ Etiopía majagu.

³⁷ —Jesure mũhũ õaro umupeocũ ãgũ mũre waĩyegũra, arĩpũ Felipe ãgũre.

—Jesure umupeoa yũhũ. ãgũ Cristo Goãmũ magũ ãhrimi. Irire õaro masia yũhũ, arĩpũ Etiopía majagu.

³⁸ Eropa arĩgũ ta ãgũ tũrudiru autugũre yaudorepũ. Iriru yũsumerejara pũhrũ wiriañorã erã. Wiria waha, iriyagãgue eja, ñumu wiri nũgajañorã. Ero ñumunũgaja, Felipepũ ãgũre waĩyepũ. ³⁹ Waĩyetuhaja erã majajanũgajacũ Goãmũ ãgũ Espiritu Felipere aĩgã wapũ. ãgũ eropa wara pũhrũ

Etiopía majagu ðaro mucubirigu ïgu ya yebague dujaa waru. ïgu eropa iira ujutuyacũ ne dipaturi Felipere ïabiripu. ⁴⁰ Felipepu eropa iituhaja Azotogue ejaru. Eropigu baja macarire ðari buherire buhepu masare. Pu Cesareague buhetumãripu.

9

Saulo Jesucristore ïagu ïgure umupeonãgaru

¹ Irisubure Saulo Jesu yarãre ïhaturigu, “Erãre wejẽgura,” arĩgu, ïgu opu pohrogue waru. ² Erogue ejaru ïgu gojarapũrere serẽpu pahia opure. Òpa arĩpu:

—Damasco maca maja wirigue mari buheri wirigue Jesu yarãre, umare, nomere yuhu erãre boca, ñeha dihri, Jerusalengue aĩgãrigura. Iri wirigue arĩrãre yu erãre ñeaburipũre paperapũre yure goja oque, arĩ serẽpu pahia opure.

³ Iripũre aĩtuhaja, waha, ïgu Damasco pohro ïgu ejabu iicũ gohra umaro maja gosesiri medijuyoro ïgure. ⁴ Eropa gosesiri medijucũ ta ïgu yebague mehmerejagu, wereniguicũ peepu.

—Saulo, Saulo, ¿duhpigu mũhu yure ñero iiri? arĩro cariyoro.

⁵ —Opu, ¿nihino ãhriri mũhu? arĩpu Saulo.

—Yuhu mũ ñero iigu ta ãhraa arĩpu Jesu. Mũhu yu mera guagu yure yuhribigu, mũ basi ta ñero tariaa, arĩpu Jesu Saulore.

⁶ ïgu eroparĩcũ Saulo gũiri mera naragãnijagu ðpa serẽpipu:

—Opu, ¿dohpa yuhu iicũ gahmeri mũhu? arĩpu Saulo.

ïgu eroparĩcũ ðpa arĩpu Jesu ïgure:

—Wahgãnũgajaque mũhu. Macague waque. Iri macague ejacũ ero majagu mũ iiburire weregucumi mũre, arĩpu Jesu Saulore.

⁷ ïgu eroparĩcũ Saulo mera majarãpu ïgu wereniguiri dihtare peeñorã. Jesupure ïabiriñorã. ïgu eropa wacũ ïarã gũirã erã wereniguimasi-biriñorã. ⁸ Eropigu Saulo yebague oyadigu wahgãnũgaja, ïgu ïacũ ïgu cuiuri deyobiriyoro. Eropirã erã ïgu mojtore ñeha, Damascogue tuã wahgã wañorã erã ïgure. ⁹ Eropigu ïgu uhrenu gohra ne ïabiri, babiri, ne ihribiripu.

¹⁰ Eropii Jesu ïgu buhegu Ananía waĩcũgu Damasco arĩpu. Eropigu Jesu dehyoapu Ananiãre. Eropa dehyoagu piyupu ïgure:

—Ananía, ¿ãhriri? arĩpu Jesu ïgure.

—Ãhraa yu, arĩ yuhripu Ananía ïgure.

¹¹ ïgu eroparĩcũ Jesu ïgure werepu.

—Diaye waĩcũri mague waque. Eropa wagu Juda ya wihigue Tarso majagure Saulo waĩcũgure amaque. ïgu Goãmure serẽniguigu iicumi.

¹² Eropigu quẽro dopa ta ïgu ïarare ïagu iicumi eroguere. Òpa arĩrere ïagu iicumi. Mũhu mũ mojtore ïgu weca duhpeo, ïgu cuiuri ðaro wacũ ïagu iicumi ïgure dehyoarare, arĩpu Jesu Ananiãre.

¹³ ïgu eroparĩcũ peegu Ananiãpu ðpa arĩpu:

—Opu, ïgu mũ yarãre ðarãre Jerusalen majarãre ñero iipũ. Bajarã masa yure eropa arĩ wereama. ¹⁴ Eropigu ðre ïgu arĩpehrerã mũre umupeorãre peresu iigu arigu iipũ. Pahia oparã ïgure eropa iidoreañorã, arĩpu Ananía Jesure.

¹⁵ ïgu eropa arĩquerecũ Jesupu werepu ïgure.

—ïgu Saulopũ yu beyedigũ ãhrimi. ïgu yaha buherire baja macari majarãre, oparãre, Israe masa sãre buhegucumi. ¹⁶ Eropigu bajasuburi

yahare ïġu buheri waja ïġu ñero tarigucumi. Irire ïġure masicũ iigura. Eropigũ waque mũhu, arĩpũ Jesu Ananiãre.

¹⁷ ïġu eropa arĩra pũhrũ Ananiãpũ, waha eja, Saulo ïġu árĩri wihigue ñaja warũ. Ñajaja, ïġu mojtore Saulo weca duhpeo, werepũ ïġure:

—Acaweregũ Saulo, mari Opũ Jesupũ mague mare dehyoadigũ yũre obeoami mũ cuiri mũ ïaboro dopa. Espĩritu Santore mũ opaboro dopa, ïġu dorediro dopa mũ iiboro dopa yũre obeoami mũ pohrogue, arĩ werepũ Ananiã Saulore.

¹⁸ ïġu eroparĩcũ ta ïġu cuirire wai nũtũri dopa bejarire ïġu cuirire cohrodijacũ ïapũ pare Saulo. ïġu eropa ïatuhara pũhrũ ïġu wahgãnũgajacũ gajigũpũ waĩyerũ ïġure. ¹⁹ Eropigũ ïġu, ïġu bara pũhrũ turagũ warũ.

Saulo Damascogue Jesu yare buhenũgarũ

Eropii bajamenũri Damascogue Jesu yarã mera árĩmũripũ Saulo. ²⁰ Eropigũ irisubure ta ïġu judio masa buheri wiri árĩġu, Jesu yare buhepũ masare. “Jesu Goãmũ magũ ta ãhrimi,” arĩ werepũ Saulo. ²¹ ïġu eropa werecũ ïarã árĩpehrerã ïġure peerã uca wañorã.

—Ihĩ Goãmũ yarãre Jesure umupeorãre ñero iidigũ ãhrimi. Eropigũ ïġu erãre ñeha, dihri, pahia oparãre odiadigũ árĩrimi. Eropiidiagũ õguere aridigũ árĩrimi, arĩñorã masa ïġure peerã.

²² Erã eroparĩquerecũ Saulo gũiro mariro turaro mera buhenũgarũ. Judio masare Damasco majarãre õaro werepũ. “Ihĩ Jesu diaye ta Cristo marire taubu ãhrimi,” ïġu arĩ werecũ erãpũ ïġure “Gũyagũ iimi ihĩ,” arĩmasibiriñorã ïġure.

Saulo duhri wahgãpũ judio masare

²³ Eropirã bajanũri pũhrũ judio masa ïġure wejẽdiañorã. Eropirã erã basi gamenere ïġure erã wejẽburire wereniguiñorã. ²⁴ Eropirã ïġure wejẽdiarã, iri maca maja disiporore umũre ñami sãre coremũriñorã. Saulo wiricũ ïha wejẽmorã coreñorã. Erã eropa wejẽdiaquerecũ Saulo erã wejẽdiarire masipũ ïġu mera majarã mera. ²⁵ Eropirã ñamigue Saulo buherã ïġure puibu wũari puibu mera aĩsã, iri maca maja sãriro pũrũpũgue duhudijucãñorã ïġure.

Saulo Jerusalén árĩpũ

²⁶ Eropigũ Saulo Jerusalengue ejagũ, erogue Jesu yarã mera ïġu árĩdiaripũ. ïġu eropa árĩdiacũ erã ïġure “Jesure umupeogũ árĩbeamĩ ihĩ,” arĩñorã. ïġure gũĩ arĩñorã. ²⁷ Erã eropa gũiquerrecũ ta Bernabẽpũ ïġure aĩgãpũ Jesu ïġu apinirã pohrogue. Eropigũ Saulo mague Jesure ïġu ïarare, Jesu mera ïġu wereniguirare, Damascogue gũiro mariro Jesu yare ïġu buhenũgarare werepũ Bernabẽpũ. ²⁸ ïġu eropa werera pũhrũ Saulo erã mera ñajagũ, Jerusalengue erã mera árĩmũripũ. ²⁹ Eropigũ ïġu gũiro mariro Jesu yare buhepũ. Eropigũ ïġu judio masare Jesu yare weretarinũgagũ iipũ. Erã judio masa griego masa ya wereniguirã arĩñorã. Eropirã Saulo ïġu eropa weretarinũgari waja ïġure wejẽdiañorã. ³⁰ Erã eropa wejẽdiacũ ïarã, Saulo mera majarã Jesu yarãpũ ïġure Cesareague aĩduhriġã waha wañorã. Erogue ïġure sihu árĩniguiiri Tarsogue obeoñorã erã ïġure.

³¹ Eropi árĩpehrerogue Judea yebague, Galilea yebague, Samaria yebague Goãmũ yarã õaro árĩmũriñorã. Irisubure ne masa ñero iibirimũriñorã erãre. Eropirã õaro buheñorã erã. Eropirã erã Goãmũre

guhyadiaro ñañorã. Espíritu Santo erãre ïgu itamucũ erãpũ Jesure umupeorã bajarã wañorã.

Pedro Eneare ðagũ wacũ iipũ

³² Eropii Pedro árĩpehreri macarigue wagũ, Jesu yarã Lida majarã pohrogue sãre ejapũ ïgu. ³³ Erogue ejagũ Enea waĩcũgure bocajapũ. Enea ðapũ buhadigũ árĩgũ, ocho bojori gohra erã pũtãpidi oyamũripũ.

³⁴ Eropigũ Pedropũ ïgure ðpa arĩpũ:

—Enea, Jesucristo ðagũ árĩcũ iimi mure. Wahgãnũgajaque. Mure pũtãpira gasirore amuque, arĩpũ Pedro ïgure.

Ïgu eroparĩcũ ta ïgu wahgãnũgaja waha wapũ. ³⁵ Eropirã árĩpehrerã Lida majarã, Sarón majarã ïgure ñarã, erã erã ñeri iirare duhu, Jesure umupeonũgañorã.

Dorca waĩcũgore masupũ Pedro Jesu turari mera

³⁶ Eropii Jope waĩcũri macague Jesure umupeogo Tabita waĩcũgo árĩpo. Igo waĩ Tabita griego ya wereniguiiri mera Dorca ãhraa. Igo ðarire iigo baja omũripo masare. ³⁷ Eropigo irisubure igo dorecũ wahgũ, sãria wamũripo. Igo sãricũ ñarã, erã igo ðapũ mũrarore ðaro coe, umaro maja taribugue apiñorã igore. ³⁸ Lida waĩcũri maca Jope pohrogue árĩyoro. Ero eropa árĩcũ Jesure umupeorã Jope maca majarã Pedro Lidague ïgu árĩcũ peebeñorã. Eropa peebeorã perã umare obeoñorã Pedro pohrogue. Ïgu pohrogue ejarã wereñorã Pedrore erã.

—Yojaro mera waque gũa árĩrogue, arĩ wereñorã erã.

³⁹ Erã eroparĩcũ peegũ erã mera waha wapũ ïgu. Erogue ïgure erã aĩ ejara pũhrũ umaro maja taribugue sãridigo pohro aĩmũria wañorã ïgure. Pedro árĩcũ ñha árĩpehrerã wapeweyarã nome orerã ïgu pohro ejanũgamũriñorã. Tabita erã mera árĩnigogue baja suhrire iibasamũripo. Eropirã erã igo eabasara suhri mũrare ñhmuñorã Pedrore. ⁴⁰ Pedro erãre iri taribugue árĩrãre wiriadorepũ. Erã wiriara pũhrũ ïgu mereja, Goãmure igore serẽbasapũ. Eropigũ igo ðapũ mũrarore maji ñha,

—Tabita, wahgãque, arĩpũ ïgu.

Ïgu eroparĩcũ ta igopũ ñha wahgũ, Pedrore ñha, wahgã doajapo. ⁴¹ Igo eropa wahgã doajacũ ñha, ïgu igo mojtore ñeha tarawahgũ nugupũ igore. Eropigũ ïgu ero majarãre Jesu yarãre, wapeweyarãre sihubeo, igore ojocarigore wiapũ erãre. ⁴² Ïgu eropa iira pũhrũ árĩpehrerã Jope majarã irire masirã bajarã masa Jesure umupeonũgañorã. ⁴³ Pũhrũ Jopegue Simo waimũrã gasirire amugũ mera bajanũri Pedro ïgu mera árĩpũ.

10

Pedro Corneliore Jesu yare werenũgapũ

¹ Irisubure Cesareague Cornelio waĩcũgũ árĩgũ. Ïgu cien surara opũ árĩpũ. Erã surarapũ erã ya curu Italiano waĩcũyo ro. ² Cornelio ïgu ya wihi majarã mera mari Pagure umupeorã, gũhyadiaro ñarã árĩñorã. Eropigũ ïgu judio masa mojomorocũrãre itamugũ baja gajinore omũripũ. Eropigũ ïgu umũri nũcũ mari Pagure serẽmũripũ. ³ Eropii ñamicague tres árĩcũgue Goãmũ yagũ anyu ïgure dehyoapũ. Eropa dehyoagũ Cornelio pohrogue ñajajapũ.

—Cornelio, arĩ piyupũ anyu ïgure. ⁴ Eropigũ Cornelio ïgure ñha güügũ ðpa arĩpũ:

—Opũ, ¿ñehenore gahmeri? arĩpũ ïgu.

—Masare mũ orare, mari Pagure mũ serëñiguirare Goãmũ peeami.
⁵ Eropigũ Jopegue mũ ãmare obeoque. Erogue Simo Pedro waĩcũgũ
 ãhrimi. Ìgũre aĩgãridoreque mũ ãmare. ⁶ Ìgũ gajigũ Simo waimũrã gasiri
 amugũ pohro, wũariya tũro árĩri wihi ta ãhrimi, arĩpũ anyu Cornelio.

⁷ Anyu eropa arĩtuhaja, wiria waha wapũ. Ìgũ wiriara pũhrũ Cor-
 nelio perãre Ìgũre itamũrãre yujugũ Ìgũ surara mera majagũre sihurũ.
 Surarapũ Goãmũre umupeogũ árĩgũ, ãmũri nũcũ Cornelio itamudigũ
 árĩpũ. ⁸ Eropigũ Cornelio erãre werepeho, Jopegue obeopũ erãre.

⁹ Eropi gajinũ Jopegue erã warisubu goeri boje gohra árĩcũ Pedropũ
 wihi wecague Goãmũre serëgũ wapũ. ¹⁰ Eropigũ Ìgũre oa pũricũ badiapũ.
 Eropigũ gajirã barire erã moarisubu Ìgũpũ dehyoacũ Ìapũ. ¹¹ Ùmarore
 pãrimaacũ, wũari gasiro wapicũrisubu pepũri ojogorori dirira gasiro
 دچارĩcũ Ìapũ. ¹² Iri gasiro pohecague bajarã waimũrã nũgũ majarã,
 yebague paha curirã, mirimagũ porã majarã árĩñorã. ¹³ Irire Ìgũ Ìara
 pũhrũ, Pedrore werenigũro caricũ peepũ.

—Pedro, wahgãnũgajaque. Oãre wejẽ baque, arĩro cariyoro Ìgũre.

¹⁴ Ìgũ eroparĩcũ peequeregũ ta Pedro õpa arĩpũ:

—Opũ, ne erãre babeaa yũhũ. Ñerãre, Goãmũ Ìgũ badorebirinirãre ne
 babirimũrabũ yũhũ, arĩpũ Pedro.

¹⁵ Eropigũ Pedro dipaturi werenigũro caricũ peepũ.

—Goãmũ, “Õarã ãhrima,” Ìgũ arĩnirãre “Ñerã ãhrima,” arĩbiricãque
 mũhũ erãre, arĩro cariyoro Pedrore.

¹⁶ Eropii ùhresubu eropa arĩ werenigũra pũhrũ iri gasiro ãmarogue
 mũria wayoro daja. ¹⁷ Eropigũ Pedro bũrigã guña “¿Dohpa arĩdiari iiri
 yũre eropa dehyoaro?” arĩ pepipũ Ìgũ Ìgũ basi. Ìgũ eropa pepirisubu
 Cornelio ãma Ìgũ obeonirãpũ Pedro ya wihigue ejañorã. “¿Simo ya wihi
 nohogue ãhriri?” arĩ, erã serëpira pũhrũ Ìgũ ya wihigue ejañorã erã.
¹⁸ Eropirã erã serë ìha purumujuñorã. “¿Simo Pedro waĩcũgũ i wihire
 ãhriri?” arĩ serëpi ìañorã erã.

¹⁹ Eropigũ Pedro Ìgũ pepirisubu Espĩritu Santo Ìgũre werepũ:

—Ìaque. Ùrerã ãma mũre amarã iima. ²⁰ Wahgãnũgajaque. Dijaque.
 Erã mera waque. “¿Dohparĩri?” arĩ pepibigũ ta waque õaro mera. Yũpũ
 erãre õguere obeoabũ, arĩpũ Espĩritu Santo Pedrore.

²¹ Ìgũ eroparĩcũ peegũ Pedro erã pohrogue dija wa,

—Ìaque. Ohõ ãhraa yũhũ mũa amagãrigũ. ¿Duhpirã arirã iiari mũa yũ
 pohro arirã? arĩpũ Pedro erãre.

²² Ìgũ eroparĩcũ ta erãpũ õpa arĩñorã.

—Cornelio cien surara opũ, õarire iigũ, mari Pagure gũhyadiaro mera
 umupeogũ, árĩpehrerã judio masa “Õagũ” erã arĩgũ mũre sihgãridoregũ
 obeoami gũare. Goãmũ õagũ anyu Cornelio mũre sihudoreapũ. Õpa
 arãpũ: “Pedrore mũa ya wihigue aĩgãridoreque mũ ãmare. Eropii
 Ìgũ mũre weregũcumĩ,” arĩ, sihudoreapũ anyu Cornelio, arĩ wereñorã
 Cornelio Pedrore Ìgũ sihudorenirãpũ.

²³ Erã eroparĩcũ Pedropũ erãre ñajaridore, bari oho, Ìgũ ya wihigue
 carĩdorepũ erãre. Eropigũ gajinũ Pedro wahgã, erã mera waha wapũ.
 Eropirã gajirã Cristo yarã Jope majarã Pedrore wapicũgãñorã.

²⁴ Gajinũ erã Cesareague ejañorã. Eropigũ Cornelio Ìgũ acawererãre,
 Ìgũ mera majarã sãre sihu gameneo, Pedrore corepũ. ²⁵ Eropigũ Pedro
 Cornelio ya wihi pohrogue Ìgũ aricũ Ìagũ Cornelio Ìgũre bocatĩri

wiria, ĩgu guburi pohro merejaru. ²⁶ ĩgu eropa iicũ Pedropu ĩgure aĩ wahgũnugupu.

—Niguique mahu. Yu sã mu iro dopa ta arĩgu ahraa. Goãmu arĩbeaa, arĩpu Pedro ĩgure.

²⁷ ĩgu eropa arĩtuhajara puhru Cornelio ĩgure aĩñaja wapu ĩgu ya wihigue. Erogue ñajajagu masa bajarã iri wihigue gamenere ĩgure corerãre ĩapu Pedro. ²⁸ Eropigu Pedro erãre werepu:

—Judio masu arĩqueregu ta gaji curu majarã mera arĩgu gua dorerire tarinugagu iiaa yuhu. Irire ðaro masia mua. Eropigu gaji curu majarãre “Ñerã ahrima,” arĩdorebirami Goãmu. Òpa arĩ wereami ĩgu yure. ²⁹ ĩgu eroparĩcũ peegu ðguere mua pohroguere ahrabu. Mua yure sihubeocũ “Ne wasome,” arĩbirabu. ¿Dohpa arĩronore yuhu ðgue aricũ gahmeari mua? arĩpu Pedro erãre.

³⁰ ĩgu eroparĩcũ peegu Cornelio pu ðpa arĩpu:

—Tres arĩcũ i horano gohra ta mari Pagu yagu anyu yure dehyoami. Wapicurinũ wahaa ĩgu yure dehyoara puhru. Irinu ta mari Pagure yu serẽniguirisubu cuimijuri suhricugu yu pohro dehyonugajami. ³¹ Eropigu ĩgu yure ðpa arãmi: “Cornelio, mahu mari Pagu mera mu serẽcũ ĩgu peeami. Eropigumojomorocurãre erã gamerire mu ocũ ĩagu mari Pagu mu mera mucubirigu itamugucumi. ³² Eropigu Jopague mu umare obeoque Simo Pedro waĩcugure mu pohroguere erã aĩgãricũ. ĩgu gajigu Simo waimurã gasiri amugu ya wihi, wuariya turo pohro arĩri wihi ahrimi ĩgu. ĩgu mu pohro eragu mare weregucumi,” arĩ wereami ĩgu yure. ³³ ĩgu eroparĩcũ peegu yu umare mare aĩgãridoregu obeoabu yuhu. Eropigu ðaro iigu ahraya mahu gua pohroguere. Eropirã gua arĩpehrerã ðre mari Pagu ĩgu ĩhabeoro arĩrã iiaa gua. Arĩpehrerire mari Pagu Goãmu mare ĩgu weredorera peediarã, cohreabu gua, arĩpu Cornelio Pedroe.

Pedro Jesu yare werepu Cornelio ya wihi majarãre

³⁴ ĩgu eroparĩcũ peegu, Pedro ðpa arĩ werepu:

—Dohpague masia pare. Diaye ta ahraa. Goãmu yujuropa ta ðaro iimi marire. ³⁵ Eropigu arĩpehreri macari majarã Goãmure guhyadiaro erã ĩacũ, ðarire erã iicũ, Goãmupu erãre mucubirimi. ³⁶ Goãmu gua judio masa pohro Jesucristore obeomi. Masa Goãmu mera ðaro erã arĩboro dopa Jesupu ðari buherire weremi. Iri buherire mua masia. Jesucristopu arĩpehrerã masa opu ahrimi. ³⁷ Ñu waĩyegu “Mua ñerire bujawereque. Eropirã waĩyenirã arĩque,” masare ĩgu eropa arĩ werera puhru Galileague ðari buherire Jesupu werenugami. Puhru Judea yebague iri buherire werepehomi. ³⁸ Ihĩ Jesu Nazare majagure Goãmupu ĩgu turarire, Espiritu Santo mera ĩgu iimasiburire odi arĩmi Jesure. Eropigu Jesu ðaro iigu wami. Eropa wagu watẽa ñajasunirãre, ñero tarirãre, arĩpehrerãre ðarã wacũ iimi. Mari Pagu Jesu mera arĩdi arĩmi. ³⁹ Judea yeba, Jerusalen sãre arĩpehreri ĩgu iirare gua ĩabu. Puhru erã crusague pabia wejẽma ĩgure. ⁴⁰ Eropigu uhrenu waboro Goãmu ĩgure masudi arĩmi. Eropigu Jesure ĩgu masura puhru gajirãre dehyoacũ iidigu arĩmi mari Pagu. ⁴¹ Irisubu Jesure arĩpehrerã ĩabirima. Guare bajamerãgãre dehyoami. Mari Pagu ĩgu gamerãre, Jesure ĩamorãre iribojegue Goãmu guare beyepu. Guapu Jesu ĩgu sĩridi masara puhru ĩgu mera baha, ihribu. ⁴² Eropigu ĩgu guare doremi ðpa arĩgu: “Masare wereque. Yuhu Jesu arĩpehrerã ojocarirãre, sĩrinirãre erãre dipuwaja moabu yu arĩcũ iiami yure Goãmu. Eropirã irire wereque,” arĩ doremi Jesu guare. ⁴³ Arĩpehrerã Jesure erã

umupeocũ ĩagu Goãmũ erã ñerire cãdijigucumi. Irire árĩpehrerã Goãmũ ya weremũhtanirã iribojegue majarã wereyuñuma, arĩ werepũ Pedro.

Judio masa árĩbirã Espĩritu Santore opañagañorã

⁴⁴ Iri árĩpehrerire ĩgu eropa arĩ wererisubũ, árĩpehrerã irire peerã mera Espĩritu Santo árĩnũgamuripũ. ⁴⁵⁻⁴⁶ Eropirã erã judio masa árĩbirã peeyamariri wereniguri mera mucubiriri mera wereniguĩnũgañorã. Erã ya wereniguri mera “Goãmũ turagu, õagu ãhrimi”, arĩrã iĩñorã. Erã eroparĩcũ peepũ Pedro ĩgu acawererã judio masa mera. Eropirã Espĩritu Santo judio masa árĩbirã mera ĩgu árĩnũgacũ ĩarã judio masapũ uca wañorã. Eropigũ Pedro õpa arĩ werepũ judio masare:

⁴⁷ —Mari iro dopa ta Espĩritu Santore opama oã sã. Erã eropa opacũ ĩarã oãre waĩyedoremasia mari, arĩpũ Pedro erãre.

⁴⁸ Eropa arĩtuhaja Jesu waĩ mera judio masa árĩbirãre waĩyedorepũ Pedro. Erã eropiira pũhrũ “Gũa mera bajamenũrigã dujanique,” arĩñorã erã Pedro sãre.

11

Pedro Jerusalén majarãre Jesu yarãre werepũ

¹ Eropii judio masa árĩbirã sã Goãmũ yare erã õaro gamecũ Jesu ĩgu apinirãpũ erã acawererã Judeague árĩrã mera peebeoñorã. ² Eropirã Pedro Jerusalengue ĩgu dujacũ ĩarã judio masa Jesu yarã bajamerãgã ĩgure õpa arĩñorã: ³ —¿Judio masa árĩbirã pohro duhpigũ ejari mũhũ? ¿Dohpa arĩronore erã mera bahari mũhũ? arĩ turiñorã erã Pedrorẽ.

⁴ Erã eroparĩcũ peegũ Pedro ĩgu iirare werepehopũ erãre. ⁵ Õpa arĩ werepũ:

—Yũhũ Jopegue árĩgu Goãmũre serẽgu iibũ. Eropigũ yũre õpa dehyoabũ. Yũhũ ĩacũ wũari gasiro wapicũrisubũ pepũri dirira gasiro umarogue yũ pohroguẽ dijaricũ ĩabũ. ⁶ Eropigũ iri gasirore õaro ĩabũ “¿Ñeheno iri gasiroguere ãhriri?” arĩbũ. Eropigũ ĩabũ iri gasiroguere árĩrãre. Waimurã nũgu majarãre, yebague paha curirãre, mirimagũ porã majarãre ĩabũ. ⁷ Eropigũ Goãmũ ĩgu yũre wereniguirire peebũ. “Pedro, wahgãnũgaque. Wejẽ baque oãre,” arĩgu carimi yũre. ⁸ ĩgu eroparĩcũ peegũ õpa arĩbũ yũhũ. “Opũ, ne erãre babeaa yũhũ. Ñerãre Goãmũ badorebirinirãre ne babirimũrabũ yũhũ,” arĩbũ yũpũ. ⁹ Eropigũ umarogue yũre dipaturi wereniguĩgu carimi daja. “Goãmũ ĩgu ‘Õarã ãhrima,’ ĩgu arĩrãre ‘Ñerã ãhrima,’ arĩbiricãque mũhũ,” arĩgu carimi yũre. ¹⁰ Eropigũ uñresubũ ĩgu eropa arĩ wereniguirã pũhrũ iri gasiro dipaturi mũria wabũ daja. ¹¹ Yũ eropa ĩarisubũ ta uñrerã uma gũa arĩri wihigue ejanirã arĩma. Erã Cesarea majagu ĩgu obeonirã arĩnirã arĩma. ¹² Eropigũ Espĩritu Santopũ yũre erã mera wadoregu “‘Erã ñerã ãhrima,’ arĩbiricãque erãre,” arĩ weremi ĩgu yũre. Eropirã oã seis mera yũ acawererã mera Cesarea majagu ya wihigue ñajajabũ gũa. ¹³ Eropigũ ĩgu gũare õpa arĩ weremi. “Anyu yaha wihi dehyoacũ ĩabũ yũhũ. Õpa weremi yũre. ‘Jopegue Simo waĩcũgure aĩgãridoreque. ¹⁴ ĩgu mũre mũ acawererã mera mũare árĩpehrerãre peamegue wabonirãre mũa tariborore weregucumi,’ arĩmi anyu yũre,” arĩ weremi yũre Cesarea majagu. ¹⁵ Eropii yũhũ erãre wereniguirisubũ Espĩritu Santopũ erã mera árĩnũgami marire ĩgu iimũhtadiro dopa ta. ¹⁶ Eropigũ Jesu ĩgu wererare guñabũ yũhũ. Õpa arĩ weremi ĩgu: “Ñũ mũare waĩyegu deco mera waĩyemi. Yũpũ iri tauro iigũra mũare. Pũhrũ Espĩritu Santore mũa

mera árĩniguicũ iigura,” arĩ weremi. ¹⁷ Eropigu Jesucristo mari Opure mari umupeocũ ïagu Goãmũ ïgu Espĩritu Santore ohámi marire. Eropigu Goãmũ marire ïgu Espĩritu Santore ïgu odiro dopa ta judio masa árĩbirã sãre ïgu ohámi. Goãmũ ïgu eropa iicũ ïagu ïgure tarinugamasibea yuhũ, arĩpũ Pedro erãre judio masare Jesu yarãre.

¹⁸ ïgu eroparĩcũ peerã, erã ïgure ne arĩnemobiriñorã. ïgure erã turimasibiriñorã. Eropirã erã Goãmure mucubirirã,

—Goãmũ ðagu, turagu ãhrimi, arĩñorã.

Õpa arĩnemoñorã erã:

—Judio masa árĩbirã sã erã ñerire bujawererã árĩrã Goãmũ ïgu taunirã árĩrãcoma. Eropa ïgu taunirã árĩrã erã sã umuri nũcũ ïgu mera árĩniguirãcoma, arĩnemoñorã erã.

Antioquía gajirã Jesu yarã árĩñorã

¹⁹ Eropii Estebanre erã wejera pũhrũ masa Jesu yarãre ñero iĩñorã. Erã eropa iicũ ïarã Jesu yarã duhrisirigã wañorã. Eropirã erã Feniciague, Chipregue, Antioquíague waha, judio masa dihtare Goãmũ yare wereriñorã erã. ²⁰ Gajirãpũ Jesu yarã mera majarã Chipre majarã, Cirene majarã Antioquíague eja, judio masa árĩbirãre Jesu yare buheñorã Goãmũ erãre ïgu tauboro dopa. ²¹ Eropigu mari Opũ erãre itamupũ. Eropirã masa bajarã Jesure umupeo, ðaripure gohrotoñorã.

²² Eropii “Antioquía majarãgue Jesure gamecoma,” arĩ peebeoñorã Jerusalén majarã Jesu yarã. Erã eropa peebeora pũhrũ Jerusalén majarã Bernabé waĩcũgure Antioquíague oboeñorã. ²³ Eropigu ïgu Antioquíague ejagu, Goãmũ itamuri mera judio masa árĩbirã ïgu yarã erã wacũ ïagu, bũrigã mucubiripũ. Eropigu ïgu ero majarãre õpa arĩ werepũ:

—Jesure eropa umupeoniguicãque. ïgu yare ne duhubiricãque, arĩ werepũ ïgu árĩpehrerãre erãre.

²⁴ Bernabé ðagu árĩgu, Espĩritu Santore wũaro opagu árĩgu, Jesu doreiro dopa iigu árĩgu Jesure ðaro umupeodigu arĩpũ. Eropirã ïgu buhera pũhrũ bajarã masa Jesure umupeoñorã.

²⁵ Pũhrũ ïgu Tarso waĩcũri macague Saulore amagu wapũ. ²⁶ Erogue ïgure bocajapũ. ïgu bocajara pũhrũ Antioquíague aĩgãpũ Saulore. Erogue erã ejara pũhrũ yuju bojori gohra erã Goãmũ yarã mera gamenere, bajarã masare buhemuriñorã erã. Eropirã Antioquíague Cristo yarã Cristiano waĩcũnũgañorã.

²⁷ Irisubure Goãmũ ya weremũhtarã Jerusalén árĩnirã waha, Antioquíague ejañorã. ²⁸ Eropigu erã mera majagu Agabo waĩcũgu Jesu yarã watope niguigu, Espĩritu Santo ïgu turari mera werepũ erãre. “Árĩpehreri yebaguere bũrigã oanũ waroca,” arĩ wereyupũ ïgu. Irisubure bari maririsubu árĩcũ árĩpehrerã weca opũ Claudio arĩpũ. ²⁹ Eropirã Jesu yarã árĩpehrerã erã oparopẽ erã acawererãre odiarã erã basi game wereniguiñorã. “Judea yeba majarãre Jesu yarãre niyerure oboerã,” arĩñorã erã basi. ³⁰ Erã eropa arĩra pũhrũ Bernabé Saulo mera erã iri niyerure aĩgãbasañorã. Erogue ejarã Judea majarãre Jesu yarãre wiañorã iri niyerure.

12

Pedrore peresu iĩñorã

¹ Irisubu opũ Herode yujurãyerire Jesu yarãre ñero iinũgapũ. ² Eropigu ïgu Ñũ ïgure Santiagopure matamiji mera ïgu wejẽdorecũ gajigupũ

ĩgũre wejẽpũ. Santiagore ĩgũ wejẽcũ judio masa mucubiriñorã. ³ Erã mucubiririre Herode masigũ, “Eropa dihta iicũ gahmema erã,” arĩgũ Pedro sãre peresu iipũ. Irinũrĩre ßugabiriri pan erã bari bosenu Pascua arĩyoro. ⁴ Eropigũ Herode Pedore ñeha, peresu iipũ. Eropigũ diez y seis surarare ĩhadibudorepũ ĩgũre. Wapicurã surara ĩgũre ĩhadibuñorã. Pũhrũ wapicurã erã gohrotonirã ĩgũre ĩhadibumũriñorã. Eropa ta iĩñorã erã diez y seis surara. Herodepũ Pascua pũhrũ Pedore peresugue arĩgũre masa core duhudobodiaripũ ĩgũre wejẽdorebu. ⁵ Eropigũ Pedro peresugue arĩpũ. ĩgũ erogue arĩcũ ta Jesu yarãpũ Goãmũre ßurĩgã serẽbasañorã ĩgũre.

Goãmũ peresugue arĩgũre Pedore wiupũ

⁶ Iri ñamire ta Pedro comedari peda mera erã diridigũ perã surara watope carĩgũ iipũ. Eropirã perã surara disiporo coreniguiñorã ĩgũre. Eropigũ iri ñami boyoro Herode Pedore judio masa core duhudobodiaripũ ĩgũre wejẽdorebu. ⁷ Eropigũ Goãmũ anyupũ Pedro carĩgũ pohro ĩgũ niguicũ ĩgũ peresu arĩri taribu boyopehrea wayoro. Eropigũ anyu Pedro pohro niguigũ ĩgũ patorere puucarepũ ĩgũre.

—Duru wahgãque, arĩpũ ĩgũ Pedore. ĩgũ eroparĩcũ ta ĩgũ mojotorire erã dirira comedari pãrisiri dija wayoro. ⁸ Eropigũ anyu ĩgũre werepũ:

—Mũ ya suhrire sañaque. Mũ zapatu sãre sañaque, arĩpũ ĩgũ.

Ĩgũ eroparĩcũ Pedropũ ĩgũ arĩro dopa ta iipũ.

—Mũ weca majañe suhrirore saña, yũ mera arique, arĩpũ anyu.

⁹ ĩgũ eroparĩcũ iri taribugue arĩdigũ wiria anyu pũhrũ waha wapũ ĩgũ. Eropa waqueregũ ta õpa arĩ pepiripũ ĩgũ. “¿I diaye arĩbiricuri? ¿O quẽgũ iicuri yũhũ?” arĩ pepiripũ ĩgũ. ¹⁰ Eropirã erã ĩgũ arĩri taribu pohro niguirã surarare tarigã, gajirã yoañariro niguirã sãre tarigã, wũari disiporogue ejañorã. Iri disiporo macague wari mare cãhmotayoro. Iri biharise irise basi pãricũ erã wiriañorã. Wiria wa erã mague waha wañorã. Anyupũ waha wapũ. Eropigũ Pedro yujugũ ta dujapũ. ¹¹ Eropa ĩgũ anyu ĩgũ wara pũhrũ ĩgũ iirare Pedro masipũ pare. Õpa arĩ pepiripũ ĩgũ. “Anyu Goãmũ ĩgũ obeodigũ peresugue arĩgũre yũre wiugũ erami. Dohpague irire masia ĩgũ eropa iirare. Judio masapũ yũre erã ñero iidiarare Goãmũpũ erãre iidorebirami. Eropigũ yũre Herode ĩgũ peresu iidigũre wiuami,” arĩ pepiripũ Pedro.

¹² ĩgũ eropa arĩ pepira pũhrũ María Ñu pago ya wihigue ejapũ Pedro. Ñupũ Marco waĩcũgũ arĩpũ. Iri wihigue masa bajarã gamenere, Goãmũre serẽrã iĩñorã. ¹³ Eropigũ Pedro disiporore eraa dotepũ. Rode waĩcũgo pohro majago ĩgũ dotecũ peego, ĩago ejapo igo. ¹⁴ Eropigo Pedro igore piyucũ peego ĩgũ wereniguirire pee masi, ßurĩgã mucubiri disiporore pãgũbiripo. Eropa mucubirigo ĩgũre pãgũbodio cãdija wapo. Pedro ero niguicũ ta igo majinũgaja oma ñaja wapo.

—Pedro disiporogue erami, arĩ werego ñajapo. ¹⁵ Eropirã iri wihi arĩrã igo eroparĩcũ peerã,

—Eropa arĩmaacãgo iiaa mũhũ, arĩñorã erã igore.

—Diaye ta ãhraa. Diaye ta arĩgo iiaa, arĩpo igo. Igo eroparĩcũ peerã,

—Ĩgũ arĩbiricumi. ĩgũ sĩporã mũraro eraro iica, arĩñorã erãpũ.

¹⁶ Erã eropa arĩrisubu Pedro disiporore eropa ta doteniguicãpũ. ĩgũ eropiicũ peerã, erã disiporore pãgũ, ĩgũre ĩha, uca wañorã. ¹⁷ Eropigũ Pedro ĩgũ mojoto mera “Ejarimaricãque,” arĩgũ, Goãmũ peresugue ĩgũre ĩgũ wiurare werepũ erãre.

—Ire wereque Santiagore gajirã Jesu yarã sãre, arĩpũ Pedro.

Eropa arĩ weretuhaja, ïgũ gajipũgue tarigã waha wapũ.

¹⁸ Eropii boyodijiricũ surara Pedrore ïhadibunirã ïgũ dohpa ii wiriarare ne masibiriñorã. Eropa masibirã uca wañorã. ¹⁹ Eropigũ Herode Pedrore amadoreripũ. Eropigũ ïgũ surarare peresu corerãre ïgũ serẽpira pũhrũ erãre wejẽdorepũ Herodepũ. Eropii Herode Judeague árĩdigũ waha Cesareague árĩgũ waha wapũ.

Herode s̄iria wapũ

²⁰ Ero pũhrũ Tiro waĩcũri maca majarã mera Sidón waĩcũri maca majarã mera sãre Herode guarũ. ïgũ eropa guacũ ïarã iri macari majarãpũ Herode mera amurã wañorã. ïgũ erã mera ïgũ guarare wereniguirã wañorã. Ejaa Herodere ïaboro core Herode itamugũ Blasto waĩcũgũ mera weretamuñorã. Eropirã erã ïgũ Blasto ïgũ itamuri mera Herode pohro ejañorã. ïgũ pohro ejarã õpa arĩñorã:

—Mari õaro árĩrã. Mari basi ïhaturibiricãrã, arĩ serẽñorã erã Herodere.

Erã ya yeba majarã Herode ya yeba barire bocamuriñorã. Eropirã Herode erãre ïhaturicũ gamebiriñorã erã. ²¹ Eropigũ Herode erã ïgũre ïarinũ ïgũ queoranũ árĩcũ, opũ ïgũ sañari suhri õari suhrire sañamuripũ ïgũ. Eropigũ ïgũ ïgũ doaro doanijagũ, masare werenigui ïhmumuripũ.

²² ïgũ eropa werenigui ïhmucũ peerã masapũ gaguiniguiñorã:

—Ihĩ wereniguiũ masũ árĩbeami. Goãmũ ãhrimi, arĩ gaguiniguimuririñorã erã Herodere.

²³ Erã eropa arĩra pũhrũ Goãmũ ïgũ anyu Herodere dore ópũ. “Goãmũ árĩbeaa yũhũ,” ne arĩbiripũ Herode. ïgũ eropa arĩbirira dipuwaja anyu ïgũ dorecũcũ iipũ. ïgũ eropa dorecũcũ ïgũre beca ba wejẽcãñorã.

²⁴ Eropii Jesu yarã masa bajarãre Jesu ya buherire buheñorã.

²⁵ Eropirã Bernabé, Saulo mera Jesu yarãre itamupehotuhaja Jerusaléngue árĩnirã Antioquíague dujaa wañorã. Eropirã Ñure Marco waĩcũgũre erã aĩgãñorã erã mera.

13

Jesu yarã Bernabére Saulo mera Goãmũ yare buhedore obeoñorã

¹ Irisubure Antioquíague Jesu yarã gamenererã mera majarã, Goãmũ yare weremuhtarã árĩñorã. Masare buherã ta árĩñorã erã sã. Bernabé, Simo Negro waĩcũgũ, Lucio Cirene majagũ, Manaén, Saulo mera erã árĩñorã. Manaénpũ opũ Herode murũ mera erã perã yujuro mera ta masanirã árĩñorã. ² Eropirã erã Goãmũ yare erã buherisubu, erã ba duhurisubu, Espíritu Santopũ werepũ erãre:

—Bernabére, Saulo mera apique yũ gamero dopa iimorãre. Irire iimorãre beye apigũ iiaa erãre, arĩpũ Espíritu Santo.

³ ïgũ eroparĩcũ erãpũ ba duhu Goãmũre serẽ, Bernabé weca Saulo weca erã mojotorire duhpeoñorã. Eropa duhpeorã erãre buhedorerã obeoñorã.

Chipregue Jesu ïgũ apinirã buheñorã

⁴ Eropirã erã Espíritu Santo ïgũ obeonirã árĩrã, Seleuciague eja, iri macare tarigã, Chipre waĩcũri nũgũrogue ejañorã erã. ⁵ Eropirã Salamina waĩcũri peramague ejañorã. Iri maca judio masa buheri wirigue Goãmũ yare werenũgañorã erã. Eropigũ Ñu Marco sã erã mera waha, erãre itamupũ.

⁶ Eropirã erã iri nũguro ojogoro maja. Pafu waĩcũri macague ejarã, yeere bocañaorã erã. Ĩgu judio masũ Barjesu waĩcũgu árĩpu. Barjesu griego ya mera Elima erã arĩ piyugũ árĩpu. “Goãmũ yare weremũhtagũ ãhraa yũhũ,” arĩ masare gũyaniguicãgu árĩpu ĩgu. ⁷ Eropigũ ĩgu Sergio Paulo waĩcũgu mera majagu árĩpu. Sergio Paulopũ iri nũguro majarã opu masipehogũ árĩpu. Eropigũ Goãmũ yare peediagu erãre Bernabé, Pablo mera bocatĩripũ ĩgu. ⁸ Eropigũ Elima yeepũ erãre buhedorebiriripũ. Ĩgu Sergio Paulo Jesu yare ĩgu umupeocũ gamesãbiripũ yeepũ. Sergio Paulore Goãmũ yare ĩgu peecũ cãhmotadiaripũ. ⁹⁻¹⁰ Ĩgu eropa buhedorebiriquerecũ ta Saulo, Pablo waĩcũgu Espĩritu Santore õaro opagu árĩgu yeere õaro ĩadihupi ĩgũre werepũ:

—Mũhũ gũyaricũgu, ñegũ, watĩ ĩgu dorerire iigu, õarire ĩhaturigũ ãhraa mũhũ. ¿Duhpigũ mari Opu yare “Ñeri ãhraa. Gũyari ãhraa,” eropa arĩniguicãri mũhũ? ¹¹ Mũhũ eroparĩra waja Jesu mari Opu mũre ĩgu pẽhrecũ cuiri ĩhajabigũ árĩgũca mũhũ. Eropigũ bajamenũrigã mũhũ ĩnũrire ĩarisome, arĩpu Pablo.

Ĩgu eroparĩcũ ta ĩgu yeepũ imica iro dopa árĩrire ĩamũhtagũ, naitĩaro dihtare ĩapũ ĩgu. Eropigũ ĩgũre tuã curibure amapũ ĩgu. ¹² Ĩgu eropa wacũ ĩagu, Sergio Paulopũ Jesu yare “Diaye ta ãhraa,” arĩ masipũ. Mari Opu yare ĩgu pee, uca wa, Jesure umupeonũgapũ.

Pablo Bernabé mera Antioquía Pisidia yebague árĩri macague árĩñorã

¹³ Eropi Pablo sã Pafogue árĩnirã dohodiru mera waha, Pergegue eñaorã. Perge Panfilia yebague ãhraa. Eroque eja, Ñu Marcopũ erãre cohã wahgã, Jerusalengue waha wapũ. ¹⁴ Erãpu Pergegue árĩnirã waha, Antioquíague eñaorã. Antioquía Pisidia yebague ãhraa. Eroque ejarã, Sabadonũ árĩcũ erã judio masa buheri wihigue ñajaja, erogue doañorã. ¹⁵ Eropirã iri wihi majarã oparã Goãmũ dorerire, Moisegue marire ĩgu apirare, Goãmũ yare weremũhtanirã erã gojarare erã buhera pũhrũ erã sihubeoñorã Pablo sãre.

—Acawererã, ¿masare mũa werediarã iiri? Irire werediarã wereque dohparagã, arĩñorã iri wihi majarã oparã.

¹⁶ Erã eroparĩcũ peegu, Pablo wahgãnũgaja, “Wereniguibiricãque,” arĩgu ĩgu mojoto mera paatupũ. Erã ejarimaricũ ĩha, ĩgu õpa arĩpu:

—Israe masa, mũa mari Pagũre umupeorã, peeque. ¹⁷ Mari ñecũ sũmarã mũra Goãmũre umupeomũriñuma. Erã mũrare Goãmũ beyemũriñumi. Eropirã erã mari ñecũ sũmarã yoari boje Egiptogue árĩmũriñuma gajirã árĩquererã. Eroque erã árĩcũ Goãmũ õaro ĩmũriñumi erãre. Eropirã bajarã masa pore árĩñuma erã. Õpa ĩiñumi erãre. Erãre Egiptogue árĩrãre ĩgu turari mera aĩ wiuñumi Goãmũ. ¹⁸ Ĩgu eropa wiura pũhrũ erã cuarenta bojori gohra masa marirogue curimũriñuma. Eroque ĩgũre erã tarinũgacũ Goãmũ eropa ta pepicãñumi. ¹⁹ Eropigũ Canaa waĩcũri yebaguere siete cururi majarãre cóãtuhaja, Goãmũ iri yebare oñumi Israe masapũre. ²⁰ Iri yebare otuhaja cuatrocientos cincuenta bojori gohra masare doremorãre apimũriñumi Goãmũ Israe masare.

—“Goãmũ ĩgu apinirã Samue ĩgu árĩcũgue árĩtumũriñuma. Samuepũ Goãmũ yare weremũhtagũ árĩmũriñumi. ²¹ Samue árĩrisubu Israe masapũ erã opu árĩbure amamũriñuma. Eropirã Goãmũre serẽmũriñuma. Erã eropa serẽcũ ĩagu Goãmũ Saulore apimũriñumi. Saulo Cis magũ árĩñumi. Benjami ya curu majagu árĩñumi. Eropigũ cuarenta bojori gohra erã opu árĩbure apiñumi Goãmũ ĩgũre. ²² Eropigũ Goãmũ Saulore ĩgu cóãra pũhrũ

Davire apimuriñumi ĩgu. Őpa arĩñumi Goãmũ Davire. “Davi Isaĩ magure bocabu yũhũ. ĩgure mucubiria yũhũ. ĩgu yũ gamerire ipehogucumi,” arĩñumi Goãmũ. ²³ Ihĩ Davi ĩgu pãrami arĩturiagu aħrimi Jesu. Goãmũ Jesure apidigu arĩmi Israe masare itamubure. “Masare õaro iigũca,” arĩñumi Goãmũ. ĩgu arĩdiro dopa ta iidi arĩmi ĩgu Jesu. ²⁴ ĩgu eropa iiboro core Jesu ĩgu ariboro core Ñu waĩyegu õpa arĩ buhepũ: “Mũa ñerire bujawereque. Őaripũre gohrotoque. Eropirã waĩyesũnirã arĩque,” arĩ buhepũ Ñu arĩpehrerã Israe masare. ²⁵ Eropigu Ñu ĩgu buhetuboro core, ĩgu sĩriboro core õpa arĩ weremũripũ. “¿Nihino aħriri yũhũ mũa pepicũ? Iribojegue majagu Goãmũ yare weremũhtadigu arĩbeaa yũhũ. Cristo arĩbeaa yũhũ. Gajigu aħraa. Cristo yũhũ arĩbiriqerrecũ yũ pũhrũ yũ tauro turagũpũ arigucumi. ĩgũpũ õatariagu aħrimi. ĩgu iro dopa arĩbeaa yũhũ,” arĩ werepũ Ñu masare, arĩpũ Pablo.

²⁶ “Acawererã, Abrahã pãramerã, arĩpehrerã mari Pagure gũhyadiaro ĩarã, marire i ĩgu tauborore wereri buherire obeodi arĩmi mari Pagũ. ²⁷ Jerusalén majarã erã oparã mera Jesu erãre taugũ ĩgu arĩcũ masibirinirã arĩma. Sabadonũri arĩcũ Goãmũ yare weremũhtanirã erã gojarare buhequererã ta Jesure masibirinirã arĩma. Eropa masibirã Jesure wejẽdoreñorã. Eropa iirã Goãmũ yare weremũhtanirã erã gojadiro dopa ta iirã iĩnorã. ²⁸ ĩgure erã wejẽboro core erã Jesure weresãriñorã. ĩgu ñerire iibiriqerrecũ ta erã Pilatore Jesure wejẽdoremorã serẽñorã. ²⁹ Eropirã iribojegue majarã erã gojadiro dopa ta Jesure iituhaja, ĩgure crusague arĩgure aĩdiju, masa gobegue utãyegue erã seara gobegue apiñorã erã ĩgure. ³⁰ Eropa erã ĩgure wejẽquerrecũ ta Goãmũ masudi arĩmi ĩgure. ³¹ Eropirã Galileague arinirã Jerusaléngue ĩgu mera ejanirã bajaranĩ ĩgure sĩri masa deyodigure ĩañorã. Eropirã dohpaguere ĩgure erã ĩarare masare werema erã.

³²⁻³³ Eropa masare wereniguĩgu õpa arĩ werenemopũ daja Pablo:

—Eropirã õari buherire werea gũa mũare. Goãmũ mari ñecũ sumarãre “Masare õaro iigũca,” iribojegue ĩgu arĩdiro dopa ta dohpaguere marire erã acawererãre iiami. ĩrire ĩgu wererare õpa iiami ĩgu. Goãmũ Jesure masudi arĩmi. Eropirã Jesure ĩgu masurare werea gũa mũare. Salmopũgue iribojegue ĩgu õpa arĩ gojadiro dopa eropa wayoro Jesure: “Mũhũ yũ magũ aħraa. Dohpagãre mũre dehyoacũ iiabũ, arĩmi Goãmũ ĩgu magure,” arĩ gojañumi iribojegue. ³⁴ Eropigu Goãmũ Jesure ĩgu masuburire dipaturĩ ĩgu sĩribiriborore weregu õpa arĩ were gojadoreñumi Salmopũgue: “Davire yũhũ mojomoro ĩadiro dopa ta diaye ta õaro iigũra mũa sãre,” arĩ gojadoreñumi. ³⁵ Eropigu gajĩ Salmo sãre õpa ta arĩ wereñumi: “Goãmũ mũ õagu ĩgu dũpũre boadorebirabũ mũhũ,” arĩ gojañumi. ³⁶ Eropigu Davi Goãmũ ĩgu gamediro dopa ta ĩgu arĩrasubu majarãre itamumuriñumi. Pũhrũ ĩgu sĩria wañumi. ĩgu sĩrira pũhrũ ĩgu pagũ sumarãre erã iidiro dopa ta yaañuma ĩgu sãre. Eropigu ĩgu boa wañumi. ³⁷ Eropigu ihĩ Jesu Goãmũ ĩgu masudigũpũ ne boabiridi arĩmi. ³⁸ Eropirã mũa, yũ acawererã, ire masique: Goãmũ mũa ñerire ĩgu cóãborore mũare ire werea gũa. Jesupũ mũa ñerire cóãbu aħrimi. ³⁹ Eropigu ĩgure umupeorãre erã ñero iirare cãdijicãgucumi ĩgu. Moiserẽ ĩgu apira dorerire mũa iira mera Goãmũ pohrogue wasome mũa. Eropigu iri dorerire iiri mera taridiarãre erã ñerire cóãsome Goãmũ. ⁴⁰ Eropirã õaro iique. Mũa õaro iibiricũ Goãmũ ya weremũhtanirã erã gojadiro dopa ta mũare waroca. Őpa arĩ gojañuma:

⁴¹ Peeque mua queoricurã. Yure îhaturirã âhraa mua. Yû õpa iicũ guique mua. Eropirã peamegue waque. Mua árîrinurire muare ii îhmugara. Yû eropa ii îhmucũ ãaquererã “Diaye ta âhraa,” arîsome mua. Gajigũ irire muare îgũ õaro werequerecũ ta “Diaye ta âhraa,” arîsome mua, arî gojañumi Goãmũ yare weremũhtadigũ, arî wererũ Pablo erãre.

⁴² Îgũ eropa arî werera pũhrũ judio masa buheri wihigue erã wiriara pũhrũ judio masa árîbirãpũ erãre serẽñorã.

—Gaji semanague Sabado árîcũ ire buheba daja guare, arî serẽñorã erã Pablöre.

⁴³ Eropirã iri wihigue árînirã wiria, judio masa bajarã, judio masa árîbirã sã Pablo, Bernabé sã mera wañorã. Judio masa árîbirã judio masa yare buherã árîñorã. Erã erã mera wacũ Pablo Bernabé mera õaro wereñorã erãre. “Goãmũ muare mahimi. Eropirã îgũre umupeorã árîniguicãque,” arî buheñorã erã.

⁴⁴ Eropirã gaji semanare Sabado árîcũ árîpehrerã Jesu yare peediarã gamenereñorã. ⁴⁵ Eropirã judio masapũ bajarã masa Jesu yare peediarã gamenerecũ ãarã guañorã. Eropa guarã, erã gajiropa arî werenigui, Pablöre ñero quere goroweoñorã. “Muare îgũ buheri diaye árîbeaa,” arîñorã erã. ⁴⁶ Erã eroparîcũ peerã, Pablo, Bernabé mera erãre quere goroweonirãre güiro mariro wereñorã.

—Goãmũ îgũ doreldo dopa ta muare judio masare buhemũhtarabũ gua. Mũapũ irire gamebirituhabũ. Ûmũri nũcũ Goãmũ mera árîniguicũ sãre gamebirituhabũ mua. Eropirã guapũ judio masa árîbirãpũre buhenũgarãca. ⁴⁷ Õpa ta doreñumi mari Opũ guare:

Mua judio masa árîbirãre buherã erãre Goãmũ yare õaro masicũ iirãca mua. Eropigũ mua yoarogue árîrãre mua buhecũ peerãre erãpũre peamegue wabonirãre taugũca yũhũ, arî wereñumi Goãmũ guare îgũ yare gojarapũgue, arî wererũ Pablo, Bernabé mera.

⁴⁸ Erã eroparîcũ peerã judio masa árîbirãpũ mucubiriñorã. “Mari Opũ yapũ õari âhraa,” arîñorã erã. Eropirã Goãmũ îgũ gamenirã, Ûmũri nũcũ îgũ mera erã árîniguiborore îgũ odianirã Jesure umupeonũgañorã.

⁴⁹ Eropirã mari Opũ Cristo yare iri yebague werepehoñorã. ⁵⁰ Erã eropa iicũ ãarã judio masa suabiria wañorã. Erogue mari Pagure umupeorã nome, õarã nome árîñorã. Eropirã judio masa Pablo sãre ñero wereniguiñorã. Erã eropa wereniguicũ peerã erã nome Pablo mera Bernabé mera guañorã. Eropirã iri maca majarã oparã sã erã mera guañorã. Eropa quarã ero majarã ñero iñorã Pablo sãre. Erã eropiira, pũhrũ Pablo sãre erã ya yebague árîrãre cohã wiucãñorã. ⁵¹ Erã eropa iicũ ãarã, Pablo Bernabé mera erã guburi maja nicure pasiripiñorã iri maca majarã erã ñeri wajare îhmurã. Eropa iituhaja erã Iconiogue waha wañorã. ⁵² Eropirã erã Jesu yarã wũaro mucubiri, Espíritu Santo wũaro îgũ doreldo dopa iirã iñorã.

14

Pablo Bernabé mera Iconiogue árîñorã

¹ Eropirã Iconiogue árîrã Pablo Bernabé mera judio masa buheri wihigue ñaja, Jesu yare wereñorã. Eropirã judio masa bajarã Jesure umupeonũgañorã. Eropirã judio masa árîbirã sã Jesure umupeoñorã.

² Judio masa Jesu yare peediabirãpũ judio masa árîbirãre Jesu yarã mera erã guacũ iñorã daja. Erã eropa iicũ judio masa árîbirã ñero pepiñorã

Jesu yaräre. ³ Erã eropa pepicũ ïarã Jesu yarãpũ Pablo sã erogue yoari boje árĩrã, güiro mariro mari Opũ yare õari buherire buheñorã. Goãmũ masare ïgũ mahirire buheñorã. Erã eropa buherisubu Goãmũ turari mera deyoro moarire ii ïhmũnorã, “I buheri diaye ta ãhraa,” arĩ ïhmurã. ⁴ Eropirã iri maca majarã deco mera judio masa yare gamerã dujañorã. Deco mera ta Jesu yare gamerã sã dujañorã. Erã pe curu dũca wariñorã. ⁵ Eropirã Jesu yare gamebirãpũ judio masa sã árĩbirã, judio masa sã erã oparã mera gamenere Jesu ïgũ apinirãre ñero iidariñorã. Utã mera dea wejediariñorã erãre. ⁶ Erã eropa iidariire masirã, Pablo, Bernabé mera Licaonia yebague duhrigã waha wañorã. Iri yeba árĩri macari tari wahgã Lистра waĩcũri macare Derbe waĩcũri maca sãre ejañorã. ⁷ Erogue ejarã, õari buherire buheñorã daja erã.

Listrague Pablore utã mera deañorã

⁸ Eropii Listrague curimasibigũ doapũ. ïgũ ne masa dehyoagũgue ta curimasibiridigũ árĩpũ. ⁹⁻¹⁰ Eropigũ ïgũ Pablo ïgũ buhecũ peerũ. ïgũ peerisubu Pablopũ ïgũ dihtare ïapũ. ïgũre ïanũrũ õpa arĩ pepipũ: “Ihĩ Jesure umupeomi. Eropigũ ‘Jesu yũre dũpũ õacũ iimasimi,’ arĩ pepigũ iicumi,” arĩ pepipũ Pablo curimasibigũre. Eropa pepigũ turaro mera õpa arĩpũ Pablo ïgũre:

—Wahgãnũgajaque, arĩpũ Pablo ïgũre.

ïgũ eroparĩcũ peegũ ta curimasibigũpũ buhrimanũgaja, wapũ. ¹¹ Pablo ïgũ eropa iicũ ïarã masa gaguinigiñorã. Erã Licaonia ya mera õpa arĩ gaguinigiñorã:

—Goãmarã masa dopa bejarã umarogue árĩrã mari pohrogue dijarama, arĩ gaguiniñorã erã.

¹² Eropirã erã Bernabére “Mari goãmũ Zeus ãhrimi,” arĩ piyuñorã. Eropirã Pablo buhemũhtadigũ opũ iro dopa ïgũ árĩcũ ïarã “Mari goãmũ Hermes ãhrimi,” arĩ piyuñorã erã ïgũre. ¹³ Eropirã Zeure umupeorã ya wihi iri maca tũro pohro árĩyoro. Eropigũ Zeus yarã erã pahipũ iri wihigue árĩgũ macague ñajariri disiporo pohrogue wecũare, gori amurare aĩgãripũ. Iri mera Pablore Bernabére “Mari goãmarã ãhrima,” arĩ umupeodiariñorã. Eropirã erã wecũare soemuju Pablore, Bernabére umupeodiariñorã. ¹⁴ Erã eropa iidiacũ ïarã Pablo, Bernabé mera erã basi erã ya suhrire yehguenũgañorã erã bũjawererire masare ïhmurã. Erã yehguenũgara pũhrũ masa watope omagã, gaguinigiñorã erã.

¹⁵ —Mũa õpa iibiricãque. Gũa sã mũa iro dopa ta masa ãhraa. Mũa õpa iiri ne duhpihuri árĩbeaa. Eropirã mũare õarire buherã ahrabũ. Õpa iirire duhudorerã arirã iiabũ. Oã mũa goãmarãre mũa wéanirãre ñerãre cóãcãque. Eropirã Goãmũre ojocarigũpũre umupeoque. Goãmũpũ umarore, yebare, wũariyare, árĩpehrerire, árĩpehrero majarãre iigũ ãhrimi. ¹⁶ Eropigũ ïgũ iribojegue árĩpehreri macari majarã erã gamero iirare eropa ïacãñumi. ¹⁷ ïgũ eropa ïacãqueregũ ïgũ árĩricũrere ïhmumi marire. ïgũ masare õarire ii, deco aricũ ii, dũcare oo, masare barire oniguimi. ïgũ eropa ocũ masa mucubirima. Eropa ta ïgũ árĩricũrere ïhmumi masare, arĩpũ Pablo, Bernabé mera.

¹⁸ Eropirã erã eroparĩcũ peequererã ta masa wecũare wejẽ soemuju erãre umupeodiariñorã. Eropa erã umupeodiacũ ïarã erãre eropa iidorebiriñorã Pablo sã. Erã eropa iirire duhudiabiriquererã duhuñorã.

¹⁹ Eropii gajirã judio masa Antioquía majarã, Iconio majarã sã Listrague ejañorã. Erogue ejarã, Pablore ñero werenigiñorã ero majarãre.

Erã eropa wereniguicũ peerã masa ïgu mera guanugañorã. Eropã guarã masapu ùtã mera deañorã Pablöre. Ùtã mera ïgure deatuhaja, “Ihĩ sĩria wahãmi,” arĩrã, iri maca turo pohrogue ïgure taragã mehpicã, waha wañorã. ²⁰ Erã eropiiquerecũ Jesu yarã Pablo pohro erã gamenerenugajacũ gohra Pablo masa wahgãnugaja, erã mera macague waha wapũ. Eropirã gajinu ïgu Bernabé mera Derbegue wapũ.

²¹ Eropirã erã erogue erã õari buherire bajarã masare erã werera pũhrũ, erã Listrare eja daja iri macare tarigã, Iconiore eja daja iri macare tarigã, Antioquía Pisidia yebague árĩri macare ejañorã daja. ²² Iri macarigue ejarã, ero majarã Jesu yarãre õari buherire wereñorã daja. Erãre õaro sĩporãcũcũ iĩñorã. Eropirã Jesure umupeodoreniguicãrã õpa arĩ wereñorã erãre.

—Goãmũ árĩroguere mari wadiarã, bũrigã marire ñero tariro gahmea, arĩ wereñorã erã.

²³ Eropirã macari nũcũ majarãre Jesu yarãre erã oparã árĩmorãre apiñorã Pablo Bernabé mera. Eropirã erã ba duhura pũhrũ Goãmũre serẽñorã.

—Opũ, oã mũ yarãre ïhadibuque, arĩ serẽbasañorã erã Goãmũre erã umupeogũre.

Pablo Bernabé mera Antioquíague erã árĩmũhtara macague dujaa wañorã

²⁴ Erã eropa iira pũhrũ erã Pisidia yebague tariara pũhrũ waha wañorã Panfilia yebague. ²⁵ Eropirã Pergeguere erã buhetuhaja Atalia waĩcũri macague buha wañorã. ²⁶ Eropirã iri macague eja, Antioquíague dujaarã, dohodiru mera waha wañorã. Iri maca coregue erã árĩnicũ Jesu yarã Goãmũ yare buhedorerã Pablo sãre obeoñorã. Eropã obeorã Goãmũre õpa serẽñorã:

—Goãmũ, mũ mahiri mera oãre ïhadibuque, arĩ serẽ, obeoñorã erã.

Eropirã erã buhedorerare buhepehonirã árĩrã Pablo Bernabé mera dujaniñorã iri macare. ²⁷ Eropirã erã Antioquíague erã dujajara pũhrũ Goãmũ yarã mera gamenere, Goãmũ ïgu turari mera erã iirare werepehoñorã erã. Judio masa árĩbirã sã Goãmũ yarã erã warare wereñorã erã.

²⁸ Eropirã Pablo sã eroguerẽ Jesu yarã mera yoari boje árĩcãmũriñorã.

15

Jerusaléngue Jesu yarã gamenereñorã

¹ Eropi Judea yeba majarã bajamerãgã Antioquíague ejarã, Jesu yarãre õpa arĩ buhenugañorã erã.

—Goãmũ ïgu dorere Moiserẽ apigu õpa arĩ apimũriñumi. Árĩpehrerã erã dũpũre miri gasirogã erã wiri alborore were apimũriñumi Moiserẽ. Mũa irire iibiricũ Goãmũ mũare tausome, arĩ buheñorã erã ero majarãre.

² Erã eropa arĩ buhecũ peerã Pablo Bernabé mera gamebiriñorã. Iri buherire bũrigã game dũyasoñorã Judea yeba majarã mera. Erã eropa game dũyasora pũhrũ Jesu yarãpũ Pablöre, Bernabé, gajirã ero majarã sãre Jerusaléngue obeoñorã. Judea yeba majarã erã buherire Jesu ïgu apinirãre Jesu yarã oparã sãre serẽpi ïadorerã obeoñorã Pablo sãre.

³ Eropirã Jesu yarã erãre erã obeocũ waha, Fenicia yebare eja tarigã, Samaria yebague ejañorã. Iri macarigue ejarã, judio masa árĩbirã Goãmũ yare erã gemenũgarare wereñorã erã ero majarãre. Erã eropa werecũ peerã ero majarã Jesu yarã bũrigã mucubiriñorã.

⁴ Eropirã erã Jerusaléngue ejacũ ïarã ero majarã Jesu yarã Jesu ïgu apinirã, ïgu yarã oparã mera mucubiriri mera ôaro bocatĩriñorã erãre. Eropirã Pablo, Bernabé gajirã mera Goãmũ ïgu turari mera erã iirare wereñorã Jerusalén majarãre. Judio masa árĩbirã Jesu yarã erã wara sãre wereñorã erã. ⁵ Erã eropa werequerecũ erogue fariseo masa Jesu yarã bajamerãgã árĩñorã. Eropirã erã eroguererã wahgãnuçgaja, ôpa wereñorã.

—Erãre judio masa árĩbirãre erã dupure miri gasirogãre wiriro gahmea. “Goãmũ Moisererã ïgu dorererã iique mũa sã,” arĩro gahmea erãre, arĩñorã erã fariseo masa.

⁶ Erã eroparĩcũ pee, Jesu ïgu apinirã, Jesu yarã oparã mera irire amudiarã, gamenereñorã. ⁷ Eropirã erã yoari boje erã wereniguira pũhrũ Pedro wahgãnuçgaja, werepũ erãre.

—Acawererã, iribojegue yũhũ mũa mera árĩgure Goãmũ ôpa iidoregũ yũre apimi. ïgu yũre ôari buherire judio masa árĩbirãre weredoregũ apimi. Erãre Jesure umupeodoregũ yũre erãre buhedoremi. ⁸ Eropigũ Goãmũ masa erã pepirire masimi. Eropigũ ïgu judio masa árĩbirãre ïgu yarãre ïgu iirare ïhmubu ïgu Espĩritu Santore ohãmi erãre marire ïgu iidiro dopa ta. ⁹ Eropã ogũ ïgu marire erã sãre yujuropa ta ôaro iimi. Erã ïgure umupeocũ erã ñerire cadijimi ïgu. ¹⁰ Maripũ Moise dorerire yujuro bojebeaa. Mari ñecũ sũmarã mũa sã irire yujuro bojebirimariñuma. ¿Eropa mari yujuro bojebiriquererã duhpĩrã Jesu yarãre judio masa árĩbirãre irire Moise dorerire iidorediari mũa? ¿Duhpĩrã Goãmũ judio masa árĩbirãre ïgu yarã wacũ ïgu iirare “Ero wabeaa,” arĩri mũa? ¹¹ Eropã arĩbirã mari ôpa pepia. Dohpaguere judio masa árĩbirã iro dopa ta mari sãre mari Opũ Jesu mahiri mera Goãmũ taugucumi, arĩpũ Pedro erãre.

¹² ïgu eroparĩcũ peerã árĩpehrerã ejarimaria wañorã. Eropirã Pablo Bernabé mera judio masa árĩbirã watope Goãmũ turari mera erã ii ïhmurare wereñorã erãre. ¹³ Eropã erã weretuhajara pũhrũ Santiago sã werepũ.

—Acawererã, peeque yũre. ¹⁴ Goãmũ judio masa árĩbirãre ïgu yarã árĩmorãre ïgu ne iirare weretuhajami Pedropũ. ¹⁵ Iribojegue Goãmũ ya weremũhtanirã erã werediro dopa ta eropa wahabũ judio masa árĩbirãre. Ôpa arĩ Goãmũ wereniguirire gojañuma erã iribojeguererã:

¹⁶ Iribojeque Davi mũrũ ya curu majarã erã oparã árĩra pehrea wabũ.

Pũhrũ dujarigũca yũhũ. Eropigũ dipaturi ïgu ya curu majagure opũ acugũca. ¹⁷ Yũ eropa acura pũhrũ árĩpehrerã judio masa árĩbirã yũre erã opũre gamerãcoma erã. “Yaharã árĩque,” yũ arĩ sihubeorãpũ yũre gamerãcoma. ¹⁸ Eropã ta arĩmi mari Opũ. Iribojegue ïgu ire masare weremũripũ, arĩ gojañuma Goãmũ ya weremũhtanirã.

¹⁹ “Eropigũ ôpa pepia yũhũ, arĩpũ daja Santiago. Judio masa árĩbirãre Goãmũ yare ne gamenũgarãre baja iidorebircãrã mari. ²⁰ Eropirã erãre goja, obeerã mari. Ôpa arĩ gojabeorã. “Goãmarã wéanirãre erã umupeora barire babircãque. Eropirã nome mera ñero iibircãque. Nome sã ãma mera ñero iibircãque. Eropirã wũnũgũ mohwejẽnirãre waimũrãre babircãque. Dire ihribircãque,” iripẽta arĩ were gojabeorã. Iri doreri Moise apira doreri sã ãhraa. ²¹ Yoari boje judio masa buheri wirigue Sabado árĩcũ Goãmũ Moisererã ïgu apira dorerire buhemũrima masa. Eropiĩ árĩpehreri macarigue Moise dorerire buhemũrima masa. Eropirã yũ arĩdiro dopa ta judio masa árĩbirãre Jesu yarãre were gojabeocũ, judio masapũ pee, “Gũa iiguari ta ãhraa,” arĩrãcoma, arĩpũ Santiago.

Judio masa árĩbirãre erã gojarapũ obeerã

²² Eropirã Jesu ïgu apinirã, Jesu yarã oparã árïpehrerã Jesu yarã mera Santiago arïrare peerã, “Eropa ta iirã,” arïñorã. Tuhajanugu erã mera majarãre beyeñorã erã obeomorã. Antioquíague Pablo, Bernabé mera erã wamorãre erã beyeñorã. Eropirã erã Judare, Sila mera beyeñorã erã obeomorã. Judapũ Barsabá peñe waïcũpũ. Erã beyerã acawererã Jesu yarã erã umupeonirã árïñorã. ²³ Erãre erã beyera pũhrũ Jesu yarã gojabeorapũre obeoñorã erã mera. Õpa arï gojañorã erã:

—Jesu ïgu apinirã, Jesu yarã oparã, mũa acawererã Jesu yarã mera gũa òadoreã mũare. Árïpehrerã judio masa árïbirã Antioquíague, Siriague, Ciliciague árïrãre mũare Jesu yarãre òadoreã gũa. ²⁴ Gũa mera majarã mũa pohrogue ejarã, mũare baja dorerire iidoreañorã. Eropirã mũare gariboañorã. Erã Goãmũ dorerire Moiserẽ ïgu apiraguere, mũa dũpũ merogã gasirogãre wiriri sãre iidoreañorã. Gũapũ erãre irire buhedorerã obeobirabũ. ²⁵⁻²⁶ Eropirã gũa árïpehrerã mũa pohrogue obeomorãre gũa beyeabũ. Mari mera majarãre, mari mahirãre, Pablo, Bernabé mera Cristo Jesu mari Opũ yare güiro mariro erã buhecũ bajasuburi gajirã erãre wejëbocuriñorã. Erã eropa wejëbocuricũ merogã mera tarimuriñorã erã. Erã Pablo, Bernabé mera gũa beyenirãre dohpaguere obeoa. ²⁷ Eropirã Juda, Sila mera mũa pohrogue obeoa. Gũa gojabeorare erãpũ mũare wererãcoma. ²⁸ Espiritu Santo ïgu guñaro dopa ta gũa sã pepia. Õpa ãhraa iri: Gaji doreriguere apibeaã mũare. I doreri dihtare apirãca mũare. ²⁹ Goãmarã wéanirãre erã umupeora barire babiricãque. Dire ihribiricãque. Wũũnũgũ mohwejëñirãre waimurãre babiricãque. Eropirã nome mera ñero iibiricãque. Nome sã ũama mera ñero iibiricãque. I gũa eropa dorera iibirã òarire iirã iica mũa. Iripëta ãhraa mũare gũa werediari, arï gojabeoñorã Jesu yarã Jerusaléngue árïrã.

³⁰ Iripũre gojatuhaja, wiañorã Antioquíague warãre. Erã wiara pũhrũ waha, Antioquíague ejañorã. Erã erogue ejara pũhrũ bajarã masare gameneredore, erã gojarapũre wiañorã erãre. ³¹ Iripũre erã buhera pũhrũ, iri òarire erã werebeorare peerã, òaro mucubiriñorã. ³² Juda, Sila mera Goãmũ yare weremuhtarã árïñorã. Eropirã yoari boje Jesu yarãre Goãmũ erãre ïgu weredorerare wereñorã. Erã eropa werecũ peerã, Jesu yarãpũ mucubiri òaro siporãcũñorã. ³³ Eropirã Juda, Sila mera erogue bajamenurigã erã árïra pũhrũ erã dujaricũ, ero majarã erã goeriserecũ, “Õaro waque mũa,” arïñorã Antioquíã majarã. Eropirã Juda sãre obeonirãre òadorebeoñorã. Erã eropa arïra pũhrũ Juda waha wapũ. ³⁴ Silapũ dujapũ Antioquíague. ³⁵ Eropirã Pablo Bernabé sã bajamenuri dujañorã iri maca ta daja. Eropirã erã gajirã bajarã mera Jesu yare buhe wereñorã.

Dipaturi Pablo òari buherire buhecurigũ wapũ daja

³⁶ Eropii bajamenuri pũhrũ Pablo werepũ Bernabére.

—Ina, árïpehrerãre mari buhenũganirãre ïhacurirã warã daja, arïpũ Pablo.

³⁷ Eropigũ Bernabépũ Ñure erã mera aïgãdiaripũ. Ñu Marco peñe waïcũpũ. ³⁸ Pablopũ ïgure aïgãdiabiripũ. Ero core ïgu erã mera Panfiliague ejagũ erãre cohã dujaa wapũ. Eropigũ ïgu erã iirire yujuro bojebiri dujaa wapũ. ïgu eropa yujuro bojebiricũ ïagũ Pablo dipaturi ïgure aïgãdiabiripũ. ³⁹ ïgu aïgãdiabiricũ ïagũ Bernabé Pablo mera erã basi perã burigã arï game erã basi purumujucãñorã. Erã eropa arïra pũhrũ Bernabépũ Chipre waïcũri nũgũrogue Marcure aïtaribuja wapũ.

40 Pablop̄ Sila mera waha wap̄. Eropirā erā buherā waboro core Jesu yarā erāre obeorā, “Goām̄ muare ðaro îhadibuporo,” arĩnorā. Erā eropa arĩra p̄hr̄, Pablo Sila mera waha wap̄. 41 Eropa warā, Siria yeba, Cilicia yeba säre eja, erogue Jesu yarāre ðaro s̄porāc̄ iri erā mucubiricũ iĩnorā erā.

16

Timoteo Pablo Sila mera wapicugāp̄

1 Erā eropa iira p̄hr̄ Pablo sã Derbegue, Listrague ejañorā. Erogue ejaḡ Timoteore bocajap̄. Timoteo Jesu yaḡ árĩḡ, judio maso maḡ árĩp̄ ĩḡ. ĩḡ pago sã Jesu yago ta árĩpo. ĩḡ pagup̄ Griego masu árĩp̄. 2 Eropirā Listra majarā, Iconio majarā, Jesu yarā Timoteore masa “Ōaḡ āhrimi,” arĩ weremuriñorā. 3 Eropiḡ Pablo Timoteore aĩgādiap̄. Eropirā iri yeba majarā judio masap̄ Timoteo paḡ griego masu ĩḡ árĩcũ masiñorā. Eropiḡ Pablo judio masare guarĩ arĩḡ, Timoteo dup̄re miri gasirogā wiri aĩp̄. Judio masa doreri iri arĩro dopa ta iip̄ ĩḡre. 4 ĩḡ eropa iira p̄hr̄ waha erā ejari macari majarāre erā gojabeorap̄ majare wereñorā. Irip̄ Jesu ĩḡ apinirā, Jesu yarā oparā mera Jerusaléngue arĩrā erā gojabeorap̄ arĩyoro. Eropirā erā iri dorerire ðaro wereñorā ero majarā Jesu yarāre. 5 Erā eropa werecũ peerā, Jesu yarāp̄ Jesure umupeonemoñorā. Eropirā Jesu yarā çm̄ri n̄c̄ bajarā waniguicāñorā.

Pablo quērogue Macedonia majaḡre ĩap̄

6-7 Eropiḡ Asia yebaguep̄re ðari buherire buherā wadorebirip̄ Esp̄ritu Santo erāre. Eropirā erā Frigia yebare taria, Galacia yebare taria, Misia yeba t̄ro pohro ejañorā. Bitinia yebap̄ wadiariñorā erā. Eropiḡ Esp̄ritu Santop̄ erāre eroguerere wadorebirip̄. 8 ĩḡ eropa dorera p̄hr̄ erāp̄ Misia yebare tarigā, Troague erañorā. 9 Erogue ĩḡ erara p̄hr̄ iri ñamire ðpa quēp̄ Pablo. Macedonia yeba majaḡ ĩḡ pohro niguicũ ĩap̄ ĩḡ. “Guare Macedonia yeba majarāre itamuḡ arĩque,” arĩ, sihup̄ ĩḡ Pablore. 10 ĩḡ eropa quēra p̄hr̄ wahgā, ḡa yare amutuhaja, Macedoniague waha wab̄ ḡa. “Goām̄ iri yebare ðari buherire buhedoreḡ iimi marire,” arĩ pepib̄ ḡa.

Pablo, Sila mera Filipogue árĩp̄

11 Eropirā ḡa Troague arĩrā dohodiru mera Samotracia waĩc̄uri n̄ḡurogue taribujajab̄ ḡa. Eropirā gajin̄ Neápoligue wab̄ ḡa. 12 Iri macare taria, Filipogue Roma majarā ya macague ejab̄ ḡa. Iri maca Macedonia yeba arĩri maca árĩb̄. Guhyadiari maca arĩro iib̄. Eroguere bajamenurigā ḡa árĩb̄. 13 Eropirā Sabado árĩcũ ḡa iri maca t̄ro pohrogue, dia weca pohrogue ejab̄. Ero Goām̄ mera erā wereniguiro árĩb̄. Ero doarā ero gamenererā nome mera weretamub̄ ḡa. 14 Yujugo guare peego Tiatira majago Lidia waĩc̄ugo árĩmo. Eropigo igo ðari suhri wajac̄uri suhrire duago árĩmo. Mari Paḡ Goām̄ säre umupeogo árĩmo. Eropiḡ Pablo ĩḡ wererire ðaro peecũ iimi Goām̄ igore. 15 Eropii igore igo ya wihi majarā mera waĩyemi Pablo. ĩḡ eropa waĩyera p̄hr̄ ðpa arĩmo igo:

—“Jesu yago āhraa,” arāa m̄a sã ȳre. Eropirā yaha wihi ñajarinique m̄a. Ȳ mera dujanique, arĩmo igo guare.

Igo eroparĩcũ peerā igo ya wihi dujanib̄ ḡa. 16 Gajin̄ Goām̄ mera erā wereniguiroque ḡa wacũ watĩ ñajasũdigo bocatĩrimo guare. Igo

gajirã pohro majago árĩmo. Eropigo igo masare “Õpa waroca mũare,” arĩ wereyugo árĩmo. Irire masare werego wũaro wajatabasamo igo oparãre. ¹⁷ Eropigo Pablo mera gua wacũ, guare nurũsia, gaguiniguimo igo.

—Oã Goãmu turatarigu ĩgu itumurã áhřima. Mari sĩrira pũhrũ Goãmu marire ĩgu õaro tauborore werema erã, arĩ gaguiniguimo igo.

¹⁸ Bajanuri eropa arĩ garibomo Pablöre. Igo eropa arĩ gaguiniguicũ daja Pablo gamebigũ maji ĩha, õpa arĩmi watĩre:

—Jesucristo turari mera dorea mũre. Igoře duhuque. Wanisa mũhũ, arĩmi Pablo.

Ĩgu eroparĩcũ ta watĩpũ waha wapũ.

¹⁹ Watĩ igore eropa wara pũhrũ igo õago dujago masa erã waburire werego árĩbirimo pare. Eropirã igo oparãpũ niyerure igo wajatabigo igo wacũ ĩarã, erã Pablo Sila mera ñeama. Ñehatuhaja, erãre taragãma iri maca decogue oparã pohrogue. ²⁰ Eropa aĩgãrã, dipuwaja moadorerã pohrogue erãre apima erã õpa arĩrã:

—Oã judio masa mari ya macare gariborã iima. ²¹ Erã mari dorerire cóãdorerã, gaji buherire buherã iima. Mari ya dorerire tarinugacũ iidiarã iima. Mari Roma majarã árĩrã oã erã wereripũre iimasibea mari. Eropirã erã buherire mari gamebeaa, arĩma igo oparã dipuwaja moadorerãre.

²² Erã eroparĩcũ peerã masa bajarã Pablo sã mera guatariacãma. Eropirã dipuwaja moadorerãpũ Pablo Sila sã ya suhřire erã yehgue cóãra pũhrũ mũta yucũgã mera tãradorema erãre. ²³ Bũřigã erã tãrara pũhrũ peresu iima erãre. Erã eropa peresu iira pũhrũ peresure coregure õaro ĩhadibudoreñorã erã. ²⁴ Erã eropa dorera pũhrũ erãre coregũpũ iri wihi poheca maja taribugue erãre api, taboamiji goberigue sĩhacu erã guburire bihacãpũ. ²⁵ Ñami deco Pablo, Sila mera Goãmũre serẽ ĩgũre bayapeoñorã. Erã eropa bayacũ peeñorã gajirã peresugue árĩrã. ²⁶ Erã eropa bayacũ ta iri wihi bũřigã ñohmeyoro. Ero eropa ñohmecũ yujuro mera árĩpehřeri disiporori pãrimaapehřea wayoro. Peresugue árĩrãre erã diriradari sã pãřisiri dija wayoro. ²⁷ Eropa wacũ ĩagu, iri wihire coregũpũ wahgã, ĩgu ñoserimijire aĩbeo, ĩgu basi ñosediaripũ. ²⁸ ĩgu eropa iicũ ĩagu Pablo ĩgũre bũřigã gaguiniguĩ õpa arĩpũ.

—Mũ basi ñero iibiricãque. Árĩpehřerã õre áhřraa gua, arĩpũ ĩgu erãre coregure.

²⁹ ĩgu eroparĩcũ peegu erãre coregũpũ sihãgodore, erã pohrogue omagã Pablo, Sila guburi pohrogue naragã merejapũ ĩgu. ³⁰ Eropigu ĩgu erãre iri taribugue árĩrãre aĩ wiria, serẽpipũ erãre.

—¿Dohpa iigũcuri yũhũ Goãmu ĩgu yũre taucũ gamegũ? arĩ serẽpipũ ĩgu.

³¹ —Jesucristore umupeoque mũhũ. Mũ acawererã sã ĩgũre umupeoporo. Mũa eropa iicũ Goãmu mũare taugũcumi ĩgu pohro mũa waboro dopa, arĩ wereñorã erã.

³²⁻³³ Erã eropa arĩrisubu ñami deco pũhrũgã árĩyoro. Erã eropa arĩra pũhrũ erãre coredigu ĩgu ya wihigue aĩgãpũ erãre. ĩgu ya wihigue aĩja, erã camire coepũ ĩgu. ĩgu eropa coetuhajara pũhrũ ĩgu acawererã mera Goãmu yare buhepũ Pablo sã. Erãre ĩgu buhera pũhrũ waĩyepũ. ³⁴ Erãre waĩyetuhajara pũhrũ erãre coredigu Pablo sãre bari peopũ. Eropirã ĩgu ĩgu acawererã mera õari buherire erã peera pũhrũ bũřigã mucubiriñorã. Goãmũre masinũgañorã.

³⁵ Boyodiji merēcũ ĩarã oparãpũ erã surarare peresugue obeoñorã Pablo sãre wiudorerã. ³⁶ Erã eropa wiudorera pũhrũ iri wihire coregũpũ Pablo sãre werepũ.

—Oparã mũare wiudoreañorã. Eropirã gũiro mariro wirique, arĩpũ ĩgũ Pablo sãre.

³⁷ Eropa erã wiudiaquerecũ ta Pablo werepũ surarare:

—Gũa ñero iibirabũ. Eropirã gũa ne dipuwaja mara. Bu gohra ta erã oparãpũ masa bajarã erã ĩhurore yucũ mera tãrama gũare. Gũa Roma majarã gũa árĩquerecũ ta gũare tãrama. Tãratuhaja peresu iama gũare. Eropirã dohpaguere masa erã ĩabiro wiudiana gũare, gũare erã ñero iirare gũhyasĩuro tariri, arĩrã. Oparã erã basi ta ahri aĩ wiurã ariporo gũare, arĩpũ Pablo surarare.

³⁸ ĩgũ eropa arĩ werecũ peerã dujaa wereñorã oparãre surarapũ. Erã eropa arĩ werera pũhrũ Pablo Sila mera Roma majarã erã árĩcũ masirã oparãpũ gũi árĩñorã. ³⁹ Eropirã erã Pablo sã pohro ejarã, õpa arĩñorã:

—Ñero iiabũ gũa mũare. Ne eropa dipaturi iisome, arĩñorã oparã Pablo sãre.

Eropa arĩtuhaja oparã erãre peresugue aĩ wiu, erã ya macare wiridoreañorã. ⁴⁰ Eropirã Pablo Sila mera peresugue árĩnirã wiri, Lidia waĩcũgo ya wihigue eja, Jesu yarãre bocatĩrĩñorã. Eropirã erã Jesu yarãre õaro wereñorã. Õaro sĩporãcũcũ iĩñorã erãre. Erã eropa iira pũhrũ Pablo Sila mera waha wañorã.

17

Tesalónica majarã gũañorã Jesu yarã mera

¹ Eropirã erã Anfĩpoligue eja taria, Apoloniague eja taria, Tesalonicague ejañorã erã. Ero judio masa buheri wihi árĩyoro. ² Eropigũ Pablo iri buheri wihigue wapũ ĩgũ iiguaro dopa ta gaji macarigue árĩgũ. Eroque eja, uñre semana gohra erã soorinũrire Sabadonũrire Goãmũ yare iribojegue erã gojarare masare buhe, irire erã mera werenigũpũ Pablo. ³ Eropigũ ĩgũ Goãmũ yare werepũ õpa arĩgũ:

—Judio masa, mũa Opũ mũa coregũ Cristo árĩpũ masa ya árĩburire ñero taribu. Eropigũ ĩgũ sĩria waha masa mũriapũ. Eropigũ ihĩ Jesu yũhũ arĩ weregũ, ĩgũ Cristo gohra ta ãhrimi marire taubu. ĩgũ ta ãhrimi mũa coregũ. Eropa ta werea Goãmũ yare erã gojarapũ, arĩ werepũ Pablo.

⁴ ĩgũ eroparĩcũ peerã bajamerãgã ero árĩrã “Diaye ta ãhraa,” arĩñorã. Eropirã erã Pablo sã mera wañorã. Eropirã gajirã sã griego masa bajarã Goãmũre umupeorãpũ, Pablora peerã erã mera majarã nome sã, bajarã oparã nome sã, ĩgũre peerã Jesu yarã dujañorã. Eropirã Pablo sã mera wañorã. ⁵ Judio masapũ erã eropa iicũ ĩarã erãre ĩhatuĩñorã. Eropirã erã ñerãre mohmebirãre bajarãre sihu gameneo, õpa arĩdoreañorã: “Pablo ĩgũ mera majarã mera ñero iirã iima,” arĩ gaguiniguidoreañorã erãre iri maca majarãre. Eropa gaguiniguirã árĩpehrerã iri maca majarãre guacũ iĩñorã Pablo sã mera. Eropirã erã judio masa Jasõ ya wihigue ñaja Pablo sãre amariñorã erãre masaguere omorã. ⁶ Eropa amarã erãre bocabiriñorã. Eropirã Jasõre, gajirã Jesu yarã sãre ñeha tarawiriañorã erãre. Oparã pohroque aĩ eja, õpa arĩ weresãñorã erã.

—Pablo sã masare árĩpehrerogũre garibotariañorã. Eropirã dohpaguere mari ya macaguere eraturajama. ⁷ Eropigũ ihĩ Jasõ erãre ĩgũ ya wihigue ñajaridoreami. Erã árĩpehrerã mari weca opũ Roma majagũ ĩgũ dorerire tarinũgama. “Gajigũ mũa opũ ãhrimi. Jesu ĩgũ ta ãhrimi,” erã

erĩcũ mari opũ César dorerire tarinũgama erã, arĩ weresãñorã judio masa erã oparãre.

⁸ Erã eropa arĩ weresãcũ peerã, árĩpehrerã masa, oparã sã gua “¿Dohpa wahari?” arĩ pepiñorã. ⁹ Eropirã oparã Jasõre, ĩgũ mera majarã sãre niyerure wajayedore, wiucãñorã.

Pablo Sila mera Bereague ejañorã

¹⁰ Iri eropa wacũ iri ñami ta mata Jesu yarã Pablo sãre dihbu obeocãñorã Bereague. Eroque eja judio masa buheri wihigue ñaja wañorã. ¹¹ Judio masa Berea majarãpũ Tesalónica majarã tauro Goãmũ yare õaro peerã árĩñorã. Eropirã erã Jesu yare erã peera pũhrũ “¿Diaye ta áhriri?” arĩ masidiarã, umuri nũcũ Goãmũ yare erã gojarapũre eropa buheniguicãñorã erã. ¹² Eropirã erã bajarã Jesure umupeoñorã. Griego masa sã, uma, oparã nome mera Jesure umupeoñorã. ¹³ Eropirã Pablo Bereague Goãmũ yare ĩgũ buhecũ sãre peebeo Tesalónica majarã judio masa Bereague ejañorã. Eroque ejarã, Berea majarãre quere goroweoñorã. Pablo sã mera guacũ iñorã erã. ¹⁴ Erã eropa iicũ ĩarã Jesu yarã Pablõre yojaro mera wũariya tũrogue obeoñorã. Eropigũ Sila, Timoteo mera Bereague ta dujañorã. ¹⁵ Eropirã gajirã Pablõre Atenague aĩgã soñorã. ĩgũre sotuhaja maji dujaa wañorã. Eroque ejarã,

—Yojaro mera waha, wapicũrã waque Pablõre, arĩ wereñorã Silare, Timoteo sãre. Eropa arĩ weredorepũ Pablo erãre.

Pablo Atenague árĩpũ

¹⁶ Eropigũ Pablo Atenague coregũ iipũ Sila, Timoteo sãre. Eropigũ Atena majarã erã goãmarã wéanirãre bajarã erã opacũ ĩagũ Pablo bũrigã bũjawerepũ erã mera. ¹⁷ Eropa bũjaweregũ judio masa buheri wihigue judio masa mera dũyaso wereniguipũ ĩgũ. Eropigũ daja judio masa árĩbirã mera sãre wereniguipũ ĩgũ. Erã yujurãyeri Goãmũre umupeorã árĩñorã. Eropigũ Pablo iri maca deco umuri nũcũ ĩgũ pohrogue eropa curimaji ñajarã mera wereniguipũ. ¹⁸ Gajirã epicũreo yare buherã, estoico yare buherã sã Pablo mera wereniguiñorã.

—¿Ihĩ wereniguiri pehrebũgũ dohpa arĩ wereniguigũ iiri ĩgũ? arĩñorã erã.

Pablo Jesu yare, ĩgũ masa mũriarare ĩgũ werecũ peerã õpa arĩ pepiriñorã erã masa. “ĩgũ gajirã goãmarãre weregũ iicumi,” arĩ pepiriñorã erã. ¹⁹ Erã peera pũhrũ erã wereniguirogue Areópago waĩcũrogue Pablõre aĩgãñorã.

—I buheri, mama buherire mũhũ dohpague wererare masidiaa gũa. ²⁰ Mũ buheri gajiropa áhraa. Eropirã gũa irire masidiaa, arĩñorã erã Pablõre.

²¹ Árĩpehrerã Atena majarã umuri nũcũ mama buherire wereniguidiañorã. Eropirã irire peediañorã. Gaji yeba majarã sã Atenague erarã eropa dihta iidiañorã. Eropirã Pablo ĩgũ wererire peediañorã erã.

²² Eropigũ Pablo Areópago waĩcũro wahgãnũgaja õpa arĩ wererũ:

—Atena majarã, bajarã goãmarã wéanirãre mũa bũrigã umupeocũ masia yũhũ. ²³ I maca mũa ya macare goãmarã wéanirãre mũa umupeori gororire ĩhacuriabũ yũhũ. Eropa ĩhacurigũ yũ sã yuju gorogue mũa goja apirare buheabũ. “Goãmũ, mari masibũgũ yare umupeori goro áhraa,” arĩ gojarare buheabũ mũa irire apiroguere. Mũa ĩgũre masibiriquererã ĩgũre umupeoabũ mũa. ĩgũre ta mũa masibũgũ weregũ iiaa yũhũ mũare.

²⁴ “Goãmũ árĩpehreri yebare, yeba maja sãre deyoro moañumi. Īgũ umarore, yebare opũ árĩgũ ĩgũ masa erã iira wiri árĩbeami. ²⁵ Eropigũ ĩgũ mari árĩricũre ogũ mari itamuraire gamebeami. Īgũ mojomorocũgũ árĩbeami.

²⁶ “Īgũ yujugũ umũ mera árĩpehreri yeba majarãre masare iĩnũmi. Eropigũ árĩpehreri yebaguere marire apiñumi ĩgũ. “Ipẽ yoari boje õguere árĩrãcoma,” arĩgũ queo apiñumi marire. ²⁷ “Erã amarã yũre bocarãcoma,” arĩ pepiñumi Goãmũ. Eropigũ Goãmũ yoarogue árĩbeami. Mari mera ta àhrimi. Ōpa arĩ gojañumi gajigũ. ²⁸ “Marire árĩcũ iimi ĩgũ. Īgũ maricũ mariboya mari sã. Eropigũ masa nũcũre eropa árĩniguicãmi ĩgũ,” arĩ gojañumi. Mũa mera majarã iribojegue majarã bayarire õaro gojarã erã gojara àhraa iri. “Mari sã Goãmũ porã àhraa,” arĩ gojañorã erã. ²⁹ Eropirã mari ĩgũ porã árĩrã, goãmarã wéanirãre, oro, plata, utã mera mũa gamero mũa iinirãre “Goãmũ àhrimi,” arĩ pepibiricãque mũa. ³⁰ Iribojegue masa masibirã erã árĩnicũ erã ñero iiquerecũ ta Goãmũ eropa ĩacãniñumi. Eropa iiqueregũ dohpaguepũre árĩpehreri yeba majarãre erã ñerire bujaweredoremi Goãmũ. ³¹ Pũhrũ ĩgũ queorinũ árĩpehreri yeba majarãre diaye ta beyegũcumi Goãmũ õarãre, ñerãre. Īgũ beyedore ĩgũ apidiro dopa Jesupũ beyegũcumi. Jesure sĩridigũguere masupũ ĩgũ. Eropa masugũ “Ihĩ yũ apidigũ àhrimi,” arĩ, ĩhmugũ iipũ Goãmũ masare, arĩ werepũ Pablo Atena majarãre.

³² Īgũ eroparĩcũ sĩrinirã masa mũariarare ĩgũ wereniguicũ peerã gajirã ĩgũre wereyañorã.

Gajirãpũ õpa arĩñorã:

—Dipaturi ire mũ werecũ gũa peediaa daja, arĩñorã erã Pablore.

³³ Erã eropa arĩra pũhrũ Pablo waha wapũ. ³⁴ Eropirã bajamerãgã ĩgũ mera árĩrã Jesure umupeonũgañorã. Dionisio Areópago majagũ oparã mera majagũ Jesure umupeonũgapũ. Dámari waĩcũgo sã, gajirã mera Jesure umupeonũgapo.

18

Pablo Corintogue árĩpũ

¹ Eropigũ Pablo Atenague árĩdigũ waha Corinto waĩcũri macague ejapũ. ² Eroque ejagũ judio masũ Aquila waĩcũgũre bocajapũ ĩgũ. Árĩpehrerã weca opũ Claudio waĩcũgũ judio masare Romague árĩrãre ĩgũ cóãcũ Aquilapũ ĩgũ marapo Priscila mera waha, Corintogue ejapũ. Aquilapũ Ponto waĩcũri yeba masa dehyoadigũ árĩpũ. Eropirã erã Corintogue árĩcũ Pablo erã pohrogue ejapũ. ³ Aquila sã suhri wirire iirã arĩñorã. Pablo sã suhri wirire iigũ ta árĩpũ. Eropigũ ĩgũ erã mera mohme ero dujapũ. ⁴ Eropigũ Pablo Sabado árĩcũ semanari nũcũ judio masa erã buheri wihigue judio masare, judio masa árĩbirã sãre Goãmũ yare werepũ.

—Ihĩ ĩgũ wereniguiri diaye ta àhraa, arĩñorã masapũ erã peera pũhrũ.

⁵ Eropigũ Sila, Timoteo mera Macedoniague árĩnirã Pablo pohrogue ejañorã. Eroque erã ejara pũhrũ, Pablo suhri wiri mohmerire duhucã umũri nũcũ judio masare buhemũripũ.

—Jesucristo marire taubu mari coredigũ ta àhrimi, arĩ werepũ erãre.

⁶ Īgũ eropa arĩ buhequerecũ ta judio masapũ ĩgũre peediabiriñorã. Eropirã erã ñero quere goroweoñorã ĩgũre. Erã eropa iicũ Pablo erãre ĩgũ turibodiro dopa ta, ĩgũ suhri maja mera pasiri mehripũ.

—Múa ya dipuwaja peamegue warāca. Goām̄ ūḡ dorediro dopa ta muare buherabu yuh̄. Muapu yure peediabirabu. Dohpaguere yur̄p̄ judio masa ár̄birāre buheḡu waḡura, ar̄ip̄ Pablo judio masare.

⁷ ūḡ eropa ar̄ira p̄hr̄u ūḡ eroḡue ár̄idiḡu waha, Tito Justo wāic̄uḡu ya wihigue ejap̄. Justo Goām̄ure umupeoḡu ar̄ip̄. ūḡ ya wihip̄u judio masa buheri wih̄i pohro ár̄iyoro. ⁸ Eropir̄a Crispo wāic̄uḡu iri buheri wih̄i op̄, ūḡ marapo, er̄a por̄a mera mari Op̄ Jesure umupeoñor̄a. Eropir̄a gajir̄a Corinto majar̄a bajar̄a Goām̄u yare peer̄a, Jesure umupeoñor̄a. Er̄a eropa umupeor̄a ár̄ic̄ũ er̄are wāiyep̄. ⁹⁻¹⁰ Yuju ñami Goām̄u quēroḡue werer̄p̄ Pabl̄ore. ūḡure ōpa ar̄ip̄:

—M̄u mera āhraa. I macare yahar̄a bajar̄a āhr̄ima. Eropir̄a gajir̄a masa m̄ure ñero iimasibeama. Eropiḡu ḡuibita m̄uh̄. Eropiḡu yahare b̄ur̄iḡa wereque. Eropa pepibir̄ic̄aque, ar̄i werer̄p̄ Goām̄u Pabl̄ore.

¹¹ Eropiḡu yuju bojori ōaro gaj̄i bojori deco gohra ero majar̄are Goām̄u yare buhe, ár̄im̄ur̄ip̄ Pablo.

¹² ūḡ eropa ár̄iris̄ubu Galiō wāic̄uḡu Acaya yeba majar̄a op̄ ūḡ ár̄ic̄ũ, judio masa ár̄ipehr̄er̄a yujuropa ta Pabl̄ore ñero weres̄ar̄a erañor̄a. ūḡure ñeha dipuwaja moadorer̄a pohroḡue aiḡañor̄a er̄a Galiō pohroḡue. ¹³ Aiḡa ōpa ar̄i weres̄añor̄a ūḡure:

—Ih̄i masare Goām̄ure umupeodoḡu i yeba maja dorer̄ip̄ure cóad̄oremi, ar̄i weres̄añor̄a judio masa dipuwaja moadorer̄are.

¹⁴ Er̄a eropa ar̄i weres̄ac̄ũ peeḡu Pabl̄op̄u er̄are werediar̄ip̄u. Eropiḡu Galiō op̄ur̄p̄ judio masare werer̄p̄.

—Ih̄i ñer̄ire iidiḡu ár̄ic̄ũ ḡua Romano majar̄a ya dorer̄ire tarin̄uḡaḡu ár̄ic̄ũ, muare yuh̄riboaya yuh̄. ¹⁵ Múa ya dorer̄ip̄ure ih̄i tarin̄uḡaḡu ūḡu ár̄ic̄ũ mua basi ire amuque. Ire masibea yuh̄u mua mera, ar̄i werer̄p̄ ūḡu judio masare.

¹⁶ Eropa ar̄iḡu ta er̄are Pabl̄ore weres̄anir̄are ūḡu ya taribuḡue ár̄ir̄are coh̄a wiuc̄ap̄u ūḡu. ¹⁷ ūḡ eropa coh̄a wiura p̄hr̄u ár̄ipehr̄er̄a iri wih̄i ár̄ir̄a Sóstenere judio masa buheri wih̄i op̄ure Jesu yaḡure ñeha, dipuwaja moadorer̄a pohroḡue pañor̄a ūḡure. Er̄a eropa pac̄ũ ūaḡu Galiō eropa ūac̄ap̄u.

Pablo Antioquíague dujaa wap̄u daja

¹⁸ Eropiḡu Pablo Corintoḡue yoari boje ár̄idiḡu “Waḡu iiaa,” ar̄i goer̄is̄er̄p̄ ūḡu Jesu yar̄are.

ūḡu eropa ar̄ira p̄hr̄u ūḡu Priscila, Aquila mera Siria yebague ár̄iri macague taribuja wap̄u. Cencrea wāic̄ur̄i macague er̄a taribujara p̄hr̄u Pablo Goām̄ure “Ōpa m̄ure iibasaḡura,” ūḡu ar̄ir̄are iituhajaḡu ár̄ip̄. Eropiḡu eropa iiḡu judio masa er̄a iiro dopa ta ūḡu poar̄ire w̄uap̄ehoc̄ad̄orep̄. ¹⁹ Eropir̄a er̄a Efeso wāic̄ur̄i macague eja, Priscilare, Aquila s̄are ap̄ip̄u Pabl̄op̄u. Er̄are ero api, ūḡur̄p̄ judio masa er̄a buheri wihigue wap̄u. Iri wihigue eja, Goām̄u yare werer̄p̄. Eropa werer̄p̄u judio masa mera d̄uyaso weren̄iḡuip̄u. ²⁰ ūḡu eropa werera p̄hr̄u ūḡure er̄a mera dujadorer̄iñor̄a er̄a. Er̄a eropar̄iquerec̄ũ,

—Dujabeaa mua mera, ar̄ip̄u Pablo er̄are. ²¹ Eropa ar̄iḡu ta,

—Jerusaléngue yure waro gahmea. Bosen̄ure ūaḡu wabu iiaa. Eropiḡu waḡu iiaa. Goām̄u gamec̄ũ dipaturi dujariboca, ar̄ip̄u er̄are.

ūḡu eropa ar̄ituhaja Efesoḡue ár̄idiḡu taribuja wap̄u. ²² Eropiḡu Cesareague taribujaja tariḡa, Jerusaléngue ejap̄u. Eroḡue eja, ero majar̄a Jesu yar̄are “¿Ne āhr̄iri mua?” ar̄i, er̄are ūha taria Antioquíague ejap̄u

daja. ²³ Ero bajamenuri áriþu. Ero áridigu tariaru. Galacia yeba áriþi macarigue, Frigia yeba áriþi macarigue dipaturi eja, iri macari majaräre Jesu yaräre buhe ðaro mucubiricã iipũ.

Apolo waicugu Efesogue buhepu

²⁴ Irisubure, judio masu Apolo waicugu, Alejandría maca majagu Efesogue ejaru. Igu ðaro weremehregu áriþu. Eropigu igu Goãmu igu gojarare ðaro masipu. ²⁵ Gajigu igure Goãmu yare weretuhamuripu. Eropigu igu Ñu waïyegu igu buheri dihtare masipu. Eropa áriqueregu igu burigã mucubiriri mera Jesu yare ðaro buhepu. ²⁶ Eropigu judio masa erã buheri wihigue igu güiro mariro eräre buhenugaru. Igu eropa buhecã erã peera þuru Priscila Aquila mera igure erã mera aigãñorã. Goãmu yare ðaro diaye ðaro igu werepehobicã ñarã diaye werepehocãñorã erã igure. ²⁷⁻²⁸ Eropigu igu Apolopu Acaya yebague igu wadiacã Jesu yarã igure “Ðaro waque,” arĩ, erã gojarapürire oñorã igure. Iripuri Acayague áriþã Jesu yaräre Apolore ðaro bocatiridoreripu arĩyoro. Eropigu Apolo erogue ejaru ero majaräre Jesure umupeoräre Goãmu mahiri mera ðaro itamupu. Judio masare iri maca áriþäre ðpa arĩ werepu:

—Goãmu igu obeodigu mua coredigu áhrimi Jesu. Cristo gohra áhrimi, arĩ werepu judio masare gajirã masa erã ñaro.

Igu eroparicã, Goãmu wereniguri gojarapüre ðaro queroro werecã erã pee “Diaye áriþeaa,” arĩmasibiriñorã erã. Eropigu Jesu mahiri mera Jesure umupeoräre igu ðaro itamupu eräre Apolo.

19

Pablo Efesogue wapu

¹ Corintogue Apolo igu áriþisubu, Pablop uþã yucugue muri taria, Efesogue ejaru. Erogue eja, yujurayeri Jesu yaräre bocajaru. ² Eräre igu bocajara þuru igu eräre serëpi ñaru.

—¿Mua Jesure umupeora þuru mæpu Espiritu Santore opanugari? arĩ serëpi ñaru Pablo.

Igu eroparicã peerã igure ðpa arĩ wereñorã erã:

—“Espiritu Santo áhrimi,” arĩ ne werebiraama guare, arĩ wereñorã erã.

³ Erã eropa arĩ werera þuru Pablo eräre serëpi ñaru daja:

—¿Noa ya buherire mua peera þuru waïyepu mære? arĩpu igu daja.

—Ñu ya buherire gua peera þuru waïyepu mære, arĩ wereñorã erã.

⁴ Erã eroparicã peegu ðpa arĩpu Pablo:

—Masa erã ñeri iirare erã duhucã ñagu waïyepu Ñu. Eropiro igu waïyeripu erã ñeri iirare erã duhurare masare ihmuburi arĩyoro. Eropigu gajino säre werenompu Ñu. “Yu þuru aribure igure umupeoque mua,” arĩpu Ñu masare. Eropa arĩgu Jesure ta umupeodoregu iipũ, arĩ werepu Pablo eräre.

⁵ Igu eroparicã erã peera þuru, Jesu waĩ mera waïyepu eräre.

⁶ Eropigu Pablo erã yujurayeri weca igu mojotorire igu duhpeocã, Espiritu Santopu erapu erãguere. Igu eropa erara þuru erãpu peeyamariri yare werenigui, Goãmu yare wereñorã. ⁷ Erã áriþehrerã doce uma erã áriñorã.

⁸ Þuru Pablo judio masa erã buheri wihigue ñaja, urerã abe gohra güiro mariro Goãmu igu opu áriþare were, wereniguipe erã mera. Igu erã eropa peera þuru “I diaye ta áhraa,” arĩñorã erã. ⁹ Gajirãpu peediabiriñorã. Eropirã erã masa erã peuro iri ðare buherire ñero arĩ

werenigui ïhmuñorã. Erã eroparĩcũ peegu Pablopũ Jesu yarãre sihu wiria, gajipugue waha wapũ. Waha, Tirano waĩcugu ya buheri wihigue umuri nũcu masare Goãmũ yare werepũ igũ. ¹⁰ Pe bojori gohra buhepũ erãre. Ìgu eropa buhecũ árĩpehrerã Asia yeba majarã judio masa, judio masa árĩbirã mera mari Opũ Jesu yare peeñorã. ¹¹ Eropigũ Goãmũ turari mera Pablo bajasuburi deyoro moarire ii ïhmupũ. ¹² Pablo ïgu suhri gasirore, ïgu suhrirore ïgu dũpũ pẽhrera gasirore dorecurãre aĩgãñorã gajirãpũ. Masa dorecurã iri suhrire pẽhrerã òarã wañorã. Eropirã watẽa ñajasũnirã iri suhrire erã pẽhrera pũhrũ watẽa wiria wañorã erãre.

¹³⁻¹⁴ Gajirã judio masa eropa curiniguirã watẽare cóarã judio masa yeea árĩñorã. Esceva waĩcugu siete ïgu porã árĩñorã. Escevapũ judio masũ pahia opũ árĩpũ. Eropirã erã Pablo ïgu iidiro dopa ta Jesu turari mera watẽare cóadiariñorã. Eropirã watẽa ñajasũdigũre boca watẽare doreriñorã erã.

—Jesu Pablo ïgu weregũ ïgu turari mera dorea mũare. Duhuque ïre, arĩriñorã erã. ¹⁵ Watẽare erã wadorera pũhrũ, watẽapũ masũguere òpa arĩñorã erãre.

—Jesure masia. Pablo sãre masia. Mũapũre masibea, arĩñorã watẽa erãre.

¹⁶ Erã eroparĩcũ ta watẽa ñajasũdigũpũ bũrigã erãre ñehamaa wapũ. Eropigũ erãre ñetariaro iipũ. Ìgu eropa iira pũhrũ suhri marirã, camicurã oma wiriañorã erã iri wihire watẽa cóadiarãpũ. ¹⁷ Erã eropa iira pũhrũ árĩpehrerã Efeso majarã, judio masa, judio masa árĩbirã mera irire pee, gũitariacãñorã erã. Eropirã mari Opũ Jesu yare wereyaro mariro wereniguiñorã masapũ.

¹⁸ Eropirã masa bajarã Jesure umupeorã erã ñero iirare wererã ariñorã. ¹⁹ Erã mera majarã bajarã yeea árĩñorã. Eropirã erã erã gojarapũrire purisiriri wereripũrire erogue aĩgãri, masa erã ñaro iripũrire soe cóacãñorã erã. Iripũri wajacurare erã queocũ, árĩpehreripũri cincuenta mil plata árĩripũri wajacuriyoro iripũri. ²⁰ Eropirã Goãmũ yare gamerã bajarã wañorã. Goãmũ turari mera ïgu yarã wañorã.

²¹ Erã eropa wara pũhrũ Pablo òpa arĩ pepipũ: “Macedonia yeba ejamũhta, iri yebare taria Acaya yebagũre ejağura. Iri yebare yũ ejara pũhrũ Jerusalengũe wağura. Iri macare yũ ejara pũhrũ Romague ïagũ wağura,” arĩ pepipũ Pablo. ²² Eropigũ perãre ïgũre itamurãre ïgu core obeomũtapũ Macedonia yebague. Timoteo Erasto sã árĩñorã erã. Eropigũ Pablopũ yujugũ ta dujapũ Asia yebague.

Efesogue masa gua gaguinigiñorã

²³ Irisubure Efesogue Jesu yare gajirã gamebirã Pablo sãre ïhaturiñorã. ²⁴ Yujugũ platare mohmegũ Demetrio waĩcugu árĩpũ. Ìgu plata mera erã goãmũ Artemisa waĩcũgo umupeori wihi wéara wirire mũta wirigãre iigu árĩpũ. Eropigũ ïgu gajirã plata mohmerã mera erã wéanirãre wũaro dua wajatamũriñorã erã. ²⁵ Eropigũ Demetrio gajirã plata mohmerãre sihu gameneo, werepũ erãre.

—Peeque mũa. I mohmeri mera mari wéanirã mera wũaro mari wajatarare masia mũa. ²⁶ Ihĩ Pablo ïgu iirare ïgu buhera sãre masia mũa. Òpa arĩ buhemi ïgu: “Goãmarã wéanirã masa erã iinirã ojocarirã árĩbeama,” arĩ weremũrami ïgu. Ìgu eroparĩcũ peerã, Efeso majarã, árĩpehrero Asia yeba majarã sã ïgu buherare “Diaye ta ãhraa,” arãñorã irire. ²⁷ Eropa arĩrã mari mohmerire mari wéarare masa gamesome. Eropirã mari goãmũ wũago Artemisa ya wihire cóãbocoma. Eropirã

árīpehrerā Asia yeba majarā, árīpehreri yeba majarā igore umupeosome pare. Eropirā masa igore masibirā mari wéarare asūsosome, arīpᵁ Demetrio erāre.

²⁸ Īḡᵁ eroparīcū peerā buringā gua, gaguinigiñorā:

—Artemisa Efeso majarā yago goāmo turago āhrimo, arī gaguinigiñorā erāpᵁ.

²⁹ Erā eropa gaguiniguicū Efeso majarā árīpehrerā sā gaguinigitaria wa pee masiri pehrea wañorā. Eropa warā Gayore, Aristarco säre ñeha, masa erā gamenererogue erāre taragāñorā. Gayo, Aristarco mera Macedonia majarā árīñorā. Pablo mera curirā árīñorā. ³⁰ Erāre ñeacū ĩha Pablopᵁ masa pohro wereḡᵁ wadiaripᵁ. Jesu yarāpᵁ ĩḡᵁre wadobiriñorā. ³¹ Eropirā gajirā sā iri yeba majarā oparā, Pablo mera majarā árīrā erā pohro majarāre weredoreñorā Pablöre:

—Masa erā gamenererogue wabiricāque, arī weredoreñorā oparā Pablöre.

³² Eropirā ero gamenererā mera majarāpᵁ bajarā “¿Duhpimorā mari gamenererā iiri?” arī masibiriñorā. Eropirā erā gaguiniginemoñorā. Ipᵁḡᵁe árīrā gajiropa arī gaguinigi, gajirā sā gajiropa arī gaguinigiñorā.

³³ Eropirā judio masapᵁ Alejandro waīcḡᵁre masare weredoreñorā. Eropigᵁ Alejandro “Ejarimaricāque,” arīḡᵁ ĩḡᵁ mojoto mera paatupᵁ. “Oā ḡᵁare judio masare turirā iima,” arī pepigᵁ judio masare cāhmotadiagᵁ wereniguiripᵁ. ³⁴ Īḡᵁ eropa wereniguidiaquerecū judio masᵁ ĩḡᵁ árīcū ĩarā masa árīpehrerā yujuro mera pe hora gaguinigiñorā.

—Artemisa, Efeso majarā yago mari goāmo turago āhrimo, arī, gaguinigiñorā erā.

³⁵ Erā eropa arī gaguiniguicū ĩagᵁ Efeso majarā oparāre itamugᵁ masare “Ejarimaricāque,” arī, werepᵁ erāre.

—Mᵁa Efeso majarā peeque. Mari Efeso majarā turago Artemisa ya wihi corerā mari árīcū árīpehreri yeba majarā masima. Eropirā igo wéarare ɯmarogue dijaridigore diburā mari árīcᵁ säre masima masa. ³⁶ Eropirā “I diaye árībeaa,” arīmasibeamā. Eropirā guabiricāque mᵁa. Ōaro pepique mᵁa. ³⁷ Oā mᵁa ñeagārirā mari goāmore ñero arī wereniguibirama. Eropirā erā goāmarā ya wiriguere ñaja, yajabirama. Eropirā ōaro iique mᵁa. ³⁸ Demetrio, plata mohmerā mera oāre mᵁa ñearāre weresādiarā, dipuwaja moaropare wereporo erā. Erā oparāre oāre weresāmasima. ³⁹ Mᵁa gajino iidiarā, ōaro mera irire gamenere iique. Mᵁa iiro dopa iinembiricāque. ⁴⁰ Dohpagāre mᵁa gua, gaguinirare mari oparā peerā, erā marire weresābocoma. “Marire cóārā iicoma,” arī pepirācoma oparā marire. Eropirā mari arī gaguiniguirare erāre ōaro diaye weremasibeamā mari, arīpᵁ oparāre itamugᵁpᵁ masare. ⁴¹ Eropa arī weretuhaja, “Iripēta āhraa. Waque,” arīpᵁ ĩḡᵁ masare.

20

Macedonia yebague säre, Grecia yebague säre Pablo ejapᵁ

¹ Erā eropa wara pᵁhrᵁ, Pablopᵁ Jesu yarāre sihu gameneo werepᵁ. Weretuhaja, mojoto ñeha, goeriserepᵁ. Goeriseretuhaja, Macedoniague waha wapᵁ. ² Eroque eja were, ero majarā Jesu yarāre mucubiricū iipᵁ ĩḡᵁ. Erāre weretuhaja, Greciague ejapᵁ ĩḡᵁ. ³ Erore ĩḡᵁ ɯrerā abe gohra árīpᵁ. Ero árīḡᵁ Siria yebague taribuja wadiaripᵁ. Eropirā judio masa duhri, ĩḡᵁre ñeadiariñorā. Irire pee Pablo gaji mague Macedonia wari mague waha wapᵁ. ⁴ Eropa wagᵁ Asiague ta ejapᵁ. Ero Berea

majagu Sópater waicugu Pablöre wapicugãpũ. Eropirã Tesalónica majarã Aristarco, Segundo sã igũre wapicugãñorã. Eropirã Asia majarã Tíquico, Trófimo sã Asiague igũre wapicugãñorã. Derbe majagu Gayo waicugu Timoteo sã igũ mera wañorã. ⁵ Igũ mera majarã igũ core waha, Troa waicuri macague igũre coreñorã. ⁶ Erã eropa corecũ bugabiriri panre bari bosenu pũhrũ guapũ Filipogue árĩnirã dohodiru mera waha, cinco nũri taribujarã Troague gũa ejabũ. Siete nũri gohra árĩbũ gũa eroguerẽ.

Troague Pablo curigũ wapũ

⁷ Soorinũ árĩcũ Jesu yarã gamenere panre duhpeñorã Goãmũ yare bocatĩrimorã. Erã eropa iiboro core Pablo erãre buhepũ. Eropigũ Pablo gajinũpũre wabu árĩgũ yoari boje igũ buhepũ. Ñami deco mera buhe duhubu iiripũ. ⁸ Eropirã erã umaro maja taribugue baja dipu sihãgori dipu árĩri taribugue gamenereñorã. ⁹ Pablöre erã peerisubu mamũ Eutico waicugu ventana weca mũribejaja doapũ. Eropigũ Pablo erãre yoari boje buhenemocũ igũ mamũre wũja ariyoro. Eropigũ igũ carĩa wa uhre caya wecague doadigũ majimadija wapũ. Igũ eropa yuhridijara pũhrũ erã igũre sĩriadigũguere aĩwahgũ doboñorã. ¹⁰ Erã eropa iicũ ñagũ Pablo dijari, mamũre papeopũ. Igũ eropa iira pũhrũ Jesu yarãre werepũ igũ:

—Sĩporã ñebiricãque. Sĩribeamĩ ihĩ. Ojocarimi, arĩpũ Pablopũ.

¹¹⁻¹² Igũ eroparĩcũ mamũpũ sĩridigũpũ masa wapũ. Igũ masacũ ñha erã mucubiritaria wañorã. Eropa mucubirirã umaro maja taribugue mũria, panre duhpeñorã bocatĩrimorã. Erã eropa iira pũhrũ yoari boje Pablo erãre buhepũ daja. Boyoboro coregã erãre buheduhupũ. Buhetuhajacã waha wapũ Pablo.

Pablo Troague árĩdigũ waha, Miletogue ejapũ

¹³ Pablo core dohodiru mera Asogue guapũ ejamũhtabũ. Pablopũ mague wadiami. Pablo igũ arĩdiro dopa ta Asogue igũre gũa bocatĩribũ. ¹⁴ Igũre gũa bocatĩricũ, gũa mera ñajami dohodirugue. Iirũ mera waha, Mitilenegue gũa ejabũ. ¹⁵ Eroguere eja taria gajinũ Quĩore tariabũ gũa. Gajinũ Samogue ejabũ gũa. Gũa carĩa pũhrũ gajinũpũre Miletogue ejabũ pare gũa. ¹⁶ Pablo Pentecostenũ gohra Jerusalenguere ejadiami. Eropigũ Asia yebague yoari boje árĩdiabirimi. Eropigũ Efesore diaye taria, Miletogue ejatuhajabũ gũa.

Pablo Efeso majarã Jesu yarã oparãre werepũ

¹⁷ Eropigũ Pablo Miletogue árĩgũ, Goãmũ yarã Efeso majarã Jesu yarã oparãre sihubeomi igũ. ¹⁸ Eropa igũ sihubeora pũhrũ erã Pablo pohrogue erama. Erã eracũ ñagũ erãre Pablo weremi.

—Asiague ne eragũ mũa mera yũ iirare masia mũa. ¹⁹ Mũa mera árĩgũ ne gajiropa arĩro mariro Jesu mari Opũ yare iimũribũ yũhũ. Eropigũ mũare mojomoro ñabũ. “Mũare tarinũgaa,” arĩbirimũribũ yũhũ. Judio masa erã yũre ñero iiquerẽcũ ta Goãmũ yare iimũribũ yũhũ. ²⁰ Eropigũ mũa õaro waburi dihtare mũare buhepehocãbũ yũhũ. Masa erã ñaro mũa wirigue sãre buhebũ yũhũ. ²¹ Eropigũ judio masare, judio masa árĩbirã sãre yujuropa ta buhebũ yũhũ. “Mũa ñerire bujawereque. Goãmũ yare gohrotoque. Eropirã Jesu mari Opũre umupeoque,” arĩ weremũribũ yũhũ. ²² Eropigũ Espĩritu Santo igũ dorediro dopa ta dohpaguere Jerusalenguere wagũ iiaa. Yũ erogue wagũ yũ gajiropa waborore masibeaã yũhũ. ²³ Õpa arãmi Espĩritu Santo yũre: “Jerusalenguere mũhũ ñero tarigũca. Eropirã mũre peresu iirãcoma,” arãmi Espĩritu Santo yũre. Dohpaguere yũ ejara

macari nũcũgue eropa arĩ wereama yũre. Jerusalẽngue wagũ Espĩritu Santo ĩgu werera dihtare masia. ²⁴ Eropigu õari buherire, Goãmũ ĩgu mahiri buherire werebu ãhraa yũhũ. Jesu mari Opũ ĩgu ya árĩburire iipehodiaa yũhũ. Ire iigu árĩgu, yũ sĩriborore güibeaa yũhũ.

²⁵ “Eropigu mũa mera árĩgu Goãmũ ĩgu opũ árĩrare weremũribũ yũhũ mũare. Mũa yũ eropa arĩ buhenirãre ne dipaturi mũare ĩasome yũhũ. Ire masia yũhũ. ²⁶⁻²⁷ Eropa masigu dohpagãre ire werea mũare. Árĩpehreri Goãmũ yare werebu yũhũ mũare. Eropirã árĩpehrerã mũa mera majarã Goãmũ yare gamebirã erã árĩcũ yaha dipuwaja árĩbeaa. ²⁸⁻²⁹ Mũa basi õaro iique. Eropirã mũa Jesu yarãre Espĩritu Santo mũare ĩgu ĩhadibudorerare ĩhadibuque. Ovejare ĩhadiburã ovejare erã ĩhadiburo dopa ta Goãmũ yarã sãre ĩhadibuque mũa. Goãmũ magũ ĩgu sĩrigũ ĩgu di cóãro mera Goãmũ erãre ĩgu yarã árĩmorã iidi árĩmi. Yũhũ õre wara pũhrũ gajirã ñerãpũ mũa pohro ahri erã buheri mera mũare goroweo dũca waricũ iirãcoma. Eropirã Jesu yarãre õaro ĩhadibuque. ³⁰ Pũhrũguere gajirã mũa mera majarã ta Jesu yarãre gũya, gaji buherire peedorerãcoma. Erã eropa peedorecũ erã peerãcoma. ³¹ Eropirã õaro iique mũa. Ñmũri nũcũ, ñamiri nũcũ mojomoro ĩari mera buhemũribũ yũhũ mũare. Ñhre bojori gohra õaro buhebu mũa árĩpehrerãre. Irire yũ buhera õaro guñaniguicãque mũa.

³² “Dohpague yũ wara pũhrũ Goãmũ mũare ĩhadibugũcumi. ĩgu mahiri buherire mũa buherã õaro árĩrãca mũa. Goãmũ ĩgu buheri mera mũare ĩgu yarãre õaro itamumasimi. Eropigu ĩgu yarã dihtare ĩgu iidiadiro dopa ta mũa tamerare õaro iigũcumi. ³³ Mũa niyeru oparire, mũa suhri opari sãre “Yũre oque,” arĩbirimũribũ. ³⁴ Yũ basi mohme wajatabũ yaha árĩburire. Eropigu yũ gamerire, yũ mera majarã erã gameri sãre yũ mohme wajatara mera aĩmũribũ. Yũhũ eropa iirare masia mũa. ³⁵ Mari õpa bũrigã mohmerã gajino moorãre itamuro gahmea marire. Ire mũare ii ĩhmumũribũ yũhũ. Jesu mari Opũ ĩgu arĩrare guñaque mũa. “ĩgu ocũ ñeadigu tauro odigũpũ mucubirimi,” arĩpũ Jesu ĩgu basi, arĩ weremi Pablo Jesu yarãre.

³⁶ Eropa arĩtuhaja Pablo erã mera mereja, Goãmũre serẽma. ³⁷ ĩgu eropa serẽtuhajacũ erã árĩpehrerã Pablore pabua wayuporã mimi ore goeriserema. ³⁸ “Mũare dipaturi ĩasome yũhũ,” ĩgu arĩcũ peerã bũrigã bũjowerema erã. Eropirã erã ĩgũre tuunũrusia buhama peramague. Eroque ĩgũre ĩhanũrusiama gua wacũ.

21

Pablo dipaturi Jerusalẽngue wapũ

¹ Jesu yarãre “Wagũ iiaa,” arĩ, dohodiru mera, Cos waĩcũri nũgũrogue diaye waha taribujabũ gua. Gajinũ Roda waĩcũri nũgũrogue taribujaja, taria, Pátara waĩcũri macague ejabũ gua. ² Pátara árĩrã, Feniciague waburidirure dohodirure bocajabũ gua. Eropirã iriru mera wabũ gua. ³ Eropa warã Chipre waĩcũri nũgũrore diaye ta ĩha tariabũ gua. Copũ dujabũ iri nũgũro. Iri nũgũrore taria, Siria waĩcũri yebague ejabũ gua. Eropirã dohodiru maja doberire dohodiru majagũ Tiro waĩcũri maca ĩgu durimujucũ, ero payanibũ. ⁴ Ero Jesu yarãre ĩarã, siete nũri gohra dujanibũ gua iri maca ta. Eropirã ero majarã Jesu yarã Espĩritu Santo ĩgu werediro dopa ta erã Pablore Jerusalẽngue wadorebiririma. ⁵ Erã eropa arĩquerecũ iri macare siete nũri gua árĩra pũhrũ, waha wabũ daja. Gua

waboro coregã árĩpehrerã Jesu yarã, erã marasã nome mera, erã porã mera, maca turo pohro guare ìhadujarã wama. Eropirã árĩpehrerã gua imiporogue eja, mereja Goãmure serẽbu. ⁶ Gua eropa serẽra pũru, “Warã iiaa,” arĩ, erãre pabuatuhaja goeriseretuhaja waha wabu gua. Gua wacũ ìhanũrusia, erãpu majaa wama erã ya wirigue.

⁷ Tiro waĩcũri macare maja tariabu gua. Eropirã Tolemaidague tuhajabu gua. Ero ta wũariyare watubu. Iri macare eja, Jesu yarãre “Acawererã, çãhriri mua?” arĩ, yujunu erã mera árĩribu. ⁸ Eropirã iri maca ma buharo árĩcũ gajinu daja Pablo mera mague wabu gua Cesarea waĩcũri macague warã. Erogu eja, õari buherire weregu Felipe waĩcũgu ya wihigue ejabu. Eropirã ìgu mera dujabu gua. Felipe Jesu yarã erã siete beyenirã mera majagu árĩmi. ⁹ Eropigu ìgu wapicũrã nome pagu árĩmi. Erã nomepu Goãmũ yare wererã nome árĩma. ¹⁰⁻¹¹ Erogu gua bajamenũri gua árĩra pũru, Agabo waĩcũgu Goamũ yare weremũtagu Judeague árĩgu guare ìagu erami. Eropigu ìgu Pablo yadare tuãdiuridare aĩ, ìgu basi ìgu guburire, ìgu mojotorire diri ìhmu wereyũmi.

—Õpa arĩmi Espĩritu Santo. “Idare opagu Jerusalẽngue ìgu ejacũ, judio masa eropa ta dirirãcoma ìgure. Dirituhaja, judio masa árĩbirãre orãcoma erã ìgure,” arĩmi Espĩritu Santo, arĩ wereyũmi Agabo.

¹² ìgu eroparĩcũ peerã, gua Cesarea majarã mera Pabloure bũrigã mahibu. ìgure “Jerusalẽngue wabiricãque,” arĩribu. ¹³ Gua eroparĩcũ Pablopũ yãhrimi:

—¿Dohpa arĩ orerã iiri mua? Yũpũre bũjawerecũ iiaa mua. Erã yũre peresu iicũ õaroca. Yũhu Jerusalẽngue Jesu mari Opũ yare yũ iira waja yũ sĩricũ õaroca, arĩmi Pablo guare.

¹⁴ “Wabeaa,” ìgu arĩcũ peediarã iiribu gua. ìgu “Wagura,” ìgu arĩcũ, eropa pepicãbu gua. Õpa arĩbu:

—Mari Opũ ìgu gamero dopa ta iiporo, arĩbu gua.

¹⁵ Irire weretamutu, gua yare ahmu, waha wabu daja Jerusalẽngue warã. ¹⁶ Erogu gua wacũ bajamerãgã Cesarea majarã Jesu yarãpu gua mera wama. Eropirã Jerusalẽngue eja erã mera majagu Mnasón waĩcũgu ya wihigue ejabu gua. Mnasón Chipre majagu ìgu yoari boje Jesu buhegu árĩmi. Eropirã ìgu ya wihi gua árĩguri wihi árĩbu. Eropirã Jerusalẽngue ejabu gua.

Pablo Santiagore ìagu wapũ

¹⁷ Jerusalẽngue gua ejacũ, ero majarã Jesu yarãpu “¿Erarari?” arĩ, mucubiriri mera bocatĩrima guare. ¹⁸ Gajinu Pablo gua mera Santiagore ìagu ejami. Gua erogue ejacũ ero árĩpehrerã Jesu yarã oparã árĩma. ¹⁹ Eropigu Pablo erãre ìgu mojoto ñeara pũru judio masa árĩbirãre ìgu buherare werepehomi. Goãmũ ìgu itamuri mera ìgu iirare werepehomi Pablo Jesu yarãre. ²⁰ ìgu eropa arĩ werecũ peerã,

—Goãmũ õagu, turagu àhrimi, arĩ umupeoma erãpu. Eropa arĩtuhaja erã Pabloure õpa arĩ werema.

—Acaweregu, dohpagure bajarã judio masa Jesure umupeorã àhrima. Mũhu irire masia. Eropirã erã õpa arĩ pepima: “Goãmũ ìgu dorerire, Moisegue marire ìgu apirare marire ipehoro gahmea,” arĩrã iima. ²¹ Õpa arĩnemoma erã. “Gajipũgue árĩrãre judio masa árĩbirã watope árĩrãre judio masare Goãmũ Moiserẽ ìgu apirare ‘Ìbiricãque,’ arĩ doremi Pablo,” arãma õ majarã judio masa mũre. “Pablo judio masa porãre mari dorero dopa miri gasirogãre wiri aĩdorebeami,” arãma erã mũre. “Judio masa

erã iidorerire Pablo duhudoremi,” arĩ i sãre werewuama mũre. ²² Eropirã mũhu õre eracũ peerã erã gamenererãcoma mũre turimorã. Eropigũ õpa iiro gahmea mũre. ²³ Mũre gũa dorero dopa ta iique. Dohpague õre wapicurã uma Goãmũre umupeorã “Õpa iirãra,” arĩrã àhrima. ²⁴ Erã mera waque. Eropirã Goãmũ Moiserẽ ìgũ dorediro dopa ta erã basi Goãmũ yare iiburire iimorã erã ñeri iirire coerã iima. Mũ sã eropa ta iique. Eropa iigũ erã eropa iira wajare wajayeque mũpũ. Mũhu eropa wajayera pũhrũ erã poarire wuadoremãsima erã. Mũ eropa iicũ ìarã masa mũre erã arĩra iri gũyara árĩcũ masirãcoma erã árĩpehrerã. Goãmũ Moiserẽ ìgũ apira dorerire iigũ mũ árĩcũ masirãcoma erã. ²⁵ Judio masa árĩbirã Jesu yarãpũre gũa gojarapũre obeotuhajabũ. Õpa arĩ gojabũ gũa. “Goãmãrã wéanirãre umupeora barire, dire, wũũnũgũ mohwejénirã waimũrãre babiricãque mũa. Eropirã nome mera ñero iibiricãque. Nome sã uma mera ñero iibiricãque,” arĩ were gojabũ gũa gojarapũre, arĩma erã Pablõre.

Goãmũ wihigue judio masa Pablõre ñeãnorã

²⁶ Erã eropa arĩ wereniguirã pũhrũ gajinũ Pablõpũ wapicurã uma mera erã basi Goãmũ yare iimorã erã ñeri iirire coemorã, Goãmũ wihigue ñaja wañorã. Iri wihigue ñajajagũ, erãre werepũ Pablo: “I nũcũ nũri dũhyaa mũa coeboro,” arĩ werepũ ìgũ wapicurãre. Eropirã erã coeturinũ erã nũcũ Goãmũre waimũrãre erã oburinũ árĩbũ.

²⁷ Eropii erã coepehodiro merogã dũhyacũ gohra Goãmũ wihigue Pablo ìgũ árĩcũ Asia yeba majarã judio masapũ ìañorã ìgũre. Eropa ìarã gajirãre iri wihi árĩrãre Pablo mera guacũ iĩñorã erã. Eropa guarã judio masa Pablõre ñeha õpa arĩ gaguiniguiñorã:

²⁸ —Mũa gũa acawererã Israe masa gũare itamurã arique. Ihĩ àhrimi. Moise dorerire i wihi sãre cóãdore buhemi árĩpehrerãre. Eropigũ ìgũ Goãmũ wihiguere judio masa árĩbirã sãre aĩñajadi àhrami. Eropigũ i wihire ñeri mariri wihire ìgũ goroweoadi àhrami, arĩ gaguiniguiñorã judio masa Asia yeba majarã ero majarãre.

²⁹ Ero core Jerusalén Pablo Trófimo mera ìgũ árĩcũ judio masa ìañorã. Trófimo Efeso majagũ judio masũ árĩbiridigũ árĩmi. ìgũ eropa árĩcũ masirã õpa arĩ pepiñorã erã: “Pablo Trófimõre Goãmũ wihire aĩñajagũ iicumi,” arĩ pepiñorã judio masa.

³⁰ Masare erã eropa arĩ were erã gaguiniguirã pũhrũ iri maca majarã árĩpehrerã bũrigã guañorã. Bajarã omagãri, Goãmũ wihi árĩgũre Pablõre ñeha tarawiria wañorã. Tuhajanugu iri wihi disiporore bihañorã erã ìgũgue ñajariri arĩrã. ³¹ Eropirã erã ìgũre wejẽmorã iiriñorã. Erã eropa iicũ ìarã gajirãpũ wererã wañorã surara opũre. “Árĩpehrerã Jerusalén majarã gamenere gua, gaguiniguirã iiaa,” arĩ wererã wañorã surara opũre. ³² Erã eroparĩcũ peegũ opũpũ ìgũ surarare, erã dorerã sãre gameneo, erã mera Pablõre wejẽdiarã pohrogue omagã ejañorã. Surara erã ejacũ ìarã Pablõre panirã pa duhuñorã. ³³ Eropigũ surara opũ Pablo pohrogue eja, ìgũre ñeha, peda comeda mera diridorepũ. Erã dirituhajacũ ìha, opũ Pablõre serẽpipũ masare:

—¿Nihino àhriri ihĩ? ¿Ñeheno dipuwaja ìgũre eropa iiri mũa? arĩ serẽpipũ ìgũ erãre.

³⁴ ìgũ eropa serẽpicũ peerã masapũ “Õpa iiami ìgũ,” arĩ, gajirã sã gajiropa arĩ, gaguinigui wereñorã surara opũre. Erã eropa gaguiniguiũ surara opũ õaro peebiripũ. Eropigũ ìgũ surara ya wihigue Pablõre

aĩgãdorepũ. ³⁵ Iri wihigue eja, Pablo mũriariñere ĩgu mũriacũ masapũ ĩgũre padiarã cãhmotañorã. Erã eropa iicũ surarapũ ĩgũre aĩcoã mũria wañorã. ³⁶ Masa bajarã erãre nũrusia, gaguinigui nũrusiañorã.

—Īgũre wejẽcãque, arĩ gaguiniguiñorã erã Pablore.

Pablo “Ne masare ñero iibea yũhũ,” arĩ werepũ

³⁷ Eropii Pablore iri wihigue erã peresu iiboro core, Pablopũ opũre serẽpipũ.

—Yũhũ mũ mera weretamudiaca, arĩ serẽpipũ Pablo.

—¿Mũhũ griego masa yare wereniguiri? ³⁸ ¿Sohõ árĩdigũ, Egipto majagũ árĩbeari mũhũ? Īgu masare ĩgu oparãre cóãdoregũ, cuatro mil masa gamewejẽrãpũre masa marirogue aĩgãapũ. ¿Īgu árĩbeari mũhũ? arĩpũ opũ Pablore.

³⁹ Īgu eroparĩcũ peegũ Pablo yũhripũ.

—Īgu árĩbeaa yũhũ. Judio masũ ãhraa. Tarso Cilicia yeba árĩri maca masa dehyoabũ yũhũ. Bu árĩri maca majagũ árĩbeaa yũhũ. Yũhũ oã masa mera wereniguiddiaa, arĩpũ Pablo ĩgũre.

⁴⁰ Īgu eroparĩcũ peegũ opũpũ wereniguidorepũ masa mera. Eropigũ Pablo mũriariñegue nigui, ĩgu mojotori mera “Ejarimaricãque,” arĩpũ masare. Īgu eropa iicũ ĩarã, ejarimaripehrea wañorã. Erã ejari-maripehrecũ ĩha, Pablo judio masa ya mera werepũ erãre.

22

¹ Yũ acawererã, yũ iirare weregũra mũare. Yũhũ werecũ peeque mũa, arĩpũ Pablo.

² Īgu eroparĩcũ Pablo judio masa ya mera ĩgu wereniguicũ peerã masa ejarimariro dujañorã. Eropigũ Pablo erãre werepũ:

³ —Yũhũ judio masũ ta ãhraa. Tarso waĩcũri maca, Cilicia yeba árĩri maca masa dehyoabũ yũhũ. Eropigũ i maca ta Jerusalén ta masabũ yũhũ. Eropigũ yũre Gamalie waĩcũgũ buhemũrimi yũre. Eropigũ yũhũ mari ñecũ sũmarã mũra dorerire õaro buhebũ. Dohpague Goãmũre mũa umupeoro dopa ta yũ sã umupeoniguia. ⁴ Eropigũ Jesure umupeorãre ñero iimũricarabũ yũhũ. Yujurãyeri erãre wejẽcãmũricarabũ yũhũ. Ûmare, nome sãre ñeha, peresu iimũribũ yũhũ. ⁵ Pahia opũ, mũrã mera yũ eropa arĩri “Diaye ta ãhraa,” arĩ weremasima mũre. Erã gojaripũrire Jesu yarãre ñeadoreburipũrire yũre gojabasama. Mari acawererãre Damasco majarãre iripũre ĩhmubu iiribũ Jesu yarãre ñeabu. Erãre ñeha, aĩgãri peresu iibu iiribũ. Jerusaléngue erãre aĩgãdiaribũ erãre dipuwaja moabu, arĩpũ Pablo.

Pablo Jesu yagũ ĩgu warare werepũ

⁶ Eropa arĩtuhaja õpa werenemopũ:

—Jesu yarãre ñeari masũ wadigũ árĩqueregũ goeri boje árĩcũ, Damascogue yũ ejaboro pohro gohra árĩcũ ãmarogue goesiri medijubũ yũre. ⁷ Ero eropa wacũ yebague mehmerejacarabũ yũhũ. Yũ mehmerejara pũhrũ wereniguigũ carimi yũre. “Saulo, ¿duhpigũ yũre ñero iiri mũhũ?” arĩgũ carimi yũre. ⁸ “Opũ, ¿nihino ãhriri mũhũ?” arĩ serẽpibũ yũhũ. “Yũhũ Jesu Nazare majagũ, mũ ñero iigu ta ãhraa yũhũ,” arĩ yũhrimi ĩgu yũre. ⁹ Yũ eropa wacũ yũ mera majarã boyorore ĩama. Eropirã yũ mera ĩgu wereniguicũ peebirima erã. ¹⁰ “Opũ, ¿dohpa iigũcũri yũhũ?” arĩ serẽpibũ Jesure. “Wahgãnũgajaque. Damascogue waque. Ero mũhũ wacũ, mũre árĩpehreri yũ iidoreburire gajigũ weregũcumĩ mũre,” arĩmi

ĩgu yũre. ¹¹ Bũrigã ero cuimijuro wacũ yũ cuiiri boboa wacarabũ yũhũ. Eropirã yũ mera majarã yũ mojtore ñeha, Damascogue tuã wahgãma yũre.

¹² “Ero Ananía waĩcũgu, Goãmũre umupeogu, marire Goãmũ dorerire ipehogũ árĩmi. Ero majarã judio masa árĩpehrerã erã umupeogu árĩmi. ¹³ Eropigũ ĩgu yũ pohro eranũgara yũre weremi. “Acaweregu Saulo, ĩaque dipaturi daja,” arĩmi ĩgu. ĩgu eropa arĩra pũhrũ dipaturi ĩabũ yũhũ daja. Eropigũ ĩgũre ĩabũ yũhũ. ¹⁴ Yũ eropa ĩacũ ĩgu Ananía yũre weremi. “Mari Pagũ ĩgu gamerire ðaro masibure iribojegue beyetuhapũ mũre. Eropigũ ‘Yũ magũ ðagũre ĩha peegũcumi,’ arĩ weremũhtarũ mũre mari Pagũ iribojegue mũ árĩboro core. ĩgu ãhrimi mari ñecũ sũmarã mũra erã umupeodi. ¹⁵ Eropigũ mũ ĩarare mũ peerare weregũca árĩpehrerãre. ¹⁶ Eropirã dohpaguere yoari boje árĩbiricãrã. Wahgãnũgajaque. Eropigũ waĩyedigũ árĩque. Jesure mũ serẽcũ mũ ñerire cõagũcumi,” arĩmi ĩgu yũre, arĩpũ Pablo.

Pablo judio masa árĩbirãre ĩgu buherare werepũ

¹⁷ ĩgu eropa arĩtuhaja Pablo masare werenemopũ:

—Eropa iituhaja yũhũ Jerusalẽngue dujari, Goãmũ wihigue Goãmũre serẽgu ejabũ. ¹⁸ Yũhũ ero árĩcũ yũ Opũ Jesu yũre dehyoami. Eropa dehyoagũ yũre weremi. “Jerusalẽn majarã yahare mũ werecũ peedia-beama. Eropigũ duru gajipũgue waque,” arĩmi yũ Opũ Jesu yũre. ¹⁹ ĩgu eroparĩcũ peegu werebũ ĩgũre: “Opũ, mũ yarãre judio masa buheri wiri árĩrãre yũ ñeha para sãre, peresugue erãre iimũrirare masima Jerusalẽn majarã. ²⁰ Eropigũ mũ yare weregũre Estebanpũre erã wejẽcũ ĩagu ðaro iirã wejẽma, arĩribũ. ĩgũre erã wejẽcũ erã ya suhrire opabasabũ yũhũ. Iri sãre masima i maca majarã,” arĩ werebũ yũhũ Jesure. ²¹ Yũ eroparĩcũ peegu yũ Opũ yũre weremi: “Yoarogue judio masa árĩbirãre buhebure obeogũra mũre. Eropigũ waque mũhũ,” arĩmi yũre yũ Opũ, arĩpũ Pablo masare.

Surara opũ Pablo mera weretamupũ

²² ĩgu weremũhtara dihtare ðaro peeriñorã masa. Eropa peequererã judio masa árĩbirã pohro Jesu Pablõre ĩgu obeoburire ĩgu werecũ peerã erã gua gaguiniguinũgañorã daja.

—Ihĩ dohpague tamerare sĩricuraporo, arĩ gaguiniguinũrã erã.

²³ Eropirã erã gaguiniguinemo, guari mera erã suhrire wejẽsiribeo, nicu mera deañorã. ²⁴ Erã eropa iicũ ĩha surara opũ surara ya wihigue Pablõre aññajadorepũ ĩgu surarare. Eropigũ surara opũ “¿Duhpirã Pablo mera gua eropa siari gaguiniguirã iiri masa?” arĩ serẽpidiaripũ. Pablõre irire serẽpibu, yuradari mera tãradoreripũ ĩgũre. ²⁵ ĩgu tãradorequerecũ ĩgũre erã dirira pũhrũ, ĩgu pohro árĩgũre surarare werepũ Pablo.

—Yũhũ Roma majagũ ãhraa. Eropirã “Ñero iigu ãhrimi,” yũre arĩmasibea mũra. Eropirã yuradari mera tãramasibea mũra, arĩpũ Pablo ĩgũre.

²⁶ ĩgu eroparĩcũ surara ĩgu opũre weregu wapũ.

—Ihĩ Roma majagũ ãhrimi. Eropigũ ðaro iique ĩre, arĩ werepũ ĩgu ĩgu opũre.

²⁷ ĩgu eropa arĩra pũhrũ surara opũpũ Pablõre serẽpigũ wapũ.

—¿Diaye ta mũhũ Roma majagũ ãhriri? Wereque yũre irire, arĩpũ ĩgu.

—Ĩgu ta ãhraa yũhũ, arĩ yũhrĩpũ Pablo.

²⁸ ĩgu eroparĩcũ peegu opũpũ ĩgũre werepũ.

—Yuhũ Roma majagu árĩdiagũ niyeru wũaro wajayebũ, arĩpũ ìgu.

—Yuhũ Roma maja macague masa dehyoabũ. Eropigũ Roma majagu àhraa, arĩpũ Pablo.

²⁹ Ìgu eroparĩcũ peerã ìgũre tãrabonirã waha wañorã. Eropigũ Pablo Roma majagu ìgu árĩcũ masigu, ìgũre comedari mera erã dirirare guñagu, gũi arĩpũ surara opũ.

Pablo judio masa opũre werepũ

³⁰ Eropigũ surara opũ judio masa Pablore erã weresãrare òaro masidiapũ. Eropã masidiagu gajinũgue comedarire ìgũre ìgu pãdorerã pũhrũ pahia oparãre, judio masa erã mũrã mera gameneredorepũ surara opũ. Ìgu eropã gameneredorerã pũhrũ ìgu erogũe Pablore aĩgã, erã core duhudobopũ ìgũre.

23

¹ Eropigũ Pablo judio masa mũrã oparãre ìabocatĩunũgaja werepũ:

—Acawererã, Goãmũ ìgu ìaro umũri nũcũ òaro iiniguicãbũ yuhũ, arĩpũ Pablo.

² Ìgu eroparĩcũ peegũ árĩpehrerã pahia weca árĩgu opũ Ananĩapũ Pablo disirore padorepũ. ³ Ìgu pohro niguirãre padorepũ. Ìgũre erã para pũhrũ Pablo Ananĩare turipũ.

—Masa erã ìaro dihtare òaro iigu àhraa mũhũ. “Goãmũ dorerire tarinũgagu iiaa,” yũre arĩqueregu ta yũre padorea mũhũ. Eropã padoregu mũpũ dorerire tarinũgagu iica, arĩpũ Pablo ìgũre.

⁴ Ìgu eroparĩcũ peerã Pablo pohro niguirã òpã arĩñorã ìgũre:

—Goãmũ ìgu beyedigũ pahia opũre ñero wereniguibiricãque mũhũ, arĩñorã erã Pablore.

⁵ Erã eroparĩcũ peegũ Pablo arĩnemopũ:

—Acawererã, ìgu, ìgu pahia weca opũ ìgu arĩrire masibirabũ yuhũ. Eropigũ eroparĩmaacãbũ yuhũ. Goãmũ ya erã gojarapũ òpã arĩ werea ìgũre: “Mũa maca majarã opũre ñero arĩ wereniguibiricãque,” arĩ gojara àhraa, arĩpũ Pablo erãre.

⁶ Eropirã ero pe curu majarã arĩñorã. Yuju curu saduceo masa arĩñorã. Gaji curupũ fariseo masa arĩñorã. Pe curu erã árĩcũ masigu, Pablo erãre busũro mera werepũ:

—Acawererã, yuhũ fariseo masũ àhraa. Fariseo masũ magũ ta àhraa yũ sã. “Sĩrinirã masa mũriarãcoma,” yũ arĩ wereri dipuwaja yũre ñero iidiaa mũa, arĩpũ Pablo.

⁷ Ìgu eroparĩcũ peerã fariseo masa, saduceo masa erã basi gameturiñorã. Eropirã erã basi pe curu dũca wariñorã. ⁸ Saduceo masa òpã arĩrã arĩñorã: “Sĩrinirã masa mũriasome. Espiritua anyua sã ne marima,” arĩrã arĩñorã. Eropirã fariseo masapũ erã arĩro dopã arĩbiriñorã. Eropirã Pablo “Sĩrinirã masa mũriarãcoma,” ìgu arĩcũ erã erã basi gameturiñorã.

⁹ Eropã gameturirã, bũrigã gaguinũguñorã. Eropirã fariseo masa mera majarã judio masa buherã wahgãnũgaja, tuhri, wereñorã:

—Ihĩ Pablo ñero iibirami. Eropigũ Espiritu, o anyu diaye ìgu mera wereniguigu arĩbocumi. Eropirã ìgũre dipuwaja moarã Goãmũre ìhaturirã arĩboca mari. Eropiibiricãque, arĩñorã erã.

¹⁰ Erã eropã arĩra pũhrũ erã árĩpehrerã gameturi, bũrigã guañorã. Erã eropã bũrigã guacũ ìha gũisãpũ Pablore surara opũpũ. “Pablore patasiricãrãcoma,” arĩgu ìgu ya wihigue aĩgãridoregu ìgu masa watope ìgu surarare obeopũ.

11 Gaji ñami Jesu mari Opu Pablo pohro dehyoa, wereru igure:
—Güibiricãque. Dohpague òre Jerusalengue yaha buherire wereabu
mũhũ. Eropigu Romague sãre òpa ta iigu waque, arĩpu mari Opu Pablore.

Judio masa Pablore wejediariñorã

12 Gajinu ñamiñarigã árĩcũ judio masa bajamerã gamenereñorã.
—Òpa iirã, arĩñorã. Pablore wejecãrã. Eropirã igure mari wejëboro
core ihribicãrã. Babiricãrã. Igure wejëbirã oa mera sĩrirã. Igure mari
wejëbiricũ Goãmu marire wejëporo, arĩñorã erã.

13 Erã eropa arĩrã cuarenta weca ñari judio masa arĩñorã. 14 Erã eropa
arĩ wereniguira pũhrũ erã pahia oparãre, murã sãre wererã wañorã:

—Pablore gua wejëboro core barire babeaa gua. 15 Eropirã mua,
mari murã mera òpa arĩ sihubeoque. “Pablore dipaturi serëpidiaca,”
arĩbeoque surara opure. Mua eropa arĩra pũhrũ surara opure
aĩgãridoreque Pablore. Eropirã Pablo igu òre igu eraboro pohro gohra
árĩcũ igure wejërãca gua, arĩñorã erã pahia oparãre.

16 Eropigu Pablo tigo magu erã eropa arĩ wereniguicũ peeru. Erã
eroparĩcũ peegu waha, surara ya wihigue Pablore weregu ñajaru. 17 Igũ
eropa werera pũhrũ Pabloru yujugu surarare sihubeo, wereru igure.

—Ihĩ mamure mu opu pohrogue aĩgãque. Ihĩ mu opure werediagu iimi,
arĩpu Pablo.

18 Igũ eroparĩcũ peegu surararu Pablo tigo magure igu opu pohrogue aĩ
eja, wereru.

—Peresugue arĩgu Pabloru yure sihubeo, ire mamure mu pohrogue
aĩgãridoreami. Ihĩ mure weregu arigu iiami, arĩpu surara igu opure.

19 Igũ eroparĩcũ peegu opuru mamure igu mojtore ñeha tuãgã, masa
marirogue igure serëpi ñaru.

—¿Dohpa arĩbu iiari mũhũ yure? arĩpu igu Pablo tigo magure.

20 Igũ eropa serëpicũ peegu òpa arĩ wereru.

—Judio masa yujuro mera, “Òpa iirã,” arĩ, wereniguiama. Ñamigãre
judio masa oparã pohrogue mure Pablore aĩgãdorerãcoma. “Murã
dipaturi Pablore serëpidiama,” arĩ guyarãcoma. 21 Eropirã cuarenta weca
ñari masa igure wejëdiarã mague duhrinjarã corerãcoma. Erã igure
wejëboro core barire basome. Eropirã ihrisome. “Igure mari wejëbiricũ,
Goãmu marire wejëporo,” arãma erã erã basi. Eropirã dohpaguere
mure Pablore aĩgãridorerã erãpu duhri coretujajama Pablore wejëmorã.
Eropigu erã wererã eracũ erãre yuhribita mũhũ, arĩ wereru mamũ surara
opure.

22 Igũ eroparĩcũ peegu surara opu òpa arĩpu:

—Yure mu wererare gajirãre werebiricãque, arĩ wereru mamure.
Eropa arĩtujaja mamure “Wahanisa,” arĩpu.

Pablore opu Feli waĩcugu pohrogue obeoru

23 Eropigu surara opu perã igu surarare sihugã, erãre dorepu:

—Doscientos surarare, setenta cabayu peyarãre, doscientos ñoseri mijiri
oparãre Cesareague wamorãre erã yare amudorerã waque. Eropirã
dohpagã ñami nueve árĩcũ mua waborore coreque. 24 Eropirã Pablore
cabayuare igu peyamorãre amubasaque. Opu Feli pohrogue, Cesareague
ðaro sorã waque igure, arĩpu surara opu.

25 Eropa arĩtujaja papera gojaru. Òpa arĩ gojaru igu: 26 “Yuhũ Claudio
Lisia mure turagu opu Felire ðadorea. 27 Judio masa ire ñeha, wejërama.

Eropigū īgu Roma majagu īgu árīcū masigu, yu surara mera īgure itamugu ejabu. ²⁸ Eropigū īgure erā weresārare masidiagu judio masa oparā pohro aīgābū īgure. ²⁹ Eropigū īgu judio masa ya doreri dihtare īgu tarinūgacū, mari ya dorerire īgu tarinūgabiricū īagu, īgure peresugue apidiabirabū. Ņehe dipuwaja sīriro mara īgure. ³⁰ Eropigū judio masa īgure wejēdiarā, erā duhri corecū īagu gajigu wereami yure. Īgu eropa werera pūhrū Pablōre dohpaguere mū pohro obeogu iiaa. Eropigū īgure weresānirāre īgu űero iirare mure weredoretuhajabu yūhū,” arī gojapū surara opū.

³¹ Eropirā surara erā opū īgu dorediro dopa ta iīñorā. Iri űamire Antīpatri waīcūri macague Pablōre aī ejañorā. ³² Gajinū gajirā surara cabayua weca peyabirā iri maca ta dujariñorā erā ya macague. Gajirā surara cabayua peyarā dihta īgure aī tarigāñorā. ³³ Pū Cesareague aī ejañorā Pablōre. Eropirā surara opū īgu obeorapūre opū Felire wiañorā. Eropirā Pablōre aī ejañorā opū pohrogu. ³⁴ Erā eropa wiara pūhrū iripūre īgu ĩara pūhrū īgu gajirāre serēpi ĩapū:

—¿Di yeba majagu āhriri ihī Pablo? arī serēpi ĩapū.

—Cilicia yeba majagu āhrimi, arī wereñorā īgure.

³⁵ Erāre serēpituhaja, Feli Pablōre werepū:

—Mure weresānirā űre erā eracū mū wererire peegura, arīpū Feli Pablōre.

Īgu eropa arīra pūhrū Herode ya wihigue īgure apipū. Eropigū īgu űmare īgure coredorepū īgu opū.

24

Pablo “űero iibirabū,” arī werepū Felire gajirā weresāra pūhrū

¹ Cinco nūri pūhrū Ananía pahia opū, judio masa erā mūrā, dorerire weremehregū Tértulo waīcūgu mera Cesareague ejañorā. Eropirā erā Pablōre weresādiarā, opū Feli pohrogu ejañorā. ² Eropigū Pablōre erā gamenererogue erā aī ejara pūhrū Tértulo īgure weresānūgapū. Eropa weresānūgagu űpa arīpū Felire:

—Mūhū űaro masigu, gūa opū mūhū űaro dorecū gūa i yeba majarā űaro árīcāa gūa gamequeāro mariro. Mū doreri mera űaripūre gohrotoro iiaa i yeba. ³ Eropirā gūa űaro árīcārā mucubiria. Eropirā mū mera űaro mucubiria. ⁴ Dohpague merogā mure garibogura yūhū. Merogā mū mera weretamudiaca. Gūare peenique dohpa. ⁵ Ihī gūare garibotariami. Árīpehreri yebari majarāgue judio masare erā gūa gaguiniguicū iimi ihī. Eropigū masa erā basi gameturicū iimi ihī. “Oparāre cóārā,” arīrā mera majagu āhrimi ihī. Eropigū nazareno waīcūri curu opū āhrimi. ⁶ Eropigū Goāmū wihire űero īgu iidiacū ĩarā gūa űeabu ĩre. Gūa űeara pūhrū gūa ya dorerire īgu tarinūgagu árīcū īgure dipuwaja moadiarabū gūa. ⁷ Eropa moadiaquerecū surara opūpū Lisia waīcūgu īgure gūare turaro mera emacāmi. ⁸ Pūhrū īgure weresānirāre mū pohrogu wadreami Lisia. Īgu eroparīcū peerā ahrabū gūa. Mū tamera ĩre serēpigū, árīpehrerire īgu ya dipuwajare masigūca mūhū, arīpū Tértulo Felire.

⁹ Īgu eropa arīra pūhrū gajirā judio masa Tértulo īgu arīdiro dopa ta “Diaye ta āhraa,” arīñorā erā sā. ¹⁰ Erā eropa arī weresāra pūhrū opū Feli Pablōre weredorepū. űpa arī werepū Pablo:

—Baja bojori i yeba majarāre mū dorerare masia yūhū. Eropigū yū iirare mure weregu mucubiria. ¹¹ Doce nūri ta wahaa Jerusalēgue Goāmure yū umupeora pūhrū. Mūhū i diaye árīcū masidiagu gajirāre

serēpi ĩaque. ¹² Judio masa yure Goāmũ wihiguere boca erã ñeacũ masare arĩ gaguiniguigu iibirabũ. Eropigu “Oparãre cóãque,” arĩgu iibirabũ. Eropigu judio masa buheri wirire, erã ya maca sãre ne ñero iibirimurabũ. ¹³ Eropirã yure weresãnrãpũ erã weresãrare “Õpa iiami ihĩ,” arĩ weremasibeama mure. ¹⁴ Dohpague yũ iirare weregũra mure. Matague ta gũa ñecũ sumarã erã umupeodiro dopa ta Goãmũre umupeoa yũ sã. Eropigu Goãmũ yare iiaa Jesu ya õari buheri iri arĩro dopa ta. Oã “Jesu ya gũyabirari ãhraa,” arĩ wereniguima oã judio masa. Eropigu Goãmũ doreri, Moiseguere ĩgu apirare iri sãre umupeoa yũhũ. Eropigu Goãmũ ya weremuhtanirã erã gojara sãre umupeoa yũhũ. ¹⁵ Oã gajirã judio masa mera ta “Goãmũ árĩpehrerã masare sĩrinirãre õarã, ñerã mera erã masa mũriacũ iigũcumi,” erã arĩ pepiro dopa ta yũ sã eropa ta arĩ pepia. ¹⁶ Eropigu dipuwaja mara yũhũ. Goãmũ irire masimi. Eropirã masa sã irire masima. Eropigu diaye ta werea yũhũ mure.

¹⁷ “Gaji bojorire gajipũgue yũhũ curigu árĩgu dujarabũ Jerusalẽgue. Yũ acawererã Jerusalẽn majarãmojomorocũrãre niyeru ogũ arigu iiabũ. ¹⁸ Dujara, Goãmũre umupeobu ĩgu ya wihigue ejarabũ. Eropigu Goãmũ ĩgu coedorero dopa yũ basi iira pũhrũ waibũgure odjarabũ Goãmũre umupeobu. Erogue yũ árĩcũ oã judio masa yure bocama. Erã bocacũ gajirã yũ mera majarã marama. Gua gaguiniguirã marama. ¹⁹ Eropirã gajirã judio masa Asia yeba majarã ero ãhrama. Erã yũ ñero iicũ ĩanirã árĩrã weresãrã ariporo õguere. ²⁰ Oã õgue árĩrãpũ judio masa oparã gamenererogue yũ árĩcũ ĩanirã yũ erogue ñero iirare masirã, erã sã weresãporo. ²¹ Gaji tamerare yure erã weresãmasima: Erã mera árĩgu õpa arĩ bũrigã gaguiniguibũ yũhũ: “ ‘Sĩrinirã masa mũriarãcoma,’ yũ arĩra waja dipuwaja moaa mũa,” arĩbũ erãre, arĩ werepũ Pablo Felire “Ñero iibiribũ,” arĩgu.

²² ĩgu eropa arĩ werera pũhrũ Feli õpa arĩ werepũ Pablõre:

—Dohpaguere iripẽta ãhraa. Surara opũ Lisia ĩgu erara pũhrũ mure yũ iibõrore masigũca yũhũ, arĩpũ Feli Pablõre. Filipũ Jesu yarã erã iirare õaro masipehogũ árĩpũ.

²³ Eropa arĩtuhaja, Pablõre coregũre surarare Feli õaro ĩhadibudorepũ peresugue árĩgu duhriri arĩgu. Eropa ĩhadibudorequeregũ õaro iidorepũ ĩgũre. Eropigu merogã ópũ ĩgu curibõrore. Pablo mera majarãre ĩgũre peresugue árĩgũre itamudoregũ eropa dorepũ Feli.

²⁴ Bajamenũri pũhrũ Feli ĩgu marapo Drusila waĩcũgo mera ahri, Pablõre sihuñorã daja. Feli marapopũ judio maso árĩpo. Pablõre erã sihura pũhrũ, Jesucristore ĩgu umupeõrre Pablõpũ werepũ erãre. ²⁵ Eropa weregũ, õarire, õaro guñamasirire, ñerire gamebiririre, pehrerinũ árĩcũ masare Goãmũ dipuwaja moaborore werepũ Pablo. ĩgu eropa arĩ werecũ peegũ Feli gũigu, Pablõre werepũ:

—Dohpaguere waque. Pũhrũ yure mohmeri maricũ sihgũra daja, arĩpũ Pablõre.

²⁶ Eropa arĩgu, Pablo ĩgũre niyeru ocũ gameripũ Feli. Eropigu ĩgu niyerure gamegũ, bajasuburi Pablõre sihu, ĩgu mera wereniguimũripũ Feli. Niyerure ĩgu wajayecũ ta Pablõre wiubõñumi gajisubũ arĩgu. ²⁷ Pe bojori pũhrũ Porcio Festo waĩcũgu Felire gohrotogu árĩpũ. Eropigu Filipũ opũ árĩgu judio masare mucubiricũ iidiapũ. Eropigu ĩgu Palõre peresu árĩdorepũ dohpa.

25

Festore Pablo ĩgu iirare werepũ

¹ Eropii Festo iri yebague ũhrenũ ĩgu opũ ñajara pũhrũ, Cesareague árĩdigũ waha, Jerusaléngue ejarũ. ² Ero ĩgu ejacũ ĩha pahia oparã, judio masa oparã mera Pablore erã weresãrare wereñorã Festore. ³ Pablo ĩgu mague wacũ iri mague ĩgure cohre, wejẽdiariñorã ĩgure erã. Jerusalén mague aricũ gameriñorã ĩgure wejẽmorã. Eropirã erã õpa Festore ũpũtũ serẽriñorã:

—Pablore õguere Jerusaléngue obeoque, arĩ serẽriñorã erã Festore Pablore wejẽdiarã.

⁴ Erã eroparĩcũ peegũ, Festo werepũ erãre:

—Dohpaguere Pablo Cesareague peresu áhrimi. Dohpaguere yũhũ erogue wabu iiaa. ⁵ Pablo ĩgu ñero iigũ árĩcũ, mũa oparã Cesareague yũ mera waha, ĩgure weresãque, arĩpũ Festo.

⁶ Eropigũ Festo ocho o diez nũri erã mera ĩgu árĩra pũhrũ Cesareague dujaa wapũ. Gajinũ ĩgu dipuwaja moadoreri wihi doagũ, Pablore aĩgãridorepũ. ⁷ Eropirã Pablo Festo pohrogue ĩgu eracũ, judio masa Jerusaléngue arinirãpũ Pablo pohro nigui, ĩgure burigã weresãnũgañorã. Eropa weresãquererã “Ihĩ ĩgu ñero iicũ ĩabũ,” arĩ weresãmasibiriñorã.

⁸ Erã eropa arĩ weresãra pũhrũ Pablo ĩgu iirare werepũ:

—Judio masa erã dorerire, Goãmũ wihi maja dorerire, Roma opũ ĩgu dorerire ne tarinũgabirabũ, arĩpũ Pablo.

⁹ Festopũ judio masare mucubiricũ iidiagũ, Pablore serẽpipũ.

—¿Jerusaléngue wadiari mũhũ? Mũ iirare yũre erogue weregũca mũhũ, arĩpũ Festo Pablore.

¹⁰ ĩgu eroparĩcũ Pablo yũhripũ:

—Arĩpehrerã weca opũ ĩgu ya wihi dipuwaja moadoreri wihi áhraa dohpaguere. I wihino ta ohõ sã áhraa. Eropigũ yũ iirare ohõ ta amu puru-mujuque. Judio masare yũ ñero iibirirare õaro masia mũhũ. ¹¹ Ñerire iigũ dorerire tarinũgagũ árĩgu “Yũre wejẽbiricãque,” arĩbiriboaya. Eropigũ oã weresãripũ gũyari iri árĩcũ yũre weresãnirãre yũre omasibea mũhũ. Yũ iirare arĩpehrerã weca opũre Césare weregũ wadiaca yũhũ, arĩpũ Pablo.

¹² ĩgu eroparĩcũ peegũ Festopũ õaro masi wererãre serẽpituhaja, werepũ Pablore.

—Mũhũ arĩpehrerã weca opũre mũ iirare mũ werediacũ, ĩgu pohrogue Romague obeorãra mũre, arĩpũ Festo Pablore.

Pablo opũ Agripare ĩgu iirare werepũ

¹³ Festo opũ ñajara pũhrũgue opũ Agripa, Berenice waĩcũgo mera Cesareague Festore ĩarã ejañorã.

—¿Ne, erarari mũ sã? arĩñorã erã Festore bocatĩri serẽrã. ¹⁴ Ero bajamenũrigã erã árĩra pũhrũ Festo werepũ Agripare Pablore erã iirare.

—Õre Feli ĩgu peresu iidigũ áhrimi. ¹⁵ Eropirã Jerusaléngue yũ wacũ judio masa erã pahia oparã, erã mũrã mera ĩre weresãma. “Ĩgu ya dipuwajare wejẽque ĩgure,” arĩ serẽama erã yũre. ¹⁶ Erã eroparĩcũ peegũ yũ õpa wereabũ: “Gũa Roma majarãpũ peresu erã iinirãre masare eropa ta ocãbirimũribũ. Eropigũ ĩgure osome mũare. Gũa ñeadigũre ĩgure weresãnirã gũare wereniguiboro core ĩgure dipuwaja moamasibea gũa. ĩgu basi sã ĩgu iirare ĩgu werenibiricũ ĩgure dipuwaja moamasibea gũa,” arãbũ erãre. ¹⁷ Eropigũ õre erã weresãrã eracũ ĩagũ yoari boje iibirabũ yũhũ. Eropigũ gajinũre masa dipuwaja moadoreri wihi yũ doagũ,

erã weresãdigure sihubeoabũ. ¹⁸ Eropirã iri wihi ïgu eracũ ïarã ïgure ïhaturirã wahgãnugajama. Erã eropa wahgãnugajacũ ïagu ñetariaro arĩ weresãrãcoma arĩ pepirabũ yũhũ erãre. ïgure weresãdiaquererã weresãmasibirama erã. ¹⁹ Eropirã ïre Goãmũ yare ïgu werera dipuwaja judio masa ïgure ïhaturiamã. “Jesu waĩcũgu ïgu sĩridigu masa mũriadi árĩmi,” arĩ ïgu werera waja weresãma ïre. I dihtare weresãma. ²⁰ Ire masibigu ïgure ðaro serẽpi ïabũ. “¿Jerusalẽngue wadiacuri yũ mera? Eroque wereque mũ iirare yũre,” arĩrabũ ïgure. ²¹ Yũ eroparĩcũ peegu ïgũpũ wadiabirami. “Yũ iirare árĩpehrerã weca opũre werediaca,” arãmi ïgu yũre. ïgu eropa arĩra pũhrũ ohõ ta ïgure coredoreabũ árĩpehrerã weca opũ pohro ïgure yũ obeoboro core, arĩpũ Festo Agripare.

²² —Yũ basi peediaca ïgure, arĩpũ Agripa Festore.

—Ñamigã ta ïgure peegũca mũhũ, arĩ yũhripũ Festo.

²³ Eropirã gajinũ árĩcũ Agripa, Berenice mera masa dipuwaja moadoreri wihigue eja, “Oparã ãhraa gũa,” arĩrã gũhyadiaro ii ïhmuñorã erã, surara oparã, iri maca majarã oparã mera. Eropa ii ñajarã iri wihiguere ñajañorã. Erã ñajajara pũhrũ Pablõre sihubeopũ Festo. ²⁴ Eropigu Festo õpa werepũ:

—Opũ Agripa, mũa árĩpehrerã i wihire gamenererã peeque. Õre ihĩ bajarã judio masa erã weresãgu ãhrimi. Jerusalẽngue Cesareague sãre erã ïgure weresãma. “ïgure wejẽque,” eropa arĩniguicãrã iima erã. ²⁵ Erã eropa arĩquerecũ ta õpa arĩ pepia yũhũ. Ihĩ ne ñero iidigu árĩbeamĩ. ¿Ñehe dipuwaja mari wejẽbocuri ïgure? Eropigu árĩpehrerã weca opũre César Augustore ïgu iirare ïgu werediacũ árĩpehrerã opũ pohroque obeogũra ïre. ²⁶⁻²⁷ Eropigu ihĩ ïgu iirare masibirinica yũhũ dohpa. Eropa masibirinigu mari opũre were gojamasibirica. Eropigu mũare ïgu werẽcũ peedoregu iiaa dohpaguere. Opũ Agripa, dohpague tamerare ihĩ ãhrimi mũ serẽpi ïabu. Mũ serẽpi ïatuhaja mari masira pũhrũ ïre erã weresãrãre ðaro were gojagũra. Ihĩ ïgu ñero iirare yũ masibiriqueregu ta opũ pohroque ïgure yũ obeocũ õabeaa. Eropigu dohpaguere erã weresãrãre ðaro masidiagu iiaa, arĩpũ Festo erãre.

26

Pablo Agripare ïgu iirare werepũ

¹ ïgu eropa arĩra pũhrũ Agripa Pablõre arĩpũ:

—Mũ basi ta wereque, arĩpũ ïgu Pablõre. ïgu eropa arĩra pũhrũ Pablõpũ, “Ejarimaricãque,” arĩgu ïgu mojotorire añ wahgũbeo, ïgu iirare wereñugapũ:

² —Opũ Agripa, yũre judio masa erã weresãrãre, yũ iirare mũre weregu, dohpaguere ðaro sĩporãcũa. ³ Gũa judio masa gũa iiricũre, gũa buheri sãre mũhũ ðaro masicũ tamerare mucubiria yũhũ. Eropigu mũhũ yũre ðaro peeque, arĩnugapũ Pablo.

Pablo Jesu yagu ïgu árĩboro core ïgu árĩricũrãre werepũ

⁴ Eropa arĩtuhajagu õpa arĩnemopũ ïgu:

—Mãmũ árĩgu yũ árĩricũrãre árĩpehrerã judio masa masima. Ëmũri nũcu yũ masa dehyoara pũhrũ yaha yebaguere, Jerusalẽngue sãre yũ árĩrãre masima erã. ⁵ Negohraguere fariseo masũ árĩribũ. Eropigu fariseo masa erã dorerire, erã iirinore yũhũ iipehodigu árĩcũ erã masima. Erã mũre werediarã, irire weremasima erã. ⁶ I dipuwaja ta yũre weresãmũrimã. Gũa ñecũ sũmarãre “Sĩrinirãre masugũra,” Goãmũ ïgu

arĩ apirare “Diaye ta áhraa,” yu arĩri waja oã yure weresãmurima. ⁷ Yu acawererã judio masa, árĩpehrerã doce cururi majarã Goãmũ masare ïgu masuborore mucubiri cohrema. Eropirã Goãmũre umupeoniguicãma. Eropa corerã árĩrã yu iiro dopa ta iima erã sã. Opũ Agripa, eropa yujuropa gua iirã árĩquerecũ ta erãpu yũhu ïgu masuborore ii coreri waja yure weresãmurima judio masa. ⁸ ¿Duhpirã sĩrinirãre Goãmũ ïgu masuborore peediabeari mũa judio masa? arĩ werepu Pablo.

Pablo Jesu yarãre ïgu ñero iirare werepu

⁹ Eroparĩtuhaja õpa werenemopũ:

—Jesu Nazare majagũre ïanibigu dohpa ñeri dihtare iidiaribu yũhu ïgu yarãre. ¹⁰ Eropigu Jerusalengue eropa iimuriribu yũhu. Pahia oparã yure erã dorera pũhrũ bajarã Jesu yarãre peresu iimuribu yũhu. Eropigu oparã erãre erã wejẽdorecũ, wejẽmuribu yu sã. ¹¹ Bajasuburi árĩpehreri judio masa erã buheri wirigue Jesu yarãre ñero iidoremuricarabu. Eropigu Jesu yarã Jesure erã cóacũ iidiaribu yũhu. Erã mera bũrigã guabu yũhu. Eropigu gaji macarigue sãre erãre ñero iigu ejamuricarabu yũhu, arĩ werepu Pablo.

Pablo Jesu yagu ïgu warare werepu

¹² Eropa arĩtuhaja õpa werenemopũ:

—Eropigu Damascogue Jesu yarãre ñero iidiagu ejaribu. Erãre yũhu ñero iidiacũ ïarã pahia oparã yure wadorema. ¹³ Õpa árĩbu, opũ Agripa: Goeri boje árĩcũ gohra mague yu wacũ umaro maja gosesiriri, abe umũ majagu tauro yure yu mera warã sãre gosesiribu. ¹⁴ Gua árĩpehrerã yebague mehmerejabu. Judio masa ya mera yure ïgu wereniguicũ peebu. “Saulo, Saulo, ¿duhpigu mũhu yure ñero iiri? Mũhu yu mera guagu yure yũhribigu, mũ basi ñero taria,” arĩmi yure. ¹⁵ “Opũ, ¿nihino áhriri mũhu?” arĩ serẽpibu yũpu. “Yũhu Jesu ta áhraa mũ ñero iigu. ¹⁶ Wahgãnujagaque mũhu. Yu pohro majagu mũre iibu dohpague dehyoa yũhu. Dohpagãre mũhu yure ïarare, pũhrũ mũre yu ïhmuburi sãre gajirãre weredorebu apigũca mũre. ¹⁷ Judio masare, judio masa árĩbirã sãre mũre buhedoregu obeogũra. Erã pohro mũ árĩcũ, mũre erã ïhaturicũ mũre itamugũra. ¹⁸ Yahare erãre masicũ iique mũhu. Eropigu erã ñerire duhucũ iique mũhu. Õaripũre gohrotocũ iique erãre. Watĩre erãre gamebiricũ iique mũhu. Eropigu Goãmũ yapũre iicũ iique mũhu erãre. Mũhu eropa iicũ erã yure umupeorãcoma. Erã eropa umupeocũ ïagu erã ñeri iirare cãdijigũca. Eropirã erã Goãmũ ïgu beyenirã mera majarã mera árĩrãcoma. ïgu oburire opamorã árĩrãcoma erã,” arĩmi Jesu yure, arĩ werepu Pablo.

Pablo ïgu iirare ïgu mohmerire werepu

¹⁹ Eroparĩtuhaja õpa werenemopũ:

—Opũ Agripa, umaro maja yu peerire tarinũgabiribu. ²⁰ Damascogue buhemũhtabu. Pũhrũ Jerusalén buhebu daja. Pũhrũ Judea yeba, judio masa árĩbirã pohrogue sãre masare erã ñero iirare bũjaweredore, Goãmũ yare gamedorebu. “Õarire mũa iicũ ïarã mũa ñeri iirare mũa bũjawererare gajirã masirãcoma,” arĩgu, erãre õarire iidoregu buhebu. ²¹ Goãmũ ya wihi yu árĩcũ yu eropa arĩ wereri waja judio masa yure ñeha wejẽdiarima. ²² Eropigu umuri nucũ Goãmũ ïgu itamuro mera eropa buheniguicãa. Eropigu dohpaguere mũa árĩpehrerãre oparãre bu árĩrã sãre ïgu yare weregu iiaa. Iribojegue majarã Goãmũ yare weremũhtanirã Moise mera erã wereyudiro dopa ta werea yu sã. Õpa

arĩ wereyuñorã erã: ²³ “Cristo Goãmu ïgu obeodigupu ñero tarigucumi. Eropigu siringu masa muriamuhtagu árĩgucumi ïgu. Eropigu masare ïgu itamuborore judio masare judio masa árĩbirã sãre masicũ iigucumi,” arĩ wereyu gojamuriñuma iribojegue majarã. Yu sã erã werediro dopa ta werea, arĩ werepu Pablo Agripare.

Pablo Agripare Jesu yagu iidiaripu

²⁴ ïgu eropa arĩ werera puhru Festo ïgure burigã gaguinigu wereniguipũ:

—Pablo, muhu goroweregu ahraa. Muhu baja buhegu goroweregu wahaa, arĩ gaguiniguipũ Pablöre.

²⁵ ïgu eroparĩcũ peegu ðpa yuhripũ Pablo Festore:

—Opũ, goroweregu árĩbeaa yuhu. Yu wereri diaye ta ahraa. Eropigu yuhu ire guhyadiaro mera arãa. ²⁶ Opũ Agripapũ i yu wererire ðaro masimi. Eropigu yuhu ïgure güiro mariro werea. I wererire árĩpehrerã masa masima. Eropigu árĩpehreri ire yu arĩrare opũ Agripa ïgu masicũ masia yuhu, arĩpu Pablo Festore.

—Ïgu eropa arĩtuhaja ðpa arĩpu Agripare:

²⁷ —Opũ Agripa, Goãmu ya weremuhtanirã erã wererare peea muhu. Erã wererire mu peecũ masia yuhu, arĩpu Pablo Agripare.

²⁸ —¿Ire yure weregu merogã mu wereri Jesu yagu yu wacũ iidiagu iiri muhu? arĩpu Agripa Pablöre.

²⁹ ïgu eroparĩcũ Pablo yuhripũ.

—Merogã wreniguigu o yoari boje wreniguigu mua árĩpehrerãre yuhu arĩro dopa ta Jesu yarã árĩcũ gahmea. Irire serẽbasaa Goãmure. Eropigu yu iro dopa ta peresugue mua árĩcũ tamerare gamebeaa yuhu, arĩpu Pablo.

³⁰⁻³¹ ïgu eropa arĩra puhru Agripa, Festo, Berenice árĩpehrerã gajirã mera wahgãnuga wiria, erã basi wreniguinorã:

—Ihĩ ïgu iira waja ne peresu iimasibea mari. ¿Eropirã mari ñeheno dipuwaja ïgure wejẽbocuri? arĩ wreniguinorã erã erã basi.

³² —Ihĩ “Árĩpehrerã weca opure yu iirare werediaca,” ïgu arĩbircũ mari wiuboaya ïgure peresugue árĩgure, arĩpu Agripa Festore.

27

Pablo ïgure weresãrare Romague weregu wapũ

¹ Pablöre Italiague árĩpehrerã weca opũ pohroque dohodiru mera obeorã, ïgu mera gajirã peresu arĩrã sãre obeonorã. Eropirã Julio waĩcugure erãre ïhadibudorerã obeonorã erã. Julio cien surara opũ arĩpu. ïgu ya curu Augusto yarã surara waĩcunorã. ² Yu sã Pablöre wapicugãbu. Eropirã Adramitio waĩcuro majaru dohodiru mera ñajabu gua. Iriuru Asiague waburiduru arĩbu. Ñajatuhaja, iriuru mera wabu. Aristarco Tesalónica waĩcuri maca majagu gua mera wami. Tesalónica Macedonia yeba arĩbu. ³ Gajinu gua Sidongue ejabu. Eroque ejaqu Julio Pablöre ðaro iimi. Eropigu Pablöre ïgu mera majarã pohroque ïagu wadoremĩ. Eropigu Pablo mera majarã ïgure ïgu gamerire erã ocũ “Óaroca,” arĩmi Julio. ⁴ Dohodirugue ñajarã daja gua taribujacũ burigã miruñe guare gajipugue weataribujubu. Eropirã Chipre waĩcuri nuguro cãhmotarogue diayepũ wabu gua. ⁵ Pu Ciliciare taria, Panflia sãre taria, Mira waĩcuri macague Licia yebague arĩri macague tuhajabu gua.

⁶ Erogue ejarã, Alejandriague aridirure, Italiague wadirure dohodirure bocabũ. Eropigu surara opũ guare irirugue wadoremi. ⁷ Bajanũri dabero waro waha, “Ñe yeboca,” arĩ, waha, Gnido waĩcũri maca diaye ejabũ gua. Erogue eja taria, miruñe buriã weã, gua wadiadirore guare weãbeobiribũ. Eropirã gua copũgue majipa wabũ. Eropirã Creta waĩcũri nũguro iri nũguro cãhmotari masepũ gua taribuja waha, Salmón waĩcũri ñorore tariabũ gua. ⁸ Erogue tari, iri nũguro pohro waha, “Ñe yeboca,” arĩ waha, “Õari peramaha” waĩcũrogue tuhajabũ. Peramaha Lasea waĩcũri maca pohrogue árĩbũ.

⁹ Erogue gua yoari boje árĩra pũhrũ, gua waboropũ guhyataribũ. Eropiro erã ba duhurinũ bosenu tarira pũhrũ, Pablo dohodiru majarãre weremi.

¹⁰ —Peeque mua. Ba duhurinũ bosenu pũhrũ mari wacũ marire mirimaja guhyataria. Iru dohodiru, dohodiru maja, mua doberi sã mari mera majarã sã mari dedereboca warã, arĩrimi Pablo.

¹¹ Ìgu eroparĩquerecũ surara opũ dohodiru opũpũre peegu, autugu sãre peegu, Pablo ìgu wereripũre peediabirimi wadiagu. ¹² Erã payari peramaha puhiró árĩcũ õari payari peramaha árĩbiribũ. Ero eropa árĩri peramaha árĩcũ dohodiru majarã bajarã wadiarã, Fenicegue muriadiarima puhiró waboro core. Fenice Creta waĩcũri nũguro maja peramaha árĩro, miruñe ero aridirogue abe muririroguerpũ copũgue diayepũgue sãre ñhabeo miruñe aricũ õaro cãhmotari maca árĩbũ. Ero eropa árĩri peramaha árĩcũ masirã erã erogue yuju puhibũgu árĩrisubũ arĩdiarima.

Wuarĩyague miruñe, deco wũaro ariyoro

¹³ Eropii docapũ surgue daberogã miruñe arinũgabũ. “Dohpagãre õarinũ mari waburinũ ãhraa,” arĩ pepiriñorã erã. Miruñe ero aricũ erã comeyere tarawahgũ, Creta nũguro pohrogã muriabũ gua. ¹⁴ Eropii pũhrũñari miruñe gohroto noreste waĩcũri miruñe buriã weãbũ. ¹⁵ Eropiro dohodirure miruñe buriã weã erabũ. Miruñe ero weãbeoro wamasibiri, majipa, miruñe mera wabũ gua. ¹⁶ Clauda waĩcũri nũgurogã pohrogue docapũgue waha, iri nũgurogã guare merogã cãhmotabũ. “Marire yebo ãhraa,” arĩrã erore dohodiru majaru miridirugã gasirure õaro tarapeo diribũ gua. ¹⁷ Irirure dohodirugue gua tarasã diripehora pũhrũ wuarida mera erã waĩñea peoma. Libia yeba tũro pohro árĩri imipororire “Iriru gasiru dohodiru iri mehtuhajari,” arĩrã güi árĩma erã. Eropirã erã miru ñeari suhrire erã aĩdijura pũhrũ dohodiru dihtare miruñe weãbeobũ. ¹⁸ Miruñe, deco mera buriã aribũ. Gajinũ sãre miruñe mũraro ta daja aricũ ñarã erã erã doberire diague duhrimeyura pũhrũ taribujabũ gua. ¹⁹ Gajinũ dohodiru majare diague cóãma erã erã basi. ²⁰ Bajanũri ñĩpirinũri árĩcũ, abe umũ majagu necã sã ne deyobirima. Eropiro buriã miruñe aribũ. Eropirã “Miria wahaa mari. Eropirã sĩa warãca,” arĩ pepiribũ gua.

²¹ Eropigu Pablo yoari boje erã ba duhura pũhrũ ìgu erã core nũgaja, weremi erãre.

—Mũare yũ werecũ peebirabũ mua. “Cretague árĩrã mari wacũ guhya árĩca,” yũhũ arĩcũ peebirabũ mua. Yũre peerã, iru maja árĩpehrerire dedeobiriboaya mua. ²² Eropigu dohpague mũare werea. Guñaturaque. Eropirã güibiricãque. Árĩpehrerã mari tarirãca. Iru dohodiru dihta marire wahribasaroca. ²³ Dohpagã ñamire Goãmũ anyu yũre dehyoami. Goãmũ yagu ãhraa yũhũ. Eropigu ìgũre umupeoa yũhũ. Anyurũ yũ pohro

arigu wereami. ²⁴ “Pablo, güibita. Árīpehrerā weca opure mu iirare mure werero gahmea. Goāmu ōagu āhrimi. Eropigu ĩgure mu serēro dopa ta dohpague mua mera majarā sāre itamugucumi,” arāmi yare anyu. Eropirā güibirāta mua. ²⁵ Anyu yare ĩgu arīdiro dopa ta eropa waroca. Goāmure umupeoa yuhū. Eropigu ĩgu werediro dopa ta “Diaye ta āhraa,” arī pepia yuhū. ²⁶ Marire nūgurogue miruñe weābeo cóāroca, arī weremi Pablo erāre.

²⁷ Yuju ñami pe semana pūhrū wuariya Adria waīcūriya miruñe guare būrigā weābū. Irisubure ñami deco dohodiru majarā ūmapū “Turogue āhraa mari,” arī pepima erā. ²⁸ Erā eropa arī pepirā yurada nūcūdiru comerure dihri, duhmiumediju queoñama. Treinta y seis metro gohra ūhcābū. Mero ta waha, queoma daja. Irisubure veintisiete metro gohra ūhcābū. ²⁹ Eropirā ūtāre mehtuhajari arīrā dohodiru auturogue wapicūriye comeyerire dirimiu dijuma erā diague dabero wacū gamerā. Eropirā “Yojarō boyoporo,” arīrā, būrigā serēma erā. ³⁰ Dohodiru majarā ūmapū erā dihta duhririma. Erā miridirugāre dohodiru majarure diague taradījupo dohodiru ĩguiru come dipure erā dijudio dopa ta iirima erā miridirugā marire ĩhari arīrā. ³¹ Erā eropa duhridiaquerecū Pablo erā eropa iicū masigu surara opure, ĩgu surara mera weremi:

—Oā, ūma miridirugā mera erā wacū mua árīpehrerā sīrirāca, arīmi Pablo.

³² ĩgu eroparīcū peerā surarapū miridirugāre diriridarire wirita, irirure cóācāma.

³³ Boyoboro coregā Pablo erāre badoremi.

—Pe semana gohra mua ne babeaa. ³⁴ Eropirā dohpaguere barā arique. Eropigu muare badorea. Mua ojocaridiarā baque. Árīpehrerā mua tarirāca, arīmi Pablo erāre.

³⁵ ĩgu eropa arīra pūhrū Pablo panre aī, árīpehrerā erā pohro Goāmure “Ōhaa,” arī, duhpeo, irire bami ĩgu. ³⁶ ĩgu eropa bacū ĩha erā sīporā turarā waha, árīpehrerā erā sā bama. ³⁷ Gūa árīpehrerā doscientos setenta y seis masa dohodirugue árībū gūa. ³⁸ Eropirā erā árīpehrerā yapia waha “Iru dohodiru nūcū árīca,” arī, baja trigo barire diague cóāma daja.

Dohodiru imiporogue mehbejayoro

³⁹ Boyocū dohodiru majarā ūma nūgurore ĩarā, “Ōpa waīcūri nūguro āhraa i nūguro,” arī ĩha masibirima. Eropirā erā dipatūgure imiporo árīcū ĩarā, “Mari iritūgugue warā, erogue mehmejaboca imiporogue,” arīma erā. ⁴⁰ Eropa arīrā, come dipure diriridarire wirita medijucāma erā. Erā eropa iira pūhrū dohodiru ĩguiru maja suhriro aī wahgū nuguma diaye miruñe weābeocū gamerā. ⁴¹ Eropiro dohodirupū ĩguirupū imiporogue sīmaja merejamasibiribū. Eropiro auturore būrigā pāgūri pamehtucū iriru auturo wahria wabū.

⁴² Eropa wacū ĩarā ōpa arīma surara.

—Iru miricū mari peresu iinirā turogue baatuhaja duhricārācoma. Eropirā erāre wejēpehocārā, arīrima surara.

⁴³ Eropigu surara opupū Pablore wejēdiabigu árīpehrerā peresu arīrāre wejēdorebirimi. Eropigu árīpehrerā baamasirāre surara opu mata turogue baatujadoremi. ⁴⁴ Eropirā gajirā dohodiru maja wahriira mijiri mera yuuriñaja, iri mijiri weca peya baa majama. Gūa eropa iirā gūa árīpehrerā turogue tuhajabū ōaro.

28

Pablo Malta waĩcũri nũgũro árĩpũ

¹ Eropii iri nũgũrogue gũa árĩpehrerã majajanũgajara pũhrũ iri nũgũro waĩre masibũ. Malta waĩcũri nũgũro árĩbũ. ² Iri nũgũro majarã masa õarã árĩrã, õaro iima gũare. Eropirã deco gũa weera pũhrũ yusatariabũ gũare. Eropirã ero majarãpũ peame dihutuhaja, gũare sõhmadorema. ³ Pablo peare aĩgãri aĩtĩami. Ĩgũ aĩtĩara pũhrũ iri pea pohecague árĩdigũ añã coñorpore wirigũ, Pablo mojoto curĩtuhajami yahawearo mariro. ⁴ Ĩgũ curĩtuhajacũ ĩarã, iri nũgũro majarã erã basi wereniguima:

—Ihĩ masa wejẽdigũ árĩbocumi. Eropigo mari turago dipuwaja moago Ʃmaro majago ĩgũre dipuwaja moago, ojocaridorebeamõ. Ĩgũ wũariyague mirigũ tarituhajadigũ árĩrami. Dohpaguere igopũ ĩgũre ojocaridorebeamõ, arĩrima erã basi.

⁵ Eropigũ Pablo añare peamegue wejẽsiri mehpeomi. Ĩgũ añã pũribirimi. ⁶ “Bijiroca,” arĩrã, corerima erã. Ne bijibiribũ ĩgũre. “Ĩgũ sĩria wagũcumi,” arĩrã erã ĩha corerima. ĩgũre pũribirimi. Yoari boje ero bijibiricũ ĩarã, ĩgũre pũribiricũ ĩarã, gajiropa pepirima erã. “Ihĩ goãmarã mera majagũ árĩbocumi,” arĩrima erã.

⁷ Erã baa tuhajadiro pohro Publio waĩcũgũ ya poeri árĩbũ. Ĩgũ iri nũgũro majagũ opũ árĩmi. Eropirã ĩgũ gũare õaro iicũ Ʃhrenũ gohra ĩgũ ya wihigue árĩbũ gũa. ⁸ Publio pagũ yojorocũ, nimacũricũgũ árĩmi. Eropigũ ĩgũ camague oyami. Eropigũ Pablo dorecũgũ ya taribugue ñaja, Goãmũre serẽ, ĩgũ mojotorire ĩgũ weca duhpeo, õagũ wacũ iimi ĩgũre. ⁹ Ĩgũ õagũ wacũ ĩarã árĩpehrerã gajirã iri nũgũro majarã dorecũrãre Pablo pohrogue aĩgãrima. Erã eropa aĩ eracũ ĩagũ Pablo erãre õarã wacũ iimi erã sãre. ¹⁰ Pũhrũ erã baja sãre waja mariro oma. Gũa waboro coregã árĩpehreri gũa gamerire, gũa warã gũa baburire dohodirugue durisãbasama erã.

Pablo Romague ejapũ

¹¹ Ʃrerã abe iri nũgũrogue gũa árĩra pũhrũ dohodiru mera wabũ gũa daja. Iriru dohodiru ĩguiru perã goãmarã Cástro, Pólux waĩcũrã erã wéanirã niguima. Alejandriague ariduru árĩbũ iriru. Puhirópẽ iri nũgũrogue iriru dohodiru payabũ. ¹² Waha, Siracusa waĩcũri macague ejarã, Ʃhrenũ gohra iri macare árĩbũ gũa. ¹³ Iri macare wiri waha, Regio waĩcũri macague ejabũ gũa. Gajinũ surgue miruñe ahri gũare weãbeobũ. Penũ pũhrũ Puteoli waĩcũri macague ejabũ. ¹⁴ Erogue Jesu yarã bajamerãgã gũare bocatĩrima.

—Yuju semana gohra gũa mera dujaque, arĩma erã gũare.

Erã eroparĩcũ peerã yuju semana gohra erã mera dujanibũ. Pũhrũ mague majaa, Romague ejabũ gũa pare. ¹⁵ Ero majarã Jesu yarãpũ gũa ejarare peerã, Apio waĩcũrogue doberi duarogue gũare bocatĩrima. Gajirã Jesu yarã “Ʃhre wihi” waĩcũrogue gũare bocatĩrima erã sã. Erã eropa bocatĩricũ ĩagũ Pablo mucubiriri mera Goãmũre “Õhaa,” arĩ, õaro sĩñaja wami. ¹⁶ Romague gũa ejara pũhrũ erã peresu erã iinirãre ero majagũ peresu corerã opũre weremi. Eropirã Pablopũre yujugũ ta apima ero majarã oparã. Eropigũ ĩgũre yujugũ surara coremi.

Pablo Romague buherũ

¹⁷ Ʃhrenũ pũhrũ Pablo judio masa buherã mera gamenerebu, erãre sihumi. Erã gamenerera pũhrũ ĩgũ erãre weremi:

—Acawererã, mari acawererãre, mari ñecu sũmarã erã iimũrirare, marire erã buhera sãre tarinũgabirimũrabũ yũhũ. Yũ eropa tarinũgabiriquerecũ ta Jerusalén yũre ñehama Asia majarã judio masa. Erã eropa iira pũhrũ Roma majarãre yũre peresu iidorema erã. ¹⁸ Erã eropa iicũ Roma majarã yũre serẽpi, yũhũ ñero iibigu yũ árĩcũ yũre “Dipuwajacũgũ àhrimi,” arĩmasibirama. “¿Ñehe dipuwaja dipuwaja wejẽbocuri mari ìgũre?” arãma erã yũre. Eropirã yũre serẽpirãpũ yũre wiudiarama. ¹⁹ Judio masapũ yũre wiudorebirama. Eropigu yũ acawererãre judio masare weresãdiabiriqueregũ ta, “Árĩpehrerã weca opũre yũ iirare diaye werediaca yũhũ,” arĩ serẽabũ. Judio masa yũre erã wiudorebiricũ ìagũ “Roma majagũ opũre weregũ waro gahmea yũre,” arãbũ. ²⁰ Eropii mũare ire werediagũ sihuabũ. Cristo marire taubu judio masa erã coredigũ ìgũ yare yũ wereri waja yũhũ peresugue àhraa. Eropigu irire mũare werebu sihuabũ, arĩmi Pablo judio masa oparãre.

²¹ Ìgũ eroparĩcũ peerã erãpũ ìgũre werema.

—Judio masa mũare quere wereripũrĩre gũare ne obeobirama. Eropirã erogue arinirã sã gũa acawererã gũare mũ eropa warare werebirimũrama. Erã “Ìgũ ñero iigu àhrimi,” arĩ mũare werebirimũrama. ²² Mũa ya curure árĩpehrerogue masa erã ñero wereniguicũ gũa masia. Eropa masirã mũ buherire mũ werecũ peediaa gũa, arĩma erã ìgũre.

²³ Eropa arĩtuhaja, “Gajinũ árĩrã,” arĩma erã. Gajinũgue Pablo mera gameneremũhtanirã tauro masa bajarã ìgũ árĩroguere erama. Ñamiñarigã Goãmũ ìgũ opũ árĩrare õari buherire ìgũ buhenũga, pũ ñamigue buhe duhũmi. Goãmũ dorerire Moisegue ìgũ apirare, Goãmũ ya weremũhtanirã erã gojarare buhemi. Eropa buhegũ, erãre Jesure masicũ iidia gũa iirimi Pablo. ²⁴ Yujurãyeri ìgũ buherire gamema. Eropirã gajirãpũ peediabirama. ²⁵ Eropirã erã basi pe curu game dũca wari wama. Erã wiriaboro core Pablo Isaia ìgũ wereniguirare weremi. Òpa arĩmi erãre:

—Isaia Goãmũ yare weremũhtadigũ ìgũ werera diaye ta àhraa. Mari ñecu sũmarãre weregũ árĩgũ Espĩritu Santo Isaiare õpa arĩ were gojadoreñumi:

²⁶⁻²⁷ Ire oãre weregũ waque: “Dipu bũrirã àhraa mũa. Eropirã yahare peediabea mũa. Gamiri toyobirã dopa ta peediabea mũa. Eropirã yahare peequererã peesome mũa. Mũa eropa árĩbirã õaro peeboaya mũa. Eropirã õaripũre gohrotoboaya mũa. Eropigu mũare peame wabonirãre tauboaya yũhũ,” arĩmi Goãmũ, arĩ gojañumi Isaia, arĩmi Pablo erãre.

²⁸ Ìgũ eropa arĩra pũhrũ Pablo werenemomi:

—Ire masique mũa. Goãmũ buherire masare ìgũ õaro taurire judio masa árĩbirãre buherãca gũa. Erãpũ peerãcoma, arĩmi Pablo judio masare.

²⁹ Ìgũ eroparĩcũ peerã judio masa irire erã basi bũrigã game dũyaso wiriama.

³⁰ Pe bojori gohra Pablo ìgũ eropa wajayeniguirĩ wihigue árĩpũ. Ero árĩgũ, árĩpehrerã ìgũ ya wihigue warãre mucubiriri mera bocatĩrimũripũ ìgũ. ³¹ Eropigu ìgũ gũiro mariro Goãmũ ìgũ opũ árĩrare, mari Opũ Jesucristo ya sãre buhemũripũ. Ìgũ eropa buhequerecũ ta ne gajirã ìgũre “Buhebiricãque,” arĩbiriñorã.

Romanos

Pablo Roma majarãre Jesu yarãre gojabeoñumi

¹ Yũhũ Pablo mũare Roma majarãre gojabeoa. Yũhũ Jesucristo pohro majagũ ãhraa. Eropigũ ðari buherire buhedoregũ apimi ãgũ yũre.

² Iri ðari buherire iribojegue Goãmũ “Õpa masare ðaro iigũra,” arĩ wereyuñumi ãgũ yare weremũhtanirã merague. Erã irire gojañuma. ³ Iri buheri ta ãgũ magũre wereri ãhraa. ãgũ Jesucristo masa dehyoagũ arĩgũ Davi mũrũ pãrami arĩturiagũ arĩdigũ arĩmi. ⁴ ãgũ ta Goãmũ magũ ãgũ arĩrire ãhmudigũ arĩmi Goãmũ ãgũ Espĩritu Santo mera. Eropigũ ãgũ Jesu sĩrira pũhrũ Goãmũ ãgũ turari mera ãgũre masa mũriacũ iidigũ arĩmi. Eropigũ Jesucristo diaye ta Goãmũ magũ ãgũ arĩrire ãhmudigũ arĩmi masare. ãgũ Goãmũ magũ ta mari Opũ Jesucristo ãhrimi. ⁵ ãgũ ta gũare mojomoro ãagũ gũaũ magũre wereri ãhraa. ãgũ Jesucristo masa dehyoagũ arĩre ãgũ yare buhedoregũ obeomi arĩpehrero majarãre ãgũ yare pee masi, Jesucristore erã umupeocũ iimorãre. ⁶ Eropirã mũa sã Jesucristo yarã arĩmorã ãgũ beyenirã ãhraa.

⁷ Mũare Goãmũ ãgũ mahirãre, ãgũ yarã arĩmorãre iidi arĩmi ãgũ mũare. Eropigũ mũare Romague arĩrãre ipũre gojabeoa. Eropigũ Goãmũ mari Pagũ mari Opũ Jesucristo mera mũare ðadoreã. ãgũ itamuri mera ðaro arĩque mũa.

Pablo Romaguere ãagũ wadiarica, arĩ gojañumi

⁸ Ire weremũhtagũra mũare. Arĩpehrerogũre Jesucristore mũa umupeora querere werema. Erã eropa arĩ werecũ peerã “Õhaa,” arĩ serẽã yũhũ Goãmũre. Jesucristo ãgũ itamuro mera eropa arĩ serẽbasaa. ⁹ Goãmũre serẽgũ mũa ya arĩburire arĩpehrerinũri serẽbasaniguicãa. Mũa ya arĩburire eropa yũ serẽbasaniguicũ Goãmũ masimi. ãgũ dorerire turaro mohmea ãgũ magũ ya buherire buhegũ. ¹⁰ Eropa serẽgũ Goẽrã judio masa arĩbirã Jesure umupeoama. Erã umupeodiro dopa ta mũa mera majarã sã erã umupeoborore mũa pohrogue wadiarabũ yũhũ. Eropa bajasuburi wadiaqueregũ ta wamasibirimũrabũ yũhũ. ¹¹ Goãmũ yare mũare buhediacã Jesure mũa umupeonemoburire. Eropigũ mũare bũrigã ãdiaca yũhũ. ¹² Jesucristore umupeorã ãhraa mari. Eropigũ mũare ãdiaca Jesucristore mari umupeori mera pepũri majarã mari game mucubiricũ iiborore. ¹³ Yũ acawererã, ire mũa masicũ gahmea. Gajipũgue ðari buherire yũ buhera pũhrũ gajirã mũa acawererã judio masa arĩbirã Jesure umupeoama. Erã umupeodiro dopa ta mũa mera majarã sã erã umupeoborore mũa pohrogue wadiarabũ yũhũ. Eropa bajasuburi wadiaqueregũ ta wamasibirimũrabũ yũhũ. ¹⁴ Arĩpehrerãre ðari buherire buhero gahmea yũre. Wũari macã majarãre, noho gamero arĩrãre, masirãre, masibirã sãre buhebu arĩgũ iiaa yũhũ. ¹⁵ Eropa arĩgũ, arĩgũ mũa sãre Roma majarãre ðari buherire bũrigã buhediacã.

Õari buherire masa peerã Jesure umupeonũgama, arĩ gojañumi Pablo

¹⁶ Õari buherire peerã masa Jesure umupeonũgama. Eropigũ arĩpehrerãre Jesure umupeorãre Goãmũ ãgũ turari mera erã peamegue wabonirãre tuami. ãgũre umupeorã ðaro waborore masigũ iri buherire ðari buherire buhegũ gũhyasĩuro taribeaã. Iri buherire judio masapũre

buhemuhtanirã árĩma. Pũhrũ judio masa árĩbirã sãre gua buheabu. ¹⁷ Iri buheri õpa werea: Jesucristore umupeiorãre “Ñeri marirã õarã ãhrima,” arĩ ìhami Goãmũ. Jesucristore umupeorã dihtare eropa arĩ ìhami Goãmũ. Ìgũ eropa arĩ ìarire iribojegue erã arĩ gojadiro dopa ta arãa: “ ‘Õarã ãhrima,’ arĩ ìgũ ìarã Goãmũre ‘Diaye ta ìigũ ãhrimi,’ arĩ umupeorã ãhrima. Eropa umupeorã árĩpehrerinũri Goãmũ mera árĩrãcoma,” arĩ gojañuma.

Masa erã ñero iiri mera dipuwajacũrã ãhrima, arĩ were gojañumi Pablo

¹⁸⁻¹⁹ Ìgũ árĩricũrire masare õaro masicũ iipũ Goãmũ. Eropirã ìgũre ìgũ árĩrire masicũ diasabeaa masare. Ìgũ árĩrire masare masicũ iiquerecũ masapũ erã ñerire iirã Goãmũre masidiabeama. Erã iri ñeri iiri mera gajirãre Goãmũ yare peebiricũ iima erãpũ. Eropigũ Goãmũ umarogue árĩgũ masa árĩpehrerã erã ìgũre tarinũgarire, eerã ñero iiri sãre ìagũ eerã eropa iiri dipuwaja guami. Eropa ìgũ guarire masicũ iimi erãre. ²⁰ Goãmũ umaro majagũ ìgũ árĩrire turagũ ìgũ árĩrire mari ìabiriquerecũ ta, ìgũ basi ìgũ árĩrire masicũ iimi ìgũ marire. I yebare ìgũ iira pũhrũ árĩpehrerire ìgũ ìhacũnugurare ìarã, “Goãmũ ìgũ iira ta ãhraa. Ìgũ turagũ ta ãhrimi,” arĩ guñama masa. Eropirã “Goãmũ ãhrimi,” arĩ masima masa árĩpehrerã. Eropirã masa “Goãmũ ãhrimi,” arĩ masiquererã eropa ñerire iiniguicãrã, dipuwajacũma. “Mũre masibirabu. Eropigũ ñerire iiabũ,” masa arĩmasisome Goãmũre. ²¹ Goãmũ ìgũ árĩricũrire masiquererã ta erã ìgũre umupeobeama. “Mũhũ Goãmũ, turagũ ta ãhraa,” arĩbeama. Eropirã ìgũ erãre õaro iiquerecũ ta “Õhaa,” arĩbeama ìgũre. Eropirã pee masibirã árĩrã, ñeri dihtare pepima erã. ²² “Pee masirã ãhraa,” arĩquererã ta pee masibirã wahama erã. ²³ Eropa warã Goãmũre eropa árĩniguigũre õagũre umupeobeama. Eropa umupeobirã “Goãmũ ãhrimi,” erã arĩrãpũre erã wéanirãpũre umupeonũgama erã. Eropirã masare, mirimagũ porãre, pĩruare, waimũrãre wéanugu umupeoma erã, “Mari Goãmũ ãhrimi,” arĩrã.

²⁴ Erã eropiicũ ìagũ “Erã gamero dopa ta ii curaporo,” arĩgũ Goãmũ erãre cohãmi. Ìgũ eropa cóãra pũhrũ, erã ñeri dihtare ùaribejarã erã basi ñeri dihtare iiniguicãma. ²⁵ Eropirã Goãmũ yare peebiri, gũyaripũre õaro peema. Goãmũ yapũre gũyari iro dopa ta wacũ iima erã. “Diaye ta Goãmũre árĩpehrerãre iidigũre umupeoro gahmea,” mari arĩquerecũ erãpũ ìgũre umupeobeama. Eropa Goãmũ gohrare umupeobirã ìgũ iirapũre umupeoma erã.

²⁶ Erã eropiiniguicãcũ ìagũ “Erã gamero ñerire ii curaporo,” arĩgũ Goãmũ cohãmi erãre. Eropirã erã mera majarã nome marapũcũrã nome iro dopa árĩbeama. Eropirã erã nome seyaro ñero iima erã basi. ²⁷ Erã iro dopa ta árĩrã ùma sã nomere gamebirã erã basi ta erã dũpũrũre ùaribejarã ãhrima. Eropirã erã basi ta erã ñero iira dipuwaja erã dũpũre ñero goroweoma.

²⁸ Eropa Goãmũre masidiabirã ìgũre gamebirira dipuwaja Goãmũ “Erã gamero ii curaporo,” arĩgũ erãre cohãmi. Ìgũ eropa cóãcũ erãpũ ñerire guñanigui, ñerire ùaribejarire iiniguicãma. ²⁹ Eropirã erã burigã ñero iiniguima. Nome mera ñero iiniguirã, erã ñerire ùaribejaniguirã, gajirã yare gametarirã, gajirãre ñero iiniguirã, gajirã gajinore opacũ ìhaturirã, masare wejẽrã, game dũyasarã, gũyaricũrã, masare ìhaturirã, ñeri quere iirã ãhrima erã. ³⁰ Gajirã erã iibiriquerecũ ta ñero arĩ werewũarã, Goãmũre ìhaturirã, gajirãre papũro yũhrirã, “Gua tamera gajirãre

tarinugarã òarã àhraa,” arĩ pepirã, gajirãre eropa arĩ weremaacãrã, gaji ñerire iinugarã, erã pagu sumarãre tarinugarã àhrima. ³¹ Pee masibirã àhrima. Erã werediro dopa ta iibirã, masare ne umupeobirã, erãre ñero iirare ne cãdijibirã, ne gajirãre mojomoro ïabirã àhrima. ³² Eropa árĩrãre Goãmũ erãre dipuwaja moa peamegue cóagucumi ïgu erãre. Eropa ïgu cóãburire masiquererã erã ñerire iiniguicãma. Eropirã gajirã erãre ïhacũcũ, erã iiro dopa ta ñero iicũ ïarã “Gua iiro dopa ta iima,” arĩ mucubirima.

2

Masare erã ñero iira dipuwaja moadoregu irire diaye ta iigucumi Goãmũ, arĩ were gojañumi Pablo

¹ Erã eropa ñerire iicũ ïarã gajirã òpa arĩbocoma: “Erã ñetariarã àhrima. Goãmũ erãre dipuwaja moaporo,” arĩbocoma. Eropa árĩrãre òpa arĩ werediaca. Mũa sã erã iiro dopa ta iiaa. Eropirã “Erã ñetariarã àhrima,” gajirãre arĩ werewuabiricãro gahmea mũare. Eropa arĩ wererã mũa basi ta erã ñerire iiro dopa ta iirã dipuwajacurãca. Iri ñerire masiquererã iirã mũa ñero dipuwajacurãca. ² “Goãmũ diaye ta dipuwaja moagu àhrimi,” arĩ masia mari. Árĩpehrerãre ñerire iirãre dipuwaja moagucumi. ³ Eropigu mũa ñero iira dipuwaja árĩcũ mũa sãre dipuwaja moagucumi. “Gajirã dipuwajacurãcoma,” arĩ werewuarã, “Guapure dipuwaja moasome,” arĩ pepiboca mũa. Árĩbeaa. Mũa sãre mũa ñero iira puhru dipuwaja moagucumi. ⁴ Goãmũ mũare mojomoro ïagu mata dipuwaja moabeami. Eropirã “Goãmũ yu mera guabeami,” arĩ pepiboca mũa ñerire iira puhru. Árĩbeaa. Goãmũ mũare mojomoro ïagu mata mũa ñero iira puhruare dipuwaja moabeami. Mũa ñero iirire bujawerecũ ïadiagu, ïgure mũa yuhricũ gamegu mata dipuwaja moabeami. ⁵ Eropa mata dipuwaja moabiriqueregu. mũa Goãmũre peebiriniguicãcũ, mũa ñero iirire bujawerebiricũ ïagu dipuwaja moagucumi. Mũa eropa ñero iiniguirãre ïgu dipuwaja moarinũ árĩcũ burigã dipuwaja moagucumi mũare Goãmũ. Irinũre Goãmũ masare dipuwaja moacũ árĩpehrerã ïarã “Diaye ta erã ya dipuwaja àhraa,” arĩ masirãcoma. ⁶ Eropigu árĩpehrerã nũcu erã ñero iira dipuwajare dipuwaja moagucumi Goãmũ. Eropigu erã òarire iirã sãre òarire erãre ogucumi. ⁷ Yujurãyeri òarire iima. Erã òarã árĩdiarã, Goãmũ ïgu gamero dopa iidiarã mũuri nũcu Goãmũ mera árĩdiarã àhrima. Erã tamerare mũuri nũcu ïgu mera erã árĩborore iigucumi Goãmũ. ⁸ Gajirãpu erã iro dopa árĩbeama. Erã erã gamero iirã árĩcãma. Diaye majare gamebirã ñerire iiniguirã àhrima. Goãmũ erã mera turaro guagucumi. ⁹ Árĩpehrerã ñerire iirã ñero tarirãcoma. Judio masare eropa wamũhtaroca. Eropirã judio masa árĩbirã sãre eropa ta waroca. ¹⁰ Árĩpehrerã òarire iirãpũre “Òaro mũa iiaa,” arĩ ïagucumi Goãmũ. Eropirã erãpu Goãmũ mera òaro mera árĩrãcoma. Judio masare eropa ta wamũhtaroca. Eropiro judio masa árĩbirã sãre eropa ta waroca. ¹¹ Goãmũ mari iirare ïagu queoro beyemi árĩpehrerãre. Judio masare, judio masa árĩbirãre Goãmũ yujuropa ïhami marire. ¹² Gajirã Moise dorerire erã mooquerecũ erã ñerire iicũ erãre dipuwaja moagucumi Goãmũ. Iri doreri oparãpu ñerire erã iicũ erã dorerire erã tarinugari waja dipuwaja moagucumi Goãmũ erã sãre. ¹³ Moise dorerire peequererã ta yuhribirãre “Òarã àhrima,” arĩbeami Goãmũ. ïgu dorerire iirãpũre “Òarã àhrima,” arĩ ïhami Goãmũ. ¹⁴ Judio masa árĩbirã Moise dorerire

mooquererã erã pepiro mera ðarire iirã Goãmũ dorerire iirã iima. Eropirã Moise dorerire gojarapũre mooquererã erã, erã pepirigue iri dorerire opama. ¹⁵ Eropirã Goãmũ dorerire erã pepirigue diaye opama. Eropa oparã ñerire ii mata erã ñero iirare masima erã basi. Eropigũ ñerire iidigũ, “¿Duhpigũ ñerire iiayuri yũhũ?” arĩ pepimi ĩgũ. Eropigũ ðari sãre ĩgũ iirare masimi ĩgũ. ¹⁶ Eropigũ Goãmũ Jesucristore ĩgũ obeocũ masa erã iirare ĩagũcumi. Masa erã iiricũre gajirãre werebirirare erã duhrare Jesucristo masipehogũ ĩgũ erã iiricũre ĩagũcumi. Eropa ta ĩha beyegũcumi, arĩ buhea yũhũ ĩgũ ya ðari buherire buhegũ.

Goãmũ Moiserẽ ĩgũ apira dorerire were gojañumi Pablo

¹⁷ Mũapũ judio masa árĩrã, Goãmũ Moiserẽ ĩgũ apira dorerire umupeorã árĩrã, “Goãmũ yarã ãhraa gũa,” arĩ pepiraa mũa. ¹⁸ Eropirã Goãmũ dorerire masirã árĩrã, ĩgũ gamerire masia mũa. Eropa masirã árĩrã “Ðarire gũa iiborore beyemasia,” arĩ pepiraa mũa. ¹⁹ Eropa arĩ pepirã ðpa arĩ pepinemoa mũa judio masa: “Gajirã ne masibirãre ðaro masicũ iiaa gũa. Erãre gũa buhebiricũ ne Goãmũre masibiriboñuma. Eropirã ñerire ne duhubiriboñuma,” arĩ pepiraa mũa. ²⁰ Eropirã “Pee masibirãre ðarire buhea gũa judio masa. Majirãgã sãre buherã ãhraa gũa,” arĩ pepiraa mũa. Eropirã “Goãmũ dorerire oparã diaye árĩre masipehoa gũa,” arĩ pepiraa mũa. ²¹ ¿Mũa eropa arĩ pepirã árĩquererã ta duhpirã mũapũ mũa buhediro dopa ta iibeari? ¿Gajirãre yajadorebiriquererã duhpirã mũapũ yajari? ²² ¿Gajigũ marapo mera ñero iidorebiriquererã duhpirã mũapũ gajigũ marapo mera ñero iiri? “Goãmũ ãhrimi,” erã arĩ wéanirãre umupeorire doorã árĩquererã ¿duhpirã Goãmũ gohrapũre ðaro umupeobeari mũapũ? ²³ “Goãmũ Moiserẽ ĩgũ apira dorerire opaa gũapũ,” arĩrã árĩquererã ta ĩgũ dorerire tarinũgaa mũa. Eropa tarinũgarã Goãmũre erã umupeobiricũ iirã iica mũa gajirãre. ²⁴ Eropa ta werea Goãmũ yare erã gojarapũgue: “Judio masa árĩbirãpũre ñero Goãmũre wereniguicũ iiaa mũa judio masapũ,” arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue.

²⁵ Mũa judio masa Goãmũ dorerire iiniguirã árĩrã gasiro merogã wiri aĩsũnirã circuncisión iinirã árĩcũ ðapũrica. ĩgũ dorerire iibiricũ mũa judio masa árĩricũri duhpiburi árĩbeaa. ²⁶ Eropiro judio masa árĩbirã merogã gasirogãre wiri aĩsũbirinirã erã árĩquerecũ ta Goãmũ dorerire erã iirã árĩcũ ĩagũ, “Yaharã masa ta ãhrima,” arĩ ĩabocumi Goãmũ erãre. Judio masapũre ĩgũ eropa arĩ ĩadiro dopa ta judio masa árĩbirã sãre eropa ta arĩ ĩabocumi. ²⁷ Bajarã judio masa Goãmũ yare gojarapũre Moise dorerire opaquererã irire iibeama erã. Eropirã gajirã judio masa árĩbirãpũ Moise dorerire opabiriquererã gasiro merogã wiri aĩsũbirinirã árĩquerera Goãmũ dorero dopa ta iima. Eropa iirã árĩrã judio masare erã ñero iirire masicũ iirã iima. ²⁸ “Gũa judio masa Goãmũ yarã ãhraa,” arĩ pepiraa mũa. Eropigũ Goãmũ yagũ gohra árĩgũre weregũra mũare. ĩgũ dũpũpũre merogã gasirogãre wiri aĩsũdigũ árĩqueregũ ta Goãmũre umupeobigũ árĩgũ diaye ta Goãmũ yagũ árĩbeami. Judio masũ gohra árĩbeami. ²⁹ Espĩritu Santore opagũpũ, ĩgũre yũhrigũ ĩgũ ta judio masũ gohra Goãmũ yagũ gohra ãhrimi. Eropirã Goãmũ yarã gasiro merogã wiri aĩsũnirã dihta árĩbeama. Erã Espĩritu Santo mera erã pepirigue ðari mera gohrotorã ãhrima Goãmũ yarã. Eropa árĩrãre “Ðarã ãhrima,” arĩ ĩhami Goãmũ. Masa erãre eropa arĩ ĩabiriquerecũ ta eropa arĩ ĩhami Goãmũpũ erãre.

3

¹ Yũ eropa arĩquerecũ judio masa erã árĩricuri, gasiro merogã wiri aĩsũnirã erã árĩri ðapũricãa. ² Judio masa erã árĩri yuju diaye gohra árĩbeaa. Goãmũ ãgũ wereniguiri judio masare were apimũhtatuhañumi. Erã ãgũ yare erã gojarapũre opamũhtañuma. Eropirã judio masa erã árĩcũ ðapũricãa erãre. ³ Eropirã bajarã judio masa Goãmũre erã peebiriquerecũ ta ãgũ werera diaye ta ãhraa. Eropigũ ãgũ arĩ werediro dopa ta iigũcumi ãgũ. ⁴ Eropa ta ãhraa. Árĩpehrerã masa erã gũyaricũrã erã arĩquerecũ ta Goãmũpũ ne gũyabeami. ãgũ yare gojarapũgue eropa ta arĩ gojara ãhraa: Diaye ta eropa ta arĩ wereniguigũ ãhraa mũhũ Goãmũ. Eropirã masa mũre ne weresãmasibeama, arĩ gojañuma iribojeguerẽ.

⁵ Masa erã pepiri mera õpa arĩ pepimaacãbocoma: “Mari ñeri iiri árĩcũ, Goãmũ ãgũ õari iiripũ deserea. Eropiro mari ñeri iiri mera Goãmũ ãgũ õaro iiri deserecũ ãgũ marire mari ñeri iiri dipuwaja moagũ queoro iibeami,” arĩ pepimaacãbocoma. ⁶ Eropa árĩbeaa. Mari ñeri iirapũ õari árĩcũ Goãmũ mari ñeri iira waja dipuwaja moamasibiriboañumi.

⁷ Masapũ gũyaricũrã ãhrima. Goãmũpũ ne gũyari marigũ ãhrimi. Gũyari marigũ ãgũ árĩcũ õaro masia mari. Eropirã masa yujurãyeri õpa arĩ pepirima: “Gua gũyari mera Goãmũ ãgũ diaye árĩripũ deserea. Eropiro gua gũyaripũ õha ãhraa. ¿Eropiro gua gũyari õacũ duhpigũ gua gũyari waja dipuwaja moabocuri gũare Goãmũ?” arĩ pepimaacãma yujurãyeri erã basi. ⁸ Eropirã õpa arĩ gũyama yujurãyeri gũare: “Mari ñerire iiri mera Goãmũ ãgũ õagũ árĩripũ deserea. Eropirã ñerire iiro gahmea,” arĩma. “Pablo sã eropa ta arĩ buhemi,” arĩ gũya weresãma erã gũare. Erã eropa arĩ gũyari dipuwaja Goãmũ erãre dipuwaja moagũcumi. Eropa ta iiporo erãre.

Árĩpehrerã ñeri iira dipuwajacũrã ãhraa mari, arĩ gojañumi Pablo

⁹ ¿Eropirã dohpa pepiri mũa? ¿Mari judio masa gajirã tauro õarã árĩcuri? Árĩbeaa mari. Judio masa, judio masa árĩbirã sã árĩpehrerã dipuwajacũrã ãhraa mari. Eropa ta ãhraa yũ árĩpehrerãre arĩ buhediro dopa ta. ¹⁰ Eropa ta arĩ gojara ãhraa Goãmũ yare erã gojarapũgue sã. Õpa arĩ gojañuma:

Ne yujugũ masũ õagũ marimi. ¹¹ Mari árĩpehrerã masa peediabirã dihta ãhraa. Eropirã árĩpehrerã mari masa Goãmũre ne guñabeaa.

¹² Eropirã mari Goãmũ yare gamebirã árĩpehrerã ñerire iirã ãhraa. Ne yujugũ õarire iigũ marimi. ¹³ Mari wereniguiri, ñeri dihta wiria mari disirore. Bũrigã gũyaricũa. Eropa wereniguirã aña gũcũrĩre ãgũ pũriri wiuro dopa ta pũriro mera wereniguiwiua mari. ¹⁴ Eropirã mari gajirãre ñero wereniguirã, papũro wereniguirã ãhraa. ¹⁵ Eropirã mata guarã masare mata wejãa mari. ¹⁶ Eropirã noho mari waro, masare ñero ii, ñero taricũ iiaa mari gajirãre. ¹⁷ Eropirã gajirã masa mera õaro árĩbeaa mari. ¹⁸ Eropirã Goãmũre ne umupeobeaa, arĩ gojamũriñuma iribojeguerẽ mari masare.

¹⁹⁻²⁰ Eropirã õpa masia mari: “Mari masa ñerã ãhraa,” eropa arĩ gojarã judio masa sãre Moise doreri iirã sãre arĩ wereniguimũriñuma. Eropirã árĩpehrerã mari judio masa sã “Gua tamera ñeri dipuwaja mara gũare,” arĩmasibeaa. Goãmũ doreripũre mari masa ne iibeaa. Eropirã iri dorerire iibirã Goãmũ mera õamasibeaa mari. ãgũ dipuwaja moamorã ãhraa. Eropiro mari ñerã árĩrĩre ãgũ doreripũ masicũ iiaa marire. Iri dorerire masirã “Gua iiricuri ñeri ãhraa,” arĩ masia.

Jesucristore ðaro umupeocũ Goãmũ marire “Õarã àhřima,” arĩ ìhami, arĩ gojañumi Pablo

²¹ Dohpaguere Jesucristore umupeorãre “Dipuwaja moorã, ðarã àhřima,” arĩ ìhami Goãmũ pare. Ìgũ eropa arĩ ìaborore Goãmũ yare weremũhtanirã Moise sã weremũhtañuma. Eropigũ masare erã ñero iira wajare Ìgũ taurare weremi marire Goãmũ. Moise dorerire mari iira mera mari ñerire taubeami. Õpa àhřaa: ²² Ářĩpehrerã Jesucristore umupeorãre, Ìgũ yare peerãre, “Õarã àhřima,” arĩ ìhami Goãmũ. Erã ñero iira dipuwajare taumi. Eropa iigũ árĩpehrerãre yujuropa ðaro iimi. ²³ Mari masa árĩpehrerã ñerire iirã àhřaa. Eropirã Goãmũ Ìgũ gamero dopa ne iibea mari. ²⁴ Mari eropa iiquerecũ Goãmũ árĩpehrerã masare Ìgũmojomoro ìadigũ árĩmi. Eropigũ Jesucristo mari masa ñeri iirare wajayebasadi árĩmi. Ìgũ eropa iira pũhrũ “Dipuwaja moorã àhřima,” arĩ ìhami Goãmũ Jesure umupeorãre. Waja gamero mariro mari ñerire cohãmi. ²⁵ Iribojegue majarã erã ñero iirare ìagũ Goãmũ mata dipuwaja moabiriñumi erãre. Ìgũ eropa dipuwaja moabigũ erã ñero iirare bu gohra pepicãgũ iibiriñumi. Eropigũ erã ñerire cãdijibu Ìgũ Jesucristore obeodigũ árĩmi árĩpehrerã masa erã ñeri dipuwajare sĩribasabure Ìgũ di cóãbure. Eropigũ mari masa Jesucristore umupeocũ Goãmũ mari ñeri iirare cãdijigũcumi. Eropa iigũ “Ìgũ diaye iigũ àhřimi,” marire arĩ masicũ iidi árĩmi. ²⁶ Ìgũ magũre obeodigũ árĩmi dohpague majarã sã erã ñeri iira dipuwajare wajayebasabure. Eropiidigũ árĩmi “Ìgũ ðaro diaye iigũ àhřimi,” mari masa arĩ masiborore. Jesure umupeorãre “Õarã àhřima,” Ìgũ arĩ ìaborore eropiidi árĩmi.

²⁷ Eropirã dohpaguere mari ejatuharo “Õarã àhřaa mari,” ne arĩmasibea mari. “Moise dorerire iirã ðarã àhřaa,” iri sãre arĩmasibea mari. Õpa arĩmasia mari: “‘Diaye ta yũ ñerire Ìgũ cohãmi,’ mari Jesucristore arĩ umupeocũ, ‘Õarã àhřima,’ arĩ ìagũcumi marire Goãmũpũ,” arĩmasia mari. ²⁸ Õpa masia mari: Moise dorerire mari iiquerecũ, iri mera “Õarã àhřima,” Goãmũ arĩ ìabeami marire. Jesucristore mari umupeocũ ìagũ marire “Õarã àhřima,” arĩ ìhami Ìgũ.

²⁹ Goãmũ judio masa opũ dihta árĩbeami. Judio masa árĩbirã opũ sã àhřimi. ³⁰ Eropa árĩgũ Goãmũ yjugũ ta árĩgũ, árĩpehrerã wecague opũ àhřimi. Eropa árĩgũ judio masa Jesure erã umupeocũ, “Erã dipuwaja moorã àhřima,” arĩ ìagũcumi. Eropigũ judio masa árĩbirã sãre Jesure erã umupeocũ, erã sãre “Dipuwaja moorã àhřima,” arĩ ìagũcumi Goãmũ. ³¹ ¿Eropirã Jesucristore umupeoturarã Goãmũ Moiserẽ Ìgũ dorerire cóãrã iibocuri mari? Irire cóãbea mari. Jesure umupeorã tamera Goãmũ dorerire diaye ta iirã iia mari.

4

Abrahã Goãmũre Ìgũ umupeorare were gojañumi Pablo

¹ Mari ñecũ árĩmũhtadigũ Abrahã Goãmũre “Diaye iigũ àhřimi,” arĩ umupeomũriñumi Ìgũ sã. Ìgũ eropa umupeori mera ðañumi Goãmũ mera. ² Abrahã ðaro Ìgũ iiquerecũ “Õagũ àhřimi,” arĩ ìanibirimũriñumi Goãmũ Ìgũre. Ìgũ Goãmũre umupeocũ tamerare “Õagũ àhřimi,” arĩ ìamũriñumi Ìgũre. Eropigũ Ìgũ ejatuharo ðarire iiquerẽgũ ta ñegũ árĩnigũ “Yũ tamera ðagũ àhřaa,” arĩmasibiriñumi Abrahã Goãmũ Ìgũ ìacũ. ³ Goãmũ yare gojarapũ ðpa àhřaa: “Abrahã Goãmũ Ìgũre arĩrãre

ōaro ĩġu peecũ, ĩġure ĩġu umupeocũ ĩha Goãmũ ĩġure ‘Ōagũ ñeri iira dipuwaja moogũ āhrimi ĩġu,’ arĩ ĩañumi ĩġure,” arĩ gojara āhraa. ⁴ Ōpa āhraa: Mari masare yuju diaye wajayebeamã. Mari ōaro mohmera waja marire wajayema. Goãmũpũ eropa iibeami. ⁵ Mari gamero ōarire iiro mariro mari Jesucristore umupeocũ ĩha marire yuju diaye ĩġu ōarire ocãmi. Eropigũ marire “Ōarã āhrima,” arĩ ĩhami marire Jesucristore umupeorãre. Ñerire iinirãre erã ñeri iira dipuwaja maricũ iigũ āhrimi. Eropirã masa Jesucristore umupeocũ ĩagũ “Dipuwaja moorã āhrima,” arĩ ĩhami Goãmũ erãre. ⁶ Masa erã gamero mera ōaro iirare Goãmũ ĩabeami. Erã ĩġure umupeocũ tamerare ĩhami. ĩġure umupeorãre “Ōarã āhrima,” arĩ ĩhami. ĩġu eropa arĩ ĩadigũpũ ĩġu mucubiririre ōpa arĩ gojañumi Davi mũrũ iribojegue majagũ:

⁷ Erã ñerire ĩġu cãdijinirã tauro mucubirima.

⁸ “Ōarã āhrima. Erã ñero iirare guñasome yũhũ,” arĩmi Goãmũ erãre. Eropirã bũrigã mucubirima, arĩ gojañumi Davi.

⁹ Judio masare merogã gasirogãre wiri aĩsũnirã dihtare erã ñero iirare cãdijibeami Goãmũ. Judio masa árĩbirã sãre erã ñero iirare cãdijimi ĩġu. Dipaturi Abrahãre guñaque mũa. ĩġu Goãmũre umupeocũ ĩagũ ĩġu ñero iirare cãdiji, “Ōagũ āhrimi,” arĩñumi Goãmũ. ¹⁰ ¿Dohpãrĩcũ eropa arĩyuri Goãmũ Abrahãre mũa pepicũ? ĩġu merogã gasirogãre ĩġu wiri aĩboro coregue ta ĩġure “Ōagũ āhrimi,” arĩ ĩañumi Goãmũ. Eropigũ gasirogãre wiri aĩġũ ĩġu ñerire cóãtuhadigũgue wiri aĩñumi. ¹¹ Eropigũ gasiro merogã wiri aĩboro coregue Goãmũre umupeonũgatuhãñumi Abrahã. ĩġu eropa umupeocũ “Ōagũ āhrimi,” arĩ ĩañumi Goãmũ ĩġure. Eropa ĩġu umupeorire, ĩġu yagũ ĩġu árĩrĩre ĩhmudoregũ Goãmũ ĩġu dupũre merogã gasirore wiri aĩdoreñumi. Eropigũ Abrahã ĩġu gasirogã wiri aĩboro core Goãmũpũ “Ōagũ āhrimi,” arĩ ĩatuhãñumi ĩġure. Eropigũ Abrahã Goãmũre “Diaye ta iigũ āhrimi,” ĩġu arĩ umupeodiro dopa ta árĩpehrerã Goãmũre eropa arĩ umupeorãre “Ōarã āhrima,” arĩ ĩhami Goãmũ. Eropigũ judio masa árĩbirãre gasirogã wiri aĩsũya marirã sãre “Ōarã āhrima,” arĩ ĩhami Goãmũ. Eropirã erã Abrahã pãramerã iro dopa ta dujama. ¹² Erã iro dopa ta judio masa sã gasirogã wiri aĩsũnirã sã, Goãmũre erã umupeorã árĩrã Abrahã pãramerã diaye ta āhrima. ĩġu gasirogã wiri aĩboro coregue, Goãmũre umupeo ĩġu mera ōañumi. Eropirã ĩġu umupeodiro dopa Goãmũre umupeorã ōaro āhrima Goãmũ mera.

Goãmũ Abrahãre ĩġu werepira diaye ta árĩcũ masĩnume Abrahã, arĩ gojañumi Pablo

¹³ Iribojegue ōpa arĩñumi Goãmũ Abrahãre: “I yebare mũre, mũ pãramerã árĩturiarã sãre ogũca,” arĩ werepiñumi Goãmũ Abrahãre. Moise dorerire Abrahã ōaro iira waja eropa arĩbiriñumi Goãmũ ĩġure. Abrahãpũ Goãmũre “Diaye ta iigũ āhrimi,” arĩ umupeora pũhrũ eropa arĩ werepiñumi. ĩġu eropa arĩ umupeocũ ĩagũ Goãmũ ĩġure “Ōagũ āhrimi,” arĩ ĩañumi. ¹⁴ Goãmũ oburire Moise dorerire iirã dihta aĩbeama. Erã dihta aĩcũ mari Goãmũre umupeori ñehe árĩburi árĩbiriboya maripũre. Eropiro Goãmũ ĩġure umupeorãre “Mũare ogũra,” ĩġu arĩ werepira duhpĩburi árĩbiriboya. ¹⁵ Goãmũ Moiserẽ ĩġu apira dorerire iirã bocatũubeaa mari. ĩġu dorerire mari pee tarinũgara waja, dipuwaja moasũmorã āhraa mari. Iri doreri maricũ tamera ĩġu dorerire tarinũgaro mariboya.

¹⁶ Eropirã Goãmure umupeorã dihta ïgu oburire aĩrãcoma. Abrahã Goãmure “Diaye ta iigu ãhrimi,” arĩ umupeomuriñumi. Eropirã árĩpehrerã Abrahã Goãmure umupeodiro dopa ta umupeorã ïgu pãramerã iro dopa dujama. Eropigu “Ire mure mu pãramerã sãre oguca,” Goãmũ Abrahãre arĩgu árĩpehrerãre ïgure umupeorãre arĩgu iĩñumi. Eropirã Moise dorerire iirã dihta Goãmũ ïgu oburire aĩsome. Árĩpehrerã Abrahã iidiro dopa Goãmure umupeorã erã ïgu oburire waja mariro aĩrãcoma. ¹⁷ Irire Abrahãre ïgu arĩdiro dopa ta arĩ gojañuma iribojegure: “‘Baja yebari majarã ñecũ árĩbu apibũ mure,’ arĩ, apipũ Goãmũ Abrahãre,” arĩ gojañuma iribojegue ta. Eropigu ïgu Goãmure “Diaye ta iigu ãhrimi,” arĩ umupeomuriñumi. ïgu eropa umupeocũ Goãmure umupeorã ñecũ iĩñumi Goãmũ ïgure. Goãmũpũ sĩrinirãre masugu, árĩpehrerire ñhacũnugudigu ãhrimi.

¹⁸ “Baja macari majarã mu pãramerã arĩturiarã arĩrãcoma,” arĩmuriñumi Goãmũ Abrahãre. Goãmũ ïgu eroparĩcũ Abrahãpũ porã marigu árĩqueregũ, “Diaye ta ãhraa,” arĩ pepimuriñumi. ¹⁹ Eropigu cien bojori opagu árĩqueregũ, ïgu marapo sã bũro ne porã marigo árĩquerecũ, “Porãcũsome gũa,” arĩ ne pepibiriñumi Abrahã. Eropigu Goãmũ ïgure arĩ werepira “Diaye ta ãhraa,” arĩ pepiñumi Abrahã. ²⁰ “Goãmũ ïgu arĩdiro dopa ta ne iisome,” arĩ ne pepibiriñumi Abrahã. Eropigu ïgu Goãmũ ïgure werepirare ðaro peeñumi. ïgu eropa arĩrare peenijagu, “Goãmũ turagu ãhrimi,” arĩ umupeogu iĩñumi. Eropigu Goãmure “Diaye ta iigu ãhrimi,” arĩ umupeonemoñumi ïgu. ²¹ “Goãmũ ïgu arĩdiro dopa ta ðaro iigucumi,” arĩ pepi ðaro masiñumi Abrahã. ²² ïgu eropa masicũ, Goãmure ïgu umupeocũ ñha Goãmũpũ “Dipuwaja moogu ãhrimi,” arĩ ñañumi Abrahãre. Eropa ta arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue.

²³ Abrahã Goãmure ïgu umupeora pũhrũ Goãmũ ðaro ñañumi ïgure, arĩ gojañuma. Eropa gojarã “Mũa sãre Goãmure umupeorãre ðaro ñagucumi,” arĩ mari sãre gojauñuma. ²⁴ Irire mari masiburire gojañuma. Eropigu Goãmure “Diaye ta iigu ãhrimi,” mari arĩ umupeocũ “Dipuwaja moorã ãhrima,” arĩ ñagucumi Goãmũ mari sãre. ïgu tamera mari Opũ Jesu ïgu sĩricũ masudigu ãhrimi. ²⁵ Jesupũ mari ñeri iira dipuwaja sĩridigu arĩmi. ïgu sĩrira pũhrũ masa mũriadigu arĩmi ïgu Goãmũ marire “Dipuwaja moorã, ðarã ãhrima,” arĩ ïgu marire ñaburire.

5

“Dipuwaja moorã ãhrima,” Goãmũ ïgu arĩ ñacũ ðpa waroca marire, arĩ gojañumi Pablo

¹ Jesucristore mari umupeoturacũ ñagu “Dipuwaja moorã, ðarã ãhrima,” arĩ ñhami Goãmũ marire. ïgu eropa arĩ ñacũ Goãmũ mera mari ðaro arĩcũ iimi marire mari Opũ Jesucristo. ² Eropirã mari ïgure umupeocũ ñagu Goãmũ marire mahigu, marire aĩmi ïgu mera mari ðaro árĩboro dopa. Goãmũ tamera ðatariagu ãhrimi. Eropigu ïgu iro dopa ta ðarã arĩcũ iigucumi ïgu marire. ïgu eropiiburire ðaro masia mari. Eropirã mucubiria. ³ Eropirã ñero tariquererã mucubiria mari. Ñero tarirã irire yujuro bojemasia mari. Eropa yujuro bojerã ñero tariquererã ðaro Goãmure guñaturarã wahaa mari. Eropirã Goãmũ yare duhubeaa mari. ⁴ Mari eropa arĩcũ ñagu, “ðaro iibũ mũa,” arĩgucumi Goãmũ marire. ïgu marire eroparĩcũ, marire ïgu tauborore ðaro masia mari. Eropirã ñero tarirã sã mucubirimasia mari. ⁵ Eropigu Goãmũ marire Espĩritu Santore

obeomi mari mera árĩdoregũ. Eropigũ Espíritu Santopũ mari mera árĩgũ Goãmũ marire eropa mahiniguicãrire masicũ iimi. Eropirã “Goãmũ ðaro taugũcumi marire,” arĩ “Ígũ mera árĩniguicãrãca,” arĩ masia mari.

⁶ Eropigũ ero core mari ñeri iirare mari basi mari cóãmasibiricũ ãagũ, ãgũ queodiro sihajacũ mari ñerã árĩra dipuwaja Cristo sĩripũ. ⁷ Mari masa gajigũ ya árĩburire sĩribasadiabeaa. Õagũ árĩgũre yujugũ sĩribasabocumi gajisubu arĩgũ. ⁸ Maripũ ñerã mari árĩquerecũ Jesucristo sĩribasadi árĩmi mari ya árĩburire. Ígũ eropiicũ Goãmũ turaro marire ãgũ mahirare masia mari. ⁹ Mari ya árĩburire ãgũ sĩricũ, ãgũ di cóãcũ, Goãmũpũ marire “Dipuwaja moorã áhřima,” arĩ ãhami. Ígũ eropa arĩ ãara pũhrũ dohpaguepũre marire peamegue wabonirãre taumi Jesucristo. Eropigũ ãgũ yarã marire ãgũ iira pũhrũ marire dipuwaja moasome Goãmũ. ¹⁰ Eropirã Goãmũre gamebirã mari árĩquerecũ ta ãgũ magũ sĩrigũ mari ñeri iira dipuwaja wajayebasadigũ árĩmi. Eropa wajayebasagũ ãgũ Pagũre Goãmũre guabiricũ iimi ãgũ mari mera. Eropirã ãgũ yarã wahaa mari. Dohpague tamerare tauro ðaro iigũcumi marire. Ígũ yarã mari árĩcũ, Jesu ãgũ masa mũriara mera marire peamegue wabonirãre ðaro taugũcumi ãgũ. ¹¹ Pũhrũgue mari tariborore mucubiria mari. Goãmũpũre guãa mucubiria. Mari Opũ Jesucristo mari ñeri dipuwaja ãgũ sĩřira pũhrũ Goãmũ yarã áhřaa mari. Eropirã mucubiria.

Adánre Cristo sãre wereñumi Pablo Roma majarãre

¹² Jesucristo taunirã árĩrã ðpa masia mari: Adán ãgũ ñerire iinũgarasubugue i yebare ñeri árĩnũgayoro. Ñeri árĩnũgacũ masa sĩřinũgañuma. Mari árĩpehrerã ñerire ãaa. Eropirã árĩpehrerã mari ñerã árĩri waja sĩřirãca. ¹³ Goãmũ ãgũ dorerire Moisere apiboro core diaye ta i yeba majarã ñerire iimũriñuma. Eropa ñerire iiquerecũ iri doreri maricũ ãgũ doreri tarinũgari waja dipuwaja moamasibiriñumi dohpa. ¹⁴ Ígũ eropa dipuwaja moamasibiriquerecũ ta Adánpũ ãgũ pũhrũ árĩrã iri doreri mariquerecũ ta sĩřimũriñuma. Moise ãgũ árĩboro core iri doreri mariquerecũ ta masa sĩřimũriñuma. Gajirã ñerire iirã Adán ãgũ ñero iimũřidiro dopa gohra iibirimũriñuma. Eropiibiriquererã erã sã sĩřimũriñuma. Eropigũ Adán ñerire iinũgadigũ árĩñumi i yebare. Yoara pũhrũgue i yeba arigũ Jesucristopũ ðarire iinũgadigũ árĩmi.

¹⁵ Adán ãgũ iira Jesucristo iira dopa árĩbeaa. Adán yujugũ ta ãgũ ñeri iira dipuwaja bajarã masa sĩřinũgañuma. Goãmũpũ marire mahigũ Jesucristore obeodigũ árĩmi. Eropigũ Jesucristopũ ãgũ yujugũ ta mari ya árĩburire sĩribasagũ mari bajarã ãgũ yarã Goãmũ mera mũmũri nũcũ árĩniguiborore iidi árĩmi. ¹⁶ Eropigũ Goãmũ masare ãgũ mojomoro ãadiro Adán ãgũ Goãmũre tarinũgadiro dopa árĩbeaa. Adánpũ ãgũ yujugũ ta ñerire ãgũ iira dipuwaja árĩpehrerã masa dipuwaja opama. Erã eropa dipuwaja opaquerecũ, masa wũaro erã ñerire iiquerecũ dohpague masare mojomoro ãagũ Goãmũ erã ñerire cohãmi. Eropa cóãgũ “Dipuwaja moorã, ðarã áhřima,” arĩ ãhami ãgũ Jesucristo sĩřira mera. ¹⁷ Adán yujugũ ta ãgũ dipuwaja mera ta árĩpehrerã masa sĩřimorã dihta wañuma. Goãmũ ãgũ iirañepũ ðataria. Dohpague masare mojomoro ãagũ Jesucristo ãgũ yujugũ sĩřira mera iri ñeri dipuwaja cóãgũ marire “Õarã áhřima,” arĩ ãhami. Eropirã árĩpehrerã ãgũ eropa arĩ ãanirã ãgũ mera ðaro árĩniguicãrãcoma.

¹⁸ Yujugũ Adán ãgũ ñerire iinũgacũ árĩpehrerã ñerire iinũgañuma. Erã eropiicũ ãagũ Goãmũ erãre “Dipuwajacũrã áhřima,” arĩ ãañumi.

Gajigu Jesupu ĩgu oarire ĩgu iicũ masa erã ñeri iira dipuwaja s̃ribasacũ, ar̃ipehrerã mari ñeri dipuwaja cóadigu ar̃imi Goãmũ. Mari ñerire ĩgu cóanirã ar̃icũ “Oarã ahrima,” ar̃i ĩagucumi Goãmũ marire. Eropirã ar̃ipehrerinuri ĩgu mera ar̃iniguicãrãca mari. ¹⁹ Yujugu Adán Goãmũre tarinũga nũgañumi. ĩgu eropiicũ bajarã masa ñerire iiricũrã wañuma. Jesucristopũ Goãmũ ĩgu dorediro dopa iipũ. ĩgu eropiicũ bajarã masa ĩgu ñerire cóanirã warãcoma. Erã eropa wacũ “Oarã ahrima,” ar̃i ĩagucumi Goãmũ erãre. ²⁰ Goãmũ ĩgu dorerire Moiserere apiñumi ar̃ipehrerã masa erã ñero iirare erã masiburire. Mari masa bũrigã ñerire mari iiquerecũ Goãmũpũ marire bũrigã mahimi. Eropa mahigu Jesucristo s̃rira mera mari ñerire cóadigu ar̃imi. ²¹ Ero core mari ar̃ipehrerã mari ñeri iira dipuwaja s̃rimorã ar̃imũribũ. Goãmũ marire turaro mahigu mari Opũ Jesucristore ĩgu obeocũ ĩgu marire ñeri dipuwaja marirã wacũ iimi dohpaguere. Eropirã erã “Dipuwaja moorã ahrima,” Goãmũ ĩgu marire ar̃i ĩacũ mari ar̃ipehrerinuri ĩgu mera eropa ar̃iniguicãrãca.

6

Cristo yarã ñerire iiniguibeama, ar̃i gojañumi Pablo

¹ ¿Goãmũ eropa marire mahicũ ĩarã dohpa iirãcuri mari mũa pepicũ? ¿Goãmũre marire mahicũ iinemodiarã ñerire iinemorãcuri mari?

² Ar̃ibeaa. Ñerire iibiricãrã mari. Jesucristo marire s̃ribasadi ar̃imi mari ñerire cóagũ. Eropirã Cristo yarã ar̃irã marire ñerire iibiricãro gahmea.

³ Eropa ta Jesucristo yarã mari ar̃irire masa erã ĩha masiborore deco mera waĩyesũbũ. Jesu mari ñeri iira dipuwaja s̃ridigu ar̃imi. Eropirã ĩgu yarã ar̃irã, waĩyesũnirã ar̃irã mari ñeri iirare duhucãbũ. ⁴ Mari waĩyeri oĩa ĩhmua: Jesucristo s̃rira mera mari ñerã ar̃idiro pehrea. Eropa wacũ mari Pagũ ĩgu turari mera Jesucristo s̃ridire masudiro dopa iri turari mera marire oaripũre gohrotomi. Eropirã oarire iirã wahaa.

⁵ Eropirã Cristo yarã ar̃irã Cristo s̃rira mera mari ñerã ar̃idiro pehrea. Eropirã mari ñeri iirare duhua mari. Eropirã Cristo yarã ar̃irã ĩgu masa mũriara mera oaripũre gohrotorã ahraa mari. Iri diaye ta ahraa.

⁶ Jesucristo crusague s̃rigũ mari ñerã ar̃irare pehrecũ iidi ar̃imi. Mari ñeri uaribejarire duhumasicũ iidi ar̃imi dipaturi mari ñerire iibiriboro dopa.

⁷ Mari ñeri uaribejarare cóanirã ar̃irã ñerire iiniguirã ar̃isome pare mari. Irire mari masia. ⁸ Eropirã mari gohrotonirã ar̃irã mari Jesucristo mera oarire iinũgarã ar̃irãca. “Iri diaye ta ahraa,” ar̃i pepia mari.

⁹ Ire mari masia: Cristo ĩgu s̃ri, masa mũriara pũhrũ dipaturi s̃risome. ĩgu s̃ribodirore tarituhadigu ar̃imi. ¹⁰ Eropigũ Cristo yujusubu s̃rigũ, masa ñerire cóagũ s̃rimi. ĩgu masa mũriadigu dohpaguere Goãmũ gamerire iigu ahrimi.

¹¹ “ĩgu iidiro dopa ta yũ sã ahraa,” ar̃i pepique mũa: “Jesucristo mari ñerire cóadiro dopa ta mari sã mari ñerire cohãa. Ñerire iibirã Jesu yarã ar̃irã Goãmũ gamerire iimorã ar̃irã tĩaa mari,” ar̃i pepique mũa sã.

¹² Eropirã ñeri iiniguirã ar̃ibiricãque. Eropirã ñerire uaribejabiricãque.

¹³ Ñerire iirã ar̃ibiricãque. Mũa peamegue wabonirãre Jesucristo ĩgu taunirã ahraa. ĩgu eropa iinirã ar̃irã oĩa ar̃ique Goãmũre: “Mũhũ, yũ Opũ ahraa. Eropigũ yũhũ mũ gamero dopa iigu, mũ dorerire iiniguicãgũca umuri nũcũ pare,” ar̃ique Goãmũre. Eropirã oarire iirã Goãmũ ĩgu gameri dihtare iirã ar̃ique mũa.

¹⁴ Dohpaguere Goãmũ mera oaro ar̃iborore Moise doreri mũare dorebeaa. Jesucristo mũa ya ar̃iburire s̃ribasara

mera Goãmũ mera ðarã áhraa. Eropiro mũa ñeripũ mũaare dorebeaa pare. Eropirã ñerire iiniguisome pare mũa.

Mũa ñerire iinigucũ iri ñeri mũa opũ iro dopa áhraa, arĩ gojañumi Pablo

¹⁵ ¿Yũ eroparĩcũ dohpa arĩ pepiri mũa? ¿Jesucristo yarã árĩrã, Moise dorerire umupeobirimorã árĩrã, ñerire iiniguibocuri mari? Ñerire iiniguibircãrã. ¹⁶ Mũaare doregũ mũa opũ áhrimi. Eropirã ïgũ pohro majarã áhraa mũa. Eropa ta ñerire iiniguirã mũa árĩcũ iri ñeri mũa opũ iro dopa áhraa. Eropirã ñerire duhumasiya mara mũaare. Eropirã peamegue wamorã áhraa mũa eropa iirã. Goãmũre ðaro yũhrirã árĩrã tamera ïgũ pohro majarã áhraa. Eropirã ïgũ yarã ðarire iirã áhraa mũa. Irire masia. ¹⁷ Iribojegue ñerire iiniguirã mũa árĩcũ, iri ñeri mũaare doremariyoro. Dohpaguepũre ðari buherire peerã, Jesure umupeorã, Goãmũ dorerire ðaro iirã wahabũ mũa. Eropa árĩrã Goãmũre “Óhaa,” arĩro gahmea. ¹⁸ Eropa warã dohpaguere ñerire doresũrã árĩbeaa mũa. Eropirã Goãmũ doresũrã árĩrã ðarire iiaa. ¹⁹ Irire mũaare ðpa arĩ gojaa mũa ðaro peeboro dopa. Iribojegue ñerire iipehorã, ñerire iinigucãrã mũa árĩdiro dopa ta dohpaguepũre ðarire iinigucãrã árĩque mũa. Eropirã Goãmũ gameri dihtare iirãca mũa.

²⁰ Iribojegure ñeri dihtare iirã árĩrã, ðaripũre iibirimariyoro mũa. ²¹ Irisubure ñerire iira waja ðarire bocabiriyoro mũa. Iri mũa ñeri iirare guñarã dohpaguere gũhyasĩrica mũa. Iri ñerire mũa iira dipuwaja peamegue wabonirã árĩribũ. ²² Dohpaguepũre Jesucristo mũaare ñeri doresũnirãre wiucãmi pare. Eropirã Goãmũ dorerire iirã wahabũ mũa. Eropirã Goãmũ gameri dihtare iirã árĩrãca. Eropirã árĩpehrerinũri Goãmũ mera árĩrãca. ²³ Ñerire mari iira dipuwaja peamegue wabonirã áhraa mari masa árĩpehrerã. Mari eropa árĩquerecũ Goãmũpũ mari Opũ Jesucristore mari umupeocũ ïagũ, árĩpehrerinũri ïgũ mera árĩcũ iigũcumĩ. Waja mariro marire eropa iigũcumĩ.

7

Moise dorerire were gojanemoñumi Pablo

¹ Yũ acawererã, Goãmũ Moisere ïgũ dorerare ðaro masia mũa. Masure iri doreri ïgũ ojocaribusu dorea. ïgũ sĩrira pũhrũ ïgũre dorebeaa iri. Iri sãre masia mũa. ² Ópa áhraa: Nomeore igo marapũ mera dihta árĩdorea Moise ïgũ doreripũ. Iri eropa dorequerecũ ta igo marapũ sĩrira pũhrũ igopũ gajigũ mera marapũcumasimo. Eropa ta arĩ werea iri doreri. ³ Eropigo igo marapũ árĩquerecũ ta gajigure marapũcũgo, ñero iigo iimo igoa. Igo marapũ ïgũ sĩrira pũhrũgue ta gajigure marapũcũgo, Moise dorerire tarinũgabeamo igo. Eropigo ñero iigo iibeamo igo.

⁴ Eropa ta mũa sã yũ acawererã, Jesucristo sĩrira mera Jesu yarã warã, iri doreri iiri mera Goãmũ yarã wabeaa mũa. Eropirã sĩrinirã mũrare iri doreri mera dorebiro dopa ta mũa sãre iri doreri dorebeaa. Mũa Cristo ya curu majarã áhraa. Eropirã dohpaguere ïgũ yarã áhraa mũa. ïgũpũ ïgũ sĩrira pũhrũ masa mũriadigũ árĩmi Goãmũ gamerire mari ilboro dopa. ⁵ Jesucristo yarã árĩbirirasubuguere ñerire mari Ʃaribejarire iimũribũ. Eropirã Moise dorerire mari masira pũhrũ iri dorerire tarinũgadiaribũ. Eropa tarinũgã ñerire iirã, mari peamegue wamorã ta árĩmũriribũ. ⁶ Dohpaguere Cristo yarã árĩrã iri doreri docague árĩbeaa pare mari. Goãmũ ïgũ mera ðaro mari árĩborore iri dorerire

iidorebeami pare. Espíritu Santo mari mera árĩgu marire ðarire gohrotocũ iimi. Eropirã Goãmũ gamerire iirã mari iribojegue maja doreri gojara mera árĩmasibeaa pare.

Mari ñeri iidiarire were gojañumi Pablo

⁷ ¿Eropirã Goãmũ Moisere ĩgu dorerare dohpa arĩ pepibocuri mari? ¿Iri doreri ñeri árĩcuri mũa pepicũ? Árĩbirica. Iri ĩgu doreri ta ñerire yũre masicũ iibũ. Eropirã ĩgu doreri maricũ ñerire mari iirare masibiriboya mari. ĩgu doreri ðpa arãa: “Gajirã yaguere turaro ùaribejabiricãque,” arãa Moise doreri. Iri eroparĩbiricũ, gajirã yare ùaribejariñe iri ñeri árĩcũ masibiriboya mari. ⁸ Eropigũ iri dorerire yũ masira pũhrũ gajirã yare bũrigã ùaribejamũribũ. Iri dorerire masibirinigũ gajirã yare bũrigã yũ ùaribejara iri ñeri árĩcũ masibiriboya yũhũ. ⁹ ĩgu dorerire yũ masiboro core eropa pepicãnibũ dohpa. Dipuwajacũborore guñabiriribũ. Eropigũ ĩgu dorerire yũ masira pũhrũ yũ ùaribejari ñeri árĩcũ masibũ yũhũ. Eropigũ yũ dipuwajacũborore masibũ. ¹⁰ Iri doreri mera mari Goãmũ mera ðaro árĩbonirã árĩquerecũ mari iri doreri mera dipuwajacũrã dederebonirã árĩribũ. ¹¹ ĩgu Goãmũ Moisere dorerare masira pũhrũ tarinũgadiaribũ. Ñerire ùaribejagu árĩcũ iri ñeri yũre goroweobũ. Ñerire iirã iri dorerire tarinũgara waja dipuwajacũmorã árĩribũ mari. Eropirã iri doreri tarinũgari mera peamegue dederebonirã árĩribũ.

¹² Eropiro Moise doreri Goãmũ ya ðari ãhraa. Eropiro queoro árĩro iiaa. ¹³ ¿Eropa árĩquerero iri ðari doreripũ peamegue marire wacũ iiri mũa pepicũ? Wadorebeaa. Mari ñeri iiri dipuwaja marire peamegue ñero wacũ iiaa. ĩgu dorerire mari masira pũhrũ iri dorerire tarinũgarã, “Ñerire iiaa mari,” arĩ masia. Eropirã mari ñerã árĩrere masirã mari peamegue waboro sãre masia mari. Eropirã ĩgu dorerire masirã, mari tarinũgara iri ñeri árĩcũ masia mari.

¹⁴ Moise doreri Goãmũ ĩgu apira iri árĩcũ masia mari. Irere masiquererã maripũ ñeri ùaribeja iirã i ðaripũre iibeaa. Eropirã ñerire iiniguirã ãhraa. ¹⁵ Mari ðarire iidiaquererã iibeaa mari. Eropirã mari ñerire iidibiriquererã ta iiniguicãa. Eropirã mari iirire pee masibeaa mari. ¹⁶ Eropirã ñerire iidibiriquererã ñerire iiaa mari. Iri ñerire iidibirã Moise ĩgu dorerire “Õari doreri ãhraa,” arĩdiarã iiaa. ¹⁷ Eropirã “Yũ basi ñerire dipaturi iisome pare,” arĩquererã ta ñerire iiniguia. Mari pepirigue árĩripũ ñerire marire iicũ iiaa. ¹⁸ Õarire turaro iidiaquererã ta, ne bocatũbirica. Eropirã ðpa masia. Ñeripũ marire goroweomũraa. Mari pepirigue ñeri dihta ãhraa. Ne ðari mara. ¹⁹ Õari mari iidiaripũre ne iibeaa. Ñerire mari iidibiriripũre iiaa. ²⁰ Eropirã “Yũ basi ñerire dipaturi iisome pare,” arĩquererã ta ñerire iiaa daja. Mari pepirigue árĩripũ marire ñerire iicũ iiaa.

²¹ Eropiro ðpa wahaa marire. Õarire mari iidiaquerecũ ta mari ùaribejari mari pepiri ñeri ãhraa. Eropirã ðaripũre iibeaa mari. ²² Goãmũ dorerire mari turaro yũhridiarica. ²³ Eropirã mari ire masia: Goãmũ dorerire gamequererã mari ñeri pepiri mari ùaribejari ãhraa marire. Mari ñeri pepiri tarinũgaa mari ðari iidiaripũre. Eropirã mari ñerire duhumasibeaa.

²⁴ Eropa ñerire duhumasibirã ñero dujaa mari. ¿Mari ñeri ùaribejarire duhuboro dopa, mari ñeri pepiri marire dorebiriboro dopa noa marire taugũcuri? ²⁵ Jesucristore mari guñaturacũ ĩgũpũ mari ñerire iibiriboro dopa taugũcumĩ. ĩgu mari Opũ mari ñeri ùaribejarire tautuhajadi

árīmi. Īḡu eropiicũ Goãmure “Ōhaa,” arãa mari. Eropirã dohpaguere mari Goãmũ dorerire yũhridiarã ãhraa. Eropa yũhridiaquererã ta mari pepirigue ñero pepiri ãhraa dohpa. Mari eropa árĩrãre Jesucristo marire taumi.

8

Espíritu Santore oparã erã árĩrcũre were gojañumi Pablo

¹ Dohpaguere Jesucristo yarãre erã dipuwajacũboro mara. Erã ñerire erã ƚaribejarire iiniguibeama. Eropirã Espĩritu Santo ĩḡu dorero dopa ta iiniguicãma erã. ² Eropigũ Jesucristo yarã mari árĩcũ Espĩritu Santo ñero iirire duhucũ iimi marire. Eropigũ Espĩritu Santo árĩpehrerinũri Goãmũ mera árĩcũ iimi marire. Ñerire marire duhucũ iigũ, marire peamegue wabonirãre taumi. ³ Moise dorerire mari gamero iirã ne bocatĩusome. Eropirã iri doreri mera mari Goãmũ mera õaro árĩmasibiribũ. Mari eropa árĩrã árĩquerecũ ta õpa Goãmũ marire õarã árĩcũ iidigũ árĩmi. Irire mari ñeri dipuwajare wajayebasabure ĩḡu magure obeodigũ árĩmi. ĩḡu magũ mari iro dopa ta dũpũcũdigũ árĩmi. Eropigũ wajayebasagũ mari pepirigue ñeri árĩrĩre cóãdigũ árĩmi. ⁴ Marire eropa ta iidigũ árĩmi Goãmũ ĩḡu dorerire õarire ĩḡu turari mera mari iiboro dopa. ĩḡu dorerire iirã árĩrã mari ƚaribejarire iibea mari. Eropirã Espĩritu Santo ĩḡu itamuri mera ĩḡu dorero dopa ta iiaa mari.

⁵ Erã gamero ñerire iidiarã, ñeri dihtare ƚaribejama. Espĩritu Santo ĩḡu dorero dopa ta iiniguirãpũ õari dihtare iidiana erã. ⁶ Erã gamero ñeri dihtare iidiarã, iri dihtare ƚaribejarã peamegue warãcoma. Espĩritu Santo ĩḡu gamerire turaro iidiarãpũ árĩpehrerinũri Goãmũ mera árĩrãcoma. Eropirã erã õaro árĩcãrãcoma. ⁷ Erã gamero iirã Goãmure gamesũribirã ãhrima. Erã Goãmũ dorerire ne yũhribeama. ĩḡu dorerire ne yũhrimasisome erã. ⁸ Eropirã erã gamero iirã Goãmure ĩhasuacũ iimasibeama.

⁹ Mũapũ mũa gamero iibea. Espĩritu Santo mũa mera árĩcũ ĩḡu gamerire iiaa. Eropirã Espĩritu Santore moorãpũ Cristo yarã árĩbeama. ¹⁰ I ƚmũre masa ñerire iira dipuwaja mari árĩpehrerã sĩrimorã dihta ãhraa. Mũa sĩrimorã árĩquererã ta Cristo yarã mũa árĩrã ĩḡu mera eropa árĩniguirãca mũa. Goãmũ mũare “Ōarã ãhrima,” ĩḡu arĩ ĩacũ ĩḡu mera eropa árĩniguirãca mũa. ¹¹ Goãmũ Jesure masudigũ árĩmi. Eropa masudigũ árĩḡu, Espĩritu Santo mũa mera ĩḡu árĩniguicũ mũa sĩrira pũhrũ Goãmũ mũa sãre masugũcumĩ. Eropa masugũ õaro árĩcũ iigũcumĩ mũare. Jesure ĩḡu masudiro dopa ta eropa masugũcumĩ mũare.

¹² Yũ acawererã, “Īḡu eropa ta iigũcumĩ,” arĩrã mari gamero iibiricãrã. ¹³ Mari gamero ñerire iirã, peamegue wamorã árĩcãrã tiiaa mari. Espĩritu Santo ĩḡu itamuri mera mari ñeri iiricũre duhurã, árĩpehrerinũri Goãmũ mera árĩrãca.

¹⁴ Árĩpehrerã Espĩritu Santore yũhrirã Goãmũ porã ta ãhrima. ¹⁵ Espĩritu Santo mari mera ĩḡu árĩnũgacũ Goãmũ porã árĩnũgabũ mari. Eropigũ ĩḡu porã árĩcũ marire dipuwaja moasome. Peamegue wadoresome. Eropirã gũibeaa mari iribojeguere mari gũidiro dopa. ĩḡu porã árĩrã, Espĩritu Santo ĩḡu itamuri mera dohpaguere “Ahũ,” arãa mari Goãmure mari Pagure ¹⁶ Eropigũ Espĩritu Santo mari pepirigue õpa masicũ iimi: “Diaye ta Goãmũ porã ãhraa mari,” marire arĩ masicũ iimi ĩḡu. ¹⁷ Eropirã ĩḡu porã árĩrã, Goãmũ árĩpehrerire ĩḡu porãre “Ogũra,” ĩḡu

arĩrare maripu oparãca. Jesucristo mera irire oparãca mari. Cristo yare mari iira waja gajirã mera ñero tarinirã árĩrã, mari ïgu mera ùmarogue ðaro árĩcãrãca. Eropirã Goãmũ ïgu porãre “Ogũra,” ïgu arĩrare oparãca mari.

¹⁸ Dohpaguere i yebare ñero taria mari. Pũhrũguere ùmaroguere ðaro árĩcãrãca. Eropirã dohpaguere ñero tarirã wũaro bujawere pepibiricãque. Mari ñero tarirapũ pehrea waroca. Pũhrũ ðaro árĩcãrãca Goãmũ pohroque. Eropirã mucubirirãca mari. Iri mucubiriripu ne pehresome marire. ¹⁹ Eropirã Goãmũ porã Goãmũ pohroguere ðaro árĩrãcoma. Mari eropa wacũ, árĩpehreri Goãmũ ïgu ïhacũnugura sã mama dihta gohroto pehrea waroca. ²⁰ Dohpaguere ïgu ïhacũnugura árĩpehreri ñero taria. Iri gamero eropa wabiriyoro. Adãn ñeri iinũgara pũhrũ Goãmũ ïgu ïhacũnugurare ñero wacũ iinũmi. Eropigũ Goãmũ ïgu ïhacũnugurare eropa ta ñero árĩdoreniĩnumi dohpa. Pũhrũ ïgu ïhacũnugurare ðaripũre gohrotogũcumi daja ïgu. ²¹ Eropigũ Goãmũ ïgu ïhacũnugura boapehreaborare ðaripũre gohrotogũcumi. Goãmũ porãre ðarã erã gohroto dopa ta, i ùmũ maja ïgu ïhacũnugura sãre árĩpehrerire ðari dihta gohrotogũcumi. ²² Ire mari masia: Ñerire masa iinũgara pũhrũ árĩpehreri Goãmũ ïgu ïhacũnugura ñeri wayoro. Eropiro Goãmũ ðarire ïgu gohrotoborore corero iiaa. ²³ Maripu Espĩritu Santore oparã ãhraa. ïgu yarã mari wacũ Goãmũ Espĩritu Santore mata omi marire. ïgu ïhacũnugura iro dopa ta mari sã ñero taria. Eropirã ðaripũre gohrotoborore bũrigã gamerã cohrea. Eropirã ïgu porã mari ïgu pohro waboro sãre bũrigã gamerã cohrea mari. Mama dũpũre ïgu marire ïgu oboro sãre bũrigã gamerã cohrea. ²⁴ Mari eropa corerã árĩcũ, ïgu ta marire peamegue wabonirãre taugũcumi. ïgu pohroque árĩnirã árĩrã ïgu pohroque mari waborore corebiriboya mari. Marire ïgu tautuhara pũhrũ árĩcũ irire corenemobiriboya. ²⁵ Eropirã ïabiriquererã ta dohpa, Goãmũ marire ïgu tauborore corerã eropa corenigua ðaro yojaro mariro.

²⁶ Eropirã mari Goãmũre ðaro guñaturabirã ïgu gamerire ðaro masibirã árĩcũ ïha Espĩritu Santo marire itamumi. Eropirã Goãmũre queoro serẽmasibiriquererã Espĩritu Santopũ mari ya árĩburire Goãmũre serẽbasami. Marire mojomoro ïagu mari ya árĩburire Goãmũre serẽbasami. ²⁷ Goãmũ ïgu gamero dopa ta, mari Jesu yarã árĩborore serẽbasami ïgu Espĩritu Santo. ïgu eropa arĩ serẽbasacũ Goãmũ mari pepirire masipehogũ árĩgu Espĩritu Santo ïgu serẽrare masimi.

Cristo ya turari mera ñeri iirire tarinũgarãca mari, arĩ gojañumi Pablo

²⁸ Ire masia: Árĩpehrerã Jesure mahirã mari árĩcũ ïgu gamerire iimorãre beyepũ ïgu marire. Eropa beyegũ Goãmũ eropa ïhadibuniguicãmi marire. Eropigũ mari ñero taricũ ïagu Goãmũpũ marire ðaro wacũ iigũcumi. ²⁹ Goãmũ marire ïgu yarã árĩmorãre matague ta mari ne masa dehyoaboro coregue ta guñatuhapũ. Eropa guñagũ ïgu magũ ïgu ðagũ árĩro dopa ta marire ðarã arĩrare guñapũ. ïgu magũ iro dopa marire árĩdorepũ bajarã masa ïgu magũre mari tĩgũcũborore. Eropigũ árĩpehrero marire eropa wara mera marire ðarã gohrotocũ iimi. ³⁰ Matague ta ïgu yarã ïgu árĩdorenirã mari árĩcũ, ïgu porã mari árĩmorã sãre beyepũ marire. Eropigũ marire ïgu beyenirãre “Dipuwaja moorã, ðarã ãhrima,” arĩ ïhami. Marire ïgu eropa “Õarã ãhrima,” arĩ ïagu ïgu mera ùmaroguere ðaro árĩcũ iigũcumi.

³¹ Irire masirã õpa pepia mari: Goãmũ marire ïgũ mahinirãre, ne gajirã ïhaturirã bocatĩubeama. ³² Goãmũ mari ya dipuwaja sĩribure ïgũ magũre obeodigũ árĩmi. “Yũ magũre mahia. Eropigũ ïgũre obeobea,” arĩbiridi árĩmi. Eropigũ mari ya árĩburire ïgũ magũre obeodigũ árĩgũ Jesucristo mera árĩpehrerire õari dihtare ogũcumi ïgũ marire. ³³ Goãmũ beyenirã mari árĩcũ, ïgũ marire “Dipuwaja moorã, õarã ãhrima,” arĩ ïhami. Mari ïgũ eropa arĩnirã árĩcũ, gajirã marire “Ñerã ãhrima,” ne arĩ weresãmasibeama. ³⁴ Cristo mari ya dipuwajare sĩrira pũhrũ masa mũriadi árĩmi. Eropigũ Goãmũ diayepũ dohpaguere ïgũ ãhrimi dorebu. Eropigũ ïgũ mari ya árĩburire diaye ta mũmuri nũcũ serẽbasagũ iimi Goãmũre. Eropirã gajirãpũ ne marire “Erã ñeri iira dipuwaja moaque,” arĩmasibeama. ³⁵ Cristo marire ïgũ bũrigã mahicũ gajirãpũ “Erãre ne mahibiricãque,” arĩmasisome ïgũre. Eropigũ mari ñero tariquerecũ ta, mari gũiquerecũ ta, gajirã marire erã ñero iiquerecũ ta, mari oaboaquerecũ ta, suhri marirã mari árĩquerecũ ta, gũhyaro marire árĩquerecũ ta, marire erã wejẽquerecũ ta, Cristo marire eropa mahiniguicãgũcumi. ³⁶ Goãmũ yare erã gojarapũ marire eropa waburire werero õpa arĩ werea:

Goãmũ, mũ yarã gũa árĩri waja erã wejẽsũmorã ta arĩniguirã tiiaa gũa. Oveja erã wejẽmorã erã árĩro dopa ta, gũa sãre eropa ta wahaa, arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue.

³⁷ Eropirã mari ñero tariquererã ta, Cristo marire mahigũ ïgũ itamuri mera, turaro mera ñerire tarinũgarãca mari. ³⁸⁻³⁹ Goãmũ marire ïgũ mahirare ïhmudi árĩmi mari Opũ Jesucristo mari ya árĩburire sĩricũ. Eropigũ ïgũ marire bũrigã mahigũ ne duhusome. Mari sĩricũ sãre, mari ojocaricũ sãre mahi duhusome. Dohpaguere, pũhrũgue sãre, marire ïgũ ne mahi duhusome. Eropirã anyua, watẽa oparã mũmaro majarã, i yeba majarã oparã, ñerã deyobirã sã marire Goãmũre “Mũ yarãre mahibiricãque,” arĩrã, bocatĩusome. Eropiro ne yujugũ ne yujuñe ïgũ ïhacũnugura marire ïgũpũre mahi duhudoreri ne mara. Marire ïgũ ne mahi duhusome.

9

Judio masa Goãmũ ïgũ beyenirã ãhrima, arĩ gojañumi Pablo

¹⁻² Yũ acawererã Israe masare guñagũ bũrigã bũjawerea. Cristore gamebeama erã. Eropigũ ñero sĩporãcũ pepia yũhũ. Iri yũ eropa arĩri diaye ta ãhraa. Yũhũ Cristo yagũ ãhraa. Eropigũ mũare diaye arĩgũ iiaa. Espĩritu Santo yũ mera árĩcũ dohpaguere yũ acawererãre yũ arĩri iri diaye árĩcũ õaro masia yũhũ. ïgũ yũre irire õaro masicũ iimi. ³ Israe masa yũ acawererã, yaha curu majarã Jesucristore gamebirã peamegue warãcoma, arĩ guñaricũ. Eropigũ yũhũ erãre peamegue wamorãre taumasigũ õpa arĩboya Goãmũre. “Erã ya dipuwajare yũpũre peamegue wadoreque,” arĩboya. Eropigũ “Erã ya dipuwajare yũpũre cóãporo Cristo,” arĩboya. Yũ eropa arĩborãne wajaye masiya mara erã ya dipuwajare. ⁴ Erã yũ acawererã Goãmũ yare õarire mata opamũhtanirã árĩma. Israe mũrũ pãramerã arĩturiarã ãhrima. Eropigũ Goãmũ ïgũ porã erã árĩburire mata apĩñumi Goãmũ erãre. Eropigũ Goãmũ ïgũ gosesiriri mera erã watope árĩñumi. Eropiro árĩpehrerire ïgũ masare õaro iiburire weremũriñumi erãre. Eropigũ Moiserẽ ïgũ dorere mata apimũhtañumi Israe masare. Eropirã Goãmũre umupeoburi wihire iimũhtañuma erã. Eropigũ erãre ïgũ õaro itamuborore weremũriñumi Goãmũ. ⁵ Gũa ya cururi gohra doce

cururi āhraa. Eropirā gua ñecū sumará Abrahā sā m̄rague, erā p̄amerā árituriarāgue āhraa gua Israe masa. Eropigu Cristo masa dehyoanijagu gua acaweregu Israe masu gohra ár̄imi Cristo. Īgu Goām̄u ta āhrimi. Eropigu ĩgu ár̄ipehrerā weca opu āhrimi. Ár̄ipehrerinuri ĩgure ōaro umupearā mari. Eropa ta iirā.

⁶ Israe m̄ru ĩgu p̄amerā árituriarā ár̄iquererā ár̄ipehrerā Goām̄u yarā gohra ár̄ibeama. Eropirā ár̄ipehrerā Goām̄u ōaro oburire opamorā ár̄ibeama. Eropirā Israe masare “Ōaro iigura,” ar̄idigu ár̄iqueregu Goām̄u erāre ár̄ipehrerāre ōaro iibiricū ĩarā “Goām̄u ĩgu ar̄idiro dopa ta iibeami,” ar̄i pepibiricāro gahmea. ⁷ Ōpa āhraa: Gajirā Israe masa Abrahā p̄amerā árituriarā erā ár̄iquerecū ta, “Abrahā p̄amerā gohra yaharā gohra āhrima,” ar̄i ĩabeami Goām̄u erāre. Eropigu ōpa ar̄ĩnumi Goām̄u Abrahāre. “M̄u magu Isaa p̄amerā árituriarā erā tamera diaye ta m̄u p̄amerā árituriarā ár̄irācoma,” ar̄imuriñumi Goām̄u Abrahāre. ⁸ ĩgu eropa ar̄i werecū ire masirāca mari: Ár̄ipehrerā Abrahā p̄amerā erā masa dehyoara p̄hr̄u, mata Goām̄u porā wasome erā. Goām̄u ĩgu ar̄i werepirare ōaro peerā ĩgure umupear̄p̄u erā dihta ár̄irācoma Goām̄u porā. Eropirā erā ta āhrima Abrahā p̄amerā árituriarā gohra. ⁹ Ōpa ar̄ĩnumi Goām̄u Abrahāre: “Gaji bojori inosubu ta yu dujaricū m̄u marapo Sara majigugāre opagocumo m̄u magure,” ar̄ĩnumi Goām̄u Abrahāre. Eropa ta ar̄i werepiñumi ĩgure Abrahā magu Isaa masa dehyoaborore. Eropigu ĩgu magu Isaa masa dehyoañumi. ¹⁰ P̄hr̄u Isaa Rebeca mera marapocucū igo ũma perā s̄hr̄uanirā porācũnumo. Erā pagu Isaa gua ñecū m̄ru ar̄ĩnumi. ¹¹⁻¹² Eropirā erā porā erā masa dehyoaboro core, ōarire, ñeri sāre erā iibiricū ta Goām̄u erā pago ár̄ibore ōpa ar̄imuriñumi: “Īgu pagu magup̄u ĩgu t̄igure doregucumi. Eropigu ĩgu opu ár̄igucumi,” ar̄imuriñumi igore igo porācuboro core. Goām̄u ĩgu gamero dopa ta beyemi ĩgu. Eropa ár̄igu, ár̄igu ĩgu dehyoaboro core Jacobore Esaú pagu magu ár̄igure opu ár̄ibure beyemuriñumi. Eropigu masa erā iirire ĩaboro core ĩgu gamero dopa ta ĩgu yarā ár̄imorāre beyemi. ¹³ Eropa ta ar̄i gojañuma ĩgu yare erā gojarapūgue: “Jacobop̄ure mahimurib̄u. Eropigu Esaúp̄ure mahibirimurib̄u,” ar̄imi Goām̄u, ar̄i gojañuma iribojegure.

¹⁴ ¿Irire peerā dohpa ar̄i pepibocuri mari? “¿Erā iiric̄urire ĩaboro core yujugure eropa beyegu Goām̄u queoro iibeami,” ¿ar̄i pepibocuri?” Ár̄ibeaa. Queoro iigu ta āhrimi. ¹⁵ Ōpa ar̄ĩnumi Goām̄u Moise sāre: “Yu gamegu dihtare mojomoro ĩagura,” ar̄imuriñumi ĩgu Moisere. Eropigu yujugure ĩgu gamero beyegu queoro iigu iimi Goām̄u. ¹⁶ Eropirā mari gamero Goām̄ure marire mojomoro ĩadoremasibeeaa mari. Eropirā mari ōarire iira waja sāre ne mojomoro ĩabeami ĩgu. ĩgu gamero dopa ta mojomoro ĩhami. ¹⁷ Eropigu eropa ta ĩgu gamero dopa iĩnumi Egipto majarā opu sāre. Ōpa ar̄ĩnumi Goām̄u ĩgure faraōre: “Egipto majarā opu ár̄ibure apigu iib̄u m̄re yu turarire ár̄ipehrerāre ĩhmubure. Eropigu ár̄ipehreri yeba majarāre, yure erā masiborore opu acugu iib̄u ȳh̄u m̄re,” ar̄ĩnumi Goām̄u ĩgure, ar̄i gojara āhraa Goām̄u yare erā gojarapūgue. ¹⁸ Eropigu ĩgu gamerāre mojomoro ĩhami ĩgu mari masare. Eropigu ĩgure erā gamebiricū ĩagu ĩgu gamero erāre ȳh̄ribiricū iimi ĩgu. Eropigu Goām̄u ĩgu gamero dopa ta iimi.

¹⁹ ĩgu eropiigu ár̄icū ĩarā ōpa ár̄iboca m̄ua: “¿Goām̄u erāre ĩgure ȳh̄ribiricū iidigu duhpigu ero p̄hr̄u erā ĩgure ȳh̄ribirira dipuwaja moayuri erāre?” ar̄i pap̄uri serēpiboca m̄ua. ²⁰ Eropa ar̄ibiricāque. Mari

masa bu árĩrã áhraa. Goãmũ mera papũrimasibea. Mátasoro wéagore “¿Duhpigo yũre eropa iiri mũhũ?” iri soro arĩ serẽpimasibea. Eropo ta mũa sã Goãmũre ĩgũ gamero iigũre “¿Duhpigũ eropa iiri mũhũ?” arĩ serẽpimasibea. ²¹ Mátasoro wéago máta mera igo gamero dopa iimo. Eropigo ðarire dibuburi sorore iimasimo igo. Iri máta mera ta bu árĩri dibuburi soro sãre iimasimo igoa. Igo iiro dopa ta Goãmũ sã ĩgũ iidiaro dopa ta iimi.

²² Eropigũ Goãmũ peamegue ĩgũ cóãmorãre erã ñero iirare ĩha guagũ, erãre dipuwaja moadiaqueregũ ta yoari boje erã ñeri iirire eropa ĩacãnimi. Árĩpehrerãre ĩgũ turarire ĩhmubu, mata erãre dipuwaja moanibirimi. ²³ Eropo ta iimi marire ĩgũmojomoro ĩarãre, ĩgũ ðatariagũ ĩgũ árĩrere, ĩgũ turari sãre marire masidorebu. Matague ta marire, “Erãremojomoro ĩagũra yũhũ. Yũ ðarire ogũra erãre,” arĩ apiñumi Goãmũ marire. ²⁴ Eropirã maripũ ĩgũ beyenirã árĩrã iiaa. Eropirã ĩgũ beyenirã judio masa dihta árĩbeama. Judio masa árĩbirã sã áhřima ĩgũ beyenirã. ²⁵ Eropo ta áhřaa judio masa árĩbirãre Goãmũ yare Osea waĩcũgũ ĩgũ ðpa arĩ gojadiro dopa ta:

Ero coregue yaharã árĩbirinirãre pũhrũ erãre “Yaharã áhřima,” arĩgũra. Eropigũ ero coregue yũ mahibirinirãre pũhrũgue erãre “Yũ mahirã áhřaa mũa,” arĩgũra, arĩpũ Goãmũ. ²⁶ “Yaharã árĩbea mũa,” Goãmũ ĩgũ arĩra yeba majarã Goãmũ ojocarinigũicãgũ porã ta árĩrãcoma, arĩ gojamũhtamũriñumi Osea iribojegure.

²⁷⁻²⁸ Eropigũ iribojegue majagũ Isaia Israe masare ðpa wereñumi: “Mari Opũ i yeba majarãre bajarã masare yojaro mera diaye ta dipuwaja moa purumujugũcumi. Eropirã wũariya maja imipayeri iro dopa Israe masa bajarã gohra erã árĩquerecũ ta bajamerãgã tarirãcoma erã,” arĩmũriñumi Isaia. ²⁹ Eropigũ dipaturi ta wereyugũ ðpa arĩ gojañumi Isaia:

Mari Opũ árĩpehrerã weca opũ bajamerãgã mari mera majarãre taubigũ, marire judio masare árĩpehrerãre dederecũ iiboñumi ĩgũ. Sodoma majarãre, Gomorra majarã sãre ĩgũ dedeopehocũ iidiro dopa ta mari sãre dederecũ iiboñumi ĩgũ, arĩ gojamũriñumi Isaia.

Judio masa ðari buherire gamebirima, arĩ gojañumi Pablo

³⁰ Eropo ta áhřaa. Eropirã ire masique mũa: Judio masa árĩbirãpũ Goãmũre amabiriquererã ĩgũre bocama. Jesucristore erã umupeocũ, “Õarã áhřima,” arĩ ĩhami Goãmũ erãre. ³¹ “Goãmũ dorerire Moiserẽ ĩgũ apirare mari iicũ ĩgũ marire ðarã ĩagũcumi,” arĩriñorã judio masapũ. Eropo ĩgũ dorerire erã iiquerecũ ta Goãmũ ĩha sũabirimũripũ erãre. Eropirã ðarã árĩdiaquererã bocatĩubirimũriñorã. ³² Erã Jesucristore umupeoro mariro erã gamero Moise dorerire iidiarima Goãmũ mera ðaro árĩdiarã. Eropirã Cristore erã ñeri iirare cóãbure gamebirã Goãmũ pohrogue ne ejasome. ³³ Eropo ta arĩ gojamũhtañuma Goãmũ ĩgũ magũre wereyurire:

Ûtãye iro dopa árĩgũre, yũ beyedigũre dohpague Jerusalengue apigũ iiaa. ĩgũre umupeobirã, ĩgũre tarinũgarã yũ pohrogue ne ejasome. Eropirã ĩgũre umupeorãpũ ĩgũ mera ðaro mucubirinigũirãcoma. Yũ pohro warãcoma, arĩmi Goãmũ, arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũguere.

10

¹ Yũ acawererã, Israe masare Goãmũ ĩgũ tauborore bũrigã gahmea yũhũ yũ sĩporã mera. Eropigũ Goãmũ erãre ĩgũ tauburire serẽbasaa

yũhũ. ² Diaye ta erã Goãmũ gamerire iidiarima. Eropa iidiaquererã ta ĩgũ gamerire masibeama. ³ Eropirã Goãmũ erãre õacũ iiburire masibeama. Eropa masibirã erã gamero õarire iiquererã bocatĩubirima. Erã eropiicũ, erã Goãmũ Jesucristore umupeodoreiro dopa erã iibiricũ, ĩgũpũ erãre “Õarã ãhrima,” arĩ ĩabirimi. ⁴ Cristore umupeorãre “Dipuwaja moorã, õarã ãhrima,” arĩ ĩhami Goãmũ. Eropirã “Mari ñeri iira dipuwaja Goãmũ tauboro dopa Moise dorerire iiro gahmea daja,” arĩ pepibiricãro gahmea. Cristore umupeorã ĩgũ mera taria.

⁵ Moise iribojegue majagũ õpa arĩ gojañumi: “Goãmũ dorerire mari dũhyaro mariro iipehocũ Goãmũ marire ‘Dipuwaja moorã, õarã ãhrima,’ arĩ ĩagũcumĩ,” arĩ gojañumi ĩgũ. ⁶ ĩgũ eropa arĩ gojaquerecũ ta dohpaguere masa Cristore erã umupeocũ Goãmũ erãre “Õarã ãhrima,” arĩ ĩhami. Iri buheri “Cristore umupeoque,” i arĩ buheri õpa arĩ werea: “Õpa arĩ pepibiricãque mũa: ‘¿Noa Cristore umaroguere árĩgũre aĩdijugũcuri marire ĩgũ buhecũ daja?’ arĩ pepibiricãque mũa. Cristo eratudigũ árĩmi marire taugũ eragũ i yebaguere. ⁷ Eropirã daja ‘¿Noa sĩrinirã pohroguere Cristore masu aĩgãribocuri?’ arĩ pepibiricãque mũa. ĩgũ sĩridigũ masa mũriadigũ árĩmi,” arĩ werea i buheri. ⁸ Eropiro õpa arĩ werea Goãmũ yare erã gojarapũgue: “Goãmũ ya buherire mari amacũ ĩgũ buheri ohõ ãhraa. ĩgũ buherire masituhaa mũa. Eropirã ĩgũ buherire werenigũmũrabũ,” arĩ gojañuma. Iri buherire “Cristore umupeoque,” arĩ buherire masare werea gũa. ⁹ Iri buheri õpa arĩ werea: “Jesu yũ opũ ãhrimi,” arĩ mari disiro mera werecũ, “Goãmũ Jesure sĩridigũre diaye ta masuñumi,” arĩ mari pepicũ ĩha Goãmũ marire peamegue wabonirãre taugũcumĩ. ¹⁰ Jesure mari umupeocũ ĩha Goãmũpũ marire “Õarã ãhrima,” arĩ ĩagũcumĩ. Eropigũ gajirãre “Yũhũ Jesucristore umupeoa,” mari arĩ werecũ ĩha ĩgũ marire peamegue wabonirãre taugũcumĩ.

¹¹ Õpa arãa Goãmũ yare erã gojarapũ: “ĩgũre umupeorã, ĩgũre erã umupeorare ne bũjaweresome. ‘ĩgũre umupeobiricũ õaboya yũre,’ ne arĩsome,” arĩyoro Goãmũ yare erã gojarapũgue. ¹² Judio masare, judio masa árĩbirã sãre Goãmũ yujuro mera ta itamumi. Mari Opũ árĩpehrerã tauro opũ ãhrimi ĩgũ. Eropigũ árĩpehrerãre ĩgũre serẽrãre itamugũcumĩ ĩgũ. ¹³ Eropa ta arĩ gojañuma Goãmũ yare gojarapũgue õpa arĩ gojarã: “‘Yũ ñerire cóãque. Eropigũ yũre tauque,’ masa erã serẽcũ erãre peamegue wabonirãre mari Opũ taugũcumĩ,” arĩ gojañuma. ¹⁴ Eropirã masa Cristore “Diaye ta marire taugũ ãhrimi,” arĩ umupeobirã ĩgũre eropa serẽmasibeama erã. Eropirã ĩgũ buherire Jesucristo erãre tauburi buherire peebirã ĩgũre umupeomasibeama. Eropirã ĩgũ buherire erãre weregũ maricũ Goãmũre erã masisome. ¹⁵ Eropirã ĩgũ buherire weremorãre erã obeobiricũ ĩgũ buherire weremasibeama. Õpa arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue: “Õari buherire marire õarã wacũ iiburi buherire weremorã erã eracũ ĩarã õaro mucubiria mari,” arĩ gojañuma iribojegure.

¹⁶ Eropa arĩquerecũ ta masa bajarã Jesucristo yare õari buherire peediabeama. Eropa ta arĩ gojamũriñumi Isaia: “Opũ, erãre mari wererare ne peediabeama,” arĩ weremũriñumi Isaia Goãmũre. ¹⁷ Eropirã masa Jesucristo yare õari buherire peerã peeñarã Cristore umupeoma.

¹⁸ Eropigũ ire serẽpidiaca mũare: ¿Israe masa Jesucristo yare peebiriyuri mũa pepicũ? Yuju diaye ta erã peemũriñuma. Eropa ta ãhraa Goãmũ yare erã gojarapũ sãre:

Goãmũ yare wererã árĩpehrerogue weresirirã wama. Eropirã árĩpehrero majarãgue ìgu yare peema, arĩ gojañuma iribojegue.

¹⁹ Dipaturi mũare serēpidiaca daja: ¿Israe masa peequererã òaro masibiriyuri mũa pepicũ? Masiriñuma. Masiquererã Jesucristore umupeodiabiriñuma. Erã eropa peediabiricũ gaji yeba majarã Goãmũ yarã wahama. Irire werenemogu Moise ìgu arĩrare weremũhtagura: Òpa arĩ gojañumi ìgu:

Òpa arĩ weremi Goãmũ Israe masare: “ ‘Bu árĩrã àhrima,’ mũa arĩ ìanirãre yaharã árĩmorã iigura. Yũ eropiicũ mũapũ erãre ìhaturirãca. Eropigu mũare erã mera guacũ iigũca yũhũ, arĩ weremi Goãmũ,” arĩ gojañumi Moise.

²⁰ Isaia sã doyarõ mariro òpa arĩmuriñumi:

Òpa arĩmi Goãmũ: “Yũre amabirãpũ yũre bocama. Eropigu yũre masibirãre erãre yũre masicũ iibũ yũhũ,” arĩmi Goãmũ, arĩ gojañumi Isaia. Judio masa árĩbirã Goãmũ yarã erã waburire weregu eropa ari gojañumi.

²¹ Israe masa pũre òpa ari gojañumi Isaia: “Òpa arimi Goãmũ: ‘Mũa ñeri iirare bũjawereque yaharã wamorã, arimuriribũ erãre. Erãpũ yũre tarinũgarã yũre yũhribirimurima,’ arimi Goãmũ,” arĩ gojañumi Isaia.

11

Yujurãyerire Israw masare taugũcumĩ Goãmũ, ari gojañumi Pablo

¹ ¿Eropigu Israe masare Goãmũ igu beyenirãre erã tarinũgacũ erãre cóãpehocãyuri igu mũa pepicũ? Áribeaa. Erãre cóãbirimi ìgu. Yũ sã Israe masũ, Abrahã pãrami árĩturiagu àhraa. Eropigu Benjami ya curu majagu àhraa. ² Iribojegue Goãmũ Israe masare beyemuriñumi. Ìgu eropa beyenirãre cóãbeami. Goãmũ yare erã gojarapũ Elia ìgu iirare werea. Iripũ Israe masare Elia Goãmũre ìgu arĩ weresãrare masica mũa. Òpa arĩ weresãñumi ìgu: ³ “Opũ, erã Israe masa mũ yare weremũhtanirãre wejēpehocãma. Eropirã mũre umupeori mesarire cóãpehocãma. Eropigu erã watope yũ dihta mũ yagu dujaa dohpaguere. Yũ eropa árĩcũ ìarã yũ sãre wejēdiana dohpaguere,” arĩñumi Elia Goãmũre. ⁴ Ìgu eroparĩcũ peegu òpa arĩ yũhriñumi Goãmũ Eliare: “Mũhũ yahagu yujugu ta árĩbeaa. Siete mìl ùma yaharã àhrima dohpaguere. Erãre dihbuabũ yũhũ. Erã sã yũre òaro umupeoma. Baal waĩcũgu wéadigũre ne umupeobirimurama erã sã. Eropigu gũibita mũhũ,” arĩñumi Goãmũ Eliare iribojeguere. ⁵ Irisubure Elia ìgu árĩrisubure ìgu yarã árĩmorãre Goãmũ ìgu dibudiro dopa ta dohpague sãre bajamerãgã Israe masare ìgu yarã árĩmorãre dihbumi. Goãmũ erãre mojomoro ìagu dihbumi. ⁶ Òarire erã iicũ ìagu dibubirimi. Erãre mojomoro ìagu dibugu beyemi. “Òarire mũa iira pũhrũ mũare beyegũra,” arĩgu, ìgu diaye ta erãre mojomoro ìagu iibiriboñumi. Òarire erã iira pũhrũ erãre ìgu beyecũ erãre wajatari árĩboya. Òarire erã iibiriquerecũ ta erãre diaye ta mojomoro ìagu Goãmũ beyemi erãre. ⁷ Eropa iri òpa àhraa: Israe masare Goãmũ erãre, “Òarã àhrima,” ìgu arĩ ìacũ gamequererã ta erã yujuro bojebeama. Goãmũ ìgu basi ìgu beyenirãpũ òarã wahama ìgu mera. Ìgũre yujuro bojebirãpũ ìgu yare peediabeama. ⁸ Eropa ta arĩyoro Goãmũ yare erã gojarapũ: “Goãmũ ìgũre gamebirãre ìgu yare peebiricũ iimi. Eropigu diaye árĩrire erã peequerecũ

erāre ōaro peebiricū iimi Goām̄. Eropa ta ár̄niguicāma dohpague sāre,” ar̄i gojañuma iribojegure.

⁹ Eropigū ōpa ar̄iñumi Davi m̄urū iribojegue majagū Goām̄re:

Erā Israe masa erā bosen̄ri mucubiririn̄ri iirā ñero iima erā. Erā eropa iicū ñagū dipuwaja moaque m̄h̄u erāre. ¹⁰ Erāre ōaro peebiricū iique m̄h̄u. Eropirā eropa dipuwajacurā ár̄niguicāporo erā. Eropirā eropa bujawereniguicārācoma, ar̄iñumi Davi Goām̄re.

Judio masa ár̄birāre peamegue wabonirāre tauḡcum̄i Goām̄, ar̄i gojañumi Pablo

¹¹ ¿Judio masa Cristore erā gamebiricū ñagū Goām̄ erāre cóācāyuri m̄ua pepicū? Cóāgohracābiriñumi. Eropa erā Cristore erā gamebiricū dohpaguere judio masa ár̄birāp̄u Goām̄ ñgū taumorā wahama. Dohpaguere ñgū yarā iimi Goām̄ erāre. Ñgū eropiicū ñarā yujurāyeri judio masap̄u erāre ñhacū erā s̄a Jesucristore umupeodiana. ¹² Judio masa erā Goām̄re tarin̄gacū judio masa ár̄birāp̄u Goām̄ ñgū ōari buherire peema. Eropirā ár̄ipehrero majarā judio masa ár̄birā Goām̄ taumorā wañorā ōaro warā. P̄hr̄u judio masap̄u Cristore erā umupeon̄gara p̄hr̄u tamerare i yeba majarāre ōatariaro waroca.

¹³ Dohpaguere m̄uare judio masa ár̄birāre werebu iiaa. Cristo apimi yure m̄uare judio masa ár̄birāre buhebure. Eropa buhegu bu gohra ñgū iibea. ¹⁴ Yure eropa buhedoredigū ár̄igū masare werem̄ra. Ȳu acawererāre judio masare m̄ua Jesucristo umupeorare ñhacūcū iidiagu werea. Goām̄ taunirā m̄ua ár̄icū ñarā erā s̄a Cristore gahme ñgū taumorā wabocoma, ar̄igū werea. ¹⁵ Dohpaguere judio masare Goām̄ boje apigū, gajirāguere ōari buherire Goām̄ weredoremi ñgū mera erā ōaro ár̄imorāre. Eropiro judio masare ñgū boje apicū ōaro wahab̄u i yeba majarāre judio masa ár̄birāre. Ñgū eropiidiro tauro judio masa s̄are ñgū yarā ár̄imorāre ñgū iicū tamerare ōatariaro waroca i yeba majarāre. Goām̄ mera erā ōaro ár̄icū bajarā masa Jesure umupeorāre peamegue wabonirāre tauḡcum̄i. ¹⁶ Ōpa āhraa: Abrahā guā ñecū m̄urū Goām̄ mera ōaro ñgū ár̄idiro dopa ta ñgū p̄ramerā ár̄ituriarāgue s̄a Goām̄ mera ōaro ár̄irācoma Cristore umupeorā ár̄irā.

¹⁷ Yujurāyeri erā eropa ár̄irā ár̄iquerēcū ta gajirā erā acawererāp̄ure judio masare Goām̄ boje apinimi dohpa. Judio masa Goām̄ ñgū beyem̄htanirā olivo waic̄digū otedigū d̄up̄uri iro dopa āhr̄ima. M̄ua judio masa ár̄birā ñgū beyem̄htanirā ár̄birā n̄gū majagū d̄up̄uri iro dopa āhraa. Olivo otedigū d̄up̄urire yujuyeri d̄up̄uri ñgū tabe cóādiro dopa ta gajirā judio masap̄ure Goām̄ cóāmi. Eropa cóāgu ñgū yarā ár̄birā wacū iimi erāre. Ñgū cóāra d̄up̄urire gaj̄i d̄up̄urire n̄gū majagū d̄up̄urire gohroto tuhboro dopa, Goām̄ judio masare judio masa ár̄birā mera gohrotomi. Eropa gohrotogu m̄uare judio masa ár̄birāre ñgū yarā wacū iimi. ¹⁸ M̄uare ñgū eropa gohrotocū, “Judio masa tauro ōarā āhraa pare guā,” ar̄i pepibiricāque. Ire guñaque: Judio masap̄ure beyem̄htap̄u Goām̄. M̄uap̄u erā p̄hr̄u Goām̄ yarā ár̄irā m̄ua s̄a Goām̄ ōari oburire opaa. Eropirā “Judio masa tauro ōarā āhraa,” ar̄i pepibiricāque.

¹⁹ M̄ua judio masa ár̄birāp̄u ōpa ar̄iboca: “Yujurāyeri d̄up̄urire ñgū cóādiro dopa ta Goām̄ judio masare cóāmi yujurāyerire. Eropa cóāgu ñgū gaj̄i d̄up̄urire gohroto ñgū tuhdiro dopa ta ñgū yarā mari wamorāre apimi,” ar̄iboca m̄ua judio masare tarin̄gadiarā. ²⁰ Ōpa āhraa. Erā Jesure umupeobirira dipuwaja cóāp̄u Goām̄ erāre. Eropigū m̄ua s̄are Jesure

mua umupeobiricũ ĩgu yarã árĩmorãre mũare apibiriboañumi. Eropirã “judio masa tauro ðarã ãhraa gua,” arĩ pepibiricãque mua. Eropa arĩbirã ta Goãmure ðaro umupeoque. ²¹ Mũhtari dũpuri iro dopa judio masa Goãmũ yarã árĩmũhtañuma. Iri gohroto tuhra dũpuri iro dopa ta erã pũhrũ mua Goãmũ yarã wabũ. Eropigũ Goãmũ ĩgu yarã árĩmũhtanirã ĩgure umupeobiricũ ĩagũ cóãpũ erãre. ĩgu erãre eropiidiro dopa ta mua sãre cóãgũcumĩ mua ĩgure umupeobiricũ. Eropirã Goãmure ðaro umupeoque mua. ²² Goãmũ mũare ðaro iigu ĩgu árĩcũ masique mua. Eropirã gũhyadiaro mera, ĩgu dipuwaja moagũ ĩgu árĩcũ sãre masique mua. ĩgure umupeobirãre ĩgu dipuwaja moagũcumĩ. Eropa árĩqueregu ta mua ĩgure umupeoniguicũ mũare ðaro iigũcumĩ ĩgu. ĩgure umupeobiricũ ñeri dũpuri ĩgu tabe cóãdiro dopa ta mua sãre cóãgũcumĩ Goãmũ. ²³ Masapũ erã tabe cóãra dũpuri tuhumasibeamã daja. Goãmũpũ árĩpehrero iimasigu ãhrimi. Eropigũ judio masa ĩgu cóãnirã Cristore erã umupeodiacũ Goãmũ ĩgu yarã árĩcũ iigũcumĩ daja erãre. ²⁴ Mua judio masa arĩbirã Goãmũ yarã arĩbirimuriyoro. Eropa arĩbirã mua árĩquerecũ ta Goãmũ mũare ĩgu yarã arĩcũ iigũcumĩ. Eropigũ ĩgu beyemũhtanirã mua arĩbiriquerecũ ta ĩgu yarã árĩcũ mũare iidiami ĩgu. Eropigũ judio masare ĩgu beyemũhtanirãpũre ĩgu yarã árĩcũ ĩgu tauro iidiaigũcumĩ.

Pũhrũ Israe masare taugũcumĩ Goãmũ, arĩ gojañumi Pablo

²⁵ Yũ acawererã, ire masa erã masibirirare mũare weregũra. Mua ðpa arĩboca: “Dohpaguere gua dihtare beyemi Goãmũ. Gũapũ masipehocãa,” mua arĩ pepiboca. Mua irire arĩ pepibiriboro dopa ire weregũra mũare. Òpa ãhraa masa erã masibirira: Dohpaguere bajarã judio masa Goãmure peediabirã ãhrima. Eropirã bajarã judio masa arĩbirãre Goãmũ ĩgu queodiropẽ ĩgu yarã wacũ iigũcumĩ. Ero pũhrũ judio masapũ ĩgure gamerãcoma daja. ²⁶ Erã eropa gamecũ árĩpehrerã Israe masare Goãmũ taugũcumĩ erã peamegue wabonirãre. Goãmũ yare erã gojarpũgue eropa ta arĩ gojañuma:

Jerusalén waĩcũri macague judio masa ya macague erãre taubu arigũcumĩ. Eropigũ Jacobo mũrũ pãramerã árĩturiarãre erã ñerire ĩgu cóãgũcumĩ. ²⁷ Eropigũ erãre taugũ iribojegue yũ arĩ erãre werepirare iigũcumĩ, arĩmĩ Goãmũ, arĩ gojamũhtañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue.

²⁸⁻²⁹ Dohpaguere erã judio masa Cristo yare umupeobirã Goãmure gamebeama. Erã eropiicũ dohpaguere mũapũ judio masa arĩbirãpũ Cristore umupeonũgabũ. Judio masapũre Goãmũ beyemũhtañumi. Goãmũ ĩgu arĩ werepidiro dopa ta masare ĩgu beyediro dopa ta diaye iimi ĩgu. Eropigũ judio masa ñecũ sũmarã mũra ĩgu beyenirã erã árĩcũ dohpague erã árĩturiarã sãre ĩgu mahimi. ³⁰ Iribojegue mua sã Goãmure tarinũganirã árĩriyoro. Dohpaguere judio masa Goãmure erã tarinũgacũ ĩagũ ĩgu mũapũre mojomoro ĩagũ taumi. ³¹ Dohpaguere judio masa ĩgure tarinũgarã ãhrima. Erã eropa árĩquerecũ ta Goãmũ dohpamasapũre Goãmũ beyemũhtañumi. Goãmũ ĩgu arĩ werepidiro dopa ta masare ĩgu beyediro dopa ta diaye iimi ĩgu. Eropigũ judio masa ñecũ sũmarã guere mũare mojomoro ĩadiro dopa ta erã sãre pũhrũ mojomoro ĩagũcumĩ. ³² Òpa ãhraa: Árĩpehrerã masare Goãmũ ĩgure erã tarinũgara waja yujuro mera dipuwajacũdoremi. Eropigũ árĩpehrerã erã dipuwajacũrã erã árĩcũ ĩha árĩpehrerãre yujuro mera mojomoro ĩagũcumĩ ĩgu.

³³ Ōatariagu āhrimi mari Goāmũ. Turatariagu āhrimi. Ōaro masipehogu āhrimi ĩgu. Eropiro ĩgu guñarire, ĩgu iiburire marire ōaro masiya mara. ³⁴ Ōpa arĩ gojañuma Goāmũ yare erã gojarapũgue: “Goāmũ mari Opũ ĩgu guñarire ne masa ōaro masibeama. Eropirã masa ĩgũre ‘Ōpa iique,’ arĩ weremasibeama. ³⁵ Eropirã masa Goāmũre erã gajino ora pũhrũ ‘Ĭgu marire wajamomi,’ arĩ masiya mara masa,” arĩ gojañuma iribojegũere. ³⁶ Goāmũ arĩpehrerire iidi arĩmi. Eropigũ ĩgu turari mera arĩpehrerire arĩcũ iidoredi arĩmi ĩgu. Eropiro arĩpehreri ĩgu iiburi āhraa. Eropirã arĩpehrerinũri ĩgũre umupeorã mari. Eropa ta iirã mari.

12

Goāmũ gamerire marire iiniguicãdoreñumi Pablo

¹ Goāmũ marire turaro mojomoro ĩhami. Ĭgu eropa mojomoro ĩagu arĩcũ ĩarã, yũ acawererã, mũa basi ta Goāmũ gamerire iiniguicãrã arĩque. “Mũhũ yũ opũ āhraa,” arĩque ĩgũre. Eropirã ōaripũre gohrotonirã, ñeri marirã arĩque. Eropa ta iiro gahmea marire Goāmũre umupeorãre. Mũa eropa arĩrã arĩcũ ĩgu mucubirigũcumi. Eropigũ mũare irire bũrigã iidorea. ² I yeba majarã erã gamero dopa ta pepibiricãque mũa. Eropirã mũa pepiriguere Goāmũ gamerire gohrotoque mũa. Eropirã ōaripũre gohrotonirã arĩrãca mũa. Eropa gohrotorã Goāmũ mũare ĩgu iidorerire masirãca mũa.

³ Goāmũ yũre mojomoro ĩagu mũare buhedoregũ beyemi yũre. Eropigũ arĩpehrerãre mũare ōpa dorea yũhũ. “Ōatariagu āhraa yũhũ,” arĩ pepibiricãque. Eropa pepicãque. Jesucristore mũa umupeorã “Goāmũ yũre ĩgu itamuro mera iimasĩa yũhũ ĩgu yare,” arĩ pepique. ⁴ Ōpa arĩ werenemogũra yũhũ: Mari mojotori, guburi, cuiiri, arĩpehreri mari dũpũ arĩri baja āhraa. Mari dũpũ arĩri sã yuju dũpũ arĩquerero gajiropa arĩri mohmeri opaa. Mari dũpũ mari Jesu yarã iro dopa āhraa. Cristo dũpũ iro dopa arĩrã yuju curu ta āhraa mari. ⁵ Mari eropa arĩcũ ĩagu gajiropa arĩri dihta mohmerire apimi Goāmũ marire. Eropirã bajarã masa arĩquererã ta Cristore umupeorã arĩrã ĩgu dũpũ iro dopa yuju curu āhraa mari.

⁶ Eropigũ marire mari nũcũre gajiropa arĩri mohmerire mari iimasiburire ĩgu turari mera apidigu arĩmi. Ĭgu eropiicũ maripũ ĩgu apirare ōaro iiro gahmea. Eropirã Jesu yarã ōpa game itamuporo: Yujurãyerire Goāmũ ĩgu yare weretaumasimorãre apidi arĩmi. Eropirã erã Cristore erã masiopẽ ĩgu yare ōaro weretauporo gajirãre. ⁷ Gajirãre Goāmũ yarãre erã itamumasimorãre apidi arĩmi. Eropirã erãpũ masare ōaro mera itamuporo. Gajirãpũre Goāmũ yare buhemorãre apidi arĩmi. Eropirã erã masare ōaro buheporo. ⁸ Gajirãre masare mucubiricũ iimorãre apidi arĩmi. Eropirã irire ōaro iiporo. Gajirãre erã ya erã gamerire omorãre apidi arĩmi. Eropirã gajinore orã, ōaro mera mucubiriri mera oporo. Eropirã gajirãre doremasimorãre apimi. Erã dorerã ōaro mera doreporo. Eropigũ daja mojomorocũrãre itamumasimorãre apidi arĩmi. Erãre itamurã mucubiriri mera itamuporo, arĩ werea mũare.

Jesu yarã arĩrã ōpa iirã āhrima, arĩ gojañumi Pablo

⁹ Gajirãre mahi umupeorã, diaye ta mahi umupeoque. Eropirã ñero iirire doorã arĩque mũa. Eropirã ōaripũre gameniguicãque. ¹⁰ Mũa pagũ porãre mũa umupeoro dopa ta Jesu yarã mũa mera majarã sãre umupeoque. Eropirã mũa mera majarã erã gameripũre itamumũhtaque. Pũhrũ mũ yare iique.

¹¹ Goãmũ gamerire iirã ne tebiricãque. Eropirã mari Opũ ïgũ dorediro dopa ta ðaro mucubiriri mera iique.

¹² Goãmũ mũare peamegue wabonirãre ïgũ taunirã ãhraa mũa. Irire masirã mucubirique mũa. Eropirã ñero tarirã Cristo yare duhuro mariro yujuro bojeque mũa. Eropirã Goãmũre eropa serënguicãque.

¹³ Gajino Jesu yarãre duhyacũ ïarã oque erãre. Eropirã mũa ya wirigue masa erã ejacũ ðaro sïporãcũ erãre bocatïrique.

¹⁴ Mũare ñero iirãpũre erã ðaro árïburire serëque Goãmũre. Eropa ðadorerã erãre ujapeobiricãque.

¹⁵ Gajirã mucubiricũ ïha erã mera mũa sã mucubirique. Gajirã orecũ ïha erã mera oreque.

¹⁶ Mũa mera majarã mera ðaro árïque mũa. Eropirã “Gajirã tauro ðagũ ãhraa,” arï pepibiricãque. Bu árïrã mera sãre ðaro árïque. Eropirã “Masitarinũgarã ãhraa gua,” arï pepibiricãque.

¹⁷ Gajirã mũare ñero iiquerecũ ta, erãre ñero ii gamebiricãque. Eropirã ðarire iique. Eropirã ðarã mũa árïrire árïpehrerã masa ïha masirãcoma.

¹⁸ Mũa masiropẽ turaro mera ðarire iique árïpehrerã mera mũa ðaro árïcãboro dopa. ¹⁹ Mũa yũ mahirã, yũ acawererã, gajirã mũare erã ñero iiquerecũ ta erã iro dopa ñero ii gamebiricãque. “Erã ñero iira dipuwaja Goãmũpũ dipuwaja moagũcumi,” arï guñarã ñero ii gamebiricãque erãre. Goãmũ yare erã gojarapũgue eropa ta arï gojañuma: “Yũpũ masa erã ñero iira dipuwaja moagũ ãhraa. Eropigũ diaye ta dipuwaja moagũra, arïmi mari Opũ,” arï gojara ãhraa. ²⁰ Eropirã ðpa iique mũa: Mũare ïhaturidigũ ïgũ oaboacũ ïarã ejoque ïgũre. ïgũ ñemesibucũ deco tïaque ïgũre. Eropa iirã mũare ïhaturidigũ ïgũ ñero iirare guhyasïricũ iirãca. ²¹ Eropirã gajirã mũare erã ñero iiquerecũ mũapũ erãre ñero ii gamebiricãque. Eropirã erãre ðaro iique. Eropa iirã ñeripũre tarinũgarã iirãca mũa.

13

¹ Árïpehrerã oparãre Goãmũ dihta apimi. Eropigũ mũa tauro oparã sãre Goãmũ ta beye apidigũ árïmi. ïgũ eropa apinirã erã árïcũ ïarã árïpehrerã mũa erãre yũhrique. ² Mari tauro oparã árïrãre tarinũgarã Goãmũ ïgũ apinirãre tarinũgarã iirãca mari. Eropa tarinũganirãre Goãmũpũ dipuwaja moagũcumi. ³ Õarire iirãre güicũ iimorã árïbeamã oparã. Ñerire iirãpũre güicũ iirã ãhrima oparã. Eropirã ðarire iique mũa oparãre mũa güibiriburire. Eropa iirã güisome mũa. Õarire mũa iicũ, opũpũ “Õarire iiabũ,” arïgũcumi mũare. ⁴ Oparã Goãmũre itamurã ta ãhrima mũa ðaro árïcãborore. Erã eropa árïquererã ta erã dorerire tarinũgarãpũre dipuwaja moamorã ta ãhrima. Árïpehrerã ñerire iinirãre dipuwaja moadoregũ Goãmũ erãre apidi árïmi. ⁵ Eropirã mari oparãre yũhrique. Goãmũ ïgũ dipuwaja moaborore güiro mera yũhrique. Eropirã umupeori mera “Õaro iiro gameca yũre,” arï pepiri mera ðaro yũhrique erãre. ⁶ Mũa oparãre iri mohmerire apidi árïmi Goãmũ. Eropirã iri mohmerire erã iicũ ïarã mũa oparã ya árïburire wajaseabasaa mũa erãre.

⁷ Árïpehrerãre mũa oparãre ðaro yũhrique. Eropirã oparã erã wajaseadorerare wajayeque mũa. Eropirã oparã gajire wajayedorecũ sãre wajayeque. Eropirã árïpehrerã oparãre umupeoque, arãa yũhũ mũare.

⁸ Gajirãre wajamobiricãque. Erãre mahi umupeoro gahmea. ïgũ pohro árïgũre mahigũ Goãmũ dorerire iipehocãgũ ãhrimi. Eropirã mũa pohro árïrã sãre mahiro gahmea. ⁹ Õpa arãa Goãmũ doreri:

“Gajigũ marapo mera ñero iirã árĩbircãque. Masare wejëbircãque. Yajabircãque. Gajirãre gũya ñeri quere iibircãque. Gajirã yare turaro ɯaribejabricãque,” arĩ werea ïgũ doreri. Gaji ïgũ doreri sã ãhraa. Iri eropa árĩquerecũ ta yujuñe doreriñere mũare werebu iiaa. Õpa ãhraa: “Mũ basi mahiro dopa ta mũ pohro árĩrãre mahique,” arĩ werea ïgũ doreri. Mũa pohro árĩrãre mahirã Goãmũ dorerire árĩpehrerire yũhrirã tiiaa. ¹⁰ Gajirãre mahirã erãre ñero iisome. Eropirã erãre mahi umupeorã Goãmũ dorerire yũhripehorã ãhraa mũa.

¹¹ Eropa gajirãre mahique õpa masirã: Jesu marire ïgũ dujariboro merogã dũhyanijaa. Ìgũre mari ne masinũgarã õpa arĩ pepiribũ: “Yoara pũhrũgue marire taugũ arigũcumĩ Jesu,” arĩ pepiribũ. Mari eropa arĩ pepiquerecũ ta merogã dũhyaa Jesu marire ïgũ taugũ ariboro. Eropirã carĩrã iro dopa árĩbircãque. Ìgũ yare õaro guñanũrũque. Jesu ariboro corere õaro pee masi yuque. ¹² Dohpaguere ñerã erã iirinũri árĩro iiaa. Cristo ïgũ aririnũ iri ñeri pehreroca. Ìgũ ariboro merogã dũhyaa. Ìgũ ariboro merogã dũhyacũ ïarã ñerire iibircãrã mari. Eropirã Goãmũ gameripũre iirã mari. Eropa Goãmũ yare iirã ñeripũre duhucãrãca mari. ¹³ Eropirã õaripũre iirã. Eropa iirã bosenũri árĩcũ mari ɯaribejarire ñeri iibirabircãrã. Eropirã merebircãrã. Eropirã nome mera ñero iibircãrã. Gajirã mera game ïhaturirã árĩbircãrã. Nome sã ɯma mera ñero iibircãporo. ¹⁴ Eropirã mari Opũ Jesucristo ïgũ itamuri mera ïgũ gamero dopa ta õaro árĩcãque. Eropirã mũa ɯaribejarire ñerire ne iibircãque.

14

Mũa acawererãre Jesu yarãre “Ñero iirã iima,” arĩ werewũabircãque, arĩ gojañumi Pablo

¹ Jesure umupeogũre, Jesu gamerire ïgũ õaro masinibircũ dohpa, ïgũre õaro bocatĩrique. Eropa bocatĩrirã Jesu gamerire ïgũ masinibircũ ïarã ïgũ masibiririre dũyasobircãque ïgũre. ²⁻³ Gajirã “Goãmũ árĩpehrerire badoremi marire,” arĩ pepima. Eropirã gajirãpũ õaro masinibirã “Waibũgũ dihipũre bacũ Goãmũ gamebeami,” arĩ pepima. Eropirã oteri dihtare bahama. “Dihire bamasia,” arĩrã, “Dihire bamasibea,” arĩrã sã erã Jesucristore umupeorã árĩcũ ïha Goãmũ õarã ïhami erãre. Eropirã “Árĩpehrerire Goãmũ badoremi,” arĩrãpũ “Iri dihire bamasibea,” arĩrãre ïhaturibircãporo. Eropirã dihire babirãpũ dihire barãre “Ñero iirã iima,” arĩ werewũabircãporo. ⁴ Mũa Jesure umupeorã yujugũ dorero doca ãhraa mũa. Mũa eropa árĩcũ ïarã mũa basi game werewũamasibea. Jesucristo mũa Opũ ïgũ gamerire mũa iibircũ ïagũ ïgũ dihta irire weresãmasimi. Mũa õaro ïicũ sãre irire ïgũ weremasimi mũare. Eropigũ ïgũ dorerire iirãre õarire bocatĩucũ ïigũcumĩ mari Opũ.

⁵ Yujurãyeri yujunũre “Irinũ dihta soorinũ gamenere Goãmũre umupeorinũ ãhraa,” arĩ pepima. Gajirãpũ “Ûmũri nũcũ gamenere Goãmũre umupeoro gahmea,” arĩ pepima. Eropigũ õpa werea mũare yũhũ: Mũa nũcũ mũa pepirire “¿Dinũ ãhriri mari gamenere umupeorinũ? ¿Dinũ árĩbeari?” arĩ pepi masique mũa. ⁶ Gajigũ yujunũ iimi ïgũ Goãmũre umupeoburinũre. Eropigũ ɯmũri nũcũ gamenere umupeobiriqueregũ, Goãmũre õaro umupeomi ïgũ sã. Eropigũ árĩpehrerire bagũ sã “Õhaa,” arĩ serẽmi Goãmũre. Eropigũ ïgũ sã Goãmũre umupeogũ ta ãhrimi.

Eropigũ gajinore babi sã ãgũ sã umupeomi Goãmũre. Eropigũ ãgũ sã Goãmũre “Õhaa,” arĩ serẽmi.

⁷ Mari gameri dihtare iirã árĩmasibea mari. Cristo ãhrimi mari Opũ. Eropigũ mari ojocaricũ, mari sĩricũ mari Opũ ãhrimi ãgũ. ⁸ Dohpaguere mari ojocaripopẽ Cristo yare iimorã dihta ãhraa mari. ãgũ yarã ãhraa. Mari sĩrira pũhrũgue sãre ãgũ yarã árĩniguicãrãca. Eropigũ mari ojocaricũ mari sĩricũ sãre Cristo mari Opũ ta ãhrimi. ⁹ Eropa ta ãhraa. Cristo sĩri, masa mũria, ojocarimi sĩrinirã sãre erã opũ árĩbu.

¹⁰ ¿Duhpirã mũa acaweregũre Jesu yagũre “Ñero iigũ iimi,” arĩ werewũadiari mũa? ¿Duhpimorã mũa acaweregũre cũradiupidiari mũa? Mari árĩpehrerã Cristo core mari niguicũ ãgũpũ mari iirare masipehogũ, mari iirare ãagũcumi. ãgũ eropa ãabu ãgũ árĩcũ mũa acaweregũre “Ñerire iigũ ãhrimi,” arĩ werewũabiricãque. ¹¹ Goãmũ yare erã gojarapũgue õpa arĩ gojañuma:

Õpa arĩmi mari Opũ: “Yũhũ ojocarigũ ãhraa. Iri diaye ta ãhraa. Eropirã árĩpehrerã yũre gamerã, gamebirã sã yũ core merejarãcoma. Eropirã árĩpehrerã ‘Mũhũ turagũ gũa Goãmũ ta ãhraa,’ arĩ, yũre umupeorãcoma,” arĩmi mari Opũ, arĩ gojañuma.

¹² Eropigũ mari árĩpehreri mari iirare Goãmũ serẽpigũcumi. ¿Duhpirã eropa iiari? arĩ serẽpigũcumi. ãgũ eropa serẽpicũ yũhrirãca mari.

Mũa acaweregũ ñero dujacũ iibiricãque mũa, arĩ gojañumi Pablo

¹³ Eropirã mari mera majarã sãre “Ñerã ãhrima,” arĩ werewũabiricãrã. Eropirã mari acaweregũre Jesu yagũre ñero dujacũ iibiricãrã. ãgũ Goãmũ yare duhucũ iibiricãrã. ¹⁴ Yũhũ Jesucristo yagũ ãhraa. Eropigũ õpa õaro masia yũhũ: “Árĩpehreri Goãmũ ãgũ badorera ãhraa,” arĩ masia. Gajigũpũ eropa árĩmasibeami. ãgũpũ gajinore bagũ “Ñero iigũ iiaa,” arĩ pepimi. Eropiro ãgũ irire arĩ pepiqueregũ bagũ diaye ta dipuwajacũgũ dujami. ¹⁵ Iri diaye ta ãhraa. Mũa dihire mũa bacũ mũa acaweregũ “Iri Goãmũ badorebirira ãhraa,” arĩgũpũ ãhacũbocumi mũare. Eropigũ irire bagũ, “Ñero iigũ iica yũhũ,” arĩ wũaro guñaricũbocumi ãgũ. Eropirã mũa bari mera ãgũ ñero pepicũ ãha irire dipaturi babiricãro gahmea mũare. Mũhũ mũraro ta bagũ mũ acaweregũre umupeosome. Mũa acaweregũ yañe árĩborañe sãre sĩridi árĩmi Jesucristo. Eropirã mũa irire badiaquererã mũa acaweregũre Goãmũ yare duhucũ iibiricãque. Eropirã irire babiricãque. ¹⁶ “Ire gũa eropa iicũ õapũricãca,” mũa arĩ pepiquerecũ gajirã mũare ãha werewũabocoma. Erã eropa werewũacũ ãarã dipaturi irire iinemobiricãque gũare werewũari arĩrã. ¹⁷ Goãmũpũ mari opũ ãhrimi. ãgũ eropa árĩcũ, mari badiari mari ihridiari sã eropa árĩcãro iiaa. Bu gohra ãhraa. Eropiro mari Opũ ãgũ dorerire õarire mari iicũ iri õari gohra árĩro tiiaa. Eropiro gajirã mera mari õaro árĩcãcũ õari gohra árĩro iiaa. Eropiro Espĩritu Santo ãgũ itamuri mera mari mucubiricũ õari gohra árĩro iiaa. ¹⁸ Eropa ta Cristo yare õarire iicũ ãarã Goãmũ sã, masa sã “Õaro iiaabũ mũhũ,” arĩrãcoma.

¹⁹ Eropa ta iirã mari tamera mari õaro árĩcãborore, mari basi mari game itamuburire. Eropa iiricũrã Jesure umupeonemorãca. ²⁰ Eropirã mũa bari mera Jesu yarãre Goãmũ yare duhucũ iibiricãque. Gajigũ Jesu yagũ “Goãmũ badorebirira bari ãhraa,” ãgũ arĩra barire mũa bacũ ãagũ ãgũpũ Goãmũ yare duhubocumi. Eropirã irire babiricãque. Diaye ta árĩpehreri bari Goãmũ ãgũ badorera bari ãhraa. Iri eropa árĩquerecũ

gajigu “Iri barire Goãmũ badorebeami,” arĩ pepimi. Eropigu mũa iri barire bacũ ãagũ ãgũpũ ãhacũ babocumi ãgu sã. Eropa bagũ “Ñero iigu iiaa,” arĩ pepi Goãmũ yare duhubocumi. Eropirã marire ãgu ãhacũ bacũ iirã mari sã ñero iirã tiiaa. Eropirã iri barire babiricãro gahmea marire. ²¹ Waimurã dihire mũa bacũ vinore mũa ihricũ ãagũ, gajigu Jesu yagu ãabocumi. Eropa ãagũ ãhacũ babocumi daja. “Irire bagũ ñero iigu iica yũhũ,” arĩ pepibocumi. Eropa arĩ pepigu tamera bagũ ñero iigu iimi. Eropirã ãgu ñero ãgu iibiriborore waimurã dihire, vino sãre mũapũ ba duhucũ ðacãroca. Jesure ãgu umupeo duhubiriborore iibiricãro gahmea marire. ²² Eropirã mũa baburire, ihriburire game dũyasobiricãque. “Árĩpehreri barire Goãmũ marire badoredigu árĩmi,” arĩ pepirã irire Goãmũ dihtare wereque. “Ñerire iibigu, ðaro iigu iica,” ãgu pepirigue arĩ masigu mucubirigu ãhrimi. ²³ Gajigũpũ iri barire bagũ, “Ñero iigu iiboca yũhũ,” arĩ pepigu árĩqueregu iri barire bagũ, dipuwajacũgu ãhrimi ãgu. ãgu ta “Ire bagũ diaye ta ðarire iigu iiaa,” ãgu pepirigue arĩmasibeami. Eropa arĩmasibigu irire bagũ, ãgu bara waja dipuwajacũmi ãgu. “Ðarire iigu iiaa,” arĩmasibirinijagu irire iigu dipuwajacũgu ãhrimi.

15

Mari pohro árĩrãre ðaro umupeorã, arĩ gojañumi Pablo

¹ Eropirã Jesucristore ðaro mari umupeorãpũ, ðaro umupeoturabirãre itamuro gahmea. Eropirã mari ya árĩburi dihtare iibiricãro gahmea. ² Mari pohro árĩrãre erã gamero dopa ta iiro gahmea erã ðaro árĩcãborore. Goãmũre erã ðaro guñaturanemoburire iiro gahmea. ³ Jesucristo sã ãgu ya dihtare iibiridi árĩmi. Eropa ta arãa Goãmũ yare erã gojarapũ. Õpa arĩ gojañuma: “Cristo ðpa arĩmi Goãmũre: ‘Mũpũre ñero wereniguibonirã yũpũre ñero wereniguima,’ arĩmi Cristo Goãmũre,” arĩ gojañuma iribojeguerẽ. ⁴ Iribojegue erã Goãmũ yare gojañuma mari ðaro buheborore. Eropirã iri erã gojarapũre buherã sĩporã turarã wahaa mari. Eropa buherã ñero tarirã yujuro bojerãca. ⁵ Goãmũ mũare turacũ iigu sĩporã turacũ iigu mũare game ðaro árĩcãcũ iiporo Jesucristo ãgu gamediro dopa ta. ⁶ Eropa ta iiporo ãgu mũa árĩpehrerã yujuro mera Goãmũre umupeoborore, mari Opũ Jesu Pagure “Õagu ãhrimi. Turagu ãhrimi,” mũa arĩborore.

Judio masa árĩbirãre ðari buherire werenũgama, arĩ gojañumi Pablo

⁷ Cristo ãgu mũare iidiro dopa ta mũa mera majarãre ðaro game bocaĩrique. Mũa eropiicũ ãarã “Diaye ta Goãmũre ðagu masa yujuro mera ðaro árĩcãcũ itamugũ ãhrimi,” arĩ ãarãcoma masa. ⁸ Mũare ire arĩgu iiaa: ãgu Pagũ ãgu arĩ werediro dopa diaye ta iigu ãgu árĩcũ ãhmugũ, judio masare itamubu aridigu árĩmi Cristo i yebaguere. Eropigu Goãmũ Abrahã sãre arĩ werepidiro dopa ta iigu aridigu árĩmi. ⁹ Masare Cristo ãgu itamucũ ãgu Pagũ Goãmũ mojomoro ãagũ iidigu árĩmi erãre. ãgu eropa mojomoro ãacũ ãarã judio masa árĩbirã sã Goãmũre “Õagu ãhrimi. Turagu ãhrimi,” arĩ umupeoma dohpaguere. Erã sãre ãgu yarã árĩcũ iigu aridigu árĩmi Cristo. Goãmũ yare erã gojarapũgue eropa ta arĩ gojañuma: Cristo ðpa arĩmi ãgu Pagure: Judio masa árĩbirã watope mũre umupeogura. “Goãmũ ðagu ãhrimi,” arĩgura. Eropigu erã watope bayagu mũa ya árĩburire bayagura, arĩmi Cristo ãgu Pagure, arĩ gojañuma iribojeguerẽ.

¹⁰ Eropirã ðpa arĩ gojañuma daja:

Goãmũ ĩgũ beyenirã mera judio masa mera game mucubirique mũa sã judio masa árĩbirã, arĩ gojañuma iribojeguerẽ.

¹¹ Eropirã õpa arĩ gojañuma daja:

Judio masa árĩbirã árĩpehrerã Goãmũre umupeoporo. Eropirã árĩpehrero majarã ĩgũre “Õagũ ãhrimi. Turagũ ãhrimi,” arĩ umupeoporo, arĩ gojañuma.

¹² Eropigũ Isaia mũrũ sã õpa arĩ gojañumi:

Davi pagũ Isaí mũrũ pãrami árĩturiagũ arigũcumi. Eropa arigũ judio masa árĩbirã tauro opũ árĩgũcumi ĩgũ. Eropirã erãpũ ĩgũre umupeorã erãre peamegue wabonirãre ĩgũ tauborore masirãcoma, arĩ gojajuñumi iribojeguerẽ.

¹³ Goãmũ marire taugũ árĩbu õaro mũare mucubiricũ iiporo. Eropigũ Jesure mũa guñaturacũ mũare õaro árĩcãcũ iiporo ĩgũ. Mũare ĩgũ eropiicũ “Īgũ pohro mari warãca,” arĩ mucubiri masinemorãca mũa Espĩritu Santo ĩgũ turari mera, arãa yũhũ mũare.

¹⁴ Yũ acawererã, õaro mera mũare guñaa. Mũa õarã ãhraa. Eropirã Jesu yare õaro masia. Eropa masirã mũa mera majarãre game õaro were, buhemasia. ¹⁵ Mũa eropa masirã mũa árĩquerecũ ta ipũguere mũare gũiro mariro irire õaro werepehobũ yũhũ erãgue cãdijiri arĩgũ. Goãmũ yũre mahigũ mũare buhedoregũ apimi yũre. Eropigũ ĩgũ apidiro dopa ta mũare guñacũ iigũ iiaa. ¹⁶ Yũre ĩgũ apicũ Jesucristo yare õari buherire judio masa árĩbirãre buhea yũhũ. Eropa buhecũ peerã judio masa árĩbirã Jesure umupeorãcoma. Erã eropa umupeocũ ĩagũ Goãmũ erãre “Õarã ãhrima,” arĩ ĩagũcumi. Eropigũ erãre gamegũcumi. Eropigũ Espĩritu Santopũ Goãmũ yarã wacũ iigũcumi erãre.

¹⁷ Eropigũ Jesucristore umupeogũ árĩgũ Goãmũ yũre buhedore apirare mucubiriri mera werea masare. ¹⁸⁻¹⁹ Judio masa árĩbirãre Cristo itamuri mera erãre yũ buhecũ peerã, Cristore umupeoma. Eropirã masa árĩbirãre buhea yũhũ. Eropa buhecũ peerã judio masa árĩbirã Jesure umupeorãco yũ õaro iiricũrire ĩarã, Goãmũ turari mera yũ deyoro moarare ĩarã, Espĩritu Santo ĩgũ turari mera erã Cristore umupeoma. I árĩpehrerire mũare diaye werediaca. Gajirã erã iirare werebeaa. Jerusalẽgue ne yũ buhenũgara pũhrũ árĩpehreri macarigue buhe curibũ. Yoarogue, Iliria yebague sãre Jesucristo ya buherire õari buherire buhegũ ejabũ. ²⁰ Eropigũ Cristo yare masibirã dihtare õari buherire turaro buhediabũ. Yũ mera majarã erã buhenirãguere buhediabiribũ. ²¹ Eropa arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũguere. Õpa arĩ gojañuma: Iribojegue ĩgũre ne masibirinirã ĩgũre masirãcoma. Eropirã ĩgũre ne peebirinirã ĩgũ yare õaro peerãcoma, arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue.

Pablo Romague ĩgũ waborore wereñumi

²² Eropigũ árĩpehrero majarãre buhegũ árĩgũ bajasuburi mũa pohro wadiaqueregũ ta wamasibirimũrabũ. ²³ Dohpaguere i yebaguere a árĩbirã Jesure umupeorãcoyũ mohmeri pehrea wahaa. Eropa pehrecũ ĩagũ baja bojori mũa pohro wadianiguigũ árĩgũ, mũa pohrogue wagũra. ²⁴ Eropigũ Espaĩague wagũ mũare ero ĩhatari wahgãgũra. Eropigũ mũa mera mucubirigũra. Eropigũ mũa mera árĩdigũ wagũ mũa yũre itamuri mera wagũra daja. ²⁵ Dohpaguere Jerusalẽgue wanibu iiaa. Ero majarãre yũ acawererãre Jesu yarãre niyeru sonigũ wagũ iiaa. ²⁶ Macedonia majarã, Acaya majarã, õaro mera Jesu yarã Jerusalẽgue árĩrãre mojomorocũrãre

niyerure oboama eräre itamurã. Eropigu eräre oboorare sogu wagu iiaa. ²⁷ Iri niyerure orã ðaro mera oháma. Erã eropiicũ ðapũrica yu pepicũ. Eräre judio masa árĩbirãre, gua judio masapu Goãmu yare buhemuhtabu. Eropirã eräre igu tauboro sãre buhemuhtabu gua judio masa eräre. Gua eropa buhecũ iagu, Macedonia majarã, Acaya majarã mera judio masapure Jerusalén majarãre itamucũ ðapũrica yure. Eräre erã buhera waja áhraa iri niyeru yu pepicũ. ²⁸ Eropigu Jerusalén majarãre iri niyerure yu ora puhru Españague waguca. Eroque wagu muare íhatari wahgãgura. ²⁹ Eropigu mua pohroque yu wacũ Cristo yare yu muare buhecũ Cristo marire ðaro síporãcucũ iigucumi.

³⁰ Mua, yu acawererã, mari Opure Jesucristore umupeoa. Eropirã Espiritu Santo igu turari mera gajirãre umupeoca mua. Mua eropirã árĩrã yu sãre turaro serẽbasaque Goãmure. ³¹ Õpa arĩ serẽbasaque: Judea yeba majarã Jesure umupeobirã yure erã ñero iidiacũ Goãmu yure itamuboro dopa serẽque. Eropirã Jerusalén majarãre iri niyerure yu ocũ erã irire mucubiriri mera erã ñeaboro dopa serẽque. ³² Mua eropa serẽcũ Goãmu gamecũ mucubiriri mera mua pohroque waguca. Eropigu mua mera árĩgu mucubiriri mera soogura. ³³ Goãmu marire ðaro árĩcãgu igu mua mera árĩporo. Eropa ta iiporo.

16

Pablo ðadoreñumi

¹ Mari acawerego Febe waĩcugo mua pohroque wabo iimo. Igo Cencrea waĩcuri macague Jesu yarãre itamugo áhrimo. ² Eropigo bajarãre yu sãre itamugo áhrimo igo. Eropirã mua igo mera yujuro mera mari Opure umupeorã áhraa. Eropirã igore ðaro mera bocatĩrique. Eropa ta iiro gahmea marire Jesu yarãre. Eropirã igore igo gamerire gajino dahyacũ igore oque mua.

³ Aquila, igu marapo sã Priscila sã ðaporo. Jesucristo yare yu buhecũ erã sã yu mera mohmeama. ⁴ Eräre mero wejẽbocurima gajirã erã yure wejẽdiacũ itamuri waja. Eropigu erã mera mucubiria yuhũ. Eropirã judio masa árĩbirã Jesu yarã árĩpehrerã erã sã erã mera mucubirima. ⁵ Eropirã Aquila ya wihi gamenererã sã Jesu yarã ðaporo. Yu mahigu Epenéta sã ðaporo. Igu Asia majagu ero árĩgu Cristore umupeomuhtadigu árĩmi. ⁶ María sã ðaporo. Igo mua mera turaro mohmeapo. ⁷ Yu acawererã Andrónico, Junia sã ðaporo. Peresu yu árĩcũ erã ta yure wapicunirã áhrama. Eropirã yu core Cristore umupeonugañorã erãpu. Gajirã Jesu igu apinirãpu eräre “Diaye ta ðarã áhrima,” arĩ wereniguima.

⁸ Amplia sã yu mahigu Jesu yagu áhrimi. Igu ðaporo. ⁹ Eropigu Urbano sã ðaporo. Igu sã mari mera Cristo ya árĩburire mohmeami. Eropigu yu mahigu mera majagu Estaqui ðaporo. ¹⁰ Eropigu Apele sã ðaporo. Igu diaye ta ðaro Jesucristore umupeomi. Igu iiricurire íarã irire masia mari. Eropirã Aristóbulo ya wihi majarã árĩpehrerã igu marapo igu porã sã ðaporo. ¹¹ Yu acaweregu Herodión ðaporo. Eropirã Narciso ya wihi majarã Jesu yarã ðapehrecãporo. ¹² Eropirã Trifena, Trifosa sã ðaporo. Erã nome mari Opu Jesu mohmerire iiaa. Mari mahigo Pérsida sã ðaporo. Igo mari Opu Jesucristo yare turaro mohmemo. ¹³ Eropigu Rufo mari Opu Jesure ðaro umupeogu, igu yare ðaro iigu ðaporo. Igu pago sã ðaporo. Igo yu pago iro dopa ta árĩgo áhrimo. ¹⁴ Asíncrito, Flegonte, Herma, Patroba, Herme, gajirã Jesu yarã erã mera majarã sã ðaporo.

¹⁵ Eropirã Filólogo, Julia, Nereo, ĩgu pagu mago sã Olimpa, gajirã erã mera majarã sã Jesu yarã ðaporo.

¹⁶ Eropirã mua mera majarãre bocatĩrirã mucubiriri mera mojoto ñeaque. Árĩpehrerã Jesu yarã árĩpehrero majarã muaere ðadorema.

¹⁷ Yu acawererã, mua mera yujurãyeri muaere game ĩhaturicũ iirã game dũca waricũ iirã árĩcoma. Eropirã muaere Jesu ya buherire goroweoma. Eropirã eropa iirãre ðaro iique goroweori arĩã. Eropa arĩrãre wapicũbircãque. ¹⁸ Eropa iirã mari Opũ Jesucristo yare iibeama. Ñerire erã uaribejari dihtare iima. Eropirã ðaro wereniguirã iro dopa guyama masibirãre erã. Erã eropa guyacũ erãre ðaro peenũrũma. Eropirã erãre wapicũbircãque mua. ¹⁹ Mũapũ Jesure ðaro yũhrirã ãhraa. Irire árĩpehrerã masima. Eropa ðaro mua yũhrirã mua árĩcũ pee mucubiria yũhũ. Eropigu ðaro mua iiborore masicũ gahmea yũhũ. Eropigu ne ñeri sãre mua iibircũ gahmea yũhũ. ²⁰ Eropigu Goãmũ marire ðaro árĩcãcũ iigu merogã pũhrũ watĩre tarinũgagu iibasagũcumi muaere. Mari Opũ Jesucristo ðaro muaere itamuniguicãporo.

²¹ Timoteo yũ mera majagu muaere ðadoremi. Yu acawererã Lucio, Jasõ, Sosĩpate muaere ðadorema.

²² Yũhũ Tercio ipũre gojabasagu ãhraa Pablõre. Yũhũ Jesu yagu árĩgu mua Jesu yarãre ðadorea.

²³ Gayo ya wihi árĩcãgu iiaa yũhũ Pablo. ĩgu ya wihigue Jesu yarã gamenerema Goãmũre umupeomorã. ĩgu sã muaere ðadoremi. Eropigu Erasto i maca majarã oparãre niyeru dibubasagu muaere ðadoremi. Mari acaweregu Jesu yagu Cuarto sã muaere ðadoremi.

²⁴ Mari Opũ Jesucristopũ muaere árĩpehrerãre ðaro iiporo. Eropa ta iiporo.

Pablo Goãmũre umupeori mera gojatuñumi

²⁵⁻²⁷ Mari Opũ Jesucristo ya buheri mera ðari buheri mera Goãmũ muaere ĩgũre guñaturanemocũ iimasimi. Iribojegue iri ðari buheri ne masa masibiriri buheri árĩriyoro. Dohpaguere Goãmũ yare weremuhtanirã erã gojara mera iri buherire masidoregu iimi. Yu sã irire buhea. Iri buherire árĩpehrero majarã dohpaguere masima. Goãmũ eropa árĩniguicãgu dorero dopa ta erã masima. Iri buherire ĩgu ta weredorepũ masa ĩgũre erã yũhriborore, ĩgũre erã umupeoboro sãre. Eropirã ĩgũre “Diaye ta ðagu, turagu ãhrimi,” arĩ umupeorã. ĩgu yujugu ta Goãmũ ðaro masipehogu ãhrimi. Jesucristo ĩgu itamuri mera Goãmũre eropa umupeoniguicãrã mari. Eropa ta iirã. Iripẽta ãhraa.

1 Corintios

Pablo Goãmũ yarãre Corinto majarãre gojabeoñumi

¹⁻² Yũhũ Pablo, Jesucristo yare ïgũ buhedore apidigu ãhraa. Goãmũ ïgũ gamero dopa ta Jesu ïgũ apibure yũre beyepũ ïgũ. Sostene Jesu yagũ mari acaweregũ mera mũare Goãmũ yarãre Corinto majarãre gojabeoa gũa. Jesucristo mera majarã mũa árĩcũ Goãmũ yarã árĩmorãre beye aĩdi árĩmi Jesucristo mũare. Eropirã árĩpehrero majarã gajirã mari Opũ Jesucristore serẽrã árĩrã, erã sã Goãmũ yarã ta ãhrima. Jesucristopũ erã opũ mari Opũ sã ãhrimi. ³ Eropirã Goãmũ mari Pagũ, mari Opũ Jesucristo mera mũare ðadorea. ïgũ itamuri mera ðaro árĩque mũa.

Jesucristopũ mũare ðaro iibasadigu árĩmi Goãmũre, arĩ gojañumi Pablo

⁴ Jesucristo mũare ðaro iibasadigu árĩmi Goãmũre. ïgũ eropa iicũ ïagũ, Goãmũre yũ mahigure, Õhaa,” arãa yũhũ umuri nũcũ. ⁵ Cristo yarã mũa árĩcũ ïagũ Goãmũpũ mũare ðaro árĩcũ iimi. Eropigu ïgũpũ ïgũ yare mũare gajirãre weremorãre iimi ïgũ. Eropigu ïgũ, ïgũ yare ðaro masicũ iimi mũare. ⁶ “Cristo mũare ðaro iigũcumĩ,” mũare gũa arĩ werediro ta wahabũ mũare Cristo yarã mũa wacũ. ⁷ Eropigu árĩpehreri ïgũ ya árĩburire mũa iimasicũ iimi Goãmũ mũare. Eropiro ne dũhyabeaa mũare. Mari Opũ Jesucristo i yebague ïgũ dujariborore mũa corerisubũ Goãmũpũ mũare eropa itamuniguicãgũcumĩ. ⁸ Eropigu Jesucristopũ mũa ïgũre umupeoniguicũ iigũ ãhrimi. ïgũ eropa árĩgũ árĩcũ mũapũ i umũ pehrecũ mũa ñeri iira dipuwaja moorã árĩcũ iigũcumĩ. ⁹ Goãmũ “Õpa iigũra,” ïgũ arĩdiro dopa ta ïgũ iimi. Eropigu ïgũ, ïgũ magũ mari Opũ Jesucristo mera yujuro mera árĩmorãre marire beyedi árĩmi.

Jesu yarã Corinto majarã erã game dũca warirare Pablo arĩ gojañumi

¹⁰ Yũ acawererã, mari Opũ Jesucristo ïgũ dorero mera mũare bũrigã serẽbu iiaa: Mũa basi game dũyasobiricãque. Eropirã mũa basi game dũca waribiricãro gahmea. Yuju curu ta árĩque mũa. Eropirã yujuropa ta ðaro árĩniguicãque. Eropa iirã mũa iiburire pepirã, yujuropa iique mũa. ¹¹ Yũ acawererã, mũa basi game dũyasorã iayoro mũa. Eropa arĩ wereama Cloé ya wihi majarã yũre. ¹² Gajirã mũa mera majarã õpa arãñorã: “Pablo ya curu majarã ãhraa gũa,” arĩ wereniguiayoro gajirã mũa. Eropirã gajirã “Apolo ya curu majarã ãhraa gũa,” arãyoro gajirã. Eropirã gajirãpũ daja, “Pedro ya curu majarã ãhraa gũa,” arãyoro mũa. Eropirã gajirãpũ daja, “Gũa tamera Cristo ya curu majarã ãhraa gũa,” arãyoro mũa. ¹³ Mũa eropa arĩquerecũ ta yũhũ õpa werea mũare: Cristo ya curu majarã yuju curu ta ãhraa mari. Eropirã mari basi yujurãyeri dũca warimasibea mari. Yuju curu ta árĩrã iiaa mari. Yũhũ Cristo árĩbeaa. ïgũ iidiro dopa mũa ya dipuwajare crusague sĩridigu árĩbeaa. Eropigu mũare gajigu waĩyegũ yaha waĩ mera waĩyebumi. Cristo ya waĩ mera waĩyecumi mũare. ¹⁴ Mũare mũa mera majarã sãre waĩyebiribũ yũpũ. Crispore, Gayo sãre erã dihtare waĩyebũ yũhũ. “Pablo waĩyenirã dihta ãhraa,” arĩmasibea mũa. Eropigu gajirãre waĩyebiridigu yũ árĩgũ “Õhaa,” arĩ pepia Goãmũre. ¹⁵ Bajarã masare waĩyedigu yũ árĩcũ “Pablo ya waĩ mera ïgũ waĩyemi gũare,” arĩboaya mũa. Eropa arĩrã Jesucristore umupeobirã mũa yũpũre umupeoboaya. Eropigu irire gamebirabũ. ¹⁶ Estéfana ya

wihi majarã sãre waĩyebũ yũhũ. Erã nũcũ ta waĩyebũ yũhũ. Gajirã yũ waĩyenirãre guñabirica. ¹⁷ Cristo yũre obeogu, gajirãre waĩyebure apibirimi ĩgu yũre. Ōari buherire werebupũre apimi ĩgu yũre. Iri ōari buheri “Cristo ĩgu crusague sĩriñumi,” arĩ buheri masare gohrotori buheri ãhraa Goãmũ yare erã iiburire. Eropigu yũhũ irire buhegu gajigu ōaro masitarigu iro dopa buhebeaa. Masa erã masiri mera buhebeaa. Yũhũ eropa yũ ejatuharo mera buhecũ mũa ōari buheripũre umupeobiriboaya.

Goãmũ ĩgu turarire ĩgu masiri sãre opagu ãhrimi Cristo, arĩ gojañumi Pablo

¹⁸ Peamegue dederemorãpũ iri buheri “Cristo crusague ĩgu sĩridi árĩmi,” arĩ buherire peerã ōpa arĩma: “Pee masibirã ya buheri ãhraa,” arĩmaacãma. Maripũ Cristo ĩgu taumorã árĩrã ōpa arãa: “ ‘Crusague ĩgu marire sĩridi árĩmi,’ arĩ buheri tura ãhraa. Iri buheri mera Goãmũ marire gohrotomi,” arãa mari. ¹⁹ Eropa ta arĩñumi Goãmũpũ ĩgu yare erã gojarapũgue:

Eropirã i yeba majarã masare “Ōaro masirã ãhraa,” erã basi arĩrãre erã masiripũ duhpiburi árĩbeaa, arĩ ĩhmuğũca yũhũ, arĩñumi Goãmũ.

²⁰ Eropirã i yeba majarã ōaro masirã duhpimorã árĩbeama. Erã pepiro dopa buherã sã duhpimorã árĩbeama. Dohpaguere wereniguimehrerã sã duhpimorã árĩbeama. I yeba majarã “Ōaro masirã ãhrima,” arĩnirã erã árĩquerecũ ta “Pee masibirã erã ãhrima,” arĩ ĩhmumi Goãmũ erãre.

²¹ Goãmũ tamera ōaro masigu ãhrimi. ĩgu eropa árĩcũ i yeba majarã erã ya masiri mera Goãmũ yare ne masisũya mariroca erãre. Goãmũ “Erã masiri mera yũre masisome,” ĩgu arĩdiro dopa ta eropa wahabũ erãre. Ōpa arĩñumi: “Yaha ōari buherire werecũ masa yũre masirãcoma,” arĩñumi. Eropigu “Iri buheri pee masibirã ya buheri ãhraa,” gajirã arĩquerecũ, gajirãpũre erã ōari buherire peerãpũre Goãmũ taumi. Cristore erã umupeocũ ĩagu “Erãre peamegue wabonirãre taugũra,” arĩmũhtarũ.

²² Judio masa deyoro moarire ii ĩhmudorema erã iri buherire umupeoboro core. Eropirã griego masa judio masa árĩbirã árĩrãpũ erã pepiro dopa buhecũ gahmema. ²³ Maripũ “Jesucristo mari ñeri iira dipuwaja crusague sĩridi árĩmi,” arĩ buherire buhea mari. Iri buherire peerã judio masapũ gamebeama. Eropirã iri buherire judio masa árĩbirãpũ “Pee masibirã ya buheri ãhraa,” arĩma. ²⁴ Goãmũ ĩgu yarã árĩmorã ĩgu beye añirãpũ iri buherire pee ōpa arĩ masima: “Goãmũ masipehogũ turagu ãhrimi. Cristo marire sĩribasara mera marire peamegue wabonirãre Goãmũ taumi,” arĩ masima. Erã judio masa, judio masa árĩbirã sã eropa arĩ masima Jesu yarã árĩrã. ²⁵ Goãmũ ōaro masipehogũ ãhrimi. “Goãmũ pee masibigu ãhrimi,” masa arĩ pepiquerecũ ta i yeba majarã tauro ōaro masipehogũ ãhrimi. Eropigu “Turabigu ãhrimi,” masa arĩ pepiquerecũ ta erã wecague turatarinũgagu ãhrimi ĩgu. ²⁶ Yũ acawererã, Goãmũ mũare ĩgu beyeboro core mũa arĩmũhtarare guñaque. I yeba majarã “Ōaro masirã ãhrima,” erã arĩnirã watopegue Goãmũ mũare bajamerãgã dihtare beye aĩdi árĩmi. Eropirã masa tĩrã oparã sã arĩnirã bajamerãgã ãhraa mũa Jesu yarã. ²⁷ I yeba majarã “Pee masibirã ãhrima,” erã arĩnirã watopepũre mũare Goãmũ beye aĩdi árĩmi. Eropa beyedi árĩmi “Ōaro masirã ãhrima,” erã arĩnirã erã masibirã dujaboro dopa. Eropigu i yeba majarã “Turabirã, doyarã ãhrima,” erã arĩnirãre Goãmũ aĩdigũ árĩmi doyabirãpũ erã doyarã dujaro dopa. ²⁸ Masa erã ĩadiabirãre “Duhpimorã árĩbeama,” arĩma. Erã eropa arĩnirãre bu árĩrãre Goãmũ ĩgu yarã árĩmorãre aĩdigũ árĩmi

mũare. Eropa aĩgu i yeba majarã oparãre, guhyadiarãre, “Guapũ bu árĩrã ãhraa,” erã arĩcũ iigu iimi Goãmũ erãre. ²⁹ Īgu eropa iicũ i yeba majarã ne yujugũ ĩgu gamero mera “Yũ tamera turagũ, ðaro masigu ãhraa,” arĩ tarinũgamasibeami Goãmũ ĩgu ĩacũ. ³⁰ Goãmũpũ marire Jesucristo yarã árĩcũ iimi. Īgu yarã árĩrã mũari nũcu Goãmũ mera árĩrãca mari. Jesucristopũ Goãmũre ðaro masicũ iimi marire. Eropigu mari ñerire cóãgu marire ðarire gohrotocũ iigu ãhrimi. Eropigu marire peamegue wabonirãre taubu ãhrimi. ³¹ Īgu eropa iicũ Goãmũ yare erã gojarapũ ĩgu arĩ gojadiro dopa ta eropa wahaa. Ōpa arĩ gojañuma: “ ‘Yũ gamero masipehogũ ãhraa,’ arĩgu irire arĩbircãporo. Ōpa arĩporo: ‘Mari Opũpũ masipehogũ ta ãhrimi,’ arĩporo ĩgu,” arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue.

2

Cristo crusague ĩgu sĩrira buheri ãhraa i, arĩ gojañumi Pablo

¹⁻² Yũ acawererã, mũa pohro wabu ōpa arĩ pepibũ yũpũ: “Erã mera árĩgu Jesucristo crusague sĩridigu waĩpeo ĩgure erã masiburi dihtare buhegũra erãre,” arĩ pepibũ mũare. Eropigu mũa pohro árĩgu Goãmũ yare mũare buhebũ. Goãmũ yare mũare buhegu, weretarinũgagu iro dopa “Masitarigu ãhraa,” arĩ buhegu iibiribũ. ³ Eropigu mũa mera árĩgu bu árĩgu iro dopa árĩbũ yũhũ. Eropigu yũre umupeori arĩgu doyañariro dopa buhebũ yũhũ. ⁴ Eropigu Goãmũ yare buhegu “Masipehoa yũhũ,” arĩgu weretarinũgagu iro dopa buhebiribũ. Īgu yare buhecũ Espĩritu Santo ĩgu turari mera mũare iri buherire umupeocũ iimi. ⁵ Eropa ta arĩ buhebũ yũhũ mũare masa erã gamero erã ya masiripũre mũa gamebiriboro dopa. Goãmũpũre mũa umupeoburire eropa arĩ buhebũ yũhũ “Goãmũ turagu ãhrimi,” mũa arĩboro dopa.

Espĩritu Santopũ Goãmũ ĩgu árĩricũrre buhemi marire, arĩ gojañumi Pablo

⁶ Eropirã Goãmũ ya buherire Jesure ðaro umupeorãguere werea gũa. Iri buheri masiri ta ãhraa. I mũmũ maja masa erã gamero erã masiri iro dopa árĩbeaa i mũare gũa buheri. I yebare dorerã ya masiri sã árĩbeaa. Erã masiri i mũmũ mera pehrero iiaa. ⁷ Goãmũ ya masiripũre werea. Iribojegue i buherire ne masisũya mariyoro. Negohraguere mari ðaro árĩborore Goãmũ arĩ pepituhajamũripũ. Marire peamegue wabonirãre ĩgu tauborore, ĩgu mera mari árĩboro sãre “Masare eropa ta iigũra,” arĩ pepiyupũ. ⁸ Īgu masare ðaro arĩ pepirare i mũmũre dorerã masibiriñuma. Irire ðaro masirã, mari Opũre Goãmũ magũ gohrare crusague pabia wejẽbiriboañuma erã. ⁹ Erã eropa masibirirare Goãmũ yare erã gojarapũgue ōpa ãhraa:

Árĩpehrerã Goãmũre mahirã ya árĩburire Goãmũ ðaro amubasayutuhapũ.

Iri ĩgu amubasarapũre masare masima masiya mara. Ne gajino iro dopa ĩaya mara irire, arãa Goãmũ yare erã gojarapũgue.

¹⁰ Iri eropa arĩquerecũ ta Espĩritu Santopũ Goãmũ yare, masisũya marirare masicũ iimi marire. Árĩpehreri Goãmũ yare ĩgu pepira sãre Espĩritu Santo masipehomi. Eropa masigu ĩgu marire irire masicũ iimi.

¹¹ Ne gajirãpũ masũ ĩgu pepirire masibeamã. Masupũ ĩgu seyaro ĩgu guñarigue ĩgu pepirire masimi. Eropa ta masa Goãmũ ĩgu pepirire ne masibeamã. Espĩritu Santo dihta ĩgu pepirire masimi. ¹² Eropirã mari Jesu yarã árĩrã erã i mũmũ majarã Jesu yarã árĩbirã erã pepiro dopa pepibeaa.

Goãmũ ĩgũ Espírítu ohomi maripũre ĩgũ pepiro dopa mari pepiburire. ĩgũ marire õaro ĩgũ orare masicũ iimi Espírítu Santopũ. ¹³ Eropirã Goãmũ yare mũare buherã, masa ya masiri mera gũa gamero buhebeaa gũa. Espírítu Santo ĩgũ gamero dopa ĩgũ gũare wereniguidoreripũre mũare buhea. Eropa buherã Espírítu Santo gamero dopa Goãmũ yare õaro buhea gũa ĩgũ yarãre.

¹⁴ Espírítu Santore opabirãpũ irire Espírítu Santo yare erãre buhecũ, “Pee masibirã werenigui ģhraa,” arĩma erã. Eropirã gamebeama. Espírítu Santo ĩgũ itamuro mariro ĩgũ yare masima masiya mara masare. Eropirã erã ĩgũ yare ne masibeama. ¹⁵ Espírítu Santore oparãpũ Goãmũ yare õaro masima. Gajirãpũ erãre “Pee masibirã ģhrima,” arĩmasibeama Espírítu Santore oparãre. ¹⁶ Őpa arãa Goãmũ yare erã gojarapũgue: “Ne yujugũ ĩgũ gamero mera mari Opũ ĩgũ guñarire masigũ ne marimi. Eropirã ĩgũre masa ne buhemasibeama,” arãa ĩgũ yare erã gojarapũgue. Maripũ Cristo yarã árĩrã, Cristo iro dopa masia.

3

Jesu yarã yujuro mera Goãmũ mohme corerã ģhrima, arĩ gojañumi Pablo

¹⁻² Yũ acawererã, mũare buhegũ Espírítu Santore õaro yũhrirãre yũ buhediro dopa buhemasibiribũ mũapũre. Mũa pepiri Espírítu Santo opabirã pepiro dopa árĩbũ. Cristo yarã mũa árĩquererã ta ĩgũre õaro yũhrirã árĩbirã majirãgã erã pee masibiro dopa ta Goãmũ yare õaro pee masibiribũ mũapũ dohpa. Eropa mũa pee masibiricũ ĩagũ Goãmũ yare õarire buhenemomasibiribũ mũare. Eropigũ majirãgãre apĩco dihtare mari oro dopa ta diasabiriri buheri dihtare buhebũ daja mũare. Dohpague sãre mũraro ta masinibea dohpa mũa. ³ Őpa iirã iiaa mũa Espírítu Santore yũhribirã. Mũapũ mũa mera majarãre ĩadiabirã, erã gajinore opacũ ĩhaturirã, mũa basĩ yujurãyeri cururi Yũ acawererã, mũare buhegũ Edũca warirã iiaa. Eropirã Espírítu Santore opabirã Cristore gamebirã iro dopa iirã iiaa mũa. Eropirã Goãmũ yare õaro peebeaa mũa. ⁴ Őpa ģhrayoro mũa. “Pablo ya curu majarã ģhraa gũa,” arãyoro mũa yujurãyeri. Eropirã gajirã mũa mera majarãpũ “Apolo ya curu majarã ģhraa gũa tamera,” arãyoro mũa. Eropa arĩ dũyatorã Espírítu Santore opabirã iro dopa arĩ wereniguiã mũa.

⁵ ¿Yũhũ Pablo, Apolo mera duhpimorã ģhriri gũa mũa pepicũ? Árĩbeaa. Goãmũre mohme corerã ģhraa gũa. Gũare ĩgũ iidoro dopa iimorã ģhraa. Eropirã gũa mũare buhecũ peerã Jesucristore umupeonũgabũ mũa. ⁶ Őari buherire buherã pohegue mohme corerã iro dopa ģhrima mari werenigui queori mera buhecũ. Pohegue ĩgũ otemũhtadiro dopa ta yũhũ mũare Goãmũ yare buhemũhtabũ. Eropigũ gajigũ ĩgũ pohere ĩhadiburo dopa ta Apolopũ yũ pũhrũ mũare buhenũrsiami. Gũa eropa buhequerecũ ta pohe maja yucũre iri bũgacũ ĩgũ iidiro dopa ta Goãmũpũ mũare ĩgũ yare masinemocũ iimi. ⁷ Eropigũ yũ buhemũhtadi árĩqueregũ ta bu árĩgũ ģhraa. Eropigũ Apolo yũ pũhrũ buhenemodi sã bu árĩgũ ta ģhrimi. Goãmũ tamera õagũ ģhrimi. ĩgũpũ mũare ĩgũ yarã árĩcũ ĩgũre masinemocũ iimi. Eropirã Goãmũpũre umupeoro gahmea mũare. ⁸ Otemũhtagũ pũhrũ pohere ĩhadibugũ yujuro mera mohme corerã ģhrima erã. Eropirã erã nũcũ erã mohmediropẽ ta wajatama erã. Eropa ta ģhraa gũa Apolo mera. ⁹ Eropirã gũa Goãmũ yare mohme corerã ģhraa. Eropa gũa mohme corerã Apolo yũ mera majagũ ģhrimi. Mũapũ Goãmũ ya

pohe iro dopa ta ãhraa. Mũa eropa áricũ Goãmũa ya pohe iri maja yucũre ãgũa buganemocũ iidiro dopa ta mũare ãgũa yare masinemocũ iimi ãgũa.

Eropigũa Goãmũa mũare ãgũa yarãre õarã áricũ iigũa iimi. Eropirã mũa Goãmũa mohmeri wihi iro dopa ãhraa mũa gaji werenigui queori mera werediacũ. ¹⁰ Yũre Goãmũa ãgũa itamuro mera yũpũa wihi iimehregũa borari ãgũa nugumũhtaro dopa ta Jesucristo yare mũare buhemũhtabũa. Eropigũa iri weca gajigũa ãgũa peoturia mũriaro dopa ta gajigũa yũ pũhrũa buhenemogũa iimi. Eropa buhenemogũa õaro gũhyadiaro mera Goãmũa yare buhero gahmea ãgũre. Queoro buhero gahmea. ¹¹ Wihire iirã borarire nugumũhtabiricũ wihi iima masiya mara. Eropa ta Cristore buhebiricũ ãgũa yarã wacũ iima masiya mara. Cristo mari ya dipuwajare sãribasarare mũare buhetuhajabũa. Eropirã mũa Jesucristore umupeorã Goãmũa yarã watuhajabũa. Mũa eropa árirãguere gaji buherire buhema masiya mara mũa Goãmũa yarã wamorãre. ¹²⁻¹⁵ Goãmũa yarãre buhenemorã ãhrima. Erã watope gajirã queoro buhema. Gajirã queoro buhebeama. Queoro buheri oro, plata, waja pagari utãyeri iro dopa ãhraa. Queoro áribiriri buheripũa yucũa, taa, ñaira pũri iro dopa ãhraa. I mũmũa pehrerinũri áricũ Jesucristo dujarigũa mari buhera queoro áricũ ãhmugũcumĩ. Mari buherare soeñagũa iro dopa ta queoro áricũ ãhmugũcumĩ. Eropiro oro, plata, waja pagari utãyeri soecũ ãjũbiro dopa ta mari buhera queoro ta áriro dujaroca ãgũa ãacũ. Eropa mari queoro buhenirã mari áricũ õaro mari buhera waja wajayegũcumĩ. Eropa ta yucũa, taa, ñaira pũri soecũ ãjũpehrero dopa ta mari buhera queoro áribiuro pehreroca ãgũa ãacũ. Eropigũa queoro buhebirinirã mari áricũ ãagũa marire wajayesome. Erã eropa árirã erã wajatabiriquerecũ Goãmũa erãpũre taugũcumĩ. Eropirã eropa queoro õaro buhebirinirã merogã mera tarirãcoma. Eropirã wihi ãjũrisubu tariro dopa tarirãcoma.

¹⁶ Mũa Jesu yarã mera Espĩritu Santopũa mũa mera ãhrimi. Eropirã mũa Goãmũa ya wihi iro dopa ãhraa. ¿Irire masibeari mũa? ¹⁷ Eropirã mũa Goãmũa ya wihi áriro dopa árirã ãgũa yarã gohra ãhraa. Eropigũa ãgũa yarãre yujugũa ãgũa goroweocũ Goãmũa peamegue dedeogũcumĩ ãgũpũre.

¹⁸ Irire õaro masique mũa. Mũa basi pee wisibiricãque. I mũmũa maja buherire opagũa “Masitarinũgagũa ãhraa,” arĩ pepibocumĩ. Eropa arĩ pepigũa mũa mera majagũa árigũa, “Yũhũa Goãmũa masiri mariro pee masibigũa ãhraa,” arĩ pepiporo ãgũa. ãgũa eropa arĩ pepigũa diaye ta õaro masigũa wagũcumĩ. ¹⁹ I mũmũa maja masa erã gamero erã basi masiri “Bu gohra ta ãhraa,” arĩ pepimi Goãmũa. Eropa ta werenemoa Goãmũa yare erã gojarapũ. Õpa arĩ gojara ãhraa: “Erã gamero masirã erã pepiri mera ‘Õpa iirãra,’ erã arĩrare gajiropa wacũ Goãmũa iimi,” arãa Goãmũa yare erã gojarapũ. ²⁰ Eropi gajipũgue õpa arãa daja: “Masa erã gamero ‘Masipehorã ãhraa,’ erã arĩ pepiri duhpiburi áribiricũ masimi mari Opũa Goãmũpũa,” arãa Goãmũa yare erã gojarapũgue. ²¹⁻²² Eropirã “Pablo ya curu majarã ãhraa gũa,” arĩrã, “Apolo ya curu majarã ãhraa gũa,” arĩrã, “Pedro ya curu majarã ãhraa gũa,” arĩrã arĩbiricãque mũa pare. Gũa áripehrerã mũa ya áriburire iirã dihta ãhraa. Goãmũa áripehreri mũa ya áriburire otuhajadigũa arĩmi. ãgũa ãhacũnugurare mũa ya áriburire odigũa arĩmi mũare. Mũaare ojocaricũ iimi mũa ya áriburire. Eropigũa sãricũ sãre iigũcumĩ mũa ya áriburire. Dohpague mũa áririre, pũhrũgue mũa áriburi sãre ogũcumĩ. Eropirã áripehreri mera ãhraa. ²³ Eropirã mũapũa Cristo yarã ãhraa ãgũa ya áriburire iimorã. Eropigũa Cristopũa Goãmũa yagũa ãhrimi

ĩgu ya árĩburire iibu. Eropirã “Gua tamera Pablo ya curu majarã áhraa,” arĩbircãque mua pare.

4

Cristo ĩgu yare ĩgu buhedoregu ĩgu apinirã erã mohmerire werepu Pablo

¹ Ōpa arĩ pepique mua yure, Apolo sãre: Eropa ta erã Cristore mohme corerã áhrima. Eropirã “Masa erã masibirirare Goãmu yare buhedore ĩgu apinirã áhrima,” arĩ pepique mua. ² Yujugu ĩgu ya árĩburire iidore apinirãre ĩgu gamero dopa ta ii corero gahmea erãre. Yu sãre eropa ta ii corero gahmea Cristo ĩgu gamerire. ³ Mua yure werewuquerecũ eropa pepicãa yũhũ. Gajirã masa erã yure werewuacũ sãre eropa pepicãa yũhũ. Yu iirire ĩarã “I õari áhraa. I ñeri áhraa,” arĩ beyemasibea mua yure. Yu basi árĩqueregu yũ iirire õaro beyemasipehobea yũ sã. ⁴ Ōpa arĩ pepia yũhũ. “Mari Opũ yure ĩgu apidiro dopa ĩgu gamerire ipehorabũ yũhũ,” arĩ pepia yũhũ. Yu õpa arĩ pepiquerecũ ta yũ arĩ pepiri diaye árĩbiriboca. Mari Opũ Cristo dihta yũ iiricũre ĩagu õaro masimi yũ ĩgu yare õaro iicũ. ⁵ Eropirã mari Opũ ĩgu dujariboro core masare erã iirare arĩ werewuabircãque. ĩgu dujarigu masa erã iirare iribojegue gajirã erã masibirirare Cristo deyoro moagũcumi. Eropirã mari iidiarare ĩgu masicũ iigũcumi gajirã masare. Irisubu ta mari nũcũre ĩgu yare mari iidiro dopa ta “Irire õaro iibũ,” arĩgũcumi Goãmu marire.

⁶ Yu acawererã, yũhũ Apolo mera gua árĩcũre werebũ yũhũ mũare buhebu. Eropa werebũ Goãmu ĩgu yare ĩgu gojarapũ ĩgu arĩdirore mua tarinũgabiriboro dopa. Eropa tarinũgabirã árĩrã mua yujurãyerire umupeobircãque. Mua eropa iibirã árĩtarinũgadiarã iiaa. ⁷ Mua eropa iibiriboro dopa gua iirare werebũ mũare. Mua eropa tarinũgadiaquererã mũapũ gajirã tauro õarã árĩbeaa mua. Goãmu mũare ĩgu ora dihtare opaa mua. Eropirã ĩgu mũare masicũ iira dihtare masia mua. ¿Mua gamero oparã, mua bocatũuro masirã árĩbiriquererã ta, duhpĩrã “Masipehorã áhraa,” arĩri mua? Eropa arĩrã “Goãmu guare obirimi. Eropigu guare masicũ iibirimi,” arĩdiarã dopa ta iiaa mua.

⁸ Mũapũ “Árĩpehrerire opaa gua. Guare ñehe dũhyabeaa,” arĩraa mua. Eropirã gua mua pohro árĩbircũ õpa arĩ pepiraa: “Oparã iro dopa masirã áhraa gua,” arĩ pepiraa mua. Diaye ta oparã iro dopa mua masipehorã árĩcũ mũare õatariaboya. Mua eropa árĩcũ mua mera gua sã oparã iro dopa masipehorã árĩboya. “Masirã áhraa gua,” arĩ pepirã, ¿õaro arĩ pepiri mua? Ōaro pepibea yũ ĩacũ. ⁹ Ōpa arĩ pepia yũ tamera: Goãmu guare Jesu ĩgu yare buhedore apinirã doca maja curu apimi guare. I yeba majarã masa, anyua sã gua ñero taricũ guare ĩamũrima eropa wacũ. ¹⁰ Cristo yare gua buhecũ ĩarã, “Pee masibirã áhrima,” arĩma masa guare. ¿Mũapũ Cristo yare õaro pee masirã áhriri mua? “Turabirã, bu árĩrã áhrima,” arĩma masa guare. ¿Mũapũ õaro turarã áhriri mua? Mua basire umupeoa. Gũapũre masa ne umupeobeama. ¹¹ Gũapũ dohpaguere ñero tarĩrã, oaboarã, ñemesiburã, ñeri suhricũrã, wiri moorã áhraa. Eropirã guare gajirã umupeobirã, guare pabiramũrima. ¹² Eropirã gua buheniguiquererã teboricũrã árĩrã gua árĩburi majare gua baburi sãre mohmea. Eropirã gajirã guare erã ñero wereniguiquerecũ ta gũapũ Goãmũre õaro erã árĩburire serẽbasaa. Eropa iirã gajirã guare ñero iimorã erã nũquerecũ ta eropa pepicãa gua. ¹³ Eropirã “Ñero iirã áhrima,” guare erã werewuquerecũ ta gũapũ erãre õaro wereniguia

erã õaro árĩburire. Eropirã erã burigã dohoma guare. Iribojegue eropa iinugama. Dohpague sãre muraro ta iima guare.

¹⁴⁻¹⁵ Mũare õari buherire buhemũtabũ. Eropa buhecũ mũa peecũ Jesucristo mũare ĩgu yarã wacũ iidi árĩmi. Eropa mũare buhedigu mũa pagũ iro dopa ta wahabũ yũhũ. Bajarã mũare Cristo yare buherã erã árĩquerecũ ta mũare buhemũtagũ yũhũ yujugũ ta ãhraa. Eropigu yũhũ yujugũ ta mũa pagũ iro dopa ãhraa. Eropigu mũare guhyasĩricũ iibu ire gojagũ iibea. Yũ porã yũ mahirãre mũare werebu ire gojaa yũhũ. ¹⁶ Eropigu ire turaro mũare werebu iiaa yũhũ. Yũre ĩhacũque mũa sã.

¹⁷ Mũa eropa iicũ gamegu mũa pohro Timoteore obeogu iiaa. ĩgu yũ magũ iro dopa yũ mahigu mari Opũ Jesucristo yagũ ãhrimi. Eropigu Cristo gamero dopa iiniguigu ãhrimi ĩgu. Timoteo mũa pohro ejagũ Jesucristo yare yũ iidiro dopa mũare guñacũ iigucumi mũa sã eropa iiboro dopa. Jesu yarã pohrogue noho wagũ Jesucristo yare erã iiburire buheniguicãa.

¹⁸ Yujurãyeri mũa mera majarã oparã árĩdiarã õpa arãñorã: “Pablo mari pohroguere arisome,” arĩ pepirañorã erã. ¹⁹ Goãmũ gamecũ mũa pohrogue dohparagã ta ejagũca. Eropa ejagũ erã oparã árĩdiarã mũa mera majarã erã eropa arĩrare ĩagũra. Eropigu erã Goãmũ turari opacũ ĩagũra yũhũ. ²⁰ Goãmũ mari Opũ ãhrimi. Mari arĩ weretarinũgaquerecũ ta ĩgu yare mari iibiricũ mari wereniguiri duhpiburi árĩbeaa. ĩgu turari mera ĩgu gamero dopa iicũ gahmemi. ²¹ ¿Mũa pohrogue mũa ya dipuwaja dipuwaja moagu yũ wacũ gahmeri mũa yũre? ¿O mũa õaro iira waja mucubiriri mera waro gahmeri mũa yũre?

5

Corinto majarã erã ñeri iirare werepu Pablo

¹ Gajirã õpa arĩ querecũma guare: Yujugũ mũa mera majagũ ĩgu buamore ta marapocũ waĩcumi. Eropa ta arĩ werema masa guare. Erã eroparĩcũ peemaria wahabũ. Gajirãpu Goãmũre masibirã árĩquererã erãpu eropa iirã árĩbeama. ² Mũa mera majagũ ĩgu eropa iiquerecũ ta mũaru “Õatariarã ãhraa guã,” arĩ pepiraa. ¿Duhpirã ĩgu eropa ñeri iirare masiquererã ta guhyasĩrisãbeari mũa ĩgũre? Eropa ñero iigũre mũa Jesu yarã mera majagũre cóãcãque mũa. ³⁻⁴ Yũhũ mũa mera árĩbiriqueregu ta yũ guñari mera mũa mera árĩgu iro dopa ãhraa yũhũ. Eropigu mũa mera árĩgu yũ árĩbodiropã ta ñero iigũre ĩgu eropa ñero iira dipuwaja, dipuwaja moadoretuhaa yũhũ. Jesucristo ĩgu dorero mera ta eropa iidorea. Eropa mũa Jesu yarã gamenererã yũ guñabeori merague yũhũ mũa mera árĩcũ, mari Opũ Jesu ĩgu turari mera ⁵ ĩgũre ñero iigũre cóãque. Watĩ mera ĩgu ñero tariborore apique. Eropa ta cóãque ĩgũre ĩgu ñero tariri mera ñerire ĩgu uaribejarire ĩgu gohrotoboro dopa. Mari Opũ Jesucristo ĩgu dujaririnũ ñero iidigu mũru Jesu mera ĩgu õaro tariboro dopa dohpaguere ĩgũre eropa apinique, arãa yũhũ.

⁶ “Õaro ãhraa guã,” mũa arĩquererã ta ñero iirã iica mũa. Ñero iigu ĩgu ñerire mũa eropa ĩacãrã, árĩpehreri ñeri mũare ii ĩhmucũ árĩpehrerã ñero iirãca. Eropiro árĩpehreri ñeri sehya wa mũa árĩrogue. Panre buagacũ iiri pohga õaro seyanugajaro dopa ta iri ñeri õaro seyaroca mũaguere. ¿Irire masibeari mũa? ⁷ Yũ acawererã judio masa Pascua árĩcũ ovejare wejẽmurima erã ñeri iira dipuwajare Goãmũre cãdĩjidorerã. Oveja sĩridiro dopa ta Cristo mari ñeri dipuwajare sĩribasadi árĩmi. ĩgu eropa sĩribasarañe mera mũa ñerire cóãñirã ãhraa. Irire guñarã mũaru

ñero iigure mũa mera majagure cóãque ñeri mũa watope mariboro dopa. ⁸ Iribojegue ñerire ñhacũ iinirã árĩribũ mari. Eropirã dohpaguere mari ñerire cóãñirã árĩrã mari ñerire ñaribejaro mariro, ñero iiro mariro árĩrã. Iribojegue mari ñerire iimũridiro dopa ta iibiricãrã. Eropirã diaye maja õaro wereniguiri mera, õaro iiricuri mera árĩrã pare.

⁹ Mũare yũ gojabeorapũre nome mera ñero iirã, ñerire iimajiñajarã mera ne wapicũdorebiriribũ. ¹⁰ Eropa arĩgu “Jesu yarã árĩbirã mera árĩbiricãque,” arĩbiribũ. Eropigu “Nome mera ñero iirã mera, gajinore turaro gamenemocãrã mera, yajaricũrã mera, goãmarã wéanirãre umupeorã mera árĩbita,” arĩbeaa. I yebare eropa árĩrã mariro Jesure gamebirã mariro mari dihta árĩmasibeaa. Árĩpehrerogue ãhrama erãpũ ta. ¹¹ Eropigu mũare gojabeogu õpa arĩ doreribũ: “Mũa mera majarã Jesu yarãpũ erãpũ ñerire iicũ ñha erãpũre wapicũbiricãque,” arĩ goja doreribũ. Eropirã mũa mera majagu “Jesu yagu ãhraa,” ĩgu arĩgu árĩqueregu ta nome mera ñero iigu, gajinore turaro gamenemogu, goãmarã wéanirãre umupeogu, ñero quere moa coregu, merericũgu, yajaricũgu ĩgu árĩcũ ĩgũpũre wapicũbiricãque. Eropirã eropa iigu mera ne babiricãque. ¹²⁻¹³ Jesu yarã árĩbirãpũre Goãmũpũ dipuwaja moagũcumi. Eropigu Jesu yarã árĩbirãre erã ñero iiri dipuwaja moadoregu arĩbeaa yũhũ. Eropa iibiricãro gahmea yũre. Eropa arĩquerecũ ta mari Jesu yarã watope mari ñero iira dipuwajare moaro gahmea mari basire. Eropirã mũa Jesu yarãpũ mũa mera gamenererã mũa basi mũa iirare ñha masiro gahmea mũare. Eropirã yujugu mũa mera majagu ĩgu ñero iicũ ñarã ĩgũre dipuwaja moadorero gahmea mũare. Eropirã Goãmũ yare gojarapũgue arĩdiro dopa mũapũ mũa mera majagure ñero iigure dipuwaja moaro dopa iirã ĩgũre cóãque.

6

Jesu yarãre weresãrare werepũ Pablo

¹ ¿Mũa basi game dũyatorire duhpĩrã Jesu yarã árĩbirã pohroque amudorerã wahari mũa? Jesu yarãre mũa mera majarãre weresãdiarã gajirã Jesu yarãre irire werero gahmea mũare. Eropirã Jesu yarãpũ amubasaporo. ² Pehrerinũ árĩcũ mari Jesu yarãpũ mari árĩpehrerã masa erã iirare beyerãca. ¿Irire masibeari mũa? Eropirã pehrerinũ árĩcũ masa árĩpehrerãre beyemorã árĩrã, dohpague sãre amumasia mari. Eropirã dohpague gajiropa wacũ sãre amumasia mari. ³ Anyua erã iira sãre beyerãca mari. ¿Irire masibeari mũa? Mari eropa anyuare beyemorã árĩrã diaye ta dohpague sãre Jesu yarã erã iirare ñarã beyemasica mari. ⁴ ¿Eropirã duhpĩrã mũa mera majarãre weresãdiarã Jesure gamebirã, “Bu árĩrã” mũa arĩrã pohroque amudorerã wahari mũa? ⁵ Ire arĩgu iiaa mũa gũhyasiuro mũa tariborore. Mũa dũyatorire werebu õaro masigu árĩcumi mũa watopere, yũ arãa. ⁶ ĩgu eropa árĩquerecũ ta mũa mera majagu Jesu yagu gajigu ĩgu acaweregũre weresãdiagũ Jesu yarã árĩbirãre beyedoregu wahami.

⁷ Masare beyegu pohroque mũa acawererãre weresãrã Goãmũ gameripũre tarinũgarã iiaa mũa. Gajigu mũa mera majagu mũare ñero ĩgu iicũ eropa ñacãboaya mũa. Jesu yarã árĩbirãre mũa weresãbiriborore mũa acaweregũre mũare ĩgu ñero iirare mũa eropa ñacãcũ õatariaboaya. Jesu yagu mũare ĩgu yajacũ ĩgũre mũa weresãboro core ĩgu mũare yajarare mũa eropa ñacãcũ õaboaya. ⁸ Mũa eropiibeaa. Gajirãre ñero

iirã áhraa mũa sã. Yajarã ta áhraa mũa sã. Jesu yarã mũa acawererã erã árĩquerecũ ta erãre ñero iirã, yajarã iiaa mũa.

⁹ Eropa iirã Goãmũ ãgũ opũ árĩroguere wamasibeama. ¿Irire masibeari mũa? Pee wisibiricãque mũa. Õpa iirã Goãmũ pohroguere wasome: Gajirã nome mera ñero iirã, goãmarã wéanirãre umupeorã, gajigũ marapore marapocurã, gajigũ marapũ mera ñero iirã nome, ¼ma seyaro erã dupũri mera ñero iirã, nome sã eropa ta iirã, ¹⁰ yajarã, gajinore turaro gamenemorã, merericurã, gajirã masare ñero quere moa corerã, gũyari mera yajarã ne Goãmũ ãgũ opũ árĩroguere wamasibeama. ¹¹ Iribojeguere mũa yujurãyeri eropa iirã árĩyoro. Eropa iinirã mũa árĩquerecũ ta dohpaguere mũa ñero iirare cóãtuhami Jesucristopũ. Eropa ãgũ taunirã mũa árĩcũ ãgũ yarã árĩmorã iimi Goãmũ mũaare. Eropa iigũ “Õarã áhrima,” arĩ íhami ãgũ mũaare. Eropa ta iimi mũaare mari Opũ Jesucristo mera, Espĩritu Santo mera.

Mari dupũ ðarire iiburi dupũ árĩro iiaa, arĩ gojañumi Pablo

¹² “ ‘Goãmũ iidorebirira árĩpehreri iimasiri áhraa yũre,’ arĩmi Pablo,” arãa mũa yũre. Yũ iimasipehoqueregũ ta, yũ iiri yũre gajirã sãre itamubiricũ íha irire iibeaa. Eropa ta árĩpehreri iimasiri áhraa yũre. Eropa iimasiqueregũ ta yujuyerisuburi irire eropa iipogũ duhumasibiriboca, arĩgũ irire iisome yũhũ. ¹³ Mari bari mari paru maja árĩburi ta áhraa. Eropiro “Mari paru bari dicũburiduru paru áhraa,” arãa mũa yujurãyeri. Mũa eropa arĩquerecũ ta puhũ Goãmũpũ mari barire mari paru sãre iri pehrea wacũ iigũcumĩ. Eropirã mũa yujurãyeri “Mari dupũpũ mari ¼aribejari iiburi dupũ áhraa,” arĩraa mũa. Eropa árĩbeaa. Mari dupũ ¼aribejari iiburi dupũ árĩbeaa. Mari dupũpũ mari Opũ ya árĩburire iiburi dupũ áhraa. Eropigũ mari Opũpũ mari mera áhrimi mari ãgũ yare ðaro iiboro dopa. ¹⁴ Eropigũ Goãmũ ãgũ turari mera mari Opũ Cristo dupũ mũrarore masupũ. Eropa ãgũre masudiro dopa ta mari dupũ sãre masugũcumĩ ãgũ.

¹⁵ ¿Mũa ya dupũ Cristo ya dupũ árĩri iro dopa árĩcũ masibeari mũa? ¿Cristo ya dupũ árĩri iro dopa árĩrã nomeo ñero iiricũgo mera mari árĩcũ ðhari mũa pepicũ? Õabirigohracãca. ¹⁶ Ñego mera yujugũ igo mera árĩcũ ãgũ dupũpũ igo ya dupũ mera árĩro yuju dupũ iro dopa ta áhraa. ¿Irire masibeari mũa? Eropa arĩ gojara áhraa Goãmũ yare erã gojarapũgue. Õpa arãa: “Nomeo ¼mũ mera árĩrã perã árĩquererã yuju dupũ iro dopa wahama,” arĩ gojamũriñumi. ¹⁷ Mari Opũ ãgũ yarã mera áhrimi. Eropigũ yujugũ ãgũ mari Opũ mera perã árĩquererã yujugũ iro dopa áhrima erã guñari mera.

¹⁸ Eropirã nome mera ñero iirire, ¼ma mera ñero iirire ¼aribejabiricãque. Irire mũa ¼aribejabiriboro dopa ta irire duhrigã waque. Gaji ñerire mari iira mari dupũrere mari goroweobeaa. Nomeo mera ñero iigũpũ ãgũ dupũre ñetariaro goroweomi. ¹⁹ Espĩritu Santore marire ohomĩ Goãmũ. Eropigũ mari dupũ mera wihicũmi Espĩritu Santo. ¿Irire masibeari mũa? Eropirã mũa dupũ mũa ya dupũ gohra árĩbeaa. Goãmũ ya dupũ áhraa. ²⁰ Mũa ãgũ yarã árĩmorãre mũa ñeri dipuwajare wajayedigũ árĩmi Cristo. Eropirã ãgũ yarã árĩrã mũa dupũ mera Goãmũ ãgũ gamero dopa ta iique. Eropa iirã Goãmũre umupeorã iiaa mũa. Eropirã gajirã sãre ãgũre umupeocũ iirã iiaa.

7

Mojoto diririre werepũ Pablo

¹ Dohpagueere mũa yũre serẽpi gojarare yũ sã mũare yũhrigura. Masũ marapo maricũ sãre õhaa yũ ãacũ. ² Iri eropa árĩquerecũ ta ero mũa árĩro baja ƣaribejari ãhraa. Eropirã ƣma erã nũcũ nome marapocũporo gajirã nome mera erã ñero iibiriboro dopa. Eropirã nome sã erã nũcũ marapocũporo gajirã ƣma mera erã ñero iibiriboro dopa. ³ Eropigũ marapocũgure ãgũ marapore õaro iiro gahmea. Igo marapũ sãre eropa ta iiro gahmea. ⁴ Marapocũgo igo dũpũ igo ya dihta árĩbeaa. Igo marapũ ya sã ãhraa ãgũ ãhadiburo dopa. Igo marapũ sãre ãgũ dũpũ ãgũ ya dihta árĩbeaa. ãgũ marapo ya sã ãhraa igo ãhadiburo dopa ta. ⁵ Mũa perã árĩburire “Ibiricãrã,” arĩbita. Gajisubu mũa perã Goãmũ mera mũa wereniguĩdiarã “I nũcũ nũri duhunirã dohpa, Goãmũ mera wereniguĩrã dohpa,” yujuro mera eropa arĩrã duhumasia mũa. Mũa eropa duhura pũhrũgã mũa dipaturi mũa eropa árĩniguĩdiro dopa ta árĩque daja watĩ ñero mũare iidorebiriboro dopa. “Gajirã mera ñero iiboca,” arĩrã mũa basi duhubita. Mũa árĩmũhtadiro dopa ta árĩniguĩcãque daja.

⁶ Ire mũare dohpague yũ arĩrare arĩgũ mũare dore gohrari mera dorebeaa. Eropa weregũ ãiaa mũa iiburire mũa masima õaro. ⁷ “ƣma marapocũporo,” arĩquerecũ, árĩpehrerã mũa yũ iro dopa ta marapo marirã mũa árĩcũ õaboaya yũre. Mũa eropa árĩcũ gamequerecũ ta Goãmũ mari árĩpehrerãre yujuropa iimasiburire apibeami. Yujurãyerire marapocũmasiburire marapocũmasiburire apimi Goãmũ. Eropigũ ãgũ gajirãpũre marapocũmasibiriburire marapocũmasibiriburire apimi.

⁸ Eropigũ marapo marirãre, marapũ marirãre, wapeweyarãre õpa arãa: Marapo marirã, marapũ marirã mũa árĩmasirã, yũ árĩro dopa árĩcũ õhaa. ⁹ Eropa árĩmasibirã turaro nomere gahmema. Irire turaro ƣaribejarã ãiaye ta marapocũcãporo. Nome sã marapocũporo. Mũa eropa ƣaribejarã mũa marapocũcũ õapũricãa. Eropiro marapocũcũ sãre õapũricãa.

¹⁰ Mũa marapocũrãre, marapocũrã nomere õpa dorea: Yaha doreri gohra árĩbeaa i. Mari Opũ Cristo ire doredi árĩmi. Mũa nomepũ mũa marapũ sũmarãre cóãbircãque. ¹¹ Mũa marapũ sũmarãre cóãrã, marapũ marirã dujaque. Dipaturi mũa marapũ árĩdigũ mera ahmu õaro árĩbiricũ daja marapũ marirã dujaque. Eropirã mũa ƣma sã mũa marasã nomere cóãbircãque.

¹² Eropigũ mũa sãre gajirã sãre õpa arãa yũhũ. Mari Opũ ãgũ dorediro árĩbeaa i. Yũhũ ãgũ apidigũpũ õpa arãa mũare: Yujurãyeri mũa mera majarã Jesu yarãpũ Jesure umupeobirã nomere marapocũrã ãhraa. Eropigũ õpa arĩ werea mũare: Mũa marasã nome mũa mera erã dujadiacũ erã nomere cóãbircãque mũapũ. ¹³ Eropirã yujurãyeri mũa mera majarã nome Jesu yarã nome Jesure umupeobirã mera marapocũrã nome ãhraa. Mũa marapũ sũmarã mũa mera erã dujadiacũ erãre cóãbircãque. ¹⁴ Mũa marapũ sũmarã Jesure umupeobirã erã árĩquerecũ ta Jesu yarã nomere erã marapocũcũ, Goãmũ õarã ƣma iro dopa ãhami erãre. Eropirã mũa ƣmapũ Jesu yarã mũa árĩcũ mũa marasã nome Jesure umupeobirã nome árĩbocoma. Erã eropa árĩquerecũ ta mũa mera erã nome marapocũcũ Goãmũ õarã nome iro dopa ãhami erãre. ãgũ eropa ãabircũ mũa porã Jesure umupeobirã porã iro dopa árĩboñuma. Eropigũ mũa porã sãre õarã iro dopa ãhami Goãmũ. ¹⁵ Eropirã mũa ƣmapũre mũa marasã nome Jesure umupeobirã nome erãpũ mũare cóãcũ õaroca. Mũa nome sãre mũa marapũ sũmarã Jesure umupeobirã erãpũ mũare cóãcũ õaroca. Mari

õaro dujacũ gahmemi Goãmũ. Eropirã erã eropa cóãdiacũ “Yũ mera dujaque,” erãre arĩdorebeami Goãmũ. Eropirã mũa erã marasã nome erã marapũ sũmarã árĩbeaa pare. ¹⁶ Mũa ũa mũa marasã nome mũa mera dujaquerecũ erã peamegue wabiriborore Jesure umupeocũ iimasibiriboca. Mũa nome sã eropa ta Jesucristore umupeocũ iimasibiriboca mũa marapũ sũmarãre. Eropirã erã mũare cóãdiacũ õaroca.

¹⁷ Õpa ta iiro gahmea mũare: Árĩpehrerã mũa mari Opũ Cristo mũare ãgũ árĩdorero dopa ta árĩque. Goãmũ mũare ãgũ apirare iique mũa. Irire árĩpehrero Jesu yarã gamenererãre eropa doreniguica yũhũ. ¹⁸ Jesu yarã mũa árĩboro core circuncisión iinirã gasiro mero wiri añirã árĩrã eropa ta dujaque. Eropirã Jesu yarã mũa árĩboro core gasiro merogã wiri aĩbirinirã árĩrã mũa árĩro dopa ta dujaque. ¹⁹ Dohpaguere gasiro mero wiri añirã mũa árĩcũ duhpiburi árĩbeaa. Irire iibirinirã mũa árĩcũ sãre gajiropa wasome. Goãmũ dorerire mari iicũpũre iri tamera õhaa. ²⁰ Eropirã Goãmũ Jesu yarã mũare ãgũ aĩcũ irisubu mũa árĩmũhtadiro dopa ta dujaque.

²¹ Goãmũ mũare Jesu yarã aĩboro core gajirã pohro majarã mũa árĩcũ õaroca. Eropa ta dujanique. Mũa Opũ ãgũ mũare wiudiacũ wirique mũa. Mũa wiricũ sãre õaroca mũare. ²² Õpa arĩ pepique mũa: “Yũhũ masũ pohro majagũ wiribiriqueregũ ta dohpaguere Jesu yagũ árĩgũ, ãgũ wiudigũ iro dopa ãhraa ãgũ yare iiboro dopa,” arĩ pepique. Eropa ta gajirã Goãmũ Jesu yarãre aĩcũ masa pohro majarã mũa árĩbiriquererã õpa arĩ pepique: “Dohpaguere Jesu pohro majagũ ãhraa yũhũ,” arĩ pepique. ²³ Mari ñeri dipuwajare mari ãgũ yarã árĩmorãre wajayetuhadi árĩmi Cristo. Eropirã ãgũ dorero dopa iique. Mũa iiburire masa dorebircãporo. ²⁴ Eropirã yũ acawererã, Jesu yarã árĩmorã Goãmũ mũare ãgũ aĩcũ irisubu mũa árĩmũhtadiro dopa ta dujaque. Eropa dujarã Goãmũ mera õaro árĩque.

²⁵ Dohpaguere marapo marirãre, marapũ marirã sãre werediaa mũare. Yũ wereburi mari Opũ weredorediro gohra árĩbeaa. Eropa árĩbiriquerecũ yũhũ ãgũmojomoro ãadigũ, ãgũ itamudigũ árĩcũ mũa yũ wererire õaro mera peerãca. Õpa werea mũare. ²⁶ Dohpaguere mari ñero tarirã iica. Eropirã mũa árĩro dopa mũa dujacũ õhaa yũre. ²⁷ Eropirã mũare marapocũrã, marapũcũrã sã eropa ta dujaque. Erãre cóãbircãque. Marapo marirã, marapũ marirã sã mũa árĩrã eropa ta dujaque. Marapore o marapũre amabita. ²⁸ Eropa yũhũ mũare arĩquerecũ “Marapocũgũra,” arĩcũ gajiropa árĩbeaa ũare. Eropirã mũa nome sãre marapũcũdiacũ õaroca. Õpa ãhraa. Irisubu ñero taririsubu marapocũrã, marapũcũrã mũare teboricũburi dujaroca. Eropigũ mũare eropa teboricũri arĩgũ, marapo marirã, marapũ marirã dujaque, arãa yũhũ.

²⁹ Yũ acawererã, eropa arĩgũ õpa arĩdiagũ iiaa. Mari ñero tariboro merogã dũhyaa. Eropirã dohpaguere marapo marirã Goãmũ yare erã õaro mohmemasiro dopa ta, õaro mohmero gahmea marapocũrã sãre. Eropirã marapũcũrã nome sãre eropa ta Goãmũ yare õaro mohmero gahmea. ³⁰ Eropirã mari ñehamere orequererã Goãmũ yare mohmeboropũre guñaro gahmea. Bosenu árĩrã mucubiriquererã Goãmũ yare mohmeboropũre guñaro gahmea. Mari asũrãre opaquererã irire guñabircãro gahmea. Goãmũ yare mohmero gahmea. ³¹ I yeba dohpague árĩro dopa pehrero iiaa. Eropirã i yeba majare iiburire wũaro guñabircãro gahmea.

³² Mũa gajinore wũaro mũa guñaricũcũ gamebeaa yũhũ. Marapo marigũ Jesu yagũ arĩgũ mari Opũ Jesu yare ãgũ gamerire guñaniguimi.

³³ Marapocũgũrũ Jesu yagũ i yeba maja sãre ãgũ marapo gamerire guñami.

³⁴ Eropigũ peñe guñami. Marapũ marigo mari Opũ Jesu yare iiburire

guñaniguimo. Eropa guñago igo igo dupu, igo pepiri mera ta mari Opu yago ðaro árĩdiamo. Marapucugopu i yeba majare igo marapu gameripure burigã iidiamo.

³⁵ Ire mware arĩgu iiaa mware itamubu. Teboricuri dorerire mware cãhmotadiabeaa. Eropa cãhmotadiabiriqueregu ta ðaro mua iicũ gahmea. Eropigu baja guñaricuro mariro Jesu mari Opu ĩgu gameri dihtare mua turaro iidiacũ gahmea yuhu.

³⁶ Mua mera majagu ĩgu mago igo buro wacũ ĩagu marapucudoreporo ĩgu igore. "Igre ðaro iibeaa. Marapucuro gahmea igore," arĩ pepigu ĩgu arĩdiro dopa ta nomesororo. Eropigo igo marapucumasimo. Eropa igore marapucudoregu ñero iibeami. ³⁷ Gajigupu ĩgu magore "Marapucubiricãporo," arĩbocumi. Yujugu umure wereyudiro mariro, yujuñe ta pepigu arĩgu, "Igre marapucubiricãporo," arĩgu ðaro iimi. ³⁸ Eropigo ĩgu mago marapucudoredigo ðaro wagocumo. ĩgu mago marapucudorebiridigopu gajigo tauro ðaro wagocumo dohpaguere ñero tarisubũ árĩcũ.

³⁹ Marapucugore igo marapu mera árĩniguicãdoremi Goãmu. Igo marapu sĩrira puhru igo gajigu mera igo gamegu mera marapucumasimo daja. Jesure umupeogure marapucuro gahmea igore. ⁴⁰ Igo marapu marigo dujago tauro ðaro mucubirigo árĩgocumo igo. Eropa ta arĩ pepia yupu. Eropa arĩgu Espĩritu Santo ĩgu gamero dopa ta arĩgu iiaa.

8

Goãmarã wéanirãre erã umupeomorã waimurã wejẽ erã apira barire Jesu yarã asũ baburire werepu Pablo

¹⁻⁴ "Gua tamera ðaro masia," arĩ pepiraa mua. Eropa arĩ pepirã mua masiri mera gajirãre masitarinugadiarã iiaa mua. Eropa iirã gajirãre itamubeaa mua. Gajirãre umupeori mera mahirãpu erãre itamua erã Jesucristore umupeonemoboro dopa. "Masipehocãa yuhu," arĩbiricãro gahmea marire. Eropa arĩrã ðaro masibeeaa mari. Eropirã "Ðaro masinibirica dohpa," arĩ pepiro gahmea marire. Mari Goãmure mahirãpure marire masicũ iimi.

Eropigu goãmarã wéanirãre umupeorã erã pohro apira barire "¿Mari bamasicuri?" arĩ weregura mware: Goãmarã wéanirã ne duhpimorã árĩbeama. Diaye ta erã wéanirãre ne sĩporãri mara. Eropigu Goãmũ yujugu ta ahrimi. Gajirã goãmarã marima. Ire mari masia. ⁵ Gajirã masa õpa arĩma. "Mari goãmarã bajarã ahrima. Erã mari oparã ahrima," arĩ pepirima. "Umusiguere, i yeba sãre goãmarã ahrima," erã arĩquerecũ ta maripure yujugu ta Goãmũ gohra ahrimi. ⁶ ĩgu mari Pagu árĩpehrerãre, árĩpehrerire árĩdoredigu ahrimi. Eropirã ĩgu ya árĩburire iimorã ahraa mari. Eropigu mari Opu Jesucristo yujugu ta ahrimi. ĩgu árĩpehrerire mari Pagure ĩhacũnugubasadigu ahrimi. ĩgu yarã árĩmorãre iipu ĩgu marire. Eropirã ĩgu mera eropa árĩniguirãca mari.

⁷ Yu arĩdiro dopa ta eropa arĩquerecũ gajirã Jesu yarã irire masibeama. Iribojegue erã goãmarã wéanirãre umupeorã "Oã goãmarã ojocarirã ahrima," arĩ pepimuriñorã. Irisubuguere eropa arĩponirã arĩrã dohpague sãre erã wéanirãre erã apira barire barã "Goãmarãre umupeorã iiaa," arĩ pepirima. Eropirã iri barire barã, "Mari ñero iirã iiaa," arĩ pepirima ðaro masibirã. Eropirã "Ñerire iirã iiaa," arĩ pepiquererã erã irire iicũ erã pepiri gajiropa waca. ⁸ Eropigu õpa arĩ werea mware: Iri barire mari bacũ mari babiricũ sãre Goãmũ mera ðaro árĩcũ iibeaa marire. Irire

mari babirã ñero iibeaa. Mari irire barã sã gajirã tauro òarã árĩbeaa mari, arĩ werea yũhũ. ⁹⁻¹⁰ Eropa mũare werequerecũ òaro iiqũe mũa. Iri barire barã mũa árĩcũ gajirã Jesu yarã mũare ñabocoma. Mũare ñarãpũ òaro masinibirã “Iri barire barã Goãmũre umupeobeama,” arĩ pepirã árĩrãcoma. Eropa arĩ pepiquererã mũare ñhacũ erã sã babocoma. Iri barire eropa barã “Ñero iirã iiaa mari,” arĩ pepirãcoma erã. Erã eropa arĩ pepicũ erãpũre ñero iicũ iiboca mũa. Eropirã òaro iiqũe. ¹¹ Mũapũ masirã árĩrã, “Gũa iri barire gũa bacũ òaroca,” mũa arĩ pepirã árĩrã gajirã òaro masibirinirãre ñero iicũ iiboca mũa mũare erã ñhacũcũ. Erã ya árĩburi sãre sĩridi árĩmi Cristo. Eropirã mũa bari mera mũa Cristo yarãre mũa acawererãre ñero iicũ iirã erãre goroweoboca mũa. ¹² Òaro masibirãre mũa acawererãre erã arĩ pepiro dopa iibiricũ erã pepiri gajiropa wacũ iiboca mũa. Eropa iirã Cristo sãre ñero iirã iiaa mũa. ¹³ Eropigũ wéanirãre erã ora barire yũ bagũ yũ acaweregũre ñero iicũ iiboca yũhũ. Jesu yarã erã ñero iicũ gamebeaa. Eropigũ yũhũ “¿Erãre ñero iicũ iiri?” arĩgũ, iri barire ne dipaturi basome yũhũ.

9

Pablo Jesu ñgũ apidigũ ñgũ árĩrãre werepũ

¹ Jesu ñgũ yare buhedore ñgũ apidigũ ãhrraa. Eropigũ gajirã ñgũ apinirã erã iiro dopa ta iimasia yũ sã. Jesu ñgũ apidigũ ta ãhrraa yũ sã. Mari Opu Jesure ñadigũ ta ãhrraa yũ sã. Eropirã Jesu yare yũ buhecũ mũapũ irire òaro peenirã árĩrã ñgũ yarã wahabũ mũa. Mũa eropa ñgũ yarã wara pũhrũ Jesu ñgũ apidigũ yũ árĩrãre masituhabũ mũa. ² Gajirã yũre werewũarã “Ñgũ Jesu ñgũ apidigũ árĩbeami,” arĩbocoma. Erã eropa arĩquerecũ ta mũapũ eropa arĩmasibeaa. Mũare yũ buhera pũhrũ Jesu yarã warã, “Jesu ñgũ apidigũ ãhrimi,” arĩ yũre masituhaa mũa. Eropirã gajirã erã werewũaquerecũ ta mũapũ ñgũ apidigũ yũ árĩricũre mũa masia.

³ Yũre werewũarãre òpa ta arĩ yũhrigũra. ⁴ Mũare yũ buheri waja yũ baburire, yũ ihriburire yũre oro gahmea mũare. ⁵ ¿Eropigũ marapocũgũ árĩgũ yũ marapo Jesu yago igo árĩcũ igo mera aĩ curimasibiribocuri yũhũ mũa pepicũ? Gajirã Jesu ñgũ apinirã, Jesu pagũ porã, Pedro sã erã marasã nome mera erã curiro dopa ta yũ sã curimasiboaya. Yũ eropa curicũ yũ marapocũgũ árĩcũ, igo sãre barire oboaya mũa. ⁶ Yũhũ Bernabé mera mũare òari buherire gũa buhequerecũ ta gũare ne gajinore obeaa mũa. Eropirã gũa basi ta gũa baburire mohme wajatabũ gũa. Gajirã Jesu apinirãpũre erã buheri waja oayoro mũa. ¿Gũa dihta eropa buherã, waja mariro buhero gahmeri mũa pepicũ? ⁷ Yujugũ surara ñgũ mohmecũ ñgũ oparã ñgũ árĩburire wajayemũrima. Ñgũ basi wajayebeami. Barire otegũ sã ñgũ otera dũcacũcũ irire ta tea aĩ bamasimi. Eropigũ ovejare ñhadibugũ ñgũ ejorã apĩcore aĩmasimi ihribu ñgũ sã. ⁸ Eropa arĩgũ masa erã doreri dihtare mũare werebeaa. Goãmũ ñgũ dorerigũe ñgũ arĩra sãre mũare weregũ iiaa. ⁹ Ñgũ dorerire erã gojarapũgue òpa arĩ werea: “Wecũ trigo yerire ñgũ guburi mera ñgũ suhri wearisubu ñgũ badiacũ ñgũ disirore cãhmotabiricãque,” arĩyoro Moise dorerigũe. Goãmũ eropa doregũ wecũare ñhadiburire arĩgũ iibiriñumi. ¹⁰ Eropa doregũ gũare Goãmũ yare buherãre itamudorerore weregũ iĩñumi marire buhebu. Pohere séanirã sã iri dũcare aĩnirã sã erã mohmera pũhrũ, dũcacũrisubu iri dũca wajataborore cohrema. Eropa mohmerãre barire oro gahmea marire. ¹¹ Mũare Goãmũ ya buherire òari buherire buhebũ

gua. ¿Gua eropa buheri waja mupare guare barire obiro gahmeri mua pepicũ? Oro gahmea muare. Mua ocũ ñaboaya guare. Eropa arĩquerecũ mua obirimaribu guare. ¹² Eropa guare obirã arĩquererã ta gajirã buherã muare irire odorecũ mua erãpũre ohayoro. Erã muare odorecũ guapũ erã tauro odoremasiboaya muare turaro gua buheri waja.

Eropa dorebonirã arĩquererã ta guapũ “Guare oque,” ne arĩbiribu. “Cristo ya buherire gamebiribocoma gua dorecũ,” arĩrã guare dũhyaquerecũ ta muare ne odorebiribu. ¹³ Masa Goãmũre umupeorã Goãmũ wihigue bari aĩ apima. I wihi mohmerã iri barire aĩ bahama. Eropirã Goãmũre erã umupeori mesa pohro mohmerã waibugũre erã soedigure masa erã aĩ apidigure merogã aĩ bahama erã sã. ¿Irire masibeari mua? ¹⁴ Eropa erã iidiro dopa ta õari buherire buherãre erã buhera waja oro gahmea erã baburire. Eropa ta iidorepũ mari Opũ Jesu. ¹⁵ Eropigũ muare serẽbodi arĩqueregũ ta yũhũ gajinore ne serẽbiribu muare. Eropigũ ire dohpaguere gojagũ gajinore waja gamebu gojagũ iibea. Muare ne waja seadiabeaa. Sĩribu arĩqueregũ ne waja gamesome yũhũ muare. Waja mariro buhegũ suaa. Eropigũ muare iri buhera waja ne wajata basome.

¹⁶ Õari buherire buhedoregũ apimi yũre Goãmũ. Irire buheri masũ arĩgũ tiiaa yũhũ. Õari buherire buhebigũ ñero waboaya yũhũ. Eropigũ iri buherire buhegũ “Gajirã masitarinugagũ ãhraa,” arĩbodigũ ne arĩbeaa yũhũ. ¹⁷ Õari buherire yũ gamero buhegũ yũ buheri waja wajaseaboaya yũhũ. Yũ gamero buhebeaa. Goãmũ ĩgũ yare buhedoregũ apimi yũre. ¹⁸ Õari buherire buhegũ muare yũ buhera waja serẽmasiboaya yũhũ. Eropa serẽmasiqueregũ ne gajinore serẽbigũ waja mariro iri buherire buhea muare. Yũhũ eropa ĩgũ arĩgũ “Õaro wajatagũca Goãmũ mera,” arãa. Iri ta ãhraa yũ wajatari.

¹⁹ Eropigũ yũhũ masare buhegũ erã yũ buherire peediacũ õpa ĩgũ iiaa Jesu yarã erã waboro dopa. Ne masa pohro majagũ arĩbiriqueregũ ta arĩpehrerãre pohro majagũ iro dopa iiaa yũhũ erã yũ buherire peediacũ ĩgũ. ²⁰ Eropigũ yũ acawererã judio masa mera arĩgũ, judio masa iiro dopa ta iiaa yũhũ yũ buherire erã peediacũ ĩgũ. Goãmũ ĩgũ dorera Moiserẽ ĩgũ apira yũre iri dorebiriquerecũ ta, iri doreri dihtare umupeorã mera arĩgũ erã dorerire umupeogũ iro dopa ta ãhraa yũ sã. Eropa ta iiaa yũhũ erã yũ buherire erã peediacũ ĩgũ Jesu yarã erã waboro dopa. ²¹ Moise dorerire umupeobirã mera arĩgũ iri dorerire umupeobigũ iro dopa ta iiaa. Yũ buherire erã peediacũ eropa ta ĩgũ iiaa yũhũ erã Jesu yarã erã waboro dopa. Eropa ĩqueregũ Goãmũ dorerire umupeoniguia. Cristo dorerire iiaa. ²² Eropigũ õaro masibirã mera arĩgũ erã iro dopa ta ãhraa. “Masipehogũ ãhraa,” ne arĩbeaa yũhũ erãre. Eropa ta iiaa yũhũ erã sã Jesu yarã erã waboro dopa. Eropigũ arĩpehrerã masa erã arĩricũro dopa ta iiaa yũhũ erãre yũ buherire peediacũ ĩgũ. Yujurãyeri Jesu taurã erã waboro dopa iiaa. ²³ Eropa iiaa õari buherire arĩpehrerã erã õaro peeburire. Erã eropa peera pũhrũ Jesucristo erãre peamegue wabonirãre taumi. Eropigũ yũhũ erã mera õaro mucubiriborore eropa iiaa.

²⁴ Muare werenigui queori mera õpa werea. Omabirarã erã omarã arĩpehrerã omama. Erã eropa omapehrequerecũ ta burigã omaturagupũ omajamũhtami. Eropa ejamũhtagũ wajatami. Eropirã erã burigã omadiro dopa ta mua sã Goãmũ gamerire burigã ĩque mua wajataboro dopa. ²⁵ Arĩpehrerã omamorãpũ yũ dũpũre gajiropa iiri arĩrã gajinore duhucãma erã omaboro core. Eropa ta iima erã pũri berore erã wajataboro

dopa. Iri pūri bero erā dipuru peyama masa erā wajatarare ĩaboro dopa. Eropiro erā eropa ii erā wajatara bero mata pehrea wahaa. Mari sã Goãmũ yare õaro buhemorã gajinore duhucãrã mari wajataboro dopa. Iri mari wajatari tamera ne pehrebeaa. ²⁶ Eropigũ omabiragũ ĩgũ noho gamero omaro dopa iibeaa yũpũ. Yũ gamero iimaacãbeaa. Goãmũ gamerire masigũ iiaa gajirãre itamuboro dopa. ²⁷ Eropigũ yũ gamero dopa iibeaa. Yũ ũaribejari yũre dorebeaa. Masa erã Goãmũ mera taricũ itamuburi dihtare iiaa. Eropa iibigũ gajirãre Goãmũ yare buhedigũ yũ árĩquerecũ ta Goãmũ yũre “Õaro iibũ,” arĩbiribocumi.

10

“Goãmũ àhrimi,” erã arĩ goãmarã wéanirãre umupeodorebiripũ Pablo

¹ Eropirã yũ acawererã, ire masique mũa. Mari ñecũ sũmarã mũa iribojegue majarã árĩpehrerã mũrague mera Goãmũ árĩmũriñumi. ĩgũ imica curu mera erãre wamũhtañumi. Erã ĩgũre eropa nũrusia wahgãrã wũariya deco diariya waĩcũriya eja õaro taribuja wañuma. ² Erã árĩpehrerã imica curu doca árĩnirã wũariya taribujanirã Moise yarã wañuma. ³ Eropirã erã árĩpehrerã ũmaro maja dijuri barire bamũriñuma. Goãmũ ĩgũ orire bamũriñuma. ⁴ Eropa barã erã árĩpehrerã Goãmũ ĩgũ ori deco sãre ihrimũriñuma. Irisubugue erã ihriburi decore Goãmũ ĩgũ apira ũtãyegue iri decore wiridoreñumi. Erã iri deco ihridiro dopa Cristo iri ũtãye iro dopa ĩgũ ta erãre ojocariro odi árĩñumi. ĩgũ erã mera árĩmũriñumi. ⁵ Erã eropa wanirã erã árĩquerecũ ta erã mera majarã bajarã ñero erã iicũ ĩagũ Goãmũ erãre ĩhasũabiriñumi. Eropigũ erãre masa marirogue boacũ iĩñumi Goãmũ.

⁶ Erãre eropa wara marire gũisãburi àhraa erã iidiro dopa ta mari ñerire ũaribejabiriborore. ⁷ Eropirã goãmarã wéanirãre erã umupeodiro dopa iibita mũa. Wecũre erã wéadigũre erã umupeodirore Goãmũ yare erã gojarapũ werero õpa arãa: “Masa erã ba doaja ihrituha, wahgãnũgaja, bosenu iĩñuma,” arĩ gojamũriñumi iribojegue. ⁸ Pũhrũ gajirã erã mera majarã nome mera ñero iĩñuma. Erã iidiro dopa iibiricãro gahmea marire. Erã eropa ñero iira dipuwaja yujunũ ta erã veintitrés mil gohra masa sĩria wañuma. ⁹ Gajisubugue gajirã erã yujurãyeri Goãmũ erã gamero dopa iicũ gamerã õpa ĩgũre arĩ turiñuma. “Mari Opũ itamumasibeami marire,” arĩñuma Goãmũre turirã. Eropa arĩ turirã ĩgũre guacũ iĩñuma. Erã iidiro dopa iibiricãro gahmea marire. Erã eropa iira dipuwaja Goãmũ erãre añaa mera cũri wejẽdoreñumi. ¹⁰ Gajisubu daja erã mera majarã gajirã ñerã erã basi Goãmũ iirare dũyasocũ anyu masare wejẽgũpũ erãre wejẽñumi. Eropirã erã iidiro dopa iibiricãro gahmea.

¹¹ Eropa iĩñumi Goãmũ marire buhebu. Maripũ pehrerinũ coregã árĩrã àhraa. Mari eropa árĩrã árĩcũ iribojegue majarã erã eropa warare Goãmũ gojadoreñumi marire gũisãgũ. ¹² Eropirã mũapũ “Yũ tamera õaro iiaa yũhũ,” arĩ pepirã árĩrã õaro iique ñerire iiri arĩrã. ¹³ Mari árĩpehrerã yujugũ dũhyaro mariro yujuyerisuburi ñerire guña. Eropa guñarã iri ñerire iidiaa. Mari eropa iidiaquerecũ ta Goãmũpũ marire itamuniguicãgũ iimi. ĩgũ arĩdiro dopa iigũ àhrimi. Eropigũ marire iri ñerire iidiarare tarinũgacũ itamumi. Marire guñaturacũ iimi. Eropa guñaturarã warã iri ñerire iidiasome. Eropirã árĩpehreri ñeri iidiaquererã iri ñerire tarinũgarãca.

¹⁴ Eropirã mua yu mahirã yure peeque. Ne merogã goãmarã wéanirãre ne umupeobiricãque. ¹⁵ Mua ðaro pee masirã mua árĩcũ muare werea. Eropirã yu arĩri diaye árĩcũ masique mua. ¹⁶ Mari gamenere bocatĩrirã Goãmure “Óhaa,” arĩra pũhrũ iri vino deco dicuripare ihria mari. Eropa ihrirã “Cristo mari ya ñero iira dipuwajare ĩgu dí cóãra mera ĩgu mera árĩrã ãhraa mari,” arĩ masia. Eropirã panrure mari Cristo yarã nuha barã iiaa mari. Eropa barã “Mari ya árĩburire ĩgu dũpũ crusague sĩrira mera mari ĩgu mera árĩrã yuju dũpũ iro dopa ãhraa mari,” arĩ masia. ¹⁷ Eropirã mari yujuru panrure nuha baro dopa árĩpehrerã mari Cristo yarã yuju dũpũ iro dopa ãhraa. Eropirã yuju curu ta ãhraa.

¹⁸ Moise dorerire iirã erã iirire guñaque mua. Goãmũ wihigue erã waibugure wejẽ soema Goãmure umupeomorã. Erã eropa wejẽ soera pũhrũ erã soedigure bahama. Eropa barã yuju curu ta Goãmũ yarã árĩrã ta iima. ¹⁹ Ópa ta arĩgu goãmarã wéanirã diaye ãhrima, arĩbeaa. Goãmarã marima, arãa. Eropirã goãmarã wéanirã eropárĩcãrã iima. Eropiro goãmarã wéanirã pohrogue erã apira baripũ bu gohra ta ãhraa. Iri bari bacũ marire gajiropa iibeaa, arãa yũhũ. ²⁰ Yũhũ eropa arĩqueregu ta iri barire mua bacũ gamebirica. Ópa ãhraa iri: Jesu yarã árĩbirã goãmarã wéanirã pohrogue waibugure wejẽburire apirã Goãmure umupeobeama. “Gua goãmarãre umupeorã iiaa,” arĩrã watẽapũre umupeorã iima erã. Erã eropa umupeocũ erã umupeori wihigue erã mera mua batamurã watẽa mera árĩrã iro dopa iirã iica mua. Mua eropa iicũ tamerare ne gamebeaa. ²¹ Bocatĩrirã vino deco dicuripare ihrirã panrure nuha barã “Cristo mera ãhraa,” arãa mari. Mari eropa iirã árĩrã, watẽa yapũre ihri, bamasibeaa mari. Eropirã goãmarã wéanirã pohro apira barire erãre umupeorã mera iri barire batamumasibeaa mari.

²² Mari Opũ ĩgu yarãre mahimi. Eropirã eropa barã watẽa yarã iro dopa iirã ĩgure guacũ iirãca. ĩgu guacũ mua turabeaa ĩgu dipuwaja cãhmotaboro dopa.

Goãmũ ĩgu gameri dihtare iique, arĩ gojañumi Pablo

²³ “Goãmũ iidorebirira árĩpehreri iimasiri ãhraa yure,” arĩboca mua. Mua iiri ñeri iri árĩbiriquerecũ ta irire iirã gajirãre itamubiriboca mua. Eropirã Jesure umupeonemocũ iibiriboca mua gajirãre. ²⁴ Mari ya ðaro árĩburi dihtare iibiricãro gahmea. Gajirã ya árĩburi sãre ðaro itamuque mua.

²⁵⁻²⁶ Eropirã gajirãre itamuburire ópa iique: Bari duaroguere barire asũrã warã “¿I bari goãmarã wéanirã pohrogue erã apira bari ãhriri?” arĩ, serẽpiñabiricãque. “¿Ñerire iiri?” arĩrã, serẽpiñaboca mua. Goãmũ yare gojarapũgue ópa ãhraa: “I yeba árĩri árĩpehreri Goãmũ ya ãhraa,” arĩ gojañuma. Eropirã iri barire “Goãmũ badorebirira bari ãhraa,” arĩbiricãque.

²⁷ Jesure umupeobigu muare badoregu ĩgu sihucũ wadiarã waque. Eropa warã muare ĩgu ejorire baque. “¿I bari goãmarã wéanirã pohro erã apira bari ãhriri?” arĩ serẽpiñabita. ²⁸ Gajigu ero arĩgu ópa arĩbocumi muare: “I bari goãmarã wéanirãre erã wejẽ apira dihi ãhraa,” arĩbocumi ĩgua. ĩgu eropa arĩ werẽcũ iri bari tamerare babita. Muare eropa arĩ weredigũ “Iri barire barã ñerire iirã iica,” arĩ pepibocumi. ĩgu eropa arĩ pepibiriboro dopa “Babita,” arãa yũhũ muare. ²⁹ Eropa arĩgu mua ya árĩburire weregu iibeaa. Muare iri barire weredigũ ya árĩburipũre arĩgu iiaa muare. Irire mua bacũ ĩha muare ĩhacũ ĩgu sã babocumi. ĩgũpũ eropa

bagu “Ñero iigu iiaa,” arĩ pepibocumi. Eropirã “¿Eropa iibocuri ïgu?” arĩ iri barire babita.

“Babita,” yu arĩcũ òpa arĩ yuhriboca mua yure: “¿Dohpa árirono gajigu gajiropa pepiri arĩrã gua gamero iimasibiribocuri gua? ³⁰ Goãmure gua ‘Óhaa,’ gua arĩra puhru gua bacũ gajigu irire gua barare guare weresãmasibeami,” arĩboca mua yure. Yurũ òpa yuhria. ³¹ I árĩpehrerire muare yu wererare weregu òpa arĩgu iiaa muare: Umuri nucu mua mohmerã, barã, ihrirã, árĩpehrerire iirã irire Goãmũ ya árĩburi dihta iique. Eropirã árĩpehrerã masa Goãmure “Óagu, turagu àhrimi,” erã arĩ umupeoboro dopa iique. ³² Ne mua iiri mera judio masare, judio masa árĩbirãre, Goãmũ yarã sãre goroweobiricãque. ³³ Ópa iiaa yurũ. Masa árĩpehrerã erã suaboro dopa iiaa árĩpehreri mera. Eropigu yu gamero dopa iiniguicãbeaa yu. Gajirã masa ya árĩburipure òaro iiaa. Erãre Jesucristore umupeoborore eropa iiaa. Erã ïgure umupeora puhru erãre peamegue wabonirãre taugucumi.

11

¹ Cristo gajirã ya árĩburire árĩpehrerire iimi. Eropirã Cristore yu ïhacũdiro dopa ta mua sã yu iidiro dopa ta yure ïhacũque.

Corinto majarã erã gamenererogue nome erã iiborore werepũ

² Muare yu árĩpehrerire buherare, buhe turiarare guñapeo waĩcuabu. Eropa guñarã muare yu arĩrare yu iidorediro dopa ta ii waĩcuabu mua. Eropa iirã òaro iiaa mua. ³ Dohpaguere i sãre mua masicũ gahmea: Árĩpehrerã uma opu Cristo àhrimi. Eropigu nomeo opu umu àhrimi. Eropigu Cristo opu, ïgu Pagu Goãmũ àhrimi. ⁴ Mua Goãmure umupeo gamenerecũ yujugu Goãmure serẽgu dipuru bua serẽgu òaro ïgu opure umupeogu iibeami. Goãmũ yare weretaugu sã dipuru buagu ïgu opure umupeobeami ïgu sã. Eropirã umaru Goãmure serẽrã dipu buabiricãporo. ⁵ Eropigo nomeopu dipuru buabigo Goãmure serẽgo igo marapure umupeogo iibeamo. Goãmũ yare werego sã dipuru buabigo eropa ta igo sã umupeobeamo. Eropirã nomepu Goãmure serẽrã dipu buaporo. Dipuru buabigo igo poarire erã òaro wuapehodigo iro dopa ta àhrimo igo. ⁶ Dipuru buadiabigore igo poarire seapehoporo. “Yu poarire sea wuapehodiabeaa. Guhyasĩriboca,” arĩgo igo dipurure buaporo. ⁷ Mua umaru Goãmũ iro dopa oparã àhraa. Eropirã Goãmũ òagu, turagu, ïgu árĩricurire ïhmuma erãpu. Eropirã erã dipu buabiricãporo. Nomepu “Gua oparã uma àhrima,” arĩ ïhmuma. Eropirã erãpu dipure buaporo. ⁸ Goãmũ umure iigu, nomeo ya dupu mera umure iibiriñumi. Nomeopure iigu, umu ya dupu mera igore iinumi. ⁹ Eropigu umure iigu sã nomeo yagu árĩbure iibiriñumi. Nomeopure iigu umu yago árĩbore iinumi Goãmũ igore. ¹⁰ Eropirã mua Goãmure umupeorã gamenerecũ nome dipure buaporo anyua sã erã ïhasuaboro dopa. Eropa buarã “Uma gua oparã àhrima,” arĩ ïhmurã iima. ¹¹⁻¹² Goãmũ nomeore iigu, umu dupu maja mera iinumi. Dohpaguere uma masa dehyoarã nome dupugue masa dehyoama. Eropiro umu ïgu árĩmuhtabiricã nome mariboñuma. Eropi nome maricũ uma sã mariboñuma. Eropirã erã Jesu yarã árĩrã, uma seyaro nome seyaro árĩmasibeami. Goãmupũ árĩpehrerire apidi árĩmi. I yeba árĩrire i yeba iiburire apidi árĩmi.

¹³ ¿Mua basi dohpa pepiri? ¿Nomeo igo dipuru buabigo, Goãmure igo serẽcũ òhari mua pepicũ? Óabeaa. ¹⁴ Eropirã umu ïgu poa ñapo ïgu

ómacũ ãha masa werewuama. Árĩpehrerã masa irire masima. ¹⁵ Nomeopũ poa ñapo ómago árĩcũ òapũrica. Igo poari igo dipuru buari iro dopa ta ãhraa. Iri sãre árĩpehrerã masima. ¹⁶ Mũa mera majagu ire yũ wererare dũyasodiagu òpa masiporo ãgu: Irire yũ arĩdiro dopa ta eropa dihta iiniguicãa mari. Gajirã Jesu yarã sã erã gamenererogue eropa dihta iiniguicãa.

Bocatĩrirã erã barisubu goroweõnorã Corinto majarã

¹⁷ Dohpaguere mũare gajinore werebu, “Õaro iirã ãhraa,” arĩbeaa yũhũ mũare. Mũa gamenererã õaro iirã iibeaa. Eropirã mũa gamenererore goroweorã iiaa. ¹⁸ Òpa arĩ weremuhtagura mũare: Mũa gamenererogue eropa game dũyasorã mũa basi yujurayeri cururi dũca wariayoro mũa. Gajirã yũre irire erã eropa arĩ werecũ “Diaye ta árĩca,” arĩ pepia yũhũ. ¹⁹ Eropa dũca warirã òpa arĩca mũa: “Dũca wari wiriaro gameca marire Jesu yarã gohra árĩrãpũre ãhmuborore,” arĩca mũa basi. ²⁰ Mũa basi gamenere barã mũa yujuro árĩbirã mari Opũ Jesucristo dorediro dopa diaye ta bocatĩrirã iibeaa. ²¹ Mũa gamenere barã yujurãyeri mũa seyaro bamũhta, ihrimũhta gajirãre corero mariro. Mũa eropiicũ gajirã oaboa wahama. Gajirãpũ merea wahama. ²² ¿Mũa seyaro badiarã duhpirã mũa ya wirigue babeari? ¿Eropirã duhpirã dohpaguere Goãmũ yarã gamenererore “Duhpiburi arĩbeaa,” arĩdiari? ¿Eropirã duhpirã Jesu yarãre mojomorocũrãre bari moorãpũre mũa guhyasũuro taricũ iiri? ¿Dohpa arĩ weregũcuri yũhũ mũare? Õaro iirã iiaa mũa, arĩbeaa yũhũ.

Goãmũ yare bocatĩrirã diaye erã iiburire werepũ Pablo

²³ Goãmũ yare bocatĩriburire mari Opũ Jesu weremi yũre. Eropa ãgu wererare yũpũ mũare irire werebu. Iri òpa ãhraa: ãgũre ãhaturirãre Juda ãgu sihurisubu iri ñami ta mari Opũ Jesucristo panrure aĩ, ²⁴ Goãmũre “Õhaa,” arĩpũ. ãgu eropa arĩra pũhrũ iriru panrure nuha, ãgu buherãre guerepũ. Eropa gueregũ òpa arĩpũ: “I yũ dũpũ ãhraa. Mũa ya arĩburire sĩrigũca. Yũre mũa guñaburire yũhũ dohpaguere mũare ãhmuro dopa aĩ baque,” arĩpũ Jesu mari Opũ. ²⁵ Erã bara pũhrũ ãgu panrure aĩdiro dopa ta ihriripare aĩgu òpa arĩpũ: “Mũa ñeri iirare cóãbu sĩrigũca. Eropa iigu yũ dire cóãgũca. Yũ di cóãra mera Goãmũ masare ‘Mũa mera amugũra,’ ãgu arĩdiro ojogorocũroca. Ipa dicũrire ihrirã yũ di cóãrãre guñarãca. Ire ihrirã mũa yũre guñaburire yũhũ mũare ãhmudiro dopa iique,” arĩpũ Jesu. ²⁶ Yũ werediro dopa ta iru panrure mũa barã, ihririre ihrirã, Jesu mari Opũ mari ya arĩburire ãgu sĩrirare ãhmurã iiaa mũa. Eropa ãhmuniguirãca mũapũ ne ãgu i yebague ãgu dujaracũgue.

Goãmũ yare bocatĩrimorã òpa iique, arĩ gojañumi Pablo

²⁷ Mũa Goãmũ yare bocatĩrimorã gamenere baha, ihrirã, umupeoro mariro guhyadiaro mariro iirã dipuwajacũrãca. Eropa iirã mari ya arĩburire Jesucristo ãgu dũpũre ãgu di cóãra sãre wereyaro dopa iirã iiaa mũa. ²⁸⁻²⁹ Òpa arĩ guñaro gahmea: “Mari Jesu yarã gamenererã yuju curu yuju dũpũ iro dopa ãhraa. Mari Jesucristo yarã ãhraa,” arĩ guñaro gahmea. Irire queoro guñabirã, mari iri panrure baha, ihriripare ihrirã queoro iibirã mari dipuwajacũmorã árĩrãca. Eropirã mari bocatĩriboro core mari árĩricũrire guñamũhtarõ gahmea ñero iiri arĩrã. Eropa iira pũhrũ bocatĩri ihri bamasia mari. ³⁰ Eropa guña amubirira waja bajarã mũa mera majarã dorecũrã árĩcoma. Erã yujurãyeri turabirã árĩcoma. Eropirã gajirã erã eropa iira dipuwaja sĩria wañuma. ³¹ Erã baha,

ihriboro core erã árĩricũre ðaro guña, erã ñeri iirire duhunirã, erã ñeri dipuwajare dipuwajacũbiriboñuma. ³² Mari Opũpũ marire ĩgu yarãre dipuwaja moagũ mari ñeri iirire duhucũ iigu iimi. Jesure gamebirãre ĩgu dipuwaja moaboro dopa marire dipuwaja moabiriborore eropa iimi. Mari peamegue wabiriborore dohpaguere marire dipuwaja dabero moami mari Opũ.

³³ Eropirã yũ acawererã, bocatĩrimorã gamenererã, mũa basi corenique. ³⁴ Eropirã mũa mera majarã oaboarã, erã ya wihigue bamũhtaporo. Eropirã bocatĩrimorã ðaro gamenere baque mũa ñero dipuwajacũrã wabiriborore. Gajinore werediarabũ mũare. Pũhrũ yũ basi ejagũ mũare weregũra irire.

12

Goãmũ ya árĩburire mari mohmeburire apigu marire irire iimasicũ iimi Espĩritu Santo, arĩ gojañumi Pablo

¹ Yũ acawererã, ðpa mũare weregũ ire mũare masicũ gahmea. Goãmũ ya árĩburire mari mohmeburire apigu marire árĩpehrerãre irire iimasicũ iimi Espĩritu Santo.

² Mũa Jesu yarã árĩnibirã gajiropa árĩri buherire pee nũrũrã árĩrã, mũapũ goãmarã wéanirãre umupeoyoro. Noho mũa bocarãre werenigu-ibirãre umupeoyoro. Irire masia mũa. ³ Eropa árĩnirã mũa árĩcũ dohpaguere ðpa arĩ werediaca mũare. Espĩritu Santo itamuri mera wereniguirã “Jesu ñero waporo,” ne arĩmasibeama. Eropirã Espĩritu Santo itamuri mariro wereniguirãpũ “Jesu árĩpehrerã wecague opũ mari Opũ ãhrimi,” arĩmasibeama.

⁴ Goãmũ ya árĩburire mohmemasiburi baja ãhraa. Irire marire iimasicũ iigũpũ yujugũ ta ãhrimi. ĩgu Espĩritu Santo ãhrimi. ⁵ Eropiro Goãmũ ya árĩburire iimasiri mera mari mohmeburi baja ãhraa. Irire mari iiburire doregũ yujugũ ta mari Opũ Jesu ãhrimi. ⁶ Mari ĩgu yarã ĩgu ya árĩburire iimasiri mera mari mohmeri yujuropa ta árĩbeaa. Iri mohmeri ðaro wacũ iigu yujugũ ta Goãmũ ãhrimi. ⁷ Espĩritu Santo marire Jesu yarã nũcũre mari iimasiburire apigu Goãmũ turarire ĩhmugũ iimi. Òpa ta iimi ĩgu Jesu yarãre árĩpehrerã mari ðaro mohmeboru dopa. ⁸ Yujurãyerire ðaro masiri mera werecũ iimi Espĩritu Santo ta. Eropigu gajirãre Goãmũ yare ðaro buhecũ iimi ĩgu Espĩritu Santo. ⁹ Eropigu gajirãre “Mari Goãmũ mera ðaro iimasia,” arĩ Goãmũre guñaturacũ iimi Espĩritu Santo ta. Eropa iigu gajirãre turarire Espĩritu Santo ta ohomi ĩgu. Iri turarire ĩgu ocũ erãpũ dorecũrãre ðarã wacũ iima. Espĩritu Santo yujugũ ta árĩgu iri turarire ohomi. ¹⁰ Eropigu ĩgu gajirãre deyoro moarire iimasicũ iimi ĩgu. Eropa iigu Goãmũ yare ðaro weretaumasicũ iimi ĩgu gajirãre. Eropa iigu gajirã Jesu yarãre buherire ðaro beyemasicũ iimi ĩgu. Eropa masirã watĩ ya buheri árĩcũ masima erã. Espĩritu Santo gohra ya iri buheri árĩcũ sãre masima erã. Eropigu gajirãre erã peeyamarirã yare wereniguimasicũ iimi ĩgu. Eropigu peeyamarirã yare erã wereniguicũ gajirãre weretaumasicũ iimi. ¹¹ Iri árĩpehrerire iimasirire apigu ta Espĩritu Santo ta yujugũ ta ãhrimi. ĩgu gamero dopa ta marire yujurãyerire mari mohmeburire apimi.

Cristo yarã árĩrã yuju curu ta ãhraa mari, arĩ gojañumi Pablo

¹² Werenigui queori mera mũare weregũra: Mari dũpũ yuju dũpũ árĩquerecũ ta, mojotori, cuiiri, guburi, gamiri, iri tamera baja ãhraa mari

dɔpɔre  r ri. Eropa  h raa mari Cristo yar . Bajar   r querer  ta yuju dɔpɔ iro dopa ta yuju curu ta  h raa  gɔ mera. ¹³ Eropir  Cristo yar   r r   gɔ dɔpɔ iro dopa yuju curu ta  h raa mari. Judio masa, judio masa  r bir , pohro majar , pohro majar   r bir , baja cururi  r querer  ta yujugɔ  r gɔ  gɔ dɔpɔ iro dopa yuju curu ta  h raa mari. Esp ritu Santo yujugɔ ta  r gɔ  gɔ turari mera wa yes nir  marire yuju curu Cristo yar   r c  iimi. Eropir  mari  r pehrer  yujugɔ Esp ritu Santore opaa Cristo ya curu majar   r r .

Eropir  mari Cristo yar  yuju dɔpɔ iro dopa  h raa. ¹⁴ Mari dɔpɔ yuju dɔpɔ  r querec  ta mojtori, cuiri, guburi, gamiri iri mari dɔpɔ  r ri baja  h raa. ¹⁵ Mɔ guburo wereniguiri guburo  r ro  pa ar boya m re gajiro pa ar ro: "Mɔ mojtoto  r beaa y h . Eropiro mɔ dɔpɔ maja  r beaa y h ," ar boya. Mɔ guburo eropa ar querero ta mɔ dɔpɔ maja  r ro ta iiaa. ¹⁶ Mɔ gamiro wereniguiri gamiro  r ro  pa ar boya m re: "Mɔ cuiru  r beaa y h . Eropiro mɔ dɔpɔ majaru  r beaa y h ," ar boya. Mɔ gamiro eropa ar querero ta mɔ dɔpɔ maja gamiro  r ro ta iiaa. ¹⁷  Mari dɔpɔ cuiru dihta  r c  dohpa peebocuri mari? Masiya mara.  Eropir  mari dɔpɔ gamiro dihta  r c  dohpa ii w ji pepibocuri mari? Masiya mara. ¹⁸ Eropa  r beaa mari dɔpɔ.  pa  h raa. Mari dɔpɔ  r rinore  r pehrerire Go mɔ  gɔ gamero dopa ta apidi  r mi mari dɔp re. ¹⁹  Mari dɔpɔ  r ri maric  dohpa waboyuri mari dɔpɔ? Mariboya. ²⁰ Mari dɔpɔ  pa  h raa: Yuju dɔpɔ  r querec  ta mari dɔpɔ  r ri baja  h raa. Eropa ta mari Jesu yar  yuju dɔpɔ iro dopa  r querer  bajar   h raa mari basi game itamumor .

²¹ Eropiro mɔ cuirupɔ mɔ mojtore "Mɔ itamuc  gamebeaa," ar masibeaa. Eropiro mɔ dipuru mɔ guburire "Mɔ itamuc  gamebeaa," ar masibeaa. ²² Gaji mari dɔpɔ  r r re "Bu  r nariri  h raa," mari ar rip re  p tɔ gahmea mari. ²³ Eropir  gaji mari dɔpɔ  r r re "Bu  r nariri  h raa," ar  pepia. Eropir  irire  aro deyoporo ar r   aro ahmua. Eropir  gaji mari dɔpɔ  r r re mari guhyas ris r re  aro ahmua  aro  r boro dopa. ²⁴ Gaji mari dɔpɔ  r r re mata  ari deyorip re eropa amubeaa mari. Go mɔ mari dɔpɔ  r ri yuju ne gaji nere gamebirc  iibiridi  r mi.  gɔ mari dɔpɔ  r r re  r pehrerire  aro amudigɔ  r mi yuju dɔpɔ  aro dɔp c burire. Eropa iigɔ "Bu  r nariri  h raa," mari ar rip re mari  aro gamec  iimi. Eropa ta ne yujug re Jesu yag re "Bu  r gɔ  hrimi," ar masibeaa mari. ²⁵ Eropa ta  r doredi  r mi Go mɔ mari dɔpɔ  r ri yujuro mera iri basi game itamuboro dopa. ²⁶ Mari dɔpɔ  r ri yuju ne  ero taric  gaji mari dɔpɔ  r ri s   ero taria. Eropiro mari dɔpɔ  r ri yuju ne  aro  r c  mari dɔpɔ  r pehrero  aro pepia.

²⁷ Eropa ar gɔ  pa ar diagɔ iiaa m are: Mɔpɔ Cristo  gɔ dɔpɔ iro dopa  r r  yuju curu ta  h raa. Eropir   r pehrer  m a  gɔ dɔpɔ  r ri iro dopa  h raa  gɔ yar   r r . ²⁸ Eropigɔ Jesu yar  gamenerer  watope mari game itamuburire apidigɔ  r mi Go mɔ marire.  pa apipɔ  gɔ marire: Yujur yeri guare buhedoregɔ Cristo apim htadigɔ  r mi. Ero p hr  gajir re  gɔ yare weretaumor re apidi  r mi. Ero p hr  gajir re Jesu yar re buhemor re apidi  r mi. Eropigɔ gajir re deyoro moarire iimor re, gajir re dorec r re er  taric  iimor re, er  p hr  gajir re masare itamumor re, gajir re opar   r mor re apidi  r mi. Ero ojogoro peeyamarir  yare wereniguimor re apidigɔ  r mi marire. ²⁹ Eropa  gɔ apic   r pehrer  yujuro pa iimor   r beaa mari. Mari  r pehrer  Jesu-cristo yare buhedore  gɔ apinir   r beaa mari. Eropir  Go mɔ  gɔ yare weretaur  mari  r pehrer   r beaa. Eropir   r pehrer  masare buher 

áríbeaa. Eropirã mari árípehrerã deyro moarire iimasirã áríbeaa mari.
³⁰ Eropirã mari árípehrerã dorecurãre taumasirã áríbeaa mari. Eropirã mari árípehrerã peeyamarirã yare wereniguimasimorã áríbeaa. Eropirã gajirã erã wereniguirire weretaumasimorã mari árípehrerã áríbeaa.
³¹ Eropirã Goãmũ ya áríburire mohmemasiburiñere gamerã òaripũre turaro gameque mũa. Eropigũ árípehreri yũ arĩra tauro òaro mũa iiburire dohpaguere weregura yũhũ.

13

Gajirãre erã òaro mahiburire, umupeoburire wereñumi Pablo

¹ Peeyamarirã yare masa ya wereniguirire, anyua ya sãre wereniguimasiquererã ta gajirãre mahibirã, duhpimorã áríbiriboya mari. Eropiro mari wereniguirire sã eropa busũmaacãboaya mari gajirãre mahibirã árĩrã.

² Goãmũ yare òaro weremũhtamasiquererã ta gajirãre mahibirã bu árĩmaacãrã áríboya mari. Eropirã masa erã masibirirare Goãmũ yare árípehreri masiri masipehoquererã ta gajirãre mahibirã, bu árĩmaacãrã áríboya mari. Goãmũre òaro umupeotariri mera utãgũ “Gajipũgue waporõ,” arĩrã wadoremasicquererã, mari gajirãre mari mahibirã bu árĩrã áríboya. ³ Mari yare árípehrerire mojomorocũrãre oquerecũ ta erãre mahibiricũ iri mari ora duhpiburi áríbiriboya. Eropirã Goãmũ ya áríburire mari iira dipuwaja mari dupũre gajirãpũ soequerecũ ta, gajirãre mari mahibiricũ iri duhpiburi áríbiriboya.

⁴ Gajirãre mahirã mata guabeaa erã mera. Erãre mahirã òaro iiaa. Eropirã gajirãre mahirã erã marire opanemocũ ìhaturibeaa. Eropirã mari mahigũ mera árĩrã “Mũ tauro árĩgũ ãhraa yũhũ,” arĩrã iibeaa mari. Gajirãre mahirã, “Erãre masitarinũgaa,” arĩ pepibeaa. ⁵ Eropirã gajirãre mahirã erãre umupeori mera queoro iiaa mari. Gajirãre mahirã mari ya áríburi dihtare guñabeaa. Erã ya òaro áríburi sãre guñaa. Eropirã erãre mahirã disitĩri wereniguibeaa mari. Eropirã marire erã ñero iicũ sãre erã mera guawajabeaa mari. ⁶ Gajirãre mahirã erã ñero iirire mucubiribeaa mari. Diaye majapũre erã iicũ ãrã bũrigã mucubiria erã mera. ⁷ Gajirãre mahirã erã ñeri iicũ gajirãre ne quere moabeaa. Eropirã gajirãpũ erãre erã werewũacũ peequererã ta irire peediabeaa mari. Òari dihtare peediaa mari. Gajirãre mahirã “Òarire iirãcoma,” arĩ cohrea mari erãre. Gajirãre mahirã erã iira mera mari ñero tariquererã ta erãre mahi duhosome mari.

⁸ Gajirãre game mahiri ne pehresome. Goãmũ yare weretauripũ pũhrũ duhpiburi árĩsome. Peeyamarirã ya wereniguirire sã pehrea waroca. Goãmũ yare masitariri wajamariroca pũhrũgue. Mari masipehora pũhrũgue duhpiburi gohra árĩsome iri. ⁹ Dohpaguere Goãmũ yare mari merogã masia. Eropirã mari ãgũ yare wererã mari merogã weremasia. ¹⁰ Pũhrũgue ta mari masipehorãca. Eropiro mari merogã masira duhpiburi árĩsome. Irisubugue masipehorãca.

¹¹ Iri òpa ãhraa: Majigũ árĩgũ majigũ dopa wereniguiribũ yũhũ. Eropigũ majigũgã dopa pepiribũ. Eropigũ bũgũ wagũ majigũ iro dopa árĩrãre duhcãbũ. Eropa ta pũhrũguere mari dohpaguere merogã masirare duhura pũhrũ masipehorãca. ¹² Diuru òaro masũre deyocũ iibiro dopa ta dohpaguere òaro masipehonibeaa dohpa mari. Pũhrũ Goãmũre mari òaro ìhamasirãgue mari masipehorãca. Dohpaguere mari merogã dihta masia dohpa. Goãmũ marire ãgũ masipehodiro dopa ta pũhrũ mari sã òaro masipehorãca.

¹³ Eropirã dohpaguere mari iimasiburi ùhreñe dujaroca. Goãmure “Diaye ta árĩgu àhrimi,” arĩ umupeoniguirãca. Eropirã marire ìgu mera òaro árĩniguiburire mucubiri coreniguirãca. Eropirã gajirãre game mahiniguirãca. Goãmure umupeori, ìgu mera árĩborore mucubiri coreri tauro àhraa game mahiripũ.

14

Peeyamarirã yare wereniguirire wereñumi Pablo

¹ Eropirã gajirãre game mahirã árĩque mũa. Eropirã Goãmũ ya árĩburire mũa mohmemasiburire Espíritu Santo ìgu apirare turaro gameque. Goãmũ yare mũa weremasiburi tamerare burigã gameque mũa. ² Peeyamarirã yare wereniguigu Goãmũ dihta peeborore wereniguimi. Eropa arĩ wereniguigu masa peeborore wereniguigu iibeami ìgu. Ìgu eropa arĩ wereniguicũ peerã masapũ ne peebeama ìgure. Masa erã masibirire Espíritu Santo ìgu turari mera wereniguigu iimi ìgu. ³ Goãmũ yare weretaugupũ masapũ peeburire weremi. Eropa weregu ìgu masare itamugu iimi ìgu. Eropigu erãre Jesucristore umupeonemocũ iimi. Eropigu ìgu erã ñero taricũ ìgu erãre òaro sĩporãcucũ iimi. ⁴ Peeyamarirã yare wereniguigu ìgu basi dihtare Jesucristore umupeonemocũ iimi. Gajirãre Jesucristore umupeonemocũ iibeami. Goãmũ yare weretaugupũ gajirãre Jesu yarã gamenererãre Jesucristore umupeonemocũ itamumi ìgu.

⁵ Peeyamarirã yare árĩpehrerã mũa wereniguicũ òaboya yũ pepicũ. Eropa árĩquerecũ ta Goãmũ yare mũa weretaucũ tamerare turaro gahmea. Goãmũ yare weretaugupũ peeyamarirã yare wereniguigu tauro òagu àhrimi. Eropa árĩquerecũ ta peeyamarirã yare wereniguigu ìgu wereniguirire gajigu ìgu weretaucũ ìgu sã òagu dujami. Ìgu wereniguirire weretaugu Jesu yarã gamenererãre Jesucristore umupeonemocũ iimi. ⁶ Eropigu, yũ acawererã, yũhũ mũa pohrogue peeyamarirã yare wereniguigu wagu mũare itamumasibiriboya yũhũ. Goãmũ ìgu yũre wererare weregu itamua. Ìgu yare Espíritu Santo yũre masicũ iirare buhegu mũare itamugu iiaa.

⁷ Peeyamarirã ya wereniguigu ìgu wereniguirire mari peebiro òpa iro dopa àhraa. Tarusure purirã, mari buamutèriñere irire mari queoro iibiricũ, iri bayarire gajirãre masima masiya mara. ⁸ Eropigu cornetare purigu surara árĩgu erã gamewejëboro corere queoro ìgu puribiricũ gajirã surarapũ masisome erã gamewejëboro gamenererore. Eropirã erã gamewejëboro core erã wejëburi mojore amuyubirã àhrima erã. ⁹ Eropa ta mũa sã peeyamarirã yare wereniguicũ peerã gajirã irire peebeama. Eropa peebiricũ mũa wereniguirire duhpiburi árĩbeaa erãre. ¹⁰ I yebare baja wereniguirire árĩca. Eropirã irire wereniguirã erã basi erã eropa wereniguirire òaro peema. ¹¹ Ìgu ya wereniguirire yũ peebiricũ ìagu irire wereniguigupũ “Gajirã yare wereniguimi,” arĩ pepicumi yũre. Eropigu yũ sã eropa ta arĩ pepica ìgure. ¹² Eropirã mũa peeyamarirã yare wereniguirã, Espíritu Santo ìgu yare mohmemasi apira mera turaro mohmediaraa mũa. Irire eropa iidiarã Jesu yarã gamenererãre òaro itamuburipũre burigã mohmediaque mũa.

¹³ Eropigu peeyamarirã yare wereniguigu “Yũ wereniguirire gajirãre òaro weretaumasiburire itamuque yũre,” Goãmure arĩ serëporo ìgu.

¹⁴ Peeyamarirã ya mera Goãmure serëgu yũ pepiri mera serëgu iiaa.

Eropa serēgu yu pepirire masibigu yu wereniguirire masibea. Eropa iigu gajirāre itamubeaa yuhu. ¹⁵ Ire masirā, ōpa iirāca mari: Espiritu Santo igu turari mera peeyamarirā ya mera Goāmure serērāca. Eropirā gajisubu ōaro masi pepirā gajirā erā ōaro peeboro dopa erā ya mera Goāmure serērā iri säre serērāca mari. Espiritu Santo igu turari mera peeyamarirā ya mera Goāmū yare bayarāca. Eropirā gajisubu ōaro masi pepi gajirā erā ōaro peeboro dopa erā ya mera Goāmure bayarāca. ¹⁶ Mari eropa iibiricū peeyamarirā ya mera wereniguirā Espiritu Santo igu turari mera Goāmure, “Ōagu turagu āhrimi,” mari arīquerecū ta gajirā ne peebeama. Erā eropa peebirā “Diaye ta āhraa,” arīmasibeama. ¹⁷ Peeyamarirā ya mera Goāmure “Ōhaa,” arīmasia mari. Mari eropa arīri ōaro arīquerecū ta gajirā peebeama. Eropirā erāre Jesucristore umupeonemocū itamubeaa mari. ¹⁸ Árīpehrerā mūa tauro yūpū peeyamarirā yare wereniguia. Eropigu Goāmū yure eropa wereniguimasigu igu iicū igure “Ōhaa,” arāa yuhu. ¹⁹ Eropa wereniguigūpū yu arīquerecū Jesu yarā gamenererā watope peeyamarropa peebirā “Diaye ta āirā ya mera yoari boje yu wereniguiquerecū duhpiburi árībeaa erāre. Yuhu masa erā ōaro peemasiboro dopa buhegu merogā yu buhequerecū ta iri tamera ōapūrica erāre.

²⁰ Yu acawererā, majirāgā pee masibirāgā iro dopa árībiricāque mūa. Mūrā erā pee masirā árīro dopa árīque mūa. Eropirā ne masa dehyoarā erā ñeri iirire erā masibiro dopa ta árīque mūa. ²¹ Goāmū yare erā gojarapū ōpa āhraa Goāmū wereniguirire: “Gajirā ya queo wererāre oā masare yahare weredoregura. Eropigu gaji yeba majarā masare ōarire yahare weredoregura oā masare. Yu eropa weredorequerecū ta erā yure peesome yu wererire,” arīmi Goāmū mari Opū, āhraa Goāmū yare erā gojarapūgue. ²² Peeyamarirā yare wereniguirā Goāmure umupeobirāre erāre ihmuri āhraa. Eropiro peeyamarirā yare wereniguirā Jesu yarāpūre Goāmū turarire ihmuri árībeaa. Eropiro Goāmū yare wereripū Jesure gamebirāre Goāmū turarire ihmuri árībeaa. Goāmū yare wereripū Jesu yarāpūre Goāmū turarire ihmuri āhraa. ²³ Eropirā mūa Jesu yarā gamenerecū, peeyamarirā yare mūa árīpehrerā wereniguicū, Goāmū yare masibirā gajirā Jesure umupeobirā sã ñajari peebocoma. Mūa eropa wereniguicū peerā, erā mūare “Cue, goroweorā wahama,” arībocoma erā. ²⁴ Árīpehrerā mūa Goāmū yare mūa werecū tamera Goāmū yare masibigu, Jesure umupeobigu sã ñajari peegu, igu ñero iirare masigūcumi igu. Eropigu igu ñeri iirare bujawerebocumi igu. ²⁵ Eropigu igu árīricūrire igu pepiri säre guñagūcumi igu. Eropigu mereja Goāmure “Yu opu āhrimi,” arīgu umupeogūcumi. Eropigu “Goāmū diaye ta mūa mera āhrimi,” arīgu mūare Goāmū yare werecū peegu.

Mūa gamenererā ōaro iique goroworo mariro, arī gojañumi Pablo

²⁶ Eropigu, yu acawererā, mūare ire arīgu iiaa: Mūa gamenerecū yujurāyeri mūa mera majarā Goāmū yare bayadiama. Eropirā mūa gajirā buhediaa. Eropirā gajirā Goāmū mūare igu wererare werediaa. Eropirā mūa gajirā peeyamarirā yare wereniguidiaa. Eropirā mūa gajirā iri wereniguirire weretaudiaa. Mūa eropa iirā gajirāre erā Jesucristore umupeonemoboro dopa irire iique. ²⁷ Eropirā peeyamarirā yare mūa wereniguirā mūa perā o ũrerā, erā nūcū ta wereniguique mūa gamenererisubu. Eropirā yujurāyeri wereniguique. Mūa eropa

wereniguicũ, yujugu mũa mera majagu mũa wereniguirire gajirãre were-
tauporo. ²⁸ Mũa wereniguirire weretaubu maricũ mũa gamenererogue
peeyamarirã yare wereniguibiricãque. Eropirã mũa seyaro peeyamarirã
yare Goãmũ mera wereniguique. ²⁹ Eropirã Goãmũ yare werediarã perã o
urerã iripêta wereque mũa. Mũa eropa werecũ gajirã mũare peerã mũa
wererire Goãmũ ya árĩcũ òaro masiporo. Eropirã Goãmũ ya árĩbiricũ sãre
òaro masiporo. ³⁰ Eropigu Espíritu Santo Goãmũ yare gajigũre ero doagũre
ĩgũre wereri ocũ, ĩgũ sã Jesu yarãre werediami. ĩgũ werediacũ ĩha Goãmũ
yare weremũhtagũpũ werenigui duhuporo. ³¹ Eropirã mũa árĩpehrerã
Goãmũ yare wererã, yujurãyeri wereque mũa árĩpehrerã gajirã erã òaro
peeboro dopa, erã òaro mucubiriboro dopaa. ³² Eropirã Goãmũ yare
wererã árĩrã, òaro pee masirã, òaro peeñanugu wereniguirã árĩque.
³³ Goãmũ ĩgũ yarã erã gamenererogue erã game wisicũ gamebeami ĩgũ.
Goroweoro mariro erã òaro árĩcũ gahmemi ĩgũ. Eropirã òaro iique mũa
árĩpehrerogue Jesu yarã gamenererã.

³⁴ Árĩpehrero Jesu yarã gamenererore nomere wereniguibiricãro gah-
mea. Erã nomere maripũ wereniguimorebeaa. Goãmũ yare erã gojarapũ
sã arĩro dopa ta nomere mũare òaro yũhrirã nome arĩro gahmea. Eropirã
mũa gamenererore nome masare werebiricãporo. ³⁵ Jesu yarã erã
gamenererore nome erã wereniguicũ òabeaa. Eropigo gajinore masidiago
nomeo igo ya wihigue ta igo marapũre serẽpiporo.

³⁶ Ire yũ wereburi òaro masique mũa. Goãmũ yare weremũhtarã
árĩbeaa mũa. Eropirã ĩgũ yare peenirã mũa dihta árĩbeaa. Gajirã sã
ĩgũ ya buherire opama. ³⁷ Mũa mera majagu “Yũ tamera Goãmũ yare
weregũ ãhraa,” arĩ pepibocumi. Eropa arĩ pepigu i yũ mũare gojarare
“Goãmũ doreri ta ãhraa,” arĩ masiporo ĩgũ. Eropigu gajigu, “Espíritu
Santo iimasiburire ĩgũ apirare òaro opaa yũhũ,” arĩ pepibocumi. Eropa
arĩ pepigu ĩgũ sã i yũ mũare gojarare “Goãmũ ya doreri ta ãhraa,” arĩ
masiporo. ³⁸ Irire ĩgũ masidiabiricũ yũ gojarare “Diaye árĩbeaa,” ĩgũ arĩcũ
ĩgũre duhucãque. Peebiricãque ĩgũre.

³⁹ Eropirã yũ acawererã, Goãmũ yare weremasiburire bũrigã gameque
mũa. Eropirã mũa mera majarã mũa gamenererogue peeyamarirã ya erã
wreniguidiacũ, “Wreniguibiricãque,” arĩbiricãque erãre. ⁴⁰ Eropa iirã
òaro iique. Eropirã gamenererã òaro game, goroweoro mariro iique mũa.

15

Cristo ĩgũ masa mũriarare werepũ Pablo

¹ Dohpaguere yũ acawererã, òari buherire yũhũ mũare wererare
mũaare guñacũ iidiaca. Iri buherire òaro peebũ mũa. Eropa peerã iri
buherire umupeonijarã òaro ãhraa mũa. ² Mũa eropa umupeocũ irire
mũa cóãbiricũ Cristo mũare peamegue wabonirãre taugũcumi. Mũa
eropa peera pũhrũ Cristo yare mũa duhucãcũ iri mũa peera duhpiburi
árĩbiriboya.

³ Òpa arĩ weremũhtagũra mũare. Bu gohra árĩbeaa. Mũaare buhegũ yũre
Cristo ĩgũ wererare òpa arĩ werebũ: Goãmũ yare erã arĩ gojayudiro dopa
ta mari ñeri wajare Cristo sĩripũ. ⁴ Eropigu Goãmũ yare erã arĩ gojayudiro
dopa ta Cristo ĩgũ sĩrira pũhrũ gajirã ĩgũre erã yaara pũhrũ uhrenũ
waboro ĩgũ masa mũriapũ. ⁵ ĩgũ eropa masa mũriara pũhrũ Pedrose
dehyoapũ. ĩgũ eropa dehyoara pũhrũ ĩgũ buherãre doce mera majarãre
dehyoapũ daja. ⁶ Erãre dehyoara pũhrũre yujusubu ta quinientos weca

árĩrãre ïgu yarãre dehyoapũ daja. Gajirã ïgure ïanirã sĩrituhañorã. Gajirã ïgu ïanirã bajarã erã mera majarã árĩnirã dohpaguere árĩnima. ⁷ Pũhrũ Cristo Santiagore dehyoapũ daja. Eropa ïgu dehyoara pũhrũ árĩpehrerã ïgu buhedore apinirãre dehyoapũ daja.

⁸ Árĩpehrerã gajirãre ïgu dehyoara pũhrũ yũ sãre dehyoami daja. Majigugã queoro masa deyobigugã ïgu masa dehyoanũrusiadiro dopa ta yũ sã Jesure umupeo nũrusiagu ãhraa. Yũ eropa árĩcũ erã pũhrũre dehyoami Jesu yũ sãre. Yũre ta ïgu dehyoatumi pare. ⁹ Ero coregue Jesu yarãre ñero iiribũ. Eropa iidigu árĩgu gajirã Jesu ïgu apinirã árĩpehrerã erã docague gohra ãhraa yũhũ. Eropigu dohpague sãre Jesu ïgu buhedore ïgu apibodigu árĩbiriribũ yũhũ. ¹⁰ Eropa árĩqueregu ta Goãmũ ïgu yũre mahicũ dohpaguere Jesu ïgu apidigu ãhraa yũ sã. Eropigu ïgu yũre mahicũ dohpaguere ïgu gamerire ipehoa. Eropigu ïgu yũre mahicũ ïgu yagu eropa árĩcãgu iibea. Árĩpehrerã gajirã ïgu apinirã tauro yũpũ turaro mohmeabũ. Eropa mohmegũ yũ gamero iri mohmerire iibirabũ. Goãmũ yũre mahigu yũre itamuami. ¹¹ Yũhũ mũare õari buherire buhegu yũ árĩcũ erã mũare buherã árĩcũ sãre yujuropa ãhraa. Guapũ ire buherã árĩquererã ta bu gohra árĩrã iiaa. Gũa buheripũ bu árĩri árĩbeaa. Eropirã mũapũ i buherire õaro peeabũ.

Sĩrinirã mũra erã masa mũriaborore werepũ Pablo

¹² Cristo ïgu sĩrira pũhrũ ïgu masa mũriarare gũa buhequerecũ “Sĩrinirã mũra ne masa mũriabeama,” arĩma mũa mera majarã yujurãyeri. ¿Dohpa arĩrono eropa arĩri erã irire? ¹³ Õpa masiporo erã. Sĩrinirã mũrare Goãmũ masa mũriacũ iibigu Cristo sãre ne masa mũriacũ iibiriboñumi. ¹⁴ Eropigu Cristo ïgu masa mũriabiricũ õari buherire gũa werera ne waja mariboya. Mũa ïgure umupeori sã waja mariboya. ¹⁵ Masa mũriari maricũ guapũ Goãmũ yare wererã guyarã iiboya. Sĩrinirã mũra erã masa mũriabiricũ Goãmũpũ Cristore masa mũriacũ iibiriboñumi. ïgu eropa iibiricũ gũa “Goãmũ Cristore masa mũriacũ iipũ,” arĩrã guyarã iiboya. ¹⁶ Sĩrinirã mũrare Goãmũ masubigu, Cristo sãre ïgu masubiriboñumi. ¹⁷ Eropiro Cristo ïgu masa mũriabiricũ ïgure mũa umupeori waja mariboya. Eropiro mũa ñeri dipuwajacũrã árĩboya dohpa peamegue wamorã. ¹⁸ Masa mũriariñe maricũ Cristo yarã mũra sĩrimũhtanirã mũra peamegue wamorã árĩboñuma. ¹⁹ Cristore mari umupeora pũhrũ mari sĩrirãgue mari masa mũriamasibirimorã árĩrã árĩpehrerã masa tauromojomocũrã árĩboya maripũ. Eropirã ïgure umupeorã bu gohra árĩrire umupeorã iiboya mari.

²⁰ Eropa árĩbeaa. Diaye ta Goãmũ Cristore õaro masa mũriacũ iicãdi arĩmi. Cristo ïgu masa mũriara pũhrũ mari sã sĩrirãgue masa mũriamorã ta ãhraa. ïgu eropa masa mũriagu, Cristo masa mũria gubuyecũñumi marire. ²¹ Õpa ta ãhraa i: Adán masũ árĩmũhtadigu ïgu ñerire iinũgara pũhrũ masa sĩrinũgañuma. Eropigu gajigu masũ Jesucristo õarire ïgu iira pũhrũ sĩrinirã mũra masa mũriamasima. ²² Adán yarã árĩnũrusiarãgue mari árĩpehrerã sĩrirãca. Eropa ta Cristo yarã mari árĩcũ mari sĩrira pũhrũ marire masa mũriacũ iigũcumi Goãmũ. ²³ Yujurãyeri cururi marire Goãmũ sihurisubũ masa mũriarãca. Cristo marire árĩmũhtadigu masa mũriamũhtapũ. Pũhrũ ïgu i yebague dujaricũ ïgu yarã sã masa mũriarãcoma. ²⁴ Irisubũ ta i mũpũ pehrerinũ árĩroca. Eropigu árĩpehrerã ñerã oparãre, dorerãre, turarãre Cristo cóagũcumi. ïgu eropa iira pũhrũ árĩpehrerã weca opũ ïgu árĩrare wiagũcumi Goãmũre mari Pagũre. ²⁵ ïgu

wiaboro core mari Pagu Cristore ìhaturirãre ìgu tarinugapehoboro core Cristo tamera árìpehrerã weca opu árìgucumi. Eropa iibu ta árìro gahmea ìgure. ²⁶ Ìgure ìhaturirãre ìgu cóãra pùhrù sìririñe sãre pehrecũ iigucumi ìgu. ²⁷ Goãmù yare gojarapũgue òpa àhraa: “Árìpehrerã weca dorebure apipù Goãmù Cristore. Árìpehreri sãre apipù ìgure.” Eropa ta arãa Goãmù yare erã gojarapũgue. “Árìpehrerã weca dorebure apipù Goãmù Cristore,” arì gojagù, “Goãmù weca doregù Cristo àhrimi ìgu,” arìdiabiriñumi. Goãmùpù Cristore eropa apiñumi. ²⁸ Árìpehrero Goãmùre ìhaturirãre ìgu cóãra pùhrù árìpehrerã weca doregù Cristo Goãmù magù ìgu árìtuhagù ìgu opu árìrare Goãmùre ìgure apidigupure wiagucumi. Eropiigucumi “Goãmùpù árìpehrerã weca opu árìpehreri opu gohra àhrimi,” árìpehrero árìpehrerã arìmasiboro dopa.

²⁹ “Sìrinirã masa m̀uriasome,” arìma gajirã. ¿Erã arìri diaye árìcũ duhpimorã gajirã masa s̀rinirã m̀ura ya árìburire erã waìyebasanirã àhriri m̀ua pepicũ? Sìrinirã m̀ura masa m̀riabiricũ erã ya árìburire gajirã waìyebasara duhpiburi árìbiriboya.

³⁰ Guapù gù buheri dipuwaja um̀uri nucù gajirã guare erã ñero iidiacũ guhya àhraa gù sãre. Guare eropa guhyaquerecũ ta masa m̀riari árìcũ masirã eropa buheniguicãa gù. ³¹ Mari Opu Jesucristo yarã m̀ua árìcũ ìgure umupeonemorã m̀ua wacũ yupù turaro mucubiri pepia yuhù m̀uare. Iri diaye ta àhraa. Eropigù “Yure noho erã gamerinù wejẽmaja guhya àhrima,” yù arìcũ iri sã diaye ta àhraa. ³² Efeso majarã guarã òari buherire yù buhera waja yure pama. Masa m̀riariñe maricũ Jesu yagù yù árìbiricũ, yù ñero tarira waja duhpiburi árìbiriboya. Sìrinirã m̀ura erã masa m̀riabiricũ òpa arìboya mari: “Pùhrùñari s̀rirãca. Dohpa wasome mari. Eropirã bania, ihrirã, mari gamero dopa iirã,” arìboya mari.

³³ Eropa arì g̀yarire pepibiricãque m̀ua. “Ñerãre wapicurã, òarire m̀ua iirare cãdijirãca m̀ua,” arìma masa. Iri diaye ta àhraa. ³⁴ Òarire pepirã árìque m̀ua. Eropirã òarire iirã árìque daja. Eropirã ñerire iinemobiricãque daja. Gajirã m̀ua mera majarã ne Goãmùre masibeama. M̀ua guhyasìriburire m̀uare eropa arãa.

S̀rinirã m̀ura erã masa m̀riaborore werenemopù Pablo

³⁵ Eropi m̀ua mera majagù òpa arì serèpibocumi yure: “¿Dohpa ii s̀rinirã m̀ura masa m̀riarãcuri? ¿Dohpa bejari d̀pucurã masa m̀riarãcuri? arì serèpibocumi yure. ³⁶ Eropa arì serèpigù pee masibigù àhrimi. Oteriyere mari oterã iriye boacũ gohra puhri wiria. Boabiricũ ne puhri wirimasibea. Irire masia m̀ua. ³⁷ Puhritaridigù yucuguguerere otebeaa mari. Dipayeri dihtare otea mari. Iriyeri trigo yeri árìro àhri, o gajiyeri árìro árìca. ³⁸ Iriyerire mari otera pùhrù Goãmùpù ìgu gamediro dopa ta iriyerire buga m̀riacũ iimi. Eropigù ojoducayerire ojoducañu wacũ iimi ìgu. Trigo yerire trigo sari wacũ iimi. Eropa ta puhridoremi Goãmù. ³⁹ Árìpehrerã d̀pucuri yujuropa deyobeaa. Masa d̀pupù yujuropa ta àhraa. Waimurã d̀pù sã gajiropa ta dehyoa. Mirimagù porã d̀pù sã gajiropa ta dehyoa. Eropirã wai sã gajiropa ta d̀pucuma. ⁴⁰ Eropirã umaro majarã sã àhrima. Eropirã i yeba majarã sã àhrima. Eropirã umaro majarã d̀pù gajiropa dehyoma. Eropiro i yeba majarã umaro majarã iro dopa árìbeama. ⁴¹ Òpa ta àhraa. Abe umù majagù gosemi. Eropi ñami majagù sã boje àhrimi ìgu sã. Yuju diaye ta boyomi. Eropirã necã sã gajiropa bejari gosesirima. Necã majarã sãre mari ñacũ gajì dipu daberogã gosesiriri dipu dehyoa. Eropiro gajì dipu turaro gosesiriri

dipu dehyoa. ⁴² Eropo ta āhrama sīrinirā mura erā masa mūriacū. Masu īgu dūpūre mari yaara pūhru īgu dūpū boa waroca. Eropiro gaji dūpū gajiropa árīri dūpū umūri nūcu ojocariburi dūpū masa mūriaroca. ⁴³ Īgu dūpūre mari yaacū sīridigu dūpū űeri dūpū āhraa. Goāmū īgure masucū īgu dūpū ōatariari dūpū árīroca. Eropiro īgu dūpū mari yaara dūpū turari mariri dūpū āhraa. Eropiro Goāmū īgure īgu masucū dūpū turatariari dūpū árīroca. ⁴⁴ I yeba maja dūpūre mari yaarāca. Īgu sīridigu mura īgu masa mūriacū īgu dūpū umaro maja dūpū ta árīroca. I yeba maja dūpūre mari opaa dohpaguere. Pūhru umaro maja dūpū sāre oparāca.

⁴⁵ Eropo ta arī werea Goāmū yare erā gojarapūgue: “I yeba árīmūhtadigu Adán waīcūgu Goāmū īgure iicū ojocarigu wañumi,” arī gojañuma. Adán iro dopa árīgūpū űjūtyagūpū Cristopū ojocaririre ogū āhrimi. ⁴⁶ I yeba maja dūpū árīmūhtara dūpū āhraa. Pūhruēgu umaro maja dūpū árīroca. ⁴⁷ Ōpa ta āhraa: Árīmūhtadigu Adánpū i yeba maja nicu mera Goāmū īgu iira dūpūre dūpūcūñumi. Īgu pūhru aridigūpū Cristopū umaro majagu árīpū. ⁴⁸ Nicu mera dūpūcūmūhtadigu Adán árīdiro dopa ta mari árīpehrerā nicu mera iira dūpūcūrā āhraa mari. Eropirā umarogue aridigu Jesucristo īgu árīdiro dopa ta īgu yarā árīpehrerā īgu iro dopa dūpūcūrāca mari. ⁴⁹ Mari Adán iro dopa ta dūpūcūrā árīrā pūhru Cristo iro dopa dūpūcūrāca.

⁵⁰ Yū acawererā, mūare ire werediaa: I yeba maja dūpū di mera diro mera árīri dūpū Goāmū īgu opu árīroguere umaroguere ne wasome. Mari dūpū boaburi dūpū āhraa. Eropiro umarogue umūri nūcu mari árīboroguere i dūpū wasome. ⁵¹⁻⁵² Iribojeguere masa erā masibirirare dohpaguere mūare werediaa: Mari mera majarā yujurāyeri sīrisome. Eropirā mata erā dūpūre gohrotorā árīrācoma. Corneta īgu puriturinū eropa ta waroca marire. Ōpa waroca: Corneta busura pūhru sīrinirā mūare Goāmū masugūcūmi umūri nūcu erā árīmorāre. Eropirā dūpūre gohrotonirā árīrāca mari sā. ⁵³ Dohpaguere mari dūpū boaburi dūpū āhraa. Eropigu mari Goāmū mera árīniguicāburire mari dūpūre gohrotogūcūmi Goāmū. Eropigu mari sīriburi dūpūre gohrotogūcūmi mari ne sīribiriburi dūpūpūre. ⁵⁴ Mari dūpūre ne boabiriburi dūpūre gohrotogūcūmi. Eropigu marire sīribiriburi dūpūre eropa árīniguiburi dūpūre gohrotogūcūmi. Iri eropa marire gohrotocū iribojegue Goāmū yare gojarapūgue arī gojadiro dopa ta eropa waroca: Goāmū sīriñere cóacāmi. ⁵⁵ Dohpaguere ne dipaturi sīrisome. Eropiro sīriñere mera dipaturi mari űero tarisome. ⁵⁶ Mari űeri iira waja árīcū tamera sīriñere mera űero tarirāca. Eropiro Goāmū doreri mari iimasibirira waja dipuwajacūa mari. Eropo dipuwajacūrā peamegue mari masa wamorā āhraa. ⁵⁷ Mari eropa árīquerecū ta mari Opū Jesucristopū marire peamegue wabiricū iimi. Īgu eropa iigu árīcū masirā Goāmū mera mucubiri “Ōhaa,” arāa mari.

⁵⁸ Eropirā yū acawererā, yū mahirā, Cristore mūa umupeorire duhubiricāque. Eropirā gajirā mūare ōari buherire erā cóādorecū ne cóābiricāque irire. Eropirā umūri nūcu mari Opū Jesucristo īgu iidorerare ōaro iiniguicāque mūa. Mari Opū Jesucristo yare mari iicū bu gohra ta ne árībeaa. Ire masirā īgu iidorerire ōaro iiniguicāque mūa.

16

Gajirāre Jesu yarāre Corinto majarā niyeru erā oburire werēpū Pablo

¹ Dohpaguere gajirãre Jesu yarãre mua niyeru oburire weregura muare. Galacia yeba majarãre Jesu yarãre yu dorediro dopa ta mua sã iique. ² Semanari nucu soorinu arĩcũ arĩpehrerã mua Jesu yarãre gajirãre mua oburi niyerure merogã gameneoque. Merogã oparã merogã oque. Eropirã wuañariro oparã wuañariro oque. Semanari nucu mua eropa iique mua pohrogue yu ejacũ mua obeoburi niyeru opayutuhaboro dopa. Eropigu erogue ejagu iripẽ niyeru wahasõ arĩripũre gojabasagura. ³ Eropigu iripũre iri niyeru aĩgãmorãre mua beyenirãre ogura. Eropa otuhagu Jesu yarãre mua obeoburi niyerure aĩgãmorãre erãre obeogura Jerusalengue. ⁴ Iri macaguere yu iiburi arĩcũ yu sã waguca. Yu eropa wacũ yu mera ta erã sã warãcoma iri niyeru orã warã.

Īgu erogue curiborore werepũ Pablo

⁵ Macedonia yeba majarãre ĩhatari wahgãguca yũhu erãre. Tariagu mua pohro Corintogue ejaguca. ⁶ Erogue ejagu mua mera bajamenari arĩboca yũhu gajisubu iigu. Yoañariri boje puhiró dihta mua mera arĩboca yũhu. Eropirã gajipugue yu wacũ mua sã yare itamubeomasia. ⁷ Muare bajamenarigã ĩadiabirica yũhu. Eropigu Goãmu gamecũ yoañariri boje mua mera arĩguca yũhu. ⁸ Eropa arĩdiaqueregu ta pentecoste bosenu arĩcũgue Efeso arĩniguca dohpa. ⁹ Ohõ Efesogue dohpaguere mari Opũ Jesu yare peediarã bajarã aħrima. Erã eropa arĩrã arĩcũ erãre werea. Yũhu erãre eropa werecũ yare ĩadiabirã bajarã aħrima. Eropigu Efesogue arĩniguca dohpa.

¹⁰ Timoteo yu iro dopa ta mari Opũ yare iimi. Īgu eropa iigu arĩcũ mua pohrogue ĩgu ejacũ õaro mera ĩgure bocatĩri, ĩgu mera õaro mucubiriri mera arĩque mua. ¹¹ Eropirã ĩgure tarinugabiricãque mua. Eropirã ĩgu muare goeriserecũ õaro mera ĩgure itamuque ĩgu yu pohrogue dujaricũ. Gajirã Jesu yarã mera gũa ĩgure corerã iiaa. Eropirã õaro mera itamubeoque ĩgure.

¹² Apolo mari acaweregu Jesu yagu muare ĩgu ĩagu wacũ turaro gamerabu. Eropigu ĩgure wadorerabu gajirã Jesu yarã mera ĩgu waborore. Yu eropa wadorequerecũ ta ĩgu dohpaguere wadiabeami. Eropigu puhru ĩgure ĩiri maricũ mua pohrogue wagucumi ĩgu daja.

Pablo õadoretupũ

¹³ Õaro pee masiyurã arĩque mua. Cristore umupeorã duhubiricãque. Õaro guñaturarã arĩque. Eropirã Goãmu ya turari mera turarã arĩque mua. ¹⁴ Arĩpehrerore iirã gajirãre mahiri mera irire iique.

¹⁵ ¿Estéfana ĩgu ya wihi majarã mera guñari mua? Erã Acaya yeba majarã õari buherire peemuhtarã, iri yebare Cristore umupeomuhtanirã arĩma erãpũ. Eropirã gajirãre mari acawererãre Jesu yarãre erã õaro itamuniguicãma. ¹⁶ Eropigu erã iro dopa arĩrãre, gajirãre Cristo yare itamurãre mua õaro yũhricũ gahmea yũhu. ¹⁷ Īgu Estéfana, Fortunato, Acaico sã yu pohrogue eratumama. Ohõ erã arĩcũ wũaro mucubiria yũhu. Mua maricũ mua mera mucubirimasibiribu yũhu. Eropigu erã eracũ mucubiria yũhu. ¹⁸ Erã mera arĩgu õaro siporacũgu wahabu yũhu. Mua sãre eropa ta mucubiricũ iiañuma yu pepicũ. Mua pohrogue erã dipaturi wacũ daja erãre õaro umupeoque mua. Eropirã gajirãre erã iro dopa arĩrã sãre umupeoro gahmea muare.

¹⁹ Asia majarã Jesu yarã muare õadorema. Eropirã Aquila, Priscila, erã ya wihi gamenererã mera Cristo ĩgu mahiri mera muare wũaro õadorema.

²⁰ Õ majarã Jesu yarã árĩpehrerã mware õadorema. Mwa mera majarãre bocatĩrirã õaro mera mojoto ñeaque.

²¹ Yũhũ Pablo, yũ basi i dihtare gojaa. Mware õadorea.

²² Mari Opũ Jesucristore gajigũ ãgũ mahibiricũ, Goãmũ ãgũre dipuwaja moaporo. Mari Opũ duru dujariporo.

²³ Mari Opũ ãgũ mahiri mera mware õadorea. ²⁴ Mware árĩpehrerãre burigã mahia Jesucristo mera. Eropa ta árĩporo. Iripẽta ãhraa.

2 Corintios

Õpa gojabeoñumi Pablo Corinto majarãre

¹ Yũhũ Pablo Jesucristo yare ïgũ buhedore ïgũ apidigu ãhraa. Mari Pagũ ïgũ gamero dopa ta apimi yũre Jesu. Yũhũ, mari acaweregũ Timoteo mera mũare Goãmũre umupeorãre Corinto majarãre gojabeoa. Árípehrerã Jesucristo yarãre Acaya majarãre mũa sãre gojabeoa. ² Eropirã Goãmũ mari Pagũ, mari Opũ Jesucristo mera mũare òadoreo. ïgũ itamuro mera òaro áríque mũa.

Pablo ïgũ ñero tarirare òpa arĩ wereñumi

³ Mari Opũ Jesucristo Pagũ Goãmũ marire mojomoro ïhami. Eropigu ïgũ dihta marire árípehrerinũri òaro sĩporãcũcũ iimi. “Òatariagu ãhrimi ïgũ,” arãa mari. ⁴ Mari ñero taricũ ïagu marire ïgũ yarãre itamumi ïgũ gajirãre mari itamuboro dopa. Eropirã gajirã erã ñero taricũ erãpũre itamuro gahmea marire. Goãmũ marire ïgũ itamuro dopa ta mari sã erãre itamurã. ⁵ Cristo yarã mari árírã ïgũ ñero taridiro dopa ta mari sã bũrigã ñero taria. Mari ñero taridiro dopa ta ïgũ itamurire wũaro opaa. ⁶ Gũapũ mũare itamurã ñero taria. Eropirã Cristo mera mũa òaro áríbororo dopa gũa mũare werera dipuwaja gajirã ñero iima gũare. Gũa ñero tariquerecũ Cristo gũare itamumi. Eropirã Cristo gũare itamucũ gũapũ mũa sãre itamumasia. Eropirã gũa ñero taridiro dopa ta mũa sã ñero tarirã òaro mera yujuro bojerãca. ⁷ Òaro mera mũa yujuro bojerã áríbororo gũa masia. Gũa ñero taridiro dopa ta ñero taria mũa sã. Eropirã Goãmũ ïgũ itamuri mera gũa yujuro bojediro dopa ta mũa sã yujuro bojerãca.

⁸ Gũa acawererã, dohpaguere ire mũa òaro masicũ gũa gahmea. Asia yebaguere ñetariaro taribũ gũa. Gũa gamero iirã ne bocatĩubiriboya. Òpa arĩ pepiribũ gũa: “Ne bocatĩusome mari. Eropirã mari sĩrirãca,” arĩ pepiribũ gũa. ⁹ Eropirã “Marire wejẽcãrãcoma,” arĩ pepiribũ gũa. Gũa eropa ñero taribũ Goãmũ dihtare gũa guñaturaboro dopa. ïgũpũ sĩrinirãre masugu ãhrimi. Eropa ïgũre guñaturarã gũa gamero gũa bocatĩubirirare masia. “Goãmũ ta marire itamumi,” arãa pare. ¹⁰⁻¹¹ Gũare gũhyaquerecũ ta ïgũ itamuro mera taribũ. Pũhrũgue sãre dipaturi gũare taugũcumi. Mũa sã gũare itamumorã mũa Goãmũre serẽbasacũ sãre ïagu ïgũ gũare taugũcumi. “ïgũ ta gũare taugũcumi,” arĩ masia mari. Eropirã ïgũ gũare taucũ ïarã, ïgũre “Õhaa” arĩrãca mũapũ. Mũa bajarã serẽrare ïgũ yũhricũ ïarã “Õhaa, diaye ta ãhraa,” arĩrãca mũa bajarã Goãmũre.

Pablo Corintogue ïgũ wadiarare wereñumi

¹² Eropirã gũa iirare guñarã mucubiriri mera òpa arĩ pepia gũa: I yebare Goãmũ ïgũ itamuro mera ñeri mariro òari mera masare wapicũ buhebũ. Mũa sãre òaro wapicũ buhebũ. Òpa iirã gũa masiri mera iibiribũ. Goãmũ gũare ïgũ mahicũ ïgũ turari mera eropa iibũ gũa. ¹³⁻¹⁴ Eropirã òaro were mũare gojabeorã diaye ta werebũ mũare òaro mũa masiburire. Dohpague gũare òaro masinibea mũa. Gũa áríricũrere mũa turaro masicũ gahmea gũa. Eropirã mari Opũ Jesucristo dujaricũ gũa mera mucubirirãca mũa. Mũa mera gũa mucubiridiro dopa ta mũa sã gũa mera mucubirirãca.

¹⁵⁻¹⁶ Eropa arĩ pepigu Macedonia yebague wagũ mũa pohrogue wamũhtadiarabũ. Eropigu mũare ïhatariwahgãboya. Eropigu erogue

ejadigu dujarigu dipaturi mua mera bajamenurigã árĩboya yũhũ. Eropirã pesubu mua mera yũ árĩcũ ĩarã turaro mucubiriboya mua. Mua pohrogue yũ árĩcũ ĩanirã Judea yebague yũ wacũ ĩarã yũre itamuboya mua. ¹⁷ “Wagura,” yũ arĩcũ peenirã árĩrã, yũ wabiricũ ĩarã “Pablo Jesure umupeobirã iro dopa gũyagu iĩnumi,” ¿arĩ pepiri mua? “ ‘Wagura,’ arĩqueregu ĩgu gamero mari pohro aridiabiriĩnumi ĩgu,” ¿arĩ pepiri mua yũre? “Īgu arĩdiro dopa iibeami,” ¿arĩ pepiri mua? ¹⁸ Eropa arĩ gũyagu iibeaa yũhũ. Eropigu “Īgura,” arĩgu yũ arĩdiro dopa ta diaye ta iiaa yũhũ. Irire masimi Goãmũ. ¹⁹ Yũhũ, Sila, Timoteo mera Jesucristo Goãmũ magu yare mũare werebũ. Īgu Jesucristo “Īgura,” arĩgu, diaye ta iigu āhrimi. Goãmũ ĩgu arĩdiro dopa ta Cristo iimi. ²⁰ Árĩpehreri ĩgu Pagu ĩgu masare “Ōpa ðaro iigura,” arĩ wererare Cristo iipehocãdi árĩmi. Īgu eropa iigu árĩcũ gua ĩgu yare gajirãre werea Goãmũre erã umupeoboro dopa. ²¹ Cristo yarã marire árĩniguicũ iigu Goãmũ ta āhrimi. Eropigu ĩgu yare weremorãre marire apimi ĩgu. ²² Eropigu ĩgu yarã mari árĩcũ ĩagu irire marire masicũ iimi ĩgu. Eropigu ĩgu Espĩritu Santore mari mera árĩdoremi ĩgu. Mari mera árĩcũ ĩha Goãmũ ĩgu marire ðaro iiburire masia mari.

²³ Dohpaguere yũhũ mua pohro wabirirare diaye ta weregura mũare. Yũ wereri diaye árĩcũ Goãmũ masimi. Īgu ta yũ pepirire masimi. Mua ñero iira dipuwaja turidiabigu mua pohrogue wadiabiribũ. Erãre bũjawerecũ iiri, arĩgu mua pohrogue Corintoguere wabiribũ. ²⁴ Eropirã “Mũare dorerã āhraa gua,” arĩrã iibeaa. Eropirã “Ōpa Cristore umupeoro gahmea mũare,” arĩrã iibeaa gua. Mua Cristore ðaro umupeotuhabũ. Mũare umupeonemocũ iirã mua ðaro mucubirirã árĩcũ iidiaca gua.

2

¹ Wabigu ðpa arĩ pepibũ: “Dipaturi erãre bũjawerecũ iidiabeaa. Eropigu dohpaguere wabeaa,” arĩ pepibũ. ² Mũare bũjawerecũ iidiabeaa. Mua bũjawerecũ ĩagu yũpũ mucubiribiriboya. Eropirã yũre mucubiricũ iimorã árĩbiriboya mua sã. ³ Eropigu mua pohrogue wabiribũ. Wabigu mua árĩricũre amuboro dopa mũare gojabeobũ. Mua yũre mucubiricũ iibonirã arĩquererã ta yũre bũjawerecũ iiboya mua mua pohrogue yũ wacũ. Mua mera yũ mucubiricũ mua sã yũ mera mucubirirãca. Irire masia yũhũ. Eropigu mua mera bũjawerediabigu “Wabeaa,” arĩ, carta gojabeobũ. ⁴ Eropigu mũare gojagu wũaro pepigu ñero sĩporãcũgu, turaro co deco wiriri mera mũare gojabeobũ. Eropa gojagu mũare bũjawerecũ iidiabiribũ. Mũare yũ bũrigã mahirare mũare masicũ iidiagu mũare eropa gojabeobũ.

Erã mera majagu ĩgu ñero iirare cãdijidoreñumi Pablo Jesu yarãre

⁵ Mua mera majagu ĩgu ñero iira mera yũre bũjawerecũ iimi ĩgu. Mũare ĩgu turaro bũjawerecũ iidiro dopa ta yũ sãre wũaro bũjawerecũ iimi ĩgu. Īgu marire eropa bũrigã bũjawerequerecũ ta wũatariaro dipuwaja moadorebeaa dohpaguere. ⁶ Bajarã mua mera majarã ĩgu ñero iira dipuwaja moatuhãnorã. Iripẽta dipuwaja moa duhuro gahmea ĩgure. ⁷ Īgure mua dipuwaja moaniguicũ bũrigã bũjawerebocumi ĩgu. Eropigu Cristo yare duhubocumi. Eropirã ĩgu ñero iirare cãdijique mua. Īgure itamuque ĩgu ðaro sĩporãcũboro dopa. ⁸ Eropirã ĩgure ðaro iique mua ĩgure mua mahirare ĩgu masiboro dopa. Mua eropa iicũ bũrigã gahmea yũhũ. ⁹ Ero core mũare gojabeogu “¿Diaye ta yũre yũhrirãcuri?” arĩ pepigu gojabeobũ mũare. Yũre mua yũhricũ ĩadiagu gojabeobũ.

10-11 Dohpaguere ĩḡu ñero iirare mũa cãdijicũ ĩagũ yũ sã ĩḡu ñerire cãdijigũra. Yũre ñero iibirimi ĩḡu. Mũapare ñero iidi ářĩmi. ĩḡu eropa iidigũ ářĩquerecũ ta ĩḡu ñero iirare cãdijia yũ sã. Mũaare õaro itamudiagũ Cristo ĩḡu ĩhabeoro ĩḡu ñero iirare cãdijia. Irire cãdijia Satana marire ĩḡu tarinũgabiriboro dopa. ĩḡu mari ñerire iicũ gahmemi. Irire õaro masia. Eropirã Jesu yarã erã ñeri iirare guñaniguibeaa mari Satana yapũre iiri arĩrã.

Troa waĩcũri maca ářĩḡu Titore bocabigũ wũaro bujawere pepĩũmi Pablo

¹² Eropigũ Troa waĩcũri macague Cristo yare buheḡu ejaribũ. Eroḡue yũ ejacũ bajarã masa õari buherire peediarã ářĩma. Mari Opũ ĩḡu itamuri mera ĩḡu yare yũ buherire peerã bajarã masa ářĩma. ¹³ Eropa ářĩquerecũ ta mari acawereḡu Titore bocatĩribirinijagũ wũaro bujawere pepigũ erore ářĩmasibiribũ, Eropigũ ero majarãre goeriseretuhagũ Macedonia yebague waha wabũ ĩḡure amagũ.

Goãmũ marire tarinũgacũ iimi, arĩ gojañũmi Pablo

¹⁴ Goãmũre mucubiriri mera “Õhaa,” arãa. Goãmũ ñerire ářĩpehrerire tarinũgagũ áhřimi. Cristo yarã mari ářĩcũ ĩagũ marire tarinũgacũ iimi. Poresudiro poresu sehyaboro dopa ta áhřraa mari. Poresu sehyaro dopa ta Goãmũ dorero mera ářĩpehrerogũre Cristore masicũ iiaa mari. Eropa ĩḡure masirã erã õaro pepima. ¹⁵ Cristo yarã ářĩrã masare Cristore guñacũ iiaa mari. Mari eropiicũ ĩha Goãmũ mucubirimi. Masare Cristore guñacũ iicũ erã ĩḡu ářĩrĩre masima. Goãmũ ĩḡu taumorã Cristo ářĩrĩre masima. Gajirã erã peameḡue wamorã sã Cristo ářĩrĩre masima mari mera. ¹⁶ Cristo ářĩrĩre masirã erã peameḡue wamorãpũ peameḡue erã waborore masima erã. Goãmũ ĩḡu taumorãpũ ářĩpehrerĩnũri ĩḡu mera erã ářĩburire masima. Eropirã ire Cristo yare mari mari gamero mera buhe ojogorocũmasibeaa. Goãmũ ĩḡu itamuri mera ta mari ĩḡu yare buhe ojogorocũmasia. ¹⁷ Bajarã gajirã Goãmũ yare buhemaacãma niyerure wajatadiarã. ḡũapũ erã iro dopa ta iibeaa. ḡũyaro mariro Cristo ĩḡu turari mera ĩḡu yare buhea ḡua. Goãmũ ḡũare ĩḡu obeorã ářĩrã ĩḡu ĩhũrore õaro buhea ḡua.

3

“Õpa iigũra,” Goãmũ ĩḡu arĩ werepirare tama buherire wereñũmi Pablo

¹ ¿Dipaturi ḡua ářĩricũrĩre mũaare wererã iiri ḡua mũa pepicũ? Gajirã mũaare erã buheboro core erã buheri queoro ářĩrĩre masidiarã erã go-jarapũre serẽmũhtabũ mũa erãre. ¿ḡũare masituhaquererã ta iripũnore serẽri mũa ḡũare? ¿O gajirã pohroḡue ḡua buherã warã iripũnore ḡũare aĩḡãro gahmeri mũa pepicũre? ² Iripũnore gamebeaa ḡua. Mũapare õari gohrotonirãre ářĩpehrerã gajirã ĩarã mũaare ḡua õaro buherare masirãcoma. Mũaare ḡua buhecũ Cristore umupeorã ĩḡu yarã ářĩnũgabũ mũa. ³ Cristo yarã mũa ářĩcũ ĩarã masa mũaare Goãmũ ya buheri gohrare ḡua queoro buherare masituhama. Mũaare buherã Goãmũ yagũ Espĩritu Santo ĩḡu itamuri mera buheabũ. ĩḡu Goãmũ ojocarigũ gohra áhřimi. ḡua eropa buhecũ peerã Cristore õaro gahmeabũ mũa. Eropa gamerã mũa ářĩcũ gajirã mũaare ĩarã Cristo yarã mũa ářĩrĩre õaro masima. Eropa masirã mũaare Goãmũ ya buheri gohrare ḡua queoro buherare masima masa.

⁴ Eropa wacũ masia gũa Goãmure guñaturari mera. Cristo ïgũ itamuri mera eropa guñaturanigũa mari. ⁵⁻⁶ “Gũa gamero i mohmerire iiaa gũa,” arĩmasibea. Goãmũ ïgũ itamuri mera ire iiaa gũa.

Eropigũ dohpaguere ïgũ wererire õari buherire Goãmũpũ õaro gũare buhemasicũ iimi. Eropa buherã iribojegue ïgũ doreri Moisere ïgũ apira dorerire buhebea. Espĩritu Santo mera mari Goãmũ mera õaro árĩburipũre buhea gũa. ïgũ dorerare mari gamero mera ne bocatĩubea. Eropa mari bocatĩubirira dipuwaja peamegue waboya mari. Espĩritu Santopũ mari Goãmũ mera árĩpehrerĩnũri õaro árĩniguicũ iimi. Õari buheri buhecũ peeñanirãre õaro árĩniguicũ iimi.

⁷ Goãmũ ïgũ dorerire ƣtãmijirigue gojanijagũ Moisere apiñumi. ïgũ eropa apira pũhrũ ïgũ árĩro gosesiriri dehyoamũriyoro Moisere “Goãmũ ïgũ apira õari ãhraa,” arĩro dopa. Eropiro Moise diapo bũrigã gosesiriyoro. Cuimiju árĩyoro. Pũhrũ ïgũ gosesiriri pehrerisubũ ïgũ árĩquerecũ ta masa ïgũre ne ãamehtumasibiriñuma. Iri dorerire ïgũ apira pũhrũ iri dorerire iibirã masa dipuwajacũrã peamegue wamorã wañuma. Eropiro iri doreri masare peamegue wadorequerero ta, Goãmũ ïgũ árĩro gosesiriri mera árĩnũgayoro. ⁸ Iri doreri tauro õari buheripũ “Jesucristo masare taumi,” arĩ buheri õataria. Iri buherire gajirãre mari buhecũ erã õaro peecũ Goãmũ ta erã mera árĩgũcumĩ ïgũ Espĩritu Santo mera. Eropiro iribojegue maja doreri tauro Cristo ya buheripũ õataria. ⁹ Goãmũ Moisere apira doreri iribojegue maja masare peamegue wadoreyoro. Eropa dorequerero Goãmũ ïgũ gosesiriri mera árĩnũgayoro. Iri tauro õari buheripũ Goãmũ ïgũ turari mera ãhraa. Iri buheri mera õarã wahama masa Goãmũ ïgũ ãacũ. ¹⁰ Iribojegue Goãmũ ïgũ doreripũ turari árĩquerero dohpaguere bu gohra ta ãhraa. Õari buheripũ iri tauro turatariari ãhraa. Iri buheri mera ƣmaroguere mari wamasia. ¹¹ Iribojegue Goãmũ ïgũ doreri Moisere ïgũ apira doreri Goãmũ gosesiriri mera árĩnũgaquerero ta pehreburi árĩyoro. Õari buheripũ “Jesu marire taugũcumĩ,” arĩ buheripũ árĩniguicãroca. Eropiro “Iri doreri tauro õari buheripũ õataria,” arĩ masia mari.

¹² Irire eropa masirã, gũiro mariro õari buherire õaro werepehocãa gũa. ¹³ Moise gũa iro dopa árĩbiriñumi. ïgũre Goãmũ ïgũ gosesiriri pehrerore yũ acawererã masiri arĩgũ dopa ïgũ diapore suhri gasiro mera cãhmotacãñumi Moise. ¹⁴ Moise ïgũ diapore ïgũ cãhmotacũ Goãmũ gosesiririre ïgũ õarire erã ñecũ sumarã ãhamasibiridiro dopa ta erã dohpaguere õari buherire õaro masibeama. Goãmũ wererire iribojegue erã gojarapũrĩre erã buherã ne masibeama erã Israe masapũ. Cristore gamebirã masisome erã. ïgũre umupeorã tamera ïgũ yare masirãcoma. ¹⁵ Dohpague sãre Israe masa Goãmũ dorerire Moisere ïgũ apirare buhequererã, erãre cãhmotaro dopa ta ne masibeama erã. ¹⁶ Erã mari Opũre Jesucristore erã gamecũ ïgũ ta erãre masicũ iimi. Iri cãhmotariñere aĩro dopa ta mari Opũ marire ïgũ yare õaro masicũ iimi. ¹⁷ “Mari Opũ,” arĩrã Espĩritu Santore arĩrã iiaa. Mari Opũ ïgũ Espĩritu Santo mari mera ïgũ árĩcũ ïgũ yarã ãhraa. Eropa arĩrã “Iribojegue maja dorerire iiro gahmea Goãmũ yarã árĩmorã,” arĩbea mari. ¹⁸ Eropirã Jesu yarã árĩrã, Jesucristo ïgũ õarire ãhmurã iiaa mari. Eropigũ mari Opũ Espĩritu Santo marire gohrotocũ iimi. ïgũ eropa iicũ Cristo õagũ árĩdiro dopa ta õarã warã iiaa mari sã.

4

¹ Goãmũ guare mojomoro ïagu, ðari buherire weremorãre apimi guare. Ìgu eropa apicũ masirã ïgu yare buherã duhudiabeaa. ² Masa ïabiro ñerire iicoreri guhyasiuri ãhraa. Irire guapũ ne iibeaa. Ìgu yare buherã guyarire buhebiribũ. Eropirã gũa Goãmũ yare ne gohrotobeaa. Eropa ïibirã ðari buherire ðaro diaye buhea gũa Goãmũ ïgu ïhuro árĩrã. Gũa eropa árĩricũre árĩpehrerã ðaro masima guare ïarã gohra. ³ Gũa iri buherire ðari buherire werea. Gũa irire buhequerecũ ta gajirã masibeama. Eropa masibirãpũ peamegue wamorã ãhrima. ⁴ Satana ñegũ i yeba majarã opũ erãre Goãmũ yare masibiricũ iimi. Cuirĩ ïhajabirã erã ïhajabiro dopa ta masibirã wacũ iimi erãre. Õari buherire Cristo ïgu turarire erã masibirã wacũ iimi ïgu erãre. Cristo Goãmũ ïgu árĩricũre opami. Ìgu Cristo Goãmũ gohra ta ãhrimi. ⁵ Gũa buherã “Guapũre umupeoque,” arĩ buhebeaa. Õpa arĩ buhea gũa: “Jesucristopũ ãhrimi mari Opũ,” arĩ buhea gũa. Guapũ Jesure yãhrirã ãhraa. Eropirã mũare itamurã ãhraa gũa. ⁶ Negohraguere ðpa arĩ dorepũ Goãmũ i mũũ naitĩaro árĩcũ: “Boyoro árĩque,” ïgu arĩcũ boyoa wayoro. Eropigũ dohpaguere ïgu ta iri turari mera marire masicũ iimi boyoro árĩro dopa. Eropa marire masicũ ïigu ïgu ðaro árĩricũre marire masicũ iimi. Jesucristore masirã ïgu Pagũ ïgu ðaro árĩricũre masia mari.

Cristo turari mera mari ãhraa, arĩ gojañumi Pablo

⁷ Eropa masirã árĩrã, Goãmũ ïgu turarire gajirãre masicũ iiaa. Eropa ïirã árĩquererã ta turabirã ãhraa guapũ. Mátasoro mata wahrirasoro iro dopa ta gũa sã turabirã ãhraa. Gũa eropa turabirã árĩquererã ta gũa masare Goãmũ yare werecũ ïarã, gũa gamero mera iimasibirirare ïarã ðpa arĩ masirãcoma erã. “Goãmũ turari mera eropa arĩ wereniguma marire,” arĩrãcoma masa. Eropirã Goãmũpũre umupeorãcoma. ⁸ Árĩpehrerã gajirã guare ñero iiquererã ta Goãmũ guare taucũ erã guare tarinũgabeama. Eropirã gũa gariborequererã ta ne Goãmũ yare buhe duhudiabeaa. ⁹ Guare erã ñero iiniguiquererã ta Goãmũ guare eropa itamuniguicãmi. Guare erã pamehpiquererã ta ïgu itamuri mera sĩribeaa gũa. ¹⁰ Erã wejẽsũmorã árĩcãrã tiiãa gũa Cristo i yebaguere ñero ïgu taridiro dopa ta. Erã wejẽsũmorã árĩquererã eropa árĩniguirã tiiãa gũa sã Cristo ïgu ojocaririre ïhmumorã. ¹¹ Eropirã mũũri nũcũ gajirã guare wejẽmaja guhya ãhrima Cristo yarã gũa árĩri dipuwaja. Õpa ta ñero tariquererã árĩniguia gũa Cristo ïgu ojocaririre ïhmumorã. ¹² Eropirã mũare gũa buheri dipuwaja guare gajirã wejẽmaja guhya ãhrima. Gũa buherire mũa peenirãpũ mũũri nũcũ Goãmũ mera árĩmorã ãhraa.

¹³ Goãmũ yare erã gojarapũ ðpa ãhraa: “Goãmũre umupeobũ. Eropigũ ïgu yare werebũ,” arĩ gojañumi iribojegue majagũ. Gũa sã yujuropa ta ãhraa. Goãmũre umupeorã ïgu yare werea. ¹⁴ I sãre ðaro masirã ïgu yare werea gũa. Cristo ïgu sĩrira pũhrũ Goãmũ ïgũre masudi árĩmi. Eropigũ Cristo yarã mari árĩcũ ïagu ïgu mari sãre masugucumi. Ìgu eropa masura pũhrũ ïgu pohrogue aĩgãgucumi marire. ¹⁵ Eropirã mũare itamudiarã ñero taria gũa. Eropirã Cristo yarã mũa bajarã warã, bajarã mũa Goãmũre mucubiriri mera umupeorãca. Ìgũre “Õhaa,” arĩrãca.

¹⁶ Mũa eropa umupeocũ ïarã, gũa ñero tariquererã ta bujawerebeaa. Eropirã Cristo yare were duhubeaa. Gũa dupũ mũũri nũcũ turabiri wahgãro iiaa. Eropa turabiri wahgãquererã ta ðaro sĩporãcũa Jesucristore guñaturari mera. ¹⁷ Dohpaguere ñero tariquererã ta pũhrũ ñero

tarisome. Eropirã Cristo yare were duhubeaa. Iri ñero mari tariri pehrea waroca. Eropirã marire merogã ñero tariro gahmea. Eropa mari ñero tarinirã árĩrã, pũhrũguere wũaro mucubiriri mera árĩniguirãca Goãmũ mera. Eropirã mari ñero taridiro tauro bũrigã mucubiriri mera eropa árĩniguicãrãca. ¹⁸ Eropirã mari ïarire dohpaguere mari warore guãanũrũbeaa. Mari ïabiriripũre pũhrũ mari Goãmũ mera árĩniguiburire guãanũrũca. Mari dohpaguere ïari pehrea waroca. Mari ïabiriripũ árĩniguicãroca.

5

¹ I sãre masia mari: Wihire mari cóãdiro dopa ta mari dũpũre cóãrãca. Eropigũ mama wihi iibodiro dopa ta Goãmũ mama dũpũre iigũcumĩ. Eropigũ iri dũpũre marire ogũcumĩ. Eropirã umaroguere eropa árĩniguirãca iri dũpũ mera. Irire masirã ñero tariquererã Goãmũ yare duhubeaa. ² Eropirã iri dũpũre umaro maja dũpũre turaro gamerã, mari eropa coreniguirã iiaa. ³ Suhrirore turaro mari sañadiaro dopa ta iri dũpũre turaro gahmea mari. Eropa ta cohrea mari iri dũpũ marirã árĩdiabirã. ⁴ Dohpague maja dũpũre cóãdiabiriquererã umũri nũcũ Goãmũ mera mari árĩburi dũpũre bũrigã gahmea mari. Eropirã i mari dũpũ sĩriburi dũpũ iri árĩcũ masirã, mama dũpũ mera Goãmũ mera eropa árĩniguidiaa mari. ⁵ Mari ïgũ mera árĩniguiborore amuyudi árĩmi Goãmũpũ. Eropa amuyugũ ïgũ Espĩritu Santore omũhtami marire. Eropigũ ïgũ Espĩritu Santo mari mera árĩcũ ïha marire Goãmũ ïgũ iiborore, “Diaye ta ãhraa,” arĩ masia mari.

⁶ Eropirã Goãmũ mera sĩporã turarã ãhraa. Gũiro mariro ãhraa mari. I sãre mari masia. I dũpũ mari árĩmũhtara dũpũ mera árĩrã, mari Opũ pohro árĩnibeaa. ⁷ Umaro majare Goãmũ sãre mari ïabiriquererã ta “Ïgũ diaye ta ãhrimi,” arĩ masia mari. Eropirã ïgũre umupeoa. ⁸ Eropirã mari Goãmũ pohro waborore masia. Mari dũpũre i yeba maja dũpũre cóãrã mari Opũ mera umarogue mari árĩdiaa. ⁹ Eropirã Cristore mucubiricũ iidiaa mari. I yeba maja dũpũ mera árĩrã ïgũre mucubiricũ iidiaa mari. Umarogue árĩrã sã ïgũre mucubiricũ iidiaa. ¹⁰ Árĩpehrerã Cristo pohrogue mari wacũ ïagũ ïgũ mari iirare beyegũcumĩ. Eropiro mari iira masisũroca. Eropigũ marire õarire mari iira wajare ogũcumĩ. Ñerire mari iira waja sãre ogũcumĩ. Ïgũ eropa beyegũ árĩcũ masirã ïgũre mucubiricũ iidiaa mari.

Goãmũre mari mera õaro árĩcũ iimi Cristo, arĩ gojañumi Pablo

¹¹ Eropirã guhyadiaro mera mari Opũre umupeoro gahmea marire. Ïgũ marire eropa beyeburire masirã, Cristo yare masicũ iiaa gũa masare. Erãre gũisãrã, ïgũre umupeocũ iidiaa gũa. Gũa õarã árĩrĩre Goãmũ õaro masimi. Gũa eropa iirire mũa sãre õaro masicũ gahmea yũhũ. ¹² Dipaturi gũa õarã árĩrĩre mũare wererã iibeaa. “Gajirãre tarinũgaa,” arĩmaacãnirãre mũa wereburire eropa wererã iiaa gũa mũare. Erã basi eropa arĩ pepirãpũ erã pepiriguere ñerã, gũyaricũrã árĩquererã ta masa erã ïhuro dihtare õarã iro dopa iirima. Eropirã mũa guare mucubiriboro dopa, “Õaro iirã iima,” gajirãre mũa guare arĩ cãhmotaburire i árĩpehrerire mũare were gojarã iiaa. ¹³ ¿Gũa õpa arĩ wererã pee masibirã ãhriri gũa mũa ïacũ? Masa guare ïarã pee masibirã iro dopa ïhama guare. Goãmũ yare gũa werecũ ïarã eropa ïabocoma guare. Erã eropa arĩ ïabonirã árĩquererã ta pee masirã ta ãhraa gũa mũare eropa itamumorã.

14 Cristo ĩḡu ḡuare mahicũ ĩarã masare eropa itamua. ĩḡu eropa mahicũ ĩarã ĩḡu yare eropa buheniguia ḡua. Marire mahiḡu yujuḡu ta Cristo mari áriḡpehrerã ya ñeri dipuwajare sĩridi áriḡmi. Eropiḡu áriḡpehrerã mari ñeri dipuwajare sĩrimorã áriḡnirãre sĩribasadi áriḡmi. Irire ḡuñarã ĩḡu yare iiniguia ḡua. 15 Áriḡpehrerã mari ñeri dipuwajare sĩridi áriḡmi ĩḡu mari gamero dopa mari iibiriboro dopa. Eropiḡu ĩḡu gameripũre iidoreḡu sĩridiḡu áriḡmi ĩḡu. Maripũre Goãḡu pohroḡue mari ejaborore eropa sĩridi áriḡmi. ĩḡupũ mari ya áriḡburire sĩrira pũhrũ masa mũriadi áriḡmi. Eropirã mari gamero dopa mari uaribejarire iibirã ĩḡu yare iiro ḡahmea pare marire. 16 Eropirã dohpaguere Jesure gamebirã ḡajirã erã áriḡricũrre ĩha werewũaro dopa ne arĩ ĩabeaa ḡua. Iribojeguere ḡua Cristore eropa ĩaquererã dohpaguere ĩḡure õaro masia. 17 Eropirã áriḡpehrerã Cristo yarã warã õaripũre ḡohrotoa mari. Iribojeguere mari gamero mari áriḡrare duhucãa mari. Dohpaguepũre õaripũre corerã iiaa mari.

18 Goãḡupũ marire õarire ḡohrotocũ iimi. Iribojeguere mari Goãḡu mera õaro áriḡbirimũribũ. Eropiḡu Jesucristo mari ñeri iira dipuwaja sĩribasara mera Goãḡu marire ĩḡu mera õaro áriḡcũ iidi áriḡmi. Eropa iigũ ḡuare ĩḡu yare buhedoreḡu apimi. Eropa buherã, ḡajirãre Goãḡu mera erã õaro áriḡcũ iiaa ḡua sã. 19 Õpa arĩ masare weredoremi Goãḡu ḡuare: “Mari masa ĩḡu mera õaro áriḡbirinirã áriḡquerecũ Goãḡu Cristo sĩrira mera marire ĩḡu mera õaro áriḡcũ iimi. Eropiḡu Cristore mari umupeocũ ĩaḡu mari ñeri dipuwajare dipuwaja moabeami Goãḡu marire,” arĩ weredoremi Goãḡu ḡuare. 20 Eropirã Cristo yare weremorã ĩḡu obeonirã ãhraa ḡua. Goãḡu ĩḡu basi mũare ĩḡu werebodiropo dopa ta ḡuapũ mũare õpa arĩ werea: Cristore werebasarã iiaa. Eropirã mũare werea. Goãḡure mũa ĩhaturirare iripẽta duhuque. 21 Cristo ĩḡu ñerire iibiriquerecũ ta Goãḡu ĩḡure mari ñeri dipuwajare sĩridoredi áriḡmi. Eropa iigũ mari ñeri dipuwajare dipuwaja moadi áriḡmi Goãḡu ñeri dipuwajare dipuwaja moabeami Goãḡu marire,” arĩ Jesucristore. ĩḡu eropa iidi áriḡmi Cristo yarã mari wacũ, Goãḡu iro dopa õarã mari áriḡboro dopa.

6

1 Goãḡu eropa iigũ ĩḡu mũare ĩḡu õaro mojomoro ĩarare ĩhmumi. Eropirã Goãḡu yare mohmebasarã áriḡrã ire turaro mũare iidorea ḡua. Goãḡu õaro iirare õari buherire mũa peediro dopa ta iique mũa. Mũa peediro dopa ta mũa iibiricũ mũa peera duhpiburi áriḡbeaa. 2 Õpa arĩmi Goãḡu ĩḡu yare erã ḡojarapũḡue:

beamĩ Goãḡu marire,” arĩ Mũare yũ õaro iiburinũri áriḡcũ mũa serẽrre pee yũhrigũra. Eropiḡu mũare peameḡue wabonirãre yũ tauburinũri áriḡcũ itamugũra, arĩmi ĩḡu.

Peeque mũa. Dohpaguere Goãḡu masare ĩḡu õaro iiburinũri ãhraa. Dohpaguere masa Jesucristore umupeoburinũri ãhraa Goãḡu erãre tauboro dopa. Eropirã dohpaguere ĩḡure umupeoro ḡahmea, arĩ werea ḡua.

3 “¿Õari buheripũre gamebiribocuri?” arĩrã, ne merogã ḡajirãre ñero iibeaa ḡua. ḡajirãre ne ñero arĩ wereniguibeaa. 4 Irire iibirã Goãḡu pohro majarã ḡua áriḡrre mũare masicũ iidiaa. Eropirã ĩḡu yare buherã õpa ãhraa ḡua: Ñero tarirã ḡajino moorã bocatũua. ḡuare erã ñero iiquerecũ ta guaro mariro ãhraa. 5 Õpa ñero taribũ ḡua: Masa ḡuare pacũ, peresu erã iicũ, masa bajarã ḡuare wejẽdiarã erã ḡaguiniguicũ peerã ñero taribũ ḡua. ḡua turaro mohme oẽarã sã, wũja pũriquerecũ ta carĩbirã sã, oaboarã sã ñero taribũ. 6 Eropirã õaro áriḡricũri mera diaye buhebũ. Eropirã Goãḡu

yare buherã õaro masiri mera buhebũ mũare. Eropirã ne guabiribũ gũa. Eropirã õaro mera buhebũ gũa mũare. Eropa iirã Goãmũ pohro majarã gũa árĩrire ìhmurã iibũ gũa mũare. Espíritu Santo ìgũ itamuri mera eropa ta Goãmũ pohro majarã gũa árĩrire ìhmurã iibũ gũa mũare. Eropirã diaye mũare gũa mahicũ ìarã ìgũ pohro majarã gũa árĩrire masia mũa. ⁷ Eropirã õari buherire diaye mũare werecũ ìarã, Goãmũ turari mera gũa iicũ ìarã, ìgũ pohro majarã gũa árĩrire masia mũa. Õaripũ árĩpehleri gũa iira gũa mojo iro dopa ãhraa gũa õaro cãhmotaboro dopa. Iri õarire iirã gũa watĩre cãhmotarã iiaa. Eropirã iri õari gũa iira mera gũa ìgũre tarinũgaa. ⁸ Eropa iirã gajirã gũare umupeoma. Gajirãpũ gũare umupeobeama. Gajirã õaro wereniguima gũare. Gajirãpũ ñero arĩ wereniguima gũare. Diaye gũa werequerecũ ta “Gũyarã ãhrima,” arĩ weresãma gajirã gũare. ⁹ Gajinũrire gũare masirã dopa iima. Gajinũrire gũare masibirã dopa iima. Gũare erã wejẽdiaquerecũ ta ojocarinia gũa. Erã bũrigã panirã árĩquererã ta ojocaria gũa. ¹⁰ Gũa yujuyerinũri bũjawererã árĩquererã ta, eropa mucubirinigua. Mojomorocũrã árĩquererã ta erãre õari buherire buherã erãre wũaro doberire gũa obodiro dopa ta iirã iiaa erãre. Gajino moorã árĩquererã ta, diaye ta Goãmũ yare opapehocãa gũa.

¹¹ Corinto majarã, yũ acawererã, mũare õaro mera werepeho gojabũ gũa mũare. Mũare turaro mahirã eropa werebũ. ¹² Gũapũ mũare mahi duhubirabũ. Mũapũ gũare mahibiriñaria. ¹³ Eropigũ yũ porãre yũ werebodiro dopa ta mũare weregũra: Mũare gũa pepidiro dopa ta mũa sã eropa ta õaro pepique gũare. Eropirã gũare mahique mũa.

Cristore umupeobirãre wapicũdorebiriñumi Pablo

¹⁴ Eropirã Cristore umupeobirã mera eropa wapicũniguibiricãque. Erã mera majagũ árĩbita. Yujuro mera árĩbeaa mũa. Õarire iigũ, ñerire iigũ mera õaro árĩmasibeami. Boyoro iro dopa árĩrã Goãmũre gamerã ãhrima. Naitĩaro iro dopa árĩrã Goãmũre gamebirã ãhrima. Eropirã erã perã game wapicũmasibeama. ¹⁵ Eropigũ Cristo watĩ mera yujuro pepibeami. Eropigũ Cristo yagũ, Cristore umupeobigũ mera õaro game wapicũmasibeami. ¹⁶ Goãmũre umupeori wihigue goãmarã wéanirãre mari apicũ queoro wabeaa. Eropa ta Cristo yarã Cristore gamebirã mera wapicũniguicũ queoro wabeaa. Erã pe curu majarã yujuro mera erã árĩmasibeama. Goãmũ wihi iro dopa ãhraa mari. ìgũ wihi árĩro dopa ta mari mera ãhrimi ìgũ. Õpa arĩñumi Goãmũ ìgũ yare erã gojarapũgue: Erã mera ta árĩgũra yũhũ. Eropigũ erã watope ta eropa árĩniguigũra. Yũhũ Goãmũ erã opũ árĩgũra. Eropirã erãpũ yaharã masa árĩrãcoma, arĩñumi ìgũ.

¹⁷ Eropigũ õpa arĩnemoñumi ìgũ mari Opũ:

Erã ñerã mera ne dujabita. Eropirã erãre wapicũbita. Yũre gamebirã yare ñerire ne iibiricãque. Eropigũ yũpũ mũare wapicũgũra. ¹⁸ Eropigũ mũa pagũ árĩgũra. Mũapũ yũ porã árĩrãca, arĩñumi mari Opũ turatariagũ.

7

¹ Yũ acawererã, yũ mahirã, mũare ire weregũra: I árĩpehlerire Goãmũ marire ìgũ eropa arĩ werecũ ìarã árĩpehlerire mari dũpũre goroweorire duhurã. Eropirã mari pepiri sãre goroweorire duhurã. Eropirã Goãmũre õaro umupeori mera ñero iiro mariro árĩrã mari.

Pablo mucubiriri mera wereñumi Corinto majarãre

² Ōaro guare mahique. Ne merogã mera ñero iibiribu gua mware. Eropirã gua buheri mera mware ñero iicũ ne iibiribu gua. Ne yujugure mua mera majagure guvari mera waja gamebiribu. ³ Eropa arĩgu “Dipuwajacurã ahraa mua,” arĩgu iibea mware. Mware mahia gua. Irire mware weretuhabu. Ojocarirã yuju curu ta ahraa mari. Mari sirira puhugue sare yuju curu ta arĩraca mari. ⁴ Ōaro mua iirare masia yuhu. Eropigu mware guñabeogu mucubiria. Eropirã gua ñero taririsubure mua ñero iira querere pee burigã mucubiribu yuhu.

⁵ Eropi Macedonia yebague gua ejara puhru, erogue ejarã ne soobiribu gua. Eroguere ñero taribu gua. Gajirã gua mera game dwayasoma. Eropirã “Cristo yare duhubocoma,” arĩrã Cristo yarapure wvaro guñaricubu gua. ⁶ Gua eropa ñero taricũ Goãmuru guare ñero siporãcucũ iimi. Igu marire bujawererãre mucubiricũ iigu ahrimi. Eropigu Tito gua pohogue igu dujariro mera guare mucubiricũ iimi Goãmu. ⁷ Tito igu eracũ iarã mucubiribu. Iri dihtare mucubiribiribu. Mware igu ñero quere werecũ sare turaro mucubiribu. Yure mua iadiarare weremi guare. Yure mua bujawerera sare weremi igu. Yure “Goãmu yare iigu iimi Pablo,” mua gajirãre arĩ werera sare weremi igu. Igu eropa aricũ peegu turaro mucubiribu yuhu.

⁸ Ero core yuhu mua ñero iirare were gojabeorapũ mera mware merogã bujawerecũ iiribu. Eropa iidigu arĩqueregu ta “Iri carta mera ñero iibu,” aribea. Iripũre mua buhera puhru bujawereyoro mua. Eropigu ne gojabeora puhru ta “¿Ñero iiri yuhu?” arĩ pepiribu. Eropa arĩqueregu ta “Ñero iibu,” aribea dohpaguere. ⁹ Dohpague tamerare mucubiria yuhu. Mua bujawererare peegu mucubiribea. Mua bujawererã ñaripure gohrotorapure peegu mucubiria yuhu. Mua ñero iirare bujawerecũ iagu Goãmuru mware ñarire gohrotocũ iidi arĩmi. Eropirã mware bujawerecũ iirã ñero ii goroweorã iibiribu gua mware. ¹⁰ Eropirã Goãmu igu gamero dopa ta bujawererã, mari ñerire bujawere ñaripure gohrotorãca. Eropa ta mari bujawerecũ iagu mari peamegue wabonirãre taumi Goãmu. Eropi marĩ eropa bujawerecũ ñha ahraa marire. Cristore gamebirãpũ erã bujawerequerã erã ñerire duhubirã peamegue wamorã arĩnima. ¹¹ Muru Goãmu igu gamero dopa ta bujawereyoro. Mua eropa bujawererã ñpa iirã waicububu mua: Dohpague ñerire iirãre eropa iacãbirã waicububu mua. Ne iri ñerire gamebirigohracãyoro mua. Erã ñeri iira mera guayoro. Erãre ñerire iirire duhudorerã waicububu mua. Eropirã erã ñerire güirã waicububu mua erã iro dopa iiri arĩrã. Eropirã yure mahirã yure iadiayoro mua. Eropirã ñeri iigure dipuwaja moayoro. Iri arĩpehrerire mua iira mera iri ñeri dipuwaja marirã mua arĩrere ihmuabu mua guare. ¹² Iribojegue ñero iigure mware were gojabeoqueregu ta igure itamubu eropa arĩ gojabeobiribu yuhu. Igu ñero iidigu sare itamubu eropa arĩ gojabeobiribu. Murupure itamubu iripũre gojabeobu. Goãmu igu ihurore guare ñero umupeoa mua. Irire mua umupeorare mua ñero gunãboro dopa iripũre gojabeobu mware. ¹³ Eropirã Tito mua iira quere guare werecũ peerã burigã mucubiria gua.

Tito sã mua mera turaro mucubiricũ iha gua sã mucubiribu. Iguere mua ñero mera bocatiricũ peerã, mua mera igu mucubirirare peerã, gua sã ñero mucubiribu. ¹⁴ Negohraguere mua pohro igu waboro corere mua mera yu mucubirirare, ñarã mua arĩrãre werebu iguere. Eropirã yu arĩdiro dopa ta ñero iayoro mua iguere. Eropigu iguere yu arĩrãre guhyasiribirabu.

Titore mũare gũa werera diaye ta árĩbũ dohpaguere ĩgu ĩadiro dopa ta. ¹⁵ Mũa pohrogue ĩgu ejacũ umupeori mera bocatĩriayoro mũa. Eropirã gũhyadiaro mera ĩarã tarinũgaro mariro mũa yũhrĩrã árĩcũ ĩapũ ĩgu. Eropĩgu mũare mahinemogu iimi ĩgu. ¹⁶ Dohpaguere õaro yũhrĩrã Goãmũ ĩgu gamero dopa ta mũa õaro mũa iipehorã árĩcũ õaro masia yũhũ. Eropa masĩgu bũrigã mucubiria.

8

Cristo yarã árĩrã gajirãre eropa ocãro gahmea marire, arĩ gojañumi Pablo

¹ Gũa acawererã, ire mũare masicũ gahmea gũa. Cristo yarã Macedonia yeba majarã Goãmũ mahiri mera ĩgu mojomoro ĩari mera erã iirare mũare weregũa. ² Erã ñero tariquererã ta, niyeru moorã árĩquererã ta mahiro mariro eropa ocãma gajirãre. Cristo mera turaro mucubirirã árĩrã, erã gajirãre õaro mera erã oparire eropa ocãma. ³ Mũaare arĩgu iiaa. Erã erã oparopẽ orã, tauñariro oma. Erã gamero oma erã. ⁴ Goãmũ yarãre mojomorocũrãre turaro itamudiarã, erãre erã obeorire aĩdorema gũare. ⁵ “Ipẽ orãcoma erã,” arĩ gũa pepidiro tauro oma erã. Õpa iima erã: Negohraguere niyerure erã oboro core mari Opũ ĩgu gamerire iidiarã árĩtuhama. Eropirã Goãmũ ĩgu gamero dopa ta gũa sãre umupeori mera yũhrinirã árĩma. Eropa iirã árĩrã erã niyeru sãre oma. ⁶ Erã eropa ocũ ĩarã Titore gũapũ õpa arĩbũ: “Erãre mũ buhenũgadiro dopa ta Corinto majarã sãre erã mojomorocũrãre oburire wereque,” arĩbũ gũa ĩgure. Mũa sã gajirãre mojomoro ĩarã mũa itamuboro dopa eropa arĩbũ ĩgure. ⁷ Eropirã mũapũ árĩpehurerire õaro iirã árĩtuhaa. Cristore diaye ta õaro umupeoa mũa. Eropirã ĩgu yare õaro werea. Eropirã Goãmũ yare õaro masia mũa. Eropirã Goãmũ ĩgu gamero dopa ta turaro iidiaa. Eropirã gũare mahia mũa. Eropa ta õaro iirã árĩtuhaa mũa. Mũa eropa õaro iirã árĩquerecũ ta merogã dũhyania mũa iipehoburi. Mojomorocũrã tamerare mũa mojomoro ĩacũ gahmea gũa. Eropirã erãre mũa õaro mera wũaro ocũ gahmea gũa.

⁸ Eropa arĩgu mũare doregohragũ iibeaa yũhũ. Eropa arĩ weregũ iiaa mũare. Gajirã mojomorocũrãre erã turaro itamurare mũare weregũ iiaa. ¿Mũa diaye ta gajirãre mojomoro ĩhari? arĩ masidiagu iiaa. ⁹ Mari Opũ Jesucristopũ marire ĩgu mojomoro ĩarare masia mũa. Iri diaye ta ãhraa. ĩgu mũarogũare wũaro opagu arĩqueregu ta i yebaguere arigu mojomorocũro wapũ. Eropĩgu mũa ya árĩburire sĩrigũ sã mojomorocũro wapũ. Õpa ta wapũ mũapũ mũa wũaro opaboro dopa, ĩgu mera mũa õaro arĩniguicãborore.

¹⁰ Mũaare weregũ iiaa. Õpa pepia yũpũ: Yuju bojori wahaa mũa mojomorocũrãre odiara pũhrũ. Mũapũ mojomorocũrãre odiamũhtarĩbũ. Eropirã erãre omũhtabonirã árĩbũ mũa. ¹¹ Eropirã mũa odiarare dohpaguere oho ojogorocũque. Mũa odiamũhtadiro dopa ta dohpaguere õaro opehoque. Eropirã pagari oparã árĩrã wũaro oque. Merogã oparã árĩrã merogã oque. ¹² Bũrigã mũa odiari mera irire mũa orare Goãmũ mucubirĩgũcumĩ. Eropirã õaro mũa omasiropẽ oque. Mũa oropẽ ta mucubirĩgũcumĩ. Mũa opabirirare mũa ocũ gamebeamĩ ĩgu.

¹³ “Mojomorocũrãre oque,” arĩgu erãre wũaro opadoregu iibeaa. Eropĩgu mũapũre mojomorocũrã dujacũ iidiaabeaa. ¹⁴ Mũaare yujuro mera opadoregu eropa arĩgu iiaa. Dohpaguere mũapũ wũaro opaa. Eropa oparã gajinore moorãre omasia mũa. Pũhrũ mũare gajino moocũ erã sã mũare

omasima. Mũa eropa game orã yujuropa oparãca árĩpehrerã Cristo yarã. ¹⁵ Eropa ta ãhraa Goãmũ yare erã gojarapũ: “Wũaro aĩgũ sã gajigũ tauro opabeami. Merogã aĩgũ sãre ne merogã dahyabeaa,” arãa Goãmũ yare erã gojarapũ.

Tito ĩgũ mera majarã mera Corintogue wañumi

¹⁶ Eropi mũare yũ itamudiro dopa ta Tito sã mũare itamudiami. Goãmũpũ ĩgũ itamudiacũ iimi ĩgũre. ĩgũ eropa iicũ ĩagũ “Õhaa,” arãa Goãmũre. ¹⁷ Titore gũa mũa pohrogue wadorecũ ĩgũ ðaro mera yũhriami. Eropigũ ĩgũre mũa pohrogue gũa wadoreboro coregue ta mũa pohrogue “Wagũra,” arĩ guñatuhadi ãhrami ĩgũ.

¹⁸ ĩgũ gajigũ Jesu yagũ mera wapimoa obeobũ gũa. Tito mera majagũ árĩpehrerã gajirã Jesu yarã erã umupeogũ ãhrimi. Õari buherire ðaro ĩgũ mohmegũ árĩcũ ĩarã ĩgũre ðaro umupeoma. ¹⁹ Eropirã Jesu yarã ĩgũre ta gahmeama gũa mera curibure. Iri niyerure mojomorocũrã pohrogue gũa aĩcũ gũa mera curibure gahmeama ĩgũre. Iri niyerure mũa gameneorare gũa mojomorocũrãre orã wacũ ĩarã mojomorocũrãpũ “Marire mari Opũ itamugũ iimi,” arĩrãcoma. Gũa eropa ocũ, erãre bũrigã mari itamudiarare masirãcoma. ²⁰ Eropirã i niyerure wũaro Jesu yarã erã odorere gũa aĩrã ðaro ĩhadiburãca erã orare gũare weresãri arĩrã. ²¹ Mari Opũ ĩgũ ĩhabeoro diaye ðaro iidiaa gũa. Eropirã masa erã ĩhuro sãre ðaro iidiaa.

²² Eropa iimorã gajigũre mari acaweregũre obeorãca Tito sã mera. Gũa ĩgũ mera obeogũre bajasuburi gajirãre ĩgũ ðaro itamucũ ĩabũ gũa. Eropigũ dohpaguere mũapũ gajirãre mũa itamudiacũ ĩagũ ero core ĩgũ iidiro tauro ðaro mũare itamudiami. ²³ Tito sãre mũare weregũra. ĩgũ yũ mera majagũ ãhrimi. Mũaare yũ itamucũ ĩgũ yũ mera mohmegũ ãhrimi. Gajirã ĩgũ mera wamorã Jesu yarã erã beyenirã erã obeorã ãhriima. Erã Cristo yare iima gajirã Cristore erã umupeoboro dopa. ²⁴ Erã eropa arĩrãre mahiri mera ðaro erãre bocatĩrique mũa. Mũa eropa iicũ ĩarã gajirã Jesu yarãpũ ðarã mũa árĩricũre masirãcoma. Mari obeonirãre “Õaro mera bocatĩrirãcoma Corinto majarã,” arĩ weretuhabũ gũa mera majarãre. Mũa eropa ðaro bocatĩricũ ĩarã gũa werera diaye árĩcũ ĩha masirãcoma gajirã Jesu yarã.

9

Jesu yarãre mojomorocũrãre erã oburire wereñumi Pablo

¹ Eropirã Goãmũ yarãre mũa itamuborore mũa oburire masituhaa mũa. ² Gajirãre mũa itamudiarire masia yũ sã. Eropa masigũ Macedonia majarãre ðpa arĩ werebũ: “Corinto majarã Jesu yarãpũ gajirãre itamudiatuhama. Yuju bojori taria erã itamudiadiro,” arĩ weretuhabũ erãre mũare. Mũa eropa itamudiacũ peerã bajarã erã sã mojomorocũrãre itamudiami. ³ Mũa mojomorocũrãre oborare gajirãre werequeregũ “Iri niyerure gameneobiribocoma yũ ejaboro core,” arĩ pepia mũare. Eropigũ dohpaguere oãre mari acawererãre mũa pohrogue obeomũhtagũ iiaa. Mojomorocũrãre mũa oburire gameneo mũa opayuboro dopa oãre obeomũhtagũ iiaa. ⁴ Erãre obeobigũ Macedonia yeba majarã mera mũa pohrogue yũ ejagũ, mũa oburire mũa opabiricũ ĩagũ gũhyasĩrisãboya yũhũ mũare. “Mojomorocũrãre orãcoma,” yũhũ mũare arĩra pũhrũ mũa obiricũ ĩagũ gũhyasĩrisãboya yũhũ mũare. Mũa sã gũhyasĩriboya. ⁵ Eropigũ mũa pohrogue yũ ejaboro core erãre mari acawererãre obeomũhtagũ iiaa. “Mojomorocũrãre wũaro orãca,” mũa arĩrãre mũa

opayuboro dopa eräre obeomũhtagu iiaa. Mũa oburire mũa gameneocũ erãpu mũaare weresererãcoma. Eropigu yũpu eja mũa oburire mũa opayutuhacũ ìha mucubiriri mera mũa odiarare masigũra. Mũaare gũa odorera árĩsome iri.

⁶ Eropirã ire guñaque mũa: Bajameyerigã otedigu bajamegã dũcare aĩgũcumĩ. Bajayeri otedigu baja dũca Eropigu mũa pohrogue yũ ejaboro core eräre mari acawereräre obeomũhtagu iiaa. “Mojomorocũräre wũaro orre aĩgũcumĩ. Eropa ta ãhraa mojomorocũräre mari ocũ. Merogã mari ocũ, Goãmũ merogã ogũcumĩ marire. Wũaro mari ocũ wũaro marire ogũcumĩ. ⁷ Eropirã yujurãyeri mũa “Ipẽ ogũra,” arĩ oque. Mahiñari obiricãque. “Marire odoreama,” arĩro mariro oque. Mucubiriri mera oräre gahmemi Goãmũ. ⁸ Īgũpu mũa gameri tauro mũaare ogũcumĩ. Eropirã árĩpehrerire mũa gameri dũhyarire opapehorãca. Eropirã gajiräre mũa oburi sã õaro sihajaroca mũa opari. ⁹ Eropa ta ãhraa Goãmũ yare erã gojarapũ:

Mojomorocũräre wũaro ohomi ĩgu. Õaro mera masare itamuniguimi ĩgu, ãhraa ĩgu yare erã gojarapũ.

¹⁰ Eropiro oteri dũcacũra pũhrũ oteri masũ ĩgu oteburi coyere ohomi Goãmũ. Pũhrũ ĩgu oterare dũcacũcũ iimi ĩgu baburire. Mojomorocũräre mũa wũaro ocũ oteri masure ĩgu coyere oro dopa ta mũa sãre wũaro ogũcumĩ Goãmũ. Eropa ta mũaare ogũcumĩ mojomorocũräre mũa onemoboro dopa. ¹¹ Eropa ta ãhraa. Wũaro ogũcumĩ gajiräre wũaro mũa eropa oniguicãboro dopa. Eropirã mũa iri niyerure odorere gũa ocũ erã ñearãpu mucubiriri mera Goãmũre “Õhaa,” arĩrãcoma. ¹² Eropirã mojomorocũräre Goãmũ yaräre orã, eräre itamurã iiaa mũa. I dihtare iibeaa mũa. I sãre iirã iiaa mũa. Mũa eropa orã bajarã masa Goãmũre mucubiriri mera “Õhaa,” arĩcũ iirãca mũa. ¹³ Eropa mũa gajiräre itamucũ ĩarã, Goãmũre umupeori mera wereniguirãcoma masa. Eropirã eräre gajirã sãre wũaro mũa ocũ ĩarã Goãmũre “Õatariagu ãhrimi,” arĩrãcoma masa. Eropa arĩrãcoma Cristo ya buherire õari buherire mũa õaro yũhricũ ĩarã. ¹⁴ Eropirã Goãmũ ĩgu mojomoro ĩadiro dopa ta mũa sã eräre mojomoro ĩacũ erãpu mũaare gamerãcoma. Eropa gamerã mũaare serẽbasarãcoma Goãmũre. ¹⁵ Goãmũ marire õatariaro iigũcumĩ. Īgu eropa iiborore masirã “Õataria,” arãa mari ĩgũre.

10

Jesu ĩgu apidigu ĩgu árĩrĩre wereñumi Pablo

¹ Dohpaguere yũhũ Pablo mũaare weregũra. Cristopũ ne guabigu, masare õaro iigu arĩñumi. Īgu iidiro dopa ta yũ sã mũaare werediaa õari mera. Yujurãyeri mũa mera majarã õpa arãyoro yũre. “Mari mera arĩgu eropa pepicãgu bu arĩgu iro dopa arĩmi Pablo. Eropa arĩqueregu ta gajipũgue arĩgu marire doyarõ mariro turibeomi,” arãyoro mũa yujurãyeri yũre. ² Eropigu mũaare ire bũrigã dorea: Mũa pohrogue yũ ejacũ õaro iique mũa, “¿Pablo gũare turiri?” arĩrã. Yujurãyeri yũre õpa arãyoro: “Īgu, ĩgu gamero, Goãmũ dorebiriqũrecũ iimi,” arãyoro mũa yũre yujurãyeri. Eropa arĩrã tamerare turiboca yũhũ. ³ Gũa sã i yeba majarã ta arĩrã iiaa. Eropa arĩquererã ta i yeba majarã erã gamero iiro dopa ta iibeaa gũa. ⁴ Surara erã tarinũgaro dopa ta gũapũ ñerire tarinũgadiaa. Surara erã mojo oparo dopa ta gũa sã mojo opaa. Gũa mojo i yeba majarã erã masiri, erã wereniguitarinũgari, erã turari arĩbeaa. Gũa mojo Goãmũ ya turaripũ

ãhraa. Iri turari mera masa Goãmure erã umupeodorebirirare duhucũ iiaa gũa. Eropirã erã gamero erã masirire iri duhpiburi árĩbiricũ masicũ iiaa gũa iri turari mera. ⁵ Eropirã árĩpehrerã erã gamero pepirare Goãmure erã masidorebirirare duhucũ iiaa gũa. Eropirã iri turari mera Goãmure gamebirãre Cristore õaro yũhrirã erã árĩcũ iiaa gũa. Cristo ïgũ gamero dopa ta erãre pepicũ iiaa gũa. ⁶ Eropirã gajirã mũa mera majarã Cristore tarinugacũ ïarã erãre dipuwaja moamorã árĩrãca gũa. Mũa õaro yũhrira pũhrũ Cristore tarinugarãpũre eropa dipuwaja moamorã árĩrãca gũa.

⁷ Yũ árĩricũri dihtare masia mũa. Yũ pepiripũre ne masibea mũa. “Cristo yarã ãhraa,” arĩrã árĩrã õpa masique mũa: Gũa sã mũa iro dopa ta Cristo yarã ta ãhraa. ⁸ “Mari Opũ ya buherire õari buherire buhedoregũ apimi gũare,” arĩgũ bajasuburi mũare iri dihtare eropa arĩ werequeregũ ta gũhyasĩrĩbeaa yũhũ. Gũare eropa buhedoregũ mũare itamumorãre apimi gũare. Mũare goroweomorãre apigũ iibirimi gũare. ⁹ I yũ gojabeoripũre mũa ïha ucacũ gamebeaa yũhũ. ¹⁰ Yujurãyeri mũa mera majarã õpa arãyoro: “Pablo gojabeogũ pũriro dihta gojabeomi marire. Eropã árĩqueregũ ta mari mera árĩgũ eropa árĩcãgũ ãhrimi. Bu árĩgũ iro dopa ãhrimi. Eropiro ïgũ marire wereniguiri duhpiburi árĩbeaa,” arãyoro mũa yujurãyeri. ¹¹ Eropã arĩrãre õpa arĩ weregura: Mũa arĩdiro dopa ta iibeaa gũa. Mũare gũa arĩ gojabeodiro dopa ta eropa ta arĩ wererãca mũa pohro árĩrã. Eropirã “Õpa iirãca,” gũa arĩ gojabeodiro dopa ta eropa ta iirãca mũa pohro árĩrã sã.

¹² Yujurãyeri mũa mera majarã “Õaro masipehorã ãhraa gũa,” arĩ wereniguimaacãma erã basi. Erã game ïha bocaĩrirã “Maripũ õatariarã ãhraa,” arĩma erã. Eropã arĩmaacãrã “¿Gajirã õarã iro dopa ãhriri mari?” arĩbeama erã basi. Gũapũ erã iro dopa iisome. ¹³ Goãmũ gũare ïgũ buhedore ïgũ apira dihtare werea gũapũ mũare. Gajirã erã mohmerare “Iibũ gũapũ,” arĩrã iibeaa. Goãmũ mũa sãre buhedoregũ gũare apimi. ¹⁴ Eroparĩrã gũyarã iibeaa gũa. Õari buherire Cristo yare mũare buhemũhtarã ta ejabũ gũa. Eropirã Goãmũ gũare buhedore ïgũ apira dihtare wererã iiaa mũare. ¹⁵ Eropirã gajirã mũare itamucũ ïha “Gũapũ irire iibũ,” ne arĩbeaa gũa. Cristore mũa umupeonemocũ iiburipũre gahmea gũa. Eropã gamerã mũare buhenemodiaa gũa. Eropã gũa buherã Goãmũ ïgũ apirañe pẽta buhediaa gũa mũare. ¹⁶ Eropã buhediaa mũa ya yeba core majarãre õari buherire peebirãre õari buherire wererã waboro dopa. Eropã warã gajirã erã buherã pũhrũ ejarã, “Gũapũ erãre buhemũtabũ,” arĩsome gũa.

¹⁷ Goãmũ yare gojarapũgue õpa ãhraa: “Mari iirire ïarã mucubiribiricãro gahmea. Mari Opũ ïgũ iiripũre ïarã mucubiriro gahmea. Iripũre gajirãre werero gahmea,” arĩ gojara ãhraa. ¹⁸ Masa erã basi “Gũapũ iibũ,” erã arĩcũ ïha mucubirĩbeami Goãmũ. Mari Opũ Cristo Goãmure “Oã õaro iima,” ïgũ arĩrãpũre sũami Goãmũ.

11

“Jesu ïgũ apinirã ãhraa gũa,” arĩ gũyarãre wereñumi Pablo

¹ Yũ basi yũ árĩricũrĩre weregũ pee masibigũ iro dopa weregũ iiaa, arĩ pepia. Yũ árĩricũrĩre mũare weregũ gũhyasĩriñaria. Yũ eropa arĩ werecũ peenique mũa yũre dohpaguere. ² Goãmũ mũare ïgũ mahiro dopa ta turaro mahia yũ sã mũare. Nõmeo gajigũ umũ mera igo ñero iibigo igo yujugũre ta gamedigo iro dopa mũa Cristo dihtare gamecũ gamerabũ yũhũ mũare. ³ Eropã gamequeregũ “Erã Cristo yare cóãbocoma,” arĩ

guñaricua muare. Gajirã ñerã muare guyarã, gajiropa arĩri buherire gamecũ iibocoma muare. Pĩru ĩgu masiri mera Evare guyacũ igo Goãmure tarinũgañumo iribojeguere. ĩgu eropa iidiro dopa ta dohpaguere ñerã muare guyarã, Cristore mua õaro umupeorire goroweobocoma. Eropigu muare güisãa. ⁴ Erã gũa muare buhediro dopa ta buhebiriqerrecũ mua peeraa. Eropirã erã “Õpa árĩdi árĩmi Jesu,” erã gamero gajiropa arĩ werequerecũ ta peea mua. Watĩ ĩgu pepiro dopa arĩ erã werequerecũ ta peea mua. Muare gũa weregu Espĩritu Santo gohra ãhrimi. ĩgupure erã werebiriqerrecũ ta muare gũya buherãre peea mua. Erã gajiropa árĩri buherire erã buhecũ õari buherire erã buhebiriqerrecũ ta irire peea mua. ⁵ Erã “Jesu ĩgu apinirã ãhraa,” arĩnirã yũre masitarinũgabeama. “Erãre doca merebeaa,” arĩ pepia yũhũ. ⁶ Õaro weretarinũgagu árĩbiriboca yũhũ. Õaro weretarinũgabiriqerregũ Goãmũ yare õaro masia. Yũ eropa masirire bajasuburi muare masicũ iibũ.

⁷ Õari buherire Goãmũ yare muare buhegu ne waja gamebiribũ. Muare itamudiagu waja gamebiribũ. Bu árĩgu iro dopa árĩbũ yũhũ. ¿Yũ eropa waja gamebircũ õabeari mua pepicũ? ⁸ Muare yũ buhecũ gaji macari majarã Jesu yarã yũre itamura. Erã eropa orare ñeabũ muare itamubu. Mua yũre oborare erãpũ yũre oma. ⁹ Mua mera árĩgu gajino yũre duhyaquerecũ ta muare niyerure ne serẽbiribũ. Mari acawererã Macedonia yeba majarã Jesu yarã árĩpehrerã yũ gamerare aĩ erama yũre. Iribojeguere muare ne garibobiribũ yũhũ. Pũhrũgue sãre muare ne garibosome. ¹⁰ Cristo diaye ĩgu werediro dopa ta yũ sã muare dohpaguere diaye weregu iiaa. Árĩpehrero Acaya yeba árĩrãre i muare yũ serẽbirirare eropa wereniguigũra. ¹¹ ¿Muare yũ serẽbirirare gajirãre yũ eropa wereniguicũ peerã dohpa pepiri mua? “Pablo guare eropa arĩ weregu guare umupeobigu iimi,” ¿arĩ pepiri mua? Árĩbeaa. Muare umupeoa. Goãmũ irire masimi.

¹² Waja mariro yũ muare buhenũgadiro dopa ta buhe ojogorocũgũra. “Jesu ĩgu apinirã ãhraa,” arĩ guyanirãre yũre tarinũgacũ iibiriboro dopa waja mariro buheniguigũra. Erãpũ “Gũa sã Pablo iro dopa Jesu yare buherã ãhraa,” arĩma. Eropa árĩbeama. Yũpũ waja mariro buhea. Erãpũ waja gamerã buhema. ¹³ Erã diaye ta Jesu ĩgu apinirã gohra árĩbeama. Erãre ne apibiriñumi ĩgu. “Jesu ĩgu apinirã ãhraa,” arĩ guyarã gũa iro dopa árĩrima erã. ¹⁴ Erã eropa iicũ ĩagu ĩhamariabeaa yũhũ. Satana sã anyu Goãmũ yagu õagu iro dopa dehyoacumi masare. ¹⁵ Eropigu erã Satanare itamura õarã Goãmure itamura iro dopa erã iicũ ĩagu, ĩhamaria wabeaa yũhũ. Dohpaguere erã eropa iiquerecũ ta pehrerinũ árĩcũ árĩpehreri erã ñero iira dipuwaja dipuwaja moagũcumi Goãmũ erãre.

ĩgu ñero tarirare wereñumi Pablo

¹⁶ Dipaturi muare ire weregũra. Ne “Pee masibigu ãhrimi,” yũre arĩbircãque. Yũ eropa arĩdorebiriqerrecũ ta yũre mua eropa arĩ pepicũ õaroca yũre. “Pee masibigu ãhrimi,” arĩ yũre pepiquererã ta peenique mua yũre. Merogã yũ árĩricũre yũ basi werecũ peenique mua. ¹⁷ Muare eropa weregu guhyasĩriñaria yũhũ. Pee masibigu iro dopa iigu iiaa, arĩ pepia. Mari Opũ Jesu yũre irire “Eropa wereque,” arĩbirimi. ¹⁸ ĩgu eropa arĩbiriqerrecũ ta ire weregũra muare. Erã gamero “Õarã ãhraa,” arĩmaacãrã erã árĩcũ ĩagu yũ sã yũ árĩricũre muare weregũra. ¹⁹ Mũarũ

eropa arĩmaacãrãre peerã mucubiriri mera ĩhaa mũa erãre. ¿Ōaro masirã ãhriri mũapũ eropa peerã? ²⁰ Mũare erã pohro majarã moacũ, mũa yare erã emacũ eropa ĩacãa mũa. Eropirã mũare erã docapicũ mũa wayuporãre erã pacũ eropa pepicãa mũa. ²¹ ¿Ōapũricãri mũare erã eropiicũ? Cue, ¿turatarĩarã ãhriri erã? Gũapũ erã iro dopa turarã árĩbeaa. Eropirã erã iro dopa ñerire iibeaa.

Erã iro dopa árĩbiriqũregũ ta erã “Ōpa árĩrã ãhraa,” erã arĩcũ peegũ yũ sã eropa arĩ wereboca. Dipaturi gũhyasĩriqũregũ ta ōpa arĩgũra mũare. ²² Erã “Hebreo masa ãhraa,” arĩma gajirãre tarinũgadiarã. Hebreo masũ ta ãhraa yũ sã. “Israe masa mari Pagũ ĩgũ beyenirã ãhraa,” arĩma daja erã. Erã iro dopa ta ĩgũ beyedigũ ta ãhraa yũ sã. “Abrahã pãramerã ãhraa,” arĩma daja erã gajirãre tarinũgadiarã. Erã iro dopa ta Abrahã pãrami ta ãhraa yũ sã. ²³ “Cristo yare itamurã ãhraa,” arĩma daja erã. Yũ sã Cristo yare itamugũ ta ãhraa. Erã tauro Cristo yare ōaro iiaa yũhũ. Eropa yũ basi arĩ wereniguigũ gũhyasĩriñaria yũhũ. Pee masibigũ iro dopa wereniguigũ iiaa, arĩ pepia yũ basi. Erã tauro mohmebũ yũhũ Cristo yare iigũ. Bajasuburi erã tauro Cristo yagũ yũ árĩri dipuwaja peresu iima yũre gajirã. Erã tauro bajasuburi tãrama masa yũre. Erã tauro Cristo yare yũ iira dipuwaja masa yũre wejẽdiarima. Eropigũ merogã mera taribũ yũ sĩribodirore. ²⁴ Cinco suburi judio masa yũre ñeama. Yũre erã ñeari nũcũ suburi treinta y nueve suburi yũre tãrama. ²⁵ Ũhresubu gajirã yũre ñeama. Eropa ñearã erã tamera yũre ñero yucũgũ mera pama. Gajisubu yũre gajirã utã mera deama. Ũhresubu dohodiru mera utãyegũ mehtuhaja miribũ. Eropigũ yujunũ, yuju ñami taboamiji wecague wũariya decoguere baa payabũ. ²⁶ Bajasuburi macariguere buhe curigũ ejabũ. Yũ eropa buhe curicũ gũhyatariacãbũ yũre. Yũre mirimaja gũhya árĩbũ. Yũre yajamaja gũhya arĩma. Yaha yeba majarã judio masa, judio masa árĩbirã sã yũre ñero iimaja gũhya arĩma. Macarigue, masa marirogue, wũariyague sãre yũre sĩrimaja gũhya árĩbũ. “Mũ mera majarã ãhraa,” arĩ gũyarã sã yũre ñero iimaja gũhya arĩma. ²⁷ Cristo yare iibu bũrigã mohmebũ. Eropa mohmegũ ñero wabũ. Bajasuburi wũja yũre ñero pũriqũrecũ ta eropa mohmeniguicãmũribũ. Ñero oaboamũribũ. Eropiro yũre ñemesibumũribũ. Bajasuburi barire bocabirimũribũ. Yũhũ yũsaro sãre pepimũribũ. Suhri sañaburi sã ne marimũribũ yũre.

²⁸ Eropa ñero tarigũ ta mũuri nũcũ gajirã Cristo yarãre, mũa sãre bũrigã guña. ²⁹ Eropigũ Cristo yagũ ĩgũ turabiricũ ĩagũ bũjawerea yũhũ. Gajirã Cristo yagũre ñero iidorebocoma. Erã eropa iicũ ĩagũ Cristo yagũre gũhyasĩrisãgũ, erã ñero iidorerã mera guaa yũhũ. ³⁰ Werediabiriqũregũ ta yũ árĩricũrĩre weregũ, yũhũ turabigũ yũ árĩrĩre mũa masiboro dopa mũare weregũra. ³¹ Goãmũ mari Opũ Jesu Pagũ mũuri nũcũ mari umupeobu ĩgũ ta mũare yũ gũyabiricũ masimi. Ire mũare diaye weregũra. ³² Damasco waĩcũri macague yũhũ Jesucristo yare buhecũ ĩagũ árĩpehrerã masa tauro opũ Areta waĩcũgũ ĩgũ doca árĩgũ opũ yũre ñeadiaripũ. Eropa ñeadiagũ iri maca maja sãriro disiporori nũcũ surarare coredoreripũ. ³³ Erã eropa corero watope ta yũ mera majarã wũari puibugue yũre duhusã iri sãriro pũrũpũgue yuju gobegue yũre duhu dijuma. Erã eropa duhu dijura pũhrũ duhrigã wabũ.

12

Cristo ĩgũre ĩhmurare wereñumi Pablo

1 Yũ árĩricũre mucubiriri mera yũ werecũ duhpiburi árĩbeaa. Duh-piburi árĩbiriquerecũ ta werenemogura mũare. Mari Opũ Jesu ĩgu yũre ĩhmurare ĩgu yũre masicũ iirare weregura mũare. 2 Őpa ĩhmunũgami ĩgu yũre: Catorce bojori gohra wahaa yũre Cristo yagũre umarogue ĩgu aĩ mũariara pũhrũ. Ŭmarogue necã wecague yũre aĩ mũiamĩ. Yũ sĩporã dihtare ĩgu aĩgãcũ masibeeaa yũhũ. O yũ dũpũ sãre ĩgu aĩgãcũ sãre ne masibeeaa yũhũ. Goãmũ dihta irire masimi. 3-4 Eropigũ paraíso waĩcũroque yũre aĩ mũarĩjami. Irire masia yũhũ. Yũ sĩporã dihtare ĩgu aĩgãcũ masibeeaa yũhũ. O yũ dũpũ sãre ĩgu aĩgãcũ masibirica. Goãmũ dihta irire masimi. ĩgu eropa aĩ mũriacũ ejagu eroguerẽ ĩgu wererire peebũ. Iri yũ peerare masa ne masibeeaa. Iri wererire gajirãre weredorebirimi yũre. 5 Eroguere ĩgu yũre eropa wererare mũare weregũ, “Yũhũ yujugũ ta gajirãre tarinũgagũ aĩhraa,” arĩboya yũhũ. Eropigũ irire werebeaa yũhũ. Yũ masibirira dihtare yũ turabirira dihtare mucubirigũ mũare weregura. 6 “Gajirãre tarinũgaa yũhũ,” mũare arĩ werediacũ yũ arĩra diaye árĩboca. Eropigũ eropa arĩ weregũ eropa arĩmaacãbiriboya yũhũ. Eropa árĩbiriqueregũ ta “Őpa gajirãre tarinũgaa,” arĩ weresome yũhũ mũare, guhyadiaro yũre ĩhari arĩgu. Yũ árĩro tauro mũa yũre umupeocũ gamebeaa.

7 Cristo ðatariarire umaroguere ĩgu yũre ĩhmucũ ĩadigũ árĩgu, “Gajirãre tarinũgaa yũhũ,” arĩboca yũpũ. Eropa yũ arĩbiriboro dopa Satana ĩgu yũre dore moacũ ĩagu “Őaroca,” arĩ apidi árĩmi Goãmũ. Eropigũ yũ ñero tariboro dopa yũre dore moadi árĩmi Satana. Iri dore poraru ñajaro dopa ta yũre pũribũ. 8 Iri dore yũre taridoregũ serẽmũriribũ mari Opũre. Ŭhresubu serẽribũ. 9 Yũ eropa serẽquerecũ ta i dore tamerare yũre taricũ iibirimi ĩgu. Őpa arĩ yũre yũhrimũrimi ĩgu: “Mũre mahia. Yũ mahiri mera ðaro árĩgũca mũhũ. Pũriniguicãsũgu, turabigũ árĩgu yũ turarire ðaro ĩhmugũca mũhũ. Turarã tauro mũhũ yũ turarire masare masicũ iigũca,” arĩ yũhrimũrimi Goãmũ yũre. ĩgu eroparĩcũ peegu turabigũ yũ árĩrare masigũ mucubiria. Eropigũ yũ turabirirare masare mucubiriri mera weregura. Eropa arĩ weregũca Cristo ĩgu turaripũre yũhũ gajirãre ðaro masicũ iiboro dopa. 10 Eropigũ Cristo yagu yũ árĩri dipuwaja yũre pũriro árĩquerecũ ta, gajirã ñero yũre wereniguiquerecũ ta, ñetariaro tariqueregũ ta, yũre erã ñero erã iiniguiquerecũ ta, yũre bujawerecũ erã iiquerecũ ta mucubiria yũhũ. Eropa ñero tariqueregũ ta, eropa turabigũ árĩqueregũ ta Cristo turari mera bocatĩua ĩgũre guñaturagũ. Eropigũ mucubiria.

Corinto majarãre Cristo yarãre wũaro guñaricũñumi Pablo

11 Yũ árĩricũre yũ basi weregũ guhyasĩriñaria yũhũ. Pee masibigũ iro dopa weregũ iiaa, arĩ pepia yũhũ. Yũ eropa werequerecũ ta iri mũa ya dipuwaja aĩhraa. Mũapũ yũ árĩricũre gajirãre ðaro werecũ yũ basi werebiriboaya. Yũhũ bu árĩgu árĩqueregũ ta “Jesu ĩgu apinirã aĩhraa,” arĩ guyarãre doca merebeaa yũhũ. 12 Diaje ta ñero tarigũ árĩqueregũ mũare Goãmũ turari mera deyoro moarire ii ĩhmuribũ. Eropa ii ĩhmugũ Cristo ĩgu apidigũ yũ árĩrire ĩhmugũ iiribũ mũare. 13 Gaji macari majarãre Jesu yarãre mũa sãre yujuro mera ĩhmuribũ yũhũ. Mũapũre gajiropa ñari iiribũ. Mũa dihtare garibobiriribũ. Mũa dihtare gajinore yaha árĩburire serẽbiriribũ. ¿Yũhũ mũare itamurire serẽbiricũ ñehe árĩri mũare? Iri ñeri árĩcũ irire cãdijique mũa yũre.

14 Ire peeque mua. Pesubu mua pohrogue yu ejara puhru dipaturi wadiaa daja. Erogue ejagu muare garibosome yuhu. Gajinore seresome yuhu muare. Mua yare gamebeaa yuhu. Cristo yapure mua yuhriã áricũ gahmea yuhu. Masa porãpu erã pagu sumarãre erã gamerire obeama. Erã pagu sumarãpu erã porã gamerire ohoma. Eropa ta mua yu porã iro dopa áriã yu gameripure osome mua. 15 Eropigu yu tamera yu oparipure odiaa muare itamubu. Mua pohro majagu iro dopa áridiaa muare itamubu. Muare yu turaro mahiquerecũ ta muarpu yure daberogã mahia yu pepicũ.

16 Eropigu mua mera árigu muare garibobiribu. ¿Eropa ta iiri yuhu mua pepicũ? Eropa iiquerecũ ta yujurãyeri mua mera majarã õpa arĩrãcoma: “Pablo gajinore marire aĩdiagu guyami,” arĩrãcoma. 17 ¿Erã arĩro dopa ta iigu árigu dohpa irire iiboyuri yuhu? ¿Mua pohrogue yu obeonirã ñehenore yure guyabasayuri erã muare mua iacũ? 18 Sohõ arĩrasubugue Titore mua pohrogue wadoretuhabu igure. Eropigu gajigure Jesu yagure igu mera obeobu. ¿Tito muare gajinore guya aĩri mua iacũ? Igu yu iro dopa ta Goãmu igu gameri dihtare iigu aħrimi. ¿Eropigu yu iro dopa ta iibiriri igu mua iacũ?

19 ¿Ipũ mera gua basi arĩ cãhmotarã iiri gua mua pepicũ? Áribeaa. Cristo yarã aħraa. Eropirã Goãmu igu ihuro muare wererã iiaa. Yu acawererã, yu mahirã, muarpu eropa arĩ werea muare itamudiarã. 20 Yu erogue ejacũ yu gamero dopa iirã áribiriboca mua. Eropigu muare turaro guñaricua. Eropigu mua gamero dopa iigu áribiriboca yu sã erogue ejagu. Gajiropa mua iicũ iagu weregũca muare. Erogue yu ejacũ muarpu mua basi game dũyasorã, gajino erã opacũ iarã ihaturirã, mata guarã, mua gamero gajirãre tarinũgadiarã, gajirãre ñero wereniguirã, ñeri quere moarã, “Gua tamera gajirãre tarinũgaa,” arĩrã, mua gamenerore goroweorã áriboca mua. Mua eropa iicũ bocaboca arĩgu, guñaricua yuhu muare. 21 Erogue yu ejacũ muare yure guhyasĩrisãcũ iibocumi Goãmu yure. Eropigu áripehrerã iribojegue ñero iinirãre erã ñerire bujawerebiricũ iagu turaro bujaweregũca yuhu. Nome mera ñero iirãre, ñerire uaribejarãre iagu bujaweregũca yuhu.

13

Pablo weretuñumi

1 Dohpaguere mua pohrogue wagu uhresubu ejagũca eroguerẽ. Pesubu ero coreguere ejatuhabu. Eropigu muare ire weregũra. Õpa aħraa Goãmu yare erã gojarapũ: “Yujugure mari dipuwaja moaboro core perã, urerã igure weresãro gahmea. Erã eropa weresãra puhru dipuwaja moamasia mari,” aħraa Goãmu yare erã gojarapũ. 2 Iribojeguere ñero iirã mua áricũ muare áripehrerã gajirã ñero iirã sãre dipaturi guhyadiaro mera weregũra. Yujusubu ejadi mua pohro dipaturi ejagu muare ire werebu. Dohpaguere mua mera áribigu dipaturi muare ire werebeogu iiaa daja: Dohpaguere mua pohroguerẽ ejagu, ñero iirãre diaye ta dipuwaja moagũra yuhu. 3 Yu eropa iicũ iarã, Cristo igu apidigu igu turari mera yu buhecũ masirãca masidiarã. Cristopu muare doregu turatariagu aħrimi. Eropigu igu turarire ihmumi muare. 4 Mari iro dopa dũpũcũgu, igu turabigu árigu, crusague sĩripu. Eropa sĩriquerẽgu ta Goãmu igu turari mera ojocarimi igu dohpaguere. Gua sã igu iidiro dopa ta turabirã aħraa. Eropa turabirã áriquererã Cristo mera ojocarirã Goãmu ya turari mera áriãca muare itamumorã.

⁵ Eropi m̄ap̄u m̄a basi õpa arĩ pepique. “¿Diaye ta Cristore umupeogu ãhriri yuh̄u?” arĩ pepique m̄a. Diaye ta Cristo m̄a mera majagu ãgu arĩbiricũ ãgu yarã gohra arĩbeaa m̄a. ⁶ ¿M̄a guap̄ure “Jesu yarã ãgu apinirã arĩbeama,” arĩ pepiri? ãgu yarã gohra ãhraa gu. Irire m̄a masicũ gahmea yuh̄u. ⁷ Eropigu m̄a ñero iibiriboro dopa Goãm̄ure serẽbasaa m̄are. Eropa serẽbasaa gu m̄a õarire m̄a iiboro dopa. M̄a Goãm̄u itamuri mera eropa õarire iicũ ãarã õpa arĩboca: “Guap̄u erãre õarã wacũ iib̄u,” arĩboca gu gajirãre guare umupeocũ iimorã. Eropa arĩ umupeodorebeaa gu. Iri duhpiburi arĩbeaa. Eropirã m̄are eropa Goãm̄ure serẽbasarã m̄a ya arĩburire serẽbasarã iiaa. Õarire m̄a iicũ tamerare gahmea gu. ⁸ Eropa dihta gahmea gu. Goãm̄u ya diaye arĩr̄ire goroweomasibea gu. ⁹ Eropirã m̄a õarire iicũ gamerã turabirã iro dopa arĩquererã gu mucubiria. Õarire iirãp̄u m̄ap̄u turarã arĩcũ õhaa. Eropirã m̄a õarã waborore Goãm̄ure serẽbasaniguicãrãca gu m̄are. ¹⁰ Eropigu m̄a mera arĩbiḡu m̄are ip̄ure gojabeoyugu iiaa. M̄a pohrogue ejagu m̄a ñero iirã arĩcũ ãagu m̄are dipuwaja moaḡuca. Cristo ȳare ãgu dorediro dopa ta m̄are dipuwaja moaḡuca. Ȳu eropa dipuwaja moabiriboro dopa ip̄ure m̄are gojabeoyugu iiaa. M̄a õarire gohrotocũ ãdiaḡu gojabeoyugu iiaa. Cristo ãgu dorediro dopa m̄are itamudiaca. M̄are dipuwaja moadiabeaa.

¹¹ Dohpaguere ȳu acawererã, m̄are õadorea. Cristore guñaturanemoque. Eropa iirã õarã arĩque. M̄are ȳu wererare õaro peenur̄aque. M̄a mera majarã mera yujuro mera pepique. M̄a basi õaro mera arĩque. M̄a eropa arĩcũ ãagu m̄a mera Goãm̄u arĩḡucumi. ãgu marire game mahicũ iigu, marire õaro mera arĩcũ iigu ãhrimi. ¹² Eropirã m̄a mera majarãre bocat̄irirã erãre õaro mera mojoto ñeaque m̄a. ¹³ Arĩpehrerã õ majarã Goãm̄u yarã m̄are õadorema.

¹⁴ Mari Op̄u Jesucristo mera m̄are arĩpehrerãre õadorea. Eropigu Goãm̄u ãgu mahiri mera arĩpehrerã m̄are õadorea. Eropigu Esp̄iritu Santo arĩpehrerã m̄a mera õaro ãhrimi. Eropa ta arĩporo. Irip̄eta ãhraa.

Gálatas

Pablo Galacia majarãre Jesu yarãre gojabeopu

¹⁻² Yũhũ Pablo mũa Galacia majarãre ipũre gojabeogu iiaa. Yũhũ Goãmũ yare buhedore Jesucristo ïgu apidi ãhraa. Masa ne yũre buhedore apibirima. Jesucristopũ ïgu Pagũ Goãmũ mera yũre apimi. Goãmũ ãhrimi Jesucristo sĩridire masudigu. Eropigu yũhũ yũ mera majarã mera Jesucristo yarã mera mũare õadorea. ³ Goãmũ mari Pagũ mari Opũ Jesucristo mera mũare õadorea. ïgu mũare itamuri mera õaro árĩque mũa. ⁴ Jesucristo, ïgu Pagũ Goãmũ gamediro dopa ta iigu, ïgu basi mari ñeri iira dipuwaja sĩribasadigu árĩmi. Eropiidi árĩmi i mũmũ majarã ñero árĩricũre mari iibiriboro dopa. ⁵ ïgu eropiicũ ïha mari Goãmũre “Mũhũ õagu õaro iiaa,” mũuri nũcũ arĩro gahmea. Eropa ta iirã.

Jesucristo masare ïgu tauburi yujuñe ta buheriñe ãhraa, arĩ werepũ Pablo

⁶ Mũa mata Goãmũ yare duhurã iica. Goãmũ mũare ïgu yarã árĩmorãre aĩdigũ árĩmi Jesucristo ïgu marire sĩribasara mera. ïgu mũare eropa aĩquerecũ mũapũ ïgũre duhu gajirã ya buherire peenũgarã iica. “Gaji ãhraa marire tauburi buheri,” erã arĩ werecũ peerã iica mũa gajirãre. Mũa eropiira querere peegu pee uca waha yũhũ. ⁷ Õpa waro iica mũa árĩrore. Gajirã mũa pohro eja mũare were goroweorã iicoma. “Jesucristo marire taumi,” arĩ buherire gohrotodiarã, “Gaji ãhraa marire tauburi buheri,” arĩ buherã iicoma mũare. Eropigu mũare ire werediaca. Gaji buheri marire tauburi buheri marica. ⁸ “Gaji buheri ãhraa mari tauburi buheri,” mũare arĩ were goroweorãre Goãmũ bũrigã dipuwaja moagu peamegue wadoreporo. Yũ basi ta were goroweocũre Goãmũ yũ sãre dipuwaja moaporo. Anyu mũaro majagu ïgu eropa buhecũ ïgu sãre dipuwaja moaporo. ⁹ Gũa gajisubu arĩrare dipaturi yũhũ werea daja mũare. Yujugu mũare õari buherire gajiropa buhecũ, gũa mũare buhediro dopa werebigũre ïgũre Goãmũ bũrigã dipuwaja moaporo. Peamegue wadoreporo.

¹⁰ Yũhũ masare buhegu Goãmũ gamero dopa ta diaye majare buhea. Masa peesuacũ, peesuabiricũ sãre buhea. Eropigu dohpaguere yũhũ masa peediari dihtare wereniguibea. Cristo gamero dopa ta buhediacã. ïgu pohro majagu õagu árĩdiagũ eropa buhea yũhũ.

Pablo ïgu Jesucristo yare buhebure apirare werepũ

¹¹ Õpa weregũra mũare: Yũhũ mũare õari buheri eropa arĩ buhera masa ya pepiri árĩbeaa. ¹² Ne yujugu masũ iri buherire yũre weredorebirimi. Ne yujugu masũ yũre buhebirimi iri buherire. Jesucristo ïgu basi yũre irire masicũ iimi.

¹³ Iribojegue yũ árĩricũre yũhũ judio masa buherire peenũrũrasubu yũ iirare mũa peetuhabu. Yũhũ Jesucristo yarãre bũrigã ïhaturigu nũrusiamũribũ erãre ñero iibu. Eropigu Jesu yarãre bũrigã ñero iigu erãre wejẽpehocãdiaribũ. ¹⁴ Eropigu gũa judio masa ya buherire yũ mera masanirã tauro umupeomũricaribũ. Gũa ñecũ sũmarã árĩricũre bũrigã iimũricaribũ. ¹⁵ Yũ eropa iirisubu õpa wabu yũre. Goãmũ ïgu õaro mahiri mera yũre sihumi pare. ïgu yũ dehyoaboro coregue beyetuhapũ yũre.

16 Eropigu ĩgu magure Jesucristore yure masicũ iimi. ĩgure masicũ iigu yure judio masa arĩbirãre buhebure apimi. "Jesucristo marire taumi," arĩ buherire werebure apimi yure. Eropa Goãmu yure masicũ iira pũhrũ gajirãre serẽpigũ wabiribũ. 17 Jerusalẽngue arĩrãre yũ core Jesu ĩgu apinirã sãre serẽpigũ wabiribũ. Erote eropa wabigu Arabia yebaguepũre diaye wabũ. Pũhrũguere Damascogue dujaa wabũ.

18 ðhre bojori pũhrũ Jerusalẽngue wabũ. Pedrore ĩagu wabũ. Pe semana ta arĩbũ ĩgu mera. 19 Gajirã Jesu ĩgu apinirãre ne ĩabiribũ irisubure. Mari Opũ Jesucristo pagũ magũ Santiago dihtare ĩabũ. 20 Yũhũ mũare eropa arĩgu diaye weregu iiaa. Yũ õpa arĩrire Goãmu masimi. Eropa arĩgu õpa arĩdiaca mũare. Jesucristo dihta yure masicũ iimi ĩgu buherire.

21 Jerusalẽngue arĩra pũhrũ Siria yebague Cilicia yebague ejabũ. 22 Irisubu Judea yeba majarã Jesucristo yarãpũ yure ĩha masibirima dohpa. 23 Yũhũ Jesucristo yagu arĩri quererere peenirã arĩma. "ĩgu Pablo marire Jesu yarãre ñero iidianũrũ curidigu dohpaguere Jesucristo yare buhegu aħrimi. Mari Jesucristore umupeorire dedeodiadigu dohpaguere irire Jesucristore umupeoburire buhegu wahami," gajirã erãre eropa arĩ werecũ peenirã arĩma Judea yeba majarã. 24 Eropa peerã Goãmu mera mucubiriñorã.

2

Gajirã Jesucristo ĩgu apinirã gameñorã Pablo buherire

1 Catorce bojori pũhrũ Jerusalẽngũere wabũ daja. Bernabẽ wami yũ mera. Tito sãre aĩgãbũ. Goãmu yure wadoremi Jerusalẽngue. Eropigu erogue wabũ. 2 Eropigu erote eja Jesure umupeorã gamenererogue yũhũ erã oparãre boje sihuu werebũ erãre. Judio masa arĩbirãre Jesucristo marire tauburi buherire yũ buherare werebũ oparãre. Eropa weregu erã yũ buherire õaro masicũ erãre "Õapũrica," arĩcũ iidiabũ erãre. Erã yũ buherire gamebirã yũ buheri sãre "Waja mariri aħraa," arĩbocoma, arĩ pepirabũ yũhũ. Erã gamema. 3 Eropirã erã Titore ĩgu judio masũ arĩbiriqueregu ĩgu Jesure umupeogu arĩcũ ĩha erã judio masa dorero dopa iidorebirima ĩgure. Eropirã ĩgure gasiro merogã wiri aĩdorebirima ĩgure. 4 Gajirãpũ Jesure umupeorã gamenererogue ñajajanirãpũ ĩgure circuncisión gasiro merogã wiri aĩcũ gamerima. Erã Jesure umupeorã gohra arĩbirima. Erã gũa sihubiriquerecũ gũa pohrogue peedurirã ñajajanirã arĩma. Gũare weresãdiama. "Erã Jesu yarã Moise dorerire iibirã aħrima," arĩdiama gũare. "Goãmu pohro wadiarã gũa dorerire iiro gahmea marire," arĩ dorediarima daja. Gũa Jesucristo yarãpũre Jesucristo tautuhajami gũa Goãmu mera õaro arĩborore. 5 Eropirã erã eropa gũare dorecũ ĩarã erãre ne yũhribiribũ. Erãre yũhrirã iri Jesucristo marire tauburi buherire queoro buhemasibiriboaya mũare. Eropirã erã dorediarire cãhmotacãbũ.

6 Eropirã Jesu yarã oparã yũ buherire erãre weretuhajara pũhrũ "Mũ buheri õhaa," arĩrã, yũ buherire yure gohrotodiabirima. Gũa judio masa dorerire iiburi sãre buhedorebirima. Erote erã oparãre masa umupeoquerecũ erã iiro dopa iibiribũ. Goãmu arĩpehrerãre oparã arĩrã sãre bu arĩrã sãre yujuropa ta ĩhami. "Erãre beyediro dopa ta yũ sãre Goãmu beyemi," arĩ pepibũ. 7 Eropirã oparã yũ buherire gohrotodiabirã judio masare arĩbirãre yũ buhe curirare peema. Eropirã yũhũ Jesucristo ĩgu yare buhebure apidigu arĩcũ ĩha masima yure. Eropirã õpa arĩma

yüre: “İgü Goãmü judio masare iri ðari buherire buhebure İgü Pedrore apidiro dopa ta mü säre apiñumi. Judio masa árĭbirãpüre iri buherire buhebure müre apiñumi,” arĭma yüre. ⁸ Eropigü İgü Goãmü Pedrore judio masare buhebure obeodigü ta yü säre obeomi judio masa árĭbirãre buhebure.

⁹ Eropirã erã oparã ırerã Santiago, Pedro, Nü mera yüre İha masima. Goãmü İgü mahiri mera İgü yüre beyedigü yü árĭcũ masima. Eropirã yüre Bernabé säre ðaro bocatırıma. “Eropa ta iirã mari. Mari yujuro mera buherã. Mıapü judio masa árĭbirã pohrogue buherã warãca. Gıapü judio masare buherã warãca,” arĭma yüre Bernabé säre. ¹⁰ “Iri dihta iiro gahmea,” arĭma gıare. “Mojomorocırãre itamuniguicãro gahmea,” arĭma. “Eropa ta iiaa,” arĭbu gıa erãre. Eropigü eropa ta yü buhe curirogue Jesu yarã mera niyerure gameneo erã mojomorocırãre ohaa dohpa.

Antioquíague Pablo Pedrore werepü İgü ðaro iibirirare

¹¹ Ero pıhrü gıa Antioquía macague árĭcũ Pedro curigü erami gıa árĭrore Jesure umupeorã gamenererogue. Erogue erara pıhrü Pedro queoro iibiricũ İha İgü eropa iira dipuwaja bırıgã werebü İgüre Jesure umupeorã peeuro. ¹² Eropigü Pedro Antioquíague ne eragü gamenere bamırımı judio masa árĭbirã Jesure umupeorã mera. Irisubu gajirã judio masa Santiago obeonirã erama. Erã eranirã ðpa arĭ pepirã árĭma. “Arĭpehrerã Jesure umupeorã judio masa árĭbirã sã gıa dorerire iiro gahmea Goãmü erãre ðaro İaborore. Eropirã arĭpehrerã judio masa iiro dopa gasiro merogã wiri aıro gahmea. Eropa árĭbirã mera babiricãro gahmea,” arĭrã árĭma eranirãpü. Eropigü Pedro erã eracũ İha judio masa árĭbirãre dıca wami. Erã gasiro merogã wirisübirinirã árĭcũ erãre dıca wami erã eranirã weresãrre güigü. Erã mera babirimi pare. ¹³ İgü eropiicũ İha ero majarã gajirã judio masa erã sã dıca wama judio masa árĭbirãre. Bernabé sã erã iiri queoro árĭbiricũ masiqueregü erãre İhacũ İgü sã dıca wami erãre. ¹⁴ Erã eropiicũ İha gamebirigohracãbı yıhı. Erã judio masa árĭbirãre dıca warã “Jesu dihta marire taumi,” arĭ İhmubirıma. “Moise doreri säre umupeoro gahmea,” arĭ İhmurıma erã judio masa árĭbirãre. Eropigü yıhı arĭpehrerã Jesure umupeorã peeuro bırıgã arĭbı Pedrore. “Mıhı judio ması árĭqueregü ðguere ne eragü judio masa árĭbirã mera yujuro mera bagü gıa judio masa árĭricırre guñabirabı. ¿Duhpigü mıhı dohpaguere gohrotodiari? ¿Eropigü duhpigü dohpaguere erã judio masa árĭbirãpüre gıa árĭricırre İdorediari?” arĭ werebü İgüre İgü queoro iibirira waja.

Arĭpehrerã Jesure umupeocũ Goãmü taumi erãre, arĭ werepü Pablo

¹⁵ Gıa judio masa porã åhraa. Eropa arĭrã gajirã Moise dorerire tarınıgarã iiro dopa árĭbeaa. ¹⁶ Eropa árĭbiriquererã gıa Jesure umupeorã dohpaguere ðpa masirã åhraa. Yujugü Moise dorerire icũ Goãmü pohro waburi árĭbeaa. İgü Jesucristore umupeonıjagü İgü ñeri iira dipuwajare cãdısüdıgü wahami. Iri mera dihta ðhami Goãmü mera. Eropirã gıa judio masa árĭquererã Goãmü mera ðaro árĭmorã Jesucristore umupeobı. Goãmü mera ðaro árĭmorã Moise dorerire iibirıbı. İgü mera ðaro árĭmorã gıa dorerire umupeorã Goãmü mera ðaro árĭbirıboaya. Eropirã Jesucristore umupeobı gıa ñeri iira dipuwaja pehrebro dopa.

¹⁷ Eropirã gıa Jesucristore umupeori mera gıa Goãmü mera ðaro árĭrãca. Eropa Jesucristore umupeorã Moise dorerire iibiriquererã Goãmü

dorerire tarinugarã iibeaa. Jesucristo sã Goãmũ dorerire tarinugadoregũ ne árĩbeamĩ. ¹⁸ Eropigũ masare õpa arĩ buhea yũhũ. Goãmũ mũare “Õarã àhrima,” ìgũ arĩ ìaboro dopa Jesucristopũre umupeoro gahmea. Eropigũ “Mũa Goãmũ mera õaro árĩdiarã Moise doreri sãre umupeoro gahmea,” arĩbeaa. Yũhũ Moise dorerire doregũ Goãmũ dorerire tarinugagũ árĩboya. ¹⁹ Ero corere Moise dorerire iimũribũ Goãmũ mera õaro árĩdiagũ. Eropa iiqueregũ dipuwajacũgũ árĩmũribũ. Dohpaguere Jesucristo mera dipuwajacũbeaa. Eropigũ “Iri Moise dorerire iiro gahmea,” arĩbeaa pare. Eropigũ yũhũ Goãmũ ìgũ dorero dopa ta iigũ iiaa. ²⁰ Jesucristo crusague sĩrigũ yũ ñegũ árĩrare gohrotodigũ árĩmi. Eropigũ yũ ero coregue árĩdiro dopa árĩbeaa pare. Cristo yũ mera árĩgũ yũre ìgũ dorerire õaro iimasicũ iimi. Eropigũ yũ árĩricũrare iibeaa. Jesucristo yapũre iiaa. Ìgũ Jesucristo yũre mahitarigũ yũre yũ ñero iira dipuwaja sĩribasadi árĩmi. Eropigũ ìgũre guñaturagũ ìgũ dorerire iiaa. ²¹ Goãmũ mera õaro árĩmorã mari ñecũ sũmarã árĩricũrire, Moise dorerire iicũ Jesucristo mari ñero iira dipuwaja sĩribasara wajamariboya. Eropigũ ne umupeogũ duhusome “Jesucristo marire taumi,” arĩ buherire.

3

Jesucristore umupeori mera Goãmũ marire “Õarã àhrima,” arĩ ìhami, arĩ werepũ Pablo

¹ Mũa pee masibirã àhraa dohpaguere. Mũare Jesucristo ìgũ basi mari ñeri iira dipuwajare sĩribasarare mũare werecũ mũa õaro ìha masiribũ. ¿Mũa eropa õaro masicũ noa mũare goroweoari dohpaguere iri diaye maja mũa umupeoborañere? ² Eropigũ õpa serẽpidiaca mũare. ¿Mũa Moise dorerire umupeori mera Espĩritu Santo mũare eranũgari? Erabirimi. Mũa “Jesucristo marire taumi,” arĩ buherire peecũ Jesucristore umupeocũ ìgũ Espĩritu Santo mũare erami. Ìgũ yarã mũa árĩmorã árĩcũ erami. ³ ¿Mũa duhpĩrã pee masibirã iiro dopa wahari dohpaguere? Mũa ne Jesucristore umupeorã Espĩritu Santo itamuri mera ìgũ yare iimũribũ. ¿Eropirã duhpĩrã dohpaguere mũa turari mera iidiari? ⁴ ¿Mũa Jesucristo yarã árĩnũgarã mũa Jesucristore umupeora waja mũa ñero tarirare guñabeari? ¿Mũa eropa umupeora “Bu gohra àhraa,” arĩ pepiri mũa dohpaguere? ⁵ Õpa õaro guñaro gahmea. Goãmũ mũare ìgũ Espĩritu Santore odigũ árĩmi. Espĩritu Santo mũa mera árĩgũ mũa watope deyoro moarire mũare õarire iimi. Ìgũ eropiigũ Moise dorerire mũa umupeori mera eropa iibeami. Mũa “Jesucristo marire taumi,” arĩ buherire õaro pee ìgũre umupeocũ eropa iimi.

⁶ Gua judio masa ñecũ Abrahãpũ Goãmũre “Diaye ta árĩgũ àhrimi,” arĩ õaro umupeoñumi. Ìgũ eropa umupeocũ ìha Goãmũ ìgũre “Ñeri dipuwaja marigũ õagũ àhrimi,” arĩ ìañumi. ⁷ Eropirã õpa masique mũa. Goãmũ õpa arĩmi: “Árĩpehrerã masa judio masa árĩbirã sã Abrahã umupeodiro dopa ta yũre umupeorã Abrahã pãramerã àhrima. Eropirã yaharã àhrima,” arĩmi Goãmũ. ⁸ Iribojegue irire Goãmũ arĩ wereyutuhañumi. Ìgũ werepira õpa àhraa ìgũ yare gojarapũgue: “Árĩpehrerã masa judio masa árĩbirã sã yũre umupeorãre ‘Õarã àhrima,’ arĩ ìagũca. Ñero iira dipuwaja marirã ìagũca erãre,” arĩñumi. Eropigũ iri õari buherire Abrahãre arĩ wereyuñumi. “Árĩpehrerã masa mũhũ yũre umupeoro dopa ta yũre umupeocũ ‘Õarã àhrima,’ arĩ ìagũca yũhũ erãre. Erãre õaro iigũca,”

arĩñumi Goãmũ Abrahãre. ⁹ Abrahã Goãmũre ĩgu umupeocũ Goãmũ ðaro iĩñumi ĩgũre. Eropigu áripehrerã masa mari sã ĩgũre umupeocũ Goãmũ ðaro iigũcumi mari sãre.

¹⁰ Gajirã ðpa arĩrã àhrima. “Moise dorerire ðaro iicũ Goãmũ ‘Òarã àhrima,’ arĩ ĩagũcumi marire,” arĩrima. Eropa arĩrã dipuwajacũrã àhrima dohpa. Goãmũ yare gojarapũgue ðpa arĩ werea. “Moise dorerire iirã erã iri dorerire áripehrerire queoro iipehobirã dipuwajacũrã àhrima,” arĩ gojara àhraa. Eropirã iri dorerire ipehomasibirira waja dipuwaja moasũmorã àhrima áripehrerã. ¹¹ Ne yujugũre iri dorerire ipeho masiya mara. Eropirã Moise dorerire iiri mera Goãmũ mera ðamasibeamã. Òpa arĩ gojañuma Goãmũ yare gojarapũgue. “Īgũre umupeorãre Goãmũ ‘Òarã àhrima,’ arĩ ĩhami. Ñero iira dipuwaja marirã ĩhami. Eropirã erã ðaro áriniguicãrãcoma Goãmũ mera,” arĩ gojañuma. Eropirã mari masia. Ne yujugũre iri dorerire ĩgu iiri mera Goãmũ ĩgũre “Òagũ àhrimi,” arĩ ĩabeami. Goãmũre umupeogũ dihta ðaro árigũcumi ĩgu mera. ¹² Goãmũre umupeogũpũ, “Goãmũ yũre yũ ñero iira dipuwaja maricũ iigũcumi,” arĩmi. Moise dorerire iigũpũ “Yũ basi iri dorerire iigũ ñero iira dipuwaja mariro ðaro árigũca,” arĩrimi. Eropigu ĩgu iri dorerire ipehomasibigu árigũ ñero iira dipuwajacũgu dujami.

¹³ Eropirã mari áripehrerã iri doreri mera ñero iira dipuwajacũrã dujamiriribũ. Mari eropa áricũ ĩha, Jesucristo mari ñero iira dipuwaja ĩgu basi wajayemi ĩgu crusague sĩrigũ. Goãmũ yare gojarapũgue ðpa werea: “Īgu yucũgũgue dirisiudigu Goãmũ ĩgu ñero iira dipuwaja moadigu àhrimi,” arĩ gojañuma iribojegue. Eropigu Jesucristore crusague dirisiudigũre mari ñero iira dipuwajapũre Goãmũ ĩgũre dipuwaja moadigu árimi. Eropirã maripũ ñero iira dipuwaja marirã dujaa pare. ¹⁴ Jesucristo eropiicũ Goãmũ Abrahãre ðaro ĩadiro dopa ta judio masa áribirã sãre ðaro ĩanũgami. Eropigu ĩgu arĩdiro dopa ta ĩgu obeodigu Espĩritu Santopũ eramĩ marire Jesucristore umupeorãre.

Īgu buherare werenemopũ Pablo

¹⁵ Mari masa mari iiro dopa ta weremũhtagũra mũare. Perã “Òpa iirãca,” erã arĩ weretamura pũhrũ gajigu gohrotomasibeamĩ. ¹⁶ Eropigu Goãmũ Abrahã mera weretamura pũhrũ Abrahãre ĩgu arĩrare gohroto masiya mara. Òpa arĩ werepiñumi ĩgũre: “Mũ pãrami árituriagu mera áripehrerã masare ðaro iigũra,” arĩ wereñumi. Eropa arĩgu ĩgu pãramerã árituriarãgue mera arĩgu iibiriñumi. Yujugũ ta ĩgu pãrami árituriagu dihtare arĩgu iĩñumi. Eropa arĩgu ĩgu pãrami árituriagu Jesucristo ariburire arĩ wereyugũ iĩñumi. ¹⁷ Eropigu ðpa arĩ werea mũare: Iribojegue Goãmũ Abrahã mera weretamugũ masare ĩgu ðaro iiburire wereñumi. Īgu eropa weretamura pũhrũ yoari boje pũhrũ cuatrocientos treinta bojori árituriagu mera áripehrerã masare ðaro iigũra,” arĩ wereñumi. Eropa arĩgu ĩgu pãramerã árituriarãgue mera arĩgu iibiriñumi. Yujugi pũhrũ Moisere ĩgu doreri apiñumi. Moise doreri árinũgaquerecũ Goãmũ Abrahãre werepira pehrecũ iibiriyoro. ¹⁸ Goãmũ Abrahãre mahigu ðpa ĩgũre arĩ weretahañumi. “Áripehrerã masare mũ yũre umupeoro dopa ta yũre umupeorãre ðaro iigũca,” arĩ weretahañumi. Eropiro Moise doreri árinũgaquerecũ Goãmũpũ iri dorerire iiri mera masare taubeami. Moise doreri iiri mera mari taricũ Goãmũ mũare “Waja mariro ðaro iig mera arĩgu iibiriñumi. Yujugũca,” ĩgu arĩrapũ duhpiburi áribiriboaya.

¹⁹ ¿Eropigũ duhpiburire iri dorerire Moiserere apiyuri Goãmũ? Masa erã ñerire masiborore apiñumi iri dorerire erã ñero iira dipuwaja masiborore. Abrahã pãrami árĩturiagũ Jesucristo ïgũ eracũgue árĩtuya iri doreri. Eropigũ Jesucristo ïgũ eracũ Goãmũ Abrahãre ïgũ werediro dopa ta masare õaro iĩñumi. Goãmũ iri dorerire apigũ anyuare weremũhtañumi. Erã anyua wereñuma Moiserere. ïgũ Moisepũ masare wereñumi. ²⁰ ïgũ masare õaro iiburire Goãmũ ïgũ basi ta werepiñumi Abrahãre. Gajirã mera werebeobiriñumi ïgũ iri dorerire apidiro dopa ta. Eropigũ ïgũ Abrahãre werepirapũ Moise doreri tauro õhaa.

Moise dorerire werepũ Pablo

²¹ Goãmũ Moiserere ïgũ dorerire apigũ, ero coregue Abrahãre ïgũ arĩrare “Yũ arĩdiro dopa iisome pare yũhũ,” arĩgũ iibiripũ ïgũ. Abrahãre ïgũ arĩmũhtadiro dopa iibu iipũ. “Masare õaro iigũca,” ïgũ arĩrare iibu iipũ dohpa. Moise dorerire iiri mera mari Goãmũ mera õaro árĩmasirã mari iri dorerire õaro iirã ñero iira dipuwaja opabiriboya. ²² Eropã árĩquerecũ Goãmũ yare gojarapũgue õpa ãhraa: “Masa árĩpehrerã erã ñero iira dipuwaja opama, arĩ gojara ãhraa. Eropã dipuwajacũrãre erã Jesucristore umupeocũ Goãmũ õaro iigũcumi erãre. ïgũ Abrahãre werediro dopa ta iigũ erãre ñero iira dipuwaja marirã ïagũcumi.

²³ Jesucristore umupeori mera masare tauburi árĩboro core gũa Moise doreri doca árĩmũribũ. Eropã Moise dorerire iirã peresugue árĩro dopa árĩmũribũ. Jesucristo gũare tauboro core eropã árĩmũribũ. ²⁴ Õpa sã árĩburi árĩbũ Moise doreri: Moise doreri mera Jesucristore mari masiburi erabũ. Mari porãre erã buherogue soro dopa ta Moise doreri marire Jesucristore masicũ iibũ. Eropirã mari Jesucristore umupeocũ ïgũ marire taumi. Mari ñero iira dipuwaja maricũ iimi. ²⁵ Eropirã dohpaguere mari Jesucristore umupeorãre Goãmũ “Õarã ãhrima,” arĩ ïhami. Gũa Jesucristore masirã ïgũre umupeorã árĩrã dohpaguere Moise doreri doca árĩbeaa pare.

²⁶ Mũa sã árĩpehrerã Jesucristore umupeorã ïgũ yarã árĩrã Goãmũ porã ãhraa. ²⁷ Eropirã mũa árĩpehrerã Jesucristore umupeorã ïgũ waĩ mera waĩyesũnirã árĩrã Jesucristo ïgũ iro dopa ta ãhraa. Jesucristo Goãmũ magũ árĩro dopa ta mũa sã Goãmũ porã ãhraa. ²⁸ Eropirã árĩpehrerã Jesucristo yarã yujuro mera ãhraa. Yujugũ porã iro dopa ãhraa. Eropigũ gũa judio masare mũa judio masa árĩbirã sãre Goãmũ yujuropa ta ïhami. Masa pohro majarãre erã oparã sãre yujuropa ta ïhami. ðmare nome sãre yujuropa ta ïhami. ²⁹ Eropirã mũa Jesucristo yarã árĩrã Abrahã pãramerã sã ãhraa. Eropigũ Goãmũ Abrahãre “Mũre õaro iigũra,” arĩrare mũa sãre iimi. Cristo yarã mũa árĩcũ ïagũ mũare õaro iigũcumi.

4

¹ Mari iri doreri doca árĩbiriborore mari Jesu yarã árĩborore weregũra daja. Yujugũ majigũ ïgũ pagũ yare wũaro opapehobu árĩqueregũ majigũ árĩgũ pohro majagũ iro dopa ãhrimi. Gajirã dorero doca ãhrimi dohpa. ² Gajirã ïgũ pagũ apinirã ïgũ ya árĩburire ïhadibuma dohpa. ïgũ pagũ gameranũ árĩcũgue ïgũ basi ïgũ yare doremi pare. ³ ïgũ majigũ gajirã dorero doca ïgũ árĩro dopa ta mari masa mari ñecu sumarã árĩricũri doreri doca árĩmũriribũ. Pohro majarã iro dopa ta árĩmũriribũ. ⁴ Mari eropã árĩnirãre mari Pagũ Goãmũ ïgũ gameranũ ejacũ ïgũ magũre ïgũ pohro árĩdigũre obeodigũ árĩmi. ïgũre obeocũ ïgũ nomeoguere

dehyoadigu árīmi. Eropa dehyoagu judio masu árīdigu árīmi Moise dorerire iigu. Eropigu Goāmũ obeodigu árīmi ĩgu magure. ⁵ Gua iri doreri doca árīrāre taubure obeodigu árīmi ĩgu magure. ĩgu marire taugu mari pohro majarā iro dopa árīnirāre wiugu ĩgu porā árīcũ iimi.

⁶ Eropiituhaja mua sã ĩgu porā árīcũ ĩgu Jesucristo mera Espiritu Santore obeomi muare. Eropirā Espiritu Santo marire ĩgu itamuri mera Goāmũre mari Pagure “Ahũ,” arāa mari pare. ⁷ Eropirā mua Goāmũ porā ta āhraa. ĩgu porā árīrā mua ñecu sumarā doreri doca, pohro majarā iro dopa árībeaa pare. Goāmũ magu Jesucristo wiunirā āhraa. Mua eropārīrā ĩgu porā árīrā Goāmũ oburire oparāca mua árīpehurerire.

Pablo Galacia majarā Jesu yarāre guñaricũ

⁸ Mua ero core Goāmũre masibirā árīrā gajirā goāmarāre umu-peomũrĩribũ. Eropirā erā pohro majarā iro dopa árīmũrĩrabũ. Goāmũ gohrare umupeobĩrĩmũrĩribũ. ⁹ Eropa árīquererā ta dohpaguere Goāmũre masia. Goāmũru muare ĩha masimi. ¿ĩgu eropa masiquerecũ ta duhpirā i yeba majarā erā pepĩrĩre gahmeri daja? ¿Duhpirā irĩbojegue mua ñecu sumarā doreri mua ĩdiro dopa ta mũraro ta Cristo mariro dopa ta ĩdiari daja? ¿Eropirā duhpirā dohpaguere Moise dorerire mua ĩnũgarā, pohro majarā iro dopa árīdiari daja mua? ¹⁰ Judio masa erā bosenũri iro dopa mua sã iica Goāmũ mera õadiarā. Soorĩnũri nũcu, aberi nũcu, bosenũrĩre eropiica. Bojori nũcu bosenũrĩre õaro iica. Mua eropiĩri queoro árībeaa. ¹¹ Mua eropiĩcũ pee ñero sĩporācũca yũru. Muare yũ turaro buhequerecũ ta “Iri waja mariboca,” arĩ pepia.

¹² Eropigu yũhu muare bũrigā õpa arĩ werea. Mari Jesucristore umupeo-turadiro dopa ta umupeoque daja. Yũ Jesucristore umupeogu gua judio masa doreri yũre taubĩricũ ĩha irire umupeobĩrĩribũ pare. Eropirā mua sã Jesucristore umupeorā iri dorerire umupeobĩricāro gahmea Goāmũ mera õaro árĩmorā. Yũhu mua pohro ne árīcũ mua ne ñero ĩbĩrĩribũ yũre. ¹³ Mua masia yũhu mua pohro ne árĩdirore. Yũhu Jesucristo marire tauburire ne muare buhegu ejagu dorecũgu árĩbũ. ¹⁴ Yũ dorecũgu ñero tarĩbũ. Yũ eropa dorecũgu árĩquerecũ mua yũre doobĩrĩribũ. Yũre õaro umupeo õaro bocatĩrĩribũ. Goāmũ obeodigu anyu árĩro dopa yũre ĩabũ. Yũre Jesucristore ĩro dopa õaro ĩibũ. ¹⁵ Yũre bũrigā gamebũ. Yũre bũrigā gamerā yũ serēropē ta árĩpehurerire omorā árĩbũ yũre. ¿Mua eropa árīcũ dohpa wahari dohpaguere? Mua negohraguere yũre mucubĩrĩdiro dopa ta dohpaguere mucubĩrĩbeaa. ¹⁶ ¿Muare diaye majare yũ werera waja mua ĩhaturĩgu wahari dohpaguere?

¹⁷ Mua pohrore gaji buherire buherā muare õaro umupeocoma. Erā eropa umupeoquererā muare sĩporā mera mahĩbĩricoma. Mua yũre yũ buheri sãre gamebĩricũ gahmema erā. Mua erāpũre umupeocũ gahmema. Eropirā muare umupeocoma. ¹⁸ Masare umupeocũ õapũrica. Erā weca dihta umupeocũ õabeaa. Yũ árīcũ dihtare umupeocũ õabeaa. Árĩpehurerāre yujuropa ta õari mera umupeonĩguicāro gahmea. ¹⁹ Mua yũ porā iro dopa āhraa. Eropigu muare guñarĩcũ. Muare bũrigā guña teborĩcũ. Yujugo porācũbo teborĩcũro dopa ta yũ sã teborĩcũ muare guñagũ. Igo magu õaro dehyoacũ gamego teborĩcũmo. Mua Goāmũ porā õaro árīcũ gamegu teborĩcũ yũ sã. Mua Jesucristo árĩricũrĩre õaro opacũ gahmea. ²⁰ Mua pohro bũrigā wadiarica. Yũ mua mera árĩgu yũ basĩ muare õaro weremasĩboya gojarĩpũ gojaro mariro. Eropigu

mũare dohpaguere ĩabigu mũa Jesucristore õaro umupeoturanemoborore masibirica.

Agar Sara mera erã árĩrare werequeogu mari Goãmũ porã árĩrare werepũ Pablo

²¹ ¿Mũa Goãmũ mera õaro árĩmorã Moise dorerire iiniguicãdiarã mũa Moise arĩ gojarare masibeari? ²² Õpa arĩ gojañumi Moise: Abrahã porã mũa perã árĩñuma. Ĩgu marapo pohro majago Agar waĩcũgo yujugu porãcũño. Pũhrũ Abrahã marapopũ Sara waĩcũgo gajigu porãcũño. ²³ Ĩgu pohro majago magũ mari masa iro dopa ta masa dehyoañumi ĩgu. Abrahã igore porã moara pũhrũ mata nijipo ãhri porãcũño. Ĩgu marapopũ mata porã bocamasibiriño. Eropigu Goãmũ ĩgu arĩdiro dopa ta igore porã bocacũ iĩñumi. ²⁴⁻²⁵ Erã perã nome iribojegue eropa warare õpa buhegura mũare. Goãmũ Abrahãre wererare iirã Sara árĩro dopa ãhrima. Gajirã Moise dorerire iirã Agar iro dopa ãhrima. Agar igo porã sã gajirã dorero doca árĩmuriño. Pohro majarã árĩmuriño. Erã arĩdiro dopa ãhrima Moise dorerire iirãpũ. Eropirã Moise doreri doca árĩmurirã ãhrima pohro majarã iro dopa árĩrã. Iri dorerire iirã “Goãmũ mera õaro árĩrãca,” arĩmuririma. Iri dorerire Goãmũ Moisere apiñumi Sinai waĩcũdigũ utãgũgue Arabia yebague. Dohpaguere iri dorerire Jerusalengue judio masa umupeoma. Eropirã iri doreri doca ãhrima. ²⁶ Õpa ãhrima Goãmũ Abrahãre wererare iirãpũ. Erã Jesucristore umupeorã ãhrima. Sara arĩdiro dopa ãhrima. Sarapũ pohro majago árĩbirimuriño. Mari Jesucristore umupeorã “Moise doreri mera taribeaa,” arãa. Jesucristo marire taucũ Goãmũ porã árĩrã mama Jerusalén maca majarã ãhrraa. ²⁷ Eropirã Jesucristore umupeorã Goãmũ porãpũ bajarã árĩrãcoma. Moise dorerire iirãpũ bajamerã árĩrãcoma. Eropa ta arĩ werea Goãmũ yare gojarapũgue:

Mũhũ ne porã opabigo, porãcũri pũririñe pepibigo õaro mucubirique. Gajigo igo marapũ mera árĩgo igo porã árĩquerecũ igo pãramerã árĩturiarã bajamerã árĩrãcoma. Mũpũre dohparagã mũ porã mariquerecũ mũ pãramerã árĩturiarã tauro bajarã árĩrãcoma. Eropigo mucubirique, arĩñumi Goãmũ.

²⁸ Isaa Abrahã magũ arĩdiro dopa mari Goãmũ porã ãhrraa. Isaa Abrahã magũ dehyoagu Goãmũ ĩgu werediro dopa ta dehyoañumi. Mari Goãmũ porã árĩrã Goãmũ ĩgu werediro dopa ta ĩgu porã ãhrraa. ²⁹ Eropirã Abrahã porã perã árĩñuma. Pohro majago magũ Ismael arĩpehrerã masa iro dopa dehyoañumi. Isaapũ ĩgu pago igo porã bocamasibiricũ Espĩritu Santo itamuri mera porãcũño. Erã dehyoara pũhrũ Ismaepũ pohro majago magupũ Isaare Abrahã marapo magũre ĩgu ñero taricũ iimuriñumi. Ĩgu iidiro dopa dohpaguere eropa wahaa. Erã Moise dorerire iidorerãpũ marire ñero taricũ iima. Mari Espĩritu Santo itamuri mera Goãmũ porã ãhrraa. Mari eropa árĩrãre marire ñero taricũ iima. ³⁰ Eropa wacũ Goãmũ yare gojarapũgue irire dohpa arĩrire buherãca. Õpa Goãmũ arĩñumi Abrahãre. “Mũ pohro majago magũ mũ oparire ne opasome, arĩñumi. Mũ marapo magũ dihta opapehogũcumĩ. Eropigu mũ pohro majago igo magũ mera cóaque mũ pohrore,” arĩ wereñumi Goãmũ Abrahãre. ³¹ Eropirã, yũ acawererã, mari Goãmũ porã árĩrã pohro majago magũ iro dopa árĩbeaa. Ĩgu pagũ oburire opamasibiriñumi. Maripũ mari Pagũ Goãmũ ĩgu oburire opamasirãca. Marire ĩgu mera õacũ iimĩ.

5

Cristo marire ĩgu taura p̄hr̄u turarã árĩro gahmea marire, arĩ gojap̄u Pablo

¹ Eropigũ marire mari ñecũ sumarã árĩricũri dorero doca árĩnirãre Jesucristo tautuhajami. Mari ñero iira dipuwajare Jesucristo ĩgu basi wajayebasami mari Goãmũ mera õaro árĩboro dopa. Eropirã mari Goãmũ porã árĩrã Jesucristore guñaturaniguicãro gahmea. Eropirã peebiricãro gahmea erã Moise dorerire iidorerãre.

² Õaro peeque yũre. Yũhu Jesucristo ĩgu apidigu ãhraa. Eropigũ mũare õpa werea. Mũa Goãmũ mera õaro árĩmorã mũa gasiro merogã wiri aĩcũ Jesucristo mũare ĩgu s̄ribasara waja mariboya. ³ Eropigũ guhyadiaro mera werea daja. Goãmũ mera õaro árĩborore erã gasiro merogã wiri aĩrã Moise dorerire árĩpehrerire iiro gahmea erãre. ⁴ Eropirã mũa “Goãmũ marire taugũcumi Moise dorerire iicũ,” mũa arĩdiarã, mũa Jesucristore cóarã iiboca. Mũa eropiirã Goãmũ ĩgu mera õaro árĩburire mũare õaro ĩgu iiburire cóarã iiboca. ⁵ “Maripũ Goãmũ mera õhaa,” arĩmasia Jesucristore umupeori mera, Espĩritu Santo ĩgu itamuri mera. “Goãmũ guare ‘Ñero iira dipuwaja mariro õarã ãhrima,’ arĩ ĩagũcumi,” arĩmasia. ⁶ Eropiro gasiro merogã wiri aĩnirã árĩcũ sãre, wiri aĩbirinirã árĩcũ sãre ĩabeami. Mari Jesucristore umupeorã árĩcũ gajirãre mari mahi umupeocũ ĩhami Goãmũ.

⁷ Mũa ne Jesucristore umupeorã ĩgu yare õaro diaye iimũribũ. Eropirã dohpaguere mũa Jesucristo yare diaye majare õaro iibiricũ gajirã mũare cãhmotañorã. ⁸ Goãmũpũ eropa iibirimi. ĩgu mũare Jesucristo yarã árĩmorãre beyegũ ãhrimi. ⁹ Eropigũ õpa werea mũare. Yujugũ masũ ĩgu guyarire buhenũgacũ peerã masa árĩpehrerã ĩgũre peerã guyarire umupeorã wahama õaripũre peediabirã. ¹⁰ ĩgu mũare eropa guyarire buhenũgaquerecũ õpa arĩ pepia. “Erã Jesucristore umupeorire oparã erã iri guya buherire umupeosome,” arĩ pepia yũhu mũare. Mũaare goroweo-coregũre noho árĩgũre ĩgu eropa iira dipuwajare Goãmũ dipuwaja moagũcumi ĩgũre.

¹¹ Õpa arĩ werewũañorã gajirã yũpũre: “‘Mari Goãmũ mera õaro árĩmorã mari gasiro merogã wiri aĩro gahmea,’ arĩ buhemi Pablo,” arãñorã yũre. Yũhu eropa arĩ ne buhebeaa. Yũhu dohpaguere “Gasirogã wiri aĩro gahmea,” yũ arĩ buhecũ irire iidorerãpũ yũre ñero taricũ iibiriboañuma. Yũ õpa arĩ buhea: “Mari ñero iira dipuwajare Jesucristo wajayebasadi árĩmi crusague s̄rigũ. Eropirã mari Goãmũ mera õaro árĩmorã Jesucristore umupeoro gahmea,” arĩ buhea yũhu. Yũ eropa arĩ buhecũ judio masa pee guama. Yũre ñero taricũ iima. ¹² Erãpũ mũare goroweorãpũ gasiro merogã wiri aĩdorerãpũ erã basi wiri aĩpehocãporo.

¹³ Mũapũre Goãmũ mũa ĩgu porã árĩmorãre aĩgu mũa Moise dorerire iimorãre beyebiripũ. Mũaare iri dorerire iidorebiriquerecũ mũa mũa uaribejarire iibiricãro gahmea. Õpa iiro gahmea. Mũa árĩpehrerãre õaro mahi umupeorã erãre itamuniguicãro gahmea. Mũa gajirãre umupeorã Moise dorerire árĩpehrerire iirãca. ¹⁴ Eropa ta arĩ gojara ãhraa: “Mũ basi mahiro dopa ta mũ pohro árĩrãre mahique,” arĩ gojara ãhraa. ¹⁵ Eropirã mũa game ĩhaturicũ, papũri, mũa disitĩri wereniguicũ mũa basi õaro mũa game umupeoro pehreboca. Eropirã mũa basi õaro árĩro gahmea.

Masa erã gamerire iirire Espĩritu Santo ĩgu gameri sãre werepũ Pablo

16-17 Õpa arĩ werediaca m̄are. Mari Jesucristo yarã árĩcũ mari pepirigue õpa ãhraa. Mari ñeri ùaribejari ãhraa. Espĩritu Santo ïgũ gameri sã ãhraa. Mari ùaribejari Espĩritu Santo ïgũ gameri mera yujuro mera árĩbeaa. Eropiro marire masiya mariro wahaa. Eropirã m̄aa Espĩritu Santopure yuhrirã m̄aa ùaribejaripure iisome. Eropirã Espĩritu Santo ïgũ gamerire iiniguicãque. ¹⁸ Eropirã Espĩritu Santo gamerire iirã árĩrã “Moise doreri mera mari tarirãca,” arĩ pepibeaa m̄aa.

¹⁹ Masa erã ñeri ùaribejarire erã iicũ õaro ïhamasica mari. Õpa iima erã ùaribejarire iirã: Ûma gajirã nome mera ñero iima. Nome sã gajirã ùma mera ñero iima. Diayea iiro dopa iiricũma. Ñerire pepima. Ñerire wereniguima. ²⁰ Eropirã goãmarã wéanirãre umupeorã “Mari goãmũ ãhrimi,” arĩ umupeoma. Gajirãre dojama. Eropirã masare doho ãhrima. Ìhaturima. Disitĩri wereniguima. Gajirãre doéma. Mata guama. Gajirãre tarinũgadiama. Yujuro mera árĩdiabeama. Yuju curu majarã gajĩ curu majarãre ïhaturima. ²¹ Eropirã gajirãre gajinore erã opacũ ïhaturima. Gajirãre wejẽdiarã wejẽma. Merericurã ãhrima. Mererã ñerire ùaribejama. Eropa iirã gajino ñeri sãre iima. Eropigũ yũhũ m̄are werediro dopa ta werea daja gũhyadiaro mera. Iri ñerire iiniguigũ Goãmũ ïgũ opu árĩroguere ejamasisome.

²² Espĩritu Santo yapũ õpa ãhraa. Erãre õpa iirã árĩcũ iimi. Árĩpehrerãre mahi umupeoma. Mucubirima. Gũiro mariro ãhrima. Gajirã erãre ñero iiquerẽcũ erã mera guabeama. Mojomoro ïhama. Duhuro mariro Goãmũ ïgũ gamerire õaro iima. Erã mohmediarire erã mohmediabiriri sãre õaro iima. ²³ Eropirã nijiyajaro mera iima. Erã ñero iidiaquererã iibeama. Eropa ta iima Espĩritu Santore yuhrirã. Eropa iirãre “Eropa iibiricãque,” ne arĩbeami gajigũ. ²⁴ Eropirã mari Jesucristo yarã árĩrã mari ñero árĩdirõre duhucã mari gamerire mari ùaribejarire iiniguicãbeaa. ²⁵ Eropirã mari Espĩritu Santo itamuri mera iirã árĩrã ïgũre yũhriniguicãro gahmea.

²⁶ Eropirã mari “Yũhũ gajirãre tarinũgaa,” arĩ pepibiricãrã. Eropirã gajirãre game ïhaturicũ iibiricãrã. Gajirã erã õari oparire obobiricãrã.

6

M̄aa mera majarãre itamuque, arĩ werẽpũ Pablo

¹ Acawererã, m̄aa mera majagũ Jesu yagũ ïgũ ñerire iicũ ïha ïgũre itamuro gahmea m̄aa Espĩritu Santo dorerire iirãpũre. ïgũ iri ñerire duhucũ õaro mera werero gahmea. Eropa itamurã m̄aa õaro pee masique m̄aa sã ñerire iiri arĩrã. ² Eropirã m̄aa basi game itamuque árĩpehrero. M̄aa eropa itamurã Jesucristo dorediro dopa ta iirãca.

³ Yujugũ “Yũpũ õarire iigũ ãhraa,” arĩ pepigũ, ïgũ õarire iibiriqueregũ õpa arĩgũ ïgũ basi gũyagũ iimi. ⁴ Eropirã marire õpa iiro gahmea. Mari basi mari iiricũrĩre õaro queoñanũrusiario gahmea. Eropa ïara pũhrũ mari árĩricũri õari árĩcũ ïha “Yũhũ õarire iiaa,” arĩmasia. Eropirã mari õari árĩricũri mera mucubirimasia gajirã árĩricũrĩre ïaro mariro. ⁵ Eropigũ mari árĩricũrĩre Goãmũ beyegũcumi. Eropirã mari gajirã erã iiricũrĩre ïhanũrubiricãro gahmea. Eropirã mari yujurãyeri iiripũre ïaro gahmea.

⁶ Eropirã Jesucristo yare õari buherire peerãpũ erãre buherãpũre erã gamerire itamuporo árĩpehrerire õarire.

⁷ Eropirã “Goãmũ yũ ñerire iira dipuwaja dipuwaja moasome yũre,” arĩ pepi masiya mara. Õpa arĩ pepirã m̄aa diaye arĩ pepibirica.

Eropiro Goãmure guya masiya mara. Eropirã mari dohpaguere iira waja pũhrũgue bocarãca. ⁸ Eropirã mari Ƴaribejarire iiniguirã iri ñeri iira waja dipuwajacurãca. Eropirã peamegue warãca. Mari Espiritu Santo gameripũre iirã õaro wajatarãca. Eropirã Goãmũ mera Ƴmũri nũcũ õaro árĩniguirãca. ⁹ Eropirã mari Espiritu Santo gamerire iiniguicãrã. Gariborebircãrã. Goãmũ gamerinũ mari wajatarãca õarire duhubirã. Eropirã õarire iiniguicãro gahmea. ¹⁰ Eropirã árĩpehrerisubure õaro umupeoro gahmea árĩpehrerãre. Eropirã Jesucristore umupeorãre bũrigã mahi umupeoro gahmea yujugũ porã iro dopa.

Pablo ĩgu weretura

¹¹ ĩata. Yũ basi mũare gojagũ pagari deyori mera gojagũ iiaa. ¹² Eropigũ õpa werea mũare. Erã mũare gasiro merogã wiri aĩdorerãpũ õpa gahmema. Erã dorerire mũa iicũ ĩha gajirã judio masa erã mera õaro árĩbocoma. Eropirã erãre ñero taricũ iibiribocoma daja erã Jesucristo yare umupeoquerecũ. ¹³ Erã basi gasiro merogã wiri aĩquererã Moise dorerire gajire iibeama. Erã eropa iibiriquererã, mũapũre erã dorerire iidorerã mũa gasiro merogã wiri aĩcũ gahmema erã. Eropa gahmema gajirã judio masare õpa erã arĩboro dopa mucubiriri mera. “Gũa dorero mera Galacia majarã judio masa árĩbirã mari árĩricũre iiaa,” erã arĩboro dopa mũare erã dorerire iicũ gahmema. ¹⁴ Yũ tamera erã eropa mucubiridiaro dopa ta ne mucubirissime. Mari Opũ Jesucristo iira mera dihta mucubiria. ĩgu mari ñero iira dipuwajare wajayebasadigũ árĩmi crusague sĩrigũ. Iri dihtare mucubiria. Jesucristo eropa iira mera yũhũ ĩgu taudigũ árĩgu masa erã Ƴaribejarire guñabeaa pare. I Ƴmũ maja masa erã Ƴaribejari sã doremasibeeaa yũre. ¹⁵ Eropiro gasiro merogã wiri aĩcũ, wiri aĩbircũ sãre Goãmũ ĩabeami. Masa Jesucristo mera õari mera gohrotorã árĩcũ ĩhami. ¹⁶ Erã eropa gohrotonirã árĩpehrerã iri buherire Jesucristo yare yũhrirãre “Erã õaro árĩporo,” arĩ serẽa Goãmure. “Erãre mũ ya curu majarã gohra árĩrãre mojomoro ĩaque,” arĩ serẽbasaa yũhũ Goãmure.

¹⁷ Yũhũ Jesucristo dorediro dopa ta iigu ĩgu yare buhera dipuwaja gajirã yũre ñero taricũ iima. Erã eropa iira cami mũra ãhraa yũre yũ dũpũre. Eropigũ õpa gahmea: Iripẽta yũre bũjawerecũ iiporo Jesucristo yarãre goroweorã.

¹⁸ Mũare árĩpehrerãre õaro árĩcũ gahmea. Mari Opũ Jesucristo mũare árĩpehrerãre õaro iiporo. Eropa ta iiporo. Iripẽta ãhraa.

Efesios

Efeso majarãre gojabeoñumi Pablo

¹ Yũhũ Pablo Goãmũ ĩgũ gamero dopa ta Jesucristo yũre ĩgũ yare buhedore apidigũ ãhraa. Eropigũ mũare Efeso majarãre gojabeoa. Mũare Jesucristore ðaro umupeorãre gojabeoa yũhũ. ² Goãmũ mari Pagũ mera Jesucristo mari Opũ mera mũare ðadoreã. ĩgũ mũare itamuri mera ðaro árĩque mũa.

Cristo yarã mari árĩcũ ĩagũ Goãmũ ðaro iimi marire, arĩ gojañumi Pablo

³ Goãmũ mari Opũ Jesucristo Pagũ marire ðaro iiniguicãmi. Árĩpehreri ĩgũ ya ðari mera ĩgũ mari pepirire ðarire ohomi mari ĩgũ pohro árĩro dopa. Marire sĩporã turacũ iimi. Cristo yarã mari árĩcũ ĩagũ eropa marire ðaro iimi. Gũa ĩgũ eropiicũ ĩha ðaro umupeoa. ĩgũre ðaro wereniguia. ⁴ Őpa iipũ ĩgũ marire ĩgũ yarãre: I yeba árĩboro coregue ĩgũ yarã árĩmorãre beyemũhtarũ ĩgũ marire. Eropa beyegũ ĩgũ marire ĩgũ ĩarore ñeri iiro marirã mari árĩmorãre iipũ. Eropigũ ĩgũ marire “Ñerã ãhrima, arĩsome. ⁵ Marire mahigũ mojomoro ĩagũ iribojegue ðpa arĩmũhtarũ ĩgũ marire: “Yũ magũ Cristo ĩgũ itamuro mera erã yũ porã ðaro árĩrãcoma,” arĩ apipũ marire iribojegue ta. ĩgũ gamediro dopa ta eropa iipũ ĩgũ marire. ⁶ Marire ĩgũ eropa ðaro iicũ ĩarã umupeoa. ĩgũre ðaro wereniguia. ĩgũ magũ ĩgũ mahigũ Jesucristo yarã mari árĩcũ ĩagũ, ðaro iimi ĩgũ marire. ⁷⁻⁸ Eropigũ ĩgũ magũ Jesucristo ĩgũ di cóagũ sĩrigũ mari ñeri iira dipuwajare wajayebasadi árĩmi. ĩgũ eropa wajayebasacũ mari ñeri iirare cãdijidi árĩmi Goãmũ. Eropigũ marire turaro mahigũ, marire mojomoro ĩagũ eropa iipũ Goãmũ. Eropigũ marire peamegue wabonirãre taudi árĩmi. ĩgũ ðaro masipehori mera eropiipũ ĩgũ. Eropirã ĩgũre ðaro wereniguia. ⁹⁻¹⁰ Eropigũ ĩgũ marire ĩgũ iiborore marire masicũ iimi. Iribojegue majarãre irire masicũ iibirimuripũ ĩgũ. Őpa ãhraa marire ĩgũ iiboro. ĩgũ gamediro dopa ta ĩgũ pepidiro dopa ta árĩpehrerãre Cristo dorero doca árĩcũ iigũcumĩ. Eropigũ árĩpehrerire ĩgũ ya árĩcũ iigũcumĩ. ĩgũ queorasubu árĩcũ umaro majarãre, i yeba majarã sãre ĩgũ dorero doca árĩcũ iigũcumĩ ĩgũ. Eropigũ umaro maja sãre i yeba maja árĩcũ sãre ĩgũ ya dihta árĩcũ iigũcumĩ. Eropigũ Jesucristopũ árĩpehrerã weca opũ árĩgũcumĩ. Eropiro árĩpehreri ĩgũ ya dihta árĩroca. Eropa árĩbure árĩdorepũ Goãmũ ĩgũre.

¹¹ Eropi Cristo yarã mari árĩborore masiyugũ Goãmũ marire beyetuhapũ ĩgũ yarã árĩmorãre. I árĩpehrerire apipũ ĩgũ, ĩgũ pepidiro dopa ta ĩgũ gamediro dopa ta iibu. ¹² ĩgũ eropiipũ ĩgũ yare gũa iiborore. ĩgũ yare gũa ðaro iicũ ĩarã gajirã sã ĩgũre umupeorã “Turagũ ãhrimi,” arĩrãcoma. Gũapũ judio masa Cristore gamenũganirã árĩrã ĩgũre umupeomũhtanirã árĩbũ. ¹³ Mũa sã diaye wereniguirire, ðari buherire peeabũ. Iri buheri mera ta Goãmũ pohroque warãca mũa. Irire peerã ĩgũre umupeoa. Eropirã ĩgũ yarã wahabũ mũa. Őpa arĩpũ Cristo: “Yũre umupeorãre Espĩritu Santore obeogũra,” arĩ werepipũ. Eropigũ ĩgũre mũa na iiborore. ĩgũ yare gũa ðaro iicũ ĩarã gajirã sã ũmupeocũ ĩagũ ĩgũ Espĩritu Santore odigũ árĩmi mũare. Eropigũ ĩgũre mũa opacũ, “Jesucristo yarã ãhraa,” arĩ masicũ iimi ĩgũ mũare. ¹⁴ Goãmũ marire taricũ iiami. Eropigũ pũhrũ

Īgu pohrogue aġagucumi marire ĭgu oburire marire obu. Marire aġaboro core Espġritu Santopu mari mera aġhrimi. Īgu mari mera arġcġ Goamtu mera mari arġborore oaro masia. Goamtu marire ĭgu eropiicġ ġarā ĭgure umupeori mera, "Oagtu aġhrimi," arāa mari.

Pablo Goamtu serēbasanumi Jesu yarāre

15-16 Eropigtu Jesucristore umupeorā mta arġcġ peebeo, arġpehrerā ĭgu yarāre mta umupeo mahirire peebeogu Goamtu "Ohaa," arāa. Eropigtu uturi ntu serēbasaa mtare Goamtu. 17 Mari Pagtu utaro majagtu ĭgu yare mtare oaro masicġ iidoregtu serēbasaa. Eropigtu ĭgure mta oaro masinemoboro dopa serēbasaa. Īgu Goamtu Jesucristo mari Opu Pagtu aġhrimi. 18 Eropigtu mta oaro masiboro dopa mtare serēbasaa Goamtu. Īgu mtare taugt, ĭgu yarā arġmorāre iimi ĭgu mtare. Eropigtu mtare ĭgu yarāre ĭgu pohro oaro wacġ iigucumi. Irire mta oaro masiboro dopa serēbasaa ytu Goamtu. Eropigtu ĭgu marire oburi sāre "Oataria aġhraa," iri mta arġ mta masiboro dopa serēbasaa. Opa mta masiboro dopa serēbasaa mtare Goamtu. 19 Mari Jesucristore umupeorāre ĭgu itamugt, ĭgu turari mera ĭgu iimi. Īgu gajirā tauro turagt aġhrimi. Mtare iri sāre oaro masiboro dopa serēbasaa mari Pagtu Goamtu. 20 Īgu turari mera Cristo sġridigtu masudigtu arġmi. Eropigtu ĭgu turari mera utarogue ĭgu diayepu Cristo ĭgu doacġ iidi arġmi Goamtu arġpehrerāre ĭgu doreboro dopa. 21 Ero doagt arġpehrerā utaro majarā oparā weca, arġpehrerā dorerā weca aġhrimi Cristo. Eropigtu i utu majarā weca opu, gajipu majarā sā weca opu, arġpehrerā dohpague majarā, gajisubu majarā sā, phtugue majarā sā erā weca opu arġbu ta aġhrimi ĭgu. 22 Eropigtu arġpehrerā weca, arġpehreri weca apipu Goamtu Cristore. Eropigtu arġpehrerire opucucġ iipu ĭgure. Eropiro Cristo yarā yuju curu arġrā erā opu arġbure acupu ĭgure. Erā dipuru iro dopa arġgtu aġhrimi ĭgu. 23 Cristo yarā yuju curu arġrā ĭgu dupu iro dopa arġrā aġhraa mari. Cristo arġpehrerogue arġniguimi. Eropigtu mari ĭgu yarā mera arġniguigtu marire itamuniguicāmi.

2

Goamtu marire mahigt, mojomoro ġagt taupu marire, arġ gojanumi Pablo

1 Ņeri dipuwajacubonirā peamegue dederebonirā arġquerecġ ta Goamtu mtare taumi. 2 Iribojeguere i yeba majarā Goamtu tarinugarā iro dopa iimurininā arġribtu mta. Eropirā watġ ĭgu gamero dopa ta iimurininā arġbtu mta. Īgu watġ i yeba doregtu Goamtu tarinugarā opu aġhrimi. 3 Iribojegu arġpehrerā mari opa dihta iininā arġribtu. Mari Ņeri dihtare utaribejaribtu. Mari ejatuharo mari pepiro dopa iimuriribtu. Eropā arġrā gajirā arġpehrerā iro dopa ta mari sā Ņerā arġmuriribtu. Mari arġpehrerā masa mera eropa arġrā arġcġ ġagt Goamtu mari mera guagt dipuwaja moadiaripu. 4 Eropā iidiaqueregtu ta marire turaro mahigt mojomoro ġapu. 5 Eropā mahitarigtu mari Ņeri iira waja peamegue dederebonirā mari arġquerecġ ta marire ĭgu mera arġniguimorā arġcġ iimi. Jesucristo ĭgu sġribasara mera mari ĭgu yarā arġcġ marire iimi. Marire mojomoro ġagt taumi ĭgu marire. 6 Goamtu Jesucristo sġridire masugt ĭgu pohro apidigtu arġmi arġpehrerāre dorebu. Eropigtu ĭgu mari sāre ĭgu yarāre Cristo dorerire opacġ iimi. Eropirā ĭgu pohro ĭgu mera arġrāca mari. 7 Eropiimi ĭgu phtugue majarā marire ĭgu mojomoro ġarare erā masiboro dopa. Jesucristo marire ĭgu oaro itamura

mera ĩġu masare turaro ĩġu mahirire ĩhmumi. ⁸ Cristore mari umupeocũ Goãmupũ marire taricũ iimi. Marire mahiġu ĩġu pohro ejacũ iigucumi. Mari gamero õaro iiricuri mera Goãmũ pohro ejadiarã ejamasisome. Mari iibiriquerecũ apimi mari ĩġu pohro ejaburire. Eropiro waja mariro umari nũcu ĩġu mera mari arĩburire ohomi marire. ⁹ Mari basi tarimasibirica. Mari iiri mera mari gamero mera tarirã mari “Gua basi taria,” arĩboca. Goãmupũ marire taumi ĩġu pohro mari wamorãre. ¹⁰ Jesucristo yarã arĩcũ iimi marire Goãmupũ. Eropiġu Jesucristo yarã mari arĩcũ ĩaġu õarire iirã dihta wacũ iimi marire. Iribojegue ĩañumi marire õarire iimorãre.

Cristore oparã õaro añraa, arĩ gojañumi Pablo

¹¹ Eropirã mũa ero coregue arĩricurare dohpague sãre ġuñaque. Mũare judio masa arĩbirãre ġua judio masapũ ĩhaturimuribũ. ġua circuncisión iinirã gasiro merogã wiri añirãpũ mũare gasiro merogã wiri aĩbirãre “Goãmũ yarã arĩbeaa mũapũ,” arĩmuribũ mũare. ¹² Irisubure mũa Cristo yarã arĩbirã boje majarã arĩmuribũ. Goãmũ beyenirã judio masa iro dopa arĩbirimuribũ mũapũ. Mũa eropa arĩnirã ĩġu beyenirã mera pepuri majarã ĩhaturirã arĩmuribũ. Goãmũ mũare “Masare õaro iigara,” ĩġu arĩ apinirã arĩbirinirã arĩribũ mũa. Mũa ñeri dipuwaja peamegue wabonirã arĩrã arĩribũ mũa. Goãmũ moorã arĩnirã peamegue dederebonirã arĩnirã arĩribũ. ¹³ Dohpaguepũre Jesucristo yarã añraa pare mũa. Iribojegue boje majarã arĩnirã arĩquererã, dohpaguere ĩġu yarã añraa pare mũa. Cristo mũa ñeri dipuwaja crusague ĩġu di cóãra pũhrũ Goãmũ yarã arĩcũ iimi mũare. ¹⁴ Eropiġu judio masare mũa ĩhaturirã arĩcũ Cristo marire bosadiġu arĩmi. Masare bosagũ añrimi ĩġu. Judio masa, judio masa arĩbirã mera pe curu mari arĩcũ ĩaġu ĩġu marire yuju curu ta arĩcũ iidi arĩmi. Mari ĩhaturiri duhucũ õaro mera arĩcũ iimi ĩġu marire. ¹⁵⁻¹⁶ Õpa iimi ĩġu marire. Mari ñeri dipuwaja crusague sĩriġu, marire peamegue wabonirãre taugũ iimi. Eropa taugũ ĩġu yarã ĩġu iimi marire. Eropiġu mari ĩġu yarã wacũ pe curu mari arĩquerecũ ta yuju curu ta mama curu iimi marire. Eropiġu iribojegue mari game ĩhaturinirã arĩquerecũ ta marire crusague sĩribasagũ bosadiġu arĩmi. Eropiġu judio masa doreri pehrecũ iimi ĩġu. Erã doreri marire dũca wayoro pe curu majarã wacũ. Eropiġu yuju curu ta arĩcũ iimi pare. Eropiġu Cristo Goãmũ yarã arĩcũ iimi marire.

¹⁷ Eropiġu marire bosagũ arigũ õari buherire Goãmũ mera õaro arĩburire wereġu aridi arĩmi. Mũa judio masa arĩbirã Goãmũre opabirã boje majarã arĩnirã arĩribũ. Mũa eropa arĩcũ ĩaġu mũare õari buherire wereġu aridi arĩmi. ġua judio masa sãre Goãmũ yare oparã sãre wereġu aridi arĩmi. Eropiġu arĩpehrerãre marire bosagũ aridi arĩmi ĩġu. ¹⁸ Dohpague arĩpehrerã ġua judio masa, mũa judio masa arĩbirã sã mari Paġu mera õaro arĩmasia mari. Espĩritu Santo ĩġu itamuri mera Cristopũ marire eropa arĩcũ iimi. ¹⁹ Eropirã dohpaguere mũa boje majarã arĩbeaa. ĩġu ya curu majarã ta añraa. Goãmũ yarãre ĩhaturirã arĩbeaa. Goãmũ yarã mera majarã añraa pare. ²⁰ Goãmũ yare weremũhtanirã iribojegue majarã ĩġu ya wereniġuirire goja, masare weremuriñuma. ġua sã ĩġu yare buhedore apinirã Jesucristo ya õari buherire werea masare. ġua arĩpehrerã eropa werecũ peerã Cristore umupeonũgabũ mũa. Cristopũ añrimi mari arĩpehrerãre ĩġu yarã arĩcũ iigũ. ĩġu eropa iibiricũ mari ĩġu yarã arĩmasibiriboya. ²¹ Eropiġu ĩġu turari mera marire ĩġu yarãre yuju curu ta arĩcũ iimi ĩġu marire. Eropirã ĩġu turari mera õarã wahaa mari. Mari eropa arĩcũ ĩaġu ĩġu mari Opũ ta mari mera añrimi. ²² Eropirã Cristo

yarã árĩrã árĩpehrerã gajirã mera ïgu yarã mera yuju curu wahabu mua sã. Mua eropa wacũ Goãmũ ïgu Espĩritu Santo mua mera ãhrimi.

3

Judio masa árĩbirãre õari buherire wereñumi Pablo

¹ Mua judio masa árĩbirã eropa ïgu ya curu majarã árĩburire yu werera dipuwaja peresugue ãhraa yũhũ. ² Mũare judio masa árĩbirãre Jesucristo yare buhebure Goãmũ yũre apimi. Yũre mojomoro ïagũ, yũre mahigu õari buherire yũre weredoregũ, yũre apimi. Irire peetuhabu mua. ³ Iribojegue masa erã masibirirare Goãmũ dohpaguere yũre masicũ iimi. Ire merogã were mũare gojabeotuhabu. ⁴ Yũ eropa gojabeorare buherã Cristo ïgu yare yũ masirare masirãca mua sã. ⁵ Iri ïgu wererare iri bojegue majarãre ïgu erã masipehocũ iibiripũ. Dohpaguepũre gũare Jesu ïgu apinirãre Goãmũ yare weremũhtarã sãre irire masipehocũ iimi Goãmũ. ïgu Espĩritu Santopũ gũare masicũ iibasami. ⁶ Õpa ãhraa ïgu werera gajirã masibirira: Judio masa dihtare Goãmũ itamubeami. Judio masa árĩbirã sãre ïgu itamumi. Õari buherire erã õaro peecũ itamugucumi ïgu erãre. Eropirã gũa judio masa, mua judio masa árĩbirã mera yuju dũpũ iro dopa yuju curu ta ãhraa mari. Eropirã mari árĩpehrerã Jesucristo yarã árĩrã yujuro mera Goãmũ ïgu masare “Õaro iigũra,” ïgu arĩ werepirare oparãca mari.

⁷ Goãmũ mojomoro ïagũ yũre mahigu ire õari buherire werebure yũre apimi. ïgu masiri mera apimi ïgu yũre. ⁸ Árĩpehrerã gajirã Jesucristo yarã erã doca árĩrã erã docague majagũ gohra ãhraa yũhũ. Yũ eropa árĩquerecũ ta judio masa árĩbirãre õari buherire werebure apimi Goãmũ yũre. Iri buheri Cristo õatariagũ ïgu árĩrire, õatariari ïgu oparire, õaro ïgu oburire werebure apimi yũre. ⁹ Yũre eropa apigũ Goãmũ “Õpa masare taugũca,” arĩgũ, árĩpehrerã masare dohpa ïgu itamuborore õaro werepehobure apimi yũre ïgu. Goãmũ árĩpehrerire ïhacũnugudigũ ãhrimi. Iribojegue majarãre irire masare ïgu tauborore masare werepehobirinipũ Goãmũ. Dohpaguere yũre iri õari buherire weredoregũ apimi masare ïgu õaro tauborore masicũ iibu. ¹⁰ Eropirã iri buheri mera masa ïgu yarã wahama. Erã eropa wacũ ïha umaro majarã oparã anyua Goãmũ masipehogũ ïgu árĩricũre masima. Erã eropa masicũ gamepũ Goãmũ. ¹¹ Eropigũ i yeba árĩboro coregue ta “Masare peamegue wabonirãre taugũra,” arĩtuhapũ Goãmũ. Eropa arĩdigũ arĩgũ dohpague mari Opũ Jesucristo ïgu sĩriro mera ïgu arĩdiro dopa ta marire taudi árĩmi. ¹² ïgu eropa taucũ dohpaguere Cristore umupeorã ïgu yarã wahaa mari. ïgu yarã árĩrã gũiro mariro Goãmũ mera wereniguimasia mari. Eropirã gũibiricãque mua. ¹³ Eropirã õari buherire yũ wereri waja dohpaguere peresugue arĩgũ yũ ñero taricũ ïarã bũjawerenijarã Goãmũ yare duhubiricãque. Õari buherire yũ werecũ peerã Goãmũ yarã wahabu mua. Yũhũ eropiira dipuwaja peresugue ãhraa. Eropa arĩgũ mua ïgu yarã árĩburire ñero tarigũ iiaa. Eropigũ turaro mucubiridorea mũare.

Cristo masare turaro mahimi, arĩ gojañumi Pablo

¹⁴ Eropigũ i árĩpehrerire mari Opũ Jesucristo Pagũ ïgu iirare guñagũ mereja ïgũre serẽbasaa mũare. ¹⁵ Árĩpehrerã ïgu yarã Pagũ ãhrimi. ïgu árĩpehreri cururi majarã ïgu yarã ïgu pohrogue árĩrã i yeba árĩrã sã erã Pagũ ãhrimi. ¹⁶ ïgu masipehogũ ãhrimi. Turatarigũ ãhrimi. Eropigũ ïgũre õpa serẽbasaa mũare. Mũare sĩporã ïgu masiri mera

ōaro turacũ iiboro dopa serēbasaa mũare. Eropigu Espiritu Santo ĩgu itamuri mera eropa iigũcumi. ¹⁷ Eropigu Cristore “Diaye iigu āhrimi,” mũa arĩ umupeonemoboro dopa ĩgu mũa mera ōaro árĩboro dopa serēbasaa mũare. Eropigu gajirāre ōaro mahirā mũa árĩboro dopa, Cristo ĩgu turaro mahirire mũa masiboro dopa serēbasaa mũare. ¹⁸⁻¹⁹ Mũa árĩpehrerā gajirā Goāmũ yarā mera “Cristo ĩgu marire turaro mahimi,” mũa arĩmasiborore serēbasaa mũare. ĩgu mari masare turaro mahigu āhrimi. ĩgu mahiri eropa ōatariari árĩcũ mũa ōaro masiboro dopa serēbasaa mũare. Eropigu ĩgu mahirire mũa masicũ gahmea Goāmũ mũa mera ĩgu ōaro árĩboro dopa. Eropigu irire serēbasaa mũare Goāmũre.

²⁰ Eropirā Goāmũre wũaro umupeori mera “ĩgu turagu āhrimi,” arĩrāca. ĩgu turari mera ōaripũre gohrotomasimi ĩgu marire. Marire ōarā árĩcũ iimasimi. Mari serēra tauro iimasimi ĩgu. Mari gamerire, mari pepira tauro iimasimi ĩgu. ²¹ Jesucristo yarā mari árĩcũ ĩha Cristo ĩgu árĩricũri sãre ĩha árĩpehrerĩre. Eropigu ĩgu mahirire mũa masicũ gahmea Goāmũ mũa mera ĩgu ōaro árĩboro dopa. Eropigu irire serēbasaa mũarũri árĩpehrerā Goāmũre umupeoporo. Eropo ta iiporo.

4

Cristo yarā árĩrā yuju curu ta āhraa mari, arĩ gojañumi Pablo

¹ Mari Opũre yũ itamuri waja peresugue árĩgu mũare turaro werea yũhũ. Goāmũ ĩgu yarā árĩmorāre mũare beyepũ. Eropirā ĩgu beyenirā árĩrā ĩgu árĩdoreldiro dopa ta ōarā árĩque mũa. Irire mũare werea yũhũ. ² Ōpa iirā ōarā árĩque mũa: “Gajirāre masitarinũgaa yũhũ,” arĩ pepibircãque. Gajirāre ōaro mera iique. Eropirā guabircãque. Mũa mera majarā mũare gariboquerecũ ta erāre umupeori mera yuju diaye ĩacãque. ³ Eropirā Espiritu Santo ĩgu itamuri mera ōaro mera yujuro mera árĩniguique mũa. Eropirā gamequeãro mariro árĩcãque mũa. ⁴ Yuju dupũ iro dopa yuju curu ta āhraa mari. Eropigu Espiritu Santo yujugu ta āhrimi marire. Eropigu Goāmũ ĩgu yarā árĩmorāre marire beyemũripũ marire itamubu. Eropirā ĩgu itamuborore masia mari. Iri mari masirañe yujuñe ta āhraa. ⁵ Mari Opũ Cristo mari umupeogu yujugu ta āhrimi. ĩgu buheri sã yujuñe ta āhraa. ĩgu yarāre waĩyeriñe sã yujuñe ta āhraa. ⁶ Eropigu Goāmũ yujugu ta āhrimi. ĩgu árĩpehrerā Pagũ āhrimi. Eropigu árĩpehrerā weca mari Opũ āhrimi. Eropigu árĩpehrerāre marire itamumi ĩgu. Árĩpehrerā mari mera āhrimi ĩgu. Eropigu árĩpehrerogue āhrimi ĩgu.

⁷ Yuju curu mari árĩquerecũ ta árĩpehrerā marire yujurāyerire mari mohmemasiburire apidi árĩmi marire Cristo. ĩgu eropa apidiro dopa ta mohmemasia mari. ĩgu marire eropa apigu gajinore ĩgu eropa ocãbodiropo dopa ta apidi árĩmi ĩgu marire. ⁸ Eropo ta āhraa Goāmũ yare erā gojarapũgue sã:

Goāmũre ĩhaturirāre ĩgu tarinũgara pũhrũ ĩgu dipaturi mũria wagũcumi. Eropigu masare baja eropa ocãgũcumi, arĩ gojañuma iribojegue Jesucristo ĩgu eraboro coreguere.

⁹ Erā eropa arĩ gojarā ōpa werediārā iiriñuma: Jesucristo mũsĩgue mũria wadigu árĩgu ĩgu ero coreguere dijarimũhtadigu árĩmi. Iyebaguere dijaridigu árĩmi. ¹⁰ Eropigu ĩgu dijaridi mũria wadi ta árĩmi Goāmũ pohrogue. Árĩpehrero weca mũria wadi árĩmi ĩgu árĩpehrerogue árĩbu. ¹¹ Eropigu ĩgu yarāre baja eropa ocãgu erā Goāmũ ya árĩburire

mohmemasiburire apidigu árĩmi. Erã mohmemasiburire õpa apidigu árĩmi ĩgu yarãre. Yujurãyerire Cristo ĩgu buherare buhemorãre apidi árĩmi. Gajirãre Goãmu yare weretaumorãre apidigu árĩmi. Õari buherire buhe curimorãre gajirãre apidi árĩmi. Cristo yarã gamenererã oparã árĩmorãre erãre õaro buhemorãre apidi árĩmi gajirãre. ¹² Eropa dihta apidigu árĩmi marire gajirã ĩgu yarãre mari game itamuboro dopa. Eropa apidigu árĩmi marire ĩgu yarãre, ĩgure mari umupeonemoboro dopa, sĩporã turarã mari waboro dopa. ¹³ Eropirã mari árĩpehrerã õaro mera, yujuro mera árĩrãca. Eropa ta árĩro gahmea marire Cristore umupeorã árĩrãre. Eropirã mari árĩpehrerã Goãmu magure Jesucristore õaro masirãca. Eropirã Cristo turagu, pee masigu ĩgu árĩro dopa ta, mari sã pee masia warãca. ¹⁴ Mari eropa warã majirãgã iro dopa árĩsome mari. Majirãgã iro dopa ta árĩrã õaro pee masinibeamã dohpa. Eropirã gajirã gũyarã erãre buherã eracũ “I diaye ãhraa,” erã arĩcũ erã peema. Pũhru gajirã gajiropa árĩri buherire buherã eracũ erã sãre peema. Erã iro dopa árĩsome mari. ¹⁵ Eropa árĩbirã mari mera majarã mera game mahirã diaye ta wererire game wererãca mari. Eropirã majirãgã erã bugã erã pee masirã erã waro dopa ta mari sã Goãmu yare pee sĩporã turarã Goãmu yare õaro masirã warãca. Cristo ĩgu árĩro dopa ta warãca. ĩgu ãhrimi mari dipuru. ¹⁶ ĩgu yarã árĩrã ĩgu dupu iro dopa yuju curu ta ãhraa mari. Mari bajarã árĩquererã ta yujuro mera õaro árĩrã iiaa. Mari eropa árĩborore Cristo itamumi. Eropirã mari yuju dupu iro dopa õaro gamesurirã mari õaro itamua gajirãre Cristo yarãre. Eropirã mari mera majarãre Cristo yarãre õaro mahirã, erãre õaro itamurã, turarã, Cristore umupeonemorã árĩrãca mari.

Cristo yarã warã mari ñerire duhu, õaripure gohrotoa mari, arĩ gojañumi Pablo

¹⁷ Eropi mari Opu Cristo ĩgu dorero mera õpa werea mũare. Goãmure gamebirã gohra iiro dopa iibiricãque mũa. Erã, erã pepiripu ñeri dihta ãhraa. Eropiro erã pepiri duhpiburi árĩbeaa. ¹⁸ Eropigu watĩpu Goãmu yare erãre peebiricũ iimi. Eropirã Goãmu yapure peebirigohracãma. Peediabeama erã. Eropirã Goãmu ĩgu õaro árĩdoreldiro dopa ta árĩbeama erã. ¹⁹ Eropirã erã ñerire iirã ne gũhyasĩribirigohracãma. Eropirã ne bujawerebeama. Ñerire erã ãaribejari dihtare iiniguicãma. Árĩpehreri ñerire erã iirire ne duhudiabirã iinemoniguicãma. ²⁰⁻²¹ Mũapu diaye ta ĩgu yare peerã mũa arĩcũ, Jesucristo yare õaro masirã mũa arĩcũ mũapure erã ñero iiro dopa iidorebeamã Goãmu. ²² Iribojegue ñerire iiniguicãrã mũa arĩcũ iri ñeripu mũare goroweoro iidiro árĩbu. Iri ñeri iiri mera mucubiridiaquererã ta ne mucubirimasibirimuribu mũa. Eropirã “Iribojegue mũa árĩrãre duhucãque,” yu mũare arĩ buhecũ peebu mũa. ²³ Eropirã mũa pepiripure õaripure gohroto gahmea mũare. ²⁴ Ero core mũa ñero iirare duhucãque. Eropirã õaripure gohrotonirã árĩque mũa. Goãmu ĩgu õagu árĩldiro dopa mũare õarã arĩcũ iimi. ĩgu eropa iinirã árĩrã õarire iiniguicãrãca. Eropirã ñerire gamebirãca.

²⁵ Mari yuju dupu iro dopa yuju curu majarã ta árĩrã iiaa. Eropirã mũa basi gũyabita. Mũa mera majarãre diaye wereque gũyaro mariro.

²⁶ Gajirã mera guarã, erãre ñero iibiricãque. Mata irinu ta amucãque gua wajaro mariro. ²⁷ Yoari boje guarã watĩ ĩgu gamero dopa iirã iiaa. Eropa iibiricãque.

²⁸ Gajirã mũa mera majarã Jesu yarã erã árĩboro core yajari masa árĩnirã árĩnorã. Dipaturi yajabiricãporo. Eropirã dohpaguere õaro mohmeporo. Mojomorocurãre oburire mohmeporo.

²⁹ Ne ñero wereniguibiricãque. Õarire wereniguirã gajirãre itamua mũa. Erã bujawererã erã árĩcũ ïarã eropa ta mucubiricũ iicãque erãre. Eropirã õari dihtare wereniguique. ³⁰ Ñerire iirã Espíritu Santore bujawerecũ iirã iiaa mũa. Eropa iibiricãque. Dohpaguere ne i umu pehrerinu core, Cristo marire ïgu aĩgãboro core, Espíritu Santo marire ïhadibumi. Ñerire mari iibiriboro dopa ïhadibumi. Eropigu Cristo yarã mari árĩrire masicũ iimi ïgu marire. Eropirã ïgure bujawerecũ iibiricãque mũa.

³¹ Eropirã ne papüriniguibiricãque. Guanemobiricãque. Game dũyasonemobiricãque. Erãre ñero arĩ gaguiniguibiricãque. Gajirãre quere moanemobiricãque. Gajirãre ïhaturinemobiricãque. ³² Eropi mũa mera majarãre õaro mera õaro iique. Cristo yarã mũa árĩcũ ïagu mũa ñerare cãdijicãmi Goãmũ. Eropa ta mũa sã gajirã mũare erã ñero iicũ ïarã erã ñerire cãdijicãque.

5

Goãmũ porãre õpa árĩro gahmea, arĩ wereñumi Pablo

¹ Eropirã Goãmũ porã ïgu mahirã árĩrã ïgure ïhacũque mũa. ² Eropirã gajirãre mahi umupeoniguicãque. Cristo marire mahigu, mari ñeri iira waja sĩripũ. Eropa sĩrigũ Goãmũre mucubiricũ iipũ ïgu. Eropirã marire ïgu mahidiro dopa ta mũa sã gajirãre game mahique.

³ Eropirã Goãmũ yarã árĩrã ne nome mera ñero iibiricãque. Nome sã uma mera ñero iibiricãque. Gaji ñerire eropa árĩrire ne iibiricãque. Gajinore gametaribiricãque. Ne eropa iibiricãro gahmea Goãmũ yarã árĩrãre. ⁴ Eropirã guhyasiuro wereniguibiricãro gahmea mũare. Pee masibirã iro dopa wereniguibiricãro gahmea mũare. Eropirã ñero arĩ wereyabiricãro gahmea. Ipũre iiro gahmea mũare: Goãmũre serẽro gahmea mũare. Eropa serẽrã ïgure, “Õaro iiabũ mũhu guare,” arĩro gahmea. ⁵ Gajinore gametarirã goãmarã wéanirãre erã umupeoro dopa iirã iiaa mari irire. Eropirã nome mera ñero iirã, ñeri dihtare pepirã, gajinore gametarinũgarã Goãmũ Cristo mera ïgu opu árĩroguere ne wasome erã. Irire õaro masia mari. ⁶ Õpa iirãre erã iira dipuwaja, turaro dipuwaja moagucumi ïgure tarinũganirãre. Eropirã gajirã mũare gajiropa arĩmaacãcũ erã guyarire peebiricãque. ⁷ Eropirã eropa ñerire ïniguicãrãre wapicubiricãque.

⁸ Cristo yarã mũa árĩboro core mũa sã eropa ta iinirã árĩribũ. Dohpaguere ïgu yarã árĩrã, Goãmũre õaro masia mũa. Goãmũ yarã õarire iima. Eropirã eropa ta iiro gahmea mũare. ⁹ Eropirã Cristo yarã árĩrã õarire, Goãmũ gamerire, diaye maja árĩrire iirãca mũa. ¹⁰ Õarire mari iicũ ïagu mari Opu Cristo mucubirimi. Eropa õarire iiburire õaro masique mũa. Eropa masirã irire iique. ¹¹ Cristore gamebirã ñeri erã iimaacãri ñeri gohra ahraa. Eropa erã iiro dopa ta mũapũ iibiricãque. Õari buherire Cristo yare wereque erãre. Eropirã erã ñeri iirare erãre masicũ iique. ¹² Masa erã ïabiro erã ñero iicorema. Erã eropa iirare mari wereniguirã guhyasiřiboca. Eropirã ñetariaro iirã iima erã. ¹³ Eropirã erãre õari buherire mari wererã, ñetariarã erã árĩricũre erãre masicũ iirã iiaa mari. Erã ñeri iirire erãre masicũ mari iicũ erã ñeri iirire

bujawerebocoma. Eropirã ðaripure gohrotobocoma. ¹⁴ Iri diaye ta àhraa. Eropirã ðpa wereñorã Goãmũ yare wererã:

Ne, yare peediabirã, yare peeque. Mũa ñero iirare bujawereque. Irire ñero iirire duhuque. Eropigũ Cristo mũa ñeri iirire masicũ iigũ, mũaare ðarire masicũ iigũcumi, arĩñorã.

¹⁵ Eropirã umuri nũcu ðaro iique mũa. Pee masibirã iro dopa árĩbircãque. Pee masirã árĩque. ¹⁶ Dohpague majarã masa ñetariaro iiniguima. Eropirã mũapũ ðarire, Cristo yare mũa iiniguirã mata erã Cristo yarã árĩcũ itamuque. ¹⁷ Eropirã pee masibirã árĩbircãque. Goãmũ ïgũ gamerore ðaro masique. Eropirã iirire iique. ¹⁸ Eropirã ne merebircãque. Mererã erã basi ñero goroweoma. Eropirã merediabirã, Espiritu Santopure burigã gameque. ïgũre ðaro yũhrirã árĩque. ¹⁹ Eropirã mũa basi Goãmũre umupeori bayarire game bayaque. Eropirã Salmo gojaripũre, Goãmũ yare bayarire, gaji ïgũre umupeori bayari sãre ïgũre bayapeoque. Òaro guña umupeori mera bayapeoque. Eropirã mari Opure “Òagũ àhrimi,” arĩ ðaro umupeoque. ²⁰ Goãmũ mari Pagũ árĩpehrerire mũaare ïgũ ðaro iirire guñaniguicãque mucubiriri mera. Mari Opũ Jesu yarã árĩrã ïgũre “Õhaa,” arĩniguicãque mũa.

Mũa yuju wihi majarã Jesu yarã árĩrã, ðpa iique, arĩ wereñumi Pablo

²¹ Mũa mera majarãre game umupeo yũhrique. Mũa eropa game umupeo yũhrirã Cristo sãre umupeo yũhrirãca.

²² Mũa marasã nomere weregũra dohpaguere. Mari Opure Cristore mari yũhriro dopa ta mũa marapũ sũmarãre ðaro yũhrique. ²³ Jesucristo marire taudigũ árĩmi ïgũ ya curu majarã mari árĩboro dopa. Eropirã mari ïgũ ya curu majarã árĩcũ mari Opũ ïgũ árĩro dopa ta mũa marapũ sũmarã mũa marasã nomere weca oparã àhrima. ²⁴ Eropirã Cristo yarã árĩrã ïgũre yũhria. Eropirã mari Cristore yũhriro dopa ta mũa marapũcũrã nome mũa marapũ sũmarãre ðaro yũhrirã nome árĩque.

²⁵ Mũa marapũ sũmarã sãre weregũra dohpaguere. Cristo marire ïgũ yarãre mahigũ mari ya árĩburire sĩridigũ árĩmi. Eropirã marire ïgũ mahidiro dopa mũa sã mũa marasã nomere eropa mahiniguicãque.

²⁶ Cristo marire ïgũ yarã árĩcũ iibu sĩripũ mari ñeri marirã árĩcũ iibu. Eropigũ mari ñerire coeweadĩ árĩmi ïgũ wereniguri mera deco mera ïgũ waĩyeri mera. ²⁷ Eropa coeweadĩ árĩmi ïgũ marire ïgũ yarã ðarã árĩmorãre iigũ. ïgũ eropiicũ ñeri dipuwaja marirã árĩrãca ïgũ ïacũ.

Ne merogã eropa árĩri ñeri árĩsome marire. Eropirã ðarã Cristo iro dopa árĩrãca. ²⁸ Eropirã mũa marasã nomere mahi umupeorã, mũa basi mũa dũpũre mũa umupeoro dopa ta mũa mũa marapũre umupeoque. ïgũ marapũre umupeogũ ïgũ basi umupeogũ iimi. ²⁹⁻³⁰ Ne mari dũpũre ñero wacũ gamebeaa mari. Mari basi mari ya dũpũre ïhadibua. Cristo yarã árĩrã ïgũ dũpũ iro dopa àhraa. Eropigũ marire ïgũ ðaro ïhadibumi.

Eropirã Cristo marire ïgũ ðaro iidiro dopa ta mari sã mari dũpũre ðaro iiaa. Mari marasã nome sãre eropa ta ðaro iiro gahmea marire. ³¹ Eropa ta àhraa Goãmũ yare erã gojarapũgue: Òpa gojara àhraa: “Eropi umũ ïgũ pagũ sũmarãre wirigũ, ïgũ marapo mera árĩcãgũcumi. Eropirã erã perã árĩquererã ta yuju dũpũ iro dopa árĩrãcoma,” arĩ gojañumi iribojegue.

³² I gojarare ðaro peebirirã árĩma. Eropigũ iirire ðaro weregũra mũaare. Òpa werero iica: Cristo ïgũ yarã mera yuju dũpũ iro dopa ta yuju curu ta àhrima. ³³ Eropigũ mũaare ðpa arĩ werenemogũra daja: Mũa basi mũa

mahiro dopa ta m̄ marapo s̄are mahi umupeoque. Eropir̄a nomep̄ m̄a marap̄ s̄umar̄are ðaro ḡhyadiaro mera umupeoque m̄a.

6

¹ Dohpaguere majir̄are wereḡura: Mari Op̄a Cristo yar̄a ár̄ir̄a m̄a paḡu s̄umar̄are ðaro ȳhrir̄a ár̄ique. M̄a eropiir̄a ðaro iir̄a iiaa. ²⁻³ Õpa ar̄ĩnumi Goãm̄u doreḡu: “M̄a paḡu s̄umar̄are ðaro umupeoque,” ar̄i doreñumi ïḡu. I doreriñe mera Goãm̄u werenemoñumi. Õpa ar̄ĩnumi: “M̄a paḡu s̄umar̄are umupeor̄a i yebaguere yoari boje mucubiriri mera ár̄ir̄aca m̄a,” ar̄i wereñumi. Eropa ar̄iḡu ïne doreriñe mera, “M̄a eropa iir̄a ðaro ár̄ir̄aca,” ar̄i werem̄htañumi Goãm̄u. Eropir̄a ïḡu ar̄idiro dopa m̄a paḡu s̄umar̄are umupeoque m̄a.

⁴ Dohpaguere er̄a paḡu s̄umar̄are wereḡura. M̄a por̄are eropa turiniguibiric̄aque guac̄u iiri ar̄ir̄a. Mari Op̄a Cristo ïḡu mahiri mera ïḡu itamuri mera er̄are ðaro mera masuque. Eropir̄a er̄are masur̄a ðaro wereque.

⁵ Dohpaguere pohro majar̄are wereḡura. Ḡhyadiaro mera umupeori mera i yeba majar̄are m̄a opar̄are ðaro ȳhrir̄a ár̄ique. Ḡyaro mariro ðaro ȳhrir̄a ár̄ique. Cristore m̄a ȳhribodiro dopa ta ȳhrique er̄are m̄a. ⁶ Er̄a ïhuro dihtare ȳhrir̄a ár̄ibiric̄aque ȳre ïhasuaporo ar̄ir̄a. Er̄a ïhurore m̄a ȳhriro dopa ta er̄a ïabiro s̄are ðaro iir̄a ár̄ique. Cristo ïḡu pohro majar̄a m̄a ár̄ibodiro dopa ta m̄a opar̄a s̄are eropa ȳhriniguic̄aque. Eropir̄a Goãm̄u ïḡu gamero dopa ta ðaro mucubiriri mera m̄a opar̄are ðaro ȳhrir̄a ár̄ique. ⁷ Eropir̄a “Cristop̄ure ȳhrir̄a iiaa,” ar̄i pepir̄a mucubiriri mera ȳhrique m̄a opar̄are. ⁸ Eropir̄a ire guñaque: Ár̄ipehrer̄a mari ár̄ipehreri ðarire mari iic̄u ïaḡu Goãm̄u ðaro iiḡucumi marire. Pohro majar̄are, pohro majar̄a ár̄ibir̄a s̄are ðaro iiḡucumi ïḡu.

⁹ Eropiḡu opar̄a s̄are wereḡura: M̄a pohro majar̄are ðaro iique. Er̄are ðaro ȳ iidorediro dopa ta iique er̄are ðaro. Õpa masique. Æm̄usi majaḡu Goãm̄u diaye ta er̄a op̄a ãhrimi. M̄a yaḡu op̄a ãhrimi ïḡu. Eropir̄a m̄a ár̄ipehrer̄a ïḡu pohro majar̄a dihta ãhraa. Eropiḡu ïḡu yujuropa ïhami m̄are ár̄ipehrer̄are. Eropir̄a turibiric̄aque m̄a pohro majar̄are.

Cristo yar̄a wat̄ire er̄a c̄ahmotarire wereñumi Pablo

¹⁰ Õpa weretuḡura m̄are. Õaro guñaturar̄a ár̄ique m̄a. Mari Op̄a Cristo m̄a mera ãhrimi. Eropir̄a ïḡu ya turari mera guñaturar̄a ár̄ique. ¹¹ Wat̄i marire ïḡu pepiri mera ḡyaḡu ñero iidoremi marire. Mari Jesucristore umupeorire goroweodiami. Goãm̄up̄u marire c̄ahmotami ñerire mari iibiriboro dopa. Marire ïḡu c̄ahmotaro surara ïḡu c̄ahmotari suhriro come suhriro iro dopa ãhraa. Eropir̄a iri suhri mera er̄a c̄ahmotaro dopa ta Goãm̄u ïḡu yare iir̄a c̄ahmotaque wat̄i ïḡu ñero iidorerire. ¹² Jesu yar̄a mari ár̄ic̄u marire goroweodiar̄a masa gohra ár̄ibeama. Er̄a bajar̄a ãmaro majar̄a, ñer̄a, turar̄a, opar̄a er̄ap̄u ãhrima. Wat̄i ïḡu mera majar̄a mera i ãm̄u majar̄are Jesucristo yar̄a ár̄ibir̄are dorema er̄a. Eropir̄a er̄a mari Jesucristo yar̄a ár̄ic̄u marire goroweodiana. ¹³ Eropir̄a er̄a marire goroweobiric̄u dohpaguere Goãm̄u yare opapehoque m̄a c̄ahmotaborore. Eropir̄a wat̄i m̄are ñero goroweodiac̄u, m̄are ïḡu ñero iidorec̄u ïḡure c̄ahmotar̄aca. Eropir̄a tarinuḡar̄aca. Eropa ïḡure tarinuḡar̄a, turar̄a dujar̄aca m̄a. ¹⁴⁻¹⁷ Eropir̄a turar̄a ár̄ique Goãm̄u ya mera. Surara gamewej̄er̄a war̄a er̄a come suhri sañar̄a er̄a d̄up̄ure ðaro c̄ahmotama. Er̄a coretihbi c̄ahmotama er̄a come suhriro sañar̄a.

Come zapatu sañama. Erã diapore cãhmotama comese mera. Come sãpea peyama. Ñoserimijire opama erã cãhmotaboro dopa. Erã surara cãhmotaro dopa ta mũa watĩre òaro cãhmotapehoborore òpa Goãmũa yare iique. Diaye majare Goãmũa yare òaro peeque. Eropirã Goãmũa gamero dopa òarire iiniguicãque mũa watĩre cãhmotamorã. Jesucristo ya òari buherire peerã òaro ãhraa. Eropirã iri òari buherire òaro wererã waque gajirãre. Watĩ mũare ñero iidorediarimi. Eropirã ãgure cãhmotamorã Jesucristore “Diaye iigu ãhrimi,” arĩ umupeoniguicãque. Cristopũa marire peamegue wabonirãre taumi. Mũa ãgu taunirã árĩrã watĩ ñero iidorerire yuhribiricãque. Eropirã watĩre tarinugamorã Goãmũa yare òaro masique mũa Espĩritu Santo ãgu itamuri mera. ¹⁸ Eropirã mũa watĩre cãhmotarã Goãmũre eropa umũri nucũ serẽniguicãque. Espĩritu Santo ãgu itamuri mera serẽniguique. Eropirã òaro guña masique. Eropa serẽrã gariborebiricãque. Árĩpehrerã Goãmũa yarãre eropa serẽbasaniguicãque. ¹⁹ Eropirã yũ sãre serẽbasaque Goãmũre. Òpa arĩ serẽbasaque: Òari buherire iribojegue masa erã òaro masibirirare òaro erãre masicũ yũ iiborore serẽbasaque. Eropirã güiro mariro yũ wereborro dopa serẽbasaque yũre. ²⁰ Cristo ãgu yare weredoregu yũre obeomi. Yũ eropa werera waja peresugue ãhraa dohpaguere. Yũhũ ohõ árĩqueregu ta güiro mariro ãgu yare yũ wereborro dopa serẽbasaque yũre. ãgu yare werebu árĩgu tiiaa.

Pablo òadoretuñumi

²¹ Tĩquico yũ mera majagu mũa pohroque ejagu yũ árĩricũre mũare werepehogucumi. ãgu mari acaweregu mari mahigu ãhrimi. Eropigu mari Opũ yare òaro itamugu eropa árĩniguicãmi. ²² Gũa árĩricũre mũare weredoregu ãgure obeogu iiaa mũa pohroque mũa òaro mucubiriborro dopa.

²³ Goãmũa mari Pagũ mari Opũ Jesucristo mera mũare árĩpehrerãre gũa acawererãre òadorea. Cristore mũa òaro umupeori mera mũa game mahiborro dopa Goãmũre serẽbasaa mũare. ²⁴ Árĩpehrerã mari Opũ Jesucristore eropa mahiniguicãrãre Goãmũa mera òadorea. Eropa ta árĩniguicãporo. Iripẽta ãhraa.

Filipenses

Peresugue árĩgu ipũre gojabeopu Pablo

¹ Gũa Pablo Timoteo mera Jesucristo pohro majarã áhraa. Eropirã árĩpehrerãre mũare õarãre Jesucristo yarãre Filipino majarãre gojabeoa gũa. Mũa oparã sãre mũare itamurã sãre gojaa. ² Eropirã Goãmũ mari Pagũ mari Opũ Jesucristo mera mũare õadoreã. Ĩgu itamuri mera õaro árĩque mũa.

Pablo Jesu yarãre Goãmũre serẽbasapu

³⁻⁶ Goãmũ mũare õarĩpũre gohrotocũ iigu iimi. Eropigu mũare ĩgu iinũgadiro dopa ta ii ojogorocũgũcumi. Eropirã Jesucristo i yebaguere ĩgu eracũguere ñeri marirã árĩrãca mũa. Negohraguere Jesu yarã mũa wara pũhrũ, dohpague sãre itamua mũa yũre õari buherire yũ buhecũ. Mũa eropa iirã árĩcũ Goãmũre “Õhaa,” arãã yũhũ. Mũare guñagu õpa dihta arãã yũhũ. Mũare Goãmũre serẽbasagu mucubiriri mera serẽbasaa. ⁷ Eropigu mũare yũ õaro mera eropa pepicũ õapũrica. Õari buherire “Diaye ta áhraa,” oparãre yũ arĩtarinũgacũ mũa yũre itamubũ. Iri buherire diaye ta iri árĩrire masare yũ werecũ itamubũ mũa. Peresu yũ árĩcũ sãre itamubũ. Eropa mũa itamucũ mari yujuro mera Goãmũ itamurire opaa. Eropigu yũ sĩporã mera turaro mahia yũhũ mũare. ⁸ Jesucristo ĩgu mahiri mera bũrigã mũare guñaa yũhũ. Yũ eropa guñacũ Goãmũ irire masimi. ⁹ Mũare õpa arĩ serẽbasaa yũhũ Goãmũre. Goãmũ yare õaro masiri mera õaro pee masipehori mera Goãmũre masa sãre mũa mahinemoburire serẽbasaa yũhũ Goãmũre. ¹⁰ Õarire mũa masiburi sãre serẽbasaa mũare. Mũa eropa masirã Cristo i yebague ĩgu dujaricũ õarire iinirã árĩrã, dipuwaja marirãca mũa. ¹¹ Eropa õarire iirã Goãmũ gamerire iirãca mũa. Eropa iimorã wacũ iigũcumi Jesucristopũ mũare. “Goãmũ õagu, turagu áhrimi,” árĩpehrerã ĩgũre erã arĩ umupeoburire ĩgu gamerire mũa iicũ iigũcumi mũare.

Pablo Jesucristo yagu ĩgu warare werepu

¹² Yũ acawererã, ire mũa masicũ gahmea. Yũ dohpaguere peresu yũ árĩquerecũ ta õari buheripũ eropa mũhtaniguicãa. ¹³ Eropigu Cristo yagu yũ árĩri waja peresu yũ warare masipehrema opũ ya wihi majarã surara. Árĩpehrerã gajirã sã õre irire masima. ¹⁴ Eropirã peresu yũ árĩcũ ĩarã, bajarã mari acawererã Jesu yarã mari Opũre Jesure umupeonemoma. Eropa umupeorã gũiro mariro õari buherire gajirãre buhema erã.

¹⁵ Yujurãyeri Cristo yare buhebonirã árĩquererã yũre ĩhaturima. Cristo yare buherã erãpũre masa ĩhasuacũ gahmema. Gajirãpũ õaro mera Cristo yare buhema. ¹⁶⁻¹⁷ Õari buherire yũ werenigui turaburire Goãmũ yũre ĩgu apirare õaro masima. Oãpũ eropa masirã yũre umupeorã Cristo yare buhema. Gajirãpũ yũre ĩhaturirã masare erãpũre ĩhasuacũ gamerã Cristo yare buheama. Eropirã yũ peresu árĩcũ erã yũre bũjawerecũ iidiama. ¹⁸ Õaroca. Cristo yare ta buherã iima. Erã yũre umupeobiriquererã Cristo yare buhema. Gajirãpũ õari mera buhema. Árĩpehrerã erã ĩgu yare buhecũ mucubiria.

¹⁹ Eropigu mucubiriniguicãgũca yũhũ. Goãmũre mũa yũre serẽbasara mera, Jesucristo ĩgu Espiritu Santo itamuri mera Goãmũ yũre õaro taricũ

itamugucumi. Irire masia. ²⁰ Ōpa ta buriḡā iidiaca yuhū dohpa. Ne yū iirare ñero pepidiabeaa. Ñero pepibigū árīḡū doyarō mariro árīḡurū masare Cristore ðaro umupeocū buriḡā iidiaa. Ūmuri nūcū yū iidiro dopa ta dohpague säre erā Cristore “Ōagū, turagū āhrimi,” eräre arī umupeocū iidiaa. Ojocarigū gohra eropa ta iidiaa. Erā yäre wejēdiaquerecū ta eropa ta iidiaca. ²¹ Ojocariniguigū gohra Cristo yare iiniguica dohpa. Sīrigūgue tamera ojocarirā tauro ðaro dujagūca yuhū. ²² Ojocariniguigū Cristo yare yū iinemoboro dopa ojocariniguicādiaca. Eropā iidiaquereḡū ta sīriri säre gahmea. ¿Dipäre yū gamebocuri? Masibirica yuhū. ²³ Yū ðpa arī wereniguicū masisūya mara yäre. Cristo mera buriḡā árīdiaa. Eropigū dohpaguere īḡū pohrogue wadiaca. Ojocariri tauro sīriripū ðatarinūgacāroca. ²⁴ Eropā árīquerecū ta mūare yū itamuboro dopa ojocarinemoro gahmea yäre. ²⁵ Irire masigū ohō mūa mera yū árīborore masia yuhū. Eropā árīniguicāḡūca yuhū mūa Cristore umupeonemoboro dopa, iri umupeoturari mera mūa mucubiriborore. ²⁶ I yebague árīnigū mūa pohrogue dipaturi yū wacū mūa mucubirirāca. Eropā yuhū mūa pohro ejacū Cristo Jesu yäre īḡū itamurire masirā, “Turagū āhrimi īḡū,” arī umupeorāca mūa īḡure.

²⁷ Dohpaguere i dihtare iique. Cristo ya buheri iri arīro dopa ta árīricūque mūa. Guñaturarā árīque. Eropirā game dūca wariro mariro ðari buherire yujuro mera buriḡā buheque. Eropā ta yū mūa pohro wabiricū säre yū wacū säre mūa eropa iicū gahmea. Eropā mūa yujuro mera árīrā árīcū peebeodiaa yuhū. ²⁸ Mūare īhaturirāre güibiricāque. Mūa eropā güibiricū īarā Goāmū yarā mūa árīcū masirācoma erā. Eropā masirā erā peamegue waboro säre masirācoma. Eropirā Goāmū īḡū tauboro säre masirācoma. Ōpa ta masicū iimi Goāmū masare. ²⁹ Cristore mūa umupeobure Goāmū apidi árīmi. I säre apidi árīmi. “Cristo yare mūa werera waja ñero tarirāca,” arī apidi árīmi Goāmū mūare. ³⁰ Eropirā Cristo yarā mūa árīri waja gajirā mūare ñero iima. Mūare erā iidiro dopa ta yū säre ñero iima erā. Mūa mera yū árīcū yäre erā eropiicū īabū. Dohpague säre erā yäre eropiicū pee waīcūca mūa. Eropirā mari yujuropa ta ñero taria.

2

Cristo bu árīḡū iro dopa eradigū árīpehrerā weca opū árību warū, arī gojañumi Pablo

¹⁻² Cristo mūare ðaro sīporācūcū iinirā, Cristo īḡū mahiri mera mūa mucubirirā, yūräre ðaro mucubiricū iique. Eropirā Espiritu Santo árīpehrerā mūa mera īḡū árīcū gajirāre mahirā, mojomoro īarā árīrā, yäre ðaro mucubiricū iique mūa. Ire mūa iicū mucubirigūca. Yujuropa ta ðaro sīporācūque mūa. Eropirā mūa basi game mahique. Ōari mera árīricūque. Eropirā árīpehrerā yuju diaye ðaro árīque. ³ Gajirāre tarinūgadiarā árībiricāque. Eropirā eropa ta pepi árīcāque. Eropirā gajirāre ðaro umupeo ðpa arī pepique: “Erāpū yū tauro ðarā āhrima,” arī pepique. ⁴ Gajigū gajirāre itamudiabiribocumi. īḡū iro dopa iibiricāque. Gajirā säre itamuque.

⁵ Jesucristo īḡū eropa pepicādiro dopa ta mūa sā eropa ta pepicāque. ⁶ īḡurū Goāmū gohra árīquereḡū ta “Goāmū yū árīrire ne duhusome yuhū,” arībiripū īḡū. ⁷ Eropigū īḡū Goāmū īḡū árīrare duhu, masū ta masa dehyoadigū pohro majagū iro dopa árīnūgarū i yebaguere. ⁸ Eropigū īḡū

masu dũpũcũgu bu árĩgu gohra árĩnũgapũ. Eropa árĩnũgagu “Crusague wejẽque ĩgũre,” erã arĩcũ ĩgu Goãmũre yũhriũ tarinũgabiripũ. Crusague ta guhyasiũuro mera sĩribu árĩqueregu ta ĩgu tarinũgabiripũ ĩgu Pagũre. ⁹ Eropigu ĩgu eropiicũ ĩha mari Pagũ árĩpehrerã masa erã umupeobure apipũ Jesure. Eropigu árĩpehrerã gajirã weca opũ acupũ Goãmũ ĩgũre. ¹⁰ Eropirã árĩpehrerã umaro majarã, i yeba majarã, sĩrinirã mũra sã Jesu waĩre peerã erã mereja muju ĩgũre umupeorãcoma pare. ¹¹ Eropa ĩgũre opũ acugũcumi mari Pagũ árĩpehrerã Jesucristore “Mari Opũ aħrimi,” erã arĩbure. Eropa arĩrã mari Pagũ Goãmũre umupeorãcoma.

Cristo yarã õarire wererã masare masicũ iima

¹² Eropirã, yũ mahirã, mũa mera yũ arĩcũ mũa yũhridiro dopa ta, dohpaguere yũ yoarogue arĩcũ sãre õaro yũhrique yũre. Eropirã peamegue wabonirã mũa Goãmũ taunirã arĩrã Cristo ĩgu itamuro mera ĩgu gamero dopa ii purumujuque. Eropirã umupeori mera biraro mariro Goãmũ yare iique. ¹³ Goãmũ õaripũre mũare gamecũ iigu iimi. ĩgu eropa gamero dopa ta mũa iiborore iimi. Eropigu irire mũa ĩgu yare õaro iiborore itamuniguicãmi Goãmũ. ĩgu eropa iicũ irire yũ arĩdiro dopa ta iique mũa.

¹⁴ Árĩpehrerire iirã turiro mariro, mũa basi gajinore werericũro mariro iique. ¹⁵ Eropiique mũa ñeri dipuwaja marirã, ñerire iibirã Goãmũ porã õaro mũa arĩmorã. Eropiique mũa masa guyarã, ñerã watopere goroweoro mariro mũa arĩmorã. Erã ñerã watope mũa arĩrã õari buherire buherã masicũ iiaa mũa i yeba majarãre. ¹⁶ Iri buherire mũa peeñanirã Goãmũ mera eropa árĩniguimorã wabũ mũa. Iri buherire i yeba majarãpũre mũa eropa buhecũ ĩagu mũa mera mucubirigũca yũhũ. Eropigu yũ mũare buherare guñagu, “Bu gohra ta mũare buhebiriya yũhũ,” arĩguca yũhũ. Eropigu Cristo ĩgu i yeba ĩgu dujaricũ mũa mera mucubirigũca yũhũ. Eropigu guhyasiũuro tarisome yũhũ. ¹⁷ Cristore mũa umupeoturacũ Goãmũ mũare ĩhasuagũcumi. ĩgu eropa ĩhasuacũ ĩagu mũare Cristo yare yũ buheri waja yũre erã wejẽdiaquerecũ ta mucubirigũra. Eropirã mari árĩpehrerã yujuropa ta mucubirirãca. ¹⁸ Eropa ta mũa sãre yũ mera mucubiriro gahmea pũhrũ yũ sĩricũ ĩarã.

Timoteore, Epafrodito sãre wererũ Pablo

¹⁹ Mari Opũ Jesu ĩgu gamecũ yojaro mera Timoteore mũa pohrogue obeodaa yũhũ mũa arĩricũre masibu. Eropa masigũgue ta mucubirigũca. ²⁰ ĩgu Timoteo mũa õaro arĩborore diaye ta bũrigã guñami mũare. Gajigu ĩgu iro dopa ta árĩgu marimi yũre. ²¹ Gajirãpũ árĩpehrerã erã gameri dihtare iidia, Jesucristo ĩgu gameripũre iidibeama. ²² Timoteopũ ĩgu õaro iirire masia mũa. Yũ magũ iro dopa ta árĩgu ĩgu yũ mera õari buherire weremũrimi. Eropirã gũa yujuropa ta Cristo yare buhemũrabũ. ²³ Eropigu õ majarã oparã yũre erã duhpiburire masira pũhrũ, Timoteore mũa pohrogue obeodiarã. ²⁴ Eropigu mari Opũ Jesu ĩgu itamuri mera yojaro mera yũ sã mũa pohrogue wagũca.

²⁵⁻²⁶ Yũre itamudorerã mũa Epafroditorẽ obeoabũ yũ pohrogue. ĩgu yũ acaweregu, yũ mera mohmegũ, yũ wapi, Goãmũ yare buheturagu aħrimi. ĩgu mũare turaro guñabeomi. Eropigu ĩgu dorecũrãre mũa peecũ masigu ĩgũpũ “Erã yũre guña bujawerecoma,” arĩ guñaricũmi. Eropa ĩgu wũaro guñaricũcũ ĩagu ĩgũre mũa pohrogue omedujuro gahmea yũre, arĩ pepia yũhũ dohpaguere. ²⁷ Árĩro ta ĩgu turaro dorecũami. Mero sĩribocuri

tariam i ĩgu. ĩgu eropa dorecuquerecu ta, Goãmu ĩgure mojomoro ĩagu taricu iiami. ĩgu sĩricu yuru burigã bujawereboaya. Eropigu yu sãre Goãmu mojomoro ĩami ĩgure taricu iigu. ²⁸ Eropigu dohpague tamerare yojaro mera ĩgure mua pohogue obeodiaa dipaturi mua ĩgure ĩha sĩñajaboro dopa. Mua eropa mucubiricu peegu yu sã mucubirigura. ²⁹ Eropirã ĩgure Epafroditore mari Opu yagure ðaro mucubiriri mera bocatirique. Eropirã gajirãre ĩgu iro dopa arĩrãre umupeoque. ³⁰ ĩgu Cristo yare itamudiagu sĩrirami. Muru yure itamumasibiricu ĩguru yure itamubasamurami. Eropigu dorecu sĩrirami ĩgu.

3

Ðaro arĩri gohrare wereñumi Pablo

¹ Dohpague tamerare ire weregura. Mari Opu mera mucubirique. I buherire ero coregue yu wererare dipaturi ðpa arĩ gojabeogu mucubiria yuhu. Eropigu ire werenemogu itamugu iiaa mure. ² Gorowerebirã ta arĩque mua. Nerire iiniguicãrã, diayea iro dopa ta arĩrã, ñerã, gasiro merogã wiri aĩdorerã mua ya dupure wiridiana. Eropa iidorerã arĩcu ĩha “Queoro buheri arĩbeaa,” arĩrã ðaro iique mua. ³ Erã circuncisión gasiro merogã aĩdoreciarã “Deyoro maja mera Goãmure umupeocu ðhaa,” arĩrima. Maripu eropa arĩbeaa. Espĩritu Santo ĩgu itamuri mera diaye ta Goãmure umupeoa mari. Mari deyoro maja iiri mera mucubiribea. Jesu yarã mari arĩri mera mucubiria mari. ⁴ Eropa mucubiriqueregu ta, yu iirare erã iro dopa arĩdiagu, erãre docapicãboya yu sã. Gajigu ðpa ta arĩ tarinugacãdiami. Yuru ĩgu tauro eropa arĩboaya. ⁵ Ðpa iigu arĩribu yuhu: Ocho nuri yu masa dehyoara puhru gasiro merogã wiri aĩnirã arĩma yure. Israe masu arĩgu Benjami ya curu majagu aħraa yuhu. Yu pagu sumarã hebreo masa erã arĩcu diaye ta hebreo masu gohra ta masa dehyoabu. Moise dorerire diaye ta ipehodiagu fariseo curu mera ñajaribu yuhu. ⁶ “Goãmũ ya arĩsaca,” arĩgu ðaro iiribu yuhu. Eropigu Jesu yarãpũre ñero iimuricarabu yuhu. Diaye ta Moise dorerire iigu irire tarinugaro mariro ipehomuriribu yuhu. ⁷ Iribojegure “Iri ðari arĩsaca,” arĩ pepimuriribu. “Iri yu eropa arĩ pepira iribojegue yu eropa arĩra duhpiburi arĩbirigohracãdiro arĩbu,” arĩ pepia dohpaguere. Ðpa ta arĩ pepinugabu yuhu Cristore umupeonugagu. ⁸ Jesucristo yu Opure yu masicu tamerare ðataria. Eropigu gaji doreripure duhpiburi arĩbeaa, arĩ pepia yuhu. Iri arĩpehrerire cóacãbu Cristo yapure iibu. Eropigu iribojegue yu iirare cóagu “Ñeri gohra aħraya,” arĩ pepia. Cristo yare ðaro masibu ĩgu mera majagu arĩbu eropa pepia. ⁹ Eropigu yu ejatuharo ðaro yu iira waja “Ðagu aħrimi,” arĩ ĩabemi Goãmũ. Eropiro Goãmũ dorerire Moiserẽ ĩgu apirare yu iira waja sãre “Ðagu aħrimi,” arĩ ĩabirami. Cristore yu umupeora puhru “Ðagu aħrimi,” arĩ ĩami pare ĩgu yure. Goãmũ marire dipuwaja marirã arĩcu iimi ĩgure mari umupeocu. ¹⁰ Eropigu ero coregue yu arĩmũhtarare duhcãbu Cristore ðaro masigu wabu. Goãmũ ĩgu turari mera Cristo masa muriapu. Iri turari mera arĩdiaca yuhu. Eropigu iri turari mera ðarire iidiaca. Cristo crusague sĩripu mari ñeri iirare cóabu. Eropigu ĩgu yare iigu ĩgu iidiro dopa ta ñero taridiaa yu sã. ¹¹ Eropigu Cristo ĩgu masa muradiro dopa ta, yu sã masa muradiaca.

¹² I arĩpehreri eropa arĩgu “Cristo iro dopa ñeri marigu arĩtuhajaa,” arĩ pepibea. Yu eropa arĩ pepibiriquerecu ta Cristo ĩgu yagu arĩbure

ōagu árĩbure iiami yũre. Eropigu ĩgu yare ĩgu sãre ōaro masinemodiagu turaro mera ĩgu yare iidiaa yũhũ. ¹³ Yũ acawererã, yũhũ mũare eropa arĩgu, “Jesucristore ōaro masipehotuhajaa yũhũ,” arĩgu iibeaa. Eropa arĩbiriqeregũ ta i tamerare iiaa. Yũ iribojegue iirare cãdijigu dohpaguere “¿Goãmu dohpa iicũ gahmeri yũre?” arĩgu bũrigã irire iidiaa. ¹⁴ Omabiragu pohbegũ ejamũhtadi ĩgu wajatadiaro dopa ta bũrigã iiaa yũhũ yũ wajataborore yũ ñeaboro dopa ta. Cristo ĩgu yagu yũ árĩcũ ĩagu yũhũ wajataborore obu ũmarogue sihubeomi yũre.

¹⁵ Ōpa yũ arĩro dopa ta pepique mũa sã Cristore ōaro masirã árĩrã. Eropirã mũare yũ wererare mũa peediabiricũ gajiropa mũa pepicũ Goãmu mũare ōaro masicũ iigũcumi. ¹⁶ Eropirã ĩgu yare mari masirare ōaro ii ojogorocũrã.

¹⁷ Yũ acawererã, mũa árĩpehrerã yure ĩhacũque. Eropirã gajirã gua iiro dopa iirãre ĩhanũrũque mũa erã sãre mũa ĩhacũboro dopa. ¹⁸ Bajasuburi gajirãre ñerãre wereabu yũhũ mũare. Dohpague sãre bũrigã bujaweregu erãre ta werea mũare daja. Erã ñero iiri mera “Cristo crusague ĩgu sĩridi árĩmi,” arĩ buherire ĩhaturirã áhřima. ¹⁹ Erã peamegue wamorã ta áhřima. Erã ũaribejaripũre bũrigã gahmema. Eropirã iri mũare guhyasĩrisãborare erãpũ “Mari iiri ōari áhřaa,” arĩma erã. I ũmu maja dihtare pepima erã. ²⁰ Maripũre mari ejaburi maca ũmarogue ta áhřaa. Eropigu erogue ta marire taubũ mari Opũ Jesucristo dujarigũcumi. Eropirã ĩgu dujariborore corerã iiaa mari. ²¹ ĩgu dujarigu mari dũpũre bu árĩri dũpũre gajiropa árĩri dũpũre gohrotogũcumi ĩgu. Eropigu ĩgu ya dũpũ iro dopa ta ōari turari dũpũre gohrotogũcumi marire ĩgu turari mera. Árĩpehrerã opũ ñajami ĩgu iri turari mera. Eropigu árĩpehreri Opũ áhřimi ĩgu iri turari mera.

4

Ũmũri nũcũ mari Opũ mera mucubirique, arĩ gojañumi Pablo

¹ Eropirã yũ acawererã, yũ mahinirã, bũrigã yũ guñarã, yũre mucubiricũ iirã, mũa guñaturadiro dopa ta mari Opũre bũrigã guñaturaniguique mũa.

² Ire weregũra mũare Evodiare, Sĩntique sãre: Jesu yarã nome áhřaa mũa. Eropirã mũa game dũyasore duhu ōaro mera árĩricũ árĩque mũa basi. ³ Mũpũ diaye ta yũ wapi gohra áhřaa. Mũ sãre weregũra: Erã nome yũ mera, Clemente mera, gajirã yũ wapicũrã mera mohmeama ōari buherire gua buhecũ. Goãmu erã waĩ sãre gojatutuhãnumi ĩgu yapũgue. Ũmũri nũcũ ojocariburire ĩgu onirã waĩre ĩgu gojaturipũgue gojatutuhãnumi erã waĩ sãre. Eropigu erã nomere bosaque mũhũ.

⁴ Mũa árĩpehrerã ũmũri nũcũ mari Opũ mera mucubirique. Dipaturi ta weregũra daja: Mucubirique. ⁵ Ōaro iiniguicãque mũa ōaro iinirã árĩrãre árĩpehrerã masa ĩhamasiborore. Mari Opũ Cristo ĩgu ariboro merogã dũhyaa.

⁶ Mũa árĩricũre ne bujawere guñaricũbiricãque. Mũa guñaricũ bujawererire Goãmũre ōaro werepehocãque. Eropirã ĩgũre ōaro serẽque. Eropirã mũa serẽrã ĩgũre “Ōhaa,” arĩque ĩgũre. ⁷ Mũa eropiicũ, ōaro árĩcũ guñaricũro mariro iigũcumi Goãmu mũare. ĩgu eropa iiri ōataria. I mari ōaro árĩri ōataria. Eropiro Jesucristo yarã mari árĩcũ marire ōaro árĩcũ iigũcumi Goãmũ. Marire ōaro sĩporãcũcũ iigũcumi. Eropigu bujawererire guñaniguicãcũ iisome ĩgu marire mari ĩgũre serẽra pũhũ.

Õarire pepique, arĩ gojañumi Pablo

⁸ Acawererã, ire weretubu iiaa mũare. Queoro árĩrire, masa erã umupeorire, ðaro iirire, ñero marirore, suarire, masa “Õari ãhraa,” erã arĩrire pepique mua. Õatariari iri árĩcũ iripũre pepique. Masa ðarire ãarã erã mucubirire mua sã mucubiri pepique. Iri árĩpehrerire guñaque irire mua iiboro dopa.

⁹ Mũare yũ buhediro dopa ta eropa ta iiniguicãque mua. Eropirã yũre ãhacũque mua. Mua eropa iicũ Goãmũ mũare ðaro árĩcũ iigũ mua mera árĩgũcumi.

Filipo majarã Pablõre erã orare wereñumi ãgu

¹⁰ Dohpague tamerare yoara pũhrũgue mua dipaturi yũre guñarã mua itamurare mucubiria. Eropa mucubirigũ mari Opũ Cristore “Õhaa,” arãa. “Yũre cãdijia wabũ mua,” arĩbeaa yũhũ. Iribojeguerẽ yũre itamudiaquererã itamumasibirinirã árĩbũ mua. ¹¹ Yũre mua itamurare weregũ “Yũre dũhyaa dohpa,” arĩ werebu iibeaa yũhũ. Mũare gajinore gamegũ eropa arĩgũ iibeaa. Yũ opari mera árĩmasia yũhũ. ¹² Gajinore moogũ sã ðaro árĩmasia yũhũ. Eropigũ baja opagũ sã ðaro árĩmasia yũhũ. Æmũri nũcũ oaboagũ sã oare nũgapõa waca. Yapigũ árĩgũ sã ðaro árĩpõa waca. Dabero opagũ sã árĩpõa waca. Yũre gajino maricũ sãre ðaro árĩpõa waca. ¹³ Cristo yũre turacũ iigũ mera árĩpehrerire yũ eropa warire ii bocãĩumasia yũhũ. ¹⁴ Yũ eropa árĩpoadigũ árĩquerẽcũ ta yũ ñero taricũ mua itamurã yũre ðaro iiabũ mua.

¹⁵ Õari buherire yũ buhediacũ Macedonia yeba mua ya yeba árĩdigũ yũ wacũ gajĩ maca majarã Jesu yarã yũre itamubirama. Mua dihta yũre itamuabũ. Irere masia mua. Mũare yũ buhecũ yũpũre mua itamucũ mari yujuropa ta Cristo yare iirã iiabũ. ¹⁶ Eropirã Tesalõnicague yũ árĩnicũ ãarã yũre itamubeobũ. Yujuyerisuburi yũre dũhyacũ ãha yũ gamerire obeoabũ mua. ¹⁷ Gajinore serẽgũ eropa arĩgũ árĩbeaa. Gajirãre mua itamucũ Goãmũ mũare ðaro itamugũcumi. ãgũre mua itamuri waja Goãmũ mũare ãgu ðaro iicũ gahmea yũhũ. Mua eropa itamurã guñaturarã wacũ sãre gahmea yũhũ. Eropigũ yũre mua itamurare guñacũ iiaa mũare. ¹⁸ Dohpague yũre ðaro opehoabũ mua. Yũ gamera tauro ohabũ mua yũre. Yũre Epafrodito mera mua obeora pũhrũ gajino ne dũhyabeaa yũre. Mua yũre ora Goãmũre ora iro dopa ãhraa. Yũre mua ora Goãmũre ðaro sũacũ iiaa. ¹⁹ Jesucristo marire ðaro iidi árĩmi. Eropigũ árĩpehrerire mũare dũhyarare ogũcumi mari Pagũ mũare. Õatariari ãgu oparire ogũcumi. ²⁰ Æmũri nũcũ mari Pagũre Goãmũre umupeorã. Eropa ta iiporo.

Pablo ðadorepũ

²¹ Árĩpehrerã Goãmũ mera árĩrã Jesucristo yarã ðaporo. Mari acawererã Jesu yarã yũ mera majarã sã mũare ðadorema. ²² Árĩpehrerã õ majarã ðarã Jesu yarã ðadorema. Roma majarã weca opũ ya wihi majarã tamera bũrigã ðadorema.

²³ Mari Opũ Jesucristo mera mũare ðadorea. Eropa ta árĩniguicãporo. Iripõta ãhraa.

Colosenses

Colosa majarãre gojabeoñorã Pablo sã

1-2 Yũhũ Pablo Jesu yagũ mari acaweregũ Timoteo mera mũare Colosa majarãre gojabeoa gũa. Jesucristo ïgũ yare buhedoregũ ïgũ apidigũ ta ãhraa yũhũ. Goãmũ ïgũ gamero dopa ta Jesucristo yãre ïgũ yare buhebure apimi. Eropirã mũare gũa acawererãre Cristore umupeorãre gojabeoa. Eropirã mari Pagũ Goãmũ mera mũare õadorea. Eropirã ïgũ mera õaro árĩque mũa.

Jesu yarãre Pablo serẽbasapũ Goãmũre

3-8 Mũa ya árĩburire Goãmũre serẽrã mucubiriri mera eropa serẽbasaniguicãa gũa. ïgũ mari Opũ Jesucristo Pagũ ãhrimi. Árĩpehrerĩnũri mũa mũũsigue õaro árĩcũ iigũcumi Cristopũ. ïgũ eropa iibu árĩcũ mũa mucubirimũhtarã waĩcũa. “Jesucristo diaye iigũ ãhrimi,” arĩ ïgũre umupeorã waĩcũa mũa. Eropirã ïgũ yarãre mahi waĩcũa mũa. Mũa eropa árĩrã árĩcũ Goãmũre “Õhaa,” arĩ mucubiriri mera serẽbasaa gũa. Árĩpehrerogũere Jesu yarã diaye árĩri buherire õari buherire erã werẽcũ peerã masa õaripũre gohrotoma. Goãmũ yare masinemorã wahama. Õpa ta mũa sãre Epafra õari buherire weredi árĩmi. ïgũ gũa mera Cristore mohme coregũ ãhrimi. Iri mohmerire duhubeami ïgũ. Mũare ïgũ eropa werẽcũ peerã, mata Goãmũ yare õaro iiniguicãmũrayoro mũa. Eropirã Goãmũ mũare mahirire diaye ta masirã mata õaro iiaiyoro mũa. Mũa eropa iirare ïagũ Epafra weremi gũare. Espĩritu Santo itamuri mera Jesu yarãre mũa mahirare weremi ïgũ gũare. ïgũ eropa arĩ werẽcũ peerã “Õhaa,” arãa gũa Goãmũre.

9 Eropirã mũare guñarã eropa Goãmũre serẽbasaniguicãa. Goãmũ ïgũ gamerire mũa masipehoboro dopa serẽbasaa gũa. ïgũ yare õaro masirã mũa árĩboro sãre serẽbasaa gũa. 10 Õpa ta serẽbasaa gũa mari Opũ Cristo ïgũ gamero dopa ta õaro mũa iiburire. Mũa eropa iicũ ïagũ ïgũ mũare sũagũcumi. Eropa ta mũa árĩpehrerire õarire mũa iiburire serẽbasaa. Goãmũre mũa masinemoboro dopa serẽbasaa. 11 I sãre serẽbasaa gũa. Goãmũ ïgũ õaro turari mera mũa õaro sĩporã turarã árĩboro sãre serẽa. Eropa ta serẽa ñero tariquererã mũa Goãmũ mera yujuro bojeboro dopa. Ñero tariquererã mũa eropa pepicãburire mũa mucubiriri mera eropa árĩniguiboro sãre serẽbasaa daja gũa. 12 Goãmũ ïgũ yarã árĩcũ marire iimi. Eropa iigũ ïgũ orire mari opamorã mari árĩcũ sãre iimi ïgũ. ïgũ árĩrogue õarogue mari árĩborore amutuhajami ïgũ. ïgũ eropa iicũ ïarã mucubiriri mera mari Pagũre “Õhaa,” mũa árĩborore serẽbasaa gũa mũare. 13 ïgũ ta marire peamegue wabonirãre taricũ iidi árĩmi. Iribojegue ñerire duhumasibiriribũ mari. Ñegũpũ marire doredi árĩnirimi. Eropigũ Goãmũpũ marire taudi árĩmi. ïgũ magũ ïgũ mahigũre opũ acugũ ïgũ dorero dopa marire árĩcũ iimi. 14 ïgũ magũ mera marire peamegue wabonirãre taudi árĩmi Goãmũ. ïgũ magũ ïgũ sĩrirañe mera mari ñeri iirare cãdijidi árĩmi Goãmũ.

Masa Goãmũre gamebircũ ïha Cristo amupũ, arĩ gojañumi Pablo

15 Goãmure mari Pagure ïaya mara. Cristo ïgu magu ïgu Pagu ïgu árfiricarire ïhmudigu árfimi masare. ïgu ïgu magu árfipehrerã core, árfipehreri core árfituhadigu árfimi. Eropigu tauro opa áhrimi ïgu. 16 Goãmu ïgu dorecũ ïgupu ïgu Pagu mera árfipehrerire ïhacũnuguñumi. Umusigue árfirire i yebague árfiri sãre ïhacũnuguñumi. Mari ïarire mari ïabiriri sãre ïhacũnuguñumi. I yeba majarãre, umusi majarã oparãre, árfipehrero dorerãre, mari ïarãre, mari ïabirã sãre, árfipehrerãre ïhacũnuguñumi. ïgu árfipehrerire, árfipehrerãre ïhacũnuguñumi. Eropirã árfipehrerã ïgu iinirã áhrima. Árfipehrerigue ta ïgu iira áhraa. 17 Árfipehrerã core árfipehreri core Cristo árfimũhtañumi. Eropiro ïgu turari mera árfipehrerã dohpaguere árfirã iima. Árfipehreri sã árfiro iiaa. 18 Mari ïgu yarã árfipehrerã ïgu ya curu majarã árfirã ïgu dupu waĩcua. Eropigu ïgupu mari dipuru áhrimi. ïgu sãrigu masa mũriamũhtadigu árfimi árfipehreri weca árfipehrerã weca árfibu. 19 Cristo mari Pagu Goãmu mera yuju dupu ta árfiro dopa ta áhrimi. ïgu eropa árficũ ta gamepu mari Pagupu. 20 Árfipehrerã masa erã ïgure gamebirimuricũ ïagu erã ïgu mera amubure Cristore obeopa. ïgure eropa obeogu ïgu Cristo crusague sãri ïgu di cóara mera amupu. Eropigu umusi majarãre, i yeba majarã sãre ïgu mera ðaro árficũ iipu. Umusi maja i yeba árfiri sã ðaro árficũ iipu. Eropigu ïgu guñadiro dopa iipu.

21 Mua sãre eropa ta ïgu mera ðaro árficũ iidi árfimi. Mua sã ñerire iiniguinirã Goãmure boje majarã árfirã mua pepiri mera ïgure gamebirinirã árfimuriribu. 22 Mua eropa árfinirãre Cristo sãriro mera ïgu Pagure mua ïgu mera ðaro wacũ iipu ïgu. Eropa iipu ïgu mua ïgu yarã ðarã ñeri marirã, dipuwaja marirã mua árfiboro dopa. Mua eropa árficũ ïgu árfiroguere mua árfiborore eropa iipu. 23 Eropa ta iigucumi ïgu mua ïgure duhuro mariro umupeoturanguicãcũ. Mua ðari buherire mua Goãmu mera árfiniguiborore mua cãdijibiricũ, ïgu mera mua árficũ iigucumi mũare. Iri mua peera buherire ðari buherire árfipehrerã i yeba majarã peenirã árfima. Eropigu yũhu Pablo sã iri ðari buherire weregu ta áhraa.

Jesu yarãre itamubure apipu Goãmu Pablöre

24 Cristo mari ïgu yarã árfiborore crusague sãrigu ñero taripu. Eropigu yũ sã mua ïgu yarã árfiburire ñero tarigu mucubiria. Eropa ñero tarigu Cristo marire ïgu apirare ii ojogorocugu iiaa. Eropigu mucubiria. Cristo yare mari iira dipuwaja mari ñero tarinemoboro duhyania dohpa. Eropigu ïgure mua guñaturaborore ñero tari mucubiria yũhu. ïgu dupu iro dopa árfirã ïgu ya curu majarã áhraa mua. 25 Jesu yarãre itamubure apimi Goãmu yure. Mua ya árfiburire iibure yure apimi ïgu. ïgu yare mũare werepehobure apimi ïgu yure. 26 Iri ïgu yare iribojeguere baja cururi majarãre erã masipehocũ iibirimurĩñumi mari Pagu. Dohpaguere dohpague majarãre ïgu yarãre irire ðaro masipehocũ iimi pare. 27 Eropigu “Judio masa árfibirã sãre yaha buheri ðataria,” arĩ ïgu yarãre irire weremi. Iribojegue erã masibirirare weremi Goãmu. Opa áhraa dohpaguere ïgu werera: Cristo ïgu yarã mera áhrimi. ïgu eropa árficũ ïgu yarã umusiguere ðatariaroguerẽ árfirãcoma. Iri áhraa iribojegue erã masibirira mari Pagu ya.

28 Cristore ta werea. Árfipehrerãre gũisãgu erãre werea yũhu. Oaro masiri mera buhea yũhu ðaro Cristore masare masicũ iibu. Eropa buhea

yũhũ erã ĩgũ yare õaro iirã erã árĩcũ iibu. ²⁹ Iri ta āhraa yũ mohmeri. Jesucristo ĩgũ ya turari mera yũre ĩgũ ora turari mera turaro mohmea yũhũ ĩgũ yare buhegũ.

2

¹ Ire mũa masicũ gahmea. Mũa ya árĩburire, Laodicea majarã ya árĩburire, árĩpehrerã ya árĩburire turaro mohmea yũhũ. Árĩpehrerã masa yũre ĩabirã ya árĩburi sãre turaro mohmea yũhũ. ² Ōpa ta mohmea yũhũ mũa árĩpehrerã õaro sĩporãcuborore. Mũa mera majarãre mũa yujuro mera game umupeoburi sãre eropa mohmea yũhũ. Iribojegue majarãre Goãmũ werebirira Cristore masicũ iiri āhraa. ĩgũ yare masirã Cristore umupeoa mũa. Mũa ĩgũre õaro masiborore mũa ĩgũ mera õaro árĩborore bũrigã itamua yũhũ mũare. ³ Cristo dihta masipehocãmi gajirã masibirirare. ĩgũ árĩpehrerire õaro masigũ āhrimi. ĩgũ masiri õatariaro āhraa. ⁴ Irire werea mũare gajirã mũare peesuari werenigũiri mera gũyari arĩgũ. ⁵ Yũhũ mũa watope árĩbiriqerregũ yũ guñari mera mũa watope arĩgũ dopa āhraa. Eroque árĩbiriqerregũ Cristore mũa õaro umupeonigũirare mũa õaro iirare peegũ mucubiria yũhũ.

⁶ Eropirã mari Opũ Jesucristore opamorã ĩgũre mũa umupeonũgadiro dopa ta umupeonigũicãque. “Eropa ta yũre itamugũcumi,” arĩrã mũmũri nũcũ ĩgũ mera õaro árĩnigũicãque. ⁷ ĩgũre õaro masirã árĩque mũa. Eropirã mũmũri nũcũ ĩgũre masinemoque gajirã erã ero core mũare erã buhediro dopa ta. Eropirã Cristore mucubirirã “Ōhaa,” arĩnigũicãrã árĩque mũa.

Cristo yarã arĩrã õaripũre gohrotoa mari, arĩ gojañumi Pablo

⁸⁻¹⁰ Ōaro pee masique mũa. Masa erã gamero erã buherire erã gũyarire peebiricãque. Erã iribojegue majarã árĩricũrare buhema. Masa erã pepiro dopa pepirã arĩrã i doreri dihta buhema. Cristo yapũre buhebeama. Cristo mari Pagũ arĩro dopa ta arĩgũ Goãmũ gohra ta āhrimi. Eropigũ Jesucristo Goãmũ arĩgũ i yebague masa dehyoadigũ Goãmũ ta arĩmi. Eropirã ĩgũ yarã arĩrã Goãmũ mera õaro árĩnigũia mari. ĩgũ ta árĩpehrerã deyobirã oparã tauro opũ arĩgũ āhrimi. Mũmũsi majarãre i yeba majarãre árĩpehrero majarãre doremi. Eropirã gũyari buherãre peebiricãque. ¹¹ Eropirã Cristo yarã arĩrã circuncisiõnre iinirã gasiro merogã wiri añirã iro dopa arĩrã āhraa mũa. Masa erã dupũre merogã gasirogãre erã wiri cóãro árĩbiriya. Mũa pepiripũre Cristopũ mũa ñeri mũaribejarire cóãmi. ¹² ĩgũ yarã arĩra pũhrũ waĩyesũnirã árĩnirã árĩbũ mũa. Eropa waĩyesũnirã arĩrã õpa ĩhmurã iinirã árĩbũ mũa: Iribojegue mũa ñero iirare duhurare ĩhmurã iibũ mũa. Jesucristo sĩridigũ mera mũa mũaribejarare cóãnirã árĩbũ mũa. Eropirã Jesucristo sĩridigũ masa mũariara mera õaripũre gohrotonirã árĩbũ mũa. ĩgũ Goãmũpũ Cristore masudigũ arĩmi. “ĩgũ turagũ āhrimi,” arĩrã ĩgũre umupeorã arĩrã õaripũre gohrotonirã árĩbũ mũa. ¹³ Iribojegue mũa ñerã arĩra dipuwaja peamegue wabonirã arĩriyoro mũa. Eropa wabonirã arĩriyoro mũa Goãmũ yarã árĩbirã. ĩgũ dorerire opabirã arĩriyoro mũa. Dohpaguere mari Pagũ marire ĩgũ mera eropa õaro árĩnigũimorã iimi. Cristo ĩgũ sĩridiro mera eropa iimi ĩgũ marire. Eropa iigũ mari árĩpehreri ñeri iirare cãdijicãdi arĩmi ĩgũ. ¹⁴ Goãmũ ĩgũ dorerire gojarare mari tarinũganirã mari árĩquerecũ ta ĩgũ marire dipuwajacũdorebeami. Cristo crusague ĩgũ sĩridiro mera Goãmũpũ mari ñeri dipuwajare cãdijipehocãdi arĩmi.

¹⁵ Īḡu Cristo crusague sīricũ watēa ya dorerapure Goāmuru tarinugacāpu. Eropirā bu árīrā dujacāñorā erā watēapu. Eropa iigu erāre ḡuhyasīuro wacũ iipu erā ĩhuro.

Umusi majare Goāmu yare gameque, arī gojañumi Pablo

¹⁶ Eropirā gajirā erā dorerire dorediaricoma muare. “Muare irire barā, irire ihrirā ñerire iirā iiaa mua,” arī werewuama muare. Erā eropa arī werewuacũ eropa ĩacāque erāre. Bojori nucu árīrinuri, aberi nucu árīrinuri, semanari nucu árīrinuri, bosenui mua iidiabiricũ werewuama. Erā eropa werewuacũ eropa pepicāque erāre. ¹⁷ Erā muare doreri iribojegue Goāmu apira doreri Jesucristo mari ñeri iira dipuwaja sīriburire ĩhmumuharañe árīyoro. Dohpaguere Cristo arīmi marire. Eropirā ĩḡure umupeorā iri doreripure umupeobeaa pare. ¹⁸ Erā dorerire iidorerā muare dipuwajacurā dujacũ iidiama erā. Erā eropiicũ eropa ĩacāque erāre. “Gajiroa dehyoarire ĩabu ḡua,” arīmaacārā erā anyuare umupeorima Goāmure umupeoboro dopa. Erā eropa pepicārā iro dopa iirima. Gajirā masa iro dopa erā ñeri uaribejarire pepirima erā. Eropa pepirā árīrā “Masipehocāa ḡua,” arī pepirima erā. ¹⁹ Eropa iirā árīrā Cristopure umupeobeama. Cristo dihta ĩḡu yarāre doreḡu āhrimi. Cristopu mari ĩḡu yarā dipuru āhrimi. ĩḡu yarāpu ĩḡu ya curu majarā árīrā ĩḡu dupu waĩcua. Mari dipuru mari dupure gamesuriro dopa ta āhrimi Jesucristo ĩḡu yarāre. ĩḡu yarāre itamugu marire ĩḡure umupeonemocũ iimi. Goāmu gamero dopa ta ĩḡu yarāre ĩḡure masinemocũ iimi.

²⁰ Marire ñero iira dipuwajacunirāre Cristo taudigu arīmi crusague sīrigu. Eropirā Cristore umupeorā ĩḡu yarā āhraa. Mua eropa árīrā i yeba maja buherire anyuare umupeori buherire gamebiro gahmea muare. ¿Duhpirā gajino buherā erā dorerire iidiari mua? ²¹ Ōpa arī dorema erā basi erā gamero: “Irinore babiricāque. Irinore pēhrebiricāque,” arīma. ¿Erā eropa arīdorecũ duhpirā yuhriri mua? ²² Erā doreriñe bari iro dopa ta pehrea waroca. Erā doreriñe i umu maja dihta āhraa. Masa erā suaro erā buheri dihta āhraa i buheri. Eropiro duhpiburi árībeaa. ²³ Erā dorerire iirā Goāmure umupeorā iro dopa árīrima. Eropirā eropa pepicārā iro dopa ii ĩhmuma. Erā dupure ñero taricũ iirā “Goāmure umupeorā iiaa,” arīrima. Erā eropa iirā erā doreripu masipehorā ya doreri iro dopa iirima. Eropa árībeaa. Erā dorerire iiquererā erā ñeri uaribejarire duhubeama. Eropiro erā doreripu duhpiburi árībeaa.

3

¹ Eropirā Cristo yarā āhraa mua. Eropirā mua ero core mua ñeri iirare duhunijarā ōaripure gohrotonirā āhraa mua. Eropa gohrotorā árīrā umusi majare Cristo yare gameque mua. Erogue Cristo ĩḡu Pagu diayepu doagu arīpehorerore doreḡu āhrimi. ²⁻³ Mua uaribejari cóānirā árīrā Cristo gamerire opaa. ĩḡu Cristo mua ōaro iiborore ōaro ĩhadibumi. Eropirā iri ñerire ḡuñabeaa mua. Eropirā umusi majare Goāmu yare ḡuñamuhataque. I yeba majare ḡuñaniguibiricāque. ⁴ Eropirā umusigue Cristo marire eropa arīniguimorāre aḡu ĩḡu aricũ ĩḡu mera warāca. Eropa warā ĩḡu mera umusigue Goāmu yare oparāca.

Cristo yarā árībirā ñerire iiribu mari, arī gojañumi Pablo

⁵ Eropi i yeba maja ñerire duhucāque. Ne yujugu mojoto diribiriquereḡu nomeo mera árībiricāque. Ne yujugo mojoto diribiriquerego umu mera árībiricāque. Eropa ñeri mua iirire iripēta duhucāque. Ñeri

uaribejarire iibiricãque. Mũa opaburire gajinore gametaribiricãque. Mari gajinore buriã gameã goãmarã wéanirãre erã umupeoro dopa iirã iiaa mari irire. ⁶ Iri ñerire iirã Goãmure tarinugarã àhrima. Erã eropa áricũ ïagũ ïgũpũ erãre gamebeamĩ. Eropigũ erãre buriã dipuwaja moagũcumĩ. ⁷ Iribojeguere mũapũ iri ñerire iinirã mera majarã áriiya mũa. ⁸ Dohpaguere i ñerire duhupehrecãque mũa. Guarire, disitĩri wiarire, gajirãre ñero arĩ pepirire, gajirãre ñero quere wereniguirire, ñero wereniguirire iri áripehrerire duhucãque. ⁹⁻¹⁰ Mũaapũ Jesu yarã warã ñerã mũa áriãdiro dopa ta iri ñeri uaribejarire duhutuhajanirã áribũ. Eropirã ðaripũre gohrotonirã àhraa mũa. Mũare ðaripũre gamecũ iigũ iimi Goãmũ. ïgũ áriãro dopa mũa áriboro dopa eropa iimi. Eropã ta iimi ïgũ mũa ïgũre ðaro masiboro dopa. Eropirã ïgũ eropiicũ mũa mera majarãre gũyabiricãque. ¹¹ Cristo yarã mũa áriã judio masa, judio masa áribirã sã yujuropa dihta àhraa mũa Goãmũ ïgũ ïacũ. Gasiro merogã wiri aĩnirã, irire aĩbirinirã sã Cristo yarã áriã yujuropa àhraa Goãmũ ïgũ ïacũ. Gaji yeba majarã sã, masibirã sã, mũa ya yeba majarã sã Cristo yarã áriã yujuropa àhraa Goãmũ ïgũ ïacũ. Pohro majarã, erã pohro majarã áribirã sã, Cristo yarã áriã yujuropa ta àhrima Goãmũ ïgũ ïacũ. Jesucristo tamera áripehrerã ïgũ yarã mera àhrimi. ïgũ yarã erã ïacũ bu áriãgũ áribeamĩ ïgũ.

¹²⁻¹³ Eropi Goãmũ ïgũ beyenirã, ðarã, ïgũ mahirã áriã ðpa áriãque mũa: Gajirãre mojomoro ïarã, gajirãre ðaro iirã áriãro gahmea. Mũare ñero iiquerecũ ta eropa pepicãrã áriãro gahmea mũare. Mũa mera majarã mera guarã, erãre quere iirã áribiricãro gahmea mũare. Eropirã “Yũhũ bu áriãgũ àhraa,” arĩ pepique. Mari Opũ mũa ñeri iirare cãdijimi. ïgũ eropa cãdijidiro dopa ta mũa sã mũa mera majarã erã ñero iirare cãdijique. ¹⁴ I doreri tauro ðpa arĩ dorea mũare: Gajirãre mahi umupeoque. Mũa eropa iirã áripehrerã gajirã mera yujuro mera áriãca. ¹⁵ Cristo marire ðaro áricũ iimi gajinore mari wereniguibiriboro dopa. ïgũ eropa iicũ ðaro áriãque mũa. Mari ïgũ yarã yuju curu ta àhraa. Mari eropa áriãre mari Pagũ marire ðaro árimorãre ta apimi. ïgũ eropa iicũ ðaro áriãque mũa mũa basi. Eropirã Goãmure “Õhaa,” arĩ mucubirirã áriãque mũa Goãmũ mera.

¹⁶ Cristo ya buherire ðaro guñaniguicãque mũa. Õaro pee masiri mera ïgũ yare gajirãre buheque. Gũhyadiaro irire wereque. Eropirã Salmo gojaripũre, Goãmũ yare bayarire, gaji ïgũre umupeori bayarire ïgũre bayapeoque. Õaro guña umupeori mera bayapeoque. Eropã bayarã ïgũ yare ðaro guñaque mũa. Eropirã Goãmure “Õhaa,” arĩ mucubirirã áriãque mũa Goãmũ mera. ¹⁷ Áripehreri mũa iirire ðaro sĩporãcũ iique mari Opũ Jesu ïgũ mucubiriboro dopa. Mũa wereniguirã ïgũ ya áriburi dihtare wereniguique. Eropirã Cristo ïgũ itamuri mera Goãmũ mari Pagũre serẽã “Õhaa,” arĩ mucubirique ïgũre.

Jesu yarãre yujuro mera áriburi doreri ðpa àhraa, arĩ gojañumi Pablo

¹⁸ Mũa marapũcũrã nome, mũa marapũ sumarãre ðaro yũhriãque. Eropã ta iiro gahmea mari Opũ yarã Cristo yarã nome áriã. ¹⁹ Mũa marapũcũrã, mũa marasã nomere mahi umupeoque. Igore turibiricãque. ²⁰ Mũa erã porã sã mũa pagũ sumarãre tarinugabirã dihta áriãque. Mũa eropa iicũ ïagũ mari Opũ ðaro suagũ áriãgũcumĩ. ²¹ Mũa erã pagũ sumarã sã mũa porãre eropa turiniguibiricãque bujawerecũ iiri arĩã. ²² Mũa pohro majarã, mũa oparãre i yeba áriãre eropa yũhrirã áriãque. Erã

ĩhurore erã dorero dopa ta mohmeque. Erã maricũ sãre mohmeque. Mari Opure Cristore guhyadiaro mua ñadiro dopa ta õaro mera yuhrique mua oparã sãre. ²³ Diaye ta Cristo yarã arĩrã õaro yuhrirã ãhraa mua ĩgure. Eropirã mua oparãre õ majarã sãre yuhrirã, Cristore mua yuhriro dopa ta yuhrique mua. Eropirã mua oparã erã dorero dopa ta turaro mera mohmeque “Cristo ya doreri ãhraa,” arĩrã. ²⁴ Mua eropa iicũ Cristo muare wajayegucumi. Muare ĩgu oburire muare ogucumi mari Opu. Irire masia mua. Mari Opu Cristo ĩgu pohro majarã ãhraa mua. Eropigu ĩguru mua Opu gohra ãhrimi. ²⁵ ĩgure tarinugarãre dipuwaja moagucumi mari Opuru. Arĩpehrerã tarinugarãre ne yujugu duhyaro mariro yujuro mera dipuwaja moagucumi ĩgu. Eropa yure iiri arĩrã õaro yuhrique mua.

4

¹ Mua oparãpu, mua pohro majarãre diaye ta õaro iique erãre. Mua sã opu opaa. Mua opuru umusi majagu Goãmu ãhrimi.

² Mua arĩpehrerã umuri nucu Goãmure serẽniguique. Õaro guña pee masi serẽniguique. Eropirã mari Pagu õaro iirare guñaque. ³⁻⁴ Gua ya arĩburipure serẽque daja. Cristo yare iribojegue majarã erã masibirirare buherã iiaa gua. Masare gua õaro buheboru dopa serẽbasaque mari Pagure. Yuhu Goãmure yare wereniguri waja dohpaguere peresugue ãhraa. Eropigu mua eropa serẽcũ gahmea ĩgu yare yu õaro iiboru dopa. Cristo ĩgu dorediro dopa ta yu wereburire serẽque.

⁵ Jesu yarã arĩbirã mera arĩrã õaro iique mua. Cristo yare wereque erãre. Erã mera mua arĩropẽ ta eropa ta õaro iique erã Jesu yarã arĩboru dopa. ⁶ Gajirã mera weretamurã õaro sũaro mera weretamuque. Õari dihtare wereniguique. Mua eropiirã gajirã erã Jesucristo yare muare serẽpicũ õaro masiri mera yuhrirãca erãre.

Õadoretupu Pablo

⁷ Tĩquico mari acaweregu Jesu yagu ãhrimi. ĩgu yu arĩricurire muare weregucumi. ĩgu mari mahigu ãhrimi. Cristo yare buhegu, gua mera mohmegu ãhrimi. Ne iri mohmerire duhubeami ĩgu. ⁸ Mua pohrogue ĩgure obeogu iiaa yuhu gua arĩricurire mua masiboru dopa. ĩgure obeogu iiaa yuhu muare mucubiricũ iibure. ⁹ Onesimo mari acaweregu mera wapimoa obeogu iiaa. ĩgu sã Cristo yare ne duhubeami. Mua mera majagu ãhrimi. Erã perã yu dohpa tarirare wererãcoma muare.

¹⁰ Aristarco peresugue arĩgu yu mera majagu muare õadoremi. Marco sã õadoremi. ĩgu Bernabé pagu magu ãhrimi. Mua pohrogue ĩgu ejacũ õaro mera ĩgure bocatĩrique yu muare werebeodiro dopa ta. ¹¹ Jesu waĩcugu “Justo,” erã arĩ piyugu õadoremi ĩgu sã. Oã ta yu mera mohmerã judio masa gohra ãhrima. Judio masa gohra erã dihta Goãmure yare yu mera buhema. Õpa buhea gua Goãmure yarã masa waboru dopa. “Jesucristo yu Opu ãhrimi,” erã arĩboru dopa buhea gua. Erã yure õaro itamunirã ãhrima. ¹² Epafra mua mera arĩdigu muare õadoremi. ĩgu Jesucristo dorerire õaro iigu ãhrimi. Goãmure serẽgu, turaru mua ya arĩburire serẽbasaniguicãmi ĩgu. Goãmure õaro guñaturaniguimorãre, ĩgu gamero dopa iimorã mua arĩboru dopa eropa Goãmure serẽbasaniguicãmi ĩgu. ¹³ ĩgu mua ya arĩburire turaru serẽbasami. Laodicea majarã ya arĩburire, Hierapoli majarã ya arĩburi sãre ĩgu turaru serẽbasami. ĩgu eropa iigu arĩcũ ĩagu muare weregu

iiia. ¹⁴ Duhturu Luca waĩcũgu mari mahigu mũare ðadoremi. Dema sã ðadoremi.

¹⁵ Õaporo mari acawererã Laodicea majarã. Ninfa sã ðaporo. Jesu yarã igo pohro gamenererã sã ðaporo. ¹⁶ Ipũre yũ gojabeorapũre buhetuha Laodicea majarã sãre obeoque. Eropirã erãre Laodicea majarãre yũ gojabeorapũre mũa sã buheque. ¹⁷ Eropirã ðpa arĩque Arquipore: “Mari Opũ Jesu yagu mũ arĩcũ ĩgu mohmerire apidi arĩmi mũre. ĩgu eropa apicũ iri mohmerire ðaro mohme ojogorocũque mũhũ,” arĩque ĩgure.

¹⁸ Yũhũ Pablo, yũ mojoto mera ire gojaa. Mũare ðadorea yũhũ. Peresugue yũ arĩrĩre guña serēbasaque Goãmũre. Õaro arĩque mũa. Goãmũ ĩgu mahiri mera mũare ðadorea. Iripēta āhraa.

1 Tesalonicenses

Pablo gojañumi Jesu yarãre Tesalónica majarãre

¹ Yũ Pablo, Silvano, Timoteo mera ipũre mũare gojabeoa. Mũarũ Tesalónica majarã mari Pagũ Goãmũ yarã árĩrã mari Opũ Jesucristo yarã sã ãhraa mũa. Eropigũ Goãmũ mari Pagũ, Jesucristo mari Opũ mera mũare òadoreo. Īgũ itamuri mera òaro árĩque.

Jesu yarã Tesalónica majarãpũ Jesure erã òaro umupeorare wereñumi Pablo

² Goãmũre serẽrã mũa árĩpehrerãre guña mucubiriri mera. Mũa Jesure umupeorire guñarã “Òatariari ãhraa,” arĩ serẽniguicãa gũa Goãmũre. ³ Mũa Jesucristore “Diaye iigũ ãhrimi,” arĩ umupeoniguicã waĩcũa. Eropa umupeoniguicãrã Jesucristo ya árĩburire òaro iirã waĩcũa. Jesucristore, gajirã sãre mũa òaro mahi umupeorã waĩcũa. Eropa mahirã Jesucristo ya árĩburire burigã iirã waĩcũa mũa. Eropirã Jesucristo ĩgũ itamurire corerã waĩcũa mũa. Īgũre eropa corerã ĩgũ yare iirã duhubirã waĩcũa. Eropa iirã mũa Goãmũ mari Pagũ ĩacũ òaro iiaa. Goãmũre gũa serẽrã irire mũa eropa òaro ii waĩcũrãre guñaniguicãa. ⁴ Gũa acawererã, òpa peeque. Mũare Goãmũ mahimi. Eropigũ mũare ĩgũ yarã árĩmorãre beyerũ. Irire masia gũa. ⁵ Gũa sohõ árĩrasubu mũa mera árĩrã òari buherire mũare gũa wererã gũa pepiri mera werebirabũ. Espĩritu Santo ĩgũ doreri mera ĩgũ yare wereabũ gũa mũare. Eropa wererã iri buheri diaye ta árĩrãre òaro masiabũ mũa.

⁶ Eropa masirã mũa iri òari buherire òaro pee ñeabũ mũa mucubiriri mera. Eropirã mũa eropa peecũ ĩha gajirã gamebirã mũare ñero iima. Erã mũare ñero iiquerecũ ta mũa Espĩritu Santo itamuri mera òaro mucubiriabũ. Eropirã gũa mũa watope árĩrã gũa òaro árĩricũrãre masiabũ mũa. Eropirã mũa gũa diaye maja iirare ĩarã gũare ĩhacũbũ. Eropirã Jesu mari Opũ ĩgũ iidiro dopa ta iiabũ mũa. ⁷ Mũa eropiicũ pee Jesu yarã Macedonia yeba majarã, Acaya yeba majarã sã mũa eropa òaro iirare peeañorã. Eropa peerã erãpũ mũa iidiro dopa ta iiañorã erã sã. ⁸ Eropirã mũaguere Jesucristo mari Opũ yare peesũyoro. Goãmũre mũa umupeorare Macedonia majarã Acaya majarã sã peeañorã. Erã dihta peebirañorã. Árĩpehrero majarã mũa umupeorare peeañorã. Eropirã gũa mũa umupeorare gajirã masituhajacũ ĩha werebirica erãre gũarũ. Erãpũ gũare werema. ⁹ Òpa arĩma gũare mũa iirare wererã. “Tesalónica majarã mũare òaro bocatĩriñorã mũa erogue ejacũ. Erã Jesucristo yare pee erã goãmarã wéanirãre umupeonirã árĩrã gohrotoañorã. Gohrotorã Goãmũ gohra ojocarigũre diaye iigũre umupeonũgañorã. Eropirã dohpague Goãmũ yare iirã iiañorã. ¹⁰ Eropirã Goãmũ magũ Jesucristo ĩgũ mũasigũre ariburiñe òaro corerã ãhrañorã,” arĩ werema gũare. Jesure sĩridigũre Goãmũ masupũ. Eropigũ Jesupũ marire ñetariaro dipuwajacũbonirãre taudigũ ãhrimi.

2

Pablo Tesalónicague ĩgũ buherare wereñumi

¹ Mũa pohro gũa árĩrã eropa árĩcãrã iibirabũ. Mũare òaro itamurã árĩmũrabũ gũa. Irire òaro masia mũa, gũa acawererã. ² Ero core Filipino

maca gua árĩrã ñero taribũ. Guare ñero erã iirare masia mũa. Guare erã eropa ñero iiquerecũ ta Goãmũ itamuri mera güiro mariro Goãmũ yare õari buherire wereniguirã gua ejabũ mũa pohroguere. Mũa árĩro sãre guare masa bajarã erã ñaturiquerecũ õari buherire buheabũ gua mũare. ³ Eropirã mũa pohro árĩrã mũare gua werera õaro diaye majare buheabũ gua mũare. Eropa wererã mũare ñero iidiarã árĩbirimurabũ gua. Mũaare guyadiarã buhebirimurabũ gua mũare. ⁴ Goãmũ gamero dopa ta buhea gua. Õari buherire buhemorãre Goãmũ beyemi guare. Eropa beyegu ĩgu ya buherire guare weredoremi. Eropirã masa guare erã ñhasuaburire buherã iibea gua. Goãmũ guare ĩgu ñhasuaburire ĩgu yare buhea gua. Goãmũ mari pepirire dohpa mari iidiarire õaro masimi. ⁵ Eropirã gua mũare õari buherire wererã gajinore amarã ejabirimurabũ. Eropirã werenigui guyarã iibirimurabũ gua mũare. Eropirã gua buherã mũare niyerure aĩmorã iibirimurabũ. Irire gua mũa pohro eropa õaro iirare mũa masia. Goãmũ sã irire masimi. ⁶ Gua eropa buherã mũa guare umupeoburire dorebirimurabũ. Gajirã sãre eropa ne dorebirimurabũ. ⁷ Gua Cristo ĩgu apinirã árĩrã mũare doremasiboaya. Ne eropa dorebirabũ gua. Gua dorebirã majirãre nijisoro dopa ta mũare õaro iimurabũ mahiri mera. ⁸ Eropirã mũare õaro gamerã Goãmũ yare õari buherire weremurabũ gua mũare. Gua basi ta árĩpehrero gua iimasiburire mũare itamumurabũ. Gua mahirã mũa árĩcũ eropa itamuabũ mũare. ⁹ Eropirã mũare mahirã burigã itamumurabũ. Irire guña mũa, gua acawererã. Goãmũ yare õari buherire wererã árĩrã, mũa oparire serẽ garibobirimurabũ mũare. Eropirã gua basi mohmemurabũ gua baburire wajatamorã. Eropirã mũare, ñamigue sãre mohmemurabũ gua.

¹⁰ Eropirã õaro Goãmũ gamero iirã ñeri dipuwaja mariro diaye ta iimurabũ mũare Jesu yarãre. Eropirã gua mũa mera eropa queoro árĩrãre masia mũa. Goãmũ sã irire masimi. ¹¹ Eropirã erã pagũ ĩgu porãre ĩgu õaro were ĩgu mucubiricũ iidiro dopa ta gua mũa sãre árĩpehrerãre wererã mucubiricũ iiabũ mũare. Irire masia mũa. ¹² Goãmũ mũare ĩgu opu árĩrogue ĩgu õatariaro árĩrogue mũa árĩmorãre beyedigũ árĩmi. Eropirã mũa ĩgu yarã árĩrã ĩgu árĩro dopa ta õaro iiniguicãro gahmea, arĩmurabũ.

¹³ Eropirã Goãmũ yare mũare gua wererare mũa peerã õpa pepibũ mũa: "Masa erã pepiri mera iri buheri árĩbeaa. Goãmũ ya buheri ta ãhraa," arĩ pepibũ mũa. Irire mũa eropa pepicũ masirã mucubiria gua. Eropirã Goãmũre sererã, "Õhaa," arãa gua ĩgure. Eropa ta ãhraa. Mũaare gua buheri, Goãmũ werenigui diaye ta árĩri ãhraa. Eropigu mũa Goãmũ yare ta peecũ ĩgu ya buheri mera õaripãre gohrotocũ iimi mũare. ¹⁴ Eropirã Jesucristo yarã mũa árĩcũ ĩarã i yeba majarã Jesure gamebirãpũ ñero iiañorã mũare. Mũa eropa wadiro dopa ta Judea yeba majarã sãre wayoro. Erogue sãre Jesucristore umupeorãre erã ya yeba majarã sã ñero iiañorã. Judio masa Jesure gamebirã erãre ñero taricũ iiañorã. ¹⁵⁻¹⁶ Mata judio masapũ iribojegue majarã Goãmũ ya weremũhtanirãre wejẽmurinirã árĩma. Eropirã mari Opu Jesucristo sãre wejẽñorã erã. Eropirã erã Jesucristo yare gamebirã gua sãre ñero ii cohãma guare erã ya yebare. Eropirã erã judio masa árĩbirãre erã dederebiriborore gua erãre Goãmũ yare werecũ guare judio masa cãhmotamurima. Goãmũ yare weredorebirima guare. Erã Jesu yarãre ñhaturi árĩmurima. Erã eropiirare Goãmũ gamebirigohracãmi. Eropiro erã judio masa ñero iira dipuwaja wũaro árĩtuhaya. Erãre Goãmũ burigã dipuwaja moagũcumĩ.

Pablo Tesalónica majarã pohrogue dipaturi curigũ wadiaripũ

¹⁷ Gũa acawererã, mũa mera dohpaguere árĩbiriquerẽ ta mũaare guñarã iiaa. Eropirã mũaare bũrigã ãdiarã mũa pohrogue wadiarabũ gũa. ¹⁸⁻¹⁹ Bajasuburi yũhũ mũaare ãagũ wadiarabũ. Watĩpũ gũa wabodirore goroweoami. Eropirã gũa wabiricarabũ. Gũaare mucubiricũ iirã mũa arĩcũ mũaare ãdiarabũ. Mari Opũ Jesucristo i yebague dujaricũ turaro mucubirirãca mũa mera. Eropirã mucubirirã mũa mera Jesu core niguirãca. ²⁰ Eropa ta ãhraa. Mũaare ãagũ Jesupũ “Õaro buhenirã ãhraa mũa,” arĩgũcumĩ gũaare. Eropirã õaro mucubirirãca gũa.

3

¹⁻² Eropii mũaare yoari boje gũa ãabirã mũaare bũrigã peediarã irire guñarã Timoteore mũa pohrogue obeoabũ. Ìgũ mari acaweregũ Jesu yagũ Goãmũ pohro majagũ gũa mera õari buherire buhegũ ãhrimi. Eropirã ãgũre obeoabũ Jesucristore mũa õaro umupeoburire mũa mucubiriburi sãre. Ìgũre obeorã gũa seyaro Atena maca dujabũ. ³ Mũa Jesucristore umupeora waja gajirã mũaare ñero iiañorã. Eropirã mũa Jesu yare mũa cóãbiriboro dopa itamubure obeoabũ Timoteore mũa pohrogue. Mari Jesu yarã arĩrãre eropa ta gajirã marire ñero taricũ iirãcoma. Irire masia mũa. ⁴ Mũa mera ero coreguere arĩrã õpa arĩ weretuhajabũ mũaare: “Mari Jesucristore umupeora waja gajirã marire ñero iirãcoma,” arĩ weretuhajabũ mũaare. Eropirã gũa werediro dopa ta erã ñero iima mũaare. Irire mũa õaro masia. ⁵ Eropigũ mũaare mahitariagũ mũaare yoari boje ãabigũ mũaare bũrigã peediabũ yũhũ. Eropigũ Timoteore obeoabũ yũhũ mũa Jesure umupeorire masibu. “Watĩ mũaare ñero iidoreri,” arĩgũ, “Mũaare gũa buherare mũaague duhuri,” arĩgũ ãgũre obeoabũ yũhũ.

⁶ Eropigũ dohpaguere Timoteo mũa pohrogue arĩdi gũa pohrogue dujarami. Eropa dujaragũ õari querere gũaare wereami ãgũ. Jesure mũa õaro umupeorare mũa gajirã mera õaro mahira sãre ãgũ wereami gũaare. Eroparĩgũ gũaare mũa õaro guñara sãre wereami. “Erã sã mũaare bũrigã ãdiama,” arĩ wereami ãgũ gũaare. Ìgũ eropa arĩ werecũ peerã mucubiria. ⁷ Eropirã gũa dohpaguere ñero tarirã arĩquererã mũa Jesure õaro umupeocũ peerã gũa mucubiria. ⁸ Jesure mũa õaro umupeorare pee ãgũ yare mũa cóãbirirare peerã õaro pepia gũa. ⁹ Eropa pepirã Goãmũ ãaro gũa bũrigã mucubiria. Eropa mucubirirã Goãmũre serẽa, “Õhaa,” arĩrã. ¹⁰ Eropirã gũa basi mũaare ãaburire Goãmũre serẽniguia. Umũri ñamiri sãre serẽniguicãa. Mũaare ãdiarã Jesucristo yare mũa õaro masipehocũ itamudiaca ãgũre mũa õaro umupeonemoboro dopa.

¹¹ Goãmũ mari Pagũ ãgũ basi mari Opũ Jesu mera gũaare itamuporo mũa pohrogue gũa waburire. ¹² Eropigũ mari Opũ Jesu arĩpehrerã mũa mera majarãre arĩpehrerã gajirã sãre mahinemoburire iiporo mũaare. Gũa mũaare mahi umupeodiro dopa ta mũa sã bũrigã mahinemocũ iiporo mũaare. ¹³ Mũaare ãgũ õaro itamuri mera mũa dipuwaja marirã ñeri marirã arĩrãca Goãmũ mari Pagũ ãacũ. Eropa ta arĩrãca mũa mari Opũ Jesu dujaricũ arĩpehrerã ãgũ yarã õarã mera i yebague.

4

Goãmũre mucubiricũ iidiarã õpa iique, arĩ were gojañumi Pablo

¹⁻² Dohpaguere Jesu mari Opũ ãgũ dorero mera mũaare õpa werea: “Goãmũre mucubiricũ iidiarã õpa iique,” arĩ buheabũ gũa mũaare. Gũa

eropa buhera pũhrũ gũa buhediro dopa ta iiayoro mũa. Iri buherire õaro masia mũa. Eropirã mũa Goãmũ yare õaro iirã ãhraa. Eropirã mũa eropa iidiro dopa ta duhubirã ta. Mũraro ta iinemoque daja. Irire bũrigã werea mũare.

³ Irire mũare werenemogũra. Mũa õpa áricũ gahmemi Goãmũ. Ñerire iibirã Goãmũ yare iirã árique. Eropirã nome mera ñero iiro mariro árique mũa mũa. Mũa nome sã mũa mera ñero iiro mariro árique. ⁴ Ñero iibiraro mariro umupeori mera mũa marasã nomere opaque. Mũa irire masicũ gahmemi Goãmũ. ⁵ Goãmũre gamebirã Goãmũre masibirã ñerire Ʃaribejarã nomere erã gamero dopa ta iibiricãque mũa. ⁶ Õpa ta mũa iibiricũ gahmemi Goãmũ: Ne yujugũ mũa acaweregũ marapore yajabiricãporo. Eropa yajagũ ãgũ acaweregũre umupeobigũ iimi ãgũ. Eropigũ eropa iigũre mari Opũ iri ñerire ãgũ ya dipuwaja moabu árigũ tiimi. Eropirã mũare gũisãrã irire wereabũ mũare. ⁷ Ñerire pepimorãre, ñerire iimorãre beyebirimi marire Goãmũ. Ñerire iibirimorãre õarire iimorãre beyemi Goãmũ marire. ⁸ Eropigũ õarire mari iimorã áricũ ãgũ Espĩritu Santo odigũ árimi marire. Eropirã iri ñerire iibiricãro gahmea. Eropigũ yujugũ i gũa wererare yũhribigũ Goãmũ yapũ sãre yũhribigũ ãhrimi.

⁹⁻¹⁰ Mũa acawererãre, Jesu yarãre mũa game mahiburire Goãmũ mũare buhetuhajami. ãgũ eropa buhecũ mũa diaye ta Jesu yarãre Macedonia majarã sãre áripehrerãre õaro mahi umupeo waĩcũa. Mũa eropa mahicũ peegũ “Mũa acawererãre mahique,” arĩ buhebeaa daja mũare. Eropigũ õpa dorea daja yũhũ. Mũa gajirãre mahiro dopa ta erãre mahinemoque. ¹¹ Eropirã mũa basi game ãhaturiro mariro árique. Gajirãre gajiropa arĩ wereniguibiricãque. Eropa ãacãque erãre. Eropirã mũa ya mohmeripũre õaro mohmeque. Ero coregue ta mũare eropa iidoreabũ. ¹² Mũa eropa mohmerã gajirãre barire amasome. Eropirã erã mũare õaro wereniguirãcoma.

I yebaguere Jesucristo ãgũ dujariborore werepũ Pablo

¹³ Jesure gamebirã Jesu pohroguere wasome. Eropirã erã mera majarã erã sĩricũ ãarã bũrigã bũjowerema. Sĩrinirã mũra erã waborore diaye ta õaro mũa masicũ gahmea gũa. Gajirã erã bũjawerediro dopa mũa bũjawerebiriboro dopa mũare masicũ iidiaa. ¹⁴ Jesu ãgũ sĩrira pũhrũ masa mũriadigũ árimi. “Iri diaye ta ãhraa,” arãa mari. Eropa arĩrã árirã i sãre “Diaye ta ãhraa,” arãa mari. Goãmũpũ ãgũ yarã sĩrinirã mũrãre erã masa mũriacũ Jesu mera aricũ iigũcumi. Iri sãre “Diaye ta ãhraa,” arãa mari.

¹⁵ Mari Opũ ãgũ buhediro dopa ta ire werea. Jesucristo ãgũ dujaricũ ãgũ yarã ojocarirã sĩrinirã core masa mũriamũhtasome. Sĩrinirã mũrapũ ojocarirã core masa mũriamũhtarãcoma. ¹⁶ Õpa áriroca Jesu ãgũ dujaricũ: Mari Opũ ãgũ basi dijarigũcumi mũmsigue áridigũ. Dijarigũ bũsũro mera werenigui, doregũcumi. ãgũ dorecũ ãgũ anyua opũ bũrigã piyugũcumi. Eropa ãgũ piyucũ Goãmũ ya corneta bũsumũriroca. Erã eropiicũ Cristore umupeonirã sĩrinirã mũra masamũria mũhtarãcoma. ¹⁷ Erã pũhrũ mari ojocarirãre sĩrinirã masanirã mera Goãmũ aĩ mũriagũcumi. ãgũ eropa iicũ mari Opũ Jesure bocatĩrirãca mari. Eropirã mari Opũ Jesu mera áriniguicãrãca. ¹⁸ Eropirã i yũ wererare mũa mera majarãre wereque. Eropa arĩ wererã mucubirirãca mũa áripehrerã. Mari Opũ Goãmũ ãgũ wereri ta ãhraa i.

5

1 Jesu ïgu dujariburinure “Inari áricũ ïgu dujarigucumi,” arĩ mware were gojabeosome. 2 ïgu dujaririnure marire masima masiya mara. Yajari masu ñamigue guñaña mariro ïgu yajagu ariro dopa ta i yebaguere mari Opu guñaña mariro dujarigucumi. Iri sare masia mua. 3 Eropirã masapu “Dohpaguere mari ñaro áricãa. Gahyari mara marire,” erã eropa arĩ pepirisubu mata ñero waroca erãre. Ero eropa wacũ ne nohogue gohra duhri wiria masisome. Dederea warãcoma. Niji wahgũgo guñaña mariro igo pũriro pepiro dopa guñaña mariro eropa waroca masare Jesu ïgu dujaricũ. 4 Yu acawererã, mwapure eropa wasome. Yajari masu wihi opure ïgu ucudiro dopa ta mwapure eropa wasome. Jesu arigu mware ucusome. Naitiarore erã ñha masibiro dopa gajirã Jesure ne masibeamã. Mwapu erã iro dopa árĩbeaa. 5 Mua árĩpehrerã Jesu yarã ãhraa. Eropirã boyorore erã ñha masiro dopa ta Jesu ïgu ariborore masia mua. Gajirã ïgure masibirã iro dopa árĩbeaa mua. Eropirã ucasome ïgu dujaricũ. 6 Eropirã carĩrã iro dopa árĩbircãro gahmea. Ñaro pee masirã ãhri Goãmũ yare ñaro pepiro gahmea. Eropirã Jesucristo dujariborore ñaro corero gahmea. 7 Ñamire carĩrã dopa árĩbircãro gahmea. Ñamire mererã dopa árĩbircãro gahmea. 8 Umure árĩro dopa ñaro pee masi árĩro gahmea. Eropirã marire watĩ ñero iidoreburire iibircãro gahmea. Surara gamewejẽgu wagu come suhriro saña, come sãpea peya ïgu cãhmotaboro dopa mari sare watĩ ñero goroweoborore cãhmotaro gahmea. Opa iiro gahmea watire cãhmotabure: Jesucristore “Diaye iigu ãhrimi,” arĩ umupeoniguicãro gahmea. Goãmure masa sare mahiniguicãro gahmea. Eropirã Jesu mera mari Goãmũ pohro mari árĩburire masi corero gahmea. Mari eropiirã ñero iibiriburire cãhmotarã árĩrãca. 9 ïgu dipuwaja moamorãre marire beyebiripũ Goãmũ. Jesucristo mari Opu marire dipuwaja marimorãre, peamegue wabonirãre ïgu taumorãre beyepũ marire. 10 ïgu Jesu mari ya árĩburire ta sãribasadiqu árĩmi ïgu mera mari árĩburire. Eropirã ïgu dujaricũ ojocarirã árĩrã sãrinirã sã yujuropa ta ïgu mera árĩrãca mari ïgu yarã árĩrã. 11 Eropirã mua mera majarãre dohpague mua mucubiricũ iidiro dopa ta mua basi mua mucubiricũ iique daja. Eropirã mua basi ta Goãmure umupeonemocũ iique mua mera majarãre Goãmũ yare wererã.

Jesu yarãre Pablo weretuñumi

12 Jesucristo yare buherã mua ñaro iiburire wererã ãhrima mua pohro. Erãre mari Opu Jesucristo buhedoregu beyeñumi. Erã ïgu beyenirã árĩcũ ñaro umupeoque erãre. Mua erãre eropa umupeocũ gamegu burigã dorea mware. 13 Erã mohmerire erã iicũ erãre mahiri mera ñaro umupeoque. Eropirã gamequeãro mariro árĩrã gahmea.

14 Gua acawererãre, mware, opa burigã werea daja. Mohmediabirãre mohmedoreque mua. Duhudiarãre “Goãmũ itamuri mera duhubiricãque,” arĩque erãre. Jesure merogã umupeorã sare itamuque. Erã mata pee masibiricũ ñha guabiricãque erã mera.

15 Yujugu mware ïgu ñero iiquerẽcũ mwapu dipaturi ïgure ñero ii gamebiricãque. Mua mera majarãre árĩpehrerã gajirã sare ñaro mera umupeoque.

16 Eropirã umuri nucũ Goãmũ mera eropa mucubiriniguicãro gahmea mware. 17 Eropirã Goãmure eropa serẽniguicãro gahmea. 18 Mua ñaro tarirã, mua ñero tariquererã Goãmure “Õhaa,” arĩro gahmea. Goãmure

“Ōhaa,” arĩrã, Goãmũ ĩgu gamediro dopa ta iirãca mũa Jesucristo yarã arĩrã.

¹⁹ Eropirã Espĩritu Santo mũare ĩgu wererire yũhribirã árĩbiricãque.

²⁰ Espĩritu Santo ĩgu masiri mera gajirã mũare buheama. Erã eropa buhecũ erã buherire gamebirã árĩbiricãque. ²¹ Eropirã gajirã mũare gajiropa erã arĩ buhecũ iri Goãmũ ya árĩbiricũ masique mũa. Eropirã Goãmũ ya buheri iri árĩcũ sãre masique mũa. Eropirã õari dihtare gameque. ²² Eropirã iri ñerire árĩpehreri ñerire gamebircãro gahmea.

²³ Eropigũ Goãmũ marire õaro iirã árĩcũ iigũ ãhrimi. ĩgu ĩgu basi mũare ĩgu yarãre mũa õarã ñeri marirã árĩcũ iinemoporo mũare. Mũa dupũ sãre mũa sĩporã sãre õaro ĩhadibuporo mũare. Mari Opũ Jesucristo i yebaguere ĩgu dujariboro core Goãmũ mũare õaro ĩhadibuporo mũa ñerire iibiriboro dopa. ĩgu eropa iicũ Jesucristo dujaricũ ñeri marirã árĩrãca mũa. ²⁴ Eropa ta iigucumi Goãmũ. ĩgu mũare beyedigũ ĩgu arĩdiro dopa ta iimi.

Pablo erãre õadorebeoñumi

²⁵ Gũa ya õaro árĩburire Goãmũre serẽbasaque mũa sã, gũa acawererã.

²⁶ Jesu yarãre bocatĩrirã árĩpehrerãre mahiri mera mojoto ñeaque mũa.

²⁷ Jesu mari Opũ ĩgu doreri mera mũare werea yũhũ. Árĩpehrerã Jesu yarã gamenererãre ipũre buheque mũa.

²⁸ Jesucristo mari Opũ ĩgu mahiri mera mũare bũrigã õadorea. Eropa ta árĩniguicãporo. Iripẽta ãhraa.

2 Tesalonicenses

Pablo ïgu mera majarã mera gojabeoñumi daja Jesu yarã Tesalónica majarãre

¹ Yũhũ Pablo, Silvano mera, Timoteo mera ipũre mũare gojabeogu iiaa. Mũa Tesalónica majarã mari Pagũ yarã ãhraa. Mari Opũ Jesucristo yarã ãhraa mũa. ² Eropigu mari Pagũ Goãmũ, Jesucristo mari Opũ mera mũare òadoreã. Ìgu itamuri mera òaro árĩque mũa.

Iyebaguere Jesucristo dujarigu dipuwaja moagũcumi, arĩ gojañumi Pablo

³ Mũa Jesucristore “Diaye ta iigu ãhrimi,” arĩ umupeorã umupeonemorã árĩ waĩcuabũ. Eropirã mũa gajirãre mahi umupeorã turaro mahi waĩcuabũ. Mũa eropa árĩcũ pee Goãmũre òaro mera serẽro gahmeã guare. “Mũhũ erã mera òaro iiaa,” arĩro gahmeã Goãmũre. ⁴ Mũa Jesure umupeora waja gajirã mũare erã ñero iiquerecũ mũa ñero tariquererã Jesure umupeonigui waĩcuabũ. Ìgũre umupeorã duhubirã waĩcuabũ. Mũa eropa iicũ pee mucubiriri mera wereã guã gajirãre Goãmũ yarãre. ⁵ Eropirã mũa Jesure umupeora waja gajirã mera ñero tariquererã Goãmũre umupeoniguicã waĩcuabũ. Goãmũrũ diaye iigu ãhrimi. Eropigu ïgu mũa ïgũre eropa umupeocũ ïha ïgu Opũ árĩroguere wadoregũcumi mũare.

⁶ Ìgu Goãmũ diaye iigu árĩgu gajirãpũre mũare ñero iinirãpũre erãpũre ñero taricũ iigũcumi Goãmũ. ⁷ Eropigu mari ñero tarinirãre marire soocũ iigũcumi mari Opũ Jesu dujarigu. Ìgu dujarigu anyua turarã mera peame ãjũro iro dopa dehyoagu arigũcumi umarogue. ⁸ Eropa arigu Goãmũre masibirãre erã ya dipuwaja moagũcumi. Mari Opũ Jesucristo ïgu òari buherire tarinũganirãre dipuwaja moagũcumi erãre. ⁹ Eropirã erã erã ya dipuwaja dedererãcoma. Peamegue ñero tariniguirãcoma. Eropirã erã mari Opũ Jesu ïgu dorerogue ïgu òari árĩroguere ne wamasisome. Eropa ta waroca irinũre Jesucristo ïgu dujaricũ. ¹⁰ Irinũ ta ïgu aricũ ïgu yarã ïhamariarã “Diaye ta turagu, òagu ãhrimi,” arĩ wereniguirãcoma. Eropirã ïgũre òaro peenirã ïgũre ïarã umupeorãcoma òaro ïgũre. Mũarũ Jesu yare guã buherare òaro peeabũ. Eropirã mũa sã ïgu mera árĩrãca.

¹¹ Eropirã Goãmũre serẽniguica guã mũa ya árĩburire. Òpa arĩ Goãmũre serẽbasaa ïgũre mũare itamudorerã. “Erã mũ beyenirã mũ árĩro dopa ta erã árĩcũ iique,” arĩ serẽbasaa. “Goãmũ, mũ doreri mera erã òaro iidiarire erã iicũ itamuque. Erã mũre umupeorã mũ gamerire erã iicũ iique,” guã arĩ serẽbasaa Goãmũre. ¹² Mũa eropa Goãmũ gamerire iicũ ïha gajirã sã umupeorãcoma mari Opũ Jesucristore. Eropigu Jesucristopũ mũare òaro ïagũcumi. Eropigu Goãmũ marire mahigu guã arĩ serẽbasaro dopa ta iigũcumi mari Opũ Jesucristo mera.

2

Ñeri mera masare weresãgu dehyoagũcumi, arĩ gojañumi Pablo

¹ Dohpague mari Opũ Jesucristo i yebaguere ïgu dujariborore werenemodiaca yũhũ mũare. Ìgũre mari gamenere bocatĩriburire werediaca. Eropigu òpa arĩ burigã wereã mũare, guã acawererãre. ² Gajirã mũare òpa arĩbocoma: “Mari Opũ ïgu dujariburinũ, pehrerinũ árĩroguere iiaa,” arĩbocoma mũare. Erã eroparĩcũ peerã pee ucabiricãque. Eropirã peerã

peewisibiricãque. “Goãmũ yũre eropa ta arĩdi árĩmi,” arĩbocumi mũare gajigũ. Gajigũ sã mũare buhegũ eropa ta arĩbocumi. Gajigũ sã eropa ta arĩ gojabeobocumi, “Yũhũ Pablo ta ãhraa,” arĩ gũya gojabeogũ. Irire mũare weregũre masibeaa yũhũ. ³ Eropirã gajirã mũare gũyacũ ne peebiricãque. Irinũ Jesucristo dujariburinũ árĩboro core õpa waroca. Bajarã masa Goãmũre cóãrãcoma. Eropigũ ñeri mera masare weresãgũ dehyoamũhtagũcumi. Ĩgũ dederebu árĩgũ ãhrimi. ⁴ Ĩgũ Goãmũre umupeorire, goãmarã sãre umupeorire gamebigũcumi. Ĩgũ dihtare umupeodregũ “Árĩpehreri weca opũ ãhraa yũhũ,” arĩgũcumi ĩgũ. Eropigũ ĩgũ Goãmũ ya wihi doagũ, “Yũhũ ta Goãmũ ãhraa,” arĩgũcumi ĩgũ masare ĩgũre umupeodregũ.

⁵ Yũhũ mũa mera árĩrasubure irire ta werebũ. ¿Irire guñari mũa? ⁶ Dohpague ĩgũre ñeri mera masare weresãgũre árĩdorebeami dohpa. Ĩgũre árĩdorebigũre masica mũa. Queorinũ árĩcũ ĩgũ ñeri mera masare weresãgũ dehyoagũcumi. ⁷ Dohpague ĩaro mariro ĩgũ ñerire mohmenũgatuhajacumi. Ĩgũ ñeri iidiarire árĩpehrerire iimasibeami dohpa. Ĩgũre árĩdorebigũ ĩgũ wara pũhrũ árĩpehrerire ñerire iigũ ĩgũ ñeri mera masare weresãgũ dehyoagũcumi. ⁸ Eropiira pũhrũ mari Opũ Jesucristo ĩgũ werenigũiri mera ĩgũre wejẽcãgũcumi. Eropigũ Jesupũ dujarigũ ĩgũ dehyoari mera ĩgũre wejẽ dedeocãgũcumi ĩgũre. ⁹ Ĩgũ ñeri mera masare weresãgũpũ watĩ dorero mera arigũ baja deyoro moaro dopa árĩrĩre ii gũyagũcumi masare. ¹⁰ Ĩgũ eropa árĩpehrerire ii gũyacũ peamegue wamorãpũ ĩgũre peerãcoma. Erã diaye árĩrĩre gamebirã ãhrima. Erã eropa gamebiricũ Goãmũ erãre dederemorãre tausome. ¹¹ Eropigũ diaye árĩrĩre gamebirãre Goãmũ erãre gũyaripũre peecũ iigũcumi. ¹² Goãmũ árĩpehreri diaye árĩrĩre peediabirinĩrãre, ñerire iidianĩrãre erã ya dipuwaja moagũcumi.

Goãmũ mũapũre beyeñumi ĩgũ taumorãre, arĩ gojañumi Pablo

¹³ Acawererã, mari Opũ mahirã, matague ta Goãmũ mũapũre dederebonĩrãre ĩgũ taumorãre beyepũ mũare. Mũa Espĩritu Santo itamuri mera ñeri mariro mũa árĩmorã sãre beyepũ. Mũa ĩgũ yare peemorã árĩmorãre beyepũ. Eropirã ĩgũ mũare beyerare guñarã Goãmũre serẽrã “Õhaa,” arĩniguicãro gahmea gũare. ¹⁴ Eropigũ iri õari buherire gũa buhera mera Goãmũ mũare ĩgũ yarã árĩcũ iimi mari Opũ Jesucristo ĩgũ õari oparire mũa sã opaboro dopa.

¹⁵ Eropirã õaro guñaturarã árĩque mũa. Eropirã gũa werenigũiri mera gũa gojabeorapũri mera iri buherire õaro guñaque mũa. Eropirã iri buherire tarinũgabiricãque. ¹⁶ Mari Opũ Jesucristo ĩgũ basi Goãmũ mari Pagũ mera marire mahigũ, umũri nũcũ marire mucubiricũ iimi. Marire mahigũ peamegue wabonĩrãre taugũcumi marire. Eropirã Goãmũ ĩgũ tauborore õaro masi mucubiria mari. ¹⁷ Eropigũ Jesucristo mari Pagũ mera mũare sĩporã turaniguicũ iiporo. Eropigũ mũa ĩgũ yare duhubiricũ iiporo. Árĩpehreri õari iirire õari werenigũiri sãre mũare iicũ iiporo.

3

Gũa ya árĩburire Goãmũre serẽbasaque, arĩ gojañumi Pablo

¹ Acawererã, dohpague gũa ya árĩburire Goãmũre serẽbasaque. Mari Opũ buheri cãhmotaro mariro bajarã masare buheburire serẽbasaque. Eropirã ĩgũ buherire mũa õaro gamediro dopa ta gajirã bajarãpũ iri

buhere umupeori mera erã gameboro dopa serēbasaque mua Goãmure. ² Gajirã Jesure umupeobeamã. Eropirã erã Jesure umupeobirã ñerã masa guare erã ñero iidiarire Goãmure serēbasaque guare igu itamuboro dopa. ³ Mari Opu ðagũ igu werediro dopa ta iimurimi igu. Eropigu muare igure umupeocũ iigucumi. Eropigu mua ñero iibiriburire igu muare cãhmotagucumi. ⁴ Igu muare igu eropa cãhmotarare masia gua. Eropirã muare gua dorediro dopa ta iiaa mua. Eropirã irire iirãca daja muraro ta. Iri sãre masia gua. ⁵ Eropigu mari Opu Goãmũ igu muare mahirire muare masicũ iiporo. Eropigu Cristo ñero taririsubu igu siporã turadiro dopa ta mua sãre siporã turaniguicũ iiporo mari Opu.

Marire turaro mohmero gahmea, arĩ gojañumi Pablo

⁶ Jesucristo mari Opu igu dorero mera õpa dorea muare: Mua Jesu yarã mera majarã mohmediabirãre gua dorerire iibirãre wapicubiricãro gahmea. Eropã ñacãque erãre. ⁷ Sohõ árĩrasubu mua mera gua árĩrasubure gua turaro mohmecũ ñabu mua. Eropirã gua iidiro dopa ta mua sãre mohmero gahmea. Mua basi irire õaro masia. ⁸ Eropirã mua barire waja mariro ne babirabu. Eropirã umuri nucũ, ñamiri sãre burigã mohmemurabu gua muare barire serẽri arĩã. ⁹ Gua muare buhera waja muare wajayedoreboaya gua. Wajayedorebirã gua basi burigã mohmeabu mua guare ñacuburire. ¹⁰ Mua mera árĩrasubu õpa arĩ buheabu muare: “Mohmebigu babiricãporo,” arĩ buhemurabu gua muare. ¹¹ Yujurãyeri mua mera majarã ne mohmehirañorã. Eropirã gajirãre serẽrã garibotariañorã erã. ¹² Eropirã mohmediabirãre mari Opu Jesucristo dorero mera õpa arãa: “Erã yare ñha erã basi mohmeporo erã baburire,” arãa yuhũ.

¹³ Gua acawererã, muapu ðarire iiniguirã gariborebiricãque. ¹⁴ Eropirã ero majarã yujugu ire gua gojabeo dorerare tarinugacũ ñha masi igure wapicubiricãque. Igu ñero iira mera igu guhyasiuro pepiboro dopa igure wapicubiricãque. ¹⁵ Igu wapicubiriquererã igure ñaturibiricãro gahmea. Igu mua acaweregũ Jesu yagu ta ñhrimi. Eropirã igu tarinugagure õaro wereque igure igu dipaturi irire iibirimaja õaro dopa.

Pablo gojatuñumi

¹⁶ Mari Opu marire õaro árĩcũ iigu mera umuri nucũ õaro árĩque mua. Eropigu “Mari Opu mua árĩpehrerã mera árĩporo,” arĩgu muare õadorea.

¹⁷ Dohpaguere yu basi ta gojatugu iiaa. Eropigu muare õadorea. Árĩpehreri pũrire yu gojabeori pũrire õpa ta arĩ gojatuhã yuhũ. Eropã gojatura puhũ yu basi iripũre arĩ gojagu árĩcũ masirãca mua. ¹⁸ Mari Opu Jesucristo igu mahiri mera burigã õadorea muare árĩpehrerãre. Eropã ta árĩniguicãporo. Iripẽta ñhraa.

1 Timoteo

Pablo Timoteore gojabeopu

¹ Yuhu Pablo mure Timoteore ire gojabeogu iiaa. Goamu marire peamegue wabonirare taudigu ahrimi. Jesucristo yare buhedoregu igu apidigu ahraa yuhu. Mari Pagu Jesu mera igu dorediro dopa igu apidigu ahraa. Jesu ta marire itamumi. Eropira marire igu tauborore masira irire mucubiri cohrea mari. ² Yuhu mure Jesucristo yare buhecú peegu Jesure umupeonugabu. Eropigu muhu diaye ta yu magu iro dopa arigu ta ahraa. Eropigu Goamu mari Pagu mera, mari Opu Jesucristo mera oadorea mure. Eropigu igu itamuri mera oaro arique muhu.

Pablo guya buherire buhedorebiripu

³ Sohó arirasubure Macedonia yebague wagu mure Efeso macague api tari wahgabú. Ero yujurayeri gaji buherire guya buhera arima. Iri buherire buhedorebiribure apibu yuhu mure. ⁴ Era guyará era gamero buhemaacama. Era acawererá iribojegue majará era arí bocarare eropa buheniguicama. Iri buheri mera gajirare duyasocú iima. Eropira Goamu igu dorerare gajirare iicú iibeamá era eropa buhera. “Goamu yure itamugucumi,” arí umupeorá igu dorerare iima. Eropigu era gamero buhedorebiribure apibu yuhu mure.

⁵ Goamu opa gahmemi. Neri dipuwaja mariri mera, oari guñari mera, diaye Jesucristore umupeori mera, gajirare mari mahi umupeoburire gahmemi. Irre era iiboro dopa apibu mure. ⁶ Era yujurayeri i oari buheripure cóatuha gaji buheripure gahmema daja. Eropira iri buheripure duyaso gorowerema. Iri era buheri era game duyasori duhpiburi aribeaa. ⁷ Era Moise dorerire masare buhera aridiaquerera ta era basi ne oaro masibeamá. Eropira guhyadiaro mera buhequerera era buherire ne masibeamá era.

⁸ Moise dorerire diaye ta mari buhecú oari doreri ahraa. Irre mari oaro masia. ⁹ Iri dorerire buhera ire masiro gahmea: Iri doreri oaro iirare erare buheburi aribeaa. Nero iirapure erare buheburi ahraa. Opa ta iirare buheburi ahraa: Dorerire tarinugarare, Goamure tarinugarare, ñeri dihtare iirare, Goamure gamebirare, ñero werenigui corerare, era pagu sumarare wejêrare, era pago sã nomere wejêrare, gajira masare wejêrare, ¹⁰ nome mera ñero iirare, uma mera ñero iira nomere, uma seyaro ñero iirare, nome seyaro ariquerera ñero iirare, masa porare yaja duarare, guyaricurare, Moise dorerire erare buheburi ahraa ii. Eropiro gajira aripehrerare oari buherire tarinugarare buheburi ahraa Goamu igu doreri. ¹¹ Goamu oagu igu oari buheri mera iri ñeri iirare cóadoremi. Iri buheripure yure Goamu buhedoremi.

Goamu igu marire mojomoro iarire werepu Pablo

¹² Eropa yu buhecú, Jesucristo mari Opu turarire igu ogu itamumi. “Pablo oaro buheguicumi yahare,” arí pepiñumi Jesu yure. Eropigu yure beyegugue ta igure itamubure apimi yure. Igu eropa iicú “Ohaa,” araa yuhu igure. ¹³ Iribojegue yu Jesucristore ñero wereniguiquerecú ta, igu yarare ñero iiquerecú ta igu yure beyemi. Eropigu igure masinibigu igu yarare ñero iigu “Ñero iigu iica,” arí pepibirimucarabu. Yu eropa masibiricú íagu igu mojomoro íami yure. ¹⁴ Eropigu Goamu mari Opu

yure buringā mahigu ōaro iimi yure. Eropigu Jesucristore umupeocū iimi igu yure. Eropigu igure masa säre mahicū iimi yure.

¹⁵ Yu gajirā tauro ñetariagu árribu. Ñerā mari áríquerecū ta Jesucristo mari ñerire cóabu i yebaguere erami. Marire peamegue wabonirāre taubu erami. Iri diaye ta āhraa. Igu eropa árigu árícū árípehrerā irire masiporo.

¹⁶ Ñetariagu yu áríquerecū ta igu yure mojomoro ĩami. Eropa mojomoro ĩagu Jesucristo guaro mariro, igu yure ōaro iirare masicū iigu iimi. Puhru igure umupeomorā erā sã igu ōaro mojomoro ĩaburire erā masiboro dopa ōaro iimi yure. Igure eropa umupeorā árípehrerinuri umaroguere eropa ōaro áríniguicārācoma. ¹⁷ Goāmu árípehrerinuri masa tauro opu āhrimi. Igu ne sīribeamī. Mari mera igu áríquerecū ta igure ĩabeaa mari. Eropigu igu dihta Goāmu gohra āhrimi. Eropirā “Diaye ta ōagu, turagu āhrimi igu,” arĩrā igure. Umuri nucu igure umupeorā. Eropa ta iirā.

¹⁸ Timoteo yu magu iro dopa ta āhraa muhu. Eropigu dohpaguere ire mure dorea. Jesu yarā Goāmu ya weremuharā erā mure werediro dopa ta mure dorea. Cristo yare ōaro wereniguique. Eropigu ñero tariqueregu ta igure umupeo duhubiricāque muhu. ¹⁹ Jesure eropa umupeoniguicāque. Ñeri dipuwaja mariro áríque. Eropigu ōari dihtare iique. Yujurāyeri irire iibirā Jesu yare erā cohāma. Eropa cóarā igure umupeo duhucāma. ²⁰ Eropa ta iama Himeneo, Alejandro mera. Eropigu “Watī igu gamero erāre iiporo,” arĩgu eropa apicābu erāre Goāmure erā ñero wereniguinembiriboro dopa.

2

Goāmure serēbasarire werepu Pablo

¹ Dohpaguere opa arĩ doremuhataa mure: Árípehrerā ya áríburire Goāmure serēbasaque. Eropa serērā “Ōhaa,” aríque Goāmure. ² Oparā, gajirā masa tauro dorerā säre, erā ōaro doreburire Goāmure serēbasaque erāre mari ōaro áríricu áríboro dopa. Eropirā gamequeāro mariro ñeri marirā Goāmure umupeorā mari ōaro áríboro dopa erāre serēbasaque.

³⁻⁴ Eropa ta gajirā ya áríburi säre mari Goāmure serēbasacū ōapūricāa. Irere mari iicū ĩagu Goāmu marire taubupu marire ōaro ĩhasuami. Árípehrerā masa peamegue wabonirāre igu taumorā dihta árícū gahmemi Goāmu. Eropigu ōari buherire diaye majare erā masicū gahmemi igu. Eropigu gajirā ya áríburire mari igure serēbasacū mucubirimi Goāmu. ⁵ Yujugu ta āhrimi Goāmu. Eropigu Goāmu mera mari ōaro árícū amubasagu yujugu ta āhrimi. Igu āhrimi Jesucristo. Jesucristo sã masu ta āhrimi. ⁶ Eropigu árípehrerā erā ñeri iira dipuwajare wajayebasadigu árĩmi igu crusague sīridigu. Eropigu Goāmu igu queorasubu masare ire masicū iimi. ⁷ Masa masicū iibure igu yare werebure irire Goāmu yure apimi. Eropigu judio masa áríbirāre Jesure umupeoburire ōari buherire buhebure beyemi yure. Diaye ta mure weregu iiaa yuhu. Guyabeaa.

⁸ Árípehrero majarāpu Goāmu yare ōaro iirā Goāmure erā serēcū gahmea. Eropa Goāmure serērā erā guaro mariro, game duyasoro mariro erā árícū gahmea. ⁹⁻¹⁰ Nomezure Jesu yarā erā ōaro áríricurire iicū gahmea. Eropirā queoro erā ejatuharo suhri sañarā áríporo. Eropirā gajiropa bejari poaricu “Yuhu ōago āhraa,” arĩ ĩhmubiricāporo. Eropirā ōari dari oro dari waja pagari buyarire, ōari suhri waja pagari suhri sañarire guñabiricāporo. Eropirā ōaro erā iira mera, erā ōarā nome Jesu

yarã nome erã árĩrire ii ïhmuporo. ¹¹ Ejarimariro umupeori mera peerã ðari buherire peeporo erã nome. ¹²⁻¹⁴ Eropirã nome mua gamenererogue umare buhebircãporo. Eropirã umare dorebircãporo. Erã nomepu ejarimarirã nome árĩporo. Goãmu Adãre ïhacũnugumuhtañumi. Ñgu puhru Evare ïhacũnuguñumi. Eropigu watĩ ñgu gũyacũ peedigu Adãn árĩbiriñumi. Ñgu gũyacũ peedigopu Eva árĩñumo. Eropa ñgu gũyacũ peego Goãmure tarinugago wañumo igo. Eropirã nomepu umare dorebircãporo. ¹⁵ Nomeo árĩmũhtadigo igo tarinugaquerecũ ta nome erã porãre ðaro opacũ ñagu erãre Goãmũ peamegue wabonirãre taugucumi. Eropirã nomepu Goãmure erã umupeoniguicãcũ, Goãmũ erãre itamugucumi. Eropigu masare Goãmũ sãre erã mahiniguicũ pee masirã nome erã árĩniguicũ Goãmũ itamugucumi erãre.

3

Jesu yarã tauro oparã erã iiburire werepu Pablo

¹ Jesu yarã doregu árĩdiagu ðarire iidiagu ãhrimi ñgu. Iri diaye ta ãhrra. Eropigu Jesu yarã doregure apigu ðpa árĩgũpũre beyeque. ² Dipuwaja marigũre beyeque. Eropirã gajirã ñgure weresã masiya mara. Eropigu yujugore ta marapocũgu árĩgũre beyeque. Eropigu ðaro pee masigũre, gũhyadiagũre, masare ðaro mera ñgu wihire ñajaridoregũre, gajirãre ðaro buhemehregũre beyeque mua. ³ Eropa beyegu ne merebigũre, gamequeãbigũre, masare ðaro iigũre, game dũyasobigũre, niyerure gamebigũre beyeque. ⁴ Ñgu porãre ñgu marapo sãre ñgure umupeori mera erã yũhrirã árĩcũ iigũre beyeque Jesu yarãre dorebure. ⁵ Ñgu porãre ñgu marapo sãre ðaro yũhricũ iimasibigu árĩgu Goãmũ yarã sãre ðaro yũhricũ iimasibiribocumi. ⁶ Jesu yarã opu árĩbure beyegu ne Jesu yagu ñajagũre beyebita. Ne ñajagũre beyecũ ñgu “Jesu yarãre tauro ãhrra yũhũ,” arĩ pepibocumi. Ñgu eropa arĩ pepicũ Goãmũ ñgure dipuwaja moadorebocumi watĩre ñgu iidiro dopa ta. Watĩ Goãmũ tauro árĩdiari waja Goãmũ ñgure dipuwaja moapu. Eropigu ne Jesure umupeogu árĩgũre beyebita. ⁷ Jesu yarã doregũre beyegu Jesu yarã árĩbirã “Õagu ãhrimi,” erã arĩgu dihtare beyeque erã ñgure werewũabiriborore. ðaro iigu ñgu árĩbircũ ñarã gajirã ñgure werewũabocoma. Eropigu ñgu watĩ gamero dopa ta iigu árĩbocumi.

Jesu yarãre itamurã diãconoare erã iiburire werepu Pablo

⁸ Eropirã Jesu yarãre itamurãpũre beyerã ðarã árĩrã sãre beyeque. Erã gũhyadiaro árĩrãre, ðaro diaye ta wereniguirãre, merebirãre, niyerure gamebirãre beyeque mũhũ. ⁹ Eropa ta Jesucristore ðaro umupeorã “Goãmũ yare ðaro diaye ta ãhrra,” arĩrã árĩrãre beyeque. ¹⁰ Eropirã Jesu yarãre itamurã árĩdiarãre erã iirare ñamũhtaque mua. Mua eropa ñara puhru erãpu dipuwaja marirã árĩrã Jesu yarãre itamurã ñajaporo erã. ¹¹ Eropirã erã marasã nomepu ðpa árĩporo: Pee masirã nome, ñeri quere iibirã nome, gũhyadiarã nome árĩporo erã nome sã. Eropirã árĩpehreri ðarire iiniguirã nome árĩporo erã nome. ¹² Eropirã Jesu yarãre itamurãre beyerã yujurãyeri nome ta marapocũrã árĩrãre beyeque. Erã porãre gajirã erã ya wihi majarã sãre ðaro ñhadiburã árĩrãre beyeque. ¹³ Mu eropa beyenirã Jesu yarãre ðaro erã itamucũ gajirã erãre ðaro ñhasuarãcoma. Eropirã ðari buherire, Jesucristore erã umupeoburi sãre güiro mariro buherãcoma erã.

Goãmũ ya buherire werepu Pablo

14-15 Dohpaguere m̄ pohrogue wadiagu iiraa. Eropa wadiaqueregu dohpaguere wanibigu ipũ mera m̄re were gojabeogu iiaa. Jesu yarã gamenererã watope m̄a dohpa iiborore m̄re were gojabeogu iiaa, "Dohparagãre wabiriboca," arĩgu. Jesu yarã Goãm̄ ojocarigu yarã àhrima. Īgu yarã diaye árĩri buherire Goãm̄ ya buherire ðaro opama. Eropa oparã irire buheniguima. ¹⁶ I diaye àhraa. Marire Goãm̄ Īgu buhera mari ðaro iiburi buheri àhraa. Goãm̄ iri buherire marire masicũ iimi. Iribojegue mari masibirira m̄ra ðatariari buheri àhraa. I buheri ðpa àhraa:

Īgu Cristo mari d̄p̄ iro dopa ta d̄p̄c̄gu masa dehyoadigu árĩmi. Ōagu ñeri marigu Īgu árĩcũ ĩhmudi árĩmi Espĩritu Santop̄. Anyua sã ĩgure ĩanirã árĩma. Eropirã ḡa ĩgu buhedore apinirã gajĩ yeba majarãre ĩgu yare buheb̄. Eropirã i yebare masa bajarã ĩgure umupeoama. P̄hr̄ ɔmarogue Goãm̄ aĩadi árĩmi ĩgure. Iri ta àhraa ðari buheri.

4

Ōari buherire cóarãcoma arĩ werep̄ Pablo Timoteore

¹ Espĩritu Santo ire ðaro weremi: Pehrerin̄ coregã yujurãyeri masa Jesu ya buherire cóarãcoma. Eropirã ḡyari buherip̄re watĩ yare buherãp̄re peen̄r̄rãcoma erã. ² Iri buherire buherã ḡyaniguirã wererãcoma masare. Erã ḡyaniguirãp̄ "Ḡa tamerare dipuwaja mara," arĩ pepirã árĩrãcoma. Erã ñero iirap̄re ne guñasome. ³ Ōpa arĩ buherãcoma erã: "Marapoc̄biricãque. I barire babiricãque," arĩ buherãcoma erã. Erã eropa badorebiriquerecũ ta Goãm̄ barire ĩhacũnugudi árĩmi mari baburire apigu. Mari Cristore umupeorã árĩcũ ðari buherire mari masirã árĩcũ, mari ya árĩburire ðarire iri barire apip̄ ĩgu. Iri barire oparã ĩgure "Ōhaa," mari arĩcũ gahmemi ĩgu. ⁴ Árĩpehreri Goãm̄ ĩgu ĩhacũnugura ðari àhraa. Eropirã ĩgu ĩhacũnugurare barire aĩrã. Goãm̄re "Ōhaa," arĩrã, "Irire basome," arĩbiricãro gahmea. Iri barire bas̄aro gahmea marire. Eropirã "Irire babiricãque," gajirã erã arĩcũ peebiricãque erãre. ⁵ Īgu ĩhacũnugura iri ðari árĩcũ weretuhap̄ Goãm̄. Eropirã ĩgure "Ōhaa," mari arĩra p̄hr̄ "Iri bari ðari bari àhraa," arĩ baro gahmea marire.

Jesu pohro majagu ðaḡre werep̄ Pablo Timoteore

⁶ I ȳ wererare diaye majare Jesu yarãre buhegu Jesucristo pohro majagu ðagu àhraa m̄h̄. Eropa buhegu ðari buherire peen̄r̄gu árĩḡuca. Ōaro m̄ peerare peen̄r̄ masipehogu árĩḡuca m̄h̄. ⁷ Eropigu eropa erã arĩ bocarare, Goãm̄ ya maja árĩbirirare peebiricãque. Eropigu Goãm̄ gameri dihtare iiniguicãgu árĩque m̄h̄. ⁸ M̄ mohmepocũ ðañaria. M̄ mohmepodiro tauro Goãm̄ gamerire m̄ iipocũ ðataria m̄re. Goãm̄ gamerire iipogu dohpaguere ðaro àhraa m̄h̄. Eropigu m̄ s̄irira p̄hr̄gue s̄are masa m̄riagu ðaro árĩḡuca m̄h̄. Eropigu Goãm̄ gamerire iiniguicãque. ⁹ Iri diaye ta àhraa. Árĩpehrerã irire ȳ arĩrare masirã, "Diaye ta àhraa," arĩro gahmea erãre. ¹⁰ Eropigu árĩpehrerã ȳ arĩrare masirã "Diaye ta àhraa," erã arĩburire Goãm̄ gahmemi. Eropirã erã eropa iiburire mari turaro mohmea. Eropirã ñero taria mari gajirã marire ñero erã iicũ. Goãm̄ ojocarigu árĩpehrerãre peamegue wabonirãre taugu àhrimi. Īgure umupeorã tamerare ĩgu taumi. Goãm̄

marire ðaro iiburire masirã ĩġure mucubirirã iiaa. Eropã mucubirirã Goãmũ gameripure masa iiburire burigã buhe mohmea mari.

¹¹ Iri árĭpehleri yũ arĭrare doreque Jesu yarãre. Eropigũ irire buheque mũhũ. ¹² Mamũ mũ árĭcũ ĩarã gajirã Jesu yarã mũre peediabiribocoma. Erã mũre peeboro dopa ðpa ii ĩhmuque erãre: Masare mahique. Eropigũ Jesure umupeoturaniguicãque. Eropã árĭgũ dipuwaja marigũ árĭque. Mamũ árĭqueregũ ta mũ irire iicũ ĩarã mũre peerãcoma erã. Eropirã mũ wereniguirire peerã, mũ iirare ĩarã mũre ĩhacũrãcoma. ¹³ Eropigũ mũ pohrogue yũ ejaboro core ðpa ii ðaro mohmeyuque. Jesu yarã gamenererãre Goãmũ yare gojarapũre buhe ĩhmuque erãre. Eropigũ erãre irire buhetuha werenemoque daja. Eropigũ erãre ðaro masinemocũ iique. ¹⁴ Ero core Jesu yarã oparã Goãmũ dorecũ erãpũ mũ weca erã mojotorire duhpeoma. Erã mũre eropa duhpeocũ Goãmũ ĩġũ turarire odi árĭmi mũre. Eropigũ Goãmũ ya árĭburire mũ mohmemasiburire apidigũ árĭmi mũre Goãmũ. ĩġũ mũre eropa mohmemasiburire apirare cãdijibita.

¹⁵ Yũ eropa wererare guña eropa iiniguicãque mũhũ. Mũ eropiira pũhrũ ðarire mũ iinemocũ árĭpehlerã ĩarãcoma. ¹⁶ Mũpũ ðaro iique. Eropigũ ðaro buheque mũhũ gajiropa buheri arĭgũ. Mũhũ eropiigũ ĩġũ taudigũ árĭgũ Goãmũ mera árĭniguicãgũca. Eropirã mũre peenirã sã ĩġũ taunirã árĭrã Goãmũ pohro árĭrãcoma.

5

“Jesu yarãre ðpa iique mũhũ,” arĭpũ Pablo Timoteore

¹ Ne buġure turibiricãque. Mũ pagure mũ ðaro iidiro dopa ta, buġũ sãre ðaro mera wereque. Eropigũ mũ pagũ porãre mũ ðaro iidiro dopa ta, mamarã sãre ðaro umupeori mera erãre wereque. ² Eropigũ mũ pagore mũ ðaro iidiro dopa ta mũrã nome sãre ðaro umupeori mera wereque. Eropigũ mũ pagũ porã nomere mũ ðaro iidiro dopa ta, nóme sãre ñero uaribejaro mariro ðaro umupeori mera wereque erãre.

³ Eropigũ wapeweyarã nomere diaye ta mojomorocũrã nomere umupeori mera itamuque erã nome sãre. ⁴ Wapeweyo porãcũgo igo árĭcũ pãramerãcũgo igo árĭcũ sãre, erãpũ igore itamuporo erã masura waja. Eropã itamurã Goãmũ masare erã acawererãre ĩġũ itamudoreldiro dopa ta ĩirã iima erã. Erã eropiicũ ĩagũ ðaro Goãmũ mucubirimi. ⁵ Mojomorocũgo wapeweyo acawererã moogo árĭgo, Goãmũ igore itamuburire cohremo igoa. Eropigo ñamiri nũcũ, umuri nũcũ igo Goãmũre eropa serẽniguicãmo. ⁶ Gajigopũ wapeweyo árĭgo eropa iimaacãgo árĭgo ojocarigo árĭquerego igo sĭporã dederebo sĭridigo iro dopa ta iimo. ⁷ Eropigũ i árĭpehleri yũ werera wapeweyo itamuburire Jesu yarãre iidoreque mũhũ. Òpa wereque erãre ðari dihtare erã iiburire gajirã erãre werewuabiriburire. ⁸ Eropigũ yujugũ ĩġũ acawererãre ĩhadibubigũ, ĩġũ porã erã pago sãre ðaro ĩhadibubigũ “Jesu yagũ ãhraa,” arĭmasibeami. Goãmũ doreldiro dopa iibeami. Eropigũ Goãmũ ya buherire yũhribigũ ãhrimi. Jesure gamebirã tauro ñetariagũ ãhrimi ĩġupũ.

⁹ Wapeweyarã nome mũa itamumorã árĭcũ erã waĩre gojaturãca. Mũa eropa gojaturã ðpa árĭrãre erã waĩre gojatuque. Sesenta bojori ejabigo igo waĩre gojatubiricãque. Eropirã wapeweyo yujugũ ta marapũcũdigore gojatuque. ¹⁰ “Igo ðarire iigo ãhrimo,” masa erã arĭgore gojatuque. Eropirã igo porãre ðaro masugo árĭdigore gojatuque. Eropirã igo ya wihire gajirãre ðaro mera ñajaridoregore gojatuque. Eropirã pohro majago iro dopa Jesu yarãre itamugore ñero tarirãre itamugore, árĭpehlerãre

mojomoro ĩagore, ȃari dihtare iidiagore gojatuque. Eropa rĩrre ĩagu iripũ ta er waĭre gojatuque ma er ma itamumorã rĩborore.

¹¹ Wapeweyar nme, nmeņari er rĩcũ er waĭre gojatubiricque er Jesu yarre itamumorãre. Phr er waĭre ma gojatura phr er gamero iidiar Cristo yare duhu, dipaturi mojoto diribocoma. ¹² Eropir er mojoto dirir Cristore “M yarre itamugora,” er arĩdirore iibiribocoma. Er eropa iibirira dipuwaja dipuwajacurcoma. ¹³ Er nmeņari eropa itamurã rĩr tericur nome wahama. Eropir wirigue ņajacurir ņeri querere werenigui curima. Er weredorebirirare werema er nome. ¹⁴ Eropir er Jesu yarre itamumorã ņajabiricporo. Eropig er ȃpa iicũ gahmea yh: Wapeweyar nome, nmeņari rĩr mojoto diriporo daja. Eropir er porcporo. Eropir er ya wihi majare ȃaro ĩhadibuporo. Er nome wapeweyar nome eropa ta iicũ marire Jesu yarre ĩhaturir “ņerire iir iima,” arĩmasibeama marire. ¹⁵ Dohpague tamerare yujuryeri nome wapeweyar nome Cristo yare duhu watĭ gameripre iingatuhama. Eropig ȃpa werea mre.

¹⁶ Jesu yar er acawerego wapeweyo igo rĩcũ er igo acawererp igore itamuporo. Gajir Jesu yarpre igore itamudorebiricporo. Eropir er Jesu yar igore acawerer opagore itamubir, gajir nome wapeweyar nomepre itamumasima.

¹⁷ Jesu yar oparre er mohmerire er ȃaro iicũ ĩar umupeoque erre. Eropir ȃaro wajayeque. Yujuryeri ma mera majar Gom yare werer mare buher s hrima. Er tamerare tauro umupeo wajayeque. ¹⁸ Gom yare er gojarapgue mohmegre ma wajayeborore ȃpa werea: “Wec trigo yerire chratĩacũ ĩgu disirore chmotabiricque. ĩgu gamero baporo,” arĩ gojaņor. Eropiro gajipũ ȃpa ara: “Mohmegre ĩgu mohmeri wajare oro gahmea,” ara Gom yare er gojarapgue. Gom ya gojarapũ eropa rĩcũ peer oparre ȃaro umupeoque ma. Eropir ȃaro wajayeque erre.

¹⁹ Jesu yar mera majag opre yujug ta ĩgre werescũ peebiricque. “Op ĩgu ȃpa ņeri iirare ĩab,” per o rer arĩ weresra phr peeque. ²⁰ Eropa peer ĩgu ņero iira rĩcũ ĩatuhaja Jesu yar gamenererogue turique ĩgre, gajir ĩgre ĩha masi giporo arĩr.

²¹ Eropig Gom Jesucristo ĩgu beyer anyua er ĩhabeoro ire dorea mre. Dohpague y mre dorerare iipehoque. Eropa iig gajigre gajiropa, gajig sre gajiropa iibiricque. Yujuropa ta iique rĩpehrerre Jesu yarre. ²² Gajirre Gom mohmerire m beyemorre er weca m mojotorire duhpeoboro core ȃaro ĩaque mh ĩha masiri mera yojaro mariro. ņerire iir rĩbocoma. Eropig m erre beyera phr er ņerire iicũ er ņeri iira dipuwaja opagca m s. Eropig erre beyeboro core er árĩricurire ȃaro masique. Eropig rĩpehreri ņeri mariro árĩque mh.

²³ Bajasuburi paru prisg hraa mh. Eropig dohpaguere deco dihtare ihrig rĩg, merog vino sre ihrique mh ococug.

²⁴ Yujuryeri er ņerire iicũ mari ĩhaa. Eropir Gom erre dipuwaja moaborore masia mari. Gajirãpũre er ņeri iirare mari ĩha masibea. Phr er ņeri iirare masirca Gom dipuwaja moarinũ rĩcũ. ²⁵ Eropa ta yujuryeri ȃarire er iirare masia mari. Gajir er ȃarire er iirare dohpaguere masibiriqerer ta phr masirca mari. Mari ĩabirirare rĩpehrer er iirare phr iri dehyoacũ ĩarca.

6

¹ Pohro majarã Jesu yarãpũ erã oparãre òaro umupeoporo. Erã eropa umupeocũ ìarã gajirã Goãmure mari arĩ buheri sãre ñero werewuamasibeama. ² Erã oparã Jesu yarã árĩcũ ìarã erã pohro majarãpũ gũa oparã sã Jesu yarã ta àhrima. Eropirã “Erãre umupeobiricũ òaroca,” arĩbocoma. Eropa iibiricãro gahmea. Erã oparã Jesu yarã árĩrã erã mahirã yujugũ porã iro dopa àhrima. Eropirã erã tamerare turaro itamuporo.

Goãmure umupeori sãre, òaro árĩri sãre werepũ Pablo

³ I yũ wererare buheque. Eropigũ ire doreque. Gajiropa árĩrire gũyarire buherã mari Opũ Jesucristo ya buherire umupeobeama. Erã Goãmure umupeori buherire gamebirã òpa iirã àhrima. ⁴ “Masipehogũ àhraa,” arĩquererã ta diaye majare ne masibeama. Eropirã pee masibirã iro dopa ta turaro game ðuyasodiama erã. Eropirã Goãmũ yare arĩmaacãa ðuyasorã àhrima. Eropa ðuyasorã, game ìhaturirã wahama. Eropirã gajirãre ñero quere moamasibiriquererã masare ñero arĩ pepima erã. ⁵ Eropirã erã ñeri dihtare pepinquirã, diaye árĩrire ne masibirã eropa ðuyasoniguicãma. Eropirã “Goãmũ yare buherã niyerure wajatarãca,” arĩ pepirima. Erã eropa árĩrãre wapicubiricãro gahmea. ⁶ Mari ya mari opari mera mucubirirã Goãmure umupeorã diaye ta wajatarã ta iiaa. ⁷ I yebaguere masa dehyoarã ne gajinore aĩgãribiribũ mari. Eropirã mari sĩrirã warã ne gajinore aĩgãmasibeaa mari daja. Eropirã mũa opari mera dihta mucubirique. ⁸ Eropirã mari barire, mari suhri sãre oparã, gajire gamenemobiricãrã. Iri nũcũ mera ta mucubiricãrã mari. ⁹ Niyerure gamerã doberi wũaro oparã árĩdiarã watĩ ñerire ìgũ iidorerire árĩpehreri ñerire iirã árĩbocoma. Eropirã erã bajasuburi pee masibirã iro dopa ta gajinore gametarirã, ñeri ùaribejari duhubirã, erã basi ta ñero tarima. Eropa dedererã wacãrã iima. ¹⁰ Niyerure gametarirã árĩpehreri ñerire iinũgama masa. Yujurãyeri niyerure gametarirã, Jesure umupeo duhura pũhrũ bajasuburi erã ñero iira waja turaro bũjawerema erã. Eropirã mari opariñepẽ ta mucubiro gahmea marire.

Goãmũ ya árĩburire iiboro dopa ñerire tarinũgaque, arĩ gojañumi Pablo

¹¹ Mũ tamera Goãmũ yagũ ta àhraa. Eropigũ i ñerire iibiricãro gahmea. Eropigũ òaripũre gameque. Goãmũ yare iique. Eropa iigũ Jesure “Diaye iigũ àhrimi,” arĩ umupeoque. Eropigũ gajirãre mahique. Ñero tariqueregũ ta bocatũque. Nijiyajagũ árĩque masa mera. Eropigũ gajirãre tarinũgadiagũ árĩbiricãque. ¹² ìgũ mera árĩpehrerinũri mũ òaro árĩniguicãburire Goãmũ beyemi mũre. Eropigũ Jesucristore mũ umupeorire bajarã masare òaro werebũ mũhũ. Eropigũ ñero tariqueregũ ta ìgũre umupeo ìgũ yare duhubita ùmarogue ìgũ mera eropa mũ árĩniguicãbora dopa. ¹³ Goãmũ árĩpehrerãre árĩpehrerire árĩcũ iigũ àhrimi. Jesucristopũ Poncio Pilatore Goãmũ yare òaro werepũ. Eropigũ Goãmũ Jesucristo sã erã ìhabeoro ire mũre iidoregũra: ¹⁴ Mũre Goãmũ ìgũ dorere iipehocãque. Jesucristo ìgũ dujariboro core ñeri mariro, dipuwaja mariro ìgũ dorero dopa ta iiniguicãque. ¹⁵ ìgũ queoranũ árĩcũ Goãmũ Cristore dujaricũ iigũcumi. Goãmũpũ òagũ ìgũ dihta masare doregũ àhrimi. Eropigũ árĩpehrerã gajirã oparã erã tauro opũ árĩgũ àhrimi. ¹⁶ Eropigũ ìgũ dihta ne sĩribigũ àhrimi. ìgũ gosesiriri mera árĩgũ àhrimi. Eropirã masa ìgũ gosesirogue ejamasibeama. Eropigũ masa erã ne ìabigũ àhrimi. Eropirã dohpague sãre ìgũre ìabeama. ìgũ

eropa árĩgũre umupeorã. Eropirã árĩpehrerinũri “Turagũ ãhrimi ĩgũ,” arĩrã ĩgũre. Eropa ta iirã.

¹⁷ Eropigũ i yeba majarãre doberi oparãre õpa arĩ doreque mũhũ: “Gajirãre tarinũgaa yũhũ,” ne arĩ pepibiricãporo. Erã doberi erã opari pehrea waroca. Eropirã “Yũhũ wũaro opari mera õaro árĩgũca,” arĩ pepibiricãporo. “Goãmũ yapũ mera õaro árĩgũca,” arĩ pepiporo. Árĩpehreri diaye ta mari gameripũre ogũ ãhrimi ĩgũ Goãmũ. ĩgũpũre umupeoturaporo erã doberi oparã. ¹⁸ Eropirã erã õaripũre iiporo õarire erã iirã árĩboro dopa. Eropirã erã oparire mojomorocũrãre orã árĩporo. ¹⁹ Erã eropiicũ mũmũsigue Goãmũ pohrogue erã ya árĩroca. Eroque árĩcũ iri ne pehresome. Eropirã erogue õaro árĩnigũicãrãcoma erã.

Pablo Timoteore doretupũ

²⁰ Mahgũ, mũre Goãmũ ĩgũ apirare ĩgũ buhedorerare duhubita. Yujurãyeri masa Goãmũre gamebirã iro dopa ta gũyarire, pee masibirã ya buherire wereniguima. Eropa wereniguirã “Õaro masirã buheri ãhraa,” arĩrima erã. Eropa erã wereniguirire peenũrũbiricãque. ²¹ Gajirã yujurãyeri erã wereniguirire peenũrũrã Cristo ya buheripũre cóãcãma.

Goãmũ ĩgũ mahiri mera mũre turaro õadorea. Eropa ta árĩnigũicãporo. Iripẽta ãhraa.

2 Timoteo

Pablo Timoteore dipaturi gojabeopu

¹⁻² Mũhũ Timoteo yũ magũ iro dopa ta yũ mahigũ ãhraa. Yũhũ Pablo mũre ire gojabeoa. “Árĩpehrerã Jesucristore umupeorã umũsigue ðaro árĩniguicãrãcoma,” arĩ apimi marire Goãmũ. Ĩgũ eropa arĩ apirare werebure yũre beye apimi Jesucristo Goãmũ ĩgũ gamero dopa ta. Eropigũ Goãmũ mari Pagũ Jesucristo mari Opũ mera mũre ðadorea. Eropigũ ĩgũ itamuri mera ðaro árĩque mũhũ.

Masare Cristo yare erã wererare werepũ Pablo

³ Goãmũ mera wereniguigũ mũ ya árĩburire serĩniguicãa umũri nũcu. Eropã serẽgũ Goãmũre “Õhaa,” arãa yũhũ. Iribojegue majarã yũ acawererã ñeri dipuwaja mariro ĩgũ Goãmũre ta umupeoñuma. Erã umupeodiro dopa ta dohpaguere yũ sã ĩgũ Goãmũre ta umupeoa. Ĩgũ Goãmũ gohra ta ãhrimi yũ mũre serẽbasagũ. ⁴ Sohõ árĩrasubure yũ wacũ mũ orenũrusiarare guñagũ mũre turaro ĩadiaca daja mũ mera ðaro mucubiridiagũ. ⁵ Eropigũ Jesure diaye ta mũ umupeorire guñaa yũhũ. Mũ ñeco bũro Loida, mũ pago Eunice sã Jesure umupeomãhtama mũ core. Eropigũ dohpaguere ĩgũre mũ umupeocũ ðaro masia yũhũ.

⁶ Eropigũ ire mũre guñacũ iidiaa. Mũ dipuru weca yũ duhpocũ Goãmũ ĩgũ ya turarire omi mũre. Ĩgũ ya árĩburire mũ mohmemasiburire mũre omi. Iri mohmemasiburi mera mohmeque mũhũ. ⁷ Goãmũ marire ĩgũ Espĩritu Santore omi. Mari mera árĩgũ masare marire güicũ iibeami Espĩritu Santo. Eropigũ turarã, masare mahirã, pee masirã mari árĩcũ iimi ĩgũ. ⁸ Eropigũ mari Opũ ya árĩburire gajirãre weregũ gũhyasĩribita mũhũ. Yũhũ ĩgũ yare iicũ ĩha gajirã gamebirã yũre peresugue doboma. Peresu yũ árĩcũ sãre ĩagũ yũre gũhyasĩrisãbircãque. Mũhũ sĩporãguere ñero bũjawerebircãque. Õari buherire mũ buheri dipuwaja mũ sã eropa wagũ “Õaroca,” arĩ pepique mũ sã. Mũ eropa ñero taricũ ĩagũ Goãmũ mũre itamugũcumĩ. ⁹ Eropigũ Goãmũpũ marire peamegue wabonirãre taumi. Eropigũ ðarã ĩgũ yarã árĩmorãre beyepũ ĩgũ. “Õarã ãhrima erã. Eropigũ erãre beyegũra,” arĩbiripũ marire beyegũ. Ĩgũ marire mahigũ ta negohraguere marire beyepũ ĩgũ gamero dopa ta iigũ. “Eropigũ Jesucristore erãre taubure obeogũra,” arĩ beyepũ marire. ¹⁰ Eropigũ dohpaguere Jesucristore marire taubure obeodigũ árĩmi marire diaye ta ĩgũ mahirire ĩhmugũ. Eropigũ Jesucristo marire taugũ marire ĩgũ yarãre dederebircũ iimi. Eropã iigũ “Yũre umupeorã Goãmũ mera ðaro árĩniguicãrãcoma,” arĩgũ ðari buherire marire weregũ aripũ ĩgũ.

¹¹ Eropigũ i ðari buherire werebure ĩgũ apimi yũre. ¹² Eropã ĩgũ yare buhegũ árĩgũ dohpaguere ñero taria yũhũ. Eropã ñero tariqueregũ ta sĩporã mucubirigũ ãhraa. Yũ guñaturagũre Jesure masia yũhũ. Turagũ ãhrimi ĩgũ. Eropigũ ĩgũ yare buhedore apigũ ðaro itamugũcumĩ. Eropigũ ĩgũ yũre apirare yũre buhe ojogorocũcũ ĩhadibugũcumĩ yũre. “Yũre itamugũcumĩ,” arĩ irire ðaro masigũ sĩporã mucubirigũ ãhraa.

¹³ Mũre yũ wererare iipehocãque. Jesucristo mũre ĩgũre ðaro umupeocũ iimi. Eropigũ ĩgũre gajirã sãre ðaro mahicũ iimi mũre. Eropigũ “Diaye ãhraa,” arĩ irire guñaniguicãque mũhũ. ¹⁴ Eropigũ Espĩritu Santo mari

mera árĩgu ĩgu itamuri mera ðari buherire ðaro buheque. Queoro buheque gajiropa arĩro mariro.

¹⁵ Yũ peresugue árĩcũ ĩarã yũre cóãgãpehrea wama. Árĩpehrerã Asia yeba majarã Jesu yarã yũre itamudiabirã cóãgãpehrea wama. Erã mera majarã perã Figelo, Hermógene eropa ta iima erã sã. Erã eropa cóãgãrare masituhaca mũhũ. ¹⁶⁻¹⁷ Erã eropa cóãquerecũ ta Onesíforopũ bajasuburi yũre itamugũ ðaro siñajacũ iimi. Eropigũ ĩgu yũ peresu árĩcũ ĩgu yũre gũhyasĩrisãbeamĩ. Eropigũ Romague eragũ yũre amaniguicãdi árĩmi. Eropa amaniguigũ yũre bocami. Efesogue sãre ĩgu marire itamurare ðaro masia mũhũ. ĩgu eropiira waja ĩgu porãre, erã pago sãre mojomoro ĩagũcumĩ mari Opũ Jesucristo. Goãmũ eropa iiboro dopa ĩgũre serẽbasaa. ¹⁸ Eropigũ i yebague Jesu mari Opũ dujaririnũ arigũ ĩgũre mojomoro ĩagũcumĩ. ĩgũre eropa iiboro dopa ta serẽbasaa Goãmũre.

2

Ñero tariqueregũ ta Jesu yagũre bocatũuro gahmea

¹ Mũpũ yũ magũ iro dopa ta Jesucristo ĩgu itamuri mera turagũ árĩque. ² Eropigũ bajarã masare yũ buherare mũ peerare gajirã sãre wereturiaque mũhũ. Erã mũ buherã Goãmũ gamerire iiniguicãrã árĩporo. Eropirã gajirãre buheturiarã árĩporo erã sã.

³ Surara ñero tarigũ ĩgu yujuro bojero dopa ta Jesu yagũ árĩgu ñero tariqueregũ yujuro bojeque. Eropa iigũ gajirã Jesu yarã iiro dopa iigũ iiaa mũhũ. ⁴ Surara ĩgu opũ ĩgu doreripũre iimi. Eropigũ ĩgu surara árĩbirã erã iiripũre iibeamĩ ĩgu. Mũ sã eropa ta mari Opũ ĩgu dorera dihtare iique. ⁵ Omabiragũ erã dorediro dopa queoro iibigũ ĩgu omatariara waja wajatabeamĩ. Eropa ta mũ sã Goãmũ dorediro dopa ta iibigũ Goãmũ mera wajatasome. ⁶ Eropigũ pohere ðaro mohmedigũpũ ĩgu mohmera waja iri pohe majare aĩmũhtamĩ. Eropa ta mũ sã Goãmũ yare ðaro mohmera waja Goãmũ oburire aĩmũhtagũca. ⁷ Irire ðaro masicũ iigũcumĩ Jesu mari Opũ mũre. Eropigũ dohpaguere yũ mũre arĩdirore ðaro guñaque.

⁸ Jesucristore guñaque. ĩgu opũ Davi mũrũ pãramĩ ĩgu árĩpũ. Eropigũ sĩridigũ masa mũriapũ ĩgu. ĩgu eropa sĩri masa mũriara marire tauburi buheri ta ãhraa. I ðari buherire buhegũ iiaa. ⁹ Iri buherire buhegũ ñero taria yũhũ. Eropirã irire yũ buhecũ ĩha gajirã gamebirã ñegũ iro dopa ta yũre dipuwaja moa yũre peresugue doboama. Masa yũre cãhmotaquererã Goãmũ ya ðari buherire cãhmota masiya mara. ¹⁰ Eropigũ Goãmũ ĩgu beyenirãre buhegũ bajasuburi ñero taria yũhũ erã Jesucristo yarã erã árĩburire. ĩgu yarã árĩborore erã peamegue wabonirãpũ tauborore ñero tarigũ yujuro bojea. Eropigũ erã Goãmũ mera ðaro árĩniguicãborore ñero taria ĩgu yare buhegũ.

¹¹ I diaye ta ãhraa:

Cristo ya árĩburire mari iira dipuwaja gajirã marire wejẽquerecũ ĩgu mera umũsigue ðaro árĩniguicãrãca. ¹² Eropirã ĩgu yare mari iira dipuwaja ñero tariquererã ta ĩgu yare duhubirã árĩrã ĩgu opũ árĩroguere ĩgu mera dorerã árĩrãca mari sã. “Cristore yũ masibea,” mari gajirãre arĩcũ ĩgu sã marire eropa ta arĩgũcumĩ.

¹³ ĩgũre mari tarinũgacũ ĩagũ ĩgu arĩdiro dopa ta marire dipuwaja moagũcumĩ. ĩgu arĩro dopa ta iigũ ãhrimi ĩgu. Ne gũyabeamĩ ĩgu. I árĩpehreri ĩgu werera diaye ta ãhraa.

Goãmũ ïgũ ïhasuarãre, ïgũ yare buherãre werepũ Pablo Timoteore

¹⁴ Ire yũ wererare mũ mera majarãre masicũ iique. Erã ejatuharo game dũyaso wereniguiri duhpiburi árĩbeaa. Eropirã erãre peerãre ñero wacũ iima. Eropigũ mari Opũ ïgũ ïhuro õpa arĩ wereque erãre. “Mũa eropa wereniguiro dopa wereniguibiricãque,” arĩque erãre. ¹⁵ Mũpũ Goãmũ yare õaro buheque. Eropigũ Goãmũ ya árĩburire turaro iique. Mũ eropa iicũ ïagũ “Õaro iibũ mũhũ,” arĩgũcumĩ Goãmũ mũre. Eropigũ mũ buherare ïgũ ïacũ gũhyasĩrisome mũhũ. ïgũ buheri diaye ãhrra. Eropigũ ïgũ buherire õaro masique. Eropigũ ire queoro buheque. ¹⁶ Erã ejatuharo bu árĩrire wereniguirã ñerire eropa iiniguicãma. Eropigũ erã eropa arĩ wereniguirire ïha gamebiricãque mũhũ. ¹⁷ Erã wereniguiri camiro boagãro iro dopa ta ãhrra. Erã wereniguiri gajirã Jesu yarãre ñerã wacũ iiaa. Eropa wereniguirã mera majarã Himeneo, Fileto sã ãhrima. ¹⁸ Eropirã erã õari buherire cóãrã, “Jesu yarã sĩrinirã erã ya dũpũ mũra masa mũriatuhanirã ãhrima,” arĩ buhemaacãma. Eropa gajiropa buherã bajamerãgã Jesu yarãre goroweorã iima. ¹⁹ Erã eropa ñero buhequerecũ ta, Goãmũ ya buheripũ ne gohrotobeaa. ïgũ ya diaye maja árĩro pehrebeaa. Õpa arĩ gojara ãhrra: “Mari Opũ ïgũ yarãre masimi. Eropirã árĩpehrerã ‘Jesu yarã ãhrra,’ arĩrã ñerire duhucãporo,” arĩ gojañuma.

²⁰ Jesu yarã watope ãhrima Goãmũ yare õaro iirã. Gajiropa iirã sã ãhrima ñeri buherire wereniguirã. ²¹ Eropigũ yujugũ Goãmũ ya árĩburire õaro itamudiagũ iri ñeri buherire peebiricãporo. Árĩpehreri ñerire duhucãporo. ïgũ eropiigũ õagũ árĩgũ árĩpehreri Goãmũ yare õaro iimasimi. Goãmũ gamegũ õaro árĩgũcumĩ.

²² Eropigũ mũ mamũ árĩgũ mamarã erã ñeri ãaribejari iro dopa iibiricãque. Eropigũ õarire iique. Jesure umupeoturaniguicãque. Eropigũ ïgũre masa sãre mahi umupeoque. Eropigũ gamequeãro mariro gajirã mera õaro árĩque mũhũ. Eropa ta iique gajirã ñeri dipuwaja marirã mera Goãmũre game serẽniguirã mera árĩgũ. ²³ Eropigũ pee masibirã erã arĩ dũyatorire mũ sã peenũrũbita. Eropigũ mũ sã dũyasobita. Eropa arĩ dũyatorã masa game gameturinũgama. ²⁴ Mari Opũ pohro majagũre dũyasobiricãro gahmea. Eropigũ árĩpehrerãre õaro iigũ buhemehregũ, mata guabigũ ïgũre árĩro gahmea. ²⁵ Eropigũ gajirã ïgũ mera dũyasocũ ïgũ erãre weregũ õaro mera yojaro mariro mera yũhriro gahmea ïgũre. ïgũ õaro yũhricũ ïarã erãpũ Goãmũ ïgũ itamuri mera erã ñeri iirire bũjawerebocoma. Eropirã õari buherire diaye majare masinũgabocoma. ²⁶ Erãre watĩ oparimi ïgũ gamerire iimorãre. Eropirã erã ñero iirare bũjawerera pũhrũ õari buheripũre masirã, watĩre cóãrãcoma.

3

Pehreburinũ majare werepũ Pablo Timoteore

¹ I mũmũ pehreburinũ coregã ñero tarirãcoma masa. Irire õaro masique mũhũ. ² Irisubure masa gajirãre guñabirã, erã ya árĩburi dihtare guñarã, niyerure gamerã, “Gajirãre tarinũgaa gũa,” arĩ erã basi pepirã, masare ñero turirã, erã pagũ sũmarãre tarinũgarã, erãre oquerecũ ta “Õhaa,” arĩbirã, Goãmũre umupeobirã árĩrãcoma. ³ Eropirã masare mahibirã, mojomoro ïabirã, ñeri quere iirã, ñeri ãaribejarire duhumasibirã, masare eropa paniguirã, õarire gamebirã árĩrãcoma. ⁴ Erã mera majarãre ñero iirã, pepiri moorã, “Masipehorã ãhrra,” arĩ pepirã árĩrãcoma masa.

Eropirã erã, erã ùaribejarire iisuarã árĩrã Goãmure umupeo sùabeama. ⁵ Eropirã erã masa erã ìhabeoro Goãmure umupeoquererã ta “Goãmù duhpibu árĩbeami,” arĩ pepirima erã.

Eropa árĩrãre wapicubiricãque mùhù. ⁶ Erã mera majarã pee masibirã nome pohro ñaja, erã nomere gùyarire buhema. Erã nomepù turaro ñerire iiniguirã árĩrã, turaro ñerire iidiarã àhrima. ⁷ Erã nome eropa peeniguirã nome árĩquererã ta, diaye majapùre ne masibeama. ⁸ Iribojegue Jane, Jambre sã yeea árĩnirã Moise wererare gamebiridiro dopa ta erã sã òari wereniguirire diaye majare gamebeama. Erã ñeri dihtare pepirã àhrima. Eropirã Jesure umupeorã gohra árĩbeama. ⁹ Eropa iirã gùyari mera erã iidiarire yujuro bojesome. Pùhrù erã gùyarire, erã pee masibiriri sãre árĩpehrerã ìha masirãcoma. Jane, Jambre mera erã gùyarire iribojegue masa erã ìha masidiro dopa ta eropa ta masirãcoma masa pehreburiñù coregã árĩrã erã gùyarire.

Pablo Timoteore doretupù

¹⁰ Mùpù yù buherare, yù árĩricurare, yù iidiarare, Jesure yù umupeorare òaro ìhabù. Eropigù guaro mariro yù iirare, masare yù mahi umupeorare, ñero tariqueregù yù yujuro bojerare masia mùhù. ¹¹ Eropigù Jesucristo yare yù iira waja yùre erã ñero iirare, yù ñero tarirare masia mùhù. Eropigù Antioquíague, Iconiogue, Listrague yùre ñetariaro erã iira sãre masia mùhù. Eropa yù wacù ìha mari Opù Jesucristopù yùre itamumùrimi. ¹² Árĩpehrerã Jesucristo yarã árĩdiacù Goãmù gamerire iiniguidiacù gajirã erãre ñero iirãcoma. Iri diaye ta àhraa. ¹³ Eropirã ñerãpù, gùyarã sã, ñetariarã árĩnigucãrãcoma erã. Gajirãre gùyarã, erã basi sã gùyarire peerã eropa ta ñetariarã árĩnigucãrãcoma.

¹⁴ Mùpù yùhù mùre buherare òaro mù peerare eropa iiniguicãque. Mùre buhenirãre masia mùhù. ¹⁵ Mù majigù árĩgugue ta, Goãmù yare erã gojarapùre masinùgayoro. Ìgù yare erã gojarapù mù buhegù masia Jesucristo marire tauburire. Eropa buhegù “Jesucristore umupeorã dihtare peamegue wabonirãre taumi Goãmù,” arĩ masia. ¹⁶ Goãmù yare erã gojarapùre árĩpehrerire Goãmùpù gojadorepù erãre. Eropirã iripùre buherã mari masinemoa. Iripùre buherã mari òaro iiburire masia. Eropirã mari ñeri iirire masia iripùre buherã. Eropiro iripù marire òaripùre gohrotodorea. Eropiro ùmùri nùcù mari òarire mari iiniguiburire werea iripù. ¹⁷ Eropigù Goãmù yagù Ìgù yapùre buhegù, masipehocãgùcumi. Eropa masigù árĩpehrerire òarire iimasigùcumi Ìgù.

4

¹ Jesucristo árĩpehrerãre doregù arigù dujarigùcumi. Eropa dujarigù ojocarirãre, sãrinirã sãre dipuwaja moagùcumi. Eropigù Ìgù ìhabeoro ire mùre dorea yùhù: Goãmù sã Ìgù ìhabeoro ire dorea mùre. ² Ùmùri nùcù masa erã peediacù, erã peediabiricù sãre Goãmù yare wereque. Eropa weregù masare erã ñeri dipuwajare masicù iique erãre. Eropigù “Mù ñeri iirire iinemobiricãque,” arĩ wereque erãre. Òaripùre iidoreque. Eropa weregù ne guabigù gariborebigù árĩque mùhù. Eropigù gajirãre buhe duhubita. ³⁻⁴ Pùhrù, gajisubuguere masa òari buherire peediasome. Eropa peediabirã erã gamero dopa ta iirã, erã peediari dihtare buhemorãre amarãcoma erã. Eropirã gùyari buherire buherã bajarã oparãcoma erã. Erã eropa iirã òari buheri diaye majapùre cohã, erã eropa arĩ bocara buheripùre peenùrãcoma. ⁵ Eropigù mùpù diaye majare buhe duhubita. Eropa Ìgù ùmùri nùcù òaro pee masigù árĩque.

Eropigũ ñero tariqueregũ ta yujuro bojeque. Eropigũ ðari buherire eropa buheniguique masa Jesu yarã waboro dopa. Goãmũ mũre ãgũ iidorerare ipehocãque mũhũ.

⁶ Yũhũ Goãmũ yare yũ iira dipuwaja yũ sãriboro merogã duhyaa. Eropigũ bajamenũrigã áriñigũca. Eropigũ dohpaguere mũre dorea. ⁷ Yũ sãriboro coregã ire weregũra: Jesucristo yũre ðari buherire buhedoregũ ãgũ apirare ðaro buhe ojogorocũabũ. ãgũ dorerire ðaro ipehocãbũ. Eropigũ ñero tariqueregũ ta ãgũre ne umupeo duhubiribũ. ⁸ Yũ eropa ðarire iira wajare umũsigue dibugũcumi yũre. Eropigũ mari Opũ áripehrerãre masipehogũ, diaye ta dipuwaja moabu áriũgũ, queoro weregũ ãgũ dujaririnũ yũ wajatarare ogũcumi yũre. Gajirã sãre ãgũ dujariborore corerãre, ãgũre mahirãre erã wajatarare ogũcumi Jesu.

Pablo werenemopũ Timoteore

⁹ Yũ pohrogue yojaro ãagũ arique mũhũ. ¹⁰ Dema waĩcũgũ i yeba majare áripehrerire gamegũ yũre cóãgã waha wami Tesalónicague. Crescentepũ yũre cóãbiriqueregũ Galacia yebague wahámi Goãmũ yare buhegũ. Tito sã eropa ta Dalmaciague wahámi. ¹¹ Luca dihta yũ mera áhrimi. Marco yũre ðaro itamubu áhrimi. Eropigũ ãgũre aĩgãrique mũhũ. ¹² Tĩquicore Efeso macague oboabũ. ¹³ Eropigũ mũhũ õgue arigũ, yũ weca sañari suhriore, Troa maca Carpo ya wihi yũ apirañere aĩgãrique. Eropi sohõ áriũra gojara turirire aĩgãrique. Sohõ áriũra gojara gasiri tamerare turaro gahmea yũhũ. Eropigũ iri gasiri sãre aĩgãrique.

¹⁴ Alejandro comere mohmegũ yũre ñetariaro iimi. Eropigũ ãgũ eropa iira dipuwaja Goãmũ dipuwaja moagũcumi. ¹⁵ ãgũ Alejandro mari buherire ne gamebirimi. Eropigũ mũare ñero iiri arĩgũ ðaro ãgũre guña masique.

¹⁶ Peresu iidoregũre yũ iirare ãgũre yũ ne werecũ ne yujugũ Jesu yagũ yũre itamudiabirimi. Áripehrerã yũre itamubirã cóãgãpehrea wama. Erã eropa cóãquerecũ ta yũre erã cóãra dipuwaja Goãmũre “Erãre dipuwaja moabita,” arĩbũ. ¹⁷ Yũ yujugũ ta áriquerecũ ta Goãmũ ðaro áhrimi yũ mera. Eropigũ ãgũ buherire yũ ðaro wereburire weremasicũ ãgũ turari mera itamumi yũre. Áripehrerã Judio masa áriũbirã iri buherire erã peeburire werecũ itamumi. Eropigũ masa erã yũre ñero iidiaquerecũ ta yũre erã ñero iibodigũre itamumi mari Opũ. ¹⁸ Áripehrerire erã yũre ñero iirire yũre taugũcumi mari Opũ. Eropigũ umũsigue ãgũ Opũ áriũrogue yũ áriũborore itamugũcumi ãgũ. Eropirã “Mari Opũ ðatariagũ, turatariagũ áhrimi,” áripehrerinũri arĩrã mari. Eropa ta arĩrã.

Pablo ðadorepũ Timoteo pohro áriũrãre

¹⁹ Priscila, igo marapũ Aquila, Onesíforo ya wihi majarã sã ðaporo. ²⁰ Erasto Corintogue dujami. Trófimo dorecũa wahámi. Eropigũ Miletogue apiabũ ãgũre. ²¹ Puhiró core yojaro arique mũhũ. Eubulo, Pudente, Lino, Claudia sã, áripehrerã Jesu yarã mũre ðadorema.

²² Mari Opũ Jesucristo mũ mera áriũporo. Eropigũ mũare Goãmũ mera turaro ðadorema. Eropa ta áriñigũicãporo. Iripẽta áhraa.

Tito

Pablo Titore gojabeopu

¹ Yuhu Pablo mare Titore gojaa. Goamu pohro majagu, Jesucristo yare igu buhedore igu apidigu ahraa. Goamu igu beyenira Jesure era umupeoburire, oari buherire era masiburire Jesu buhedoregu yare apimi. Iri buheri Goamu igu dorediro dopa ta mari iiburire werea. ² Eropigu aripehrerinuri Goamu yara umarogue era oaro ariniguiboro sare buhea erare. Goamu ne guyari marigu i yebare igu ihacunuguboro core "Yu pohrogue eropa oaro ariniguicaracoma," ari apipu marire. ³ Eropigu igu queoranu aricu igu eropa ari apirare masidoredigu arimi masare. Eropa ta masidoregu yare erare weredoremi igu marire taugu. ⁴ Mare Jesu yare buhebu. Yu eropa buhecú peegu, Jesure umupeonugabu muhu yu umupeoro dopa. Eropigu muhu yu buhedigu arigu diaye ta yu magu iro dopa arigu ta iiaa. Mare ire gojabeogu iiaa. Eropigu Goamu mari Pagu, Jesucristo marire taugu itamuri mera mare odorea. Igu itamuri mera oaro arique muhu.

Creta waicuri nuguro majarare Tito igu wereburire werepu Pablo

⁵ Creta waicuri nuguro yu mare apicu Jesu yara era buheboru duhyanibu irisubure. Eropigu era iiburire werebure apibu yuhu mare. Eropigu macari nucú majara Jesu yara opara arimorare beyedoregu apibu mare. ⁶⁻⁸ Era opara Goamu pohro majara ahrima. Eropigu erare beyegu oarare beyeque gajiropa iibirare. Eropigu yujugo ta marapocura arirare beyeque. Eropigu "Bu arigu ahraa yuhu," ari pepirare beyeque. Eropigu mata guabirare, merebirare, masa mera gamequeabirare, niyerure gamebirare beyeque. Eropa beyegu era ya wihire najarare oaro ihadiburare, oaripure suarare, pee masirare, oaripure iiniguirare, neri marirare, era waribejarire iibirare, teboru mariro mohmerare, oarire iiniguirare beyeque. Eropira mua beyera porare opa ariro gahmea. Jesure umupeora, oarire iiniguira, aripehrerare oaro yuhrira ariro gahmea opara porare. ⁹⁻¹⁰ Eropira oari buherire queoro mari buhediro dopa ta ne duhubira ariporo opara mu beyenira. Eropira oari buherire werera ariracoma. Eropa iira oari buherire gamebirare buhera era ya guyari aricu masicu iiracoma era. Eropigu oaro beyeque Jesu yara weca opara aripehrerare.

Bajara era oparare tarinugará, oaro pepi wereniguibirá, guyará ahrima dohpaguere. Eropa iira yujurayeri Moise dorerire iidorerá tamera netariaro iira iima. Era buheri iri diaye aribiricu erare masicu iiro gahmea. ¹¹ Era Moise dorerire iidorerapu guyarire buhera niyerure wajatadiara buhema. Eropa buhera yujuyeri wiri majarare aripehrerare Goamu yapure cóacu iira iicoma era. Era eropa icu erare iidorebircaro gahmea.

¹² Iribojegue weredigu Creta majagu ariqueregu ta opa ari werepu: "Creta nuguro majara eropa guyaniguira waicuma. Nerire iira diaye iro dopa iira ahrima. Eropira pagari bara arira ne mohmediabeama," aripu igu igu ya nuguro majarare. ¹³ Igu eropa arira diaye ta ahraa. Era eropa aricu iagu erare turaro wereque Jesu ya buheripure era oaro pee masiboro dopa. ¹⁴ Eropigu "Judio masa iribojegue majara era ari bocarare

peebiricãque,” arĩ wereque erãre. Jesu yare gamebirã erã doreri sãre Creta majarã erã peenurubiriborore wereque erãre.

¹⁵ Ōpa āhraa. Dipuwaja marirã ōari dihtare pepima. Ñerire iiniguirãpũ ñeri dihtare pepima. Erã pepiripũ ñetaria. Eropirã ōaripũre beyemasibeama. ¹⁶ Erã “Goãmũre masia gũa,” arĩquererã ta ñerire iima. Eropa iinirã erã árĩcũ ñarã Goãmũre masibirã erã árĩcũ masia mari. Eropirã erã ñetariarã, Goãmũ yare tarinugarã āhrima. Eropirã ōarire iimasibeama.

2

Ōari buherire weredorepũ Pablo Titore

¹ Mũpũ buhegũ ōari buheri arĩdiro dopa ta ōaro buheque. ² Mũrãpũre ōpa wereque: “Mũa gũhyadiarã, masa erã umupeorã, pee masirã, ‘Goãmũ diaye iigũ āhrimi,’ arĩ umupeorã, ōari buherire ōaro iirã, Jesure masa sãre mahirã, ñero tariquererã ta yujuro bojerã árĩque,” arĩ wereque erãre. ³ Mũrã nome sãre eropa ta arĩ wereque: “Gũhyadiarã nome, ñeri quere werewũabirã nome, merebirã nome árĩque,” arĩ wereque erã nome sãre. Eropirã erã nome ōarire gajirãre buheporo. ⁴ Eropa iirã ōpa arĩ buheporo mũrã nome nómeñaripũre: “Mũa marapũ sũmarãre mũa porã sãre mahique,” arĩ buheporo. ⁵ “Eropirã mũa pee masirã nome, gajirã mũa mera ñero iibirã nome, mũa ya wihi majare ōaro ñhadiburã nome, ōaro iirã nome, mũa marapũ sũmarãre ōaro yũhrirã nome árĩque,” arĩ buheporo mũrã nome nómeñaripũre. Erã eropiicũ ñarã gajirãpũ “Goãmũ yare umupeorã ñero iirã āhrima,” arĩmasibeama mũare.

⁶ Eropigũ mamarã sãre ōpa wereque: Pee masirã árĩporo erã. ⁷ Eropigũ mũpũ ōari dihtare iiniguicãque mũre erã ñhacũburire. Buhegũ ne gũyaro mariro buheque. Eropa buhegũ gũhyadiaro mera buheque mũhũ. ⁸ Eropa buhegũ ōaro pee masiri mera buheque ne gajirã mũre erã weresãmasibiriburire. Mũ eropa buhecũ ñarã marire ñhaturirã árĩquererã ta marire bu gohra ta werewũamasibeama. Marire eropa werewũamaacãrã gũhyasiuro warãcoma erã.

⁹ Eropigũ pohro majarãre ōpa doreque: Erã oparãre ōaro yũhrirã árĩporo. Eropirã erã oparãre ōaro mucubiricũ iiporo. Eropa dihta iiporo. Eropirã erã oparãre pũriro mera yũhriricãporo. ¹⁰ Eropirã erã oparã yare yajabiricãporo. Eropirã ōarã erã oparã dorerire ōaro iiniguicãrã árĩporo. Erã eropa ōaro yũhrirã árĩcũ ñarã Goãmũ marire taugũ ñgũ buherire pee sũarãcoma gajirã.

¹¹ Masare ñgũ mahirire Goãmũ mari masare masicũ iituhajami. Mari masare eropa mahigũ árĩpehrerã peamegue wabonirãre Goãmũ turaro taudiami. ¹²⁻¹³ Masare eropa mahigũ Goãmũ marire ōpa doremi: Ñeri iirire, ñerire uaribejarire duhcãdoremi marire. Goãmũ turagũ, Jesucristo marire taugũ ñgũ ōarire mari ñaburinũre, ñgũ ōaro mera dujariburinũre mari corerã iiaa. Eropigũ mari corerĩnũ mari corerĩsubu, mari pee masirã, ōarire iiniguirã, Goãmũre umupeoniguirã marire árĩdoremi Goãmũ. ¹⁴ ñgũ Jesucristo mari ya árĩburire ta sĩridi árĩmi. Árĩpehrerã mari ñeri iirire duhcũ iibu, marire ñgũ yarã wacũ iibu sĩridi árĩmi. Mari ñerire ñgũ eropa cóãcũ mari ñerire iira dipuwaja marirã árĩrãca. Eropirã turaro ōarire iidiarã árĩrãca.

¹⁵ Ire árĩpehrerire iri nũgũro majarãre Jesu yarãre buheque mũhũ. Erã opũ árĩgũ ta iiaa mũhũ. Eropigũ erãre wereque. Eropigũ erã ñerire iicũ ñagũ wereque erãre. Eropirã árĩpehrerã gajirã mũre cóãdiabiricãporo.

3

Jesu yarã erã iiburire werenemopu Pablo

¹ Õpa guñacũ iique ero majarã Jesu yarãre: Erã oparãre ðaro yuhrirã árĩporo. Eropirã árĩpehrerire ðari dihtare iirã árĩporo. ² Eropirã gajirãre ne quere goroweobiricãporo. Game dũyasobiricãporo. Eropirã masa ðarã, árĩpehrerãre umupeorã árĩporo.

³ Iribojegue mari sã pee masibirã, tarinugarã, gũyarire peenururã, ñerire iisuarã, ñerire uaribeja duhumasibirã, umuri nucũ ñerire iiniguirã, gajirãre erã gajinore opacũ ñaturirã árĩmuriiribũ mari sã. Eropirã marire gajirã ñaturimurima. Eropirã mari sã erãre ñaturimuriiribũ. ⁴⁻⁵ Eropa árĩnirã árĩquerecũ ta Goãmu marire peamegue wabonirãre taumi. Eropa taugũ ñgu ñgu ðagũ árĩrere, masare ñgu mahirire marire ñhmudi árĩmi. Õaro mari iira mera taubirimi marire. Marire mojomoro ñagũ mari ñeri iirare coegu Espĩritu Santo mera marire taumi. Eropa ñgu marire ñgu porã wacũ iimi. Eropigu Espĩritu Santopu mari ðarã árĩburire marire gohrotomi. ⁶ Jesucristo mari ñeri iira dipuwaja ñgu sĩri, masa murara mera Goãmu ñgu Espĩritu Santore omi marire wuaro ñgu turarire mari opaboro dopa. ⁷ Marire mahigu, marire ðaro iidiami. Eropigu ñgu, ñgu Espĩritu Santore omi, ñeri iira dipuwaja marirã mari árĩborore, umarogue mari eropa ðaro árĩniguicãborore. Mari eropa árĩniguiburire masirã irire mucubiri corerã iiaa mari.

⁸ Iri yu werera diaye ta ahraa. Eropigu irire yu werediro dopa ta masare buhegu iri dorerire iipehodoreque muhu. Eropigu Goãmure umupeorãre irire buheque ðarire erã ðaro iiboro dopa. I yu arĩ buhera ðari buheri ahraa. Eropirã masa i buherire erã peenurucũ ðaro itamuri árĩroca erãre. ⁹ Gajirã wereniguiripu duhpiburi árĩbeaa. Erã masibiriquererã ta erã arĩ dũyasoma. Erã ñecũ sumarã arĩ bocarare game dũyasoma. Moise dorerire arĩ dũyasoma. Erã eropa arĩ dũyasori iri árĩpehreri duhpiburi árĩbeaa. Eropigu irire peenurubiricãque. Mu sã dũyasobiricãque.

¹⁰ Mũa mera majagu eropa game dũyasogu mũa basi game dũca wacũ ñgu iicũ ñagũ "ñibiricãque," arĩque ñgure. Yujusubu, pesubu irire ñgure mũ iidorebirira puhru ñgu yuhribiricũ ñagũ ñgure wapicu duhucãque. ¹¹ Eropa dũyasogu ñeri dihtare uaribejaniguigu ahrimi. Eropa ñgu iicũ ñarã ñgu ñegu árĩcũ masi, ñgure wapicubiricãro gahmea.

Pablo doretupu

¹² Nicopoligue puhirópẽ árĩbu iiaa. Eropigu Artemare o Tĩquicore mũ pohrogue yu obeomũhtacũ eroguerere yure bocatĩrigũ arĩque muhu. ¹³ Eropigu dorerire ðaro mehregure Zena waĩcugure, Apolo sãre ðaro itamuque erã waborore. Eropigu erã gamerire árĩpehrerire oque erãre duhyaro mariro. ¹⁴ Eropirã Jesu yarã mari mera majarã ðarire iipoporo. Gajinore opapehobirãre erã itamuboro dopa, ðarire iiniguirã erã árĩboro dopa eropa iiporo.

Pablo ðadorebeopu Jesu yarãre

¹⁵ Árĩpehrerã yu mera majarã mũre ðadorema. Ero árĩrã Jesu yarã guare mahirã ðaporo. Árĩpehrerãre mũare Goãmu ñgu mahiri mera turaro ðadorea. Eropa ta árĩniguicãporo. Iripẽta ahraa.

Filemón

Pablo Filemo waĩcugure gojanugapu

¹ Yũhũ Pablo Jesucristo yagu yũ árĩri dipuwaja peresugue árĩgu iiaa. Yũhũ, mari acaweregu Jesu yagu Timoteo mera mũre Filemore gojabeoa gũa. Mũhũ gũa mahigu Cristo yare gũare mohmetamugu āhraa mũhũ. ² Eropirã Jesu yarã mũ ya wi gamenererã sãre gojabeoa gũa. Mari mahigo mari acawerego Jesu yago Apia sãre gojabeoa gũa. Arquipo sãre gojabeoa gũa. Arquipopũ gũa iro dopa Cristo yare weregu āhrimi. ³ Eropirã Goãmũ mari Pagũ, mari Opũ Jesucristo mera mũare õadoreã. Īgu itamuri mera õaro árĩque mũa.

Filemo gajirãre ĩgu mahirire, Cristore ĩgu umupeorire werepu Pablo

⁴⁻⁵ Yũ acaweregu, Filemo, mũre guña Goãmũre mũre serẽbasamũraa. Eropã serẽbasagu “Õhaa,” arãa yũhũ ĩgure. Cristore mũ mahicũ ĩgure mũ umupeocũ gajirã Jesu yarãre mũ mahicũ peeabũ yũhũ. Eropigu Goãmũre “Õhaa,” arĩ mucubiria. ⁶ Cristore mari umupeorire gajirãre weregu āhraa mũhũ. Mũ eropa árĩgu árĩcũ i sãre serẽbasaa Goãmũre. Jesucristo yarã árĩrã wũaro õarire oparãca mari. Irire mũ opaburire õaro mũre masipehodoregu serẽbasaa Goãmũre. ⁷ Acaweregu, gajirãre mũ mahicũ peegu mucubiria yũhũ. Árĩpehrerã Goãmũ yarãre õaro sĩporã turacũ ĩgu waĩcũa mũhũ. Mũ eropa iicũ peegu mucubiria yũhũ.

Pablo Onésimo ya árĩburire serẽpu Filemore

⁸⁻¹⁰ Eropigu dohpaguere Onésimore mũ pohro majagu árĩdigure mũre serẽbasadiaa. Peresugue gũa árĩrã Cristo yare werebũ yũhũ ĩgure. Irire peegu Cristore gahmeami ĩgu. Eropigu ĩgu Goãmũ yagu wahãmi. Eropã wagu yũ magũ iro dopa āhrimi. Eropigu yũ bũgu árĩgu Cristo yare yũ buhera dipuwaja peresu árĩgu mũre Onésimo mera werebeogũra ĩgure mũ iiburire. Cristo ĩgu buhedore ĩgu apidigu āhraa yũhũ. Eropã árĩgu, árĩgu ĩgure mũ iiburire mũre dorebu āhraa yũhũ. Eropã árĩgu árĩqueregu ta mũre doresome yũhũ. Mahiri mera mũre werebeogũra iripẽta.

¹¹ Cristo yagu ĩgu árĩboro core Onésimo mũ pohro majagu árĩgu duhpibu árĩbiridigu árĩmi. Mũre õaro itamubiridigu árĩmi. Dohpague tamerare yũre õaro itamugu āhrimi. Mũ sãre õaro itamugu árĩgũcumi. Dohpaguere bu árĩgu gohra árĩbeami. ¹² Eropigu dohpaguere ĩgure mũre wiagu iiaa. Īgure turaro mahia. Īgu yũ turaro mahigure mũre wiagu iiaa. ¹³ Īgure mũre wiabiricũ ĩgu yũ pohro dujaboñumi. Õari buherire yũ buheri dipuwaja peresu yũ árĩrisubu ĩgure yũre itamudoreboya yũhũ. Eropigu yũ mera dujadoreboya yũhũ. Mũpũ yũre itamumasibiricũ ĩgũpũ mũre gohrotogu árĩboñumi. ¹⁴ Eropã árĩquerecũ mũre wiagu iiaa ĩgure. Mũhũ ĩgure “Dujaque,” mũ arĩbeocũ, ĩgure dujadoreboya. Yũpũ mũre “Yũ pohro ĩgure apique,” arĩdiabirica. Eropigu ĩgure mũre wiagu iiaa. ¹⁵ Īgu Onésimo mũre bajamenũrigã ĩgu mũre duhrigãra pũhrũ dipaturi mũ mera árĩgũcumi daja. Īgu mũre duhricũ Goãmũ gamero dopa ta wahabũ, arĩ pepia yũhũ, ĩgu Jesu yagu ĩgu árĩborore. Eropigu mũ pohro árĩgu daja õaro árĩniguigũcumi. ¹⁶ Eropigu ĩgu dohpaguere mũ pohro majagu gohra árĩbeami. Pohro majarã tauñariro árĩgu āhrimi ĩgu yũ

pepicũre. Dohpaguere ĩgu mu acaweregu Jesu yagu āhrimi. Eropigu ĩgure turaro mahia. Mupũ yu tauro ĩgure mahique. Mu eropa mahigu mu pohro majagu ĩgu árĩqueregu ta mu pohro majagu gohra árĩbeami ĩgu. ĩgu mu acaweregu Jesucristo yagu āhrimi.

¹⁷ Eropigu yure mu bocatĩridiro dopa ta ĩgu sãre õaro bocatĩrique. Mu mera majagu yu árĩcũ ĩgu sãre õaro bocatĩrique. ¹⁸ Eropigu gajiropa mure ĩgu iicũ, mure ĩgu wajamogu árĩcũ yupũ irire wajayegura. ¹⁹ Yũhũ Pablo yu basi ire were gojagura: Yũpũ wajayegura mure. Mure yu buhera pũhrũ Cristo yagu mu wacũ árĩpehrerinũri Goãmu mera árĩbu āhraa mũhũ. Mure yu eropa buhera waja mu sã yure wũaro wajamogu árĩboca. Mu eropa árĩquerecũ ta mure wajayegura ĩgu mure wajamorire. ²⁰ Eropigu yu acaweregu, yu mahigu, mari Opũ Cristo yagu āhraa mũhũ. Mu eropa árĩgu Onésimore õaro bocatĩrique. Cristo yagu árĩgu yu acaweregu āhraa mũhũ. Eropia árĩgu, árĩgu yure õaro mucubiricũ iique.

²¹ I yu wererare õaro iigũca mũhũ. Eropigu yu werera tauro iigũca mũhũ. Irire masigu mure gojabeogu iiaa. ²² I sãre weregura mure: Mũa pohrogue yu waborore Goãmure mũa serẽbasarare ĩgu yũhribocumi. “Áũ,” ĩgu árĩcũ gahmea yũhũ. Eropigu mũa pohrogue yu ejaburi toẽre amuyuque mũhũ.

Pablo õadoretupũ Filemore

²³ Epafra mure õadoremi. ĩgũpũ Cristo yare ĩgu iira dipuwaja yu mera peresu árĩgu āhrimi. ²⁴ Eropirã Marco, Aristarco, Dema, Luca yu mera mure õadorema. Cristo yare yu buhecũ erãpũ yure itamurã āhriima.

²⁵ Mari Opũ Cristo mera õadorea mũare. ĩgu mũare õaro iigũcumi. Eropia ta iiporo. Iripẽta āhraa.

Hebreos

Goãtmu magu Goãtmu yare werepũ marire

¹ Iribojegue Goãtmu masare werenũgapũ. Īgu bajasuburi mari ñecũ sũmarãre iribojegue majarãre ĩgu gamerire weremũripũ. Īgu yare weremũhtanirã mera erãre weremũripũ ĩgu. Gajirãre ĩgu dehyoa weremũripũ. Gajirãre ĩgu bocatĩriro weremũripũ. Gajirãre quẽroque weremũripũ. Eropa weremũripũ ĩgu mari acawererãre. ² Dohpaguere pehreburiũ coregã árĩrinũre ĩgu magũre ĩgu yare ĩgu weredore obeocũ ĩgupũ marire wereami. Jesucristo ĩgu Pagũ iidorero mera i yebare umaro sãre iidigu árĩmi. Īgu Pagũpũ pehlerinũ árĩcũ árĩpehlerire opabure arĩpũ ĩgũre. ³ Eropigu ĩgu magũpũ ĩgu Pagũ õarire opagu árĩgu, ĩgu turari mera marire ii ĩhmudi árĩmi. Eropigu yujuro mera ĩgu Pagũ mera árĩgu, ĩgu Pagũ árĩricũre marire ĩhmudi árĩmi. Eropigu ĩgu turari mera ĩgu dorecũ i yeba, umaro sã eropa árĩniguia. Eropiro dederebeaa ĩgu doreri mera. Eropigu mari ñero iirare ĩgu coera pũhrũ ĩgu Pagũ turatarigu diayerũ doapũ ĩgu opũ ĩgu árĩre ĩhmubu.

Goãtmu magu anyua tauro aħrimi

⁴ Īgu Goãtmu magu waĩcũmi. Eropa waĩcũgu gajirã tauro opũ aħrimi. Eropigu ĩgu anyua weca tauro opũ aħrimi. ⁵ Īgu anyuare Goãtmu ne õpa arĩ werebirimũripũ ĩgu magũre werediro dopa ta: Yũ magu aħraa mũhũ. Dohpagãre mũre dehyoacũ iiabũ, arĩpũ Goãtmu ĩgu magũre.

Anyuapũre ne eropa arĩ werebirimũripũ. Eropigu erãre i sãre ne werebirimũripũ:

Īgu pagũ aħraa yũhũ. Eropigu ĩgu yũ magu árĩgũcumĩ, arĩpũ Goãtmu ĩgu magũre.

Anyuapũre ne eropa arĩ werebirimũripũ. Eropigu ĩgu magu anyua tauro árĩpũ. ⁶ Eropigu gajisubũ ĩgu magũre masa dehyoagũre i yeba apõpa aigũ õpa arĩpũ Goãtmu ĩgũre:

Árĩpehlerã yaharã anyua yũ magũre mereja, ĩgũre umupeorãcoma erã, arĩpũ ĩgu.

⁷ Eropigu ĩgu anyuapũre werebu õpa arĩpũ ĩgu:

Yaharã anyuare miruñe iro dopa dũpũcũrãre iiaa yũhũ. Erã yũ pohro majarã aħrima. Eropigu erãre peame iro dopa árĩcũ iiaa yũhũ, arĩ werepũ Goãtmu mari Pagũ.

⁸ Erãre ĩgu eropa arĩqueregu ta ĩgu magũpũre õpa arĩpũ:

Mũhũ Goãtmu árĩpehlerã tauro opũ eropa árĩniguicãgũca. Diaye ta doregũca mũhũ mũ yarãre. ⁹ Diaye árĩre, õaro iirire turaro gahmea mũhũ. Eropigu ñero iirire gamebeaa mũhũ. Mũhũ eropa árĩgu árĩcũ ĩagu, yũhũ mũ Pagũ árĩpehlerã gajirã tauro mũre mucubiricũ iiabũ, arĩpũ Goãtmu.

¹⁰ I sãre arĩpũ ĩgu ĩgu magũre “Opũ,” arĩ piyugũ:

Opũ, negohraguere i yebare, umaro sãre ĩhacũnugubũ mũhũ. ¹¹ Iri árĩpehleri pehrea waroca. Mũpũ eropa árĩniguigũca. I yeba árĩpehleri suhriro iriñe boaro dopa ta pehrea waroca. ¹² Iri árĩpehleri i yebare umaro sãre gohrotocũ iigũca mũhũ. Mũrañe suhrirore mũ cohã gajĩne mera gohrotoro dopa ta árĩpehlerire

gohrotocũ iigũca mũhũ. Mũpũ mũ ářĩdiro dopa ářĩniguicãgũca. Eropigu ne gohrotosome. Eropa ářĩniguigũca mũhũ, arĩpũ Goãmũ ĩgu magũre.

¹³ Gajisubu õpa ĩgu magũre arĩgu iri sãre anyuapũre ne werebirimũripũ Goãmũ:

Yũ diayerũ doaque mũhũ. Eropigu mũre ĩhaturirãre tarinũgabasadoregũra. Eropigu erã weca opũ ářĩque mũhũ, arĩpũ Goãmũ ĩgu magũre.

¹⁴ Ářĩpehrerã anyuapũ Goãmũ pohro majarã dihta ãhřima. Eropiro Cristo ĩgu taumorãre itamudoregũ Goãmũ obeomũrimi erãre.

2

Goãmũ yare õari buherire marire eropa pepibiricãro gahmea

¹ Eropigu Goãmũ magũ gohra marire weregũ ĩgu ářĩcũ masirã ĩgu wererare mari peerare õaro guñaro gahmea marire irire cãdijiri arĩrã.

²⁻³ Anyua masare erã wererare masapũ erã tarinũgacũ ĩagu Goãmũ masare dipuwaja moapũ. Eropigu erã anyua werera iri diaye ářĩcũ ĩhmugũ ĩpũ. Eropiro anyua erã werera iri diaye ářĩcũ marire irire peero gahmea. Erã tauro Cristopũre peero gahmea marire. ĩgu mari Opũ ĩgu marire tauborore weremũhtapũ. Eropirã ĩgũre peenirãpũ ĩgu wererare marire wereturiañorã marire õaro masicũ ĩirã. Eropigu iri buherire “Jesucristo marire ĩgu taugũcumi,” arĩ buherire mari eropa pepicãcũ Goãmũ marire dipuwaja moagũcumi. ĩgu dipuwaja moaborore duhrimasibea mari.

⁴ Irire peemũhtanirã erã buhe weca peero watope Goãmũpũ iri buherire diaye ta ářĩcũ ĩhmudi arĩmi. Eropigu erã irire buherã ĩgu turari mera baja deyoro moari erã ii ĩhmucũ iri buherire diaye ta ářĩcũ ĩhmudi arĩmi masare. Eropigu ĩgu Espĩritu Santo mera iri buheri diaye ta ářĩcũ ĩhmudi arĩmi. Espĩritu Santo Jesu yarãre yujurãyerire Goãmũ yare erã mohmemasiburire apidi arĩmi erã game itamuboro dopa. ĩgu gamediro dopa ta apidi arĩmi erã mohmemasiburire erãre.

Jesucristo mari iro dopa ta dũpũcũgũ masa dehyoapũ, arĩ gojañumi

⁵ I mũmũ pehrerinũ ářĩcũ Goãmũ pohro arĩrã tauro oparã ářĩsome anyuapũ. Erãre oparã acusome Goãmũ. ⁶ Anyuare oparã acubiriquerẽcũ Goãmũ yare weremũhtadigũ õpa arĩ gojañumi iribojegũre Goãmũ ĩgu oparã acumorãre:

Gũa masa bu gohra gũa ářĩrã ářĩquerẽcũ ta gũare guñaa mũhũ. Gũa masare õaro ářĩcũ ĩiaa mũhũ. ⁷ Bajamenũrigã anyua doca masare apiyoro mũhũ. Eropa apiquerẽgu ta gũare turari ogũ oparã acuyoro mũhũ. ⁸ Mũhũ eropa acucũ i yeba maja weca ářĩpehreri weca ãhřaa gũa masa, arĩ gojañumi iribojegue majagũ mari Pagũre.

Goãmũ masare apigu i yebagũre ářĩpehrerã waimũrã sãre masa dorero doca ářĩmorãre apiñumi. Masare ĩgu eropa oparã aciquerẽcũ ta erã waimũrãre ářĩpehrerãre doremasibeamã dohpa. ⁹ Jesupũ ářĩpehrerã weca opũ ãhřimi. Bajamenũrigã anyua doca mari Pagũ ĩgu sãre apipũ. Mari yañe ářĩborañere sĩribasabure ĩgũre eropa apidi arĩmi. Mari Pagũ marire mahigu Jesure mari ya ářĩburire ĩgu sĩricũ gamepũ. Eropigu ĩgu eropa sĩricũ ĩagu ĩgũre turarire ogũ, opũ acupũ ĩgũre pare ářĩpehrerã ĩgũre umupeoborore.

¹⁰ Goãmũ ářĩpehrerire ĩhacũnuguñumi. Eropiro ářĩpehreri ĩgu ya dihta ãhřaa. Eropigu Jesure sĩridoregũ masa erã ñerire cãdijicũ ĩpũ ĩgũre.

Īgu masa bajarā ĭgu porā árīmorāre ũmarogue ōarogue aĭgābu eropa iipũ. Īgu eropiicũ tamera ōapũrica. Eropigu Jesupũ marire taugũ mari opũ ta āhrimi. ¹¹ Árīpehrerā masa erā űerire cóadi árīmi Jesucristopũ. Eropigu ĭgu űerire cóānirā mera Pagucũmi Goāmũre. Eropigu mari Pagu yujugũ ta āhrimi. Mari Pagu ĭgu árīcũ Jesu marire ĭgu űerire cóānirāre “Yũ acawererā āhrima,” arī piyugũ ne gũhyasĩribeami. ¹² Ōpa arīgu iipũ ĭgu Pagure:

Mũ árīricũre weregũra yũ acawererāguere. Árīpehrerā yaharā gamenererā pohro mũre umupeogu “Turagu āhrimi,” arī weregũra yũhũ erāre, arīpũ ĭgu ĭgu Pagure, arī gojara āhraa.

¹³ Eropigu ōpa arīpũ daja:

Yũ Pagure guñaturagũca yũhũ, arīpũ, arī gojara āhraa.

I sãre arīpũ ĭgu Jesucristo:

Ohõ āhraa yũhũ. Goāmũ porā ĭgu yũre apinirā yũ acawererā mera ohõ āhraa, arīpũ ĭgu. Īgu yarāre “Yũ acawererā,” arī piyugũ eropa arīpũ.

¹⁴ “Yũ acawererā,” ĭgu arī piyurā dũpũcũrā mari árīcũ ĭagu, Jesupũ mari ya dũpũ mari iro dopa árīgu aripũ. Eropa árīgu arigu ĭgu crusague sĩrigũ aripũ watĩre dederecũ iibu. Īgu watĩpũ sĩridoregu āhrimi marire. ¹⁵ Eropa ii ĭgũre dederecũ iidi árīmi marire tauboro dopa. Maripũ ũmũri nũcũ mari sĩriborore gũiribũ. Eropa gũirā gũiro doca árĩrā, űero sĩporācũrā árĩribũ mari. Eropa árĩrā mari árīcũ ĭagu ĭgu marire taumi. ¹⁶ Eropa taugũ anyuapũre itamugũ aribiripũ ĭgu. Abrahā pāramerāre maripũre itamugũ aripũ. ¹⁷ Eropigu ĭgu mari acaweregu iro dopa aripũ. Yujuropa ta mari iro dopa ta dũpũcũgu aripũ. Eropa arigu mari masa ya árĩburire sĩribasagu mari űeri iirare Goāmũre cóadoregu aripũ. Eropigu pahia oparā erā Goāmũ ya árĩburire serēbasaro dopa ta ōaro itamuboro dopa mari iro dopa dũpũcũgu arigu iipũ. Erā tauro marire ĭgu mojomoro ĭhami. Eropigu marire ōaro itamuniguicāmi. ¹⁸ Īgu űero taripũ. Eropigu watĩ ĭgũre űero iidoreripũ. Iibiripũ ĭgu. Eropa űerire tarinũgadigu árīgu, ĭgu mari sãre űerire tarinũgacũ iimasimi. Watĩ ĭgu űerire iidorecũ ĭagu marire űerire iibiricũ iimasimi.

3

Jesu Moise tauro árīgu āhrimi

¹ Jesu ĭgu eropa árīgu árīcũ ĭarā ĭgũre bũrigā guñaque mũa. Yũ acawererā, Jesu yarā, Goāmũ ĭgu yarā árīmorāre mũare beyedigu árīmi ĭgu. Īgu Jesupũ Goāmũ ĭgu apidigu árīgu mari pahia opũ āhrimi. I yeba majarā pahia oparā tauro ĭgũpũ mari ya árĩburire Goāmũre serēbasagu āhrimi marire. Eropirā ĭgũre ōaro guñaque mũa umupeodigũre. ² Goāmũ ĭgũre marire ĭgu tauborore ĭgu apicũ ĭgũpũ ĭgu apidiro dopa ta iipũ. Ne tarinũgabiripũ. Moise sã iribojegue majagu Goāmũ yarā Israe masare itamugũ ne tarinũgabiripũ. Eropa ta iipũ Jesu sã. ³ Eropiro Moisere erā umupeodiro tauro Jesupũre umupeoro gahmea marire. Ōpa āhraa iri. Wihire mari “Ōari wihi āhraa,” arĩro tauro wihire iidigũpũre “Ōapũricāmi,” arĩro gahmea marire. Eropigu Jesupũ wihi iidigu iro dopa āhrimi. Īgu eropa árīgu árīcũ ĭgũpũre Moise tauro umupeoro gahmea marire. ⁴ Masapũ wirire iirā āhrima. Goāmũpũ árīpehrerire iigu āhrimi. ⁵ Moisepũ Goāmũ mohme coregu árīgu Goāmũ ya curu majarāre itamuniguigu árĩmũripũ. Pũhrũgue Goāmũ ĭgu masare wereborore

weremuripũ masare. ⁶ Cristopũ Goãmũ magũ árĩgũ ta, Goãmũ yare iinigucãgũ árĩgũ Goãmũ ya curu majarã tauro opũ ãhrimi. Eropirã Moise tauro Cristopũre umupeoro gahmea marire. Eropirã maripũ Cristore guñatura duhubirã árĩrã marire ïgũ tauborore eropa mucubiri corenigucãrã ïgũ ya curu majarã ãhraa mari.

Goãmũ ïgũ yarãre ïgũ mera õaro soocũ gameñumi

⁷ Eropirã Jesucristore mari umupeo duhubiriborore õpa iro gahmea marire. Irire weremi Espĩritu Santo Goãmũ yare gojarapũguere.

Dohpagãre yũhũ Goãmũ mũare yũ werecũ yũhridiagirã árĩbiricãque mũa. ⁸ Eropirã õaro yũhrique yũre mũa. Iribojegue Israe masa masa marirogue árĩrã yũ werequerecũ ta umupeodiagirã yũre yũhribirimũrima. Eropa iirã yũre ïhasũabiricũ iima. Eropirã erã iidiro dopa iibiricãque mũapũ yũre. ⁹ Eroguere cuarenta bojori gohra erãre deyoro moarire ï ïhmuribũ erãre itamugũ. Yũ eropa ï ïhmuquerecũ ta erãpũ õpa arĩ pepimũrima yũre dũyatorã. “Goãmũ marire itamumasisome,” arĩ pepimũrima. Eropa arĩ pepirã ñero iimũrima. ¹⁰ Erã eropiicũ ïagũ erã mera guabũ. Eropa guagũ õpa arĩbũ: “Erã yahare peediagirã gajiropa árĩri buherire eropa guñamaacãrã ãhrima,” arĩbũ. “Yahapũre ne buhediabeama,” arĩbũ erãre. ¹¹ Eropigũ erã mera guagũ õpa arĩ werebũ: “Erã yũ mera majarã ne árĩsome. Eropirã yũ mera õaro soosome erã,” arĩ werepũ Goãmũ.

¹² Eropirã, yũ acawererã, õaro iique mũa Goãmũre cohmore arĩrã. Mũa ñerire pepirã, Goãmũ ojocarigũre “Diaye iimi ïgũ,” arĩ umupeobirã, ïgũre cóãboca mũa. Ne yujugũ mũa mera majagũ eropa iibiricãporo.

¹³ Eropirã ipũre iiro gahmea: Mũa mera majarã mũari nũcũ Goãmũ yare mũa basi game wereniguique ñerire iiri arĩrã. Ñerire iirã “Iri mera mucubiria,” arĩrã, gũyarire pepirã iiaa mari. Eropa pepibiricãque. Ñeripũre iiniguirã Goãmũ yapũre sũabeaa mari. Eropa iirã ñerire duhudiagirã wahaa. Eropa iiri arĩrã mũa mera majarãre Goãmũ yare mũa basi game wereniguique. Jesucristo ïgũ dujariboro core eropa game wereniguique. ¹⁴ Eropirã negohrare Cristore mari umupeonũgadiro dopa ta eropa ta mari umupeonigucãrã, mari ojocaripopẽ ïgũ yare duhubirã ïgũ mera majarã ãhraa.

¹⁵ Goãmũ yare erã gojarapũ yũ dohparagã werediro dopa werea daja mũare Goãmũ wereniguirire:

Dohpagãre yũhũ Goãmũ mũare werecũ õaro yũhrique mũa yũre. Iribojegue majarã Israe masa erãre yũ werequerecũ ta umupeodiagirã yũre yũhridiagirã. Eropirã erã iidiro dopa iibiricãque mũa, arĩmi Goãmũ, arĩ gojañuma iribojegue.

¹⁶ Eropirã Goãmũ ïgũ wererare peenirã árĩquererã erã ïgũre yũhribirimũriñorã. Erã árĩpehrerã Egiptogue ñero tarinirãre Goãmũ Moise mera ïgũ wiunirã árĩñorã. Erã eropa árĩquererã ïgũre ne yũhribiriñorã. ¹⁷ Eropigũ erã ñero iicũ ïagũ cuarenta bojori gohra Goãmũ erã mera guapũ. Erã ñero iira dipuwaja erogue masa marirogue erãre dujadorepũ. Eropirã erore sĩria wamũriñorã erã. ¹⁸ ïgũre erã eropa yũhridiagiricũ ïagũ õpa guhyadiaro mera arĩpũ ïgũ: “Erã yũ mera majarã ne árĩsome. Eropirã yũ mera ne õaro soosome erã,” arĩpũ ïgũ. ¹⁹ ïgũ eropa arĩcũ peerã ire masia mari: Erã Goãmũre erã umupeobiriri waja, ïgũ mera majarã árĩmasibiriñorã. Eropirã ïgũ mera õaro soomasibiriñorã.

4

¹ Eropigũ iribojegue majarãre ãgu mera õaro erã sooborore gamegu erãre “Yũ mera soorãca,” arĩ apĩpũ Goãmũ. Mari sãre eropa ta arĩ apĩpũ ãgu. Eropirã guhyadiaro mera Goãmũre õaro yũhrirã mari wieri marigue arĩrã. Eropa wierã ãgu mera õaro soosome mari. ² Iribojegue majarã Goãmũ yare erã peediro dopa ta mari sã õari buherire peebũ. Erãpũ peerã “Goãmũ diaye iigu ãhrimi,” arĩ pepibirimũriñorã. Goãmũre umupeobirimũriñorã. Eropiro Goãmũ yare peequererã yũhribiricũ erã peera ñehe árĩburi árĩburiyoro erãre. ³ Maripũ ãgũre umupeorã dihta Goãmũ mera majarã árĩrãca. Eropirã ãgu mera õaro soorãca. Goãmũ õpa arĩpũ:

Erã mera guagu guhyadiaro mera õpa arĩ werebũ: “Yũ mera ne soosome erã,” arĩ werebũ, arĩyoro Goãmũ yare erã gojarapũgue.

Eropa arĩpũ ãgu. I yebare ãgu ãhacũnugura pũhrũ soorpũ ãgu. Eropigũ masa sã ãgu mera sooborore amuyupũ. Amuqueregu erãpũre “Yũ mera ne soosome erã,” arĩpũ Goãmũ. ⁴ Seis nũri ãgu ãhacũnugura pũhrũ ãgu soorare õpa arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue:

Seis nũri pũhrũ árĩpehrerire ãgu iirare pehogũ, Goãmũ mohmeduhu soorpũ, arĩ gojañuma ãgu yare erã gojarapũgue.

⁵ Eropiro Goãmũ yare erã gojarapũ õpa arĩ werea daja ãgu mera õaro árĩbirinirãre:

Yũ mera majarã ne árĩsome erã. Eropirã ne yũ mera soosome, arĩpũ Goãmũ.

⁶ Eropirã õari buherire peemũhtanirã, ãgũre erã tarinũgara dipuwaja ãgu mera majarã árĩbirã ãgu mera soobiriñorã erã. Gajirãpũ ãgu mera majarã árĩrãcoma. ãgu mera soorã árĩrãcoma. ⁷ Eropigũ masa ãgu mera õaro árĩburire erã ãgu mera sooburire apigũ daja, “Dohpaguere ãhraa,” arĩ apĩpũ Goãmũ. Israe masa Goãmũre erã tarinũgara pũhrũ baja bojori pũhrũ irire weredorepũ Davire. Davi were gojarare mũare weretuhajaqueregu weregũra daja yũhũ. Eropigũ õpa arĩ gojañumi Davi Goãmũ werenigũirire:

Dohpagãnũre yũhũ Goãmũ mũare yũ werecũ, tarinũgaro mariro õaro yũhrique mũa yũre, arĩ gojañumi iribojeguere.

⁸ Ero coregue Josué Israe masare Goãmũ ãgu ora yebague añ ejapũ. “Yũ mera soorã árĩrãcoma,” arĩgu iri yebague erã sooborore arĩgu iibiripũ Goãmũ. Iri yeba soodoregu gajinũ erã sooburire apibiriboñumi ãgu. ⁹ Seis nũri pũhrũ i yebare ãgu iira pũhrũ Goãmũ ãgu mohmeduhu soodiro dopa ta mari ãgu yarã sã ãgu mera mari sooburiñe ãhraa. ãgu mera mari õaro árĩburiñe ãhraa. ¹⁰ Eropigũ Goãmũ soogu, ãgu mohmerare duhcãnipũ. Eropa ta ãgu mera soorã mari gamero mera iirire duhcãrãca. ¹¹ Eropirã mari ãgu yarã õaro iirã. Goãmũ yare õaro yũhrirã ãgu mera mari sooboro dopa. Iribojegue majarã mari acawererã erã tarinũgara pũhrũ Goãmũ mera majarã ne árĩmasibirimũriñorã erã. Erã iidiro dopa iibiricãrã mari.

¹² Goãmũ ya werenigũiri marire Goãmũ mera õaro árĩniguicũ iiaa. Õaripũre marire gohrotocũ iiaa. Eropiro ãgu ya werenigũiri bu árĩri árĩbeaa. Eropiro matamiji pepũripũ usirimiji mera dirore erã wiri ãha erã masiro dopa ta, ãgu ya werenigũiri mari árĩricũrere mari pepirire õaro masicũ iiaa marire. Eropa masirã mari iiricũri õaro árĩcũ, õaro árĩbiricũ sãre masia ãgu werenigũirire peerã. Iri mari buhecũ mari árĩricũrere õaro masipehocũ iiaa marire. ¹³ Ne Goãmũre mari árĩricũrere mari iirare duhmasibeeaa mari. Árĩpehrerire ãgu ãhacũnugurare ãgu ãhacũnugunirã

sāre ĩhami ĩgu. ĩgu tamerare mari iirare mari pepirire werepehorāca mari.

Jesu turagu mari pahia opu āhrimi

¹⁴ Jesu Goāmũ magu ĩgu sĳrira pũhrũ ĩgu Pagu pohrogue dujadigu ārĩmi. ĩgu turagu mari pahia opu āhrimi. Eropigu mari ya ārĩburire Goāmũre serēbasami. ĩgu eropa ārĩgu ārĩcũ ĩarā maripu ĩgu yare ōaro yũhrirā ārĩrā ĩgũre ōaro umupeoniguicārā. ¹⁵ ĩgu Jesucristo mari pahi ārĩgu mari ñero taricũ ōaro mojomoro ĩagu āhrimi. Mari ñerire ƣaribejarire masimi ĩgu. Watĩ ārĩpehreri ñerire ĩgu marire iidorero dopa ta Jesu sāre ñerire iidoreripu. ĩgu eropa iidorequerecũ ĩgu ñerire iibiripu. ĩgu eropa ñerire iidorerire iidoredigu ārĩgu marire mojomoro ĩagu marire itamumasimi. ¹⁶ Eropirā “Yũre yũhrigũcumi,” arĩrā Goāmũre serērā. ĩgu marire mahimi. Eropigu mari ĩgũre serēcũ marire mojomoro ĩagu marire itamugũcumi. Eropigu mari ñero iidiacũ sāre ĩgu marire itamugũcumi.

5

¹ Ārĩpehrerā pahia oparā, masa mera majarā āhrima. Beyenirā āhrima erā mera majarā yare Goāmũre serēbasamorā. Eropirā masa ñerire erā iira dipuwajare Goāmũre serēbasama erā mera majarāre. Eropa serēbasarā waibũgure wejē soe mujuma Goāmũre. ² Pahia oparā gajirā masa iro dopa ōaro masipehobirā āhrima. Gajisubu ōarire iibirā āhrima erā sã. Eropa masibirā ārĩrā gajirā masibirāre itamumasima nijiyajaro mera. Eropirā ōarire iibirā sāre ōaro mera itamumasima. ³ Eropirā ōaro masipehobirā ñeri iira dipuwajacurā āhrima erā sã. Eropirā erā basi erā ñerire erā iira dipuwaja waibũgure wejē soe mujuma Goāmũre. Gajirā masa ya ārĩburire erā ñeri iira dipuwaja erā serēbasadiro dopa ta, erā basi erā ya ārĩburi sāre serēma Goāmũre.

⁴ Eropigu ĩgu ĩgu gamero pahia opu ñajabeami. Goāmũpu ĩgũre beyegu, pahia opu acumi. Iribojegue majagu Aarō mũrũre ĩgu apidiro dopa ta gajirā pahia oparā sāre apimi ĩgu. ⁵ Eropa ta Cristo sã ĩgu basi ĩgu gamero pahia opu ñajabiripu. Goāmũpu ĩgũre opu acugu ōpa arĩpu: Yũ magu āhraa mũhũ. Dohpagāre mũre dehyoacũ iiabũ yũhũ, arĩpu Goāmũ.

⁶ Gajisubu ōpa arĩpu Goāmũ Cristore:

Ārĩpehrerĩrĩre pahi ārĩniguicāgũca mũhũ. Melquisede ĩgu ārĩdiro dopa ta pahi ārĩniguicāgũca mũhũ, arĩpu ĩgu magure.

⁷ Cristo ĩ yeba ārĩgu bũrigā gaguĩguĩ, co deco mera Goāmũre turaro serēpu ĩgu, “Yũre masuque,” arĩgu. Mari Pagupu Goāmũpu ĩgũre sĳridigũre masumasigu arĩpu. ĩgu eropa serēcũ Goāmũ peepu ĩgũre. Goāmũ gameri dihtare ĩgu iidiacũ ĩagu Goāmũpu ĩgu serērare peegu yũhripu. ⁸ Eropigu Cristo Goāmũ magu ārĩqueregu ñero taripu ĩgu. Eropa ñero tarigu yũhripu Goāmũre. Eropa yũhrigu ōaro yũhririre masituhapu.

⁹ Eropa yũhridigu crusague sĳrigũ masa erā ñerire cãdijigu ārĩpehrerā ĩgũre yũhrirāre taubu wapu. ¹⁰ Eropigu Goāmũpu ĩgũre pahia opu masa yare serēbasabure apipu. Eropigu Melquisede pahia opu ĩgu ārĩdiro dopa ta āhrimi Cristo.

Cristo yarā ĩgũre umupeo duhucũ gũhya āhraa

¹¹ Baja ōpa ārĩrĩre mũare werenemodiaa gũa. Gũa eropa werenemodiaquerecũ ta mũapu peediabirā āhraa. Eropirā mũare gũa werēcũ mmasumasigu arĩpu. ĩgu eroasiya mara. ¹² Yoari boje Cristo yarā arĩraa

mua. Eropa árîrã dohpaguere gajirãre buherãgue árîboca mua. Mua eropa árîbonirã árîquerecũ ta gajirã muaþure buherãcoma. Goãmũ yare muaire buhemũhtarare muaire buhero gahmea daja. Ne buhenũgarã iro dopa ta ãhraa mua. ¹³ Apîco mihrirã majirãgã árînima. Erã iro dopa ta mua sã ãhraa ôaro masibirã árîrã. “I ñeri ãhraa. Iþũ ôari ãhraa,” arî ñha masibea mua. ¹⁴ Barire barãþũ murã ãhrima. Erã iro dopa árîrã ôaro buhenirã ôaro pepi masirã mua árîcũ ôaboaya. “I ñeri ãhraa. I ôari ãhraa,” mua arî ñha masirã árîcũ ôaboaya.

6

¹⁻² Eropirã Goãmũ yare ôaro masirã, ôaro yũhrirã árîrã. Cristo yare negohraguere buhenũgarã ôpa masinũgabũ mari: Mari gamero mera mari iiri duhpiburi árîbeaa. Mari iiri mera tarisome mari. Tarimorã Goãmũre umupeoro gahmea marire. Ire negohraguere buhenũgama marire. Eropirã marire waïyema. Mojotorire marire erã duhpeorire buhe, sîrinirã erã masa mariborore buhe, i mũũ pehrera þuhrũ Goãmũ ñgũ dipuwaja moaborore buhe, ñgũ dipuwaja moamorã erã ñero tariniguiboro sãre buhe, i sãre marire negohraguere buhenũgama. Eropa árîri buherire mari masituhajarare buhenemobirã gaji buherire ôaro buhenemorã. ³ Eropirã Goãmũre, ñgũ ya sãre masinemorã. Goãmũ ñgũ gamecũ eropa ta iirãca mari.

⁴ Goãmũ yare masinirã irire duhurãre ne dipaturi erãre erã ñeri iirare erãre bujawerecũ iimasiya mara daja. Eropa árîrã, Cristo ñgũ taunirã árîrã Espîritu Santore oparima. ⁵ Eropirã Goãmũ ya wereniguirire peerã ôari wereniguiri iri árîcũ masirima. Eropirã pehrerinũ þuhrũgue Goãmũ ñgũ turari mera mari eropa árîniguiborore, masare ñgũ dipuwaja moaboro sãre erã masirima. ⁶ Eropa árîrã Cristo yare erã duhurã Goãmũ magure dipaturi crusague erã pabiadiro dopa ta ñgũre iirã iima. Erã eropiicũ ñarã gajirã masa Cristore wereyama. Eropirã dipaturi erãre, erã ñeri iirare erã bujawere ôarire gohrotocũ iimasiya mara. ⁷ Ôpa ãhraa iri mari werenigui queori mera buhecũ: Ôari yebare wũaro deco aricũ erã oteri ôaro puhri dũcacua. Eropigũ iri pohe opu dũcare opami ñgũ baburire. Iri yeba ôari yeba árîcũ ñha mucubirimi. Eropa ta Goãmũ iimi ñgũ yare peenirã sãre. Erã ñgũ yare ôaro iicũ ñha mucubirimi erã mera. ⁸ Gaji yebapũ añapora mera, taa mera iri yeba tiaro duhpiburi yeba árîbeaa. Eropa árîri pohere cóãcãro gahmea. Eropa ta Goãmũ iimi ñgũ ñgũ yare peequererã iibirãre. Erãre dipuwaja moa peamegue cóãgũcumi.

Cristore eropa umupeoniguirãre taumi Goãmũ

⁹ Yũ mahirã, muaire eropa arî werequeregũ ta muaþure “Cristore duhuristo yare erã duhurã Goãmũ mã ãhraa,” arîgũ iibeaa. Muaþũ Cristo ñgũ taurã ãhraa. Eropirã ôarire iirã iica mua. Irire masia yũhũ. ¹⁰ Mari ôaro iira waja Goãmũ queoro marire ôaro iigũ ãhrimi. Eropigũ ñgũ ya árîburire mua turaro mohmerare cãdijisome ñgũ. Mua ñgũre mahirã ñgũ yarãre itamuabũ mua. Dohpague sãre erãre itamuniguia mua. ñgũre mua eropa mahirare cãdijisome ñgũ. ¹¹ Mua ojocarinigucãropẽ gajirãre mua umupeocũ, mua itaisto yare erã duhurã Goãmũ mmuniguicũ sãre gahmea gũ. Mua eropiicũ ñagũ ôaro iigũcumi mari Pagũ muaire. ¹² Eropirã mua tericũrã árîcũ gamebeaa gũ. Gajirã Cristo yarã ñero tariquererã Goãmũre “Ñgũ diaye ta arîgũ ãhrimi,” arî umupeonigucãma. Erã eropiicũ ñagũ Goãmũ “Masare ôarire ogũra,” ñgũ arîdiro dopa ta erãre opehogũcumi. Eropirã mua sã erãre ñhacũrã erã iro dopa ta iiniguicãque.

13-14 Iribojegue Goãmũ Abrahãre õpa arĩ apipũ: “Yũ waĩ mera diaye ta ire arĩgu iiaa mũre. Mũre õaro iigũra. Eropigu mũ pãramerã árituriarãre bajarã masa árĩcũ iigũra,” arĩ werepipũ Goãmũ. Eropa arĩ werepigũ ïgu ya waĩ mera waĩpeopũ. Gajigu ïgu tauro árĩgu ne maricũ ïgu ya waĩ mera eropa waĩpeopũ. 15 “Mũre õaro iigũra,” Goãmũ ïgu arĩ apirare Abrahãpũ õaro ïgu umupeoyura pũhrũ Goãmũ ïgu arĩdiro dopa ta ïgure õaro iipũ. 16 “Goãmũ mera diaye arĩgu iiaa,” masapũ arĩrã, erã erã tauro árĩgu waĩ mera waĩpeorã iima. “Goãmũ mera diaye arĩgu iiaa yũhũ,” yujugu ïgu arĩcũ gajigu peegu “Diaye ãhraa,” arĩgũcumĩ. Dũyasomasibeamĩ. 17 Eropigu Goãmũ Abrahãre “Mũre õaro iigũra,” arĩ apigu “Yũ waĩ mera diaye ta arĩgu iiaa,” arĩ waĩpeopũ. ïgu eropa waĩpeo wererare peerã “Diaye ta ãhraa iri,” arĩ masia. Eropirã “ïgu arĩrare ne gohrotosome,” arĩ masia mari. Irire mari masiboro dopa ïgu arĩ apira mera ïgu waĩpeogu eropa werepipũ. 18 Eropigu ïgu arĩ apira mera, ïgu waĩpeora mera diaye ïgu arĩrare masicũ iipũ Goãmũ marire. Eropiro ïgu waĩpeocũ ïgu arĩ apira ne gohrotosome. Eropigu Goãmũ ne gũyabeamĩ. ïgu eropa árĩgu árĩcũ masirã, mari marire ïgu tauborore mucubiri corerãca, “Eropa ta iigũcumĩ,” arĩrã. 19-20 Eropa ïgu tauborore corerã guñaturarã ãhraa mari. Eropa arĩrã “Mari sĩrirã Goãmũ pohro warãca,” arĩ masirã gũibeaa. Pahia opũ Goãmũ ïgu árĩri taribu gohrague ñajagu, cãhmotariñe suhriro pohecague tariñajamĩ. Eropa ñajagu masa ya árĩburire serẽbasamĩ Goãmũre. ïgu eropiidiro dopa ta Jesu sã umarogue Goãmũ árĩroque ñajamũhtadi árĩmĩ. Eropa ñajamũhtagũ mari sãre erogue ñajaburire ahmu serẽbasamĩ. Eropigu árĩpehrerĩnũri nũcũ serẽbasagu iimi pahia opũ árĩgu. Melquisede pahi ïgu arĩdiro dopa ta pahia opũ ãhrimi ïgu Jesu.

7

Melquisede pahi ïgu arĩdiro dopa ta Jesu pahia opũ ãhrimi, arĩ gojañumi

1 Melquisede iribojegue majagu Salem waĩcũri maca majagu opũ árĩmũripũ. Eropigu pahi árĩgu Goãmũ turagure umaro majagure masare serẽbasagu árĩmũripũ. Eropigu gajirã oparãre Abrahã gamewejẽtuha, ïgu dujaricũ gohra, Melquisede ïgu ya maca árĩdigũ waha, Abrahãre bocatĩripũ. Eropa bocatĩrigũ ïgure serẽbasapũ Goãmũre: “Õaro iique ïre,” arĩ serẽbasapũ Abrahãre. 2 Abrahãpũ ïgu gamewejẽ tarinũgara pũhrũ gajirã oparã yare aĩ dujapũ. ïgu eropa aĩ dujarare merogã dũhapũ ïgu Melquisedere. Diez ïgu aĩ dujara árĩcũ yujuñe ópũ Melquisedere. Melquisede ïgu waĩ mari ya mera arĩro “Tauro opũ õaro iigu ãhrimi,” arĩdiaro iiaa. Eropigu ïgu Salem waĩcũri maca majarã opũ ïgu árĩcũ iri maca maja waĩre waĩcũpũ. Salem waĩ õpa arĩdiaro iiaa: “Tauro opũ masare õaro game mahicũ iigu ãhrimi,” arĩdiaro iiaa. 3 Ne Melquisede pagũ sũmarãre, ïgu core árĩmũhtanirãre, ïgu acawererãre erã were gojatura mara. ïgu masa dehyoarare, ïgu sĩrira sãre were gojatura ne mara. Eropigu eropa árĩniguigu iro dopa árĩpũ ïgu. ïgu eropa árĩgu árĩcũ Goãmũ ïgu magũ ïgu pahi ïgu arĩrare marire buhemi. Melquisede pahi eropa árĩniguigu iro dopa ta ãhrimi ïgu Jesucristo Goãmũ magũ. ïgu iro dopa ta Cristo sã pahi árĩgu eropa árĩniguicãgu ãhrimi.

4 Eropigu Melquisede turagu arĩrare guñaque. Abrahã mari ñecũ mũrũ opũ gohra árĩqueregu ta Melquisedepũre ïgu duja aĩrare dũhapũ. Diez ïgu duja aĩra árĩcũ yujuñe ópũ Melquisedere. Eropa ta ïgu duja aĩ

ĩgu dũharare ópu ĩgure. ⁵ Eropiro Moise ĩgu doreri mera árĩpehrerã gajirã Israe masare iripẽta wajayedorepu erã pahiare. Eropa doregu Leví pãramerã árĩturiarãre erã acawererã árĩturiarã erã wajayerire ñeadoregu apimurĩpu. Leví pãramerã ya curu majarã pahia dihta wamurĩñorã. Eropirã gajirã ya curu majarã sã Leví pãramerã mera Abrahã pãramerã árĩturiarã árĩmuriñorã. Erã acawererã árĩquererã erã Leví pãramerãre wajayemurĩñorã. ⁶ Melquisedepu Leví pãrami árĩturiagu árĩbiriqueregu ta wajaseapu Abrahãre. Eropigu “Mure õaro iigura,” ĩgu Goãmu arĩ apidigu árĩqueregu Abrahãpu Melquisedere wajayerpu. Eropigu Melquisedepu Goãmure Abrahãre serẽbasagu õaro árĩdoremurĩpu. ⁷ Õaro árĩdoregu Melquisedepu ĩgu õaro árĩdoredigu Abrahã tauro árĩpu. Irire mari õaro masia. ⁸ Mari mera majarã pahia marire merogã wajasearã mari iro dopa ta masa ãhrima. Eropa árĩrã sĩrimorã ta ãhrima erã sã. Ihĩ Melquisedepu iribojegue Abrahãre merogã wajaseadigu eropa árĩniguigu iro dopa ãhrimi ĩgupu. “Ĩgu sĩria wañumi,” arĩ werera ne mara. Eropa ta ãhraa Goãmu yare erã gojarapũgue. ⁹ Dohpague majarã Leví pãramerã árĩturiarã pahia árĩrã masare merogã wajaseamurima. Eropa árĩrã erã árĩquerecũ ta Abrahã erã ñecu árĩgu Melquisedere merogã wajayegu árĩpehrerã Leví pãramerã ya árĩburi sãre wajayebasagu iimurĩpu. Eropirã Leví pãramerã sã Melquisedere wajayenirã iro dopa ãhrima. ¹⁰ Melquisedere Abrahã ĩgu wajayerasubure Levĩpu masa dehyoanibirĩpu dohpa. Eropa masa dehyoabiriqueregu ta ĩgu ñecu Abrahã dũpũgue ĩgu árĩbodiropo dopa ta Levĩpu árĩtuhagu iĩpu. Eropigu Melquisede Abrahãre ĩgu bocatĩricũ Leví sã ĩgu ñecu mera ĩgu árĩboro dopa árĩgu iĩpu. Eropa árĩgu Leví, ĩgu pãramerã mera Melquisedere merogã wajayenirã iro dopa árĩrã erã ĩgu doca árĩrã iĩñorã.

¹¹ ĩgu dorerire apigu Goãmu Aarõ pãramerã árĩturiarã Leví ya curu majarãre pahia árĩdoremurĩpu. Eropirã ĩgu doreri dorediro dopa ta erã pahia waimurãre soe mujurã masa ya árĩburire serẽbasamurĩñorã Goãmure. Erã pahia erã eropĩquerecũ masa Goãmu mera õaro wamorã árĩbirimurĩñorã dohpa. Erã pahia erã iira mera masa õarã wacũ Goãmu erãre gohrotobure Cristore obeobiribonumi. Eropigu ĩgu obeodigu marire Goãmu mera õaro árĩcũ iigu aridi árĩmi Cristopu. ĩgu Leví ya curu majagu Aarõ muru iro dopa árĩbirĩpu. Melquisede iro dopa árĩpu. ¹² Eropigu pahiare gohrotogu, marire doreri sãre gohrotoro gãmemi ĩgure. Pahia erã itamuri mera mari taribiro dopa ta iri doreri mera mari taribea. Eropiro iri dorerire gohrotopehoro gãmemi. ¹³ Aarõ Leví sã, erã ya curu majarã dihtare pahiare acumurĩpu Goãmu ĩgu dorerire apigu. ĩgu eropa aciquerecũ ta dohpaguere mari Opure Cristore pahire Goãmu ĩgu acudigu gaji curu majagu ãhrimi. ¹⁴ ĩgu mari Opu Cristo Judá ya curu majagu masa dehyoapu. Moise pahiare acugu, Judá ya curu majarãre ne acubirimurĩpu. Irire õaro masia mari.

¹⁵ Ire masirã, õpa mari õaro masia: Dohpaguere ne ĩgu acudigu pahi Cristo Melquisede iro dopa árĩgu ãhrimi. ¹⁶ Iribojegue maja doreri dorediro dopa ta Leví ya curu majarã dihta pahia ñajamurĩñorã. Jesucristopu Goãmu ne ĩgu acudigu gajirã pahia erã iro dopa pahi ñajabiridigu árĩmi. ĩgu Goãmu turari mera árĩpehrerĩnuri árĩgu ãhrimi. Eropigu iri turari mera pahi ñajadi árĩmi ĩgu. ¹⁷ Õpa ãhraa Goãmu yare weremũhtanirã erã gojarapũgue:

Árĩpehrerĩnũre pahi árĩniguigũca mũhu. Melquisede ĩgu pahi ĩgu

árñiguiddiro dopa pahi árñiguicãgũca mũhũ, arĩpũ Goãmũ ãgũ magũre, arĩ gojañũma iribojegũre.

¹⁸ Goãmũ ãgũ doreri Moisere ãgũ apimũhtara doreri turari árĩbiribũ. Eropigũ iri dorerire duhucãdi árĩmi Goãmũ. ¹⁹ Moisere ãgũ apira doreri mera ne õaro tariburire opabirimũribũ mari. Eropigũ dohpaguepũre Goãmũ marire ãgũ tauborore marire apidigũ árĩmi. ãgũ eropiicũ dohpagueũre ãgũ pohrogue wamasia mari. Eropirã ãgũ mera wereniguimasia.

²⁰ Eropigũ Cristore pahi acugũ, “Yũ waĩ mera mũre acugũ iiaa,” arĩpũ Goãmũ. Gajirã pahia ñajacũ ãgũ iro dopa waĩpeo acubiripũ erãre.

²¹ Cristopũ ãgũ Pagũ waĩ werepira mera pahi ñajapũ. Õpa arĩ werepipũ ãgũ Pagũ Cristore:

Yũhũ mũ opũ yũ waĩ mera mũre weregũ diaye weregũra. Eropigũ ire ne gohrotoro mariro werea mũre. Árĩpehrerĩnũrĩre pahi árñiguicãgũca mũhũ, arĩ werepipũ Goãmũ ãgũ magũre.

²² Eropa werepipũ mama buherire marire apigũ, marire ãgũ tauborore apigũ iipũ. Iribojegũre maja doreri tauro mari õaro árĩborore apigũ iipũ. Eropigũ Goãmũ masare “Õaro iigũra,” ãgũ arĩdiro dopa ta iibu, Jesure obeodigũ árĩmi marire taubure. ²³ Árĩmũhtanirã pahia erã sĩricũ ãarã gajirã gohroto ñajamũriñorã daja. Eropirã erã bajarã pahia wañorã.

²⁴ Jesupũ eropa árñiguicãmi. Eropirã ãgũre gohrotorã ne marima pahia.

²⁵ Eropigũ ãgũ eropa árñiguigũ, Goãmũre eropa serẽbasaniguicãmi ãgũ ãgũ yarã ya árĩburire. Eropigũ Goãmũ mera erã eropa árñiguiboro dopa masare taumasimi ãgũ. Árĩpehrerã ãgũre umupeorã Goãmũ pohrogue warãca. Eropigũ Jesu ãhrimi mũpũta marire taubu.

²⁶ Eropigũ Jesu ãhrimi mari pahia opũ. ãgũ tamerare bũrigã gahmea mari. Ne ñeri dipuwaja marigũ ãhrimi ãgũ. Eropigũ masa iro dopa ñerire iibiridi árĩmi. Eropigũ Goãmũ ãgũre ñerã watope árĩdigũre aĩgũ, mũmarogue api, árĩpehrerã gajirã tauro árĩgũ opũ acupũ. ²⁷ Gajirã pahia iro dopa árĩbeami ãgũ. Erãpũ mũmũri nũcũ waibũgũre wejẽ, soe muju serẽmũrima Goãmũre masa ñeri iira dipuwaja cãdijidorerã. Erã basi erã ñeri dipuwajare serẽmũhtamũrima. Pũhrũ gajirã ñeri dipuwaja sãre serẽbasamũrima erã. Eropirã erã bajasuburi eropa Goãmũre serẽbasamũrima. Jesupũ pahi árĩgũ, yujusubu ta masa ñeri dipuwajare Goãmũre serẽpũ. ãgũ waibũgũre wejẽbiri ãgũ basi sĩridigũ árĩmi mari masa ñeri iira dipuwajare taubu. ²⁸ Goãmũ doreri Moisere ãgũ apira mũra pahia oparã ñajadoreã. Eropa erã ñajaquererã, ñeri marirã árĩbeama pahia ñajarã. Iri doreri pũhrũ Goãmũ ãgũ magũre pahire acugũ “Diaye ta pahi árñiguicãgũcumĩ,” arĩ acupũ. ãgũpũ ñeri mariro eropa árñiguicãmi.

8

Goãmũ masare “Mũare taugũra,” arĩ apipũ daja ãgũ Moisere arĩ apirare gohrotogũ. ãgũ mama apirare werebasagũ ãhrimi Jesu

¹ Iri árĩpehrerire arĩ wererã i tamerare mũare arĩrã iiaa: Mũare gũa weredigũ pahia opũ ãgũ tamera mari yagũ gohra ãhrimi. Mari ya árĩburire Goãmũre serẽbasagũ ta ãhrimi. Mũmarogue Goãmũ turatarigũ ãgũ opũ doaro pohro ãgũ diayepũ doami ãgũ Cristo mari pahia opũ. ² Eropigũ Goãmũ wihi i yeba maja wihi, masa erã iira wihigue mohmebeami. Mũmarogue árĩri wihire mari Opũ ãgũ iira wihire Goãmũ ya árĩburire mohmebasami. Iri wihi tamera Goãmũ ya wihi gohra ãhraa.

³ Eropirã árípehrerã i yeba majarã pahia oparã waimurãre wejẽ soe muju Goãmure omurima masa ñero iira dipuwajare cãdijidorerã. Eropa ta iimorãre apidigũ árĩmi Goãmũ. Eropigũ mari yagũ pahi Cristo sãre apigũ eropa ta iidorepũ. Eropigũ mari ñeri iira dipuwajare Jesucristo igũ basi sĩridi árĩmi. ⁴ Moise doreri doreldiro dopa ta i yebague pahia masa erã ñeri dipuwaja cóãburire mohmebasama. Eropirã i yebague pahia árituhama. Erã eropa árituhajacũ Jesupũ mari yagũ pahi i yeba árĩniguigũ, pahi árĩbiriboñumi igũ. ⁵ I yeba majarã pahia erã mohmerire i yeba maja wihi ta Goãmũ wihi mohmerã árituhajama. Goãmũ wihi gohra umarogue ahraa. Eropiro Goãmũ wihi i yeba maja wihi umaro maja wihi ihacũ iira wihi ahraa. Eropigũ Moise iri wihire i yeba maja wihire igũ moaboro coregã Goãmũ opa arĩpũ igũre. “Utãgugue árĩgũ mure yũ ihmudiro dopa ta yaha wihire opa iique. Yũhũ doreldiro dopa ta yaha wihire queoro iique,” arĩmurĩpũ Goãmũ igũre. ⁶ Dohpaguepũre Jesu pahi árĩgũ igũre apira mohmeri i yeba majarã pahia mohmeri tauro oaro ahraa. Bu gohra árĩbeaa. Goãmũ masare “Cristo mera mure oaro iigũra,” igũ arĩ apira iribojegue maja doreri Moise doreri tauro oari ahraa. Marire igũ arĩ were apira iri doreri tauro marire oaro árĩcũ iiroca. Eropigũ marire Goãmũ mera amubasagũ árĩgũ, Cristopũ gajirã tauro pahi ahrimi.

⁷ Negohrague Moise dorera mera mari Goãmũ mera oamasibirimurĩbũ. Iri doreri mera mari oacũ gajĩ buherire apibiriboñumi Goãmũ. Iri doreri mera mari oacũ, “Cristo mera mure oaro taugũra,” arĩ werebiriboñumi marire. ⁸ Iri dorerire erã bocatĩubirirare weregũ opa arĩpũ igũ yarãre Israe masare:

Ōpa arãa yũhũ mũa Opũ: “Ōaro peeque. Pũhrũgue gajĩ buherire weregũra yaharãre Israe masare, Judã ya curu majarã sãre. ⁹ Iri buheri erã ñecũ sumarãre erãre werepira iro dopa ne árĩsome. Yũ basi erãre Egipto yebague árĩnirãre wiugũ erãre werepirĩbũ. Yũ eropa arĩ werepirare tarĩnũgama erã. Erã eropĩicũ iagũ negohrare erãre yũ wererare duhucãbũ. ¹⁰ Eropigũ pũhrũgue Israe masare opa arĩ weregũra: Yũ dorerire erãre guñacũ iigũra. Erãre yũ dorerire yũhrĩdiacũ iigũca. Eropigũ yũ Goãmũ erã opũ árĩgũra. Eropirã erãpũ yaharã masa árĩrãcoma, arĩ weregũra. ¹¹ Eropirã irisubure erã mera majarãre erã acawererãre ne erã opa erã basi game arĩsome: ‘Dohpague mari Opũre Goãmũre masique mũa,’ ne arĩ game buhesome. Erã árĩpehrerã yũre masituharãcoma. Majirãgã, mũrã sã yũre masirã dihta árĩrãcoma. ¹² Eropigũ erã ñeri iirare cãdijĩgũca yũhũ. Eropigũ erãre dipuwaja moasome yũhũ,” arãa yũhũ mũa Opũ, arĩpũ Goãmũ igũ ya werenigũri erã gojarapũgue.

¹³ Eropa arĩgũ mama buherire apigũ, iribojegue maja dorerire duhucũ iigũ iimi. Eropiro mũra doreri igũ duhucũ iira pũhrũ iri doreri mũra gohrotopheara waro iiaa.

9

I yeba maja tarĩbure umaro maja tarĩbu sãre Goãmũre umupeori tarĩbure werepũ

¹ Negohraguere Goãmũ igũ dorerire Moiserẽ apigũ masa igũre umupeoburi sãre werepirũ. Eropigũ Goãmũre erã umupeoburi wihi sãre iidore apipũ. ² Iri wihi waimurã gasiri wihi árĩyoro. Pe tarĩbu opayoro. Wũari tarĩbu erã ñajamũhtari tarĩbu Goãmũ ya tarĩbu waĩcũyoro. Iri tarĩbure erã sihãgori yucũ duhpeodigũ árĩyoro. Eropárĩcũ mesa sã

árīyoro. Iri mesa weca Goāmure erā ori pan peyayoro. ³ Gaji taribu suhri mera erā cāhmotara taribu árīyoro. Iri taribu Goāmū īgū árīri taribu gohra waīcūyoro. ⁴ Iri taribugue oro mera erā iira mesa, incienso erā soeri mesa árīyoro. Eropiro oro ōari mera erā sūra comoro ero oyayoro. Iri comoro waīcūyoro Goāmū arī werepira gojara dicūri comoro. Iri comoro pohecague dicūyoro. Yuju coro oro coro dicūyoro. Īgū masare ejorañegā mana waīcūriñegā dicūri coro árīyoro. Eropiro iri comoro pohecague Aarō yagū īgū tuadigū pūcūdigū árīyoro. Eropiro pemiji utāmiji Goāmū īgū doreri īgū gojatura mijiri iri comoro pohecague dicūyoro. ⁵ Iri comoro weca perā anyua wéanirā árīñorā. Erā wéanirā Goāmū īgū gosesiriri mera, “Iri taribure īgū āhrimi,” arī werero iyyoro. Iri comoro buariñe erā quēdupari mera buasūyoro. Iri comoro buariñe weca masa ñero erā iira dipuwajare cādijidoregū waimurā di Goāmure erā orare wejēsiripeopū pahī opū. Iripēta weregura i wihi majare dohpaguere.

⁶ Eropirā iri wihire eropa erā ōaro erā amura pūhrū pahia umūri nūcū erā ñajajamūhtari taribu erā mohmerire iimūriñorā. ⁷ Eropigū pahia opūpū dihta gaji taribugue ñajapū. Bojori nūcū īgū iri taribure yujusubu ta ñajapū īgū. Eropa ñajagū erā wejēdigū waibūgū dire aī ñajagū, Goāmure umupeopū. Iri di mariro ne ñajabiripū. Īgū basi īgū ñeri iira wajare, árīpehrerā gajirā Israe masa erā ñero iira dipuwaja sāre cādijidoregū dire aī ñaja apimūripū īgū Goāmure. ⁸ Árīpehreri i mera Espiritu Santo marire ōpa arī buhebu iimi: Iri wihi Moiserē īgū apira wihigue Goāmure umupeoburi árīrisubu masapū Goāmure umupeorā iri wihigue ñajamasibiriñorā. Pahia opū dihta Goāmū īgū árīri taribu gohraguere ñajamasimi masare serēbasagū. ⁹ I árīpehreri Goāmure umupeori wihi majare masare apira, marire dohpague majarā buheburi dihta árīyoro. Pahia erā ñeri dipuwajare waimurāre wejēra mera masa ne Goāmū mera tarimasibiriñorā. Pahia erā eropa soe mujuquerecū masa erā ñeri erā pepirigue ne pehresūbiriñorā. ¹⁰ Goāmū Moiserē apira doreri deyoro maja iiri dihta āhraa. Erā ōpa baburi, erā ōpa ihriburi, erā ōpa coeburi, erā ōpa iiri dihta árīyoro. Eropiro iri doreri marire ōarā wacū iibiriyoro. Goāmū iri dorerire masa erā iiburire apiñumi Cristo ariboro core.

¹¹ Dohpaguere Cristopū mari pahī opū árīgū arituhadigū āhrimi. Eropigū marire sīribasara mera marire ōarā wacū iituhadi árīmi. Eropigū Goāmure mari ñeri dipuwajare cóādoregū Goāmū árīroque ñajaja i yeba maja taribure ñajabiripū. Ūmaro maja wihi ñajapū. Iri wihi i yeba maja wihi tauro āhraa. Eropiro masa erā iira wihi árībeaa. ¹² Eropigū Cristo umarogue Goāmū īgū árīro gohrague yujusubu ta mari ñeri dipuwajare ñajatupū. Eropa ñajagū cabritoa dire, wecūa dire Goāmū árīri taribugue erā aī ñajaro dopa iibiripū īgū. Īgū basi sīrigū īgū di gohrare cóāgū árīpehrerinūri Goāmū mera mari ōaro árīniguicāborore iipū. ¹³ Ñeri oparāre gūhraricūrāre coewearā erāre wejēsiripeomūriñorā cabritoa di mera, wecūa di mera, wecūare erā soera niti mera. ¹⁴ Eropa iñorā masa erā dupure ñerire coewea cóārā. Iri tauro Cristopū īgū di mera mari pepirigue mari ñerire ōaro coewea cóācādi árīmi. Iri ñeri dipuwaja oparā peamegue wabonirā árīribū mari. Jesucristopū ñeri marigū árīgū ta īgū basi crusague sīrigū Goāmure ópū. Espiritu Santo eropa árīniguigū īgū itamuri mera eropa ópū īgū īgū basi. Eropigū īgū mari ñerire īgū coeweadī árīmi, Goāmū ojocarigū ya árīburire mari ōaro iimasiboro dopa.

¹⁵ Eropigū “Ōpa mūare ōaro iigūra,” Goāmū arī īgū mama werepidiro

dopa ta Cristopu iidigu arimi. Eropa iidi arimi igu Goamu igu beyenirare taubu. Igu eropa taucũ aripehrerinuri igu mera oaro ariraca mari igu yarã. Eropirã Goamu igu yarãre igu oburire oparaca mari. Moise doreri dihta aricũ masa erã ñeri iira dipuwajacurã arimuriñorã dohpa. Eropa ñeri iira dipuwajacurãre taubu igu crusague siribasadi arimi. Igu eropa siricũ mari igu yarãre igu oburire oparaca. ¹⁶⁻¹⁷ Opa ahraa mari masare. Yujugu igu siriboro core igu acawererã igu yare ai gueremasibeamã. Eropiro igu oparire igu acawererãre igu oburire igu gojatuyurapũ igu siriboro core iripũ wajacubeaa dohpa. Igu siricũ ñarã iripũ igu arĩ gojadiro dopa ta igu yare guererãcoma erã. ¹⁸ Eropa ta Goamu masare werepimũhtara Moiserẽ igu apira doreri siriro mariro di cóãro mariro ne duhpiburi arĩbiriyo. Eropigu waibugũ dire Moise wejẽsirira puhũ igu dorerire diaye ta iigu iipũ. ¹⁹ Eropigu opa iimũhtapũ Moise: Goamu igu apira dorerire masare werepehopũ. Puhũ cabritoã dire, wecũã dire deco mera morepũ. Eropigu isopo waicudigu dũpũ mera oveja poari diari poari mera erã ñimurare turãpũ. Iri dũpũ mera dire yosogu, Goamu dorerire igu gojarapũ wecã wejẽsiripũ. Aripehrerã masa wecã sãre wejẽsiripeopũ. ²⁰ Eropa iigu opa arĩpũ igu: “Goamu marire igu werepira igu dorera i di mera iri diaye aricũ masia mari. I dire ñarã diaye ta igu arĩdiro dopa ta igu marire iiburire masia. Maripũre irire yuhridoremi,” arĩpũ Moise. ²¹ Eropigu masare igu iidiro dopa ta Goamu umupeori wihi waimurã gasiri wihire, aripehreri iri wihi arĩri sãre wejẽsiripeopũ. ²² Eropa ta ahraa. Igu doreri iri dorediro dopa ta baja ñerire di mera coeweadoreyo. Eropigu di cohoro mariro Goamu mari ñeri iirare ne cãdijisome.

Cristo igu dire cóãgu, igu yarã erã ñeri iirare coewearũ

²³ Eropiro i yeba maja wihire, iri wihi arĩri sãre ñerire coewearo dopa ta waimurã di mera wejẽsiripeomuripũ. Eropiro iri tauro umarogue wamorãre erã ñeri dipuwaja oparare coero gahmea. Eropiro waimurã di tauro arĩgu ya di mera erã ñerire coero gahmea. Eropirã Jesucristo ya di mera coenirã wabũ maripũ. ²⁴ Eropigu Cristo mari ñeri iira dipuwajare Goamure cóãdoregu Goamure erã umupeori wihi masa erã iira wihire ñajabiripũ. I yeba maja wihi umaro maja wihi ñhacũ iira wihi ahraa. Goamu ya wihi gohra umaro maja wihi ahraa. Eropigu mari ñeri iira dipuwajare cóãdoregu Goamu arĩro gohrague ñajapũ Cristo. Umarogue wapũ igu Goamu core mari ya arĩburire serẽbasabu. ²⁵ Pahia opũ bojori nucũ Goamu igu arĩri taribugue erã ñeri iira dipuwajare cóãdoregu ñajamuripũ waimurã di mera. Cristopũ sirigu igu dire cóãdigũ Goamure mari ñeri iira dipuwajare cóãdoregu erã iiro dopa bajasuburi ñajabiripũ. ²⁶ Bajasuburi igu dire cóãbu arĩgu, i yeba arĩropẽ bajasuburi igu ñero siriniguicãboñumi. Yujusubu ta dehyoapũ igu i yebaguere i umũ pehrerinũ coregã. Igu dehyoagu igu yujusubu ta siribasara mera mari aripehrerã ñeri iirare cóãbu dehyoapũ. ²⁷ Aripehrerã mari masa sã yujusubu ta sirirãca. Mari eropa sirira puhũ, oarãre, ñerã sãre beyegucumi Goamu. ²⁸ Yujusubu ta mari siriro dopa ta Cristo sã yujusubu ta siripũ bajarã masa erã ñero iirare cóãbu. Puhũ dipaturi dujarigucumi. Mari ñerire cóãdigugue dujarigucumi. Eropigu irire dipaturi cóãgu arisome. Eropa arigu mucubiriri mera igure corerãre taugu arigucumi. Igu pohrogue erãre aigãbu arigucumi.

10

¹ Moise doreri p̄hr̄u Cristo masare ĩḡu ōaro iiburire ĩhmura dihta árĭbu. Eropiro Cristo masare erā ñeri iirare ōaro cóãboro dopa iri doreri erā ñerire cóãmasibiriyoro dohpa. Eropiro iri doreri iri iidorero dopa ta pahia bojori n̄ucu Goãmure waimurãre wejê, soe muju, iiniguquerecũ masa erā ñerire cóãmasibiriyoro. Goãmure umupeomorãre ōarã árĭcũ iimasibiriyoro iri doreri. ² Iri mera masa erā ñerire cóãcũ, yujusubu ta Goãmure erā waimurã wejê di cóara p̄hr̄u erā ñerire cóãpehosũboñuma. Eropirã irisubu majarã, “Dipuwaja mara ḡure,” arĭ pepiboñuma masa. Eropirã iripêta dipaturi Goãmure waimurã wejêburire duhucãboñuma. ³ Ōabirimuriñorã dohpa. Eropirã bojori n̄ucu Goãmure waimurãre wejê di cóãcũ masa erā ñeri dipuwajare ḡuñaniguicãñorã. ⁴ Wecua di mera, cabritoa di mera ne mari ñeri dipuwajare cóãmasiya mariyoro dohpa.

⁵ Iri eropa árĭcũ ĩḡu Cristo i yebaguere ĩḡu ariboro core ōpa arĭpu Goãmure ĩḡu Pagure:

Waimurãre erā soe muju ocũ, trigo pogare erā ocũ sãre m̄u ĩḡu ĩhasuabeaa m̄hu. Eropigũ masa dehyoacũ iibu m̄hu yure. M̄hu yure iira d̄upu m̄re mucubircũ yu iiburi d̄upu árĭroca. ⁶ Ñerire erā cóãborore waimurãre wejê erā soe mujucũ ĩḡu ĩhasuabirabu m̄hu. ⁷ M̄u eropa ĩhasuabircũ ĩḡu ōpa arĭbu m̄re: “M̄u gamerire yebague iigũ wagura. Yu eropiiburire arĭ gojara aħraa m̄u yare erā gojarapũgue,” arĭbu ȳhu, arĭm̄uripu Cristo ĩḡu Pagure.

⁸ Negohraguere Goãmũ ĩḡu doreri waimurãre trigo poga sãre erā ori mera erā ĩḡure umupeodorequerecũ ta ōpa arĭpu Cristo ĩḡure. “Waimurãre soe muju erā ocũ, trigo pogare erā ocũ sãre gamebiribu m̄hu,” arĭpu ĩḡu.

⁹ Eropa arĭtuhagũ ōpa arĭnemopũ: “M̄u gamerire yebague iigũ wagura,” arĭpu. ĩḡu eroparĭcũ ōpa masia mari. Iribojegue Goãmure erā ñerire cóãdorerã waimurãre wejê di cóãrare gohrotogũ iipu Goãmũ. Eropa gohrotogũ Cristo ĩḡu sĭridiro mera masare erā ñeri dipuwajare taugucumi Goãmũ. ¹⁰ Jesucristo ĩḡu d̄upure ogũ sĭrigũ árĭpehrerã mari ñero iirare cóãdigũ árĭmi. Yujusubu ta Goãmure ĩḡu d̄upure ogũ marire dipuwaja maricũ iidi árĭmi. Eropa iigũ Goãmũ ĩḡu gamediro dopa ta iidi árĭmi.

¹¹ Árĭpehrerã pahia um̄uri n̄ucu Goãmure umupeori wihi mohmenigu-ima. Eropa mohmeniguirã m̄uraro ta waimurãre wejê soe mujuma Goãmure masa ñerire cãdijidoremorã. Erã eropa iiquerecũ ta erã ñero iirire cãdijibeami ĩḡu. ¹² Cristopũ yujusubu ta mari ñeri dipuwajare sĭrigũ, mari ñero iirare ōaro cãdijipehocãcũ iidigũ árĭmi. Irire cãdijipehocũ iituha waha wapũ ĩḡu Pagũ pohroque ĩḡu diayepũ doagũ wagũ. Opũ árĭḡu erogue doacumi. ¹³ Eroguere doagũ coreḡu iimi. ĩḡure ĩhaturirãre ĩḡu Pagũ ĩḡu tarinugabasaborore coreḡu iimi. ¹⁴ Yujusubu ta ĩḡu sĭridiro mera ĩḡu coenirãre ōarã ñeri mariro erã árĭniguicũ iidi árĭmi. Eropigũ Goãmũ pohro doami pare. ¹⁵ Jesucristo eropa iiboro core erã arĭ gojam̄htarare arĭ weremi Espĭritu Santo marire. Ōpa arĭ weremi ĩḡu:

¹⁶ Ōpa arĭmi mari Opũ: “P̄hr̄uguere ōpa arĭ wereḡura Israe masare. ‘Yu dorerire erã ȳhridiacũ iigũ erã pepirigue apigura,’ arĭ wereḡura,” arĭmi ĩḡu.

¹⁷ Ōpa arĭnemomi Goãmũ:

“Erã ñero iirare dipaturi ḡuñanemosome ȳhu,” arĭmi ĩḡu, arĭ weremi marire Espĭritu Santo Goãmũ yare gojarapũgue.

18 Mari ñeri iirare ïgu cãdijicũ dipaturi mari ñeri dipuwajare sïribure gamebeaa mari.

*Goãmũ pohro mari ejaro dopa ta ïgu mera güiro mariro mari werenigu-
imasia*

19 Cristo ïgu sïriro mera ïgu di cóãro mera mari sã dohpaguere güiro mariro Goãmũ mera wereniguimasia. Eropirã ïgure serẽmasia. 20 Iribojegue Goãmũ ïgu árïri taribugue Goãmure serẽbu pahia opu dihta ñajamasimi. Iri taribure Goãmũ árïrore cãhmotara suhrirore ïgu dihta tari ñaja serẽmasimi. Dohpague ta mari basi Goãmũ árïro ñajaro dopa ta Goãmure serẽmasia. Pahia opu ïgu iri taribugue ïgu dire aĩ ñajaro dopa ta Cristopũ Goãmũ pohrogue ejaupũ mari ñeri iirare cãdijidoregũ ejaqu. Eropa iigu Goãmũ mera mari wereniguibodirore cãhmotadirore cóãdi árïmi. 21 Goãmũ pohrogue serẽbasagu mari Goãmũ yarã yagu pahia opu turatariagu ãhrimi Jesucristo. 22 Eropirã, yũ acawererã, Cristo mari pahia opu árïcũ ïha mari Goãmũ mera wereniguimasirã árïrã Goãmure serẽrã. Diaye pepirã árïrã, “Ïgu yãhrigucumi,” arĩ umupeorã ïgure serẽrã. Cristo mari ñerire ïgu di mera coenirã ãhraa. Eropirã “Dipuwajacurã ãhraa,” arĩ pepirã árïbeaa mari. Eropirã guhrari mariri deco mera coeweasũnirã iro dopa ãhraa. Eropa árïrã Goãmure serẽrã. 23 “Mũare taugũra,” ïgu arĩdiro dopa ta iigucumi. Eropirã ïgu marire ïgu tauboro ðaro mucubirimũhtayua mari. Irire mucubirimũhtayurã ne cãdijibiricãrã. Goãmure eropa guñaturaniguicãrã. Eropa guñaturarã irire gajirãre wererã mari. 24 Mari mera majarãre mahirã itamurã mari árïpehrerã mari game mahi mari itamuboro dopa. 25 Eropirã ðaro gamenererã Goãmure umupeomorã. Gajirãpũ gamenerebeama Goãmũ yare buhemorã. Erã iiro dopa iibiricãrã. Mari mera majarãre Jesucristore umupeonemocũ iirã. I yebaguere mari Opu ïgu dujariboro merogã duhyaa. Irire masirã turaro itamurã mari mera majarãre, Jesu yarãre erã Jesucristore umupeorire.

26 Diaye árïri buherire mari masiquererã ta irire cóãrã ñerire mari eropa iiniguicũ, Jesucristo sïrira mera mari ñerire cóãnemoboro ne mara. 27 Eropiro eropa iirãre guhyaro dujaa. Árïpehrerã ïgure ïhaturirãre dipuwaja moagu turaro ãjurogue cóãgucumi Goãmũ erãre. Eropirã ïgu dipuwaja moaborore güirã dihta ãhrima ïgu yare cóãnirã. 28 Moise dorerire tarinũganirãre dipuwaja moarã erãre wejẽmuriñorã. Ne mojomoro ïaro mariro wejẽmuriñorã erãre. Urerã erã ñero iirare weresãcũ peerã erã tarinũgarare masima. Urerã maricũ perã erã ñero iirare weresãcũ peerã erãre wejẽmuriñorã Goãmũ dorero dopa ta. 29 Erã iidiro tauro Goãmũ magure ïhaturirã dipuwaja moasũmorã árïrãcoma. Cristo ïgu di cóãro mera marire mari ñeri iirare cóãdi árïmi Goãmũ. Ïgu eropa cóãborore wereyupũ ïgu. Eropirã ïgu cóãnirã erã árïquererã ta, pũhrũ ïgu di cóãrãre “Bu gohra ãhraa,” arïrã ïgu dipuwaja moamorã gohra árïrã ta iirãcoma. Eropa árïrã Espiritu Santore ñero arĩ wereniguirã ãhrima. Ïgu erãre mahigu ãhrimi. Erã eropa ñero wereniguicũ ïagu turaro dipuwaja moagucumi Goãmũ erãre. 30 Goãmũ eropa iigu árïgure masia. Goãmũ ïgu basi ta õpa arïpũ: “Yũhũ ãhraa dipuwaja moabu. Erã ñerire iira dipuwaja, dipuwaja moagũra yũhũ,” arïpũ ïgu. Opa arïnemopũ: “Yaharãre ñero iirãre dipuwaja moagũra,” arïpũ ïgu, arĩ gojañuma ïgu yare gojarapũgue. 31 Goãmũ ojocarigu marire dipuwaja moacũ guhyataria.

³² Iribojegue mũa ářĩrare guñaque mũa. Irisubure Goãmũa yare ne masinugarã ñero tariquererã bajasuburi ñero tariquererã ne ĩgu yare cóãbiribũa mũa. ³³ Yujuyerisuburi masa erã ĩhuro gajirã mũare ñero arĩ, ñero pabirama mũare. Eropirã gajirã Jesu yarãre erã ñero iicũ ĩarã erãre mojomoro ĩabũa mũa. ³⁴ Erã Cristo yarã erã ářĩra waja erã peresugue ářĩrãre mojomoro ĩabũa mũa. Eropirã mũa yare erã emaquerecũ ta mucubiriri mera “Ôaroca,” arĩmũribũa mũa. I yeba maja tauro ôarire umaroguere mũa opaburire masimũribũa. Iri ôari pehrebiriborore masibũa mũa. Irire masirã mũa oparire erã emacũ bũjawerebiribũa mũa. ³⁵ Eropirã ĩrire guñatura duhubiricãque. Goãmũre eropa umupeoniguicãque. Mũa eropa iira waja mũare ôaro iigũcumi. ³⁶ Goãmũa yare ôaro iiniguicãro gahmea ne duhuro mariro. Goãmũa yare iirã bocatĩuro gahmea. Eropa iirã ářĩrã ĩgu gamerire mũa iira pũhrũa ĩgu “Mũare ôpa ogũra,” ĩgu arĩ apirare oparãca. ³⁷ Ôpa ãhraa Goãmũa yare erã gojarapũgue:

Merogã dũh, ñero pabirama mũare. Eropiryaa Cristo ĩgu eraboro. Eropa eragũa mata erapurumujugũcumi. ³⁸ Yaharã ôarãpũa yũre umupeoniguicãrãcoma. Eropirã yaharã ářĩniguicãrãcoma. Yũ mera eropa ářĩniguirãcoma. Yahare cóãnrãpũre ĩhasũasome yũhũa, arĩmi Goãmũa, arĩ gojañuma.

³⁹ Maripũa Goãmũa yare cóãrã ářĩbeaa mari. Eropirã peamegue wamorã ářĩbeaa mari. Goãmũre umupeoa mari. Eropirã ĩgu taunirã ãhraa ĩgu pohro wamorã.

11

Umupeorire werepũa

¹ Ôpa ãhraa umupeori: Goãmũre umupeorã, marire ĩgu ôaro iiburire ôaro masia. ĩgũre ĩabiriquererã ĩgũre umupeorã “Diaye ta iigũa ãhrimi,” arĩ pepia mari. ² Iribojegue majarã Goãmũre “Diaye ta iigũa ãhrimi,” erã arĩ umupeocũ ĩagũa ĩhasũapũa Goãmũpũa.

³ Goãmũa ĩgu wereniguiriri mera ářĩpehrerire ĩhacũnugupũa. Eropigũa ĩgu mari ĩabirirare ářĩpehrerire mari dohpague mari ĩari sãre ĩhacũnugupũa. Irire mari ôaro masia Goãmũre umupeorã.

⁴ Goãmũre umupeogũa Abelpũa cordero wejẽ, soe mujupũa Goãmũre umupeogũa. Eropa iigũa ĩgu tĩgu tauro ôaro umupeopũa ĩgu Goãmũre. Eropigũa Goãmũa ĩgu orare mucubiripũa. Eropa mucubirigũa “Ôagũa ãhrimi,” arĩ ĩapũa ĩgu Abelre Goãmũre umupeogũre. Abel iribojegue sĩridigũa mũrũa ářĩquerecũ ĩgu Goãmũre eropa ĩi umupeorare guñaã mari sã. Eropa guñarã. Goãmũre umupeoa mari sã.

⁵ Enoco Goãmũre ĩgu umupeocũ ĩagũa mucubirimũripũa Goãmũa. Eropa mucubirigũa ĩgũre ĩgu pohrogue aĩmũriapũa. Eropa ta werea Goãmũa yare wereniguiriri erã gojarapũgue. ĩgu eropa aĩmũriara pũhrũa masa ĩgũre ne bocabiriñorã. ĩgu eropa aĩmũriadigũa ářĩgu ne sĩribiripũa. ⁶ Goãmũre umupeobirã ĩgũre mucubiricũ iimasibeaã mari. Goãmũre serẽdiarã ôpa ĩgũre arĩ pepiro gahmea marire. “Diaye ta ĩgu Goãmũa gohra ãhrimi. Eropigũa ĩgũre mari umupeocũ marire ôaro iimi ĩgu,” arĩ pepiro gahmea. Mari eropa arĩ pepibirã mari ĩgũre serẽmasibeaã.

⁷ Noẽ Goãmũre umupeogũa ĩgũre ĩgu wererare ôaro yũhripũa. Pũhrũa erã ñero waborore Goãmũa ĩgũre werecũ peegũa ôaro yũhripũa ĩgu. Eropa yũhrigũa wũadiru dohodiru ĩpũa ĩgu acawererã dia miririñere tarimorã. Noẽ eropa umupeogũa ářĩgu ĩ yeba majarã ñerã erã umupeobirirare, erã

taribiriboro sãre ihmugũ iimuripũ. Eropigũ ãgu umupeocũ ãagu “Õagu àhrimi,” arĩ ãamuripũ Goãmũ ãgure.

⁸ Abrahã sã Goãmure umupeogu ãgure yãhripũ. Gaji yebaguere ãgure ãgu oburi yebaguere Goãmũ ãgure wadorecũ ãgure yãhripũ. ãgu ya yebare wirigãgu ãgu masibiriri yebague eja. ⁹ “I yebare mure ogura,” Goãmũ ãgu arĩcũ peegu ãgure umupeogu iri yebague eja arĩmerezepũ ãgu. Ero arĩmerezajuregu ãgu gaji yeba majagu arĩro dopa waimurã gasiri wiri mera wihicũ curimuripũ murano arĩbirinijagu arĩgu. ãgu magu Isaa sã ãgu pãrami Jacobo sã ãgu iiro dopa ta iimuriñorã. “Mure i yebare ogura,” arĩ weremuripũ Goãmũ erã sãre. ¹⁰ Eropigũ i yebare curigũ macari iibirimuripũ Abrahã. Gaji macague Goãmũ ãgu arĩri macague umarogue ãgu waborore coregu iipũ Abrahã. Iri maca Goãmũ iira macaũ. Eropigũ ãgu umupeocũ ã arĩyoro. Eropigũ iri macare ne pehrebiriburi macare coregu iipũ.

¹¹ Goãmure umupeogo Sara waĩcũgo, buru gohra arĩquerego porã marigo arĩquerego ta porãcupu. “Goãmũ ãgu arĩdiro dopa ta iigucumi,” arĩgo ãgure umupeogo porãcupu. ¹² Eropigũ Abrahã buru gohra arĩqueregu ta porãcupu. Eropirã ãgu pãramerã arĩturiarãgue bajarã wacãñorã. Necãre, imipa yerire mari queorã yujuro bojeya mariro dopa ta, ãgu pãramerã arĩturiarã sãre queo bocatũya mariñorã.

¹³ Arĩpehrerã oã yũ werenirã murague Goãmure umupeotuhajanirãgue siriñorã. Goãmũ “Mure ogura,” ãgu arĩrare opanibirãgue siriñorã. Eropã opabiriquererã “Goãmũ ãgu arĩdiro dopa ta pãhrũgue ogucumi guare,” arĩ masiñorã. Eropã masirã mucubirimũhtañorã. Eropirã opa arĩñorã erã: “I yebague curirã àhraa. Gaji yeba majarã àhraa,” arĩmuriñorã erã. ¹⁴ Eropã arĩrã gaji yebare erã ya yeba arĩborore corerã iĩñorã. Irire ðaro masia mari. ¹⁵ “Gaji yeba majarã àhraa,” erã arĩrã iribojegue erã cóãra yebare guñarã iibirĩñorã. Iri yebague dujaa wadiarã dujaa waboñuma. ¹⁶ Õari yebapure gahme corerã iĩñorã. Iri yeba umarogue àhraa. Erã eropa gahme corecũ ãagu Goãmure “Gua opu àhrimi,” erã arĩcũ peegu ne guhyasiribiripũ Goãmũ. ãgu pohro erã ya maca arĩborore iibasatuhadi arĩmi ãgu. Eropigũ guhyasiribiripũ.

¹⁷⁻¹⁸ Goãmũ Abrahãre ãgu magure Isaare wejẽ soe mujudorepũ. ãgure ãadiagu eropa dorepũ, “¿Diaye ta yure umupeori?” arĩgu. Eropigũ Goãmure umupeogu ãgu arĩdiro dopa ta iiripũ Abrahã. “Mũ magu Isaa mera mũ pãramerã arĩturiarãre opagũca mũhũ,” Goãmũ ãgu arĩdiro arĩquerecũ ãgu magure wejẽbu iiripũ Goãmũ dorero dopa ta. ¹⁹ “Yũ magure Isaare yũ wejẽcũ Goãmũ ãgure masugucumi,” arĩ pepigũ ãgure wejẽbu iiripũ. Eropigũ Goãmũ ãgure cãhmota ãgure wejẽdorebiripũ. ãgu pagu ãgu eropa wejẽbu arĩgu Isaa siribudigu arĩpũ. Eropigũ siridi masadigu iro dopa arĩpũ ãgu. Eropigũ Abrahã ãgure ojocarigu dipaturi opapu ãgure.

²⁰ Isaa Goãmure umupeogu ãgu porãre Jacobore, Esaú sãre “Pãhrũgue Goãmũ mure ðaro iigucumi,” arĩpũ.

²¹ Goãmure umupeogu Jacobo ãgu siriboro coregã wahgãnũgaja ãgu tuadigu mera tuañanũgaja Goãmure serẽ umupeopũ. Eropã serẽgu José porãre umare “Goãmũ mure ðaro iigucumi,” arĩpũ Jacobo.

²² Goãmure umupeogu José ãgu siriboro coregã Israe masa Egipto arĩrã erã wiriaborore weremũhtarũ. Eropã erã wiriaborore masiyugu ãgu sirira ðapu murarore aĩgãdorepũ ãgu porãre.

²³ Goãmure umupeorã urredã abe gohra Moisere dibuñorã ïgu pagu sumarã ïgu masa dehyoara pũhrũ. Ôagugã ïgu árĩcũ ïarã ïgugãre dibuñorã. Iri yeba majagu tauro árĩgu opu ïgu majirãre wejedorerire tarinugarã ïgure dibuñorã erã. Erã erã opure güibiriñorã. ²⁴ Moisere masudigo i yeba majarã opu mago árĩpo. Eropa igo masudigu árĩqueregu, Goãmure umupeogu “Opu mago magu àhrimi,” erã arĩ piyucũ gamebiripu ïgu Moise. Oparã mera majagu árĩdiabigu Goãmũ yarã mera majagu árĩdiapũ. ²⁵ Goãmure tarinugadiagu árĩgu ïgure masudigo pohrogue bajamenurigã ôaro árĩboñumi. Eropa ôaro árĩbu árĩqueregu ïgu Goãmũ yarã mera ñero taridiapũ. ²⁶ Eropigu Egipto majarã ya ôarire tauro Cristo ya árĩburire ñero tariburire gamepu. Pũhrugue Goãmũ ïgure ïgu ôarire oborore masigu ñero taridiapũ. ²⁷ Goãmure umupeogu Egipto majagu tauro opu, ïgu mera ïgu guacũ güibiripu. Eropa güibigu iri yeba árĩdigu iri yebare cóãcã waha wapũ. Goãmure ïabiriqueregu “Goãmũ árĩcumi,” arĩ pepipu ïgu. Eropigu ïgu iiborore ne duhubiripu.

²⁸ Goãmure umupeogu Moise Israe masare Goãmũ ïgu tauborore masipu. Eropa masigu Goãmũ ïgu dorediro dopa ta Israe masa erã disipororire erã tura mijirire di mera wejèsiri tuhdorepu. Eropa dorepu anyu masare wejègu erã masa tĩrãre wejèbodigu Israe masa erã masa tĩrãre wejèbiriboro dopa. ²⁹ Goãmure umupeorã Israe masa deco diariya waĩcũriya deco watope árĩri maha deco mariri maha taribujañorã. Erã eropa taribujacũ ïarã Egipto majarãpu erãre nũrsiarã erãre ïhacũ taribujanirã miri sĩria wañorã.

³⁰ Goãmure umupeorã Israe masa Jericó maca sãriro, wũari sãriro pũrũpũ majisora curiñorã. Siete nũri gohra iri macare majisora curiñorã erã. Iri nũcu nũri erã majisorara pũhrũ iri sãriropũ dijapehrea wayoro. ³¹ Iri maca majago ũa mera ñero iidigo Rahab waĩcũgo Goãmure umupeogo Israe masare itamupo. Iri macare erã cóãboro core bajamerãgã Israe masa erogue erã ñaja duhricũ ïha igo erãre itamupo. Eropirã Israe masa iri maca majarãre Goãmure tarinuganirãre wejèpehoquererã ta igopũre wejèbiriñorã.

³² Gajirãre Goãmure umupeonirãre werenemoboya yũhũ. Eropa werediaqueregu ta bajarãre eropa Goãmure umupeorã sãre were gojapehomasibirica yũhũ. Gedeõ, Baraca, Sansõ, Jefté, Davi, Samue, Goãmũ yare weremũhtanirã sã árĩpehrerã yũ werebonirã àhrima. ³³ Goãmure umupeorã yujurãyeri gaji yebarigue árĩri macari majarãre gamewejè tarinugañorã. Eropirã gajirã diaye dorenirã árĩñorã. Gajirã Goãmũ erãre “Mũare itamugura,” ïgu arĩdiro dopa ta ïgu itamurire bocañorã. Eropa ïgure umupeorã yeea erãre badiacũ erãre erã babiricũ iĩñorã erã. ³⁴ Turaro ẽjũri peameri árĩquerecũ ta ẽjubiriñorã erã Goãmure umupeonijarã. Gajirã erãre ñose wejèdiacũ duhrigã wañorã erã Goãmure umupeorã. Turabirã árĩquererã Goãmure umupeo, turarã wañorã. “Goãmure umupeorã àhraa. Gamewejè turarã àhraa,” eropa arĩrã árĩcũ gaji yebari majarã surara erã wejèrã arirã ne yujuro bojebiriñorã. ³⁵ Goãmure erã umupeocũ ïagu yujurãyeri nome erã acawererã sĩricũ ïagu Goãmũpũ erãre masupũ.

Gajirãpũre “Goãmure gamebircãque,” erã arĩ peresu iicũ erãpũ Goãmure duhudiabiriñorã. “Mũa Goãmure duhucũ mũare taurãca,” arĩñorã erãre. Erãpũ duhubiriñorã Goãmũ mera erã ôaro masaborore gamerã. Eropirã erãre erã ñero iicũ sĩria wañorã. ³⁶ Gajirãre Goãmure umupeorãre ñero arĩ wereya erãre tãramuriñorã. Eropirã gajirãre

guburire, mojotorire diricãa peresu iĩnorã. ³⁷ Goãmure umupeorãre ñerã utã mera dea wejẽmuriñorã. Gajirãre erã dupure seroti mera wiritamuriñorã. Gajirãre ñoserimijiri mera ñose wejẽmuriñorã. Erãre Cristore cóadorerã erã ñero iimuriñorã. Gajirã erãre ñero iicũ oveja gasiri mera, cabra gasiri mera suhricurã mojomorocurã árĩmuriñorã. ³⁸ Erã õatariarã erã árĩcũ i yeba majarã ñerã erã mera majarã árĩbonirã árĩbeama. Wiri marirã árĩrã, masa marirogue utã yucugue árĩgãri siaricãmuriñorã. Eropa árĩgãri siarirã utã yucugue árĩri goberigue, yebague árĩri goberi sãre carĩgãri siaricãmuriñorã. ³⁹ Oã árĩpehrerã Goãmure erã umupeocũ ĩagu mucubiripũ ĩgu. “Õaro iiabũ mũa,” arĩpũ. Erã eropa õaro umupeoquerecũ Goãmũ erãre “Mũare taugũra,” ĩgu arĩdiro ejanibiriya dohpa. ⁴⁰ Õpa arĩ pepipũ Goãmũ: “Oãre yaharãre, pũhrũgue árĩrã yaharã mera yujuro mera taugũra,” arĩ pepipũ. ĩgu eropa arĩ pepidiro dopa ta ĩigũcumi. ĩgu eropiicũ õatariaro árĩroca ero core ĩgu iidiro tauro.

12

Jesure eropa umupeoniguicãrã mari

¹ Eropirã oãre yũ werenirãre bajarã Goãmure umupeonirãre, ñerire iibirinirãre masirã árĩpehreri ñero iirire duhucãrã mari sã. Õpa ãhraa mari queoriñe mera werecũ: Nũcurire opagu omari masũ turaro omamasibeami. Eropa ta mari Goãmũ gamerire iimasibea mari ñerire iicũ. Eropirã irire duhucãrã mari. Eropirã Goãmũ ĩgu gamero dopa ta õarire iiniguicãrã. ² Eropirã Jesure eropa guñaniguirã. ĩgu ta ãhrimi marire umupeo guñaturacũ ĩgu. Eropigũ marire umupeonemocũ sãre iimi ĩgu. Crusague sĩrigũ yujuro bojepũ. Pũhrũ ĩgu mucubiriborore masigũ crusague sĩripũ. Eropa sĩrigũ gũhyasĩribodigũ árĩqueregũ gũhyasĩribiripũ ĩgu. Eropa iira pũhrũ dohpaguere Goãmũ ĩgu opũ ĩgu doaro diayepũ doanijagũ ĩgu dorebu iimi.

³ Ñerã masa ĩgure ñero erã iicũ yujuro bojepũ ĩgu. ĩgu eropa iidigure guñaque mũa, mũa sã ñero tarirã “Yujuro bojebiriboca,” arĩrã. Irire guñaque mũa ĩgure umupeo duhuri arĩrã. ⁴ Ñerire mũa tarinũgaboro dopa Jesu iro dopa ñetariaro gohra tarinibea mũa. Ñerã mũare wejẽnibeama. ⁵ ¿Goãmũ mũare ĩgu porãre ĩgu wererare cãdijicãri mũa? Õpa arĩpũ ĩgu:

Yũ magũ, yũhũ mũare werecũ eropa pepicãbita. Yũhũ mũare turicũ peegũ bujawerebita. ⁶ Árĩpehrerã yũ mahirãre werea. Eropigũ árĩpehrerã “Yũ porã ãhraa mũa,” yũ arĩ ĩarãre tarinũgadorebeaa. Eropigũ erã tarinũgacũ ĩha erãre yũ porãre merogã dipuwaja moaa, arĩpũ Goãmũ.

⁷ Ñero tarirã yujuro bojeque “Goãmũ yũre weregũ iimi,” arĩrã. ĩgu yare duhubiricãque. Goãmũ mũare ĩgu porãre merogã dipuwaja moagũ iimi. Erã pagũ sũmarã erã porãre eropa werema. Eropirã erãre dipuwaja moama. Eropa ta iimi Goãmũ sã marire ĩgu porãre. ⁸ Goãmũ árĩpehrerãre weremi. Goãmũ mũare ĩgu werebircũ ĩgu porã gohra árĩbeaa mũa. Eropirã ĩgu porã árĩbirã yujugũ majigũ ĩgu pagure ĩgu masibiro dopa ta ĩgu weresũya marigũ árĩro dopa ta ãhraa mũa. Eropirã Goãmure “Yũ pagũ gohra ãhrimi,” arĩmasibea mũa ĩgu mũare werebircũ. ⁹ Mari pagũ sũmarã marire erã werecũ peerã erãre umupeoa mari. Mari pagũ sũmarãre mari umupeoro tauro umupeoro gahmea mari Pagũ Goãmũ

ĩgu werecũ. Eropirã ĩgure yũhriro gahmea marire. Eropa yũhriřã árĩpehrerinũri ĩgu mera árĩřãca. ¹⁰ Bajamenũrigã mari pagũ sumarã erã gamero dopa marire were dipuwaja moama. Goãmũpũ marire ðaro weremi. Eropĩgu ĩgu masiri mera marire dipuwaja moami marire ðarã masadoregũ. Eropa iimi ĩgu marire ĩgu iro dopa ðarã mari árĩboro dopa. ¹¹ Marire ĩgu dipuwaja moacũ mucubiribea mari. Mari bu bujawerea. Eropa bujawerequererã ta ĩgu eropa dipuwaja moara pũhrũ ðarã árĩřãca mari. Eropirã ĩgu wererire peenirã árĩřã gajiropa iiro mariro ðaro árĩřãca.

Goãmũ marire ĩgu dorerire mari yũhribiricũ gũhya ãhřaa marire

¹² Eropirã guñaturabirã árĩquererã ta Goãmũre ðaro guñaturarã árĩque. ĩgure duhubiricãque. ¹³ Õaro diaye maja mare mũa waro dopa ta pee gorowerero mariro ðaro diaye ta Goãmũre yũhriřque. Mũa eropiicũ ĩhacũrã gajirã Jesu yarã gajiropa árĩřire iisome. Eropirã turabirã turarã warãcoma.

¹⁴ Árĩpehrerã masa mera ðaro árĩque gamequeãro mariro. Eropirã ñero iibiricãque. Ñeri marirã dihta mari Opũ Cristore ĩarãcoma. ¹⁵ Õaro iique mũa. Goãmũ mũare ĩgu itamucũ ðaro yũhriřque. Ñeri tiari iri oterire iri goroweoro dopa ta mũa sã Cristo yare duhu ñerire guñaniguibiricãque gajirãre goroweori arĩřã. ¹⁶ Ne nome mera ñero iirã árĩbiricãque. Eropirã Goãmũ yare gamebirã árĩbiricãque. Eropa árĩgu arĩpũ Esaú. ĩgu masa tĩgu arĩřipũ. Eropĩgu ĩgu pagũ yare ĩgu sĩřira pũhrũ opabu arĩřipũ. Eropa árĩqueregũ yujunũ barire gametarĩgu iri bari mera ĩgu pagũ magure ĩgu tĩgu opaborore bu gohrotopũ. ¹⁷ Pũhrũ ĩgure warare masia mũa. ĩgu eropiira pũhrũ ĩgu pagũ ĩgure Esaúre ðaro árĩdoreburire Goãmũre serẽbasarire turaro gameripũ daja Esaúpũ. ĩgu eropa gamequerecũ ta ĩgu pagũ magũpũre ĩgu tĩgu opaburire gohrotopũ dipuwaja ĩgjiropa árĩřire iisome. Eropirũ pagũ ĩgure obiripũ. Eropa gamegũ turaro orequeregũ ĩgu pagũre serẽqueregũ irire opamasibiripũ Esaú.

¹⁸ Goãmũ dorerire Moisere ĩgu apicũgue mari acawererã Israe masa mũra Goãmũ pohro ejaboro gũhya arĩyoro. Dohpaguere mũapũre eropa árĩbeaa. Õpa wayoro erãre. Goãmũ ĩgu dorerire Moisere iri dorerire apĩgu erã arĩri yeba majagũ utãgũgue arĩpũ. Irĩgũpũ Sinaĩ waĩcũdigũ arĩyoro. Eropiro erã Goãmũ pohro ejamorã irĩgũgue erã ejacũ turaro peame ĩjũyoro. Eropiro naitĩaro, imica curu, turaro miru sã arĩyoro irĩgũ utãgũre. ¹⁹⁻²⁰ Erogue erã ejacũ corneta busũyoro. Eropiro werenĩguiro cariyoro. ĩgu eropa werenĩguiri ejaricacũ peerã masa yujuro bojebiriñorã. Goãmũ erãre gũhyaro mera õpa arĩ dorepũ erãre: “Árĩpehrerã irĩgu utãgũre pẽhrerãre utã mera dea wejẽque erãre. Irĩgu utãgũre pẽhregũ waibũgu gohra ĩgu árĩquerecũ ĩgu sãre utã mera dea wejẽcãque. O ñoserimiji mera ñose wejẽque ĩgure,” arĩpũ Goãmũ. ĩgu eroparĩcũ peerã yujuro bojebiriñorã erã. ²¹ Eropĩgu árĩpehrerire utãgũguere gũhyaro árĩřire ĩagũ õpa arĩpũ Moise: “Bũřĩgã gũĩgu naragãgu iiaa,” arĩpũ ĩgu.

²² Irĩbojegue Israe masa Goãmũ ĩgu arĩřĩgu utãgũgue ejamasibirĩñorã sĩřiri arĩřã. Dohpaguere mũapũ Jesu yarãpũ Goãmũ arĩřĩgu utãgũgue, Siõn waĩcũdigũgue, umaro majagũgue mũarĩjaro dopa ta diaye ta Goãmũ mera werenĩguimasia. Goãmũ ojocarĩgu ĩgu ya macague mũarĩjaro dopa ta diaye ta ĩgu mera werenĩguia mũa. Iri maca gajĩ maca mama maca Jerusalén umaro maja maca ãhřaa. Ero anyua bajarã gohra ãhřima. Goãmũre umupeorã mucubiriri mera gamenererã ãhřima. ²³ Eropirã mũapũ ĩgu ya maca majarã arĩřã, erogue Goãmũ porã arĩmũhtarã

mera m̄ua gamenere árĩbodiro dopa ta āhraa. Īḡu porā erā waĩre ĩḡu gojaturapũgue ũmarogue erā waĩre gojatunirā āhrima. Īḡup̄u mari Pagup̄u árĩpehrerā beyebu āhrimi. Īḡu mera majarā āhraa m̄up̄u. Eropirā gajirā õarā Goām̄u yarā mera gamenererā dopa ta āhraa m̄ua sã. Erāre ta ñeri marirā iituhap̄u Goām̄u. ²⁴ Eropirā Jesu mera majarā āhraa m̄up̄u. Negohraguere ĩḡu dore apirare gohrotogu “M̄uare õaro iiḡura yuh̄u,” arĩ apip̄u Goām̄u marire. Īḡu eropa arĩ apidiro dopa ta iidiḡu árĩmi Jesu. Īḡu dire cohã ĩḡu sĩrirañe mera marire õaro taricũ iimi ĩḡu. Abelre ĩḡu di cóãrare ĩaḡu Goām̄u Abelre wejẽdiḡure dipuwaja moap̄u. Jesucristo ĩḡu di cóãrap̄ure ĩaḡu marire dipuwaja marirā árĩcũ iip̄u. Eropiro Abel ĩḡu di cóãra bu gohra árĩya. Cristop̄u ĩḡu di cóãra p̄uhr̄u õatariaro iip̄u Goām̄u marire. Eropiro Cristo ĩḡu di cóãra bu gohra árĩbiriya.

²⁵ Eropirā õaro iique m̄ua. Goām̄u yare m̄uare weregure õaro yuh̄rirā árĩque. Iribojegue i yeba árĩdiḡu Moise Goām̄u yare ĩḡu werecũ peerã, bajarã irire peediabiriñorã. Erã eropa peediabirira dipuwaja, dipuwaja moap̄u Goām̄u erãre. Erã tauro dipuwaja moaḡucumi Cristore cóãrãre. Cristop̄u ũmarogue árĩḡu Goām̄u yare wereḡu āhrimi. ²⁶ Irisubure Moisere ĩḡu dorerire ĩḡu apirasubure Goām̄u ĩḡu wereniguiro mera yeba ñohmecũ iip̄u. Dohpaguep̄ure õpa weremi ĩḡu: “I yeba ñohmecũ yujusubu ta iinemoḡura. I yeba dihta ñohmecũ iisome yuh̄u. ũmarogue sãre ñohmecũ iiḡura,” arĩ werep̄u ĩḡu. ²⁷ “I yeba ñohmecũ yujusubu iinemoḡura,” arĩḡu, “Árĩpehrerire yu ñhacũnugurare cóãḡura,” arĩḡu iip̄u. Goām̄u ĩḡu op̄u árĩroguerp̄ure cóãmasiya mara. Eropiro ĩḡu ñhacũnugurare ĩḡu cóãcũ ĩḡu op̄u árĩro dihta dujaroca. ²⁸ Īḡu op̄u árĩroguere warãca mari. Eropirā ĩḡu op̄u árĩrore ĩḡu cóãbiricũ ĩarã, Goãm̄ure “Õhaa,” arĩrã mari. Eropirā umupeori mera, ḡuhyadiaro mera ĩḡu yare iirã mari ĩḡure mucubiricũ iimorã. ²⁹ Peame ãjuro ḡuhyaro dopa ta Goãm̄u ḡuhyaro dipuwaja moaḡu āhrimi. Eropirā ĩḡure ḡuhyadiaro mera umupeorã.

13

Õpa Goãm̄ure mucubiricũ iique

¹ M̄ua mera majarãre mahi duhubiricãque. ² Masa m̄ua masibirã árĩquerecũ erãre õaro mera m̄ua ya wirigue ñajaridoreque. Gajirã eropiirã, masibiriquererã anyuare erã ya wirigue ñajaridoreñorã. Eropirã m̄ua sã eropa ta iique.

³ Peresu árĩrãre mojomoro ĩaque. M̄up̄u erã mera peresugue árĩrã m̄ua árĩboro dopa ta erãre mojomoro ĩaque. Gajirã erã ñero tarirã sãre mojomoro ĩaque. Erã iro dopa m̄ua sã ñero tariro dopa ta erãre mojomoro ĩaque.

⁴ M̄ua mojoto dirinirãre árĩpehrerã õaro game umupeoque m̄ua. Eropirã mojoto dirinirã gajirã mera ñero iirã árĩbiricãque. Árĩpehrerã ũma nome mera ñero iinirãre, nome ũma mera ñero iinirã sãre dipuwaja moaḡucumi Goām̄u.

⁵ Niyerure gamerã ne árĩbiricãque. Õpa arĩp̄u Goãm̄u: “M̄uare ne cóãsome. Eropa itamuniguiḡura,” arĩp̄u ĩḡu. Eropirã m̄ua opari mera irip̄eta mucubirique. W̄uaro gamenemobiricãque. ⁶ Eropirã ḡuiro mariro õpa arĩ pepirãca marmera m̄ua ya wirigue ñajaridori: Mari Op̄u marire itamuḡu āhrimi. Eropirã ne ḡuisome mari. Masa marire erã ñero iiborore ḡuisome mari, arĩ pepirãca mari.

⁷ Goãmꝯ yare mꝯare werenirãre mꝯare dorenirãre guñaque mꝯa. Eropirã ðaro erã árĩricurare guñaque. Eropa guñarã, Cristore erã umupeorare ìhacũque mꝯa.

⁸ Jesucristo ne gohrotobeami. Iribojegue, dohpague sãre, pũhrugue sãre ìgu árĩdiro dopa ta árĩniguicãgucumi ìgu. ⁹ Baja buheri gajiropa árĩri buherire peebiricãque ðari buherire guague cohãri arĩrã. “Ire baque. Ire babiricãque,” arĩ buhemaacãma gajirã. Eropa arĩrire mari yũhricũ iri marire itamubeaa. Eropiro eropa arĩ buherire mari iicũ bu gohra ta ãhraa. Iri marire guñaturarã árĩcũ iibeaa. Goãmꝯ marire guñaturacũ iimi.

¹⁰ Cristo mari ñeri dipuwajare sĩridi árĩmi mari ñerire cóãbu. Pahiapũ ðpa arĩrã ãhrima: “Waibugũ yũ Goãmũre wejẽ soe mujucũ, Goãmũ mera tarigũca,” arĩrã iirima erã. Eropa arĩrã erã ñeri iirare ne cóãnirã árĩmasibeama. ¹¹ Pahia opũ Goãmũ ìgu árĩri taribu gohrague waibugũ wejẽdigũ dire aĩ ñajagũ Goãmũre ópũ masa erã ñerire cóãdoregũ. Eropigũ ìgu wejẽdigũ waibugũre iri maca tũrogue soe cóãcãñorã. ¹² Eropa ta Jesu sã maca tũrogue sĩripũ. ìgu di cóãri mera masa ñeri marirã wacũ iibu sĩripũ. ¹³ Maca tũrogue ìgu sĩricũ ìarã, erã buherire ìgu cóãcũ ìarã judio masa ìgũre ìhaturiñorã. Eropirã mari sã ìgu mera majarã árĩrã. Mari eropa árĩcũ ìarã masa mari sãre ìhaturirãcoma. ¹⁴ Erã marire ìhaturiquerecũ ãhraa. I yebague mari árĩwajaburi maca árĩbeaa. Mari pũhrugue árĩburi macare corerã iiaa mari. ¹⁵ Eropirã Jesu ìgu itamuro mera ìgu Pagũ mera wereniguia mari. Eropirã ìgũre ðaro serẽniguicãrã. “Mari Pagũ turagũ ãhrimi,” arĩ umupeoniguirã gajirãre wererã. Mari eropa arĩ wererã ìgu mucubirigũcumĩ. ¹⁶ Mũa mera majarãre ðaro iique. Mũa oparire gajirã sãre oque. Irire cãdijibiricãque. Mũa eropa ðaro iirã Goãmũre umupeorã iica. Eropa iirã ìgũre mucubiricũ iirãca.

¹⁷ Mũa oparãre ðaro yũhrique. Erã dorero dopa ta yũhrique. Goãmũ mꝯare ìhadibu buhedoregũ apimi erã oparãre. ìgu eropa apinirã árĩrã eropa mꝯare ìhadibuniguirã iima Goãmũre tarinũgadiabirã. Eropirã erãre ðaro yũhrique mꝯa erã mucubiriri mera mꝯare itamuboro dopa ta. Mũa yũhribiricũ ìarã erã bujawererãcoma. Eropa yũhribirã ðaro árĩsome mꝯa.

¹⁸ Guare serẽbasaniguique Goãmũre. Æmũri nũcũ ðari dihtare iidiaa gũa. Eropirã “Ñerire iirã iiaa,” arĩ pepibeaa gũa. ¹⁹ I tamerare turaro serẽbasaque Goãmũre yũre: Yojaro mera yũ mũa pohrogue wamasiborore serẽque Goãmũre.

Ipũ gojabeodigũ ðadoretupũ

²⁰ Goãmũ marire ðaro árĩcũ iigu ãhrimi. ìgu mari Opũ Jesucristo sĩridigũre masupũ. ìgu “Mũare ðaro iigũra,” marire arĩ apidigũ ãhrimi. ìgu eropa arĩrare iinijagũ Jesupũ marire taugũ ãhrimi. Mari ñeri dipuwajare ìgu di cohã sĩripũ ìgu. Eropigũ ìgu turagũ, ovejare ìhadibugũ iro dopa árĩgũ, marire ìgu yarãre ðaro ìhadibumi. ²¹ Eropigũ Goãmũ ìgũre masudigũ mũa sãre itamuporo árĩpehreri ìgu gamerire mũa iiboro dopa. Eropigũ Jesucristo ìgu itamuri mera Goãmũ ìgu gamero dopa ta árĩpehrerã marire ðarire gohrotocũ iiporo. Eropirã árĩpehrerinũri Cristore umupeorã. Eropa ta iirã.

²² Yũ acawererã, ire turaro mꝯare doregũra: Ipũ mꝯare yũ wererare ðaro mera peeque mꝯa. I yũ mꝯare gojabeoripũ wũaripũ árĩbeaa. Eropirã ire ðaro peeque. ²³ I sãre mꝯare weregũra: Mari acaweregũre Timoteore

peresu árĩdigure wiuañorã. Dohpagohragã ĩgu aricũ yũũ ĩgu mera mũare ĩagũ wagũra.

²⁴ Mũa oparãre, árĩpehrerã gajirãre Goãmũ yarãre ero árĩrãre õadorema. Italia majarã Jesu yarã sã mũare õadorema.

²⁵ Árĩpehreri mera Goãmũ mũare õaro iiporo. Eropa ta iiporo. Iripẽta ãhraa.

Santiago

Santiago Israe masare macari wasirinirãre gojabeoñumi

¹ Yũhũ Santiago ipũ mera mũare òadore gojabeogu iiaa. Goãmũ mari Pagũ pohro majagũ àhraa. Mari Opũ Jesucristo yare mohmegũ ta àhraa yũhũ. Eropigũ mũare Israe masare doce cururi majarãre Jesu yarãre macari wasirinirãre yũ acawererãre gojabeogu iiaa.

Goãmũ òaro pee masirire ohomi marire, arĩ gojañumi Santiago

² Yũ acawererã, baja árĩroca mũa ñero tariburi. Mũa ñero tariquererã òaro mucubiriri mera pepicãque. ³ Eropa ñero tarirã, Jesure mũa umupeorire diaye ta árĩcũ ìhmurã iica. Eropirã ñero tariquererã Jesure mũa òaro umupeoniguicãnirã ìgũre umupeonemorã warãca. Eropa warã mũa ñero taririre bocatĩurãca. ⁴ Eropirã eropa bocatĩurã árĩque mũa duhuro mariro òaro pee masirã mũa árĩboro dopa.

⁵ Goãmũ duhyaro mariro árĩpehrerãre ohomi. Eropa ogũ ìgũre serẽrãre turibeami ìgũ. Ìgũ eropa árĩgũ árĩcũ masirã mũare pee masiri duhyarire ìgũre serẽque. Mũa eropa serẽcũ mũa masiburire onemogũcumi ìgũ mũare duhyaro mariro. ⁶ Eropa serẽrã Goãmũre òaro guñaturanijarã serẽque mũa. “Gũa serẽcũ Goãmũ gũare obiribocumi,” arĩ pepibiricãque. Eropa arĩ pepirã wũariya maja pãgũri iro dopa àhrima. Pãgũri iri dũrũro gohrotoro dopa ta erã sã erã guñarire dũrũro gohrotoma. Eropirã Goãmũre “Diaye ta iigũ àhrimi,” arĩ umupeobeama. ⁷ Eropa arĩ pepirãre erã serẽquerecũ ta ne merogã erã serẽrire osome erãre mari Opũ. ⁸ Dohpagãre ire gamedigũ árĩqueregũ daja ñamigãre gajiropa guña wahgãmi daja. Eropa guñagũre ero wabeaa.

⁹ Jesu yarã bu árĩrãre mojomorocũrãre Goãmũpũ oparã iro dopa ìhami erãre. Ìgũ eropa ìarã árĩrã mucubiriri mera árĩporo. ¹⁰ Eropirã Jesu yarã doberi oparã árĩrãpũ erã doberi pehrebore masirã mucubiriporo. Erã doberi bu árĩri àhraa Goãmũ ìgũ ìacũ. Doberi oparã erã doberi taa gori iro dopa pehrea waroca. Eropirã erã sã mucubiriporo. ¹¹ Abe mũririgũ ìgũ turaro asicũ taapũ ñañia wahaa. Eropiro goripũ ñañi dija wa, òari gori iri árĩra pehrea wahaa. Eropa ta waroca doberi oparã erã doberire erã aĩ gameneoro watope. Erã iri doberi mera ta dederea warãcoma.

Ñero iidorerire tarinũgagũ mucubirigũ àhrimi, arĩ gojañumi Santiago

¹² Ñero tarigũ bocatĩugũ, ñero iidorerire tarinũgagũ mucubirigũ àhrimi. Ìgũ eropa bocatĩucũ, ìgũ ñerire tarinũgacũ árĩpehrerinũri nũcũ umaro maja ojocaririre ìgũre ogũcumi Goãmũ. “Iri ojocaririre ogũca,” arĩ apipũ Goãmũ árĩpehrerã ìgũre mahirãre. ¹³ Mũa ñerire iidiarã “Goãmũ yũre ñero iidoregũ iimi,” arĩ pepibita. Ñerire iidorebeamĩ Goãmũ marire. Eropigũ ìgũpũ masare ñero iidoregũ árĩbeamĩ. ¹⁴ Masa erã turaro ñerire erã uaribejari ta iri ta erãre ñero iicũ iiaa. ¹⁵ Eropirã iri ñerire uaribejama masa. Eropirã iripũre pepima. Eropa pepirã iri ñeripũre iiniguicãma erã. Erã eropa iiniguiri dipuwaja Goãmũ erãre peamegue cóãgũcumi.

¹⁶ Eropirã yũ acawererã, yũ mahirã, ne yujugũ mũ basi gũyabita. “Goãmũ yũre dorecũ ñero iiabũ,” arĩ pepibita. Diaye árĩbeaa iri. ¹⁷ Mari Pagũ umaro majagũ marire òari dihtare ohomi. Ìgũ tamera abe umũ majagũre, ñami majagũre, necã sãre ìhacũnugudigũ árĩgũ, ìgũpũ ne

gohrotobeami. Eropigu ĩgu árĩniguidiro dopa árĩniguicãmi. ¹⁸ ĩgu gamediro dopa ta ĩgu õari buheri mera marire ĩgu porã wacũ iimi mari ĩgu yarã árĩmãhtarã árĩboro dopa.

Diaye maja Goãmure umupeori õpa ãhraa, arĩ gojañumi

¹⁹ Yũ mahirã, yũ acawererã, ire õaro peeque mua. Goãmũ yare õaro peeque mua. Eropa peerã, pepiro mariro wereniguibiricãque. Eropirã guabiricãque. ²⁰ Yujugũ ĩgu guagũ árĩcũ suabeami Goãmũ. ²¹ Eropirã árĩpehreri mua ñeri iirire, mua ñerire ñaribejarare duhuque mua. Eropirã Goãmure õaro yũhrirã árĩrã ĩgu buherire peeñaque mua. ĩgu ya buherire mua peecã Goãmũpũ mũare peamegue wabonirãre taugũcumi.

²² ĩgu yare peequererã ta yũhribirã ñerire gũyarire pepirã iiaa mua. “Yũhribiricũ õaroca,” arĩ pepirã gũyarire pepirã iica mua. Eropirã ĩgu yare peerã iripũre iique. ²³ Goãmũ yare peequererã ta yũhribirã, ĩgu diapore diuru mera aĩ ĩaro dopa ãhraa mua. ²⁴ ĩgu ĩgu diapore ĩara pũhrũ waha, ĩgu ĩarare cãdijiro dopa ta mua Goãmũ yare peequererã irire cãdija waha. ²⁵ Eropigu gajigũpũ ĩgu peerare cãdijibigũpũ Cristo ĩgu dorere õaro guñaqu irire iigu mucubirigu árĩgũcumi. ĩgu tamera ĩgu peerare iicũ Goãmũ õaro iimi ĩgure. Iri doreri “Cristo ĩgu mahiri mera masare taumi,” arĩ buheri ãhraa. Iri buherire ne cóãbigũ mucubirigu árĩgũcumi.

²⁶ Yujugũ ĩgu gamero arĩmaacãgũ, diaye ta Goãmure umupeobeami. “Goãmure õaro umupeoa,” arĩ pepibodigu árĩqueregu ta ĩgu basi ta gũyagũ iimi. “Goãmure umupeoa,” arĩgu árĩqueregu ĩgu Goãmũ yare yũhribiricũ ĩgu umupeori ne duhpiburi árĩbeaa. ²⁷ Diaye ta Goãmũ mari Pagure mari umupeorã, ĩgu gamero dopa ta umupeorã õpa iiaa mari: Pagũ sũmarã marirãre, wapeweyarã sãre erã ñero taricũ ĩarã, erãre itamua mari. Eropirã i yeba majarã ñeri erã iirinore iidiabeaa mari. Eropa iirã diaye ta Goãmure umupeorã iiaa mari.

2

Masare yujuropa õaro iiro gahmea marire, arĩ gojañumi

¹ Yũ acawererã, õatariagure Jesucristo mari Opure peerã, ĩgure umupeorã ãhraa mua. Eropa umupeorã árĩrã masare yujuropa õaro iiro gahmea mũare. ²⁻³ Eropi doberi opũ oro berorire, mojoto sañari berorire opagũ, wajacũre suhricũgũ mua Jesu yarã gamenerero pohrogue ĩgu aricũ ĩarã ĩgure õaro mera bocatĩriboca. “Ohõ doaro ãhraa,” arĩboca mua ĩgure. Eropa ĩgure arĩquererã ta irisubu ta gajino moogu mojomorocũgũ sã ñeriñe suhricũgũ sã mua pohro ĩgu aricũ ĩarã ĩgũpũre õaro bocatĩribiriboca mua. “Ohõ niguique. Ohõ yeba doaque,” arĩboca mua ĩgure. ⁴ Mua eropa iirã masare yujuropa iibirã iiaa mua. Eropirã ñerire pepirã masare beyerã iro dopa árĩrã iica mua. “Īpũ niyerucũgũ õagũ ãhrimi. Īpũ gajino moogu ñegũ ãhrimi,” arĩ beyea mua.

⁵ Yũ acawererã, yũ mahirã, yũre peeque. Bajarã mojomorocũrãpũre Goãmure erã õaro umupeomorãre, ĩgu opũ árĩroguere árĩmorãre beyepũ Goãmũ. “Eroguere warãca mua,” arĩ apipũ Goãmũ ĩgure mahirãre. ⁶ Erãre ĩgu beyequerecũ ta mũapũ mojomorocũrãre õaro umupeobeaa. Doberi oparãpũ mũare ñero iimũrima. Eropirã erã opũ pohrogue mũare aĩ taragãma mũare weresãmorã. ⁷ Mũapũ “Cristo õagũ yarã,” masa erã arĩrã ãhraa. Baja doberi oparãpũ Cristore ñero arĩ wereniguima.

⁸ Goãmũ mari Opũ doreri tauro doreri õpa arãa: “Mũ basi mahiro dopa ta mũ pohro árĩrã sãre mahique,” arãa. Iñe doreriñere iirã, õarire

iiaa m̄ua. ⁹ Masare yujuropa umupeobirã ñero iirã iiaa m̄ua. Eropa iirã Goãm̄u dorerire tarinugarã ahraa m̄ua. Eropa ta arãa Goãm̄u yare erã gojarapũ. ¹⁰ Goãm̄u dorerire iirã árĩquererã ta yujuñe doreriñegãre m̄ua iibirã ñeri dipuwajacurã wahaa. M̄ua yujuñegãre tarinugarã árĩpehreri ĩgu dorerire tarinugarã wahaa. Eropa iirã ñeri dipuwajacurã árĩnia m̄ua dohpa. ¹¹ “Gajigu marapo mera ñero iibita,” arĩgu Goãm̄u ta ahrimi. “Masare wejẽbita,” arĩ doregu ĩgu ta ahrimi Goãm̄u. Gajigu marapo mera ñero iibiriqueregu ta masure wejẽgu Goãm̄u ĩgu dorerire tarinugagu ahrimi ĩgu. ¹² Cristo marire turaro mahigu, marire doremi taubu. ĩgu dorerare mari iirare, mari iibirira sãre ĩagu marire beyegu arigucumi. ĩgu eropa beyemorã árĩrã ĩgu dorerire õaro iirã. Eropirã ĩgu gamero dopa ta wereniguirã mari. ¹³ Dohpaguere mari gajirãre mojomoro ĩabiricũ Goãm̄u m̄uare ĩgu masare beyerinũ árĩcũ m̄uare mojomoro ĩasome. Eropigu mari mojomoro ĩacũ ĩagu Goãm̄upu marire dipuwaja moasome.

Cristore umupeorãpu õarire iima, arĩ gojañumi

¹⁴ Yu acawererã, peeque m̄ua yure. “Cristore umupeoa yũhu,” yujugu ĩgu arĩ pepiquerecũ ta gajirãre ĩgu õaro itamubiricũ ĩgu “Cristore umupeoa yũhu,” ĩgu arĩrapũ ne duhpiburi árĩbeaa. Eropa arĩ pepimaacãguere Goãm̄u tausome. ¹⁵⁻¹⁶ ¿Jesu yagu, Jesu yago ñeri dihta erã suhri opacũ ĩarã erã bari moocũ ĩarã dohpa iiri m̄ua erãre? “Õaro árĩque m̄ua. Eropirã õaro suhricũque. Õaro bari mera yapi wahgãque,” arĩquererã erã gamerire m̄ua obiricũ m̄ua eropa arĩri ne duhpiburi árĩbeaa. ¹⁷ Eropirã “Cristore umupeoaa yũhu,” m̄ua arĩquererã ta õarire m̄ua iibiricũ Cristore m̄ua umupeori ne duhpiburi árĩbeaa.

¹⁸ Gajigu i yu wererire ĩgu peediabiricũ õpa arĩnemoboya yũhu ĩgure. Õarire iibiriqueregu ta “Cristore umupeoa yũhu,” arĩraa m̄uhũ. M̄uhũ õarire iibigu Cristore m̄u umupeorire ĩhmupiburi árĩbeaa. Eropa arĩ pemasibea m̄uhũ. Yũpu yu õari iiri mera Cristore yu umupeorire ĩhmua, arĩnemoboya yũhu ĩgure. ¹⁹ “Goãm̄u yujugu ta ahrimi,” arĩ pepima masa. M̄ua eropa arĩ pepicũ õapũricãa. Eropa arĩquerecũ ta iripẽta m̄ua Goãm̄ure yũhribiricũ “ĩgu Goãm̄u ahrimi,” m̄ua arĩri duhpiburi árĩbeaa. Watẽa sã m̄ua pepiro dopa ta “Goãm̄u ta ahrimi yujugu ta,” arĩ pepima. Eropirã Goãm̄u ĩgu árĩricũre masima erã. Eropa masirã gũi naragãma. ²⁰ Yujugu õarire iibiriqueregu ta “Cristore umupeoa,” arĩ pepigu arĩgu pee masibigu ahrimi. “Cristore umupeoa,” arĩguno gajirãre õaro iibigu diaye ta Cristore umupeobeami. Õpa arĩ weregura m̄uare irire: ²¹ Iribojegue Abrahã mari ñecũ ĩgure umupeorire Goãm̄u masidiañumi. Eropigu ĩgu magure Isaa waĩcũguere aĩgã wejẽdoreñumi. “Yure umupeogu yure yũhribocumi,” arĩ ĩgu árĩricũre masima erã. Eropa masirã gũi naragãmagu wejẽdoreñumi. Eropigu Abrahã Goãm̄u ĩgu dorediro dopa ta ĩgu magure aĩgã Goãm̄ure obu ĩgure wejẽbu iiriñumi. ĩgu eropa yũhricũ Goãm̄u ĩgure “Wejẽbita,” arĩñumi. ĩgu dorediro dopa ta iibocuricũ ĩagu “Diaye ta õagu ahrimi,” arĩ ĩañumi Goãm̄u ĩgure. ²² ĩgu eropa arĩ ĩacũ ire masia m̄ua: Abrahã Goãm̄ure umupeogu ĩgu dorerire yũhriñumi. Eropa yũhriugu Goãm̄ure ĩgu umupeorire ii ĩhmuñumi. ²³ Eropigu erã Goãm̄u yare erã gojarapũ erã arĩ gojadiro dopa ta eropa wayoro: “Abrahã Goãm̄ure umupeoru. ĩgu eropa umupeocũ ĩagu “Õagu ahrimi ĩgu,” arĩ ĩarũ Goãm̄u ĩgure,” arĩ gojañuma Goãm̄u yare erã gojarapũguere. ĩgu

eropa arĩ ĩacũ masirã “Abrahã Goãmũ mera majagũ ãhrimi,” arĩñuma masa ĩgũre.

²⁴ Eropirã ire masia mũa: “Goãmũre umupeoa,” arĩgũ, ĩgũ ðarire ĩbiricũ ĩagũ Goãmũpũ ĩgũre “Õagũ ãhrimi,” arĩ ĩabeami. Goãmũre umupeogũpũ diaye ta ĩgũ ðaro iicũ ĩagũ “Õagũ ãhrimi,” arĩ ĩhami Goãmũ ĩgũpũre. ²⁵ Eropa ta arĩ ĩañumi Goãmũ Rahab waĩcũgore mũa mera ñero ĩimũridigore. Josué ĩgũ obeonirãre ðaro bocatĩri “Õaro ñajarique,” arĩñumo igo erãre. Eropa iigo erã dujadiacũ igopũ erãre gaji mare ĩhmuñumo erãre ĩhaturirã wejẽri arĩgo. Eropa Goãmũ yarãre itamugo Goãmũre igo umupeorire ĩhmuñumo. Igo eropa iicũ ĩagũ “Õago ãhrimo,” arĩ ĩañumi Goãmũ igore. ²⁶ Eropa ta ãhraa. Mari dũpũre sĩporã maricũ ojocaribea mari. Eropiro sĩporã mariro mari dũpũ duhpiburi dũpũ árĩbeaa. Eropa ta “Goãmũre umupeoa,” arĩquererã ta gajirãre ðaro ĩbirã mari árĩcũ diaye árĩbeaa mari umupeori. Eropiro mari umupeori duhpiburi árĩbeaa. Sĩporã mariro erãre ĩhaturirã wejẽri arĩgo. Eropa Goãmũ yarãre itami dũpũ iro dopa ta ãhraa.

3

Mari disiro wiririre wereñumi

¹ Goãmũ yare masare buherãre ĩgũ yare erã buhemaacãcũ, erã ðaro ĩbiricũ ĩagũ erã tamerare gajirã tauro dipuwaja moagũcumĩ Goãmũ. Irire mũa masia. Eropirã mũa mera majarã masare buherã bajarã árĩbita. ² Árĩpehrerã mari bajasuburi ñerire iiaa. Yujugũ ñerire ne wereniguibigũ Goãmũ gamerire ðaro ĩgũ ãhrimi ĩgũ. Eropigũ gaji ñeri sãre iibeami. ³ Mari werenigui queori mera buhecũ ðpa ãhraa i: Cabayure ĩgũ disiro comemiji ĩgũ nerore ñehadiuburimijire mari apia ĩgũre majinũgacũ ĩimorã. Eropirã irimiji comemiji mera ĩgũre ĩgũ waborore mari taramajinugua. ĩrimijigã mirimijigã árĩquerecũ ta irimiji mera ĩgũ dũpũre wacũ iiaa. Eropa ta mari disiro mera miri disirogã árĩquerecũ ta wũaro wacũ iiaa mari. ⁴ Dohodiru queoriñere werenemogũra mũare: Gasiru wũadiru iriru árĩquerecũ ta irirure miruñe turaro weãquerecũ ta autugũpũ miri mijigã mera iriru waborore autumi. ⁵ Eropa ãhraa mari wereniguiri. Mari disiro miri disirogã árĩquerecũ ta baja wereniguiri wiria. Miri peamegã wũaro ũjũ wahgũro dopa ta mari disiro mera wũaro ñero wacũ iiaa. ⁶ Eropiro mari wereniguiri peame iro dopa ãhraa. Mari wereniguiri árĩpehrerire ñerire iicũ iiaa marire. Peame ũjũnũgaro ⁴ Dohodiru queoriñere werenemogũra mũare: Gasiru wũadiru iriru árĩquerecũ ta irirure m dopa ta mari wereniguiri mera mari ðaro árĩbodirore goroweoa mari. Mari ñerire wereniguirã watĩ dorero dopa ta eropa iirã iiaa. ⁷ Árĩpehrerãre nũgũ majarãre waimũrãre, mirimagũ porãgãre, waimũrã paharãre, waire mari masa seyacũ ĩmasia. Eropirã mari bajarã erãnore masa seyacũ ĩtuhabũ. Eropirã erã ðaro masa seyacoma. ⁸ Erãre masa seyacũ ĩiquererã ta mari wereniguiri mera mari basi pee masiri mera wereniguicũ ĩimasibea. Marriru árĩquerecũ ta irirure mi ejorãre nijiyajaro dopa ta mari disiropũ ne nijiyajabirigohracãa. Mari wereniguiri ñetariari ãhraa. Eropiro aña gajirãre ĩgũ wejẽro dopa ta marire gajirã sãre ñetariaro wacũ iiaa mari disiro. ⁹ Mari disiro mera mari Pagũ mari Opũ Goãmũre mari ðaro arĩ wereniguia. Eropa wereniguiquererã ta masapũre ñero arĩ wereniguia. Goãmũ iro dopa árĩrã ĩgũ ĩhacũnugunirã árĩquerecũ ta erãre ñero arĩ wereniguia mari.

10 Yuju disirorriru árīquerecã ta irirure me ta ñeri wereniguiri sã, õari wereniguiri sã wiria. Yu acawererã eropa arī wereniguibiricãro gahmea. 11 Maugã dipa ohma wiuri gobere yuju gobere õari dihta wiria. Gaji gobere ñeri dihta wiria. Eropirã Goãmũ yarã sãre õari dihtare wereniguiri gahmea. 12 Yu acawererã, iguigu poegu ducare ducacumasibea. Eropiro poegupũ iguigu ducare ducacumasibea. Eropi maugã dipa ohma wiuri gobere moayuari deco wiricã, imisiri deco sã wirimasibea. Eropa ta mari disirore õari wereniguiri, ñeri wereniguiri mera wiricã gamebiricãro gahmea.

Diaye maja masiri õpa ãhraa, arī gojañumi Santiago

13 Yujurãyeri mũa mera majarã masirã ãhrima. Eropirã “Gajirã tauro gũa masirã ãhraa,” arībiricãporo. Eropa arībirã ta õarire iique mũa. Eropa õarire iirã diaye ta masirã ãhraa mũa. 14 Eropirã gajigu gajinore igũ opacũ ãhaturirã, mũa ya árĩburi dihtare iidiarã árĩrã, “Goãmũ yare õaro masia gũa,” arībiricãque. Mũa eropa arĩrã árĩrã gũyarã ãhraa mũa. 15 Eropa ñerire pepirã erã ya pepiri Goãmũ ya pepiri árĩbeaa. Erã pepiri i yeba majarã erã ñero pepiri ãhraa. Erã pepiripũ watĩ ya ãhraa. 16 Masare ãhaturirã, erã ya árĩburi dihtare iidiarã eropa game dũyasoniguicãma. Árĩpehreri ñerire iima. 17 Gajirãpũ Goãmũ yare õaro masiri oparãpũ erã tamera eropa iimaacãrã iibeama. Eropirã erã ne game dũyasobeama. Eropa iirã masa õarã, dorerire õaro yũhrirã,mojomoro ãarã, masare itamurã, masare yujuropa iirã ãhrima erã. Irire iirã gũyaro mariro iima erã. Eropirã pee masirã gohra ãhrima. 18 Eropirã gamequeãro mariro árĩrã, gajirãre “Gamequeãbiricãrã mari,” arī bosarã õarã wacũ iirã iiaa mari masare.

4

I yeba maja ñerire gamerã, Goãmũre gamebirã ãhraa mũa, arī gojañumi igũ

1 ¿Duhpirã mũa game dũyasori? ¿Eropirã duhpirã gamequeãri mũa? Ñerire ãaribejarã gamequeãdiaa mũa. 2 Gajinore mũa gahmea. Eropa gamerã masare wejẽa mũa mũa erã yare emamorã. Eropirã gajigu gajinore igũ opacũ ãarã irire mũa burigã gahmea. Eropa gamerã irire aĩmasibea mũa. Eropirã irire game dũyaso gamequeãa mũa. Goãmũre serẽbirã, mũa gamerire bocabeaa. 3 Eropirã serẽrã mũa ya árĩburi dihtare serẽa mũa mũa gamero dopa ta iiniguicãmorã. Eropa mũa serẽcũ Goãmũ mũa serẽrire obeami. 4 Goãmũre cóãrã ãa mũa. I yeba maja ñerire gamerã, Goãmũpũre gamebirã ãhraa mũa. ¿Irire masibeari mũa? Eropigu i yeba majarã ñerire gamegũ Goãmũre gamebigũ árĩtuhami. 5 Õpa arĩñumi Goãmũ yare erã gojarapũ: “Goãmũ igũ Espĩritu Santore mari mera árĩbure apimi. Eropigu Espĩritu Santopũ marire mahigu ñerire mari ãaribejarire gamesãbeami igũ. Eropigu doero dopa ta marire turaro mahimi erãgue ñerire iiri arĩgũ,” arī gojañumi iribojegure. Igũ eropa arī gojara bu gohra árĩbeaa. Diaye árĩro tiiaa. 6 Eropigu Goãmũ marire õaro itamumi mari ñerire iibiriburire. Õpa ãhraa Goãmũ yare erã gojarapũ: “‘Yu tamera gajirãre masi tarinũgaa,’ arĩgũre Goãmũ ãhaturimi. Gajigũpũre ‘Ñegũ bu arĩgũ ãhraa yũhũ,’ arĩgũpũre Goãmũ itamumi ñerire igũ iibiriborore,” arãa igũ yare erã gojarapũ. 7 Eropirã Goãmũre õaro yũhrirã árĩque mũa. Eropirã watĩre yũhribiricãque. Mũa eropa yũhribiricã ãagũ ãgũpũ mũare duhucãgũcumĩ. 8 Goãmũre õaro

yuhrique mua. Mua eropa iicũ ĩgũpũ muare mahi itamugũcumi. Ñerã áhraa mua. Eropirã ñerire iinemobiricãque. Ñeri sãre gahme, õari sãre gamerã áhraa mua. Eropirã mua ñeri iirare bujawereque. Mua eropa iicũ ĩagũ Goãmũ mua ñeri iirare cãdijigũcumi. ⁹ Mua ñeri iirare turaro bujawereque. Eropirã mua ñeri iira dipuwajare oreque. Mucubirirã árĩbiricãque. Eropirã mua ñeri iirare ñero sĩporãcũ, irire guhyasĩriñararo pepique. ¹⁰ “Ñegũ bu árĩgũ áhraa yũhũ,” arĩrã Goãmũre umupeoque. Mua eropa iicũ ĩagũ ĩgũpũ mua ñeri iirare cóãgũ “Õarã áhraa,” arĩ ĩagũcumi muare.

Erã acawererãre Jesu yarãre erã basi ñeri quere iidorebiriñumi

¹¹ Yũ acawererã, Jesu yarã arĩrã, mua basi ñeri quere iibiricãque. Mua acaweregure ñeri quere iirã ĩgũre dipuwaja moadorediarã árĩca mua. Cristo doreripũ masare dipuwaja moadoreri árĩtuhaa. Eropirã masare ñeri quere iirã Cristo ya dorerire õpa arĩrã iica: “Marire õaro dorebeaa Cristo ya. Eropirã mari gamero dipuwaja moadorerã,” arĩrã iica masare ñero werewuarã. Eropa arĩrã Cristo dorerire ñero arĩ wereniguirã dujaa mua. Eropirã iri dorerire yuhribirã dujaa. ¹² Masare dorerire ogũ, masare beyegũ Goãmũ ta áhrimi. Eropigũ masare peamegue wabonirãre ĩgũ ta taumasimi. Eropigũ ĩgũ ta masare peamegue cóãmasimi. Eropirã maripũ masare “Ñerã áhrima,” arĩmasibea. Mari acawererãre beyebu Goãmũ dihta áhrimi.

Ñamigãguere dohpa marire waborore masibea mari

¹³ Dohpaguere yũre peeque mua. Õpa arĩboca mua Goãmũre guñaro mariro: “Dohpagãre o ñamigãre gaji macague arĩrã warãca. Eroguere yuju bojori arĩrã, gajinore dua, asũ iirãca. Eropa iirã wajatarãca mari,” arĩboca mua. Eropa arĩrã arĩrã, yũpũre peeque mua. Eropa arĩrãre ire werebu iiaa: ¹⁴ Ñamigãguere dohpa marire waborore masibea mari. Imica áhri, mata pehremaaro dopa ta áhraa mari árĩricũri. Imica merogã árĩniguirĩ pehrea waha. Eropa mari sã merogã árĩniguirĩ sĩria warãca. ¹⁵ Eropirã õpa arĩ pepiro gahmea muare: “Goãmũ ĩgũ gameropẽ árĩrãca mari. Eropirã ĩgũ gamero mera iirãca mari,” arĩ pepiro gahmea muare. ¹⁶ Mũarũ “Dohpaguere mari gamero õpa iirãca,” arĩniguiraa mua Goãmũre guñaro mariro. Eropa arĩ wereniguirã ñerire iirã iiaa mua. ¹⁷ Eropirã õarire mari iiburire masiquererã ta irire iibirã ñerire iirã iiaa mari.

5

Doberi oparãre wereñumi Santiago

¹ Doberi oparã mua dohpaguere peeque yũre. Pũhrũguere mua ñero tarirãca. Eropirã gaguiniguĩ orerãca mua. ² Mua doberi boapehrea waroca. Eropiro mua suhrire sũrirã sã bapehocãrãcoma. ³ Mua niyerure mua wũaro dibura ne duhpiburi árĩbeaa. Mua eropa dibucũ ĩagũ mua niyerure mahicũ masimi Goãmũ. Eropirã niyerure mua mahira dipuwaja ñero tarirãca. Iri dipuwaja peamegue warãca. ⁴ Mua ya poerire mohme corerãre wajayebaa mua. Eropirã mua erãre gũyaa. Eropigũ erãre mua wajayebirira niyerure ĩagũ, mua gũyarare masimi Goãmũ. Muare mohme corerã wajaseadiarã, gaguiniguima erã. Erã eropa arĩ gaguiniguicũ mari Opũ turatarigũ peemi erãre. ⁵ I yebaguere baja doberi mera árĩricũa mua. Árĩpehrerire oparã mua gameri dihtare mua ɯaribejarire iiaa mua. Eropirã wũagũ wecũ erã õaro ejogũ iro dopa árĩricũa mua. Eropirã wũagũ

wecu ïgu diserecũ ïarã ïgure erã wejêburi gorogue aĩ wahgãma. Eropã ta mua sãre wuaro mua opara puhru muare ïgu dipuwaja moarogue aĩgãgucumi Goãmũ muare. ⁶ Õarãre peresu iidore wejêdorebũ mua erãre. Mua eropa iicũ erãpu duhri wiriamasibirama.

Cristo ïgu dujariborore ðaro coreadorepũ marire Santiago

⁷ Eropirã yũ acawererã, mari Opũ Cristo ïgu i yeba ïgu dujariborore ðaro coreyunque. Pohe opũ ïgu oteri ducacuburisubure ïgu ðaro corero dopa ta ðaro coreyunque Cristo dujariborore. ïgu oteriguere “Deco ariporo,” arĩgu ïgu pohere ðaro puhriburire ðaro cohremi ïgu. ⁸ Eropã ta mua sã ðaro coreyunque. Mari Opũ ïgu dujariboro merogã duhyaa. Eropirã Goãmũre eropa guñaturaniguicãque mua. Eropirã eropa coreniguicãque mua.

⁹ Yũ acawererã, mua basi duyasobiricãque Goãmũ muare dipuwaja moabiriboro dopa. Eropirã ire guñaque mua. Dipuwaja moabu ïgu dujariboro merogã duhyaa. ¹⁰ Yũ acawererã, ñero tariquererã ta yujuro bojeque Goãmũre cóaro mariro. Goãmũ yare weremũhtanirã mura erã Goãmũ ya árĩburire iirã ñero tariquererã duhubirimãriñuma. Erã duhubiridiro dopa ta duhubiricãque mua sã. ¹¹ Eropirã ire guñaque mua. Ñero tariquererã ta Goãmũre duhubirãre Goãmũ ðaro iigucumi. Iribojegue majagu Job waĩcugure peebũ mua. ïgu ñero tariqueregu ta Goãmũre duhubiriñumi. Eropigu ïgu ñero tarira puhru, Goãmũ ïgure ðaro iĩnumi. Goãmũ mari Opũ marire ðaro mojomoro ïagu arĩgu eropa iĩnumi ïgure. Iri árĩpehrerire masia mua.

¹² Yũ acawererã ire masique. Õpa arĩma waĩpeo piyurã: “Ûmaro majagu mera diaye arĩrã iiaa,” arĩ waĩpeoma masare peedorerã. Erã iro dopa arĩ waĩpeo piyubiricãque. Ire muare turaro dorea. Mua gajirãre wererã, ðaro diaye wereque erãre guyarero mariro. Arĩnemopeobiricãque. Eropã mua diaye werecũ ïagu Goãmũ mua gajiropa arĩra dipuwajare dipuwaja moasome.

¹³ Mua mera majagu ñero tarigu arĩgu, Goãmũre serẽporo ïgu. Gajigu mucubirigu arĩgu Goãmũre mucubiriri mera bayaporo. ¹⁴ Mua dorecũrã, Jesu yarã oparãre sihubeoque mua. Mua eropa sihubeocũ erãpu muare uyũ mera sũrãcoma. Eropã iirã Goãmũre mari Opũre mua dorecũrãre serẽbasarãcoma erã. ¹⁵ Eropã arĩ serẽbasarã “Mari serẽro dopa ta ïgu iigucumi,” erã arĩ pepicũ muare dorecũrãre Goãmũ itamugucumi. Eropã iigu muare ðarã wacũ iigucumi mari Opũ. Eropigu mua ñeri iira dipuwaja mua dorecũrã arĩcũ ïarã muare serẽbasarãcoma. Erã eropa serẽbasacũ ïagu mua ñeri iirare cãdijigucumi Goãmũ. ¹⁶ Eropirã mua mera majarãre mua ñeri iirare game pepuri weretarique. Eropirã mua basi Goãmũre game serẽbasaque. Mua eropa arĩ serẽbasacũ mua serẽbasanirãre Goãmũ taugucumi. Õarire iirã mua arĩcũ Goãmũre mua turaro serẽbasadiro dopa ta iigucumi Goãmũ. Eropiro mua erãre serẽbasari bu arĩri arĩbeaa. ¹⁷ Goãmũ ya weremũhtadigu murũ Elia murũ mari iro dopa masũ arĩñumi. Eropigu masa ñero iira dipuwaja “Deco aribiricãporo,” arĩ turaro serẽñumi Goãmũre. ïgu eropa arĩ serẽcũ uhe bojori gohra gajĩ bojori deco deco aribiriyoro i yebaguere. ¹⁸ Eropigu dipaturi Goãmũre deco ïgu aridore serẽcũ deco mereyoro daja. Eropiro dipaturi i yebaguere yucu bugũ dũca dũcacũyoro. Eropiro Goãmũre mari serẽri bu arĩri arĩbeaa.

¹⁹ Yũ acawererã, mua mera majagu Goãmũ yare diaye maja arĩrãre duhudigu Goãmũ yare dipaturi ïgu gameborore ïgure wererã, ðaro iirã

iaa m̄a. ²⁰ Eropirã ire masique m̄a: Goãm̄re duhudiḡure Goãm̄re dipaturi gamecũ iirã, peamegue wabodiḡure taricũ iirã iica m̄a. Eropiḡu baja ãḡu ñeri iirare Goãm̄u cãdijicũ iirãca m̄a ãḡure.

1 San Pedro

Jesu gaji macari wanirãre gojabeoñumi Pedro

¹ Yũhu Pedro Jesucristo ïgu buhedore apidigu ta ãhraa. Eropigu mũare yoaro maja macarigue wanirãre, Ponto yebague wanirãre, Galacia yebague, Capadocia yebague, Asia yebague, Bitinia yebague wanirã sãre mũare árĩpehrerãre gojabeogu iiaa yũhu. Mũare ðadore gojabeoa yũhu.

² Negohraguere Goãmũ mari Pagũ “Õpa iigũra,” ïgu arĩdiro dopa ta mũare beyerũ. ïgu beyera pũhrũ ïgu Espĩritu Santo mera mũare Goãmũ yarã árĩmorãre acupũ. Õpa ta acupũ ïgu Jesucristore ðaro yũhrimorã mũa árĩboro dopa. ïgu di cóãro mera ñerire coenirã mũa árĩboro dopa iipũ. Eropirã Goãmũ ïgu mahiri mera ðaro árĩque mũa.

Jesu yarã árĩrã marire ãmarogue ïgu aĩgãborore corerã iiaa mari, arĩ gojañumi Pedro

³⁻⁵ Goãmũ marire turaro mojomoro ïagu, Jesucristo sĩridigu ïgu masa mũriaro mera marire ðarã gohrotocũ iimi. Eropa iigu ïgu gohrotori mera Goãmũ porã ta wahaa mari. Eropa warã ïgu mera eropa mari ðaro árĩniguicãborore ðaro masia mari. Eropigu mũare ïgu ðari opaburire odiagu mũare coregu iimi. Iri mũare ïgu oburi ne pehresome. Eropigu ïgure mũa umupeorãre Goãmũ ïgu turari mera mũare ïhadibugũ, taricũ iigucumi. Pehrerinũ árĩcũ mũare ïgu taurare masicũ iigucumi ïgu. Eropirã ïgu marire ðaro mojomoro ïacũ ïarã, ïgure Goãmũre mari Opũ Jesucristo Pagũre “Õagu, turagu ãhrimi,” arĩ umupeoro gahmea marire.

⁶ Eropa ïgu taumorã árĩrã bũrigã mucubiriro gahmea. Mero i yeba mũa árĩropẽ, bajasuburi mũa ñero tariquererã ta bũrigã mucubiriro gahmea. ⁷ Eropa ñero tariquererã ta Goãmũre cóãbirã mũa árĩrã “Queoro Jesucristore umupeoa gũa,” arĩmasia mũa ïgure. Mũa ñero tariquererã Jesucristore umupeoniguicũ mũa umupeoripũ yuju diaye árĩbeaa. Eropigu mũa ñero taricũ ïagu “¿Árĩro ta mũa yũre umupeori?” arĩ queoñagu iimi Goãmũ mũare. Mũa eropa ñero tarirã diaye ta Cristore ðaro umupeoniguicũ “Õaro iiabũ mũa,” arĩgucumi Cristo mũare. Eropigu Jesucristo dujarigu mũa ïgure ðaro umupeoniguinirãre ðaro ïagucumi mucubiriri mera.

⁸ ïgure Jesucristore ïabiriquererã mahia mũa. Eropirã dohpaguere ïgure ïabiriquererã ta ïgure “Diaye ta iigu ãhrimi,” arĩ umupeoa. Eropa umupeorã turaro mucubiria mũa. Mũa eropa mucubirirã mũa Goãmũ pohro mucubiriboro dopa ta mucubiria. Mũare eropa mucubiricũ iimi Goãmũ. Eropirã turaro mucubiria. ⁹ Eropigu Goãmũ mũare peamegue wabonirãre taricũ iigucumi mũa ïgure ðaro umupeoro mera.

¹⁰ Goãmũ ïgu masare eropa tauborore iribojegue Goãmũ yare weremũhtanirã irire masidiarã serẽpi ïamũriñuma. ¹¹ Cristo ïgu ñero tariborore, ïgu sĩridigu masa mũriaborore, árĩpehrerã tauro opũ ïgu árĩborore erã ero coregue ta weremũhtañuma. Jesucristo ïgu Espĩritu Santo ïgu itamuri mera eropa wereñuma erã. Erã eropa weremũhtaquererã erã wererare masibiriñuma. Eropirã erã wererare ðaro masidiarã serẽpi ïamũriñuma erã Goãmũre. ¹² Iri erã werera Jesucristo ariburi erã ya árĩburi árĩburiyoro. Mari ðaro árĩburi árĩyoro. Iri erãre masicũ iĩnumi Goãmũ. Eropirã dohpaguere ãmarogue

obeodigu Espiritu Santo ĩgu itamuri mera õari buherire mũare guã werea. Iribojegue mũa ya árĩburire erã weremuhtara iri ta árĩcãro tiiaa dohpaguere guã mũare wereri. Iri buherire anyua sã burigã masidiariñuma.

Goãmũ marire ñeri marirã árĩdoremi, arĩ gojañumi Pedro

¹³ Eropirã õarire guña masi árĩyuque mũa. Eropirã guhyadiaro árĩque. Cristo ĩgu dujaricũ Goãmũ mũare ĩgu õaro tauborore guñaque. Eropirã irire õaro mucubirimuhtarã coreque. ¹⁴ Iribojegue Goãmũre masinibirãgue ñerire uaribejarã árĩmũrinirã árĩribũ mũa. Dohpaguere irire iibiricãque. Eropirã majirã erã pagũ sumarãre õaro yuhriro dopa ta Goãmũre õaro yuhrique daja. ¹⁵ Eropirã ĩgu yarã árĩmorãre mũare sihubeodigu ñeri marigu ĩgu árĩro dopa ta mũa sã ñeri marirã ta árĩque. Eropirã õari dihtare iirã árĩque. ¹⁶ Eropa ta arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue: “Ñeri marigu ahraa yuhũ. Yu eropa árĩcũ mũa sã ñeri marirã árĩque,” arĩmi Goãmũ, arĩ gojañuma.

¹⁷ ĩgu Goãmũ mari Pagũ yujurãyeri árĩpehrerã erã iirare ĩagu yujuro mera beyemi ĩgu erãre. ĩgu eropiigu árĩcũ ĩgũre “Ahũ,” arĩdiarã õaro iiquenerire uaribejarã árĩmũrine. I yeba mũa árĩropẽ guhyadiaro mera õaro iique mũa. ¹⁸ Mũa ñecũ sumarã mũra erã árĩricũri ne duhpiburi árĩbiriyo. Mũa sã erã iidiro dopa ta iinirã mũa árĩquerecũ ta Cristo mũare ĩgu yarã árĩmorãre iimi. Mari wajamorire ĩgu wajayebasaboro dopa ta mari ñeri iirare cãdijiborore mari ñeri iira dipuwajare wajayebasami. Irire õaro masia mũa. Eropa wajayebasagu ĩgu niyeru mera, oro mera wajayebasabirimi. Niyeru, oro sã dederea waroca. ¹⁹ ĩgu di cóãra mera ta wajayebasami mari ñeri iira dipuwajare. Ovejagã erã Goãmũre obodigu õagu ĩgu árĩdiro dopa ta Jesucristo õagu ñeri marigu árĩdigũ arĩmi. ²⁰ Iribojeguerẽ i yebare ĩgu ĩhacũnuguboro coregue Jesucristo ĩgu eropa waborore masituhapũ mari Pagũ Goãmũ. Dohpaguepũre pehrerĩnũ coregã árĩcũ, Cristo sĩribasami mũare mũa ya árĩburire. ²¹ Eropirã Jesucristo ĩgu itamuro mera Goãmũre umupeoa mũa. Goãmũpũ Cristore sĩridigũre masudigu arĩmi. Eropigu ĩgũre umarogue apigu, árĩpehrerãre ĩgũre umupeocũ iipũ mari Pagũ. ĩgu eropiicũ ĩgũre mari Pagũre “Diaye ta iigu ahrimi,” arĩ umupeoa mũa. Mũa eropa umupeocũ õaro iimi mũare. Eropirã mũa ĩgu mera õaro árĩniguiborore õaro masia mũa.

²² Õari buherire diaye majare yuhrirã mũa ñerire duhunirã ahraa mũa. Eropa árĩrã, diaye ta mari acawererã Jesu yarãre mahi umupeomasia mũa. Eropirã mũa mera majarãre mũa sĩporãri mera turaro mahi umupeoque. ²³ Mũa dipaturi masa dehyoaro dopa ta Goãmũ porã wahabũ mũa. Mari pagũ sumarã mera masa dehyoanirã árĩrã, pũhrũ sĩria warãca. Iri iro dopa árĩbeaa Goãmũ porã mũa wacũ. Goãmũ mera árĩniguicãrãca. Goãmũ ĩgu buheri mera ĩgu porã wahabũ mũa. Iri buheri pehrebiriburi buheri marire Goãmũ mera eropa árĩniguicũ iiaa. ²⁴ Õpa ahraa Goãmũ yare erã gojarapũ:

Árĩpehrerã masa taa iro dopa wahama. Eropiro õari erã opari sã gori iro dopa ahraa. Taa masa, sĩria wahaa. Gori sã masa, sĩria wahaa. Iri taa iro dopa ta mari masa sã wahaa. ²⁵ Mari Opũ ya buheripũ ne pehresome. ĩgu arĩdiro dopa ta eropa waroca, arĩ gojañuma. Iri buheri mũare erã werera õari buheri ta Jesucristo marire tauburi buheri ta ahraa.

2

¹ Eropirã árĩpehreri ñeri iirire, erã pũrũpũrũ erã ñero ii corerire, gajirã gajinore opacũ ìhaturirire, gajirã ñeri quere moarire, irire duhuque mua. ²⁻³ Mari Opũ mũare òaro ìgũ iirire dabero masituhaa mua. Eropirã ne masa dehyoarãgã apĩcore erã gamero dopa ta mua sã òari buherire Goãmũ yare turaro gameque. Eropa ìgũ yare gamerã mua ìgũre mua guñaturanemorãca. Ìgũ yarã òaro pee masirã árĩrãca.

Cristo ojocaricũ iigũ utãye iro dopa árĩgũ àhrimi, arĩ gojañumi Pedro

⁴ Cristo ojocaricũ iigũ utãye iro dopa árĩgũ àhrimi. Masa Cristore gamebirima. Erã gamebiriquerẽcũ Goãmũrũ ìgũ Pagũrũ ìgũre beyedigũ árĩmi. Òatariagũ àhrimi. Ìgũ eropa árĩgũ árĩcũ ìgũre gameque. ⁵ Eropirã mua Jesu yarã árĩrã mera Goãmũ àhrimi. Eropirã yujuro mera ìgũ yare òaro iirã árĩque mua. Ìgũ ya árĩburire mua iimorãre beyedigũ árĩmi. Eropirã mua Jesucristo itamuri mera ìgũ yare òaro iirã ìgũ Goãmũre mucubiricũ iiaa. ⁶ Òpa àhraa Jesucristore Goãmũ yare erã gojarapũ:

Cristo utãye iro dopa yũ beyedigũ àhrimi. Eropigũ òatariagũ àhrimi. Ìgũ mariro yaharã wamasibeamã. Eropigũ ìgũre Jerusalengue dohpague apigũ iiaa. Ìgũ masare òaro árĩcũ iigũcumĩ. Eropirã ìgũre umupeorã mucubiriniguirãcoma, arĩmi Goãmũ, arĩ gojañuma Goãmũ yare weremũhtanirãgue.

⁷ Ìgũre umupeorãpũ “Òatariagũ àhrimi,” arĩrãcoma. Ìgũre umupeobirãpũ ñero warãcoma. Erãre òpa àhraa Goãmũ yare erã gojarapũgue: Ihĩ Cristo utãye iro dopa ta Goãmũ beyedigũ àhrimi. Ìgũ Goãmũ beyedigũ árĩquerẽcũ masa ìgũre gamesome. Ìgũre gamebiriquerẽcũ Goãmũ ìgũre opũ acumi árĩpehrerãre dorebure, arĩ gojañuma.

⁸ Ò sãre arãa Goãmũ yare erã gojarapũ:

Ìgũ utãye iro dopa árĩgũre gamebirã dederea warãcoma, arĩ gojañuma iribojeguerẽ.

Eropa gojarã Jesucristore masa gamebiriburire òpa arĩ gojamũhtañuma. Erã ìgũre gamebirã Goãmũ ya buherire yũhribirima. Cristore gamebirã, ìgũre tarinũgarã, Goãmũ pohroque ejasome erã. Erã eropa waborore apipũ Goãmũ erãre.

Òpa àhrima Goãmũ yarã, arĩ gojañumi Pedro

⁹ Mũarũ Goãmũ ìgũ beyenirã àhraa. Ìgũ mari Opũ ìgũ yarã pahia ìgũ yare itamurã àhraa mua. Eropirã ìgũ ya curu majarã ñeri marirã Goãmũ yarã ta àhraa mua. Eropigũ mũare naitĩaro árĩbonirãre boyoropũ árĩmorãre, ñerire iibirimorãre, òaripũre iimorãre aĩdigũ árĩmi mũare. Eropa ta aĩdigũ árĩmi Goãmũ mua ìgũ òarire ìgũ òaro iirare gajirãre weremorãre. ¹⁰ Ero coregue duhpimorã árĩbirimũrĩribũ mua. Dohpague tamerare Goãmũ yarã àhraa mua. Ero core mũare mojomoro ìaburũ marinimi mũare dohpa. Dohpaguepũre mũare Goãmũ mojomoro ìagũ àhrimi.

Goãmũ yare iirã árĩque mua, arĩ gojañumi

¹¹ Yũ mahirã, mua i mũmũre wari masa iro dopa àhraa dohpaguerẽ. Goãmũ pohro wamorã ta àhraa. Mua eropa árĩrã árĩcũ, ire turaro werea mũare: Mua ñeri mũaribegarire iibiricãque. Iri ñerire mũaribegarã, ñerã warã iica mua. ¹² Goãmũre gamebirã watope árĩrã òaro iirã árĩque mua gũare werewũari arĩrã. Mua eropa iirã árĩcũ mũare dohpaguerẽ ñero werewũadiaquererã mua òaro iirire masirãcoma erã. Eropa masirã erã

Goãmure “Ōagu, turagu āhrimi,” arĩrācoma. Ōpa ta arĩrācoma Cristo ĩgu i yebague ĩgu dujaricũ.

¹³ Mari Opũ yare iirã árĩrã õ majarã oparã sãre yũhrique mũa. I yeba majagũre mũa árĩpehrerã tauro opũ árĩgũre ĩgu sãre yũhrique. ¹⁴ Goãmũ erã oparãre apĩpũ tarinũgarãre dipuwaja moamorãre. Eropĩgu õaro iirãre “Ōaro iiabũ mũa,” arĩdoregu apĩpũ erãre. ĩgu eropa apicũ erãre yũhrique mũa. ¹⁵ Mũa õaro iicũ ĩarã, pee masibirã erã sihajaro mũare weresãdiaquererã ta weresãmasibeama. Eropĩgu mũa õaro iicũ gahmemi Goãmũ.

¹⁶ Mũa ñecũ sũmarã árĩricũri doca árĩnirãre Goãmũ mũare taudigu árĩmi. Eropa taunirã árĩquererã ta, “Gũare doreri mara. Eropirã gũa ñerire iirãca,” arĩ pepibiricãque ñerire iiri arĩrã. Eropirã “Goãmũ pohro majarã āhraa gũa,” arĩ pepique mũa. Eropa arĩ pepirã ĩgu dorerire iique mũa. ¹⁷ Árĩpehrerã masare mahi umupeoque. Mari acawererã Jesu yarãre mahi umupeoque. Goãmure gũhyadiaro ĩaque. I yeba majagu opũ sãre umupeoque.

Cristo ñero tarĩgu ĩgu yujuro bojediro dopa ta yujuro bojeque mũa sã, arĩ gojañumi Pedro

¹⁸ Mũa pohro majarãre weregu iiaa dohpaguere. Mũa õaro umupeori mera mũa oparãre yũhrirã árĩque. Ōarã, mũare õaro iirã mera dihtare yũhrirã árĩbiricãque. Mũa mera guarã sãre yũhrique mũa. ¹⁹ Mũa ñero iibiriquerecũ, mũare erã dipuwaja moabocoma. Erã eropa dipuwaja moarare Goãmũ ĩgu gamero dopa ta irire mũa yujuro bojecũ “Ōaro iiabũ mũa,” arĩgũcumĩ Goãmũ mũare. ²⁰ Mũa ñero iira wajapũ erã mũare dipuwaja moasũcũ irire mũa yujuro bojequerecũ Goãmũ “Ōaro iiabũ mũa,” arĩsome. Mari õaro iiquererã erã dipuwaja moasũcũ irire mari õaro mera guaro mariro árĩcũ yujuro bojecũ Goãmũ marire õaro ĩhasũagũcumĩ. ²¹ Eropa iimorãre ĩgu yarã árĩdoremi Goãmũ mũare. Cristo sã mũa ya árĩburire ñero tarimi mũa ĩgũre ĩhacũboro dopa. ²² ĩgu ne ñero iibirimi. Eropĩgu ne gũyabirimi. ²³ ĩgũre turicũ, ĩgũpũ erãre ne turi gamebirimi. ĩgũre erã ñero iiquerecũ ta “Mũare ñero iigũra,” ne arĩbirimi ĩgu. Eropĩgu “Ahũ queoro dipuwaja moagu āhrimi. ĩgũgue amugũcumĩ,” arĩ pepiñumi ĩgu. Eropirã mari sãre ĩgu iidiro dopa ta iiro gahmea. ²⁴ ĩgu Cristo ĩgu basi crusague mari ñeri dipuwaja sĩrimi. Eropa sĩrimi dipaturi mari ñerire iibiriboro dopa, Goãmũ gameripũre mari iiboro dopa. ĩgu ñero camicũmi marire peamegue wabonirãre marire taricũ iibu. ²⁵ Oveja erã dedereboro dopa ta mũa sã peamegue dederebonirã árĩribũ. Dohpaguepũre Cristore umupeorã ĩgu yarã wahabũ pare. Eropĩgu ovejare ĩhadibugũ iro dopa Cristo mũare ĩhadibumi. Mũa sĩporã mera dederebiriborore õaro ĩhadibumi.

3

Mojoto dirirãre õpa iiro gahmea erãre, arĩ gojañumi Pedro

¹ Eropĩgu pohro majarãre yũ dorediro dopa ta mũa marasã nomere doregũra. Mũa marapũ sũmarãre õaro yũhrique erã Goãmũ buherire erã gameboro dopa. Yujurãyeri mũa marapũ sũmarã Goãmũ buherire gamebirã āhrima. Erãre mũa yũhricũ ĩarã Goãmũ ya buherire gamebocoma erã. Eropirã iri buherire mũa erãre werebiriquerecũ ta ĩgu yare gamebocoma erã. ² Eropa ta gamebocoma mũa erãre õaro iirire, mũa

umupeori sãre ïarã. ³ Mũa nome, mũa poarire wũapuwea seapatanirã nome, oro dari bũyanirã nome, ðari suhri sañanirã nome árĩdiarire guñabiricãque mũa. Mũa ya dũpũ masare ïhasuacũ iibiricãque. ⁴ Eropa iibirã ðpa iique. Mũa pepiri ðaro árĩcũ guñaque. Eropirã mũa guhyadiarã nome iro dopa gajirãre nijiyajaro mera iirã nome árĩque. Guhyadiaro mera weretamurã árĩrã ipũre masare ïhasuacũ iique. Iripũ pehresome. Iri ðatariari ãhraa Goãmũ ïacũ. ⁵ Õpa ta iimũriñuma iribojegue majarã nome Goãmũ yarã nome. Erã nome Goãmũre umupearã nome árĩrã, erã marapũ sũmarãre ðaro yũhrimũriñuma. ⁶ Eropa Sara igo marapũre Abrahãre ðaro mera yũhrimũriñumo. Eropigo ïgũre “Opũ,” arĩ piyumũriñumo. Eropirã mũa ðaro iirã nome árĩrã, gũiri marirã nome árĩrã, Sara árĩdiro dopa ãhraa mũa.

⁷ Õpa ta mũa marapũ sũmarã sã mũa marapo sãre ðaro iique. Erã nome mari ũa iro dopa turarã árĩbeama. Eropirã umupearã mera ðaro iique erã nomere. Goãmũ árĩpehrerĩnũri ïgũ mera mari árĩniguiborore ïgũ mũare odiro dopa ta ogũcumĩ erã nome sãre. Erã eropa árĩmorã árĩcũ erã nomere ðaro iique. Goãmũre mũa serẽrire ïgũ yũhriboro dopa erã nomere ðaro iique mũa.

Õaro erã iiquerecũ ta gajirã erãre erã ñero iirire werepũ Pedro

⁸ I mera weretugũra: Mũa árĩpehrerã yujuro mera ðaro árĩque. Eropirã mũa mera majarãre ðaro mojomoro ïarã árĩque. Mũa acawererã Jesu yarãre pepũri majarã game umupeqũ. Eropirã ðaro iique erãre. Eropirã “Gajirãre masitaugũ ãhraa,” arĩ pepibirã erã gamero dopa ta iique. ⁹ Gajirã mũare erã ñero iicũ erãre ñero ii gamebiricãque. Mũare erã turicũ erãre turi gamebiricãque. Mũare erã eropa iiquerecũ ta ðaro iique erãre. Eropirã ðaro yũhrique erãre. Irire iimorãre ta apimi Goãmũ mũare ðaro iibu. ¹⁰ Eropa ta ãhraa Goãmũ yare erã gojarapũ:

Mũa ðaro mucubiriri mera árĩdiarã ne ñero wereniguibiricãque.

¹¹ Árĩpehreri ñeri iirire duhucãque. Õaripũre iique. Game mũa basi ïhaturiro mariro árĩque. Irire turaro iique. ¹² Õarãre mari Opũ eropa ïhadibuniguicãgũ iimi. Eropigũ ïgũre erã serẽrire eropa peeniguicãgũ iimi. Ñero iirãpũre ïgũ gamebeami, arĩ gojañuma Goãmũ yare gojarapũque.

¹³ Õarire mũa turaro iidiacũ gajirãpũ mũare ñero iidiaquererã ta ne yujuro bojesome. ¹⁴ Õaro mũa iiquerecũ ta mũare erã ñero iicũ ïagũ Goãmũpũ mũare ðaro iigũcumĩ. Eropirã mũare ñero iidiarãre, “Mũare wejẽrãca,” arĩrãre gũibiricãque. Eropirã bũjawerebiricãque. Irire pee guñaricũbiricãque. ¹⁵ Eropirã mũa Cristore “Gũa Opũ ãhrimi,” arĩ pepirã, umupeqũ ïgũre. Eropirã Cristore mũa umupearire, Goãmũ mera mũa árĩborore, gajirã mũare serẽpibocoma: Erã mũare serẽpiboro core erãre yũhriburire ðaro guñayuque. Eropa erãre yũhrirã nijiyajaro mera, ðaro umupearã mera wereque erãre. ¹⁶ Õarã árĩque. Eropirã “Ñerire iiaa,” arĩ pepisome mũa. Eropirã Cristo yare mũa ðaro iirã árĩcũ gajirã mũare ñeri quere moarã guhyasiuro warãcoma. ¹⁷ Ñerire mari iira dipuwaja mari ñero taricũ ðabeaa marire. Eropiro Goãmũ gamecũ ðarire mari iira dipuwaja mari gajirã mera ñero taricũ ðapũrica iri tamera.

¹⁸ Eropa ta ñero tarimi Cristo. Yujusubu ta árĩpehrerã ñeri dipuwajare sĩrimi ïgũ. Õagũ árĩmi. Eropa árĩgũ ñerã mari árĩcũ mari ya árĩborare ñero tarimi ïgũ. Ñero tarimi ïgũ Goãmũ yarã mari wacũ iibu. ïgũ

sírria wami. Eropa síriquerēcũ ta ĩgu síporã ojocariyoro. ¹⁹ Eropigũ ĩgu síporã mera sírinirã mura erã dipuwaja moaburire corerã erã pohrogue Goãmũ yare werepũ erã síporãrire. ²⁰ Erã m̄rapũ iribojegue Goãmũre yũhribirimũriñuma. Irisubuguere Noé ĩgu árĩrasubuguere, wuadiru dohodirure dohogũ iĩñumi. Irirure ĩgu dohorisubu Goãmũre yũhribirinirã mura erã yũhricũ gameriñumi. Eropigũ erã yũhriborore yoari boje dipuwaja moabigũ coreriñumi Goãmũ. Yũhribirimũriñuma. Eropigũ erãre dipuwaja moañumi. Eropirã bajamerãgã ocho dihta dia miririñere tariwereñuma. ²¹ Miricũ erã taridiro dopa ta marire waĩyecũ peamegue wabonirãre mari tariborore ĩhmua. Deco mera marire waĩyecũ mari dũpũre mari gũhrrarire tu coero dopa árĩbeaa. Marire waĩyecũ ñeri marirã mari árĩborore Goãmũre mari serẽa. Eropirã Jesucristo ĩgu masa m̄riara mera peamegue wabonirã taria mari. ²² ĩgu Jesucristo umarogue wadi árĩmi Goãmũ mera dorebu. Eropigũ ĩgu anyua tauro, umaro majarã oparã tauro, árĩpehrerã dorerã tauro erãre doregũ aħrimi.

4

Cristo yarã árĩrã õarire gohrotonirã árĩrãca, arĩ wereñumi

¹⁻² Mari ñero tarirã mari ñero iirire duhucãa mari. Eropa duhucãrã mari dipaturi mari uaribejarire iibeaa. I yeba mari árĩropẽ Goãmũ gamerire iiniguirãca. Eropirã Cristo ĩgu ñero tarigu ĩgu gũibiridiro dopa ta m̄a sã ñero tariborore gũibiricãque. ³ Iribojegue Goãmũre gamebirã erã ñerire uaribejadiro dopa ta iimũriyoro m̄a. Gũhyasĩriro mariro ñerire iirã, ñeri uaribejarire iirã, mereri bosenui iirã, Goãmũ dorerire tarinũgarã, goãmarã wéanirãpũre umupeorã iimũriyoro. Eropirã iripẽta iri ñerire iipurumujucãque pare. ⁴ Eropirã erã m̄raro ta iirãpũ m̄a dohpaguere iri ñerire erã mera iibiricũ ĩarã erãpũ ĩha uca wahama. Eropirã erã m̄apũre ñero wereniguirã, querere goroweoma. ⁵ Erã eropiicũ ĩagũ erã ñeri iirare Goãmũpũ serẽpi ĩagũ, weretaridoregũcumĩ erãre. ĩgu ojocarirãre, sírinirã sãre beyebu aħrimi. ⁶ ĩgu eropa beyebu árĩgu erã sírinirãpũre õari buherire werepũ Goãmũ mera erã õaro árĩniguiborore. Eropirã i yebare erã árĩpehrerã masa iiro dopa sírinirã árĩquerēcũ Goãmũ ĩgu mera erã õaro árĩniguiborore werepũ erãre.

⁷ Pehreburinũ merogã duhyaa. Eropirã õaro pee masirã árĩque. Eropirã Goãmũre serẽniguicãque. ⁸ Gajirãre mari õaro mahirã baja gajiropa erã marire ñero iiquerēcũ ta eropa ĩacãa mari. Eropirã m̄a mera majarãre bũrigã umupeo mahiniguicãque. ⁹ M̄a mera majarãre mucubiriri mera m̄a ya wirigue ñajaridoreque. ¹⁰ Goãmũ ĩgu yarã nũcũre ĩgu yare m̄a mohmemasiburi nũcũre apimi. ĩgu eropa apicũ m̄a iimasiro dopa ta m̄a mera majarãre irire õaro itamuque. Goãmũ m̄a nũcũre m̄a ĩgu yare mohmemasiburi nũcũre apimi. ĩgu apirañe mera gajirãre õaro itamurã, Goãmũ ĩgu apidiro dopa ta õaro iirã iiaa m̄a. ¹¹ Eropirã m̄a õaro wererã árĩrã, Goãmũ ĩgu werebodiropã dopa ta õaro wereque m̄a sã. Masare itamurã árĩrã, Goãmũ ĩgu apira turari mera gajirãre itamuque. Árĩpehreri m̄a iira nũcũ Goãmũre masa erã umupeoboro dopa irire iique. Jesucristopũ m̄a irire iicũ itamugũcumĩ. ĩgũre árĩpehrerinũri umupeoque. “Õagũ, turagũ aħrimi,” arĩro gahmea árĩpehrerãre. Eropa ta arĩporo.

Jesu yarã erã árĩri dipuwaja erã ñero taririre were gojañumi Pedro

¹² Yũ mahirã, dohpaguere ñetariaro tarirã, “Gajiropa árĩro wáca yũre,” arĩ guña iibiricãque. Mucubirirã árĩque. ¹³ Bujawerebirã ta mucubirirãpũ árĩque. Eropirã “Cristo ñero taridiro dopa ta gua sã eropa ta wahaa,” arĩ mucubirique mũa. Eropa mucubirirã Cristo ñero ñarire ñero ñhũgũ dujaricũ mũa turaro mucubirirãca. ¹⁴ Cristo yarã mũa árĩri dipuwaja gajirã mũaare erã turicũ Goãmũ ñero Espĩritu Santo ñero ñagũ mũa mera árĩgũ iimi. Eropirã ñero mucubirirã ñhraa mũa. ¹⁵ Eropirã masare wejẽra waja dipuwajacũrã, yajara waja dipuwajacũrã, ñero iira waja dipuwajacũrã, gajiropa arĩ goroweora waja dipuwajacũrã árĩbiricãque. Iri dipuwaja mũa ñero taricũ ñehe ñhraa. ¹⁶ Cristo yarã mũa árĩra wajapũ ñero taricũ ñhaa. Eropirã Cristo yarã mũa árĩcũ ñha ñero iima mũaare. Erã eropiicũ guhyasĩribiricãque. Ñero tariquererã ta Cristo yarã mũa árĩre mucubirirã, Goãmũre “Ñhaa,” arĩ umupeoque mũa.

¹⁷ Goãmũ ñero yarã erã iirare ñero beyerisubũ árĩro iiaa dohpaguere. Árĩpehrerã mari ñero yarã mari iirare ñha serẽpimũhtagucumi. ¿Eropa marire serẽpimũhtagũ dohpa iigũcuri ñero yarã árĩbirãpũre mũa pepicũ? Ñero yũhribirirãpũre turaro dipuwaja moagucumi. ¹⁸ Eropirã ñero ñero yarã eropa ñero tarira pũhũ Goãmũ erãre tau erãre ñero pohro aĩagucumi. Goãmũre gamebirãpũ ñetariaro tarirãcoma. Eropirã dederea wa peamegue warãcoma. ¹⁹ Eropirã Goãmũ ñero gamecũ mũa ñero tarirã árĩrã, ñarire mũa iirare duhubiricãque. Eropirã mũaare ñhacũnugudigũre mũaare ne duhubigũre ñero umupeoro gahmea. “Yũre ñhadibugũcumi,” arĩro gahmea.

5

Jesu yarã erã iiborore were gojañumi Pedro

¹ Dohpaguere mũaare Jesu yarã oparãre weregũra: Yũhũ Jesu yarã opũ ñhraa. Mũa sã erã oparã ta ñhraa. Mũaare yũ iro dopa oparã árĩrãre ire werebu iiaa yũhũ: Cristo ñero tarirare ñadigũ árĩgũ, mũa mera umarogue Cristo mera ñero ñarĩniguibu árĩgũ ire mũaare weregũra: ² Goãmũ yarã oveja iro dopa ñhriima. Mũapũ ovejare ñhadiburã iro dopa ñhraa. Eropirã Goãmũ mũaare ñero apinirãre ñero yarãre ñero ñhadibuque mũa. Eropirã Goãmũ ñero gamediro dopa ta ñero sĩporãcũri mera erãre ñhadibuque. Eropirã erãre ñhadiburã “Ñyerure wajatarãca,” arĩ pepibiricãque mũa. ³ Eropa ñhadiburã erãre pũriro mera dorebirabiricãque. Eropirã ñero iique mũa Jesu yarã mũaare erã ñhacũboro dopa. ⁴ Mũa eropa iirã Cristo marire árĩpehrerãre ñhadibugũ ñero dujaricũ ñero mũaare ñarire oburire oparãca. Iri mũa opaburi ne pehresome.

⁵ Erãre yũ dorero dopa ta mũa mamarã sã erãre mũa oparãre yũhrirã árĩque. Eropirã mũa Jesu yarã árĩpehrerã game yũhri árĩque.

“Ñatariagũ ñhraa,” arĩ pepirãre Goãmũ gamebeami. Gajirãre umupeorãpũre “Bu árĩrã ñhraa,” arĩ pepirãpũre ñero mahi itamumi ñero, arĩ gojara ñhraa.

⁶ Eropirã Goãmũ turagũpũre mũaare dorecũ yũhriique. Eropirã mũa basi “Yũ ñagũ ñhraa,” arĩ pepibiricãque. Mũa eropa ñarire iicũ ñagũ Goãmũ ñero queoranũ árĩcũ masa ñhuro mũaare “Ñarã ñhriima,” arĩ ñhũgũcumi.

⁷ ñero mũaare wũaro pepi ñhadibumi. Eropirã ñero guñaturarã, ne wũaro bujawere guñaricũbiricãque mũaapũ.

⁸ Mũaare ñhaturigũ watĩ yee guagũ ñero ehma baro iro dopa ta ñhriimi. Mũaare ñero iidoregũ goroweodiami. Eropirã pee masi árĩque.

⁹ Árĩpehrerogue sãre gajirã Jesu yarã eropa dihta teboricũma watĩ goroweodiari mera. Irire masirã ĩgure yũhribircãque. Eropirã Cristore umupeorã turaro guñaturaque mũa. ¹⁰ Mũa i yeba árĩrisubu dihta watĩ ñero iidorediaro mera teboricũrãca. Merogã ãhraa. Pũhrũ mũa Jesucristo pohro árĩrã, mũare õarã turarã árĩcũ iigũcumi. Eropigũ mũa siñajarã õaro árĩcũ iigũcumi mũare. ĩgũ Jesucristo iira mera árĩpehrerinũri mũũsigue mũa õaro árĩborore mũare apigũcumi. ĩgũ Goãmũ ãhrimi árĩpehrerãremojomoro ĩagũ. ¹¹ Eropirã mũũri nũcũ “ĩgũ turagũ ãhrimi,” arĩ umupeorã ĩgure. Eropa ta iirã.

Õadoretũnumi Pedro

¹² ĩpũgãre miripũgãre yũ mũare gojabeocũ Silvanopũ yũre gojabasami. Silvano Jesu yagũ yũ acaweregũ Jesure duhubigũ ãhrimi yũ pepicũ. Mũare õaro werediaa. Eropigũ “I buheri diaye ta Goãmũ mũare ĩgũ mahiri buheri ãhraa,” arĩ weregũ mũare ipũre gojabeoa. Eropirã i buheri mera siĩporã turarã árĩque mũa.

¹³ Mũare ĩgũ beyediro dopa ta Jesu yarã Babilonia majarã sãre beyedigũ árĩmi Goãmũ. Erã mũare õadorema. Marco sã yũ magũ iro dopa árĩgũ sã mũare õadoremi. ¹⁴ Mũa mera majarãre bocatĩrirã õaro mera mojoto ñeaque.

Árĩpehrerã mũare Jesucristo yarãre gũa õadorea. Eropa ta árĩque. Iripẽta ãhraa.

2 San Pedro

Jesu yarãre gojabeoñumi daja Pedro

¹ Yũhũ Simo Pedro Jesucristo ïgu buhedore ïgu apidigu ãhraa. Eropigu ïgu pohro majagu ta ãhraa. Eropigu mũare gojabeoa yũhũ. Goãmũ marire taudigu Jesucristo mera marire árïpehrerãre diaye iigu ãhrimi. Eropa iigu árïgu Cristore umupeocũ, ïgu yarã wacũ iimi mũare. Eropa warã mũa sã gua iro dopa ta ïgu yarã ãhraa. Mari yujuro mera ïgu yarã árïrãre mũare gojabeoa. ² Eropirã Goãmũ sãre mari Opũ Jesucristo sãre masinemorã ïgu mahiri mera õaro árïrãca mũa. Eropa õaro mũa árïboro dopa mũare serẽbasaa Goãmũre yũhũ. Eropa arïgu mũare õadorea.

Õpa ãhrima Cristo yarã, arï gojañumi Pedro

³⁻⁴ ïgu yarã árïmorãre Cristo marire aïdigu árïmi. ïgu eropa aïcũ peerã, ïgure yũhrĩbũ mari. Eropa yũhrĩrã Jesucristo õagu, õarirepa ta ïgu yarã ãhraa. Mari yujuro mera ïgu yarã árïrã iimasigu árïro dopa ta mari sã ïgu iro dopa ta árïmasia. Eropa Goãmũre mari masinemorã, ïgu turari mera ïgu gamero dopa ta õarã árïrãca. ïgu ãhrimi ïgu yarã árïmorãre marire aïdigu. Õagu õarire iimasipehogu ïgu árïro dopa ta marire árïpehrerãre aïdigu árïmi. Eropa ta iri ïgu turari mera marire õatariaro wahabũ. “Õpa ta mũare õaro iigũra,” ïgu arĩdiro dopa ta marire õatariaro iimi ïgu. Marire ïgu eropiicũ i yeba maja ñerire mari ùaribejarire mari duhucãa. Iri ñeripũ marire goroweotariaca. Eropirã ïgure yũhrĩrã árïrã Goãmũ ïgu arĩdiro dopa dujarãca mari. ⁵ Eropirã Cristore umupeorã árĩtuhaa mũa. Eropirã ïgu turarire oparã õpa iinemoque daja: Õarã árïque mũa. Eropa õarã árïrã õaro pee masirã árïque mũa. ⁶ Eropa pee masirã árïrã ñerire iidiaquererã ta Goãmũ ïgu gameripũre iiniguicãrã árïque. Eropa iirã Cristo yarã mũa árïri dipuwaja gajirã mũare ñero iiquerecũ ta eropa yujuro bojeniguicãque mũa. Eropa yujuro bojerã Goãmũre umupeorã, ïgu gamerire iirã árïque mũa. ⁷ Eropa iirã mũa mera majarãre mahi umupeoque. Erãre õaro itamurã árïque. Eropa iirã árïpehrerã gajirã sãre mahi umupeoque.

⁸ Mũa eropa iinemocũpũre õataria. Mũa eropa iinemorã, õaro iirã árïrãca. Eropirã mari Opũ Jesucristore õaro guñaturarã ïgu gamerire õaro iiniguirã árïrãca mũa. Bu árïrĩre iisome. ⁹ Mũa eropa iinemobirã Goãmũ yare ne masibirigohraboya mũa. Eropirã Cristo mũa ñeri iirare ïgu coerare ne guñabiriboya mũa. Eropa ta cãdijicãdiaboya mũa. ¹⁰ Eropirã yũ acawererã, Goãmũ yarã árïmorãre mũare ïgu arĩdorecũ yũhrĩnirã árïbũ mũa. Eropa yũhrĩrã árïrã, ïgu yare guña duhudiabirã ïgu gamerire turaro eropa iiniguicãque. Mũa eropa iirã diaye ta Goãmũ mera árïrãca mũa. Eropirã diaye ta ïgu beyenirã árïrãca mũa. Eropirã ñerire iiniguirã árĩsime. ¹¹ Mũa eropa ïgu gamero dopa ta iirã árïrã mari Opũ marire taudigu Jesucristo ïgu árïroque õaro warãca mũa. Diaye ta ïgu yarã mũa arĩcũ ïagu “Õaro mera yũ mera árïque mũa,” arĩgũcumĩ Jesu mũare.

¹² Eropigu mũare ire eropa guñaniguicũ iigũra. I mũare yũ wererare masituhabũ mũa. Eropa masirã Goãmũ yare mũa peediro dopa ta õaro iirã iiaa mũa. Eropa iirã mũa árïquerecũ ta i mũare yũ wererare eropa guñanemocũ werenemogũra. ¹³⁻¹⁴ “Merogã duhyaa mũ sĩriboro,” arĩ weremĩ yũre mari Opũ Jesucristo. Eropigu ojocarinigũ ire yũ mũare

wererare eropa guñaniguicãcũ iiniguigura. Yũ eropa iicũ òapũrica. ¹⁵ Eropigu i yũ were gojara mũare gojapiphegura yũ sũrira pũhũ mũa òaro masiboro dopa. Eropirã i yũ wererare eropa guñaniguirãca mũa.

Cristo ïgu turagu árĩricurire ïabũ yũhũ, arĩ gojañumi Pedro

¹⁶ Eropirã mari Opũ Jesucristo ïgu turari sãre, ïgu dujariboro sãre mũare wererã, gũa gamero gũa arĩ bocarire wererã iibĩribũ. Turagu ïgu árĩrire gũa basi ta ïabũ. ¹⁷ Cristo ïgu turatariagu ïgu árĩrire gũare ïhmumi Goãmũ mari Pagũ. ïgu eropa ïhmucũ Cristo òaro goesiricũ ïabũ. ïgu eropa goesiricũ òpa arĩro caribũ: “Ihĩ yũ magũ yũ mahigu àhrimi. ïgu mera òaro mucubiria,” arĩro caribũ gũa peecũ. ¹⁸ Ũmarogue eropa arĩro caricũ peebũ gũa. Ũtãgu wecague Goãmũ yagu utãgu wecague Cristo mera ejarã eroparĩcũ peebũ gũa irire.

¹⁹ Irire ïanirã árĩrã, Goãmũ yare weremũhtanirã iribojegue majarã erã gojara diaye árĩcũ òaro masia gũa. Erã gojarare mũa òaro buheniguirã òaro iirã iica mũa. Iri erã gojara mũare sihãgodiru iro dopa àhraa. Naitũarogue òaro sihãgodiru mera mari ïhamasiro dopa ta erã gojarapũ marire Goãmũ yare òaro masicũ iiaa. Eropirã ïgu yare eropa buheniguique ne ïgu Jesucristo dujaricãgue. Jesucristo dujaricũ ïgu yare masipehorãca mari pare. ²⁰⁻²¹ Yũ werediro tauro ipũre òaro masique mũa: Iribojegue majarã òarã Goãmũ yare erã weremũhtarã erã guñabocarire wereniguibiriñuma. Espĩritu Santopũ erã Goãmũ yare wereniguiburire erãre masicũ iĩñumi. Eropirã mari erã wereniguiiri gojarare buherã mari pepiri mera irire buherã “Ŗpa arĩro iica,” arĩmasibirica. Espĩritu Santo ïgu itamuri mera mari masia.

2

Goãmũ yare diaye buhebirãre were gojañumi Pedro

¹ Iribojegue mari acawererã judio masa mera majarã gajirã “Goãmũ yare weremũhtarã àhraa,” arĩ gũyamuriñuma. Erã iidiro dopa ta dohpague sãre mũa mera majarãre eropa ta arĩ gũyarã árĩrãcoma. Erã diaye Goãmũ yare buherã arĩ buheboru dopa ta gũyaripũre buherãcoma. Eropu buherã Cristo yapũre goroweorãcoma. Eropu iirã Cristo erã ya dipuwajare sũribasadigũre guñabirãcoma. Eropirã ïgũre “Gũa Opũ àhrimi,” arĩ ne pepisome. Iri árĩpehrerire erã eropa iira dipuwajare mata Goãmũ erãre peamegue wadoregũcumi. ² Eropu erã gũya buhecũ peerã erã, erã ñerire ùaribejaro dopa ta bajarã masa erãre ïhacũ ñero iirãcoma. Erã ñero iicũ ïha gajirã Jesucristo yare diaye majare ñero wereniguirãcoma. ³ Eropirã erã gũyaricũrã niyerure waja gamerã gũyari buherire buherãcoma mũare. Eropu buhera dipuwaja Goãmũ erãre peamegue wadoregũcumi. Iribojegue ta eropa iinirãre dipuwaja moadoretuhañumi ïgu.

⁴ Eropu ta iribojegue dipuwaja moadoreñumi ñerã anyua sãre. Erãre peamegue peresu iĩñumi. Eropu iigu i ùmũ pehrerinũ árĩcũ erãre dipuwaja moagũcumi. ⁵ Eropu ta iribojegue majarãre Goãmũre gamebirinirãre dipuwaja moañumi ïgu. Eropigu árĩpehrero i yebare miugũ, árĩpehrerã ñerã masare miu wejẽpehocãñumi. Noé dihtare gajirã siete masa mera tauñumi. Noẽpũ irisubu majarãre Goãmũ yare òarire buhemũririñumi. ⁶ Eropu ta Sodoma waĩcũri maca majarãre Gomorra waĩcũri maca majarã sãre Goãmũ dipuwaja moañumi. Iri macarire pa iinirãre dipuwaja moadoretupeame mera òaro soepehocãñumi. Eropigu pũhũgue árĩmorãre ïgũre gamebirinirãre ïgu dipuwaja moaborore

ĩhmuḡu iĩnumi. Ñeräre ĩḡu dipuwaja moaborore ĩhmuḡu iĩnumi “Güiporo,” arĩḡu. ⁷ Eropigü Lote waĩcuḡure tauñumi. Lotepü ðaḡu árĩñumi. Eropá árĩḡu árĩḡu Sodoma majarã Goãmü dorerire tarinügarã ñetariaro erã iicũ ĩaḡu gariborea wañumi. Eropigü üma erã basi erã ñero iicũ ĩaḡu gariboretaria wañumi ĩḡu. ⁸ ĩḡu ðaḡu ñerã watope árĩñumi. Eropigü ümuri nücu ñetariaro erã iicũ ĩaḡu ñero erã wereniguicũ peegü ñero sĩporãcuñumi. ⁹ ĩḡure Goãmü taucũ ĩarã ire masia mari. Goãmü mari Opü marire ĩḡure gamerãre mari ñerã watope árĩcũ marire taugucumi mari ñero iibiriboro dopa. Eropigü ñerãpüre erã ñero iira dipuwajacurã árĩcũ apigucumi. Pehrerinü árĩcũguere erãre dipuwaja moagucumi.

¹⁰ Ñerire turaro üaribejarã Goãmü dorerire tarinügarã erã tamerare ñero dipuwaja moagucumi ĩḡu. Oã müa mera majarãre ḡuya buherã ñeri üaribejarire iirã ne mari Opüre umupeobeama. “Gajirãre mari tarinüḡaa,” arĩ pepirã ährima erã. Eropá arĩrã erã deyobirãre ümaro majarãre, ñerã turarãre ne güibirã ñero arĩ wereyama erãre. Erãpüre tauro dipuwaja moagucumi Goãmü. ¹¹ Goãmü yarã anyuapü ne erã iiro dopa iibeama. Erã tauro turarã ährima. Eropá turarã árĩquererã ta erã ne wereyari mera ümaro majarãre ñerã turarãre “Peameḡue waporu,” arĩ weresãbeama mari Opüre.

¹² Erã ḡuya buherãpü nüḡu majarã waimürã iro dopa pee masibirã ährima. Erã gamero dopa ta iima erã. Eropirã erã masibirirare wereya ñero arĩ wereniguicorema. Eropá iirã erã árĩcũ waimürãre mari wejero dopa ta Goãmü erãre peameḡue cóaḡucumi. ¹³ Eropigü erã ñero iira dipuwaja dipuwaja moagucumi Goãmü. Erã ñerire üaribejataricãma. Eropirã ñerire ñero iiniguicãma. Müa mera bosenu iiquererã iri bosenu iri ñerire iidiana. Erã eropiirã ḡuhyasĩricũ iima erã querecurã árĩrã.

¹⁴ Eropirã nomere ĩarã ñeadiama erã. Eropirã ñerire eropa iinigu-idiama. Goãmü yare dabero masinügarãre ñerire iidorerã, eropa árĩrãre erã ĩhacũcũ iima. Eropirã erã seyaro gajinore, niyeru sãre ḡuya emamehrerã ährima. Eropirã erã Goãmü ĩḡu dipuwaja moamorã ährima. ¹⁵ Erã diaye majare duhu Balaam ĩḡu iidiro dopa iirã iima. Balaam müru Beor müru magü árĩñumi. ĩḡu iriboḡue ĩḡu ñeri iiri mera niyerure wajatadiariñumi. ¹⁶ ĩḡu eropa iigü wacũ ĩḡu burropü ĩḡure turiñumi. ĩḡu burro wereniguimasibigü ĩḡu árĩquerecũ ta Goãmü ĩḡure wereniguicũ iĩnumi. ĩḡu eropa wereniguicũ peegü Balaam turaro ĩḡu ñeri iidiarare duhucãñumi.

¹⁷ Erã ḡuyaricurã mau dipague deco mariro iro dopa ährima. Deco mariri mauri dipari iri duhpiburi árĩbiriro dopa ta erã ḡuyaricurã ne duhpimorã árĩbeama. Eropirã imica cururi miruñe weãbeori cururi gohrotoro dopa ta erã ḡuyaricurã sã erã wereniguirire gohrotonigui-ima. Eropigü naitfãroḡue erã warore amutuhapü Goãmü erogue erãre dipuwaja moabu. ¹⁸ Erã ḡuyaricurã erã wereniguiiri duhpiburi gohra árĩbeaa. Masirã iro dopa masare eropa buhemaacãma. Öpa arĩ buhema erã: “Mari gamero dopa ta mari iicũ ðapürica,” arĩ buherima erã. Erã eropa arĩ buhecũ masa peerã, erã üaribejarire iidiarã erã ya buherire gahmema. Gajirã masa Goãmüre ne umupeonügarã erã ḡuyaricurire peerã ährima. Erã ñerire erã duhura pührüḡã erã ḡuyarire peenüḡama daja. Eropá peerã Goãmü yapüre erã peeborapüre peebeama daja. Ñeripüre gohrotoma daja Goãmü yarã árĩbonirã. ¹⁹ Erãre öpa arĩ buhema

guyarã: “Mari iidiaro dopa ta mari iimasia,” arĩrima erã. Erã eropa arĩ buhequerecũ ta erã arĩdiro dopa wabeaa erãre. Ōaripũre iidiaquererã iimasibeama. Ñerire yoari boje duhudiabirã, pũhrũ irire duhudiaquererã duhumasibeama. Iri ñeri erãre dorea. Erã ñeri ƣaribejari erãre dorea. Eropiro yujugũre ñeripũ tarinũgacũ ĩgũpũre ñerire duhumasiya mara. ²⁰ Mari Opũ Jesucristore marire taugũre ne masinũgarã i yeba maja ñerire duhucãma. Erã eropa duhura pũhrũ dipaturi ñerire gohrotorã daja, ñero gohra dujaboñuma erã. Cristore erã masiboro core erã árĩmũhtadiro tauro ñetariaro dujama pare dipaturi ñerire gohrotorã daja. ²¹ Eropã ñero dujarã õari buheripũre erã ne masinũgabiricũ õatariaboya erãre. Erã Goãmũ dorerire masira pũhrũ irire cóãñirã ñetariaro dujarãcoma. ²² Eropirã dipaturi ñerire gohrotorã, masa nũcũ erã õpa arĩ wereniguidiro dopa ta iirã iima erã. “Diaye etocapi ĩgũ etocapirare dipaturi ĩgũ basi ta bahami daja. Eropigũ yese ĩgũre guhbura pũhrũ dipaturi ĩgũ ñeri tarague oyami daja,” arĩ wereniguima masa. Eropa ta iima õarire ne gamenũgarã dipaturi ñerire gohrotorã daja.

3

Cristo ĩgũ i yeba ĩgũ dujariborore were gojañumi Pedro

¹ Yũ mahirã, mũare yujupũ gojabeotuhabu. Eropigũ ipũre daja dohpaguere mũare gojabeogũ iiaa. Eropigũ mũare pesubu gojabeogũ i árĩpehrerire guñacũ iidiagu iiaa õari dihtare mũa iiboro dopa. ² Irire guñaque mũa: Iribojegue majarã õarã Goãmũ yare weremũhtanirã erã were gojarare guñaque. Eropirã mari Opũ marire taugũ Cristo ĩgũ doreri sãre guñaque. Iri dorerire gũa ĩgũ apinirã mũare buheabu.

³⁻⁴ Eropirã negohrare ire guñamũhtaque: Pehrerinũ coregãgue Goãmũ yare wereyarã árĩrãcoma. Erã ñerire ƣaribejaniguirã árĩrãcoma. Ōpa arĩ wereyarãcoma: “‘Cristo dujarigũra,’ ĩgũ arĩqueregũ ne dujarisome. ¿Dujaridiaqueregũ duhpigũ ne deyobeari ĩgũ? I yeba árĩnũgara pũhrũ mari ñecũ sũmarã mũra erã sĩrira pũhrũ árĩpehrero mũraro ta árĩnũguia. Eropigũ i yebague dujaribu ne ƣmaroguere marimi,” arĩ wereyarã árĩrãcoma. ⁵ Eropa arĩ wereyarã ipũre ne guñadiabeama erã: Iribojeguere Goãmũ ĩgũ dorediro mera i yebare ƣmũsi sãre ĩhacũnuguñumi. Eropa ĩhacũnugugũ deco mera i yebare iĩñumi. Eropigũ i yeba deco mera árĩcũ iĩñumi. ⁶ ĩgũ eropiira pũhrũ i yebare miuñumi. Miugũ i yeba maja dederepehrecũ iĩñumi. ⁷ Eropigũ ĩgũ ta ƣmũsire, i yeba sãre dipaturi dederepehrecũ iigũcumĩ ĩgũ. Peame mera dederecũ iigũcumĩ. Dohpaguere ĩgũ ĩgũ dorero mera i yebare ƣmũsi sãre árĩnũguicũ iimi dohpa. Eropigũ coregũ iimi pũhrũ árĩpehrerore soebu. Eropa coregũ iimi Goãmũ ĩgũre gamebirãre dipuwaja moabu. Eropigũ ĩgũ beyerinũ árĩcũ soepehocãgũcumĩ. Irisubu erã ñerãre dedeogũcumĩ.

⁸ Yũ mahirã, ipũre guñaque mũa: “Yoatariari boje ãhraa,” mari arĩ pepiquerecũ ta, mil bojori yujunũ iro dopa ta ãhraa Goãmũ ĩgũ ĩacũpũre. ⁹ “Goãmũ ĩgũ arĩdiro dopa ta ne yojaro mera iibeami,” arĩma masa. Eropa árĩbeaa. Masare õaro iidiagu corenigũ iimi. Ne yujugũ masũre peamegue cóãdiabeami ĩgũ. Eropigũ árĩpehrerã erã ñeri iirire bujawerecũ, ñerire ii duhucũ corenimi ĩgũ dohpa.

¹⁰ Ñamigue yajari bugũ, ĩgũ guñaña mariro yajagu ñajariro dopa ta Cristo i yebaguere guñaña mariro arigũcumĩ. ĩgũ aricũ ƣmũsi maja pehrea

waroca turaro busuro mera. Eɽjuphearea waroca. I yeba maja sã ẽjuphearea waroca.

¹¹ "I áripehleri pearea waroca," Goãmu igu eroparĩcũ peerã ñerire duhu, Goãmu gameripure iirã áriro gahmea marire. ¹² Mari Opu i yebague igu dujariborore mua corerã áriã yojaro mera igu aricũ iique mua. Irinure umusi maja ẽjuphearea waroca. ¹³ Eropa guhyaro watope ádopa maripu Goãmu igu arĩ apidiro dopa ta áripehlerire igu gohrotoburire cohre mucubiriyua mari. Áripehleri iri ẽjura puhru opa áriroca: Umusi i yeba sã gaji dihta áriroca. Eropirã irisubugure õari dihtare iirãcoma áripehlerã. Irire ta cohrea mari.

¹⁴ Eropirã yu mahirã, mari Opu igu dujariborore corerã Goãmu igu iarore ñeri marirã, ñerire iibirã árique mua. Eropirã Goãmure ñadiabirã áribiricãque mua. Eropirã Goãmu mera õaro árique. ¹⁵ Eropirã yoañariri boje igu deyobiricũ iarã opa masique mua. Masa erã ñerire bujawerecũ corenigu iimi dohpa Goãmu erãre tauborore. Eropa ta arĩ muare gojabeodigu árimi mari mahigu mari acaweregu Pablo. Goãmu masiri mera irire gojabeodigu árimi igu. ¹⁶ Eropa dihta arĩ gojabeodi árimi Pablo igu gojabeora nucũ. Cristo igu dujariborore, ñerire iibirã mari áriboro sãre weregu opa dihta arĩ gojabeodigu árimi igu. Yujuyerisuburi diasarire were gojabeodigu árimi. Gajirã ne masibirã, pee masibirã guyari mera igu eropa arĩrare gohrotomurima. Eropirã igu eropa werera áriquerẽcũ ta gajiropa arĩ gohroto werecãma erã. Goãmu yare erã gojarapũgue gaji sãre eropa ta iima erã. Erã eropiicũ ñagu Goãmu erãre dipuwaja moagu peamegue cóagucumi.

¹⁷ Yu acawererã, yu mahirã, i áripehlerire i eropa waboro core weretuhabu muare. Eropirã ire masirã õaro iique mua. Ñerã muare erã gajiropa arĩ buhecũ, peeigu árimi. Gajirã ne masibirã, pee masibirã guyari mera igu eropa arĩrare gohrotomurbiricãque erãre Cristo yare duhuri arĩã. ¹⁸ Eropa duhubirã mari Opure marire taudigure Cristore õaro umupeonemoque muraru. Igure õaro masinemoque. Áripehlerinari igure õaro umupeorã mari. "Õagu turagu ahrimi," arĩã mari igure. Eropa ta arĩã. Iripẽta ahraa.

1 San Juan

Ñu Jesucristore were gojara āhraa

¹ Dohpague ta gwa Jesucristo yare were gojarā iiaa mware. Mata negue ta árīdigu āhrimi ĩgu. ĩgu masare mari Pagu mera eropa árīniguicũ iigu āhrimi. ĩgure ĩabu gwa. ĩgu wereniguirire pee gwa ya cuiiri mera ĩabu gwa ĩgure. Eropirā ĩgure ĩarā, gwa ya mojotori mera mohmepibu ĩgure. ² ĩgu masare mari Pagu mera árīniguicũ iibu árīgu ĩgu i yebague ĩgu dehyoami. ĩgu masa dehyoacũ gwa ĩabu ĩgure. Eropirā ĩgure werea gwa mware. ĩgu umari nucu mari Pagu mera árīniguicādigu mari pohro erami. Eropirā ĩgure gwa ĩarare werea mware. ³ Mari Pagu mera gwa ōaro āhraa. ĩgu magu Jesucristo mera säre gwa ōaro āhraa. Eropirā mua sã gwa mera, mari Pagu mera, ĩgu magu mera mua ōaro árīburire gwa mua säre Jesucristore werea. Gwa ĩarare gwa peerare werea. ⁴ Irire ta gwa gojaa mua ōaro mucubiriburire.

Goãmu mera ōaro árīburi āhraa

⁵ Dohpague ta Jesucristo wereniguirare werea gwa mware. Iri buherire Jesucristo gware buhecũ gwa peebu. Ōpa āhraa. Goãmu ōagu dihta āhrimi. Ñeripu ne mara ĩgure. Irire werea mware. ⁶ Eropirā mari ñeri iirire iiniguirā, “Goãmu mera ōaro árīcãa yuhu,” arīquererā mari guyarā iiaa. Eropirā diaye majare iibea. ⁷ Eropirā mari Goãmu iidiro dopa ta mari ōarire iiniguirā tamera, Goãmu mera ōaro árīrã iiaa. Mari basi sã ōaro árīrã iiaa. Eropigu Jesucristo Goãmu magu mari ñeri iirire árīpehrerire coegu āhrimi. ĩgu crusague sīrigu ĩgu dire cóãmi. ĩgu eropiigu mari ñeri iirire coeniguicãmi.

⁸ Yujugu “Yu tamera ne ñerire iibea,” eropa arīgu ĩgu basi ta guyami. Eropigu diaye majare pepibeami. ⁹ Eropirā mari ñero iirare werero gahmea Goãmure. Eropu wererā mari ñero iira puhru Goãmure mari weretaripehocãcũ, ĩgu mari ñero iirare cãdijipehocãgucumi. ĩgu arīdiro dopa ta diaye ta iigu ōagu āhrimi. Eropigu daja mari ñeri árīpehreri säre coeweagucumi. ¹⁰ “Árīpehrerã ñerire iirã āhrima,” arītuhajapu Goãmu. Eropirā “Ne ñerire iibea yupu,” mari arīrã ōaro arībea mari. Mari eropa arīrã “Goãmu guyaricugu āhrimi,” arīdiarã iiaa. Ōpa arīrã ĩgu ya buherire gamebirã āhraa.

2

Jesucristo marire itamumi, arī wereñumi Ñu

¹⁻² Yu porã, mua ñerire iibiriboro dopa ire gojagu iiaa. Yujugu ñero iirare iicũ Jesucristo itamumi marire mari Pagu iri ñero iirare cãdijiboro dopa. ĩgu Jesucristo ōagu Pagu pohro árīgu ĩgu Pagure ōpa arī serēbasacumi mari ñero iira puhru: “Ihĩ ñero iira dipuwaja moabita ĩgure,” arīrã “Goãmu guyaricugu āhrimi,” arīdiarã iiaa. Ōpa arīrã ĩgu ya buhe arīcumi mari Pagure. Eropigu Jesucristo mari ñero iira dipuwaja wajayebasadi árīmi. Mari ñero iira dihtare wajayebasabiridigu árīmi. Árīpehrero majarãguere erã ñero iirare wajayebasadi árīmi.

³ Maripu Goãmu dorerire iirã árīrã “Goãmure diaye ta masia yuhu,” arī masia mari. ⁴ Yujugu Goãmu dorerire iibigu, “Yu sã Goãmure diaye

ta masia yuhũ,” arĩgu guyagu aħrimi. Eropigu Cristo yare masibeami. iiaa. Ōpa arĩrã ĩgu ya buhe ⁵ Goãmũ dorerire iigupũ ĩgu Goãmũre ōaro mahigu aħrimi. Eropa arĩgu ta “Yuhũ Goãmũ mera ōaro arĩcãgu aħraa,” arĩ masimi ĩgu. ⁶ Mari “Goãmũ mera ōaro aħraa,” arĩrã Jesucristo ĩgu ōaro arĩricũdiro dopa ta iiro gahmea.

Goãmũ doreriñe aħraa

⁷ Yu acawererã, yuhũ mũare dohpaguere werebeoburi mama doreriñe arĩbeaa. I doreriñe mũa negohraguere Jesu buherire peerañe ta aħraa. Eropirã iriñe doreriñere peetuhajabu mũa. ⁸ Iri doreriñe “Gajirãre mahi umupeoque,” arãa. Cristo iri doreriñere iigu masare umupeomi. Eropiro dohpaguere iri doreriñe mũrañe doreriñe arĩquerero ta mama doreriñe sã aħraa. Dohpaguere mũa pee masibirirañe pehre wahgãro iiaa ōaro. Jesucristo mũare pee masicũ iigu eraturajami. Eropirã mũa sã masare umupeorã iiaa.

⁹ Eropigu yujugu gajigũre ĩhaturigu arĩgu ñerire iigu aħrimi. ĩgu ta “Yuhũ ōarire iigu aħraa,” arĩmasibeami ĩgu gajigũre ĩhaturinijagu. ¹⁰ Eropigu yujugu gajirãre mahi umupeogu tamera ōarire iigu ōaro aħrimi. Eropigu ñerire iibeami. ¹¹ Gajirãre ĩhaturigupũ ñerire iigu aħrimi. Eropigu ĩgu ōaro iiburire pee masibeami ĩgu.

¹² Yu porã, Goãmũ mũa ñeri dipuwajare cãdijipehodi arĩmi Cristo ĩgu sĩrirañe mera. Eropa mũa ñerire cãdijisũrã arĩcũ mũare wegũ arĩgu ñerire iigu aħrimi. ĩgu ta “Yuhũ ōarire iigu aħraa,” arĩmasibre gojagu iiaa. ¹³ Mũa pagũ sũmarã sã, mũa Cristore negohraguere arĩdigũre masirã aħraa pare. Mũa eropa masicũ mũa sãre were gojagu iiaa. Mũa mamarã, mũa watĩre tarinũgabũ mũa. Mũa eropa tarinũgarã arĩcũ mũare were gojagu iiaa.

Yu porã, mũa mari Pagũre masia. Mũa eropa masirã arĩcũ were gojagu iiaa. ¹⁴ Mũa pagũ sũmarã, mũa Cristore negohraguere arĩdigũre masia mũa. Mũa eropa masirã arĩcũ mũare were gojagu iiaa. Mũa mamarã, mũa Goãmũ yare umupeoturã aħraa. Eropirã ĩgu yare diaye majare iiaa. Goãmũ wereniguirire masia. Mũa eropiirã watĩre tarinũgabũ. Eropigu mũare were gojagu iiaa.

¹⁵ I yebare, i yeba majare gamebircãque. I yeba majare gamerã maripũ mari Pagũre gamebeaa mari. ¹⁶ I yeba maja aħraa: Masa erã ñerire uaribejari, ñero ĩha iidari aħraa. Eroparĩcũ masa erã ya dihta guña mucubiriri aħraa. Iri Goãmũ mari Pagũ ya arĩbeaa. Iri arĩpehreri i yeba maja aħraa. ¹⁷ Eropirã i yeba majare iirã erã ñero iidari mera dederea wahama i yeba mera. Goãmũ yapũ pehresome. Eropirã Goãmũ yare iirãpũ Goãmũ mera arĩniguicãrãcoma.

Diaye maja arĩri, diaye maja arĩbiriri aħraa, arĩ gojañumi Ñũ

¹⁸ Yu porã, i mũa pehrebro merogã duhyaa. “Cristore ĩhaturidigu gohra arigucumi,” arĩ Jesu yarã mũare weretuhajama. Dohpaguere Cristore ĩhaturirã bajarã arĩtuhajama. Eropirã dohpaguere i mũa pehburinũ merogã ero duhyacũ mari masia. ¹⁹ Oã Cristore ĩhaturirãpũ mari mera arĩquererã mari yarã diaye arĩbeama. Eropirã marire cohã wiriama. Erã mari yarã arĩrã mari mera dujaboãñuma. Eropirã marire cohã wiriama. Erã eropa wiriacũ mari mera majarã erã arĩbirirare masia mari.

²⁰ Mũapũre Cristo Espĩritu Santore mũare otuhajadi arĩmi. Eropigu Espĩpehreri i yeba maja aħraa. ĩritu Santo mũa mera aħrimi. ĩgu arĩro

mera mua árĩpehneri diaye maja árĩrire masia. ²¹ Eropigũ yũ muare weregũ, “Diaye maja árĩrire masibeaã mua,” arĩbeaa yũhũ. Mua diaye maja árĩrire masirã gũyacũ sãre masia. Eropigũ muare werea yũhũ.

²² Ihĩ diaye majare masibigũ àhrimi gũyagũpũ. “Jesucristo Goãmũ magũ árĩbeami,” arĩgũpũ gũyagũ àhrimi. Ìgũ Cristore ìhaturigũ àhrimi ìgũ. Eropigũ mari Pagũre ìgũ magũ sãre “Erã diaye ta árĩbeama,” arĩgũ Cristore ìhaturigũ ta àhrimi. ²³ Òpa àhraa: Jesure gamebigũpũ mari Pagũ sãre gamebeami. Jesure umupeogu mari Pagũ sãre umupeomi.

²⁴ Negohraguere mua Goãmũ yare peebũ. Irire òaro guñaque. Irire guñarã Jesucristo mera òaro árĩrãca. Eropirã mari Pagũ mera sãre òaro árĩrãca. ²⁵ Jesucristo marire weremi: Òpa àhraa ìgũ werera: “Mua umuri nũcũ Goãmũ mera árĩrãca,” arĩ werepimi Jesu marire.

²⁶ Gajirã muare gũyadjarima. Eropigũ muare were gojaa. ²⁷ Mũapũre Cristo Espĩritu Santore otuhajami. Espĩritu Santo mua mera árĩniguimi. Eropigũ Espĩritu Santo mua mera árĩgũ diaye majare muare masicũ iimi. Espĩritu Santo muare buhecũ ìha gajigũ muare buhegũre amabeaa mua. Árĩpehnerire diaye maja árĩrire buhemi muare Espĩritu Santopũ. Gũyarire ne buhebeami ìgũ. Eropirã Espĩritu Santo ìgũ muare buhediro dopa ta Jesucristo yare peerã ìgũ mera òaro árĩque.

²⁸ Eropirã, yũ porã, Jesucristo mera majarã árĩque. Mua eropiirã Cristo ìgũ dujaririnũ árĩcũ ne gũisome ìgũre. Eropirã ìgũ dujaririnũ árĩcũ mua gũhyasĩriri mariro árĩrãca. ²⁹ Cristo Goãmũ magũ ìgũ òari dihta iidigũ árĩcũ mua masia. Irire masirã iri sãre masia mua. “Árĩpehnerã diaye maja òarire iirã Goãmũ porã ta àhrima,” arĩ masia mua.

3

Mua ta Goãmũ porã àhraa, arĩ werera àhraa

¹ Goãmũ mahitaricãmi marire. Eropigũ ìgũ marire “Mua yũ porã ta àhraa,” arĩmi. Eropirã ìgũ porã ta àhraa mari. I yeba majarã ñerã Goãmũre masibeaã. Eropirã erã mari sãre masibeaã Goãmũ porã mari árĩcũ. ² Yũ mahirã, dohpague Goãmũ porã àhraa mari. Pũhrũgue mari dohpa árĩburire mari òaro masibeaã dohpa. Cristo dehyoacũ daja diaye ta irire masirãca. Ìgũ árĩricũre ìha masirãca. Eropirã Cristo marire dehyoacũ daja ìgũ iro dopa ta mari gohroto árĩrãca. Eropirã ìgũ òagũ iiro dopa ta iirãca pare. Irire masia mari. ³ Eropa masirã ñerire duhu Cristo ìgũ árĩro dopa ta òarire iidiaa dohpague sãre.

⁴ Árĩpehnerã ñerire iirã Goãmũ dorerire tarinũgarã àhrima. Ñero iiri Goãmũ dorerire tarinũgari àhraa. ⁵ Cristo márĩburire mari òaro masibeaã dohpa. Cristo dehyoacũ daja diaye ta irire masirãca. Ìgũ árĩricũre ìha masirãca. Eropirã Cristo marire dehyoacũ daja ìgũ iro dopa ta mari gohroto árĩrãca. Eropirã ìgũ òagũ iiro dopa ta iirãca pare. Irire ari masa ñerire cóãbu erami. Ìgũpũre ñeri ne mara. Mua irire masia. ⁶ Eropirã árĩpehnerã Cristo mera majarã árĩrã erã sã ñerire eropa iiniguicãbeama. Ñerire eropa iiniguicãrã Cristore ne masibeaã. Eropa iirã Cristo yarã árĩbeama. ⁷ Yũ buherã, muare gũyarãre pebircãque. Árĩpehnerã diaye majare iirã, Cristo iro dopa òarã àhrima. ⁸ Ñerire eropa iiniguicãgũ watĩ yagũ àhrimi. Watĩ tamera mata ñerire iinũgadigũ árĩñumi. Eropigũ Goãmũ magũ Jesucristo watĩ dorerire cóãgũ erami.

⁹ Eropirā Goām̄ porā ĩḡu árĩrire opama. Eropirā erā ñerire eropa iiniguicābeama. Goām̄ erā Pagu árĩcũ erāp̄u ñerire iiniguicāmasibeama. ¹⁰ Ōpa Goām̄ porā árĩrāre, watĩ porā árĩrā sāre masirāca. Watĩ porā Goām̄ porā iro dopa ta árĩbeama. Diaye maja árĩrire iibirā, gajirāre umupeobirā Goām̄ porā árĩbeama.

M̄na mera majarāre mahi umupeoque, arĩ werera āhrra

¹¹ “Mari mera majarāre mahi umupeoro gahmea,” ne arĩ buhecũ peeab̄u m̄na. ¹² Eropirā mari Caín iribojegue majagu ĩḡu ñero iidiro dopa ta ñerire iibiricārā. ĩḡu Caín watĩ yagu árĩdi ĩḡu pagu magure wejēcāñumi. Caín ñerire iim̄riñumi. ĩḡu pagu magup̄u ōarire iim̄riñumi. ĩḡu eropa ōarire iira dipuwaja Caín̄p̄u ĩḡure ĩhaturiñumi. Eropigu ĩḡure wejēcāñumi.

¹³ Eropirā i ɯm̄u majarā ñero iiricārā mari ōarire iicũ ĩha ĩhaturima marire. Eropirā “¿Duhpirā yare ĩhaturiri erā?” arĩrire masirāca. ¹⁴ Negohrare mari Goām̄ yare iibirā árĩnirā mari dederebonirā árĩrib̄u. Dohpaguere pare Goām̄ yare iirā árĩrā ĩḡu mera árĩniguimorā āhrra. Eropirā ĩḡu itamuri mera Jesu yarāre mahi umupeorā āhrra. Eropu umupeorā árĩrā “Goām̄ yarā āhrra,” arĩ masia mari. Masare mahibirā peamegue wamorā āhrrima. ¹⁵ Eropirā erā erā mera majarāre ĩhaturirāp̄u masare wejērā iro dopa ta iima Goām̄ ĩḡu ĩacũ. Masare wejērā ɯmarogue árĩmorā árĩbeama. Irire ōaro masia m̄na. ¹⁶ Cristo ĩḡu s̄irirañere guñarā marire ĩḡu mahira gohrare masia. Cristo mari masare mahitarigu mari dipuwajare aĩ mari Goām̄ mera árĩniguiborore s̄irimi. Mari s̄a gajirāre itamugu s̄iribu ta árĩquereḡu mari acawererāre mahi itamuro gahmea. ¹⁷ Yujugu baja opagu Jesucristo yagure mojomorocugure ĩaquereḡu ta ĩḡure mojomoro ĩabigu Goām̄re mahibeami ĩḡu. ¹⁸ Yu porā, mari “Yuh̄u masare umupeoa,” mari arĩ wererā erāre itamuro gahmea. Erāre itamubirā erāre mahi umupeobirā iiaa.

Gũiro mariro Goām̄ pohro árĩmasia mari

¹⁹ Eropu gajirāre mahi umupeorā, “Mari diaye ta Goām̄ yarā āhrra,” arĩmasia. ²⁰ Eropirā mari basi “Gajino yu ñero iira dipuwaja árĩca yure,” arĩ pepiquererā ta Goām̄ mera ōaro s̄iporācārā árĩmasia. Goām̄p̄u árĩpehrerire masigu ōaro masimi mari s̄iporārire. ²¹ Eropirā mari “Ñeri dipuwaja marica yure,” arĩ pepirā ōarire iirā Goām̄ mera mari gũiro mariro árĩmasia. ²² Goām̄ ĩḡu dorerire ĩḡu gamerire mari iicũ ĩḡure mari serēri n̄c̄ure oḡucumi marire. ²³ Ōpa doremi ĩḡu marire: “Goām̄ magu Jesucristore umupeoque. Eropirā m̄na mera majarāre mahi umupeoque Cristo marire ĩḡu doremiro dopa ta,” arĩ doremi marire. ²⁴ Goām̄ dorerire iirā Goām̄ mera ōaro árĩcāa mari. ĩḡu Goām̄ s̄a mari mera ōaro āhrrimi. Goām̄ ĩḡu Esp̄iritu Santore obeomi marire. Mari mera árĩḡu “Goām̄ yu mera āhrrimi,” mari arĩ masiburire Esp̄iritu Santo marire masicũ iimi.

4

Goām̄ yarā gohrare masiro gahmea marire, arĩ werera āhrra

¹ Yu mera majarā, dohpaguere i ɯm̄ure bajarā guyarā āhrrima, “Goām̄ yare wererā āhrra,” arĩquereḡu. Eropirā gajirā m̄na watopegue Goām̄ yare buherā aricũ ōaro ĩaque erāre. “¿Erā buheri noa buheri āhrriri?” arĩ ĩaque. “¿Erā Goām̄ yarā āhrriri?” arĩ ĩaque. ² Ōpa masique erāre serēpirā: “¿Jesucristo i yebague aridigu diaye ta masu gohra árĩyuri?”

arĩ serẽpiñaque erãre. Mũa eroparĩcũ pee erã Goãmũ yarã árĩrã “Masũ ta árĩñumi Jesu,” arĩ yũhrirãcoma. ³ Erã Goãmũ yarã árĩbirãpũ “Jesucristo masũ gohra árĩbiriñumi,” arĩ yũhrirãcoma. Erã eropa arĩ yũhricũ “Erã ya pepiri Cristore ìhaturigũ ya dorero dopa ta ãhraa,” arĩ masirãca mũa. “Cristore ìhaturigũ arigũcumĩ,” peetuhajabũ mũa. Eropigũ ìgũ ya buheri i yebaguere árĩtuhajaa.

⁴ Yũ porã, Goãmũ yarã ãhraa mũapũ. Eropirã mũa Goãmũ yare were gũyarãre tarinũgatuhajabũ. Mũa mera árĩgũ Espĩritu Santopũ watĩ tauro ãhrimi. Watĩ i mũmũ majarã yagũ ãhrimi. Eropirã mũare gũyarãre tarinũga, erãre peebirabũ mũa. ⁵ Gũyarãpũ i mũmũ majarã ãhrima. Eropirã erã i mũmũ majare gũyarire buhecũ i mũmũ majarã dihta erãre peema. ⁶ Maripũ Goãmũ yarã ãhraa. Eropirã Goãmũre masirãpũ marire peema. Gajirãpũ Goãmũ yarã árĩbirãpũ marire peebeama. Eropirã õpa arĩ masia mari. “Erã Goãmũ yare peerã Goãmũ doreri diaye majare opama. Erã Goãmũ yare peebirãpũ watĩ doreri gũyari majare opama,” arĩ masia mari.

Goãmũ árĩpehrerãre bũrigã mahiniguigũ ãhrimi, arĩ werera ãhraa

⁷ Yũ mahirã, mari gajirãre mahicũ Goãmũ iigũ ãhrimi. Ìgũ eroparĩcũ ìarã mari mera majarãre mahirã. Masare õaro mahirãpũ Goãmũ porã ãhrima. Eropirã erã Goãmũre õaro masima. ⁸ Masare árĩpehrerãre Goãmũ bũrigã mahiniguigũ ãhrimi. Ìgũ eropa mahiniguigũ árĩcũ masare mahibirãpũ Goãmũre masibeama. ⁹ Goãmũ marire ìgũ mahirare ìhmudi árĩmi ìgũ magure obeogu. Ìgũ magure yujugũ ta árĩgũre marire taubu obeodi árĩmi i yebaguere. Eropa obeogu marire ìgũ mahirire masicũ iidi árĩmi. ¹⁰ Ìgũ magure obeora mahiri gohra ãhraa. Mari masa Goãmũre mahibiriqerrecũ ìgũ Goãmũpũ marire bũrigã mahidi árĩmi. Eropigũ ìgũ magure obeodi árĩmi mari ñerire cóãbure. Ìgũ magure obeora iri ta ãhraa marire ìgũ mahiri gohra.

¹¹ Eropirã, yũ mahirã, Goãmũ bũrigã marire mahicũ ìarã mari sã mari mera majarãre mahirã. ¹² Masapũ ne mari Pagũre Goãmũre ìabeama. Ìgũre ìabirã mari árĩqerrecũ ta mari mera majarãre mari mahicũ Goãmũpũ mari mera õaro eropa árĩniguicãmi. Eropigũ ìgũ mari mera árĩgũ marire gajirãre õaro mahinemocũ iimi. ¹³ Goãmũ marire ìgũ Espĩriture ohami. Eropirã ìgũ Espĩriture mari oparã “Goãmũ mari mera õaro ãhrimi,” arĩ masia mari. ¹⁴ Mari Pagũ ìgũ magure i yeba majarãre taubure ìgũ obeocũ gũa ìabũ. Eropirã irire ìanirã gajirãguere irire werea gũa. ¹⁵ “Jesucristo Goãmũ magũ ta ãhrimi,” arĩgũ ìgũ ta Goãmũ mera õaro árĩgũ iimi. Eropigũ Goãmũ sã ìgũ mera õaro árĩcãgũ iimi.

¹⁶ Eropirã Goãmũ marire mahirire masia mari. Eropirã marire diaye ta mahigũ ìgũ árĩcũ masia mari. Goãmũ masare árĩpehrerãre bũrigã mahiniguicãgũ ãhrimi. Eropirã masare mahiniguirãpũ Goãmũ mera õaro ãhrima. Goãmũ sã erã mera õaro ãhrimi. ¹⁷ I yeba árĩdigũ Cristo Goãmũre gajirã sãre ìgũ mahidiro dopa ta mari sã Goãmũre gajirã sãre mahia. Eropirã mari eropa mahirã mahinemoa, dipuwaja moarinũ árĩcũ mari gũibiriboro dopa. ¹⁸ Eropirã mari Goãmũre mahirã gũibeaa. “Goãmũ marire bũrigã mahimi,” arĩ õaro masirã gũisome pare. “Mata Goãmũ yũre dipuwaja moagũcumĩ,” arĩ pepirãpũ gũia mari. Mari eropa pepirã Goãmũ marire ìgũ mahirire õaro masibeaa.

¹⁹ Marire Goãmũ mahimũhtami. Eropirã mari sã ìgũre mahia. ²⁰ Yujugũ masũ gajigũre ìhaturigũ árĩqerregũ “Yũ sã Goãmũre mahia,” arĩgũ gũyagũ ãhrimi. Gajigũre ìhaturigũ Goãmũre mahibeami ìgũ. Gajigũre

ĭgu masigu árĭqueregu ta mahibigu Goãmu sãre ĭgu ne ĭabigure mahi-masibeami ĭgu. ²¹ Eropã áhrrã marire Cristo ĭgu doreri: Goãmure mahirã árĭrã mũa pohro árĭrã sãre mahi umupeoque.

5

Goãmu porã árĭrã Goãmu dorerire iima, arĭ werera áhrrã

¹ Árĭpehrerã Jesupure “Cristo áhrimi. Goãmu obeodigu ire burigã mahimi,” arĭáhrimi,” arĭrã Goãmu porã ta áhrrã. Gajirã pagure mahirã ĭgu porã sãre mahia mari. Eropã ta mari mari Pagure Goãmure mahirã, ĭgu porã sãre mahia. ² Eropirã Goãmu porãre mari mahirire mari õpa masirãca: Goãmure mahi, ĭgu dorerire õaro ii, ĭgu porã sãre mari mahirã iiaa. ³⁻⁴ ĭgu dorerire õaro iirã Goãmure mahirã iiaa mari. Marire Goãmu ĭgu dorerire iicũ teboricusũya mara. Eropirã mari árĭpehrerã Goãmu porã árĭrã, i umu maja ñerire eropa iiniguicãsome. Goãmure umupeorã ne ñerire gamebeaa. Eropirã ĭgure mari umupeora pũru ñerire iidiabeaa. ⁵ Ñerire gamebirã õpa arĭrã áhrrã mari Jesucristore. “Jesu Goãmu magu ta áhrimi,” arĭ umupeorã ta áhrrã. Eropã arĭrã árĭrã ñerire gamebirã áhrrã mari.

Goãmu magu árĭricũre werera áhrrã

⁶ Jesucristo i yebague erami. I yebaguere árĭgu deco mera waĩyesũmi. Deco dihta árĭbeaa. Pũru sĭrigu ĭgu di cóami. Eropirã Jesucristore ĭgu deco mera waĩyecũ ĭha ĭgu ya di cóacũ ĭha “ĭgu Goãmu magu ta áhrimi,” arĭ masia mari. Jesucristo árĭricũre diaye ta marire árĭpehrerãre masicũ iimi Espĩritu Santo. Espĩritu Santo diaye majare marire masicũ iimi. ⁷⁻⁸ Ũmarogue sãre irire “Jesucristo Goãmu magu ta áhrimi,” arĭ wererã urerã áhrrã. Mari Pagu, ĭgu magu, Espĩritu Santo erã ta áhrrã. Erã urerã ta áhrrã. Eropirã yujugu iro dopa ta áhrrã. I yebague sãre “Jesucristo Goãmu magu áhrimi,” arĭ masisũa. ĭgu magu ĭgu árĭricũre Espĩritu Santo marire masicũ iimi. Eropi Jesure deco mera ĭgu waĩyerare masirã “ĭgu Goãmu magu áhrimi,” arĭ mari masia. Eropirã mari árĭburire Jesu sĭrigu ĭgu di cóarañere ĭha masirã “Goãmu magu ta áhrimi,” arĭ masia mari. Iri mera marire masiro gahmea. ⁹ Mari masa dihta wereniguicũ mari peea. Eropirã marire Goãmuru ĭgu magu árĭricũre wereniguicũ õaro peero gahmea. ¹⁰ Eropirã Goãmu magure umupeorã ĭgu Jesure were buherire õaro peema. “Diaye ta áhrrã,” arĭ pepima erã Jesu yare buherire. Goãmu ĭgu magu yare “Diaye árĭbeaa,” arĭ pepirãpu “Goãmu guyagu áhrimi,” arĭrã áhrrã erã. Goãmu ĭgu magure arĭ wererire peebirã áhrrã. ¹¹ Goãmu marire umuri nucũ ĭgu mera mari árĭniguicũ iigucumi. Goãmu magure gamerã árĭrã mari árĭcũ ĭgu mera eropa árĭniguicũ iigucumi marire. I áhrrã Goãmu magure ĭgu wereri. ¹² Eropirã Goãmu magure umupeorã Goãmu mera árĭniguicãrãca. Eropirã gajirã ĭgure gamebirãpu ĭgu mera árĭsome.

Weretu ĭgu gojara áhrrã

¹³ Mũa Goãmu magure umupeorã ĭgure peerã mũa Goãmu mera eropa árĭniguicãrãca. Mũa Goãmu mera árĭburire õaro masicũ mũare were gojagu iiaa.

¹⁴ Mari, mari dohpa árĭrãre Goãmure sererã ĭgu gamediro dopa ta mari serẽcũ ĭgu marire õaro peenurugucumi. Eropã mari sererã, “Diaye ta õaro peemi ĭgu,” arĭ masia mari. ¹⁵ ĭgure mari eropa serẽcũ ĭgu marire peemi.

Īgų pee mari serēropē ta ogųcumi. Īgų eropa peecū masirā ĩgųre mari serēropē ta ĩgų obu árĭcū sāre masia mari.

¹⁶ Mari mera majagų gajigų Jesucristore umupeogų űerire ĩgų iigų árĭcū ĩha ĩgųre Goāmųre serēbasaro gahmea. Eropā serēcū Goāmų ĩgųre taugųcumi ĩgų dedereborañere. Gaji űero iiri āhraa. Iri űero iirire gajigų ĩgų iigų árĭcū ĩha Goāmų ĩgųre dedereburiñere taubeami. Eropigų mų acaweregų iri űerire iicū Goāmų taubiriburire iicū “Īgųre Goāmųre serēbasaque,” arĭbeaa yųhų mųare. ¹⁷ Árĭpehreri űero iiri űetariari āhraa Goāmų ĩgų ĩacū. Eropā árĭquerecū gaji űeri iiri peamegue wacū iibeaa masare.

¹⁸ Goāmų magų Jesucristo Goāmų porāre ōaro cāhmotami. Eropigų watĭpų Goāmų porāre űero iirire doremasibeami. Eropirā Jesucristo cāhmotari mera Goāmų porā ne űero iirire eropa iiniguicābeama. Irire mari masia.

¹⁹ Mari Goāmų porā āhraa. Watĭ i ųmų majarā opų āhrimi. Iri sāre masia mari.

²⁰ Goāmų magų i yebague aridi Goāmųre ōaro masicū iimi ĩgų marire. Eropirā Goāmųre “Diaye ta āhrimi,” arĭ masia mari. Eropirā Goāmų magų Jesucristo yarā āhraa mari. Eropirā Goāmų mera mari ōaro árĭniguicārā ĩaa. Ihĭ diaye ta Goāmų gohra ta āhrimi. Eropirā ĩgų mera árĭniguicārāca.

²¹ Yų buherā, goāmarā wéanirāre “Goāmų āhrimi,” arĭ umupeobir-icāque. Goāmų dihtare umupeoque. Iripēta āhraa.

2 San Juan

Gajirãre were gojañumi Ñu. Jesu yare, diaye mahiri sãre wereñumi

¹⁻² Yuhũ bugũ mũre Goãmũ beyedigore mũ porã sãre ipũre gojabeoa. Jesucristo yare diaye majare opaa mari. Iri mari mera árĩniguicãroca. Eropigũ diaye ta mahia yuhũ mũare. Yũ dihta mahibea mũare. Gajirã Jesu yare masirã sã diaye ta mũare mahima. ³ Goãmũ mari Pagũ, Jesucristo ãgũ magũ mera diaye ãgũ mahiri mera marire õaro iigũcumi. Eropigũ marire mojomoro ãagũcumi. Eropigũ marire õaro árĩcũ iigũcumi ãgũ.

⁴ Mari Pagũ marire ãgũ dorediro dopa ta mũ porã yujurãyeri ãgũ yare õaro yũhrirã árĩcũ peebũ. Eropa peegũ mucubiriabũ. ⁵ Eropigũ, acawerego, mari mera majarãre mahi umupeodorea marire. Yũ doreri mama doreriñe árĩbeaa. Iri doreriñe marire mata árĩtuhaya. ⁶ Eropirã Goãmũ dorerire iipehorã mari ãgũre mahia. Eropiro iri doreriñe ãhraa mũa negohrare peerañe. Gajirãre eropa mahiniguicãrã árĩque.

Bajarã gũyaricũrã árĩrãcoma, arĩ werera ãhraa

⁷ Bajarã gũyarã i mũmũ majarãre buherã wahama. "Jesucristo i yebaguere aridigũ masũ dupũ gohra árĩgũ aribiriñumi," arĩma. Erã gũyarã Cristore ãhaturigũ iro dopa ta iima. ⁸ Eropirã õaro pee masique mũa. Mũare gũyarãre peebiricãque Goãmũ mũare ãgũ õaro iiburire cóari arĩrã. Erãre peebiricũ Goãmũ mũa õari iira waja obeogũcumi mũare.

⁹ Árĩpehrerã Jesucristo buherire peenirã irire cóarã Goãmũ yarã árĩbeama pare. Jesucristo buherire õaro peenũrũrãpũ Goãmũ mari Pagũ yarã ãhrima. Goãmũ magũ Jesucristo yarã sã ãhrima. ¹⁰ Eropirã mũa yujugũ Jesucristo ya buherire gamebigũ gaji buherire buhegũ mũa pohro eracũ ãgũre game bocatĩribiricãque. Mũa ya wirigue ñajadorebiricãque. ¹¹ Gaji buherire buhegũ Jesucristo yare umupeobigũ ñero iigũ ãhrimi. Eropirã mũa ãgũre bocatĩri serẽrã ñero iidigũre itamurã iiaa. Eropirã ãgũre bocatĩri serẽbiricãque.

Were gojatura ãhraa

¹² Baja yuhũ mũare werediaqueregũ ta irire paperapũgue gojabeodibirica. Yũ basi ta mũare ãagũ wadiaca. Mũare ãagũ weretamugũca mari õaro mucubiriburire.

¹³ Mũ pagũ mago Goãmũ beyedigo igo porãpũ mũare õadorema. Iripẽta ãhraa.

3 San Juan

Gaji carta gojañumi daja Ñu. Gayo ĩgu ðaro iirare wereñumi

¹ Yũhũ bugu mure Gayore diaye ta yũ mahigure ipũre gojabeoa.

² Yũ mahigu, mũhũ Goãmure ðaro umupeocũ masia yũhũ. Mũhũ Goãmũ mera ðaro árĩro dopa ta mũ dũpũ sã ðaro árĩcũ serẽbasaa yũhũ Goãmure.

³ Gajirã Jesucristo yarã yũ pohro erarã mũ árĩricũre yũre wereama. Cristo gamerire diaye mũ iirare wereama erã yũre. Erã eropa werecũ peegu bũrigã mucubiriabũ yũhũ. ⁴ Jesucristo yarã yũ buhenirã Jesucristo yare diaye ta árĩrĩre erã iicũ pee bũrigã mucubiria yũhũ.

⁵ Yũ mahigu, mũhũ Jesucristo yarãre itamugũ ðaro iiaa mũhũ. Jesucristo yarã mũ ĩha masibirã sãre itamugũ ðatariaro iiaa. ⁶ Erãpũ erãre mũ umupeorare wereama guare Jesucristo yarã gamenererogue. Eropigu Goãmũ yare buhe curirãre mũ pohrogue erarã erã gajipũ wacũ itamuque erãre. Mũ eropa iigu ðaro iigu árĩgũca mũhũ. Eropa ta marire itamuro gahmea Goãmũ yare buherãre. ⁷ Erã Jesucristo ya árĩburire buhe curirã warã, Jesucristore umupeobirãpũre erã itamurire ne serẽbeama. ⁸ Eropirã marire Jesucristo yare buhe curirãre itamuro gahmea. Erãre eropa itamurã erã iiro dopa ta mari sã Goãmũ yare buherire itamurã iiaa.

Diotrefe ĩgu ñero iira ãhrraa

⁹ Eoãmũ yare buhe curirãre mũ pohrogue erarã erã gajipũ wacũ itamuque erãre. Mũ eropa ro majarãre Jesucristo yarãre yũ gojarapũre gojabeorabũ. Diotrefepũ ĩgu basi erã opu árĩdiagũ yũ wererare peediabiripũ.

¹⁰ Eropigu mũa pohro yũ ejara pũhrũ ĩgu iirare werepehogura. Guare ñero wereniguirũ. Eropigu Jesucristo yare buhe curirãre bocatĩribiripũ. Gajirã ero árĩrã erãre bocatĩridiacũ gamebiripũ. Gajirãpũ erã buhe curirãre bocatĩricũ ĩha ĩgu Diotrefe erã bocatĩrira waja erãre cohã wiupũ Jesucristo yarã gamenereri wihigue.

¹¹ Yũ mahirã, ñero iirãre ĩhacũbiricãque. Õaro iirãre ĩhacũque. Õarire iirã Goãmũ yarã ãhrrima. Ñerire iirã Goãmure masibeama.

Demetrio ĩgu ðari iira ãhrraa

¹² Árĩpehrerã “Demetrio ðagũ ãhrrimi,” arĩma. Eropirã ĩgu iirire ĩarã ðaro ĩgu iira árĩcũ masima masa. Gũa sã ĩgu ðaro iirare eropa ta werea. Gũa wereniguiripũ diaye árĩcũ masia mũa.

Ñu weretura ãhrraa

¹³ Mũare baja werediarabũ. Irire gojasome. ¹⁴ Merogã pũhrũ mũare ĩagũ wadiaca. Eropirã mari basi weretamurãca.

¹⁵ Õaro árĩque mũhũ. Mari mera majarã Jesucristo yarã mũre ðadorema. Ero majarã mari mera majarã sã ðaporo. Iripẽta ãhrraa.

San Judas

Juda Jesu yarãre gojabeoñumi

¹ Yũhũ Juda Santiago pagũ magũ Jesucristo pohro majagũ mũare Jesu yarãre ipũre gojabeoa. Mũare mari Pagũ Goãmũ ãgũ beyenirã ãhraa. Eropirã ãgũ mahiri mera õaro ãhraa mũa. Eropigũ mũare Jesucristo ãhadibumi mũa ñerire iibiriborore. ² Õadoreã mũare. Goãmũ itamuro mera õaro árĩque mũa. Eropigũ Goãmũre mojomoro ãhadore, mũare mahidoregũ serẽbasaa yũhũ Goãmũre. Mũa gajirã mera õaro ãhri erãre mahiborore serẽbasaa Goãmũre.

Gũyarã erã buherire werenũgañumi Juda

³ Goãmũ marire peamegue wabonirãre ãgũ itamuripũre turaro gojabeodiarabũ mũare, yũ mahirãre. Eropa gojadiaqueregũ ta dohpaguere gũyari buherire gamedorebigũ mũare gojabeoa. Gajirã mũa pohro ejanirã erã gũyari buherire mũa peebiriboro dopa mũare gojabeoa dohpaguere. Eropirã Jesucristo ya buheripũre buhe tarinũgaque. I buheripũre peerã, mari Goãmũre õaro umupeoa. I buheripũ Jesu ãgũ apinirã ãgũ yarãre erã buhera eropa árĩniguicãro iiaa gohroto mariro. ⁴ Bajamerãgã masa ñerã ãha masiya marirã mũa pohro ejanirã árĩma. Mũa mera árĩrã erã buherire buhe gũyama gũare ãha masiri arĩrã. Õpa arĩ buhema: “Goãmũ yarã mũa árĩcũ, ãgũ mahimi mũare. Eropigũ nome mera mũa ñero iicũ ãgũ mũare ne dipuwaja moasome,” arĩ buherima erã. Eropirã mari Opũre yujugũ ta árĩgũre Jesucristore “Goãmũ magũ árĩbeami,” arĩ buherima erã. Eropa arĩ buherãre Goãmũ ãgũ dipuwaja moaborore wereñumi iribojeguerẽ ãgũ yare erã gojarapũgue.

⁵ Dohpaguerẽ gajire guñacũ iidiaa mũare. Ire mũa masiquerecũ ta dipaturi mũare ire guñacũ iidiaa. Goãmũ ãgũ yarãre Egipto árĩnirãre ãgũ wiura pũhrũ erã mera majarã ãgũre umupeobirinirãre Goãmũ wejẽñumi.

⁶ Eropirã mũa gajirã sãre guñaque. Gajirã anyuapũ Goãmũ doreri iinirã, pũhrũ iidiabiriñuma. Eropirã erã ãgũ árĩdore apidiro sãre erã árĩdiabiriñuma. Eropirã erã árĩdirore cóãcãñuma erã. Erã eropa cóãcũ ãgũ Goãmũ erãre naitĩarogue erãre peresu iinũmi. Eropirã erã pehrerinũ core comedare dirinirã iro dopa árĩniguicãrãcoma. Eropigũ pehrerinũ árĩcũ dipuwaja moagũcumĩ Goãmũ erãre. ⁷ Eropa ta ñero iinũma gajirã sã. Erã sãre guñaque mũa. Erã Sodoma waĩcũri maca majarã, Gomorra waĩcũri maca majarã iri macari pohro árĩri macari majarã sã nome mera ñero iimũriñuma. Eropirã gajiropa árĩri sãre iinũma. Erã umapũ erã basi ta erã dũpũ mera ñero iinũma. Nome sã eropa ta iinũma erã seyaro. Erã eropa iira dipuwaja Goãmũ erãre soepehocãñumi. Erãre soegũ Goãmũ árĩpehrerã ãgũre tarinũgarãre ãgũ dipuwaja moaburire ãhmugũ iinũmi. Erãre ãgũ dipuwaja moari peame ne yarisome.

⁸ Erã Goãmũre tarinũganirã iidiro dopa dohpague sã eropa ta iiniguicãma gũyarire buherã. Erã pee masibirã iro dopa ta erã dũpũ mera ñero iima. Eropirã mari Opũ dorerire gamebeama erã. Eropirã deyobirãre, umaro oparãre, turarãre erãpũ ñero werenigui corema.

⁹ Õagũ anyua opũpũ Migue waĩcũgũ ãgũ turagũ árĩqueregũ ta watĩpũre ñero werenigui corebiripũ. ãgũ Moise dũpũ mũarore gamegũ, watĩ mera game dũyasopũ. Turagũ árĩqueregũ ta ãgũ watĩ tauro “Yũ tamera

turaa," arĩ pepibiripũ. Eropigũ ãgũ gamero watĩre "Peamegue waporõ," arĩ weresãbiripũ Goãmũre. Eropigũ õpa arĩpũ watĩre. "Goãmũgue mũre turiporo," arĩpũ Migue watĩre. ¹⁰ Oã gũyarãpũ erã masibirirare ñero werenigui corema. Eropirã waimurã pee masibirã erã gamero ñero iiro dopa ta erã gũyari wererãpũ eropa iimaacãma. Eropa iirã árĩrã peamegue warãcoma.

¹¹ Erã ta ñero tarirãcoma. Caĩn iribojegue majagũ iidiro dopa ta ñero iima erã. Eropirã Balam sã ãgũ iidiro dopa ta erã niyerure mahi, aĩdiarã gũyarire buhema. Eropirã niyeru aĩri dihtare pepima erã. Eropirã iribojegue majagũ Coré waĩcũgũ ãgũ opũre Moiserẽ ãgũ cóãdorediagũ ãgũ iidoreldiro dopa ta erã sã Jesure eropa ta cóãdoreldama. Eropirã ãgũ iidiro dopa ta erã sã peamegue warãcoma. ¹² Erã mũare gũya wererãpũ mũa game mahi ii ãhmuburi bosenuire barã, umupeori mariro erã erã gamero bira, erã seyaro ta barire bapehocãma gajirãre oro mariro. Eropirã ñerire iirã erã mũa bosenuire õarinũri waboraãñere goroweoma. Deco mariri imica cururi iri mari otera itamubiro dopa ta erã gũyarire buherã ne mũare itamubeama. Eropiro iri imica cururi mirũñe weãcũ eropa gohrotoniguiro dopa ta erã gũyarã sã erã wereniguirire gohrotoniguicãma. Yucũ dũcacũbiriri yucũ duhpĩburi árĩburo dopa erã duhpimorã árĩbeama. Erã buheri mera gajirãre Goãmũre umupeocũ iibeama. Yucũgũ dũca maricũ ãha mari duha peamegue soe cóãcãa irigũre. Eropa ta Goãmũ erãre gũyarãre peamegue cóãgũcumĩ. ¹³ Pãgũri pumarare pamujupira iro dopa erã ñerire gũhyasĩurire wereniguima. Necãmũ yuridija ãgũ pehrero dopa ta erã sã pehrea warãcoma. Erã eropa ñero iira dipuwaja dederea warãcoma. Goãmũ erãre dipuwaja moacũ naitĩarogue árĩniguicãrãcoma.

¹⁴⁻¹⁵ Enoco iribojegue majagũ Adãn pũhrũ siete cururi pũhrũ majagũ õpa arĩmũriñumi. "Peeque yũre. Goãmũ bajarã ãgũ anyua õarã mera árĩpehrerã ñerãre erã ñerire iira dipuwaja moagu arigũcumĩ. Eropigũ árĩpehrerã Goãmũre ãhaturirãre erã ñeri iira dipuwajare erãre masicũ iigũ arigũcumĩ Goãmũ. Eropigũ Goãmũre erã ñero wereniguira dipuwaja sãre erãre masicũ iigũ arigũcumĩ," arĩmũriñumi Enoco mũrũ. ¹⁶ Erã gũyarã gajirãre dũyaso ñero werenigui corerã, erã ñero uaribejari dihtare iirã ãhrima erã. Eropirã "Gajirãre masitarinũgaa gũa," arĩrima erã. Eropirã erã gamero dopa iidiarã gajinore emadiarã, peemaja õaro wereniguima masare.

Jesu yarãre werenemoñumi Juda

¹⁷ Mari Opũ Jesucristo buhedore ãgũ apinirã erã buherare guñaque mũarũ, yũ mahirã. ¹⁸ Opa arĩma erã mũare. "I yeba pehrebro coregã Goãmũre ñero arĩ wereyarã árĩrãcoma. Eropirã erã Goãmũre gamebirã, ñerire erã uaribejarire iirãcoma erã," arĩ werema Jesu ãgũ apinirã mũare. ¹⁹ Jesu yarãre erã basi erã game ãhaturicũ iima erã gũya wererãpũ. Eropirã ñerã erã ñeri uaribejarire iirã árĩrã, Espĩritu Santore ne opabeama erã.

²⁰ Mũarũ yũ mahirã, Jesucristo ya buherire õaro peenemoque guñaturarã mũa árĩboro dopa. Iri buheripũ õataria. Espĩritu Santo itamuri mera Goãmũ mera wereniguique mũa. ²¹ Goãmũ mũare burigã mahimi. Eropirã ãgũ mũare mahiniguiboro dopa ñeri mariro árĩniguicãque Goãmũ ãgũ dorero dopa. Eropirã Jesucristo mera mũa eropa árĩniguiburire coreque. ãgũ marire mojomoro ãagu uamaroguere eropa árĩniguicũ iigũcumĩ.

²² Cristo yare peediabiriñarirãre mojomoro ãaque. Eropirã erãre Jesucristo ya diaye árĩrere wereque. ²³ Erãre peamegue wabonirãre

Goãmure itamucũ iique mua. Gajirã ñerire iirã wahama. Erã ñerire dooque. Erãpure mojomoro ãaque mua. Erãre itamurã mua sã õaro iique erã ñeri iirire ñhacũri arĩrã. Gũhricũri suhriore mua gamebiro dopa ta, gajirã erã ñeri iirire gamebircãque iirire pẽhreri arĩrã.

Juda Goãmure ãgũ umupeiõri ãhrũ ãmarogue eõpa árniguicaa

²⁴⁻²⁵ Goãmũ mari Opũ marire ñhadibumasimi ñerire mari iibiriboro dopa. Eõpigũ ãgũ marire ñeri dipuwaja marirãre ãmarogue ãgũ pohrogue apimasimi. Eõpa marire ãgũ erogue apicũ mari mucubirirãca. ãgũ Goãmũ yujugũ ta ãhrimi. Eõpigũ peamegue wabonirãre taugũ ãhrimi ãgũ. ãgũpũ iribojegue dohpague sãre õatariagũ, mari tauro opũ árnũ, turatariagũ, árnpehrerãre doregũ ãhrimi. ãgũ eõpa árnũ árnũ Jesucristo yarã arĩrã ãgũre umupeiõrã. Eõpa ta iirã. Iripẽta ãhraa.

Apocalipsis

Puhrugueri I umu dohpa waborore marire masicũ iimi Jesucristo, arĩ gojañumi Ñu

¹ Ipũ mera Jesucristo ĩgu yarãre masicũ iirare were gojabeogu iiaa. Mari Pagu Goãmupũ irire weredoregu apipũ Jesucristore. ĩgu yarãre ĩgu pohro majarãre masicũ iidoregu apipũ. Eropigu puhrũ waburire marire masicũ iidoregu apipũ Jesucristore. Eropigu Jesucristo marire eropa masicũ iibu ĩgu anyure obeodigu árĩmi yãre Ñure irire weredoregu. ² Eropigu yũhũ Ñu baja ĩamũhtabũ Goãmũ ĩgu dohpa iiburire. Goãmũ ĩgu wereniguiiri sãre peeabũ. Eropigu árĩpehreri yũ ĩarare yũ peerare were gojabeogu iiaa. Jesucristo ĩgu basi ta diaye arĩrare were gojabeogu iiaa.

³ Ipũ mera puhrugue dohpa waburire were gojagu iiaa. Merogã duhyaro iiaa iri árĩpehrero eropa waboro. Eropirã árĩpehrerã ipũre buherã, yũ wererire õaro yũhrirã õaro mucubirirã árĩrãcoma.

Siete iglesia majarãre Jesu yarã gamenererãre gojabeopũ Ñu

⁴ Yũhũ Ñu mũare siete cururi majarãre Jesu yarãre Asia yeba majarãre gojabeoa. Goãmũ ĩgu mahiri mera mũare õadorea. Eropirã ĩgu itamuri mera õaro árĩque mũa. ĩgu negohraguere eropa árĩniguidigu árĩñumi. Dohpague sãre eropa ta árĩniguimi. Puhrugue sãre eropa ta árĩniguigũcumĩ. Goãmũ ĩgu opũ doaro core Espĩritu Santo ãhrimi. Siete suburi maja turari árĩpehreri opagu ãhrimi. ĩgu mera sãre yũ mũare õadorea daja. ⁵ Cristo ĩgu mahiri mera mũare õadorea daja. ĩgu Cristo Goãmũ yare gũyaro mariro weregu ãhrimi. Eropigu ĩgu sĩridigu ĩgu masa mũriadigu ne dipaturi sĩrisome ĩgu. ĩgu yarã waborore masa mũriamũhtadigu ãhrimi. Eropigu i yeba majarã árĩpehrerã oparã tauro opũ ãhrimi ĩgu. Marire mahigu ĩgu di cóãra mera mari ñeri iirare cóãdi árĩmi ĩgu. ⁶ Eropa cóãgu marire oparã wamorãre wacũ iidigu árĩmi ĩgu. Eropigu marire pahia masare Goãmũre serẽbasarã wamorã sãre wacũ iidigu árĩmi. Eropigu Goãmũ mari Pagu yare iimorãre wacũ iidigu árĩmi ĩgu eropa sĩrigũ. ĩgu eropa iidigũre õaro werenigui umupeoro gahmea árĩpehrerinũri. Árĩpehrerã tauro opũ eropa árĩniguimi ĩgu. Eropa ta árĩporo.

⁷ Õaro pee masi coreque mũa. Imica cururi weca دچارigũcumĩ Cristo. ĩgu eropa aricũ ĩarãcoma árĩpehrerã. ĩgũre crusague pabia wejẽnirã mũra sã ĩarãcoma. Eropirã ĩgu aricũ ĩarã i yeba majarã árĩpehreri cururi majarã orerãcoma gũirã. Eropa ta árĩporo.

⁸ Õpa arĩmi mari Opũ Goãmũ: “Yũhũ árĩpehrerire ĩhacũnugudigu ãhraa. Eropigu árĩpehrerire pehrecũ iibu ãhraa, arĩmi. Iribojegue sãre eropa árĩniguimũribũ. Dohpague sãre eropa ãhraa. Puhrugue sãre árĩgũra,” arĩmi Goãmũ.

Jesucristore gosesirigũre yũ ĩhabũ, arĩ werepũ Ñu

⁹ Yũhũ Ñu mũa acaweregu Jesu yagu ãhraa. Eropigu mũa iro dopa ta yũ sã Jesu ya árĩburire yũ iira dipuwaja ñero taribũ. Eropigu mũa iro dopa ta yũre erã ñero iiquerecũ ĩgu itamuri mera Jesure cóãbiribũ. Mari yujuro mera ĩgu Opũ árĩro majarã árĩmorã ãhraa. Yaha yeba majarã erã cóãdigũ

árĩgu Patmo waĩcũri nũgurogue āhraa. Goāmũ yare Jesucristo ĩgu werera sãre gajirãre yũ wereri dipuwaja õgue erã cóãbeodigu āhraa. ¹⁰ Ohõ yujunũ soorinũ árĩcũ Espĩritu Santo yũre quẽroque ĩhmuami. ĩgu eropa ĩhmucũ yũ pũrũpũ burigã wereniguiiri bũsuro dopa carabũ. Corneta turaro bũsuro dopa eropa ta bũsuro carabũ ĩgu wereniguicũ. ¹¹ Őpa arĩgu carami yũ peecũ:

—Yũhũ árĩpeherrerire ĩhacũnugudigu āhraa. Eropigu yũhũ árĩpeherrerire pehrecũ iibu āhraa. Dohpague mũ ĩaburire gojaripũgue goja aĩque. Mũ eropa goja aĩra pũhrũ siete cururi majarãre Goāmũ yarãre obeoque iripũre. Erã siete cururi majarã Asia yeba árĩri macari majarã āhrima. Eropigu Efeso majarãre, Esmirna majarãre, Pérgamo majarãre, Tiatira majarãre, Sardis majarãre, Filadelfia majarãre, Laodicea majarãre mũ ĩaburire gojabeoque, arĩgu carami yũre.

¹² ĩgu eroparĩcũ peegu majinũgajabũ yũre wereniguigũre ĩabu. Eropa majinũgajagũ siete sihãgori yucũre erã duhpeora yucũre oro mera erã iira yucũre ĩhabũ. ¹³ Iri yucũ watope masũ iro dopa bejagũre ĩhabũ yũhũ. ĩgu yoari suhriro sañagũ āhrami. ĩgu guburigue dijimerejabũ ĩgu suhriro. Eropigu oro mera erã iira gasiro mera ĩgu coretihbire tũãdiudigu āhrami.

¹⁴ Eropiro ĩgu poari yaji poari iro dopa boreabũ. ĩgu cuirĩ peame porã iro dopa goseabũ. ¹⁵ ĩgu guburi bronze waĩcũri come timura come iro dopa goesiriabũ. Eropiro ĩgu wereniguiiri baja utã dipabu iro dopa bũsuro carabũ. ¹⁶ ĩgu mojoto diaye maja mojotopũ siete necã opãmi. Eropiro ĩgu disirore ñoserimiji pepũri usirimiji cuñuami. Eropiro abe mũmũ majagũ ĩgu cuimijuro dopa ĩgu diapo turaro goesiriamĩ.

¹⁷ Eropigu ĩgũre ĩagũ uca waha ĩgu guburi pohro mehmerejabũ sĩrigũ iro dopa. Yũ eropa mehmerejacũ ĩagũ ĩgu, ĩgu mojoto diayepũ mera yũre duhpeo õpa arãmi:

—Ūcabita. Yũ árĩpeherrerire ĩhacũnugudigu āhraa. Eropigu árĩpeherrerire pehrecũ iibu āhraa. ¹⁸ Ojocarĩniguigũ āhraa yũhũ. Sĩridigu árĩribũ. Dohpaguere ĩaque. Árĩpeherrerinũri eropa ojocarĩniguicãa yũhũ. Sĩridi dipaturi masagũ dipaturi masare sĩribiricũ iimasia yũhũ. Eropigu masare peamegue wabiricũ iigu āhraa yũhũ. ¹⁹ Eropigu dohpague mũ ĩarare gojaque. Pũhrũgue eropa waboro sãre ĩagũ gojaque. ²⁰ Oã siete necãre yũ mojoto diayepũ oparãre weregũra mũre. Eropigu siete sihãgori yucũre erã duhpeora yucũ oro yucũ sãre weregũra. Yũ õpa arĩ wererire iribojegue majarãre ne werebirimuribũ. Őpa āhraa iri: Siete necã siete cururi majarã yaharã oparã árĩrã iro dopa āhrima. Eropiro siete sihãgori yucũre erã duhpeora yucũ siete cururi majarã yaharã iro dopa āhrima, arãmi yũre Jesucristo.

2

Efeso majarãre Jesu yarãre gojanũgadoreñumi Ñure

¹ Eropa arĩtuhaja õpa arĩnemoami yũre gojadoregũ:

—Efeso majarã yaharãre, erã opũ sãre õpa yũ arĩrire arĩ gojabeoque mũhũ. Yũhũ mojoto diayepũ siete necãre opagũ āhraa. Eropigu siete sihãgori yucũ watope curigu āhraa. Eropa curigu arĩgu mũare õpa arĩ werea: ² Árĩpeherrerĩ mũa iirare masipehoa. Yaha arĩburire turaro mohmeabũ mũa. Yũre mũa umupeo duhubirabũ. Ñerire iirãre mũa ĩadiabirabũ. Eropirã “Jesu buhedoregũ ĩgu apinirã āhraa,” arĩmaacãnirãre queoro erã buhebircũ ĩarã, gũyarã erã árĩcũ masiabũ

mua. ³ Yahare mua iira dipuwaja mua ñero tariquererã erã gúyarãre tarinugabu mua. Eropirã yure ne duhubirabu mua. “Irire gariborea waca pare,” arĩbirabu mua. ⁴ Eropa mua òarã árĩquererã ta yujuñere òaro iibeaa mua. I ãhraa iri: Yure òaro mua mahimũhtadiro dopa dohpaguere iibeaa mua. ⁵ Yure mua umupeomũhtarare guñaque mũraro ta daja. Dohpaguere mua yure umupeobiriqueyarire guñaque. Eropirã mua irire mua ñeri iirare bujawereque. Irire duhuque. Eropa duhurã yahare mua iimũhtadiro dopa ta iique daja. Mua ñeri iirare mua duhubiricũ ãagũ, yujugu mua yagure sihãgodigure aĩ cóãgũra. Eropa iigu mua yuju curu majarãre cóãgũra. Mua ñeri iirare duhubiricũ mua yaha curu majarã árĩnirãre duhupehrecũ iigũra. ⁶ Yure umupeobiriqueyarã árĩquererã ta ire òaro iibabu mua: Nicolaita yare buherãre ñerãre ãadiabeaa mua. Yu sã erãre ãadiabeaa. ⁷ Gamiricũrã ãhraa mua. Eropirã peeque. Mũare yaha curu majarãre Espĩritu Santo ãgu wererare peeque mua sã. Òpa arĩmi ãgu: “Árĩpehrerã Jesure umupeo duhubirãre Goãmu ya pohe majagu dũcare paraĩso majagu dũcare badoregũra. Irigu dũca ojocaririre odigu ãhraa,” arĩmi Espĩritu Santo, arĩ were gojabeoque Efeso majarã yaharãre erã opu sãre, arãmi yure Jesucristo.

Esmirna majarãre Jesu yarãre gojabeodoreñumi Ñure

⁸ —Esmirna majarã yaharãre erã opu sãre òpa yu arĩrere gojabeoque mũhu, arãmi yure Jesucristo. Yuhu árĩpehrerire ãhacũnugudigu ãhraa. Eropigu árĩpehreri pehrecũ iibu ãhraa. Sĩria wabu. Dipaturi ojocaria daja. Eropigu òpa arĩ werea mũare: ⁹ Mua ñero tarirare masia. Mojomorocũrã mua árĩcũ sãre masia. Eropa mojomorocũrã árĩquererã ta ãgu wereniguirire peerã Goãmu yare òarire wũaro opaa mua. Gajirãpu mũare ãhaturirã mũare erã ñero quere moarare masia. Erã “Gũa judio masa Goãmu yarã ãhraa,” arĩquererã gũyarã iima. Erã Satanare umupeorã ãhrima. ¹⁰ Dohpaguere mua ñero tariburire gũbircãque. Peeque mua. Watĩ mũare Goãmũre duhudoregu yujurãyeri mua mera majarãre peresu iidoregũcumi. Diez nũri gohra ñero tarirãca mua. Erã eropa ñero iicũ mũare erã wejẽdiaquerecũ ta yure yaha sãre ne cóãbircãque. Mua yure eropa cóãbircũ ãagũ árĩpehrerinũri mũare òaro árĩcũ iigũra. ¹¹ Gamiricũrã ãhraa mua. Eropirã peeque. Mũare yaha curu majarãre Espĩritu Santo ãgu wererare peeque mua. Òpa arĩmi ãgu: “Árĩpehrerã Jesure umupeo duhubirã peameguere wasome,” arĩmi Espĩritu Santo, arĩ gojabeoque Esmirna majarã yaharãre erã opu sãre, arãmi Jesucristo yure.

Pérgamo majarãre Jesu yarãre gojabeodoreñumi Ñure

¹² —Pérgamo majarã yaharã erã opu sãre òpa yu arĩrere gojabeoque mũhu, arãmi yure Jesucristo. Yuhu ñoserimijire pepãri usirimijire opagu ãhraa. Mũare òpa arĩ weregũra: ¹³ Mua árĩrore masia. Eroque mua ya maca majarã opu Satana ãhrimi. Erã Satanare umupeoquecũ mũarũ yure umupeoa. Erã mua mera majagu mũrũre Antipa mũrũre yahare òaro weredigũ mũrũre wejẽma. ãgure erã wejẽcũ ãaquererã ta yure ne umupeo duhubirabu mua. ¹⁴ Mua eropa umupeo duhubiriquererã merogã yure tarinugabu mua. Yujurãyeri mua mera majarã Balaam ya buherire gahmema. Iribojegue majagu ãgu Balaam waĩcũgu òpa arĩmũriñumi Israe masare ãhaturirã erã opu: “Israe masare tarinugadiagu òpa iique. Goãmarã wéanirãre mua orare barire badoreque erãre. Eropigu nome

mera ñero iicũ iique erãre,” arĩ weremuriñumi Balaam gajirã opure Balaco waicugure. Iribojegue ñgu eropa ñero iidoreldiro dopa ta dohpague sãre ñero iicũ iima yujurãyeri mua mera majarãre. ¹⁵ Eropirã erã iro dopa ta gajirã mua mera majarã Nicolaita buherire gahmema. Iri buheri sãre ñadiabeaa yũhũ. ¹⁶ Eropirã mua iri ñeri iirire duhuque mua. Mua eropa duhubiricũ ñagu yojaro mera mua pohrogue wagũ, eropa ñero iirã mera gamequeãgũca. Yũhũ disirogue cuñurimiji ñoserimiji mera gamequeãgũca erã mera. ¹⁷ Gamiricũrã ãhraa mua. Eropirã mua ya curu majarãre yaharãre Espĩritu Santo ñgu wererare peeque mua. Őpa arĩmi ñgu: “Árĩpehrerã Jesure umupeo duhubirãre mana waicũri barire umaro maja barire ogũra. Utã boreriyeri sãre ogũra erãre. Iri utãyeri mama waĩre yũ gojaturayeri árĩroca. Gajirã iri waĩre ne masisome. Iri utãyerire aĩrã dihta iri waĩre masirãcoma,” arĩmi Espĩritu Santo, arĩ gojabeoque Pẽrgamo majarãre erã opu sãre, arãmi yũre Jesucristo.

Tiatira majarã sãre Jesu yarãre gojabeodoreñumi Ñure

¹⁸ —Tiatira majarã yaharã erã opu sãre Őpa yũ arĩrere gojabeoque mũhũ, arãmi daja yũre Jesucristo. Yũhũ Goãmũ magũ yũ cuiri peame porã iro dopa gosesirigu ãhraa. Eropiro yũ guburi bronce waicũri come erã timura iro dopa gosesiria. Mũare Őpa arĩ werea: ¹⁹ Mua iirare masia yũhũ. Goãmũre masa sãre mua umupeorare, yũre mua cóãbirirare, gajirãre mua itamura, ñero tariquererã mua yũre duhubirirare masia. Negohraguere mua iidiro tauro dohpaguepũre ũaro iinemorã iiaa mua. Iri sãre masia yũhũ. ²⁰ Mua eropa ũaro iirã árĩquererã ta Őpa yũre tarinũgabũ mua: Jezabe waicũgo “Goãmũ yare werego ãhraa,” arĩ gũyago mua watope ta ãhrimo. Mũare igo ñero buhecũ peerã igore turibirabũ mua. Eropa gũya buhego yaharãre yũ pohro majarãre nome mera ñero iicũ iimo. Eropigo goãmarã wéanirãre erã orare barire badoremo igo yaharãre. ²¹ Igo ñerire igo bujawereborore coreniribũ. Yũ eropa corequerecũ igo ñero iirire duhudiabiramo. ²² Eropirã yũre peeque mua. Igo dorecũcũ iigũra. Igo mera ñero iinirã sãre dorecũcũ iigũra. Eropirã erã burigã ñero tarirãcoma. Eropa ta iigũca erãre igo mera erã ñero iirare erã bujawerebiricũ, irire erã duhubiricũ. ²³ Eropigu igo porãre wejẽgũra. Yũ eropa iicũ ñarã árĩpehrerã yaharã yũ ũaro masirire masirãcoma. Masa erã pepiri sãre erã uaribejari sãre masia. Yũ eropa masicũ masirãcoma erã igore yũ eropa dipuwaja moacũ. Árĩpehrerã mua ñerire iira dipuwaja, dipuwaja moagũra mũare. Eropigu mua ũarire iira wajapũre ũaro iigũra mũare. ²⁴ Mua Tiatira majarã gajirã mua mera majarã igo ya buherire gamebirabũ. Mũapũ Satana ya buherire “Wũaro ñgu masiri ãhraa,” erã arĩrere gamebirabũ mua. Eropigu mũapũre gajino mua iiburire dorenemosome yũhũ. ²⁵ Dorenemobiriqueregu iñe dihtare dorea mũare: Mua pohrogue yũ dujariboro core yũ buherire mua masirare ne merogã mera cãdijibiricãque. ²⁶⁻²⁷ Árĩpehrerã ñerire tarinũganirãre, yũ gamerire eropa iiniguirãre oparã árĩmorãre acugũra. Yũ Pagũ ñgu yũre opu acudiro dopa ta mũare oparã acugũra yũ sã. Árĩpehreri yeba majarã tauro árĩrã oparã árĩmorã acugũra mũare. Eropa oparã ñajarã, mua doca árĩrãre árĩpehreri yeba majarãre turaro dorerãca. Eropa turaro dorerã mũare tarinũganirã mata pehrea wacũ iirãca mua erãre. ²⁸ Eropigu mũare yahare ne duhubirinirãre boyomũrividirure ogũra. Eropigu mua mera árĩgũca yũhũ. ²⁹ Gamiricũrã ãhraa mua. Eropirã mua ya curu majarãre

yaharäre Espíritu Santo ïgu wererare peeque mua, arĩ gojabeoque Tiatira majaräre, arãmi yure Jesucristo.

3

Sardis majaräre Jesu yaräre gojabeodoreñumi Ñure Jesucristo

¹ —Sardis majarä yaharäre erä oparä säre öpa yu arĩrire gojabeoque muhu, arãmi daja yure Jesucristo. Yuhu ïgu Espíritu Santo siete suburi maja turarire opaa. Eropigu siete necäre opaa. Mware öpa arĩ werea: Mua iirare masia. Öpa arĩ pepirima mware gajirä: “Erä Goãmu yare öaro ipehorä ährima,” arĩ pepirima mware. Erä eropa arĩ pepiquerecü, Goãmu yare öaro iibea mwapu. ² Eropirä mua iirare öaro guñaque mua. Goãmu yare mua masirare öaro guñaque daja cãdijiro mariro. Goãmu ïgu ïacü öaro ipehobirabu mua. ³ Eropirä yahare mua peemhtarare muraro ta öaro guñaque mua daja. Eropa guñarä yahare iique mua daja. Mua ñeri iirare duhuque. Yu arĩro dopa mua iibiricü guñaña mariro mware dipuwaja moagura. Yajari masu ïgu guñaña mariro ïgu yajagu ñajaro dopa ta mware guñaña mariro dipuwaja moagu ariguca. ⁴ Yujuräyeri mua mera majarä Sardis majarä ñero erä iirire ïhacübeama. Eropa öarä árĩrã, boreri suhriro sañarä yu mera curirãcoma. ⁵ Árĩpehrerä yahare duhubirä eropa ta boreri suhri sañarä árĩniguirãcoma. Eropirä yu mera eropa árĩniguiomorä erä waire yu gojaturipüque erä sä erä waire gojatunirä árĩrãcoma. Erä erä waire yu gojaturare coesome yuhu. Yu Pagu ïgu ïhabeorogue, anyua sä erä ïhabeorogue, “Yaharä ährima,” arĩ wereguca eräre. ⁶ Gamiricurä ähraa mua. Eropirä mua ya cururi majaräre yaharäre Espíritu Santo ïgu wererare peeque mua, arĩ gojabeoque Sardis majaräre yaharäre erä opu säre, arãmi yure Jesucristo.

Filadelfia majaräre Jesu yaräre gojabeodoreñumi Ñure

⁷ —Filadelfia majarä yaharä erä opu säre öpa yu arĩrire arĩ gojabeoque muhu, arãmi daja yure Jesucristo. Yuhu ñeri marigu ähraa. Diaye maja weregu ähraa. Davi muru iribojegue majagu opu masare ïgu dorediri dopa ta turari mera doregura yu sä. Iri turari mera iidorecü ne gajirä irire cãhmotamasibeama. Yu iidorebircü ne gajirä irire iimasibeama. ⁸ Árĩpehreri mua iirire masia yuhu. Guñaturabiriñarirä árĩquererä ta yaha buherire öaro peeabu mua. Yure waïpeo duhubirabu mua erä mware ñero iidiaquerecü ta. Eropigu yahare iimorä apiabu mware. Eropirä yu dorerire mua iicü gajirä cãhmotamasibeama mware. ⁹ Gajirä mua pohro árĩrã “Gua judio masa Goãmu yarä ähraa,” arĩquererä ta guyarä ährima. Goãmu yarä árĩbeama. Satanare umupeorä ährima. Eropigu eräpüre mua core mereja mware erä umupeocü iigura eräre. Yu eropicü ïarä yu mware mahirire masirãcoma erä. ¹⁰ Mware yahare yu duhudorebircü peerä öaro yuhriabu mua yure. Mua eropa iicü ïagu i yeba majarä árĩpehrerä erä ñero tariburisubu árĩcü mware ïhadibugura. Irisubu árĩpehrerä erä ñero tariburisubu árĩroca. ¹¹ Merogä duhyaa i yebague yu dujariboro. Yahare mua masirare cãdijibiricãque. Eropirä yure eropa yuhriniguicãque mua wajataborore dedeori arĩrã. ¹² Eropigu yahare duhubiräre yu Pagu ya wihi majarä apigura eräre. ïgu ya wihi maja borari iro dopa árĩcü apigura eräre. Eropirä Goãmu mera majarä eropa árĩniguirãcoma. Eropirä Goãmu yu Pagu yarä waicurä, ïgu ya maca majarä waicurä sä árĩrãcoma. ïgu ya maca mama maca Jerusalén árĩroca. Iri maca umarogue Goãmu pohrogue dijariri maca árĩroca. Yu waï säre mama waï opaguca. Iri

waĩ sãre waĩcurãcoma yaharã. ¹³ Gamiricurã ãhraa mua. Eropirã mua ya cururi majarãre, yaharãre Espíritu Santo ïgu wererare peeque mua, arĩ gojabeoque Filadelfia majarãre yaharãre erã opu sãre, arãmi yure Jesucristo.

Laodicea majarãre Jesu yarãre gojabeodoreñumi Ñure Jesucristo

¹⁴ —Laodicea majarãre yaharã erã opu sãre òpa yu arĩre gojabeoque muhu, arãmi daja yure Jesucristo. Yu arĩro dopa ta iigu ãhraa yuhu. Eropigu gũyaro mariro yu ïarare eropa wereniguigu ãhraa. Árĩpehrerire mari Pagu ïgu ïhacũnugurare iibasagu ãhraa yuhu. ¹⁵ Árĩpehreri mua iirare masia yuhu. Mua “Jesu yarã ãhraa gua,” arĩquererã yure merogã umupeoa. Yure mua merogã umupeorã mua árĩcũ yuhu gamebeaa muare. Mua “Jesure umupeobea gua,” arĩbeaa mua. “Jesure umupeorã ãhraa gua,” arĩquererã ta yure òaro umupeobea. Mua yure umupeodiaro dopa ta yure wũaro umupeocũ òaboaya. ¹⁶ Mua eropa yure òaro umupeobiricũ ïagu muare gamebirigohracãgũra. ¹⁷ Eropirã òpa arĩ pepiraa mua: “Árĩpehrerire opaa. Ne gajino duhyabeaa guare,” arĩ pepiraa mua. Eropa arĩquererã mojomorocurã iro dopa ta ãhraa mua yu ïacũ. Duhyataria muare. Eropirã ne moonjarã, suhri marirã, cuiri ïhajabirã iro dopa ãhraa mua yu ïacũ. Muare duhyarire masibea mua. ¹⁸ Mua eropa masibirã árĩcũ ïagu òpa arĩ weregũra muare: Muare duhyarire masique. Eropirã yure serẽque. Oro gohrare mua asũro dopa ta òarire yu oparire yũpũre aĩque mua. Muare yure òaro umupeocũ iigũra. Eropirã diaye ta Goãmũ ya mera wũaro oparãca mua. Eropirã yu sĩrira mera mua ñero iirare cóãnirã árĩque mua. Eropirã suhri sañarã erã guhyasĩriro dopa ta mua ñeri iirare cóãnirã òarire iimorã árĩrã guhyasĩrisome mua. Eropirã mua cuiri ococũra pũru òaro muare deyoro dopa ta Goãmũ yare òaro peeque mua òaro masiboro dopa. ¹⁹ Árĩpehrerã yu mahirãre erã ñero iirare werea. Eropigu yu mahirãre dipuwaja moaa gajisubũ erãre itamubu. Eropirã yũpũre turaro gameque. Eropirã mua ñerire bujawere duhuque. ²⁰ Peeque yure. Mua wirire bihara wirire yu ejanugaja ñajadiabodiro dopa ta mua mera árĩdiagũ coregũ iiaa. Yu eropa árĩdiacũ peerã yure mua mera árĩdoreque. Yaharã árĩque. Mua eropa árĩdorecũ mua mera árĩgũra. Eropigu mari sihu baro dopa ta mua mera òaro árĩgũra. Eropirã yu mera òaro árĩrãca mua. ²¹ Ñerire yu tarinũgara pũru yu Pagu opu ïgu doarõ pohro doaa yu sã dorebu. Eropa ta mua sã ñerire mua tarinũgara pũru yu opu doarõ pohro doarãca doremorã. Muare yu pohro doacũ iigũra. ²² Gamiricurã ãhraa mua. Eropirã mua ya cururi majarãre yaharãre Espíritu Santo ïgu wererare peeque mua, arĩ gojabeoque Laodicea majarãre yaharã erã opu sãre, arãmi Jesucristo yure.

4

Umarogue Goãmũre erã mereja umupeorare ïapu Ñu

¹ Yure ïgu eropa arĩ werera pũru umũsiguere pãgũra disiporore ïhabũ. Dipaturi corneta turaro bũsũro watope turaro wereniguiri bũsũro carabũ yu peecũ. Òpa arĩro carabũ yure:

—Ògue mũrĩrique. I yu wereburi pũrũguere waroca. Eropa waborore mũre ïhmũgũra. Yu arĩdiro dopa ta eropa waroca, arĩro carabũ umarogue.

² ïgu eropa arĩ werecũ ta erogue mũrijagu Espíritu Santo ïgu turari mera ïagu iiabũ. Eropigu opu doarõre umarogue ïhabũ. Ero yujugũ

doámi. ³ Eropigũ ðaro gosesirigũ doámi. Jaspe waĩcũri utãye gosesiriro dopa ta, cornalina waĩcũri utãye gosesiriro dopa ta ðaro gosesirigũ doámi ĩgũ. Eropigũ ðaro gosesiriri bero esmeralda iro dopa gosesiriri bero pohecague doámi ĩgũ. ⁴ Eropigũ ĩgũ doaro tũrore yuju bero ĩhabũ oparã doari berorire. Veinticuatro gohra āhrabũ. Iri oparã doarire veinticuatro gohra Jesu yarã oparã doáma. Boreri suhricũrã āhrama. Eropirã oparã erã peyari berorire oro berorire peyanirã āhrama erã. ⁵ Doariñe yũ ĩamũhtarañegue miamaabũ. Eropiro gajiropa wereniguiri busuro carabũ. Bupu sã busugũ carami. Iri doaro core siete sihãgori yucũ āhrabũ. Iri siete sihãgori yucũ Espĩritu Santo ĩgũ siete suburi maja turari opari iro dopa āhrabũ. ⁶ Eropiro ĩgũ doaro core wũariya āhrabũ. Vidrio iro dopa arĩriya āhrabũ. Ōaro deco sũririya āhrabũ.

Īgũ doaro pohro wapicũrã gajiropa bejarã āhrama. Ojocarirã āhrama. Erã diaporire erã pũrũpũrũre baja cuiricũrã āhrama. ⁷ Yũ ĩamũhtadigũ gajiropa bejagũ yee diagũ iro dopa bejagũ āhrami. Īgũ pũhrũ arĩgũ wecũ iro dopa bejagũ āhrami. Erã pũhrũ arĩgũ masũ diapo iro dopa diapocũgũ āhrami. Erã ũrerã pũhrũ arĩgũ gaa ĩgũ quẽ dũpũre sãegũ iro dopa āhrami. ⁸ Erã wapicũrã nũcũ seis quẽ dũpũricũrã āhrama. Eropiro erã quẽ dũpũri pepũrigue ta baja cuiricũri quẽ dũpũri āhrabũ. Eropirã ũmũri nũcũ, ñamiri nũcũ eropa bayaniguirã iama. Ne baya duhubirama. Ōpa arĩ bayáma:

Ōagũ, ðagũ, ðagũ Goãmũ mari Opũ turatariagũ āhrimi. Īgũ iribojegue eropa ta arĩniguicãpũ. Dohpague sãre eropa ta arĩniguimi. Pũhrũgue sãre eropa arĩniguicãgũcumĩ, arĩ bayaniguirã iama.

⁹ Eropa bayarã erã wapicũrã gajiropa bejarã ĩgũ turarire bayarã iama. Eropirã ĩgũre arĩpehrerĩnũri arĩniguigũre “Ōhaa,” arĩrã umupeorã iama. ¹⁰ Erã eropa baya umupeocũ ĩarã veinticuatro Jesu yarã oparãpũ opũ doaro core mereja, ĩgũre umupeoama. Īgũ arĩpehrerĩnũri arĩniguigũ āhrimi. Eropa umupeorã erã oparã erã peyari berorire ĩgũ doaro core mehpeoama. Eropa mehpeorã ōpa arãma erã:

¹¹ Mũhũ Goãmũ gũa opũ gohra āhraa. Turagũ ðagũ āhraa mũhũ. Mũhũ gũa umupeogũ arĩgũ ta iiaa. Mũre eropa umupeoro gahmea gũare. Arĩpehrerire ĩhacũnugudigũ āhraa mũhũ. Mũ gamediro dopa ta iri arĩpehrerire ĩhacũnuguyoro mũhũ, arãma erã Goãmũre ero doagũre.

5

Gojarapũ tũrara tũrure cordero sãre werepũ Ñũ

¹ Pũhrũ ero doadigũ ĩgũ mojoto diayerũ ĩgũ oparipũre gojarapũre ĩhabũ. Iripũ pepũri ĩgũ gojarapũ ĩgũ tũrara tũru āhrabũ. Eropiro siete suburi pihañari mera ĩgũ pihañara tũru āhrabũ. ² Eropigũ turagũ anyure ĩhabũ. Īgũ turaro wereniguiri mera ōpa arĩ wereami:

—I tũrure pihañarare ðagũ dihta pãñamasimi. ¿Nihipũ āhriri iripũre pãbu? arãmi ĩgũ anyu.

³ Eropa arĩqueregũ ta iri tũrure pãñabure bocabirami. Eropa ðagũre bocabirami. Ũmarogue i yebague ojocarirã watope, sĩrinirã watope ne iri tũrure pãñabu marami. Eropigũ iri tũru majare buhebu marami.

⁴ Eropigũ iripũre pãñabodigũre erã bocabiricũ ĩagũ turaro oreabũ yũpũ.

⁵ Yũ eropa orecũ ĩagũ yujugũ erã Jesu yarã oparã mera majagũ ōpa arãmi yũre:

—Orebiricāque. Iri tūrure ñearire yujugu pãñamasimi. Īgu Juda ya curu majagu turagu āhrimi. Īgu opu Davi pãrami árĩturiagu āhrimi. Watĩre tarinugadigu āhrimi ĩgu. Eropigu ĩgu iri tūrure siete ñearire pãmasigu āhrimi, arãmi ĩgu yure.

⁶ Īgu eroparĩcũ peegu opu ĩgu doaró core Cordero ĩgu niguicũ ĩhabũ. Wapicurã gajiropa bejarã, Jesu yarã oparã sã erã watope niguami ĩgu Cordero. Īgu eropa niguiqueregu ĩgu masa erã wejẽdigu mũru dopa dehyoami. Siete cusaricugu, siete cuiricugu āhrami. Iri siete cuiri ĩgu Espĩritu Santo ĩgu siete suburi maja turari āhrabũ ĩgu árĩpehrero ĩhamasiburi. Espĩritu Santo árĩpehrero i yebaguere Goãmu ĩgu obeodigu āhrimi. ⁷ Eropigu Corderopu opu doaró pohrogue ejagu, ero doagure ĩgure ĩgu diayepu opara tūrure tũawe aĩami. ⁸ Īgu eropa tũawe aĩcũ ĩarã wapicurã gajiropa bejarã, veinticuatro Jesu yarã oparã sã Cordero core mereja ĩgure umupeoama. Erã Jesu yarã oparã árĩpehrerã arpa waĩcũri bũamutẽre opãma. Oropari sãre opãma. Iripari incienso mũtũrĩripari dihta āhrabũ. Iri incienso Goãmu yarã ĩgure erã serẽra āhrabũ. ⁹⁻¹⁰ Eropa ĩgure umupeorã opa arĩ mama bayarire bayãma erã Corderore:

Erã wejẽdigu mũhu āhraa. Eropigu mũ ya di mera masa ñeri iirare coeabũ mũhu Goãmu yarã erã árĩboro dopa. Eropigu masare árĩpehreri cururi majarãre yujurãyerire, árĩpehrerã yare wereniguirãre, árĩpehreri yeba majarãre erã ñero iirare wajayebasabũ. Eropa ĩgu erãre oparã árĩmorã, pahia masare Goãmure serẽbasarã árĩmorã sã árĩcũ ĩabũ. Eropigu i yeba majarã weca oparã árĩmorã acubũ mũhu guare. Eropa ĩgu árĩdigu iri tūrure aĩ pãñamasibu āhraa mũhu, arĩ bayãma erã Corderore.

¹¹ Yu ĩagu daja bajarãre millones anyua majarãre ĩhabũ. Opu doarore, wapicurã gajiropa bejarãre, veinticuatro Jesu yarã oparãre anyuapu erãre gãhrisianugajãma. Erã anyua majarã turaro mera erã bayacũ ĩhabũ.

¹² Opa arĩ turaro bayapeoama erã:

Cordero, mũhu erã wejẽdigu árĩgu árĩpehrerãre doremasibu, árĩpehrerire opamasibu āhraa. Eropigu masipehogu, turatariagu āhraa mũhu. Mũ eropa árĩgu āhraa masa erã ñerire erã iira dipuwaja erã wejẽdigu. Eropirã gua mũre umupeorãca. “Ōatariagu āhrimi,” arĩrãca mũre. Mũre õaro wereniguirãca, arĩ bayãma anyua majarã.

¹³ Eropigu gajirã erã bayacũ peeabũ. Árĩpehrerã i yeba majarã, umaro majarã sã, ojocarirã, sĩrinirã, wũariya majarã sã, árĩpehrerogue arĩrã opa arĩ bayarã carama:

Goãmure ĩgu doarogue doagure, Cordero sãre õaro wereniguirãca. Mũare umupeorãca. “Ōatariarã āhrima. Turatariarã āhrima,” arĩrã árĩpehrerinuri eropa arĩniguiçãrãca mũare, arĩ bayapeorã carama.

¹⁴ Eropirã erã wapicurã gajiropa bejarã erã eropa arĩ bayacũ peerã “Eropa ta arĩ bayaporo,” arãma. Eropirã Jesu yarã oparãpu mereja Goãmure, Cordero sãre umupeoama.

6

Papera tūrure ĩgu aĩra tūrure pihãnarare pãmi Cordero, arĩ werepu Ñu

¹ Pũhrũ papera tūrure ĩgu aĩgãra tūrure Cordero pihãnamũhtarañere pãmi. Īgu eropa pãcũ ĩhabũ. Īgu eropa pãra pũhrũ yujugu gajiropa bejarã mera majagu “Īagu arique,” arãmi. Eropa arĩgu bupu bũũro dopa ta

wereniguiami. ² Īḡu eropa arīra pūhrū īhabū yūhū. Boreḡu cabayure īhabū. Īḡu weca peyagū buiri berore opámi. Īḡure opu peyari berore ohami gajigupū. Īḡu eropa ora pūhrū ĩḡupū ĩḡure īhaturirāre tarinūḡagū wahámi.

³ Pūhrū yujuñe pihañarañere pātuhaja Cordero gajiñe pihañarañere pāmi daja. Īḡu eropa pāra pūhrū gajigū gajiropa bejarā mera majagū “Īḡu arique,” ĩḡu arīcū peeabū daja. ⁴ Eropigū gajigū cabayure diagure īhabū daja. Īḡu weca peyagure turarire ohami gajigupū. I yeba majarāre erā basi gamewejēcū iibure apiami ĩḡure. Eropirā árīpehrero majarā gamewejērācoma i yebague. Eropigū wuarimiji ñoserimijire ohami ĩḡure.

⁵ Pūhrū peñere pātuhaja Cordero gajiñere pāmi daja. Eropigū gajigū gajiropa bejarā mera majagū ĩḡu sã “Īḡu arique,” arīcū peeabū daja. Īḡu eropa arīra pūhrū cabayu ñigure īhabū. Īḡu weca peyagū nūcūri queoriñere opámi. ⁶ Īḡure yū ĩara pūhrū gajiropa bejarā watope ōpa būsuro carabū:

—Trigo cebada sã pehrea waroca. Eropiro iri waja pagari árīroca. Eropirā yujunū mohmeri waja mera trigore yuju kilo ta asūrācoma. Yujunū mohmeri waja mera cebada yerire ūhre kilo ta asūrācoma. Bari moari ūyupū, vino sã baja árīcāniroca, arīro carabū.

⁷ Pūhrū ūhreñere pātuhaja Cordero gajiñere pāmi daja. Īḡu eropa pāra pūhrū gajigū gajiropa bejarā mera majagū árītugū ĩḡu sã “Īḡu arique,” ĩḡu arīcū peeabū daja. ⁸ Īḡu eroparīcū peegū borewijigū cabayure īhabū. Īḡu weca peyagū sīririñe waīcuami. Eropigū ĩḡu pūhrū arigū peame waīcuami. Eropigū erāre cabayua weca peyarāre turarire ohami corderopū. Wapicūrā masa árīcū yujugū erā mera majagure wejēdoreami. Eropā ta árīpehrero i yebaguere yujurāyeri masare wejēdoreami. Gamewejēri mera, oaboari mera, dorecūri mera, waimurā nūḡuri majarā guarā mera, yujurāyeri masare erā wejēburire apiami erā perāre.

⁹ Pūhrū wapicūriñere pātuhaja gajiñere pāmi daja Cordero. Īḡu eropa pācū Goāmure umupeoburi mesa doca Jesu yarāre erā wejēnirāre erā sīporārīre īhabū. Goāmū yare erā werera dipuwaja, “Jesu yarā āhraa,” arī erā werera dipuwaja gajirā erā wejēnirā āhrama. ¹⁰ Erā gaguiniguirā ōpa Goāmure erā arīcū peeabū:

—Mūhū ḡua Opū ñeri marigū, ḡuyaro mariro mū arīro dopa ta iigū āhraa mūhū. ¿Eropigū i yeba majarāre ḡuare wejēnirāre dohpārīcū dipuwaja moagūcūri mūhū erāre? arī gaguiniguiama erā.

¹¹ Eropigū erāre boreri suhri yoari suhrire ohami. Erāre eropa ogū ōpa arāmi erāre:

—Soonique dohpa. Gajirā mūa acawererā Jesu yarā mūa iidiro dopa ta dohpague säre ōari buherire buhenirā iima masare. Mūare wejēdiro dopa ta erā säre erā wejēpehoboro dūhyaa dohpa. Eropirā erāre árīpehrerāre erā wejēboro core merogā corenique mūa, arāmi erāre.

¹² Pūhrū cinco ñearire pātuhaja Cordero gajiñe ñeariñere pācū īhabū daja. Iriñere ĩḡu pācū ta, turaro yeba ñohmeabū. Eropigū ūmū majagū abe ñigū ḡuyaro wahámi. Ñiriñe suhriro iro dopa ta bejagū ĩḡu ḡuyaro wahámi. Eropigū abe ñami majagū di iro dopa ta diagū ḡuyaro wahámi.

¹³ Eropirā necā yebague yuhridija waháma. Yucūḡu dūcare miruñe weāburiboro dopa ta necā yuhridija waháma. ¹⁴ Eropiro ūmūsi dederea wahabū. Paperapūre mari tūrabeo dedeodiro dopa ta dederea wahabū

umusi. Eropiro árīpehreri utā yucū sā árīpehreri nuḡurori sā gajipugue ejanuḡaja waha wahabu. ¹⁵ Eropa wacū ĩarā i yeba majarā tauro oparā, utā yucū maja wiri poheca maja goberigue duhrirā waháma. Gajirā oparā, surara oparā, doberi oparā, turarā, árīpehrerā erā pohro majarā, erā pohro majarā árībirā sā yujuro ta duhrrama. ¹⁶ Eropirā duhrirā utā yucūre utā sāre ōpa arīrama:

—Gua weca yuhridijari wejēcāque. Sihīre opūre ĩḡu doaro doagūre gūitaria. Cordero ḡūare ñero dipuwaja moagūcumi. ¹⁷ Gūare árīpehrerāre turaro dipuwaja moaburinu árītuhajaa. Eropirā ĩḡu dipuwaja moaborore ne bocatūsome ḡua. Eropa dipuwaja moari arīrā ḡua weca yuhridijari wejēcāque, arīrama utā yucūre árīpehrerā.

7

Israe masa diaporire Goāmū ĩḡu waī tuhuborore werepū Ñu

¹ Pūhrū wapicūrā anyuare ĩhabū. Erā árīpehrerogue waháma. Yujugū nortepū wagū erogue arirañere miruñere aribiricū iiami. Gajigū surgue, gajigū abe mūririogue, gajigū abe ñajarogue waha ĩḡu iro dopa ta miruñere aribiricū iiamā erā sā. Eropiro i yebague, wūariyague sāre ne miruñe aribiricū iiamā. Ne yujugū yucūḡure miruñe weā ñohmecū iibirama. ² Eropigū gajigū anyure ĩhabū daja. Abe mūririogue arigū iiami ĩḡu. Goāmū ojocariniḡigū ĩḡu waī aīturiñere sello waīcūriñere aīgārigū iiami ĩḡu. Eropa aīgārigū gajirā anyua wapicūrāre ĩḡu gaguiniguiami. Erā anyuapū i yebare, wūariya sāre ñero wacū Goāmū ĩḡu iidorenirā āhrama erā. ³ Erāre gaguinigū ōpa arāmi ihī anyu:

—Corenique. Goāmū pohro majarāre erā diaporire ĩḡu waī aīturiñere tuhunimorā iiaa ḡua. Gūa eropa tuhuboro core i yebare, wūariyare, yucū sāre ñero wacū iibiricāque mūa dohpa, arāmi ĩḡu gajirā wapicūrā anyuare.

⁴ Eropigū Goāmū ĩḡu waī mera erā diaporire erā tuhumorā “Oā nūcū āhrima,” arī wereami yare yujugū. Israe masa doce cururi majarā ciento cuarenta y cuatro mil gohra masa erā tuhumorā árīñorā. ⁵ Oā árīñorā erā tuhumorā: Doce mil masa Judá pāramerā árīturiarā erā tuhumorā árīñorā. Doce mil masa Ruben pāramerā árīturiarā árīñorā erā tuhumorā. Gajirā doce mil masa Gad pāramerā árīturiarā árīñorā erā tuhumorā. ⁶ Gajirā Aser pāramerā árīturiarā doce mil gohra, gajirā doce mil gohra Neftalí pāramerā árīturiarā, gajirā doce mil Manase pāramerā árīturiarā erā tuhumorā árīñorā. ⁷ Gajirā doce mil masa Simeo pāramerā árīturiarā, gajirā doce mil masa Leví pāramerā árīturiarā, gajirā doce mil masa Isaca pāramerā árīturiarā árīñorā erā tuhumorā. ⁸ Gajirā doce mil masa Zabulón pāramerā árīturiarā, gajirā doce mil masa José pāramerā árīturiarā, gajirā doce mil masa Benjami pāramerā árīturiarā, erā tuhumorā árīñorā. Erā nūcū árīpehrerā masa ciento cuarenta y cuatro mil gohra árīñorā erā tuhumorā.

Bajarā boreri suhricūrāre werepū Ñu

⁹ Pūhrū masa bajarāre ĩhabū. Árīpehreri yeba bajarāre, árīpehreri cururi bajarāre, árīpehrerā yare wereniguirāre, árīpehreri macari bajarāre, yujurāyerire Cristo gamerā dihtare erā niguirāre ĩhabū. Opū ĩḡu doaro pohro, Cordero core niguiama erā masa. Bajarā masa āhrama. Eropirā erāre queorā bocatūrā mejeta āhrama. Boreri suhricūrā āhrama

erã. Eropirã mijipũrire opáma. ¹⁰ Eropirã erã árĩpehrerã õpa arĩ gaguiniguiama:

Goãmũ àhrimi marire taugũ. Ìgũ, ìgũ doaro doagũ àhrimi. Cordero sã marire taugũ àhrimi, arĩ gaguiniguiama erã.

¹¹ Eropirã árĩpehrerã anyua, Jesu yarã oparã, gajiropa bejarã mera Opũ ìgũ doaro tũrore yuju bero niguiama. Eropa niguirã ìgũ doaro core mereja, Goãmũre umupeoama. ¹² Õpa arĩ umupeoama erã:

Eropa ta àhraa. Goãmũ gũa Opũre mũre õaro wereniguiã. Õatariagũ àhraa mũhũ. Masipehogũ àhraa mũhũ. Mũre “Õhaa,” arãa. Mũre umupeoa. Turatariagũ àhraa mũhũ. Mũ turari mera ìgũ àhraa mũhũ. Mũre eropa arĩrã árĩpehrerinũri eropa mũre arĩniguirãca. Eropa ta iirã, arĩ umupeoama erã Goãmũre.

¹³ Eropigũ yujugũ Jesu yarã oparã mera majagũ yũre wereami:

—¿Oã boreri suhricũrãre masiri mũhũ? ¿Erã aridirore masiri mũhũ? arĩ serẽpiami yũre.

¹⁴ Ìgũ eroparĩcũ peegũ,

—Masibeaã, arĩ yũhriabu yũpũ.

—¿Noa àhriri erã? arĩ serẽpiabu ìgũre.

Yũ eroparĩcũ peegũ õpa arãmi yũre:

—Oã ñetariaro taririnũri árĩcũ yujuro bojerã àhrima, arãmi ìgũ yũre.

Erã suhrire coewearo dopa ta Cordero ìgũ di cóãra mera erã ñerire coenirã àhrima. Eropirã õari boreri suhricũrã àhrima. ¹⁵ Eropa ìgũ coenirã árĩrã Goãmũ ìgũ doaro core ìgũre eropa umupeoniguiãca. Ùmũri ñamiri nũcũ ìgũre eropa umupeoniguiãca pahia Goãmũ wihigue erã iiro dopa ta. Eropigũ erã mera eropa arĩniguiũ erãre itamugũcumĩ Goãmũ gajiropa wari arĩgũ. ¹⁶ Eropirã ne dipaturi oaboasome erã. Eropirã ne ñemesibusome. Ne abe mũmũ majagũ asiriñere pabusome erã. Turaro asiri erã ñero taricũ iisome. ¹⁷ Opũ doaro core niguiũ Cordero erãre ìhadibugũcumĩ. Ovejare ìhadibugũ iro dopa erãre ìhadibugũcumĩ. Eropigũ maũrigã dipague ojocaricũ iiriyarigã dipague erãre mũhta wahgãgũcumĩ oveja ìhadibugũ iiro dopa ta. Eropigũ eropa mucubiricũ iigũcumĩ erãre. Eropirã mũmarogue árĩrã ne dipaturi oresome erã, arãmi Jesu yarã oparã mera majagũ yũre.

8

Seis papera erã pihãnarare pãtuhaja gajĩñere pãpehopũ Cordero

¹ Seis papera erã pihãnarare pãtuhagũ dũhyarañere pãtuhami Cordero. Ìgũ eropa pãtuhacũ yuju hora deco mũmarogue ne ejarimaria wahabũ.

² Eropigũ siete anyuare Goãmũ pohro niguirãre ìhabũ. Eropigũ erãre siete cornetarire ohami gajigũ. ³ Gajigũ anyu oropari incienso dicũburipari opadigũ Goãmũre umupeori mesa pohrogue eja, niguiami. Ero ìgũ niguiãca baja inciensore ìgũre ohama. Árĩpehrerã Goãmũ yarã ìgũre erã serẽra mera moreburi inciensore ohama. Eropigũ oro mera iira mesague, Goãmũ ìgũ doaro pohro árĩri mesague iri incienso Goãmũre soe mujuburi àhrabũ.

⁴ Eropigũ anyu ìgũ oparapari maja inciensore mesa weca pohsiri peo soeami. Ìgũ eropa soera pũhrũ iri incienso maja imica Goãmũ yarã ìgũre erã serẽra mera mũria wahabũ Goãmũ pohrogue. ⁵ Eropa wara pũhrũ ìgũ anyu i mesa maja nitire iriparigue aĩ pohsãtuhaja, yebague pohmehdijucãmi. Ìgũ eropa pohmehdijucã miãmi. Turaro bupu paãmi. Eropiro gajiropa bũsũmaa, yeba ñohmemaabũ.

Cornetarire werepɛ N̄u

⁶ Pɔhrɛ siete anyua yujurãyeri erã cornetarire purimorã iiama.

⁷ Yujugɛ anyu ãgɛ yarure purimɔhtami. Ìgɛ eropa puricũ decoyeri yɔsariyeri peame mera, di mera moreriyeri yebague yurimerejabɛ. Iriyeri yurimerejacũ ta yeba ɔjɔa wahabɛ. Ipẽ ɔjɔabɛ: I yeba deco ejaboro pohro gohra ɔjɔa wahabɛ. Eropiro iripẽta yucɛ sã taa yahsari sã ɔjɔa wahabɛ.

⁸ Anyu yujugɛ ãgɛ eropa purimɔhtara pɔhrɛ gajigɛ anyu ãgɛ yaru cornetare puriami daja. Ìgɛ eropa puricũ wɔadigɛ ɔtãgɛ iro dopa bejadigɛ òaro ɔjɔniguigɛ wɔariyaguere mihrua dijabɛ. Eropiro yeba ɔjɔdiropẽ ta wɔariya diya poya wahabɛ. ⁹ Eropirã wɔariya majarã wai sã deco mera ejarã gohra yujupɛ majase majarã s̄iria wahãma. Eropiro iri nɔcɛ gasi ta dohori gasi miria wahabɛ wɔariyaguere.

¹⁰ Perã anyua erã purira pɔhrɛ gajigɛ anyu sã ãgɛ yaru cornetare puriami daja. Ìgɛ eropa puricũ wɔadiru necãru, sihãdiru dopa ta bejadiru yebaguere yurimereja wahabɛ. I yeba maja diarire maɔ diparire yujupɛ majase majare yurimerejabɛ necãru. ¹¹ Eropiro iri nɔcɛ maɔri ta s̄iriyari dujabɛ. Eropa wacũ bajarã masa iri decore s̄iri decore ihrinijarã s̄iria wahãma. Iriuru necãru s̄idiru waicɔabɛ.

¹² Ɔrerã anyua erã purira pɔhrɛ gajigɛ anyu sã ãgɛ yaru cornetare puriami daja. Ìgɛ eropa puricũ abe ɔmɛ majagɛ, ñami majagɛ sã deco erabonirã gohra poya wahãma. Necã majarã sã deco erabonirã dipuru ta poya wahãma. Eropiro ɔmɔgue wapicɔri horari gohra abe ne boyobirami. Ñami sãre wapicɔri horari gohra abe ñami majagɛ, necã sã ne boyobirama.

¹³ Pɔhrɛ ìhamemujuabɛ daja. Ɔmarogue gaa wɔwahgãgure ìhabɛ. Eropigɛ ãgɛ gaguiniguicũ peeabɛ. Ɔpa arãmi ãgɛ:

—Ñetariaa. Ñetariaa. Ɔrerã anyua purinibeama dohpa. Erã purira pɔhrɛ ñetariaro waroca. Eropa wacũ i yeba árĩrã ñetariaro warãcoma, arĩ dijuami ãgɛ.

9

¹ Pɔhrɛ wapicɔrã anyua erã purira pɔhrɛ gajigɛ anyu ãgɛ yaru cornetare puriami daja. Ìgɛ eropa puricũ necãru iro dopa bejagɛ árĩgɛ anyu ɔmarogue árĩdigɛ yebague yuhridijaricũ ìhabɛ. Eropigɛ ãgure peame gobe ɔhcãri gobe maja sawire ohami gajigɛ. ² Eropigɛ ãgɛ iri gobere pãgũcũ peame imica wiriabɛ. Wɔari peame imica iro dopa ta wɔaro imica wiriabɛ iri gobere. Eropiro iri imica mata abe ɔmɛ majagure, ɔmaro sãre dederea wacũ iiabɛ. ³ Eropirã iri imica pohecague árĩrã poreroa yebague wɔdijarama. Eropirã coreba erã burigã p̄riro dopa ta erã burigã p̄riama. ⁴ Eropigɛ taare, yucure, gaji taare ñero iidorebirami erãre. Masa dihtare ñero iidoreami erãre. Goãmɛ ãgɛ waĩ aĩturiñere erã diaporire tuhuya marirã dihtare ñero iidoreami erãre poreroare. ⁵ Eropa ñero iidorequeregɛ ta erãre wejẽdorebirami. Erãre wejẽdorebiriqeregɛ ta cinco aberi gohra masare burigã p̄ricũ iidoreami. Coreba toarã erã p̄riro dopa ta p̄ricũ iirã ãhrama poreroa sã.

⁶ Irinurire erãre erã p̄riro iicũ masa s̄iridiarãcoma. Erã eropa s̄iridiaquerecũ ta erãre s̄iridoresome Goãmɛ.

⁷ Oã poreroapɛ cabayua iro dopa dehyoama. Surara cabayuare erã come suhri cãhmotari suhri sãnirã dopa ta dehyoama erã poreroa. Erã dipu weca oparã erã peyari berori oro berori iro dopa peyãma. Erã diapori masa diapori iro dopa bejãma. ⁸ Erã poari nome poari iro dopa ãhrabɛ.

Eropirã erã gũcũri yeea gũcũri iro dopa ãhrabũ. ⁹ Sĩporã cãhmotari gasiro come gasiro iro dopa cãhmotama erã coretihbire. Eropiro erã wũcũ bajarã cabayua omarã erã omaro dopa erã wũuri dũpũri busũabũ. Cabayua tũruri gasire tararã erã gamewejẽrogue warã erã busũro dopa ta busũabũ poreroa wũuri dũpũri. ¹⁰ Eropirã coreba ĩgu pĩgurucũro dopa ta toadiru ĩgu oparo dopa ta ãhrabũ erã poreroa. Eropirã erã pore mera masare cinco aberi gohra pũricũ toãma. ¹¹ Eropirã erã opu ãhrami. Ʋhcãri gobe opu ãhrami erã opu. ĩgu anyu mũru ãhrami. Hebreo ya mera Abadón waĩcuami ĩgu. Griego ya mera Apolión waĩcuami. Apolión, mari ya mera arĩrã, “Ñero goroweogu” waĩcũgu iimi.

¹² Poreroa masare erã ñero pũricũ toara pũhrũ i ñero erã tarimũhtadiro pehrea wahabũ. Iri pũhrũ pesubu ñero tarinirãcoma daja masa.

¹³ Pũhrũ yuju mojtocu majarã anyua erã purira pũhrũ gajigu anyu ĩgu yaru cornetare puriami daja. ĩgu eropa puricũ Goãmũ core niguiri mesague oro mera iira mesague wereniguiri busũro carabũ. Iri mesa maja sari wapicũri sarogue wereniguiri busũro carabũ. ¹⁴ Eropa wereniguiri cornetare purigure anyure õpa wereniguiri mera busũro carabũ:

—Wũariyague Eufrate waĩcũriyague peresu árĩnirãre anyuare wiuque. Erã wapicũrã anyua ãhrima, arĩro carabũ.

¹⁵ Eroparĩcũ peegu anyupũ erãre wapicũrãre wiuami bajarã masare wejẽmorãre. I bojorire, inũre, i horare queoro corerã iima erã wiumorã wapicũrã anyua. Erã corediro sihajaa. Eropirã wejẽnũgagãrĩrã iima. Árĩpehrerã deco mera erabonirãre masare wejẽmorã ãhrama. ¹⁶ Eropigu erã anyua yarã surara, “Oã nũcũ ãhrima,” erã arĩcũ peeabũ. Erã cabayua weca peyarã ãhrama. Doscientos millones surara ãhrama.

¹⁷ Eropigu cabayua erã weca peyarã yũ ĩanirã õpa dehyoama. Erã sĩporãrĩre cãhmotari suhri come suhri diari suhri, yahsari suhri, boreri suhri suhricũama. Eropirã cabayuapũ erã dipu yeea diarã iro dopa dehyoama. Erã disirogue peame, imica, azufre ũjũri imica sã wiriabũ.

¹⁸ Eropiro cabayua disiro wiriri mera masare wejẽabũ. Árĩpehrerã masa deco erabonirãre masa bajarãre wejẽama. Eropirã peame mera imica mera, azufre ũjũri imica mera bajarã masare wejẽama. ¹⁹ Erã cabayua erã disiro wiriri mera wejẽama. Eropirã erã pore mera sã wejẽama daja. Erã pore ojogorogue añaa dipu dopa bejabũ. Eropirã iri pore mera camicũcũ iima erã masare.

²⁰ Bajarã masa erã wejẽ dũhanirãpũ erã mera majarãre wejẽcũ ĩaquererã erã ñeri iirare ne duhubirama. Watẽare umupeo duhubirama. Erã goãmarã wéanirãre umupeo duhubirama. Erã wéanirãpũ oro mera, plata mera, bronce mera, Ʋtã mera, yucũ mera erã wéanirã ãhrama. Erã wéanirã ojocaribirama. Peebirama. Ñohmebirama. Erã eropa árĩquerecũ ta erãre masa umupeoama. ²¹ Eropirã erã wejẽ dũhanirã gaji ñeri sãre ne bujawerebirama. Masare erã wejẽrãre, erã nome mera erã ñero iirare, erã yajara sãre ne bujawere duhubirama erã.

10

Miri tũrugãre papera tũrugãre aĩgãrimi anyu

¹ Pũhrũ gajigu turagu anyu Ʋmarogue دچارicũ ĩhabũ. Imica curu watope ãhrami. Eropigu buibũgũda ĩgu dipuru weca peyabũ. ĩgu diapo Ʋmũ majagu abe iro dopa gosesiriabũ. ĩgu ñigari peame iro dopa gosebũ.

² Eropigu miri tũrugãre papera tũrugãre ĩgu pãra tũrugãre opãmi ĩgu.

Īgū guburu diayerū maja guburu mera wūariyague cūhrapi niguiami. Īgū guburu copū maja guburupū yebague cūhrapi niguiami. ³ Eropa niguiğū yeea erā gaguiniguiro dopa ta Īgū turaro gaguiniguiami. Īgū eropa gaguiniguiro pūhrū siete bupua wereniguirā carirama. ⁴ Erā eropa wereniguiçū peegū gojanuğarabū yūhū. Yū eropa gojanuğacū ta ūmarogue yūre wereniguiro carabū.

—Siete bupua erā arīrare gajirāre werebita. Eropiğū irire goja aībita, arīro carabū yūre.

⁵ Īgū eropa arīra pūhrū wūariyague niguidiğū, yeba niguidiğū anyu Īgū mojoto diayerū mera sīme mujuami ūmarogue. ⁶ Eropa sīme mujugū Goāmū eropa ojocariniğuiğū waī mera waīpeoami. Īgū Goāmūpū árīpehrerire, ūmūsi, ūmūsi majarāre, i yebare, i yeba árīrāre, paga-yarire, pagayari majarāre iigū āhrimi. Eropiğū ōpa arāmi anyu:

—Goāmū mera diaye arīğū iiaa. Iripēta corerāra. ⁷ Seis anyua erā corneta dipurure erā purira pūhrū gajigū anyu Īgū puritucū Goāmū iribojegue Īgū “Ōpa iigura,” Īgū arīdiro dopa ta iigūcumi. Iribojegue masare irire ōaro werebiripū. Pūhrū Īgū pohro majarāre, Īgū yare weremūhtarāre ōaro werepehorū Īgū. Iri Īgū werepirare dohpaguere iigūcumi, arāmi anyu.

⁸ Īgū eropa arīra pūhrū ūmarogue yūre wereniguidiro dopa ta dipaturi wereniğuiğū carami daja. Ōpa arīğū carami yūre:

—Wūariyague niguiğū yebague niguiğū sihī anyu pohrogue waque. Eropa wagū papera tūrugāre Īgū opari tūrugāre aīque, arīğū carami yūre.

⁹ Īgū eroparīçū peegū anyu pohrogue wahabū. Īğare papera tūrugāre yū serēçū peegū ōpa arī yūhriami yūre:

—Aīque. Eropiğū i papera tūrugāre baque mūhū. Mū ne bacū mome iro dopa ōaro imisīroca. Mū parugue mū acura pūhrū sūia waroca, arāmi yūre.

¹⁰ Īgū eroparīçū peegū iri tūrugāre anyure yū aīra pūhrū bahabū. Yū ne bacū mome iro dopa imisīabū. Yū ba acura pūhrū yū parugue sūiro carabū yūre. ¹¹ Yū eropa bara pūhrū ōpa arāmi yūre:

—Dipaturi bajarā masare, macari majarāre, yebari majarāre, baja disirori wereniguirāre, erā tauro oparā sāre pūhrū erā dohpa waborore wereyumūhtaque, arāmi yūre.

11

Perā Goāmū yare weremorāre were gojarū Ņu marire

¹ Pūhrū yūre queodigūre odoreami Goāmū. Tuadigūpē yoadiğū āhrabū iriğū. Iriğare odoreğū ōpa arāmi yūre:

—Yaha wihire queogū waque. Iri wihi majañe yūre umupeori mesa sāre queoque. Eropiğū iri wihiguere masare yūre umupeorā sāre queoque. ² Disiporo wirinūgaropūre queobita. Iripū yūre gamebirā erā cūhrapirapū āhraa. Erā cuarenta y dos aberi gohra Goāmū ya macare iri maca majarā sāre ñero iirācoma. Eropiğū queobita iripūre. ³ Eropiğū yahare wererāre perāre obeogūra. Mil doscientos sesenta nūri gohra yahare wererācoma. Co suhri sañanirā árīrācoma erā yū weredorenirā, arī wereami yūre.

⁴ —I yeba majarā tauro opū pohro pegū olivo waīçuri yucū niguia. Pegū sihāgori yucū sā iri yucū pohro niguia. Iri yucū oā perā yahare weremorā iro dopa āhraa, arī wereami daja yūre. ⁵ Eropirā erāre ĩhaturirā erāre erā

ñero iidiacũ erã disirogue pea porã wirimaaro soe wejêpehocãroca erãre ïhaturirãre. Eropa ta erãre ñero iirãre wejêrãcoma erã perã. ⁶ Eropiro erã perã erã deco aridorebircũ deco arisome. Eropiro yahare erã wereropê deco arisome. Eropirã maurire diyari poyacũ iirãcoma erã. Eropirã i yebare ñero wacũ iirãcoma erã. Árípehreri dohpa árĩrore, dohpa árĩrãre, masare ñero wacũ iirãcoma erã. Erã noho gamero iidiaropê eropa ñero wacũ iirãcoma i yebare.

⁷ Erã Goãmũ yare weretuhajacũ ũhcãri gobegue árĩgu ñegu nuꝑu majagu wiriguꝑumi. Eropigu Goãmũ yare wererã erã perã mera gamequeãguꝑumi. Eropa gamequeãgu turatarinugagu erãre wejêcãguꝑumi. ⁸ Ĩgu eropa wejêra pũhrũ erã ya dũpũri mũra wũari maca maja mague oyaroca. Mari Opũre Jesucristore erã pabia wejêra maca ãhraa iri maca. Iri maca majarã ñerã árĩrã, Sodoma majarã mũra, Egipto majarã mũra iro dopa ãhrama. ⁹ Erã dũpũri mũra oyaro ũhrenũ ðaro oya, gajinu deco erã ya dũpũri mũra iri mare oyaroca. Eropirã árĩpehreri yeba majarã yujurãyeri, árĩpehreri cururi majarã yujurãyeri, árĩpehrerã yare wereniguirã yujurãyeri iri nũcu nũri gohra erã ya dũpũri mũrãre ïarãcoma. Eropirã iri nũcu nũri gohra erãre yaadoresome. ¹⁰ Erã perã Goãmũ yare weremũhtanirã i yeba majarãre erã ñero iira dipuwaja moanirã árĩrãcoma. Eropirã erã eropa sĩrinirã árĩcũ ïarã árĩpehrero majarã mucubirirãcoma. Eropa mucubirirã bosenu ii, erã basi gajinore eropa ocãrãcoma.

¹¹ Erã eropa iiquerecũ ũhrenũ pũhrũ gajinu deco gohra Goãmũ erãre masugũcumi daja. Ĩgu eropa masucũ erã dipaturi wahgãnugajarãcoma. Erã eropa wahgãnugajacũ ïarã árĩpehrerã bũrigã gũirãcoma erãre. ¹² Pũhrũ ũmarogue bũrigã erãre perãre wereniguicũ peerãcoma masa. Őpa arĩri bũsũroca erãre:

—Őgue mũririque mũa, arĩri bũsũroca.

Erãre eropa arĩ wereniguirire bũsucũ peerã imica cururi watope mũria warãcoma. Erãre doonirã mũra erã mũriacũ ïarãcoma. ¹³ Erã eropa mũriarisubu yeba turaro ñohmeroca. Eropa ñohmecũ ta iri maca maja wiri baja wiri mihrua dija waroca. Eropirã yeba ñohmero mera siete mil masa sĩria warãcoma. Gajirã dũhyarãpũ ũca wa, Goãmũre ũmaro majagũre “Turagu ãhrimi,” arĩ umupeorãcoma pare ĩgũre.

¹⁴ I árĩpehreri eropa wara pũhrũ pesubu masa erã ñero tarituhajanirã árĩrãcoma. Eropa tarira pũhrũgã ta dipaturi masa mata daja ñero tarirãcoma.

Seis corneta dipurure erã purira pũhrũ gajigu puripũ

¹⁵ Pũhrũ seis corneta dipurure erã purira pũhrũ gajigu anyu ĩgu yarure puriami. Ĩgu eropa puricũ ũmarogue turaro wereniguiro carabũ. Őpa arĩro carabũ:

Dohpague mari Pagũ, Cristo mera i yeba majarã tauro opu árĩguꝑumi.

Eropigu eropa opu árĩniguiguꝑumi Goãmũ, arĩro carabũ.

¹⁶ Eropirã Goãmũ core oparã doarigue doarã veinticuatro Jesu yarã oparã Goãmũ core mereja, ĩgũre umupeoama. ¹⁷ Eropa umupeorã õpa arãma:

Gũa opu Goãmũ, turatariagu ãhraa mũhũ. Mũhũ negohraguere eropa árĩmũriyoro. Eropigu dohpague sãre eropa árĩniguia. Pũhrũgue árĩguca mũhũ. Mũ turari mera masa erã opu mũ árĩnũgacũ, “Őhaa,” arãa gũa mũre. ¹⁸ Árípehrerã i yeba majarã mũre gamebirã mũ mera guarima. Dohpague erãre mũ dipuwaja moaburibusu

āhraa. Sīrinirā sāre m̄ dipuwaja moaburibus āhraa. Eropiro m̄ yarāp̄ure ōarire erā iira wajare m̄ oburinosubu āhraa. Yujurāyeri erā m̄ yare werem̄htanirā árīma. Eropirā erā gajirā m̄ yarā mera árīpehrerā m̄re ōaro umupeonirā árīma. Eropiḡu oparāre, bu árīrā sāre m̄ yarā erā árīcū īha ōaro iiḡuca m̄h̄u erāre. Eropiro i yeba majarāre goroweocorerāre m̄ cóāburisubuno árīro iiaa dohpaguere, arī umupeoama Jesu yarā oparā Goām̄re.

¹⁹ Erā eropa arī umupeora p̄hr̄u m̄maro maja wihi Goām̄u ya wihi īḡu p̄ḡūra wihi īhab̄u. Eropirā iri wihi árīri comorore īhab̄u ḡua. Iri comoro pohecague Goām̄u “Masare itamuḡura,” īḡu arī werēpirap̄ū sañab̄u. Ḡua eropa īacū ta miamaa, bupu paamaa, gajiroa b̄sumaa, i yeba ñohmema a wahab̄u. Deco ȳsariyeri deco b̄rigā m̄marogue dijarib̄u.

12

Nomeore, p̄ru sāre werēp̄u Ñu

¹ P̄hr̄u i yeba dohpa waborore m̄marogue dehyoabu yare. Eropa dehyoari ḡuhyadiaro maja āhrab̄u. Ōpa īam̄htab̄u: M̄marogue nomeore īhab̄u. Igo suhriro abe m̄m̄ majaḡu iro dopa gosesiriab̄u. Eropigo abe ñami majaḡu weca niguiamo. Op̄u īḡu peyarino berore doce necā opari berore peyadigo niguiamo. ² Eropiro i go porāc̄uboro merogā d̄hyab̄u. Eropigo i go niji wahḡugo p̄riro mera gaguiniguiamo. ³ P̄hr̄u dipaturi īhab̄u daja m̄marogue: W̄uaḡu p̄rure diagure īhab̄u. Siete dipu dipuc̄uḡu āhrami. Árīpehreri īḡu dipu oparā erā peyarino berorire peyara dipu dihta āhrab̄u. Eropiḡu diez cusaric̄uḡu āhrami īḡu. ⁴ Īḡu p̄iguru mera necā dipurure wejēsiri medijuami. Árīpehrerā necāre deco gohra wejēsiri medijuami. Eropiḡu nomeo porāc̄ugo pohro niguiami p̄ru. Igo magugā dehyoacū babu iirami. ⁵ Merogā p̄hr̄ugā ta masa dehyoatuhami majigugā. Árīpehreri yeba majarā op̄u árību āhrami īgugā. Īḡu eropa op̄u turaḡu árīcū masa īḡure tarinuḡarā yujuro bojesome. Īḡu eropa masa dehyoacū ta Goām̄u īḡu doaro pohrogue īgugāre aībeocāmi. ⁶ Īḡu eropa iicū nomeop̄u masa marirogue p̄rure duhrigā wahámo. Goām̄u īḡu amuyudirogue duhrigā wahámo i go. Eroguere mil doscientos sesenta ñari gohra Goām̄u igore īhadibumi.

⁷ Eropirā m̄marogue gamewejēnugāma. Migue waīc̄uḡu anyu īḡu yarā anyua s̄a p̄ru mera gamequeāma. Erā eropa gamequeācū p̄ru īḡu yarā anyua mera Miguere gamequeāmi. ⁸ Eropirā Migue s̄a p̄rure tarinugāma. Eropiḡu p̄rure īḡu yarāre anyuare m̄maroguere árīnemodorebirami. ⁹ Eropiḡu w̄uaḡu p̄rure cóācāmi Goām̄u. Īḡu p̄ru watī ta árīḡu iiami. Satana waīc̄uḡu āhrimi. Iribojeguere īḡu p̄ru d̄p̄u dopa deyoḡu árīñumi. Eropiḡu árīpehreri yeba majarāre ḡuyaḡu āhrimi. Goām̄u īḡure cóāḡu īḡu yarā anyua mera yebague cohā dijuami.

¹⁰ P̄hr̄u m̄marogue turaro wereniḡuicū peeab̄u:

—Dohpaguere mari Paḡu masare taumi pare. Dohpaguere tamerare mari Paḡu mari Op̄u árīḡu āhrimi īḡu turarire īhmubu. Eropiḡu īḡu obeodiḡu Cristo s̄a īḡu op̄u árīr̄ire īḡu turarire īhmumi árīpehrerāre. Watīre m̄marogue árīdiḡure cohā dijuami i yebague. Eropiḡu īḡu turarire īhmumi mari Paḡu. Īḡu watīp̄u m̄m̄ri ñuc̄u, ñamiri ñuc̄u Jesu yarāre, “Oā ñerā āhrima,” arī weresāḡu iimi mari Paḡure. Eropiḡu mari acawererāre Jesu yarāre weresāḡu árīmi. ¹¹ Cristo Cordero waīc̄uḡu īḡu di cóāro mera mari acawererāre īḡure umupeorā erā ñeri iirare cóāsūnirā árīma.

Eropa árĩrã watĩre tarinũgãma. Eropirã õari buherire wererã, watĩre tarinũgãma. Īgũ yare werera dipuwaja gajirã erãre wejẽdiaquerecũ ta, Cristo yare duhubirã árĩrã ĩgũre tarinũgãma. ¹² Eropirã mũa mũaro majarã mucubirique. Watĩre ĩgũ yebague cohã dijucũ ĩarã mucubirique. Mũa yeba majarãpũ, wũariya majarã sã mojomorocũrã warãca mũa. Mũa pohrogue dijami watĩ. Īgũre dipuwaja moaboro merogã dũhyaa. Eropigũ guataricãmi ĩgũ. Mũa pohrogue ĩgũ ejacũ mojomorocũro dujacũ iigũcumi ĩgũ mũare, arĩ gaguiniguiro caricũ peeabũ.

¹³ Eropigũ pĩrupũ cohã dijudigũ nomeore, majigũgã pagore nũrusia wahgãmi. ¹⁴ Eropigũ Goãmũ gaa wũagũ quẽ dũpũre ohami igore masa marirogue igo wũũ duhri wahgãboro dopa. Erogue igo ejara pũhrũ mũhre bojori õaro gaji bojori deco gohra õaro ĩhadibuami Goãmũ igore. Īgũ eropa ĩhadibucũ pĩru igore ñero iimasibirami. ¹⁵ Ero igo árĩcũ ĩagũ pĩru igore miudiagũ wũaro decore etocabeocãmi. ¹⁶ Īgũ eropa iiquerecũ yebapũ igore itamuabũ. Pĩru ĩgũ disiro wiriri decore yebapũ yehrimaa wa uju aĩbeocãbũ. ¹⁷⁻¹⁸ Eropa wacũ ĩagũ pĩru guatariami. Eropa guagũ yujurãyeri igo pãramerã árĩturiarã mera gamewejẽgũ wahãmi. Erãpũ Goãmũ dorerire iirã ãhrama. Jesu yare õari buherire ne duhubirã ãhrama. Erã mera gamewejẽgũ wahãmi. Eropigũ pĩru wũariya tũro pohro niguiami.

13

Perã nũgũ majarãre werepũ Ñũ

¹ Wũariya tũro niguiũ, nũgũ majagũ iriya árĩgũre ĩgũ wahgãpacũ ĩhabũ. Īgũ siete dipu, diez gohra cusaricũgũ ãhrami. Īgũ cusari oparã erã peyarino berori peyãmi. Eropiro ĩgũ dipure ĩgũ waĩre ĩgũ gojatura ãhrabũ. Īgũ waĩ iri ñeri waĩ árĩro Goãmũre ĩhaturiri waĩ ãhrabũ. ² Eropigũ ĩgũ nũgũ majagũ yee dorogũ guagũ iro dopa bejãmi. Eropigũ bugu iro dopa guburicũgũ ãhrami. Eropigũ yee wũagũro iro dopa disirocũgũ ãhrami. Eropigũ pĩrupũ ĩgũ turarire ohami nũgũ majagũre. Eropa ogũ ĩgũre ĩgũ opũ doaro apigũ ĩgũ iro dopa ta masa bajarãre dorecũ iiami pĩru nũgũ majagũre. ³ Īgũ nũgũ majagũ dipuru yuju dipuru camirocũri dipuru dopa bejabũ. Iri camiro ĩgũre wejẽbocurira camiro árĩquerero yarira camiro ãhrabũ. Iri dipuru ojocaricũ ĩarã, mũca wahãma i yeba majarã árĩpehrerã. Eropa ĩha mũcarã, nũgũ majagũre “Turagũ ãhrimi,” arĩ umupeoama. Eropirã ĩgũ yarã wahãma masa. ⁴ Eropirã nũgũ majagũre pĩru ĩgũ turarire ocũ ĩarã masapũ ĩgũre pĩrũre mereja umupeoama. Eropirã nũgũ majagũ sãre mereja ĩgũre umupeoama. Eropa umupeorã õpa arãma:

—Ne gajigũ mũ iro dopa turagũ marimi. Gajigũ mũre ne tarinũgamasĩbeami, arĩ umupeoama masa nũgũ majagũre.

⁵ Eropigũ ĩgũ nũgũ majagũ “Turatariagũ ãhrimi,” erã ĩgũre arĩquerecũ ta, ĩgũ Goãmũre ñero wereniguiquerecũ ta eropa pepicãnimi Goãmũpũ. Eropigũ cuarenta y dos aberĩ gohra ĩgũ nũgũ majagũ masare dorenigũcumi. Iripẽta ĩgũ opũ árĩcũ gahmemi Goãmũ. ⁶ Eropigũ Goãmũre ñero wereniguiami ĩgũ. Īgũ waĩre, ĩgũ wihire, mũmarogue ĩgũ árĩro, ĩgũ pohro majarã sãre ñero wereniguiami nũgũ majagũ. ⁷ Eropigũ Goãmũ yarãre gamewejẽgũ erãre tarinũgãmi. Īgũ eropa tarinũgaquerecũ ta eropa ĩacãniami Goãmũ. Goãmũ ĩgũ eropa iidorebircũre iisome ĩgũ. Eropigũ árĩpehrerã i yeba majarã tauro opũ árĩnirami nũgũ majagũ.

Árīpehreri cururi majarā, árīpehreri yebari majarā tauro, árīpehreri macari majarā tauro, árīpehrerā yare wereniguirā tauro opu árīnirami ĩġu. ⁸ Eropirā árīpehrerā i yeba majarā ĩġu nuġu majagū pohro mereja ĩġure umupeorācoma Goāmū yarā árībirāpū. I yebare Goāmū ĩġu ĩhacūnuguboro core ĩġu yarā árīmorāre ĩġu mera árīniguimorāre erā waīre gojatutuhañumi. Iripū ĩġu eropa gojaturapū Cordero erā wejēdigū yapū āhraa. Iripū erā waīre gojatubirā dihta Goāmū yarā árībirā nuġu majagūre umupeorācoma.

⁹ Gamiricūrā āhraa mūa. Eropirā peeque mūa Jesu yarā árīrā. ¹⁰ Árīpehrerā mūare peresu iinirāre erā sāre peresu iigūcumī pūhrū. Árīpehrerā masare ñose wejēnirāre erā sāre ñose wejēgūcumī pūhrū. Irīre masirā mari Goāmū yarā ñero tariquererā ta ĩġure cóābiricārā. Eropirā yujuro boje ĩġure guñaturarā.

¹¹ Pūhrū gajigū nuġu majagūre ĩhabū daja. Yeba pohecague ĩġu árīdigū ĩġu wiriricā ĩhabū. Pecusaro oveja cusaro iro dopa bejari cusaro cusarocūġu āhramī. Eropā árīquereġu pīru iro dopa wereniguiami. ¹² Eropigū nuġu majagū árīmūhtadigūpū pūhrū árīdigūre opu acuami. ĩġu eropa opu acugūpū árīpehreri yeba majarāre árīmūhtadire umupeodoreami. Árīmūhtadi nuġu majagū erā wejēbocuridi camiro yaridigū āhramī. ¹³ Eropigū pūhrū árīdigū deyoro moarire ii ĩhmuami masa erā ĩha ũcaboro dopa. Eropā iigū masa erā ĩaro peame wūari peame ũmarogue dijaricā iiami. ¹⁴ Eropigū árīmūhtadigū ĩġu ĩhuro gajigū nuġu majagūpū deyoro moari mera masare ġuyāmi, “Ihī mūa umupeobu āhrimi,” arīġu. Eropigū ĩġu gajigū nuġu majagū árīmūhtadigūre wéadoreami masare. ĩġu árīmūhtadigū ñoserimiji mera erā ñosedigū árīquereġu ta ojocarigū āhramī. ĩġu iro dopa bejagūre ta wéadoreami gajigū nuġu majagū masare. Erā eropa iicū ĩagū Goāmū dooquereġu ta eropa ĩacāniami. ¹⁵ Eropigū pūhrū árīdigū nuġu majagūpū árīmūhtadire wéadigūre ojocaricā iiami masare ĩġu doreboro dopa. Eropigū wéadigūpū erā ĩġure umupeobirāre wejēdoreami. ¹⁶ Eropigū árīpehrerāre erā mojotori diayepū sāre ĩġu waīre gojatudoreami nuġu majagū pūhrū árīdigū. Erā mojotorire gojatubirinirāre erā diaporire gojatudoreami ĩġu waīre. Bu árīrāre, oparāre, doberi oparāre, mojomorocūrāre, erā pohro majarāre, erā pohro majarā árībirāre, árīpehrerāre ĩġu waīre gojatudoreami. ¹⁷ ĩġu árīmūhtadigū nuġu majagū ĩġu waīre, ĩġu numerore gojatubirāre ne asūdorebirami. Eropigū erāre duadorebirami.

¹⁸ Irīre ōaro masique mūa. Pee masirā árīrā nuġu majagū ĩġu numerore ōaro ĩha masique. Iri numero ũma waī iro dopa āhraa. Iri numero seiscientos sesenta y seis gohra āhraa.

14

Goāmū ĩġu taunirā mama bayariñere bayañorā

¹ Pūhrū Sión waīcūdigū ũtāġu weca niguigūre Corderore ĩhabū. ĩġu mera ciento cuarenta y cuatro mil masa āhrama. Erā ĩġu ya waīre ĩġu Paġu ya waī sāre erā diaporire erā gojatunirā āhrama. ² Erāre yū ĩacū ta ũmarogue busuro carabū. Wūari ũtāmu busuro dopa ta, bupu ĩġu wūaro busuro dopa ta busuro carabū. Eropigū arpa waīcūrire erā buamūtēro dopa ta busuro carabū. ³ Erā ciento cuarenta y cuatro mil masa bayarā āhrama. Ero opu ĩġu doaro pohro wapicūrā gajiropa bejarā, Jesu yarā oparā sā core bayarā āhrama erā. Erā bayariñe mama bayariñe āhrabū.

Iri bayarire erã dihta masiama. Cristo ĩgu taunirã dihta iri bayarire masiama. Erã i yeba árĳnirã mura ĩgu aĳ mujunirã ãhrama. ⁴ “Ne ñerire iisome,” arĳnirã ñerire iibirinirã ãhrama. Ne erã yujusubugã nome mera ñero iibirinirã ãhrama. Eropirã Corderore ĩhacũnirã árĳrã, ĩgu yare eropa iiniguimurama. Eropigu erãre ñerã watope árĳnirãre ĩgu taumorãre aĳami Goãmũ. Eropa ĩgu taunirã árĳrã, Goãmũ yarã árĳmorã, Cordero yarã sã árĳmũhtanirã ãhrama. ⁵ Eropirã erã mera majarã ne yujugu guyagu marami. Eropirã Goãmũ ĩgu pepicũ ñeri iira dipuwaja marirã ãhrama erã.

Ƴrerã anyua weremedijuñorã

⁶ Pũhrũ umarogue wũugũre anyure ĩhabũ. ĩgu i yeba majarãre árĳpehreri cururi majarãre, árĳpehrerã yare wereniguirãre, árĳpehreri yebari majarãre ðari buherire werebu ãhrami. Iri buheri ne gohrotobea. Eropa árĳniguicãa. ⁷ Eropigu anyu gaguinigu ðpa arĳ medijuami:

—Goãmũre gũique. “Turatariagu, ðatariagu ãhrimi,” arĳ umupeoque ĩgũre. Dohpaguere masare ĩgu dipuwaja moaburisubu árĳro iiaa. ĩgu umũsire, yebare, pagayarire, mutayarigã sãre iidigu ãhrimi. Eropirã ĩgũre mereja umupeoque, arĳ gaguinigu dijuami anyu.

⁸ ĩgu eropa arĳra pũhrũ gajigu anyu umaro wũugũ ðpa arĳ medijuami:

—Erãre cóãcãmi. Wũari maca Babilonia waĩcũri maca majarãre cóãcãmi Goãmũ. Erã ĩgu cóãnirãpũ árĳpehrerã gajirãre ñero iicũ iima. Masa erãre ĩhacũrã, ñerire uribejarã, goãmarã wãanirãre umupeoma. Merericũrã vinore erã turaro uribejaro dopa ta erã ñerire turaro uribejama Babilonia majarãre ĩhacũrã, arĳ were medijuami gajigu anyu.

⁹⁻¹⁰ Erã perã anyua eropa arĳra pũhrũ gajigu anyu erã pũhrũ wũugũ gaguinigu ðpa arĳ medijuami ĩgu sã:

—Árĳpehrerã nuũu majagũre umupeorãre, ĩgũre wãadigũre umupeorãre erã diaporire, erã mojotorire ĩgu waĩre gojatunirãre dipuwaja moagũcumĩ Goãmũ. Erã mera guagu erã tamerare turaro dipuwaja moagũcumĩ Goãmũ. Eropigu Goãmũ erãre burigã dipuwaja moaniguigũcumĩ cãdijiro mariro. Nuũu majagũre umupeorã árĳpehrerã peamegue warãcoma. Erogue burigã pũriroca erãre. Azufre waĩcũri mera erã dihura peame árĳroca. Goãmũ yarã anyua, Cordero sã erã ĩhuro ñero tarirãcoma erã. ¹¹ Iri peame eropa imicacũniguicãroca. Ne yarisome. Erãre eropa pũriniguicã iiroca. Árĳpehrerã nuũu majagũre mereja umupeorãre eropa pũriniguiroca. Ƴmũri sãre, ñamiri sãre eropa pũriniguicãroca sooro mariro erãre. ĩgu nuũu majagũre ĩgu wãadigũre umupeorã, ĩgu waĩre erã gojatunirã sã, eropa ta ñero tarirãcoma, arĳ medijuami anyu.

¹² Eropigu ðpa arĳ werea mũare ire: Mũa erã eropa ñero tariborore masirã, Goãmũ yarã ĩgu dorerire iirã, Jesure cóãbirã árĳrã, ĩgu yare duhubiricãque. Ñero tarirã árĳquererã ta Goãmũ yare duhubiricãque, arãa yũhu mũare.

¹³ Pũhrũ umarogue yũre wereniguiro caracũ peeabũ daja. Ƴpa arãmi yũre:

—Ire gojaque mũhu. Goãmũ yarã ĩgũre cóãbirã árĳnirã dohpaguere mũa sĩrira pũhrũ sãre ðaro mucubirirã árĳrãca mũa, arĳ medijugu carami yũre. ĩgu eropa arĳra pũhrũ Espĩritu Santopũ ðpa arĳnemoami daja:

—Eropa ta ãhraa. Diaye ta ãhraa. Erã turaro erã mohmerire duhpiicã soorãcoma. Ƴmarogue erã wacũ ðaro erã iirare guñagũcumĩ

Goām̄. Eropigū erāre ōaro iigūcumī. Eropirā erā mucubirirā árīrācoma, arīnemoami Espírītu Santo.

Pohe maja oteri dūcare mari beye aīro dopa ta Goām̄ īgū yarāre beye aīgūcumī. Ńerāp̄re boje beye dobogūcumī, arī gojañumi Ńū

¹⁴ Pūhr̄ imica curu boreri curure īhab̄. Iri curu weca masū dopa bejagū doámi. Īgū oro bero opū īgū peyarino berore peyámi. Eropigū matamiji usiri mijire opámi īgū. ¹⁵ Pūhr̄ gajigū anyu Goām̄ wihigue árīdigū wirirami. Eropa wiririgū turaro gaguiniami imica curu weca doagure:

—Mūh̄ matamiji mera pohe maja dūcare i yeba maja dūcare tabe aīpehocāque. Dohpaguere m̄ queodiro eja. Dūca boretuhab̄, arāmi anyu.

¹⁶ Īgū eroparīcū peegū īgū matamiji mera i yebare tāranugami īgū imica curu weca doagū. Eropa tāranugagū i yeba maja dūcare aīro dopa iiami.

¹⁷ Pūhr̄ gajigū anyu s̄ Goām̄ wihigue árīdigū wirirami. Īgū s̄ matamiji usirimijire opámi. ¹⁸ Eropigū gajigū anyu Goām̄re umupeori mesa pohrogue árīdigū wirirami. Īgūp̄ mesa maja peamere īhadibugū āhrami. Eropa wiririgū matamiji usirimiji opagure gaguiniguiami:

—Mūh̄ matamiji mera i yeba árīri pohere, igui pohe maja dūcare aīque. Iguip̄ ñituhab̄, arī gaguiniguiami.

¹⁹ Īgū eroparīcū peegū anyu īgū matamiji mera i yebare tāragū, iguitōrire wírīta aīami. Īgū eropa iira pūhr̄ iritōrire iguitōrire īgū ñatīarogue cōhámi. Īgū eropa ñatīaro dopa ta Goām̄ īgūre gamebirāre turaro guagū, dipuwaja moagūcumī. ²⁰ Iri maca t̄ro pohro erā ñatīaro iri iguitōrire ñatīama. Ero erā ñatīacū igui deco wiriro dopa di wiriab̄. Trescientos kilómetros yoariya, yuju metro ōaro gaji metro deco ūhcāriya āhrab̄ di mera. Irire īha masiab̄. Yujunū anyu Goām̄re gamebirāre ñerire iinirāre gameneo erā ñeri iira dipuwaja moagūcumī. Īgū eropiicū masa bajarā sīrirācoma. Eropa sīrirā di pagari cóārācoma, arī masiab̄ ȳh̄.

15

Masa erā ñero tariborore anyua apituñorā masare

¹ Pūhr̄ ūmarogue gajiropa árīrore īhab̄. Gūhyadiaro árīro i yebague dohpa waborore īhmuriñe āhrab̄. Ōpa īhab̄: Siete anyua āhrama. Goām̄ guagū siete suburi masare dipuwaja moatubu iiami. Eropirā erā siete anyuap̄ dipuwaja moadore īgū apimorā āhrama.

² Anyuare yū ĩara pūhr̄ w̄ariyare ōaro deco s̄ririya dopa árīriyare īhab̄. Iriya peame mera árīriya āhrab̄. Eropigū iriya pohro niguirāre nūgū majagure īgūre wéadigū s̄re tarinuganirāre īhab̄. Erā nūgū majagū numerore īgū ya waī maja numerore gojatudorebirinirā āhrama. Ero niguirā arpa waīc̄uri buamutēre opáma. Iri buamutēri Goām̄ īgū ora āhrab̄. ³ Eropirā Goām̄ pohro majagū Moise ya bayarire bayarā iiaama. Cordero ya bayariñe s̄re bayarā iiaama. Ōpa arī bayáma:

Gūa op̄ mūh̄ Goām̄ turatariagu āhraa. Mū iirare ĩarā īha ūca wahaa gūa. Mū iira ōataria. Mūh̄ árīpehreri yeba majarā tauro op̄ āhraa. Ōaro gūyaro mariro diaye iiaa mūh̄. ⁴ Árīpehrerā m̄re güima. Árīpehrerā m̄re “Turagū āhrimi,” arīrācoma. Mū dihta ñeri marigū āhraa. Árīpehrerā i yeba majarā m̄ pohrogue ejarā

mereja mure umupeorācoma. Eropa ta iirācoma erā árīpehrerā òaro mū iirare ĩarā, arī bayarā iiama erā.

⁵ Pūhrū ɯmarogue ĩhamemujugū, Goāmū ya wihire pāgūra wihire ĩhabū. Iri wihigue Goāmū ĩgū doreri ĩgū gojara mijiri ɯtā mijiri erā dibura mijiri āhrabū. ⁶ Iri wihire yū ĩacū ta siete anyua iri wihi pohecague árīnirā wirirama. Erā Goāmū ĩgū dipuwaja moadoregū ĩgū apimorā āhrama. Erā nūcū erā dipuwaja moaburire opāma erā anyua. Ōari suhri, boreri suhricurā āhrama. Eropiro erā coretihbi weca oro gasiro mera tuādiunirā āhrama. ⁷ Iri wihigue árīnirā erā wiriricū wapicurā gajiropa bejarā mera majagū erāre siete anyuare oroparire ohami. Iripari Goāmū gua ĩgū dipuwaja moadoreburi mera òaro ɯjəturiabū iripari. ĩgū Goāmū eropa árīniguigū āhrimi. ⁸ ĩgū iriparire erāre ocū ta Goāmū wihi pohecague ĩgū goesiriri mera ĩgū turari mera imicacū sehya wahabū. Iri wihi eropa imicacū sehya wacū iri wihire ne yujugū ñaja masiya marabū. Siete anyua Goāmū dipuwaja moadoregū ĩgū apidiro dopa ta erā masare dipuwaja moatura pūhrū dipaturi iri wihigue ñajamasirācoma daja. ĩgū dipuwaja moaboro core ñaja masiya mara. apidiro dopa ta erā masare dipuwaja moatura pūhrū dipaturi iri wihigue ñajamasirācoma daja. ĩgū dipuwaja moaboro core ñaja masiya mara.

16

Goāmū masare ĩgū dipuwaja moaborore wererū

¹ Pūhrū Goāmū wihigue turaro wereniguiro carabū. Siete anyuare wererū iigū carami:

—Goāmū ĩgūre tarinūganirā mera guami. Eropirā ĩgū dipuwaja moadorerare iique. Eropirā dohpaguere siete pari dicurire yebague pisiri medijurā waque i yeba majarāre, arī wereniguigū carami.

² Eroparīcū peegū árīmūhtadigū anyu ĩgū oparipa dicurire yebague pisiri medijuami. ĩgū eropa pisiri medijucū nūgū majagū waĩre gojatunirā ĩgūre wéadigūre umupeonirā ñero camicūama. Iri cami turaro pūriyoro erāre.

³ ĩgū eropa pisirira pūhrū gajigū anyu daja ĩgū oparipa dicurire pisiri medijuami daja wūariyague. ĩgū eropa pisiricū iriya diya wahabū. Sīridigū di iro dopa āhrabū iri di. Eropa wacū iriya pohecague árīnirā sīripehrea wahāma.

⁴ Perā eropa pisiri dijura pūhrū gajigū anyu ĩgū oparipa dicurire pisiri medijuami daja maūrigue, iri maūri diparigue sāre. ĩgū eropa pisiricū maūri diyari dihta wahabū. ⁵ Eropa wacū ĩagū gajigū anyu maūrire coregū òpa arīgū carami:

—Goāmū, mūhū ñeri marigū āhraa. Dohpague sāre eropa árīniguicāgū āhraa mūhū. Iribojegue sāre eropa árīniguicāmūribū mūhū. Eropigū dipuwaja moagū diyarire iigū diaye iiabū mūhū. ⁶ Nūgū majagū yarāpū mū yarāre wejērā di cóācū iima. Mū yare wererā sāre wejērā di cóācū iima erā. Erā eropa wejēra dipuwaja iriyari diyari wahabū erā ihriburi. Ōpa ta mū iicū gahmeama erā, arīgū carami maūrire coregū anyu.

⁷ ĩgū eropa arīra pūhrū Goāmūre umupeori mesague wereniguiro carabū daja:

—Eropa ta āhraa. Goāmū gua opu turatariagu āhraa mūhū. Gūyaro mariro, queoro masare beye, dipuwaja moaa mūhū, arī wereniguiro carabū.

⁸ Ʋrerā anyua erā pisirira pũhrũ gajigũ anyu ïgũ oparipa dicũrire pisiri medijuami daja. Abe Ʋmũ majagũ weca pisiri medijuami. ïgũ eropa pisiricũ abere masare turaro asicũ iiami Goãmũ. ⁹ Eropigũ abe Ʋmũ majagũ masare turaro asiami. Erāre eropa asicũ erā Goãmũ erāre ïgũ dipuwaja moadorecũ masirā, ïgũre ñero wereniguiama masa. Eropa ñero tariquererā ta erā ñero iirare ne bũjawerebirama. Eropirā duhubirama. Goãmũre “Turagũ āhrimi,” arĩ umupeodiabirama.

¹⁰ Wapicũrā anyua erā pisirira pũhrũ gajigũ anyu daja ïgũ oparipa dicũrire pisiri medijuami daja. Nũgũ majagũ ïgũ doaro weca pisiri medijuami. Opũ doaro āhrabũ ïgũ doaro. ïgũ eropa pisirira pũhrũ ïgũ yarā árĩri yebague naitĩaro wahabũ. Eropirā ïgũ yarā masa ñero pũricũ gũcũrire cũridihuama. ¹¹ Erāre ñero pũricũ ta, erā ñero camicũrā ta Goãmũre Ʋmaro majagũre ñero wereniguiama. Erā ñero iirapũre bũjawerebirama. Eropirā irire duhubirama.

¹² Yuju mojotocũ majarā anyua erā pisirira pũhrũ gajigũ anyu daja ïgũ oparipa dicũrire pisiri medijuami daja. Eufrate waĩcũriya wũariyague pisiri medijuami. ïgũ eropa pisiricũ iriya bojomerea wahabũ. Abe mũririro majarā oparā erā gamewejērā warā erā iriya taribujariboro dopa eropa iiami.

¹³ Pũhrũ Ʋrerā watẽare tarumũrā iro dopa bejarāre ïhabũ. Yujugũ tarubũgũ pĩru pohecague árĩdigũ ïgũ disirogue wirirami. Gajigũ tarubũgũ watĩ nũgũ majagũ disirogue wirirami. Gajigũ tarubũgũ watĩ daja “Goãmũ yare weregũ āhraa,” arĩ gũyadigũ ya disirogue wirirami. ¹⁴ Eropirā erā Ʋrerā watẽa tarumũrā iro dopa bejarā deyro moarire ii ïhmurā āhrama. Eropirā árĩpehrero majarā oparāre gamenerecũ iiami erā basi Goãmũ mera gamewejẽdorerā. Erā eropa gamewejẽburinũ Goãmũ turatariagũ árĩpehrerāre ïgũ dipuwaja moaburinũ, pehreburiũ árĩroca.

¹⁵ Ero coregue õpa arĩmi Jesu gũare: ïaque mũa. Yajari masũ ïgũ yajagũ ariro dopa ta yũ sã guñaña mariro arigũca. Yũ ariborore õaro coredigũ mucubirigũ árĩgũcumĩ. ïgũ yaha árĩburire iinigidigũ ñeri marigũ mucubirigũcumĩ. Yũ mera árĩgũcumĩ. Eropa iidigũ árĩgũ yũ dujaricũ gũhyasĩrisome ïgũ, arĩmi Jesu gũare.

¹⁶ Eropirā Ʋrerā watẽa i yeba majarā tauro oparāre gamewejẽcũ iituháma. Erā gamewejẽro Hebreo ya disiro mera Armagedón waĩcũa.

¹⁷ Seis anyua erā pisirira pũhrũ daja gajigũ anyu ïgũ oparipa dicũrire imica cururi weca pisiri medijuami daja. ïgũ eropa pisirira pũhrũ Goãmũ wihigue ïgũ opũ doarogue turaro wereniguiro carabũ:

—Iripẽta árĩroca, arĩro carabũ.

¹⁸ ïgũ eroparĩcũ ta miamaa, bupu pamaa, gajiropa bũsumaa, gũhyaro yeba ñohmeabũ. I yeba masa erā árĩnũgara pũhrũ eropa siari ñohmebirabũ i yeba. Gajisubu ñohmediro tauro gũhyaro yeba ñohmemaabũ. ¹⁹ Eropa ñohmecũ wũari macare Babilonia waĩcũri macare Ʋhrema yehremaa wahabũ. Eropiro paga macari i yeba árĩri macari dija wahabũ. Eropigũ Babilonia waĩcũri maca majarāre wũari maca majarāre guñámi Goãmũ erāre dipuwaja moabu. Erā ñerire iiri dipuwaja erā mera turaro guámi. Eropa guagũ erāre bũrigã dipuwaja moámi. ²⁰ ïgũ eropa iicũ árĩpehreri nũgũri, Ʋtã yucũ sã pehrea wahabũ. Eropiro ne marabũ. ²¹ Eropiro decoyeri pagayeri yũsariyeri yebague masa weca dijarabũ. Árĩpehreri decoyeri cuarenta kilo nũcũriyeri āhrabũ. Erā weca

iri eropa dijarićũ Goãmũ erãre ĩgu turaro dipuwaja moacũ masirã ñero werenĩguiama masa Goãmũre.

17

Ñerire ĩgore dipuwaja moadoregũcumi, arĩ werepũ Ñu

¹ Pũhrũ siete parire oparã anyua mera majagũ yũ pohrogue eragũ õpa arãmi yũre:

—Īagũ arique. Diari bajayari weca doagore Ʃma mera ñero iiricũdigore Goãmũ ĩgu dipuwaja moaborore ĩagũ arique mũhũ. ² I yeba majarã oparã igo mera ñero iiro dopa ta igo yapũre gamema. Goãmũpũre gamebirama. I yeba majarãre igo sihu merēcũ iiro dopa ta, erã mera igo ñero iiro dopa ta igo masare ñero iirire Ʃaribejacũ iimo igo. Eropa iigo arĩpehreri ñerire erã ĩicũ iimũrimo igo masare, arĩ wereami anyu yũre.

³ ĩgu eropa arĩra pũhrũ Espĩritu Santo yũre deyoro moarire ĩacũ iiami. Eropĩgũ anyu masa marirogue aĩ wahgãmi yũre. Ero igo nomeore ĩhabũ. Igo nũgũ majagũ diagũ weca peyago aħramo. Nũgũ majagũpũ ĩgu dũpũ baja waĩ erã gojatudigũ aħrami. Iri waĩ ñeri waĩ Goãmũre ñeri werenĩguiari waĩ aħrabũ. Eropĩgũ siete dipucũgũ, diez gohra cusaricũgũ aħrami nũgũ majagũ. ⁴ Eropĩgo nomeopũ õaro yahsari suhri oparã erã sañarino suhrire sañadigo aħramo. Diari suhri sãre sañadigo aħramo. Baja orore, wajacũri Ʃtãre, perlayeri sãre tuhura suhrirore sañadigo aħramo igo. Eropĩgo oropare opãmo igo. Iripare dicũri ñeri igo iira aħrabũ. Ñero iigo bũrigã ñero iidigo arĩmo igo. Iri ñeri Goãmũ ĩgu ĩadiabirira aħrabũ. ⁵ Igo diapo igo waĩ erã gojatudigo aħramo. Iri waĩre õaro masibea mari. Õpa arĩ gojatura aħrabũ igo diapogue: “Wũari maca Babilonia aħrimo. Igo arĩpehreri ñeri ĩnũgadigo aħrimo. Arĩpehrero majarã erã ñerire, Goãmũre erã gamebiririre ĩnũgadigo aħrimo. Eropĩrã erã ĩgore ĩhacũrã ñetariaro ĩrã iima,” arĩ, igo diapore erã gojatudigo aħramo. ⁶ Eropa ĩgore ĩagũ igo bajarã Goãmũ yarãre igo wejẽdigo arĩcũ masiabũ yũhũ. Mererã erã mucubiriro dopa ta igo erãre wejẽgo erã di cóãcũ ĩago mucubiridigo aħramo igo. Jesure erã cóãbiriri dipuwaja erãre wejẽdigo aħramo igo.

Igore ĩagũ, ĩha Ʃca wahabũ. ⁷ Eropĩgũ ĩgu anyu arãmi yũre:

—¿Duhpĩgũ ĩha Ʃca wahari mũhũ? arãmi yũre. —Mũ masibirirare mũre ĩhmugũra. Igo nomeore mũre weregũra. Igo peyagũ sãre weregũra. ĩgu nũgũ majagũ aħrimi. Eropĩgũ siete dipucũgũ, diez cusaricũgũ aħrimi. ⁸ ĩgu mũ ĩadigũ iribojegue arĩdigũ arĩmi. Dohpaguere marimi ĩgu. Pũhrũ ĩgu Ʃhcãri gobegue arĩdigũ wiriri dehyoagũcumi daja. ĩgu eropa wiririra pũhrũ dederebu peamegue wagũcumi. I yeba majarã ĩgu dehyoacũ ĩha Ʃca wa, ĩgũre umupeorãcoma. I yeba arĩboro core Goãmũ ĩgu yarã arĩmorãre erã waĩre gojatudigũ arĩmi. ĩgu gojatubirininã aħrima nũgũ majagũre umupeorã. ĩgũpũ iribojegue arĩdi arĩmi. Dohpaguerepũre marimi. Pũhrũ dipaturi dehyoagũcumi daja. Eropĩrã masa ĩgu dehyoacũ ĩarã, ĩha Ʃca warãcoma.

⁹ “Dohpaguere yũ wereburire õaro masidiarã, õaro peerãca mũa, arĩnemoami yũre daja. Eropĩrã pee masirã arĩque mũa. Nũgũ majagũ dipu, siete dipu siete Ʃtã yucũ iro dopa aħraa. Iri Ʃtã yucũ weca peyamo igo ñero iiricũgo. ¹⁰ Iri dipu siete oparã sã iro dopa aħraa. Bajarã masa tauro oparã aħrima. Cinco oparãre cóãtuhama. Gajigũ erã pũhrũ arĩgũ opũ aħrimi dohpaguere. Gajigũpũ pũhrũ opũ ñajagũcumi. Eropa ñajagũ

merogã opu árĩgucumi ĩgu. ¹¹ Eropigu nugu majagu diagu core árĩdigu, dohpaguere marigu erã siete oparã puhru opu árĩgucumi. Siete oparã mera majagu ahrimi. Puhru peamegue dederea wagucumi.

¹² “Nugu majagu cusari diez cusari diez oparã iro dopa ahraa. Bajarã masa tauro oparã ahrima. Erã oparã ñajanibeama dohpa. Puhruque oparã ñajarã merogã oparã árĩrãcoma. Yoari boje oparã árĩdoresome erãre. Eropa oparã árĩrã nugu majagu mera oparã árĩrãcoma. ¹³ Erã diez oparã yujuro mera pepirã árĩrãcoma. Eropirã erã nugu majagure erã ya yebari majarã tauro opu acurãcoma. ¹⁴ Eropirã Cordero mera gamewejẽ warãcoma erã. Erã eropa gamewejẽquerecũ ta Cordero ĩgu beyenirã mera ĩgure ne cóãbirinirã mera erãre tarinugarãcoma. ĩgu árĩpehrerã gajirã tauro opu ahrimi. Eropigu erãre tarinugagucumi,” arãmi anyu yure.

¹⁵ Ire yure werenemoami anyu:

—Ñero iiricugo mauri weca doago iimo. Iri mauri õpa iro dopa ahraa: Baja yebari majarã, baja cururi majarã, baja disiri wereniguirã iro dopa ahraa iri mauri. Erã bajarã weca ahrimo igo. ¹⁶ Nugu majagu, diez oparã mera ñero iiricugore ĩhaturirãcoma. Erã diez oparã nugu majagu mera igore goroweopeho igo yare emapehocã, suhri marigo cóãrãcoma igore. Eropa iirã igo dupure barãcoma. Erã eropa iira puhru igore soepehocãrãcoma. ¹⁷ Erã diez oparã yujuro mera pepirã nugu majagure erã ya yeba majarã tauro opure acurãcoma. Erã eropa iicũ apimi Goãmu ĩgu gamediro dopa ta iibure. Eropigu nugu majaguru opu árĩgucumi. Árĩpehreri Goãmu ĩgu iribojegue ĩgu werediro dopa ta ĩgu iira puhru nugu majagure cóãgucumi. ¹⁸ Igo mu ĩadigo mera õpa arĩ buhema: Igo wuuri maca Babilonia waĩcũri maca iro dopa ahrimo. Árĩpehrerã gaji macari majarã tauro ahrima iri maca majarã, arãmi anyu yure.

18

Babilonia waĩcũri maca cohmooyo

¹ Puhru gajigu anyure umarogue dijarigure ĩhabũ. ĩgu opu gohra ahrami. Eropigu ĩgu gosesiriri árĩpehrerogue ðaro boyoro wahabũ.

² ĩgu eropa dijara puhru turaro gaguinigui wereami:

—Cóãcãmi. Babilonia waĩcũri macare wuuri macare iri maca majarã sãre cóãcãmi. Dohpaguere watẽa bajarã ñerã dupu deyobirã sã iri maca muraro árĩrã iima. Ñerã mirimagu porã majarã sã masa erã ĩha doorã iri maca murarore árĩrã iima. ³ Iri maca majarã mura árĩpehreri yeba majarãre goroweonirã árĩma. Eropirã baja yebari majarã tauro oparã iri maca majarãre pee Goãmure cóãnirã árĩma. Erã ñeri uaribejarire iidiarã cóãnirã árĩma Goãmure. Iri maca majarã baja gajinore wajapagari duarire gamenirã árĩma. Eropirã gaji macari majarã erãre duarã pagari dihta wajatanirã árĩma, arĩ wereami anyu.

⁴ Puhru dipaturi umarogue werenigucũ peeabũ. Õpa arĩro carabũ iri macare cóãboro core ĩgu wereniguirire:

—Mua yaharã, iri maca majarã mera árĩbircãque mua. Iri maca majarã mera mua árĩcũ mua sãre dipuwaja moagucumi. Eropirã iri macague ñero iirire ĩhacũbircãque. ⁵ Ero ñero iira baja árĩcãa. Iri maca majarã yoari boje burigã ñerire iituhajama. Eropigu yuhũ Goãmũ iripẽta erã ñero iicũ gahmea. Eropigu erãre dipuwaja moagũca. ⁶ Iri maca turaro dipuwajacũporo. Ero majarã masare erã ñero iidiro dopa ta erã sãre ñero taricũ ĩporo. Masare erã ñero iidiro dopa ta erã tauro erãre ñero dipuwaja

moaporo, arĩro carabũ. ⁷ Iri maca majarã “Ōarã ähraa gua,” arĩ pepirima. Eropa arĩ pepirã, wajapagarire wũaro opãma erã. Erã wajapagarire wũaro erã oparopẽ ta turaro ñero taricũ iiporo. Eropirã erãre bujawerecũ iiporo. Erã basi õpa arĩ pepirima erã: “Gua i yeba majarã oparã arĩrã iiaa. Mojomorocurã árĩbeaa. Eropirã ne ñero tarisome gua,” arĩ pepirima erã. ⁸ Eropa arĩ erã pepirã árĩcũ yujunũ erãre guñaña mariro dipuwaja moaburinũ árĩroca, arĩro carabũ. Irinũ sĩriri, dorecuri, co oreri, oaboari árĩroca. Eropigũ iri macare soepehocãgũcumĩ, arĩro carabũ. Mũa opu Goãmũ iri macare dipuwaja moadoregũ turatariagũ ährimi. Eropigũ eropa ta ĩgũ arĩdiro dopa ta iri macare dipuwaja moadoregũcumĩ, arĩro carabũ umarogue.

⁹ Eropirã Goãmũ iri macare ĩgũ dipuwaja moacũ ĩha i yeba majarã oparã burigã bujawere orerãcoma. Erã iri maca majarã mera ñerire iirã õaro mucubirirã árĩmũrinirã árĩma. Eropirã iri maca ũjũcũ ĩarã orerãcoma erã. ¹⁰ ĩgũ iri macare eropa soecũ ĩarã oparã gaji yeba majarã yoarogue ĩhabeoniguirãcoma gua sãre dipuwaja moari arĩrã. Ero ĩhabeoniguirã õpa arĩrãcoma:

—Ade. Mojomorocuri maca ähraa Babilonia. Si maca wũari maca turari maca árĩrabũ. Mata yojaro mera si macare dipuwaja moami, arĩrãcoma erã.

¹¹ I yeba majarã doberi duarã iri maca ũjũcũ ĩarã burigã bujawere orerãcoma erã sã. Iri maca pehrecũ ĩarã, erã ya doberire asũrã maricũ ĩarã bujawere orerãcoma. Eropirã orerãcoma. ¹² Erã aĩgãrirare, orore, platare, wajacuri utãre, perla waĩcũri dipu sãre asũrã marirãcoma. Eropi gaji erã aĩgãrirare suhri õarire wajapagarire, yahsari suhrire, oparã erã sañari suhri dopa bejarire, seda waĩcũri suhrire, diari suhrire asũrã marirãcoma. Eropi gaji erã aĩgãrirare yucũ poresuri yucũre asũrã marirãcoma. Eropi gajire erã aĩgãrirare marfil waĩcũri mera erã iirare, wajacuri yucũ mera erã iirare, bronce mera erã iirare, come mera erã iirare, marmol mera erã iirare asũrã marirãcoma. ¹³ Eropi erã aĩgãrirare canela waĩcũrire, gaji bari usũricũ iirire, inciensore, mirra waĩcũri poresurire, gaji poresurire asũrã marirãcoma. Eropi gaji erã aĩgãrirare vinore, uycũre, trigo pogare, trigore, wecuare, ovejare, cabayuare, tũruri gasire, pohro majarãre asũrã marirãcoma. Eropirã bujowererãcoma doberi duari masa. ¹⁴ Eropirã õpa arĩrãcoma erã iri maca majarã mũrare:

—Ade. Ñetariaro wahari erã. Árĩpehreri erã mahira mũra pehrea wahaa. Eropiro árĩpehreri erã õarire erã wajapagari opara pehrea wahaa. Eropirã iri dipaturi bocasome mari, arĩrãcoma doberi duari masa.

¹⁵ Erã iri macare doberi duarã wũaro wajatamũrinirã árĩma. Eropirã erã iri macare yoarogue ĩhu niguirãcoma gua sãre dipuwaja moari arĩrã ucarã. Eropa ĩhabeorã iri macare burigã bujawere orerãcoma. ¹⁶ Őpa arĩrãcoma iri macare:

—Ade. Ñetariaro wahaa iri maca wũari maca. Si maca majarã õarire opamũririma. Nomeo õari suhrire, wajapagari suhrire, yahsari suhrire, diari suhri sãre sañago dopa õarire opamũririma. Eropirã oro wajapagari utã, perla dipu waĩcũri tuhura suhriro sañamũrima. Wũaro opamũrima si maca majarã. ¹⁷ Eropiro mata si maca wũaro dobericũri maca dederea wahaa, arĩrãcoma iri macare.

Eropirã árĩpehrerã dohori gasi mera curirã, iri gasi oparã, erã uma, gajirã wũariyague mohme wajatarã sã iri macare yoarogue ĩhu niguirãcoma erã sã. ¹⁸ Ero ĩhabeorã iri macare ũjũcũ ĩarã õpa arĩ gaguiniguirãcoma:

—Paga macari si maca iro dopa áriri macari ne gaji maca mara, arĩ gaguiniguirãcoma erã. ¹⁹ Eropa bɔjawererã árirã erã dipu weca nicure ñaji peorãcoma. Eropirã co orerã õpa arĩrãcoma:

—Ade. Ñetariaro wahaa si maca mɔraro. Õari maca áriribɔ. Árĩpehrerã dohori gasi oparã wɔariyague curirã si maca maja doberi mera õaro wajataribɔ mari. Eropiro mata si maca dederepehrea wahaa, arĩrãcoma gasi majarã, arĩ werero carabɔ yɔre ɔmarogue.

²⁰ —Iri macare ĩɔ cõãcũ ĩarã mucubirique mɔa, ɔmaro majarãpɔ, arĩro carabɔ. —Goãmɔ yarã, Jesu ĩɔ apinirã, ĩɔ yare weremɔhtanirã árĩpehrerã mɔa mucubirique. Iri maca majarã mɔare ñero taricũ iima. Erã eropa iira dipuwaja, dipuwaja moami Goãmɔ. Eropirã mucubirique mɔa, arĩro carabɔ.

²¹ Eropa arĩ wereniguirare peera pɔhrɔ õpa ĩhabɔ yɔhɔ. Turagɔ anyu wɔariye utãyere aĩ wahgũ, wɔariyague mehyuami. Eropa mehyugɔ õpa arãmi:

—Iye utãye yuriñajadiro dopa ta wɔari maca Babilonia waĩcɔri maca turaro yuhridijaro bɔsuroca. Eropa yuhridijara pɔhrɔ iri macare dipaturi ĩasome mɔa. ²² Iri macare dederea wacũ ĩigɔcumi. Eropiro ne iri macare bayarire mɔa peediro dopa árĩsome. Arpa bɔamɔtãri, flauta dipurure, corneta sãre ne dipaturi peeya mariroca. Eropirã iri maca maricũ ero mohmenirã dipaturi erore mohmesome. Eropiro trigo yeri utã mera erã oera sã ne peeya mariroca. ²³ Iri maca boyo oyadiro dopa ne árĩsome. Eropirã mojoto dirinirã erã mucubiri wereniguidiro dopa ne dipaturi árĩsome. Iri maca majarã doberi duarã asũrã mera gajirã tauro opamɔrima erã. Eropirã iri maca majarã yeea erã purisiriri mera árĩpehrero majarãre gɔyamɔrima. Eropirã ñerire ɔaribeja, Goãmɔpɔre gamebirimɔrima masa, arãmi yɔre turagɔ anyu.

²⁴ Iri maca majarã Goãmɔ yare weremɔhtanirãre gajirã ĩɔ yarã sãre árĩpehrero majarãre wejẽmɔrinirã árĩma. Erã eropa wejẽra dipuwaja, gaji ñero iira dipuwaja sãre dipuwaja moami Goãmɔ iri macare.

19

¹ Babilonia macare ĩɔ cõãrare yɔ ĩara pɔhrɔ ɔmarogue bajarã gaguiniguirã carama yɔ peecũ. Õpa arĩ gaguiniguirã carama:

Aleluya. Goãmɔre õaro wereniguirã. Goãmɔ marire taugɔ ãhrimi.

Ĩɔgure õaro umupeorã. Turatariagɔ ãhrimi ĩɔ. ² Gɔyaro mariro queoro ĩɔ masare dipuwaja moami ĩɔ. Ñeri dipuwaja moorãre erãre dipuwaja moabeami. Igo nomeo ñerire ĩiricugo Babilonia waĩcɔri maca ãhrimo. Iri maca majarãre ĩhacũrã i yeba majarã ñero ĩimɔrima. Eropigɔ iri maca majarãre dipuwaja moami Goãmɔ. Eropigɔ ĩɔ dorerire ĩinirãre ĩɔ pohro majarãre erã wejẽra dipuwaja dipuwaja moami ĩɔ, arĩ gaguiniguirã carama.

³ Dipaturi gaguiniguirã carama daja:

—Aleluya. Goãmɔre õaro wereniguirã. Iri maca ñero iira maca ĩɔ soera maca eropa imicacɔnigucãroca, arĩ gaguiniguirã carama.

⁴ Eropirã veinticuatro Jesu yarã oparã, wapicũrã gajiropa bejarã mera mereja, Goãmɔre mari Pagure ĩɔ doaro doagure umupeoama. Õpa arĩ umupeoama erã:

—Amén. Aleluya. Eropa ãhraa. Mari Pagure õaro wereniguirã, arãma erã.

⁵ Pɔhrɔ opɔ doarogue õpa arĩro carabɔ:

Mari Opu Goãmure umupeoque. Mua ïgu pohro majarã, ïgure umupeorã bu árirã, oparã sã áripehrerã mua ïgure ðaro wereniguique, arïro carabu.

Cordero ïgu mojoto diriburinu bosenure werepu Ñu

⁶ Puhru bajarã masa erã wereniguirã caracũ peeabu. Erã utãmu iro dopa bupu iro dopa busurã carama yu peecũ. Õpa arï gaguiniguirã carama:

Aléluya. Goãmure ðaro wereniguirã. ïgu mari Opupu opa ñajatuhami. Turatariagu áhrimi ïgu. ⁷⁻⁸ Cordero ïgu mojoto diriburi bosenã áhraa dohpaguere. ïgu mojoto diribo ðaro amudigogue áhrimo. Igo ðari suhriore gührari mariri suhriore sañatuhamo. Iri suhriro Goãmũ yarã ðarire erã iira iro dopa áhraa. Eropirã mucubirirã mari. Goãmure “Õatariagu áhrimi,” arï umupeorã mari ïgure, arï wereniguirã carama.

⁹ Erã eropa arïra puhru anyupu arãmi yure:

—Ire goja aïque. “Cordero ïgu mojoto diriri bosenure ïgu sihubeonirã mucubirirã áhrima,” arï goja aïque, arãmi yure anyu.

Eropa arïgu ta ðpa arïnemoami:

—Diaye ta áhraa i yu werera. Goãmũ ya werenigui ãhraa, arïnemoami yure.

¹⁰ ïgu eroparicũ peegu ïgure mereja umupeobu iirabu. Yu merejacũ gohra ðpa arãmi yure:

—Yure mereja umupeobita. Mu áriro dopa ta Goãmũ pohro majagu ta áhraa yu sã. Mu acawererã Jesu yarã áripehrerã ïgu ya buherire werenirã iro dopa yu sã Goãmũ pohro majagu áhraa. Eropigu Goãmupure mereja ïgupure umupeoque, arãmi yure anyu.

Goãmũ yare weremũhtanirã iribojegue majarã Espiritu Santo ïgu itamuro mera Jesu ya buherire ta wereyuñuma.

Cabayu boregu weca peyagure werepu Ñu

¹¹ Puhru umaro pãrimaacũ ïhabu. Ero cabayu boregu áhrami. ïgu weca peyagu ðpa waicũami: ïgu arïro dopa ta iigu diaye iigu waicũami ïgu. Eropigu masare dipuwajare moagu ïgu ïhaturirã mera gamewejegu ðaro guyarero mariro iiami. ¹² ïgu cuiri peame porã iro dopa áhrabu. Eropiro ïgu dipuru weca baja oparã peyari berori áhrabu. Eropigu ïgu dupure ïgu waire gojatudigu áhrami. Iri waire ïgu dihta masiami. Gajirã masibirama.

¹³ ïgu sañariñe yoariñe di tuyariñe áhrabu. ïgu ðpa waicũami: Goãmũ ya wereniguirire weregu waicũami ïgu. ¹⁴ Eropirã ïgu yarã surara umarogue majarã ïgure nurusiãma. Borerã cabayua weca peyarã áhrama. Õari suhriore boreri suhriore, gührari mariri suhriore sañanirã áhrama. ¹⁵ ïgu erã opa wamũhtadigu ïgu disiro ñoserimiji usirimiji cuñuami. Irimiji i yeba majarãre ïgu tarinugaburimiji áhrabu. Eropigu ïgu turari mera ïgu dorecũ ne yujugu ïgure tarinugagu ïgure bocatiusome. Igui dipurare erã ñatĩacũ igui deco wiriro dopa ta i yeba majarã ñerãre di wiriroca ïgu erãre dipuwaja moacũ. Goãmũ erã mera guami. ïgu eropa guagu aricũ cabayua weca peyagu dipuwaja burigã moagucumi. ¹⁶ ïgu suhriro, ïgu ñigagu sãre iri waire gojatudigu áhrami: “Áripehrerã gajirã tauro opa waicũami,” arï gojatudigu áhrami.

¹⁷ Puhru abegue niguigure anyu niguigure ïhabu. Áripehrerã umarogue wũrãre goro porã majarãre gaguiniguiqueoami ïgu. Õpa arï turaro gaguiniguiqueoami erãre:

—Gamenererã arique. Goãmũ ïgũ bosenu wũari bosenu barã arique. ¹⁸ Baja yebari majarã tauro oparã mũrare, surara oparã mũrare, surara bajarã mũrare, cabayua mũrare, erã weca peyarã mũrare, árĩpehrerã gajirã masa mũrare, pohro majarã mũrare, pohro majarã árĩbirã mũrare, gajirã oparã mũrare, bu árĩrã mũrare barã arique. Erã árĩpehrerã dũpũ mũrare barã arique, arĩ gaguiniguibeoami anyu goro porã majarãre.

¹⁹ Eropigũ nũgũ majagũre, i yeba majarã tauro oparã erã surara bajarã sãre ïhabũ. Erã gamenerenirã ãhrama cabayu weca peyagũ mera ïgũ surara bajarã mera gamewejẽmorã. ²⁰ Erã eropa gamewejẽcũ cabayu weca peyagũ nũgũ majagũre peresu iiãmi. Gajigũ “Goãmũ yare wereniguigũ ãhraa,” arĩ gũyadigũ sãre peresu iiãmi. ïgũ gũyadigũpũ nũgũ majagũ ïgũ ïhuro deyoro moarire iibasadigũ ãhrami. ïgũ deyoro moari mera nũgũ majagũ ïgũ waĩre tuyanirãre, ïgũ masũ wéadigũre umupeorãre gũyadigũ ãhrami. “I Goãmũ ya ãhraa,” arĩgũ gũyamũridigũ ãhrami. Erãre perãre ïgũ peresu iira pũhrũ erãre ojocarirãre ta peamegue cõhámi. Iri peame wũariya iro dopa wũari peame azufre mera ãjũri peame ãhrabũ. ²¹ Eropigũ dũhyarãre erã surara árĩnirãre ñoserimiji mera ïgũ disiro cuñurimiji mera wejẽami cabayua weca peyagũpũ. Eropa ïgũ wejẽra pũhrũ goro porã majarã erã dũpũ mũrare barã yapitaria wahãma.

20

Mil bojori gohra Cristo ïgũ yarã mera masare doregũcumi, arĩ gojañumi Ñũ

¹ Pũhrũ gajigũ anyu ãmarogue ïgũ دچارicũ ïhabũ. Ëhcãri gobe maja sawire, wũarida comeda sãre opãmi ïgũ. ² Eropa دچارigũ pĩrũre ñeãmi ïgũ. ïgũ pĩru iribojegue pĩru dũpũcũgũ árĩgũ, watĩ Satana waĩcũgũ ãhrami. ïgũre ñeagũ dihriami mil bojori gohra peresu iibu. ³ Eropa dirituha ãhcãri gobegue cohã dijuami ïgũ i yeba majarãre mil bojori gohra ïgũ gũyamasibiriborore. Eropa cóãtuhagũ iri gobere biha, sawi biacãmi. Eropigũ mil bojori pũhrũ dipaturi ïgũre bajamenũrigã wiunigũcumi daja.

⁴ Pũhrũ oparã doarire ïhabũ. Iri doarire doarã sãre ïhabũ. Erãre masare erã beyedoboborore apiami Cristo. Gajirã sãre ïhabũ. Erãpũ Jesu yare Goãmũ yare erã werera dipuwaja erãre dipure tabe cóãnirã ãhrama. Nũgũ majagũre, ïgũ wéadigũ sãre ne umupeobirinirã ãhrama. Eropirã erã diaporire erã mojotori sãre ïgũ waĩre gojatudorebirinirã ãhrama erã. Eropirã gajirã erãre wejẽnirã árĩma. Erãre wejẽra pũhrũ masa mũria wanirã árĩma. Masa mũriarã erã mil bojori gohra Cristo mera oparã árĩrãcoma. ⁵ Gajirã Cristo yarã sĩrinirã mũra masa mũrianibirama dohpa. Erã wejẽnirã erã masa mũriara pũhrũ mil bojori oparã erã árĩra pũhrũ gajirã sã masa mũriarãcoma. Eropirã erã wejẽnirã mũra Cristo pũhrũ masa mũriamũhtarã árĩrãcoma. ⁶ ïgũ masumũhtanirãpũ turaro mucubirirã árĩrãcoma. Ñeri marirã árĩrãcoma erã. Eropirã peamegue wasome erã. Eropirã Goãmũ yare Cristo yare erã sã serẽbasarã pahia árĩrãcoma erã. Eropirã erã masa mũriamũhtarã mil bojori gohra Cristo mera masa tauro oparã árĩrãcoma.

Satana dederea wagũcumi, arĩ gojañumi Ñũ

⁷ Mil bojori pũhrũ Satanare peresu árĩgũre wiugũcumi. ⁸ ïgũ eropa wirira pũhrũ árĩpehrero i yeba majarãre gũyagũ wagũcumi ïgũ, “Ina gamewejẽrã warã,” arĩgũ. Gog waĩcũrãre, Magog waĩcũrã sãre gũyagũ

wagucumi. Eropirã erã ïgu guyarire peerã, erã surara majarãre game-
neorãcoma gamewejemorã. Erã surara majarã bajarã gohra árĩrãcoma.
Wuariya maja imipa árĩro utãburuyeri nũcu dopa erã surara bajarã
árĩrãcoma

⁹ Eropirã i yebaguere wasirirã, Goãmũ yarã erã árĩri macare Goãmũ
ïgu mahiri macare cãhmotanugajarãcoma. Erã eropa cãhmotanugajara
pũhrũ Goãmũ erãre umaro maja peame mera soe mehdijucãgucumi.

¹⁰ Eropa wara pũhrũ watĩre erãre guyagũre peamegue cóãgucumi. Iri
peame wuariya iro dopa árĩri peame azufre mera ùjũri peame àhrabũ.
Erogue nũgu majagũre “Goãmũ yare weregũ àhraa,” arĩ guyagũre
cóãtuhajami. Ero erã árĩcũ umari nũcu pũriroca erãre.

Masare Goãmũ dipuwaja moatugucumi, arĩ gojañumi Ñu

¹¹ Pũhrũ wũaro opu ïgu doarore òaro borero ïhabũ. Iri doarore weca
doagu sãre ïhabũ. Eropiro ïgu árĩrogue mata i yeba umaro sã dederea
wahabũ. Ne deyobirabũ pare. ¹² Eropigũ opu pohro sĩrinirã mũra erã
niguicũ ïhabũ. Erã bu árĩrã, oparã mũra sã àhrama. Ero erã niguicũ
ïgu gojaturapũrĩre pãgũami. Iripũri masa erã iirare ïgu gojaturapũri
àhrabũ. Eropigũ ïgu opu beyegũ iripũre ïatuha erã iirare masiami. Irĩre
masigũ sĩrinirãre beyeami ñerã, òarã. Pũhrũ gajipũ sãre pãgũami. Iripũ
Goãmũ mera eropa árĩniguimorãre erã waĩre erã gojaturapũ àhrabũ.

¹³ Wuariyague miri sĩrinirã mũra, diague erã cóãnirã mũra sã masa
mũria wahãma. Eropirã yeba pohecague árĩnirã mũra, sĩrinirã erã
árĩrogue árĩnirã mũra sã masa mũria wahãma. Erã eropa mũrijacũ
ero doagu erã iirare masigũ erãre beyeami. Òarãre, ñerãre beyeami.

¹⁴ Pũhrũ sĩririñere, sĩrinirã erã árĩro sãre cóãcãmi Goãmũ dipaturi mari
sĩribiriboro dopa. Peamegue irire cóãcãmi. Iri peame wuariya iro dopa
árĩri peame àhrabũ. Goãmũre gamebirãpũ peamegue warã dipaturi sĩrirã
dopa wahama. ¹⁵ Eropigũ ïgu mera árĩniguimorã erã waĩre Goãmũ ïgu
gojaturapũ árĩpehrerã gojatusũya marirãpũre peamegue cóhãmi ïgu.

21

Umaro, yeba sãre mamare gohrotogucumi Goãmũ, arĩ gojañumi Ñu

¹ Pũhrũ umaro, yeba sãre mamare ïgu gohrotorare ïhabũ. Árĩmũhtara
mũra umaro, yeba, pagayari sã pehrea wahabũ. Marabũ. ² Eropigũ
yũhũ Ñu òari macare, mama macare Jerusalén waĩcũri macare ïhabũ.
Iri maca umarogue Goãmũ pohrogue dijaricũ ïhabũ. Òaro dehyoabũ iri
maca. Mojoto diribo ïgo marapũre mucubiriborore òari suhri sã igore òaro
amuro dopa àhrabũ iri maca. Òpa iro dopa ta iri macare amuyudi árĩmi
Goãmũ ïgu yarãre mucubiricũ iibu. ³ Irĩre yũ ïara pũhrũ opu doarogue
gaguiniguicũ peeabũ:

—Ïaque. Dohpaguere masa watope árĩgũ iimi Goãmũ. Erã mera
árĩgũcumi ïgu. Eropirã ïgu yarã árĩrãcoma erã. Eropigũ Goãmũ ïgu
basi erã mera majagu árĩgũ, erã yagu Goãmũ árĩgũcumi. ⁴ Eropigũ eropa
mucubirinigũicũ iigũcumi ïgu erãre. Eropirã dipaturi bujaweresome erã.
Eropirã ne dipaturi sĩrisome erã. Ne ñero sĩporãcũri, co oreri, pũriri sã
mariroca erãre. I árĩpehreri iribojegue maja pehrea waroca erãre, arĩ
gaguiniguigũ carami.

⁵ Pũhrũ opu doarogue doagu òpa arãmi:

—Ïaque. Árĩpehrerire mama gohrotocũ iigũca, arãmi.

Īgu eropa arīra pūhrū yūre ōpa arāmi daja:

—Yū arīrire goja aīque. Yū arīri diaye ta āhraa. Eropiro yū arīdiro dopa ta eropa waroca. Eropigū yū arīrire goja aīque, arāmi yūre.

⁶ Pūhrū ōpa arāmi daja yūre:

—Iripēta ārīca. Yū ārīpehrerire īhacūnugudigū āhraa. Eropigū ārīpehrerire pehrecū iibu āhraa daja. Nemesiburā erā turaro ihridiario dopa ta yū pohrogue wadiarā Jesure gamerācoma. Eropirā Jesure yūhrirācoma. Īgu ojocaririre oro deco iro dopa āhrimi. Īgure gamerāre waja gamero mariro yū mera eropa ārīniguiborore ogura erāre.

⁷ Árīpehrerā űero tariquererā yūre umupeoduhubirāre ōpa iigūra: Erā Goāmū ārīgūra. Eropirā erāpū yū porā ārīrācoma. ⁸ Erā eropa ārīquerecū masare gūi yaharare duhurā, yahare gamebirā, űetariarire iirā, masare wejērā, nome mera űero iirā, űma mera űero iirā nome, yeea, goāmarā wéanirāre umupeorā, ārīpehrerā gūyarā peamegue warācoma. Ero wūariya iro dopa árīri peame azufre mera űjuri peame āhraa. Eroque warā dipaturi erā sīriro dopa ta warā iirācoma, arāmi yūre.

Mama maca Jerusalénre werepū

⁹ Pūhrū yujugū anyu yū pohrogue erāmi. Īgu siete pari opanirā mera majagū āhrami. Īgu dipuwaja moadoregū Īgu apinirā mera majagū sā Īgu anyua mera majagū āhrami. Eropa eragū ōpa arāmi yūre:

—Īagū arique. Cordero Īgu mojoto diribore īhmugūca mūre, arāmi anyu yūre. ¹⁰ Eropigū Espiritu Santo yūre Goāmū ya macare ĩacū iiami. Eropigū űmadigū űtāgū wecague yūre aī mūriāmi. Eroque Goāmū ya macare Jerusalénre ōari macare īhmuami yūre. Iri maca Īgu mojoto diribo iro dopa āhrabū. Goāmū pohrogue űmarogue dijariro iiabū iri maca. ¹¹ Goāmū Īgu goesiriri mera goesiriabū iri maca. Wajacūri űtā iro dopa goesiriabū. Jaspe waīcūri űtā goesiűiro dopa goesiriabū. Eropiro vidrio iro dopa ōaro deco sūriabū iri maca. ¹² Eropiro wūari sārīro űmari sārīro erā sārī sāra maca āhrabū. Doce gohra disipororicūabū iri sārīro. Iri disiporore cohreama anyua. Iri maca disiporori bihariserigue Israe masa cururi doce cururi nūcū erā waī tuhyabū. ¹³ Abe mūrirīropū iri sārīro opabū űhre disiporo. Surpū űhre disiporo opabū. Nortepūre űhre disiporo opabū. Abe űajaropū sāre űhre disiporo opabū. Árīpehrero doce disiporori gohra opabū iri sārīro. ¹⁴ Iri sārīro doce űtā weca peyabū. Iri űtā nūcū Cordero Īgu apinirā doce Īgu apinirā gūa yujurāyeri waī tuhyabū.

¹⁵ Eropigū anyu yūre weregū queodigū oro mera erā iidigūre opāmi. Iri macare, iri maca maja disiporori sāre, iri sārīro sāre queobu iiami. ¹⁶ “Iri maca yoaropē ta ehyaā,” arāmi queotuhagū. “űmaro sā iripēta űmaa,” arāmi. Eropigū anyu Īgu queodigū mera iri macare queoami. Iri maca dos mil doscientos kilómetros yoari maca āhrabū. Iripēta ehyaari maca āhrabū. Iripēta űmaro āhrabū. ¹⁷ Eropigū iri maca maja sārīrore queoami anyu. “Sesenta y cuatro metros űmaa,” arāmi. Mari masa queoro dopa ta queogū iiami Īgu.

¹⁸ Iri sārīro jaspe waīcūri űtā mera Īgu iira sārīro āhrabū. Eropiro iri macapū oro mera Īgu iira maca āhrabū. Iri oro gūhrari mariri árīro ōaro deco sūriabū. ¹⁹ Iri sārīro doca árīri űtāre baja gajiropa árīriyeri tuhyabū ōaro deyoboro dopa. Iriyeri wajapagariyeri āhrabū. Iriyeri tuyara űtā sārīro doca oyari űtā doce űtā āhrabū. Árīmūhtari yegue jaspe waīcūri űtāyeri tuhyabū. Iriye pūhrū maja yeguere safiro waīcūri űtāyeri tuhyabū. Peye pūhrū maja yeguere ágata waīcūri tuhyabū. űhreye pūhrū

yeguere esmeralda waĩcũri utãyeri tuhyabũ. ²⁰ Wapicũriye utãye pũhrũ maja yeguere ónice waĩcũri utãyeri tuhyabũ. Yuju mojtocũ maja pehreri utã pũhrũ maja yeguere cornalina waĩcũri utãyeri tuhyabũ. Seis pũhrũ majaye utãyeguere crisólito waĩcũri utãyeri tuhyabũ. Siete pũhrũ árĩriye utãyeguere berilo waĩcũri utãyeri tuhyabũ. Ocho pũhrũ árĩriyeguere topacio waĩcũri utãyeri tuhyabũ. Nueve pũhrũ árĩriyeguere crisoprasa waĩcũri utãyeri tuhyabũ. Diez pũhrũ árĩriyeguere jacinto waĩcũri utãyeri tuhyabũ. Once pũhrũ árĩriyeguere amatista waĩcũri utãyeri utuyabũ.

²¹ Eropiro doce disiporori doce perla mera ĩgũ iiraseri áhrabũ. Iriseri nũcũ yujuye perlaye mera ĩgũ iira dihta áhrabũ. Eropiro iri maca wari maha oro mera ĩgũ iira maha áhrabũ. Iri oro gũhrari mariri oro áhrabũ. Eropiro ðaro deco sũriri maha áhrabũ iri maha.

²² Iri macare Goãmũ wihire ĩabirabũ. Marabũ. Iri maca árĩpehrerogue mari Opũre Goãmũ turatariagũre, Cordero sãre umupeoama masa. Eropiro iri maca árĩpehrero Goãmũ ya wihi iro dopa áhrabũ. ²³ Eropigũ iri maca Goãmũ ĩgũ goesiriri mera ðaro boyoabũ. Cordero sã sihãgodiru iro dopa boyoami. Eropirã abe umũ majagũ sãre ñami majagũ sãre ero boyocũ gamebirama. ²⁴ Eropirã i yeba majarã Goãmũ Cordero sã boyori mera árĩrãcoma Goãmũ ĩgũ taunirã. Eropirã árĩpehreri yeba majarã oparã iri macague ðatariari erã oparire aĩrã erarãcoma. ²⁵ Eropiro umũre iri maca maja disiporori pãgũra disiporori árĩroca. Eroguere ne ñami mariroca. Eropirã iri disipororire ne bihasome. Eropiro toyoniguia. ²⁶ Eropirã baja yebari majarã ðarire erã oparire iri macague aĩrã erarãcoma. ²⁷ Ñeripũre iri macaguere ne aĩsome. Gũhyasĩricũ iirã, ñerire iirã, ne iri macaguere wasome. Gũyarã sã wasome. Cordero ĩgũ gojarapũ erã waĩ gojatusũnirã dihta iri macaguere warãcoma. Iripũ ĩgũ taurã erã waĩre ĩgũ gojaturapũ áhraa. Iripũgue erã waĩ gojatusũnirã eropa árĩnigũicãrãcoma ĩgũ mera.

22

¹ Pũhrũ ðariyare ojocaricũ iiriyare ĩhmuami yũre anyu. Iriya deco sũririya Goãmũ, Cordero sã erã doarogue aririya áhrabũ. ² Eropiro iri maca deco yuriabũ iri. Iriya pepũri masegue ojocaricũ iiri yucũ niguiabũ. Iri yucũ aberi nũcũ dũcacũa. Yuju bojorire doce suburi dũcacũa. Eropirã iri yucũ maja pũri mera ðaro ococũrãcoma masa i yeba majarã. ³ Iri macare ne pũriri mariroca. Iri maca Goãmũ ĩgũ opũ árĩro árĩroca. Cordero ĩgũ opũ árĩro sã árĩroca iri maca. Eropirã ĩgũ pohro majarã árĩrã ĩgũ pohro mereja ĩgũre umupeorãcoma. ⁴ Erã Goãmũre ðaro ĩanigũicãrãcoma. Eropirã erã diaporire erã ĩgũ waĩre tuyasũrã árĩrãcoma. ⁵ Eroguere ñami ne mariroca. Eropirã sihãgori dipurure gamesome ero árĩrã. Abe ĩgũ boyocũ sãre gamesome. Mari Opũ Goãmũ ĩgũ boyoro árĩroca. Eropirã iri maca árĩrã gajirã tauro oparã eropa árĩnigũirãcoma.

Jesucristo i yebague ĩgũ dujariboro merogã dũhyaa, arĩ gojañumi Ñũ

⁶ Pũhrũ anyu yũre ðpa arãmi:

—Árĩpehrerire mũ ĩha gojara diaye áhraa. Eropiro gũa mũre eropa arĩdiro dopa ta eropa waroca. Mari Opũ Goãmũ ĩgũ yare weremũhtarãre masicũ iigũ áhrimi. ĩgũpũ dohpaguere yũre ĩgũ yagũ anyure obeomi ĩgũ pohro majarãre masicũ iibu. Pũhrũ maja dohpa waborore masicũ iibu, ĩgũ yũre ĩgũ yagũ anyure obeomi, arãmi anyu yũre.

⁷ Jesupɛ ɔpa arāmi:

—Peeque mɛa. Merogā duhyaa yɛ dujariboro. Ipũ maja weremuhtarire tarinugabirinirā mucubirirā árĩrācoma, arāmi Jesu.

⁸ Yũhũ Ñu i árĩpehrerire yɛ goja aĩrare peeabũ. Eropigũ irire ĩhabũ. Eropigũ yɛ peera pũhrũ, yɛ ĩara pũhrũ yɛre ĩhmudigũ anyu pohro merejarabũ umupeobu. ⁹ Yɛ eropa iicũ ĩagũ ɔpa arāmi yɛre:

—Yɛre mereja umupeobita. Mɛ iro dopa ta yɛ sã Goãmũ pohro majagũ ta āhraa. Mɛ acawererā Goãmũ yare weremuhtarā, árĩpehrerā ipũ maja dorerire iirā sã erā árĩro dopa ta yɛ sã Goãmũ pohro majagũ ta āhraa. Eropigũ Goãmũpɛre mereja ĩgũre umupeoque, arāmi anyu yɛre.

¹⁰ Eropigũ ɔpa arĩ werenemoami yɛre:

—Ipũ mɛ goja aĩrapũ pũhrũ maja dohpa waborore werea. Eropa waboro merogā duhyaa. Eropa árĩcũ ipũ wererare dibubita mũhũ. ¹¹ Irisubu yɛ wererisubure ñerāpũ eropa iiniguicoma ñerire. Ōarāpũ ɔaro iiniguima. Eropirā erāpũ ñeri marirā árĩrācoma, arāmi yɛre anyu.

¹² Ōpa arāmi Jesu:

—Peeque mɛa. Merogā duhyaa yɛ dujariboro. Mɛare yaharāre yɛ wajayeborore aĩgāribu iiaa. Eropigũ ɔarire mɛa iira waja mɛare ɔaro iigũra. ¹³ Yũhũ árĩpehrerire ĩhacũnugudigũ āhraa. Eropigũ árĩpehrerire pehrecũ iibu āhraa.

¹⁴ “Árĩpehrerā gũhrari mariri suhrire sañanirā árĩro dopa ta erā ñeri iirare coenirā iri macaguere ejarācoma. Eropirā iri maca maja yucũ ojocaricũ iiri yucũ dũcare barācoma. Eropirā mucubirirā árĩrācoma erā.

¹⁵ Iri macague ejabirāpũ ɔpa āhrima: Ñetariarā, yeea sã, nome mera ñero iirā, ɔma mera ñero iirā nome, masare wejērā, goāmarā wéanirāre umupeorā, gũyaricũrā sã āhrima iri macague ejabirā, arāmi Jesu.

¹⁶ Eropigũ ɔpa arĩnemoami Jesu yɛre:

—Yũhũ Jesu yahagũ anyure obeobũ mɛare yaharāre ipũ majare werebure. Opũ Davi árĩturiagũ pārami āhraa yũhũ. Yũhũ boyomũriridiru iro dopa árĩgũ mɛare ɔaro árĩcũ iigũ āhraa, arĩ werenemoami Jesu.

¹⁷ Espĩritu Santo Jesure “Dujarique,” arĩmi. Jesu yarā sã ĩgũ mojoto diribo dopa árĩrā, “Dujarique,” arĩma. Árĩpehrerā erā “Dujarique,” erā arĩcũ peerā sã, “Dujarique,” arĩporo Jesure. Ñemesiburā decore erā turaro gamero dopa ta Goãmũ pohrogue wadiarā Jesure turaro gameporo. ĩgũ ojocaricũ iiri deco iro dopa āhrimi. ĩgũ gamerāre waja gamero mariro ɔmarogue erā eropa árĩniguicāborore ogũcumi Goãmũ.

¹⁸ Yũhũ Ñu árĩpehrerā ipũ maja wererire, Goãmũ yare weremuhtarare peenirāre ɔpa arĩ mɛare gũhyadiaro mera weregũra. I buheri mera gajĩ buheri mera moresũ werenemorā Goãmũre tarinugarā iima. Erā eropa tarinugacũ ĩagũ árĩpehreri ipũ ĩgũ dipuwaja moaburire ĩgũ werero dopa ta apigũcumi erā sãre. Eropigũ eropa erā sãre dipuwaja moagũcumi.

¹⁹ Eropirā ipũ maja wererire i Goãmũ yare weremuhtarare goroweorā Goãmũre tarinugarā árĩrācoma. Erā eropa tarinugacũ ĩagũ ojocaricũ iiri yucũ dũcare erāre badoresome. Eropirā Goãmũ mera árĩniguicome erā. Eropirā ĩgũ ya macague ɔari macague wasome erā. Iri yucũre, iri maca sãre ipũ mera erā wererague āhraa.

²⁰ Árĩpehreri ipũ majare weregũ Jesucristo ɔpa arĩmi.

—Eropa ta āhraa. Merogā duhyaa yɛ i yebague dujariboro, arĩmi ĩgũ. Eropigũ yũpũ ɔpa arĩtugũ iiaa.

—Eropa ta iique. Gũa Opũ Jesu dujarique, arāa yũhũ.

²¹ Mari Opꝝ Jesu ĩgꝝ itamuro mera árĩpehrerã mꝝa Goãmꝝ yarã õaro
árĩque. Eropa ta árĩrã. Iripẽta ãhraa.